

མདོ་སྐད་ལོ་རྒྱུ་ཆེན་མོ་ལས་ཡུལ་མདོ་
སྐད་ཀྱི་སྒྲོང་ས་སུ་བྱོན་པའི་མཁས་
པ་དང་ལོ་རྒྱུ་མི་སྣ་གྲགས་
ཆེན་ལག

སྤྱི་ལོ་600-1000 བར་བྱོན་པའི་མདོ་སྤྱད་ གྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་ཁག

མཆན།	ཅོ་ཅེ་མི་ཆེན།
འབྲུངས་ལུང་།	མདོ་སྤྱད་ཅོ་ཅེ།
འབྲུངས་ལོ།	སྤྱི་ལོ་འོ་སྤྱད་གྱི་ལོ་༩༠༠ ནང་།
འདས་ལོ།	མི་གསལ།
ཆོས་ལུགས།	བོན།

རྒྱུ་རྒྱུ་འདོད་འདྲུས།

འདི་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་གསལ་མ་རྟེན་ཀྱང་། ཁོང་རྒྱལ་བོ་གདགས་ཁྱི་
བཅན་པོའི་སྤྱོད་གཤེན་ནམ་སྤྱོད་པོ་ཡིན་ཟེར། ཡིག་ཆ་ལ་ལར་འདི་བ་སྤྱི་ལོ་མ་
རྒྱུས་པའི་སྤྱོད་གྱི་དུས་རབས་གསུམ་པའི་ནང་འབྲུངས་པར་བཤད་པ་ལ་
གཞིགས་ན། ཆོས་ཤིན་དུ་སྤྱོད་པོའི་དུས་སུ་བྱོན་པ་ཤེས་ཐུབ་ཅིང་། འབྲུངས་
ལུང་མདོ་སྤྱད་ཅོ་ཅེ་སྤྱོད་པོ་ཡིན་འདུག

མཆན།	འ་ཞའི་སྒྲན་པ།
འབྲུངས་ལུལ།	མདོ་སྒྲན།
འབྲུངས་ལོ།	དྲུས་རབས་༥ ཅན།
འདས་ལོ།	དྲུས་རབས་༦ མེད།
ཆོས་རྒྱུ།	མ་དེས།

རྒྱུ་རྩལ་འདོད་མདོ་རྩལ།

འདི་བ་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་ཉེར་དགུ་བ་དམུས་ལོང་དགོན་པ་བཟའི་
 མིག་གཤགས་བཅོས་མཛད་མཁན་གྱི་སྒྲན་པ་གཤགས་ཆེན་དེ་ཡིན། ལོ་རྒྱུས་
 ཡིག་ཆ་ཁག་དྲུ་བཤད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་དྲུ་མ་སྣང་ཡང་། རྒྱལ་བོའི་མིག་ཕྱེ་མཁན་
 འ་ཞའི་ཡུལ་ནས་གདན་དྲངས་པའི་སྒྲན་པ་ཡིན་པ་ལ་མི་མཐུན་པ་མེད། སྒྲན་
 པ་དེས་རྒྱལ་བུའི་མིག་གསེར་གྱི་ཐུར་མས་ཕྱེ་སྟེ་སྦྱིད་མོད་སྟག་མོ་རི་ལ་གཉན་
 འདུག་པ་གཟིགས་པས་སྟག་རི་གཉན་གཟིགས་སུ་གཤགས་པར་བཤད།

མཆན།	འ་ཞ་བཟའ་ལོལ་འདོད་མདོ་མོ་རྒྱེ།
འབྲུངས་ལུལ།	མདོ་སྒྲན་འ་ཞ།
འབྲུངས་ལོ།	དྲུས་རབས་༥ ཅན།
འདས་ལོ།	དྲུས་རབས་༥ ཅན།
ཆོས་རྒྱུ།	མི་གསལ།

རྒྱུ་རྩལ་འདོད་མདོ་རྩལ།

འདི་སྤྱི་ལོ་བརྒྱ་ཕྲག་བདུན་པའི་དཀྱིལ་དུ་སྟོང་བཅན་སྐམ་པའི་སྐས་

4 བདེ་སྐྱོད་གྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་བྲགས་ཆེན།

(སྟོང་བཅན་ལ་སྲས་མེད་པར་བཤད་མཁན་ཡང་ཡོད)གྲང་རི་གོང་བཅན་ལ་
མདོ་སྐྱོད་འཁའི་སྲས་མོ། འཇ་བཟའ་ཁོ་འཛོ་མང་མོ་རྗེ་བྱ་བ་བག་མར་བསུས་
ནས། སྤྱི་ལོ་༤༤༩ ལོར་སྲས་མང་སྟོང་མང་བཅན་འཁྲུངས་པ། བོད་རྒྱལ་
བཅན་པོ་སྟོང་བཅན་སྐམ་པོའི་བྱིས་དུ་མདོ་སྐྱོད་འཁའ་ནས་མནའ་མ་སྐངས་
ནས་རྒྱལ་རྒྱུད་འཛིན་པའི་གདུང་སྲས་འཁྲུངས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་ལོ་རྒྱུས་
འབྲེལ་ལམ་གྱི་གནས་བབ་མཆོན་བྱེད་གལ་ཆེན་ཞིག་ཀྱང་ཡིན།

མཆན། རྫོན་ད་རྒྱལ་མང་པོ་རྗེ།

འཁྲུངས་ཡུལ། མདོ་སྐྱོད།

འཁྲུངས་ལོ། རྒྱུ་རབས་ལ ཅད་།

འདས་ལོ། རྒྱུ་རབས་ལ ཅད་།

ཆོས་རྒྱུད། མི་གསལ།

རྒྱུ་རབས་མདོ་རྒྱུ་རབས།

རྒྱུ་རོང་གཏེར་ཡིག་རྒྱ་སྐད་གི་ལོ་ལ་བཅན་པོ་ཞེན་ཀར་ན་བཞུགས་
ཤིང་། རྫོན་ཆེན་པོ་མགར་སྟོང་བཅན་གྱིས་སྤྱུགས་ཐོག་ཆ་བཞོས་གྱིས་ཁྲབ་
བཏབ་པ་དང་། རྫོན་ཆེན་ད་རྒྱལ་མང་པོ་རྗེ་ཡིས་ཞིང་ཁྲལ་བསྐྱས་པར་བཤད་
པ་དང་། དེ་ནི་སྤྱི་ལོ་༤༤༩ ལོར་བྱུང་བའི་གནས་རྒྱུ་ཡིན་ལ། རྒྱའི་ཡིག་ཆ་
དང་དེང་རབས་པ་མང་པོས་བཞེད་པ་ལྟར་སྟོང་བཅན་སྤྱི་ལོ་༤༤༠ ལ་འདས་
པ་ལྟར་ན་འདི་ཞིང་སྟོང་བཅན་སྐམ་པོའི་སྲས་གྲང་རི་གོང་བཅན་གྱི་སྐྱབས་
ལ་ཁེལ། སྤྱི་ལོ་༤༤༩ ལོར་ད་རྒྱལ་མང་པོ་རྗེས་མདོ་སྐྱོད་རྫོང་སྐྱོང་རི་མཆོ་
དང་ཞེ་བར་རྒྱ་དམག་དང་གཡུལ་འབྲེད་བྱས་པས་བཞོངས། དེང་སང་ཡང་

མདོ་སྨད་རྫོང་སྤེལ་གྱི་སྟོང་རི་གཡུ་མཆོ་ཞེས་པའི་མིང་མ་འགྱུར་བར་ཡོད་ཅིང་།
 རྫོང་སྤེལ་གྱི་རྒྱལ་རི་ལྷ་བུར་གྱུར་པའི་རི་རྒྱུད་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་ལ་ད་
 རྒྱལ་བེར་ཞིང་། དེ་ཁྲུལ་གྱི་བོད་མི་ནུམ་སྤྱོད་ཀྱིས་རི་རྒྱུད་དེར་ཨ་ཁྱེས་ད་རྒྱལ་
 ཞེས་པའི་གཞི་བདག་ཅིག་གནས་པར་འདོད། ལྷ་མ་ཆོས་བཅུ་མས་པའི་ཨ་
 ཁྱེས་ད་རྒྱལ་གྱི་བསང་ཡིག་ཀྱང་ཡོད་ལ། བྱིས་པ་ཀད་པོ་ཆོས་བསང་བསྡོམ་
 སྐབས་དམག་དཔོན་ཨ་ཁྱེས་ད་རྒྱལ། ཞེས་འབོད་སྲོལ་ཡོད་པ་ཡིན། ཀད་
 པོ་ཆོས་ད་རྒྱལ་ལ་དམག་དཔོན་གྱི་མིང་གིས་འབོད་པ་དང་། ཏུན་ཤོང་གཏེར་
 ཡིག་ཏུ་མདོ་སྨད་ནས་ཡིན་པའི་བོད་ཀྱི་དམག་དཔོན་ད་རྒྱལ་མང་པོ་རྗེ་དེ་ཉིད།
 དེང་སང་གི་ད་རྒྱལ་རི་བོའི་ཉེ་འདབས་སྟོང་རི་མཆོ་ཁར་དམག་ཐོག་ཏུ་
 བཀོངས་པར་བཤད་པ་ལ་བསམ་ཆོ། ཨ་ཁྱེས་ད་རྒྱལ་དུ་འབོད་པ་དེ་ཡིན་རྒྱུ་
 ཅི་ད་རྒྱལ་མང་པོ་རྗེ་ཡིན་པར་སྟེན།

མཆན། རྒྱལ་ཨོ་གཡུ་ལྷ་སྟོང་པོ།
 འབྲུངས་ལུལ། མདོ་སྨད་རྒྱལ་རོང་།
 འབྲུངས་ལོ། ༡༦༩
 འདས་ལོ། ༡༩༩
 ཆོས་རྒྱུད། ལྷ་འགྱུར་སྟོང་ཨ།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྡུས།

འདི་བའི་མཆན་གཞན་ལ་ཀུན་དགའ་སྟོང་བོ་ཡང་བེར། ཕྱི་ལོ་༡༦༩
 ལོར་རྒྱལ་ཨོ་ཆ་བ་རོང་རྫོང་ཆོ་མོ་ཏུ་བཏུན་མགོའི་མགོ་དཔོན་གྱི་བྱིས་རྒྱུད་དུ་
 འབྲུངས་ཤིང་། རང་ལོ་བརྒྱད་པ་ནས་བརྒྱུང་ལུལ་ཁམས་གང་སར་འགྲིམས་

སྐབས་ཚུ་ཆེན་དུ་སླེབས་པ་དང་བེ་རོ་ཙཱ་ན་མངལ་ཏེ་སྤྲུལ་པ་བཞེན། བེ་རོས་
བྱང་ཚུབ་ནམ་མཁའ་བྱ་བས་དཔེ་ཁྲིད་གནང་སྐབས། གཡུ་སྒྲིལ་སྤྱིང་བོ་སློ་རིག་
ལྷུང་ཞིང་ཤེས་རབ་ནོ་བས་སྤྲུལ་པ་ཅི་གསུང་ཁོང་དུ་ཚུད། དེ་ནས་གཡུ་སྒྲིལ་
བོ་བེ་རོའི་དངོས་སློབ་དུ་གྱུར། རིམ་གྱིས་སྤྲུལ་པ་ཡིག་བསྐྱར་གྱི་ལས་རོགས་
ཞུས། ཤིན་དུ་མཁས་པར་གྱུར་སྐབས། བེ་རོ་ཙཱ་ན་དང་མཉམ་དུ་རྒྱ་གར་ཕྱོགས་
སུ་སློབ་གཉེར་ལ་ཐེབས། ཕྱིས་བོད་དུ་ཕྱིར་ཐེབས་ཏེ་མུ་མཐུད་མདོ་སྨད་
ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ལ་སྦྱངས། སྤྱི་ལོ་༡༤༡༤ ལོར་བོད་དང་རྒྱ་གར་གྱི་མཁས་དབང་
སྟན་འཛོམས་པའི་དབུས་སུ་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་དཀའ་གནས་ལ་བཅད་སྐབས་
འགན་ཁུངས་ལ་སྐབས་མཆན་སྟན་སྤྱད་པས་རྒྱས་པས། རྒྱལ་ཁྲོན་མང་བོས་
སྟོམས་ཞུ་ཡུལ་དུ་གྱུར།

སྤྱི་ལོ་༡༤༡༤ ལོར་བེ་རོ་ཙཱ་ན་དབུས་སུ་ཕྱིར་ལོག་མཛད། རྒྱལ་ཁོ་གཡུ་
སྒྲིལ་བོའང་བེ་རོའི་སྤྱི་རྒྱུ་སུ་འབྲངས་ཏེ་དབུས་གཙང་དུ་བསྐྱོད་དེ། བཀའ་
བསྟན་གྱི་སྒྲིགས་བམ་མང་བོ་བོད་སྐྱུར་གྱི་ལོ་ཙཱ་བ་མཛད།

སྤྱི་ལོ་༡༤༡༤ ལོར་ཡུལ་དབུས་སུ་ཕྱིར་ལས་འདས། དགྲུང་གྲངས་
བཅད་ཚུ་གྲགས་པ་ཞུགས། རྒྱལ་ཁོ་ཆ་བ་རོང་གི་ཆོང་བ་ཁག་ཅིག་གིས་ཁོང་
གི་གདུང་རུས་དང་དབུ་རྒྱ་སྟོན་མཛད་སྤྱད་དུ་གདན་འདྲེན་ཞུས་ཏེ། རྒྱ་
འགག་ནོར་བུ་སྤྱིང་དཔོན་པར་སྤུལ་ཅིང་། ཕྱིས་ཀྱི་བར་བཞུགས་པ་ཡིན་མོད།
སྤྱི་ལོ་༡༤༡༤ ནས་མགོ་བཙུགས་ཏེ་རྒྱ་ནག་དམར་ཤོག་པས་བོད་ཀྱི་སྤྱི་གསུང་
ཐུགས་ཏེན་རིན་ཐང་བལ་བ་པལ་མོ་ཆེ་གཙང་འབྲུག་བྱས་ཟིན་སྐབས། ད་
ནི་འབྲུང་བ་ནམ་མཁའི་ཁམས་ལ་ཐིམ་པ་ཡིན་ནམ་སྟུམ།

མཆན། ཟླ་མ་རྫོད་ཙོག་ཅན།
 འབྲུངས་ལུལ། བྱང་གི་སྟོང་ར།
 འབྲུངས་ལོ། མི་གསལ།
 འདས་ལོ། མི་གསལ།
 ཆོས་ལྷགས། བོན།

རྒྱུར་བརྗོད་ཨདྲོར་བསྐྱུས།

འདི་བའི་འབྲུངས་འདས་ལོ་ཆོགས་གསལ་བའི་ཡིག་ཆ་མ་རྟེན་གྱི་ལྷི་ལོ་
 གཙོ་འབགས་དང་གདུང་རྒྱུད་གཅིག་ཅིང་། ལྷི་ལོ་༧༥༠ ལོར་ཨ་ནག་དབང་
 ཆེན་གྱིས་སྤྱིན་བདག་ཁྱུང་ཏེ་ཐེ་བོའི་བོན་དགོན་གསེར་གཞོང་གཡུང་རྒྱུང་
 རོར་བུ་སྤྱིང་བཏབ་པར་བཤད་པ་ལྟར་ན། འབྲུངས་དུས་ཤིན་དུ་སྤྲ་བ་ཤེས་
 སྟབས། འདི་བ་བྱང་གི་སྟོང་ར་ཞེས་པ་ནས་ཐེབས་པར་གྲགས།

མཆན། ཟླ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ།
 འབྲུངས་ལུལ། ཏན་ཏིག་དང་ཁད་ཉི་མེ་རྒྱ་བྱུར་ཁྲོང་།
 འབྲུངས་ལོ། ༧༥༩
 འདས་ལོ། ༡༠༩༥
 ཆོས་རྒྱུ། སྤྲ་འབྱུར་རྩིང་ཨ།

རྒྱུར་བརྗོད་ཨདྲོར་བསྐྱུས།

འདི་བས་བསྟན་པ་ཕྱི་དར་སྐབས་མཁས་པ་མི་གསུམ་དང་རྒྱའི་སྟོན་
 དཔོན་དུ་ཤང་གེ་མང་དང་། གྱི་ཕན་བཅས་ཀྱི་རྒྱུང་ནས་རབ་དུ་བྱུང་ཞིང་།
 འདུལ་བའི་སྟོན་ཤིན་དུ་དར་བར་མང་དུ་པས་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་བསྟན་པའི་མེ་རོ་

8 བདོ་སྤྲོད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

སྤྲོད་ནས་གསོས་པ་དང་། ཁོང་ནས་བརྒྱུད་པའི་སྡོམ་རྒྱུན་ལ་སྤྲོད་འདུལ་དུ་
གྲགས་ཤིང་བོད་ཀྱི་སྡོམ་རྒྱུན་བྱུང་ཆེ་ཤོས་དེ་ཡིན། བཟང་ནམ་རྒྱས་པ་སྤྲོད་པ་
དང་བོར་བཞོད་ཡོད་པས་དེར་གཟིགས་པར་བྱ།

མཆན།	ཟླ་མ་གསེར་མོ་ཅན།
འབྲུངས་ལུལ།	མདོ་སྤྲོད་ཟེ་བོ་ཕྱོགས།
འབྲུངས་ལོ།	ཨི་གསལ།
འདས་ལོ།	ཨི་གསལ།
ཆོས་ལུགས།	བོན།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུན།

འདི་བས་སྤྱི་ལོ་༡༩༩༠ ལོར་ཐེ་བོའི་བྱ་བ་དགོན་གཡུང་རྩུང་དར་རྒྱས་
སྤྱིང་བཅུ་ལྟེ་པ་བཤད་པ་ལ་གཞིགས་ན། ཁོང་སྤྱི་ལོ་དུས་རབས་བརྒྱ་བའི་
ནང་འབྲུངས་པ་ཤིས་ཐུབ།

སྤྱི་ལོ་1000-1400 བར་བྱོན་པའི་མདོ་སྨད་ གྱི་མཁའ་སྐུ་པ་ཁག

མཆན། བཞོན་ཡེ་ཤེས་གཞུང་བྱུང་།

འབྲུངས་ལྗེ། མདོ་སྨད་ཚེང་ཁ།

འབྲུངས་ལོ། 1000 གྲོན་ཚུ།

འདས་ལོ། མི་གསལ།

ཆོས་རྒྱུ། སྐུ་འབྱུང་གླིང་མ།

རྒྱུ་བཟོད་མདོར་བསྟུན།

འདི་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་གསལ་མེད་པས་འབྲུངས་འདས་ལོ་ཆོགས་མ་
 རྟོན། གངས་ཅན་མཁའ་གྲུབ་རིམ་བྱོན་གྱི་མིང་མཛོད་དུ། འདི་བ་ཐོག་མར་
 ཅིག་ཅར་འདུག་པའི་ནལ་འབྱོར་བ་ཞེས་པ་དུ་གང་གི་ལྟ་འདོན་མཁན་ལྟ་བུར་
 བཤད་ཅིང་། ཕྱིས་ཏན་ཏིག་ཤེལ་དགོན་དུ་སླ་ཆེན་པོར་མངལ་ནས་རབ་དུ་
 བྱུང་། སླ་ཆེན་པོའི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེན་བརྩའི་ནང་ཆོན་ཡིན།

10 མདོ་སྨྱོན་གྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན་།

མཆན། གཞན་དཔལ་གྱི་རྟོ་རྟེ།
 འབྲུངས་ལྟལ། མདོ་སྨྱོན།
 འབྲུངས་ལོ། ༡༠༠༠ སྟོན་ཅམ།
 འདས་ལོ། ཉུས་རབས་༡༡ ནང་།
 ཆོས་རྒྱུ། རྩ་འབྲུར་རྟིང་མ།
 ཟུར་བརྟོན་མདོར་བསྟུས།

འདི་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་གསལ་མ་རྟོན་པས་འབྲུངས་འདས་ལོ་ཆོགས་
 སོགས་མ་དེས། གངས་ཅན་མཁས་གྲུབ་རིམ་ཕྱོན་གྱི་མིང་མཛོད་དུ། འདི་
 བ་ཐོག་མར་ཅིག་ཅར་འབྲུག་པའི་ནལ་འབྱོར་བ་ཞེས་པ་དུ་ཤར་གི་ལྟ་འཛིན་
 མཁན་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་། ཕྱིས་སྤྲོ་ཆེན་པོ་ལས་རབ་དུ་བྱུང་ནས་ཁོང་གི་སྟོབ་བྱ་
 གྲགས་ཆེན་བཅུ་འཛི་ཡ་གྲལ་བསྟན་པ་ལ་ཕྱག་རྗེས་སྐབས་ཆེན་ཅན་ཞིག་ཡིན་
 པར་བཤད།

མཆན། ཇུ་བ་གྲགས་པ།
 འབྲུངས་ལྟལ། མདོ་སྨྱོན་ཅོང་ཁ།
 འབྲུངས་ལོ། ༡༠༠༠ སྟོན་ཅམ།
 འདས་ལོ། མི་གསལ།
 ཆོས་རྒྱུ། རྩ་འབྲུར་རྟིང་མ།
 ཟུར་བརྟོན་མདོར་བསྟུས།

འདི་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་གསལ་མ་མཐོང་། གངས་ཅན་མཁས་གྲུབ་རིམ་
 ཕྱོན་གྱི་མིང་མཛོད་དུ། འདི་བ་ཐོག་མར་ཅིག་ཅར་འབྲུག་པའི་ནལ་འབྱོར་

བཞེས་པ་དུ་ཤང་གི་ལྟ་འཛིན་མཁན་ཞིག་ཡིན་པར་སྣང་ཞིང་། ཕྱིས་དན་དྲིག་
 ཤེལ་དགོན་དུ་སླ་ཆེན་པོར་མངལ་ནས་སྤར་གྱི་ལྟ་གྲུབ་དོར་ཞིང་། སླ་ཆེན་ལས་
 རབ་དུ་བྱུང་། སླ་ཆེན་གྱི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེན་བརྩའི་ཡ་གྲུལ་ཡིན། དེས་ན་ཁོང་
 སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྩ་བའི་ནང་བྱོན་པའི་མཁས་གྲུབ་ཅིག་ཡིན་པ་ཤེས་ཐུབ།

མཆན།	གཞུངས་ཡབ་ཤི་དབལ་གྱི་དབང་བྱུག
འབྲུངས་ལུལ།	མདོ་སྨད།
འབྲུངས་ལོ།	༡༠༠༠ རྩོན་ཅཱ།
འདས་ལོ།	མི་གསལ།
ཆོས་རྒྱུ།	སྤྱི་འགྱུར་རྩིང་མ།
རྒྱུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུན།	

འདི་བའི་འབྲུངས་ལུལ་དང་འབྲུངས་ལོ་སོགས་རྣམས་ཐར་ཞིབ་གསལ་
 མ་ཆེད། གངས་ཅན་མཁས་གྲུབ་རིམ་བྱོན་གྱི་མིང་མཛོད་དུ། འདི་བ་སོག་
 མར་ཅིག་ཅར་འབྲུག་པའི་རྣལ་འབྱོར་བཞེས་པ་དུ་ཤང་གི་ལྟ་འཛིན་མཁན་
 ལྟ་བུར་བཤད་ཅིང་། ཕྱིས་དན་དྲིག་ཤེལ་དགོན་དུ་སླ་ཆེན་པོར་མངལ་ནས་
 རབ་དུ་བྱུང་། སླ་ཆེན་པོའི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེན་བརྩའི་ནང་ཆོན་དུ་གདོགས།

མཆན།	མཚུར་གཤེས་རབ།
འབྲུངས་ལུལ།	མདོ་སྨད།
འབྲུངས་ལོ།	དུས་རབས་༡༠ ནང་།

12 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

འདས་ལོ། ཨི་གསལ།
 ཆོས་རྒྱུ། རྩ་བྱུར་རྟིང་མ།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།

མཚུར་ཤེས་རབ་འདི་བ་སྤྲ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ་གྱི་བུ་སྟོབ་
 གྲགས་ཆེན་བརྩའི་ཡ་གྲུལ་ཞིག་ཡིན། སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱ་བའི་སྤྲད་ཅམ་
 ལ་མདོ་སྨད་དུ་འཁྲུངས། ཐོག་མར་ཅིག་ཅར་འདུག་པའི་ལྷ་བ་འདྲིན་གྱང་།
 སྤྲ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ་གྱི་མཆན་ཐོས་ཏེ་དན་ཏིག་ཤེལ་གྱི་ཡང་དགོན་
 དུ་བྱོན་ནས་འདུལ་བ་གསན། སྤྲ་ཆེན་ལས་རབ་དུ་བྱུང་། འདུལ་བའི་བསྟན་
 པ་མདོ་ཁམས་སྤྲད་ནས་དར་བ་མཛད་པ་ལ་ཕྱག་རྗེས་ཆེ།

མཆན། རོང་ཆོས་རྟོན།
 འཁྲུངས་ལུལ། མདོ་སྨད།
 འཁྲུངས་ལོ། དུས་རབས་༡༠ ནང་།
 འདས་ལོ། ཨི་གསལ།
 ཆོས་རྒྱུ། རྩ་བྱུར་རྟིང་མ།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།

འདི་བའི་འཁྲུངས་འདས་ལོ་ཆོགས་མ་རྟེན། གངས་ཅན་མཁས་གྲུབ་
 རིམ་བྱོན་གྱི་མིང་མཛོད་དུ། འདི་བ་སྤྲ་ཆེན་གྱི་བུ་སྟོབ་གྲགས་ཆེན་བརྩའི་ཡ་
 གྲུལ་ཡིན་ཞེས། ཐོག་མར་ཅིག་ཅར་འདུག་ནས་འཕྱོར་སྤྲ་བའི་གསལ་ཡིན་གྱང་།
 ཕྱིས་སྤྲ་ཆེན་པོར་མཛལ་ནས་རབ་དུ་བྱུང་ནས་སྤྲ་བའི་ལྷ་བ་དོར། བསྟན་པ་
 ཕྱི་དར་ལ་ཕྱག་རྗེས་རྒྱལ་བས་ཆེན་བཞག་པའི་སྤྲ་ཆེན་ཞིག་ཡིན་པར་བཤད།

མཆོག།	ཤེས་མེད་ཀྱི་རྒྱུ།
འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ།	མཁའ་མཁའ་ཀྱི་འཕེལ་ལྗོངས་ཤིག་ལྟར།
འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་	ཀྱི་རྒྱུ་མཁའ་མཁའ་ཀྱི་ཀྱི་རྒྱུ།
འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་	མཁའ་མཁའ་ཀྱི་རྒྱུ།
མཁའ་མཁའ་ཀྱི་	མཁའ་མཁའ་ཀྱི་རྒྱུ།

ལྷན་བསྐྱོད་མཛད་གསུངས།

འདི་བ་རྩོམ་རྩིས་པ་དང་ཕྱི་མོང་ཅམ་ལ་མཛད་སྒྲུབ་དཔལ་རིམ་ཤར་
 རྩིས་ལྟར་དུ་འབྲུངས་ཤིང་། ལྟར་པ་འདི་མཛད་སྒྲུབ་ཀྱི་ལྟར་པ་ཕྱི་མོང་ཅམ་ལ་
 གྲུབ་ཤིང་། རྩིས་ལྟར་བཀའ་རྒྱུ་ཀྱི་ཉི་མའང་རུས་ལྟར་འདི་ལ་འབྲུངས་པ་ཡིན།
 འབྲུངས་ནས་ད་བར་ལོ་རྩིས་ཅམ་ལོང་ཡོད། མཛོ་རྩིས་དུ་སྒྲུབ་པ་མཛད་
 པས་ཉལ་སྒྲུབ་ཀྱི་ལྟར་པ་འདི་མཛད་སྒྲུབ་ལ་བརྟུན་ཅིང་། རྩིས་ལྟར་མཛོ་
 ཀྱི་གདམས་པ་གནང་སྐབས་ཉི་མ་བདེན་སྒྲུབ་ཀྱིས་རྒྱུ་དུ་མ་བཅུག་པས་
 ཤར་བུ་ཉི་མ་ཐག་ཉིད་དུ་གྲགས། ཡི་ཤི་སྒྲུབ་དམར་དང་མཐུ་འགན་ནས་རྒྱུ་
 བ་སྒྲུབ་མཛོ་སྒྲུབ་མཛོ་འབྲུང་དང་། གྲུང་ཐང་བཅུན་པའི་སྒྲུབ་མཛོ་མཛོ་
 པའི་སྒྲུབ་ཀའ་རྒྱུ་ཀྱི་ཉི་མའི་རྣམ་ཐར་དུ་གསལ་བ་ཡིན་ནོ།

མཆོག།	ཨ་ཁྱིམ་བྱང་ཚྭ་རིན་ཆེན།
བྱུང་ས་ལྟམ།	ཨ་རྟོ་ཚྭ་ཚོང་ཁ།
བྱུང་ས་ཡོ།	༡༠༡༥
བྱུང་ས་ཡོ།	༡༠༢༧
ཆོས་ཚྭ།	ཁྱེ་བྱུང་ཁྱིམ་ཨ།

14 མདོ་སྨྱོན་གྱི་མཁས་པ་དང་ཡོ་རྒྱུ་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུན།

འདི་བས་རྫོ་པོ་རྗེ་དཔལ་ལྷན་ཨ་ཏི་ཤའི་ཞབས་ལ་གདུགས་ཏེ་གདམས་
ངག་ཐམས་ཅད་རྗོགས་པར་གསན་ཞིང་། རྫོ་པོའི་ཆེབས་རྟ་སྦྱོང་བ་དང་ནང་
གཡོག་གང་དགོས་ལེགས་པར་བསྐྱབས། རྫོ་པོའི་བཞེད་པའི་བདེན་གཤིས་
ཀྱི་ཆོས་ལ་འབྲོམ་སྟོན་ལས་འདི་བ་མཁས་པར་གྲགས། སྤྱི་ལོ་༡༠༤༥ ལོར་རྩ་
སློང་དགོན་པའི་ཁྲིར་བཞུགས་ནས་ལོ་ངོ་བརྒྱ་བཞིའི་རིང་ཆོས་སྲིད་ཐམས་
ཅད་ལེགས་པར་བསྐྱངས། ཁོང་ནི་རྩ་སློང་ཁྲི་རབས་གཤིས་པ་ཡིན། ཁོང་
གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེན་སྟོན་ལུང་རིན་ཆེན་སྟོང་པོ་དང་། ལྷ་བ་མི་ཆེན་པོ། དགེ་
བཤེས་མང་ར་བ་སོགས་ཡོད།

མཆན།

ཕྱགས་མདུལ་འདུལ་བ་རྒྱལ་མཆན།

འབྲུངས་ལྷུང་།

མདོ་སྨྱོན་ཟུར་རྒྱ།

འབྲུངས་ལོ།

༡༠༣༢།༡༠༤༤ ལར།

འདས་ལོ།

རབ་བྱུང་༡ ནང་།

ཆོས་ལུགས།

བོན།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུན།

འདི་པོན་ལུགས་ཀྱི་སྟོམ་སྐྱབ་སྤྱགས་གཤེར་གྱིས་མཁས་པར་གྱུར།
ཟུར་རྒྱའི་ཨ་སྤིང་ཆོ་བཞེས་པས་གདན་འདྲེན་ཞུས་ཏེ་དགོན་པ་འདེབས་པར་
བསྐྱལ་བ་ལྟར་ཕྱགས་མདུང་བཟུང་ཤིས་གཡུང་རྒྱུང་སྤིང་བཏབ། སྤྱི་རྒྱུད་ལ་
སྤང་ཞིག་ཕྱགས་མདུང་ཆང་ཟེར། སྤང་ཞིག་ཟམ་ཆེན་ཟེར་བ་བརྩམས་ནས་
སྤྱིན་བདག་ནམས་ཀྱིས་དགོན་པར་མཆོད་འབུལ་བདེ་བར་གྱུར་ཟེར་ཡང་རྒྱུ་

པོ་གང་ཞིག་ལ་ཟམ་པ་བཅུགས་མིན་མི་གསལ།

མཆན། རོ་འཕགས་ཡོན་ཏན་རྒྱལ་མཆན།
 འབྲུངས་ལྗེ། མདོ་སྐད་རྩ་ལྷུ་དམ་གྱིང་།
 འབྲུངས་ལོ། ༡༠༣༤
 འདས་ལོ། མི་གསལ།
 ཚེས་ལྷགས། རོན།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྡུས།

འདི་བས་ཕྱོགས་ངེས་མེད་དུ་བོན་ལྷགས་ཀྱི་སྐབ་པ་མཛད་ཅིང་། དང་
 རིའི་དོ་སྤྲོད་ཞེས་པར་གྲུབ་པ་བརྟེན་པས་དོ་འཕགས་ཐོགས་ཟེར། བྱ་ཆེན་
 དང་། ལྷགས་མདུད། ཤེས་རབ་འོད་ཟེར་བཅས་སུ་བོན་སྐྱེས་ལྷུང་བར་
 བཤད་ཀྱང་འདས་ལོ་མ་རྟེན།

མཆན། ཤེས་རབ་ལྷུ་འཁྲུག་མཁས་ཀྱིན།
 འབྲུངས་ལྗེ། ཟུར་སྤེ།
 འབྲུངས་ལོ། ༡༠༩༩
 འདས་ལོ། མི་གསལ།
 ཚེས་ལྷགས། རོན།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྡུས།

འདི་བས་མདོ་དབུས་གཞིས་སུ་བོན་གཞུང་ཁག་ལ་སྐྱུངས་ཏེ་མཁས་

16 མདོ་སྨྱོན་གྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་ཤུགས་ཆེན་།

པར་རྒྱུར། རང་ཡུལ་དུ་བོན་དགོན་ཁག་ལྟ་ལྟོན་འཆོགས་གནང་སའི་འདུ་ཁང་
བཞེངས་ཤིང་། ཁྱི་བ་གནང་། དགོན་མིང་དུ་བྱ་དུར་དགའ་མལ་དགོན་བཤེན་
བསྟན་ཀྱན་བྱུང་བ་དེ་ཆེན་སྤིང་བ་ཏགས།

མཆན།	ཐེ་རི་ཁྱོ་གཉན་རྒྱལ་མཆན།
འབྲུངས་ལུལ།	མདོ་སྨྱོན་ཐེ་རི་ཁྱོ་གས།
འབྲུངས་ལོ།	ཨི་གསལ།
འདས་ལོ།	ཨི་གསལ།
ཆོས་ལུགས།	བོན།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུན།

འདི་བའི་ལོ་རྒྱུས་རྒྱུས་པ་མ་མཐོང་ཡང་། ཀན་སྤྱི་བོན་དགོན་ལོ་རྒྱུས་
ཟུ། སྤྱི་ལོ་༡༠༡༥ ཐེ་བོའི་ཀོག་རྟའི་རྟགས་ལྟོན་གཡུང་དྲུང་དར་རྒྱས་སྤིང་ཞེས་
པའི་བོན་དགོན་འདི་ཉིད་བཏབ་རྩལ་ལ་གཞིགས་ན། ཁོང་སྤྱི་ལོ་དུས་རབས་
བརྒྱ་བ་དང་། བརྒྱ་གཅིག་པའི་ནང་འཆོ་གནས་བྱས་པ་ཤེས་ཐུབ།

མཆན།	ཙོག་རྩ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆན།
འབྲུངས་ལུལ།	མདོ་སྨྱོན།
འབྲུངས་ལོ།	༡༡༠༤
འདས་ལོ།	༡༡༥༦
ཆོས་རྒྱུད།	ལྷ་འབྲུར་རྟེན་མ།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུན།

འདི་བའི་ནམ་ཐར་ཞིབ་གསལ་མ་རྟོག་པས་བརྗོད་ཐབས་བྲལ། ཁོང་གིས་རྒྱུ་མདོ་སྨྲད་དང་། མར་བ་དོ་བ་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་སོགས་བསྟེན་ནས་མཁས་པར་གྱུར། གསུང་ཚུལ་རིན་ཆེན་ལྟོན་གིང་དང་ཙ་རྒྱུད་ཀྱི་ཁྲིམས་བཅས་མང་བར་བཤད། སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་བྱི་ར་བ་དང་། དགེ་བཤེས་གྲུ་མྱི་འབྲོམ་པ། རོང་བོ་དགེ་རིངས་པ། ཞང་རྩལ་ཁྲིམས་ཤེས་རབ་བཅས་ཡོད། ཁོང་གིས་མེ་དགེ་ལྷ་འཆོ་དགོན་པ་གསར་འདེབས་མཛད་དེ་བཤད་བྲ་དང་སློམ་བྲ་ཕྱིས་ནས་འཆད་ཉན་བསྐྱེད་པར་བཤད་ཀྱང་དགོན་པ་དེའི་ལོ་རྒྱུས་མ་རྟོག་པས་གར་ཡོད་ཀྱི་ཕྱོགས་མ་ངེས།

མཆེན།

ཟུར་འཕགས་ཉི་མ་འོད་ཟེར།

འབྲུངས་ལྷུང།

མདོ་སྨྲད་ར་ལྷུང་དམ་གོང་།

འབྲུངས་ལོ།

མི་གསལ།

འདས་ལོ།

མི་གསལ།

ཆོས་ལྷགས།

མོན།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུན།

འདི་བས་སྤྱི་ལོ་༡༠༥༡ ཅམ་ལ་ཐེ་བོའི་ཆགས་རའི་དགོན་དཔལ་ལྷན་གཡུང་རྒྱུང་སྤྱིང་བཏབ་རྩལ་ལ་གཞིགས་ན། ཁོང་སྤྱི་ལོ་དུས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་ནང་ཕྱོན་པ་ཤེས་ཐུབ།

18 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་སྒྲ་གསལ་ཆེན་།

མཆན།	སྒྲ་སྒྲས་ལོར་དག
འབྲུངས་ལུལ།	མདོ་སྨད་ཟེ་པོ་འི་བྱོགས།
འབྲུངས་ལོ།	ཨི་གསལ།
འདས་ལོ།	ཨི་གསལ།
ཆོས་ལུགས།	བོན།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བརྩམས།

འདི་བའི་འབྲུངས་འདས་ལོ་ཆོགས་སོགས་ཞིབ་ཆ་མ་རྟེན་ཀྱང་། ལྷི་
ལོ་ ༡༠༡༩ ལོར་ཁོང་གིས་ཐེ་པོའི་པོན་དགོན་བཟེད་ཁག་ལུང་རྩེ་ལོར་བུ་སྒྲིང་
བཏབ་པ་ལས་ཁོང་གི་འབྲུངས་དུས་རབས་རིམ་གཤིས་ཐུབ།

མཆན།	ལོ་རྒྱུས་འབྲི་སྒྲིང་དབྱེ་དཀར།
འབྲུངས་ལུལ།	མདོ་སྨད་གཞག་ར་ལྷ་ཆེ།
འབྲུངས་ལོ།	དུས་རབས་ ༡༡ ལོ།
འདས་ལོ།	དུས་རབས་ ༡༡ ལོ།
ཆོས་ལུགས།	སྒྲ་འབྲུར་རྟིང་མ།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བརྩམས།

འདི་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཁག་སལ་མ་རྟེན་ཀྱང་། གངས་ཅན་མཁས་དབང་
རིམ་བྱོན་གྱི་མིང་མངོན་དུ། བོད་དང་། ཁ་ཆེ། བལ་ཡུལ། རྒྱ་གར་སོགས་
སུ་སློབ་གཉེར་གནང་ཞིང་། ཁོང་གི་བསྐྱུར་ཆོམ་དཔལ་ནག་པོ་ཆེན་པོའི་སྐྱུབ་
ཐབས་དང་། དཔལ་ནག་པོ་ཆེན་པོའི་དབང་བསྐྱུར་བའི་ཆོག་བྱིན་གྱིས་
བསྐྱབས་པ་ནག་པོ་ཆེན་པོའི་སྐྱུབ་ཐབས་བཅས་བསྟན་འབྱུང་ཁྲོད་ཡོད་ཟེ།

མཆན།	མགར་ལྷོན་དམ་པ་ཆོས་སྡིངས།
བརྒྱུད་ས་ལུལ།	མདོ་སྨད་ཚུ་ཁོག་མགར་ཆེ།
བརྒྱུད་ས་ལོ།	༡༡༥༠
བདས་ལོ།	མི་གསལ།
ཆོས་རྒྱུ།	སྒྲ་འགྱུར་རྩིང་མ།
རྒྱུར་བརྒྱུད་མདོར་བསྐྱུས།	

འདི་བས་མདོ་དབུས་གཉིས་སུ་སྒྲོམ་སྒྲུབ་གནང་སྟེ་གྲུབ་པ་བརྟེས། ཉི་
ཐིག་ལ་ཆོས་གོས་བཀལ་བས་ཆོས་སྡིངས་ཐོགས། འབྲི་གྲུང་དུ་དྲུང་ཤོད་ཆོས་
སྡིངས་དང་། སྒྲོ་ལོ་ལུང་དཔོན་རིན་ཆེན་སྡིང་གཉིས་བཏབ་པས་འཕྲིན་ལས་
རྒྱས་ཤིང་། ལྷན་པར་འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་གདམས་པའི་མདོ་དུ་བྲགས། རང་
ལུལ་མགར་ཆེ་མཐིལ་དུ་གཡུ་ལུང་དཔལ་གྱི་དཔོན་པ་བཏབ་པར་བཤད།

མཆན།	ཚོང་ཁའི་རྣོར་བཟང་།
བརྒྱུད་ས་ལུལ།	མདོ་སྨད་ཚོང་ཁ།
བརྒྱུད་ས་ལོ།	དུས་རབས་༡༣ ནང་།
བདས་ལོ།	དུས་རབས་༡༣ ནང་།
ཆོས་རྒྱུ།	འབྲི་གྲུང་བཀའ་བརྒྱུད་པ།
རྒྱུར་བརྒྱུད་མདོར་བསྐྱུས།	

འདི་བ་འབྲི་གྲུང་འཛིག་རྟེན་མགོན་པོའི་(༡༡༩༩-༡༢༥༩)དངོས་སྟོབ་
ཅིག་ཡིན་ལ། ལྷི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱ་གསུམ་པའི་མགོ་ཙམ་ལ་འབྲི་གྲུང་བཀའ་
བརྒྱུད་ཀྱི་བསྟན་པ་སྤེལ་བྱིས། འབྲི་གྲུང་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་དང་། ཆོ་བཞིའི་

20 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

དགེ་བསྟེན་སོགས་དང་མཉམ་དུ་རང་ཡུལ་མདོ་སྨད་དུ་བྱོན། ལྷག་ཆང་ལྟ་
 མོ་དང་། གནམ་ལྟ་དང་ཉོར་གཙང་གི་ས་གཡའ་རིའི་ཚྲིག་ལུང་སོགས་སུ་སྐྱབ་
 པ་མཛད། ལྷ་བདུད་བཙན་གསུམ་དམ་ལ་བཏགས། དེའི་ཁ་གཏོན་དུ་མཆོད་
 ཉེན་མགོ་མཐུག་བསྐྱོག་པར་བཅིགས། ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་ཏེ་རྗེས་འཐུག་
 པའང་གང་འཆམ་བུང་སྤང་། ཕྱིས་ཁོང་ནམས་རེབ་གོང་དུ་བྱོན་ཏེ་གནས་
 གཞིས་སོ་སོར་བབྱང་བའི་རྒྱུད་དུ་ཨ་མགོན་དང་། ཆོ་བཞིའི་སྐགས་རྒྱུད་བུང་
 རྒྱུ་སོགས་མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང་དུ་གསལ་བ་ལྟར། འདི་བ་མདོ་སྨད་དུ་འབྱི་
 གྲང་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་བསྟན་པ་སྤེལ་མཁན་གྱི་བྱ་བ་ཆེན་སྲ་བྲས་ཤིག་ཡིན་ནོ།

མཆོན།	མདོ་སྨད་པ་ཡུལ་སྦྱོར་དཔལ་བཟང་།
འབྲུངས་ཡུལ།	མདོ་སྨད།
འབྲུངས་ལོ།	དུས་རབས་༡༣ ནང་།
འདས་ལོ།	དུས་རབས་༡༣ ནང་།
ཆོས་རྒྱུད།	འབྱི་གྲང་བཀའ་བརྒྱུད་པ།
ཟུར་བཞེད་མདོར་བསྐྱུས།	

འདི་བ་འབྱི་གྲང་འཛིག་ཉེན་མགོན་པོའི་(༡༡༩༩-༡༢༡༧)དངོས་སྟོབ་
 ཅིག་ཡིན་ལ། སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱ་གསུམ་པའི་མགོ་ཙམ་ལ་འབྱི་གྲང་བཀའ་
 བརྒྱུད་ཀྱི་བསྟན་པ་སྤེལ་བྱིར། འབྱི་གྲང་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་དང་། ཆོ་བཞིའི་
 དགེ་བསྟེན་སོགས་དང་མཉམ་དུ་རང་ཡུལ་མདོ་སྨད་དུ་བྱོན། ལྷག་ཆང་ལྟ་
 མོ་དང་། གནམ་ལྟ་དང་ཉོར་གཙང་གི་ས་གཡའ་རིའི་ཚྲིག་ལུང་སོགས་སུ་སྐྱབ་
 པ་མཛད། ལྷ་བདུད་བཙན་གསུམ་དམ་ལ་བཏགས། དེའི་ཁ་གཏོན་དུ་མཆོད་

རྟེན་མགོ་མཐུག་བསྐྱོག་པར་བཅིགས། ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་ཏེ་རྗེས་འཐུག་
 པའང་གང་འཆམ་བྱུང་སྣང་། ཕྱིས་ཁོང་ནམས་རེབ་གོང་དུ་བྱོན་ཏེ་གནས་
 གཞིས་སེ་སོར་བཟུང་བའི་རྒྱུད་དུ་ཨ་མགོན་དང་། ཆོ་བཞིའི་སྐགས་རྒྱུད་བྱུང་
 ཚུལ་སོགས་མདོ་སྐད་ཆོས་འབྱུང་དུ་གསལ་བ་ལྟར། འདི་བ་མདོ་སྐད་དུ་འབྲི་
 བྱང་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་བསྟན་པ་སྤེལ་མཁན་གྱི་བྱ་བ་ཆེན་མཁས་གྲས་ཤིག་ཡིན་ནོ།

མཆན།	ཆོ་བཞིའི་དགེ་བསྟན།
འབྲུངས་ལུལ།	མདོ་སྐད།
འབྲུངས་ལོ།	དུས་རབས་ཉ་ནང་།
འདས་ལོ།	དུས་རབས་ཉ་ནང་།
ཆོས་རྒྱུད།	འབྲི་བྱང་བཀའ་བརྒྱུད་པ།
རྒྱུར་བརྒྱུད་མདོར་བསྟན།	

འདི་བ་འབྲི་བྱང་ནས་ཙོང་ཁའི་རྫོང་བཟང་དང་། མདོ་སྐད་པ་ལུལ་
 རྒྱུང་དཔལ་བཟང་སོགས་དང་མཉམ་དུ་འབྲི་བྱང་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་བསྟན་
 པ་སྤེལ་ཕྱིར་མདོ་སྐད་དུ་བྱོན་པའི་ཡ་གྲུལ་ཡིན་ལ། མཛད་ནམ་མདོར་བསྟན་
 བོང་གི་ཕེབས་རོགས་ནམས་དང་གཅིག་མཚུངས་ཡིན།

མཆན།	ལ་བྱི་བ་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཆན།
འབྲུངས་ལུལ།	མདོ་སྐད་ཁང་གསར།
འབྲུངས་ལོ།	ཆུ་བྱི།

འདས་ལོ། བ་རྟེན།
 ཆོས་རྒྱུ། འབྲི་གྲང་བཀའ་བརྒྱུད་པ།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།

འདི་བ་འབྲི་གྲང་སྐྱོབ་པ་འདིག་རྟེན་མགོན་པོའི་ས་ཆོས་ཟབ་མོ་རྒྱན་
 འདིན་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཆོན་བྱ་བ་དེ་ཡིན་ལ། འབྲུངས་ཡུལ་མདོ་སྨད་རྒྱ་
 བྱང་དང་ཉེ་བ་སྟོའི་ཤར་རོང་ཁང་གསར་ཞེས་པའི་སར། སྤྱག་པོ་སྨོར་གི་རུས་
 རྒྱུད་དུ་འབྲུངས། ཡབ་མེས་པོན་པོར་སོང་བས་དགྲ་ལོ་བརྒྱུད་དགྲ་བར་
 པོན་ལུགས་ལ་ཐོས་བསམ་མཛད། ཡུལ་དེར་རས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་མི་ལའི་
 མགྱར་འཐེན་པ་ཐོས་པས་དད་པ་སྐྱེས་ཏེ་ཆོས་ལ་མོས་པ་ཐོབ། འདིག་རྟེན་
 ལུགས་ཀྱི་རྟ་རྒྱུག་མདའ་འཐེན་སོགས་སྐྱུ་ཅལ་ཆེ་བར་བཤད། དགྲ་ལོ་བརྒྱ་
 དགྲ་ཙམ་ལ། ལུ་པོ་དབེན་ཤ་ཞེས་པའི་པོན་པོ་ཞིག་ཡོད་པའི་ཞབས་ཕྱི་བྱས་
 བས་དབུས་སུ་བྱོན། དབེན་ཤ་དང་འབྲི་གྲང་བ་ཁ་མཆུ་ཤོར། འདུམ་འགྲིག་
 ཆེད་བྱ་གཏའ་མར་བཞག་སྟེ་འབྲི་གྲང་ལ་ཕུལ། ལོ་གསུམ་ལ་འབྲི་གྲང་དཔོན་
 སྐྱུ་མཛད། སྒོ་མ་པས་ཐུགས་ལ་བཏགས་པས་གཟིམས་དཔོན་དུ་སྟུར། ཀུན་
 གྱིས་བཀྱར་ཞིང་མི་ཆོས་སུན་སུམ་ཆོགས་ཀྱང་ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་པས་རབ་
 ཏུ་བྱུང་། འདིག་རྟེན་གྱི་ལུགས་སྐྱོང་བར་དགོས་པར་བསྐྱེད་ཀྱང་མ་ཉན།
 དགྲ་ལོ་ཉེར་ལྷ་བར་ལོ་ཙྰ་བ་མ་ཁི་ཀ་བྱི་རྩྭ་ན་མཁན་པོ་དང་། འདུལ་བ་འདིན་
 པ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཆོན་ལས་སྟོབ། གྲང་བཞུགས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་
 པོས་མཛད་དེ་དགོ་འདུན་གྱི་ཆོགས་དབུས་སུ་བསྐྱེན་པར་རྫོགས། མཆོན་ལ་
 བམ་མཁའ་རྒྱལ་མཆོན་གསོལ། ལོ་གསུམ་གྱི་རིང་རྩམ་ར་ཛ་དང་། བཤེས་
 གཞན་དོན་བྱུང་རྒྱལ་བོ། སྤན་སྒོ་མ་འོད་ཟེར་སང་གེ་སོགས་ལས་ལྷ་ལྟན་ཆོས་
 དུག ལྟན་ཅིག་སྐྱེས་སྐྱོར་སོགས་གསན། ལྷ་མ་བརྒྱ་དང་ཉེར་ལྷ་ཙམ་བསྐྱེན།

ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་སྐུ་མ་འབྲི་གྲང་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་མཆེད། ཀམ་བ་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ། ས་སྐུ་བ་ཆེན་པོ། ཐེག་ཆེན་ཆོས་རྒྱུ་སོགས་ཡོངས་འཛིན་
བརྩ་བསྟེན། བྱབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་དབང་ཆོས་མ་ལུས་པ་གསན། ལ་ཕྱི་
དཔལ་གྱི་ཚུ་བར་དུ་ལོ་ངོ་སོ་གཅིག་སྐུ་པོར་ལོ་བརྒྱད་བཞུགས། བསྟེན་
སྐུ་བ་རིམ་གཉིས་ཀྱི་ནལ་འབྱོར་གྱིས་དུས་འདུལ། དགྲང་ལོ་བྱུག་ཏུ་རེ་བྱུག་
བཞུགས་ཤིང་། སྟོན་ལྷན་ལ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་ཅིང་། སྐུ་བ་རྒྱད་བསྟན་
པའི་སྟོན་མེ་ལྟ་བུར་གྱུར། སྟོན་དུ་མེད་པའི་ནལ་འབྱོར་ལ་དབང་ཐོབ། ལ་
ཕྱི་ཉིད་དུ་སྐུ་མུ་ངན་ལས་འདས་སྐབས་གདུང་རིང་བསྐལ་གྱི་ཕུང་པོར་གྱུར།
མཆན་ལ་ཕྱི་བ་ཆེན་པོར་གྲགས། འཁྲུངས་ལོ་ཚུ་ཁྱིར་བཤད་ཀྱང་། རབ་བྱུང་
གང་གི་ཚུ་ཁྱི་ཡིན་མིན་གཞལ་བསྟར་གྱི་གཞི་རེ་ཞིག་མ་རྟེན།

མཆན།	སེ་སྟོན་རྟོ་ཤོ།
འཁྲུངས་ལུང་།	མདོ་སྐད་རྒྱལ་ཁོང་།
འཁྲུངས་ལོ།	1300 སྟོན་ཚུ།
འདས་ལོ།	མི་གསལ།
ཆོས་རྒྱུ།	ཐོན་སྐྱེས་རིས་མེད་ལྟ་བུ་ཡིན་ནས།
རྒྱུར་བརྟེན་མདོར་བསྟན།	

འདི་བའི་འཁྲུངས་འདས་ལོ་ཆོགས་སོགས་ནམ་ཐར་ཞིབ་གསལ་མ་
རྟེན། ཐུ་མ་གཤེན་སྟོན་ཟེར་བ་དང་། ཞང་ལོ་བྱབ་པ་དཔལ་སོགས་བསྟེན་
ནས་བྱབ་ཏུགས་དང་སྐུ་ལུས་ལ་མངའ་བརྟེན་པའི་ཏོགས་ལྷན་ཞིག་ཡིན་ཟེར།

24 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ཡོ་རྒྱུ་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

མཆན། ཏུ་དཔོན་དྲུང་རིན་ཆེན་གྲགས།
 འབྲུངས་ལྟལ། མཛོད་མྱུང་ཅོ་ཞེ་ཕྱོགས།
 འབྲུངས་ལོ། ༡༣༠༧།༡༣༤༤ ལར།
 འདས་ལོ། མི་གསལ།
 ཆོས་རྒྱུད། ས་ལྷགས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།

འདི་བ་འཕྲོ་མགོན་འཕགས་པ་དབུས་སུ་བྱོན་དུས་མདོ་སྨད་དུ་
 བཞག་པའི་སྐྱེ་ཆ་བ་འཕགས་པའི་གྲ་ཆེན་བཞིའི་ཡ་གྲལ་ཡིན། སོག་པོའི་རྒྱལ་
 བོས་འཕགས་པ་དང་མཉམ་པར་བཀྱར་བསྟོར་བྱས་ཤིང་། ཁོང་གིས་ཤིང་ཀྱན་
 དཔལ་གྱི་ཆོས་སྡེ་(འདི་དེང་སང་ཀན་སུའུ་ཞིང་ཆེན་ལིན་ཐའོ་ཤན་གྱི་ཁོངས་
 སུ་ཡོད།)སོགས་གདན་ས་གསུམ་དུ་གྲགས་པའི་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་བཅུགས་
 པར་བཤད་པ་ལས་རྣམ་ཐར་གཞན་མ་རྟེན།

མཆན། རྒྱལ་བ་ཡང་དགོན་པ།
 འབྲུངས་ལྟལ། ཡང་དྲིག
 འབྲུངས་ལོ། ༡༣༡༩
 འདས་ལོ། ༡༣༥༤
 ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལྷགས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།

འདི་བས་ཡང་དྲིག་མཐེལ། ཏན་དྲིག་མཐེལ། ཁ་ཤ་མཐེལ་སྟེ་མཐེལ་
 གསུམ་དུ་གྲགས་པའི་དགོན་པ་གསུམ་བཅུ་པར་བཤད། རྣམ་ཐར་ཞིབ་

གསལ་མ་རྟེན་པས་འབྲུངས་འདས་ལོ་ཆོགས་སོགས་མ་ངེས།

མཆན།	གྲུབ་ཆེན་ལུ་རྒྱན་པ།
འབྲུངས་ལུ་ཡ།	མདོ་སྐད་གཡས་མོ་ཐང་།
འབྲུངས་ལོ།	ཧ་ཨ་ཨ་ཨ་
འདས་ལོ།	ཧ་ཨ་ཨ་ཨ་
ཆོས་རྒྱུ།	རྟེན་མ།
རྒྱུ་བརྒྱུ་མདོ་ར་བསྐྱུས།	

འདི་བའི་མཆན་དངོས་ལ་སངས་རྒྱས་དཔལ་ཟེར། ཁོང་འབྲུངས་
 ལུ་ལ་དངོས་ནི་དབྱུངས་གཙང་ཡིན་ཀྱང་། ཁོང་གི་གདུང་རྒྱུད་ནི་མདོ་སྐད་
 དབྱར་མོ་ཐང་དུ་རྒྱས་བྱང་རྒྱུ་གཞོན་ཏུ་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་པཎ་འབྲུང་གནས་
 གྱི་དངོས་སློབ་དང་། རྒྱལ་པོ་ཁྱི་སློབ་ལྟུང་བཙན་གྱི་མཆོད་གནས་སུ་གྱུར་
 པ་ཞིག་བྱང་། དེའི་རྒྱུད་པ་རིམ་པར་འཕེལ་བའི་ནང་ནས་དབྱུངས་གཙང་དུ་
 ཐེབས་པ་བྱང་རྒྱུ་རྒྱ་མཆོའི་སྐས་གྱི་ཆ་རྒྱུད་ཡིན་སྟབས་མདོ་སྐད་མཁས་པའི་
 ཁོངས་སུ་འདོག་དགོས་པར་མཐོང་། སྐྱ་ནུ་སོན་སྐབས་ཡབ་གྱིས་རྒྱུང་མ་
 ལེན་ཅིས་གནང་རུང་མ་བཞེས། ཡབ་གྱི་བྱང་དུ་གསང་སྟགས་གྱི་ཆོས་མང་
 བོ་གསན། དགྲུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་པར་བོ་དོང་ཨའི་དགོན་པར་ཆོས་རྒྱལ་རིན་
 ཆེན་ཅེ་མོའི་བྱང་དུ་མདོན་པ་གོང་ལོག་དང་། ཆད་མ། དབུ་མ་བཅས་གསན།
 ཉི་ཤུ་བར་རབ་བྱང་དང་བསྟེན་རྫོགས་ཅིག་ཅར་དུ་བསྐྱབས། དུས་འཁོར་
 ལ་སྐྱུངས་པས་སྐར་ཅིས་ལ་གྱིན་དུ་མཁས་པར་གྱུར། ཕྱིས་ཨོ་རྒྱན་གྱི་ལུ་ལ་

26 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན་།

དང་། རྡོ་རྗེ་གདན་སོགས་སུ་བྱོན། དེའི་སྐབས་ཀྱིས་ལུ་རྒྱན་པ་སོགས་པ་
 ཡིན་ནམ་སྟེ། རེ་གསུམ་པ་སྤྱི་ལོ་༡༣༧༣ ལོར་ཉོར་སེ་ཆེན་རྒྱལ་བོས་གདན་
 བླངས། བརྒྱད་ཅུ་པར་འདས། བཅམས་ཆོས་དངུལ་ཅུ་གྲུབ་པའི་བསྟན་
 བཅོས་དང་། བྱབ་ཆེན་ལུ་རྒྱན་པའི་བེ་བུམ་དུ་གྲགས་པའི་ཁྲོད་དངུལ་ཆུའི་
 བཅུད་ལེན་དང་། རྒྱུས་རྒྱན་གཅོད་ཐབས་སོགས་ཀྱི་མན་ངག་ཐུན་མོང་མ་
 ཡིན་པ་མང་དག་ཡོད། བུ་སྟོབ་ཀམ་རང་བྱུང་རྡོ་རྗེ་སོགས་རྒྱུས་ཆེན་མང་
 བོ་བྱོན།

མཆན།	རྒྱོན་ཆེན་སི་ལྷ།
འབྲུངས་ལུལ།	མདོ་སྨད་བཀའ་མ་ཡོག
འབྲུངས་ལོ།	དུས་རབས་༡༩ རྟོ།
འདས་ལོ།	དུས་རབས་༡༩ རྟོ།
ཆོས་རྒྱུ།	ས་ལུགས།
ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུན།	

མི་ཆེན་སི་ལྷ་ནི་མདོ་སྨད་བཀའ་མ་ཡོག་དུ་འབྲུངས་པའི་བོད་མི་ཞིག་
 ཡིན་ལ། སྤྱི་ལོ་༡༣༥༥ ལོར་འབྲོ་མགོན་འཕགས་པ་ས་རྒྱར་ཐེབས་པའི་ལམ་
 བར་དུ་སོག་མར་མཇུག། ཁོང་གིས་ཉོར་སྟན་དང་། རྒྱ་གཞི་སྟན། ལུ་གུར་
 སྟན། བོད་སྟན་སོགས་སྟན་རིགས་སྣ་ཆོགས་བྱང་ཞིང་། སྤྱང་བྱང་འཛོམས་
 པ་དེར་སྐྱམས་གཏམ་སྤྲོད་བྱས་པས། སྐྱམས་འཕགས་པ་སི་ལྷའི་སྟན་རིགས་
 སྣ་ཆོགས་ཤེས་པའི་རྒྱུས་སྤྱང་གི་ཡོན་ཏན་གྱིས་ཐུགས་ཡིད་འཕྲོགས་ནས་ལོ་

ཙྰ་བ་བྱེད་དུ་བཅུག དེ་ནས་སྤྲ་མ་འཕགས་པས་སི་ལྷ་ཏོར་སེ་ཆེན་གྱི་མདུན་
 དུ་ཡང་ཡང་མངགས་པས་སེ་ཆེན་ཡང་ལོ་ཙྰ་བ་སི་ལྷ་ཏོར་མཛེས་དཀྱུལ་གྱི་ཡོན་
 ཏན་ལ་མགྱ་ནས། གོ་གནས་རིམ་པར་སྤར་ཏེ་རྒྱ་ནག་སྐད་དུ་ཅུང་གི་ཡོན་གྱི་
 ཡོན་མིའི་(Field Marshal)གོ་གནས་སྤྲ། སི་ལྷ་ལ་གོ་གནས་ཆེན་པོ་དེ་སྤྲ་
 པ་ལ་རྒྱ་ཏོར་གྱི་སློན་ཆེན་གཞན་པ་ཆོ་ཕུག་དོག་སྐྱེས་ཏེ་སི་ལྷ་ཏོར་ཉེས་སྐྱོན་
 བཅུལ། སི་ལྷ་སྤྲ་མ་འཕགས་པ་ལས་ཆོས་ཁྱུ་སའི་ཆོད་གྱི་ཆལ་ཁང་ཞེས་པའི་
 ཁང་བ་ཞིག་བརྒྱབ་པ་ཉེས་སྐྱོན་དུ་བགྲངས་ནས་འདྲིན་བཟུང་བྱས། ཏོར་སེ་
 ཆེན་གྱིས་སློན་འབངས་ཕུག་དོག་ཅན་འགའ་རེའི་སྤྲ་མ་ལ་ཉན་ཏེ་ཉེས་མེད་
 སློན་ཆེན་སི་ལྷ་བཙོན་འདུག་བྱས། དེ་ལ་སྤྲ་མ་འཕགས་པ་ཐུགས་པམ་ཆད་
 མེད་བྱང་། འོན་ཀྱང་སློན་མོ་ཞིག་དང་སྐབས་ཁེལ་ནས་སེ་ཆེན་ཁྲུན་གྱིས་སྤྲ་
 མ་འཕགས་པ་སློན་མོར་གདན་དྲངས། སྤྲ་མ་འཕགས་པས་དེད་གྱི་བོད་ཡུལ་
 བ་བྱ་བཙོན་དུ་བྱེད་བའི་ས་སྤང་ལ་འགོ་བ་ལའང་ངོ་མཆར་བྱེད། ངའི་སི་ལྷ་ས་
 ང་ལ་ཆོས་ཁྱུ་བ་ལ་དམིགས་པའི་ཁང་རྒྱུད་གཅིག་བྱས་པ་ལ། ཐའི་སས་སྐྱོན་
 བཟུང་ནས་བཙོན་དུ་བྱེད་འདུག ང་མི་ཡོང་གསུངས། གདན་ཁྱུ་བས་གནས་
 ཚུལ་དེ་ཏོར་གོང་མ་སེ་ཆེན་ལ་ཞུས། སེ་ཆེན་གྱིས་སྤྲ་མའི་གཟེམ་ཁང་ལ་
 དམིགས་པ་ཡིན་ན་སྐྱོན་མེད་ཟེར་ནས་སི་ལྷ་སློད་གྲོལ་བྱས། སི་ལྷ་སོན་ངིང་
 དཔེན་ཞེས་པའི་གོ་གནས་སུ་བསྐྱར་དུ་བསྐྱོས།

ཕྱི་ལོ་1414 ལོར་སྤྲ་མ་འཕགས་པས་དགོངས་པ་ཞུས་ཏེ་དབུས་
 གཙང་དུ་ཐོན། ས་སྐྱའི་དཔོན་ཆེན་ཀུན་དགའ་བཟང་བོ་དང་སྤྲ་མ་འཕགས་
 པ་གཉིས་མ་འཆམ་སྐབས། སི་ལྷ་དམག་དཔོན་དུ་བསྐྱོས་ཏེ་ཏོར་དམག་བདུན་
 བྱེད་ཉེད་ལ། མདོ་སྨད་ནས་ཁྱི་དམག་ཁ་ཤས་བསྐྱུས་ཏེ་ས་སྐྱར་བཏང་། ཏོར་
 དམག་འབོར་ཆེན་བོད་དུ་གཏོང་ཅིས་ལ། སི་ལྷ་ས་དབུས་གཙང་ས་རོང་དོག་

28 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ཡོ་རྒྱལ་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

པས་དཔུང་ཆེན་ཤོང་དཀའ་བའི་རྒྱ་མཚན་བཟངས་ནས་འབྲུམ་དམག་གཅིག་ལས་དབུས་སུ་མ་བྲངས། ལང་གོ་དང་ཀང་དམར་དང་བྱ་རོག་རྫོང་གཏོར་ཅིང་དཔོན་ཆེན་ཀུན་དཀའ་བཟང་སོ་བསད་དེ་བདེ་འཇགས་ལ་བཀོད།

སི་ལྷ་པོ་ད་དུ་བཏང་ནས་ལས་དོན་ལེགས་གྲུབ་བྱང་བར་སེ་ཆེན་གྱི་འདོད་སློ་ཁེངས། ཕྱིས་རྒྱལ་སློན་ལྷན་སྐྱོང་གི་སློར་གྱི་ཆོགས་འདུ་འཆོགས་སྐབས་སི་ལྷ་ས་རྒྱ་མཚན་ལྷན་པའི་བསམ་ཚུལ་བཏོན་པ་ལ་སེ་ཆེན་ལྷན་ལྷག་པར་དཀྲུག་ཏེ། ཉང་རྒྱུ་ཉན་བྱ་བའི་ལས་ཁུངས་བཅུགས་ནས་སི་ལྷ་དེའི་མགོ་དཔོན་དུ་བསྐྱོས། སི་ལྷ་ས་སྤར་གྱི་ཅིས་ཁྲ་ལ་ཞིབ་འདུག་ནན་ཏན་བྱས་ནས་མགོ་བྱེད་འགའ་ཞིག་གི་ཅིས་ཆད་ས་ཁར་བཏོན་པས། སེ་ཆེན་ལྷན་གྱིས་འབྲེལ་ཡོད་དཔོན་རིགས་དེ་དག་གི་གོ་གནས་སེམས།

སི་ལྷ་ས་སུ་མཐུད་ནས་གྲུབ་འབྲས་ལྷན་པའི་ལས་ཀ་བསྐྱབས་པ་དང་མཉམ་དུ་གོ་གནས་ཀྱང་རིམ་འཕར་བྱང་སྟེ། སློན་ཆེན་ལྷན་གྱི་ནང་ན་སི་ལྷ་ལས་གོ་གནས་མཐོ་བ་དང་བཙུང་མཐོང་ཆེན་པོ་མ་བྱང་། སི་ལྷ་ལ་དབང་ཐང་དང་གོ་གནས་ཆེ་བྲགས་པས་སེ་ཆེན་གྱི་ཉེ་གནས་སུ་གཏོགས་པ་ཟུ་ལུག་ནོ་ཡོན་གཙོས་པའི་སོག་རིགས་སློན་པོ་མང་སོ་མཉམ་རུབ་གིས། རྒྱལ་པོ་ལ་ཞུ་གཏུགས་ནར་མར་བྱས་མཐར། རྒྱལ་པོས་ཟུ་ལུག་དང་ཁྱོད་རང་གཞིས་འཕྲོད་པ་གིས་ཞེས་གོ་རྒྱུ་ཅན་གྱི་ཆོག་བརྗོད་བྱས་པས། སི་ལྷ་ས་ཟུ་ལུག་གྲུང་གལ་དུ་བཞག་ནས་གྲུས་བཀྱར་བྱས་ཀྱང་། ཟུ་ལུག་གིས་སི་ལྷ་ཤང་རྫོ་ནས་ཏའི་ཏུར་མངག་པའི་ལམ་དུ་ཁོ་རང་སྟོད་སའི་ཤིང་སྟོང་ཆའི་ཁྲི་ཐོག་དུ་བསྐྱད་པ་དང་། ཏེ་ཏུར་སེ་ཐོག་གི་ཟས་སུད་ཟོས་པ། ཁོང་བའི་ཁྱོན་གོས་རྩལ་རྟེག་ཅན་བཀྱས་ཏེ་དོག་པོར་སོང་སྐབས། རྒྱ་མི་ཐག་མཁན་གྱིས་གོས་སྐྱབས་མེད་གཞིས་བཟོས་

ཀྱང་། སི་ལྷ་ཁྱོད་ལ་དེ་འདྲ་གསུམ་འདུག་ཟེར་བས་ང་ལས་སྟག་པ་བྱས་ཟེར་
བ་སོགས་ཉེས་སྒྲོན་བཅུགས་ཏེ། མོན་ཆེན་སི་ལྷ་དོན་མེད་དམར་གསོད་བཏང་།
ཕྱིས་སི་ལྷ་བསད་ཆར་སྐབས་དོར་སེ་ཆེན་གྱིས་སི་ལྷ་ལ་ནག་ཉེས་མེད་
པ་ཤེས་ཏྱིགས་བྱང་སྟེ་འཁྱོད་སེམས་དང་། སི་ལྷ་འོ་སྒྲོར་བྱུ་གཏུགས་བྱེད་མཁན་
རྣམས་རེ་རེ་བཞིན་དབྱུག་པ་བརྒྱ་དང་བདུན་རེ་གཞུ་དགོས་པའི་བཀའ་པ་
རབས་ཟེར།

མཆན།	བ་ཡན་ཆང་།
བྱངས་ལུལ།	མདོ་སྨད།
འབྱུངས་ལོ།	དྲིས་རབས་༡༩ མེད།
འདས་ལོ།	དྲིས་རབས་༡༩ མེད།
ཆོས་རྒྱུ།	ས་ལུགས།
རྒྱུ་བརྒྱུད་མདོར་བསྟུན།	

འདི་ནི་དོར་སེ་ཆེན་གྱིས་སྐྱོན་ཅེའི་(རྒྱ་ནག་གི་རྒྱུད་ཕྱོགས། ལ་ལས་
དེང་གི་ཀྲའེ་ཅང་ཡིན་ཟེར།)ལུལ་ལེན་མ་ཐུབ་པར་ཡོད་སྐབས། ལོ་གསར་
ཀྱི་འདུལ་སྦྱེས་སྦྱེལ་མཁན་སོ་གསར་སྤྱང་གྱང་འདོམས་པ་ཞིག་སྦྱེབས་པ་ལ་
དོར་སེ་ཆེན་དང་། སྐུ་མ་འཕགས་པ་རྣམས་གཉིས་ཀྱི་ཐུགས་ཡིད་ཕྱོགས་ཏེ། ཕྱིས་
དམག་དཔོན་གྱི་གོ་གནས་གནང་སྟེ་སྐྱོན་ཅེའི་ལུལ་བདེ་སྟག་ཏུ་ལེན་མཁན་
དེ་ཡིན། འདི་བ་ཐོད་སོག་མི་རིགས་གང་ཡིན་བཤད་མི་འདུག་ཀྱང་། ལོ་རྒྱུས་
ཀྱི་བབ་ལུགས་ལ་བལྟས་ནས་མདོ་སྨད་ཕྱོགས་ནས་ཡོང་བ་ཞིག་ཡིན་པའི་སྣང་
བ་སྟེར། ཞིབ་ཆས་དོར་གྱི་སྐབས་བཤད་ཡོད་པས་དེར་གཟིན་པར་བྱ།

30 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་ལྟགས་ཆེན་།

མཆན། སྤྱུ་བཟང་པོ།
 འབྲུངས་ལྟལ། མདོ་སྨད།
 འབྲུངས་ལོ། རྒྱས་རབས་ཉ་མ རྩོད།
 འདས་ལོ། རྒྱས་རབས་ཉ་མ ཅད།
 ཆོས་རྒྱུད། ས་ལྟགས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུན།

འགྲོ་མགོན་འཕགས་པས་པོད་ཀྱི་ཆོས་སྲིད་བདག་དབང་རྒྱན་གནས་
 ཡོང་ཐབས་ལ་དམིགས་ནས། ས་རྒྱར་དཔོན་ཆེན་ལམ་ལུགས་བཅུགས། ས་
 རྒྱུའི་དཔོན་ཆེན་དང་པོ་སྤྱུ་བཟང་པོ་བྱ་བ་དེ་མདོ་སྨད་དུ་འབྲུངས་པའི་ལོ་
 རྒྱུས་མི་སྣ་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན། འདི་བའི་མཛད་ནམ་ལོ་རྒྱུས་རྒྱས་པ་མ་མཐོང་
 ཡང་། རྒྱབས་དེར་དཔལ་ས་རྒྱ་བའི་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཆ་དར་སྤང་ཡིན་སྟབས།
 དེ་རྒྱབས་པོད་ཆོལ་ཁ་གསུམ་ལ་དབང་རྒྱར་བྱེད་མཁན་དུ་བསྐྱོས་པའི་ཐོག་
 ནས། སྤྱུ་བཟང་པོ་ཁོང་གིས་འདོན་ཆེན་པོ་ལྷན་པའི་གང་ཟག་ཅིག་ཡིན་
 པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཤེས་ཐུབ་པ་ཡིན། མཁས་དབང་དམུ་དགེ་བསམ་གཏན་
 གྱི་གསུང་འབུམ་པོད་གསུམ་པ་ཤོག་ངོས་༡༡༥ པར་འདི་བའི་སྐོར་རྒྱུང་ཞིག་
 གསལ་ཞིང་། གཞན་འབྲེལ་ཡོད་ལོ་རྒྱུས་པལ་མོ་ཆེར་འདི་བའི་མཆན་ཙམ་
 རེ་མ་མཐར་ཡང་གསལ་བ་ཡིན་ནོ།།

མཆན། རྒྱུ་མཛེས་པའི་རྟོག་དགོན་མཆོག་རིན་ཆེན།
 འབྲུངས་ལྟལ། མདོ་སྨད་ཅོ་ཞེ་ཕྱོགས།
 འབྲུངས་ལོ། རྒྱས་རབས་ཉ་མ ཅད།

འདས་པོ། ཏུས་རབས་ཉ་ནང་།
 ཆོས་རྒྱུ། ས་ལུགས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྡུས།

འདི་བ་དྲུག་པོ་དཔྱད་རིམ་ཆེན་གྲགས་ཀྱི་དཔོན་པོ་ཡིན། སོག་རྒྱལ་
 གྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་པོ་ཞེས་པའི་ཆོ་ལོ་དང་གཡང་ཀྱི་འཕྲུལ་མ་གཞི་
 རྒྱུད་གཉིས་སུ་ལ། ཐམ་གཞི་བའི་ཁ་རིས་ལ་སེམས་ཀྱི་གཟུགས་རིས་ཡོད་སྟབས་
 བྱིས་ཀྱི་རྒྱུད་པ་པལ་ཆེར་གྱི་མིང་ཟུར་ལ་སེམས་འདོགས་སྒོལ་བྱུང་བཟུང་། འདི་
 བས་སྒྲ་མ་གོང་མའི་གདན་ས་ཤིང་ཀུན་དང་། དབུས་སུ་བདེ་བ་ཅན་བཏབ་
 རྟེན་གཉིས་ཀར་མཆན་ཉིད་བཅུགས། ཁུ་དཔོན་གཉིས་ཀ་འཕགས་པའི་སྐབས་
 ཡིན།

མཆན། སྐ་ཨ་གཉེན་དམ་པ།
 འབྲུངས་ལུལ། མདོ་སྐད་ཟུར་བྱོན་ཁོག
 འབྲུངས་པོ། ༡༣༥༠
 འདས་པོ། ༡༩༩༥
 ཆོས་རྒྱུ། ས་ལུགས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྡུས།

འདི་བ་ཆུང་དུས་ནས་དམ་པའི་རང་རྟགས་མངའ་བ་ཞིག་དང་། འགྲོ་
 མགོན་འཕགས་པར་དད་དེ་དབུས་སུ་ཕེབས། སྐ་ཨ་འཕགས་ཟིན་གྱི་སྒོ་བ་
 མར་གྱུར་ཏེ་རྒྱ་ནག་ལ་ཁྲིད། དེར་ལོ་བཅུ་ལྷག་ལ་བཞུགས་ནས་སྐ་ཨ་འཕྲུང་
 བསྟན་ལྟར་རང་ལུལ་དུ་ཕེབས་ཤིང་། སྐུ་ཁང་སུ་བཞུགས་པའི་སྐོམ་སྐུ་བ་

32 བདོ་སྐྱོད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ཡོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན་།

མངོན་ཤུལ་དུ་བྱིས་ལྟ་ཁང་དགུ་བཅེགས་བྱ་བ་བཞེངས། ད་ལྟའི་བྱང་ཆུ་རྫོང་གཡས་འགམ་དུ་ཡོད། ཕྱི་ལོ་༡༩༥༠ ལོར་རི་དགོན་བཟང་ཤིས་ལྷན་འགྲུབ་མིང་བཏབ།

མཆན།	ཀོ་ཁུ་བ་གཞོན་ཀྱུ་བྱང་ཆུ་རྫོང་ལོད་ཟེར།
འབྲུངས་ལུལ།	མདོ་སྐྱོད་ཁྲི་ཀ་ཨ་ཁོང་།
འབྲུངས་ལོ།	༡༩༤༧།༡༩༥༤ ལར།
འདས་ལོ།	མི་གསལ།
ཆོས་རྒྱུ།	ས་ལུགས་ཡིན་ནམ་སྟེ།
ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུན།	

འདི་བའི་འབྲུངས་འདས་ལོ་ཆོགས་མ་རྟེན་ཀྱང་། རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་རབ་དུ་བྱང་སྐབས་ལས་ཀྱི་སློབ་དཔོན་དང་དུ་དཔོན་གཞོན་སེང་གི་སློབ་མ་ཡིན་པ་བཅས་ཀྱིས་རབ་བྱང་ལྷ་བའི་ནང་ཞིག་ཡིན་སྟེ། བྱ་བྱང་གདན་རབས་གཉིས་པར་བཞུགས་ཏེ་དགོན་པ་བསྐྱངས་ཤིང་། ཀོ་ཁུ་བ་དགོན་བཏབ། ཀོ་ཁུ་བ་རི་སུག་པའང་ཟེར། བལ་བོད་གཉིས་སུ་སྐྱགས་གཉེར་གནང་། ཉོར་མོག་གཉིས་ཀྱིས་ཁྱེས་ངོར་དེ་དག་གི་སློབ་དཔོན་གཉིས་ཀ་གནང་ཞིང་། སྐྱེ་སྤེང་རིམ་བྱོན་ལ་སློབ་དཔོན་གཉིས་སློབ་ཡོད་པར་བཤད། ཆོ་ཏན་ཞབས་བྱུང་གི་བྱ་བྱང་གདན་རབས་སུ་འདི་བའི་སྤུལ་སྐྱེ་ནམས་ཀོ་ཁུ་བ་ཆོས་རྒྱ་མཆོའི་སྐྱེ་སྤེང་ནམས་སུ་ངོས་འཛིན་ཟེར་ཡང་དཔེ་འགར་ཀོ་ཁུ་བ་གཞོན་སེང་བ་ཀོ་ཁུ་བ་ཆོས་རྒྱ་མཆོའི་ཁུ་བོ་ཡིན་པར་ཡང་བཤད་པས་ཁུངས་མ་རྟེན།

མཆན། ཏྲ་དམོག་ནམ་མཁའ་སེའློ།
 འབྲུངས་ལྷུང། མཛོད་སྒྲིག་མཛོད་དགེ།
 འབྲུངས་ལོ། ༡༣༤༧།༡༣༥༦ བར།
 འདས་ལོ། རབ་བྱུང་༥ ནང་།
 ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལྷན་མ།
 ཟུར་བཞོད་མདོར་བསྟུན།

འདི་བ་དབུས་སུ་མེད་པ་ཏེ་སྤྲུག་པ་གཞེས་གནང་། རྗེའི་དངོས་སྟོན་བ་
 དང་། དགའ་ལྷན་དུ་ཏྲ་དམོག་ཁམས་ཆོན་བརྩུགས་ཏེ་སྤྱི་ཁང་བསྐྱབ། ཏྲ་
 དམོག་གཞོན་མེད་གི་དམོན་པོ་ཡིན།

མཆན། ལྷ་མ་གྱུ་རུམ།
 འབྲུངས་ལྷུང། རེབ་རྒྱ་བྲག་དཀར།
 འབྲུངས་ལོ། རབ་བྱུང་༥ ནང་།
 འདས་ལོ། རབ་བྱུང་༦ ནང་།
 ཆོས་རྒྱུ། མ་དེས།

ཟུར་བཞོད་མདོར་བསྟུན།
 འདི་བ་མངའ་བདག་ཁྱི་རལ་གྱི་དམག་དམོན་མདོ་སྐད་དུ་བསྐྱད་པ་
 གཅེན་དར་བ་གཡག་ཁུར་གྱི་རྒྱུད་པ་ཡིན་ལ། བྲག་འོ་མར་བསྐྱར་བ་སོགས་
 གྲུབ་པའི་རྟགས་དོ་མཆར་བཡོད་པར་བཤད། ཏོར་གྱི་ཏི་མེ་མཛད། གཅེན་
 དར་བ་ལས་མི་རབས་བརྩུགས་མ་འདས་རྗེས་འབྲུངས་ཤིང་། རྗེ་ཙོང་ཁ་བའི་
 དངོས་སྟོན་མེན་རྒྱ་ཆོས་རྗེ་དཔལ་ལྷན་བཀྲ་ཤིས་སམ་དེ་ཆང་ཆོས་རྗེའི་ཁྱ་པོ་

34 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ཡོ་རྒྱལ་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

ཡིན་པར་བཤད། འབྲུངས་འདས་ལོ་ཆོགས་མ་རྟེན་ུང་། དེ་ཆང་ཆོས་རྗེ་
བ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་མེ་སླེལ་སླུ་ལོ་ ༡༩༥༥ ལོར་འབྲུངས་པའི་ཐོག་ནས། འདི་
བ་རབ་བྱུང་ལྔ་བ་དང་དྲུག་པར་འཆོ་བཞུགས་གནང་བར་ཆོད་དཔག་བྱས་
ཆོག་པར་སྤང་།

མཆན།	ཆོས་རྗེ་དོན་གྲུབ་རིན་ཆེན།
འབྲུངས་ལུལ།	རེབ་གོང་དོན་རིན་ཉིན།
འབྲུངས་ལོ།	༡༩༠༧
འདས་ལོ།	༡༩༤༥
ཆོས་རྒྱུད།	ས་ལུགས་ཡིན་ནས་སྟེན།
རྒྱུ་རྩུ་བརྒྱུ་མདོར་བསྟན།	

རྗེ་འདིའི་འབྲུངས་ལུལ་གསལ་བོར་མི་ཤེས། མཁས་དབང་ཆེ་ཏན་
ཞབས་རྒྱུ་བ་ཐོགས་དེང་རབས་ཀྱི་མཁས་པ་ལ་ལས་རེབ་གོང་ག་སྤང་དུ་
འདོད་ལ། སྤང་ར་ཕྱོགས་སུ་འདོད་མཁན་ཡང་ཡོད། འདི་བས་དབུས་ས་སྤྱིའི་
ཆོས་རྗེ་ཁག་དུ་ཐུགས་གཉེར་གནང་སྟེ་མཁས་གྲགས་རྒྱས་ཤིང་། ཞ་ལུར་བུ་
སྟོན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དང་ཆོགས་སྤང་མཛད་དུས་ཤར་ཕྱོགས་པ་རིགས་
པའི་དཔལ་བོ་ཞེས་པའི་མཆན་སྟན་ཆེས་ཆེར་རྒྱས། དེ་རྗེས་མཆིམས་སྟོ་
བཟང་གྲགས་པའི་མདུན་དུ་མདོ་སྨད་ཐམས་ཅད་ལ་སྤྱངས་མཐར་ཁོང་གི་
ལུང་བསྟན་ལྟར་རང་ལུལ་མདོ་སྨད་དུ་ཐེབས་ཏེ་ག་སྤང་དང་བྱ་བྱུང་དགོན་
གཉིས་བཏབ། རྗེ་ཙོང་ཁ་བའི་རབ་བྱུང་གི་མཁན་པོ་གནང་ནས་སྤང་མའི་ལུང་
བསྟན་ལྟར་མཆན་ལ་སྟོ་བཟང་གྲགས་པ་གསོལ།

གསུང་ཚུལ་སྤྲུལ་གྱི་སྤྱོད་ཆེ་ཚོང་ཁ་བ་དབུས་སུ་ཐེབས་རྫོང་གནང་
 སྐབས་འདྲི་དེ་ཆོས་སུ་སྦྱུང་པའི་ཞལ་གདམས་ཆོགས་བཅད་མ་དུ་ཉུང་བུ་
 རེ་མ་གཏོགས་མི་གསལ་བ་དེ་དང་། གཞན་མཆོག་རྒྱད་སྟེ་མའི་རྟེན་སྟག་
 དཀར་སྟོ་བཟང་ཆོས་དབྱིངས་ཀྱིས་ཁ་གསལ་བཅན་བྱ་བྱུང་དཔར་མ་ཡོད།

མཆོག།	དྲུང་ཆེན་དཔལ་ལྷན་གྱི་མཆོ།
འབྲུངས་ལུལ།	མིན་དྲུ།
འབྲུངས་ལོ།	རབ་བྱུང་༥ ནང་།
འདས་ལོ།	༡༩༤༥
ཆོས་རྒྱུ།	དགེ་ལུགས།
ཟླ་རབ་རྒྱུ་མདོར་བསྟུན།	

འདི་བས་དབུས་སུ་ཐུགས་གཉེར་གྱིས་མཁས་པར་གྱུར། རྒྱ་གར་གྱི་
 སྐད་རིགས་ཆེན་པོ་བཞིའི་ཡི་གེ་སྐྱུངས། རྟན་ངག་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས། མདོ་
 སྟོན་དུ་ཤིང་ཀྱན་དང་། རྩ་མ་མཁར་སོགས་སུ་ཆོས་སྦྱིན་བསྟུང་། ཆོས་རྫོང་
 དཔལ་མཆོག་སྟེ་བཏབ། རྩེ་ཚོང་ཁ་བའི་དངོས་སྟོབ་དེ་ཆང་ཆོས་རྩེ་མེ་མེན་
 རྩེ་ཆོས་རྩེ་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་ལྷན་པའི་དགེ་ཆུན་ཡིན། ཆོས་རྩེ་དགྲུང་ལོ་ཉེར་
 བརྒྱད་པར་འདི་བ་འདས་པར་བཤད་པར་ལྟར་ན། རབ་བྱུང་༦ པའི་ཤིང་
 སྤང་སྟེ་ལོ་༡༩༤༥ ལོར་ཁེལ་བ་ཡིན། འདི་བའི་མཛད་ནམ་དང་སྤྱི་ཚུའི་ཉིན་
 རོས་སུ་ཆོས་རྫོང་དཔལ་མཆོག་སྟེ་བཏབ་རྩེ་མོགས་མདོ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་
 ཀན་སུ་ཏུ་དཔར་མ་ཤོག་རོས་༦༩༩ ནས་གསལ་བས་རྒྱས་པར་དེར་གཟིགས་
 པར་ཞུ།

36 བདོ་སྐྱོད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ཡོ་རྒྱུ་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན་།

མཆན། ཉོགས་ལྷན་འདུལ་དཔལ་གྱི་མཆོ།
 འབྲུངས་ལྟལ། བདོ་སྐྱོད་ཚིང་ཁ།
 འབྲུངས་ལོ། ༡༩༥༤
 འདས་ལོ། ༡༩༩༩
 ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལྷན་ས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།

འདི་བ་ཚུང་དུས་ནས་དམ་པའི་བག་ཆགས་སད་སྟོབས་ཀྱིས་མདོ་
 སྐྱགས་གཞུང་ལྷགས་མང་པོ་སྐྱགས་འཛིན་གནང་ཞིང་། བདོ་སྐྱོད་པ་སྐྱོན་མེ་
 རྒྱུ་འདོན་མང་། རྗེ་ཚིང་ཁ་བའི་སྟོབ་མའི་གཙོ་བོའི་གས་སུ་གྱུར། ཁོང་
 གིས་དགེ་ལྷན་སྐྱོན་བརྒྱུད་ཀྱི་གདམས་ངག་ཟབ་མོ་བ་སོ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་
 ཁོ་ནར་སྟོག་ཆོས་སུ་གནང་བ་སོགས་དགེ་ལྷན་སྐྱོན་བརྒྱུད་ཀྱི་བསྐྱོན་པའི་
 བདག་པོར་གྱུར།

མཆན། རྗེ་ཚིང་ཁ་བ་སྟོ་བཟང་གྲགས་པ།
 འབྲུངས་ལྟལ། བདོ་སྐྱོད་ཚིང་ཁ།
 འབྲུངས་ལོ། ༡༩༥༧
 འདས་ལོ། ༡༩༧༩
 ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལྷན་ས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།

འདི་བས་མདོ་དབུས་གཉིས་སུ་སྐྱགས་གཉེར་གྱིས་མཁས་པའི་བྱ་
 མཆོག་གཅིག་ཤར་གྱུར། སྐབས་དེའི་བོད་གངས་ཅན་པའི་མཁས་པའི་སྟོན་

གྲགས་པ་ནི། མ་རིན་བྱུ་ལ་སྤེས། མ་ཤེས་ན་རྗེ་ལ་སྤེས་པ་འདི་ཡིན། དཔལ་
རི་བོ་དགེ་ལྷགས་པའི་བྱུ་བ་མཐའི་སྤྱོད་བཏོད། མདོ་སྨྲགས་ཀྱི་གཞུང་ལྷགས་
ལས་འཕྲོས་པའི་གསུང་འབུམ་པོད་ཆེན་བརྩུ་དགུ་བཞུགས། མཆན་གཞན་
ཤར་ཚོང་ཁ་བ་དང་། རྗེ་རིན་པོ་ཆེ། རྒྱལ་བ་ཚོང་ཁ་བ། ཨ་མདོ་སྤྱོད་པོ་ཆེ་ཡང་
ཟེར། རྣམ་ཐར་ཞིབ་གསལ་སྤྲེགས་བཅ་དང་བོར་བཏོད་པས་དེར་གཟིགས་
པར་ཞུ། ད་ལྟའི་བོད་གངས་ཅན་པ་རྣམས་ཀྱི་བསམ་སྒྲུབ་འདི་ནང་འདི་བས་
བཞག་པའི་བག་ཆགས་དང་ཤུགས་རྒྱུན་གཞན་འགྲན་མེད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན།

མཆན།	ཆ་ཁོ་དག་དབང་གྲགས་པ།
འབྲུངས་ལྷུ་ལ།	རྒྱལ་ཚོང་བཅན་སྤྱ།
འབྲུངས་ལོ།	༡༩༦༥
འདས་ལོ།	མི་གསལ།
ཆོས་རྒྱུ།	དགེ་ལྷགས།
རྒྱུ་བརྒྱུད་མདོར་བསྐྱུས།	

འདི་བ་རྗེ་ཚོང་ཁ་བའི་དངོས་སྒོ་བ་ཤིན་ཏུ་གྲགས་ཆེན་སྤྱ་ཚར་བཞིའི་
ཡ་བྱལ་ཞིག་ཡིན། མཆན་གཞན་ལ་མཁན་ཆེན་ངག་དབང་གྲགས་པའང་
ཟེར། ཁོང་གི་འབྲུངས་ལྷུ་ལ་དེང་དང་ཁྱིན་མེད་རྩ་ལྟན་ཏུ་འབོད། མགོ་
ལོག་གི་དཔོན་པོ་ཞིག་གིས་སྤར་རྒྱལ་ཚོང་ལ་དམག་དྲངས་ནས་ཕྱིར་མ་ལོག་
པར་དེར་གཞིས་ཆགས་པའི་བྱིམ་རྒྱུད་ཏུ་བྱོན། ཕྱི་བྱོགས་ནས་ཡོང་བས་མགོ་
ཁུངས་ཀྱི་ཆོ་བ་གཏན་ཁེལ་བ་གང་ཡང་མེད་པས་ཚོག་ཅེ་རྒྱལ་བོར་མགོ་
བཏགས། དེང་གི་ཚོག་ཅེ་ལོག་གི་ཡར་བོ་གོང་ཚོར་གནས་སྤོ་བྱས།

ཁོང་གིས་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༥ ལོ་ནས་ཕོན་གྱི་སླ་མ་ཆོས་རྒྱ་མཆོ་བྱ་བའི་དྲུང་
ནས་ཕོན་ཆོས་ལ་གསན་སྦྱོང་དང་ཡི་གེ་འབྲི་སློག་ལ་སྦྱངས། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༡ ལོར་
དབུས་ཕྱོགས་སུ་མཆོད་མཇལ་དུ་ཕྱིན་སྐབས། ཆལ་གྲུང་ཐང་ན་རྩེ་ཙོང་ཁ་
བ་སོགས་མཁས་པའི་དབང་བོ་མང་དག་བཞུགས་པ་མཇལ་བས་དད་གུས་
སྦྱོར་ཏེ་ནང་ཆོས་ལ་ཞུགས། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་གཙང་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་ས་
སྤྱད་ཤོན་པའི་ཆོས་གྲར་ཞུགས་ཏེ་རྩེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་སོགས་ལས་ཆད་
མའི་གཞུང་ཆེན་ཁག་ལ་གསན་སྦྱོང་མཛད།

སྤྱི་ལོ་༡༩༥༥ ལོར་རྩེ་ཙོང་ཁ་བ་སླ་མར་བསྟེན་ཏེ་དགེ་སྦྱོང་གི་སྡེ་མ་པ་
བཞེས། ཕྱིས་སུ་རྩེ་ཙོང་ཁ་བ་ས་མཁན་ཆོས་གནང་བ་ནས་མཁན་ཆེན་ངག་
དབང་གྲགས་པར་འབོད་པ་བྱུང་། རྩེ་སླ་མའི་བཞེད་སློལ་གྱི་གཞུང་ལུགས་
དང་། དབང་ལུང་མན་ངག་སོགས་མདོ་སྨད་ཀྱི་གནས་ནམས་ལ་གཞན་
དྲིང་མི་འདོག་པའི་མཁས་པའི་གོ་འཕང་བརྟེས། སྤྱི་ལོ་༡༩༠༩ ལོར་རྩེ་ཙོང་
ཁ་བ་ཆེན་པོས་ལྷ་ལྷན་སྦྱོན་ལམ་ཆེན་མོ་བཙུགས་སྐབས་མཐུན་འགྱུར་ཞབས་
འདེགས་སླ་མེད་ཞུས།

རྩེ་སླ་མ་བསྟེན་ནས་ལོ་ཉེར་བརྒྱད་པར་གདུལ་བྱ་ཤར་ཕྱོགས་རྒྱལ་
རོང་དུ་ཡོད་པར་ལུང་བསྟན་པ་ལྟར་མདོ་སྨད་དུ་ཕེབས། ཕེབས་རྗེས་སུ་
རྩེ་སླ་མས་ཕྱག་སྤེང་དང་། དྲུང་དཀར་ཆ་གཅིག་ དཔོན་པའི་དཔེ་རིས།
སྤྱོད་པ་མ་སོགས་དངོས་ཆས་མང་བོ་གནང་སྟེ་མ་འོངས་པ་ན་མདོ་ཁམས་
ཀྱི་ཡུལ་དུ་སངས་རྒྱུ་གྱི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་སྟེལ་བའི་ཞལ་བཀོད་མཛད།

རྩེ་སླ་མས་གནང་བའི་དྲུང་དཀར་དེ་དག་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༥ ལོར་རྒྱ་མིས་
བོད་ཡུལ་ལ་ཁྲག་གི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་སྐབས་སུ་འང་ཐར་ཏེ་དེང་སེང་ཆོ་བདུན་
དཔོན་པའི་ཉེན་གཤམ་དུ་བཞུགས་རབས་ཟེར། འདྲུཁང་དཔེ་རིས་ནི་སྤྱི་ལོ་

༡༧༩༩ ལོར་དགོན་པ་བསྐྱར་གསོ་བྱས་སྐབས་འདྲུ་ཁང་གི་ཆང་དུ་བཞུགས་
 ཟེར། དེ་དག་དངོས་བདེན་ཡིན་ན་རྟོན་གྱི་ཆ་ཆེན་དེ་འདྲ་ས་ལོག་དུ་
 མནན་ནས་ཕྱིས་འབྱུང་མི་རབས་ནམས་ལ་མངལ་དུ་མེད་པར་གྱུར་པ་གྱིན་
 དུ་པངས་པའི་གནས་ཡིན། རྗེའི་བཀའ་བཞིན་སྐྱེ་ལོ་༡༩༡༠ ལོར་མདོ་སྟོན་
 དུ་ཐེབས་ཁར་རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོས།

ཁོ་པོས་སྐྱས་པའི་རྗེས་སུ་ཞུགས་གིག་དང་། །

ཆེ་རབས་ཀྱན་དུ་སྦྱོད་དང་སྟོན་ལམ་ཀྱན། །

མཚུངས་པར་སྦྱད་དེ་ནམ་ཞིག་འཛང་རྒྱ་ཆེ། །

བདུད་རྩིའི་བཤོ་བཤའ་ཐོག་མར་སྦྱིན་པར་བྱ། ། ཞེས་

གསུངས། འདི་བ་ལམ་རིམ་སྒྲ་བརྒྱད་གྱི་སྒྲ་རབས་སོ་ལྔ་བ་ཡིན། འདི་བས་
 རྗེ་སྒྲ་མས་བཀའ་བཞིན་མདོ་སྟོན་གྱི་ཡུལ་གྱུ་དུ་མར་དགོན་པ་བརྒྱ་དང་
 བརྒྱད་བཞེངས་གིང་། དེ་དག་གི་ཆེས་མཐའ་མ་ནི་ད་ཆང་དགོན་ཡིན་ཏེ།
 དགོན་པ་དེ་བཏབ་ནས་ད་ཆང་སོང་གསུངས་པས་ད་ཆང་དུ་གྲགས་པར་
 བཤད། དགྲང་གངས་རེ་ལྔ་བར་འདས། དམར་གདུང་མཆོད་རྟོན་ད་ཆང་
 དགོན་དུ་བཞུགས་གིང་། ལྷ་ལོ་༡༧༩༩ ལོར་པཎ་ཆེན་སྐྱེའང་བརྩུ་བ་མཆོག་
 འདི་ཕྱོགས་སུ་ཐེབས་སྐབས། ཚ་ཁོ་མཁན་ཆེན་པའི་སྐུ་གདུང་ལྷ་ཁང་བསྐྱར་
 བཞེངས་ཀྱི་ཐེབས་དངུལ་རྒྱ་སྒོར་ལྔ་སྟོང་གནང་བས་ཆང་གཞི་བྱས་ཏེ། ད་
 ལྷ་སྐྱར་གསོའི་ལས་གཞི་གྱུ་བ་ཡོད་ཆོད་ཀྱང་། སྐུ་གདུང་རིན་པོ་ཆེ་དེ་ཡང་རྒྱའི་
 བཅོམ་འཕྲོག་གཏོར་བཞིག་གི་ཁ་ནས་ཐར་ཨེ་ཡོད་སྟུམ།

མཆོན།

རོང་སྟོན་གྲུ་རྒྱལ་མཆོན།

40 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན་།

འབྲུངས་ཡུལ། མདོ་སྨད་རྒྱལ་རྫོང་།

འབྲུངས་ལོ། ༡༩༤༧

འདས་ལོ། ༡༩༩༩

ཆོས་རྒྱུད། ས་ལུགས།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟན།

འདི་བའི་མཆན་ཡོངས་གྲགས་ལ་ཀུན་མཁྱེན་རྫོང་ཁྱིམ་པ་ཟེར་ཞིང་།
རྫོང་སྟོན་སྤྱི་བའི་མེད་གེ་དང་རྫོང་སྟོན་ཤེས་བྱ་ཀུན་རིག་ཀྱང་ཟེར། ས་ཆོས་
བོན་ཡིན། དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་མདོ་སྨད་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ལ་སྦྱངས་ཤིང་།
དམར་སྟོན་ཆེན་པོ་ལས་རབ་རྟུང་ནས་ལ་སྟོད་དང་། སྟོ་བྱང་། གཙང་སྟོད།
དབུ་གཡོར་སོགས་ཀྱི་དགོན་སྡེ་ཕལ་མོ་ཆེར་བུ་སྟོབ་མང་བོ་བསྐྱུངས། མཁན་
ཆེན་སངས་རྒྱལ་དཔལ་བ་ཟེར་བའི་སྟོལ་གཙོ་བོར་བཟུང་ནས་མདོན་རྟོགས་
རྒྱལ་འབྲེལ་ཞིང་འཆད་དེ། རང་གི་ཡིད་ལ་རྩི་ལྟར་བདེ་བའི་བྱ་བ་མཐའ་
བཟུང་། ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་པར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱད་
སོགས་སུ་རྫོང་ཁྱིམ་པ་ཞེས་ཕྱོགས་སྤར་སྤངས་འདུག་པའང་འདི་བ་ཡིན།
འཕན་ཡུལ་ན་ལེན་ཏེ་དགོན་པ་བཏབ། སྐབས་དེར་ས་སྐྱའི་མཁས་པའི་སྟོད་
ན་གཡག་རྫོང་གཉིས་སུ་གྲགས་པའི་ཡ་གྲུལ་ཡིན། རྗེ་ཙོང་ཁ་བའི་ལྷ་གྲུབ་ལ་
དགག་ཡིག་བཅུ་མས་པ་སོགས་ལོ་རྒྱུས་གཞན་ལས་ཤེས་པར་གྱིས།

མཆན། རྒྱུ་ཆེན་དགེ་འདུན་རྒྱལ་མཆན།

འབྲུངས་ཡུལ། མདོ་སྨད་བཞག་གོད།

འབྲུངས་ལོ། ༡༩༧༩

འདས་ཡོ། ༡༩༥༠
 ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལྷན་ས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།

འདི་བ་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་དངོས་སྟོབ་མདོ་རྩི་གི་མཁས་པ་
 བཞིའི་ཡ་གྲུ། བསྟན་པ་ཕྱོགས་མཐར་སྐྱོད་བའི་དར་ཆེན་བདུན་གྱི་ནང་
 ཆོན་རྩི་ཆེན་ལྷགས་ནག་པ་ཟེར་བ་དེ་ཡིན། ལྷགས་མདོག་སྟོན་པོ་ལ་ཨ་ཡིག་
 དང་། སྟགས་ཀར་རྟེན་དང་རྩི་ཕྱག་ཞབས་ལ་འཁོར་ལོའི་མཆན་མ་བཅས་
 ཡོད་ཟེར། རྗེས་དགའ་ལྷན་དགོན་འདེབས་དུས་ལག་རྟགས་མཛད། རྗེའི་
 སྟགས་འདུན་ལྷར་འདི་དཔོན་གཡོག་སོ་དྲུག་མདོ་སྐད་དུ་ཐེབས། རྒྱ་འབྲུག་
 ལ་རྒྱལ་རྩི་དུ་ཀླ་ལ་རིའི་རི་སྟོད་བཞེངས་པ་སོགས་བསྟན་པ་ཕྱོགས་མཐར་
 རི་ལྷར་སྟེལ་བའི་ཚུལ་གཞན་དུ་ཤེས་པར་བྱ།

མཆན། མིན་རྒྱ་དབལ་ལྷན་བཀྲ་ནིས།
 འབྲུངས་ལུལ། མདོ་སྐད་མིན་རྒྱའི་ཕྱོགས།
 འབྲུངས་ཡོ། ༡༩༥༥
 འདས་ཡོ། མི་གསལ།
 ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལྷན་ས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།

འདི་བ་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་མོ་ལས་ལོ་ཉེར་གཅིག་གིས་གཞོན། མཆན་
 གཞན་ལ་དེ་ཆང་ཆོས་རྗེའང་ཟེར། མངའ་བདག་ཁྱིམ་ལ་ཕྱིས་མདོ་སྐད་ཅོང་
 ཁར་དམག་གི་གཟི་བྱིན་བསྐྱེད་པའི་དར་བོ་ཆེ་བྱར། བོད་དམག་ཁྱིམ་གསལ་

གཡག་ཆེན་གཉིས་མཆན་ཁྲུང་དུ་བརྟུག་སྟེ་ས་མ་ལ་རེག་པར་བྱེད་མཁན་དེ་
 སུད་གཡག་ཁྲུང་གི་རྒྱུད་པ་མདོ་སྨད་ཐེ་པོ་སྟོད་སྨད་དུ་ཆགས་ཏེ་མདོ་སྨད་ཀྱི་
 དཔོན་བྱས་པའི་མི་རབས་བརྟུག་གསུམ་པ་ན་འདི་བ་འཁྲུངས། ཡབ་བཟ་ཤིས་
 དཔལ་གྱིས་བཟའ་ཟླ་བདུན་སྦངས་པ་ལ་བྱ་བཅོ་བརྒྱད་སྟེས། དེ་དག་ལས་
 གསུམ་རབ་དུ་བྱུང་སྟེ་སླ་མ་གྱུ་རྩ་བ་ཤོར་གོང་མའི་དབུ་སྦང་དང་། སླ་མ་སྤི་
 ལྷ་བྱ་བས་རི་བོ་ཚེ་ལཱའི་ཆོས་སྟེ་བཏབ། རྣམ་པ་ལ་བྱ་བས་ཤིང་གྱུན་དཔལ་གྱི་
 ཆོས་སྟེ་འེ་མཁན་པོ་མཛད། གཞན་མི་དཔོན་གྱི་ལས་ཀ་འཛིན་པ་བཞི་དང་།
 དེ་བྱིངས་ནམས་ཀྱང་ཡུལ་དཔོན་ཤ་སྟག་བྱུང་བར་བཤད། རྒྱུ་དུས་ནས་
 ཡི་གེ་དང་དབང་ལུང་སོགས་གསན། དགྲུང་གངས་བཅོ་ལྷ་བར་རབ་དུ་བྱུང་།
 དགྲུང་ལོ་ཉེར་དགུ་བར་ཀམ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསུང་རྒྱུར་ལོ་ཙྰ་བ་
 མཛད་དེ་རྒྱ་ནག་གོང་མའི་པོ་བྲང་དུ་བྱོན། ཀམ་འེ་སྟུ་རྩེས་སུ་འབྲངས་ཏེ་
 ཁམས་དཀར་དགོན་དང་དབུས་ཀྱི་གསང་སྲུང་ཐེབས། དབང་གཤམ་རྒྱུན་
 པ་དང་རྒྱ་ནག་གོང་མ་མ་འཆམ་པས་རྒྱ་ནག་དུ་སོང་ནས་འདུམ་ཆ་མཛད།
 བྱིས་དབང་གིས་དེ་དུ་སྟེ་བཞོ་ཆགས་པ་བཞིན་ཡོད་པ་བྱིད་ཀྱི་བཀའ་འིན་
 ཡིན་གསུངས། སོ་བདུན་པར་སྦྲར་ཡང་དབུས་སུ་ཐེབས་ཏེ་རྩེ་ཙྰ་ལ་བ་
 སོགས་ས་དགེ་ཀར་རྩིང་གི་སླ་མ་བརྟུག་ལྷག་བསྟེན་ཏེ་ཟབ་ཆོས་མཐའ་ཡས་
 པ་གསན། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ལྷགས་བྱ་སྟེ་ལོ་༡༤༩༡ ལོར་པེ་ཅིན་གོང་མའི་
 གསེར་གྱི་བཀའ་འཁྲུང་དཀར་ཆག་མཛད། དགྲུང་ལོ་དགུ་ཡན་གྱི་ནམ་
 ཐར་དད་པའི་རྒྱན་རིན་པོ་ཆའི་སྤང་བ་བྱ་བཞིག་བྲག་དགོན་པས་མདོ་སྨད་
 ཆོས་འབྱུང་ཚོམ་སྐབས་གཟིགས་འདུག་ཀྱང་དེ་དུས་ནས་དཔེ་རྒྱན་ཤིན་དུ་
 དགོན་པར་གསུངས་པས་མཛལ་རེ་མི་ཆེ། འདི་བས་མན་རྩུ་ཆོས་སྟེ་དགོན་
 ལྷན་གྲུབ་བདེ་ཆེན་སྤང་བཏབ་སྟེ་ཉེན་བཞེངས་རྒྱ་ཆེན་བྱས་ཚུལ་སོགས་མདོ་

སྐད་ཆོས་འབྱུང་ཀན་སུའུ་དཔར་མ་ཤོག་ངོས་༤༧༥༩ བར་གསལ་བར་
དེར་གཟིགས་པར་བྱ། འདས་ལོ་མ་རྟེན།

མཆན།	མཁན་པོ་ཏུ་བྱེད།
འབྱུངས་ཡུལ།	མདོ་སྐད་ཆོ་ཉེ་མོ་དྲུ།
འབྱུངས་ལོ།	༡༩༡༤ རྩོན་ཚམ།
འདས་ལོ།	མི་གསལ།
ཆོས་རྒྱུ།	བཀའ་བརྒྱུད་པ་ཡིན་ནམ་མ་ངེས།
རྒྱུར་བརྒྱུད་མདོར་བསྟུས།	

འདི་བ་ཚུང་དུས་ཡུལ་ནས་བློས་ཏེ་ཆུ་ནག་ཏུ་བྱིན། ཆུ་ནག་གོང་མའི་
ཕོ་བྲང་ནང་གི་དམག་རྟ་གསོ་མཁན་བྱས། དེ་ནས་ཞིན་ཅང་དབྱི་ལི་མཐའ་
མཆོམས་ཀྱི་གཡུལ་སར་བྱིན་ཏེ་བྱས་རྗེས་བཞག་པས་དམག་གི་སློ་འདོན་པར་
བསྐྱོས། དམག་དཔོན་དགས་བསད་པས་གཡུལ་ལ་དངོས་སུ་ཞུགས་དགོས་
བྱུང་། ལྷིལ་༡༩༠༩ ལོར་གོང་མའི་ཕོ་ན་བྱས་ཏེ་བོད་དབུས་སུ་ཀླུ་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་ཆོས་དཔལ་བཟང་བོ་གདན་འདྲེན་ཞུ་བར་ཕེབས། ལྷིལ་ར་རྒྱ་
ནག་ཏུ་མིང་རྒྱལ་བོས་གདན་དྲངས་པ་ལྷར་ནན་ཅིན་དུ་འབྱོར་སྐབས་ཀླུ་
དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་རིན་ཆེན་ཆོས་རྒྱལ་ཞེས་པའི་འཇམ་ལ་ཤེལ་གྱི་བཀའ་
ཐམ་སྤུལ། ལྷིལ་༡༩༡༩ ལོར་བལ་ཡུལ་དང་། འབར་མ། འབྲུག་ཡུལ། ལྷོ་
ལ། རྒྱ་གར་བཅས་སུ་ལན་གཉིས་ཕེབས། ལྷིལ་༡༩༣༧ ལོར་ཐེངས་གཉིས་
པར་རྒྱ་ནག་ནས་ལྷ་སར་ཕེབས་སྐབས་རྒྱ་ནག་གོང་མས་གནང་བའི་དངོས་
སྤྱིས་ཐམས་ཅད་བཏང་སྟེ་ཡེར་བ་བཤད་སྐབས་བྱམས་པ་སྤིང་བཏབ་པར་

44 བདེ་སྐྱོད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན་།

བཤད་ཀྱང་མཆན་དངོས་ལ་ཅི་འཕོད་སོགས་ནམ་ཐར་ཞིབ་གསལ་མ་རྟེན།

མཆན།	ཙང་ང་དཀའ་བརྩ་མྱོ་བཟང་བྱ་མཆོ།
འབྲུངས་ལྱལ།	ཁྲི་ཀ་འགག་ཟའི་གཙང་བ་སྟེ་བ།
འབྲུངས་ལོ།	༡༩༧༡
འདས་ལོ།	༡༩༩༤
ཆོས་རྒྱུ།	དགེ་ལྷན་ས།
རྒྱུ་བརྗོད་མདོར་བསྡུས།	

འདི་བས་དབུས་སུ་ཐུགས་གཉེར་གནང་སྟེ་དཀའ་བརྩ་ཐོན། རང་
 ལྷལ་དུ་བྱོན་ཏེ་འགག་ཟའི་གཙང་བ་གཉིས་དར་རྒྱས་སྤང་བཏབ་ཅིང་། ད་
 བར་སྐྱེས་ཐོང་བརྩ་བཞི་བྱོན། བདེ་སྐྱོད་ཆོས་འབྱུང་དུ་ཙང་ང་དཀའ་བརྩ་ཞེས་
 གིས་འདུག་ཀྱང་། མཆོ་སྟོའི་དགོན་ཁག་ལོ་རྒྱུས་སུ་གཙང་བ་ཟེར་ཞིང་འགག་
 ཟའི་གཙང་བ་འདི་གཙང་ནས་ཆད་པས་དེ་ལྟར་སོགས་པར་བཤད། དགྲུང་
 ལོ་དོན་བརྒྱུད་ལ་བཞུགས་ཟེར་ཡང་འབྲུངས་འདས་ལོ་ཆོགས་མི་གསལ། མཆོ་
 སྟོའི་དགོན་ཁག་ལོ་རྒྱུས་སུ་ཙང་ང་སྐྱེས་ཐོང་བརྩ་བཞིའི་ལོ་རྒྱུས་བསྟར་ཆགས་
 སུ་གིས་པ་ལ་དབྱད་ན། སྐྱེས་ཐོང་དང་ཕོ་ནས་བརྩ་བའི་བར་འཆོ་བཞུགས་ལོ་
 གྲངས་ལས་ལོ་ཁམས་མི་གསལ་ཞིང་། བརྩ་གཅིག་པ་འབྲུངས་ལོ་སྟོ་ལོ་༡༩༥༥
 ལོ་བཞུགས་འདུག་པ་ལས་སྐྱེས་ཐོང་སྟེ་མ་རེ་རེའི་བཞུགས་ལོ་འཕྲིན། སྐྱེས་ཐོང་དང་
 ཕོ་སྟོ་ལོ་༡༩༠༠ ཡས་མས་སུ་འབྲུངས་དགོས་པར་འགྱུར་བས་ཁྲུངས་ལྷུང་ཡོད་
 དཀའ།

མཆན།	ཉང་ཆེན་མངས་ཁྱེས་འོད་ཟེར།
འབྲུངས་ལུལ།	ཡར་ལྷོང་ཅ་དགེ་ཆེན།
འབྲུངས་ལོ།	རབ་བྱུང་༥ ནང་།
འདས་ལོ།	མི་གསལ།
ཆོས་རྒྱུ།	དགེ་ལུགས།

རྒྱུར་བརྒྱུད་མདོར་བསྟན།

འདི་བ་མགོ་མགོན་འཕགས་པའི་སྒོ་བ་མ་གྱ་ཆེན་བཞིའི་ནང་ཆོན་ཉང་
 མགོན་པོ་སྒོ་མོས་གྱི་སྤྱུལ་སྒྱུ་ཡིན་པར་བཤད་སྟེ་ལོ་ཡོད་འདུག་ཀྱང་། ལོ་རྒྱུས་
 གྱི་ལུགས་སུ་བྱས་པའི་སྒྱུ་རབས་རིམ་བརྒྱུད་བསྒྲིག་དུ་མེད་པ་ཉུང་སྟེ་
 རྒྱལ་སྐོར་གསུམ་གྱི་དབུ་མ་དབང་ཕྱག་ཅན་དུ་གྲགས་པ་དང་། ཁོང་གི་སྤྱི་བ་
 པ་མཛད་སར་དེང་སང་ཡང་སངས་རྒྱུས་ལྷན་ཟེར་ཞེས་ཀན་ལྷོ་འོད་གོན་ཁག་
 ལོ་རྒྱུས་སུ་བཤད། གཤམ་དུ་སྐབས་སོ་སོར་གསལ་བའི་ཉང་གི་སྤྱི་བ་རབས་དག་
 མདོ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་དང་། འབྲེལ་ཡོད་དགོན་སྡེ་ཁག་གིས་བསྒྲིགས་པའི་ལོ་
 རྒྱུས་ཁག་ཞལ་ཤིན་དུ་མི་མཚུངས་པ་ཤེས་སྟབས་ཀྱང་། དེ་དག་ལས་གང་ཞིག་
 འགྲིག་མིན་དཔྱད་པས་རྣམས་པའང་མ་ཡིན་སྟབས། ཁོང་བཀོད་ཡིག་ཆ་དག་
 གི་བཤད་ཚུལ་པལ་མོ་ཆེ་རང་སོར་འཛོག་རྒྱུ་ལས་ཐབས་གཞན་མ་རྟོག་ན།
 རྒྱུས་པར་དེ་དག་ལ་གཟིགས་པར་བྱའོ།

མཆན།	ལྷ་མ་མི་ལྷ།
འབྲུངས་ལུལ།	ཟེར་རྒྱ་བྲག་དཀར།
འབྲུངས་ལོ།	རབ་བྱུང་༦ ནང་།

46 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན་།

འདས་ལོ། རབ་བྱུང་༤ ཅན་།

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལྷན་ས།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྡུས།

འདི་བ་རྒྱ་ནག་རི་བོ་ཅེ་སྤེའི་ཆོས་སྡེ་སྤྱི་མ་མཛད་ཅིང་། ཁོང་དང་སྤྱི་
མ་གྱུ་རུམ། མཁན་པོ་རྣམ་གསུམ་མེན་རྩུ་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་ལྷན་གྱི་སྤྱི་བཙུང་བཙུང་
ནང་སྤྱི་མ་གསུམ་མཁ་རབ་བྱུང་གསུམ་ཟེར་བ་རྣམས་ཡིན་པར་བཤད་
ཀྱང་རྣམ་ཐར་ཞིབ་གསལ་མ་མཛལ་བས་འཁྲུངས་འདས་ལོ་ཆོགས་མ་རྟོད།

མཆན། མཁན་པོ་རྣམ།

འབྲུངས་ལྷལ། ཟེར་རྩུ་བཀྲ་ཤིས་།

འབྲུངས་ལོ། རབ་བྱུང་༤ ཅན་།

འདས་ལོ། རབ་བྱུང་༤ ཅན་།

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལྷན་ས།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྡུས།

འདི་བས་ཤིང་ཀྱན་དཔལ་གྱི་སྤེའི་མཁན་པོ་མཛད། མེན་རྩུ་བཀྲ་ཤིས་
དཔལ་ལྷན་གྱི་སྤྱི་བཙུང་བཙུང་ནང་སྤྱི་མ་གསུམ་ཟེར་བའི་གས་ཟེར་ཞིང་།
མེན་རྩུ་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་ལྷན་ཟེར་བ་མེན་རྩུ་དཔལ་ལྷན་བཀྲ་ཤིས་སམ་དེ་ཆང་
ཆོས་རྗེ་ཨ་ཡིན་སྟེ་ཡང་སྤྱི་མ་གྱུ་རུམ་དེ་ཆང་ཆོས་རྗེའི་ཁྱུ་བོ་ཡིན་ཟེར་བས་
བཏག་དགོས།

འཇམ་གྱ།	དྲ་དཔོན་ཡོ་བཞིན་བྱ་སེམས་།
འབྲངས་ཕྱུང་།	ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་།
འབྲངས་ཡོ།	རབ་བྱང་“ འབྲུག་དང་” རྩོད་གར་བྱང་།
འདས་ཡོ།	རབ་བྱང་” རྩོད་དང་” རྩོད་ཚུམ་།
ཆོས་ལྷོ།	ས་ཕྱིག་ས་།
ལྷ་ཤ་ཤོད་ལྷོ་ཤ་ཤོད་ས་།	

འདི་བས་གནང་ཁོར་བྲག་དཀར་ཁ་ཐོར་དཔོན་པ་བཏབ། དགེ་
འདུན་ཁི་དང་། རྒྱལ་ས་པ་མུར་ཐོགས་སྟེང་། དམག་མི་འབྲུམ་ཆོགས་པར་
བྲགས་ཡ། རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་རབ་བྱུང་གི་ལས་སྟོབ་གནང་མཁན་གཞོན་ནུ་བྱང་
ཆུབ་(རབ་བྱུང་༤ མེ་ན་རྒྱུ་ལོ་༡༩༧༦ པ་འཁྲུངས།)ཐོགས་སྟོབ་མ་མང་དུ་སོན།
༡་དཔོན་བྱང་མངོས་པའི་དོག་གི་དཔོན་པོ་ཡིན།

མཆོག།	ཞབས་བྱུང་ཡག་ས་པ་དཔལ་ལྷན།
བྱུངས་ཕྱམ།	ཟུམ་མོང་།
བྱུངས་མོ།	རབ་བྱུང་༤ ཅན་།
བདས་མོ།	རབ་བྱུང་༥ ཅན་།
ཆོས་ཟུག།	དགེ་ཕྱགས།
བྱུང་བ་རྣམས་ཅན་པ་ལྷན་།	

འདི་བ་དབུས་སུ་ཐེབས་ཏེ་ཐུགས་གནེར་གྱིས་མཁས་པར་གྱུར།
འཕན་ཡུལ་ན་ལེན་ང་ཐུག་བཏབ་ཟེར་ཡང་འཁྲུངས་འདས་ལོ་ཆོགས་ཤོགས་
མཛད་རྣམ་ཞིབ་གསལ་མ་ཆེད། ཡོངས་གྲགས་ལྟར་ན་ན་ལེན་ང་འདེབས་

48 མདོ་མྱེད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ཡོ་རྒྱལ་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན་།

མཁན་རོང་སྟོན་གྲུ་རྒྱལ་མཆན་ཡིན་པར་བཤད་པས་འདི་བ་རོང་སྟོན་དང་
གཅིག་ཡིན་ནམ་བཟླ་གྱུ་ཡོད་སྟེ།

མཆན།	ཆོས་རྒྱུ་བསྟན་ནམས་རྒྱ་མཆོ།
འབྲུངས་ལྷུང་།	མེན་དྲུ།
འབྲུངས་ལོ།	རབ་བྱུང་༥ ཅན་།
འདས་ལོ།	རབ་བྱུང་༥ ཡས་ཙམ།
ཆོས་རྒྱུ།	དགེ་ལུགས།
རྒྱུ་བསྟན་མདོར་བསྟུས།	

འདི་བས་དབུས་སུ་ཐུགས་གཉེར་མཐར་ཕྱིན་མཛད། རི་བོ་ཆེ་ལྷར་
བཞུགས། མིང་གོང་མ་ཐན་ལི་ཁྲི་ལོ་དང་བོ་སྤྱི་ལོ་༡༥༧༩ ལོར་སོ་བྲང་དུ་གདན་
བྲངས་ཏེ་ཏི་ཐིར་དུ་བཀྲ། ཏོང་མང་གི་མཆན་དང་། ལུ་ཏིག་གི་སྣམ་སྒྱར།
རིན་པོ་ཆེ་སྣ་ཆོགས་ཀྱིས་སྤྲ་བཏབ་པའི་ལས་ཞུ་བཅས་སུ། མེན་རྩའི་དཔོན་
རྒྱུ་དེ་མན་རྩ་ཆོས་རྒྱུ་དཔལ་ལྷན་བཀྲ་ཤིས་ལ་མ་མི་གཅིག་པའི་སྤྱི་མཆེད་བཅུ་
བདུན་བྱང་བའི་ཡ་གྲུལ་ཞིག་ཡིན་པ་འདྲ།

མཆན།	སྟོན་པ་རིན་ཆེན་བཙུན་འབྲུས་རྒྱལ་མཆན།
འབྲུངས་ལྷུང་།	ཙོང་ཁ།
འབྲུངས་ལོ།	རབ་བྱུང་༥ ཅན་།
འདས་ལོ།	རབ་བྱུང་༥ ཅན་།

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།

རྒྱུ་བརྒྱུད་མདོར་བསྟུན།

འདི་བས་རྩེ་ཙོང་ཁ་བ་གཤེགས་ནས་ལོ་ངོ་༡༤༡ པ་རབ་བྱུང་དགུ་བའི་
ལྷགས་སྤུལ་སྤྱི་ལོ་༡༥༡༡ ལོར་རྩེ་འཁོར་མཆོལ་མོ་སར་གནས་གཞི་བཟུང་སྟེ་
བཏབ་པའི་དགོན་པའམ་སྤྱབ་ཁང་དགོན་པ་ལུང་བ་ནི། སྤྱི་འབྲུམ་དགོན་པའི་
མང་གཞི་ཡིན་པ་སོགས་སྤྱི་འབྲུམ་གདན་རབས་སྤྱ་གསལ་བ་ལྟར། བཀའ་
གདམས་སྤེལ་བམ་ལས་ལུང་བསྟན་པའི་སྤྱི་བུ་ཞིག་ཡིན། འདི་བའི་
འབྲུངས་འདས་ལོ་ཆོགས་གསལ་བའི་ཡིག་ཆ་མ་མཐོང་ཡང་། བོད་སྟོན་ལོ་
རྒྱུས་དེ་དག་ལས་འཛོལ་བཞུགས་ཀྱི་དུས་རབས་པ་ཤེས་ཐུབ་པ་ཡིན།

མཆེན། གནམ་སྟོན་གྲུབ་ཆེན་བྱམས་པ་ནམ་རྒྱལ།

འབྲུངས་ལུལ། མདོ་སྨྲད་བྱུང་རྒྱུད།

འབྲུངས་ལོ། རབས་བྱུང་ལ ཅན།

འདས་ལོ། རབས་བྱུང་ལ ཅན།

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།

རྒྱུ་བརྒྱུད་མདོར་བསྟུན།

འདི་བ་ཀུན་བཙུགས་རྒྱུ་ཐོག་དང་བོ་སྟོན་ཆེན་པའི་སྤུལ་སྤྱི་ཡིན་
པར་བཤད། ལོ་རྒྱུས་མི་གསལ་བས་འབྲུངས་ལུལ་དང་འབྲུངས་འདས་ལོ་
ཆོགས་སོགས་མ་དེས།

50 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་ལྟགས་ཆེན་།

མཆན། གྲོ་མོ་སྒྲོབ་རྒྱུར་དག་དབང་བསྟན་འཛིན།
 འབྲུངས་ལྟལ། དཔལ་རིམ་གྲོ་མོ་
 འབྲུངས་ལོ། རབ་བྱུང་༩ ནང་།
 འདས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༠ ནང་།
 ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལྷན་ས།
 རྒྱུར་བརྗོད་མདོར་བསྟན།

འདི་བས་མདོ་དབུས་གཞིས་སུ་ཐུགས་གཞེར་གནང་སྟེ་མཁས་པར་
 བྱུང་། རྗེ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཆོའི་སྟོབ་མ་ཡིན། གསུང་ཚུལ་འཛིགས་ཀྱི་ད་
 བརྒྱུད་རིམ་ཟིན་གྱིས་སོགས་ཡོད། དཔེ་ཆ་མང་པོ་བསྒྲིགས་ཤིང་། དགྲུང་
 ལོ་བདུན་ཅུ་དོན་གངས་ལ་བཞུགས་པར་བཤད་ཀྱང་ལོ་ཆེགས་མ་ངེས་ཀྱང་།
 འདིའི་རྗེ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཆོ་ཞེས་པ་རྒྱལ་དབང་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཆོ་ལ་
 བཤད་པ་ཡིན་ན། ཁོང་རབ་བྱུང་༩ ལུང་སྟོན་གྱི་ལོ་༡༥༩༩ ལོར་འབྲུངས་ཤིང་།
 རབ་བྱུང་༡༠ ས་བྱི་སྟོན་ལོ་༡༥༩༩ ལོར་འདས་པའི་ཐོག་ནས།

མཆན། བཀའ་བརྒྱ་དོན་ཡོད་རྒྱ་མཆོ།
 འབྲུངས་ལྟལ། ལྷ་དགེ་ལྷ་ར།
 འབྲུངས་ལོ། རབ་བྱུང་༩ ནང་།
 འདས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༠ ནང་།
 ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལྷན་ས།
 རྒྱུར་བརྗོད་མདོར་བསྟན།

འདི་བའི་འབྲུངས་འདས་ལོ་ཆེགས་དང་ནམ་ཐར་གསལ་བོ་མ་རྟོན་

གྲང་། རབ་བྱུང་༡༠ བའི་མེ་པག་སྟུང་ལོ་༡༥༤༧ ལོར་བྱ་དགེ་ལེགས་བཤད་མིང་
 བཏབ་ཅིང་། ཁོང་གི་གདུང་རུས་ལ་རང་བཟེལ་བབས་པ་ནང་བཞུགས་ཀྱི་
 བཆོད་རྟེན་བྱ་དགེ་དགོན་དུ་ཡོད་ཟེར།

མཆོག།	འཛིན་མཁན་ཆེན།
འབྲུངས་ལྷུང།	དབང་ལྷུང་གསེར་ན།
འབྲུངས་ཨོ།	རབ་བྱུང་༩ ནང་།
འདས་ཨོ།	རབ་བྱུང་༡༠ ནང་།
ཆོས་རྒྱུ།	དགེ་ལྷན་ས།
ལྷན་བཞུག་མཛོད་བཞུས།	

འདི་བས་དབུས་སུ་ཐུགས་གཞིར་གྱིས་མཁན་པོར་བཞུགས་ཟེར་ཡང་
གང་གི་མཁན་པོར་བཞུགས་མིན་མི་གསལ། བདེ་སྐྱད་དུ་ཕྱི་བས་ནས་གཙང་
པའ་ཏི་ཏའི་ས་འཛིན་གྱི་སློབ་མ་བཞིའི་གས་སུ་ཡོད་ཅིང་། དེ་གའི་ཁྱིམ་བས་
གསུམ་པར་བཞུགས། སྐྱེ་ཁྲིམ་ཕྱོད་གཙང་དགོན་དུ་བཞུགས།

མཆོག།	ཚང་གི་མེ་ལོ་ཡི།
བསྐྱེད་སྤྱོད་ལ།	མེ་ལོ་ཡི།
བསྐྱེད་སྤྱོད་ལ།	རབ་བྱུང་ཉེ་ ༡༠ གར།
བསྐྱེད་སྤྱོད་ལ།	རབ་བྱུང་ཉེ་ ༡༠ གར།
མེ་ལོ་ཡི།	དཔེ་ལྷན་སྤྱོད།

52 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་བྲགས་ཆེན་།

བྱུང་བ་རྒྱུ་མདོར་བསྒྱུས་།

འདི་བ་སྟེན་ལེའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་བྲག་ལ་ཐོག་མར་རི་ཁོད་
 འདྲུགས་མཁན་བྱང་ཤན་སྟག་ལུང་མཁན་པོའི་སྤྱལ་སྤྱིའི་མི་ཙུ་ལྟམས་སྟེན་
 ལེར་བསྟན་པའི་མི་རབས་ཁ་ཤས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྱུངས། དབུས་སུ་ཐུགས་གཉེར་
 ཀྱིས་རབ་འབྱམས་པ་ཐོན། སྨད་ནས་ཐོན་ཟིའི་ཆོ་ལོ་དང་བཀའ་ཤོག་ཐོབ།
 སྟེན་ལེའི་ཡུལ་ཁམས་ཀྱི་བདག་པོ་བྱས། གནས་མདུན་ཀྱི་རི་ཁོད་སྟོས་ཏེ་སྟེན་
 ལེ་དགོན་དགའ་ལྡན་ཆོས་སྤིང་བཏབ། འབྲུངས་འདས་ལོ་ཆོགས་མ་རྟེན།

སྤྱི་ལོ་ 1400-1500 བར་བྱོན་པའི་མདོ་སྨད་ གྱི་མཁའ་སྒྲོག་པ་ཁག་

མཆན།	ཆོས་རྒྱུ་བྱེད་ཀྱི་མཆན།
འབྲུག་སྐད།	མཆན་རྒྱ།
འབྲུག་སྐད་ཡི།	ཤེས་པ་
འབྲུག་སྐད་ཡི།	ཤེས་པ་
ཆོས་རྒྱུ།	དགེ་ལྡན་པ།
ཟུར་བཞུག་མདོར་བསྒྲིགས།	

འདི་བས་མདོ་དབྱས་གཉིས་སུ་བྱུགས་གཉིས་གནང་སྟེ་མཁའ་སྒྲོག་
ཟུར། ཆོས་རྒྱུ་དཔལ་མཆོག་སྟེ་ཉེན་བཞེད་སྒྲིལ་གནང་སྟེ་བསྐྱེད་སྤྱོད་
བྱང་སྟེག་ལུང་གི་ཆོས་རྒྱུ་མཆོག་། བཟླ་ཤིས་ལྷན་པོར་ལྷ་མཆོད་ལ་གྲོལ་མེད་
སྟེ་ལ་བཅུགས། མེན་རྒྱུ་དཔལ་མཆོག་ཡིན། འབྲུག་འདས་ལོ་ཆོགས་མ་རྟེན།
འདི་བ་མངའ་བའི་ཁྱི་རལ་གྱི་དམག་དཔོན་གཅེན་དར་བ་གཡག་ཁུར་གྱི་

54 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་ཕྱ་གྲགས་ཆེན།

ཆ་རྒྱུད་དུ་གཏོགས། བསྟན་ཅིས་ཀ་ཐེང་ལག་དེབ་དུ། བྱང་སྟག་ལུང་གི་ཁྱི་
རབས་བཤད་སྐབས་ཁྱི་རབས་བཅུ་བ་སྟག་ལུང་ཆོས་རྒྱུ་བྱང་ཚུབ་རྒྱ་མཆོ་ཞེས་
པ་ཞིག་འདུག་པ་དེ་ཡིན་ན། རབ་བྱང་མ་ པའི་རྒྱུ་ལུག་སྟེ་ལོ་༡༩༠༩ ལ་འབྲུངས་
ཤིང་། རབ་བྱང་ད་ པའི་ས་འབྲུག་སྟེ་ལོ་༡༩༤༩ ལོར་འདས་པར་བཤད་འདུག་
པས་དེ་གཉིས་གང་ཟག་གཅིག་ཡིན་མིན་བཟག་

མཆན།	ཆོས་རྒྱལ་བ་བཟང་ལོ།
འབྲུངས་ལུལ།	རྒྱལ་ཁོར་བཞག་ཤོད་དཔལ་ལོ་འཛོམས།
འབྲུངས་ལོ།	༡༩༡༩
འདས་ལོ།	༡༩༥༧
ཆོས་རྒྱུད།	རྟོ་ནང་།

ཟུར་བརྟེན་མདོར་བསྟན།
འདི་བ་ཆོས་རྒྱལ་ཐེང་དང་པོ་ཡིན་ལ། ས་བཟང་མ་ཉི་པའ་ཆེན་གྱི་
སྟེ་བར་གྲགས། རྒྱུ་དུས་ནས་རབ་དུ་བྱང་སྟེ་འཛམ་གང་ཆོས་སྟེར་བྱང་
བཀའ་བཞི་བ་བསྟན་ཉི་མདོ་སྟག་གི་གཞུང་ལུགས་ལ་སྦྱངས། བཀའ་བཞི་
བའི་རྒྱལ་ཆ་བ་དུ་མངའ་གསོལ། དཔོན་པར་གཞུང་བཀའ་པོད་ལཱེ་འཆད་
ཉན་བཅུགས། ཆོས་རྒྱལ་ཐེང་ལོ་ལོ་ལོ་སྟེ་རྒྱུ་རྒྱུད་ཀྱི་དཔོན་པ་བཏབ། དགུང་
ཤངས་རེ་ལྔ་བར་འདས།

མཆན།	རྒྱལ་སྤྱི་རིན་ཆེན་དབང་ཕྱུག
------	----------------------------

འབྲུངས་ཕྱུལ། མདོ་སྨད་ཟུང་ཁྱུ།

འབྲུངས་ལོ། ༡༤༩༡

འདས་ལོ། ༡༤༩༦

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྡུས།

འདི་བ་སྐ་ཨ་གཉན་དམ་པའི་རྒྱལ་ཚབ་ཀྱན་དགའ་སློབ་ཤོས་ཀྱི་སྤྱུལ་སྤྱི་
 ཡིན། ཁོང་གི་སྤྱི་ཡོན་རྒྱ་ནག་གོང་མ་ཅིང་ཐང་གིས་གསན་ཏེ་གདན་ཞུའི་
 གསེར་ཡིག་འབྱོར་བ་ལྟར་རྒྱ་ནག་ཏུ་ཕེབས། འགྲོ་མགོན་འཕགས་པ་དང་།
 མདུན་འདུག་ཨ་གཉན་དམ་པའི་སྐོར་རྒྱལ་བོས་ཡང་ཡང་བྲིས་པ་ལྷག་པར་
 བརྗོད་པས་རྒྱལ་བོ་དབྱེས་ཏེ་དབུ་ཐར་བཀྱར། རི་དགོན་ལ་འཕགས་པའི་བྱག་
 བསེལ་སོགས་གནང་སྐྱེས་སྣ་མང་དང་། ཁོང་ལ་གསེར་ཐམ་ཁྲི་གང་མ་དང་།
 གོས་སེར་ཁ་གསུམ་ཅན་སྟེང་བོད་རྒྱ་སོག་གསུམ་གྱི་ཡི་གས་རྒྱ་བོད་གཉིས་ནི་
 ཞི་བདེར་གནས་ལ་སྟོན་ཅིས་བྲིས་པའི་བཀའ་ཤོག་བཅས་བསྐྱེལ་ཏེ་ཡུལ་གྱི་
 ཐང་དཔོན་གཉིས་ཆ་གནང་བློར།

མཆན། རྗོད་ཐོན་སྒྲོ་བཟང་གི་མ།

འབྲུངས་ཕྱུལ། མདོ་སྨད་ཙོང་ཁ།

འབྲུངས་ལོ། ༡༤༩༩

འདས་ལོ། ༡༤༩༣

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྡུས།

56 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་ལྷན་གྲགས་ཆེན་།

འདི་བ་རྗེ་ཙོང་ཁ་བའི་སྐུ་ཆ་ཡིན། དབུས་སུ་མདོ་སྨད་གས་རབ་འབྱམས་
ལ་སྐྱུངས་ཏེ་གསང་སྤྱད་པོ་ཏེ་ཉེར་གཉིས་ཀྱི་གྲ་སྒོར་མཛད། རྟ་སྟོད་དང་།
གསང་སྤྱིང་སྨྱད་བཅས་ཀྱི་ཁྱི་བར་བཞུགས་ཤིང་དགྲུང་ལོ་ང་གཉིས་ཐོག་
དགའ་ལྷན་གསེར་ཁྲི་ཁྲི་རབས་དགྲུ་བར་བཞུགས།

མཆན།	སེས་རབ་རྒྱལ་མཆན།
འབྲུངས་ལྷུང་།	མདོ་སྨད་ཟེ་བོ་ཕྱོགས།
འབྲུངས་ལོ།	ཨི་གསལ།
འདས་ལོ།	ཨི་གསལ།
ཆོས་རྒྱུད།	བོན་ཡིན་ནམ་སྟེ།
རྒྱུ་བརྒྱུད་མདོར་བཞུགས།	

འདི་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་གསལ་མ་དེས། གླི་ལོ་༡༤༥༥ ལོར་ཐེ་བོད་གཉན་
ཆེན་སྐུ་ལྷུང་དགོན་གསར་འདེབས་བྱས་པ་བཤད་པ་ལས། ཁོང་གླི་ལོ་དུས་
རབས་བཙུ་བར་ཕྱོན་པ་ཤེས་ཐུབ།

མཆན།	ཆོས་རྗེ་འུག་ཆེན་རྒྱུན་ལོ།
འབྲུངས་ལྷུང་།	མདོ་སྨད་ཙོ་ཏེ།
འབྲུངས་ལོ།	༡༤༩༩
འདས་ལོ།	ཨི་གསལ།
ཆོས་རྒྱུད།	དགེ་ལུགས།

ཟུར་བརྗོད་ཨདོར་བསྐྱུས།

འདི་བ་ཙཱ་མེ་དཔོན་སྤྱད་ཐུང་ཐུང་གི་རྒྱུད་པ་ཡིན་ཞིང་། དབུས་སུ་ཐུགས་གཞིར་གྱིས་མཁས་པར་གྱུར། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ས་ཡོས་ལ་ཙཱ་མེ་དཔོན་ཆེན་དགེ་ལུགས་སུ་བསྐྱུར། ཙཱ་མེ་སྤྱད་རབས་ལོ་རྒྱུས་སུ་དེ་དུས་ཁོང་གིས་ཙཱ་མེ་དཔོན་ཆེན་གསར་འདེབས་བྱས་པར་བཤད་ཀྱང་། ཆོས་རྒྱུས་དཔོན་པ་དགེ་ལུགས་སུ་བསྐྱུར་ནས་རང་ཉིད་གདན་སར་མ་བཞུགས་པར་རྗེ་བྱང་དཔོན་སློ་ཕོས་རྒྱལ་མཆན་གདན་བྲངས་ཏེ་ཁྱིམ་བཞོད་པའི་བཤད་ཚུལ་ཡང་འདུག་པས་ཆོས་རྗེ་རིན་ལྷན་སྤྱད་རབས་དང་ཕོར་བརྗོད་པ་དབྱེད་གཞི་ཆེ། བོང་མ་ཅིང་དུང་དགུ་བ་ལ་ཐོན་ཤུས་གནང་བ་ཕྱིས་ཅོག་རོན་དང་བའི་ཉེན་གསུ་ཡོད་ཟེར་བས་ཆོ་ལོ་ཐོབ་ཡོད་སྟེ། འདས་ལོ་མ་རྟེན།

མཆན།

ཐུན་ཆེན་ཆོས་གྱི་རྟེན།

འབྲུངས་ལུང་།

ཨདོ་སྨད་ཙོང་ཁ།

འབྲུངས་ལོ།

༡༤༥༥

འདས་ལོ།

མི་གསལ།

ཆོས་རྒྱུད།

དགེ་ལུགས།

ཟུར་བརྗོད་ཨདོར་བསྐྱུས།

འདི་བ་རྒྱུད་དུས་ཡབ་ཡུམ་གྱིས་ཁྱིམ་ཁྱེད་དེ་དབུས་གྱི་གནས་ཆེན་ཁག་ཏུ་མངལ་བར་ཐེབས། དགའ་ལྷན་བ་སོ་ཆོས་རྗེས་ཡབ་ཡུམ་ལ་བདག་སྐྱོན་གྱི་རོམ་པ་སྤྱད་ནས་བྱུང་འདི་ར་ལ་སྟེར་རིགས་གསུངས་པ་ལྟར་ཐུག། ཁོང་གི་བཀའ་དགོངས་ལྟར་མདོ་སྨད་སྐྱེད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལ་མཁས་པར་སྤྱད་ས་

58 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་ལྷན་གྲགས་ཆེན།

ཤིང་། ཆོས་རྒྱུ་དགོ་ལྷན་སྒྲན་བརྒྱད་དང་འདུལ་བའི་སྒྲུགས་བཅ་གཏད་དེ་
བཀའ་བཀོད་ལྟར། གངས་ནགས་སོགས་དབེན་གནས་སུ་སྐྱབ་པ་མཛད་པས་
རྩོམ་ལྷ་རིའི་གསང་ཆེན་གྲུབ་གནས་པ་སྐྱེ་ཅན་དུ་བསྐྱེད་རིམ་མཐར་ཕྱིན་ནས་
རྩོགས་རིམ་ལ་འབད་དེ་འོད་གསལ་སྐྱེ་ལུས་ཐོབ་པར་བཤད། ཁོང་གིས་སྒྲན་
བརྒྱད་ཀྱི་གདམས་པའི་སྲས་ཀྱི་སྤྱོད་དབེན་ས་སྤོ་བཟང་དོན་གྲུབ་ལ་གནང་།
མཆན་གཞན་ལ་རྒྱལ་བ་དབེན་ས་བ་དང་། དབེན་ས་སྐྱོན་པའང་ཟེར།
འདས་ལོ་མ་རྟེན།

མཆན། བསྐྱན་པ་རིན་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆན།

འབྲུངས་ལྷལ། ར་སྨྲ།

འབྲུངས་ལོ། ༡༩༥༩

འདས་ལོ། ༡༩༥༩

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།

ཟུར་བརྒྱུད་མདོར་བསྐྱུས།

འདི་བ་རོང་ཆེན་ལྷགས་ནག་པའི་སྐུལ་སྐྱར་ངོས་འཛིན་གནང་ཞིང་།
ཁོང་གཤེགས་ནས་ལོ་ཉེར་ལྔའི་རྒྱུ་སྐྱེ་ལྷུངས། དབུས་སུ་སྐྱུགས་གཞིར་གྱིས་
མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོར་གྱུར། རྒྱལ་དབང་དགོ་འདུན་རྒྱ་མཚོའི་བཀའ་ལྟར་མདོ་
སྨད་དུ་ཕྱོན། བཞག་ཤོད་དུ་རོ་ནང་དགོན་ཞིག་ཞུ་མེར་དུ་བསྐྱར་བས། རོ་
ནང་སྐུལ་སྐྱུས་གཙང་བ་ལྷན་གྲུབ་རབ་བརྟན་གྱི་དམག་བསྐྱུལ་ཏེ་གཙང་
དབུས་འབྲེས་མའི་དམག་སྟོང་ཕྱག་དུག་གིས་ཀླ་ལ་རིའི་གཙུག་ལག་ཁང་
བཙུམ་ཆེས་བྱས་ཀྱང་ཆོས་སྐྱོང་གི་འཕུལ་གྱིས་སྐྱོན་མ་བྱུང་ཟེར། ཟ་གྱི་རྒྱའི་

མིང་གིས་གདན་འདྲེན་བྱས་ཀྱང་མ་ཐེབས་པར་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་ལུང་བསྟན་
མང་པོ་གནང་། གོང་ནས་སླ་མ་གྲུབ་ཐོབ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལུང་དང་། ཐམ་ཀ་
སྤུལ། གསུང་ཚུལ་ཉམས་རྟོགས་མགྱུར་མ་དང་ལུང་བསྟན་ཁ་ཤས་ཡོད་སྟངས་།

མཆན། མི་ཉག་རྟོ་རྟེ་བཟང་པོ།

འབྲུངས་ལུང། མདོ་སྨད་མི་ཉག་

འབྲུངས་ལོ། ༡༤༩༡

འདས་ལོ། ༡༥༥༤

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྡུས།

འདི་བས་མདོ་སྨད་པའི་མཁས་པ་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས་ཤིང་།

དགའ་ལྷན་གསེར་ཁྲི་ཁྲི་རབས་བརྒྱ་བདུན་པར་བཞུགས། ཟྱི་ལོ་༡༥༥༤ ལོར་
ཐེ་ཐོ་དང་དམག་འབྲུག་བར་ནས་བཀོངས་པར་བཤད།

མཆན། ཆོས་རྟེ་རྒྱལ་བ་སེའེ།

འབྲུངས་ལུང། རྟོ་ལྷག་མོ་ཟུར་རྗོད།

འབྲུངས་ལོ། མི་གསལ།

འདས་ལོ། ༡༥༥༠

ཆོས་རྒྱུ། རྟོ་ནང་།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྡུས།

60 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་ལྷན་གྲགས་ཆེན།

འདི་བ་ཆོས་རྗེ་སྐུ་སྤངས་གཉིས་པ་ཡིན། དགྲུང་ལོ་བརྒྱ་བར་གོང་མའི་
ཡང་སྤིད་དུ་ངོས་འཛིན་མཛད། གྲུབ་དབང་ལྷགས་མདུད་སོགས་བསྟེན་ནས་
མདོ་སྨད་ལ་སྐྱུངས། རྒྱ་སོག་གི་རྒྱལ་སྟོན་དག་ལས་འཇམ་ལ་སྐྱུངས། རྒྱལ་
རོང་བཙན་ལྷ་རྒྱལ་ཁག་དང་མཆོད་ཡོན་དུ་འབྲེལ། དཔོན་སྡེ་བརྒྱ་དང་བརྒྱ་
གསུམ་བཏབ་པར་གྲགས། འདི་བས་བཏབ་པའི་དཔོན་སྡེ་ད་ལྟ་ཡོད་པ་སྐུ་
ལྷགས་རི་འོད་དཔོན་སོགས་བརྒྱ་གངས་ཡོད་པར་བཤད།

མཆན། བ་སོ་ལྷ་དབང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆན།

འབྲུངས་ཡུལ། མདོ་སྨད།

འབྲུངས་ལོ། ༡༥༩༥

འདས་ལོ། ༡༦༠༥

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།

རྒྱུ་བརྒྱུད་མདོར་བསྐྱུས།

འདི་བའི་འབྲུངས་ཡུལ་མདོ་སྨད་ཟེར་བ་ཙམ་ལས་ཞིབ་གསལ་མ་རྟོགས།
ཡོངས་གྲགས་སུ་རྒྱུད་ལྷ་དབང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆན་ཟེར། གླི་ལོ་༡༥༩༠ ལོར་
དཔོན་ལུང་གི་ཁྲིར་ཐེབས། གསུང་ཚུལ་སྟན་ངག་དང་། ཆབ་ཤོག་རྣམ་ཐར་
སོགས་པོད་གཅིག་ཡོད།

མཆན། ཁྲི་ལོས་པ་ཆོས་གཉིན་གྲགས་པ།

འབྲུངས་ཡུལ། མདོ་སྨད་ཙོ་ནེ།

བཀྲུངས་ཡི།	༡༥༧༩
བཀྲས་ཡི།	༡༩༡༩
ཆོས་རྒྱུ།	༡༩༢༩
ལྷན་པ་རྒྱུ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་	

འདི་བས་དབུས་སུ་མདོ་རྒྱལ་ས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྐྱེངས་
 ཏེ་མཁས་པར་གྱུར། གསང་སྤྱི་མེར་དང་། རྒྱད་ཉོད། ཤར་ཅེ་བཅས་ཀྱི་
 ཁྲི་བརྒྱད་ནས་དགའ་ལྡན་གཤེར་ཁྲི་ཁྲི་རབས་ཉེ་དགུ་བར་ཐེབས། མཆོན་
 གནམ་ལ་ཙོ་ནེ་བཞེས་གཉེན་གྲགས་པ་ཡང་ཟེར།

མཆོད།	འཕག་ཡོ་བ་སེམ་རབ་དཔེལ་བཟང་།
འབྱུངས་ལྷུང།	མི་གསལ།
འབྱུངས་ཡོ།	ཤལ༠
འདས་ཡོ།	ཤལ་ཉ་ཉ
ཆོས་རྒྱུ།	དག་ལྷུངས།
ལྱུང་བཟོད་ལྱུང་བཟོད་ལྷུངས།	

འདི་བའི་འབྲུངས་ཡུལ་མ་རྟེན། འཕག་པོ་བ་ཟེར་སྒོལ་ལ་གཞིགས་
ན་དབུས་འཕག་ཡུལ་ནས་བྱོན་པའམ། ཡང་ན་དཔའ་རིས་བྱོགས་ཀྱི་འཕག་
པོའི་རྒྱད་པ་གང་རུང་ཡིན་ནམ་སྟུམ། རབ་བྱང་བར་བའི་རྒྱ་མག་སྤྱི་ལོ་༡༦༡༩
ལོར་སྐྱེ་འབྱས་གདན་རབས་ཁྲི་ཆེན་བཞི་བར་ཕེབས། རབ་བྱང་བར་གཅིག་
པའི་ས་སྐྱལ་སྤྱི་ལོ་༡༦༡༩ ལོར་སྐྱེ་འབྱས་དགོན་པའི་བྱང་ངོས་ཀྱི་བྱང་རྒྱབ་
མཆོད་ཉེན་ཆེན་པོ་གསར་བཞེངས་མཛད། གསུང་ཚཱ་སྐྱེ་འབྱས་དཀར་ཆག་

62 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་ལྷན་གྲགས་ཆེན་།

བསྐྱུ་པ་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པ་ཡོད་ཀྱང་དེ་དུས་ནས་དཔེ་རྒྱན་དགོན་ཞེས་གསེར་
 ཏོག་སྐུ་འབྲུམ་གདན་རབས་སུ་གསུངས།

མཆན།	འདྲུལ་འབྲིན་འོད་ཟེར་རྒྱ་མཆོ།
འབྲུངས་ལུལ།	མི་གསལ།
འབྲུངས་ལོ།	༡༥༥༧
འདས་ལོ།	༡༦༣༩
ཆོས་རྒྱུ།	དགེ་ལུགས།
རྒྱུ་བརྗོད་མདོར་བསྐྱུས།	

འདི་བའི་འབྲུངས་ལུལ་མ་རྟེན། རྒྱལ་དབང་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཆོས་
 སྐུ་འབྲུམ་དགོན་པའི་གདན་སར་བསྐྱོས། སྐུ་འབྲུམ་གདན་རབས་ཁྲི་ཆེན་
 གསུམ་པ་ཡིན། སྐུ་འབྲུམ་དུ་མཆན་ཉིད་གྲ་ཆང་གསར་འཛུགས་གནང་།
 གངས་ཅན་མཁས་དབང་རིམ་བྱོན་གྱི་མིང་མཛོད་ནང་འདི་བ་སྐུ་འབྲུམ་
 གདན་རབས་དང་ཐོ་དང་གསུམ་པ་གཉིས་ཀྱི་ཡིན་ཞེས་བཤད་འདུག གསེར་
 ཏོག་གདན་རབས་སུ་སྐུ་འབྲུམ་གདན་རབས་སུ་ཏིག་སྐྱེང་བ་དང་། གདན་
 རབས་ན་བའི་བཅུད་ལེན་གཉིས་ལས་འདི་བ་ཁྲིར་སྐྱར་ཡང་འཁོད་སྐོར་ལ་
 དགག་པ་གནང་འདུག་ཀྱང་ཁོང་གི་རང་ལུགས་གང་ཡིན་གསལ་བོར་ངས་
 མི་ཐུབ།

མཆན། ཤར་ཀ་རིང་བཀའ་བརྒྱ་ཕྱན་ཆོགས་ནམ་རྒྱལ།

འབྲུངས་ལྷུང་། མྱོང་ཆོ་ལྷའི་ནང་ཆེན།

འབྲུངས་ལོ། ༡༥༤༤

འདས་ལོ། མི་གསལ།

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྡུས།

འདི་བའི་འདས་ལོ་མ་རྟེན། དགུང་ལོ་ཞེ་བདུན་པ་རྩ་བྱའི་ལོར་དགོན་
ལུང་གི་ཁྲི་རབས་གཉིས་པར་ཐེབས། མདོ་དབུས་གཉིས་སུ་ཐུགས་གཉེར་
མཛད་དེ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པར་གྱུར། ཐུབ་བཀའ་ཆོས་ཉིད་དགོན་ལུང་གདན་
རབས་སུ་སྤྱི་ལོ་༡༤༩༤ ལོར་གྲོ་ཚང་དགོན་གསར་འདེབས་མཛད་གསུངས་
ཀྱང་། གྲོ་ཚང་བཀྲ་ཤིས་ལྷན་པོར་མཆན་ཉིད་བཙུགས་པར་དགོངས་སམ་སྟེ།
དབུས་སུ་གདན་སར་བཞུགས་སྐབས། འཆད་ནང་། བཟད་ནང་། རྩོམ་
ནང་། ཞེས་སྒྲིག་སྒྱུར་ནས་ཐུགས་སྦྱོབས་ངོམས་ཀྱང་། ཉོར་གཙང་བ་འབེ་
ཤེས་རབ་མཆོག་ལྷན་དང་བཟད་ནས་པམ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཉལ་ནས་
ཤི། །ང་ཀ་རིང་བཀའ་བཙུ་ལངས་ནས་འཆི། །ཞེས་གཤེགས་ཁར་ཐལ་སྐད་
བཏང་ནས་གྲོངས་ཟེར།

མཆེན། ལྷོ་བཟང་བསྟན་པ་རབ་རྒྱས།

འབྲུངས་ལྷུང་། ར་རྩུད།

འབྲུངས་ལོ། ༡༥༤༤

འདས་ལོ། ༡༥༤༩

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།

རྒྱུ་རྒྱུ་ལྟོག་པ་དོན་འདྲུས།

འདི་བ་རྩོད་ཆེན་ལྷགས་ནག་པའི་སྐྱེ་ཕྱིར་གསུམ་པ་ཡིན། དགྲུང་ལོ་
བཅུ་དྲུག་ཉིང་མ་མ་རྩོ་རྩོ་ཕུན་ཆོགས་ཟེར་བ་དང་རྩོ་འཕྲུལ་འགྲན་ཏེ་རྒྱལ་ཟེར་
ཞིང་། ཉེར་དྲུག་པར་ཆོ་བཞི་ཟེར་བས་བྱུ་མ་ཐའི་ཆགས་སྤང་གིས་བཙོན་
དུ་བཅུག་སྟེ་མེ་རྩོ་མཆོན་གསུམ་གང་གིས་གཙོས་ཀྱང་མ་ཆུགས། ཉེར་བདུན་
པར་དབུས་སུ་ཐེབས། རྒྱལ་དབང་ལྷ་བ་དང་པཎ་ཆེན་སྟོ་བཟང་ཆོས་རྒྱན།
སྟེ་སྤྱི་ཆེན་མོ་བཅས་ལ་མངལ་ཞིང་། ཐུགས་བཙེ་ཆེན་པོས་འབྲས་སྤྲངས་
སུ་གཟིམ་ཁང་ཞིག་གནང་བར་རྩོ་པོ་ཤར་ཆེར་གྲགས། བདོ་སྐྱོད་དུ་གནས་
ཆེན་དུ་མར་གནས་སྟེ་ཕྱེ། རང་ལུལ་དུ་དགའ་ལྷན་པོ་བྲང་ཞེས་པའི་གཙུག་
ལག་ཁང་བཞེངས། བོད་ནས་ཁྱེན་ཐའི་ཅིན་ཅོ་གཏུ་ཏང་མེའི་ལུང་དང་ཐམ་
ཀ་སུལ། གཞི་བདག་ཁག་ཅིག་གིས་ཐོག་མདའ་པ་པ་ལག་པས་བཟུང་རྩོལ་
སོགས་བྱུ་ལྷགས་མང་ཟེར།

མཆན།

སྟོ་མ་ཆེན་དག་དབང་གྲགས་པ།

འབྲུངས་ལུལ།

སྐྱེ་འབྲུམ་ཞིང་སྟོང་།

འབྲུངས་ལོ།

རབ་བྱུང་༡༡ མགོ་སྟོན།

འདས་ལོ།

༡༥༥༠

ཆོས་རྒྱན།

དགེ་ལུགས།

རྒྱུ་རྒྱུ་ལྟོག་པ་དོན་འདྲུས།

འདི་བ་ཀོའུ་བ་ཆོས་རྒྱ་མཆོའི་སྐྱེ་ཕྱིར་དང་པོ་ཡིན་པར་བཤད་ཀྱང་ལོ་
རྒྱུས་མ་རྩོད། འོན་ཀྱང་ཀོའུ་བ་ཆོས་རྒྱ་མཆོ་ནི་རབ་བྱུང་༡༠ བའི་ལྷགས་ལུག་

ལྷི་ལོ་ ༡༤༧༡ ལོར་འབྲུངས་པ་ཡིན་སྟབས། ཡོངས་གྲགས་སྤྱུལ་སྤྱིའི་འགོ་ལྷགས་
ལྟར་ན་འདི་བར་བ་བྱང་བཅུ་ ༡༠ བའི་བཟང་བྱ་བཞི་བ་ལྷགས་ན་ལྷི་ལོ་ ༡༤༧༠
ལོར་འདས་དགོས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན།

མཆོན། ཀོ་ཏུ་བ་ཆོས་རྒྱ་མཆོ།

འབྲུངས་ལུ་ལ། མ་འབྲུམ་ཀཱ་ཟང་།

འབྲུངས་ལོ། ༡༤༧༡

འདས་ལོ། ༡༤༩༤

ཆོས་རྒྱ། དགེ་ལྷགས།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྡུས།

ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་མཁས་དབང་འདིའི་སྤྱི་གོང་མ་གནམ་སྟོན་གྱི་བ་
ཆེན་དང་། དེའི་གོང་མ་སྟོན་ཆེན་དག་དབང་གྲགས་པ་ཡིན་ཟེར། འདི་བས་
མདོ་དབུས་གནེས་སུ་མདོ་སྨད་ཡོངས་རྫོགས་ལ་མཁས་པར་སྤྱངས། སྤྱི་
འབྲུམ་གདན་རབས་གནེས་པར་བཞུགས། སྟོབ་མ་གྲགས་ཆེ་ཤར་སྐལ་ལྷན་
རྒྱ་མཆོ་དང་གྲུབ་ཆེན་ཆོས་པ་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་མང་། སྤྱི་གཤེགས་རྗེས་སྤྱུལ་
སྤྱི་གནེས་བྱང་། སྤྱི་དཔོན་སྟེ་བ་ཆོས་རྗེས་བཅའ་བ་གནམ་སྟོན་གྲགས་པ་དར་
རྒྱས་སྤྱི་འབྲུམ་གནམ་སྟོན་སྐར་བར་བཞུགས། གཅིག་ཀོ་ཏུ་བ་ཕྱོགས་སུ་གདན་
དངས་པར་གསེར་དོག་སྟོ་བཟང་ཚུལ་སྤྲིམས་རྒྱ་མཆོས་སྤྱི་འབྲུམ་གདན་
རབས་སུ་ཟུར་ཅམ་བཤད་པ་ལས་ལོ་རྒྱུས་མ་རྟེན།

66 བདེ་སྐྱོད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་ལྷན་ཁག་ས་ཆེན།

མཆོན། རྒྱལ་བ་ལྷ་མ་བསམ་སྒྲོ་དགེ་འདུན་རིན་ཆེན།
 འབྲུངས་ཡུལ། བདེ་སྐྱོད་ཟང་རིང་།
 འབྲུངས་ལོ། ༡༥༥༡
 འདས་ལོ། ༡༦༤༡
 ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུན།

འདི་བས་ཐང་རིང་དཔོན་དགའ་ལྷན་བཤད་སྒྲུབ་སྤྱིང་བཏབ། བདེ་
 དབུས་གཉིས་སུ་སྤྱགས་གཉིར་མཛད་ནས་འབྲས་སྤྱར་ས་རྒྱལ་བ་ལྷ་མར་
 བཞུགས། ལོ་རྒྱུས་གསལ་ཁ་ཅན་གཞན་མ་རྟེན།

མཆོན། རྒྱ་བཟང་ནམ་རྒྱལ་དཔལ་འབྱོར།
 འབྲུངས་ཡུལ། སྒོ་ད་ལུང་དཀར་མེད་ཁང་གསར།
 འབྲུངས་ལོ། ༡༥༥༤
 འདས་ལོ། ༡༦༥༡
 ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུན།

འདི་བས་དབུས་ཀྱི་གདན་ས་ཁག་ཏུ་གྲ་སྒྲོར་མཛད་དེ་མཁས་གསལ་
 རྒྱས། རྒྱལ་པཎ་ནམ་གཉིས་ཀྱིས་མདོ་སྐྱོད་དུ་བཏང་བས་དཔོན་ལུང་བྱམས་
 པ་སྤྱིང་དང་སྐུ་འབུམ་བྱམས་པ་སྤྱིང་གཉིས་ཀྱི་གདན་ཁྲིར་ཕེབས། རྒྱ་བཟང་
 དཔོན་དགའ་ལྷན་མི་འཇུག་སྤྱིང་བྱག་བཏབ། འདི་བ་རྒྱ་བཟང་སྐུ་ཐོག་དང་
 བོ་ཡིན། འབྲུངས་ཡུལ་སྒོ་ད་ལུང་སྤྱགས་ཡིན་ནམ་སྐྱམ།

མཆན། ཆོས་པ་སྒོ་བཟང་བསྟན་པའི་ཁྱལ་མཆན།

འབྲུངས་ལུམ། མདོ་སྨད་རྫོང་ལོ།

འབྲུངས་ལོ། ༡༥༥༡

འདས་ལོ། ༡༦༥༧

ཆོས་རྒྱུ། ཉག་ལྷགས།

རྒྱུར་བརྗོད་མདོར་བསྟན།

འདི་བས་མདོ་དབུས་གཉིས་སུ་ཐུགས་གཉེར་གྱིས་མཁས་པར་གྱུར།
རི་ཁོད་མང་ཐོར་སྐྱབ་པ་གཙོར་མཛད་དེ་གཞུང་དོན་རྒྱུད་ལ་སྦྱར་བའི་བྲམ་
ཐགས་ཅན་དུ་གྱུར། རོང་ཐོའི་གདན་ས་གཙུང་གྲུབ་ཆེན་སྐལ་ལྷན་རྒྱུ་མཆོར་
གཏད་དེ་གཤེགས། ཆོས་པ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཤར་སྐལ་ལྷན་པ་ནམ་གཉིས་ལུམ་
མི་གཅིག་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན།

མཆན། ཆོས་རྗེ་མྱེན་པ་དར་བྱས།

འབྲུངས་ལུམ། ཅོ་ནེ་ལོ་བཟང་།

འབྲུངས་ལོ། ༡༥༥༦

འདས་ལོ། ༡༦༥༩

ཆོས་རྒྱུ། ཉག་ལྷགས།

རྒྱུར་བརྗོད་མདོར་བསྟན།

འདི་བས་དབུས་སུ་ཐུགས་གཉེར་གྱིས་མཁས་པར་གྱུར། ཁྱལ་དབང་
མཆོག་གི་སྐྱེ་ཆབ་དུ་འདི་བ་དང་། ཐུམས་པ་སྐྱལ་སྒྱུ། རྟོང་འཁོར་སྐྱལ་སྒྱུ་གསུམ་
སོག་པོར་ཐེབས། དབུས་སུ་ཕྱིར་ཐེབས་སྐབས་དབུས་གཙང་སྡེ་གཟར་སྐང་

68 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་ལྷན་གྲགས་ཆེན་།

ལ་ཁེལ་བས་སྡེ་བ་བསོད་ནམས་ཆོས་འཕེལ་སོགས་དང་མཉམ་དུ་མཆོ་ཁར་
འདྲིམས། དེ་དུས་སེར་འབྲས་སོགས་གཙང་དམག་གིས་བཙོམ་པ་སྤྱར་གསོས་
ཤིང་། གཞུང་ནས་ནང་བ་སྤྱ་རུ་བའི་ས་ཆ་མི་སེར། རི་ལུང་གི་རྩ་ཚུ་ཤིང་གསུམ་
བཅས་སུལ་བ་དབྱར་ཆོས་ཀྱི་སོགས་ཐེབས་སུ་བསྐྱུར། རྒྱལ་དབང་མཆོག་སྤྱལ་
རིན་པོ་ཆེ་ཡར་འབྲོག་སྤྱད་ཀར་ཅེར་བཞུགས། འདི་བ་སོགས་ཀྱིས་སྡེ་སྤྱད་
གཙང་བ་ལ་ཞུས་ཏེ་རྒྱ་ཁྱིལ་ར་གདན་སར་བཀོད། གཙང་རྟ་ནག་རྒྱལ་སྒོ་ཤོམ་
ཀྱི་ས་ཆ་མི་སེར་དུད་ཁྱིམ་བཅས་སྡེ་སྤྱད་གཙང་བ་ལ་ཞུས་ཏེ་བཀྲ་ཤིས་ལྷན་
པོར་དབྱར་ཆོས་མཆོད་ཐེབས་སུ་བཞག། སྤྱར་སོག་ཡུལ་དུ་ཐེབས་སྐྱབས་དེ་
གའི་རྒྱལ་ཁག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དབུ་ལྗང་བཀྲར། ཨོ་ཆོར་རྒྱ་ར་དུ་ཐོག་ཐུའི་
གསེར་དབུལ་ཀྱི་ཐམ་ཀ་ལུལ། ཅོ་ནེ་དཔོན་ཆེན་ཀྱི་ཁྲི་བར་ལོ་བདུན་བཞུགས།
ཉིད་ཀྱི་སྐྱེད་བོན་ཁྲི་ཆེན་ཚུལ་ཁྲིམས་དར་རྒྱས་ཀྱིས་མཛད་པའི་རྣམ་ཐར་ཡོད།

མཆོན།	ཁྱུང་ཟར་བསོད་ནམས་རིན་ཆེན།
འབྲུངས་ཡུལ།	སྤྱི་འབྲུམ་ཞིང་སྤྱོད་ཁྱུང་ཟར།
འབྲུངས་ལོ།	༡༥༥༥
འདས་ལོ།	མི་གསལ།
ཆོས་རྒྱུད།	དགེ་ལུགས།
རྒྱུར་འདྲིམ་མདོར་བསྐྱུས།	

འདི་བས་མདོ་དབུས་གཉིས་སུ་སྤྱགས་གཉིར་ཀྱིས་མཁས་པར་གྱུར།
དབུས་སུ་འགག་ཤིང་རིན་ཆེན་ཞེས་མཁས་གྲགས་ཆེ། སྤྱི་འབྲུམ་དཔོན་པའི་
གདན་རབས་དགུ་བ་དང་། བྱ་ཁྱུང་དཔོན་པའི་གདན་རབས་ཉི་ཤུ་བ་བཅས་

ལ་བཞུགས། གཤེགས་ལོ་མ་རྟེན་ཀྱང་། ལྷི་ལོ་ ༡༤༥༩ ལོར་སྐུ་འབྲུམ་སྤྱིར་
བཞུགས་པ་ལས་དགྲུང་ལོ་མཐོན་པོར་ཕེབས་པར་སྐྱམ། ཁོང་གིས་སྐུ་འབྲུམ་
བཞི་བའི་སྐོན་ལམ་སྟེང་ནམ་འགྲེལ་དང་བཅས་གཞུང་གི་ཆོགས་སྟེང་བཅུ་
གཉིས་དང་། དབྱར་གནས་སྟེང་བསྐྱུས་རྒྱུང་གི་ཆོགས་སྟེང་བཅུ་བཞི་བཅས་
ཀྱི་སྐོལ་བཅུགས། སྐུ་འབྲུམ་རྒྱུད་སྤྱིར་ཡང་བཞུགས།

མཆན།	འདན་མ་རྒྱལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཆོ།
འབྲུངས་ལུལ།	ཉལ་ཅིའི་ས་ཡིན་ཟེར།
འབྲུངས་ལོ།	༡༥༤༥
འདས་ལོ།	༡༥༩༩ ཡས་མས།
ཆོས་རྒྱུད།	དགེ་ལུགས།
རྒྱུ་བརྒྱུད་མདོར་བསྐྱུས།	

འདི་བས་དཔལ་རིས་ཀན་ཆེན་དགོན་བཟུང་པ་དང་། གསུང་མགྱུར་
མང་ཟེར་ཡང་དཔེ་རྒྱན་མེད་པར་བཤད། པཎ་ཆེན་སྟོབ་ཟེར་ཆོས་རྒྱན་གྱི་
ཐུགས་སྒྲུབ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་བྱུང་ཆེན་བཞིའི་གཅིག་ཡིན་པར་བཤད་
ཀྱང་ནམ་ཐར་ཞིབ་གསལ་མ་རྟེན།

མཆན།	བྱུ་བཀའ་སྟོབ་ཟེར་རབ་བརྟན།
འབྲུངས་ལུལ།	དཔལ་རིས་ཕྱོགས།
འབྲུངས་ལོ།	རབ་བྱུང་ ༡༠ སྤྱི་ལོ་

70 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་ལྷན་གྲགས་ཆེན།

འདས་ལོ། ༡༩༧༧

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།

རྒྱུ་བརྒྱུད་མདོར་བསྟུན།

འདི་བ་ཐུབ་བཀའ་སྐྱོ་སྤང་དང་བོ་ཡིན་ལ། གཞོན་དུས་པ་མས་བྱིས་
ཐབ་སྤངས་ཀྱང་གསང་སྟངས་ཀྱིས་དགོན་ལུང་དུ་བྱིན་ཏེ་རབ་དུ་བྱུང་། གཙང་
དུ་ཐེབས་ཏེ་བཀྲ་ཤིས་སྐྱོན་པའི་ཆོས་སྒྲོར་ཞུགས། པཌ་ཆེན་སྒོ་བཟང་ཆོས་
རྒྱལ་བསྟན་ཏེ་མདོ་སྨད་ལ་སྤྱངས་པས་གཞུང་ལུགས་སྤྱི་དང་བྱུང་པར་ཆད་
མ་ནམ་འབྲེལ་ལ་མཁས་པའི་གྲགས་པ་འབར། རབ་བྱུང་༡༡ པའི་ཆུ་འབྲུག་
སྤྱི་ལོ་༡༩༥༣ ལོར་མན་རྒྱའི་གོང་མས་ཅིང་ཞིའུ་ཆན་ཅི་ཞེས་པའི་ཆོ་ལོ་ཡུལ་
དཔའ་རིས་ཏས་སྤང་དགོན་ཆེན་གྱི་སྒྲ་མ་མཛད། རབ་བྱུང་༡༡ པའི་ཆུ་བྱི་
སྤྱི་ལོ་༡༩༧༣ ལོར་དགོན་ལུང་གི་ཁྲི་རབས་བཅུ་བདུན་པར་བཞུགས། འཁྲུངས་
ལོ་གསལ་བའི་ཡིག་ཆ་མི་སྣང་།

མཆན། ཟླ་ཆོས་རྒྱུ་ལུགས་པ་རྒྱ་མཚོ།

འཁྲུངས་ཡུལ། མདོ་སྨད་ལོ་གྲུ།

འཁྲུངས་ལོ། ༡༩༧༣

འདས་ལོ། ༡༩༩༣

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།

རྒྱུ་བརྒྱུད་མདོར་བསྟུན།

འདི་བས་དབུས་སུ་སྤྱགས་གཞིར་གྱིས་མཁས་པར་གྱུར། སྤྱི་འབུམ་
དགོན་པར་རྒྱུད་པ་གྲུ་ཆད་བཅུགས་ཏེ་དབྱངས་ཐིག་སྤྱགས་ཕྱག་ལེན་ཐམས་

ལྷི་ལོ་ 1400-1500 བར་བྱོན་པའི་མདོ་སྨད་གྱི་མཁས་པ། 71

ཅད་སྨད་རྒྱུད་ལྟར་བྱས། རི་ཁྲོད་དགེ་འཕེལ་ཆོས་འཁོར་སྤྱིང་བཏབ། གསུང་
ཚོམ་སྐྱེ་འབྱུང་རྒྱུད་པའི་བཅའ་ཡིག་ཆེན་མོ་སོགས་ཡོད། བཅ་ཆེན་སློ་བཟང་
ཆོས་རྒྱན་གྱིས་མཁན་པོའི་བཀའ་ཤོག་དང་མཁན་ཆས་གནང་།

སྤྱི་ལོ་ 1600-700 བར་བྱོན་པའི་མདོ་སྨད་ གྱི་མཁས་པ་ཁག་

མཚན།	སྤྱི་ལོ་དམ་ཚེས་རྒྱ་མཚོ།
འབྲུངས་ལུང་།	སྤྱི་ལོ་།
འབྲུངས་ལོ།	མི་གསལ།
འདས་ལོ།	༡༦༥༡
ཚེས་རྒྱུད།	དགེ་ལུགས།
ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུན།	

འདི་བས་དབུས་སུ་ཐུགས་གཉེར་གནང་སྟེ་མདོ་སྨད་གྱི་གཞུང་
ལུགས་ལ་འགྲན་རྒྱ་བྲལ་བའི་མཁས་པར་གྱུར། ཆབ་མདོ་དགོན་ཆེན་གྱི་སློབ་
དཔོན་མངོན་པས་སུམ་པ་སློབ་དཔོན་ཐོགས། སྤྱི་ལོ་༡༦༠༧ ལོར་དགོན་ལུང་

ལྷི་ལོ་ 1600-700 བར་བྱོན་པའི་མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ།

གི་གདན་རབས་དང་། ལྷི་ལོ་༡༤༣༡ ལོར་སྐར་ཡང་དགོན་ལུང་གདན་རབས་
བཞི་བར་བཞུགས། འབྲངས་ལོ་གསལ་བའི་ཡིག་ཆ་མ་རྟེན། སློབ་བྱ་འཇམ་
པ་ཆོས་རྒྱ་མཚོ། ལྷང་སྐྱ་གཤམ་པ་འོད་ཟེར། སུམ་པ་དམ་ཆོས་རྒྱལ་མཆན།
འདན་མ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོ་སོགས་མཁས་དབང་སྐྱེས་ཆེན་མང་པོ་བྱོན།

མཆན། གར་སྐལ་ལྡན་རྒྱ་མཚོ།

འབྲངས་ལུལ། རོང་བོ།

འབྲངས་ལོ། ༡༤༠༢

འདས་ལོ། ༡༤༢༢

ཆོས་རྒྱ། དགེ་ལུགས།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྡུས།

འདི་བ་རོང་བོ་གྲུབ་ཆེན་ཆོས་པ་རིན་པོ་ཆེའི་མ་མི་གཅིག་པའི་སྐྱེ་
མཆེད་ཡིན། དབུས་སུ་མཁས་གྲུབ་སྐྱེས་ཆེན་དུ་མ་བསྟེན་ཅིང་ཐུགས་གཉེར་
གནང་ནས་མཁས་པར་གྱུར་ཅིང་། དཀའ་བརྒྱའི་མཆན་བཏགས་བཞེས།
ཐོས་དོན་རྣམས་ཐུགས་རྒྱུད་དང་སྦྱར་ནས་ཉམས་ལེན་མཛད་པས་གྲུབ་པའི་
གོ་འཕང་མཐོན་པོར་གཤེགས། ཕྱིར་མདོ་སྨད་དུ་ཕེབས་ནས་ཀྱང་སྦྱིད་ཤོད་
སྟེ་བ་སོགས་ལས་ཟབ་ཆོས་མང་པོ་གསན་སྦྱོང་གནང་། མདོ་སྨད་སྟེ་བྱང་གི་
གནས་རི་བྲག་ཕུག་བརྒྱ་ཕུག་ལྷག་དུ་དཔེན་པ་བསྟེན། ཁོང་གི་ཉམས་ལེན་
མཐར་ཐུག་ནི་སློབ་གཉེར་གནང་རྒྱ་ཁོ་ན་ཡིན་གསུངས་པའི་གནད་འགངས་
ལ་ཀུན་མཁྱེན་གོང་མས་བསྐྱེད་པ་ཆེ། སློབ་བྱ་ཆོས་ཀྱི་ཆེ་བ་ཅན་མང་པོ་བྱོན།
རོང་བོ་དགོན་ཆེན་དུ་མཆན་ཉིད་བཙུགས། གསུང་ཚུ་སྐལ་ལྡན་མགུར་

74 བདེ་སྐྱོད་གྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན་།

འབྲུམ་སོགས་མང་། སྐྱ་ཐེང་རིམ་བྱོན་ལ་རིང་བོ་ཤར་ཆང་དུ་འབོད།

མཆན། ཉན་ཆང་ལྗོ་བློས་ཀྱན་དགའ།

འབྲུངས་ལྷུལ། ཅོ་ཅེ་བྱ་དགེ

འབྲུངས་ལོ། ༡༩༡༠

འདས་ལོ། ༡༩༩༧

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལྷན་ས།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྡུས།

འདི་བ་ཉང་མགོན་སྐྱ་ཐེང་དུག་པ་ཡིན། གོང་མ་ཉང་ཆང་བསྐྱན་
འཛིན་རྒྱ་མཆོད་དུ་མའི་ལྟ་བ་དང་མཁའ་སྐྱོད་མའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་བཙུན་པ་
ཞིག་ཡིན་པར་བཤད་ཀྱང་ལོ་རྒྱུས་མ་རྟོགས། འདི་བས་རྒྱ་བོད་ཉོར་སོག་གི་ལྷུལ་
ཤུ་ཀྱན་དུ་འགོ་དོན་མཛད་པས་མན་རྩ་ཆན་ལུང་གིས་ཨེ་རྟེ་ནི་དུ་ཐོག་ཐུའི་ཆོ་
ལོ་དང་འཇའ་ས། དར་ཉན་ནང་སེའི་ཐོབ། ཞབས་བརྟན་དགོན་པ་བཅས་
བྱང་ཞིང་། གསུང་ཚུལ་འགའ་ཞིག་ཡོད་ཟེར། ཀན་སྟོའི་དགོན་ཁག་ལོ་རྒྱུས་
སུ་བཟུངས་འབྲེལ་དུ་འང་གཟིམ་ཁང་བརྒྱབ་ཟེར་ཡང་དེ་དུས་བཟུངས་
འབྲེལ་བཏབ་མེད་པས་མི་འཐད།

མཆན། ཡི་དོགས་བསམ་གཏན་རྒྱ་མཆོ།

འབྲུངས་ལྷུལ། རེབ་གོང་སོག་དུ།

འབྲུངས་ལོ། ༡༩༡༩

འདས་མོ། ༡༤༥༥
 ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྡུས།

འདི་བས་མདོ་དབུས་གཉིས་སུ་ཐུགས་གཉེར་གྱིས་མཁའ་པར་གྱུར།
 རིང་བོ་ཐོས་བསམ་རྣམ་རྒྱལ་སྤྱིར་གསར་བཅུགས་ཀྱི་བྲ་རྒྱན་ཐོག་མ་ཡིན།
 ཕྱིས་དེ་གའི་ཁྱིམ་བས་གསུམ་པར་བཞུགས། སྐབས་དེ་བདེ་འདོམས་དགའ་ཚལ་
 བཏབ། གསུང་ཚུལ་སྤྲོ་མ་མཆོད་པའི་ཁྱིམ་དང་བསྐྱེན་ཡིག་གི་རིམ་པ་
 དགོས་འདོད་ཀྱན་འབྱུང་དང་། མགུར་མ་སོགས་ཡོད།

མཆན། བསྐྱུང་བ་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ།
 འབྲུངས་ལུལ། མདོ་སྐྱོད་ཀྱི་ཐུག་ཀྱི།
 འབྲུངས་མོ། ༡༤༡༤
 འདས་མོ། མི་གསལ།
 ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྡུས།

འདི་བ་སྐྱུང་ཅེ་སྐྱུ་ཐེང་གསུམ་པ་ཡིན། ལྷིལོ་༡༤༡༡ ལོར་རྒྱལ་དབང་
 ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཆོས་གོང་མའི་ཡང་མིན་དུ་རོས་འདོན་མཛད། བརྒྱད་པར་
 དབུས་སུ་ཁྱིམ། རྒྱལ་དབང་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཆོའི་གཉེར་བ་བསོད་ནམས་
 རབ་བཏན་དར་རྒྱས། གཟེམ་ཁང་གོང་སྐུལ་སྐྱེ་སོགས་བསྐྱེན་ཏེ་མདོ་སྐྱོད་
 ལ་སྐྱུངས། ལྷིལོ་༡༤༡༤ ལོར་ཨ་མ་བྲན་ཏེ་རང་ལུལ་དུ་བྱོན་ལམ་ནས་ཨ་རིག་
 སོགས་སུ་ཐུགས་རྗེ་བྱས། བཅུ་དྲུག་པར་རང་ལུལ་རྒྱན་གྱུར་འབྱོར། མདའ་

76 བདེ་སྐྱོད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ཡོ་རྒྱུ་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

གཞུ་བཟུང་ནས་བྱ་དང་དང་རི་དྲགས་བསད། རོགས་པས་བསྐྱུས་ཏེ་བྲག་
 རོས་ནས་ལྷོ་རོ་བདུན་ལ་ལུས། བྱ་ཆོད་ཀྱི་ཆང་ནང་དུ་ཆོད་སྤྱད་དང་མཉམ་
 དུ་མི་ཤ་ཐོས་ནས་བསྟུང། ཆོད་སྤྱད་འཆར་ནས་འཕྱར་སྐབས་ཆོད་ཀྱི་གཤོག་
 རྩེད་དུ་མཆོངས་ནས་སྒྲོན་མ་བྱུང་ཡང་ཆོད་པོ་ཤི དེའི་སྤྱིག་བཤགས་སུ་རྟེན་
 འབྱུལ་བཅིགས་པ་རེབ་གོང་ནས་ཀན་གྱི་འཕྱོ་ལམ་དུ་ད་ལྟའང་ཡོད་ཟེར།
 སྤར་ཆོད་པོ་བསད་པ་ལ་སློ་འཁྱོད་སྒྲེས་ཏེ་དབེན་པ་བསྟེན་པས་ཉམས་རྟོགས་
 འཕེལ། དེ་ནས་བཟུང་སྟོན་པ་ལ་ཞུགས་ཏེ་བྱུ་རྟགས་སྣ་ཆོགས་བསྟན། ཨ་
 རིག་དུ་འདས།

མཆན། ཆོས་འཕེལ་དོན་གྱུར།

འབྲུངས་ལྗུལ། ཀ་མདོའི་དོར་ཆང་།

འབྲུངས་ལོ། ༡༩༡༥

འདས་ལོ། ༡༩༩༡

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།

ཟུར་བཞེད་མདོར་བསྟན།

འདི་བས་བྱ་བྱུང་དུ་གཞུང་ལུགས་རབ་འབྱམས་ལ་སྦྱངས་ཏེ་མཁས་
 པར་གྱུར། རྒྱ་བཟང་གོང་མ་ལས་བསྟེན་པར་རྫོགས། བྱ་བྱུང་གི་མཁན་སྤྱིར་
 ཐེབས། རྣམ་ཐར་ཞིབ་རྒྱས་མ་རྟོན།

མཆན། རྒྱལ་སྤྱི་དགེ་ལུགས་རྣམ།

འབྲུངས་ལྟལ། རེབ་ཆ།
 འབྲུངས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༡ ནང་།
 འདས་ལོ། ༡༦༧༥ ཡས་མས།
 ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།

འདི་བས་རྒྱལ་མོ་དགོན་བསམ་འགྲུབ་སྤྱིང་བཏབ་ཅིང་། དེ་ཉིད་རེབ་
 ཆ་སྐྱབ་ཞེ་ཀུན་གྱི་མ་དགོན་དུ་གྱུར། སྐྱེ་ཤང་རིམ་བྱོན་དང་སྐྱེ་དཔོན་ཡོན་ཏན་
 རྒྱ་མཆོ་རིམ་བྱོན་གྱིས་དགོན་པ་སྦྱོང་། སྤེལ་བསོད་ནམས་ཆོས་དབང་ནས་
 འདི་བའི་བར་སྤྱི་རབས་བཙོ་བརྒྱད་སོང་ཟེར་བ་དང་། འདིའི་གོང་སྐྱེ་ཤང་
 གསུམ་ལས་མ་སོང་ཟེར་བའང་སྤྱང་བས་བཏག་དགོས། འདི་བའི་སྐྱེ་རྒྱུད་ཕྱི་
 མ་རྒྱལ་མ་ལ་རེབ་ཆ་བཀའ་འགྲུར་བར་གྲགས།

མཆན། ཉོར་སྒྲིན་གྲོལ་འབྲིན་ལས་རྒྱུན་ཁྲུབ།
 འབྲུངས་ལྟལ། བཅན་མོ་ལྷ།
 འབྲུངས་ལོ། ༡༦༣༣
 འདས་ལོ། ༡༦༧༧
 ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྡུས།
 འདི་བས་དབུས་སུ་མདོ་སྐད་མཁས་པ་སྤྱིང་ས་ཏེ་སྒོ་མང་གི་
 ཁྱིམ་པེའས། གཞུང་གིས་སྒྲིན་གྲོལ་ནོ་མོན་ཏན་གྱི་ཆོ་ལོ་བསྡུལ། བཙན་པོ་
 དགོན་དུ་འཆད་ཉན་བཅུགས། ལྷང་སྐྱེ་གོང་མ་དང་ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་
 དབྱངས་བཞད་པ་སོགས་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་བ་བྱུང་། ཁོང་གི་གསུང་རྩིས་ལ་བསྡུས་

78 བདེ་སྐྱོད་གྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

ཡུའི་རིག་གནས་ལེགས་བཤད་བར་མཛོད་སོགས་ཡོད།

མཆན། འདྲེལ་འཛིན་གྱི་བ་རིན་པོ་ཆེ་སྒོ་བཟང་ནམ་རྒྱལ།
 འབྲུངས་ལྗུལ། ཏཱ་བ།
 འབྲུངས་ལོ། ༡༩༩༡
 འདས་ལོ། ༡༩༠༩
 ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བཞོན་མདོར་བསྟུས།

འདི་བས་མདོ་དབྱུག་གཉིས་སུ་ཐུགས་གཉེར་གྱིས་མཁས་པར་གྱུར།
 ལྷ་བ་ཆེན་པོའི་ཐུགས་འདུན་ལྟར་མདོ་སྦྱང་དུ་རེབ་ཆའི་དགོན་གསུམ་གཙོས་
 རི་སྒོད་མང་བོ་གསར་དུ་བཏབ་པ་དང་། ཆོས་ཀྱིས་བསྐྱེད་སྦྱངས་པ་སོགས་མཛད་
 འཕྲིན་ཆེས་ཆེར་འཕེལ། གྱིས་པའི་དུས་ཐེངས་འགར་པོར་བ་ལུང་རིའི་སྒོ་མ་
 ཁང་སོགས་སུ་བྱ་བ་ཏང་གི་སྒོལ་གྱིས་བཞུགས་པས་ཡབ་གྱིས་རེད་ལ་ན་རྩ་ཟན་
 ཞིག་ཡོད་པ་ཐོག་གུལ་དུ་མི་འགོ། སུ་ཅམ་ཟན་ཞིག་ཡོད་པ་མི་གུལ་དུ་མི་སྣོད་
 པར་ལུང་རིའི་བྲག་སྟུག་ན་འཁོར་འདུག་ཅེས་བཤད་ཟེར། རྗེ་བྲག་དོར་སར་
 འབྲུག་གིང་སྐྱེས་པར་མེ་དོག་འཆར་ལུགས་ཀྱིས་ལོ་གཅིག་གི་ལེགས་ཉེས་ཤེས་
 པ་དུས་ཕྱིས་བར་ཡོད་ཟེར།

མཆན། ལྷ་དམར་བལ་ཤེས་སྙིང་བོ།
 འབྲུངས་ལྗུལ། མགོ་ལོག

འབྲུངས་ལོ། ༡༦༡༡
 འདས་ལོ། ༡༦༧༤
 ཆོས་རྒྱུ། བཀའ་བརྒྱུད་ཡིན་ནམ་དཔུང།
 ཟུར་བརྗོད་ཨདོར་བསྐྱུས།

འདི་བ་ཞུ་དམར་སྐྱེ་ཕྱིང་བདུན་པ་ཡིན། ཀམ་བ་ཡེ་ཤེས་རྩོ་རྩེས་རོས་
 འཛིན་གནང་ཞིང་། དབང་ལུང་གི་སྒྲ་མ་མཛད་པས་གཞུང་ལ་དགོངས་སོག་
 ཤོར། དེལ་བུ་དཀྱོལ་བ་ཅམ་ལས་རྩ་བརྟུང་བ་དང་ཕྱག་སྐོར་སོགས་བྱེད་མི་
 ཆོག་པའི་དུས་སྐབས་ལ་ཁེལ་བས་འཆད་ཚོད་ཆེར་མ་གནང་བྱེད། གསུང་
 ཚོམ་ནམ་ཐར་དད་པའི་དགའ་སྟོན་དང་། ནམ་ཐར་པད་དཀར་ཕྱིང་བ་
 སོགས་ཡོད་པར་བཤད།

མཆན། ཁྱི་འཇམ་དབྱངས་རྩེལ་ཁྱིམས་དར་རྒྱས།
 འབྲུངས་ལུལ། ཚུ་ཅེ་ཞོ་བཟང་། སོ་བཟང་ཡང་ཟེར།
 འབྲུངས་ལོ། ༡༦༡༣
 འདས་ལོ། མི་གསལ།
 ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བརྗོད་ཨདོར་བསྐྱུས།

འདི་བ་དགའ་ལྷན་གསེར་ཁྱིར་ལན་གཉིས་པེབས་ཏེ་སྐྱེ་བྱིར་གསེར་
 ཁྱི་ལོ་རོ་བརྩ་གཉིས་ལ་བསྐྱུངས། མན་རྩའི་གོང་མའི་སོ་བྱང་དུའང་ཆོས་འཁོར་
 མང་དུ་བསྐོར། རྒྱལ་དབང་དུག་པ་སྒྲ་མར་བསྟེན། འདས་ལོ་མ་རྟེན་ཀྱང་
 ཁྱི་ཟུར་གནང་དུས་དགུང་ལོ་རེ་བརྒྱད་ཡིན། གསུང་ཚོམ་ཁུ་པོ་ཆོས་རྩེ་སྐྱིན་

80 བདེ་སྐྱོད་གྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

པ་རྒྱ་མཆོའི་ནམ་ཐར་དང་རང་ནམ་ཆོམ་འཕྲོ་ཅན་སྟགས་ཡོད། འདི་བ་ལྷ་
རྒྱུ་དཔུས་མ་བོད་གྱི་སྲིད་རྒྱུ་དུ་བཞུགས་པ་དང་བོ་ཡིན། སྲིད་རྒྱུ་གནང་
རིང་བོད་ལ་བཀའ་ཤིས་ལེགས་ལམ་ཆེན་པོ་བྱུང་སྐོར་འབྲེལ་ཡོད་ལོ་རྒྱུས་ནམ་
ཐར་ཁག་དུ་གསལ་བ་ལྟར་ཡིན།

མཆན། ཨ་ཀྲུ་ཤེས་རབ་བཟང་པོ།

འབྲུངས་ལྗུལ། རྒྱ་འབྲུམ་ཟིན།

འབྲུངས་ལོ། ༡༩༩༩

འདས་ལོ། ༡༩༠༩

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལྷན།

རྒྱུ་བརྒྱུ་མདོར་བསྟུན།

འདི་བས་མདོ་སྟགས་གཞུང་ལུགས་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱངས་ཏེ་མཁས་
པར་གྱུར། རྒྱ་འབྲུམ་རྒྱུ་ཁྲི་དང་། ཆོགས་ཆེན་གདན་རབས་བཅུ་དྲུག་པར་
བཞུགས། རྒྱལ་དབང་གཟིམ་ཁང་འགབ་མ་དང་། ཆོགས་ཆེན་འདུ་ཁང་ཀ་
བ་བརྒྱུ་ཅུ་ཅན་བཞེངས་སྦྱོན་མཛད། རྒྱ་ཕྱིར་རིམ་བྱོན་ལ་ཨ་ཀྲུ་ཆང་སྟགས་
དོན་ཟིན་ཁ་ཡོག་གཞུང་ལུ་ནང་ཆོན་ལི་བཟུ་སྟེ་བའི་ཨ་ཆང་དུ་རྒྱ་འབྲུངས་
པས་ཡིན་ནམ་སྟུམ།

མཆན། རྒྱུ་མགོ་བ་དག་དབང་རྒྱལ་མཆན།

འབྲུངས་ལྗུལ། རྒྱུ་མེད་མགོ་

འབྲུངས་ལོ། ༡༦༩༤
 འདས་ལོ། ༡༧༡༦
 ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟན།

འདི་བ་མདོ་སྐད་གཉིས་ལ་མཁས་ཤིང་། མདོ་དབུས་ཀྱན་དུ་ཐོས་
 བཅོན་ཉམས་བཞེས་སྐབ་པ་ལ་གཞིལ། ཅི་ནི་དཔོན་པོས་ནན་ཞུས་ལྟར་མཆོད་
 ཡུལ་དུ་བཞུགས་ཏེ་ཅི་ནི་དགོན་ཆེན་གྱི་མདུན་རི་བྲག་དཀར་དགེ་བསྟན་གྱི་
 ཞོལ་དུ་གྱུར་ཡག་རི་ཁྲོད་བསམ་གཏན་སྤིང་བཏབ་པས་སྐྱེ་རྒྱུ་ལ་གྱུར་ཡག་
 ཆང་ཐོགས། ཉིད་ཀྱི་དངོས་སྟོབ་ཁྲི་ཆེན་སྟོབ་བཟང་དར་རྒྱས་ཀྱིས་མཛད་པའི་
 རྣམ་ཐར་རྟོགས་བརྗོད་ལྷན་པོ་ཞེས་པ་ཡོད་པར་བཤད།

མཆོག། ཁྲི་དག་དབང་རྩལ་ཁྲིམས།
 འབྲུངས་ལུལ། གཙན་ཆའི་ནང་སྟོད།
 འབྲུངས་ལོ། ༡༦༩༥
 འདས་ལོ། ༡༦༩༥
 ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟན།

འདི་བ་ཁྲི་ཆེན་དག་དབང་མཆོག་ལྷན་གྱི་ཁྲུ་པོ་ཡིན། བྱ་ལྷུང་མཁན་
 རབས་ཉེར་བཞི་བར་བཞུགས། མཆོན་གཞན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཆོ་བཟུང་། མདོ་
 དབུས་གཉིས་སུ་མཁས་གྲགས་ཆེ། བྲག་ལུང་དགོན་བཏབ།

82 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན་།

མཆན། ཟིས་པ་སྒོ་བཟང་ཉི་མ།
 འབྲུངས་ལྟལ། ལྷག་རི་ཟིས་པ་ཆང་།
 འབྲུངས་ལོ། ༡༤༩༤
 འདས་ལོ། མི་གསལ།
 ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལྷགས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།

འདི་བ་བྱུ་བ་ཆེན་མེད་གེ་རྒལ་མཆན་གྱི་སྐུ་ཕྱེད་གཉིས་པ་ཡིན། ཁྱི་ཀའི་
 ལྷག་རི་ཟིས་པ་ཆང་དུ་འབྲུངས་པས་སྐུ་ཕྱེད་རིམ་གྱོན་ལ་ཟིས་པ་ཆང་ཐོགས།
 དེར་དུས་ཐེལ་བ་བྲིས་པའང་སྤང་། ལྷང་སྐུ་དག་དབང་ཆོས་ལྡན་གྱི་དྲུང་ཡིག་
 མང་ད། གོང་མ་ཁང་ཞེས་ཞེས་ཏི་ནིའི་གཟེངས་བསྟོད་དང་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོར་
 དེལ་བསྐྱགས། གསུང་ཚོམ་པོད་གསུམ་བཞུགས་པ་བསྐྱགས་པར་བཤད། མདོ་
 སྨད་ཆོས་འབྱུང་དུ་འདི་བར་མཐེལ་བ་སྒོ་བཟང་ཉི་མ་བྲིས་པས་མིང་དོན་ལ་
 བཏག་བྱ་མཆིས།

མཆན། བཀའ་འགྱུར་བ་སྒོ་བཟང་ཉི་མ།
 འབྲུངས་ལྟལ། དབལ་བྱལ།
 འབྲུངས་ལོ། ༡༤༩༧
 འདས་ལོ། ༡༥༤༡
 ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལྷགས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།

འདི་བ་བཀའ་མིས་འབྲིལ་གསར་ཚུགས་ཀྱི་བྱ་རྒྱུན། ཀུན་མཁྱེན་མཆོག་

དང་ཐོ་ཁྱི་གཉིས་བསྟེན་ཏེ་མཁས་པར་གྱུར། ཐང་ཚང་དཔོན་སློབ་ལས་བཀའ་
འགྱུར་གྱི་ཡུང་གསན་ཏེ་རྒྱན་སྟེལ་བས་བཀའ་འགྱུར་བ་ཐོགས། རྒྱལ་མོའི་
དཔོན་འདེབས་པོ་དགེ་ལེགས་རྣམས་སྤྲུལ་སྤྱུ་ཡིན། གསུང་ཚུལ་པོད་གཅིག་
ཡོད།

མཆན། མེམས་དབང་ཆེན་པོ་ཆོས་རྒྱ་མཆོ།

འབྲུག་ས་ཡུལ། མཆོ་སྟོན།

འབྲུག་ས་ཡོ། ༡༩༩༡

འདས་ཡོ། ༡༩༩༩

ཆོས་རྒྱ། དགེ་ལུགས།

རྒྱུར་བརྗོད་མདོར་བསྡུས།

འདི་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་གསལ་མ་རྟོན། དཔོན་ཡུང་གི་སྤྱིར་ཐེབས། མན་
རྒྱུའི་གོང་མ་ཡུང་ཁིང་གིས་མཆོད་གནས་སུ་བཀྱར་ཏེ་པོ་བྲང་དུ་ཐེབས། མཆོ་
སྟོན་དུས་འབྲུག་སྐབས་དཔོན་ཡུང་དཔོན་པ་ཡུལ་མེད་བཟོས་པ་སྤྱིར་གསོས།

མཆན། རྒྱ་བཟང་མཆོག་གྲུབ་ཉི་མ།

འབྲུག་ས་ཡུལ། མཆོ་སྟོན།

འབྲུག་ས་ཡོ། ༡༩༩༣

འདས་ཡོ། མི་གསལ།

ཆོས་རྒྱ། དགེ་ལུགས།

84 བདེ་སྐྱོད་གྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་ལྷན་གྲགས་ཆེན་།

རྒྱུ་བཟོ་དུ་མཛོད་པ་བཟུས།

འདི་བ་སེམས་ཉིད་སྒྲུ་ཕྱིར་ཞིག་ཡིན་པ་འདྲ་ཡང་ན་མ་ཐར་མ་རྟེན་
པས་འབྱུངས་ཡུལ་ཞིབ་གསལ་མ་དེས། ཁོང་གིས་ཀུན་མཁྱེན་རིན་པོ་ཆེ་དང་
ཐུབ་བཀུན་སོགས་བསྟེན་ཏེ་མཁས་པར་སྦྱངས། གསུང་རྩོམ་ཟབ་དོན་སྟན་
བརྒྱད་གྱི་ཕྱི་མཆོམས་ཚུ་མིག་བརྒྱ་ཅའི་ཕྱག་ལེན་དག་འདོན་མ་ཅིག་དགོངས་
རྒྱུ་སོགས་ཡོད་ཟེར།

མཆན།

ལྷ་བ་གསེར་གྲི་བོར་མ།

འབྱུངས་ཡུལ།

རྒྱ་གར།

འབྱུངས་ལོ།

༡༩༩༣

འདས་ལོ།

མི་གསལ།

ཆོས་རྒྱུད།

དགེ་ལུགས།

རྒྱུ་བཟོ་དུ་མཛོད་པ་བཟུས།

འདི་བས་རིང་པོ་དགོན་ཆེན་དུ་བསྐྱུས་ཆད་ལ་སྦྱངས་ཀྱང་། ཡུལ་བའི་
རུ་སོང་བས་ཁོང་ཡང་ཐེབས་དགོས་ཐུག གསུང་རྩོམ་གསལ་འདེབས་སེམས་
ཉིད་མ་ཟེར་བ་ཡོད་སྟངས་། རྩེ་གྲི་རིན་པོ་ཆེ་ལུ་རྟེན་གྱི་དུས་གཤེགས་པར་
བཤད་ཀྱང་ལོ་ཆོགས་མ་དེས། དབུ་ཐོད་དུ་རྒྱུ་ཡིག་གསལ་བར་ཐོན་པ་སྟེ་གྲི་
ཕྱག་དུ་ཡོད་ཟེར།

མཆན།

རྒྱ་ཡ་རྩོམ་བཟང་འབྲིན་ལས།

འབྲུངས་ལྷུང་། སོག་ལྷུང་ཡིན་ནམ།

འབྲུངས་ལོ། ༡༦༤༣

འདས་ལོ། ༡༧༠༤

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྡུས།

འདི་བས་བཀྲ་ཤིས་ལྷོན་པོར་གཞུང་ལུགས་ལ་སྦྱངས། སོག་ཡིག་ལ་
མཁས་པས་བཀའ་བསྟན་མང་པོ་སོག་ཡིག་དུ་བསྒྱུར། གསུང་ཚམ་ཡི་གེའི་
བསྟན་བཅོས་མདོར་བསྡུས་དང་། དོན་རྒྱུ་སོ་ལྟེ་དཔེར་བརྗོད་ཆངས་སྒས་
དཔྱེས་པའི་སྤྱད་བྱངས་སོགས་པོད་ལྟོ་ཡོད།

མཆན། ལྷོན་སྦྱང་ལ་དབང་སྒོ་བཟང་ཆོས་ལྷན།

འབྲུངས་ལྷུང་། ཚོང་ཁ་གཡི་དགེ་ལེ་རྟ་བྱུག

འབྲུངས་ལོ། ༡༦༤༣

འདས་ལོ། ༡༧༡༤

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྡུས།

འདི་བ་ལྷང་སྦྱ་སྦྱ་ཐེང་གཉིས་པ་ཡིན། དབུས་སུ་ཐུགས་གཉེར་གྱིས་
མཁས་གཤམ་རྒྱས། གཞུང་སའི་དགོངས་དོན་ལྟར་ཁི་སྒོ་གོས་རྒྱ་མཆོས་རྒྱ་
ནག་དུ་ཁྲིད། དེ་ནས་དགོན་ལུང་གི་ཁྲིར་ཐེབས། མན་རྩའི་གོང་མ་ཁང་ཞིས་
དབུ་ཐུང་བཀུར་ཏེ་གོ་ལྟེ་ཆོ་ལོ་དང་གསེར་ཐམ་གནང་། གསུང་ཚམ་རྩ་རྒྱང་
ཐིག་ལའི་ནམ་གཤག་སོགས་ཆོས་ཆན་ཉིས་བརྒྱ་ལྷག་ཡོད། པེ་ཅིན་དུ་པ་དུར་

86 བདེ་སྐྱོད་གྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན་།

རྫིན་དགོན་པ་བཏབ།

མཆན།	ཙ་ཡུས་བཀ་དབང་བསྟན་འཛིན།
འབྲུངས་ལྗལ།	མཛོད་དགེ
འབྲུངས་ལོ།	༡༨༤༥
འདས་ལོ།	༡༩༡༣
ཆོས་རྒྱུ།	དགེ་ལྷགས།
རྒྱུ་བརྒྱུད་མདོར་བསྟན།	

འདི་བ་ཙ་ཡུས་ཨ་ལགས་འཕྲིན་ལས་རབ་བཏུན་གྱི་སྤྱལ་སྤྱི་ཡིན། ར་
མོད་ནམ་མེད་དང་སྤྲིན་སྤིང་བ་སོགས་བསྟེན་ནས་མདོ་སྟགས་ལ་སྦྱངས། མེ་
མདོ་སྐར་སར་བཏབ་ཅིང་། ཙ་ཡུས་སྐར་བ་དང་ཆམ་སྟེར་བཅས་སུ་འདུ་ཁང་
བཞེངས།

མཆན།	གྲགས་པ་རྒྱ་མཚོ་འཕ་ལྷོ་བཟང་བཤ་གིས།
འབྲུངས་ལྗལ།	འབལ་གྲུང་།
འབྲུངས་ལོ།	༡༩༤༧
འདས་ལོ།	༡༩༩༧
ཆོས་རྒྱུ།	དགེ་ལྷགས།
རྒྱུ་བརྒྱུད་མདོར་བསྟན།	

འདི་བ་ལཱ་མོ་བདེ་ཆེན་གྱི་གདན་རབས་དང་བོ་ཡིན། དབུས་གྱི་མཁས་

པ་གྲགས་ཅན་ཡིན་སྟབས་ལྷོ་མོ་ཞབས་བྱུང་གི་ཡོངས་འཛིན་དུ་གདན་དྲངས་
 པས་གསེར་ཁྲིར་བཞུགས་མ་ཐུབ་ཟེར། དབུ་མ་དང་འདུལ་བ། ཆོས་འབྱུང་
 སོགས་ཡིག་འཛིན་མང་། བདེ་ཆེན་བཅའ་ཡིག་སྤང་དོར་གསལ་བའི་མེ་ལོང་
 མཛད། འདི་བའི་སློབ་མར་ཆ་གན་ལོ་མོ་ཏན་དང་། ཐར་ཤུལ་ཆོས་སྦྱོང་རྒྱ་
 མཆོ་སོགས་སྦྱོས་ཆེན་མཁས་གྲགས་ཅན་མང་དུ་བྱུང་། ཡོངས་གྲགས་སུ་ལ་
 མོ་གྲགས་ཀླན་ཆང་ཟེར།

མཆན། ཉིས་ཆང་མ་ཁི་བ་ཤེས་རབ་བཀྲ་ཤིས།

འབྲུངས་ལུལ། རེབ་གོང་སྟོད་ཉིས་ཆང་།

འབྲུངས་ལོ། ༡༩༤༥

འདས་ལོ། ༡༩༧༩

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།

རྒྱུ་བརྒྱུད་མདོར་བསྟུན།

འདི་བས་མདོ་དབུས་གཤིས་སུ་ཐུགས་གཉེར་གྱིས་མཁུ་པར་གྱུར།
 རོང་ལོ་དགོན་ཆེན་གྱི་ཁྲིར་བཞུགས། མདོ་སྤྱད་ཀྱི་ཡུལ་གྱུ་གང་སར་མ་ཁི་
 བཅུགས་ཏེ་ལོ་རེར་མ་ཁི་དུང་ཕུར་ལྔ་བཅུ་ལྷག་བསགས་པས་མ་ཁི་བ་ཐོགས།
 རྫོང་དཀར་བཀའ་གདམས་སོ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་དར་རྒྱས་སྤིང་བཏབ་པས་སྦྱོ་
 ཐང་རིམ་བྱོན་ལ་རྫོང་དཀར་མ་ཁི་བ་ཐོགས། ལྷ་ཁྲིད་ཀྱི་ཡིག་ཆ་བཅུ་མས།
 ཤར་སྦྱོར་གཤིས་པའི་ཡོངས་འཛིན་མཛད། ཨ་འགང་སྒོམ་གྱུ་དང་ཆེ་རྒྱུང་
 སྒོམ་གྱུ་སོགས་དགོན་རི་ཁྲོད་མང་པོ་བཏབ།

88 བདེ་སྐྱོད་གྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

མཆན། ཁྱི་ཆེན་དགེ་འདུན་ཕྱུན་ཆོགས།
 འབྲུངས་ལྟལ། མ་འབྲུམ་གཤམ་ཁོག་ཏུ་རིའི་ཆེ་རྒྱལ།
 འབྲུངས་ལོ། ༡༩༤༤
 འདས་ལོ། ༡༩༩༤
 ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུན།

འདི་བས་དབུས་སུ་ཐུགས་གཉེར་གྱིས་མཁས་པ་འེ་བྱ་མཆོག་ཏུ་ཟུར།
 དགའ་ལྷན་གསེར་ཁྲི་ཁྲི་རབས་ལྷ་བརྒྱ་བར་ཕེབས། རྗེ་ཙོང་ཁ་བའི་དངུལ་
 གདུང་གསེར་གྱིས་ཤན་པས་དགའ་ལྷན་གསེར་གདུང་ཆེན་མོ་ཞེས་ཡོངས་སུ་
 བྲགས་པ་དེ་བྱང་ཞིང་། དེའི་བདག་རྒྱུན་དུ་གཞུང་ས་ནས་ཆལ་གྲུང་ཐང་དང་།
 བྲ་ཆང་གཉིས་མཆོད་ཐེབས་སུ་ས་ཁང་མི་ནོར་བཅས་ཀྱི་བདག་དབང་ཕུལ་
 བས་སྐྱེ་ཐོང་རིམ་བྱོན་ལ་གྲུང་ཐང་ཆང་ཐོགས། གསུང་རྩོམ་བཅའ་ཡིག་
 མོགས་ཐོར་བུ་བ་སྐྱོར་རེ་ཡོད་ཆོད།

མཆན། ཀྱན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ།
 འབྲུངས་ལྟལ། རྟན་གྱ།
 འབྲུངས་ལོ། ༡༩༤༤
 འདས་ལོ། ༡༩༩༣
 ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུན།

འདི་བའི་མཆན་དངོས་ལ་ངག་དབང་བཙོན་འགྲུས་ཟེར། ཀྱན་

མཁའ་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་སྐྱོ་ཐོག་དང་བོ་ཡིན། རྒྱལ་དབང་ཆངས་
 དབྱངས་རྒྱ་མཆོས་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་རྩོ་རྩེ་ཞེས་པའི་མཆན་གནས་
 གནང་བ་ནས་སྐྱོ་ཕྱིང་ཕྱི་མ་ནམས་ལ་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པར་འབོད།
 མན་རྩུ་གོང་མ་ཁང་གིས་པཎ་ཏི་ཏ་ཞེ་ནི་ནི་ནི་མོ་མོ་ན་ཏན་གྱི་ཆོ་ལོ་ཕུལ། གསུང་
 ཚུམ་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྷའི་མཐའ་དཔྱོད་སོགས་པོད་ཆེན་བཙུ་
 བཞུགས་ཤིང་། འབྲས་སྤྱངས་སྒྲོ་མང་གུ་ཆང་དང་། སྒྲ་བྲང་བཀྲ་གིས་འབྲིལ་
 དགོན་མ་ལག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡིག་ཆ་བྱེད། སྒྲ་བྲང་བཀྲ་གིས་འབྲིལ་བྱག་
 འདེབས་མཛད། ཡོངས་གྲགས་གདན་ས་གསུམ་དུ་ཀུན་མཁའ་ཡིག་ཆར་ལྟ་
 བ་ནི་རིའི་ཆེན་ས་ལྟ་བུ་དང་འབྲེལ་དུ་ལྟའང་གྲགས། མཛད་པ་གཙོ་བོ་སྒྲ་
 བྲང་བཀྲ་གིས་འབྲིལ་གྱི་སྐྱབས་སུ་བཀོད་ཅིན་པས་དེར་གཟིགས་པར་བྱ།

མཆན།	སྐྱགས་འཆང་འཇམ་དབྱངས་སྒྲོ་བྱོས།
འབྲངས་ལུལ།	ག་སྒྲང་།
འབྲངས་ལོ།	ཤལ་ཤ
འདས་ལོ།	ཤལ་ཤ
ཆོས་རྒྱུ།	དགེ་ལྷན།
རྒྱུ་བརྒྱུད་མདོར་བསྐྱུས།	

འདི་བ་གཡེར་གཤོང་སྐྱོ་ཐོག་དང་བོ་ཡིན་ལ། མདོ་དབུས་གཉིས་སུ་
 སྒོ་བ་གཉེར་གནང་སྟེ་མཁའ་པར་བྱུར། ཡབ་ཡུམ་གྱི་ཐུགས་མོས་ལྟར་འབྲུང་
 བཅོ་བསྐྱབས་ཏེ་སྐྱོ་བརྟན་མང་བོ་བཞེངས། སྒྲ་མ་བརྩུ་སྐྱག་གསུམ་ལྟག་བཞེན་
 ཅིང་། བྱད་པར་ཀུན་མཁའ་མཆོག་གིས་མི་དྲའི་དབང་གནང་སྐྱབས་དཀའ་

90 བདོ་སྤྲོད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་ལྟགས་ཆེན།

གནད་ལ་རྩི་གདུགས་མཐའ་ཆོད་མཛད་དེ་དབྱིལ་ཆོག་ནོར་བུའི་ཕྱིང་བ་
བརྩམས་པ་སོགས་གསུང་ཆོམ་པོད་གཉིས་ཙམ་ཡོད། ཤ་སྤང་དགོན་བཏབ།

མཆན།	དགེ་བཤེས་བསྟན་པ་རིན་ཆེན།
འབྲུངས་ལྟལ།	མདོ་སྤྲོད་ཨ་རིག
འབྲུངས་ལོ།	༡༩༥༡
འདས་ལོ།	ཨི་གསལ།
ཆོས་རྒྱུད།	དགེ་ལུགས།
རྒྱུ་བརྒྱུད་མདོར་བསྟུན།	

འདི་བ་སྤྱང་ཅེ་སྤྱེས་ཕྱིང་བཞི་བ་ཡིན། དགྲང་ལོ་གསུམ་པར་སོག་པོའི་
མཁར་སྡོན་ཆང་གིས་གོང་མའི་ཡང་སྤྱད་དུ་ངོས་འཛིན་མཛད། རྒྱུ་རྒྱུ་
ཨ་རིག་དགོན་ཆེན་དུ་བཞུགས། རྒྱུ་འབྲུམ་དུ་བྱོས་ཏེ་བསྟུས་ཆེན་སོགས་གཞུང་
ལུགས་ལ་སྤྱངས། རྒྱུ་བ་ལྷེ་རི་ཁྲོད་བཀྲ་ཤིས་བསམ་གཏན་སྤིང་བཏབ། རྒྱུ་ཕྱིར་
དབུས་སུ་ལན་གསུམ་ཕེབས། བདོ་སྤྲོད་དུ་ཕེབས་ལམ་ནས་ཇག་པས་སྤངས།
ཞབས་མས། མཆོ་སྤྱིང་སོགས་སུ་བསྐྱབ་པ་མཛད། དགྲང་ལོ་༩༠ ལྷག་
བཞུགས། བརྩམས་ཆོས་གསུང་མགྲར་གང་འཆམ་ཡོད་པ་འདྲ།

མཆན།	རྒྱུ་བཟང་སྒོ་བཟང་བསྟན་པ་འཕེའི་རྒྱལ་མཆན།
འབྲུངས་ལྟལ།	
འབྲུངས་ལོ།	༡༩༥༣

འདས་ཡོ། ༡༥༣༩
 ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལྷན་པ།
 རྒྱུ་བརྒྱུད་མདོར་བསྐྱུས།

འདི་བ་ཆུ་བཟང་སྐྱེ་བྱེད་གཉིས་པ་ཡིན། ཆུང་དུས་དབུས་སུ་ཐེབས་
 ནས་འབྲས་སྤངས་སྒོ་མང་དུ་སློབ་གཉེར་གནང་སྟེ་མཁས་གྲགས་རྒྱུ། རྒྱལ་
 དབང་ལྷ་བ་ལས་བསྟན་པར་རྫོགས། ལྷ་རམས་པའི་དམ་བཅའ་བཞག་སྟེ་
 མདོ་སྐད་དུ་བྱོན། སྐྱེ་འབུམ་རྒྱུད་ཁྲིར་བཞུགས། ལྷོ་ལོ་༡༥༤༠ ལོར་དགོན་
 ལུང་ཁྲི་རབས་༡༧ བར་བཞུགས། ལྷོ་ལོ་༡༥༧༥ ནས་ལོ་ངོ་༡༥ རིང་སྐྱེ་འབུམ་
 གྱི་ཁྲིར་བཞུགས། བཅའ་ཡིག་བཞག་སྟེ་དཔྱིད་ཆོས་དང་དབྱར་གནས་གྱི་
 དམ་བཅའ། རྫོན་ལམ་ཆོགས་སྟེང་གི་སློལ་བཅུགས། ལྷོ་ལོ་༡༥༠༤ ལོར་གསེར་
 གདུང་ལྷ་ཁང་གསར་བཟོ་གནང་། ལྷོ་ལོ་༡༥༡༥ ལོར་གང་ཉིད་གྱིས་སྤྱགས་
 ཁུར་བཞེས་ཏེ་རྒྱལ་དབང་བསྐྱེད་པ་བཟང་བ་སྐྱེ་འབུམ་དུ་གདན་དངས་ཤིང་།
 རབ་བྱུང་གི་མཁན་པོ་མངོན། མདོ་རྒྱུད་གྱི་དབང་ལུང་ཁྲིད་གསུམ་སོགས་
 གནང་སྟེ་ཡོངས་འཛིན་དུ་བཞུགས་པས་ཆུ་བཟང་ཏེ་ཐོག་སྤྱེའི་པའི་ཆོ་ལོ་
 ཐོབ། ལྷོ་ལོ་༡༥༣༩ ལོར་མན་རྒྱའི་ཉན་གོང་ཡོད་དམག་གིས་ཁོང་གཙོས་པའི་
 ལྷ་ལྷ་གྲགས་ཆེན་བཅུ་བདུན་གསོན་བསྟེན་གསུགས་བྱས།

མཆོན། སེམས་ཉིད་སྐྱེལ་སྐྱེ་ཡེན་གྱི་དར་ཉན་ཆོས་རྒྱེ།
 འབྲུངས་ལྷུང། རྫོང་ལས་མཁར།
 འབྲུངས་ལོ། ༡༥༥༥
 འདས་ཡོ། རི་གསལ།

92 མདོ་སྨད་གྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལྷན་ས།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།

འདི་བ་འབྲུག་ནས་ལྷ་ལོ་ཁ་ཤས་རྗེས། ང་ཐོད་པ་ཡིན། དགོན་པ་
ཡོད་མོགས་གསུངས་པས་རྒྱ་མི་ཆོ་རྒྱལ་རྟོག་གིས་མཛོལ་པ་བ་ཟེར། རྗེས་སོར་
དཔོན་པོ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཆོས་ངོས་འཛིན་གྱིས་པཎ་ཆེན་སློ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་
ལ་ཞུས་སྐབས་སེམས་ཉིད་སྒྲུལ་སྒྲུར་ཐག་བཅད། མདོ་དབུས་སུ་གཉིས་སུ་
གཞུང་ཆེན་ལ་སློབ་གཉེར་མང་ད། འདི་བས་སེམས་ཉིད་དགོན་དུ་རྒྱ་ཡོས་
དུས་འབྲུག་དང་དེའི་གོང་གི་རྒྱ་ཐོད་འབྲུག་ཐེངས་བཅས་སུ་བྱས་པ་ཆེ། ལྷ་
བ་ཆེན་པོས་ཨེ་རི་ནི་དར་དཀ་ཆོས་རྗེའི་ཆོ་ལོ་བསྟུལ། འདས་ལོ་མ་རྟེན།

མཆན། སློ་བཟང་འདམ་དབྱངས་རྒྱ་མཆོ།

འབྲུག་སྐུ་ལ། མྱེད་ལྷ་ལ།

འབྲུག་སྐུ་ལ། 1644

འདས་ལོ། 1204

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལྷན་ས།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།

འདི་བ་རོང་ཆེན་ལྷགས་ནག་པའི་སྐུ་ཐེང་བཞི་བ་ཡིན། རྒྱུང་དུས་ནས་
ཤུབ་ཉགས་མང། རྩ་ནང་གིས་ར་མདོར་དབྱང་ཆེན་བཏེགས་པའི་སར་དམག་
བཞོལ་དུ་ཐེབས། དཔོན་པོ་དང་ཐུགས་ནང་མ་མཐུན་པར་རྩ་ནང་གི་རྩང་
དུ་གདུགས་བཤེར་ལ་ཐེབས། དབུས་སུ་ཐུགས་གཉེར་གྱིས་རང་ཡུལ་དུ་ཕྱོན།
རང་གི་གདན་སར་སྐྱ་བྱང་བཟུལ་གྱིས་འབྱོལ་བ་ཞེས་པའི་ནང་ཆེན་བཞེངས་

ཏེ་དགོན་སྡེ་བསྐྱེད་པ།

མཆན། ལྷག་གི་དོན་ཡོད་ཀྱི་མཆོ།

འབྲུག་ས་ལྗམ། བཟོ་བྱེད་། ཀ་རིང་།

འབྲུག་ས་ཡོ། ༡༩༥༥

འདས་ཡོ། ༡༩༩༤

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལྷན།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྐྱེད་པ།

འདི་བས་ཀ་རིང་རི་ཁྲོད་བསམ་གཏན་སྤང་བཏབ། སློབ་མ་སྤྱི་ཆེན་
མང་དུ་བྱོན་ཅིང་། གསུང་ཚོམ་ལྷ་ཁྲིད་སློབ་ཕྲུན་སེལ་བྱེད་དང་། གདུགས་
དཀར་སྐྱགས་དོན་སོགས་ཡོད་འདུག

མཆན། བདེ་ཐང་མཁན་པོ་སློབ་ཐང་ཆང་དབྱེད་པ།

འབྲུག་ས་ལྗམ། གཙོས་ཁ་ཡངས་གོང་།

འབྲུག་ས་ཡོ། ༡༩༥༩

འདས་ཡོ། ༡༩༧༤

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལྷན།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྐྱེད་པ།

འདི་བས་དབུས་སུ་སྤྱགས་གཏེར་གྱིས་མཁས་པར་གྱུར། མཆན་
གཞན་ལ་སྤྱགས་ལས་ནམ་རྒྱལ་དུ་འང་འབོད། ལྷོ་མོ་ཆེན་མོས་དབྱེད་པ་ཅན་

རོལ་བའི་རྫོང་རྒྱུ་བསྐྱུགས། རྒྱལ་པའ་རྣམ་གཞིས་གྱི་བཀའ་བཞེན་བདེ་ཐང་
 དགོན་དགའ་ལྡན་ཆོས་འཁོར་གླིང་བཏབ། ཅི་ནི་དཔོན་སྐུ་མཆེད་དང་མཆོད་
 ཡོན་གྱིས་རི་བོ་ཆེར་དགོན་པ་བཏབ། དབུས་ནས་རྒྱལ་གྱི་མཁན་པོར་བསྐྱོས།
 སྤྱད་དུ་ཕེབས་ཏེ་མཁར་སྡོན་དུ་ཉོ་ཤོ་ཨེ་ཅིན་གཞིས་སོགས་གྱིས་སློ་མར་བཀྱར་
 ཅིང་དགོན་པ་བཏབ། གསུང་ཚོམ་སྐྱུགས་བསྐྱུག་ཐབས་བསྐྱུས་པ་དང་། དག་
 ཡིག་ཆོགས་བཅད་མ་སོགས་ཡོད་ལ། འབྲུངས་རབས་པའ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས་
 བཀའ་ཚོམ་ཁྱུས་པ་བཀྲ་ཤིས་སྐུན་པོའི་ཆོགས་འདོན་དུ་བཅུགས། རྣམ་ཐར་
 མཁར་མོ་ཆེ་སློ་བཟང་ཡོན་ཏན་གྱིས་བསྐྱིགས་པ་དང་། པའ་ཆེན་སློ་བཟང་
 ཡེ་ཤེས་དང་ཚུ་བཟང་སློ་བཟང་བསྐྱན་པའི་རྒྱལ་མཆོན་གཞིས་གྱིས་མཛད་
 པའང་ཡོད།

མཆོན།	སྐྱུག་མཆེར་སློ་བཟང་དར་རྒྱས།
འབྲུངས་ལྷུང་།	སྐུ་འབྲུམ་ཆེ་ཀྱུ་སྐྱུག་མཆེར།
འབྲུངས་ལོ།	༡༦༥༧
འདས་ལོ།	མི་གསལ།
ཆོས་རྒྱུད།	དགེ་ལུགས།
རྒྱུར་བརྗོད་མདོར་བསྐྱུས།	

འདི་བ་དགྲུང་གྲངས་དོན་གཅིག་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཞིས་པའི་ས་བྱ་
 སྤྱི་ལོ་༡༧༣༧ ལོར་སྐུ་འབྱུང་གདན་རབས་ཁྲི་ཆེན་ཉེར་གཞིས་པར་ཕེབས། དབུ་
 མའི་འཛིན་གྲགས་ར་འཇུགས་མཛད། འདས་ལོ་སོགས་ལོ་རྒྱུས་གཞན་མ་རྟོག་
 ། དགྲུང་ལོ་མཐོན་པོར་བཞུགས་པ་ཉོགས་ཐུབ།

མཆན། ལྷོ་མ་ཞིས་སྤྱལ་སྤྱ་མཆོག་གྲུབ་སྤྱལ་མཆན།
 འབྲུངས་ལུལ། མཆོ་སྤྱོད་ལོག་རྩིས་ཆོ་བ།
 འབྲུངས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༡ ནང་།
 འདས་ལོ། ༡༧༣༩ ཡས་མས།
 ཆོས་རྒྱ། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།

འདི་བས་དབུས་སུ་ཐུགས་གཞེར་གྱིས་མཁས་པར་གྱུར། རྒྱལ་དབང་
 བསྐྱལ་བཟང་རྒྱ་མཆོས་ཨེར་དྲི་ནི་དུ་ཐོག་ཐུའི་ཆོ་ལོ་བསྟུལ། དབུས་ནས་ཕྱིར་
 མདོ་སྐད་མཆོ་སྤྱོད་དུ་ཐེབས་ནས། ལྷོ་ལོ་༡༧༣༩ ལོའི་མཆོ་སྤྱོད་དུས་ཟིང་ནང་
 སྤྱི་འབུམ་དང་། གསེར་ལོག་ དགོན་ལུང་བཅས་ལ་མན་རྩའི་དམག་གིས་
 གཏོར་སྤོང་ཆད་མེད་བཟོས་པ་ལ་ཐུགས་ཤིན་དུ་སྤྱོད་ནས་དེ་འབྲལ་གཤེགས་
 ཟེར། འབྲུངས་འདས་ལོ་ཆོགས་གསལ་བའི་ཡིག་ཆ་མ་རྟེན་ཁྱད་ཀྱང་།

མཆན། རག་དབང་ལྷོ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆན།
 འབྲུངས་ལུལ། མར་བྱུ་བང་།
 འབྲུངས་ལོ། ༡༩༩༠
 འདས་ལོ། ༡༩༣༤
 ཆོས་རྒྱ། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།

འདི་བ་ལ་མོ་ཞབས་རྩལ་སྤྱི་ཕྱིར་གསུམ་པ་ཡིན། གཞུང་ས་མཆོག་ནས་
 གཟེངས་བརྟེན་ཆོ་ལོ་དང་བཀའ་ཤོག་ཐམ་ཀ་སོགས་མང་པོ་གནང་བ་དང་།

96 བདེ་སྐྱོད་གྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན་།

ཆུ་ནག་གོང་མ་ཁང་ཞིས་ཆ་གན་ནོ་མིན་དྲན་གྱི་ཆོ་ལོ་སྤུལ། མང་འབལ་བྱ་
གསུམ་དང་། སླ་ནག་ཁ་གསུམ། འབུམ་རྒྱལ་བྱ་རྒྱུད། བ་ཡན་སོགས་སུ་བཅུན་
ཁལ་བསྐྱུས་ཏེ། རབ་བྱུང་༡༡ པའི་ལྷགས་སྒྲེལ་སྟེ་ལོ་༡༦༩༠ ལོར་ལ་མོ་བདེ་
ཆེན་ཆོས་སྒྲིང་བཏབ། གསན་ཡིག་པོད་གཉིས་ཡོད་ཟེར། གངས་ཅན་མཁས་
དབང་རིམ་བྱོན་གྱི་མིང་མངོན་དུ་འདི་བ་ཁྲི་ཀའི་ཡང་བཟང་ཆོས་ཆ་ནས་
འཁྲུངས་པར་བཤད་པ་བརྟག་གཞི་ཆེ།

མཆན། ཞུ་དམར་དག་དབང་འབྲིན་ལས།

འབྲུངས་ལྟལ། དབའ་རིས་ཞུ་དམར།

འབྲུངས་ལོ། ༡༦༩༡

འདས་ལོ། ༡༧༣༧

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལྷགས།

རྒྱུར་བརྗོད་མདོར་བསྐྱུས།

འདི་བས་དབུས་སུ་སྤྱགས་གཉེར་མཛད་དེ་མཁས་པའི་བྱ་མཆོག་དུ་

གྱུར་པར་བཤད་པ་ལས་རྣམ་ཐར་གཞན་མ་རྟེན།

མཆན། རབ་འབྲུམས་པ་སྒྲོ་བཟང་ཆོས་འཕེལ།

འབྲུངས་ལྟལ། ཏཱ་ལ།

འབྲུངས་ལོ། ༡༦༩༣

འདས་ལོ། མི་གསལ།

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།

རྒྱུ་བརྒྱུད་མདོར་བསྟུན།

འདི་བས་དབུས་སུ་མདོ་སྨད་ལ་སྦྱངས་ཏེ་མཁས་པར་གྱུར། དགྲུང་
ལོ་ང་དགྲུ་བ་རབ་བྱུང་བརྒྱ་གཉིས་པའི་ལྷགས་བྱི་སྤྱི་ལོ་༡༧༩༠ ལོར་འབྲུམ་
བཞེངས་པའི་དཀར་ཆག་བཙམས་པའི་ནང་ཉིད་ཀྱི་སྤྱོད་ཤོ་བ་རིན་པོ་ཆའི་
རྣམ་ཐར་ཐོར་རེ་དང་ཉིད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་རེ་ཡོད་པར་བཤད། འདས་ལོ་མ་རྟེན།

མཆན། ཟི་ན་ཞབས་བྱུང་རག་དབང་ལྟོ་བཟང་།

འབྲུངས་ལུམ། སྤྱི་འབྲུམ་ཟི་ན།

འབྲུངས་ལོ། ༡༩༩༩

འདས་ལོ། མི་གསལ།

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།

རྒྱུ་བརྒྱུད་མདོར་བསྟུན།

འདི་བའི་མཆན་གཞན་ལ་ངག་དབང་བསྟན་པའང་ཟེར། དབུས་སུ་
ཐུགས་གཉེར་གྱིས་མཁས་པའི་བྱ་མཆོག་ཏུ་གྱུར། རྒྱལ་དབང་ལྷ་བ་ཆེན་པོས་
ཨཱ་ནི་ནི་ཏུ་ལེ་ཆོས་རྒྱུ་ཆེའི་ཆོ་ལོ་དང་བཀའ་ཤོག་བསྟུན། ཕྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལོར་རྒྱལ་
དབང་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཆོས་སྤྱི་འབྲུམ་རྒྱུད་ཁྲི་ཁྲི་རབས་བརྒྱ་དྲུག་པར་
བསྐོས། བསྐོས་མཆོམས་དང་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་
ཞིག་ཡིན་འདུག དགྲུང་གངས་ཞེ་ལྷ་བ་སྤྱི་ལོ་༡༩༠༩ ལོ་བྱ་བྱུང་གདན་རབས་
ཉེར་བདུན་པར་བཞུགས། འདས་ལོ་གསལ་བའི་ཡིག་ཆ་མ་རྟེན།

98 བདེ་སྐྱོད་གྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་བྲགས་ཆེན་།

མཆན། བྱ་དགེ་སྒོ་ཤོས་རྒྱ་མཚོ།
 འབྲུངས་ཡུལ། བྱ་དགེ་རི་བར་མའི་བྱ་ར།
 འབྲུངས་ལོ། ༡༩༩༤
 འདས་ལོ། ༡༩༩༠
 ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྡུས།

འདི་བ་རྒྱུད་དུས་ཁྲ་པོའི་ཞུ་བྱ་ནས་ལྷགས་རྒྱུད་རྒྱལ་བར་གྱུར་པས་
 སྒོ་ཤོས་དེག་པ་ཡང་ཟེར། དབུས་སུ་ཐུགས་གཉེར་གནང་སྟེ་དཀའ་བཅུ་ཐོན།
 མཁས་བྲགས་རྒྱས། སྒྲ་མའི་བཀའ་བཞིན་རང་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ཏེ་དགོན་རི་
 ཁྲོད་མང་པོར་དབང་བཀའ་ཆོས་མང་དུ་བསྐྱེད་ཅིང་། ཡུལ་མའི་རེ་ལྷས་
 བཞིན་བྱ་དགེ་ལེགས་བཤད་སྤྱིང་ཉམས་པ་དགོན་ས་གནས་སྤྱིངས་ཞེས་པར་
 སྤོས་ཏེ་བསྐྱུངས། ཅོ་ཞེའི་མཁན་དཔོན་སྒོ་བ་གསུམ་གྱིས་སྒྲ་མར་བཀུར་ཏེ།
 མཛོད་དགེ་ཤོག་ལྷའི་སྒྲ་དཔོན་ཐམས་ཅད་གྱིས་ནན་ལྷས་ལྷར་ཀུན་མཁྱེན་
 མཆོག་ལ་ལྷས་པ་བཞིན། མཛོད་དགེ་བཀའ་ཤིས་ཆོས་འཕེལ་སྤྱིང་བཏབ། མདོ་
 སྐད་ལྟོ་བྱང་གི་ཆོས་སྟེ་པལ་མོ་ཆེར་ཕེབས་ཏེ་འགྲོ་དོན་བསྐྱུངས། གསུང་ཚུལ་
 གཞུང་འབྲེལ་དང་རང་རྒྱལ་སྐལ་ལྷན་རེ་སྒྲིང་། ཞལ་གདམས་མགྱུར་མ་
 སོགས་ཡོད། ཁོང་གི་ཐུགས་སྐྱུ་སྒོ་བཟང་བཀའ་ཤིས་དང་དབལ་མང་འཇམ་
 དབྱངས་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་གཉིས་གྱིས་མཛད་པའི་རྒྱལ་ཐར་གཉིས་ཡོད་
 འདུག་ཀྱང་འདིར་མཇལ་ཡུལ་དུ་མ་གྱུར།

མཆན། རོང་ཁམས་ཞབས་དྲུང་ཆོས་རྒྱ་མཚོ།

འབྲུངས་ལྟུང་། ཉན་སྒྲག་ལྱང་།

འབྲུངས་ལོ། ༡༦༤༥

འདས་ལོ། མི་གསལ།

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལྷན།

རྒྱུ་བརྒྱུད་མདོར་བསྐྱུས།

འདི་བས་དབུས་སུ་བྱགས་གཉེར་གྱིས་མཁས་པར་གྱུར། མདོ་སྐད་
 གྱི་འི་ས་འདུལ་ལྷ་བུར་བྱོགས་བྱོགས་སུ་ལབ་ཅི་དང་དེའུ་འབུམ་མང་དུ་
 བཞེགས། ཉ་ཆང་སྒྲག་ལྱང་མདོར་ས་དབྱའི་བཙུག་སུ་བྱག་མཛུབ་གྱིས་བྲག་
 ལ་མ་ཁི་བྲིས་པ་མངལ་རྒྱ་ཡོད་ཟེར། དགའ་ལྷན་བཟ་ཤིས་རབ་རྒྱས་སྤིང་
 བཏབ། རྣམ་ཐར་ཉིད་ཀྱི་སློབ་མ་དགེ་སློང་ངག་དབང་གིས་བསྐྱེགས་པ་ཡོད་
 ཟེར། འདས་ལོ་མ་རྟེན།

མཆན། ངག་དབང་ཆོས་གྲགས།

འབྲུངས་ལྟུང་། རོང་མོའི་མཆོར་ལྷན་འོན་རྒྱ།

འབྲུངས་ལོ། ༡༦༤༥

འདས་ལོ། མི་གསལ།

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལྷན།

རྒྱུ་བརྒྱུད་མདོར་བསྐྱུས།

འདི་བས་མདོ་དབུས་གཉེས་སུ་སློབ་གཉེར་གནང་སྟེ་སློབ་རམས་པ་
 ཐོན་རྗེས་བྱ་བྱུང་གི་ཁྲིར་ཐེབས། ཆིས་དང་སྟན་ངག་ལ་མཁས། བྱ་བྱུང་དུ་
 ཆིས་དང་སྟན་ངག་བསྐྱེད་པ་དང་། འདོད་ཆུང་གིས་དཔོན་པ་བསྐྱུངས་

100 བདེ་སྐྱོད་གྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན་།

པས་ཚུ་ཡོས་དུས་འབྲུག་སྐབས་ཀྱང་སྒྲིན་མ་བྱུང་བེད། གསུང་ཚོམ་ཀྱང་ཡོད་
པར་བཤད། འདས་ལོ་མ་རྟེན་ཀྱང་སྤྱི་ལོ་༡༧༣༩ ལོའི་རྗེས་བར་དུ་བཞུགས་
པ་ཤེས་བྱུང།

མཆན། ར་ཁོ་ཤེས་རབ་ཆོས་འབྱོར།

འབྲུངས་ལུལ། མཚོ་ལྗོན།

འབྲུངས་ལོ། ༡༦༦༥

འདས་ལོ། ༡༧༣༩

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུན།

འདི་བའི་འབྲུངས་ལུལ་དང་འདས་ལོ་མི་གསལ། སྤྱི་ལོ་༡༧༣༩ ལོར་
སྐྱེ་འབྱུང་རྒྱུད་པའི་ཁྲི་རབས་བཅུ་བདུན་པར་བཞུགས་ཤིང་། ཚུ་ཡོས་དུས་
འབྲུག་སྐབས་ཐབས་མཁས་མཛད་པས་སྐྱེ་འབྱུང་དུ་དགོན་པ་གཞན་ལྟར་གྱི་
ཆག་འཛིག་མ་བྱུང་བེད། སྤྱི་ལོ་༡༧༩༡ ལོར་གདན་རབས་ཉེར་གསུམ་པར་
བཞུགས་ཏེ་ལོ་གསུམ་ལ་བསྐྱུངས།

མཆན། འདན་མ་རག་དབང་བསྟན་འཛིན་འབྲིན་ལས།

འབྲུངས་ལུལ། མཚོ་ལྗོན།

འབྲུངས་ལོ། ༡༦༦༦

འདས་ལོ། ༡༧༣༩

ཟུར་བརྗོད་ཨདོར་བསྐྱུས།

འདི་བས་མདོ་དབུས་སུ་སྐྱགས་གནེར་གནང་མཐར། དཔོན་ལུང་
དུ་རྒྱུད་གྲ་ཐོག་མའི་ཁྲ་མ་བྱས་ཤིང་། དཔོན་ལུང་གི་ཁྲི་བའང་མཛད། རྒྱ་ཡིས་
དུས་འཇུག་སྐབས་རྒྱ་དམག་གིས་བཏོངས།

མཆེན།

ཙ་ཡུས་འབྲིན་ལས་རབ་བརྟན།

འབྲུངས་ཡུལ།

ཙ་ཡུས་ཨ་ཏོག་གར།

འབྲུངས་ལོ།

ཤ་ལེལ་

འདས་ལོ།

ཤ་ལེལ་

ཆོས་རྒྱུ།

དགེ་ལུགས།

ཟུར་བརྗོད་ཨདོར་བསྐྱུས།

འདི་བས་དབུས་སུ་སྐྱགས་གནེར་གྱིས་དཀའ་བར་ཐོན། ཀྱུན་མཆེན་
ཁྲ་མའི་བཀའ་བཞིན་རྒྱུད་སྨྲད་དུ་སྐྱགས་ལ་སྦྱངས་ཤིང་། སྤོན་གྲོལ་གནེར་
སྤོན་སྤིང་དུ་གནེར་སྤོན་ལ་རྒྱུད་ཆོས་འགའ་ཞིག་ཁྲུས་པར་བཤད། རང་ཡུལ་
དུ་གཞི་དགེ་བཤམ་ཤིས་ཆོས་འཁོར་སྤིང་བཏབ། སྐྱག་ཤར་དང་། ཙ་ཡུས་སྐར།
བཤམ་ཤིས་འབྲིལ། འལ་ཤོ། ཨ་རྒྱ། དུས་ཆེན། མདོ་དཔོན་གྲགས། ལ་གྱའི་
སྐྱག་ལུང་ཐོགས་སྦྱབ་གནས་དགུ་དང་དཔོན་རི་ཁྲོད་མང་པོར་གསར་རྒྱུད་
རིས་མེད་གྱིས་ཆོས་རྒྱུད་སྤེལ། སྦྱ་ཁྲོད་ཕྱི་མ་རིམ་བྱོན་ལ་ཙ་ཡུས་ཨ་ལགས་སམ།
ཨ་ལགས་ཙ་ཡུས་སུ་འཕོད། མདོ་སྨྲད་ཀྱི་སྐྱགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་ཆོས་བདག་དུ་
གནེར་བྱང་ལུང་གིས་ཟེན་ཟེར། གསུང་ཚོམ་པོད་གཅིག་བཞུགས་པར་བཤད་
ཀྱང་མཛལ་ཡུལ་དུ་མ་གྱུར།

མཆོག།	སྟོན་བ་རབ་འབྱུངས་པ།
འབྲུག་ས་ཡུལ།	ཁི་གཅི་སྟོན་བ།
འབྲུག་ས་ཡོ།	༡༩༩༩
འདས་ཡོ།	ཨི་གསལ།
ཚེ་ས་ལྷོ།	དགེ་ཡུག་ས།
ལྷན་བཞུགས་ཀྱི་ལྷན་པུས།	

འདི་བའི་མཚན་གཞན་ལ་བསོད་ནམས་ལྷན་གྲུབ་དང་། གོང་བ་
དཀའ་བཅུ་བར་ཡང་འབོད། རྒྱུད་ཀྱི་ནམ་དབྱུག་སྤྱེལ་བས་ཏེ་ཐུགས་གཉེས་
གནང་། དགྲུང་ལོ་ཉེས་བདུན་ཉིད་སྟོན་ལམ་གྱི་སྒྲིམ་མཛད་རྗེས་ལོ་དྲུ་ལའི་
མགོན་གཉེས་ལོ་ཙཱ་བ་དང་། འདུལ་བ་སྐྱེམ་པ་ཅས་སུ་རིམ་པར་བསྐྱོས། རྒྱ་
ནག་ཏུ་འང་གཞུང་འབྲེལ་གྱིས་ཐེངས་གཉིས་ཐེབས། རེ་བདུན་པ་ཤིང་རྟག་
སྤྱི་ལོ་ ༡༩༩༧ ལོར་ལ་རྒྱ་འབྲུག་དཔོན་པའི་ཁྱི་བ་གནང་། འདས་ལོ་མ་རྟེན།

མཆོད།	ཚེ་བྱུང་སྐོར་བཟང་བཤིག་པས།
བསྒྲུབ་ས་ལྷན།	རེབ་ཡོང་།
བསྒྲུབ་ས་ཨོ།	༡༩༧༣
བཀྲ་ས་ཨོ།	༡༩༥༦
ཚེ་ས་ལྷན།	དགེ་ལྷན་ས།
ལྷན་བཟོད་ཕྱོད་པ་ལྷན།	

འདི་བས་མདོ་དབྱས་གཉིས་སུ་བྲགས་གཉིར་གྱིས་མཁས་གྲགས་ཆེས་
 ཆེར་རྒྱས། ཆོ་འདྲེ་སྒྲུ་སྒྲེང་དྲུ་དགའ་ལྟ་ཆོས་འཕེལ་གྱིང་བཟུང་། སྤྱི་ལོ་

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལྷན་ས།

རྒྱུ་བརྒྱུད་མདོར་བསྐྱུས།

འདི་བས་ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་དང་། ཁྱི་ཆེན་དགེ་
འདུན་སྤུན་ཆོག་ས་སོགས་བསྐྱེན་ཏེ་མདོ་སྐྱུག་ས་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས། འབྲས་
སློ་མང་གི་དགེ་བཤེས་གྲགས་ཅན། བདོ་སྐྱད་དུ་ཕེབས་ཏེ་རི་སྐོད་བཏབ་ཅིང་།
སྐྱེ་ཆེ་རི་སྐོད་དུ་རྒྱགས་ཟེར་བ་ལས་རྣམ་ཐར་མ་རྟེན།

མཆན། རྟེན་བསྐྱོ་བཟང་དོན་གྲུབ།

འབྲུངས་ལྟལ། ཁྱི་ཀ་ལན་གྱི།

འབྲུངས་ལོ། ༡༩༥༡

འདས་ལོ། ༡༩༩༩

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལྷན་ས།

རྒྱུ་བརྒྱུད་མདོར་བསྐྱུས།

འདི་བས་དབུས་སུ་བྱགས་གཉེར་གྱིས་མཁས་པའི་སྐྱེན་པ་ཆེ། རྟེན་སྐྱོད་
སངས་རྒྱལ་གྱིས་གཞུང་གི་ཆོག་ས་འདུའི་གས་སུ་ནན་གྱིས་འདོག་པ་གནང་།
བཟུ་གིས་སློ་མང་གི་སྟེ་བར་ལྟན་རིང་བཞུགས། ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་བཞད་
པ་དང་ལྷན་མདོ་སྐྱད་དུ་ཕེབས་ཏེ་བཟུ་གིས་འབྲིལ་གསར་འདེབས་ལ་བྱས་
རྒྱུ་ཆེ། དེ་གའི་ཁྱི་རབས་གསུམ་པ་གནང་། གསུང་རྩམ་རྩམ་འཕྲོར་ལུས་
པ་འཇམ་མགོན་ཁྱི་རིན་པོ་ཆེའི་རྣམ་ཐར་ཞིག་ཡོད་ཟེར།

མཆན། ཙོ་ནེ་བྲགས་པ་བཤད་སྟུང་།
 འབྲུངས་ལྷུང་། ཙོ་ནེ་གཡོ་ས།
 འབྲུངས་ཡོ། ༡༦༥༥
 འདས་ཡོ། ༡༥༩༩
 ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལྷགས།
 ཟུར་བརྒྱུད་མདོར་བསྟུང་།

འདི་བ་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་ཐུགས་གཉེར་གནང་། དགྲུང་བྲངས་སུ་མ་
 ཅུ་བ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཤིང་བྱ་སྟེ་ལོ་༡༦༠༥ ལོར་ལྷ་རམས་པའི་མཆན་
 བཏགས་བཞེས། དེའི་བྱི་ལོ་སྟེ་སྟོན་ཆེན་མོའི་དགོངས་རྒྱུ་གས་དང་ལྷ་བས་
 བསྟུན་དབུས་ཁུལ་གྱི་རིས་མེད་དགོན་སྟེ་ཐམས་ཅད་ལྷན་ཆོགས་སུ་དམ་
 བཅའ་བཞག ཙོ་ནེ་དགོན་ཆེན་གྱི་བྲིས་ཐེངས་གཉིས་ཕེབས་ཤིང་། རྗེས་མའི་
 དུས་མཆན་ཉིད་བཅུགས། གསུང་རྩམ་པོད་བཅུ་གཅིག་ཡོད་ཅིང་། བོན་
 གཞུང་གི་སྐོར་ནས་བཅུམས་པའང་ཡོད་པར་གྲགས།

མཆན། ཐུག་པ་དགེ་འདུན་འཇམ་དབྱངས།
 འབྲུངས་ལྷུང་། ཙོ་ནེ་འཕྲིགས་ཡིན་ནམ་སྟུང་།
 འབྲུངས་ཡོ། ༡༦༥༥
 འདས་ཡོ། མི་གསལ།
 ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལྷགས།
 ཟུར་བརྒྱུད་མདོར་བསྟུང་།

འདི་བས་ཙོ་ནེ་དགོན་ཆེན་དུ་ཐུགས་གཉེར་གནང་། བཅ་ཆེན་སྟོ་

106 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་ལྷན་གྲགས་ཆེན་།

བཟང་ལེ་ཤེས་ལ་ལྷག་ལྷས་བསྐྱལ་བ་ལྟར་འང་མ་དབྱངས་བསྐྱབས་པས་རྗེས་
སྲུ་བཟུང་། གཟེམ་ཁར་འང་མ་སྐྱལ་ལྷ་རྒྱ་གང་ཡོད་མི་ལ་ལྷ་བ་ལྟར་བྱས་ན་
མི་ལམ་དུ་ལན་གནང་བ་མང་ཞིང་། དེ་དག་ཡི་གེར་བཀོད་པ་ལེ་ཆན་ཅན་
ཡོད་ཟེར་ལ། དགུང་ལོ་དོན་དུག་ཡན་གྱི་རང་ནམ་དད་པའི་ལྷ་གྲུ་ཞེས་པ་ནམ་
ཐར་རྒྱས་པ་ཡོད་ཟེར། འདས་ལོ་མ་རྟེན།

མཆན། མི་ཉག་གོང་མ་སྒོ་གྲོས་དར་རྒྱས།

འབྲུགས་ལྟལ། བྱམ་པར་རིབྱ་རྒྱུང་།

འབྲུགས་ཡོ། ༡༦༥༥

འདས་ཡོ། ༡༦༥༩

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།

རྒྱུར་བརྗོད་མདོར་བསྐྱུས།

འདི་བས་དབུས་སུ་ཐུགས་གཉེར་མཛད། སྐྱེ་འབྲུམ་གདན་རབས་
ཉེར་བདུན་པར་ཐེབས། ཁྱི་ཀར་མི་ཉག་དགོན་བཀྲ་ཤིས་ཆོས་འཕེལ་སྤིང་
དང་། ཉོར་རྒྱ་བསམ་གཏན་སྤིང་། དགའ་ལྷན་དར་རྒྱས་སྤིང་བཅས་ཐུག་
འདེབས་མཛད། གསུང་རྩོམ་སྐྱེས་རབས་སོ་བཞི་བའི་སྟོད་ཆའི་འབྲེལ་བ་
སོགས་ཡོད།

མཆན། ག་རིན་འག་དབང་དཔལ་ལྷན།

འབྲུགས་ལྟལ། དཔལ་རིས།

འབྲུངས་ལོ། ༡༤༥༤
 འདས་ལོ། ༡༥༡༤
 ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྡུས།

འདི་བས་མདོ་དབྱུག་གཉིས་སུ་མདོ་སྐྱོད་མཁའ་པ་ཅད་ལ་མཁའ་པར་
 སྦྱངས། ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་གསོལ་དཔོན་དང་མཆོད་
 དཔོན་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཞབས་བྱི་ལེགས་པར་བསྐྱབས་ཤིང་། བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་
 གྱི་རྒྱུད་པའི་ཁྲི་རབས་བཞི་བར་བཞུགས། བསེ་ངག་དབང་བཀྲ་ཤིས་གྱི་
 བཀའ་ལློང་། དབྱར་བྱི་མ་དང་། གསང་འཛིགས་གྱི་བདག་འབྲུག་སྐྱབ་མཆོད་
 གསར་དུ་བཙུགས།

མཆོག། དཔོན་སློབ་སློབ་བཟང་རབ་བཏན།
 འབྲུངས་ལུལ། བདེ་བཟང་།
 འབྲུངས་ལོ། ༡༤༥༤
 འདས་ལོ། ༡༥༡༤
 ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྡུས།

འདི་བའི་མཆོན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ལ། ལྷག་ཆང་སློབ་བཟང་རབ་བཏན་
 དང་། བཙུན་པ་སློབ་བཟང་རབ་བཏན་སོགས་སྣ་ཆོགས་འབྱུང་བས་ལོ་རྒྱུས་
 འབྲི་མཁན་དག་གིས་ངོས་མ་བཟོན་པ་དུ་མ་ཡོད་པ་འདྲ། མདོ་དབྱུག་གཉིས་
 སུ་སྐྱོད་མཁའ་པར་སྦྱངས་ཀྱིས་མཁའ་པར་སྦྱངས། མདོ་སྐྱོད་དུ་དགོན་རི་ཁྲོད་མང་པོར་

108 བདེ་སྐྱོད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་ལྷན་གྲགས་ཆེན་།

བཤད་སྐབ་རྒྱུད་འབྲེལ་གྱི་བསྟན་དོན་བསྐྱབས། བཅ་ཆེན་སློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་
 ཀྱི་བཀའ་བཞེན་སྟག་ཆང་རི་ཁོད་བྱང་རྒྱལ་སྤྱི་བཏབ། གསུང་ཚུལ་རང་
 རྣམ་བྱེས་པའི་སྦྱོད་པ་རབ་གསལ་མེ་ལོང་དང་། སྟག་ཆང་བཟུ་ཤིས་ཆོས་སྤྱི་
 གི་གནས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སོགས་པོད་གཅིག་ཡོད་པའི་ལུང་རྒྱན་དང་དཔར་ཀྱང་
 ཡོད། འདི་བ་མདོ་སྐྱོད་ཆོས་འབྱུང་དུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་མཇུག་མེ་
 འབྱུག་ནས་དགྲང་ལོ་བདུན་ཅུ་བཤིང་སྐྱང་གསུངས་པ་ལྟར་ན་ལོ་ཆིགས་གོང་
 བཀོད་ལྟར་ཡིན།

མཆན།	ཁྱི་ཆེན་འག་དབང་མཆོག་ལྟན།
འབྲུངས་ལྟལ།	གཙན་ཆེ་དཀར་མོ་ལྟག
འབྲུངས་ལོ།	༡༩༥༧
འདས་ལོ།	༡༩༨༡
ཆོས་རྒྱུད།	དགེ་ལུགས།
རྒྱུ་བརྒྱུད་མདོར་བསྐྱུས།	

འདི་བ་རྒྱུ་སྐྱོད་སྐྱོད་ཐོག་དང་བོ་ཡིན། རྒྱུ་དུས་བྱ་བྱང་དཔོན་དུ་ཆོས་
 ཞུགས་དང་། དགྲང་ལོ་བཅོ་ལྔའི་སྤྱི་དུས་སུ་ཐེབས་ཏེ་སྐྱུགས་གཉེར་གནང་།
 མངའ་རིས་མཐོ་སྤྱི་དང་དཔལ་ལྷན་སྐྱོད་རྒྱུད་བཅས་ཀྱི་མཁན་ཁྲིར་ཐེབས།
 དགྲང་ལོ་༩༩ ཐོག་དགའ་ལྷན་གསེར་ཁྲིར་ཐེབས། ཁྱི་ཐོག་དང་བཞི་བ་ཡིན།
 རྒྱལ་དབང་བདུན་པའི་ཡོངས་འཛིན་གནང་། ལྷང་རྒྱ་རྩལ་བའི་རྩི་བརྒྱད་
 མན་རྒྱ་གོང་མས་ཨ་ཆེ་ཐུ་མོ་མོན་ཏན་གྱི་ཆོ་ལོ་ལུ། རྣམ་ཐར་ལྷང་རྒྱ་རྩལ་
 རྩི་བརྒྱུས་མཛད་པ་གཏམ་སྟན་ལྷའི་རྩི་བོ་ཆེ་དང་། ཐེར་སྐྱོད་མཁན་པོ་གྲགས་

པ་མཐའ་ཡས་ཀྱིས་མཛད་པ་བཅས་ཡོད། སྐྱུ་ལ་སྐྱུ་རྩ་སྐྱོང་ཁྱི་ཆེན་བསྟན་པ་
 རབ་རྒྱས་སོགས་སྐྱུ་ཕྱེང་རིམ་པར་བྱོན། འབྲས་སྤྱངས་མཁན་ཁྱི་བསྟན་པ་
 བསྟན་འཛིན་གྱིས་མཛད་པའི་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྱི་རིམ་བྱོན་གྱི་ཁྱི་རབས་སུ།
 འདི་བའི་འཁྲུངས་ལོ་རབ་བྱུང་བརྒྱ་གཅིག་པའི་ཤིང་སྐྱུ་ལ་སྐྱུ་ལོ་༡༤༤༥ ནང་།
 འདས་ལོ་རབ་བྱུང་བརྒྱ་གསུམ་པའི་ལྷགས་ལྷག་སྐྱུ་ལོ་༡༥༥༡ ནང་བྱངས་
 རལ་བཞུགས་པར་གསུངས་པ་ནི་ཆེས་གཞི་གང་ཞིག་ནས་མོར་བ་ཡིན་ཏེ། ཁོང་
 གིས་བཞེད་པའི་འཁྲུངས་ལོ་རབ་བྱུང་བརྒྱ་གཅིག་པའི་ཤིང་སྐྱུ་ལ་དེ་སྐྱུ་ལོ་༡༤༤༥
 ལོ་ནས་ཆེས་པའི་དགྲུང་ལོ་༡༥ བ་ནི། རབ་བྱུང་བརྒྱ་གཉིས་པའི་ས་ལྷག་སྐྱུ་
 ལོ་༡༥༩༩ ལ་འབབ་དགོས་པ་ཡིན། ལྷང་སྐྱུ་རོལ་བའི་རྩོམ་མཛད་པའི་རྣམ་
 ཐར་ལྟའི་རྩོམ་ཆེན་དང་། ཏུང་དཀར་ཆོག་མཛོད་། བསྟན་ཆེས་ཀ་ཕྱེང་ལག་
 དེབ་སོགས་འབྲེལ་ཡོད་ཡིག་ཆ་པལ་ལོ་ཆེར་འདི་བའི་འཁྲུངས་ལོ་ནི། རབ་
 བྱུང་བརྒྱ་གཅིག་པའི་མེ་སྐྱུ་ལ་སྐྱུ་ལོ་༡༤༥༥ ཏུ་གསུངས་ཡོད་ལ། དེ་དག་དོན་
 དངོས་ལའང་འབབ་པ་ཡིན།

མཆན། རྒྱགས་གྲས་དག་དབང་བཟུངས།
 འཁྲུངས་ལྷུ་ལ། རེབ་གོང་བསེ་ཉ་ལྱང་།
 འཁྲུངས་ལོ། ༡༤༥༤
 འདས་ལོ། ༡༥༩༩
 ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལྷགས།
 ཟུར་བརྒྱུད་མདོར་བསྟན།
 འདི་བ་གཉེར་ལུང་བསེ་ཆང་སྐྱུ་ཐོག་དང་བོ་ཡིན་ལ། ཀུན་མཁྱེན་

110 མདོ་སྨད་གྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་ལྷན་ཁག་ས་ཆེན་།

འདམ་དབྱངས་བཞད་པའི་ཐུགས་སྤྲོས་དང་སྒྲ་བྲང་དགོན་པའི་སྤྱི་རབས་
གཞིས་པར་བཞུགས་པས་སྤྱི་ཚན་ངག་དབང་བཟུ་ཤིས་ཟེར། བསེ་ངག་
དབང་བཟུ་ཤིས་དང་མཐུན་གཉེར་ངག་དབང་བཟུ་ཤིས། ལྷ་འབྲུམ་རྒྱུན་ཚན་
ཆང་ཡང་ཟེར་བ་འདྲ། གསུང་ཚུམ་ཀུན་མཐུན་ནམ་ཐར་བཅན་པོ་མ་སོགས་
ནམ་ཐར་དང་། ཟིན་བྲིས་བརྒྱད་སོགས་གཞུང་ཆེན་འགྲན་སྒྲ་བྲལ་བ་མང་
ཞིང་། དཔལ་ལྷན་སྒྲིམ་ཁྲ་ཆང་དགོན་མ་ལག་ཐམས་ཅད་གྱི་ཡིག་ཆར་བསྟེ།
ནམ་ཐར་གཞན་དུ་རྒྱས་པར་ཡོད།

མཚན།	མགོ་རྟ་སྒོ་བཟང་མཁས་མཚོ་ག
འབྲུངས་ལུལ།	དབལ་ལུལ།
འབྲུངས་ལོ།	༡༩༥༤
འདས་ལོ།	༡༩༩༩
ཆོས་རྒྱུད།	དགེ་ལུགས།
རྒྱུ་བརྒྱུད་མདོར་བསྒྲུས།	

འདི་བས་དབྲུས་སུ་ཐུགས་གཉེར་གྱིས་མཁས་པར་གྱུར། ཀུན་མཐུན་
གོང་མའི་ཞབས་ཐིམ་མདོ་སྨད་དུ་ཕེབས། བཟུ་ཤིས་འབྲིལ་གྱི་རྒྱུད་པའི་སྤྱི་
རབས་གསུམ་པར་བཞུགས།

མཚན།	ཤར་ངག་དབང་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ།
འབྲུངས་ལུལ།	རོང་བོའི་ནང་སོ་ཆང་།

འབྲུངས་མོ། ༡༦༧༥
 འདས་མོ། ༡༧༡༩
 ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བརྗོད་ཨདོར་བསྐྱུས།

འདི་བ་དབུས་སུ་ཐེབས་ཏེ་འབྲས་སྒོ་མང་གྲ་ཆང་དུ་ཀྱན་མཆིན་
 འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་སོགས་བསྟེན་ཏེ་ཐུགས་གཉེར་གྱིས་མཁས་པར་
 ཟུར། རྒྱལ་དབང་མཆོག་གིས་ནོ་མོན་དན་གྱི་ཆོ་ལོ་གནང་། རོང་བོ་དགོན་
 ཆེན་དུ་རྒྱུད་པ་དང་སྟོན་ལམ་བཅུགས། གསུང་ཚོམ་རྟེན་ཆང་མ་རི་བ་ཤེས་
 རབ་བཀའ་ཤིས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་དང་ལུང་བསྟན་སོགས་པོད་གཅིག་ཡོད། ཤར་
 སྐྱེ་ཐེང་གཉིས་པ་ཡིན།

མཆོག། འཇམ་མོ་དག་དབང་གྲགས་པ།
 འབྲུངས་ལུལ། རེབ་གོང་འཇམ་མོ།
 འབྲུངས་མོ། ༡༦༧༥
 འདས་མོ། ༡༧༩༥
 ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བརྗོད་ཨདོར་བསྐྱུས།

འདི་བས་རོང་བོ་དགོན་ཆེན་དུ་ཐུགས་གཉེར་གྱིས་མཁས་པར་ཟུར།
 རབ་བྱང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཤིང་རྟག་རྒྱུ་ལོ་༡༦༧༩ ལོར་ཤར་སྐྱེ་ལ་བའི་སྐྱེ་ངག་
 དབང་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཆོས་ཞུ་ལུ་བ་ལེགས་པ་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་བྱུ་བྱ་ཐེག་
 འཇིགས་བྱེད་སོགས་གནང་ནས་རྒྱུད་པ་དཔོན་སྟོབ་དུ་བསྐྱོས། འདི་བ་རོང་

112 བདེ་སྐྱོད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

བོ་རྒྱུད་པའི་སྤྱི་རབས་གཉིས་པར་བབྱང་། འཛིགས་མེད་ཐེག་མཆོག་གི་རོང་
བོའི་གདན་རབས་སུ་འདི་བ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཤིང་སྤང་ལ་འདས་
པར་བཤད་པ་ལྟར་ན། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཤིང་སྟག་སྟུ་ལོ་༡༥༥༤ ལོར་
རོང་བོའི་རྒྱུད་སྤྱིར་ཐེབས་པ་ནས་ལོ་༡༠༠ ཐམས་པ་བཞུགས་དགོས་པས་
དབྱད།

མཆོག།	མཁན་ཆེན་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཆོ།
འབྲུངས་ལྷུང།	རིབ་གོང་ཆོ་བཞི་ཡི་འོགས།
འབྲུངས་ལོ།	༡༦༥༧
འདས་ལོ།	༡༧༦༥
ཆོས་རྒྱུད།	དགེ་ལུགས།
རྒྱུ་བརྒྱུད་མདོར་བསྟུན།	

འདི་བས་མདོ་དབུས་གཉིས་སུ་བྱགས་གཉེར་གྱིས་མཁས་པའི་གྲགས་
པ་ཆེ། དཔལ་འཁོར་ཆོས་སྟེ་དང་། ཆེ་ཆེན་ཆོས་སྟེ་གཉིས་ཀྱི་མཁན་པོ་གནང་།
ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་དངོས་སྟོབ་གྲགས་ཆེན་ཡིན་སྟབས།
ཀུན་མཁྱེན་འཛིགས་མེད་དབང་བོས་ཡོངས་འཛིན་དུ་བཀྱར། ཤར་སྤྱུལ་སྤྱི་
སྟོབ་གཉེར་ཆེད་བསྟུས་ཀྱ་པོད་ཆེན་གཅིག་བརྩམས་པ་ཡོངས་གྲགས་མཁན་
ཆེན་བསྟུས་ཀྱར་འབོད་པ་སོགས་གསུང་རྩོམ་མང་བར་སྤང་།

མཆོག།	རྒྱུ་བཀྱན་དག་དབང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མཆོ།
-------	-----------------------------------

འབྲུངས་ལུལ། མཆོ་སྒྲོན།
 འབྲུངས་ལོ། ༡༩༥༠
 འདས་ལོ། ༡༩༩༩
 ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྡུས།

འདི་བ་ཆུང་དུས་ཐུའུ་བཀའ་སྒོ་བཟང་རབ་བཏན་གྱི་སྤྱལ་སྤྱར་ཐག་
 བཅད། མདོ་དབུས་གཉིས་སུ་གཞུང་ལུགས་རབ་འབྱམས་ལ་མཁས་པར་
 སྦྱངས། མན་རྩའི་གོང་མ་ཡུང་ཁྱིའི་སྐུ་མ་མཛད་པས་རིང་ཟུ་ཆན་ཞི་སྟེ་ནམ་
 དག་བསྐབ་ལྷན་བསམ་གཏན་སྒོའ་དཔོན་གྱི་ཆོ་ལོ་ལུལ། རྒྱ་ཡོས་དུས་འཁྲུག་
 རྗེས་བྱང་གི་དགོན་ཆེན་བཞིས་གཙོས་དེ་སྐབས་བཅོམ་སྟེག་བྱས་པའི་དགོན་
 པ་ཁག་སྐར་གསེ་མཛད། གསུང་ཚོམ་མཛོད་ལུགས་འཛིག་རྟེན་ཁམས་ཀྱི་ནམ་
 གཞག་དང་། བསྟན་འགྲུར་དཀར་ཆག་སོགས་ཡོད།

མཆོན། རྒྱང་ལུང་དགེ་འདུན་བསྟན་འཛིན།
 འབྲུངས་ལུལ། རྒྱང་ལུང་།
 འབྲུངས་ལོ། ༡༩༥༠
 འདས་ལོ། ༡༩༩༩ ཡས་མས
 ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྡུས།

འདི་བས་སྤྱི་ཆོ་ཕྱིལ་པོར་མདོ་སྐད་ལ་སྦྱངས་ཏེ་མཁས་གྲགས་ཆེ།
 ཡུབ་ཆེན་སྐལ་ལྷན་རྒྱ་མཆོ་ཞལ་གཟིགས་ཏེ་བསྐལ་བ་བཞིན་སྐལ་ལྷན་མགྱར་

114 བདེ་སྐྱོད་གྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་ལྟགས་ཆེན།

འབྲུམ་སྤྱོད་པ་བསྐྱེད་པ་གནང་། གསུང་ཚོམ་མགྱར་མ་དང་བསྐྱབ་བྱ། ཆོ་ག་
སོགས་མང་།

མཆན། དབལ་བྱལ་འཛམ་དབྱེས་དབལ་ལྷན།

འབྲུངས་ལྷལ། དབལ་བྱལ་རྩིང་བ།

འབྲུངས་ལོ། ༡༩༥༣

འདས་ལོ། ༡༩༥༩

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།

རྒྱུ་བརྒྱུད་མདོར་བསྐྱུས།

འདི་བས་མདོ་དབུས་གཉིས་སུ་མདོ་སྐྱོད་ཡོངས་རྫོགས་ལ་ཐུགས་
གཉེར་གྱིས་མཁས་པར་གྱུར། བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་གྱི་རྒྱུད་པའི་ཁྲི་བ་དང་། ཞེ་
གྲ་ཆང་གི་ཁྲིར་བཞུགས།

མཆན། ཟླ་ན་དག་དབང་བསྐྱུད་བ།

འབྲུངས་ལྷལ། མི་ཉག་ཞུ་དམར།

འབྲུངས་ལོ། ༡༩༥༣

འདས་ལོ། ༡༩༥༩

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།

རྒྱུ་བརྒྱུད་མདོར་བསྐྱུས།

འདི་བས་དབུས་སུ་ཐུགས་གཉེར་གྱིས་མཁས་པར་གྱུར། རྒྱལ་དབང་

བདུན་པའི་ཐུགས་དགོངས་ལྟར་སྐྱེ་འབྲུམ་རྒྱུད་གྲུའི་ཁྱི་བ་དང་གདན་རབས་
 ཉེར་ལྷ་བ་བཅས་སུ་བཞུགས། རྩ་ཡོས་དུས་འཁྲུག་རྗེས་བྱང་གི་དགོན་ཆེན་
 ལག་བསྐྱར་བཞེངས་མཛད་པར་ཐུག་རྗེས་ཆེན་པོ་བཞག་ཅིང་། བྱ་ཁྱུང་ཁྱི་
 རབས་སོ་གསུམ་པར་བཞུགས།

མཆན། བདེ་ཁང་བ་སྒོ་བཟང་རབ་བརྟན།

འབྲུངས་ལུལ། རྩོད་ཁའི་སྐྱེས་རིམ་ཆེར་ལུག

འབྲུངས་ལོ། ༡༦༥༩

འདས་ལོ། ༡༧༢༢

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།

ཟླ་བ་རྒྱུད་མདོར་བསྐྱེས།

འདི་བས་མདོ་དབུས་གཉིས་སུ་གཞུང་ཆེན་ལ་སྦྱངས་ཏེ་མཁས་པར་
 ལྟར། བྱ་ཁྱུང་ཁྱི་རབས་སོ་ལྷ་བར་ཐེབས་ཤིང་འཆད་ཉན་ཆེས་ཆེར་རྒྱས་པར་
 མཛད། འདྲེལ་བའི་དུས་ཆེགས་དང་། དབུ་མའི་རིང་སོང་གི་བཤད་པ་སོགས་
 གསུང་ཆོམ་པོད་གཅིག་གདོང་འདུག་ཟླ་བྲང་དུ་ཡོད་གསུངས་ཀྱང་། དེང་
 དུས་ཡོད་མེད་མ་ཤེས།

མཆན། གཉན་ཆེ་རག་དབང་ཆོས་འཕེལ།

འབྲུངས་ལུལ། ར་བ།

འབྲུངས་ལོ། ༡༦༥༩

116 བདེ་སྐྱོད་གྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན་།

འདས་ལོ། ༡༧༥༥
 ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བརྗོད་ཨདོར་བསྐྱུས་

འདི་བས་དབུས་སུ་ཐུགས་གཉེར་གྱིས་མཁས་པར་གྱུར། བློ་ཆེན་དགེ་
 འདུན་ཐུན་ཆོགས་གྱི་བཀའ་ཚུན་གར་ཚོད་པའི་དུས་སུ་ཐེབས། ཚོད་པ་རྒྱལ་
 བས་ཤར་ཆེ་མཁན་པོར་བསྐློས་ཀྱང་། མཆན་མོར་བློས་ཏེ་མངའ་རིས་དང་
 ཅ་རི་སོགས་སུ་འགྲེམས། ཕྱིར་ཐེབས་དུས་ཚུན་གར་ལོག་ཀྱང་། བློད་ཤར་
 ཆེ་མཁན་པོར་མ་བསྐྱད་ན་རྗེ་རིན་པོ་ཆེར་འདང་མ་བརྒྱབ་པ་ཡིན་ཞེས་ཡི་གེ་
 བཞག་པས་མཁན་པོར་བཞུགས། ཕྱིར་རང་ཡུལ་དུ་བྱོན་ནས་ལ་མགོ་དགོན་
 བྱང་ཆུབ་ལུང་བཟང་སོགས་ར་བ་ལྟོད་སྐྱོད་དུ་སྐྱབ་ནི་བརྟུགས་མ་བཟོ་བར་
 གྲགས།

མཆན། ཨ་མགྲོན་མཁས་བརྗོད་རྒྱ་མཚོ།
 འབྲུངས་ཡུལ། ཨ་མགྲོན།
 འབྲུངས་ལོ། ༡༩༤༩
 འདས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༣ ནང་།
 ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བརྗོད་ཨདོར་བསྐྱུས་

འདི་བའི་སྐྱེ་སྐྱེ་ལྟ་རི་དགོན་འདེབས་པ་པོ་ཆོས་ཀར་སྐྱགས་རམས་པ་
 ཡིན། རབ་བྱུང་བརྟུག་ཅིག་པའི་མཇུག་ཤིང་བྱི་སྤྱི་ལོ་༡༩༤༩ ལོར་འབྲུངས་
 པའི་ཐོག་ནས་ཨ་མགྲོན་འདི་བ་རབ་བྱུང་༡༡ པའི་ཆུ་ཕག་སྤྱི་ལོ་༡༩༤༩ ལོར་

འབྲུངས་པ་ཡིན་ནམ་སྒྲམ། གསུང་ཚྭ་སྐར་ཡིག་སོགས་མང་། ཤར་སྐལ་
ལྡན་ཆུ་མཆོའི་སློབ་མ་ཡིན་ཟེར་ཡང་ནམ་ཐར་ཁ་གསལ་མ་རྟེན།

མཆེན། ཆོས་ཀའི་ཡུགས་རམས་པ་ཡི་ཤེས་བསམ་བྱུང།

འབྲུངས་ལྟུང། ཏེ་བྱའི་ཆོས་ཀ

འབྲུངས་ལོ། ༡༩༥༩

འདས་ལོ། མི་གསལ།

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།

རྒྱུ་བརྒྱུ་མདོར་བསྐྱུས།

འདི་བ་དགྲང་ལོ་སུམ་ཅུ་བར་བྱིམ་དུ་བཞུགས་ཏེ་རྟོང་ཆོས་ལ་སྦྱངས།
བྱིས་དབུས་སུ་བྱོན་ནས་པཎ་ཆེན་སློབ་བཟང་ཡི་ཤེས་ལས་བསྟེན་བར་རྒྱགས་
ཤིང་། ཁྱི་རག་དབང་མཆོག་ལྡན་སོགས་ལས་གཞུང་ལུགས་ལ་སྦྱངས་ཏེ་
མཁས་པར་གྱུར། གསུང་ཚྭ་ཡང་མང་བར་བཤད། འདས་ལོ་མ་རྟེན།

མཆེན། རྟོང་སྟོར་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཆོ།

འབྲུངས་ལྟུང། རྟོང་རའི་ཡུམ་པ་ཅན་།

འབྲུངས་ལོ། ༡༩༥༩

འདས་ལོ། ༡༩༥༩

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།

རྒྱུ་བརྒྱུ་མདོར་བསྐྱུས།

འདི་བ་ཆུང་ཡོས་དུས་འབྲུག་སྐབས་མདོ་མཁར་དམག་གིས་གཏོར་རྒྱུ་
 ད་ལྟའི་སྟོང་སྟོར་དགོན་ཐུབ་བསྟན་བཤད་སྦྱབ་སྤྱིང་བཏབ། ཀུན་མཁྱེན་
 འཇིགས་མེད་དབང་བོ་ཆུང་དུས་ནས་བསྐྱེད་སྤྱོད་པ་དང་གདན་སར་འགོད་ཆུ་
 སོགས་འགན་བཞེས་པས་བཀའ་ངིན་ཆེ་བེད། དཔལ་རིས་མཆོད་ཉེན་ཐང་
 དུ་དུས་གསུམ་སངས་རྒྱལ་གྱི་ལྷ་ཁང་ཉེན་བཉེན་པ་བཞེས་ཏེ་བཅའ་ཡིག་
 ཆེན་མོ་ཡང་བཞག། འདི་བ་མེ་སྟག་ལ་སྟེན་གྱི་ཆུ་སྟེལ་ལ་འདས་ཟེར་བའང་
 ལྷང་བས་དབྱད།

མཆོན།	རིགས་བྲུ་སྟོ་བཟང་འཇིགས་མེད།
འབྲུངས་ལྷུང་།	ཆོར་གོད།
འབྲུངས་ལོ།	༡༦༥༥
འདས་ལོ།	མི་གསལ།
ཆོས་རྒྱུ།	དགེ་ལྷགས།
ཟུར་བཞེད་མདོར་བསྐྱུས།	

འདི་བ་ཆུང་དུས་ནས་ཐུན་མོང་རིག་གནས་ལ་སྦྱངས་པ་ཆེར་མི་
 དགོས་པར་མཁས་པར་གྱུར། བཀྲ་གིས་འབྲིལ་དུ་མདོ་སྟགས་ཡོངས་རྫོགས་
 ལ་སྦྱངས་ནས་དེ་གའི་སྟན་པའི་ཁྲིར་བཞུགས། སྦྱ་འབུམ་དང་སོགས་ལྷུང་
 སོགས་མདོ་སྟད་གྱི་དགོན་སྡེ་སལ་མོ་ཆེར་བྲུ་སྟོར་དམ་བཅའ་བཞག། གསུང་
 རྩེ་གང་སྟོ་མའི་འབྲེལ་བ་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་དང་། དཔལ་སྟན་ཡོན་ཆོགས་
 མའི་འབྲེལ་བ་དོན་གསལ་སྤང་བ། གསང་འདུས་རྒྱུད་འབྲེལ་བསྐྱུས་དོན་
 མདོར་བསྐྱུས་སྟོན་འགོ་བཤད་ཐབས་དང་བཅས་པ་རྩོམ་ལམ་སྟོན། བོད་

ལྷའི་བཤད་ཐབས་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་བསྐྱུས་དོན་མང་ཚིས་འབྱུང་གནས། ཀྱན་གཞིའི་རྩ་བའི་མཆན་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ལྷ་མིག ཀྱན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་གསང་ནམ་དད་པའི་འཁྲི་ཤིང་། ཇི་མེད་གྲགས་པའི་རྟོགས་བརྗོད་རྩའི་འཁྲི་ཤིང་སོགས་ཡོད། དབལ་མང་ཚང་གིས་གདན་རབས་ཚུལ་སྐབས་སྟོན་པོ་ཐང་གི་འཆད་ཉན་པ་ཡིན་ཟེར་ཡང་འདས་ལོ་མ་རྟེན།

མཆན། རྒྱ་ནག་པ་འཇམ་དབྱངས་བསྐྱུས་པའི་ཉི་མ།

འབྱུངས་ལུལ། ཨ་རུ་ཏོར་ཆེན།

འབྱུངས་ལོ། ༡༦༥༦

འདས་ལོ། ༡༧༡༥

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།

རྒྱུ་བརྗོད་མདོར་བསྐྱུས།

འདི་བ་ལྷེ་ཁྱི་རིན་པོ་ཆེས་དུས་འཁོར་རྒྱ་ནག་པ་ངག་དབང་ལུན་ཆོགས་གྱི་སྐྱེའོ་རོས་འཛིན་གནང་། བཀྲ་ཤིས་འབྲེལ་དུ་སྐྱུགས་གཉེར་གྱིས་མཁའ་པར་གྱུར། དེ་གའི་དུས་འཁོར་ཁྱི་བ་དང་། བདེ་མོ་ཐང་གི་ཁྱིར་ཡང་བཞུགས། ཉལ་ཉ་གཡོན་རུའི་སར་རྟ་པེ་རུང་ཐང་གིས་གདན་དངས་ཏེ་བདེ་མཆོག་སྟོས་བསྐྱངས་ལྟར་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས། གཙུག་ལག་ཁང་གི་སྟོ་བཞི་གར་རྒྱུད་པ་དང་། དུས་འཁོར། སྤྲན། རིག་གནས་བཅས་ཀྱི་གྲུ་ཆང་བཞི་བཙུགས། གསུང་ཚུལ་དབུས་མཐའི་འགྲེལ་བ་དང་། སྤྲན་གྱི་བཞོན་པའི་རྟོགས་བརྗོད་སོགས་གྲགས་ཆེན་དུ་མ་བཞུགས།

120 བདོ་སྐྱད་གྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་ལྷན་ཁྲུག་སྐོར་།

མཆོན། ལྷ་གྲུང་སྒོ་བཟང་ཡར་འཕེལ།

འབྲུངས་ལྷུང་། ཡ་བཟི་བར་།

འབྲུངས་ལོ། ༡༦༥༤

འདས་ལོ། ༡༧༩༩

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།

རྒྱུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུན།

འདི་བས་མདོ་དབུས་གཉིས་སུ་སྟུགས་གཉེར་གྱིས་མཁས་པར་གྱུར།
 ཏཱ་ལྷོ་མེའི་བཀའ་ནན་བཞེན་གྱི་ཡག་རི་ཁྲོད་བསྐྱེད་སྤྱོད་ཀྱི་
 བཅུགས། ཉེན་བཅེན་པ་མང་དུ་བཞེངས། གསུང་ཚོམ་དག་ཡིག་ཆོག་དོན་
 གསལ་བྱེད་དང་། ཡིག་འབྲུལ་སྒྲིང་ཡོད། སྟུགས་བསྟུགས་ཐབས་ཀྱི་ཆོག་དོན་
 བཀའ་ཉེ་བཤད་པ་ཞོར་བུའི་མེད་བ་སོགས་ཡོད། སྒོ་བ་མ་སྟུགས་རམས་པ་
 གྲགས་པ་འོད་ཟེར་གྱིས་མཛད་པའི་རྣམ་ཐར་དད་ལྡན་དགའ་བར་བྱེད་པའི་
 གཏམ་ཞེས་པ་ཡོད། འབྲུངས་ལྷུང་གསལ་ཁ་མེད་ཀྱང་ཨ་བཟི་ཐང་བ་ཡང་
 ཟེར་བས་ཚེ་ནི་ཨ་བཟི་ཐང་དུ་འབྲུངས་སམ་སྟུགས།

མཆོན། ལྷ་གྲུང་བཟང་ཅན་ལ་སྒོ་བཟང་བསམ་གཏན།

འབྲུངས་ལྷུང་། རེ་སྒོད་དེལ་ལྷ་ཡ་རེ།

འབྲུངས་ལོ། ༡༦༥༧

འདས་ལོ། ༡༧༩༥

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།

རྒྱུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུན།

འདི་བས་མདོ་སྤྲེད་ཐམས་ཅད་ལ་སྒྲོ་བ་གཉེར་གྱིས་མཁའ་སྤྲུལ་
 ལྷོ་མོ་བཟང་རི་ཁོད་བཏབ་པ་སྐྱེས་པའི་མཁའ་སྤྲེད་ཀྱི་གདན་ས་མཛད་ཅིང་།
 སྐྱེས་པའི་གཉེས་པས་ཀྱན་མཁུན་མཆོག་ལ་དགོན་མགོ་སྤུལ། ཉིད་གྱི་ནུམ་ཐར་
 ཀའི་ཐོགས་མེད་གྱིས་མཛད་པ་བེ་རྒྱར་ཡ་དཀར་པོའི་སྤེང་མཛེས་ཞེས་པ་ཡོད་
 ཟེར། གསུང་ཚོམ་རང་ནུམ་ཆོགས་བཅད་མ་དང་། གཞི་གསུམ་གསལ་འགྲེལ་
 རྟོག་བྱའི་སྤེང་བ་ཞོགས་པོད་གསུམ་ལ་དཔར་གྱིང་ཡང་ཡོད།

མཆན། མོག་ཀྱི་མཁའ་ཆོན་འཇམ་དབྱངས་ཀྱི་མཆོ།

འབྲུངས་ལུལ། མོག་ཀྱི་བཟུ་ཉིང་།

འབྲུངས་ལོ། ༡༩༥༥

འདས་ལོ། ༡༩༩༡

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།

རྒྱུ་བརྒྱུད་མདོར་བསྐྱུས།

འདི་བས་མདོ་དབྱས་གཉིས་སུ་སྤྲེད་གཉེར་གནང་སྟེ་མཁའ་སྤེ་
 ལྷོ་མཆོག་དུ་གྱུར། གཞུང་གིས་དཔལ་འཁོར་ཆོས་སྤེའི་མཁའ་པོར་བསྐྱོས།
 རང་ལུལ་དུ་ཐེབས་ནས་ངང་རོང་བཀྲ་གིས་ཆོས་འཁོར་སྤིང་བཏབ། རྒྱུང་དུས་
 རྟོག་ཀུན་བཅོས་ཀྱི་མཆོའི་སྐྱེ་བ་དཔྱ་ཟེར།

མཆན། ཏཱ་ལྷོ་ཕྱི་དག་དབང་འབྲིན་ལས་ཀྱི་མཆོ།

འབྲུངས་ལུལ། ཚེ་ནི།

122 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན་།

འབྲུངས་ལོ། ༡༩༥༥

འདས་ལོ། ༡༩༩༥

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།

རྒྱུ་བརྒྱུད་མདོར་བསྟན།

འདི་བ་ཙེ་མེ་དཔོན་རྒྱུད་དུ་འབྲུངས་ཤིང་། རྒྱ་བོད་ཀྱི་ཡིག་རིགས་གཞིས་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས། ཁོང་གིས་རྒྱ་ཡིག་གིས་པ་རྒྱའི་ཡིག་མཁན་གྲགས་ཅན་ཆོས་ཀྱང་ཤེས་དཀའ་བེར་བར་བཤད་པས་གསུང་ཚུལ་ཡོད་འདུག་ཀྱང་ཅི་ཡོད་མ་ངེས། ཤོང་མ་ཁང་ཞིས་ཏཱ་ཀློ་ཤིའི་མཆིལ་ཞུ་ཅི་བན་དང་། གསེར་ཐམ་བཅས་བསྟུལ། ཙེ་མེ་རྒྱུད་བྲག་གསར་དུ་བཅུགས། རྩོང་ནག་དཔོན་གྱི་གཞིས་ཀར་དངུལ་སྲང་སྟོང་ཕྲག་མང་པོ་སྦྱང་ནས་ཉེ་རྒྱུད་བྲའི་མཆོད་ཐེབས་སུ་བཞག།

མཆོན། ཉིང་ཀླུ་ཀླན་བཟང་ལྷན་གྲགས་རྒྱ་མཆོ།

འབྲུངས་ལུལ། རྩོ་མེ་ཉིང་ཀླུ།

འབྲུངས་ལོ། ༡༩༥༥

འདས་ལོ། ༡༩༥༩

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།

རྒྱུ་བརྒྱུད་མདོར་བསྟན།

འདི་བ་རྒྱུད་དུས་བྱ་བྱང་དཔོན་དུ་ཞུགས་ཤིང་། ཕྱིས་གཙང་བཀྲ་ཤིས་ལྷན་པོར་པཎ་ཆེན་དཔལ་ལྷན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དྲུང་དུ་བསྟེན་པར་རྫོགས། སེར་བྲེས་བྲག་ཚང་དུ་ཐུགས་གཉེར་གྱིས་མཁས་པར་སྦྱང། ཀླན་མཁྱེན་འཇམ་

དབྱངས་བཞད་པ་སོགས་མཁའ་ཐུབ་དུ་མ་ལས་མདོ་སྤྲེད་པའི་མཁའ་པ་
 མཁའ་པར་སྤྲངས། ཡབ་ཀྱིས་བསྐྱེད་བ་ལྟར་རང་ཡུལ་དུ་བྱོན་ཏེ་ཏིང་གུ་
 གསང་སྤགས་ཆོས་འཁོར་སྤྲིང་བཏབ། ཁམས་ཞེ་ཆེན་དུ་ཕེབས་ནས་གསང་
 སྤགས་རྟེང་མའི་གཞུང་ལ་སྤྲངས་ཤིང་། རང་དགོན་དུ་རྟེང་མའི་ཆོས་སྦྱོད་
 མང་བོ་བཅུགས། སྐྱེའི་ཕྱི་མ་ནམས་རྟེང་མར་གྱུར། གོང་མ་ཆན་ལུང་གིས་
 ཞེར་ཏི་ཉི་འེ་ཆོ་ལོ་དང་ཐམ་ཀ་གནང་བེད།

མཆན། གོང་ཕྱེད་གདའ་བྱ་མཆོ།

འབྲུངས་ལུལ། གཙན་ཆ་གོང་ཕྱ།

འབྲུངས་ལོ། ༡༦༥༥

འདས་ལོ། ༡༧༠༠

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།

ཟུར་བཞོན་མདོར་བསྐྱེད།

འདི་བས་མདོ་དབྱས་གཞིས་སུ་བྱགས་གཞིར་གནང་སྟེ་མཁའ་པར་
 གྱུར། བྱ་བྱང་དགོན་པའི་ཁྲི་རབས་སོ་བཞི་བར་བཞུགས། ཁྲི་ཟུར་ནས་གཞིས་
 དགོན་དཀར་བོ་གདོང་དུ་ཉམས་ལེན་ལ་ཞུགས་བེད།

མཆན། ལ་མོ་གཞིར་ཁྲི་རྩ་བཟང་བཞུན་པའི་ཉི་མ།

འབྲུངས་ལུལ། ཁྲི་རི་ཞོར།

འབྲུངས་ལོ། ༡༦༥༧

124 མདོ་སྨད་གྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན་།

འདས་ལོ།

༡༥༧༩

ཆོས་རྒྱུད།

དགེ་ལུགས།

རྒྱུ་བརྒྱུད་མདོར་བསྟན།

འདི་བས་མདོ་དབུས་གནིས་སུ་ཐུགས་གནེར་གྱིས་མཁས་པའི་བྱ་
མཆོག་དུ་གྱུར། མན་རྒྱའི་གོང་མ་ཡུལ་རྫོང་ནས་ཤེ་ཅིན་དུ་གདན་དྲངས་ཏེ་ཅན་
དན་དགོན་རྫོང་པའི་སྤང་བྱང་དུ་རྒྱུན་རིང་བཞུགས། ཉུའི་སུ་ཆན་དགའ་ལྷན་
གྱི་ཐུ་ཐུ་ཉོ་ཐོག་ཐུའི་ཆོ་ལོ་ཐུལ། གསུང་ཚུམ་རྫོང་བཅུད་ལེན་གྱི་གདམས་ངག་
ཡིད་བཞིན་མོར་བུ་སོགས་པོད་གནིས་ཡོད།

མཆོན།

ཁྱི་སྒྱུ་ལ་བསྟན་པའི་ཉི་མ།

འབྲུངས་ཡུལ།

མཆོ་སྒྲོན་གཡས་ཤི་རྩ་འགྲམ་ཡང་བཟང་།

འབྲུངས་ལོ།

༡༦༥༧

འདས་ལོ།

༡༥༦༣

ཆོས་རྒྱུད།

དགེ་ལུགས།

རྒྱུ་བརྒྱུད་མདོར་བསྟན།

འདི་བ་ཁྱི་སྒྱུ་ནག་པའི་ཡང་སྤིད་དུ་ཐག་བཅད་རྗེས་མདོ་དབུས་
གནིས་སུ་མཁས་པར་སྐྱེས། རྒྱ་བོད་ཉོར་སོག་གི་ཡུལ་གྱི་མང་བོར་བསྟན་
འགྲའི་དོན་མཛད། ཤེ་ཅིན་དུ་དགའ་ལྷན་བྱིན་ཆགས་སྤིང་གསར་སྒྱུན་མཛད་
ཟེར་གྱུང་ཞིག་གསོ་མཛད་པར་ངས། གསུང་ཚུམ་མ་ཅིག་གི་གཙོད་གཞུང་
སོགས་པོད་བཞི་ཅུ་ཡོད།

གྲུབ་མཐའ་འཛིན་པ་འགའ་ཡོད་ཀྱང་གཞན་འགངས་མི་ཆེ། ཏཱ་ལེ་ཏུ་སྟོག་སྟེན་
 མེན་གྱི་ལ་སྒྲིང་དང་། འོ་ལ་ཁ་རྩེ་བྱང་བཞེན་ནས་རྟེན་ཆོས་སྦྱངས་པ་ཆེ་སྟེན་པས་།
 དེ་སྟོགས་པ་ནམས་རྟེན་མར་འགྱུར་དོགས་ཆེ་བ་སྟོགས་འཕྲིན་བསྐྱར་ཡོད་
 འདྲུག་པས་མཁས་གྲགས་ཆེ་ངེས། འདིས་ཁྱི་ཀར་དགོན་པ་ཞིག་བཏབ་ཟེར།

མཆོག་། ཁྱི་ཆེན་ཅན་མ་ཡེ་ཤེས་པ་ཟེར་པ་ལོ།

བཀྲའ་སྤྱུང་། ཟམ་ཆེ་མོ་ཤིའི་ལྷན་ཁང་།

འབྲུངས་ལོ། ༡༩༨༠

འདས་ལོ། ༡༧༥༠

ཚུལ་ལྟར། དགེ་ལྷན་ལ།

ལྷན་བཞུག་མཁའ་ལྷན་གྱིས།

འདི་བ་ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་སྤྱགས་སྤྲུལ་གྱི་ཆེན་
བཞིའི་གསལ་ཡིན། རྒྱུད་སྟོང་ལྷ་མ་དབྱུ་མཛད་དང་མཁན་ཁྱི་གནང་རྗེས་ཤར་
ཅེ་ཆོས་རྗེས་ཐེབས་ཏེ། རབ་བྱུང་བརྒྱ་གསུམ་པའི་ས་སྤྲུག་སྟེ་ལོ་ ༡༧༥༩ ལོར་
དགའ་ལྡན་གསེར་གྱི་ར་ལྷ་བར་ཐེབས། འབྲས་སྤྱངས་མཁན་གྱི་བསྟན་པ་
བསྟན་འཛིན་གྱི་འཇམ་མགོན་རྒྱལ་བའི་རྒྱལ་ཆ་བ་གསེར་གྱི་རིམ་བྱོན་ནམས་
གྱི་ཁྱི་རབས་ཡོངས་འདྲའི་རྫོན་བཟང་དུ། ༡༧༥༠ ལོ་རབ་བྱུང་བརྒྱ་གསུམ་
པའི་སྤྱགས་ཏེ་ལ། བོད་ཀྱི་སྲིད་སྐྱོང་མང་དུ་ལའི་པུ་སྤར་གྱིས་ཁོ་རང་གི་སྤྱན་
མངའ་རིས་ཀྱང་ལ་དཀ་པོའི་ལས་སྦྱོར་མཛད་དེ་ཐལ་བར་བརྒྱགས་དགོས་
ལུགས་ཁྱེས་པར་ངེད་དགའ་ལྡན་གྱི་བས་མི་གསོད་མི་སྤུབ་ཅེས་ཞལ་བཞེས་
མ་མཛད་པའི་རྫོན་གྱིས་སྲིད་སྐྱོང་ཁྱིམ་ཏེ་གསེར་གྱི་ཤར་ཆོས་སྟོ་བཟང་དེ་མེད་

ལ་གཏད་དེ་ཆ་ལེན་བྱས་པར། ཞབས་གས་ནམས་ཀྱིས་བསྟན་པ་ལ་དག་བྱུང་
ན་སངས་རྒྱལ་ལ་ར་མདའ་ཟེར་བ་ལྟར། སྤྱི་དུང་ལྷང་ལྷང་དག་པོའི་ལས་སྦྱོར་
ཀྱིས་བསྐྱལ་དགོས་ལུགས་ཞུས་ཀྱང་དེ་མི་པམ་ཆོས་ཀྱི་མདུན་སར་ཡབ་རྗེ་
སྟོ་བཟང་གཤགས་པའི་དྲུང་དུ་ཆོས་གོས་ནམ་གསུམ་གྱི་ནམ་མཁོ་རྒྱ་ཡིན། དེ་
སྐད་མ་ཟེར་གསུངས་ནས་ཞལ་བཞེས་མ་མཛད། དགེ་འདུན་ནམས་ལ་
གསུང་ཆོས་དང་ཐུགས་སྦྱོན་གྱིས་མཆམས་སྦྱོར་མཛད་དེ་དོས་དགའ་ལྟན་
གསེར་ཁྲིར་འཁོད་དེ་རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་བསྟན་པ་ལ་བྱ་བ་གང་བྱས་དམ་ཅན་
ཆོས་རྒྱལ་བྱིད་རང་དཔང་པོ་ཡིན་ཞོགས་ཀྱངས། ཞེས་འཁོད་པ་ལྟར་ལོ་དེ་གར་
དབུས་སུ་སྐྱུ་གཤེགས་པ་ཡིན་འདུག

མཆན།	བེ་རི་མཁུ་སྟོངས་རྒྱ་མཆོ།
འབྲུངས་ལྟལ།	གིས་ཆེད་བེ་རི།
འབྲུངས་ལོ།	ཧམ་ལལ།
འདས་ལོ།	ཧམ་མལ།
ཆོས་རྒྱུ།	དགེ་ལུགས།
ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྡུས།	

འདི་བས་དབུས་སུ་ཐུགས་གཉེར་གྱིས་མཁའ་པར་གྱུར། སྤྱི་ཆེན་རྒྱལ་
མཆན་སེལ་དང་མཉམ་དུ་མདོ་སྐད་དུ་བྱོན་སྐབས་གིས་ཆེད་དང་མཛད་དགེ་
མར་ཁྲའི་ཉིན་གཉིས་སུ་རི་ཁོད་བཏབ། གཙོས་དགོན་དགེ་ལྟན་ཆོས་སྤྱིར་གི་
འཆད་ཉན་སྟོབ་དཔོན་ཐོག་མ་ཡིན། གསུང་ཙོམ་སྤང་པོ་ལྟའི་རབ་བྱེད་ཀྱི་
འབྲེལ་བ་ཡོད། འབྲུངས་ལོ་མ་རྟེན་གྱང་། ཁོང་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཙོ་བརྒྱད་

128 བདེ་སྤྱད་གྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་ལྷ་གྲགས་ཆེན་།

པའི་ནང་འཆོ་བཞུགས་གནང་བ་ཤེས་ཐུབ།

མཆན།	ལྷོ་བཟང་གནས་བརྟན།
འབྲུངས་ལྟལ།	སྟོད་སོག
འབྲུངས་ལོ།	༡༦༧༤
འདས་ལོ།	༡༧༥༥
ཆོས་རྒྱུ།	དགེ་ལུགས།
ཟུར་བརྗོད་ཨདྲོར་བསྐྱུས།	

འདི་བས་མདོ་དབུས་གནེས་སུ་ཐུགས་གནེར་གྱིས་མཁས་པར་གྱུར།
 དབུས་སུ་ལྷ་རམས་གྲ་སྟོར་གནང་སྐབས་སུས་ཀྱང་ཁས་ལེན་མ་གཏོར་བས་
 དགེ་བཤེས་གནེར་མ་ཞེས་སྟོན་གྲགས་རྒྱས། བཟ་ཤིས་འབྲིལ་དུ་གནས་བརྟན་
 རོ་རྗེ་གནེས་ཞེས་འབྲན་ལྷ་བལ་བར་བཅི། བཟ་ཤིས་འབྲིལ་གྱི་ཆོགས་ཆེན་
 ཁྱི་རབས་བདུན་པ་ཡིན།

མཆན།	ཨ་གནས་ལྷོ་བཟང་དོན་གྲུབ།
འབྲུངས་ལྟལ།	དབལ་ཨང་ཨ་གནས།
འབྲུངས་ལོ།	༡༦༧༤
འདས་ལོ།	༡༧༥༤
ཆོས་རྒྱུ།	དགེ་ལུགས།
ཟུར་བརྗོད་ཨདྲོར་བསྐྱུས།	

འདི་བ་ཚུང་དུས་དཔོན་མོ་ནམ་ཐུལ་སྐྱོན་མས་བུ་སྐལ་དུ་སྒྲངས་ཏེ་
གཅིག་པར་བསྐྱུངས། དུམ་གཤེགས་པའི་དགོངས་རྒྱུ་ལ་དཔོན་མོས་སྤྲོས་
གཅིག་འདོག་རྒྱུ་འདི་དོད་དུ་འདི་བ་བཟུལ་གྱིས་འབྱེད་དུ་བཞག། གཞུང་བཀའ་
པོད་ལྷ་ལ་སྐྱུངས་ཏེ་མཁའ་པར་གྱུར། དེ་གའི་ཁྱི་རབས་དུག་པར་བཞུགས།
ཆིང་མང་བསྐྱོན་འདོན་དབང་ཕུག་གི་ཕུག་མདོད་ཀྱང་བྱས། དཔོན་མོ་ཞེ་
ག་ར་འདས་རྗེས་སྐྱེད་པོན་སྤྲོས་མའི་ཚུལ་གྱིས་ལྷ་ཆེ་གྲ་ཆང་ཁྱི་ལ་བཞུགས་
ཏེ་ལེགས་པར་བསྐྱུངས། སྐྱེ་མེད་རིམ་བྱོན་ལ་དབལ་མང་ཚུང་བ་ཆང་ཟེར།
ཡིག་ཆ་འགར་ཨ་གནམ་སྐོ་བཟང་དོན་གྲུབ་བྲིས་པའང་ཡོད་ཅིང་། དེའི་སྐྱོན་
གྱིས་ཁོང་གང་ཟག་ཐ་དད་པ་གཉིས་སུ་བཤད་པའང་ཡོད་འདྲ།

མཆེན། རྗེ་རག་དབང་བསྐྱོན་འདོན།

འབྱུངས་ལུ་ལ། ར་བ་སྐྱོ་ཆིགས།

འབྱུངས་ལོ། ༡༦༩༦

འདས་ལོ། ༡༧༦༣

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།

ཟུར་བཞོད་མདོར་བསྐྱུས།

འདི་བ་ཚུང་དུས་འགྲང་རོའི་སྐྱེ་མ་གྱུར་དམར་གསེར་ཏོག་ཅན་གྱི་
སྐུ་སྐྱུར་རོས་འདོན་གྱིས་ཁ་གྲ་སྐར་དུ་བཞུགས། རྩོས་སྐབས་གྱིས་བཟུལ་གྱིས་
འབྱེད་དུ་གཞུང་ལུགས་ལ་མཁའ་པར་སྐྱུངས། དེ་གའི་གདན་རབས་བཞི་བར་
བཞུགས། སྐུ་སྐྱུར་རིམ་མེད་པ་ལ་འགྲང་རོ་ཆང་ཟེར།

130 བདེ་སྐྱོད་གྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན་།

མཆན། འོར་རབ་བརྟན་གྱི་མཆོ།
 འབྲུངས་ལྟལ། དབལ་ཅན་འོར་རིགས།
 འབྲུངས་ལོ། ༡༦༩༥
 འདས་ལོ། ༡༧༢༩
 ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལྷགས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུན།

འདི་བ་ཐོག་མར་དཔོན་རྒྱ་ནང་གི་སླ་བྲང་ལ་གྲ་རྒྱན་བརྒྱ་ཐེངས་
 གཅིག་ལ་བཞག་པའི་གས་ཡིན། དེ་གར་ཐུགས་གཉེར་གྱིས་མཁས་པར་གྱུར།
 བཀ་གིས་འབྲིལ་གྱི་རྒྱུད་པའི་ཁྲི་རབས་བཅུ་བར་བཞུགས། སྐྱ་ཐེང་རིམ་བྱོན་
 ལ་མེར་ལི་ཆང་ཟེར།

མཆན། ཆས་པ་སྒོ་བཟང་འབྲིན་ལས།
 འབྲུངས་ལྟལ། ཆས་པ་བད་ལྷོང་།
 འབྲུངས་ལོ། ༡༦༩༤
 འདས་ལོ། ༡༧༢༤
 ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལྷགས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུན།

འདི་བ་ཆས་པ་ཀོང་བུ་ནང་དུ་བཞུགས་ཤིང་། ཕྱིས་མདོ་དབུས་གཉིས་
 དང་རི་ཐོ་ཆེ་ལུ་བཅས་སུ་རྒྱལ་པཎ་གཉིས། ལྷང་སྐྱ་ཐུབ་བཀའ་སོགས་མཁས་
 གྲུབ་དུ་མ་བཞེན་ནས་ཆོས་འཆོལ་བྱས། ཆས་པར་འདྲེ་ཁང་བཞེངས། སྐྱ་
 ཆོ་སྐྱོད་དུ་བྱ་དགེ་རི་ཁྲོད་ཀྱན་བཟང་བདེ་ཆེན་བཏབ་སྟེ་བཞུགས། མདོད་

དགེར་ཕེབས་སྐབས་ཤིག་ལ་བཞག་པའི་རྫོང་ཞབས་རྒྱུ་ཡོད་ཟེར། གྲུར་ཡག་
དགའ་བཅུ་དག་དབང་བཟུང་གིས་ཀྱིས་མཛད་པའི་རྟོགས་བརྗོད་རིན་ཆེན་
ལྷན་པོ་བྱ་བ་ཡོད།

མཆེན། ཁྱི་ཆེན་དཔལ་ལྷན་གྲགས་པ།

འབྲུངས་ལུལ། རྟོར་གཙང་གོ་ཉིན།

འབྲུངས་ལོ། མི་གསལ།

འདས་ལོ། ༡༥༣༩

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྡུས།

འདི་བས་ཞིང་ཆོས་སྐབས་སྐྱང་ལྷག་རང་ལག་དུ་ཁེལ་བས་ངེས་
འབྲུང་སྐྱེས་ཏེ་རབ་དུ་བྱུང་། དབུས་འབྲས་སྤངས་ཏེ་དཔོན་ཁམས་ཆན་དུ་
ཐུགས་གཉེར་གནང་། བསྐྱོན་པའི་ཉི་མ་ཀུན་མཁྱེན་ཆེན་པོ་འཇམ་དབྱངས་
བཞད་པའི་རྫོ་རྒྱལ་དངོས་སློབ་དགའ་ལྷན་ཁྱི་ཆེན་བཞི་བྱོན་པའི་ཡ་ཐུལ།
དགའ་ལྷན་ཁྱི་ཐོག་ང་གཅིག་པ་ཡིན། རྒྱལ་བ་བསྐལ་བཟང་བའི་ཡོངས་
འཛིན་མཛད། ཀུན་མཁྱེན་སྐྱེ་མ་ཡབ་སྐུས་ཀྱིས་བྱང་རྒྱལ་སེམས་ཀྱི་མངའ་
བདག་དུ་བསྐྱུགས། རྒྱལ་དབང་རིན་པོ་ཆེ་དང་ལྷན་ཁམས་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས་
སྐབས་མཉམ་ཕེབས་གནང་ནས་དེ་ཕྱོགས་སུ་འདས། འབྲུངས་ལོ་མི་གསལ་
ཡང་བ་སོ་རྒྱུང་དག་དབང་དཀོན་མཆོག་ཉི་མ་མདོ་སྐྱོད་དུ་ཕེབས་པའི་བྱང་
ནས་རབ་དུ་བྱུང་བ་ལ་དབྱེད་ན། བ་སོ་འདི་བ་མདོ་སྐྱོད་དང་སོག་ལུལ་དུ་
ཕེབས་ལོ་ནི། ཁོང་དགའ་ལོ་༡༡ པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་རྒྱ་པག་སྤྱི་ལོ་

132 བདེ་སྐྱོད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

༡༤༡༩ ནས། དགྲུང་ལོ་༤༡ པ་རབ་བྱུང་བརྒྱ་གཉིས་པའི་ཚུ་བྱ་སྟེ་ལོ་༡༤༩༩
བར་གྱི་ལོ་ངོ་བརྒྱའི་རིང་ཡིན་པས། ལོ་ཆོགས་འདི་ལས་ཁོང་རབ་དྲུ་བྱུང་
སྐབས་རགས་ཙམ་ཉོགས་སྐབ་པ་ཡིན།

མཆན། ཨ་ཀ་བསོད་ནམས་བཟང་ལོ།

འབྲུངས་ལྷུང། འབའ་ལོག

འབྲུངས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༡ ནང་།

འདས་ལོ། ༡༥༤༩

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལྷགས།

ཟུར་བརྗོད་ཨདོར་བཟུས།

འདི་བས་དབུས་སུ་སློབ་གཉེར་གནང་སྟེ་མཁས་པར་གྱུར། རྒྱལ་བ་
བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་དང་ཞོགས་དོན་ཡོད་མཁས་གྲུབ་གཉིས་ཀྱིས་མཐུན་
ཞུན་གང་དགོས་སྐྱུར་ཐོག་ རྗེའི་གསུང་འབུམ་གྱི་ལུང་གང་ཡོད་ཚུགས་ཚུགས་
ནས་བཙལ་ཏེ་ཚུགས་བཞེས་མཛད་པའི་ལུང་རྒྱན་གྲོང་དོལ་སྐྱ་མ་སོགས་
ཀྱིས་སྟེལ་བས་དགེ་བསྟན་ལ་ཕྱག་རྗེས་ཆེ་བེད། བསྟན་ཅིས་ཀ་སྟེང་ལག་དེབ་
དུ་འདི་བའི་མཆན་ལ་འབའ་ལོག་ཨ་ཀ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚལ་ཞེས་བྲིས།

སྤྱི་ལོ་ 1700-1800 བར་བྱོན་པའི་མདོ་སྨད་ གྱི་མཁས་པ་ཁག་

མཆན། རྩ་བ་ཆེ་བ་སྒྲོ་བཟང་རྒྱལ་མཆན།

བསྐྱུངས་ལུང་། རྩ་བའི་ཨ་ཁྲི།

བསྐྱུངས་ལོ། ༡༧༠༠

བཏགས་ལོ། ༡༧༥༥

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།

རྒྱུར་བརྒྱུད་མདོར་བསྐྱུངས།

འདི་བས་མདོ་དབུས་གཉིས་སུ་གཞུང་ལུགས་ལ་རྒྱུངས་ཏེ་མཁས་པར་
རྒྱུར། དང་ངེས་ནམ་འབྲེད་གྱི་བཤད་པ་སོགས་གསུང་ཚམ་དུ་མ་ཡོད། གྲ་
ལུང་དུ་རྒྱུད་པ་གསར་འཛུགས་གནང་བར་བཤད་པ་ལས་ནམ་ཐར་མ་ཆེད།

134 མདོ་སྨད་གྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུ་མེ་སྒྲ་གཤམ་ཆེན་།

མཆན། མེ་ཆང་དཀོན་མཆོག་བསོད་ནམས།

འབྲུངས་ལྟལ། མེ་ཆང་།

འབྲུངས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༩ ནང་།

འདས་ལོ། ༡༧༥༥

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།

རྒྱུ་རྩལ་ལྟར་མདོར་བསྟན།

འདི་བས་སྒྲ་བྲང་བཟ་གིས་འབྲིལ་དུ་མདོ་སྨད་ཡོངས་རྫོགས་ལ་
 རྒྱུངས་ཏེ་མཁས་པར་གྱུར། དགྲུང་གྲངས་ང་བདུན་པ་རབ་བྱུང་༡༩ པའི་
 རྒྱལ་སྤྱོད་ལོ་༡༧༥༡ ལོར་དེ་གའི་སྨན་པའི་སྤྱི་རབས་བཅུ་དྲུག་པར་ཐེབས།
 ཁོ་ཆེ་གྲུར་སྐར་གྱི་སྤྱིར་ཡང་ཐེབས། རབ་བྱུང་༡༩ པའི་ཤིང་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་༡༧༥༤
 ལོར་སྨན་པའི་སྤྱི་རྒྱུར་བའི་སྤྱི་ལོ་གཤེགས་པར་བཤད།

མཆན། ཏོར་ཨོ་ཨོན་ཏུན་ལྷོ་བཟང་བསྟན་འཛིན་གྱི་མཆོ།

འབྲུངས་ལྟལ། ཁྲོམ་ཆ་གོང་ང་།

འབྲུངས་ལོ། ༡༧༠༠

འདས་ལོ། ༡༧༩༥

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།

རྒྱུ་རྩལ་ལྟར་མདོར་བསྟན།

འདི་བས་དབུས་སུ་མདོ་སྨད་ཡོངས་རྫོགས་ཏེ་མཁས་པར་གྱུར། གཞུང་
 བས་ཆོ་ལོ་བསྟེན་ཅིང་། རྒྱ་ནག་གི་སྤྱི་མཐུན་བཅུ་དྲུག་གི་གསེར་ཁོག་བཅུ་དྲུག་
 དཀོན་མཆོ་སྨན་དུས་འབྲུག་སྐབས་བཞིག་པ་བསྐྱར་གསོ་གནང་། ཁོང་གིས་

རྗེའི་རྟོགས་བརྗོད་འདུན་ལེགས་མར་འགྲེལ་བ་མཛད་ཡོད།

མཆན།	མཁན་ལོ་རིན་ཆེན་དགེ་ལེགས་ནཱ་རྒྱལ།
འབྲུག་སྐད།	ཚོང་ཁ་བདེ་ཁམས།
འབྲུག་སྐད།	༡༧༠༡
འདས་ལོ།	མི་གསལ།
ཆོས་རྒྱུ།	དགེ་ལུགས།
རྒྱུ་བརྗོད་མདོར་བསྡུས།	

འདི་བ་རྒྱུད་ཅེས་སྤྲེལ་ལ་ཡིན། དགྲུང་ལོ་བདུན་པར་ཀུན་མཁྱེན་གོང་མས་ངོས་འཛིན་མཛད། ལྷི་ལོ་༡༧༡༤ ལོར་དགྲུང་གྲངས་༡༤ སྐབས་སྟོང་སྟོར་མཁར་ནང་དུ་སྟོང་འཁོར་དགོན་དགའ་ལྡན་བསྟན་ཆུས་སྤིང་བཏབ། རྒྱ་སྐད་དུ་ཅིང་ཉི་ཟེ་ཟེར། ཕྱིས་སྟོང་སྟོར་སྤྲུལ་སྤྲུལ་འཇམ་དབྱངས་བསྟན་ཆུས་ལ་ལུལ། རི་པོ་ཅེ་ལྷར་ཐེབས། རྟོར་རྗེ་འཛིགས་ཕྱེད་ཀྱི་ལྷ་ཁང་བཞེངས། མཉུ་ས་རྒྱུད་ཞེས་པའི་དགོན་པ་དགེ་ལུགས་སུ་བསྒྱུར། མཛོ་གྲིབ་ཕོག་པའི་བྱད་མེད་ཅིག་གི་དོན་དུ་སྤྱོད་ཡས་ཤོར། ཕྱིས་ངོ་སག་གི་གོ་གནས་གནང་བས་སྤྱོད་ཡས་ངོ་སག་རྒྱ་གསལ་ཟེར། དགྲུང་གྲངས་༤༠ ཅུམ་ལ་འདས། སྤེ་བ་བརྟག་ཐབས་ཀྱི་གདམས་པ་སྟོག་གྱུར་གསལ་བའི་མེ་ལོང་སོགས་བཅུམས་ཆོས་དུ་མའང་ཡོད་པར་བཤད།

མཆན། སྤིང་དོན་གྲུབ་རྒྱ་མཆོ།

136 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

འབྲུངས་ལྷུང་། མེན་ན་དྲུའི་ཆིང་སྡེ་ཁྲོད་སྤྱིང་མོད།

འབྲུངས་ལོ། ༡༥༠༣

འདས་ལོ། ༡༥༦༧

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུན།

འདི་བས་བཀྲ་ཤིས་འབྲུལ་དུ་ཐུགས་གཉེས་ཀྱིས་མཁས་པར་ཟུར། དེ་གཉི་ཁྱི་རབས་བརྒྱ་བར་ཐེབས། ཕྱིས་བློ་མི་བློ་ཐུར་དྲུའི་ཆིང་གིས་ལང་གི་ཡུ་ཆེའི་བྲ་ཆང་གསར་སྐྲུགས་སྤོན་རྒྱལ་སྤྱིང་གི་ཁྱིར་སྤྱོད་ངངས་ནས་དེ་གཉི་ཁྱིར་བཞུགས་ཏེ་ལོ་ཤས་བཞུགས། ཁྱི་ཐོག་སྐབས་གཤེགས།

མཚན། ཐུན་པ་མཁན་ཆེན་ཡེ་ཤེས་དབལ་འབྱོར།

འབྲུངས་ལྷུང་། མཚོ་ལྗོན།

འབྲུངས་ལོ། ༡༥༠༩

འདས་ལོ། ༡༥༥༥

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུན།

འདི་བས་མདོ་དབུས་གཉིས་སུ་མདོ་སྐྲུགས་རིག་གནས་བཅས་པར་སྦྱངས་ཤིང་། རྒྱ་ཡིས་དུས་འཁྲུག་རྗེས་སུ་དཔོན་ལྷང་ཁོག་གི་དཔོན་པ་རི་ཁྲོད་ཁག་དུ་ཉེན་བཞེན་པ་རྒྱ་ཆེར་བཞེངས། ཁོང་གི་གསུང་ཚིམ་དགེ་ལྡན་ཅིས་གསར་སོགས་དང་། བསྟན་པ་སྤྱིའི་ཆོས་འབྱུང་དཔག་བསམ་ལྟོན་བཟང་སོགས་ཡོད། མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང་དུ་བསྟན་པ་སྤྱིའི་ཆོས་འབྱུང་བཅས་པར་

བཤད་པའི་འདུལ་མོ་དགེ་སྤྲོད་ཟེར་བ་ཁོང་ཨེ་ཡིན་སྟེ་པས་བརྟག

མཆན། ལྷག་མཆོར་སྐལ་བཟང་ཡི་གེས།

འབྲུག་ས་ཡུལ། མཆོ་སྟོན།

འབྲུག་ས་ཡོ། ༡༧༠༥

འདས་ཡོ། མི་གསལ།

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལྷགས།

རྒྱུ་བརྒྱུད་མདོར་བསྟན།

འདི་བས་སྐུ་འབྲུམ་དུ་བྱགས་གཉེར་གྱིས་མཁས་པར་གྱུར། སྐུ་འབྲུམ་
རྒྱུད་གྲུ་ཁྱི་ཁྱི་དང་ཆོགས་ཆེན་ཁྱི་རབས་ཉེར་དགུ་བ་བཅས་སུ་བཞུགས། མྱི་
ལོ་༡༧༤༤ ལོར་ཁོང་ངོང་མང་དགོན་མཆོག་བཀྲ་གིས་གྱི་མཐུན་རྒྱུན་ལ་བརྟེན་
ནས་གསེར་སྤོང་ཆེན་མོའི་ཕྱི་ལ་བསྐྱར་གསོ་མང་ད། འདས་ལོ་མ་རྟེན།

མཆན། འབའ་རེ་བཀྲ་གིས་རྒྱ་མཆོ།

འབྲུག་ས་ཡུལ། དབལ་མང་འབའ་རེ།

འབྲུག་ས་ཡོ། ༡༧༠༦

འདས་ཡོ། ༡༧༤༤

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལྷགས།

རྒྱུ་བརྒྱུད་མདོར་བསྟན།

འདི་བ་མཆོ་སྟོན་དུས་འབྲུག་སྐབས་བསང་གཞུང་དུ་འོངས་པ་ནས་

138 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

ཐོར་ནག་བྱུང་ནས་འཆི་ལ་ཁད་ཀྱི་སྐབས་སྤྱི་ཚན་ཆང་གིས་གྲུ་རྒྱན་ལ་བཞག་
ན་སྒྲོན་མེད་གསུངས་པ་ལྟར་ཁས་སྦངས་པས་དྲག་ཏེ་བཀྲ་གིས་འབྱེལ་དུ་
ཕེབས། མདོ་སྨད་ལོངས་སྤྱོད་ལ་མཁས་པར་གྱུར་ནས་དེ་གའི་ཁྱིམ་ལོ་
བདུན་བཅུགས། སྐྱེམ་རིམ་བྱོན་ལ་དབལ་མང་རྒྱུང་བ་ཆང་ཟེར། དེ་གའི་
རྒྱུད་པའི་སྤྱི་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པར་བཅུགས།

མཆན། ལ་ཁྱེས་བྱུང་བསྐྱུན་གྲགས་པ།

འབྲུངས་ལྟལ། སེ་ལོ་རོང་།

འབྲུངས་ལོ། ༡༢༠༢

འདས་ལོ། ༡༢༢༢

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།

རྒྱུར་བརྒྱུད་མདོར་བསྐྱུས།

འདི་བ་གསེར་ཐང་སྐྱེམ་དང་པོ་ཡིན། རྒྱུད་ཀྱིས་ནགས་མདོ་དགོན་
དུ་ཞུགས་ཤིང་བྱང་རྒྱུ་མི་ལ་བསྟེན་ནས་ཐུགས་གཉེར་གནང་། སྤེལ་
གཤེགས་རྗེས་གདུང་རུས་ཀྱིས་སྐྱེམ་འབྲུང་འདེབས་སྐབས་དགོན་པའི་ལི་མ་ཁང་
ནས་སྐྱེམ་འབྲུང་ཞིག་སྦངས་ཏེ་དབར་བཏབ་པར། སྐྱེམ་འབྲུང་ལ་མི་རུས་ཀྱིས་སྐྱུགས་
པར་བསྟེན་དེ་འགའ་ཞིག་གིས་དཔོན་དམག་ཐོར་མགོན་པོར་ཞུས་པས་
བཀའ་ཆད་དུ་མར་རྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་དགོས་པའི་བཀའ་བཏང་བ་ལྟར་མར་རྒྱུ་མ་
བཞི་བུ་ལྟ་བུ་ཐུབ་བྱུང་ཡང་། རྒྱུ་མ་བུ་མ་རྟེན་པས་དཔོན་པོས་བཀའ་
འཁུར་ཆ་ཆང་ཞིག་སྟོན་དགོས་ཟེར་བ་ལྟར་བསྐྱུགས་ཤིང་། ཁོང་ལ་ད་དུང་
ཆར་གཅིག་སྟོན་འདུན་ཤར་ནས་དཔོན་པོའི་ཞབས་བརྟན་དུ་འདོན་པར་

ཞུས་ཏེ་བསྐྱགས། ཁོང་གིས་ཉིན་གཅིག་ལ་བཀའ་འཇུག་པོད་གཉིས་རེ་འདོན་
 ཐུབ་པས་དཔོན་པོ་ཡིད་མ་ཆེས་པར་ཙོ་ནེ་གྲགས་པ་བཤད་སྐྱབ་ལ་བརྟག་
 བརྟག་ ཁོང་གིས་འདི་གང་ཟག་བྱུང་པར་བཞིག་འདུག་དབུགས་ཐེངས་
 གཅིག་ལ་ཤོག་སྒེབས་མང་པོ་འདོན་གྱིན་འདུག་གསུངས་པས། དཔོན་པོ་དང་
 དེ་སྐྱར་ཡང་བཀའ་འཇུག་གསུང་བརྟག་སྟེ་འབུལ་བ་མང་དུ་སྤུལ་ཅིང་སྤྲེལ་
 གྱི་གས་སུ་བཞག ཕྱིས་དཔོན་པོས་དཔོན་ས་སུལ་བ་ལྟར་གསེར་ཐང་དཔོན་
 མཁས་མང་བཤད་སྐྱབ་སྤིང་བཏབ། སྐྱ་སྤེང་རིམ་བྱོན་ལ་གསེར་ཐང་སྐྱུ་
 སྐྱ་ཟེར། ཁོང་གིས་དཔོན་པོ་དང་ཉེ་བར་སྐྱབ་ཁང་སུབ་སྟེ་བཞུགས་པར་
 མདུན་ཐང་དུ་སྐར་མ་ཞིག་མི་གཡོ་བར་འཆར་བ་དང་། འཇའ་འོད་ཡང་ཡང་
 འཆར་བ་བཅས་ཀྱིས། བྱ་བཟང་རྒྱབ་རིར་བདེ་མཆོག་སོ་བྱང་གི་གནས་སྟོ་
 གསར་དུ་བྱས། ལྷ་མོ་སྐྱབ་སྐབས་མཆོད་མེ་ཀོང་རྒྱུང་ཞིག་བཞག་པ་ཉིན་ཞག་
 མང་པོར་མ་གཟིམས་པ་སོགས་རྟགས་མཆོན་བྱུང་པར་ཅན་དག་ཀྱང་གཞན་
 ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མཐོང་ཟེར།

མཆན། ཨ་ཀྱ་ལྷོ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆན།

འབྲུག་ས་ཁྱུལ། མཆོ་སྟོན།

འབྲུག་ས་ཡོ། ༡༧༠༥

འདས་ཡོ། ༡༧༢༧

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལྷགས།

རྒྱུ་བརྟན་མདོར་བསྐྱས།

ཁོང་སྐྱུ་འབུམ་ཨ་ཀྱ་སྐྱ་སྤེང་གཉིས་པ་ཡིན། སྐྱུ་འབུམ་དུ་མདོ་སྐྱགས་

རིག་གནས་དང་བཅས་པར་མཁས་པར་སྐྱེངས། རེ་སྐྱེས་ཞིབ་གསལ་མ་རག་
པས་འབྲངས་ཡུལ་སོགས་མ་ངེས། གསུང་ཚེས་ཆ་ཆ་ད་ཀྱི་བསྟན་བཅས་མཁས་
པའི་འབྲུག་རོགས་དང་། ལྷ་སྐྱའི་ཆ་ཆ་ད་བདེ་སྐྱེས་ཏུ་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་
མན་ངག་ཐིག་གི་རྣམ་གཞག་སོགས་པོད་གཅིག་ཡོད།

མཆོག་། ཁྱི་ཆེན་དག་དབང་ཚུས་ལྷན་ས།

བཀྲུངས་ལྟལ། མཆེན་མས་རིང་བར་གར།

འབྲུངས་ལོ། ༡༥༠༥

འདས་ལོ། ༡༧༧༩

ཚོས་ཐུང་། དགེ་ལྷན་ས།

ལྷ་མ་གཤེན་ཨ་མ་གཤེན།

འདི་བ་ཆུས་དུས་བྱ་བྱུང་གི་ཆོས་སྒྲིབ་ལུགས། དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་
 པ་སྟེ་ལོ་ ༡༧༩༧ ལོར་དབུས་སུ་ཐེབས་ཏེ་སེར་བྱེས་བསམ་སློབ་ཁམས་ཆོན་དུ་
 སྐྱལ་ས་གཉེར་གནང་བས་མཁས་བླ་གས་ཆུས། ཁྱི་ཆེན་རག་ཆོས་ལྷན་དང་།
 སུར་སྟོག་རག་དབང་བྱམས་པ། ཁྱི་ཆེན་ཆུལ་མཆོན་སེང་གེ་ ཨ་ཀ་བསོད་
 བམས་བཟང་པོ་སོགས་བཞེན་ཏེ་མདོ་སྐྱལ་ས་ཀྱི་ཆོས་མང་དུ་གསན། དགེ་
 བཤེས་ལྷ་རམས་པ་ཐོན་ནས་རྒྱ་དྭ་སྐྱེད་དུ་སྐྱལ་ས་ལ་སྦྱངས། རྒྱ་དྭ་སྐྱེད་སྐུ་མ་
 དབུ་མཛད་དང་། བཀའ་པོ་ བྱང་ཆེ་ཆོས་རྗེ་བཅས་ཀྱི་བྱི་ཐེབས། དགུང་
 གངས་ར་བརྒྱད་པ་སྟེ་ལོ་ ༡༧༩༩ ལོར་དགའ་ལྷན་གྱི་རབས་ར་བརྒྱད་པར་
 བཞུགས། ཆུལ་དབང་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཆོའི་ཡོངས་འཛིན་མཛད།

མཆན། ཙུ་ཉི་ལྷོ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆན།

འབྲུངས་ལྷུང། ཙུ་ཉི་དཔོན་ཆང་།

འབྲུངས་ལོ། ༡༥༠༩

འདས་ལོ། མི་གསལ།

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལྷགས།

རྒྱུ་བརྒྱུད་མདོར་བསྟན།

འདི་བས་ཙུ་ཉི་དཔོན་ཆེན་དུ་བྱགས་གཉེར་གྱིས་མཁས་གྲགས་རྒྱས།
 པའ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས་ནོ་མོན་དན་གྱི་ཆོ་ལོ་དང་། བཀའ་ཤོག་ཐམ་ཀ་བཅས་
 གནང་། མཛད་ནཱ་ཞིབ་གསལ་མ་རྟེན་པས་འདས་ལོ་སོགས་ལོ་རྒྱུས་གཞན་
 མ་རྟེན།

མཆན། ཙུ་དབྱུང་གྲགས་པ་བཟང་ལོ།

འབྲུངས་ལྷུང། ཙུ་དབྱུང།

འབྲུངས་ལོ། ༡༥༡༠

འདས་ལོ། ༡༥༦༥

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལྷགས།

རྒྱུ་བརྒྱུད་མདོར་བསྟན།

འདི་བ་རྩུང་དུས་ཙུ་ཉི་དཔོན་ཆེན་དུ་བྱགས། དབྱུང་སུ་མདོ་སྨྱད་
 ལ་རྒྱུངས་ཉེ་ལྷ་རམས་པ་ཐོན། མཁས་པ་ཀུན་གྱི་དབྱུང་ན་མཐོ་བས་པའ་ཆེན་
 མོ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་གྱིས་བརྟེན་བསྟགས་བཀའ་ལུང་དང་བཅས་མདོ་སྨྱད་དུ་
 ཐེབས་ཉེ་ཙུ་དབྱུང་རི་ཁྲོད་བདེ་ཆེན་བསམ་འགྲུབ་སྤྲིང་བཏབ་ཅིང་། གཤེགས་

142 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

ཁར་ཉེ་གཉེན་ལ་ངའི་སྐྱ་སྐྱེ་ཡིན་ཟེར་བ་བཞག་ན་ཆོས་དམ་ཆོག་ལ་འགལ་བ་
ཡིན་ཞེས་གསུངས་ཟེར། སྐྱ་དཔོན་རབ་འབྱམས་པ་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཆན་གྱིས་
བསྐྱེགས་པའི་ནུམ་ཐར་ཡོད།

མཆན། གྲོ་བ་རྩི་ཏེ་སྒོ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆན།

འབྲུངས་ལྟལ། མཚན་དགེ་གྲོ་ཆང་།

འབྲུངས་ལོ། མི་གསལ།

འདས་ལོ། ༡༥༥༠

ཆོས་རྒྱད། དགེ་ལུགས།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུན།

འདི་བ་རྒྱལ་དབང་ལྷ་བས་བཀའ་ཤོག་གཟེངས་བསྟོད་ཆེ་བ་གྲོ་ཆང་
ནང་སོ་ཆེ་དཔལ་ནོར་བུའམ་ནང་སོ་བསམ་འཕེལ་གྱི་སྐྱ་སྐྱེར་བཤད་པ་དང་།
རྒྱལ་དབང་ཆེན་པོའི་བཀའ་ཤོག་གིས་མཆོ་སྟོན་གྱི་སྒྲ་མར་བཀོད་པ་ཆོས་ལུན་
རབས་འབྱམས་པ་བྱ་བའི་སྐྱ་སྐྱེ་ཡིན་ཡང་ཟེར། གང་ལྟར་ཁོང་གིས་བཀྲ་ཤིས་
འབྱེལ་དུ་བྱགས་གཉེར་གྱིས་མཁས་པར་གྱུར། རབ་བྱང་༡༩ པའི་མེ་སྐང་
སྤྱི་ལོ་སྐྱེ་འབྱུང་སྟོན་པ་དཔོན་སྟོབ་ཁྲི་རབས་དང་པོར་བཞུགས། རང་དགོན་
གྲོ་བཤད་སྐྱབ་དར་རྒྱས་སྤྱིང་དུ་རྟེན་བརྟེན་པ་མང་དུ་བཞེངས་ཏེ་གི་རྟེན་བསྟན་
རྒྱ་པས་རབ་གནས་བྱས། འབྲུངས་ལོ་མ་རྟེན།

མཆན། རྒྱ་བཟང་དག་དབང་ཆོས་གྲགས།

འབྲུངས་ལྟལ། རྟོན་ལྷན་ཆུ་བཟང་།

འབྲུངས་ལོ། ༡༧༡༠

འདས་ལོ། ༡༧༧༣

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།

རྒྱུ་བརྗོད་ཨདྲོར་བསྐྱུས།

འདི་བ་ཆུང་དུས་ཆུང་བཟང་དགོན་དུ་ཆོས་ཞུགས་གནང་ཞིང་། ཕྱིས་
དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་སེར་སྤང་ཐེ་བོ་ཁམས་ཆོན་མདོ་སྐགས་ཡོངས་རྫོགས་ལ་
མཁས་པར་གྱུར། དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་ཐོན་ནས་རྒྱུད་གྲུ་ལྟོད་སྤང་དུ་
སྐགས་ལ་སྦྱངས། རོ་རྩེ་འཛིན་པ་དང་། མཁན་པོ། ཤར་ཆེའི་མཁན་ཁྲིར་
ཕེབས། དགྲུང་གངས་ཞེ་གཉིས་པ་སྤྱི་ལོ་༡༧༧༡ ལོར་དགའ་ལྷན་གསེར་ཁྲི་
ཁྲི་རབས་ང་དགྲུ་བར་བཞུགས། དེའི་ཕྱི་ལོར་འདས་པའི་སྐུ་གདུང་སེར་སྤང་
ཐེ་བོ་ཁམས་ཆོན་དུ་བཞུགས།

མཆན། ལུ་ཉིད་དཀོན་མཆོག་ཞོར་བྱ།

འབྲུངས་ལྟལ། ལུ་ཉིད་གཡས་བྱ།

འབྲུངས་ལོ། ༡༧༡༠

འདས་ལོ། ༡༧༤༠

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།

རྒྱུ་བརྗོད་ཨདྲོར་བསྐྱུས།

འདི་བའི་ཡུལ་ལུགས་ལ་ལོ་སར་ནམ་ཡིན་གྱི་ཆོས་གཅིག་སྐུ་རེངས་
ཤར་སྐབས་གནམ་ལ་ཕྱག་འཆོལ་སྟོལ་ཡོད་པས་རྩེ་འཛིན་ཆུང་དུས་ལོ་སར་སྐུ་

144 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མེ་སྒྲ་གྲགས་ཆེན།

རེངས་ཨེ་ཤར་ལྟར་བརྟག་པས་ཁོང་གིས་འཇམ་དབྱངས་དཀར་པོ་སེང་ཞོན་
 སྒྲིགས་རལ་བསྐྱམས་པ་ཞིག་མངལ། དེ་ནས་བཟུང་བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་དུ་འགྲོ་
 འདུན་ཤར་བས་གསང་སྟབས་ཀྱིས་སོང་། དེ་གར་མདོ་སྨད་ལ་མཁས་པར་
 སྦྱངས། དབུས་སུ་ཡང་ཐེབས་ཏེ་སྤྱགས་གཉེར་གནང་། བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་གྱི་
 ཁྲི་རབས་སོ་ལྔ་བར་བཞུགས། གསུང་ཚཱ་གྲུབ་མཐའི་དོགས་སྒོང་ཆེ་ཆུང་
 སོགས་མང་། ལྷ་ཆེ་དང་ཨ་མཆོག་གི་ཁྲིར་ཐེབས། གྲུང་ཐང་བསྟན་པའི་སྒྲོན་
 མེའི་གསུང་ཚཱ་འགའ་ཞིག་ཚཱ་བསྐྱལ་ཞུ་མཁན་ཡང་འདི་བ་ཡིན་པ་འདྲ།

མཆོན།	བྲང་ཕྱང་དག་དབང་མཁས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ།
འབྲུངས་ལྟལ།	གཙན་ཆ།
འབྲུངས་ལོ།	༡༥༡༡
འདས་ལོ།	༡༥༥༡།
ཆོས་རྒྱུད།	དགེ་ལུགས།
ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།	

འདི་བས་མདོ་དབུས་གཉིས་སུ་སྤྱགས་གཉེར་གནང་སྟེ་མཁས་པར་
 གྱུར། གཙུག་ཕུ་རི་ཁྲོད་ཅེས་པ་བཏབ་ཅིང་། དཔའ་ཤོད་དགོན་དུ་མཆོན་
 ཉིད་བརྟགས། གསུང་ཚཱ་ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོའི་དཀའ་གནད་རིན་ཆེན་སྤང་
 བ་དང་། ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོའི་དཀའ་གནད་ཀྱི་འགྲེལ་བ་རིག་པའི་སྤྱགས་
 སུར་སོགས་ཡོད།

མཆན། འག་དབང་མཁས་གྲུབ་བླ་མཚོ།

འབྲུག་ས་ཡུལ། གཅན་ཆའི་རི་ལམ།

འབྲུག་ས་ཡོ། ༡༧༡༡

འདས་ཡོ། ༡༧༧༤

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལྷན།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྡུས།

འདི་བའི་མཆན་གཞན་ལ་བསྟན་པ་དར་རྒྱས་ཀྱང་ཟེར། ཁྱིམ་ག་
དབང་མཆོག་ལྡན་གྱིས་རང་གི་ཁྱེད་པོའི་སྤྱལ་སྤྱོད་རྩིས་འདོན་གནང་། བྱ་བྱང་
གི་ཆོས་སྒོར་ཞུགས། དབུས་སུ་ཕེབས་ནས་སེར་བྱིས་སུ་སྤྱགས་གཞིར་གནང་།
རྒྱལ་བ་བསྐལ་བཟང་བའི་བཀའ་ལྟར་དཔལ་འཁོར་ཆོས་སྡེའི་མཁན་ཁྱིམ་
བདུན་ལ་བསྐྱེད་སྤྱོད། ཁྱིམ་ཆེན་དག་དབང་མཆོག་ལྡན་གྱི་གསེར་གདུང་བཞེངས་
ནས་མདོ་སྨྲད་དུ་གདན་འདྲེན་སྐབས་གཞུང་ནས་པཎ་ཌེ་ཏ་དུ་ཐོག་སྤྱོད་མཁན་
པོའི་གཟེངས་བརྗོད་གནང་། བྱ་བྱང་གི་མཁན་རབས་སོ་བདུན་པར་ཕེབས།

མཆན། ར་ཁྱོད་ནམ་མཁའ་མེ་ཆེ།

འབྲུག་ས་ཡུལ། གཞེན་བོ་མདོ།

འབྲུག་ས་ཡོ། ༡༧༡༣

འདས་ཡོ། ༡༧༤༠

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལྷན།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྡུས།

འདི་བས་མདོ་དབུས་གཞིས་སུ་སྤྱགས་གཞིར་གྱིས་མཁས་པར་གྱུར།

146 མདོ་སྨད་གྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

མེད་ཀྱི་དཀའ་བཅུ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོའི་སྐུ་ཕྱེད་གསུམ་པ་ཡིན། ཏཱ་དབོན་པ་
ལས་བསྟེན་རྫོགས་ཞུས་ཀྱང་། རྒྱུན་དབང་གིས་སྤྱང་བ་བྱུང་བར་བཤགས་
བསྟམས་གནང་བས་དག་པའི་མཚན་མ་བྱུང་བེད། གངས་ཅན་མཁས་དབང་
རིམ་བྱོན་གྱི་མིང་མངོན་ནང་འདི་བ་རྩ་མོད་སྐྱེ་མ་དཀའ་བཅུ་རྩི་རྩེ་རྒྱལ་
མཚན་གྱི་སྤྱལ་སྐུ་ཡིན་པ་དང་། ཀུན་མཁྱེན་བར་མའི་བཀའ་བཞེན་ཨ་མཚོ་ག་
དགོན་གསར་འདེབས་མཛད་བེད། རྩ་མོད་རི་ཁྲོད་བཏབ། གསུང་ཚུམ་
འདུལ་བའི་བསྐྱབ་བྱ་ཉུང་བསྐྱས་སོགས་ཡོད།

མཚན། ཆར་ཆ་ཤེས་རབ་རྩི་རྩེ།

འབྲུངས་ལྗམ། ལྷ་བྱང་བསང་ཁོག

འབྲུངས་ལོ། ༡༧༡༡

འདས་ལོ། ༡༧༤༩

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།

བྱུང་བརྩོན་མདོར་བསྐྱས།

འདི་བས་བཀའ་ཤིས་འབྲིལ་དུ་བྱུགས་གཉེར་གྱིས་མཁས་པར་གྱུར། དེ་
གའི་ཞལ་རོ་དང་སྤྱི་རབས་བཅུ་གསུམ་པར་བཞུགས། མཛད་ནམ་རྒྱས་པ་
གཞན་མ་རྟེན།

མཚན། ལྷོ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན།

འབྲུངས་ལྗམ། རྩི་རྩེ།

འབྲུངས་ལོ། ༡༢༡༣
 འདས་ལོ། ༡༢༢༡
 ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།

འདི་བ་རོང་ཆེན་ལྷགས་ནག་པའི་སྐྱེ་བྱེད་ལྷ་བ་ཡིན། གཞུང་ལུགས་
 རབ་འབྲམས་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས། སྐག་ཚང་ལྷ་མོའི་དགོན་བཏབ། དགུང་
 ལོ་བརྒྱད་པར་ལམ་རིམ་ཉུང་དུ་བཅམས་པ་དང་། ཉེར་ལྷ་སྟེང་རོང་ཆེན་
 ལྷགས་ནག་པའི་འབྲུངས་རབས་ཡོངས་འདུས་ལྷོན་པ་མཛད་པ་སོགས་
 གསུང་ཚེ་པོད་གསུམ་ཙམ་ཡོད་པར་བཤད། རྣམ་ཐར་ཉོར་སྤྱལ་སྐྱེ་འཇམ་
 དབྱངས་མཁས་གྲུབ་ཀྱིས་མཛད་པ་ཡོད། བཤད་རྒྱུ་དུ་འདི་བ་ཀྱན་མཆེན་
 འཇམ་དབྱངས་བཞད་པར་སྤྱལ་སྐྱེ་གསུམ་འབྲངས་པའི་གཅིག་ཡིན་ཟེར།

མཆན། ཉན་འཛིན་འཇམ་དབྱངས་རྒྱལ་མཆན།
 འབྲུངས་ལུལ། བ་ཡན་ཀ་བཞི་བྱུག
 འབྲུངས་ལོ། ༡༢༡༩
 འདས་ལོ། ༡༢༤༩
 ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།

འདི་བ་རྒྱུད་དུ་ཞུགས་ནས་སྟོབ་གཉེར་གནང་། ཕྱིས་དབུས་སུ་ཕེབས་
 སེར་བྱས་མཁས་སྟན་བྲམ་ཚང་དུ་གཞུང་ཆེན་ལྷར་སྦྱངས་ཏེ་མཁས་པར་གྱུར།
 རྒྱེད་ཁྱི་ཆེན་སོགས་ལས་ཆོས་བཀའ་མང་དུ་གསན། དགུང་གྲངས་ཉེར་

148 མདོ་སྨད་གྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུ་མེ་སྒྲ་གཤམ་ཆེན།

ལྷ་བར་བྱིར་མདོ་སྨད་དུ་བྱོན་ཏེ་བྱ་བྱང་གི་ཁྱི་རབས་ང་དགུ་བར་ཐེབས།
མཆན་གཞན་མདོ་བ་མར་ནང་དུ་འཛིན་ཡང་བེད། བྱ་བྱང་མགོན་ཁང་
གི་སྐུ་བརྟན་ནམས་གསར་བཞེངས་མཛད། མཛད་ནམ་རྒྱས་པ་མ་མཐོང་།

མཆན། མྱོང་བརྟོན་མཁུན་རབ་ལོད་ཟེར།

འབྲུངས་ལྟལ། མདོ་སྨད་མ་འབྲུམ།

འབྲུངས་ལོ། ༡༢༡༤

འདས་ལོ། མི་གསལ།

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།

ཟུར་བརྟོན་མདོར་བཟུས།

འདི་བ་རྒྱང་ཅེ་སྐུ་ཐོང་དུག་པ་ཡིན། དགུང་ལོ་གསུམ་པར་སྟོང་སྟོར་
སྐུ་སྐུ་མཁས་ཀྱིས་གོང་མའི་ཡང་བྱིད་དུ་ངོས་འཛིན་མཛད། རྒྱང་དུས་ནས་
འབྲི་ཐོག་ལ་སྐྱུངས། དབུས་སུ་ཐེབས་ཏེ་འབྲས་སྐྱུངས་སྟོ་མང་ག་ཆང་དུ་
ཞུགས། དགེ་བཤེས་བྱང་རྒྱལ་ཆོས་གཤམ་མཁས་བཞེན་ཏེ་གཞུང་ལུགས་ལ་
སྐྱུངས། ལྷ་ལྷན་སྟོན་ལམ་ཆེན་མོའི་གྲ་སྟོར་དང་སྨད་རྒྱུད་དུ་སྐགས་ལ་སྐྱུངས།
བྱིས་མདོ་སྨད་དུ་བྱོན་ཏེ་ག་བྱང་དུ་སྟོབ་མ་མང་དུ་བསྐྱུངས། དགུང་ལོ་༡༠
ཅམ་ལ་རེབ་གོང་དུ་འདས།

མཆན། སྐགས་འཆང་དཔལ་ལྡན་མགོན་པོ།

འབྲུངས་ལྟལ། ཅོ་ཞེ་གོང་སྨད་རྒྱུ་རྒྱུ།

འབྲུངས་ལོ། ༡༢༡༥
 འདས་ལོ། ༡༢༤༤
 ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།

འདི་བ་བོན་བསྟན་ལ་མཁས་ཤིང་མཐུ་སྟགས་ལྡན་པའི་བོན་སྤྱི་ཞིག་
 གི་ཁྱིམ་དུ་སྤྱེས། ཅིས་མཁན་ལ་ཁྱེས་ལན་དུ། གཡུང་བྱང་ར་བ་མ་ཆགས་པས།
 གཤེར་གྱི་རྩོ་རྩེ་ནམ་མཁར་འབྱེད། །དངུལ་གྱི་རིལ་བུ་སི་ལི་ལི། །མངའ་ཐང་
 ཆོད་པལ་རྒྱས་ཏེ་བཟང་། །ཞེས་གསུངས་ཟེར། ཕྱིས་རབ་དུ་བྱུང་སྟེ་སྤྱི་འབུམ་
 དང་ཙོ་ནེ་དགོན་ཆེན་དུ་གཞུང་ལུགས་མཁས་པར་སྤྱངས། ཐོང་ཤི་དགོན་
 དགའ་ལྡན་ཆོས་སྤིང་གསར་འདེབས་མཛད་ཅིང་། གསུང་ཚོམ་ལུགས་ཀྱི་
 བསྐྱབ་བྱ་སོགས་ཡོད་པར་བཤད།

མཆན། ཟུར་ལྷུང་དགེ་འདུན་བསྟན་འཛིན།
 འབྲུངས་ལུལ། རེབ་ལོང་ཟུར་ལྷུང་།
 འབྲུངས་ལོ། ༡༢༡༦
 འདས་ལོ། ༡༢༤༠
 ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།

འདི་བས་ཤར་སྐལ་ལྡན་རྒྱ་མཆོའི་མགྱར་འབུམ་ཕྱོགས་སྤྱིགས་པར་
 ཟུན་མཛད། ཁོང་གི་སྟོབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་གཙང་པཎ་ཏི་ཏ་བསྟན་པ་རྒྱ་མཆོ་
 དང་། བིས་པ་མི་ཕམ་ལྷ་བ་སོགས་ཡོད།

150 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུ་མེ་ལྷ་གྲགས་ཆེན།

མཆན། སྐུལ་སྐྱོ་སྒོ་བཟང་བལྟན་པ་དར་བྱས།
 འབྲུངས་ལྷུང། ཨ་མཚོག་ཉི་མ་ལྷང་།
 འབྲུངས་ལོ། ༡༢༡༤
 འདས་ལོ། ༡༢༧༩
 ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལྷགས།
 ཟུར་བརྒྱུད་མདོར་བཟུངས།

འདི་བ་རྒྱ་མཁར་སྒོ་བཟང་དམ་ཆོས་ཀྱི་སྐུལ་སྐྱོ་ཡིན། དབུས་སུ་ཐུགས་
 གཉེར་གྱིས་མཁས་པར་བྱུང། རྒྱ་མཁར་དགོན་དུ་འཆད་ཉན་བཙུགས་ཀྱང་
 ཁོང་གཤེགས་ནས་ཉམས་ཟེར། གྱི་བརྟན་བས་རྟེན་དོ་ཟན་གོང་བརྟེན་པ་
 ལྷར་འཆིང་བྱུར་བྱུར་པས་སྒྲ་མ་དོ་འཆིང་ཆང་དུ་འབོད་པ་བྱུང། ཡོངས་
 གྲགས་ཆས་པ་སྒྲ་ཆན་དུ་འབོད། ཀུན་མཁྱེན་འཛིགས་མེད་དབང་བོའི་དངོས་
 སྒོ་བ། གཞུང་ཆེན་དང་རིག་གནས་ལ་མཁས་པས་མཁར་ལོ་ཆེ་སྒོ་བཟང་ཡོན་
 ཏན་ཐོགས་བུ་སྒོ་བ་སྟེན་ཆེན་དུ་མ་བྱུང། དགྲང་གངས་དོན་བདུན་བཞུགས་
 ཟེར་བ་ཙམ་ལས་འབྲུངས་འདས་ལོ་ཆོགས་མ་རྟེན་ཀྱང་། སྐྱེ་ཕྱིང་གསུམ་པ་
 སྐྱི་ལོ་༡༢༧༩ ལོར་འབྲུངས་པ་ལ་དཔགས་ན། འདི་བའི་འདས་ལོ་རབ་བྱུང་
 བཙུགས་པ་འེ་ཆུ་སྒྲང་སྐྱི་ལོ་༡༢༧༩ ལ་ཁེལ་དགོས་ཤིང་། དེ་ནས་ལོ་དོ་༡༢
 འཕྲིན་རབ་བྱུང་བཙུགས་པ་འེ་ཆུ་སྐྱི་ལོ་༡༢༡༤ ལོར་འབྲུངས་པ་ཡིན་
 བཤུགས་པས་དབྱེད།

མཆན། ཟར་བྱུལ་ཆོས་སྐྱོང་བྱ་མཚོ།
 འབྲུངས་ལྷུང། མི་གསལ།

འབྲུངས་ལོ། ༡༧༡༤
 འདས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༩ ཅན་།
 ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བརྗོད་ཨདྲོར་བསྐྱུས།

འདི་བས་གཞོན་དུས་ནས་ཐུགས་གཉེར་གནང་སྟེ་མཁས་པར་གྱུར།
 ཚུམ་པ་ཡང་སྐྱ་མཆོད་ཁྲིད་ཡིག་ལམ་རིམ་བཞིན་བྲིས། བར་དོའི་འཕྲང་སྒྲོལ་
 གྱི་འགྲེལ་བ་སོགས་ཡོད་པར་བཤད། བསྟན་ཅིས་ཀ་སྤང་ལག་དེབ་དུ་འདི་
 བ་རབ་བྱུང་༡༩ ཐུགས་སྟག་སྟེ་ལོ་༡༧༡༠ ལོར་སུམ་པ་མཁན་པོ་ལས་རབ་དུ་
 བྱུང་བར་བཤད་ཀྱང་། ལོ་དེ་ནི་རབ་བྱུང་༡༩ པའི་ཐུགས་སྟག་ལ་ཁེལ་བ་ལས་
 ༡༩ པར་མི་ཁེལ། ལ་ལས་འདི་བ་ཀྱན་མཁྱེན་གོང་མ་སྟོ་མང་ཆོས་གྲར་ཞུགས་
 སྐབས་ཀྱི་བྱ་བལ་ཆོས་སྟོང་རྒྱ་མཆོ་དང་གཅིག་དུ་འཛིན་པའང་ནོར་བ་ཤེས་
 དགོས། འདས་ལོ་མ་རྟེན།

མཆན། རྫོ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆན།
 འབྲུངས་ལུལ། མཆོ་སྟོན།
 འབྲུངས་ལོ། ༡༧༡༤
 འདས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༩ ཅན་།
 ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བརྗོད་ཨདྲོར་བསྐྱུས།

འདི་བ་ལ་མོ་གྲགས་ཆུན་ངག་དབང་སྟོ་བཟང་བག་ཤིས་ཀྱི་ཡང་སྲིད་
 ཡིན། བསྟན་ཅིས་ཀ་སྤང་ལག་དེབ་དུ་འདི་བའི་མཆན་ལ་སྟོ་བཟང་བསྟན་

152 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མེད་ལྷ་གསེར་ཆེན་།

འདོན་ཆ་མཆོ་བྲིས་འདུག དབུས་སུ་ཐུགས་གཉེས་མཛད་དེ་མཁས་པར་གྱུར།
མདོ་སྨད་དུ་བྱོན་ནས་བདེ་ཆེན་གྱི་ཁྲིར་བཞུགས། ཀུན་གཟིགས་ལྷ་ཁང་ལ་
གཡུ་ཐོག་མི་བས། འདས་ལོ་སོགས་ཞིབ་གསལ་མ་དེས།

མཆན།	རྒྱུ་རྒྱ་རྩལ་བའི་རྩ་རྒྱ།
འབྲུངས་ལུལ།	ལང་གུ་ལྷེ་བཞིའི་ཆར་གཏོགས་བྲག་དཀར་ལྱང་།
འབྲུངས་ལོ།	ཧྲམ་ཧྲམ་
འདས་ལོ།	ཧྲམ་དུ་
ཆོས་རྒྱུད།	དགེ་ལུགས།
རྒྱུར་བརྒྱུད་མདོར་བསྐྱུས།	

འདི་བ་ལྷང་རྒྱ་རྒྱ་ཐོང་གསུམ་པ་ཡིན། རྒྱ་ནག་གོང་མ་ཡུང་ཁིང་གིས་
གདན་འདྲེན་ཞུས་ནས་ཤེ་ཅིན་རྒྱུང་གུ་ཟེ་དགོན་ཁྲིར་བཞུགས་ཤིང་། བྱམས་
བཅེས་འགྲོ་བ་ཡོངས་ཀྱི་སྤྱི་ཐོ་ནས་དབང་བསྐྱུར་བའི་ཀུན་མཁྱེན་སྐྱ་མ་ཞེས་
པའི་མཆན་སྟན་དང་གསེར་ཐམ་སུལ་ཏེ་དབུ་སྐྱར་བཀྱར། ཤེ་ཅིན་དུ་དགའ་
ལྷན་བྱིན་ཆགས་སྤིང་སོགས་དགོན་སྤེ་མང་པོ་བོད་ལུགས་སུ་བཞེངས་ཤིང་།
མན་རྩའི་གོང་མ་ཆན་ལུང་ལ་བོད་ཡིག་བསྐྱབས། བཀའ་འགྱུར་སོག་ཡིག་
དུ་བསྐྱུར་ཅིང་། ཕྱིས་མན་རྩའི་ཡི་གེར་ཡང་བསྐྱུར། གསུང་རྩམ་པོད་བདུན་
ཡོད་པ་ཤེ་ཅིན་དུ་ཤིང་དཔར་བཞོས། ཁོང་གི་སློབ་མ་ཐུབ་བཀྱར་ཆོས་ཀྱི་ཉི་
མ་སོགས་མཁས་གྲུབ་གཉིས་ལྷན་གྱི་སྤྱི་བུ་མང་པོ་ཡོད།

མཆེན། གཙུག་པོ་དཔལ་འབྱོར་ལས།
 འབྲུག་སྐུལ། གཙུག་པོ་འབྲོག་ལྷ།
 འབྲུག་སྐུལ། ༡༥༡༥
 འདས་ལོ། ༡༥༩༠
 ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བརྒྱུད་མདོར་བསྟན།

འདི་བས་བྲག་དཀར་དཔོན་དང་བྲག་ཤིས་འབྲེལ་གཉིས་སུ་ཐུགས་
 གཉེར་གནང་སྟེ་མཁས་པར་གྱུར། ལྷ་བྲང་བྲག་ཤིས་འབྲེལ་གྱི་ཁྲི་རབས་བརྒྱ་
 བཞི་བར་ཐེབས་ཏེ་ལོ་ངོ་ལྔ་ལྔ་ཆོས་སྲིད་ལེགས་པར་བསྐྱེད་སྤྱོད་ཅིང་མཛད་ཅན་
 རྒྱས་པ་མ་མཐོང་།

མཆེན། ཆེ་མོས་པོ་དཔལ་འབྱོར་ལས།
 འབྲུག་སྐུལ། མདོ་སྨྱད་སྐུ་འབྱུང་།
 འབྲུག་སྐུལ། ༡༥༡༥
 འདས་ལོ། ༡༥༤༦
 ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བརྒྱུད་མདོར་བསྟན།

འདི་བ་སྐུ་འབྱུང་ཆེ་མོས་སྐུ་ཐོག་དང་པོ་ཡིན། མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཞིག་
 ཡིན་འདུག་ཀྱང་སློབ་གཉེར་གང་དུ་གནང་བ་སོགས་གསལ་བའི་མཛད་ཅན་
 མ་ཆེད། རབ་བྱུང་བརྒྱ་གསུམ་པའི་ལྷགས་སྟག་སྐུ་ལོ་༡༥༤༩ ལོར་སྐུ་འབྱུང་
 རྒྱུ་པ་དཔོན་སློབ་ཁྲི་རབས་དྲུག་པར་ཐེབས། དེར་ཀུན་རིག་བདག་འདུག་

154 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

བཅུགས་ཏེ་མཆོད་ཆས་མང་པོ་བཞག རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་པག་སྤྱི་
ལོ་༡༢༡༩ ལོར་སྐྱེ་འབྱུང་བྱུང་པའི་ཁྱི་རབས་བཅུ་དྲུག་པར་བཞགས། པཎ་
ཆེན་དཔལ་ལྷན་ཡེ་ཤེས་བྱུ་ཡུལ་ནས་གཤེགས་པའི་གདུང་རྩོགས་མཆོད་
འབྱུང་བྱུ་ཆེན་མཛད། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལྷགས་བྱི་སྤྱི་ལོ་༡༢༤༠ ལོར་
སྐྱེ་འབྱུང་གདན་སའི་ཁྱི་རབས་པའི་བཞགས། དགོན་པ་ལ་སྦྱོང་ཁྱུང་
དཔེ་མེད་མཛད་པར་སྣང་།

མཆན།	ཁྱི་རབས་སྤྱི་བཟང་སྟེན་གྲགས།
འབྱུངས་ཡུལ།	ཆེ་མདོ་བཀྲ་ཤིས་ཆོས་རྫོང་དང་ཉེ་བའི་ས།
འབྱུངས་ལོ།	༡༢༡༩
འདས་ལོ།	༡༤༠༠
ཆོས་བྱུང།	དགེ་ལུགས།
རྒྱུ་རྒྱུ་མདོ་རྒྱུ་ས།	

འདི་བས་བཀྲ་ཤིས་འབྱུང་དང་དབྱུས་སུ་སྤྱགས་གཉེར་གྱིས་མཁས་
གྲགས་བྱས། དབྱུས་སུ་ལྷ་རམས་པའི་མིང་བཏགས་ལན་གཉིས་གནང་ཡང་
མ་ཞུས། སྐར་བཀྲ་ཤིས་འབྱུང་དུ་ཕེབས་སྐབས་ཀུན་མཁྱེན་མཆོག་གིས་དེ་
གའི་རྩོད་རམས་པའི་ཐོག་མ་རྟེན་འབྲེལ་གྱིས་ཁྱོད་ཀྱིས་གནང་དགོས་ཞུས་པ་
ལྟར་དགེ་བཤེས་རྩོད་རམས་པ་བཏང་། ལྷ་བྱང་ཆོགས་ཆེན་ཁྱི་རབས་བཅུ་
གསུམ་པ་ཡིན། གསུང་ཚུལ་ཀུན་མཁྱེན་བར་མའི་བསྟོད་པ་སོགས་ཡོད།
འབྲེལ་ཡོད་ཡིག་ཆ་ཁག་ཅིག་དུ་ཨ་རིག་སྟོ་བཟང་སྟེན་གྲགས་ཞེས་འབྱུང་བ་
ཡང་འདི་བ་ཡིན་འདྲ་བས་དབྱུང་།

མཆན། བདེ་ཐང་འདམ་དབྱངས་དགོན་མཆོག་གི་མ།

འབྲུངས་ལྗེ། ཐང་ཆེན་།

འབྲུངས་ལོ། ༡༧༡༩

འདས་ལོ། ༡༧༤༤

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལྷན།

རྒྱུ་བརྒྱུད་མདོར་བསྟུན།

འདི་བའི་མཆན་ལ་དཀའ་བཅུ་འདམ་དབྱངས་དགོན་མཆོག་གི་
མའང་ཟེར། ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་མེད་དབང་པོའི་དངོས་སྟོབ་ཡིན། མདོ་
དབྱས་སུ་ཐུགས་གཉེར་གནང་། རང་དགོན་བདེ་ཆེན་ཐང་དུ་ཐོ་སྦྱོར་སྟེགས་
ཉན་བཞེས་པ་མང་དུ་བཞེངས། འཆམ་ཆེན་བཙུགས། སྨྲད་དུ་ཐེབས་ཏེ་མང་
མང་དང་དར་ཉན་མང་ཏོ་ཕོད་བཅས་ཀྱི་སྒྲ་མ་མཛད། འགའ་ཞིག་གིས་
དབྱེན་སྦྱོར་བྱས་པས་མང་མང་གིས་མེར་བསྟེགས་བྱས་ཀྱང་མ་ཚུགས་པ་
སྟེགས་བྱུང་ཉན་ཆེ་ཟེར། ཡངས་བྲགས་སུ་མཁན་པོ་བཅན་པོ་མ་ཟེར།

མཆན། ཏུ་དཔོན་ལྷ་མ་དགེ་འདུན་འབྲིན་ལས་མེ་།

འབྲུངས་ལྗེ། མཛོ་སྨྲད་ལྟུང་།

འབྲུངས་ལོ། ༡༧༡༩

འདས་ལོ། ༡༧༩༠

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལྷན།

རྒྱུ་བརྒྱུད་མདོར་བསྟུན།

འདི་བས་སྟག་ཆང་སྟ་མོར་གཞུང་ཆེན་ལ་སྦྱངས། འུ་པོ་ཏུ་དཔོན་དོན་

156 མདོ་སྨད་གྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མེད་ལྷ་གས་ཆེན།

ཡོད་མེད་གཤེགས་རྗེས་གདན་ས་ཤིང་ཀུན་གྱི་ཁི་བ་མང་ད། མདོ་སྨད་ཆོས་
འབྱུང་ཚུལ་སྐབས་སྤྱལ་སྐྱས་དགོན་ཐེ་སྦྱོང་བཞིན་ཡོད་པར་བཤད།

མཆན། མ་ཁི་བ་སྒོ་བཟང་མཁས་མཆོག།

འབྲུངས་ལུལ། ཨ་རིག་ཚུ་སྨད།

འབྲུངས་ལོ། ༡༧༡༩

འདས་ལོ། ༡༧༩༡

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།

འདི་མ་ཁི་བ་སྐྱ་ཐེང་གཉིས་པ་ཡིན། མདོ་དབུས་གཉིས་སུ་ཐུགས་
གཉེར་གྱིས་མཁས་པར་གྱུར། རྗེས་དཀར་དགོན་དུ་རི་ཁྲོད་པ་ཉིས་བརྒལ་
ཉེ་བར་དུས་མཆོད་སྤྲ་མཆོད་སོགས་གྱི་ཐེབས་བཞག་ཅིང་། ཉེན་བཉེན་པ་
རྒྱ་ཆེར་བཞེངས།

མཆན། མིང་ཨོད་སྒོ་བཟང་རིན་ཆེན།

འབྲུངས་ལུལ། ཨེ་ནན་ཏུ་འཛིང་གི་འབྲོག་རུ།

འབྲུངས་ལོ། ༡༧༡༩

འདས་ལོ། ༡༧༩༩

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།

འདི་བས་རྒྱུ་དུས་ནས་བཟུ་ཤིས་འབྱེལ་དུ་མདོ་སྨད་སྐུ་ལ་རིག་གནས་
 དང་བཅས་པར་སྐྱུངས་ཏེ་མཁས་པར་གྱུར། གྲུང་ཐང་བསྟན་པའི་སྐོན་མེའི་
 ཡོངས་འཛིན་དང་། ལོ་བཅུར་དུས་འཁོར་རྩི་མེའཛིན་པ་དང་། རྒྱུད་པའི་
 ཁྲིར་ཡང་ཐེབས། བཅུ་མས་ཆོས་བསྐྱབ་བྱ་ལུ་ཐི་ལའི་འཁྲི་ཤིང་གི་འགྲེལ་བ་
 ཤེས་རབ་པ་སྒྲོ་རྒྱས་པའི་ཉིན་བྱེད། ལུར་བཀོད་བཞི་དང་མཛོད་བཅས་ཀྱི་བེན་
 གྲིས། ལམ་གཙོའི་འགྲེལ་བ་སོགས་ཡོད། ཡོངས་གྲགས་སུ་ཁོང་ལ་སྦྱོར་དཔོན་
 རྣེ་འབུག་ཟེར།

མཆན།	ས་སྐྱང་དག་དབང་མཆོག་ལྟན།
འབྲུངས་ལུལ།	ར་བའི་ས་སྐྱང་།
འབྲུངས་ལོ།	༡༧༡༧
འདས་ལོ།	མི་གསལ།
ཆོས་རྒྱུ།	དགེ་ལུགས།
ལུར་བཀོད་མདོར་བསྐྱུས།	

འདི་བ་ཀུན་མཁྱེན་འཛིགས་མེད་དབང་པོ་ར་བར་ཐེབས་དུས་མངལ།
 རྒྱ་ལུག་དགོན་དུ་མཆོན་ཉིད་ལ་སྐྱུངས། ས་སྐྱང་ལ་ས་སྐྱང་དགོན་ཐུབ་བསྟན་
 དགེ་འཕེལ་སྤྱིང་བདབ། འདས་ལོ་མི་གསལ།

མཆན།	མེར་ལི་སྒོ་བཟང་མཆོག་གྲུབ།
འབྲུངས་ལུལ།	ཆེ་གཞུང་།

158 མདོ་སྨད་གྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མེ་སྒྲ་གཤམ་ཆེན་།

འབྲུངས་ལོ། ༡༥༣༠

འདས་ལོ། ༡༥༥༥

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུན།

འདི་བས་བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་དུ་སྤྱགས་གནེར་གནང་སྟེ་མཁས་པར་གྱུར།
ཤུཆེ་གྲ་ཚང་གི་སླ་མ་དབུ་མཛད་གནང་ཞིང་། བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་གྱི་རྒྱུད་པའི་
སྤྱི་རབས་བཅུ་དྲུག་པར་བཞུགས་སྐབས་འབྲེལ་བའི་བཤད་པ་སོགས་སྤྱགས་
སོག་ནས་གནང་བས་ཀུན་ངོ་མཆར་བར་གྱུར།

མཆོན། མིད་སྟོང་ཆ་དོར་དག་དབང་རྩལ་བྲིམས།

འབྲུངས་ལུལ། ཅོ་ཅེ་དར་ལོ།

འབྲུངས་ལོ། ༡༥༣༡

འདས་ལོ། ༡༥༩༡

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུན།

འདི་བས་མདོ་དབུས་གནེར་སུ་སྤྱགས་གནེར་གྱིས་མཁས་པར་གྱུར།
དགའ་ལྷན་གསེར་སྤྱི་སྤྱི་རབས་རེ་གཅིག་པར་སེབས། ལྷ་སའི་ཆེ་སྟོན་གྱི་སྤྱི་
རྒྱ་སོག་དང་ལོ་ཡིན། རྒྱལ་དབང་བརྒྱད་པའི་ཡོངས་འདོན་དང་ཤོད་གྱི་སྤྱི་
སྟོང་དང་རྒྱལ་པའི་རྒྱལ་ཚབ་མཛད། མན་དུའི་གོང་མ་ཆན་ལུང་གི་དབུ་མ་
གནང་སྟེ་ལྷ་རྒྱུ་རྩལ་དོར་གྱིས་བརྒྱུར་འཕྲོར་ལུས་པའི་བཀའ་འབྱུང་གི་ཤོད་
ནམས་སོག་སྐད་དུ་བརྒྱུར། ཤོད་གྱི་ལོ་རྒྱུས་སོག་གྲ་རྒྱུད་དཔུས་མ་སྤྱི་སྟོང་

མཛད་མཁན་དང་པོ་དེ་ཡིན། སྤྱིད་སྦྱོང་གནང་རིང་བོད་ལ་བཀུ་གིས་ལོ་
ལྷགས་བྱུང་བའི་གནས་རྒྱལ་འབྲེལ་ཡོད་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་ཁག་ཏུ་གསལ་བོར་
འཁོད་ཡོད།

མཆོག། བཀའ་སྤྱད་ལྟོ་བཟང་ཡེ་ཤེས་དང་རྒྱས།

གཞུང་སྐྱུལ། ལྷོང་ར།

འབྲུངས་ལོ། ༡༥༣༡

འདས་ལོ། ༡༧༩༥

ཚུལ་ལྟར། དགེ་ལྷན་ལ།

ལྷན་བཞུག་མཁོ་ལྷན་བཞུག།

འདི་བ་དབུས་སུ་ཐེབས་ཏེ་འབྲས་སྒོ་མང་དུ་བྱགས་གཉིས་ཀྱིས་དག་
བཞེས་ཐོན། པཎ་ཆེན་བསྟན་པའི་ནི་མའི་བྱང་ནས་བསྟེན་རྫོགས་སྐྱབ་སྐབས་
འབྲལ་སྤང་བྱ་བ་སྐྱུ་གནང་ནི་བསྟེན་རྫོགས་སྤང་གཅིག་སྐྱབ་དགོས་གསུངས་
པ་ལྟར་བསྟེན་རྫོགས་སྤང་དང་ལྷ་བརྒྱ་བསྐྱབས། ཐོ་གསུམ་ལ་རུན་གར་དུ་
གསང་བདག་མང་གིས་ལྷན་ཏེ་དབང་བཀའ་ཆོས་གནང་། ཀུན་མཁྱེན་གསུམ་
པས་རུན་གར་མཁན་པོ་སྟོ་བཟང་སུན་ཆོགས་ཀྱི་སྐྱ་སྐྱེ་ཡིན་པས་དེ་བསྟེན་ཀྱི་
བཀའ་ཤོག་བསྟུལ། བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་དུ་རྡོ་ཁང་རྟེན་བརྟེན་པ་བཅས་གསར་
བཞེངས་གནང་།

མཆོད། ལྷག་ཕྱང་ཆེ་བ་ལྷོ་བཟང་བལྟ་བའི་ཉི་མ།

160 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མེ་སྒྲ་གཤམ་ཆེན།

འབྲུངས་ལྟལ། རོང་མོ་མེ་ས་དཀྱིལ།

འབྲུངས་ལོ། ༡༥༣༣

འདས་ལོ། ༡༥༥༦

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟན།

འདི་བར་གས་སྐྱུལ་སྐྱུའི་བཀམ་རོང་པོ་དགོན་ཆེན་དུ་ཞུགས། དེ་རྗེས་
དབུས་སྐ་ཕེབས་ཏེ་འབྲས་སྒོ་མང་དུ་སྐྱགས་གཉེར་གནང་། ཕྱིར་རང་མདོ་
སྨད་དུ་ཕེབས་པ་ནས་བཀ་ཤིས་འབྱེལ་དུ་ཕེབས་ཏེ་སྐྱགས་གཉེར་གྱིས་རྫོ་
རམས་པ་ཐོན། སྒ་བྱང་ཆོགས་ཆེན་ཁྱི་རབས་སོ་གཉིས་པར་ཕེབས། རང་
དགོན་སྐྱག་ལུང་དུ་མཆན་ཉིད་བཅུགས། ཤིང་ལས་ཁ། བྲག་དཀར། ཆ་ཀན་
པེ་ཤིང་། དཔུ་དགེ་འཁོར་ལོའི་དགོན་བཅས་ཀྱི་སྒ་མ་ཡང་མཛད།

མཆན། ལྷ་ཁང་ལུང་བ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོ།

འབྲུངས་ལྟལ། རོང་།

འབྲུངས་ལོ། ༡༥༣༣

འདས་ལོ། ༡༥༥༥

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟན།

འདི་བར་རྒྱུང་དུས་སྐབ་པ་དང་། བྱམས་པ། རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་བཅས་
ཀྱི་གཟིགས་སྒྲུང་བྱང་ཟེར། བཀ་ཤིས་འབྱེལ་དུ་ཁྱི་ཆན་ལས་རབ་བྱང་དང་
སྒེ་བ་སྒོ་བཟང་དོན་གྲུབ་ལས་བསྐྱེན་པར་རྫོགས། འཆད་ཉན་དང་སྐྱབ་པ་

ཟུར་འབྲེལ་མཛད་པས་བསྟན་འཛིན་ཀྱང་གྱུ་ཏོག་དུ་གྱུར་པར་བཤད། ཉོགས་
བརྗོད་ཆས་པ་སྐྱེས་མཛད་པ་དང་། རྣམ་ཐར་བཀའ་འགྱུར་སྤྱུལ་སྐྱེས་
མཛད་པ་ཡིད་ཟེར། དེ་བཙུག་དཔེ་ལོན་ཏན་རྒྱ་མཆོའི་སྐྱེས་པའི་བཞུགས་པ་ཡིན།

མཆེན། གཡི་རབ་བརྟན་རྒྱ་མཆོ།

འབྲུངས་ལྷུང། ལྷུ་ལོད་གཡི།

འབྲུངས་ལོ། ༡༥༣༩

འདས་ལོ། ༡༥༩༠

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟན།

འདི་བས་བཀྲ་ཤིས་འབྲེལ་དུ་ཐུགས་གཉེར་གྱིས་མཁས་པར་གྱུར། གླ་
བར་དུས་འཁོར་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས། སྤྱོད་པ་སྟོན་ཅིས་མོགས་ཐུ་མོང་རིག་གནས་
ལའང་མཁས་གྲགས་ཆེ་ཞིང་། བཀྲ་ཤིས་འབྲེལ་གྱི་ཁྲིར་བས་བཙོ་བརྟུན་པར་
བཞུགས།

མཆེན། ལྷ་རམས་སྒོ་བཟང་ཆོས་འཛིན།

འབྲུངས་ལྷུང། ཐང་དཀར།

འབྲུངས་ལོ། ༡༥༣༩

འདས་ལོ། ༡༥༠༣

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།

162 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མེད་ལྟགས་ཆེན་།

རྒྱུ་བརྒྱུད་མདོར་བསྐྱུས་།

འདི་བ་རྒྱུད་དུས་ཡུལ་གྱིས་བུ་སྐྱེན་ནམས་ཀྱི་ཆེ་མགོ་ཡིན་པས་ཁྱིམ་
ཐབས་ལེན་ཅིས་བྱས་པར་བྱོས་ཏེ་ཨ་ཁྱུང་ཞབས་བྱུང་ལས་རབ་དུ་བྱུང་། ཐང་
དཀར་ལྷ་རམས་པ་གོང་མའི་སྐྱེ་བར་ལུང་བསྐྱེད་ཏེ་དེ་ཉིད་ཀྱི་མཆོན་བཏགས།
དབྱུས་སུ་ཐེབས་ཏེ་ཐུགས་གཉེར་གྱིས་ལྷ་རམས་པ་ཐོན། ལྷགས་རྟ་བདེ་ཆེན་
དཔལ་འབར་གྱི་མཁན་པོ་གནང་། ཐག་དཀར་དང་། ཆ་གན་པེ་ཤིང་། མཆོན་
སྒྲོགས་དགོན་བཅས་ཀྱི་ཁྱིམ་ཐེབས། བཟ་ཤིས་འབྱེད་ཀྱི་ཁྱིམ་རབས་ཞེ་དུག་
པར་བཞུགས།

མཆོན།

བསོད་ནམས་འཛིན་མེད་བསོད་ནམས་བྱ་མཆོ།

འབྲུངས་ཡུལ།

ཤིས་ཆེན་ལྷ་རི་ཨགྱུལ་མདོ་བ།

འབྲུངས་ལོ།

ཤལ་༣༤

འདས་ལོ།

ཤལ་༤༧

ཆོས་རྒྱུ།

དགེ་ལུགས།

རྒྱུ་བརྒྱུད་མདོར་བསྐྱུས་།

འདི་བས་མདོ་དབྱུས་གཉེས་སུ་སྒྲོབ་གཉེར་མཐར་ཐིན་ཏེ་དགེ་བཤེས་
ཐོན། བཟ་ཤིས་འབྱེད་ཆོགས་ཆེན་ཁྱིམ་རབས་བཅུ་བདུན་པར་བཞུགས། རྒྱུད་
པ་དང་ལྷ་ཆེ་བྱ་ཆེན་གྱི་ཁྱིམ་ཡང་བཞུགས། འབྲུངས་ཡུལ་མདོ་སྨད་མེད་ན་
དུ་བཤད་པའང་སྤང་བས་བཏགས།

མཆན། བྱང་ཅེ་ཕྱོ་བཟང་བསྟན་པ།

འབྲུངས་ལུལ། མདོ་སྨྲད་ཆ་བ་རོང་།

འབྲུངས་ལོ། ༡༥༣༥

འདས་ལོ། ༡༥༤༣

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།

རྒྱུ་བརྒྱུད་མདོར་བསྟན།

འདི་བ་དགའ་ལྡན་ཁྱི་རབས་དྲུག་ཅུ་བ་ཡིན། མཆན་གཞན་ཆ་བ་སྟོ་
བཟང་བསྟན་པར་ཡང་འཁོད། དབུས་སུ་བྱོན་ནས་སེར་གྱེས་ཆ་བ་ཁམས་
ཆན་དུ་ཐུགས་གཉེར་གནང་ནི་མཁས་པར་གྱུར། དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་
ཐོན། རྒྱུ་སྨྲད་དུ་སྟགས་ལ་སྦྱངས་ཤིང་སླ་མ་དབུ་མཛད་དང་། མཁན་པོ།
བྱང་ཅེ་ཆོས་རྗེ་བཅས་ཀྱི་ཁྱི་རབས་ཤིང་། དགུང་ལོ་ཞི་བརྒྱད་པ་སྟེ་ལོ་༡༥༣༣ ལོར་
དགའ་ལྡན་ཁྱི་རབས་ཤིང་ལོ་ལྔ་བདུན་ལ་བསྦྱངས། རྒྱལ་དབང་འཇམ་དཔལ་
རྒྱ་མཚོའི་ཡོངས་འཛིན་མཛད། དྲུང་དཀར་ཆོག་མཛད་དང་། བསྟན་ཅིས་
ཀུན་བདུས་གཉིས་སུ་སྟེ་ལོ་༡༥༤༣ ལོར་འདས་པར་བཤད། བསྟན་ཅིས་ཀ་
ཐོང་ལག་དེབ་དུ་འདི་བའི་འབྲུངས་ལོ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་རྒྱུ་སྟགས་སྟེ་
ལོ་༡༥༡༠ ལོར་བཤད་ཅིང་། བསྟན་ཅིས་ཀ་ཐོང་ལག་དེབ་དུ་འབྲུངས་ལོ་རབ་
བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཤིང་རྒྱལ་སྟེ་ལོ་༡༥༣༥ ལོར་བཤད།

མཆན། རྒྱ་བཟང་བག་དབང་བྱུང་བསྟན་དབང་ལྷག

འབྲུངས་ལུལ། ལང་བྱུ་འི་བསྟོ་འི་སྟེ་ཆར་གཏོགས་བྲག་དཀར་ལུང་།

འབྲུངས་ལོ། ༡༥༣༥

164 མདོ་སྨད་གྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

འདས་ལོ།

༡༥༧༤

ཆོས་རྒྱུ།

དགེ་ལྷན་ས།

རྒྱུ་བརྒྱུ་མདོ་འདོར་བསྟུས།

འདི་བ་ལྷང་སྐྱོ་རོལ་རྩོམ་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན། དབུས་སུ་ཐུགས་གཉེར་
གྱིས་མཁས་གྲགས་རྒྱས། བྱང་གི་དཔོན་ཆེན་བཞིའི་གདན་སྤྱོད་ལོ་ལྷན་སྐྱོ་
འབྲུམ་དུ་སྐྱེན་པ་གྲ་ཆང་བཅུགས། གསུང་ཚུལ་ལྷང་སྐྱོ་རོལ་རྩོམ་གྱི་རྣམ་ཐར་
དང་། བྱ་བྱང་གདན་རབས་སོགས་ཡོད། རྒྱ་བཟང་སྐྱོ་སྤྱོད་གསུམ་པ་ཡིན།

མཆན།

ཨ་རིག་དགེ་བཤེས་ཆེན་མོ་རྒྱལ་མཆན་འོད་ཟེར།

འབྲུངས་ལྷུང་།

ཨ་རིག་བྱེབ།

འབྲུངས་ལོ།

༡༥༧༤

འདས་ལོ།

༡༩༠༩

ཆོས་རྒྱུ།

དགེ་ལྷན་ས།

རྒྱུ་བརྒྱུ་མདོ་འདོར་བསྟུས།

འདི་བའི་མཆན་ལ་བྱམས་པ་འོད་ཟེར་གྱིས་པའང་སྤང་། དབུས་གྱི་
དགེ་བཤེས་འགན་ཁུ་མེད་པ་ཡིན། ཕྱིར་མདོ་སྨད་དུ་བྱོན་ཏེ་རབ་བྱུང་༡༩ པའི་
ས་ཉ་སྐྱེ་ལོ་༡༥༧༤ ལོར་སྐྱེ་འབྲུམ་དུ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་ཞལ་ལྷང་གནང་། རབ་
བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལྷན་སྐྱོ་ལོ་༡༩༠༡ ལོར་ཁོང་རྩོ་སྤྱོད་སྐྱོ་རིམ་གྲ་ཆང་
དུ་བཞུགས་སྐབས། ཞབས་དཀར་ཆོགས་རྒྱལ་རང་གྲོལ་འདི་བའི་མདུན་ནས་
བསྐྱེན་པར་རྩོགས། འདི་བས་གསུང་ཆོས་ཤིག་གི་སྐབས་ཆོས་ཉན་པ་རྣམས་
ལ་ཆོད་བགམ་གྱི་ཚུལ་དུ་ལཱ་ཐུག་གྱུ་སྐྱུག་བསྐྱེད་གསུངས་པས་ཆོས་ལྷོ་བ་རྣམས་

དུས་པ་སོགས་ནམ་དུ་ཕྱོད་ཀྱི་ཆལ་དང་འབྲེལ་བའི་ངག་རྒྱན་ཡ་མཆན་པ་
དམངས་ཁྲོད་དུ་གྲགས་བཞིན་ཡོད། མཛད་ནམ་ཞིབ་གསལ་ལག་སོན་མ་
བྱུང་།

མཆན།	བྲག་དཔོན་འཇམ་དབྱངས་བསྟན་པ་རྒྱ་མཚོ།
འབྲུངས་ལྗེ།	གིས་ཆང་ལྷ་རི་འགྲུལ་མདོ་བ།
འབྲུངས་ལོ།	ཀྲམ་༣༤
འདས་ལོ།	མི་གསལ།
ཆོས་རྒྱུ།	དགེ་ལྷགས།
ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟན།	

འདི་བས་གདན་ས་བཟུངས་ཤིས་འབྲེལ་དུ་སློབ་གཉེར་མཐར་ཕྱིན་ནས།
གིས་ཆང་དཔོན་དང་། ལྷ་བྲང་དུས་འཁོར་དང་། ལྷ་རྗོར། ཆོགས་ཆེན་ཁྲི་
བསྐྱུངས་པ་སོགས་བསྟན་འགྲོའི་ཞབས་འདེགས་བསྐྱབས།

མཆན།	རྩ་བམོད་གཙམ་དབང་རྒྱལ།
འབྲུངས་ལྗེ།	ལྷ་བྲང་ཁོ་ཆེ་ལྷ་སྟེ།
འབྲུངས་ལོ།	ཀྲམ་༣༤
འདས་ལོ།	ཀྲམ་༩༩
ཆོས་རྒྱུ།	དགེ་ལྷགས།
ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟན།	

འདི་བ་དགྲུང་ལོ་བདུན་པར་ངག་དབང་འཇམ་དབྱངས་བྱ་བ་ལས་

རབ་དུ་བྱུང་སྟེ་བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་གྱི་ཆོས་གྲུ་ཞུགས། སྟོ་བཟང་གནས་བཏྲན་
སོགས་ལས་བསྐྱུས་གྲ་དང་། རྣམ་འབྲེལ། སར་བྱིན་བཅས་ལ་སྦྱངས་ཏེ་མཁས་
པའི་མཆོག་དུ་གྱུར། དབུས་སུ་བྱོན་ཏེ་འབྲས་སྟོ་མང་ཆོས་གྲུ་ཞུགས་ཆེན་བཀའ་
པོད་ལྟ་བུ་སྦྱངས་ཏེ་ལྷ་ལྷན་སྟོན་ལམ་ཆེན་མོའི་ལྷ་རམས་གྲུ་སྟོར་མཛད། ཁྱི་
ཆེན་ནམ་བཟང་ལས་བསྐྱེན་པར་རྒྱུགས། ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་མེད་དབང་
པོའི་བཀའ་བཞེན་མདོ་སྨད་དུ་ཕེབས། བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་དུ་འཆད་རྩོད་རྩོམ་
གྱིས་དུས་འདས། ཕྱིས་ཀུན་མཁྱེན་བར་མའི་ཞབས་འབྲང་དུ་དབུས་སུ་ལན་
གཉིས་པ་ཕེབས། ལྷང་རྒྱས་རིམ་ལྡན་གསལ་སྟོན་གནང་སྐབས་དཀའ་གནས་
ལ་བྱི་ལན་ཐོགས་མེད་དུ་སྤུལ་བས་རྣམ་དཔྱོད་ལ་བསྐྱུགས་བརྗོད་དང་བཅས་
སྦྱ་འགག་གནང་། དགྲུང་ལོ་ཞེ་བརྒྱད་པར་བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་གྱི་ཁྱི་རབས་བཙོ་
ལྷ་བར་ཕེབས། ཀུན་མཁྱེན་བར་མའི་བཀའ་བསྐྱུལ་བ་བཞེན་བསྐྱུས་གྲུ་ལྷགས་
རྩོམ་མཛད་པ་བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་གྱི་ཡིག་ཆ་བྱེད་ཅིང་རྒྱ་བསྐྱུས་གྲུ་འཕོད།

མཆོག། འདན་སྦྱུལ་སྟོ་བཟང་བསྐྱུན་དར།

འབྲུངས་ལྟལ། མི་གསལ།

འབྲུངས་ལོ། ༡༥༣༥

འདས་ལོ། ༡༥༤༥

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལྷན་ས།

རྒྱུར་བརྗོད་མདོར་བསྐྱུས།

འདི་བ་བཞེ་སྟོ་བཟང་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་སྐུ་སྐྱེད་འབྲུངས། གསེར་གཞུང་
སྐགས་རམས་པས་འདན་གྲུབ་ཆེན་གྱི་སྦྱ་རྒྱུར་རོས་འཇིན་མཛད། བཀྲ་ཤིས་

འབྲིལ་དུ་སྤྱགས་གཞིར་གནང་། འདན་སྐྱེས་ཐེང་གཞིས་པ་ཡིན། འབྲུངས་ཡུལ་
མ་རྟེན།

མཆན།	ནི་གྲུ་དོན་ཡོད་ཕྱི་ལ་ཁྲིམས།
འབྲུངས་ཡུལ།	ཉོར་གཙང་དམ་གནས་ལྷ།
འབྲུངས་ཡོ།	ཤལ་ལྷ
འདན་ཡོ།	མི་གསལ།
ཆོས་རྒྱུ།	དགེ་ལུགས།
རྒྱུ་བརྒྱུད་མདོར་བསྐྱུས།	

འདི་བས་མདོ་དབྱས་གཞིས་སུ་སྤྱགས་གཞིར་གྱིས་མཁས་པར་གྱུར།
ཕྱིར་མདོ་སྨྲད་དུ་ཐེབས་ཏེ་ཆེ་བྲང་བཟུལ་གིས་འབྲིལ་དུས་འཁོར་ཁྲི་རབས་དུག་
པར་བཞུགས། འདས་ལོ་སོགས་ནམ་ཐར་ཞིབ་གསལ་མ་རྟེན།

མཆན།	གྲུང་ཐང་དག་དབང་བསྐྱེད་པའི་རྒྱལ་མཆན།
འབྲུངས་ཡུལ།	དབྱུས་གཙང་།
འབྲུངས་ཡོ།	ཤལ་ལྷ
འདན་ཡོ།	ཤལ་ལྷ
རྒྱུ་བརྒྱུད་མདོར་བསྐྱུས།	

འདི་བ་ཁྲི་ཆེན་དག་འདུན་སུན་ཆོགས་ཀྱི་སྤྱལ་སྐྱར་རྒྱལ་བ་ཡབ་སྐུ་
གིས་ངོས་འཛིན་མཛད། སྐྱེ་ཐོན་མའི་སྤྱགས་སྐུ་བསེ་ཁྲི་ཆན་ཆང་དང་ཕྱེ་

168 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུ་མེ་ལྷ་གསུམ་ཆེན་།

ཆན་ཆང་གཉིས་ཀྱིས་དབུས་ལྷ་ལྷན་ཡུལ་ནས་སྐྱེ་ནིད་ཡབ་ལྷ་ཀྱི་གདན་ས་
བཀ་ཤིས་འབྱེལ་དུ་གདན་ངངས། དེ་གར་ཐུགས་གཉེར་གྱིས་ཁྱི་རབས་ལྷ་
བར་བཞུགས། ཆན་ཀྱི་བྲག་དཀར་གྱི་འཆད་ཉན་ཉམས་པ་ཀུན་མཁྱེན་གོང་
མའི་ལུང་བསྟན་ལྷར་རྒྱུད་གྲར་བསྐྱུར།

མཆན།	ཡ་རིག་ལྷོ་བཟང་མྱིན་པ།
འབྲུངས་ཡུལ།	མདོ་སྨད་ཆེ་གཞུང་།
འབྲུངས་ལོ།	ལྷ་༣༩
འདས་ལོ།	མི་གསལ།
ཆོས་རྒྱུད།	དགེ་ལུགས།
རྒྱུ་བརྒྱུད་མདོར་བཟུངས།	

འདི་བའི་ནམ་ཐར་ཞིབ་གསལ་མ་རྟོག་། རབ་བྱུང་ལྷ་ པའི་ཤིང་འབྲུག་
སྤྱི་ལོ་ལྷ་༣༩ ལོར་ཕང་གི་ཤུ་ཆེ་གྲ་ཆང་གསང་སྟགས་སྤེན་རྒྱས་སྤྱིང་གི་ཁྱིར་
བཞུགས། རབ་བྱུང་ལྷ་ པའི་ཤིང་སྟག་སྤྱི་ལོ་ལྷ་༣༩ ལོར་སྤྱིང་ཡང་ཤུ་ཆེའི་
ཁྱིར་ལན་གཉིས་པར་ཐེབས། འདས་ལོ་མི་གསལ།

མཆན།	བཀ་ལྷོ་ཡ་ལྷོ་བཟང་ཤེས་རབ།
འབྲུངས་ཡུལ།	རྫོག་རྫོག་ཀར་འི་རྒྱུང་།
འབྲུངས་ལོ།	ལྷ་༣༩
འདས་ལོ།	ལྷ་༣༠༠

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལྷན།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།

འདི་བས་ཚུང་དུས་ནས་ཁྱི་རྒྱལ་མཆན་སེམྱེ་དང་། ལུ་ཏོ་རྒྱ་མཆོ་དོན་
ལྡན་སོགས་ལས་མདོ་སྨྲས་ལ་སྦྱངས་ཏེ་མཁས་པར་གྱུར། ཅ་ཡུས་རྡོ་ལུང་
དུ་མེ་ཏོག་བཅུད་ལེན་ལ་བསྟེན་སྟེ་སྦྱབ་པ་མཛད། དཔེན་གནས་བསམ་གཏན་
སྤིང་བཏབ། གསུང་ཚོམ་རྒྱལ་བ་རྒྱ་མཆོའི་བསྐྱེད་རིམ་བདེ་ཆེན་རོལ་མཆོ་
དང་། རིམ་དཀར་གྱི་བསྐྱང་བ་སོགས་ཡོད། སྐྱེ་ཕྱེད་རིམ་ཕྱོན་ལ་བྲག་དགོན་
པར་འབོད། འདི་ལ་བྲག་སྐོམ་གྲིས་པའང་སྤྲང་།

མཆན། ཀྱུན་མཁྱེན་དགོན་མཆོག་འཛིགས་ཡིད་དབང་ལོ།

འབྲུངས་ལྷུང་། ལྷང་ར།

འབྲུངས་ལོ། ༡༥༣༥

འདས་ལོ། ༡༥༧༡

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལྷན།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།

འདི་བ་ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་སྐྱེ་ཕྱེད་གཉིས་པ་ཡིན།
མདོ་དབུས་གཉིས་སུ་སྤྱགས་གཉེར་གནང་སྟེ་གངས་ཅན་མཁས་པའི་གཙུག་
རྒྱན་དམ་པར་གྱུར། གཞུང་ས་དགའ་ལྡན་སོ་བྱང་གིས་པཎ་ཁྱི་ཏོ་མོན་ཏན་
གྱི་ཆོ་ལོ་དང་ཐམ་ཀ་བསྟུལ། ཨ་མཆོག་བདེ་མོ་ཐང་དགོན་པ་སོགས་དགོན་
སྟེ་ཁག་ཅིག་བཏབ། གདན་ས་བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་སྐྱེ་གོང་མའི་སྤྱགས་དགོངས་
ལྷར་ཆོས་འཆད་ཉན་སོགས་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ནས་ཆེས་ཆེར་དར་བར་

170 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

མཛད། གསུང་ཚོམ་པོད་བཅུ་བཞུགས་པ་ཆང་མ་གྲགས་ཆེན་གྱི་སྟག་ཡིན་
ལ། སྤར་ལྷོག་བྱམས་པ་རིན་པོ་ཆེས་གསུང་ཆོས་ཤིག་གི་སྐབས་ཆོགས་གདམ་
གནང་སྟེ་དེང་དུས་ཀྱི་སྤྱལ་སྐྱུ་མི་ཐོག་རེ་བརྗེ་ན་ངེ་བུ་ངེ་སྟག་ཡིན་གྱང་། ཡ་
མདོ་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་སྤྱལ་སྐྱུ་དམིགས་བསལ་ཡིན་ཞེས་གསུངས།
སླ་བྱང་བཟླ་ཤིས་འབྲིལ་ལྷ་སྟེ་དང་བཅས་པའི་ཆོས་སྲིད་དར་རྒྱས་ཆགས་ཚུད་
བྱུང་བ་འདི་བའི་མཛད་རྗེས་ཁོ་ན་ལ་རག་ལས་པ་ལྟ་བུར་སྤང་།

མཆན།	བྱང་ཆེ་སྟོ་བཟང་འབྲིན་ལས།
འབྲུངས་ལྟལ།	རེབ་གོང་སྨད་པ་དཀར་ཆེ་གདོང་།
འབྲུངས་ལོ།	མི་གསལ།
འདས་ལོ།	༡༧༩༡
ཆོས་རྒྱུད།	དགེ་ལུགས།
རྒྱུ་བརྒྱུད་མདོར་བསྟུས།	

འདི་བ་རྒྱུང་དུས་ནས་རབ་དུ་བྱུང་སྟེ་དབུས་སུ་བྱོན། གྲུབ་དབང་སྟོང་
བརྗེ་ལ་སླ་མ་སོགས་ལས་ཟབ་ཆོས་མང་དུ་གསན། རྒྱལ་དབང་འཇམ་དཔལ་
རྒྱ་མཆོ་ཆོགས་དབྱར་ཕེབས་སྐབས་བཞུ་སྟེང་གནང་ངོ་མཆར་ཅན་གནང་
བས་མཁས་གྲགས་རྒྱས། ལྷ་ལྷན་སྟོན་ལམ་ཆེན་མོར་ལྷ་རམས་པའི་གྲ་སྟོར་
དམ་བཅའ་མཛད། དགའ་ལྷན་བྱང་ཆེ་ཆོས་རྗེའི་ཁྱིམ་ཕེབས། རབ་བྱུང་༡༩
པའི་མེ་ལུགས་རྒྱུ་ལོ་༡༧༩༧ ལོར་རོང་དགོན་ཆེན་གྱི་གདན་རབས་བཙེ་བརྒྱད་
པར་བཞུགས། འབྲུངས་ལོ་གསལ་བའི་ཡིག་ཆ་མ་མཐོང་།

མཆེན། རྩམ་པ་དག་དབང་ཕྱན་ཆོགས།

འབྲུག་ས་ཡུལ། རྩམ་པ་མི་གི་ཡའི་རིགས།

འབྲུག་ས་ཡོ། ༡༥༣༧

འདས་ཡོ། ༡༥༧༩

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལྷན།

ཟུར་བརྗོད་ཨདོར་བསྐྱུས།

འདི་བའི་མཛད་ནམ་ཞིབ་གསལ་རྟེན་སོན་མ་བྱུང་། རྒྱུ་དྲུས་མཚན་
ལ་འཇའ་ལུ་ཟེར། དབུས་སུ་ཕྱོན་ཏེ་སློབ་གཞིར་གནང་བས་ལྷ་རམས་དགེ་
བཤེས་ཐོན། ཀུན་མཁྱེན་བར་མའི་དངོས་སློབ་ཡིན། ཕྱིར་མདོ་སྨད་དུ་ཐེབས་
ནས་ས་མ་མོ་དགོན་ཞེས་པ་བཏབ་པར་བཤད།

མཆེན། རྫོ་བཟང་བྱུབ་བསྐྱུད་དགེ་ཡེགས་རྒྱལ་མཆེན།

འབྲུག་ས་ཡུལ། ཨ་རིག་རྒྱ་ཏེ་བྱུ་ཞོལ།

འབྲུག་ས་ཡོ། ༡༥༣༧

འདས་ཡོ། ༡༥༧༩

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལྷན།

ཟུར་བརྗོད་ཨདོར་བསྐྱུས།

འདི་བ་ལྷ་མོ་ཞབས་བྱུང་དཀར་པོ་སྐྱ་ཤེང་བཞི་བ་ཡིན། རྒྱལ་དབང་
བདུན་པ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོས་ལྷ་མོ་སྐྱ་ཤེང་གསུམ་པའི་རྒྱལ་སྐྱར་ངོས་
འཛིན་ཐུགས་ཐག་བཅད། ཆོས་དཔལ་ངོ་སཀ་ཟེར་བར་རིགས་རྒྱུད་སྤིང་
འཛིན་མ་བྱུང་བས་ངོ་སཀ་གི་ཐམ་ཀ་རུ་སྤེད་དང་། མང་འབལ་བྱ་གསུམ་བཅས་

172 མདོ་སྨད་གྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མེད་ལྷ་གསལ་ཆེན་།

འདི་བས་བཟུང་ཞིང་། ལུ་ཆེ་ཕྱི་ནང་བར་གསུམ་བཅུགས།

མཆན། བསེ་བཀ་དབང་འཇམ་དབྱེས་བཀ་གིས།

འབྲུངས་ལྟལ། ལྷ་བྲང་ཆེན་གྱ།

འབྲུངས་ལོ། ༡༢༡༧

འདས་ལོ། ༡༤༡༡

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།

འདི་བ་བསེ་ཆང་སྐྱ་ཕྱེང་གཉིས་པ་ཡིན། ལྷ་བྲང་བཀ་གིས་འབྲིལ་དུ་
 ཐུགས་གཉེར་གྱིས་མཁས་པར་གྱུར། ལྷ་བྲང་ཆོགས་ཆེན་གྱི་རབས་བཅུ་གཉིས་
 པར་བཞུགས། དགུང་ལོ་ཉེར་བཞི་འུ་གཉེར་ལྷང་དུ་ཕེབས་དེ་ཕྱིས་རེབ་
 གོང་ནང་སོ་དང་མཆོད་ཡོན་དུ་འབྲེལ་དེ་ནང་སོས་རྩོད་ཐོ་དགོན་ཆེན་དུ་ཁོང་
 ལ་ནང་ཆེན་བཞེངས་ཤིང་། རྩོད་ཐོ་འུ་གཉེར་རབས་བཅོ་ལྔ་པར་བཞུགས།
 འདི་བ་ནས་བསེ་སྐྱ་ཕྱེང་ནམས་ལྷ་བྲང་དུ་ཕེབས་བཞུགས་གནང་ཅིང་། སྐྱ་
 ཆེ་སྨད་པལ་ཆེར་ཁ་རྒྱུའི་དགོན་དུ་མཆོན་ཉིད་བཅུགས་དེ་དེར་བཞུགས།

མཆན། སྐྱོ་རྒྱུང་སྐྱོ་བཟང་སྐྱོན་ལས།

འབྲུངས་ལྟལ། རྒྱལ་རྩོད་སྐྱོ་རྒྱུང་།

འབྲུངས་ལོ། ༡༢༣༧

འདས་ལོ། ༡༢༩༤

ཚུལ་ལྟར། དགེ་ལུགས།

རྒྱུ་བརྒྱུད་མདོར་བསྟུན།

འདི་བཅུང་དུས་ནས་རབ་དུ་བྱུང་སྟེ་དབུས་སུ་ཐེབས། འབྲས་སྤྲངས་
 སྟོ་བཟང་སྤིང་རྒྱལ་རོང་ཁམས་ཚན་དུ་བྱགས་གཉིས་གནང་སྟེ་མཁས་པར་
 ལྟར། དགྲང་ལོང་བདུན་པ་རབ་བྱུང་༡༩ པའི་ཤིང་འབྲུག་ལྷི་ལོ་༡༧༤༩ ལོར་
 རྒྱལ་ཅེ་དཔལ་འཁོར་ཚོས་སྟེའི་མཁན་པོ་དང་། དགྲང་ལོང་བཅུད་པ་ལྷི་ལོ་
 ༡༧༥༥ ལོར་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲི་ཁྲི་རབས་རེ་གཉིས་པར་ཐེབས་ཏེ་ལོ་རྒྱུ་
 བདུན་ལ་བསྐྱངས། ཡོངས་གྲགས་བྱང་ཅེ་སྟོ་བཟང་སྟོན་ལམ་ཟེར་ནིང་།
 གསེར་ཁྲིར་ལན་གཉིས་ལ་བཞུགས་ཀྱང་ཁྲི་རབས་གཅིག་ལས་མི་ཅི། འདས་
 ལོ་ལ་དབྱུང་བྱ་མཆིས།

མཆིན། ཀྱན་སྐྱངས་དག་དབང་སྟོབས་ལྡན།

འབྲུངས་ལུལ། མ་ཁྲིད་འབྲོག་བྱ།

འབྲུངས་ལོ། ༡༧༣༩

འདས་ལོ། ༡༧༩༩

ཚུལ་ལྟར། དགེ་ལུགས།

རྒྱུ་བརྒྱུད་མདོར་བསྟུན།

འདི་བས་ཆུང་དུས་ནས་སྤྱ་འགྱུར་གྱི་ལས་བྱང་མདོས་གཏོང་སོགས་
 བསྐྱབས། རང་ལོ་ཉི་ཤུ་བར་ཡབ་ཡུམ་གྱིས་བྱིས་ཐབས་ལེན་ཅིས་སྐྱབས་བྲོས་
 ཏེ་ཁོ་ཚང་སྟོ་བཟང་ཡེ་ཤེས་ལས་རབ་དུ་བྱུང་། རྣམ་ཐར་རྩ་བའི་སྤྱལ་སྤྱུས་
 མཛད་པ་ཡོད་ཟེར། རི་ཁྲོད་བསམ་འཕེལ་ནོར་སྤིང་བཅུ་བ། སྤྱི་ཆུད་ཀྱང་

174 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མེ་སྒྲ་གྲགས་ཆེན།

ཡོད། འདི་བའི་ཕྱག་བཟོའི་སྐུ་བརྟན་དགོན་ཁག་མང་བོར་མཇལ་རྒྱུ་ཡོད་པར་
བཤད།

མཆན། རྒྱལ་ཉིག་ཞབས་བྱུང་།

འབྲུངས་ལྗུང་། དབའ་རིས་རྒྱ་ཉིག་

འབྲུངས་ལོ། ༡༥༣༧

འདས་ལོ། མི་གསལ།

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལྷགས།

བྱུང་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།

འདི་བ་སྐབས་དེའི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་འདུག་ཀྱང་། མཛད་
ནམ་ཞིབ་གསལ་མ་རྟེན། ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་མེད་དབང་བོ་དང་སྐུ་ཐོག་
མཉམ། འདས་ལོ་ཡང་མི་གསལ།

མཆན། ཁ་དྲོན་གནས་བརྟན་མོ་བཟང་བསྟན་འཛིན།

འབྲུངས་ལྗུང་། མོ་ཆེན་ལྷེ་བ།

འབྲུངས་ལོ། ༡༥༣༠

འདས་ལོ། ༡༥༧༥

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལྷགས།

བྱུང་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།

འདི་བས་མདོ་སྨད་ཀྱི་གཞུང་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས། ཁ་དྲོན་རི་ཁྲོད་

བཏབ། རྣམ་ཐར་རེབ་ཚ་སྤྱུལ་སྤྱོད་ཀོན་མཆོག་ཡར་འཕེལ་གྱིས་བསྐྱེགས་པ་
 རྣམ་ཐར་དང་པའི་སྒོ་འབྲེད་ཅེས་པ་ཡོད། གསུང་ཚུལ་རྣམ་ཐུལ་མའི་མདོན་
 ཉོགས་དང་། སྤྱང་གནས་སྤྱབ་བརྒྱད། འཇམ་དབྱངས་བརྟོད་པ་སོགས་ཡོད།
 ཀན་སྒྲིའི་ནང་བསྟན་དགོན་ལྗོངས་ལྷུ་སྤྱོད་འདི་བའི་འཁྲུངས་ཡུལ་ཁྱེད་གེ་
 གཙོད་ཆེན་ཡིན་ཟེར་བས་བརྟག་དགོས།

མཆོག། མགོ་གཡས་དཔོན་རྒྱུད་།

འཁྲུངས་ཡུལ། ཟླ་བོ།

འཁྲུངས་ལོ། ༡༥༩༠

འདས་ལོ། མི་གསལ།

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།

རྒྱུ་རྒྱུ་མཛོད་མདོར་བསྟན།

འདི་བ་མི་དབང་དོན་རྒྱལ་པ་བུ་ལ་ངོ་ལོག་བྱེད་མཁན་སེར་སྤེའི་
 དཔོན་བྱ་ཏུ་གྲགས་པའི་གས་ཡིན་པ་འདྲ་ཡང་། མདོ་སྨྲད་ཆོས་འབྱུང་དུ་
 དཔོན་བྱ་ཟེར་བ་ལས་དཔོན་ཆེན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོ་དང་ལམ་སྐང་དཔོན་རྒྱུད་
 སྒོ་བཟང་གཉིས་ལས་མི་གསལ་སྟབས་དབྱད་དགོས། རྒྱ་བར་དགོན་བཏབ།

མཆོག། གསོད་དཔོན་ཆེན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོ།

འཁྲུངས་ཡུལ། གསེར་བོ་གསོད་།

འཁྲུངས་ལོ། ༡༥༩༠

176 མདོ་སྨད་གྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

འདས་ལོ། མི་གསལ།
 ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལྷགས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།

འདི་བ་ཐོག་མར་གསེར་པོ་གཤོང་སྒྲ་མ་དོན་གྲུབ་རྒྱ་མཚོའི་ཞབས་ཞུ་
 བྱས། ཕྱིས་ཁོང་དང་མཉམ་དུ་སྐྱེས་ར་བབས། མི་དབང་དོན་རྒྱལ་གྱི་སྲས་
 ཆེ་བ་དྲུ་ཡེའི་གདུག་རྒྱབ་ལ་བྱེན་ལོག་བྱས་ཏེ་གོང་དུ་གདུགས་པས་དྲུ་ཡེ་དམར་
 གསོད་བཏང་། འདི་དང་ལམ་སྒྲུང་དཔོན་རྒྱུང་སོགས་ལ་སེར་སྒྲའི་དཔོན་དུག་
 དུ་གྲགས་ཤིང་། ཁོང་ཆོས་རོ་ལོག་གིས་མི་དབང་དོན་རྒྱལ་ཡབ་སྲས་པམ་རྗེས་
 དཔོན་པ་རེ་འདེབས་རྒྱུའི་དམ་བཅའ་བཞག་པ་ལྟར་འདིས་ཏིང་ལོ་ཐོག་དུ་
 དཔོན་པ་བཏབ། ད་ལྟའི་འབྲུག་རྒྱུ་རྗེ་ཁོངས་ཡིན།

མཆན། རྒྱ་བཟང་བསྟན་འཛིན།
 འབྲུངས་ལྷལ། ལྷ་དགེ
 འབྲུངས་ལོ། ༡༥༩༠
 འདས་ལོ། ༡༥༩༩
 ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལྷགས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།

འདི་བས་ལྷ་དགེ་སྒོ་གོས་རྒྱ་མཚོ་དང་། ཀུན་མཁྱེན་བར་མ་སོགས་
 བཞེན་ནས་མདོ་སྨད་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྐྱུངས་ཏེ་མཁས་པར་
 བྱུང། གསུང་རྩིས་ལམ་རིམ་བདེ་ལམ་གྱི་གསུང་རྒྱུན་ཡི་གེར་བཞོད་པ་སྒོ་
 བཟང་དགོངས་རྒྱུ་སོགས་ཡོད།

མཆེན།	མགོན་ཀླུ་ལྷགས་པ་རྒྱལ་མཆེན།
འབྲུངས་ཡུལ།	མཆོ་སྡོན།
འབྲུངས་ལོ།	ལྷ་ལྷོ་
འདས་ལོ།	མི་གསལ།
ཆོས་རྒྱུ།	དགེ་ལྷགས།

རྒྱུ་རྒྱུ་ལྷགས་པ་ལྷགས།

འདི་བའི་འདས་ལོ་དང་འབྲུངས་ཡུལ་མ་རྟེན་ཀྱང་། ལྷི་ལོ་ལྷ་ལྷོ་ ལོར་
སྤྱི་འབྲུམ་དགོན་པའི་གདན་རབས་སོ་གཅིག་པར་བཞུགས་ཏེ་ལོ་བརྒྱུ་
བརྒྱུངས་ཤིང་། རྟེན་བཞེན་པ་རྒྱ་ཆེར་བཞེངས་ཟེར་བས་དགྲུང་ལོ་མཐོན་
པོར་བཞུགས་པ་ཡིན་ནམ་སྟེ།

མཆེན།	ཅེ་ཡུལ་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཆེན།
འབྲུངས་ཡུལ།	ཅེ་ཡུལ།
འབྲུངས་ལོ།	ལྷ་ལྷོ་
འདས་ལོ།	ལྷ་ལྷོ་
ཆོས་རྒྱུ།	དགེ་ལྷགས།

རྒྱུ་རྒྱུ་ལྷགས་པ་ལྷགས།

འདི་བས་སྤྱི་བའ་བཟུངས་འབྲུལ་དུ་སྤྱུགས་གཞིར་གྱིས་མཁས་པར་
རྒྱུ། དེ་གའི་རྒྱུ་པའི་ཁྱི་རབས་བཅོ་བརྒྱད་པ་དང་སྤྱི་ལོ་དབྱུང་ལོ་གནང་
ནས་ལོ་དོ་བརྒྱུ་དུག་ལ་ཆོས་སྤྱི་ལྷགས་ལེགས་པར་བརྒྱུངས།

178 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

མཆན། མཛོད་དགེ་དགེ་འདུན་དཔལ་བཟང་།
 འབྲུངས་ལྟལ། བཞག་སྟོན།
 འབྲུངས་ལོ། ༡༥༩༡
 འདས་ལོ། ༡༥༡༠
 ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུན།

འདི་བ་རང་ལོ་སུམ་རྒྱུ་ཉེ་དུས་བཟ་ཤིས་འབྱེལ་དུ་ཞུགས་ཏེ་མཁས་
 པར་སྤྱངས་ཤིང་། དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་མོ་གསལ་བ་མང་ཐོར་དཔེ་བྲིད་གནང་།
 ལྷ་མོ་གི་ཉི་དང་ཆ་གན་པེ་ཤིང་གཉིས་ཀྱི་བྲི་ཡང་གནང་། དུས་རྒྱུན་ང་ལ་པོད་
 ཉི་ལྷ་དང་ཡི་དམ་རྩོ་རྩེ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱིས་ཆོག་གསུངས་ཟེར། སྤྱལ་སྤྱུ་ཡང་
 ཡོད།

མཆན། མ་ཁ་རག་དབང་དོན་གྲུབ།
 འབྲུངས་ལྟལ། རྒྱ་ཤོད་མ་ཁ།
 འབྲུངས་ལོ། ༡༥༩༣
 འདས་ལོ། མི་གསལ།
 ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུན།

འདི་བས་བཟ་ཤིས་འབྱེལ་དུ་ཐུགས་གཉེར་གྱིས་མཁས་པར་རྒྱུར། ལྷ་
 བང་རྒྱུད་པའི་བྲི་རབས་བརྒྱད་པར་བཞུགས། འདས་ལོ་མི་གསལ་གྱང་།
 དགྲང་ལོ་བདུན་རྒྱུ་ཉེ་བར་བཞུགས་ཟེར།

མཆན། ནག་བཞེས་བསོད་ནམས་ཆོས་འཕེལ།
 འབྲུངས་ལུལ། ཨ་མཆོག
 འབྲུངས་ལོ། ༡༥༡༤
 འདས་ལོ། ༡༥༩༩
 ཆོས་རྒྱུ། ནག་ལྷགས།
 ཟུར་བརྗོད་ཨདོར་བསྐྱུས།

འདི་བ་ཆུང་དུས་པ་མ་གཤེགས་པས་གཅེན་རབ་འབྱམས་པ་ཆོས་
 འབྱོར་བྱ་བས་ལྷོག་འདོན་དུ་སོང་ནས་གསོས། རྗེས་སོར་གཅེན་དབུས་འཕྲེལ་
 སྐབས་སྐྱེལ་མར་སོང་བས་གཅེན་པོས་བསྐྱར་མ་མོད་པར་དབུས་སུ་ཁྱིད། ལུ་
 བོ་ཨ་མཆོག་རྒྱལ་བོས་ཁྱི་ནམ་བཟང་བར་བཅོལ་དམ་གྱི་ཡི་གེ་སྤུལ་བས།
 གཅེན་གཙུང་གཉིས་དགའ་ཤར་སོག་པ་ཁམས་ཆོན་དུ་ཞུགས། རྒྱལ་དབང་
 འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཆོག་སར་དུ་ཆོགས་དབུར་ཐེབས་སྐབས་ལྷ་རམས་པ་ཨང་
 དང་བོ་བྱང་། རང་ལུལ་དུ་ཐེབས་སྐབས་ཉག་རོང་ལ་ཁ་ནས་པཎ་ཆེན་རིན་
 པོ་ཆེའི་ཞལ་གཟིགས། རང་ལུལ་དུ་རེ་ཞིག་ལྷ་དཔོན་བྱང་འབྲེལ་གྱིས་བཞུགས།

མཆན། ཟི་ན་དག་དབང་རྩེལ་ཁྱིམས་དར་རྒྱས།
 འབྲུངས་ལུལ། སྐྱེ་འབྱུང་ཕྱོགས།
 འབྲུངས་ལོ། ༡༥༡༤
 འདས་ལོ། མི་གསལ།
 ཆོས་རྒྱུ། ནག་ལྷགས།
 ཟུར་བརྗོད་ཨདོར་བསྐྱུས།

180 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

འདི་བའི་འདས་ལོ་སོགས་ནམ་ཐར་ཞིབ་གསལ་མ་རྟོག་། སྤྱི་ལོ་༡༧༤༧
ལོར་སྐུ་འབྱུང་ཆུང་ཁྲིར་བཞུགས་ནས་རྟེན་བརྟེན་པ་ལེགས་པར་བཞེངས།
གདན་རབས་སོ་བཞི་བར་བཞུགས་ཤིང་། སྤྲོན་པ་གྲུ་ཆང་གསར་འདྲུགས་
གནང་། སྤྱི་ལོ་༡༧༩༧ ལོར་བྱ་བྱང་གི་གདན་རབས་ཞེ་དྲུག་པར་བཞུགས།

མཆན།	གཡེར་གཤོང་འག་དབང་དགེ་འདུན་ལྷ་གྲགས།
འབྲུངས་ལུལ།	ལྷ་བྲང་རྒན་གྱི་དཔོན་ཆང་།
འབྲུངས་ལོ།	༡༧༩༤
འདས་ལོ།	༡༨༡༡
ཆོས་རྒྱུད།	དགེ་ལུགས།
རྒྱུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུན།	

འདི་བ་བསེ་འཇམ་དབྱངས་བཟ་ཤིས་ཀྱི་སྐུ་མཆེད་ཡིན། གཞུང་
ལུགས་རབ་འབྱམས་ལ་སྦྱངས་ཏེ་མཁས་པར་གྱུར། ཀུན་མཁྱེན་བར་མ་དང་།
ལྷང་སྐུ་སོགས་ཀྱིས་གྱང་མཁས་པར་བཀྱར། འདི་བ་གཡེར་གཤོང་འཇམ་
དབྱངས་སློ་གྲོས་ཀྱི་སྤྱལ་སྐུ་དང་གཡེར་གཤོང་བསམ་གཏན་ཆོས་འཕེལ་གྱིང་
གི་ཁྲི་བ་མཛད། ལྷང་སྐུ་རིན་པོ་ཆེ་དང་འབྲེལ་བཅས་ཅིང་། ལྷང་སྐུས་ཨེ་རི་ནི་
པཎ་ཏི་ཏ་དུ་ཐོག་ཐུའི་ཆོ་ལོ་བསྟུལ། རྒྱལ་བ་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོས་མཁན་
ཆོས་བསྟུལ། གསུང་ཚམ་ཤ་སྤང་དགོན་གྱི་བཅའ་ཡིག་སོགས་ཡོད། སྤྱལ་སྐུ་
རིམ་བྱོན་ལ་གཡེང་གཤོང་ཆེ་བ་ཆང་བཟུང་།

མཚན། རྒྱལ་སྤྱི་དག་དབང་བསྟན་དར།
 འབྲུངས་ལྷུང། དགོན་མི།
 འབྲུངས་ལོ། ༡༧༩༤
 འདས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༩ ནང་།
 ཆོས་ལྷན། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བརྗོད་ཨདོར་བསྟན།

འདི་བ་ཨ་མོ་སྟོ་བཟང་སྟོན་ལམ་གྱི་སྤྱལ་སྤྱི་ཡིན། མཚན་གཞན་ལ་
 དཔལ་བོ་གཞོན་ནུ་ཞོར་བཟང་ཡང་ཟེར། དབུས་སུ་ཐུགས་གཉེར་གྱིས་མཁས་
 པར་གྱུར། འོལ་ཁ་རྩེ་བྱང་ལས་རྟེན་ཆོས་གསན། གཞུང་གི་བཀའ་བཀྱོན་གྱིས་
 མངའ་རིས་བར་དུ་འགོ་དགོས་བྱུང་ཟེར་བའི་བྱུང་ཁྱེན་ཡང་གསར་རྟེན་གྱི་
 ཆོས་རྒྱན་སྟེལ་ཚུལ་ཞིག་གིས་ཡིན་ནམ་སྟུམ། འབྲུངས་འདས་ལོ་ཆོགས་གསལ་
 བའི་ཡིག་ཆ་མ་མཐོང་ཡང་། འདི་བའི་གོང་མ་ཨ་མོ་སྟོ་བཟང་སྟོན་ལམ་ནི་
 རབ་བྱུང་༡༩ པའི་ཤིང་ཡོས་སྤྱི་ལོ་༡༧༩༥ ལོར་འདས་པའི་ཐོག་ནས་འདི་བ་
 འབྲུངས་ལོ་ཤེས་ཐུབ་པ་ཡིན་ནམ་སྟུམ།

མཚན། རྒྱལ་ཁྲིམས་ནམ་དག་
 འབྲུངས་ལྷུང། ཟུར་ཆུ།
 འབྲུངས་ལོ། ༡༧༩༤
 འདས་ལོ། ༡༩༠༥
 ཆོས་ལྷན། རོན།
 ཟུར་བརྗོད་ཨདོར་བསྟན།

182 མདོ་སྨད་གྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

འདི་བའི་མཆན་གཞན་ལ་ཟེག་དོག་ཆབ་འབག་དག་སྟོང་ཟེར། རྒྱུ་
དུས་ནས་ཐོན་གཞུང་ལ་སྦྱངས་དེ་མཁས་པར་གྱུར། རྒྱུང་འབགས་དགོན་པའི་
ལྷ་མ་གནང་།

མཆན། ཆེ་མགོན་ལྷ་མ་དགེ་འདུན་མཁྱེན་རབ།

འབྲུངས་ལུལ། རོང་ཨོ་ཨོ་ནང་ཨོ།

འབྲུངས་ལོ། ༡༥༩༤

འདས་ལོ། ༡༥༩༥

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུན།

འདི་བས་རོང་ཐོ་དགོན་ཆེན་དང་བཟླ་ཤིས་འབྲིལ་སོགས་སུ་ཐུགས་
གཉེར་གནང་ཞིང་། དབུས་གཙང་དུ་ཕེབས་དེ་སྟོན་གཉེར་གྱིས་མཁས་གྲགས་
ཆེ། ཟེག་གིས་སོགས་གསུང་ཚུལ་མང་ཟེར་ཡང་མཇུག་ལུལ་མ་གྱུར།

མཆན། རོང་ཨོ་ཨོ་ནང་དགེ་འདུན་མཁྱེན་རབ།

འབྲུངས་ལུལ། རོང་ཨོ་དཔོན་ཆང་།

འབྲུངས་ལོ། ༡༥༩༤

འདས་ལོ། ༡༥༩༥

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུན།

འདི་བ་རིང་པོ་ཁྱི་ཆུང་སྐྱོ་བཟང་བསྟན་དར་གྱི་སྐྱེ་ལོན། མདོ་དབུས་
གཞིས་སུ་ཐུགས་གཞིར་གྱིས་མཁའ་པར་གྱུར། རིང་པོ་དགོན་ཆེན་གྱི་གདན་
རབས་བཅུ་བདུན་པར་བཞུགས། ཁྱི་ཟུར་སྐབས་སྤྱིང་ཆང་གི་ཆ་རྒྱལ་སྐྱབ་
ཕྱེ་ཡུལ་བ་བདག་བཞེས་མཛད་དེ་ཆོས་སྲིད་གྱིས་ལེགས་པར་བསྐྱུངས།

མཆོག། གཙང་པའ་ཁྱི་ཏ་བསྟན་པ་རྒྱ་མཆོ།

འབྲུངས་ལུལ། གཙང་ཨ་རིག

འབྲུངས་ལོ། ༡༥༡༥

འདས་ལོ། ༡༥༥༠

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།

ཟུར་བརྗོད་ཨདོར་བསྟན།

འདི་བས་རིང་པོ་དགོན་ཆེན་དུ་ནམ་འགྲེལ་ལ་སྐྱུངས་ཤིང་། ཀུན་
མཁྱེན་འཛིགས་མེད་དབང་པོ་ལས་བཀའ་ཆོས་མང་པོ་གསན། ཕྱིས་དབུས་
སུ་ཐེབས་ཏེ་མདོ་སྨྲས་ཡོངས་རྫོགས་ལ་མཁའ་པར་གྱུར། ལྷ་རམས་པ་ཐོན།
མེ་རར་གཞུང་ལུགས་ཀུན་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པས་ཐོགས་མེད་དུ་འབོད་པའི་
མངའ་རིས་དགེ་བཤེས་ཤིག་ཡོད་པ་དང་ལྷན་དུ་ཆོགས་སྤྱིང་མཛད་པས་པའ་
ཆེན་དཔལ་ལྷན་ཡེ་ཤེས་གྱིས་དེ་རིང་ཨ་མདོ་ཞབས་བྱུང་གིས་དགེ་བཤེས་
ཐོགས་མེད་ཐོགས་བཅས་བཅོས་སོང་ཞེས་ཞལ་ཅིང་གནང་བར་གྲགས་པ་
སོགས་ཅིང་ཟླ་དང་བལ་བར་གྲགས། རང་ཡུལ་དུ་རྒྱན་མང་རྩོམ་པ་ལམ་གྱིས་
གདན་བྱངས་ཏེ་མཆོད་གནས་སུ་བཀུར། གཙང་དགོན་དོན་གྲུབ་རབ་
བརྟན་སྤྱིང་བདག་པའ་ཆེན་དཔལ་ལྷན་ཡེ་ཤེས་གྱིས་གནས་ལྷ་རིག་པའི་མ་

184 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མེ་ལྷ་གྲགས་ཆེན།

དུ་པའ་ཉི་ཉའི་ཆོ་ལོ་གནང་བས་སྐྱེ་མེད་རིམ་ཐོན་ལ་གཙང་པའ་ཉི་ཉ་ཐོགས།
གསུང་ཚེས་ནམ་འབྲེལ་མཐའ་དཔྱད་ཆོས་གྲགས་དགོངས་རྒྱན་དང་། གོ་ལའི་
ནམ་བཤད་ཐོགས་སྤྱོད་མོང་དང་སྤྱོད་མིན་རིག་གནས་བསྐྱུས་པ་མང་བོ་ཡོད།

མཆན། དབའ་རི་རྒྱལ་རྒྱ་དགོན་མཆོག་བདེ་ཆེན།

འབྲུངས་ལྟལ། མཚོད་དགེ་སྨད།

འབྲུངས་ལོ། ༡༥༡༥

འདས་ལོ། ༡༥༧༦

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལྷགས།

ཟུར་བཙོད་མདོར་བསྐྱུས།

འདི་བ་བཟ་གིས་འབྲིལ་གྱི་དགེ་བཤེས་གྲགས་ཅན་ཡིན་ལ། མདོ་
དབུས་གནེས་སུ་སྤྱགས་གནེར་གནང་། སྐྱ་བྱང་ཆོགས་ཆེན་སྤྱི་ཐོག་བཅུ་དགུ་
བར་བཞུགས། གསུང་ཚེས་ལམ་ཁྲིད་གིན་དུ་རྒྱས་པ་ཐོགས་ཡོད་པའི་དཔར་
ཡང་ཉིད་གྱི་སྐྱ་བྱང་དུ་ཡོད་ཟེར། གཙང་དགོན་པ་དང་བྲག་དཀར་དགོན།
གསང་སྤྲགས་དར་རྒྱལ་སྤྱི་བཅས་བསྐྱུངས།

མཆན། ཟུབ་བཀྲན་སྒོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ།

འབྲུངས་ལྟལ། བྲ་སྤྱི་ལོ་རྒྱུན་ཆོགས་ལྱང་བ།

འབྲུངས་ལོ། ༡༥༡༥

འདས་ལོ། ༡༥༠༣

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།

རྒྱུ་རྩལ་འཛོལ་མདོར་བསྐྱུས།

འདི་བ་ཐུའུ་བཀའ་རྒྱ་ཐེང་གསུམ་པ་ཡིན། མདོ་དབུས་གཉིས་སུ་སློབ་
གཉེར་གནང་སྟེ་མཁས་པའི་དབང་པོར་གྱུར། འཆད་ཚོད་གསུམ་ལ་གྲགས་
པ་ཤིན་དུ་ཆེ། གཞུང་གིས་བཀའ་ཐེབས་བཞིན་ཞུ་ལུ་མཁན་པོར་ཐེབས།
དགོན་ལུང་གི་ཁྲིར་ཡང་ཐེབས། མན་རྩའི་གོང་མས་གདན་ཞུས་ཏམ་པེ་ཅིན་
དུ་ཐེབས། ཉོ་སྟོན་ཐུའི་གོ་ས་དང་ཆན་ཞིའི་ལུང་ལས་སུལ། བཅམས་ཆོས་
ཀྱབ་མཐའ་ཤེལ་དཀར་མེ་ལོང་དང་། ལྷང་རྒྱའི་ནམ་ཐར་དགེ་ལྡན་བསྟན་
པའི་མངོས་རྒྱན་སོགས་པོད་བཅོ་ལྔ་ཡོད་པའི་ཤིང་དཔར་དགོན་ལུང་དུ་ཡོད་
བྱ་བུང་གི་ཁྲིར་ཡང་ཐེབས། ནམ་ཐར་གྱང་ཐང་བསྟན་པའི་སྟོན་མེས་མངོན་
པ་ཉོགས་བརྗོད་པ་རྣམས་དཀར་པོ་སྟེགས་བཅ་གཉིས་བཞུགས།

མཆན། རྟེན་གྲུབ་ཆེན་མོ་བཟང་ཅན་མཁས་པ།

འབྲུངས་ལུལ། ཁྲི་ཀའི་འབྲུང་དམར་སྟག་སྟེ།

འབྲུངས་ལོ། 1298

འདས་ལོ། མི་གསལ།

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།

རྒྱུ་རྩལ་འཛོལ་མདོར་བསྐྱུས།

འདི་བས་དབུས་སུ་ཐུགས་གཉེར་གྱིས་མཁས་པར་གྱུར། ཕྱིར་རང་
ལུལ་དུ་ཐེབས་ནས་ད་ལྟའི་ཁྲི་ཀ་རྟེན་གོན་པའི་མགོན་ཁང་གི་སར་གད་སྟག་
ཅིག་ཡོད་པར་རྟེན་བའམ་ལྷེ་ལེབ་གྱིས་སྟོན་གཙོད་བྱས་ཏེ་སྟོན་རྒྱུ་མངོན་ཅིང་།

186 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

ཐུབ་པ་བརྟེས་པས་རྟེ་ཐུབ་ཆེན་ཐོགས། འབྲུངས་ལོ་མ་རྟེད། སྐུ་ཕྱེང་རིམ་
ཕྱོན་ལ་རྟེ་ཐོགས།

མཆན། བྱང་རྟོགས་གཉེར་ཆེན་བསྟན་པའི་ཉི་མ།

འབྲུངས་ལྷུང། མདོ་བ་ཡོ་ལག

འབྲུངས་ལོ། ༡༥༩༧

འདས་ལོ། ༡༥༠༩

ཆོས་རྒྱད། དགེ་ལུགས།

རྒྱུ་བ་འཛོད་མདོར་བསྟན།

འདི་བ་རྫོང་དཀར་རྒྱུ་ཕྱེང་གསུམ་པ་ཡིན། མདོ་དབུས་གཉིས་
སུ་ཐུགས་གཉེར་གྱིས་མཁས་གྲགས་རྒྱས་ཤིང་། རྒྱ་བོད་ནོར་སོགས་ཀྱི་ཆེ་ལྷན་
ཀྱན་གྱི་གཙུག་ན་བརྗེད་པར་གྱུར། རྒྱལ་དབང་བརྒྱད་པས་སུ་ཚུགས་ཐུ་ཨེར་
ཏི་ཉི་མོ་མོན་ཏན་གྱི་ཆོ་ལོ་དང་མཁན་ཆས་གནང་། མན་རྩའི་གོང་མས་མ་ཆི་
བ་དོ་ཐོག་ཐུའི་ཆོ་ལོ་དང་གསེར་ཐམ་སོགས་ཐུལ།

མཆན། རྟེ་རག་དབང་བསྟན་འཛིན་ཉི་མ།

འབྲུངས་ལྷུང། ཁྱི་ཀའི་འབྲུང་དམར་སྟག་སྟེ།

འབྲུངས་ལོ། ༡༥༩༠

འདས་ལོ། ༡༥༠༠ ཡས་མས།

ཆོས་རྒྱད། དགེ་ལུགས།

ཟུར་བརྗོད་ཨདོར་བསྐྱུས།

འདི་བ་ལྷ་མོ་བདེ་ཆེན་གྱི་ཁྲི་ལོ་བཅུར་བསྐྱངས་ཤིང་། ལྷ་མོ་ཞབས་
བྱང་བྱག་པའི་ཡོངས་འཛིན་གནང་། རྒྱལ་དབང་སྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོས་ཐམས་
ཅད་མཁྱེན་པའི་མཆན་བསྟོད་དང་གནང་སྐྱེས་སུ་འཇམ་དཀར་གྱི་སྐྱབ་བཅས་
བསྐྱེད། སྐྱེ་གོང་མའི་སྟོན་ཁང་སར་རྟེ་དགོན་ལྷན་གྲུབ་ཆོས་རྫོང་བཏབ།
གསུང་ཚུལ་ལྷན་འགྲུབ་ཆོས་རྫོང་གི་བཅའ་ཡིག་ཐར་བའི་ཁང་བཟང་མདེས་
པའི་རྒྱལ་མཆན་སོགས་ཡོད།

མཆན།

ལྷ་ལ་དག་དབང་དཔལ་བཟང་།

འབྲུངས་ལྷུང་།

ཨ་མཚོའི་ཉི་མ་ལྷུང་།

འབྲུངས་ལོ།

༡༧༤༠

འདས་ལོ།

མི་གསལ།

ཆོས་རྒྱུད།

དགེ་ལུགས།

ཟུར་བརྗོད་ཨདོར་བསྐྱུས།

འདི་བ་རབ་འབྱམས་པ་སྟོ་ཤེར་གྱི་སྐྱུལ་སྐྱུར་ངོས་འཛིན་བྱས་ཤིང་།
དགྲུང་ལོ་བརྒྱད་པར་དབྱས་སུ་ཐེབས་ནས་གཞུང་ལུགས་ལ་སྐྱངས་ཏེ་མཁས་
པར་གྱུར། རང་ལྷུང་དུ་ཐེབས་དུས་མདོད་དགེ་བྱམས་ཟེས་སྐྱ་མར་བཀུར།
ལྷགས་པག་ལོར་སྐྱག་ཆང་དཔལ་གྱི་ལྷ་མོར་རི་ཁྲོད་བཏབ།

མཆན།

ཤར་དགེ་འདུན་འཕྲིན་ལས་རབ་རྒྱས།

188 མདོ་སྨད་གྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མེད་ལྷ་གས་ཆེན།

འབྲུངས་ལྟལ། ཉིན་ཉིན་བྲག་དཀར་གྱི་ལྷ་ཞོལ།

འབྲུངས་ལོ། ༡༢༤༠

འདས་ལོ། ༡༢༩༤

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུན།

འདི་བ་རོང་བོ་གར་ཆང་སྒྲིམ་པ་ཡིན། རོང་བོ་དགོན་ཆེན་
དུ་དུས་འཁོར་གྱི་ཆང་བཅུ་གས། གསུང་ཚུལ་ལམ་གཙོའི་འགྲེལ་བ་སོགས་དུ་
མ་ཡོད། མན་དུའི་གོང་མ་ཆན་ལུང་གིས་རོང་བོ་དེ་སོག་མུ་པཎ་ཏེ་ཏའི་ཆོ་ལོ་
དང་བཀའ་ཤོག་གནང་། དབུས་སུ་བོད་གཞུང་གིས་ཨེར་ཏི་ནི་ལོ་མེན་ཏན་
གྱི་ཆོ་ལོ་དང་ཐམ་ཀ་གནང་། རྫོང་དམར་རྒྱལ་ཕྱེ་བ་ཀྱིས་ཆོས་སྤྲིང་བཏབ།

མཆན། ཨ་རོལ་བྲགས་པ་རྒྱ་མཚོ།

འབྲུངས་ལྟལ། བསེ་དོན་ཉིན་ཨ་རོལ།

འབྲུངས་ལོ། ༡༢༤༠

འདས་ལོ། ༡༣༠༤

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུན།

འདི་བས་དབུས་སུ་ཐུགས་གཉེར་གྱིས་མཁས་པར་གྱུར། རྒྱ་མ་རིན་
ཆེན་རྒྱང་དང་ལྷོ་བྲག་དོན་གཉིས་སྤྲིང་གཉིས་གྱི་གདན་ས་མངོན་པས་སྤེལ་
ཞབས་དུང་བ་ཟེར། རང་ལུལ་དུ་ཐེབས་ནས་རྫོང་དམར་དགོན་དང་མགར་
ཅེ་གྲུ་ཆང་གཉིས་གྱི་བྲིས་ཐེབས། སྤྲུལ་མང་བོར་རྗེའི་གསུང་འབུམ་གྱི་ལུང་

རྒྱན་ཕུལ། མགར་ཆེད་ཁྲིར་བཞུགས། སྐྱ་ཐོང་རིམ་ཕྱོན་ལ་ཨ་རོལ་ཆང་ཟེར།

མཆན། ཁྲི་ཆན་དག་དབང་བཟོད་པ།

འབྲུངས་ལུལ། ཟུང་ཚུ་གིང་ལར་སྟེང་།

འབྲུངས་ལོ། ༡༥༤༠

འདས་ལོ། ༡༥༡༠

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལྷན་པ།

ཟུང་བཟོད་མདོར་བསྐྱུས།

འདི་བས་དབུས་སུ་སྐྱབས་གནེར་གྱིས་མཁའ་པར་གྱུར། ཀུན་མཁྱེན་
འཇིགས་མེད་དབང་པོ་མདོ་སྨད་དུ་ཐེབས་སྐྱབས་ཟུང་ཚུ་རི་ཁྲོད་པ་ཁྲོད་ཀྱང་
རང་ལུལ་དུ་ཡོང་ན་ལེགས་གསུངས་པ་ལྟར་མེ་ལྷག་ལ་ཨ་མདོར་ཐེབས། རང་
ལུལ་དུ་རི་བྲག་ལ་བཞུགས་ནས་སྐྱབ་པ་མཛད། ལྷགས་ཁྲི་ལ་ཟུང་ཚུ་མཁར་
ནང་དུ་སེ་པོ་དགོན་བཏབ། མེ་འབྲུག་ནས་བྲག་འོག་དུ་གཟིམ་ཁང་བཞེངས་
ནས་ལྷགས་རྟ་བར་བཞུགས། ཡོ་དེར་རབ་འབྲུམས་པ་དག་དབང་བཟུ་གིས་
གྱིས་གིང་ཟམ་སྐང་དུ་གཟིམ་ཁང་བཞེངས་གིང་དེར་ཆོས་བཀའ་མང་པོ་
གནང་། དགེ་བཤེས་དགོན་མཆོག་ཐོགས་མེད་གྱིས་མཛད་པའི་རྣམ་ཐར་ཡོད་
ཟེར། ཁྲི་ཆན་ཐོགས་དོན་མ་ཤེས།

མཆན། སྐ་བྲག་མེ་བཟང་དོན་གྲུབ།

འབྲུངས་ལུལ། གདོང་ལྷན་མེ་ཀྱའི་རིགས་སུ་ཟེར།

190 མདོ་སྐད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མེ་ལྷ་གྲགས་ཆེན།

འབྲུངས་ལོ། ༡༥༩༠

འདས་ལོ། ༡༩༣༥

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།

རྒྱུ་བརྒྱུད་མདོར་བསྟུན།

འདི་བས་མདོ་དབྱས་སུ་བྱགས་གཉིས་གནང་སྟེ་མཁས་པར་གྱུར།
སྟོབ་བྱ་མཁས་པ་མང་བོ་བྱུང་། བྱ་བྱུང་གི་མཁན་རབས་ཞེ་དགུ་བའི་ཁྱིམ་
ཐེབས་ཤིང་དེ་གར་དུས་འཁོར་བཅུགས། ལ་མོ་ནས་ལྷ་མདུན་སྤྲུལ་པར་བསྐྱོས།
ཨཱ་ཏི་ཏི་ཤི་རེ་ཐུའི་ཆོ་ལོ་དང་ཐམ་ཀ་གནང་། འདི་བའི་མཆན་ལ་རྟ་ཐུག་བྲིས་
པའང་སྤང་། ཆེ་ཏན་ཞབས་བྱུང་གི་བྱ་བྱུང་གདན་རབས་མཛད་ནས་རྒྱས་
ཅོམ་ཡོད་པས་རྒྱས་པར་དེར་གཟིགས་པར་བྱ།

མཆན། ཀྱུན་བཟང་འབྲིན་ལས་ནས་རྒྱལ།

འབྲུངས་ལུལ། རྒྱལ་རྫོང་བག་ཏོ།

འབྲུངས་ལོ། ༡༥༩༠

འདས་ལོ། ༡༩༣༥

ཆོས་རྒྱུ། རྟོ་ནང་ཡིན་ནས་སྟུང་།

རྒྱུ་བརྒྱུད་མདོར་བསྟུན།

འདི་བ་གཙང་བ་སྐྱུ་སྤེང་གཉིས་པ་དང་། འཛམ་ཐང་དགོན་པའི་
གདན་རབས་སོ་བཞི་བ་ཡིན། རྒྱུས་ནས་ན་སོ་ཕྱ་སྐབས་པོར་ནས་མི་མཐོང་
བར་གྱུར། སྤྲུལ་པའི་མངལ་དུ་ཞུགས། ལག་དུ་རྒྱ་གར་འབྲས་ཀྱི་སྟེ་མ་བཟུང་
ནས་ང་གཙང་བ་ཡིན་ཞེས་བཤད་པར་གྲགས། ལོ་གསུམ་ལ་སྤེབས་སྐབས་

གཙང་བ་གོང་འོག་གཞིས་སྐྱུལ་སྐྱུའི་དོན་དུ་མ་འཆམ་པར་བཅད། རྫོང་འགག་
 རྒྱལ་པོས། སྐྱེ་སྐྱེ་དོགས་གཞི་གཞིས་ལ་རང་རང་གི་དཀར་ཡོལ་རྩོལ་བརྟུག་
 བརྟུག་ནས་མ་ཆག་པ་གོང་མ་དང་། ཆག་ན་འོག་མའི་ཡང་སྲིད་བྱེད་རྩུ་བྱས་
 ནས་བརྟུག་པས། འདི་བ་གོང་མའི་ཡང་སྲིད་དུ་བདམས། ཀམ་ཞུ་ནག་པ་
 བདུད་འཛོམས་རྩོམ་ལ་རྩོགས་འབུལ་བཏེགས་པས། བསྐྱུགས་བརྩོན་སྒྲོས་
 མི་འབྱུང་པ་མཛད་ཟེར། དགྲུང་ལོ་ཞེ་གསུམ་པར་མན་རྩུའི་གོང་མས་དགེ་
 ལུགས་སུ་བསྐྱུར་དགོས་པའི་བཀའ་བཏང་སྐབས། རྩུ་ཆེན་དུ་ཐེབས་ནས་
 གནས་ལུགས་ཞུས་པས་ཞུ་མདོག་ཙམ་ལས་ཆོས་ལུགས་བསྐྱུར་མ་དགོས་པ་
 བྱུང་བར་བཤད།

མཆེན། ལྷ་ལ་སྒོ་བཟང་བསྐྱུག་འབྲིན་རྒྱ་མཆོ།

འབྲུངས་ཡུལ། མདོ་སྨྱད་སྒོ་རྒྱུད།

འབྲུངས་ལོ། ༡༧༩༡

འདས་ལོ། ༡༨༠༥

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།

ཟུར་བརྩོན་མདོར་བསྐྱུས།

འདི་བ་ཐུ་ལ་ངག་དཔལ་གྱི་སྐྱུལ་སྐྱུར་ངོས་འཛིན་གྱིས་གདན་སར་
 བཀོད། དབུས་སུ་བྱགས་གཞེར་གྱིས་དཀའ་བརྩུ་ཐོན། ཀེ་རྩི་རྩུད་ཁྲིར་ལན་
 གཞིས་དང་། གཟའ་རུའི་ཁྲིར་ཡང་ཐེབས། རྣམ་ཐར་གེལ་དཀར་མེ་ལོང་ཞེས་
 པ་ཡོད་ཟེར་ཡང་སུས་བཅམས་མ་རྟོན། རྩི་ཐུག་ཆོས་རྩི་ཐོག་ཐོག་དུ་མལ་
 གྱི་རིགས་ལས་ལྷགས་བྱ་ལ་འབྲུངས་ཟེར། འབྲུངས་ཡུལ་ངེས་གསལ་མ་གཤེས།

མཆོད། ཁ་བྱ་དཀོན་མཆོག་དང་ལྷན།

འབྲུངས་ལྟུང་། ཁ་བྱ།

འབྲུངས་ལོ། ༡༥༩༣

འདས་ལོ། མི་གསལ།

ཚཱ་མ་ལྷ་། དགེ་ལྷན་།

ཕྱུང་བ་ཆེད་མཆོད་བྱས་པ་ལྟར།

འདི་བ་ཆུང་དུས་ཁ་གཉི་དགོན་དུ་བྱགས། ཕྱིས་བཀ་ཤིས་འབྲིལ་ལ་
གསར་སྐབས་ཀྱིས་ཕྱིན་ནས་སྤྱགས་གཉེར་གནང་། ཀུན་མཁྲིན་བར་མའི་སྤྱག་
ཞུར་དབུས་སུ་ཕེབས། སྤྱི་ལོ་༡༩༤༩ ལོར་སྤྱང་དུས་འཁོར་གྱི་ཆང་གི་ཁྲི་
བར་ཕེབས། འདས་ལོ་མ་རྟེན།

མཆོག་། བྱེད་ལུ་རྩོམ་བཟང་བསྐྱེད་།

འབྲུངས་ལྷུང་། ཅནལ་ལྷུང་ལྷིང་།

འབྲུངས་ལོ། ༡༥༤༣

འདས་ལོ། ༡༥༤༩

ཚེས་ལྔ་པ། དགེ་ལུགས་།

ལྷན་བཞུག་མཁའ་ལྷན་གྱིས།

འདི་བས་བཤད་ཤིས་འབྲིལ་དུ་སྐྱེས་གཞིར་གྱིས་མཁས་པར་གྱུར།
གཙོས་རྒྱ་མཁར་སྤར་དང་། ལྷ་མེ་ཤུ་ཙམ་། བཤད་ཤིས་འབྲིལ་གྱི་དུས་འཁོར་
བཅས་ཀྱི་ཁྲི་བར་བཞུགས། རྒྱུར་དུས་ནས་བྱུང་ཤེས་ཤོ་ཤོས་རྒྱ་མཚོའི་སྐུ་ལ་སྤྱར་
ཤགས་གུང་ཁོར་གིས་དེད་ལ་སྐུ་ལ་བཅ་ལ་མི་ཚོག་པར་གདམས་ཤིང་སྐབས་

གདན་སར་འགོད་མ་ཐུབ། འདི་དང་སྒྲིམ་ཆེན་སྒོ་བཟང་བཟླ་གིས་གཉིས་ནོར་
མི་རུང་།

མཆེན། རྒྱ་མོ་ས་རབ་འབྱུངས་པ་དོན་ཡོད་མེད།

འབྲུངས་ཕྱུལ། མདོ་སྨྲད་ལྷོ་རྒྱུད།

འབྲུངས་ལོ། ༡༧༩༣

འདས་ལོ། ༡༨༡༥

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ཕྱགས།

ཟུར་བཟོད་མདོར་བསྟན།

འདི་བས་བཟླ་གིས་འབྲིལ་དུ་གཞུང་ལུགས་ལ་སྦྱངས་ཏེ་མཁས་པར་
རྒྱུར། གུན་མཁྱེན་འཛིགས་མེད་དབང་པོའི་བཀའ་བཞིན་རང་དགོན་ལ་རྒྱུད་
ཟླ་བཅུགས་ཟེར། ཏུ་དཔོན་པོའི་དཔོན་རྒྱུད་དུ་གཏོགས། མཛད་ནམ་ཞིབ་
གསལ་མ་རྟེན།

མཆེན། སྒོ་བཟང་བསྟན་པའི་ཉི་མ།

འབྲུངས་ཕྱུལ། ལང་གྲུའི་གནས་ཡངས།

འབྲུངས་ལོ། ༡༧༩༩

འདས་ལོ། མི་གསལ།

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ཕྱགས།

ཟུར་བཟོད་མདོར་བསྟན།

འདི་བ་བྲག་དཔོན་པོ་དག་དབང་ནོར་བུའི་སྒྲུལ་སྒྲུ་ཡིན། ཡོངས་
གཤམ་གྱོ་བྲག་ཞབས་རྒྱུ་དུ་འབོད་པ་འདྲ། མདོ་དབུས་གཉིས་སུ་བྲགས་
གཉིས་མཛད་དེ་ཉམས་ལེན་ལ་བག་ཐོན་ཟེར། སྒྲུ་འབུམ་དགོན་གྱི་སྒྲན་པ་
གྲ་ཚང་གི་ཁྲི་རབས་དགྲུ་བ་དང་། ཆོགས་ཆེན་ཁྲི་རབས་སོ་རྒྱག་པར་ཐེབས།
གསུང་རྩོམ་ཡང་ཡོད་ཟེར་གྱང་ཅི་ཡོད་མ་རྟེན།

མཆན།	རྟེན་མཁས་གྲུབ་བསྟན་འཛིན།
འབྲུངས་ལུལ།	མཛོད་དགེ་རྒྱ་ལྷོད་མ།
འབྲུངས་ཡོ།	༡༥༤༩
འདས་ཡོ།	༡༥༠༦
ཆོས་རྒྱུད།	དགེ་ལུགས།
རྒྱུར་བཞེད་མདོར་བསྟུན།	

འདི་བས་ཀུན་མཁྱེན་བར་མ་དང་། ལ་རྩོན་ནང་བ་སོགས་ལས་ཆོས་
བཀའ་མང་དུ་གསན་ཏེ་མཁས་པར་གྱུར། ཀུན་མཆོག་སྒྲུལ་སྒྲུ་རིན་པོ་ཆེའི་
ཡོངས་འཛིན་གནང་། དགའ་ལྷན་བསྟན་པ་འཕེལ་རྒྱས་སྤིང་བཟུབ། ཡོངས་
གཤམ་མཛོད་དགེ་མཁས་ཁྲུ་དང་རི་ཁྲོད་དབང་པོ་ཡང་ཟེར། ཀུན་མཁྱེན་
འཇིགས་མེད་དབང་པོས་གསེར་ཁང་བྱམས་ཆེན་ལ་གཟུངས་བཞུགས་འབུལ་
དུས་བྲགས་འགན་གཙོ་བོ་བཞེས། རྣམ་ཐར་གྱང་ཐང་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེས་
མཛད་པ་རྟོགས་བརྗོད་ལེགས་ཆོགས་སྟོ་འབྱེད་དང་། རེབ་ཆ་བཀའ་འགྱུར་
སྒྲུལ་སྒྲུས་བསྐྱེགས་པ་ཐེག་མཆོག་ལམ་བཟང་གསལ་བའི་ནི་མ་གཉིས་ཡོད།

མཆན། མུན་ཕྱུང་ལྷོ་བཟང་གྲུལ་མཆན།

འབྲུངས་ཕྱུལ། མུན་ཕྱུང་།

འབྲུངས་ལོ། 1244

འདས་ལོ། མི་གསལ།

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ཕྱགས།

རྒྱུ་བརྒྱུད་མདོར་བསྐྱུས།

འདི་བས་བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་དུ་སྤྲུགས་གཉེར་གྱིས་མཁས་པར་གྱུར།
བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་སྤྲུན་པའི་ཁྲི་རབས་གསུམ་པར་ཐེབས། སྐྱེ་འབྱུང་དང་།
དགོན་ལུང་། བྱ་ལུང་། རོང་བོ། ལ་མོ་བདེ་ཆེན་བཅས་སུ་དམ་བཅའ་བཞག་
པས་མཁས་གྲགས་ཆེ། ལོ་ལྷ་ལ་ཐོར་གོད་དགོན་མཆོག་ང་སག་གི་སྐུ་མ་མཛད།
དབལ་མང་གདན་རབས་ལྷའི་ར་ཆེན་ཚོམ་སྐབས་སྤྲུན་པའི་ཁྲི་བ་ཡིན་པར་
བཤད། འདས་ལོ་མ་རྟེན།

མཆན། ཐེ་རྒྱལ་ལྷོ་བཟང་བསམ་འགྲུབ།

འབྲུངས་ཕྱུལ། གཟའ་རུའི་དཔལ་འཕན།

འབྲུངས་ལོ། 1244

འདས་ལོ། མི་གསལ།

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ཕྱགས།

རྒྱུ་བརྒྱུད་མདོར་བསྐྱུས།

འདི་བས་དབུས་སུ་སྤྲུགས་གཉེར་གྱིས་མཁས་པར་གྱུར། དགའ་ལྡན་
གར་ཆེ་གྲ་ཆང་གི་དཔོན་སློབ་ལོ་བཅུར་མཛད། རྒྱལ་དབང་བདུན་པ་བསྐལ་

196 མདོ་སྐད་གྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

བཟང་ཆ་མཆོས་ལོ་གསུམ་གྱི་རིང་ནགས་ཤོད་དཔོན་གྱི་སྐུ་མར་བསྐྱོས། མདོ་
སྐད་དུ་འབྲལ་སྐྱེད་ལ་མངགས་ཏེ་གྲ་ཁང་བརྒྱབ་ཟེར། མཐར་ནགས་ཤོད་ལྟར་
སྐྱོས་དཔོན་དུ་གསེགས། སྐྱ་ཐེང་རིམ་བྱོན་དགའ་ལྡན་དུ་བཞུགས། ཁྱོ་བེ་
སྐུ་མའི་སྐྱ་ཐེང་གཉིས་པ་ཡིན། འདས་ལོ་མ་རྟེན།

མཆན།	ཆོ་འབྲུ་དོན་གྱུར་བྱ་མཆོ།
འབྲུངས་ལྟལ།	ཆོ་འབྲུ།
འབྲུངས་ལོ།	༡༢༤༥
འདས་ལོ།	༡༢༥༢
ཆོས་རྒྱུད།	དགེ་ལུགས།
རྒྱུར་བརྟེན་མདོར་བསྐྱེས།	

འདི་བ་མཆོ་འདུ་དཔོན་འདུན་ཆུལ་མཆོན་གྱི་སྐྱ་སྐྱེ་ཡིན། བཟ་གིས་
འབྱེལ་དུ་སྐྱགས་གཉེར་གྱིས་མཁས་པར་གྱུར། རྒྱུད་པའི་ཁྱི་རབས་བཅུ་བདུན་
པ་དང་། ཞ་མཆོག་བདེ་མོ་ཐང་དགའ་ལྡན་ཆོས་འཁོར་སྤྲིང་གི་ཁྱིར་ལན་
གཉིས་པེབས།

མཆན།	ཆེ་ལྟུང་དག་དཔར་བསྐྱེད་འཛིན།
འབྲུངས་ལྟལ།	མཆོད་དགེ།
འབྲུངས་ལོ།	༡༢༤༥
འདས་ལོ།	༡༥༡༣

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།

རྒྱུ་བརྒྱུད་མདོར་བསྟུན།

འདི་བཙུམས་ཨ་ལགས་འཕྲིན་ལས་རབ་བཏན་གྱི་སྤྱལ་སྤྱི་ཡོན། ར་
མོད་ནམ་མེད་དང་སྤྲིན་སྤིང་བ་སོགས་བསྟེན་ནས་མདོ་སྨྲགས་བྱུངས། མེ་
མདོ་སྐར་གསར་བཏབ་བཟོད་ཅིང་། ཅ་ཡུས་སྐར་བ་དང་རྩམ་མེར་བཅས་
སྤྱུ་འདུ་ཁང་བཞེངས།

མཆན། རྫོ་གྲུབ་འབྲིགས་ཨིད་འཕྲིན་ལས་ཨོད་ཟེར།

འབྲུང་ཡུལ། གཞེར་རྟ།

འབྲུང་ཡོ། ༡༧༤༥

འདས་ཡོ། ༡༩༣༡

ཆོས་རྒྱུད། རྟིང་ཨ།

རྒྱུ་བརྒྱུད་མདོར་བསྟུན།

འདི་བའི་མཆན་གཞན་ལ་རྫོ་གྲུབ་ཀྱི་བཟང་གཞན་པན་ཡང་ཟེར།
ལྷི་ལོ་༡༩༡༠ ཡོར་རྫོ་གྲུབ་དཔོན་གྱི་གདན་སའི་ཐོག་མ་ཡར་ལུང་དཔོན་བཏབ།
རྩ་རྒྱ་དཔོན་དུ་བྱི་བའི་དུག་ནད་གིས་གྲ་བ་བཞི་སྟོང་ཡོད་པ་ལས་བྱེད་ཅམ་
གཤེགས་སྐབས་རྗེ་འདི་ཉིད་བྱིམ་པ་རང་བཞིན་པའི་རྩལ་གིས་སྐྱེ་ལ་རིལ་
གཡེར་བཏགས་པའི་སྟག་ཅིག་ཁྲིད་ནས་དེར་མེབས་ཏེ་གཙོད་གྱི་སྟོས་བྱིན་
ཐེག་མཛད་པས་དགེ་འདུན་པ་རྣམས་ནད་ལས་གྲོལ། ཨ་ཁྱེས་བྱུང་མགོན་
གྱི་བྲག་རི་ལས་བཏོན་པའི་གཏེར་རྩུ་ད་ལྷ་འང་ཡོད་པ་རྣམས་ཐར་དུ་གསལ་བ་
སོགས་མདོ་དབུས་ཁམས་གསུམ་དུ་མཆན་སྟན་ཆེ།

198 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུ་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

མཆན། ལྷ་ཆུང་ཡེ་ཤེས་སྐལ་བཟང་།
 འབྲུངས་ལྷ་ཡ། ལྷ་ཆུང་།
 འབྲུངས་ལོ། ༡༢༤༥
 འདས་ལོ། ༡༥༩༤
 ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལྷན་ས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།

འདི་བས་མདོ་དབུས་གཉིས་སུ་སྟགས་གཉེར་གྱིས་མཁས་པར་གྱུར།
 ར་སི་ངོ་སྟག་ཆུ་གོང་མ་ཞེས་པའི་རི་ཁྲོད་བཏབ། ལོ་བརྒྱ་ཕྱག་བཞུགས་ཏེ་
 དཔོན་ཆུང་ཞིག་ཆགས་པ་གཞི་བདག་གིས་བར་ཆད་གྱིས་གནས་མ་སྟབ།
 ཕྱིས་ཀྱི་རིན་པོ་ཆེའི་བཀའ་དཔོངས་ལྟར་ཐེ་བོའི་ཚྭ་སྟགས་སུ་དཔོན་པ་
 འདེབས་པར་ཐེབས་ཏེ་ཐེ་ཉིན་ངོའི་སྐུ་མ་སྟོ་བཟང་ཡེ་ཤེས་དང་ཁོང་གཉིས་
 གྱིས་རྩོམ་ར་རྩ་དཔོན་པ་བཏབ། སྐུ་ཐེང་རིམ་བྱོན་ལ་སྐུ་ཆུང་ཆང་ཟེར།

མཆན། ཁྲི་ཆེན་རག་དབང་སྟག་གྲགས།
 འབྲུངས་ལྷ་ཡ། མདོ་སྨད་བྱ་བྲུང་བྲུལ།
 འབྲུངས་ལོ། ༡༢༤༦
 འདས་ལོ། ༡༥༩༤
 ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལྷན་ས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།

འདི་བ་དགའ་ལྟན་ཁྲི་ཐོག་ང་བརྒྱད་པ་ཁྲི་ཆེན་རག་དབང་ཆོས་
 གྲགས་ཀྱི་གཉེན་མཆན་དུ་འབྲུངས། དགྲང་ལོ་བརྒྱ་བར་བྱ་བྲུང་དཔོན་དུ་

ཞུགས། བཙེ་བརྒྱུད་པར་དབུས་གཙང་དུ་ཕེབས། སེར་བྱེས་བསམ་སྒོ་ཁམས་
 ཚན་དུ་ཐུགས་གཉེར་གྱིས་མཁས་པར་གྱུར། ཆོས་མཛད་བཏང་ཞིང་སེར་རའི་
 གཟིམ་ཁང་སྤྱང་དུ་བཞུགས་པས་སྐྱེ་ཁྲིལ་རིམ་བྱོན་ལ་གཟིམ་ཁང་ཆོས་མཛད་
 ཟེར། དགྲང་གངས་སོ་གཉིས་པ་སྤྱི་ལོ་༡༢༢༢ ལོར་ལྷ་རམས་གྲ་སྒྲོར་མཛད།
 རྒྱུད་སྨད་དུ་ཐུགས་ལ་སྦྱངས། དགྲང་ལོ་སོ་དུག་པ་སྤྱི་ལོ་༡༢༤༡ ལོར་རྒྱུད་སྨད་
 དགེ་བསྒྲོས་གནང་། དེ་ནས་རྒྱུད་སྨད་སྒྲ་མ་དབུ་མཛད་དང་མཁན་པོ་རིམ་
 པར་བཞུགས། དགྲང་ལོ་ང་བརྒྱུད་པ་སྤྱི་ལོ་༡༤༠༩ ལོར་བྱང་ཆེ་ཆོས་རྗེའི་ཁྱི་
 ཕེབས། དགྲང་ལོ་རེ་གཉིས་པ་སྤྱི་ལོ་༡༤༠༢ ལོར་དགའ་ལྷན་གསེར་ཁྱི་ཁྱི་
 རབས་རེ་དུག་པར་བཞུགས། རྒྱལ་དབང་དགུ་བ་ལུང་རྟོགས་རྒྱ་མཚོ་དང་།
 བརྩ་བ་ཚུ་ལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོ་སྐྱེ་ཁྲིལ་གཉིས་ཀྱི་ཡོངས་འཛིན་མཛད། དགྲང་
 གངས་དོན་དགུ་བ་རབ་བྱུང་བརྩ་བཞི་བའི་ཤིང་སྤྱི་ལོ་༡༤༣༤ ལོར་འདས།
 དུང་དཀར་ཆོག་མཛོད་དང་བྱ་བྲུང་གདན་རབས་གཉིས་སུ་དགྲང་ལོ་དོན་
 དགུ་བར་འདས་པར་བཤད་ཀྱང་། དུང་དཀར་བས་ལོ་ཆོགས་སྤྱི་ལོ་༡༤༣༥
 བཀོད་པ་མི་འགྲིག་མཁན་ཁྱི་བསྟན་པ་བསྟན་འཛིན་གྱིས་དགྲང་ལོ་དོན་ལཱི་
 ཐོག་གཤེགས་པར་གསུངས་པའི་ཁྲུངས་གང་ལ་གདུགས་མིན་མ་ཤེས། བསྟན་
 ཅིས་ཀ་སྤྱང་ལག་དེབ་དུའང་སྤྱི་ལོ་༡༤༣༤ ལོར་འདས་པར་བཤད་པ་འདི་
 ཁྲུངས་དག་ཤོས་ཡིན།

མཚན།	དུས་འཁོར་དག་དབང་ཕྱན་ཆོགས།
འབྲུངས་ལུང།	ལྷ་བྲང་།
འབྲུངས་ལོ།	༡༢༤༦

200 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

འདས་ལོ། མི་གསལ།
 ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལྷནས།
 ཟུར་བརྗོད་ཨདྲོར་བསྐྱས།

འདི་བ་སྐྱ་བྱང་བཟ་ཤིས་འབྲིལ་གྱི་དུས་འཁོར་རྒྱ་ནག་པ་ཞུ་བ་དེ་ཡིན།
 བཟ་ཤིས་འབྲིལ་དུ་ཐུགས་གཉེར་གནང་སྟེ་མཁས་པར་གྱུར། སྐྱ་བྱང་དུས་
 འཁོར་གྱི་རབས་བདུན་པར་ཐེབས། ཀུན་མཁྱེན་བར་མའི་བཀའ་བཞེན་ཨ་
 རུ་ཉོར་ཆེན་ཉག་བཟན་པུ་ལིའི་མཆོད་གནས་སུ་ཐེབས།

མཆོན། ལྷ་རམས་པ་སློབ་བཟང་བསྟན་འཛིན།
 འབྲུངས་ལྷལ། རྫོ་སྤྱིས།
 འབྲུངས་ལོ། ༡༩༤༧
 འདས་ལོ། མི་གསལ།
 ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལྷནས།
 ཟུར་བརྗོད་ཨདྲོར་བསྐྱས།

འདི་བ་རྒྱུང་དུས་ནས་ཡབ་ཀྱིས་སྐྱལ་ལུང་ཆེ་བ་སློབ་བཟང་བསྟན་པའི་
 ཉེ་མར་ཐུལ། རང་ལོ་བཅུ་གཅིག་ཐོག་བཟ་ཤིས་འབྲིལ་དུ་ཆོས་ཞུགས་དང་།
 བསྐྱས་འབྲིང་ནས་སྤྱི་ཆེན་པའི་གསུང་བཀོད་བཞེན་རྒྱུད་གྲུ་ཞུགས་ཀྱང་།
 སློབ་གཉེར་བྱེད་འདོད་ཀྱིས་དབུས་སུ་བྲོས། སློབ་མང་དུ་ཐུགས་གཉེར་གྱིས་
 ལྷ་རམས་པ་ཐོན། མདོ་སྨད་དུ་ཕྱོད་སྐབས་ཀུན་མཁྱེན་གསུམ་པས་དགོན་
 གསར་རབ་རྒྱས་སྤྱིང་གི་སྤྱི་བར་བསྐྱོས། ཁོང་གི་གསུང་བཀོད་བཞེན་ཀུན་
 མཁྱེན་བཞི་བའི་ཡོངས་འཛིན་གནང་། འདས་ལོ་མ་རྟེན།

མཆན། རྩ་བ་སྐྱུལ་སྐྱུ་རག་དབང་ཚོས་བྲགས།
 འབྲུངས་ལུལ། མདོ་སྨྲད་སྟེ་རྒྱད།
 འབྲུངས་ལོ། ༡༥༤༥
 འདས་ལོ། ༡༥༡༥
 ཚོས་རྒྱད། དགེ་ལུགས།
 རྩུར་བརྗོད་མདོར་བསྐྱུས།

འདི་བ་ཀུན་མཁྱེན་བར་མའི་དངོས་སློབ་ཡིན། ཁོང་གིས་ས་སྐྱ་བདག་
 ཆེན་རག་དབང་ཀུན་དགའ་སྟོ་གོས་ལ་ཁུས་ཏེ་སྐྱ་ཡོན་ཆེ་བའི་སྐྱ་མ་གསུམ་རྩི་
 རྒྱག་དགོན་དུ་བྲངས། མཆན་ཉིད་བཅུགས། ཨ་སྦྱིད་རག་དབང་སྟོབས་ལྷན་
 སོགས་སློབ་མ་མང་། གསུང་ཚོམ་པོད་གཉིས་ཙམ་ཡོད། རྣམ་ཐར་གྱི་ཡི་གེ་
 ཟུས་པ་ཡང་ཡོད་ཟེར། འབྲུངས་ལུལ་མ་རྟེན།

མཆན། རྟོར་གཙང་འཛིགས་མེད་རིག་པའི་མིང་གི
 འབྲུངས་ལུལ། རྟོར་གཙང་འབྲུ་འབྲེན།
 འབྲུངས་ལོ། ༡༥༤༥
 འདས་ལོ། ༡༥༡༤
 ཚོས་རྒྱད། དགེ་ལུགས།
 རྩུར་བརྗོད་མདོར་བསྐྱུས།

འདི་བ་རྟོར་གཙང་གསེར་ཁྱི་སྐྱ་ཕྱེད་གསུམ་པ་ཡིན། མདོ་དབུས་
 གཉིས་སུ་བྱགས་གཉིས་གནང་སྟེ་མཁས་པར་གྱུར། བཟ་གིས་འབྲིལ་གྱི་ཁྱི་
 རབས་ཉི་ཤུ་བར་ཐེབས། ཀུན་མཁྱེན་འཛིགས་མེད་དབང་པོས་བདག་ཐག་

202 མདོ་སྐད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མེད་ཀྱི་གཞུང་ཆེན།

རིང་གང་དུ་སོང་ན་ཡང་བྱིད་གདན་སར་བཞུགས་པ་འདིས་སེམས་བདེ་བ་
 ཞིག་ཡོང་གསུངས་པ་བཞིན་བཀའ་ཤིས་འབྱེད་དུ་ཆོས་སྤྱོད་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་
 བཀའ་ངེན་ཆེ་བར་བསྐྱེད་སྤྱོད། བྲག་དཀར་རྒྱུད་ཁྲིམ་ཡང་ཐེབས། དགའ་ལྷན་
 ཆོས་རྒྱལ་གྱི་ལྷགས་ལ་གསེར་སྤུལ་བ་དངོས་སུ་བཞེས་པ་དང་། སྒོང་རྩོལ་སྒྲ་
 མས་དོར་གཙང་གསེར་གྱི་བསྐྱེད་རིམ་མཐར་ཕྱིན་ཏེ་རྒྱུགས་རིམ་སྒྲིབ་ཕྱིན་
 འདུག་ཅེས་གསུངས་པ་སོགས་གྲུབ་པའི་མཆན་མ་དང་བསྐྱེད་སྤྱོད་པ་མང་། སྐྱེ་
 ཆོག་པོར་ཀུན་མཁྱེན་སྒྲ་མའི་ཞལ་དཀར་ནག་འཆོས་པས་ཀུན་མཁྱེན་བར་
 མ་འདའ་ཁར་འདི་བའི་མཛད་སྒྱུད་ལ་དོན་གྱིས་བསྐྱེད་སྤྱོད་པ་མཛད།

མཆན།	སྤྱི་འཛིན་མེད་ལྷན་རིགས་རྒྱ་མཆོ།
འབྲུངས་ལུལ།	རིམ་གྲོང་ཆོ་བཞིའི་ཡི་དོགས།
འབྲུངས་ལོ།	༡༩༩༩
འདས་ལོ།	༡༩༩༩
ཆོས་རྒྱུད།	དགེ་ལུགས།
ཟུར་བཞེད་མདོར་བསྐྱེད།	

འདི་བ་མཁན་ཆེན་དགེ་རྒྱལ་གྱི་དཔོན་པོ་དང་། སྤྱི་བ་སྒོ་བཟང་དོན་
 གྲུབ་ཀྱི་སྐྱེ་སྤྱོད་ཀུན་མཁྱེན་དང་། སྒོང་འཁོར་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་ཀྱིས་ཐག་
 བཅད་ཅིང་། མདོ་དབྱུང་གཉིས་སུ་ཐུགས་གཉེར་གྱིས་མཁས་པར་གྱུར། ལྷང་
 སྐྱེས་ཞེ་ཉི་ནི་མེ་ཆུན་ཤི་རེ་སྤུ་མཁན་པོའི་ཆོ་ལོ་དང་། པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས་
 འཇམ་དཔལ་ནོ་མོན་དཀྱུག་རྒྱལ་དབང་མཆོག་གིས་ཞེ་ཉི་ནིའི་བཀའ་ཤོག་ཐམ་
 ཀ་ཏྲ་དར། འཕོག་ལྷག་བཅས་གནང་སྟེ་ཡུལ་མདོ་སྐད་དུ་ཐེབས་ནས་བཀའ་

ཤིས་འབྲིལ་གྱི་ཁྲི་རབས་བཅུ་དྲུག་པ་གནང་། མོ་གཉིས་པར་སྐྱ་གཤེགས།

མཆན། འག་དབང་སྒྲོ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆན།

འབྲུངས་ཡུལ། མི་གསལ།

འབྲུངས་ལོ། ༡༧༤༩

འདས་ལོ། ༡༧༩༩

ཟུར་བཟོད་ཨདོར་བསྐྱས།

འདི་བར་འདན་སྐྱུལ་སྐྱ་ཟེར། དབུས་སུ་ཐུགས་གཉིར་གནང་སྟེ་
མཁས་པར་གྱུར། རྒྱལ་དབང་བདུན་པས་ཨེ་རྟི་ནི་མཁན་པོའི་ཆོ་ལོ་དང་
བཀའ་ཤོག་གནང་། འཕོ་རའི་སྟོན་པོ་ཐང་དགོན་པ་བཏབ། རི་ཁྲོད་ཀྱན་
མཁུན་མཆོག་ལ་གཏད་དེ་གཤེགས་ཤིང་། སྐྱུལ་སྐྱ་རྗེས་མ་རིམ་བྱོན་དགོས་
དབང་གིས་རོང་པོར་བྱོན་ཏེ་བཞུགས་པར་བཤད། འབྲུངས་ཡུལ་མ་རྟེན།

མཆན། སྐལ་བཟང་བྱུང་བསྟན་རབ་རྒྱས་རྒྱ་མཆོ།

འབྲུངས་ཡུལ། མཆོ་སྟོན་དགོན་མཆོག་ལྷན་ཆང་།

འབྲུངས་ལོ། ༡༧༤༩

འདས་ལོ། ༡༩༠༩

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལྷན།

ཟུར་བཟོད་ཨདོར་བསྐྱས།

འདི་བ་རྒྱ་ལེ་རུ་ཐོག་ཐུའི་སྐྱུལ་སྐྱ་ཡིན། མདོ་དབུས་གཉིས་སུ་སྟོབ་

204 མདོ་སྨད་གྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མེད་ལྷ་གསལ་ཆེན།

གནང་སྟེ་མཁས་པར་གྱུར། ཉིད་ཚུ་བཟང་གི་ཁྲིར་ལན་གཉིས་པེབས། སྐྱེ་
འབྲུམ་གྱི་གདན་རབས་སོ་དགུ་བར་བཞུགས། རྒྱལ་དབང་ཆོག་གིས་ཨིནིན་
མཉམ་མེ་ལོ་མོན་ཏན་གྱི་ཆོ་ལོ་དང་མཁན་ཆས་གནང་།

མཆན། ཟུར་མ་འཇམ་དབྱངས་དོན་གྱུར།

འབྲུངས་ལྷལ། ཏ་རོལ་ཅིན།

འབྲུངས་ལོ། ༡༥༤༩

འདས་ལོ། ༡༥༩༠

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལྷགས།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུན།

འདི་བས་སྐྱ་བྱང་བཟ་གིས་འབྲིལ་དུ་མདོ་སྨད་སྐུ་ལྷ་གསལ་དང་
བཅས་པར་སྐྱུངས་ཏེ་མཁས་པར་གྱུར། སྐྱེ་པའི་ཁྲི་རབས་དགུ་བར་པེབས།
ཨ་ཁྲེས་གིག་གཞུགས་སྤེལ་རིང་བས་སྐར་མ་ཐོག་སྟབས་འདི་བའི་སྐྱེ་བྱེད་རིམ་
ཁྱོན་ལ་སྐར་མ་ཆང་བེར། གསུང་ཚོམ་ཐོར་བུ་ཡོད་ཟེར་ཡང་ཅི་ཡོད་མ་ངེས།
དགུང་བྱངས་ཀྱི་གསུམ་བཞུགས།

མཆན། ཟུར་མས་པ་རྒྱལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཆོ།

འབྲུངས་ལྷལ། ར་བའི་གཉན་ཅི།

འབྲུངས་ལོ། ༡༥༤༧

འདས་ལོ། ༡༥༩༧

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།

རྒྱུ་བརྒྱུད་མདོར་བསྟུན།

འདི་བས་དབུས་སུ་ཐུགས་གཉེར་གྱིས་མཁས་པར་གྱུར། རང་ལུལ་
མདོ་སྨྲད་དུ་བྱོན་ནས་སློ་ཆོགས་དགེ་ལུན་ལུང་རྟོགས་ཆོས་ལུན་སྤིང་དགོན་
གནས་སློས། ཞ་མཆོག་དགོན་པའི་ཁྲིར་བཞུགས། འདི་བ་མཆོན་སློགས་
མཁན་པོ་ཡོན་ཏན་གྲགས་པའི་ཆ་བོ་ཡིན།

མཆན། འག་དབང་ལྷོ་བཟང་བསྟན་འཛིན་གྱི་མཆོ།

འབྲུངས་ལུལ། ཆོ་ནེ།

འབྲུངས་ལོ། ༡༢༥༠

འདས་ལོ། ༡༢༧༥

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།

རྒྱུ་བརྒྱུད་མདོར་བསྟུན།

འདི་བ་མདོ་སྨྲགས་རིག་གནས་བཅས་པར་སྦྱངས་ཏེ་མཁས་པར་
གྱུར། ལུང་བཟང་རི་ཁྲོད་དགའ་ལུན་བྱང་ཆུབ་ཆོས་འཕེལ་སྤིང་གྱི་བསྐྱེད་
དང་ཆོས་ཀྱིས་བསྐྱངས་གསུངས། རྣམ་ཐར་ཞིབ་གསལ་མ་རྟེན།

མཆན། གཙོན་བའི་གེས་རྩལ་ཁྲིམས།

འབྲུངས་ལུལ། ཟེ་དབུས།

འབྲུངས་ལོ། ༡༢༩༩

206 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

འདས་ལོ། ༡༩༡༡

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལྷན་ས།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།

འདི་བས་གཙོད་ཀྱི་རྒྱུད་པ་མང་དུ་སྒྲུངས་ཏེ་སྟེལ། དབུས་སུ་ཕེབས་ནས་པཎ་ཆེན་དཔལ་ལྷན་ཡེ་ཤེས་ལས་བསྟེན་པར་རྒྱགས། གཙོད་ཆུན་གོང་མའི་སྟེ་བར་གྲགས།

མཆན། སྤྱལ་སྤྱོད་འག་དབང་བསྟན་འཛིན་ཆོས་འཕེལ།

འབྲུག་ས་ཡུལ། འབྲིལ་གཞན།

འབྲུག་ས་ལོ། ༡༩༥༠

འདས་ལོ། ༡༩༡༣

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལྷན་ས།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།

འདི་བ་ཡུ་གུར་མོ་བཟང་ཡར་འཕེལ་གྱི་སྤྱལ་སྤྱོད་ཡིན། དབུས་སུ་ཐུགས་གཉེར་གནང་སྟེ་མཁས་པར་གྱུར། བྱབ་ཏུགས་ཆེ་བེད། རྣམ་ཐར་རྒྱས་གསལ་གཞན་མ་རྟེན།

མཆན། དགོན་མཆོག་བསྟན་འཛིན།

འབྲུག་ས་ཡུལ། ཟུར་རྒྱུ་པ་མཐའ།

འབྲུག་ས་ལོ། ༡༩༥༠

འདས་མོ། ༡༤༣༤
 ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལྷན།
 ཟུར་བཞུད་མདོར་བསྟུས།

འདི་བའི་མཆན་གཞན་ལ་མཁན་བསོད་ནམས་བཀྲ་ཤིས་ཟེར། རྒྱུ་
 ཏུས་ཡབ་ཀྱིས་རྟེན་བྱུང་དུ་བྱེད་ནས་མཆན་ལ་དཀོན་མཆོག་བསྟན་འཛིན་
 བཏགས། དགྲུང་ལོ་བཅུ་ལྔ་ལོ་ཡབ་གཤེགས་པས་སྟོན་པོ་ནམས་བསྟོན་ཏེ་
 རབ་ཏུ་བྱུང་དགོས་ཟེར་བ་དང་སྤྱུལ་བསྐྱུངས་དགོས་ཟེར་བ་སོགས་ནང་
 མ་འཆམ། ཁོང་གི་ཡབ་ཁྲིན་དཔོན་བསོད་ནམས་དབང་རྒྱལ་ཟེར་བ་དེ་ཡིན།
 ཀུན་མཁྱེན་འཛིགས་མེད་དབང་པོ་དེར་ཐེབས་སྐྱབས་དགོན་གྲོང་ཐམས་
 ཅད་ཀྱིས་རྟེན་སྐལ་ཞིག་ཁྱུས་པར་བྱ་དཀོན་མཆོག་བསྟན་འཛིན་འདི་རབ་
 ཏུ་བྱུང་བཅུག་ན་བསྟན་འགྲོ་ལ་སྔ་དེས་པས་རྟེན་སྐལ་གནང་ཆོག་གསུངས་
 པ་ལྟར་དགྲུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་སྟེང་རབ་ཏུ་བྱུང་། དབུས་སུ་ཐེབས་ནས་མཁའ་
 པའི་ཆེར་སོན་གྲོང་རྫོང་ལ་སྐྱེས་ཆུང་འདིར་བསྟན་དེ་དགའ་ལྷན་གསེར་ཁྲིར་
 བཞུགས་ན་ལེགས་ཀྱང་། རང་ཡུལ་མདོ་སྨྲད་དུ་ཐེབས་ནས་རྒྱ་པོད་མཆོམས་
 སུ་དགོན་པ་ཞིག་བཏབ་ན་བསྟན་འགྲོར་སྔ་དེས་ལུང་བསྟན་ལྟར་ཐེབས་ཏེ་
 ཟུང་རྒྱ་བྲག་རྩ་དགོན་པ་བཏབ། གསུང་ཚུལ་ལ་ཤིང་རྟའི་སྟོལ་འབྱེད་དང་།
 རིག་སྒྲ་ནམས་ཀྱི་མགྲུལ་རྒྱན་གསེར་ཐྱིང་བྱ་བ་སོགས་མང་བར་བཤད།

མཆན། མགོ་རྟ་འཛིགས་མེད་མཁའ་མཆོག་
 འབྲུངས་ལུལ། མདོ་སྨྲད་དབང་གྲུལ།
 འབྲུངས་མོ། ༡༥༥༣

208 མདོ་སྨད་གྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

འདས་ལོ། མི་གསལ།
 ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།

འདི་བ་མགོ་རྟ་སྒོ་བཟང་མཁས་མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱི་ཡིན། མ་ཟང་བཟ་
 ཤིས་འབྱེལ་དུ་སྤྲུགས་གཞེར་གྱིས་མཁས་པར་གྱུར། དེ་གཞི་རྒྱུད་པའི་ཁྲི་རབས་
 བཅུ་དགུ་བར་བཞུགས། འདས་ལོ་སོགས་རྣམ་ཐར་ཁ་གསལ་མ་རྟེན་ཅིང་།
 སྤྱི་ཕྱིར་སྤྱི་ཕྱི་གཞིས་ཀར་འབྲུངས་ཡུལ་མདོ་སྨད་དབལ་ཤུལ་ཟེར་བ་ལས་ཞིབ་
 ཏུ་མ་རྟེན།

མཆོན། ལྷ་ཁ་སྟན་གྲགས་རྒྱ་མཚོ།
 འབྲུངས་ལུལ། བློ་བྱེད།
 འབྲུངས་ལོ། ༡༧༥༩
 འདས་ལོ། ༡༧༩༩
 ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།

འདི་བ་ལྷ་ཁ་ཏ་ལེ་དུ་ཐོག་སྤྱི་ཕྱིར་གསུམ་པ་ཡིན། འབྲུངས་གཞིས་
 ཏུ་བ་རྣམས་སོག་པོར་སོང་བར་ཆུན་གྱ་ནར་ཟེར་ཞིང་། རྗེས་སུ་ཁོང་འདུང་
 ཁའི་ཞལ་ཆེམས་བཞེན་ཁོ་ཆོར་སོང་། ཁོང་གིས་ཆུན་གྱ་ཁྲི་གུང་ཐང་མཆོག་
 སྤྱལ་གདན་དངས་ཏེ་བྲག་དཀར་རྒྱུད་གྱ་བཅུགས། ཁོང་གི་བྲག་དཀར་ནང་
 ཆེན་གྱང་རི་མཁའ་འགྲོ་མར་སྤུལ་ཡང་སྤུལ་སྤྱད་ལ་ཁ་ནང་ཆེན་དུ་འཕོད་པར་
 བཤད།

མཆོག། འག་དབང་འདམ་དབྱངས་བསྟན་འཛིན་བྱ་མཆོ།
 འབྲུངས་ལྷུང། སྒྱིང་ཡེ་ལ།
 འབྲུངས་ཡོ། ༡༢༥༩
 འདས་ཡོ། ༡༢༩༩
 ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལྷགས།
 ཟུར་བརྒྱུད་མདོར་བསྟན།

འདི་བ་ཟེ་མིང་སྟོང་སྟོར་སྐྱེས་ཏེ་བྱུག་པ་ཡིན། ལྷ་བང་བཀའ་ཤིས་འབྲེལ་
 དུ་ཐུགས་གཉེར་མཛད་དེ་མཁས་པར་གྱུར། ཕྱིས་དབུས་ཐེབས་ཏེ་སྟོབ་གཉེར་
 གནང་སྟེ་ལྷ་རམས་དགེ་བཤེས་ཐོན། སེར་སྨྲད་མཁན་པོར་ཐེབས། གསུང་
 ཚུལ་ལ་ལེགས་བཤད་སྟིང་བོའི་ཡང་འབྲེལ་དང་། ཀུན་གཞིའི་འབྲེལ་བ། སེང་
 གདོང་ཆོས་སྟོར་སོགས་མང་། འུ་སྟོབ་དེ་མོ་ཡོངས་འཛིན་དང་། དུང་དཀར་
 རྒྱལ་སྐྱེ་སོགས་མདོ་དབུས་གཉིས་སུ་མཁས་པ་བཅུང་ལས་འདས་པ་ཡོད།
 ལྷགས་པོ་རི་དང་། ལྷ་ལུའི་མཁན་པོ་ཡང་གནང་། མན་རྩའི་གོང་མ་ཆན་ལུང་
 གིས་རྒྱ་ཡིན་ལྷ་མ་དང་བྲང་ཡིན་ཐམ་ཀ་ལྷ་མའི་འཇམ་ས་ལུལ་ཟེར།

མཆོག། མི་ཉག་རྒྱལ་སྐྱེ་སྐྱེས་བྲིམས་བསྟན་བའི་ཉི་མ།
 འབྲུངས་ལྷུང། མཆོ་སྟོན།
 འབྲུངས་ཡོ། ༡༢༥༥
 འདས་ཡོ། ༡༤༡༤
 ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལྷགས།
 ཟུར་བརྒྱུད་མདོར་བསྟན།

210 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

འདི་བས་མདོ་དབུས་གཉིས་སུ་ཐུགས་གཉེར་གྱིས་མཁས་པར་གྱུར་
སྟེ་རྩོད་གཉིས་སུ་འཕྲིན་ལས་འཕེལ། རྣམ་ཐར་རྒྱས་པ་གྲུང་ཐང་འངས་
པའི་དབྱངས་ཀྱིས་མཛད་པ་ཡིད། བཅའ་ས་ཆོས་ཁྲི་ཀའི་ངོ་བོའི་དཀར་ཆག་
ཡིད། མི་ཉག་སྐྱ་སྤང་གཉིས་པ་དང་སྐྱ་འབུམ་ཁྲི་རབས་སོ་བརྒྱད་པ་ཡིན།

མཆན། རྩ་རུལ་ཁ་ལྗོ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆན།

འབྲུངས་ལྟལ། རྩ་རུལ་ཁ།

འབྲུངས་ལོ། ༡༢༥༥

འདས་ལོ། ༡༥༩༠

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལྷན་ས།

རྒྱུར་བརྗོད་མདོར་བསྟན།

འདི་བ་མདོ་སྨད་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ལ་རྒྱུངས་དེ་མཁས་པར་གྱུར་པ་
ཞིག་ཡིན་འདྲག་གྲུང་། རྣམ་ཐར་ཞིབ་གསལ་མ་ཆེད། ལང་གྲུའུ་གྲུང་རིང་
སོགས་ཀྱི་ཁྲི་བ་མཛད། མན་རྩུ་གོང་མའི་སྐྱ་དོན་མཛད་པས་ཐེན་ཆེན་དུ་མ་
མའི་ཆོ་ལོ་ཐོབ་ཟེར། བོད་གཞུང་གིས་མཁན་ཆས་དང་མཁན་ཐོབ་གནང་།

མཆན། གཉན་ཆེ་རག་དབང་བསྟན་འཛིན་འཕྲིན་ལས།

འབྲུངས་ལྟལ། ལ་ཨོ་སྟེ་ཚོག་ཟེར།

འབྲུངས་ལོ། ༡༢༥༦

འདས་ལོ། ༡༥༡༢

212 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

འབྲུངས་ཡུལ། མི་གསལ།
 འབྲུངས་ལོ། ༡༢༥༢
 འདས་ལོ། ༡༥༡༠
 ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།

འདི་བའི་མཆན་གཞན་ལ་དར་བྱུང་གྲུབ་ཆེན་ཡང་ཟེར། ཆོ་འདུ་སློ་
 བཟང་འཕྲིན་ལས་སྒྲུབ་པ་གཉིས་པ་ཡིན་པས་སྒྲུབ་ཉིང་དུ་བཞུགས། འབྲུངས་
 ཡུལ་མ་རྟེན། ལྷ་ཁང་བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་དང་མཆོ་སྦྲོན་པོའི་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས་
 ཏེ་གྲུབ་ཏུགས་མང་པོ་བསྟན་པས་ཆོ་འདུ་གྲུབ་ཆེན་ཐོགས་ཟེར།

མཆན། ཟུར་ལྷུང་དཔལ་ཆེན་ནམ་མཁའ་འཛིན་མ་མེད།
 འབྲུངས་ཡུལ། རེབ་གོང་ད་ནའི་འབྲོག
 འབྲུངས་ལོ། ༡༢༥༢
 འདས་ལོ། ༡༥༣༡
 ཆོས་རྒྱུ། དགེ་རྒྱུ་རིང་མེད།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།

འདི་བ་གཞོན་དུས་རི་དགས་བརྗོད་པ་དང་། རྒྱན་ངག་གི་ལས་ཁོ་ན་
 བྱས། བོང་ཤུལ་གཙོད་པ་ཞེས་པའི་སྟགས་པ་བསྟེན་ཏེ་དག་པོའི་མདོན་སྦྱོད་
 གྲང་བྱས་སྐད། དགྲང་ལོ་ཉེར་ལྗེའི་སྟངས་འཛིན་ཏེན་གྱི་ལས་ལ་ཞེན་པ་ལོག་ནས།
 མེ་མདའ་བཅག་པའི་སྟངས་དུ་སྒྲུབ་པ་མཛད། ཉམས་ལེན་གཙོ་བོ་དམིགས་བརྩེ་
 མ་ལ་བརྟེན་པའི་སྒྲ་མའི་ནལ་འབྱོར་ལ་བྱས། རོང་བོ་རྒྱུད་པ་གྲུ་ཆང་དང་། རེབ་

གོང་སྟོང་གི་སྤྲུག་མང་གི་སྦྱོར་བདག་གཙོ་བོ་བྱས། སྟོ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་ན་མ་
 རྒྱལ་ལས་རྫོགས་ཆེན་ལ་སྦྱངས། རེབ་གོང་གྲུབ་གནས་བརྒྱད་སོགས་སྤྱུ་བ་
 པ་མཛད། སྦྱང་གི་རྩ་ཆེ་རྫོང་དུ་ལྷ་བ་བཅོ་བརྒྱད་རིང་སྦྱུབ་པ་མཛད་པས་གྲུབ་
 པ་བརྟེས། ཞེ་གསུམ་པར་ཁམས་སྤྱོགས་བརྒྱད་དབྱུག་སྤྱེལ་བས་ལམ་ནས། རྫོ་
 སྤྲ་ཀུན་བཟང་གཞན་པས་དང་སོགས་མཛད། ལྷ་སར་མཆོན་སྤྱོགས་མཁན་
 ཆེན་གྱི་རྒྱུས་སྟོན་ལྟར་མཁར་རྫོམས་ཀྱི་རྫོ་རྫོང་མཛད། མཁར་རྫོམ་དག་སྦྱང་
 ཆོས་སྒྲིབ་ཀྱི་བདག་པོར་མངའ་གསོལ། ཁོང་མཛད་མ་ཉིད་ནས་ཐུགས་རྒྱུད་
 ཀྱི་ཡོན་ཏན་ནམས་རང་རྒྱུད་ལ་འཕྱོང་བྱེད། རྒྱལ་དབང་པཎ་ཆེན་ལྷ་མ་གཉིས་
 དང་། མཁར་རྫོ་ མཁྱེན་བཅེ་འཇིགས་མེད་སྤྱིང་བ་སོགས་གསར་རྟེན་རིས་
 མེད་ཀྱི་སྤྲ་མ་བདུན་ཅུ་ལྷག་བསྟེན་ནས། དགྲུང་ལོ་༤༤ རྟེན་ཕྱིར་རང་ཡུལ་
 དུ་ཕེབས། གཏེར་ལུང་བསེ་ཆང་དང་། རྒྱལ་མཁན་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ། ཅ་ཡུས་
 ལགས་སོགས་མཁར་རྫོམ་དག་སྦྱང་སོགས་གཏེར་ཆོས་མང་སྟེལ། ཞེ་བདུན་པར་
 རྒྱང་དགོན་བཏབ། ཞེ་བརྒྱད་པར་སྦྱར་ཡང་དབྱུག་སྤྱེལ་གྱི་ཏེ་ཆོས་འཕྱོ་ནམས་
 ཞུས། རྟེན་དགེ་བརྒྱད་ནས་རྟེན་མ་རྒྱུད་འབྱུང་སོགས་ལྷུས། ང་གཅིག་པར་རང་
 ཡུལ་དུ་ཕེབས། རེབ་གོང་སྤྲུག་ལ་རི་དྲགས་བརྗོན་པ་དང་། རྒྱུ་རྒྱུ་བྱེད་
 པ། ཆོགས་སྤྱེ་ཆང་བག་མེད་འཕྱང་བ་བཀག། དགྲུ་རོང་སྤྲུག་པ་རྟ་མགིན་
 གིས་བུ་མོ་ཕུལ། རིག་འཛིན་དཔལ་ལྷན་བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་ལུང་བསྟན་ལས། ཕྱག་
 རྒྱ་པར་ཅན་དང་འཕྲད། །གསུངས་པའི་ལུང་བསྟན་ཡོད་གསུངས་ཏེ་མཆོམས་
 གཡོག་དུ་ཉར། གཅན་ཆ་ཉིན་གྱི་བ་ཀྱི་སྤྲུག་པ་ནམས་ལ་ཆོས་འཁོར་བསྒྲིབ།
 གྲུབ་ཆེན་པར་རང་གྲོལ་དང་། རྒྱང་ལུང་རས་པ་སོགས་དང་ཐུགས་འགྲེས་ཤོར་
 བ་ཕྱིས་མཐུན་པོ་བྱང་སྒྲིབ། སྤྱལ་སྤྱི་ཞུས་པར་ང་ལྟར་བྱེད་མཁན་གྱི་སྤྱལ་སྤྱི་
 བྱང་ན་ངའི་སྤྱལ་སྤྱི་ཡིན། དེ་མིན་ན་ངའི་སྤྱལ་སྤྱི་མིན་གསུངས། རེ་ལྷ་བར་འདས།

214 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མེད་ལྷགས་ཆེན།

མཆན། ཁྱི་སྒྱུ་ལ་སྒོ་བཟང་རྒྱལ་མཆན་མེད།
 འབྲུངས་ལྟལ། འཕོ་རའི་ཁྱོམ་ཚོག
 འབྲུངས་ལོ། ༡༢༥༢
 འདས་ལོ། ༡༤༩༩
 ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལྷགས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།

འདི་བས་མདོ་དབུས་གཉིས་སུ་སྟགས་གཉེར་གྱིས་མཁས་པར་གྱུར།
 ཆེ་པོ་དྲུ་ལ་ནས་རྒྱལ་དབང་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོས་དགའ་ལྡན་བསྟན་པའི་
 གསལ་བྱེད། ཨེན་ནི་པཎ་ཏི་ཏའི་ཆོ་ལོ་དང་། ལས་ཆུང་གིས་གཟེངས་བསྟོད་
 མཛད། རོང་བོ་དགོན་ཆེན་གྱི་སྲི་བ་གནང་། ལྷ་མོ་ཉེན་སྲིབ་དང་རྒྱ་བཟང་
 སོགས་དགོན་སྡེ་ཆེ་སྤེལ་ལོ་ཆེར་དབང་ལུང་བཀའ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱན་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ།
 གསུང་རྩམ་ཉིད་ཀྱི་རང་རྣམ་ཉེན་མོའི་འོད་སོགས་པོད་བརྒྱད་ལྷག་ཡོད།
 དགའ་ལྡན་གསེར་སྲི་རྒྱལ་མཆན་མེད་མེད་ལྷུ་ལ་སྒྱུ་ཡིན།

མཆན། རྒྱལ་མཁན་སྒྱུ་ལ་དགེ་འདུན་བསྟན་པའི་ཉི་མ།
 འབྲུངས་ལྟལ། རེབ་ལོར་སྤྱིར་རྒྱ།
 འབྲུངས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༣ ནང་།
 འདས་ལོ། ༡༢༥༢
 ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལྷགས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།

འདི་བ་རྒྱལ་མཁན་ཆེན་མོ་བཟང་ཉི་མའི་སྒྱུ་ལ་སྒྱུ་ཡིན། རོང་བོ་དགོན་

ཆེན་དུ་སློབ་གཉེན་གནང་། དགྲུང་ལོ་བཅུ་བདུན་སྟེང་ཁོང་རོང་བོ་ཐོས་
བསམ་ན་མ་རྒྱལ་སྤྱི་གི་གདན་རབས་བཅུ་དྲུག་པར་ཕེབས། བཅུ་དགུ་བར་
འཇམ་དབྱངས་དགེ་འདུན་བསྟན་འཛིན་ལས་བསྟེན་པར་རྫོགས། དེ་སྐབས་
རོང་བོའི་རྒྱན་ང་ཆད་ལ་ཉེ་བའི་ཉམས་ཆག་བྱུང་བ་སྤར་གསོ་གནང་། སྤྱི་
རྒྱ་དང་ཞོ་འཕོང་གཉིས་ཀྱིས་སྦྱིན་བདག་གི་ཁྱུང་སྤངས་ཏེ་གཡའ་མ་བཟུ་གིས་
འབྲིལ་གསར་འདེབས་མཛད། རབ་བྱུང་༡༩ པའི་མེ་འབྲུག་སྟེང་ལོ་༡༧༧༦ ལོར་
སྤར་ཡང་རོང་བོའི་གདན་རབས་ཉེ་ཤུ་བར་བཞུགས། ལོ་ངོ་བཞི་ལ་བསྐྱུངས།
ཁྱི་བྱུང་སྐབས་དགྲུང་ལོ་ཞེ་གཉིས་ཡིན། དེ་ཕྱིན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་མི་གསལ།

མཆན།	ཁྲ་ལྷོད་ཞབས་བྱུང་ཡེ་གེས་ཕྱན་ཆོགས།
འབྲུངས་ལྟལ།	ཟུང་རྒྱ་མཁར།
འབྲུངས་ལོ།	༡༧༥༧
འདས་ལོ།	མི་གསལ།
ཆོས་རྒྱུ།	དགེ་ལུགས།
ཟུང་བརྗོད་ཨདོར་བསྐྱུས།	

འདི་བ་རྒྱ་བྱིས་ཞིག་དུ་འབྲུངས་ཀྱང་། ཁྲ་ལྷོད་སྐགས་རམས་པ་སློ་
བཟང་བཟོད་པའི་སྤྱལ་སྤྱར་རོས་བཟུང་སྟེ་རྒྱ་རྟ་ལོར་གདན་སར་བཀོད།
རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལྷགས་ཁྱི་སྟེང་ལོ་༡༧༧༠ ལོར་གྲང་དུ་ཞིན་ཟེར་བ་
སོགས་ཀྱིས་ཟུང་རྒྱ་མཁར་གྱི་སྤྱུང་དགུ་བཅེགས་ཀྱི་བདག་པོར་ཞུས། རབ་
བྱུང་བཅུ་བཞི་བའི་རྒྱ་ལོ་སྟེང་ལོ་༡༧༧༩ ལོར་མཁར་ནང་དགོན་ཕྱི་ལོགས་སུ་
སློས་ཏེ་བཏབ་པ་མེ་བོ་དགོན་དགའ་ལྡན་ཆོས་སྤྱི་ཡིན། འདས་ལོ་མ་རྟེན།

216 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

མཆོན། སྒྲིབ་བཟའ་བཅའ་རྒྱུ་སྒྲིབ་བཟའ་དར་བྱས་བྱ་མཆོ།
 འབྲུངས་ལྷུང་། ལྷ་གཉན་མ་ཆེན།
 འབྲུངས་ལོ། ༡༢༥༧
 འདས་ལོ། ༡༥༣༤
 ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུན།

འདི་བཞིང་བཟའ་སྒྲོམ་ཆེན་གྱི་ཡང་སྤྱིད་ཡིན། རྟ་རྒྱ་དགའ་ལྡན་བཟླ་
 ཤེས་འབྱུང་གནས་གསར་འདེབས་སྐབས་ཀྱི་བྱ་རྒྱུན་ཐོག་མ་ཡིན། མདོ་དབུས་
 གཉིས་སུ་ཐུགས་གཉེར་གྱིས་ལྷ་རམས་པ་ཨང་དང་ཐོ་ཐོན། རང་ལྷུང་དུ་
 ཐེབས་ནས་སྐྱེའབྱུང་གདན་རབས་ཞེ་བཞི་བ་དང་། རོང་ཐོ་དཔོན་ཆེན་གྱི་
 གདན་རབས་ཉེར་བརྒྱད་པ་བཅས་སུ་བཞུགས། ཨ་རིག་དགེ་བཤེས་ཆེན་
 མོས་ཤིང་བཟའ་སྒྲོམ་ཆེན་པའི་སྤྱུལ་སྐྱུར་རོས་འཛིན་གནང་། རྟ་རྒྱ་དཔོན་
 པའི་འཛིན་སྐྱོང་གདན། མདོ་དབུས་གཉིས་སུ་མཁས་པའི་གྲགས་པ་ཆེ། སྐྱེ་
 སྤེང་བརྒྱ་གཅིག་མོང་།

མཆོན། རོང་རིག་བར་གྲགས་པ་སྒྲིབ་བཟའ་ལུན་ཆོགས།
 འབྲུངས་ལྷུང་། ཀྱི་རྟི་ཚུལ་གྱི།
 འབྲུངས་ལོ། ༡༢༥༧༥༤
 འདས་ལོ། ༡༥༣༦ ཡས་མས།
 ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུན།

འདི་བས་དབུས་སུ་ཐུགས་གཉེར་གྱིས་ལྟ་རམས་པ་ཐོན། མྱེ་ལོ་༡༤༡༤
 འབྲས་ལྗོངས་མཁན་རབས་༥༩ བར་བཞུགས། རོང་ཆེན་ལྷགས་ནག་པའི་
 གདན་ས་ཀླུ་ལ་རིར་འཛིགས་བྱེད་དང་། ཀུན་རིག་གི་ཆོག་བདག་འཇུག་
 བཅས་བཅུགས། ཀའི་ཀུན་དགའ་ཆོས་འཕགས་དང་ལྷན་དུ་སྐྱེ་ཆང་ལྷ་མོར་
 མཆན་ཉིད་བཅུགས། སྐྱེ་ཆང་ལྷ་མོའི་ཁྲི་རབས་དང་བོར་ཕེབས། བྱང་ཐང་
 འཇམ་པའི་དབྱངས་དང་དབལ་མང་དཀོན་རྒྱལ་སྐྱེ་ཆོས་ལས་ཆོས་བཀའ་
 མང་དུ་གསན། དགྲུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུར་བཞུགས་པར་བཤད། འབྲུངས་འདས་
 ལོ་ཆེགས་གསལ་བའི་ཡིག་ཆ་མ་རྟེན་ཀྱང་། མཛད་ནམ་གྱི་བབ་ལ་གཞིགས་
 བ་མྱེ་ལོ་༡༤༡༥ ཡས་མས་སུ་འདས་པ་ཡིན་ནམ་སྟེ། རྒྱུ་རྒྱུད་ཀྱང་བྱང་རྟེ་
 སྐྱེ་ཐེང་བཞི་བས་ད་ལྟ་ཀའི་བྱེས་པ་གྲུ་ཆང་དུ་སྟོབ་གཉེར་གནང་བཞིན་ཡོད།

མཆན།	ཨ་ལག་གཤམ་དབང་བསྟན་དར་ལྟ་རམས་པ།
འབྲུངས་ལྷུང་།	ཨ་ལག་གཤ
འབྲུངས་ལོ།	༡༥༥༩
འདས་ལོ།	མི་གསལ།
ཆོས་རྒྱུད།	དགེ་ལུགས།
རྒྱུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།	

འདི་བས་དབུས་སུ་མདོ་སྨྲགས་ལ་སྐྱུངས་ཏེ་མཁས་པའི་གྲགས་པ་
 འབར། དགྲུང་གངས་ལྷ་བཅུ་བཀའ་ནས་བྱིར་རང་ལུལ་དུ་ཕེབས་སྐབས་ཨ་
 མས་རང་གི་ཞལ་འདོན་སྟོལ་བསྟོད་ལེགས་བྲིས་མར་འབྲེལ་རྒྱལ་དུ་བཅུག་
 པར་མདོན་བརྗོད་དང་སྟན་འགྲིལ་གིས་བཅིངས་པའི་བསྟོད་པ་དེ་འབྲེལ་མ་

218 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུ་མེ་སྒྲ་གཤམ་ཆེན།

ཤེས་པས་ངོ་ཚས་ཡིད་ནོངས་ཏེ་ཐོས་སྒྲ་བས་ཀྱིས་སྒྲ་འབྲུམ་དུ་ཕེབས་ཀྱང་རིག་གནས་དགེ་ཆན་ཆོད་ལྷན་མ་རག་སྤྱོད་བྱས་ཤིང་ཕྱི་ལ་དུ་ཕེབས་ནས་བསྟན་དར་ལྷ་རམས་པ་ཡིན་པ་གསང་སྟེ་ཐུན་མོང་རིག་གནས་ལ་སྤྱངས་པས་མཁས་པར་གྱུར། སྟན་ངག་དང་། སུམ་རྟགས་དག་ཡིག་སྐོར་མང་པོ་བཅུམས་ཀྱང་། ཁོང་གི་སྟན་ངག་ལ་ཆས་ཉམས་ཡོད་ཅིས་མཁས་པ་ཆོས་གཤད། འདས་ལོ་མ་རྟེན་ཀྱང་ཁོང་དགྲང་ལོ་ཀྱ་གཅིག་པར་སྒྲིབ་དོན་བདུན་མའི་གཏམ་ཐེག་མཆོག་ཉེ་ལམ་བཅུམས་པ་ལ་གཞིགས་ན་དགྲང་ལོ་མཐོན་པོར་བཞུགས་པ་ཤེས་ཐུབ། གསུང་རྩོམ་པོད་གཉིས་ཡོད་པ་སྒྲ་འབྲུམ་དུ་ཤིང་དཔར་ཡོད།

མཆོན།	ཁྱ་དགེ་འཇམ་དབྱངས་བསྟན་པ་ཆོས་འཕེལ།
འབྲུངས་ལུལ།	འབྲིང་བ།
འབྲུངས་ལོ།	ཧ་ལ ༦ ༠
འདས་ལོ།	ཧ་ལ ༥ ༥
ཆོས་རྒྱུ།	དགེ་ལུགས།
ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།	

འདི་བ་འབྲུངས་ནས་ཞག་གསུམ་པར་ཨ་མ་ཞེས་བོས་པ་སོགས་རྟགས་ངོ་མཆར་ཅན་མང་ཞིང་། ཀྱན་མཁུན་འཇིགས་མེད་དབང་བོས་ཁྱ་དགེ་དཔོན་སྟོབ་སྟོམ་ཆན་པའི་སྤྱལ་སྒྲུར་ངོས་འཛིན་མཛད། མདོ་དབྱུས་ཁམས་གསུམ་དང་། རྒྱ་གར་ནག་བལ་པོ་བཅས་སུ་ཕེབས་ཤིང་། བྱ་ཆོད་ཐུང་བོའི་རི་དང་སྤྱ་སྤྱུབ་ཀྱི་སྤྱུབ་ཁང་བཅས་ལ་མཆོད་འབུལ་དང་། བལ་ལུལ་དུ་སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཞེན་གྱི་གདུང་རྟེན་དང་། བྱ་རུང་ཁ་ཤོར་བཅས་ལ་སྒྲ་

དཀར་གསེལ་བ་སོགས་ཆོགས་གསོག་སྐྱབ་སྐྱོང་ཁོ་ནས་ཆོ་མཐར་ཕྱིན་པ་སྟེ་
མཐར་མ་པམ་གཡུ་མཆོ་ནས་སྐྱབ་སྐྱོང་ངང་གཤེགས།

མཆན།	སྟོམ་ཆན་སྟོ་བཟང་བཟ་གིས།
འབྲུངས་ལྟལ།	བྱ་དགེ་སྟོན་ལྟོལ།
འབྲུངས་ལོ།	༡༥༦༠
འདས་ལོ།	མི་གསལ།
ཆོས་རྒྱུ།	དགེ་ལུགས།
རྒྱུ་བཟོད་ཨདོར་བསྐྱུས།	

འདི་བ་ཆས་པ་བོན་ནག་ཟེར་བའི་རྒྱུད་པར་འབྲུངས་པས་བོན་
སྐྱུགས་ལ་སྐྱུངས། ཕྱིས་རབ་དྲུ་བྱུང་བས་དགེ་སྟོང་སོ་མ་སོགས་ཤིང་། བྱ་དགེ་
སྟོ་ལོས་རྒྱ་མཆོའི་ཐུགས་སྒྲུབ་དམ་པར་བྱུང་། ཀུན་མཁྱེན་བར་མ་ལས་བསྟེན་
པར་རྫོགས། ཁོང་གིས་ཀུན་མཁྱེན་བར་མར་སྐྱབ་ཐབས་རྒྱ་མཆོ་དང་། བྱ་
དགེ་སྟོ་ལོས་རྒྱ་མཆོའི་གསུང་འབུམ་གྱི་ལུང་བཅས་སུལ། གསུང་ཚུལ་བྱ་དགེ་
སྟོ་ལོས་རྒྱ་མཆོའི་ནམ་ཐར་རྒྱུར་འདེབས་སོགས་ཡོད། མ་ཡུམ་འདས་རྗེས་
ཟླ་བ་བཞིས་བྱིམ་དུ་བསྟོ་སྟོན་གསུངས་སྐབས་༡༩༩༩་ལོ་ཞེས་ཆོག་འཕྲོ་མེད་
པར་ཡང་ཡང་བཏོན་པས་ཁོང་གིས་ལས་ངན་ཨ་མ་ཤི་ཙེན། ༡༩༩༩་ལོ་འཛད་
དུ་མེད། །ལས་ཆེན་ཨ་མ་ཤི་ཙེན། ༡༩༩༩་ལོ་འཕྲོ་ཞིད་ན། ༡༩༩༩་ལས་སྐྱེས་པའི་
རྩི་རྩེ་ཡོད། །ཅེས་གསུངས་པར་གྲགས། འདི་བའི་རང་བསྐལ་ཆ་ཤས་ཤིག་
བཟ་གིས་འབྱིལ་གྱི་ཨེ་ཤི་ཆོས་འཁོར་སྤིང་གི་འདུ་ཁང་སྐྱུག་དུ་ཡོད་པར་བཤད།
འདི་དང་བྱ་དགེ་སྟོ་བཟང་བཟ་གིས་གཉིས་གཅིག་མིན་པར་སྟུམ་སྟེ། ཕྱི་མ་

220 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

འདི་སྤྱི་ལོ་ ༡༧༤༣ ལོར་འབྲུངས་པས་སོ།།

མཆན། ལྷ་ཞིས་འདིགས་ཅིད་འབྲིན་ལས།

འབྲུངས་ལུལ། བྱ་བྱ་ལྷ་ཞིས།

འབྲུངས་ལོ། ༡༧༤༣

འདས་ལོ། ༡༨༡༥

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།

བྱུང་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།

འདི་བ་བྱང་ཆེ་ཆོས་རྗེ་སློབ་བཟང་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤྱུལ་སྤྱོད་ཡིན། བཟུ་ཤེས་
འབྲིལ་དང་དབྱུས་སུ་བྱགས་གཞིར་གྱིས་མཁས་པར་གྱུར། ཀུན་མཁྱེན་གསུམ་
པ་དབྱུས་ཐེབས་རྗེས། དབལ་ཤུལ་ནམས་ཀྱིས་སྒྲ་མ་བཟང་པོ་ཞིག་དགོས་
ཞེས་ཞུས་པར་འདི་བ་བསྐྱོད་བཞག་གནང་། སྒྲ་བྲང་བཟུ་ཤེས་འབྲིལ་གྱི་སྒྲན་
གུའི་ཁྱི་རབས་རྒྱག་པར་བཞུགས།

མཆན། རྒྱལ་མཁན་ཆེན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཆན།

འབྲུངས་ལུལ། འཕོ་ར་རྒྱ་སྒྲར་བྲང་།

འབྲུངས་ལོ། ༡༧༤༣

འདས་ལོ། ༡༨༡༧

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།

བྱུང་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།

འདི་བས་བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་དང་དབུས་སུ་ཐུགས་གཉེར་གནང་སྟེ་
མཁས་པའི་བྱ་མཆོག་ཏུ་གྱུར། རྒྱུ་དུས་ནས་ཀུན་མཁྱེན་བར་མའི་མཁན་པོ་
སངས་རྒྱལ་རྩོམ་ཆེའི་སྐུ་སྐྱེར་ངོས་འཛིན་གནང་། དགྲུང་ལོ་ཉེར་ལྗེའི་སྟེང་གཞུང་
ནས་ཆོས་འཁོར་རྒྱལ་གྱི་མཁན་པོར་བསྐོས། མདོ་སྨྲད་དུ་གདན་དྲངས་ཏེ་བཀྲ་
ཤིས་འབྲིལ་གྱི་ཁྲི་རབས་ཉེར་གསུམ་པར་ཐེབས། རྩ་འབྲམ་གསེར་ལུང་དུ་སྐྱབ་
སྟེ་བཅུ་གས། ཆོ་གན་པེ་ཤིང་གི་ཁྲིར་ལན་གསུམ་ཐེབས། དེར་མཆོན་ཉིད་
བཅུ་གས། གསུང་རྩོམ་མདོ་སྟེ་རྒྱན་གྱི་མཆན་འབྲེལ་སོགས་པོད་དུ་གཡོད།
སྤྱིང་དགོན་མཆོག་དབྱེས་པའི་སློ་བྱོས་ཀྱིས་མཛད་པའི་རྣམ་ཐར་ཡོད།

མཆོག།	གྲུང་ཐང་དགོན་མཆོག་བསྐྱན་བའི་སྨྲོན་མེ།
འབྲུངས་ལུ་ལ།	མཛོད་དགེ་སྨྲ།
འབྲུངས་ལོ།	ཧ་ལ་ཨ་ཨ་
འདས་ལོ།	ཧ་ཨ་ཨ་
ཆོས་རྒྱུ།	དགེ་ལུགས།
ཟུར་བཙོད་མདོར་བསྐྱས།	

འདི་བ་གྲུང་ཐང་ཁྲི་ཆེན་སྐུ་ཐེང་གསུམ་པ་ཡིན། མདོ་དབུས་གཉིས་
སུ་ཐུགས་གཉེར་གནང་སྟེ་མཁས་མང་བྱེ་བའི་ནང་གི་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་ཏོག་ལྟར་
གྱུར་ཅིང་། མདོ་སྐྱེས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་ཤིན་ཏུ་མཁས་པར་མ་
བད། རྒྱ་ཡིག་སོག་ཡིག་གྲང་མཁྱེན། བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་གྱི་ཁྲི་རབས་ཉེར་གཅིག་
པར་བཞུགས། གསུང་རྩོམ་པོད་ཆེན་བཅུ་གཉིས་ཡོད་པ་ཆང་མ་ཡབ་རྩེ་སྤྱི་
མ་འཛམ་དབྱངས་བཞད་པའི་ཡིག་ཆ་འཛིན་མཁན་དགོན་མ་ལག་ཐམས་

222 མདོ་སྨད་གྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མེ་ལྷ་གྲགས་ཆེན།

ཅད་གྱིས་ཡིག་ཆར་བཅི་ཞིང་། རྣམ་ཐར་ཐུགས་སྲས་དབལ་མང་དགོན་
མཆོག་རྒྱལ་མཆན་གྱིས་མང་ད་པ་ཡོད།

མཆན། མཁན་པོ་དག་དབང་རྩྭ་ལ་ཁྲིམས།

འབྲུངས་ལྗེ། ལྷ་རྒྱ།

འབྲུངས་ལོ། ༡༧༤༣

འདས་ལོ། མི་གསལ།

ཆོས་རྒྱ། དགེ་ལུགས།

རྒྱུ་བརྒྱུ་མདོར་བསྟུས།

འདི་བས་ལ་མོ་བདེ་ཆེན་དང་དབུས་སུ་ཐུགས་གཉེར་གྱིས་མཁས་
པར་གྱུར། གུན་མཁྱེན་འཛིགས་མེད་དབང་པོའི་ཡོངས་འཛིན་གནང་།
གཞུང་ནས་སློ་མང་མཁན་པོར་བསྐོས། འདས་ལོ་མ་རྟེན།

མཆན། བཀྲ་བར་སློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ།

འབྲུངས་ལྗེ། རྟེ་འཕེལ་ཐོག

འབྲུངས་ལོ། ༡༧༤༩

འདས་ལོ། ༡༨༣༡

ཆོས་རྒྱ། དགེ་ལུགས།

རྒྱུ་བརྒྱུ་མདོར་བསྟུས།

འདི་བ་རྒྱུ་དུས་ཆོས་སྟེ་དགའ་ལྷན་དོན་གྲུབ་སྤྱི་དུ་ཞུགས། ཕྱིས་

སྤྱད་བྱས་ལ་ཐེབས་ཏེ་ཐུགས་གཉེར་གྱིས་སྤྱིང་བསྐྱེད་མཆན་བཏགས་བཞེས།
 དགའ་ལྷན་དོན་གྲུབ་སྤྱིང་དུ་མཆན་ཉིད་བརྩམས། གསུང་ཚེས་སློ་སྦྱང་བྱང་
 ཆེན་བཟོད་པའི་བདེ་ལམ་དང་། རྩ་རག་གསེར་ལྷན་གྱི་ནུམ་ཐར་སོགས་ཆོས་
 ཆན་ང་ལྷ་ཡོད་པར་བཤད།

མཆན།	བཀའ་འགྲུར་བ་དགོན་མཆོག་དཔལ་འཛིན།
འབྲུངས་ལུལ།	ཨ་མཆོག
འབྲུངས་ལོ།	ཧ་ལྷུ་
འདས་ལོ།	ཧ་ལྷུ་
ཆོས་རྒྱུ།	དགེ་ལུགས།
རྒྱུར་བཟོད་མདོར་བསྐྱུས།	

འདི་བས་བཟླ་ཤིས་འབྲིལ་དུ་ཐུགས་གཉེར་གྱིས་མཁས་པར་སྦྱངས།
 ལ་གྱའི་དགོན་དང་། ལྷག་ཆང་ལྷ་མོ། ལྷ་རི་མགུལ། ཨ་མཆོག་དགོན། སྤོན་
 ཐོ་ཐང་བཅས་ཀྱི་ཁྲིར་བཞུགས། བཟླ་ཤིས་འབྲིལ། སྦྱ་འབུམ། ཅོ་ཞེ་དགོན་
 ཆེན་སོགས་འདུས་ཕྱེ་མང་པོར་དབང་བཀའ་ཆོས་དང་། ལྷག་པར་བཀའ་
 འགྲུར་གྱི་ལུང་རྒྱན་ཆར་བརྩུ་བདུན་གནང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བཀའ་འགྲུར་
 བ་སོགས་པ་ཡིན་ནམ་སྟེ།

མཆན།	མཆོད་དགེ་དཔལ་ལྷན་གྲགས་པ།
འབྲུངས་ལུལ།	མཆོད་དགེ་སྦྱང།

224 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མེ་ལྷ་གྲགས་ཆེན།

འབྲུངས་ལོ། ༡༧༤༤

འདས་ལོ། ༡༩༤༠

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུན།

འདི་བས་བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་དུ་མདོ་སྨད་མཁས་པ་ལོངས་སྤྱོད་མཁས་པ་མཁས་པར་
སྦྱངས། ཀུན་མཁྱེན་སྐུ་མཁའ་བཀའ་བཞེན་ཐུབ་བཀའ་སློབ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་
ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་ཡོངས་འཛིན་གནང་། བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་གྱི་དོ་རྩེ་འཛིན་
པ་དང་དུས་འཁོར་གྱི་རབས་ཉི་ཤུ་བ་དང་། ཆོགས་ཆེན་གྱི་རབས་སོ་བརྒྱད་
པར་ཐེབས། དུམ་དགེའི་ཁྲིར་ཡང་བཞུགས།

མཆོན། རྒྱ་ནང་དག་དཔར་སྟོན་གྲགས།

འབྲུངས་ལུལ། མཆོ་སྟོན་གཡོན་ཏུ།

འབྲུངས་ལོ། ༡༧༤༤

འདས་ལོ། ༡༩༤༡

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུན།

འདི་བ་མཆོ་སྟོན་གཡོན་ཏུ་ང་སྐད་མངའ་ཞབས་སུ་འབྲུངས།
རུས་རྩེ་ཆེན་ཆོས་རྩེ་ལས་རབ་དུ་བྱུང་། བཅུ་གསུམ་པར་བྱ་བྲུང་དུ་ཐེབས་
ནས་མཁན་ཆེན་དག་དབང་བསོད་ནམས་སོགས་བསྟེན་ནས་གཞུང་ཆེན་ལ་
སྦྱངས་པས་མཁས་པར་བྱུང་། ཞི་དགུ་བར་བྱ་བྲུང་སྐུ་མ་གཞུང་ལས་པ་དང་།
ལྷ་བཅུ་བར་སྐུ་མ་དབུ་མཛད་། དེ་ནས་རྒྱུད་ཁྲི། ང་དགུ་བར་བྱ་བྲུང་གདན་

རབས་ང་བརྒྱུད་པར་བཞུགས། དེ་སྐབས་གདན་སའི་འདུ་ཁང་ལ་མེ་སྦྲོན་
 ཆེན་པོ་ཐེབས། ལྷི་ལོ་ ༡༤༡༧ ལོར་བྱ་བྱང་གདན་རབས་བཅམས། སྤྱལ་སྤྱི་
 ཡང་ཡོད་གསུངས།

མཆེན། བེས་པ་དག་དབང་མི་པམ་རྒྱ་བ།

འབྲུངས་ལྷུ་ལ། མར་ནང་བེས་ཐང་།

འབྲུངས་ལོ། ༡༧༤༧

འདས་ལོ། ༡༨༠༧

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལྷགས།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།

འདི་བ་རྩལ་དུས་བེས་པ་དག་བཤེས་ཤེས་རབ་བསྟན་འདོན་གྱི་སྤྱལ་
 སྤྱར་ངོས་བཟུང་། བདེ་ཆེན་པ་ཤེས་རབ་འོད་ཟེར་ལས་སུམ་ཉགས་དང་། ཨ་
 བྱང་དག་དབང་མཆོན་རབ་ལས་སྟན་དག་སོགས་སྤྱངས། ཤར་དགེ་འདུན་
 འཕྲིན་ལས་རབ་རྒྱས་ལས་བསྟེན་པར་རྒྱུགས། མཁན་ཆེན་བྱང་ཡིག་སྟོ་
 བཟང་རྒྱ་མཚོ་དང་། དཔོན་ལུང་བ་མང་སྐལ་བཟང་ཡེ་ཤེས་དར་རྒྱས། ཞང་
 བ་སྟོམ་ཆེན་སྟོ་བཟང་རྒྱ་མཚོ། ཐུབ་བཀའ་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ་སོགས་བསྟེན་ཏེ་མདོ་
 སྟགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྤྱངས་པས་གཞན་རྒྱུ་མི་འདོག་པའི་
 མཁས་པའི་བྱ་མཆོག་དུ་གྱུར། གསུང་ཚོམ་ཤར་སྤྱི་ཤེང་གསུམ་པའི་ནམ་ཐར་
 སོགས་པོད་གསུམ་ཚམ་ཡོད། དགྲུང་ལོ་བཞི་བརྒྱའི་ཐོག་རོང་བོའི་ཁྲི་རབས་
 ཉེར་གཉིས་པར་ཐེབས་ཀྱང་ལོ་དེ་ཉིད་དུ་འདས། ཐུབ་བཀའ་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མས་
 དེ་སྐབས་འཆད་ཚོམ་གསུམ་ལ་མངའ་བརྟེན་པ་འདི་བ་དང་གྲུང་ཐང་བསྟན་

226 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་བྲགས་ཆེན་།

པའི་སྒྲོབ་མེ་ལས་སྟག་པ་མདོ་དབྱས་ཁམས་གསུམ་ན་མེད་པར་བསྟགས།

མཆན། དབལ་མང་རྒྱུ་བ་དགོན་མཆོག་ཆོས་འཕེལ།

འབྲུངས་ལྟལ། ཟླ་བྲང་ཟླས་བྱག

འབྲུངས་ལོ། ༡༥༦༥

འདས་ལོ། ༡༥༩༤

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལྷགས།

བྱར་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།

འདི་བའི་ཡབ་ལུམ་གཉིས་རོང་བོ་སྐྱེ་ནས་ཡིན་ཡང་སྤང་འབྲམས་ཀྱིས་
 ཟས་བྱག་དུ་སྟེབས་སྐབས་འདི་བ་འབྲུངས། དེ་ནས་ཡབ་ལུམ་སྤང་དང་བཅས་
 འབྲམས་ནས་སོག་པོའི་དབལ་མང་སྟེ་ཁྲོད་དུ་བྱིན། ཀུན་མཁྱེན་བར་མས་
 སྟོབ་དཔོན་བཟླ་ཤིས་རྒྱ་མཆོའི་སྤུལ་སྐྱར་ངོས་འཛིན་གནང་། བཟླ་ཤིས་འབྲེལ་
 དུ་བཞུགས་ཏེ་མདོ་སྟགས་མཐའ་དག་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས་ནས་དེ་གའི་
 ཆོགས་ཆེན་ཁྲི་རབས་ཉེར་དགུ་བ་དང་། མང་གི་ཞུ་ཆེའི་ཁྲིར་ལན་གསུམ་
 བཞུགས། མང་གི་ཨེལ་ཆེར་དབྱས་སུ་ཕེབས། གཞུང་གིས་པཎ་ཏི་ཏའི་ཆོ་ལོ་
 གནང་བས་དབལ་མང་པཎ་ཏི་ཏའི་ཐོགས།

མཆན། མཁས་བྱུང་ཆེན་པོ་དགོན་མཆོག་མེ་རྒྱེ།

འབྲུངས་ལྟལ། ལྷན་ར།

འབྲུངས་ལོ། ༡༥༦༥

འདས་ལོ། ༡༤༩༩
 ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བརྗོད་ཨདོར་བསྐྱུས།

འདི་བ་ཀུན་མཁྱེན་འཛིགས་མེད་དབང་པོས་བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་དུ་ཆོས་
 ལྷགས་གནང་བཅུག། དབུས་སུ་སྤིང་དེ་ཐུགས་གཉེར་གནང་ནས་ལྷ་རམས་
 ཡང་དང་པོ་ཐོན། ཕྱིས་ཀུན་མཁྱེན་གསུམ་པ་ངོས་འཛིན་བྱེད་སྐབས་ཅེ་ཤོད་
 གཉིས་བཀའ་བཀོས་ཀྱིས་མན་རྩའི་ཤོང་མར་ལྷས་ཏེ་ཨེ་ཉི་ནི་མེ་ཁྱེན་མཁའ་པོའི་
 ཆོ་ལོ་དང་སྐུལ་སྐྱའི་ཡོངས་འཛིན་དུ་བསྐྱོས། མཆོག་སྐུལ་དགྲུང་ལོ་ནི་ཤུར་
 ཐེབས་རག་དུ་ཐམ་ཀ་གཏད། ཆོ་ལོ་ད་ཆང་དགོན་དང་ཆོ་གན་པེ་ཤིང་བཅས་
 ཀྱི་ཁྲིར་བལྟགས་ཤིང་། མདོ་སྨྱད་ཀྱི་ཡུལ་གྱུ་ཀུན་དུ་ཆོས་སྤིང་ཀྱི་ཐུག་རྗེས་ཟབ།
 བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་ཀྱི་ཁྲི་རབས་ནི་ཤུ་ཙུ་ལ་ཡིན། འདས་ལོ་མ་རྗེད།

མཆོན། ཟམ་ཆོ་ཁྲི་སྐུལ་འཛིགས་མེད་ནམ་མཁའ།
 འབྲུངས་ཡུལ། བཀ་ཐུག་ཅན་སྐུ་ཤོག་ འབའ་སྐར་ཆེན་ཐང་།
 འབྲུངས་ལོ། ༡༥༤༤
 འདས་ལོ། ༡༤༩༡
 ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བརྗོད་ཨདོར་བསྐྱུས།

འདི་བ་དགྲུང་ལོ་གསུམ་ལོན་སྐབས་གཟན་ཤམ་དགོས་གསུངས་ཏེ་
 འབུལ་དགོས་བྱུང་། ཀུན་མཁྱེན་འཛིགས་མེད་དབང་པོས་ཟམ་ཆོ་གསེར་ཁྲི་
 ནམ་མཁའ་བཟང་པོའི་སྐུལ་སྐྱར་ཐག་བཅད་དེ་བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་དུ་ཐུགས་

228 མདོ་སྨད་གྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མེད་ལྷ་གསལ་ཆེན།

གཞིར་གྱིས་མཁས་པར་གྱུར། ཆོ་གན་པེ་ཤིང་དང་། ར་བ་སྒོ་མང་སྒར། དམུ་
དགེ་འཁོར་ལོ་འེ་དགོན་བཅས་གྱི་ཁྱི་བ་མཛད། རྒྱ་ནག་དུ་ཕེབས་ཏེ་ཡུང་དུ་
དགོན་པའི་ཁྱི་བ་དང་། ཐམ་ཀ་སྒྲ་མ་རྒྱུང་བ་བྱས། དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་ལུགས་
གཞིས་གྱི་མཛད་པ་ལེགས་པར་བསྐྱབས་ཤིང་། གཤེགས་ཁར་མན་རྩའི་རྒྱལ་
སྐས་ཏྲི་བཀྲང་ལ་བྱག་སྤེང་དང་ཡི་གེ་གནང་བས་ཁོ་བཤུམ་ཟེར། གྱུ་ཆེན་རྒྱལ་
བོས་ནི་ཐོག་སྤྱི་ཆོ་ལོ་གནང་། སྐྱུ་སྤེང་གསུམ་པ་དགྲུང་ལོ་བཅུ་གཞིས་སྤེང་
གཤེགས།

མཆོན།	ཨ་ཀྲུ་སྒྲི་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆོན།
འབྲུངས་ཡུལ།	མཆོ་སྒྲོན།
འབྲུངས་ལོ།	ལྷ་ལྷ་པོ་
འདས་ལོ།	ལྷ་ལྷ་པོ་
ཆོས་རྒྱུད།	དགེ་ལུགས།
ཟུར་བཞོན་མདོར་བསྐྱས།	

འདི་བའི་འབྲུངས་ཡུལ་ཞིབ་གསལ་མ་ངེས། ཨ་ཀྲུ་སྐྱུ་སྤེང་གསུམ་པར་
ངོས་འཛིན་གྱིས་སྐྱུ་འབུམ་དུ་བྱགས་གཞིར་གནང་། སྤྱི་ལོ་ལྷ་ལྷ་པོ་ ལོར་མན་
རྩའི་གོང་མ་ཆོན་ལུང་གིས་གདན་འདྲེན་བྱས་པ་ལྟར་ཕེབས་པས་གྲུ་ཅང་
དབུ་སྤྱི་འཇུག་གནང་། ཕྱིར་ཕེབས་ནས་སྐྱུ་འབུམ་གདན་རབས་བཞི་བཅུ་
བར་བཞུགས། དེ་སྐྱབས་ཁལ་ཁ་རྩེ་བཅུན་དམ་པའི་ཡོངས་འཛིན་དུ་ནན་ཞུས་
བྱས་པར་བརྟེན་སོག་ཡུལ་དུ་ཕེབས།

མཆན། ལྷུལ་སྤྱོད་འདམ་དབྱངས་བསེས་གཉིན།
 འབྲུངས་ལྷུལ། མཆོད་དགོ་བྱ་སྟོན་མ།
 འབྲུངས་ལོ། ༡༥༤༧
 འདས་ལོ། ༡༥༥༥
 ཆོས་རྒྱུ། དགོ་ལྷུགས།
 ཟུར་བཞོད་མདོར་བསྟུས།

འདི་བ་ཆེ་དབྱུངས་གཤམ་པ་བཟང་པོའི་སྤྱུལ་སྤྱོད་ཡིན། བཟ་ཤིས་འབྲིལ་
 ཏུ་ཐུགས་གཉེར་གནང་། དབྱུངས་སུ་ཡང་ཕེབས། རྣམ་ཐར་སྡེ་ཁྲི་སྟོ་བཟང་
 རོན་གྱུ་བ་ཀྱིས་མཛད་པ་རིན་ཆེན་སྤེང་མཛེས་བྱ་བ་ཡོད། གསུང་ཚུལ་པོད་
 རྒྱུང་གཅིག་བཞུགས། བོད་མའི་རི་ཁྲོད་བདེ་ཆེན་བསམ་འགྲུབ་སྤྲིང་གནས་
 སྟོས་ཏེ་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱུངས། འདི་བས་སྤྱོད་ཆུང་དགོན་དགོ་ལྷུགས་སུ་འགྱུར་རྗེས་
 དེར་བྱམས་སྤྱོད་ཐོག་ཆད་མ་སོགས་ཏེ་ན་མང་བཞེངས་ཤིང་དཀར་ཆག་
 བཅུམས།

མཆན། གྲང་བྱ་ཞབས་བྱུང་འདམ་དབྱངས་སྐལ་ལྡན།
 འབྲུངས་ལྷུལ། མཆོ་སྟོན།
 འབྲུངས་ལོ། ༡༥༤༧
 འདས་ལོ། ༡༥༥༡
 ཆོས་རྒྱུ། དགོ་ལྷུགས།
 ཟུར་བཞོད་མདོར་བསྟུས།

འདི་བས་བཟ་ཤིས་འབྲིལ་ཏུ་ཐུགས་གཉེར་ཆེས་ཆེར་གནང་སྟེ་མཁས་

230 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མེ་ལྷ་གྲགས་ཆེན།

པར་གྱུར་ནས་དེ་གའི་ཁྲི་རབས་སོ་བཞི་བར་ཕེབས། རང་དགོན་བཟང་ཤིས་
བདེ་ཆེན་སྤིང་དུ་འདུ་ཁང་རྟེན་བརྟེན་པ་བཅས་བཞེངས་ཏེ་ཀུན་མཁྱེན་
མཆོག་རབ་གནས་སུ་གདན་དྲངས། སྤྱི་གཤེགས་སྐབས་ནག་ཚང་སྤྱི་རྟེན་གྱིས་
དེ་རིང་བྱང་ཚུགས་ཀྱི་དགོན་སྡེ་ཆེན་པོ་ཞིག་ན་གནས་བཅུན་བ་ཀྱི་ལའི་སྤྱུ་
བ་བསྐྱ་བཞིན་ཡོད་གསུངས་པ་དམ་པ་འདི་ཉིད་ཡིན་པར་སྤྲེང་།

མཆན། ལྷ་ཤོད་རག་དབང་དར་བྱས།

འབྲུངས་ལུལ། ལྷ་ཤོད།

འབྲུངས་ལོ། ༡༧༦༧

འདས་ལོ། ༡༨༤༦

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།

རྒྱུར་བརྗོད་མདོར་བསྐྱས།

འདི་བ་དགྲུང་ལོ་སྤུས་རྩའི་བར་ཨ་འཕོའི་བན་ཡ་ཞེས་འབྲུམས་པ་
གྲགས་ཅན་ཞིག་ཡིན། དེ་ནས་བྱིས་ཐབས་སྤངས་ཏེ་བཟང་ཤིས་འབྲིལ་དུ་ཞུགས།
ཚུལ་ཁྲིམས་ཤིན་ཏུ་གཙང་ཞིང་དགེ་བཤེས་ཐོན་ནས་སྤན་པའི་ཁྲི་རབས་བཙོ་
ལྷ་བར་བཞུགས།

མཆན། རག་དབང་ལྷོ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆན།

འབྲུངས་ལུལ། སོ་ཉིད་གཡོན་ཏུ།

འབྲུངས་ལོ། ༡༧༧༠

འདས་ཡོ། ༡༥༥
 ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བརྗོད་ཨདོར་བསྟུས།

འདི་བ་ལྷང་ལུང་པཎ་ཏི་ཏེ་ལྷོ་བཟང་དཔལ་འབྱོར་ལྷན་གྲུབ་གྱི་སྤྱལ་
 སྤྱི་ན། མདོ་དབྱུས་གཉིས་སུ་གཞུང་ལུགས་རབ་འབྱམས་ལ་མཁས་པར་
 སྦྱངས། རྒྱལ་དབང་བརྒྱད་པས་པཎ་ཏི་ཏེ་ལྷོ་ཆོས་དང་། དབྱུག་དུགས་མེར་
 བོ། ཐམ་ཀ་ཆེ་ཆུང་བཅས་བསྟུལ། མན་རྩ་ཆན་ལུང་གིས་ཤེ་ཅིན་དུ་གདན་
 འདེན་ཞུས་པ་ལྟར་དེར་ཆོས་འཁོར་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱོར། གསུང་ཚུལ་ཤོད་བདུན་
 ཡོད། ལྷང་ལུང་དགོན་པར་མཆན་ཉིད་བཅུགས།

མཆན། དགོན་མཆོག་བསོད་ནམས།
 འབྲུངས་ལུལ། ཁོ་ཆེ་ལྷ་སྤེ།
 འབྲུངས་ཡོ། ༡༥༥༠
 འདས་ཡོ། ༡༥༥
 ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བརྗོད་ཨདོར་བསྟུས།

འདི་བ་ཆུང་དུས་ལྷུགས་རྗེར་ཡོད་སྐབས་ཀྱན་མཁྱེན་བར་མ་ཁོ་ཆེར་
 ཐེབས་ཤིང་མདུན་དུ་ཤོས་ཏེ་ཆོང་རེབ་ཅིག་ལ་དགོན་པར་ཤོག་གསུངས་པ་
 བཞིན་བཀའ་ཤིས་འབྱེལ་དུ་ཞུགས་ཏེ་སྤྱགས་གཉེར་གནང་། མཁས་པར་གྱུར་
 ཏེ་ཨ་མཆོག་དང་དགོན་གསར་རབ་རྒྱས་སྤིང་གི་ཁྲིར་བཞུགས། བཀའ་ཤིས་
 འབྱེལ་གྱི་ཁྲི་ཐོག་སོ་རྒྱུག་པར་ཐེབས། འདི་བ་དང་འབའ་ལིང་ཞབས་རྩུང་།

232 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

སུ་ཉིད་ནོར་བུ། ཐོར་གོད་ཆོས་ལྷན་བཞེས་བྱང་གི་དགོན་སྡེ་ནམས་སུ་དམ་
བཅའ་བཞག་པས་སྐད་གྲགས་བྱང་ཞིང་། གཤེགས་ཁར་ཀུན་མཁྱེན་རིན་པོ་
ཆེར་ངེད་ལ་སྦྱལ་སྦྱ་ཅིང་། ཡོང་བྱ་བ་ན་སྤར་ཉྩར་གྲ་རྒྱུང་བྱས་ནས་ཡོང་ན་དེ་
ཡིན་ཞུས་ཟེར།

མཆན། དགེ་འདུན་ཆོས་ཀྱི་དབང་བྱུག

འབྲུངས་ལྟལ། རོར་མོ་བསེ་རྒྱུ་མ།

འབྲུངས་ལོ། ༡༥༥༣

འདས་ལོ། ༡༥༩༦

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།

རྒྱུར་བརྗོད་མདོར་བཟུས།

འདི་བ་རོང་ཆེན་ལྷགས་ནག་པ་སྦྱ་ཤེང་བྱག་པ་ཡིན། གཡེར་གཤོང་
དགེ་འདུན་རྒྱ་གྲགས་ལས་བསྟེན་པར་རྫོགས་ཏེ་གཞུང་ལུགས་ལ་སྦྱངས། ཀུན་
མཁྱེན་འཇིགས་ཅིང་དབང་པོའི་དགོངས་རྫོགས་སུ་ལ་མོའི་དོད་དུ་འདི་བ་
གདན་བྲངས། ལྷགས་ཁྱིར་གཤེགས་ཟེར་བའང་ཡོད་སྟངས།

མཆན། འཛན་པ་ཞེས་རབ་བཟུ་ཞེས།

འབྲུངས་ལྟལ། རྒྱུར་ཆའི་འཛན་པ།

འབྲུངས་ལོ། མི་གསལ།

འདས་ལོ། ༡༥༥༩

ཟུར་བརྗོད་ཨདོར་བསྐྱུས།

འདི་བ་དཔོན་སྟག་ཤམ་ཅན་དང་། སྒ་ཆེན་པོ་དྲན་པ། དྲན་པ་ནམ་
མཁའ་སོགས་སྤྱེ་འཁྱར་གྱི་གྲུབ་ཐོབ་མང་བོ་བྱོན་པའི་རྒྱུད་དུ་འཁྱུངས། གནས་
ངེས་མེད་ཀྱིས་ཆོས་འཆོལ་ལ་ཞུགས་ཏེ་ཟབ་དོན་གཙོད་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་ལ་གཞིལ།
རྣམ་ཐར་རྒྱལ་མཁན་ཆེན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་མཛད་པ་ལ་ཐུ་ཐེ་ལའི་ཕྱིང་
བ་ཞེས་པ་ཡོད། འདི་བ་དྲན་པ་དཀོན་མཆོག་དར་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེ་གོང་མ་ཡིན།
འཁྱུངས་ལོ་མ་རྟེན།

ཨཆན།

འགྲུང་རྩོམ་འཛིགས་མེད་རྒྱལ་ཨཆན།

འཁྱུངས་ལུལ།

ཆེ་གཞུང་ཨད་ཨཆན།

འཁྱུངས་ལོ།

ཧ་ལ་ཧ་

འདས་ལོ།

ཧ་ལ་ཧ་

ཆོས་རྒྱུད།

དགེ་ལུགས།

ཟུར་བརྗོད་ཨདོར་བསྐྱུས།

འདི་བས་བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་དུ་ཐུགས་གཉེར་གྱིས་མཁས་པར་གྱུར།
ཀུན་མཁྱེན་མཆོག་གིས་འགྲུང་རྩོམ་སྒྲུལ་སྒྲུར་ངོས་འཛིན་གནང་། བཀྲ་ཤིས་
འབྲིལ་གྱི་གདན་རབས་ཉེར་དུག་པ་ཡིན།

ཨཆན།

མེར་ལི་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་ཨཆན།

འཁྱུངས་ལུལ།

བསང་གཞུང་།

234 མདོ་སྨད་གྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མེ་སྒྲ་གྲགས་ཆེན་།

འབྲུངས་ལོ། ༡༧༧༩

འདས་ལོ། ༡༨༡༥

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།

འདི་བ་དོར་རབ་བརྟན་རྒྱ་མཆོའི་སྤྱལ་སྤྱོ་ཡིན། བཟ་གིས་འབྲིལ་དུ་
ཐུགས་གཉེར་གྱིས་མཁས་པར་གྱུར། བཟ་གིས་འབྲིལ་ཆོགས་ཆེན་ཁྲི་རབས་
ལྔ་བ་ཡིན།

མཆན། རྒྱ་ཆོགས་ལོང་གི

འབྲུངས་ལུལ། ལྷོ་ཤོད།

འབྲུངས་ལོ། ༡༧༧༩

འདས་ལོ། ༡༨༤༤

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།

འདི་བ་དགུང་ལོ་བརྒྱ་དགུའི་ལྷོང་བྱིམ་ཐབས་སྤངས་ཏེ་ཐོས་སྒྲུབས་
གྱིས་བཟ་གིས་འབྲིལ་དུ་ཐུགས། མདོ་སྨད་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་
སྤངས་ཏེ་རྩོམ་མས་པ་ཐོན། བཟ་གིས་འབྲིལ་གྱི་ཁྲི་རབས་ལོ་བདུན་པར་
བཞུགས། མདོར་དགེ་དཔོན་གསར་དང་། ཨ་མཆོག་བདེ་མོ་ཐང་གཉིས་
སུའང་འཆད་ཉན་བསྐྱངས།

མཆན། མྱིང་དགོན་མཆོག་དབྱེས་པའི་ལྷོ་གྲོས།
 འབྲུངས་ལུལ། བསང་གི་ཕྱི་བའི་ལྷ་སྒྲེ།
 འབྲུངས་ལོ། ༡༥༥༩
 འདས་ལོ། ༡༥༩༥
 ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།

འདི་བ་ཀུན་མཁྱེན་བར་མས་སྤིང་དོན་གྲུབ་ཆུ་མཆོའི་སྤྱུལ་སྐྱར་རོས་
 འཛིན་གནང་། བཟ་ཤིས་འབྲེལ་དུ་བྱུགས་གཉེར་གྱིས་མཁས་པར་གྱུར། དམུ་
 དགེ་དང་། མཛོད་དགེ་དགོན་གསར་རབ་རྒྱས་སྤིང་བཅས་ཀྱི་སྒྲ་མ་མཛད།
 བཟ་ཤིས་འབྲེལ་གྱི་ཁྲི་རབས་ཉེར་བརྒྱད་པར་བཞུགས། གསུང་ཚུལ་བསྟོད་
 ཆོགས་དང་པར་ཕྱོན་ཚུལ་འཕྲོ་ཅན་ཡིད།

མཆན། འདན་མ་དཔལ་ལྷན་ཟུར་བསྟན་ཆུ་མཆོ།
 འབྲུངས་ལུལ། རྒྱ་ཡག་འབྲོག་
 འབྲུངས་ལོ། ༡༥༥༤
 འདས་ལོ། ༡༥༩༥
 ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།

འདི་བས་མདོ་དབུས་སུ་གསན་བསམ་མཛད་ཅིང་ཉམས་ཉོགས་
 མཐར་ཕྱིན་ཏེ་བྱང་གི་དགོན་ཆེན་བཞིའི་ཁྲིར་ཐེབས། རྒྱལ་དབང་བརྒྱད་པས་
 ཞེ་རི་པཎ་ཏེ་ཏ་མཁན་པོའི་ཆོ་ལོ་གནང་། འདི་བས་སེམས་ཉིད་ཨ་ཁུང་སྤྱུལ་

236 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མེ་སྒྲ་གྲགས་ཆེན།

སྐྱེ་ལས་གཙོད་ཀྱི་སྒོར་གསལ་ཞིང་། སྒྲ་མས་སྒྲན་བརྒྱད་བདག་པོར་དབང་
བསྐྱར། འདིའི་ཆོས་རྒྱན་ས་སྐྱ་བདག་ཆེན་སོགས་ལའང་བྱབ།

མཆན། རྩ་བ་སྐྱེ་སྐྱེས་དགོན་མཆོག་དར་བྱས།

འབྲུངས་ལྗུང་། རྩ་བ་སྐྱེ་ཉིན་གྱི་བྱིས།

འབྲུངས་ལོ། ༡༧༧༥

འདས་ལོ། ༡༨༩༩

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལྷན་ས།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྐྱས།

འདི་བ་ཉམས་ལེན་ལ་འགྲུས་ཤིང་སྒོག་ཡུར་གཟིགས་པས་གྲགས་སྒྲན་
ཆེ་ཞིང་། རྩ་བ་དགོན་ཤེལ་དཀར་ཆོས་ལྷན་སྤྱིང་བདབ། སྐྱེ་སྐྱེས་རིམ་བྱོན་
གྱིས་བསྐྱངས།

མཆན། སྐག་ལྷང་ཆེ་བའི་རྒྱལ་སྐྱེ་སྐྱེས་བཟང་དཔལ་ཆོས་རྒྱ་མཆོ།

འབྲུངས་ལྗུང་། ཉོར་གཙང་།

འབྲུངས་ལོ། ༡༧༧༧

འདས་ལོ། ༡༨༩༠

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལྷན་ས།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྐྱས།

འདི་བ་རྒྱུད་དུས་སྐག་ལྷང་དགོན་དུ་བཞུགས། ཕྱིས་བཟ་ཤིས་འབྲིལ་

དུ་མདོ་སྨྲགས་ཀྱི་གཞུང་ལ་སྦྱངས་ཏེ་མཁས་པར་གྱུར། ཆོས་རྫོང་དགོན་པའི་
ཁྲིར་བསྐོས་པ་ནས་མཆོད་རྟེན་གར་དང་ཉིས་འཛིན་གནང་།

མཆན།	དོན་ཡོད་རྒྱ་མཆོ།
འབྲུངས་ལྗེ་ལ།	རེབ་གོང་རྒྱ་མཆོ་འཛིན་འབྲོག།
འབྲུངས་ཡོ།	ཤལ་ལ།
འདས་ཡོ།	ཤ་ལ།
ཆོས་རྒྱུ།	དགེ་ལྷགས།
རྒྱུར་བརྒྱུད་མདོར་བསྐྱུས།	

འདི་བ་མཁན་ཆེན་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཆོའི་སྐུ་ཕྱེང་གསུམ་པ་ཡིན། རོང་
པོར་སློབ་གཉེར་གནང་སྟེ་མཁས་པར་གྱུར། ཐོས་བསམ་ནམ་རྒྱལ་སྤྱིང་གི་
ཁྲིར་བཞུགས། གསུང་རྩམ་ངེས་ལན་སོགས་པོད་གཅིག་ཁོངས་པ་ཡོད་ཟེར།

མཆན།	དགོན་མཆོག་དགེ་ལེགས་རྒྱལ་མཆན།
འབྲུངས་ལྗེ་ལ།	བསང་གཞུང་དར་རྩོག་ཁབ།
འབྲུངས་ཡོ།	ཤལ་ལ།
འདས་ཡོ།	ཤ་ལ། ཡས་མས།
ཆོས་རྒྱུ།	དགེ་ལྷགས།
རྒྱུར་བརྒྱུད་མདོར་བསྐྱུས།	

འདི་བ་ཀུན་མཁྱེན་བར་མས་སུམ་ར་མའི་ཞབས་དྲུང་གི་སྐུ་ལ་སྐྱུར་

238 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མེ་ལྷ་གྲགས་ཆེན།

ཐུགས་ཐག་བཅད། བཟ་གིས་འབྱེལ་དུ་སློབ་གཉེར་གྱིས་མཁས་པར་རྒྱུར་ནས་
 དེ་གའི་སྤྱི་རབས་ཞེ་གཉིས་པ་གནང་། ཤིང་ལས་ཁ་དང་། བདེ་མོ་ཐང་། ལྷ་ཆེའི་
 བཅས་ཀྱི་སྤྱིར་ཡང་བཞུགས། རུན་གར་དགོན་བདེ་ཆེན་རབ་རྒྱས་སྤྱིང་དུ་
 གཞི་གསུམ་གྱི་ཆོག་བཅུགས། ས་སྤང་ལོར་ཅ་ཡུས་ཀྱི་སེར་སྐྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
 མགོ་བསྐྱུས་ཏེ་དགོན་མཆོད་གཞིས་ཐམས་ཅད་ཀྱན་མཁུན་མཆོག་ལ་གཙང་
 འབུལ་ཞུས། ཡོངས་གྲགས་ཐོག་ག་ཞབས་དུང་བེད།

མཆན། མཁས་བྱུང་འབྲིན་ལས་དབང་བྱུག

འབྲུངས་ཡུལ། སེ་བོ་རྫོང་།

འབྲུངས་ལོ། ༡༧༧༥

འདས་ལོ། ༡༨༤༩

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་བྱུགས།

རྒྱུར་བརྗོད་མདོར་བསྐྱུས།

འདི་བ་གསེར་ཐང་ཐུབ་བསྟན་གྲགས་པའི་སྤྱུལ་སྐྱ་ཡིན། རྒྱུང་དུས་
 བས་མདོ་རྒྱུད་གཞུང་ལུགས་ཀྱན་ལ་སྦྱངས་ཤིང་། ལོ་མཆོམས་མང་པོར་
 བཞུགས་ཏེ་སྦྱབ་པ་མཛད། གསེར་ཐང་དགོན་པ་དང་། འདོད་རྒྱུད་དགོན།
 སྤྱིང་ཁ་དགོན། མགོན་ཆོ་བན་གཙང་དགོན། དཔོན་ཆེན་དགོན་སོགས་ལ་
 དབྱར་གནས་གསར་འཛུགས་གནང་།

མཆན། མཁན་ཆེན་སྐལ་བཟང་བཟ་གིས་བྱ་མཆོ།

འབྲུངས་ཡུལ། མཆོ་སྒྲོན།
 འབྲུངས་ཡོ། ཤམམལ།
 འདས་ཡོ། མི་གསལ།
 ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བརྗོད་ཨདྲོར་བསྐྱུས།

འདི་བ་རྩེ་བཙོན་འབྲུས་བཟང་པོའི་སྤྱལ་སྤྱི་ཡིན། སྤྱི་རྒྱུད་ལ་རྒྱུད་པ་
 ཆང་ཟེར། སྤྱི་འབྲུམ་དུ་ཐུགས་གཉེར་མཛད་དེ་མཁས་པར་གྱུར། སྤྱི་འབྲུམ་
 རྒྱུད་པའི་སྒོ་བ་དཔོན་དང་། གདན་རབས་ལྡ་བརྩ་བར་ཐེབས། འདས་ཡོ་
 མ་རྟེན།

མཆོན། ཡི་རོགས་དོན་ཡོད་རྒྱ་མཆོ།
 འབྲུངས་ཡུལ། ཆེ་གཞུང་བསྐྱུད་པ་སྤྱུངས།
 འབྲུངས་ཡོ། ཤམམལ།
 འདས་ཡོ། ཤདམལ།
 ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བརྗོད་ཨདྲོར་བསྐྱུས།

འདི་བ་ཡི་རོགས་མཁན་ཆེན་སྤྱི་ཐེང་བཞི་བ་ཡིན། རྩང་པོར་ཐུགས་
 གཉེར་གནང་སྟེ་མཁས་པར་གྱུར། རྩང་ཡིག་སྒོ་བཟང་རྒྱ་མཆོ་དང་། ཤིང་
 བཟའ་སྒོ་བཟང་དར་རྒྱས། བྱང་ཐང་བསྐྱུད་པའི་སྒོ་ན་མ། གཡེར་གཤོང་དགེ་
 འདུན་ལྷ་ཐུགས་སོགས་བསྟེན་ཏེ་མདོ་སྨྲས་གྱི་ཆོས་མང་དུ་གསལ། རྩང་ཆུན་
 དགེ་འདུན་མཁྱེན་རབ་ལས་བསྟེན་པར་རྫོགས། རབ་བྱུང་བརྩ་གསུམ་པའི་

240 མདོ་སྨད་གྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

མེ་ལུག་སྒྱེ་ལོ་ ༡༧༧༩ ལོར་དཔོན་ཆེན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས་ཏེ་ལོ་ངོ་བརྒྱར་བསྐྱུངས།
 ཤར་སྐྱེ་ཕྱིང་ལྷ་བ་དབུས་སུ་ཕེབས་སྐབས་ལོ་གསུམ་ལ་རྒྱལ་ཚབ་དུ་བཞུགས།
 ལྷ་བྱང་བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་དུ་ཕེབས་ནང་དབང་ལུང་བཀའ་ཆོས་མང་བོ་གནང་།
 དཔོན་ཆེན་དུ་ཕྱག་དཔེ་མང་བོ་གསར་བསྐྱེགས་མཛད། རེ་བདུན་པར་འདས།

མཆན།	སྡེ་ཁྲི་འདམས་དབྱངས་བྱུར་བསྟན་ཉི་མ།
འབྲུངས་ལྟལ།	མདུན་ཆེན།
འབྲུངས་ལོ།	༡༧༧༩
འདས་ལོ།	༡༩༢༣
ཆོས་རྒྱུད།	དགེ་ལུགས།
རྒྱུར་བརྗོད་མདོར་བཅུས།	

འདི་བ་རྒྱུད་དུས་སུ་སྡོན་གནས་རྗེས་བྲན་དང་ཀུན་མཁྱེན་སྐུ་མས་
 དཔོངས་དབྱུང་བཅས་ལ་བརྟེན་ནས་སྡེ་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེའི་སྒྲུལ་སྐྱར་ངོས་འཛིན་
 གནང་ཡང་། སྐྱེ་སྡོན་མའི་གཤེགས་ཆེས་ནས་འདི་བ་འབྲུངས་ཆེས་བར་ལྷ་
 ཞག་མ་ཆང་བ་སོགས་ལ་བསྟན་དེ་ཁ་ཤས་གྱིས་སྤངས་གཞི་བྱུང་བར་བཀྲ་ཤིས་
 འབྲིལ་དུ་ཟན་བསྐྱུར་གྱིས་ཐག་གཅོད་བྱུང་། དེ་གར་མདོ་སྨད་ལ་མཁས་
 པར་སྐྱུངས། རི་བོ་ཆེ་ལྷ་སོགས་སུ་འགོ་དོན་མཛད། ཆོས་འཁོར་སྐར་དང་།
 རོ་ལོན་བྱ་ལག་དཔོན་གཉིས་གསར་འདེབས་མཛད། ཏར་ཆེན་པེ་ལེའི་དཔོན་
 པར་དུས་འཁོར་གྲུ་ཆང་བརྒྱགས། ཆ་གན་པེ་ཤིང་དང་ལྷ་ཆེའི་སྐུ་མ་གནང་།
 བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་གྱི་ཁྲི་རབས་སུ་མ་རུ་བར་བཞུགས། ལྷོགས་ཀུན་དུ་དབང་ལུང་
 མང་བོ་གནང་བས་ལྷང་སྐྱེད་དང་། ལྷུ་བཀའ། རོང་བོ་ཤར་ཆང་སོགས་ཀྱང་

སྒྲོབ་མར་འདུས། རྟེན་ཆ་སྒྲུ་ཐེང་གསུམ་པ་ཡིན། གསུང་ཚུལ་པོད་དྲུག་ཡོད།

མཆན། བདེ་ཆེན་འཛིག་ས་མེད་གྲགས་པ་བྱ་མཚོ།

འབྲུངས་ལུལ། སྒྲི་ཞེ་ཨེ་ཨག

འབྲུངས་ལོ། ༡༥༥༧

འདས་ལོ། ༡༥༩༧

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལྷགས།

ཟུར་བཞོན་མདོར་བསྐྱུས།

འདི་བའི་མཆན་ལ་མགོན་ལུ་སྒྲུལ་སྒྲུ་ཡང་ཟེར་ལ། བདེ་ཆེན་པཎ་
 ཇི་ཏའི་སྒྲུལ་སྒྲུར་ཡང་འབོད། རྒྱུང་དུས་ནས་སྒྲིག་གྱུར་མཐུན་པ་ལ་ཐོགས་
 པ་མེད་པར་གྲགས། དགྲུང་ལོ་བཅུ་བར་བདེ་ཆེན་པཎ་ཇི་ཏའི་སྒྲུལ་སྒྲུར་རོས་
 འཛིན་གནང་། སྐབས་དེར་རོང་དགོན་ཆེན་གྱི་དགེ་འདུན་པར་ནང་འབྲུག་
 བྱུང་བ་འདི་བས་བསྐྱུམ་པར་བཤད། དགོན་ཆེན་དུ་སྒྲོབ་གཉེར་མཛད་དེ་
 མཁས་པར་གྱུར། དགྲུང་ལོ་ང་གཅིག་པར་རོང་པོའི་ཁྲིར་ཐེབས། བདེ་ཆེན་
 བྱམས་སྤིང་ངམ་བཀྲ་ཤིས་ཆོས་སྤིང་དུ་རོང་པོ་དང་རྩ་རྒྱ་བཅས་ནས་རིག་
 གནས་ཀྱན་གྱི་རྒྱུན་སྒྲུབ་ཏེ་བཅུགས་པ་སོགས་བྱས་པ་ཆེ་བར་བཤད།

མཆན། མཛོད་དགེ་དགོན་མཚོག་དམ་ཆོས་ཡར་འཕེལ།

འབྲུངས་ལུལ། མདོ་སྨྲད་མཛོད་དགེ།

འབྲུངས་ལོ། ༡༥༥༧

242 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མེ་ལྷ་གྲགས་ཆེན།

འདས་ལོ།

༡༩༣༧

ཆོས་རྒྱུ།

དགེ་ལུགས།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།

འདི་བ་དགུང་ལོ་དྲུག་པར་ལྷ་ཁང་ལུང་བ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོ་ལས་
རབ་དུ་བྱུང་། བརྒྱད་པར་ཀུན་མཁྱེན་བར་མ་ལས་དགེ་ལྷོ་ལ་བསྐྱབས། བཀའ་
འགྱུར་བ་སློ་བཟང་ཉི་མའི་ཡང་སྤིད་དུ་ངོས་འཛིན་མཛད། རྒྱལ་ལོ་དགོན་
བསམ་འགྱུར་སྤིང་གི་གདན་སར་བཀོད་དེ་ལྷ་ཁང་ལུང་བ་སོགས་ལས་དབང་
ལུང་མན་ངག་མང་དུ་མཐོས། ཉི་ཤུ་བར་གྱུང་ཐང་འཇམ་པའི་དབྱངས་ལས་
བསྟེན་པར་རྫོགས། ལོ་དེར་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་རྒྱལ་དབང་ཡབ་སྐུ་དང་
ས་སྐྱ་བདག་ཁྱི་སོགས་ལ་ཆོས་འབྲེལ་གསན། དགུང་གངས་ལྷ་བརྒྱའི་ནང་
འདས་པ་ཡིན་འདུག་ཀྱང་ལོ་ཆོགས་མི་གསལ། འདི་བ་རིག་གནས་སྤྱི་དང་
བྱུང་པར་སྟན་ངག་ལ་མཁས། བཅུ་མས་ཆོས་གྱུང་ཐང་འཇམ་པའི་དབྱངས་
ཀྱི་ཉོགས་བརྗོད་ཆོས་དུང་དཀར་པོའི་སྐྱ་དབྱངས་དང་། ལྷན་ངག་དོན་རྒྱན་
སོ་ལྷའི་དཔེར་བརྗོད་སོགས་ཡོད། ཁོང་གིས་སྤྱལ་སྐྱེའི་གསུངས་པས་མི་
ཙུ་ཙུས་ཀྱིས་ཀུན་མཁྱེན་མཆོག་ལ་ཞུས་ཏེ་ཁོང་གི་སྐྱ་ཆོབ་དུ་དངུལ་རྩ་གསུང་
རབ་རྒྱ་མཚོ་གནང་།

མཆན།

སྤྱལ་སྐྱེའི་འདས་དབྱངས་མཁས་གྲུབ།

འབྲུངས་ལུལ།

མདོ་སྨད་ལྷོ་རྒྱུ།

འབྲུངས་ལོ།

མི་གསལ།

འདས་ལོ།

༡༩༤༤

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།

རྒྱུ་བརྒྱུད་ཨདྲོར་བསྐྱུས།

འདི་བ་ཉི་དགའ་ཆེན་བཙོན་རྒྱུ་སྒྱུ་ཡིན། ཀའི་སྒྱུ་མེད་ལྷ་
བ་སྒོ་བཟང་བསྟན་རྒྱུ་བྱུང་དུ་བསྟེན་པར་རྫོགས་ཤིང་གཞུང་ལུགས་ལ་
མཁའ་སྒྲིག་སྒྱུ་ཡིན། ཀའི་སྒྱུ་མེད་མེད་པའི་ཤིང་གི་ལ་གཤེགས་ཞེས་པའི་
ཤིང་གི་ཉི་དགའ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཤིང་གི་སྒྱུ་ལོ་༡༧༤༤ ལས་འོས་མེད་དེ།
ཀའི་སྒྱུ་མེད་ལྷ་བ་སྒོ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཉི་དགའ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་
པའི་རྒྱུ་འབྲུག་སྒྱུ་ལོ་༡༧༡༣ ལོར་འབྲུངས་ཤིང་། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་
ལྷགས་ལོས་སྒྱུ་ལོ་༡༧༧༡ ལོར་འདས་པ་ཡིན་སྟབས། སྒྱུ་ལྷ་འཇམ་མཁའ་སྒྲིག་
པ་འདས་ལོ་ཉི་དགའ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཤིང་གི་སྒྱུ་ཀའི་སྒྱུ་མེད་ལྷ་བ་སྟན་
པ་དགུང་བྲངས་ལོ་གཉིས་ཐོག་ཡིན། དེས་ན་འདི་བ་བསྟེན་རྫོགས་སྒྱུ་བྱུང་
དགུང་ལོ་མཐོན་པོར་སྟེན་པའམ། ཡང་ན་དགུང་ལོ་གཞོན་དུས་འདས་པ་
གཉིས་གང་རུང་ཡིན་དགོས། བཙུན་ཆོས་བཅའ་ཡིག་རྒྱུ་བསྐྱུས་དང་།
གསུང་ཐོར་བྱ་བཅས་བཞུགས་ཟེར།

མཚན། གཞེས་ཁང་བ་སྒོ་བཟང་བསྟན་འདིན་རྒྱ་མཚོ།

འབྲུངས་ལུ་ལ། ཨ་རིག་རྒྱ་སྒྱུད།

འབྲུངས་ལོ། ༡༧༤༠

འདས་ལོ། ༡༨༤༤

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།

རྒྱུ་བརྒྱུད་ཨདྲོར་བསྐྱུས།

244 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

འདི་བ་ཨ་རིག་དགེ་བཤེས་ཆེན་མོའི་སློབ་མ་མཆོག་དུ་གྱུར་པ་ཞིག་
 ཡིན། བྱ་བཏང་གིས་དགོན་རི་ཁྲོད་མང་པོར་ཆོས་སྐྱོན་གནང་ཞིང་། སློབ་
 བྱ་མཁས་པ་བཟང་ཡས་པ་བྱུང་། གསེར་ཁང་དུ་འདག་སྐྱུར་གྱིས་སྐྱུ་མཆོམས་
 ལ་བཞུགས་པས་གསེར་ཁང་བ་ཐོགས། གསུང་ཚོམ་བདེ་གསང་འདིགས་
 གསུམ་གྱི་བསྟེན་ཆེན་སོགས་ཀྱི་རིམ་པ་ནམས་སླ་མཆོད་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་
 ཀྱི་སྟེང་ནས་བསགས་ཚུལ་ནག་འགོས་སུ་བཀོད་པ་མཆོག་དམན་ཀུན་གྱི་
 འབྱེར་བདེ་དངོས་ཀྱི་བཀུན་འབྱུང་སོགས་རྒྱུད་སྡེའི་ཆོས་སྐོར་མང་པོ་ཡོད།

མཆོན། ཁོ་ཆེ་བདེ་ཆེན།

འབྲུངས་ལྟལ། ཁོ་ཆེ།

འབྲུངས་ལོ། ༡༧༥༠

འདས་ལོ། ༡༨༤༡

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྡུས།

འདི་བས་བཀའ་ཤིས་འབྲེལ་དུ་མདོ་སྨད་ཡོངས་རྫོགས་ལ་མཁས་པར་
 སྐྱུངས་ཏེ། སླ་བྱང་ཆོགས་ཆེན་ཁྲི་རབས་སོ་དྲུག་པར་ཕེབས། སྐྱུ་ལ་སྐྱུ་བྱུང་
 བ་རྒྱུང་དུས་གཤེགས་ཟེར་བ་ལས་དེ་རྗེས་སྐྱུ་ལ་སྐྱུ་བཙལ་མིན་མི་གསལ།

མཆོན། སྐྱུ་ལ་སྐྱུ་དགེ་འདུན་ཟུར་བསྐྱུན་ཡར་འཕེལ།

འབྲུངས་ལྟལ། ག་བྱུ་ནར།

འབྲུངས་ལོ། ༡༧༤༡
 འདས་ལོ། ༡༨༡༡
 ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བརྗོད་ཨདྲོར་བསྟུས།

འདི་བ་གཙང་པའ་རྒྱུ་ལ་སྐྱུ་གཞིས་བྱང་བའི་གཅིག་ཡིན་ཞིང་།
 ཡོངས་གྲགས་སུ་གཙང་སྐྱུ་བར་བ་ཟེར། དབུས་སུ་ཐུགས་གཞིར་གྱིས་ལྷ་རམས་
 པ་ཐོན། མདོ་སྨྱད་དུ་ཐེབས་ནས་གཙང་དགོན་པའི་འཆད་ཉན་དང་སྤྱི་ག་
 བྱིས་དག་འདྲུགས་གྱིས་བསྐྱུངས་ཤིང་། འདི་སྐབས་མགར་ཆེ་ཆོ་བ་བཙུ་
 བརྒྱད་མོགས་དགོན་པའི་མཆོད་གཞིས་སུ་གྱུར།

མཆོད། སྐྱུ་ལ་སྐྱུ་བཙོད་ནམས་ཆོས་ཨཛད།
 འབྲུངས་ལུལ། མགོ་ལོག
 འབྲུངས་ལོ། ༡༧༤༡
 འདས་ལོ། ༡༨༡༩
 ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བརྗོད་ཨདྲོར་བསྟུས།

འདི་ཆུང་དུས་ང་གཙང་པའ་རྒྱུ་ཡིན། རང་གི་དགོན་པར་འགྲོ་
 དགོས་མོགས་གསུངས་པས་ཡབ་མ་དབྱེས་པར་ན་བཟའ་གི་བ་ཅན་སུལ་ཞིང་།
 འཛམ་ཐང་དགོན་དུ་བསྐྱུལ་ནས་རྫོན་དང་བའི་གྲུབ་མཐའ་སྐྱུངས་བཅུག ཕྱིས་
 དགྲུང་ལོ་སུམ་ཅུའི་སྡེར་ལྷ་ལྷའི་ལུང་བསྟན་ལྷར་གཙང་གིས་གདན་ཞུས་
 གནང་སྟེ་གཙང་པའ་རྒྱུ་འདི་བའི་ཁྲིར་འཁོད། ཡོངས་གྲགས་སུ་སྐྱུ་ཞབས་གཙང་

246 མདོ་སྨད་གྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མེད་ལྷ་གས་ཆེན།

ཀན་ཆང་ཟེར། གཙང་དགོན་པར་བཅའ་ཡིག་བཞག་པ་སོགས་གསུང་ཚུམ་
སོར་བུའང་ཡོད། གཙང་པའ་རྒྱུ་སྐྱེ་གཉིས་བྱུང་བའི་གཅིག་ཡིན།

མཆན།	ར་གློད་ལྷོ་བཟང་བྱམས་པ་རབ་རྒྱས།
འབྲུངས་ལྗུལ།	སིས་ཆང་རེབ་གསོངས།
འབྲུངས་ལོ།	ལྷ་༤༡
འདས་ལོ།	ལྷ་༥༠
ཆོས་རྒྱུ།	དགེ་ལུགས།
རྒྱུ་བརྒྱུད་མདོར་བསྟུན།	

འདི་བ་ར་གློད་ནམ་སང་གི་སྐྱེ་བྱེད་བཞི་བ་ཡིན། བཟ་གིས་འབྱིལ་དུ་
དབལ་མང་དགོན་མཆོག་རྒྱལ་མཆན་སོགས་བསྟེན་ཏེ་གཞུང་ལུགས་ལ་
མཁས་པར་སྦྱངས། སྐྱེ་གོང་མའི་གདན་སའི་འདུ་ཁང་རྒྱ་བསྐྱེད་དང་འཛིན་
བདག་མང་ད། གསུང་ཚུམ་ཆབ་ཤོག་དང་བསྐྱབ་བྱ། བསྟེན་ཡིག་རང་ནམ་
དངས་གསལ་མེ་ལོང་སོགས་པོད་གཉིས་ཡོད།

མཆན།	ཞབས་དཀར་ཆོགས་བྱུག་རབ་གྲོལ།
འབྲུངས་ལྗུལ།	རེབ་གོང་གཉན་རྒྱ།
འབྲུངས་ལོ།	ལྷ་༤༡
འདས་ལོ།	ལྷ་༥༡
ཆོས་རྒྱུ།	དགེ་ལྷིང་རིས་མེད།

ཟུར་བརྗོད་ཨདོར་བསྐྱུས།

འདི་བའི་ཡུལ་བ་ནམས་ཐོག་མར་ཁྲི་ཀའི་དམེ་ཀྱ་སྡེ་བ་ནང་མ་འཆམ་
 པར་མི་ཆང་ཁ་ཤས་ཡུལ་བུད་དེ་རེབ་གོང་གཞན་རྒྱ་ཞེས་པར་ཆགས་པ་དེའི་
 རྒྱད་དུ་བྱོན་པ་ཡིན། བོད་ཡུལ་སྟོད་སྨད་བར་གསུམ་གྱི་གངས་བྲག་ནགས་
 གསུམ་དུ་སྒོམ་སྐྱབ་མཛད། མགུར་འབྲུམ་སོགས་བརྩམས་ཆོས་པོད་ཆེན་ཉི་
 སྤྱ་ལྷག་བཞུགས། རུས་རྒྱད་ཀྱི་དབང་གིས་བྱིས་ཁོང་ཁྲི་ཀའི་དམེ་ཀྱ་སྡེ་གས་
 ཁང་དུ་ཐེབས་ཏེ་བཞུགས་ཤིང་། ཨོ་རྒྱན་སྒྲིན་གྲོལ་སྤིང་ཞེས་པའི་དགོན་མིང་
 བཏགས།

མཆན།

ཆ་ཕྱག་སྐལ་བཟང་ཨོར་བྱ།

འབྲུངས་ཕྱལ།

ཆ་ཕྱག་གད་མྱ།

འབྲུངས་མོ།

༡༧༤༡

འདས་མོ།

༡༨༥༩

ཆོས་རྒྱུ།

དགེ་ཕྱགས།

ཟུར་བརྗོད་ཨདོར་བསྐྱུས།

འདི་བ་བྱ་བྱུང་དུ་ཞུགས་ནས་སྟོབ་གཉེར་གནང་། སྡེ་ཆའི་མཁན་པོ་
 དག་དབང་འོད་ཟེར་གྱིས་ཁྲི་སྐྱོང་སྐབས་འདི་བས་དཔོན་པོའི་ཐུགས་འགན་
 བཞེས། དགྲང་ལོ་བདུན་ཅུ་བ་སྟེ་ལོ་༡༨༥༠ ལོར་བྱ་བྱུང་གདན་རབས་རེ་དུག་
 པར་བཞུགས་ནས་ལོ་ངོ་བརྒྱད་ཙམ་ལ་ཆོས་སྤྱིད་ལེགས་པར་བསྐྱངས།
 དགྲང་བྲངས་དོན་བརྒྱད་ཉིང་ཁྲི་ལ་བཞུགས་བཞིན་པའི་སྐབས་འདས། མདོ་
 སྨད་ཆོས་འབྲུང་ཚུལ་སྐབས་འདི་བ་ཁྲིར་བཞུགས་སྐང་ཡིན་འདུག

248 བདེ་སྐྱོད་གྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

མཆན། ཆེ་སྒོས་རག་དབང་བཤད་སྒྱུར་བསྟན་པའི་ཉི་མ།
 འབྲུངས་ཡུལ། རྩ་བཟང་།
 འབྲུངས་ལོ། ༡༧༥༡
 འདས་ལོ། ༡༨༦༠
 ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུན།

འདི་བ་ཆེ་ཤོས་དག་དབང་བསྟན་པའི་སྤྱུལ་སྤྱི་ཡིན། བདེ་དབུས་གཉིས་སུ་ཐུགས་གཉེར་གྱིས་མཁས་པར་གྱུར། བོད་གཞུང་ནས་བསྟན་པའི་གསལ་བྱེད་མེད་ཨེ་ནི་ནི་མཁན་པོའི་ཆོ་ལོ་གནང་། བྱ་བྱང་གི་ཁྲིར་ཕེབས་ཤིང་ཆུ་བོད་ཏོར་སོག་གི་ཡུལ་གྱུ་པལ་མོ་ཆེར་བསྟན་དོན་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱབས། གསུང་ཚིམ་བོད་གཉིས་ཡོད།

མཆན། རྒྱུང་རྩོ་རྫོ་བཟང་རྩུན་གྲུབ།
 འབྲུངས་ཡུལ། ཆེ་ཁོ་ཚོག་ཆེ།
 འབྲུངས་ལོ། ༡༧༥༣
 འདས་ལོ། ༡༨༥༤
 ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུན།

འདི་བས་རྒྱུང་དུས་བོན་ལ་སྦྱངས་ཤིང་། ཕྱིས་རྫིང་མའི་ཆོས་ཆོན་འགའ་ལའང་སྦྱངས། དགྲུང་ལོ་བརྒྱ་གསུམ་རྫིང་བོན་ལོག་རྫི་བྱ་དོན་གྲུབ་ཟེར་བས་སྤམ་བརྒྱག་པས་ཡབ་དཔོན་ཏཱ་ལའི་རྩོ་རྩོ་རྩོ་རྩོ་ཆུལ་གྱིས་ཁྲིམས་ལ་སྦྱར་ནས་

ཁོང་མི་གཡོག་དུ་རྒྱུག་དགོས་བྱུང་། ཕྱིས་ཡབ་དང་ལྷན་དུ་མདོ་དབུས་ཁམས་
གསུམ་གྱི་གནས་ཡུལ་མང་པོར་བསྐྱོར་ཞིང་། ལྷ་ལྷན་དུ་རབ་དུ་བྱུང་ཏེ་ཐུགས་
གཉེར་གནང་བས་མཁས་གྲགས་རྒྱས། སྨྱད་རྒྱུད་མཁན་པོ་དང་བྱང་ཆེ་ཆོས་
རྗེར་ཐེབས་ནས་དགྲུང་ལོ་རེ་གཉིས་པར་དགའ་ལྷན་གསེར་ཁྲི་ཁྲི་རབས་དོན་
བཞི་བར་བཞུགས། ཡོངས་གྲགས་སུ་བྱང་ཆེ་སློབ་བཟང་ལྷན་འགྲུབ་ཟེར། རྒྱལ་
དབང་མཁས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོའི་ཡོངས་འཛིན་གནང་།

མཆན། ལྷག་ཕྱང་ཆེ་བ་སློབ་ཐབས་བསྟན་པའི་ཉི་མ།

འབྲུངས་ལུལ། རོང་པོའི་ས་དཀྱིལ།

འབྲུངས་ལོ། ༡༥༤༣

འདས་ལོ། ༡༤༩༦

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།

རྒྱུ་བརྒྱུད་མདོར་བསྟན།

འདི་བས་མདོ་དབུས་གཉིས་སུ་གཞུང་ལུགས་རབ་འབྱམས་ལ་མཁས་
པར་སྦྱངས་ཏེ་བཀྲ་ཤིས་འབྱེད་ནས་རྫོང་མས་པ་བཏང་། དེ་གཉིད་གདན་རབས་
སོ་གཉིས་པར་བཞུགས། རང་དགོན་དུ་མཆན་ཉིད་བཅུག་ཟེར་གྲུང་རང་
དགོན་ཟེར་བ་དགོན་པ་གང་ཡིན་མ་ངེས།

མཆན། རྗེ་དག་དབང་འབྲིན་ལས་ལྷན་གྲུབ།

འབྲུངས་ལུལ། སློབ་ཀྲ་ཤིས་ཐབས།

250 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

འབྲུངས་ལོ། ༡༧༥༣

འདས་ལོ། ༡༨༤༦

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལྷན།

རྒྱུ་བརྒྱུད་མདོར་བསྟན།

འདི་བས་པའི་ཏ་གཤེགས་ནས་ལོ་བཅུ་གཉིས་པར་འབྲུངས་ཤིང་།
དེ་ནི་ད་ཀྱི་སྤྱུལ་སྤྱར་ངོས་འཛིན་བྱས། ཀུན་མཁྱེན་ཡབ་སྐུ་དང་། ཤིང་བཟའ་
སློ་བཟང་དར་རྒྱས་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་མཁས་པར་སྦྱངས། པའ་ཆེན་
བཟླ་པའི་ཉི་མས་སྤྱོད་འཛོམས་པའི་དམག་དཔོན་ལྟ་ཆེན་ཤ་ར་ལྟར་འགྱུར་
བའི་ལུང་བཟླ། ཀུན་མཁྱེན་མཆོག་ལ་རང་གི་གདན་ས་མཆོང་བཤད་སྤྱོད་
དར་རྒྱས་སྤིང་ལུ།

མཆོག། ར་བ་སྤྱུལ་སྤྱ།

འབྲུངས་ལུལ། བྱ་ལོག་ལྷ་བྱང་།

འབྲུངས་ལོ། ༡༧༥༣

འདས་ལོ། མི་གསལ།

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལྷན།

རྒྱུ་བརྒྱུད་མདོར་བསྟན།

འདི་བས་དབུས་སུ་ཐུགས་གཉེར་གྱིས་མཁས་པར་གྱུར། རྒྱ་དམག་
གིས་བདེ་ཆེན་དང་མགུར་དཔོན་གཉིས་གཏོར་ཅིས་བྱས་སྐབས་ལཱ་ལོ་ཞབས་
བྱུང་དང་། བྱི་རྒྱ་ནག་པའི་སྤྱུལ་སྤྱོད་བཅས་དེར་བཞུགས་སྐབས་འདི་བས་རྒྱ་
ལ་ཞུ་མཁས་གྱིས་བསྒྲོག་ཟེར། འདས་ལོ་མ་རྟེན།

མཆན། གཙམ་བན་དགོན་མཆོག་བསྟན་དར།

འབྲུངས་ལྗེ། གཙམ་འབྲོང་ལྷེ།

འབྲུངས་ལོ། ༡༧༥༩

འདས་ལོ། ༡༨༩༩

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལྷགས།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།

འདི་བས་བཀྲ་ཤིས་འབྱེལ་དུ་མདོ་སྨྲས་ཡོངས་རྫོགས་ལ་མཁས་པར་
ཟུངས། ལྷ་བང་ཆོགས་ཆེན་ཁྱིམ་བས་སོ་དགུ་བ་དང་། དུས་འཁོར་རྡོ་རྗེ་འཛིན་
པ་དང་ཁྱི་བ། རྒྱུད་པའི་ཁྱི་བ་བཅས་གནང་།

མཆན། བའ་དཀར་ལྷོ་བཟང་ཆོས་འབྲིན།

འབྲུངས་ལྗེ། རོང་རར།

འབྲུངས་ལོ། ༡༧༥༩

འདས་ལོ། ༡༨༩༩

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལྷགས།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།

འདི་བས་དབུས་སུ་ཐུགས་གཉེར་གྱིས་སྟོར་མས་པ་ཐོན། ཐུགས་རུ་
བདེ་ཆེན་དཔལ་འབར་གྱི་མཁན་པོ་གནང་། བཀྲ་ཤིས་འབྱེལ་ཁྱིམ་བས་ཞེ་
དུག་པར་བཞུགས། རོང་རར་དགོན་ཐུག་འདེབས་མཛད།

252 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

མཆན། སྐུ་ལྷོ་བཟང་བསྟན་འཛིན།

འབྲུངས་ལྗེ། མཚོ་དཀོ།

འབྲུངས་ལོ། ༡༢༥༤

འདས་ལོ། ༡༥༤༦

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལྷན་ས།

རྒྱུ་བཟོ་མདོ་བཟོ་སྐྱུས།

འདི་བས་མཚོ་དཀོ་དཀོ་རི་ཁོ་དཀོ་དཀོ་པོ་རྗེ་མཁས་གྲུབ་བསྟན་འཛིན་
པ་དང་ཀུན་མཁྱེན་ཡབ་སྐུ་བསྟན་ཏེ་མདོ་སྨད་རིག་གནས་དང་བཅས་
ལ་མཁས་པར་སྦྱངས། དཀོན་རི་ཁོ་མང་པོར་ཆོས་སྦྱོར་གནང་ཞིང་། སྐུ་
ཆོ་གང་པོར་སྐུ་ཆེངས་མི་ཤོལ་བར་ཉམས་ལེན་ལ་འགྱུར་པར་བཤད། ཐེ་པོ་
རམས་འབྱམས་པ་དཔལ་མེད་སྐུ་ཐེང་གསུམ་པ་ཡིན། འཕོ་ར་རྗེ་རམས་
དཀོན་མཆོག་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་རྣམ་ཐར་ཡོད།

མཆན། ཀན་གྱི་ལོ་བཟང་དཀོན་མཆོག་

འབྲུངས་ལྗེ། ཀན་གྱི་ཁ་གྱི་ཆོ་བ།

འབྲུངས་ལོ། ༡༢༥༤

འདས་ལོ། ༡༥༩༣

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལྷན་ས།

རྒྱུ་བཟོ་མདོ་བཟོ་སྐྱུས།

འདི་བ་རང་ལོ་བཅུ་དྲུག་ཐོག་ཐོས་སྐབས་ཀྱིས་བཀྲ་ཤིས་འབྱེལ་དུ་
ཞུགས། མདོ་སྨད་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས་ཏེ་དེ་གའི་རྒྱུ་པའི་ཐེ་མ་དུ་

མཛད་དང་། དུས་འཁོར། སྤྲུལ་པ། རྒྱུད་པ་བཅས་ཀྱི་ཁྲིམ་པེའམ། ཅ་ཡུས་
 དགོན་དང་། ཨ་མཆོག་དགོན། ཤིང་ལས་ཁ་བཅས་ཀྱི་ཁྲིམ་ཡང་པེའམ།
 གཤེགས་ཁར་ངེད་ལ་སྦྱུལ་སྦྱུ་ཞིག་ཡོང་ན་སྤྲུལ་ཞེས་ཏོར་གཙང་རིན་པོ་ཆེར་
 ལྷ་བརྒྱུག་པར། ཁྱོད་ལ་བདག་པོ་མེད་པའི་སྤྲུལ་ལྷར་པེའམ་ན་དེས་འབྱུང་
 གསུངས་པར་གྲགས། དགྲུང་ལོ་དོན་གསུམ་བཞུགས།

མཆོག།	དགེ་འདུན་འཛིན་མེད་ནམ་རྒྱལ།
འབྲུངས་ཡུལ།	རོང་བོ་ནང་ལོ།
འབྲུངས་ལོ།	ལྷ་པོ་༥༥
འདས་ལོ།	ལྷ་པོ་༩༩
ཆོས་རྒྱུད།	དགེ་ལུགས།
རྒྱུར་བརྒྱུད་མདོར་བསྐྱུས།	

འདི་བ་རོང་གན་ཆེ་མགོན་ལྷ་མའི་སྦྱུ་དཔོན་དང་། ཁྲི་ཆེན་དགེ་
 འདུན་མཁྱེན་རབ་ཀྱི་སྦྱུ་ཆར་གཏོགས། དགྲུང་ལོ་བཙུ་ལྷའི་སྤྱིང་རོང་བོ་དགོན་
 ཆེན་དུ་ཆོས་ཞུགས་བྱས། དགྲུང་ལོ་ཉི་ཤུ་བར་དབུས་སུ་འབྲས་སྦྱུ་འབྲས་ཁམས་
 ཆེན་དུ་སློབ་གཉེར་གནང་སྟེ་དབུ་པར་ལ་མཁས་པར་གྱུར། བཀའ་འགྱུར་
 སོགས་ཉིན་གསུམ་མང་བོ་བྲངས་ཏེ་རང་ཡུལ་དུ་པེའམ། རོང་བོའི་རྒྱུད་ཁྲི་
 དང་། ཆོགས་ཆེན་ཁྲི་རབས་ཉེར་དགུ་བར་བཞུགས།

མཆོག།	སུ་ཉིད་དགེ་འདུན་དར་རྒྱས།
-------	--------------------------

254 མདོ་སྨད་གྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

འབྲུངས་ལྷུང་། སུ་ཉིད།
 འབྲུངས་ལོ། ༡༧༥༦
 འདས་ལོ། ༡༨༥༩ ཡས་མས།
 ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུན།

འདི་བས་བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་དུ་སློབ་གཉེར་གནང་སྟེ་མཁས་པར་གྱུར།
 སླ་བང་ཆོགས་ཆེན་ཁྲི་རབས་ཞེ་གསུམ་པར་བཞུགས། དམུ་དགེའི་ཁྲི་ཡང་
 གནང་། དགའ་ལྡན་བདེ་ཆེན་སྤིང་དུ་རྒྱུད་ཀྱི་བཅུགས། ཆ་གན་ཨོ་བོའི་དགོན་
 པའི་འཆད་ཉན་ཉམས་ཆག་དུ་སོང་བ་སྟེ་ཁྲིའི་བཀའ་བཞིན་དེ་གའི་ཁྲིར་
 ཐེབས་ཏེ་སྤར་གསོས། ཉལ་ཏེ་ཨལ་ཐན་ཨོ་ཤིར་བུ་ཐོག་ཐུའི་དགོན་པར་
 མཆན་ཉིད་གསར་འཛུགས་གནང་།

མཆན། མཆན་སློབས་མཁན་སྤུལ་དགོན་མཆོག་འབྲིན་ལས།
 འབྲུངས་ལྷུང་། མཆོད་དགེ་བཞག་སྟེ་མ།
 འབྲུངས་ལོ། ༡༧༥༧
 འདས་ལོ། མི་གསལ།
 ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུན།

འདི་བས་དགའ་ལྡན་བཀྲ་ཤིས་ཆོས་འཕེལ་སྤིང་བཏབ་པར་བཤད་
 ཀྱང་འདས་ལོ་སོགས་རྣམ་ཐར་ཞིབ་གསལ་མ་ངེས།

མཆན། ཀླུ་མེ་དཀོན་མཆོག་དོན་ཡོད།

འབྲུངས་ལུ་ཡ། ཏུ་ན།

འབྲུངས་ལོ། ༡༥༥༥

འདས་ལོ། ༡༥༥༩

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།

རྒྱུ་རྒྱུ་ཡོད་པའི་འབྲུངས།

འདི་བས་སྒྲ་བྲང་བཟུ་ཤིས་འབྲིལ་དུ་སྤྲུགས་གཉེར་གནང་སྟེ་མཁས་
པར་གྱུར། སྒྲ་བྲང་སྒྲན་ཁྱི་དང་། དཀོན་གསར་རབ་རྒྱས་སྤྱིང་། ཤིང་ལས་
ལ། བཟུ་དཀར་བཅས་ཀྱི་ཁྱི་བ་དང་། ཆོས་འཁོར་སྒྲར་གསར་གྱི་མཆན་ཉིད་
སྟོབ་དཔོན་བཅས་གནང་།

མཆན། ཆོ་ཉེ་ཞུས་དུང་སྐལ་བཟང་འབྲུག་འདི་རྒྱ་མཆོ།

འབྲུངས་ལུ་ཡ། མཆོ་སྟོན་ཏུ་ཡན།

འབྲུངས་ལོ། ༡༥༥༥

འདས་ལོ། ༡༥༥༩

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།

རྒྱུ་རྒྱུ་ཡོད་པའི་འབྲུངས།

འདི་བ་རྒྱུ་དུས་ལྷ་སྒྲའི་ལུང་བསྟན་ལྷར་གོང་མའི་ཡང་གིད་དུ་བཟུ་
བཅད་ཟེར་གྱང་སྒྲ་གོང་མ་སྤྱི་ཡོད་གསལ། སྒྲ་འབྲུམ་དུ་སྤྲུགས་གཉེར་གྱིས་
མཁས་པར་གྱུར། དེ་གའི་སྒྲན་གྱའི་སྟོབ་དཔོན་དང་། རྒྱུ་གྱའི་མཁན་པོ་
བཅས་བརྒྱུད་ནས་གདན་རབས་ང་བཞི་བར་བཞུགས།

256 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

མཆན། བེ་ཕྱག་བྱ་འདིགས་མེད་ཀྱི་མཆན།

འབྲུངས་ལྟལ། སྤྱ་ཉིད་གཡས་ཀྱི།

འབྲུངས་ལོ། ༡༢༥༢

འདས་ལོ། མི་གསལ།

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ཕྱགས།

བྱུང་བརྒྱུད་མདོར་བསྟུན།

འདི་བས་བཀྱ་ཤིས་འབྱེད་དུ་སྤྱ་བྱིར་མདོ་སྨད་ཡོངས་རྫོགས་ལ་
སྤྱངས། དགྲུང་ལོ་བཙེ་བརྒྱད་བར་རབ་བྱུང་མ་བསྐྱབས་ཀྱང་འདོན་ཆ་རྒྱུད་
ཆོག་མང་པོ་བཟུང་། སྤྱ་འབྱུང་དང་། གསེར་ཁོག་ཚུ་བཟང་ནམས་སུ་དམ་
བཅའ་བཞག རེ་དགྲུ་བ་ཤིང་ཡོས་ལ་འཕོ་ར་སྤོན་པོ་ཐང་གི་བྱི་བར་བསྐྱོས།
བཀྱ་ཤིས་འབྱེད་སྤོན་པའི་བྱི་བ་དང་། རྒྱུད་པའི་སྤྱ་མ་དབུ་མཛད་གནང་།
འདས་ལོ་མ་རྟེན།

མཆན། ཆོ་འདུ་སྤྱལ་སྤྱ་དགེ་འདུན་ཀྱི་མཆན།

འབྲུངས་ལྟལ། མོག་པོ་བྱ་བེད།

འབྲུངས་ལོ། ༡༢༥༤

འདས་ལོ། མི་གསལ།

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ཕྱགས།

བྱུང་བརྒྱུད་མདོར་བསྟུན།

འདི་བ་གྲུང་ཐང་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་ཆོ་འདུ་དོན་གྲུབ་ཀྱི་མཆོའི་
སྤྱ་སྤྱེར་ངོས་འཛིན་གནང་། བཀྱ་ཤིས་འབྱེད་དུ་སྤྱུགས་གཉེར་གྱིས་དེ་གའི་

ལྷི་ལོ་ 1600-700 བར་བྱོན་པའི་མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ། 257

རྒྱད་པའི་ཁྲི་རབས་ལྷ་བར་ཕེབས། ཨ་མཆོག་དགོན་དང་། སྤོན་པོ་ཐང་། ཆོས་
འཁོར་སྐར་གསར། ཤིང་ལས་ཁ་བཅས་ཀྱི་ཁྲི་བ་མང་ད། འདས་ལོ་མ་རྟེན།
འོན་ཀྱང་ཆོ་འདུ་དོན་གྲུབ་རྒྱ་མཆོ་ནི། རབ་བྱང་ཏ་༡ པའི་ཤིང་སྤང་སྤྱི་ལོ་ཏ་༡༥
ལོར་འབྲུངས་ཤིང་། བརྟ་གསུམ་པའི་མེ་ལྷག་སྤྱི་ལོ་ཏ་༡༥ ལོར་འདས་པ་ཡིན་
སྟབས། འདི་བའི་འབྲུངས་ལོ་ཤེས་སྟབས་པ་ཡིན།

མཆོག། ངག་དབང་ཆོས་འཕེལ།

འབྲུངས་ལུལ། འབྲི་ལུལ་རབ་ཁ།

འབྲུངས་ལོ། ཏ་༡༥

འདས་ལོ། ཏ་༡༥

ཆོས་རྒྱུ། རྟོ་ནང་།

རྒྱུར་བརྟོན་མདོར་བསྟུན།

འདི་བ་གཙང་བ་དགོན་མཆོག་འཛིགས་མེད་ནམ་རྒྱལ་གྱི་བུ་སྟོབ་ཏུ་
བྱུང། གཙང་བའི་གདན་ཁྲིར་འཁོད། འདི་ལ་སྟོབ་མ་ལྷ་བ་སྐྱ་མ་ཀུན་དགའ་
དཔལ་ལྷན། ལྷ་བཟོ་སྐྱ་མ་ངག་དབང་ཆོས་འཛིན། རྟོགས་ཆེན་དཔལ་སྟུལ།
ཞི་ཆེན་བེ་རོ་གུ་རུ་རྟོ་རྟེ། འཇམ་མགོན་ཀོང་སྟུལ་སོགས་མང་པོ་བྱང་རྒྱལ་ལ་
གཞིགས་ན་མཁས་རྒྱལ་བཞེས་པ་ཡིན་ནམ་སྟུམ།

མཆོག། འཇམ་དབྱངས་བྱོགས་ལས་ནམ་རྒྱལ།

འབྲུངས་ལུལ། ཡ་རུ།

258 མདོ་སྨད་གྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

འབྲུངས་ལོ། ༡༧༥༧

འདས་ལོ། ༡༨༠༤

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུན།

འདི་བ་བདེ་ཐང་མཁན་པོ་ཆང་དབྱངས་པའི་སྐྱེ་ལྷེང་གསུམ་པ་ཡིན།
མདོ་སྨད་རིག་གནས་དང་བཅས་པ་ལ་སྦྱངས་ཏེ་མཁས་པར་གྱུར། གསུང་
ཆོམ་སུམ་རྟགས་འགྲེལ་བ་དང་སྒྲན་ངག་དཔེར་བརྗོད་སོགས་པོད་ཆུང་
གཅིག་ཡོད། ཁོང་གི་རྣམ་ཐར་དགེ་ཆུན་ཡོན་ཏན་གྱིས་མཛད་པ་སྐལ་བཟང་
ཡིད་འཕྲོག་བྱ་བ་ཡོད།

མཆན། ཁ་མང་བྱ་རྒྱུད་སྐལ་བཟང་ཡིགས་བཞད།

འབྲུངས་ལུལ། ཀ་མདོ་བར་གྱིང་ལ་ཁ།

འབྲུངས་ལོ། ༡༧༧༠

འདས་ལོ། མི་གསལ།

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུན།

འདི་བས་མདོ་དབུས་གཞིས་སུ་ཐུགས་གཞེར་གནང་སྟེ་མཁས་པའི་
གྲགས་པ་རྒྱས། འདས་ལོ་མ་རྟེན་གྱུང་མདོ་སྨད་ཆོས་གྲུབ་ལོ་སྟེ་༡༨༠༥ ལོར་
དགྲུང་ལོ་ང་བརྒྱད་ཡིན་གསུངས་པ་དང་། གངས་ཅན་མཁས་དབང་རིམ་
བྱོན་གྱི་མིང་མཛོད་དུ་དགྲུང་ལོ་ང་ལྔ་བ་སྟེ་ལོ་༡༨༤༦ ལོར་བྱ་རྒྱུང་མཁན་པོར་
ཐེབས་པར་བཤད་པ་གཞིས་མཐུན་ཐབས་མེད་པས་བརྟག་དགོས་སོ།

མཆན། བསེས་གཉེན་དགོན་མཆོག་སེལ།

འབྲུག་ས་ཡུལ། ཨ་མཆོག་སྦྱི།

འབྲུག་ས་ཡོ། ༡༥༩༠

འདས་ཡོ། མི་གསལ།

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྡུས།

འདི་བ་ཆུང་དུས་ཨ་མཆོག་ལམ་རིམ་གྱི་ཚང་དུ་ཞུགས། དགྲའ་ལོ་བཙོ་
བརྒྱད་སྟེང་བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་དུ་བློས་སྟབས་ཀྱིས་ཕེབས་ཏེ་སྤྲུགས་གཉེར་གནང་
བས་མཁས་པར་གྱུར། ཀུན་མཁྱེན་མཆོག་གིས་དཀའ་རམས་སུ་སྤེབས་སྐབས་
མིང་བཏགས་འཕར་མ་བྱས་ཏེ་དོ་རམས་བཞག་ན་གསུངས་ཀྱང་། མིང་
བཏགས་མི་དགོས་ཆོ་མཚམས་པ་ཞིག་འདོད་ཞུས་པ་བཞིན་གནང་སྟེ། གནས་
ངས་མེད་དུ་བསྟེན་སྦྱབ་བསགས་སྦྱངས་གནང་བ་དང་། རི་པོ་ཅེ་ལྷར་ལྷ་བ་
བདུན་ལ་ངག་བཅད་ཀྱིས་སྦྱ་མཚམས་སུ་བཞུགས། འདས་ལོ་མ་རྗེད།

མཆན། རྗེ་དགོན་མཆོག་གྱ་མཆོ།

འབྲུག་ས་ཡུལ། ཅེ་གཞུང་ག་བྱ་ནར།

འབྲུག་ས་ཡོ། ༡༥༩༠

འདས་ཡོ། ༡༥༥༥

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྡུས།

འདི་བས་བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་དུ་སྤྲུགས་གཉེར་གྱིས་དོ་རམས་པ་ཐོན།

260 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མེད་ཀྱི་གཤམ་ཆེན་།

དབྱུག་སྤྱེ་ཐེངས་ནས་ཆོས་རྒྱན་མཐའ་ཡས་པ་སྤངས་པས་ཟབ་དོན་སྟོན་
བརྒྱད་ཀྱི་མངའ་བདག་ཅེས་ཀྱི་ཞུས་བཀུར། བདེ་མོ་ཐང་དང་དཔྱད་དགེ་ཨ་
མཆོག་སྤྱི་མེད་སྤྱི་བཅས་ཀྱི་ཁྱིམ་ཐེངས་། བཀའ་ཤིས་འབྲེལ་གྱི་ཁྱིམ་རབས་ཞེ་
གཅིག་པར་ཐེངས་། ཁོང་གི་དབང་ལུང་མན་ངག་གིས་མདོ་སྨད་ལྟོ་བྱང་གི་
ཡུལ་གྱི་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་། དགྲུང་ལོ་ལྷའི་སྤྱི་བཅས་ཐང་འཇམ་པའི་དབྱངས་
ཀྱིས་ཟན་བརྒྱུར་ཏེ་ངོས་འཛིན་གནང་བའི་སྐྱོད་མ་སྤྱི་ལོ་རྒྱུས་མ་རྟེན།

མཆན། དཀོན་མཆོག་ནམ་རྒྱལ།

འབྲུངས་ཡུལ། མགོ་ལོག

འབྲུངས་ལོ། ༡༢༩༠

འདས་ལོ། ༡༤༦༥

ཆོས་རྒྱུད། རྟོ་ནང་།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུན།

འདི་བ་གཙང་བ་སྤྱི་མེད་གསུམ་པ་དང་། གདན་རབས་སོ་ལྷ་བ་ཡིན།
སྤྱི་མ་ཐག་ཏི་ཏི་ཞེས་སྤྱི་མེད་པ་སོགས་ཀྱི་ཉགས་བྱུང་བེར། རྒྱུ་དུས་ནས་
སྤྱི་མ་དུ་མ་བསྟོན་ཏེ་དབང་ལུང་མན་ངག་མང་བོ་གསན་སྦྱོང་མཛད། མགོ་
ལོག་དང་། ར་བ། ཆ་ཁོ་སོགས་སྤྱི་མེད་དོན་བརྒྱུདས། སྤྱི་ལོ་༡༤༩༢ ལོར་བྱ་
སྤྱི་བ་ནམས་བསྟུས་ནས་ཞལ་ཆེམས་དང་། ཐུགས་སྤྱི་བ་དབང་ཆོས་
འཕེལ་རྒྱལ་ཆབ་དུ་བསྟོན་ཏེ་དགོངས་པ་རྫོགས།

མཆན། འདམ་དབྱངས་དོན་ཡོད་རྒྱལ་མཆན།

འབྲངས་ཡུལ། ཟུ་མའི་ལྷ་གསོང་།

འབྲངས་ཡོ། ༡༥༧༡

འདས་ཡོ། ༡༥༧༥

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།

རྒྱུར་བརྒྱུད་མདོར་བསྟན།

འདི་བ་ཁྱི་གན་སྐྱ་མེད་གསུམ་པ་ཡིན། རྒྱུར་དུས་ནས་རོང་བོ་དགོན་
 ཆེན་དུ་བྱགས་གཉེར་གྱིས་མཁས་པར་གྱུར། སྐབས་དེར་མཁྱེན་རབ་ལ་འབྲུན་
 ཟླ་མེད་པར་བཤད། སོག་ཡུལ་ཁལ་ཁའི་ཕྱོགས་སུ་རྒྱུན་རིང་བཞུགས་པས་
 བུ་སྟོབ་མཁས་པ་མང་དུ་ཐོན་ཟེར། གདན་སར་ཐེབས་བཞེད་ཀྱིས་སྐྱེ་འབྱུང་
 དུ་འབྱོར་སྐབས་མེ་ཆོས་རྩེ་དག་དབང་དོན་ཡོད་ཞལ་མ་བཞུགས་པ་གསན་
 ཏེ་ཕྱིར་སོག་ཡུལ་དུ་ཐེབས། ཉིན་མཆན་དབྱེར་མེད་དུ་དཔེ་གཟིགས་ཁོ་ནས་
 དུས་འདས། དགྲུང་ལོ་བདུན་ཅུ་བར་རོང་བོར་ཐེབས་ཏེ་གྲུ་ཆང་ཁག་ལ་
 འདོག་པ་མང་དུ་མཛད། ཕྱིར་སོག་ཡུལ་དུ་ཐེབས་ནས་དོན་བཞི་བར་འདས།

མཆན། མཆན་རྫོགས་གཉིས་པ་སྟོ་བཟང་བཀྲ་གིས་ཉི་མ།

འབྲངས་ཡུལ། རོང་ཕྱོགས་རྒྱན་ཀྱ།

འབྲངས་ཡོ། ༡༥༧༡

འདས་ཡོ། ༡༥༧༥

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།

རྒྱུར་བརྒྱུད་མདོར་བསྟན།

262 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མེ་ལྷ་གྲགས་ཆེན།

འདི་བ་རྩལ་དུས་གོང་མའི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་གྱིས་ངང་རོང་
མཁན་པོ་ལས་རབ་དུ་བྱུང་། བརྩ་དུག་པར་སྐྱེ་འབྱུང་གདན་སར་བཀོད།
གཞུང་ཆེན་ལྷ་ལ་སྦྱངས་ཏེ་མཁས་པར་གྱུར། རྗེ་གསེར་ཁང་བ་ལས་བསྐྱེན་
པར་རྫོགས། སྐྱེ་འབྱུང་རྩལ་གྱི་སྒྲགས་ལ་སྦྱངས། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་བར་སྐྱེ་
འབྱུང་རྩལ་པའི་ཁྲིར་བཞུགས། ཞེ་གསུམ་པར་གདན་སའི་ཁྲི་ཆེན་ང་གཉིས་
པར་ཐེབས་ཏེ་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ལེགས་པར་བསྦྱངས། ཁྲི་ཀའི་གོང་བ་གྲ་ཆང་
ལའང་སྦྱོང་ཁྲུང་ཟུང་། དགུང་ལོ་ང་ལྷ་བར་འདས།

མཆན། འབྲུག་མོ་དགོན་མཆོག་བསྐྱེན་པའི་ཉི་མ།

འབྲུག་ས་ལྷ་ཡ། མཆོ་སྒྲོན་བྱོགས།

འབྲུག་ས་ལོ། ༡༧༩༡

འདས་ལོ། ༡༨༥༤

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལྷགས།

ཟུར་བཞེད་མདོར་བསྡུས།

འདི་བ་སྐྱབས་དེའི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་འདུག་ཀྱང་རྣམ་ཐར་
ཞིབ་གསལ་མ་རྟོག་པས་འགོད་ཐབས་མ་བྱུང་པའང་། ཡོངས་གྲགས་འཇམ་
མོ་བཙན་མོ་མར་འབོད། རྟོ་བཀྱང་ཁྲི་ལོ་གསུམ་པའི་སྤྱིང་ཤུན་བཀྱན་ཅང་དུའི་
དུ་སྤྱོད་མའི་ཆོ་ལོ་གནང་བར་བཤད།

མཆན། སྐུ་ལ་སྐྱེ་དགོན་མཆོག་ཆོས་ལྷན།

འབྲུངས་ལྟུང་། མི་གསལ།
 འབྲུངས་ལོ། ༡༢༩༣
 འདས་ལོ། ༡༤༤༩
 ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟན།

འདི་བ་སྐྱེ་བྱང་ཨ་ལགས་རབ་བཏན་རྒྱ་མཆོའི་སྐུ་སྤེང་གཉིས་པ་ཡིན།
 བཟླ་གིས་འབྲིལ་དུ་བཀའ་པོད་ཡོངས་རྫོགས་སྐུངས་ཏེ་མཁས་པར་གྱུར།
 དབལ་མང་པཎ་ཏི་ཏའི་ཞལ་ཆེམས་ལྟར་སྐུ་སྤེང་རིམ་ཕྱོན་གྱིས་ས་དམར་
 དགོན་འཛིན་སྐྱོང་མཛད།

མཆོན། ཆོ་རྒྱུ་བཀའ་དབང་འཇམ་དཔལ་རྩེ་ལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཆོ།
 འབྲུངས་ལྟུང་། རྩོ་གེ་མདོའི་མགོ་བ།
 འབྲུངས་ལོ། ༡༢༩༣
 འདས་ལོ། ༡༤༥༥
 ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟན།

འདི་བ་པོད་ཀྱི་མིང་སྐྱོང་ཆོ་རྒྱུ་བཀའ་དབང་རྩེ་ལ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྐུ་སྤེང་
 ཡིན། བཟླ་སྐྱེ་དུ་གཞུང་ལུགས་རབ་འབྱམས་ལ་མཁས་པར་སྐུངས་ཏེ་དགའ་
 ལྷན་གསེར་ཁྲི་ཁྲི་རབས་དོན་གསུམ་པར་ཐེབས། དགུང་ལོ་ཉེར་དགུའི་སྤེང་
 པོད་གཞུང་དགའ་ལྷན་ཕོ་བྲང་གི་མིང་སྐྱོང་གནང་ཞིང་། དེ་སྐབས་དབུས་
 གཙང་ཁུལ་གྱི་ཐོན་སྐྱེད་ལ་རྟོགས་ཞིབ་གནང་བ་ལྷགས་སྟག་ཞིབ་གཞུང་ཟེར་

264 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

བ་ཡོད། རྒྱལ་དབང་སྐུ་སྤེང་བརྩ་བའི་ཡོངས་འཛིན་མཛད། འབྲས་སྤྲངས་
མཁན་ཁྱི་བསྟན་པ་བསྟན་འཛིན་གྱི་ཁྱི་རབས་ཡོངས་འདུའི་ལྷན་བཟང་དུ།
འདི་བ་ཁྱི་རབས་དོན་གཉིས་པ་དང་། འབྲུངས་ཡུལ་གཙང་ཐོབ་རྒྱལ་ཞེས་
གསུངས་འདུག་པའི་བྱངས་གདུགས་ས་གང་ཡིན་མ་ཤེས། གཙང་སྤྱང་གི་
མི་སྣ་འགའ་ཞིག་དང་གཞུང་གི་སྤྱི་སྡེ་བ་འགའ་ཞིག་མན་རྩའི་ཨམ་གླན་དང་
ངན་འབྲེལ་གྱིས་རྒྱལ་ཆ་བ་ལོ་མོན་དུ་གྱུ་ཁྱི་གྲ་ཁྱེར་བ་ཞིག་བཏོན་དེ་མ་ཞེས་
ཁག་གཡོགས་བྱས་དེ་སྤྱི་ལོ་༡༤༩༩ ལོར་སྤྱི་སྡེ་དང་གསེར་ཁྱིའི་གོ་གནས་
ལས་ཕབ་སྟེ། གཞིས་ཀ་གཞུང་བཞེས་དང་ཡང་སྤྱི་དོན་འཛིན་བྱས་མི་ཆོག་
པ་དང་དབུས་ཀྱི་གསན་སར་ཞུགས་མི་ཆོག་པ་སོགས་ཀྱི་བཀའ་ཅད་བསྐྱབས།
ཁོང་རྒྱ་ནག་དེ་ལུང་ཅང་ཞིང་ཆེན་ཁོངས་རྒྱུད་བཙོན་འདུག་བྱས། ཕྱིས་
ཅོ་ལོ་དཀོན་ཆེན་གྱིས་མི་རྒྱུ་གཉིས་ཀྱི་བྱུགས་བསྐྱེད་དེ་བཙོན་ལས་བཏོན། མདོ་
སྨད་ཀྱི་དཀོན་སྡེ་མང་པོ་བཟོས་བསྐྱེད། སོག་ཡུལ་དུ་གདན་འདྲེན་ཞུས་
པ་བཞེན་ཐེབས་དེ་འདས།

མཆོན། ཀྱུན་མཁྱེན་སྒོ་བཟང་འཛིགས་ཅིང་རྒྱ་མཆོ།

འབྲུངས་ཡུལ། ཕྱི་ཁོག་རྩོད་ལོ་གྲུ་ནར།

འབྲུངས་ལོ། ༡༥༩༩

འདས་ལོ། ༡༥༩༩

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།

རྒྱུ་བཙོན་མདོར་བསྐྱེད།

འདི་བ་ཀྱུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་སྐུ་སྤེང་གསུམ་པ་ཡིན།

མདོ་དབུས་གཉིས་སུ་ཐུགས་གཉེར་གྱི་མཁས་པར་གྱུར། གོང་ས་རྒྱལ་དབང་
ཆེན་པོས་དབུ་གདུགས་ཏེ་དར་སོགས་མཁན་ཆས་གཟེངས་བསྟོད་བསྟེན་པ་
དང་། མན་རྩའི་གོང་མ་ཏོན་བཀྱང་གིས་ས་མ་ཏི་པའི་ཐམ་ཀ་དང་ཆོ་ལོ་ལུ།
གདན་ས་བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་གཙོས་མདོ་སྨྱད་ཡུལ་གྱི་དགོན་སྡེ་པལ་མོ་ཆེ་ཆོས་
བཞིབ་དུ་བསྐྱུངས། ཚུལ་ཁྲིམས་ཤིན་ཏུ་གཙང་བའི་བསྟུགས་པ་ཆེ། དེར་དུས་
གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་མང་པོར་འདི་བ་འཁྲུངས་ཡུལ་རེབ་གོང་གཉན་སོག་ཏུ་
བཤད་པ་མི་དག ཁོང་འཁྲུངས་ཡུལ་དངོས་ནི་དེར་གི་ཆེ་ཁོག་རྩོམ་སྐྱུ་
ནར་སྡེ་བ་གསུམ་གྱི་ཁོངས་ཉེན་ཤིག་བྲག་དཀར་གྱི་ལྷ་ཁོལ་དུ་འཁྲུངས་པ་ན་མ་
གྱི་ཆེག་ཟིན་དུ་གསལ་བོར་ཡོད།

མཆེན།	དགོན་མཆོག་དབང་ཕྱག
འཁྲུངས་ཡུལ།	གདོང་གྲ།
འཁྲུངས་ལོ།	1273
འདས་ལོ།	1342
ཆོས་རྒྱུ།	དགེ་ལུགས།
ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།	

འདི་བས་བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་དུ་ཐུགས་གཉེར་གྱིས་མཁས་པར་གྱུར། ལྷ་
བྲང་ཆོགས་ཆེན་ཁྲི་རབས་སོ་གཅིག་པར་བཞུགས། དགོན་གསར་རབ་རྒྱས་
སྤང་དང་། ཨ་མཆོག་དགོན། ཅ་ཡུས་དགོན། ལང་གི་ཡུ་ཆེ་བཅས་གྱི་སྐུ་མ་
མཛད། ཅ་ཡུས་དགོན་དུ་རྒྱུད་བྲག་གསར་འཛུགས་མཛད།

266 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མེ་མོ་གྲགས་ཆེན།

མཆན། རྗེ་རག་དབང་སྒོ་བཟང་བཙུན་འབྲུས།
 འབྲུངས་ལྟལ། མདུལ་བཞིའི་སྒྲུབ་སྐྱེ།
 འབྲུངས་ལོ། ༡༢༩༩
 འདས་ལོ། ༡༥༢༤
 ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུན།

འདི་བ་གཙང་བ་སྒོ་བཟང་རྒྱ་མཆོའི་སྐུ་ཕྱེང་བཅུ་བ་ཡིན། རྒྱུ་དུས་
 བས་མདོ་སྨད་ལ་སྐྱུངས་ཏེ་མཁས་པར་གྱུར། ཁོང་གིས་ཐར་ཤུལ་ཆོས་སྒྱུང་
 རྒྱ་མཆོའི་སྐུ་ཤམ་སྤེང་ཤངས་ཁྲག་གིས་བཞེངས་པའི་དཔལ་ལྷན་ལྷ་མོའི་རྟེན་
 ཐང་ད་ལྷའང་འགག་ཟའི་གྲ་ཚང་དུ་ཡོད་ཟེར།

མཆན། རྒྱ་མཁར་དགོན་མཆོག་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆན།
 འབྲུངས་ལྟལ། མཆོད་དགེ་བྱ་སྟོན་མ།
 འབྲུངས་ལོ། ༡༢༩༤
 འདས་ལོ། ༡༥༥༤
 ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུན།

འདི་བས་མདོ་དབུས་གཉིས་སུ་སྐྱགས་གཉེར་གྱིས་མཁས་པར་གྱུར།
 བོད་གཞུང་ནས་དགེ་ལྷན་བསྟན་པའི་གསལ་བྱེད་ལོ་ཅི་མཁན་པོ་ཞེས་པའི་
 ཆོ་ལོ་དང་མཁན་ཆས་བསྟུལ། གྲུན་མཁེན་མཆོག་ལ་སྐྱགས་བཅུག་ཞུས་ཏེ་
 རྒྱ་མཁར་དགོན་གནས་སྤོས་མང་ད། འདི་བ་རྒྱ་མཁར་སྐུ་ཕྱེང་གསུམ་བ་ཡིན།

མཆན།	ཁྱེ་མེད་སྐྱུ་ལ་སྐྱུ་ཡི་ཤེས་བསྟན་འཛིན།
འབྲུངས་ལུ་ཡ།	ཀ་ཀྱའི་བེ་ཀྱ།
འབྲུངས་ལོ།	ཧམ་༥༤
འདས་ལོ།	ཧམ་༤༧
ཆོས་རྒྱུ།	དགེ་ལུགས།

རྒྱུར་བརྗོད་མདོར་བསྟན།

འདི་བ་བེས་ཐང་ཡེ་ཤེས་དར་རྒྱས་ལས་རབ་དུ་བྱུང་། བ་ཡན་སྟོད་
 ཐའི་དགོན་དུ་ཆོས་ཞུགས་བྱས། དགྲུང་ལོ་བཙུ་ལྷ་ར་བར་བྱ་བྱུང་གི་ཆོས་གྲར་
 འགྲིམས། ལྷི་ས་དབུས་སུ་ཐེབས་ཏེ་མཆན་བཏགས་སྤངས། པཎ་ཆེན་རིན་
 པོ་ཆེ་ལས་བསྟན་པར་རྫོགས། སྤར་མདོ་སྨད་དུ་ཐེབས་ནས་དགྲུང་ལོ་ཞེ་
 བདུན་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་བའི་ལྷགས་བྱི་སྟེ་ལོ་ཧམ་༥༠ ལོར་བྱ་བྱུང་གི་ཁྲིར་
 ཐེབས། ཆོས་སྲིད་ལུགས་གཉིས་ལ་ལེགས་ལམ་ཆེ་བར་བཤད། རྫོགས་ཁང་
 བའི་སྟོབ་བྱ་གསུམ་ཆེན་གྱི་གསུམ་ཡིན། སྐྱེ་ཆེ་སྨད་ཀྱ་རྒྱ་དང་ཀ་མདོ་གདོང་
 དམར་སྐྱ་སོགས་སུ་སྐྱབ་པ་ལ་གཞོལ། བཅམས་ཆོས་བར་དོའི་འཕྲང་སྟོལ་
 གྱི་འབྲེལ་བ་དང་། སྐྱ་གསུམ་ལམ་ཁྲེར་ཆོགས་བཅད་མ་སོགས་གང་འཆམ་
 ཡོད་འདུག་ཀྱང་དེར་དུས་ཡོད་མེད་མ་ཤེས། གྲག་ཅིག་ཐོག་འདས།

མཆན།	རྒྱུར་དགོན་སྐྱུ་ལ་སྐྱུ་དགོན་མཆོག་ཉི་མ།
འབྲུངས་ལུ་ཡ།	བསང་གཞུང་སྟོན་ཆེན།
འབྲུངས་ལོ།	ཧམ་༥༥
འདས་ལོ།	ཧམ་༥༨

268 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ཡོ་རྒྱུ་མེ་ལྷ་གཤམ་ཆེན།

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།

འདི་བས་བཀའ་ཤིས་འབྲེལ་དུ་སྟགས་གཉེར་གྱིས་མཁས་པར་གྱུར། དེ་གའི་ཆོགས་ཆེན་སྤྱིར་བས་ཞེ་ལྷ་བར་བཞུགས། ལྷ་བྱང་སྤུན་སྤྱི་དང་། རྒྱུད་སྤྱི། ཁེ་ཐལ་དང་ཆོས་འཁོར་སྐར་གསར་གྱི་སྤྱིར་ཡང་བཞུགས། འདི་བ་ཚུང་དུས་གོས་སེར་ལ་དཔར་བཏབ་པའི་རྗེའི་སྐུ་བརྙན་ཞིག་ཡོད་པའི་རོས་ནས་ཆན་པོ་ཞིག་ཐོན་དེ་འཛིན་སྐྱོར་ལ་དོ་དམ་གནང་བ་གཟིགས། རྗེ་སྤྱི་རིན་པོ་ཆའི་བྱང་དུ་བཀའ་ཆོས་ཞུ་དུས་ཆན་པོ་མཆོད་སྤྱིར་འཕོང་སྟེགས་བྱས་ནས་འདུག་པ་གཟིགས་ཏེ་སྟགས་འཛིགས་བྱང་ཡང་རྗེ་སྤྱིས་ཁྱོད་ཀྱི་ཆན་པོ་ཐོན་འདུག་ཨང་གསུངས་པ་སོགས་སྟོག་གྱུར་མཐེན་པ་ཞིག་ཡིན་ཟེར། དབུས་སུ་པཎ་ཆེན་བསྟན་པའི་ཉི་མས་འགོ་དོན་རྒྱ་ཆེར་འབྲུབ་པའི་ལུང་བསྟན་གནང་།

མཆོག། རྗེ་བཟང་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཆོ།

འབྲུངས་ལུལ། མཆོ་སྤྱན་ཨེར་ཁེ་ལྷེ་ཡི།

འབྲུངས་ཡོ། ༡༢༧༥

འདས་ཡོ། ༡༤༢༡

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།

འདི་བའི་མཆན་ཡོངས་གཤམ་ལ་སྟན་ཆོགས་སྤྱིར་ཞབས་བྱང་ཟེར། ཚུང་དུས་ནས་སྐུ་འབུམ་དུ་སྟགས་གཉེར་གནང་སྟེ་མཁས་པར་གྱུར། སྐུ་འབུམ་རྒྱུད་སྤྱི་སྤྱིར་བས་རེ་དགུ་བར་ཐེབས། ཉེར་དགུ་བར་འདས།

མཆོག། དགོན་མཆོག་བསྟན་འཛིན་གྱི་མཆོག།
 འབྲུངས་ཡུལ། མཆོད་དག་ལྟོད།
 འབྲུངས་ལོ། ༡༥༧
 འདས་ལོ། མི་གསལ།
 ཆོས་རྒྱུ། དག་ལྷགས།
 ཟུར་བཞོད་མདོར་བསྟུས།

འདི་བ་ལྷང་བཟང་ནང་བ་སྟོ་བཟང་བསམ་གཏན་གྱི་སྤྱུལ་སྤྱུ་ཡིན།
 མདོ་སྨྱགས་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས། རང་དགོན་དུ་རྟེན་བརྟེན་པ་མང་དུ་
 བཞེངས་ཏེ་དགོན་པ་ཀུན་མཁྱེན་མཆོག་ལ་སུལ། འདས་ལོ་མ་རྟེན།

མཆོག། སྤྱི་གྲ་དགོན་མཆོག་བཞོད་པ།
 འབྲུངས་ཡུལ། མཆོད་དག་ཆེ་དབྱས།
 འབྲུངས་ལོ། ༡༥༧
 འདས་ལོ། མི་གསལ།
 ཆོས་རྒྱུ། དག་ལྷགས།
 ཟུར་བཞོད་མདོར་བསྟུས།

འདི་བ་རྒྱང་དུས་ཡུལ་གྱི་རུ་བ་རྣམས་ཁོ་ཆེར་ཡོང་། བཀ་གིས་འབྲེལ་
 དུ་མདོ་སྨྱགས་ལ་སྦྱངས་ནས་དེ་གའི་དུས་འཁོར་རྩི་རྩི་འཛིན་པ་དང་ཁྱི་བ་
 གནང་། དགོན་གསར་རབ་རྒྱས་སྤིང་དང་། དམུ་དག་དགོན། ཁོ་ཆེ་དགོན་
 བཅས་གྱི་ཁྱིར་བཞུགས། འདས་ལོ་མ་རྟེན།

270 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

མཆན། དགེ་འདུན་དགོན་མཚོག་ལྷོ་བཟང་བསྟན་འཛིན།
 འབྲུངས་ལྷུང། ཡ་རིག
 འབྲུངས་ལོ། ༡༢༩༦
 འདས་ལོ། ༡༥༥༡
 ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།

འདི་བ་མ་ཉི་བ་ཤེས་རབ་བཀའ་ཤིས་ཀྱི་སྐུ་ཕྱེད་གསུམ་པ་ཡིན། དགུང་
 ལོ་བདུན་པར་སྐུ་གོང་མའི་གདན་སར་བཀོད། གྲང་ཐང་འཇམ་པའི་དབྱངས་
 ལས་རབ་རྟུབ་ལྷུང་། དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་པར་དབུས་གཙང་རྟུ་ཕེབས་ཏེ་པཎ་
 ཆེན་བསྟན་པའི་ཉི་མ་ལས་བསྟེན་པར་རྫོགས། པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས་གདུགས་
 ཉི་དར་དང་། ཐམ་ཀ་བཀའ་འོག་བཅས་ཀྱི་ཆོ་ལོ་གནང་། ལྷན་ཐང་བཀའ་
 འཇུག་མོགས་གདན་དངས་ཏེ་རྟེ་མདོ་སྨད་དུ་བྱོན། སྤྱི་ལོ་༡༥༥༡ ལོར་གཟིམ་
 ཁང་བསྐྱུན། ལན་དུ་མར་རྫོགས་ཁང་བ་གདན་དངས་ཏེ་བཀའ་ཆོས་མང་
 དུ་གསན། དགུང་ལོ་ད་རྟུག་སྟེང་འདས།

མཆན། རྒྱ་ཡིག་ལྷོ་བཟང་མཁྱེན་རབ་བསྟན་པའི་ཉི་མ།
 འབྲུངས་ལྷུང། མི་གསལ།
 འབྲུངས་ལོ། ༡༢༩༢
 འདས་ལོ། མི་གསལ།
 ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།

གསེར་དོག་སྐྱ་འབྲུམ་གདན་རབས་སུ་འདི་བའི་མཛད་ནམ་ཐར་ཐོར་
བཀོད་པ་ན་འབྲུངས་ཡུལ་དང་འདས་ལོ་མི་གསལ། སྐྱ་འབྲུམ་དུ་ཐུགས་གཉེར་
གནང་སྟེ་མཁས་པར་གྱུར། སྐྱ་འབྲུམ་རྒྱུད་པའི་བྲི་རབས་ཞི་གཅིག་པ་དང་།
རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་བའི་ཆུ་རྟ་སྤྱི་ལོ་༡༤༡༡ ལོར་སྐྱ་འབྲུམ་བྲི་ཆེན་ཞི་བརྒྱན་
པར་བཞུགས། ཕྱིས་གོས་ལ་དབང་བ་ནམས་བགོས་དེ་དགུང་ལོ་ཞི་དགའི་སྟེང་
གདན་རབས་ང་གསུམ་པར་བསྐྱར་དུ་ཐེབས། དེ་སྐབས་དགོན་ནང་དུ་དགེ་
འདུན་པ་མ་འཆམ་པའི་དཀའ་ལྷོག་བྱུང་བ་རྗེ་གསེར་ཁང་བར་ཞུགས་དེ་
བཅོས་ཐབས་མཛད་པས་ཞི་འཇགས་བྱུང་།

མཆན།	ལྷ་མོ་པན་བདེའི་དབང་ཕྱུག་མཁས་བརྩན་རྒྱ་མཚོ།
འབྲུངས་ཡུལ།	དབྱེ་ཡ་རྩེ་ཞོ་ལ་ཨ་རིག
འབྲུངས་ལོ།	༡༧༧༧
འདས་ལོ།	༡༨༡༡
ཆོས་རྒྱུ།	དགེ་ཕྱགས།
ཟུར་བརྗོད་ཨདོར་བསྐྱུས།	

འདི་བ་ལ་མོ་ཞབས་བྱུང་དཀར་པོ་སྐྱ་སྤེང་ལྷ་བ་ཡིན། བཅ་ཆེན་
བསྟན་པའི་ཉི་མས་སྐྱ་གོང་མའི་ཡང་སྤིད་དུ་ངོས་འཛིན་ཐུགས་ཐག་བཅད།
བཅུ་དྲུག་པར་དབྲས་སུ་ཐེབས། ཉི་ཤུ་བར་བཅ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ལས་བསྟེན་
པར་རྫོགས། བདེ་ཆེན་དང་མགུར་དུ་གཞུང་ཆེན་ལ་སྐྱུངས་པས་མཁས་པར་
གྱུར། དགུང་ལོ་སོ་ལྷ་བར་འདས། ཤར་ཚང་དང་། ཨ་རིག་དགེ་བཤེས་ཆེན་
མོ་སོགས་དང་ལྷན་དུ་མ་ལྷོ་བྱང་བདེ་འཇགས་ལ་བཀོད་ཟེར། ཁོང་ཞལ་

272 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

བཞུགས་སྐབས་སློ་ནག་དང་མང་འབལ་བྱ་གསུམ་སོགས་སུ་བོད་སོག་བར་
ས་ཚོད་ཚུ་ཚོད་ཆེན་པོ་ལང་གིན་ཡོད་འདུག།

མཆན།	ཀྱན་དགའ་ཆོས་འཕགས་བྱུང་བསྟན་ཉི་མ།
འབྲུངས་ལྗུང།	རོང་ལྗ།
འབྲུངས་ལོ།	ལྔ་ལྔ་ལྔ་
འདས་ལོ།	ལྔ་ལྔ་ལྔ་
ཆོས་རྒྱུད།	དགེ་ལུགས།
ཟུང་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།	

འདི་བ་རོང་ཆེན་ལྷགས་ནག་པའི་སྐུ་ཕྱེང་བདུན་པ་ཡིན། སྐུ་སྣ་མའི་
འབྲུངས་གཞིས་རྩ་བར་འོངས་པ་དེར་འབྲུངས་གིང་། ཕྱིས་རུ་བ་རོང་བོར་
སོང་ཟེར། མདོ་སྨད་ཀྱན་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས། དབུས་སུ་རྒྱལ་པཎ་རྣམ་
གཞིས་དང་། མདོ་སྨད་དུ་གྱུང་ཐང་འཇམ་པའི་དབྱངས་དང་ཀྱན་མཁུན་
མཆོག་ལས་ཆོས་བཀའ་རྒྱ་ཆེར་གསན། ཞལ་ཆེམས་སུ་ཀྱན་མཁུན་འཇམ་
དབྱངས་བཞད་པ་སླ་མ་དབུ་མ་བ་དངོས་ཡིན། སློ་སྤྱོད་བྱང་གསུམ་ཁོང་ལ་
གཏད་ན་བསྐྱུས་མི་ཡོང་གསུངས་པ་ལྟར་དགོངས་ཚོགས་སུ་ཀྱན་མཁུན་
མཆོག་ལྷགས་ཁྱིའི་སློན་ལམ་དུ་གཏད་དངས་ཟེར། རྣམ་ཐར་སྐུ་ཕྱེང་བརྒྱད་
པ་གི་རྟེ་སློ་བཟང་འཕྲིན་ལས་ཀྱིས་མཛད་པ་ཡོད།

མཆན།	ཚུ་བཟང་སློ་བཟང་བྱུང་བསྟན་རབ་རྒྱས།
------	-----------------------------------

འབྲུངས་ལུལ། དཔལ་རིས་ཚུ་བཟང་ཕྱོགས།

འབྲུངས་ལོ། ༡༢༩༢

འདས་ལོ། ༡༥༥༩

ཚེས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།

ཟུར་བརྗོད་ཨདྲོར་བསྐྱུས།

འདི་བ་ཚུ་བཟང་སྐྱེ་ཐེང་བཞི་བ་དང་། ལྷང་སྐྱེ་ཡེ་ཤེས་བསྟན་རྒྱུ་
 གྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན། ཚུ་བཟང་དང་དབུས་སུ་སྐྱགས་གཉེར་གྱིས་མཁས་པར་
 བྱུར། དགྲའ་ལོ་སོ་བདུན་སྟེང་ཚུ་བཟང་ངོ་ཁང་བཞེངས། ལོ་དེར་བྱ་བྱང་
 གི་མཁན་རབས་དྲུག་ཚུ་བར་ཐེབས། བྱ་བྱང་འདུ་ཁང་གསར་བཞེངས་གྱི་
 འགན་རྒྱུ་བཞེས་གྱིས་བྱ་བྱང་གི་དགོན་བདག་མཛད། དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་
 སྐྱེ་ཐེང་ཕྱི་མ་ནམས་བྱ་བྱང་གི་གཞུང་ལས་པ་དང་། སླ་མ་དབུ་མཛད། བྲ་
 ཚང་གསུམ་གྱི་ཁྲི་བ་བསྐོས་བཞག་གི་འགན་དབང་ཆ་ཆང་ཡོད་པར་བཤད།

མཆན། དཔལ་རི་དགོན་མཆོག་དམ་ཚེས་ཡར་འཕེལ།

འབྲུངས་ལུལ། ལྷ་ནག

འབྲུངས་ལོ། ༡༢༩༢

འདས་ལོ། ༡༥༤༠

ཚེས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།

ཟུར་བརྗོད་ཨདྲོར་བསྐྱུས།

འདི་བ་དཔལ་རི་དགོན་མཆོག་བདེ་ཆེན་པའི་སྐུ་ཡིན། བཟ་ཤེས་
 འབྲིལ་དུ་མདོ་སྐྱགས་ལ་སྐྱུངས་ནས་མཁས་པར་བྱུར། སླ་བྲང་ཆོགས་ཆེན་

274 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

ཁྱི་རབས་བཞི་བརྒྱ་བར་ཐེབས། ཡུ་ཤེའི་ཁྱི་དང་ཆོས་འཁོར་སྐར་ཤེར་བྱིན་སྲིད་
གསར་འདེབས་ཀྱི་ཐོག་མའི་འཆད་ཉན་པའང་གནང་།

མཆན། སྐུ་ལ་སྐྱེ་དགོན་མཆོག་ཟུབ་བསྟན་གྱི་མཆོ།

འབྲུངས་ལྟལ། མཚོ་དཀྱིལ་སྐྱེད་བསེ་ཆེན་།

འབྲུངས་ལོ། ༡༥༧༥

འདས་ལོ། ༡༥༩༧ ཡས་མས།

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།

འདི་བས་བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་དུ་སྟགས་གཉེར་གནང་སྟེ་མཁས་པར་གྱུར་

ཟེར་བ་ལས་རྣམ་ཐར་གཞན་མ་རྟེན།

མཆན། རྟོར་སྤྱིན་ཐོལ་རག་དབང་འབྲིན་ལས་གྱི་མཆོ།

འབྲུངས་ལྟལ། གསེར་ཁོག་ཉི་འདབས་སྐྱེར་ལུང་།

འབྲུངས་ལོ། ༡༥༧༥

འདས་ལོ། ༡༥༩༤

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།

འདི་བ་དབུས་དང་རྒྱ་ནག་སོགས་སུ་ཐེབས་ཏེ་ཕྱང་སྐྱོ་རོལ་རྟོར་དང་

ཀུན་མཁྱེན་གཉིས་པ་འདིགས་མེད་དབང་སོགས་སྐྱ་མར་བསྟེན་ཟབ་ཆོས་

མང་དུ་ཞུས་ཟེར་བ་ཙམ་ལས་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་གསལ་གཞན་མ་རྟེན།

མཆན། ཆེ་འབྲུམ་ཞབས་དྲུང་བཤད་རྒྱུ་དགོ་ཡིག་ས་རབ་རྒྱས།
 འབྲུངས་ལུལ། རྒྱ་འབྲུམ་དྲེད་ལོག
 འབྲུངས་ལོ། ༡༥༩༩
 འདས་ལོ། ༡༩༥༠
 ཆོས་རྒྱུ། དགོ་ཡིག་ས།
 ཟུར་བཟོད་མདོར་བསྐྱུས།

འདི་བ་དགུང་ལོ་བདུན་པར་གོང་མའི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་གྱིས་
 རྒྱ་འབྲུམ་གདན་སར་བཀོད། ཆེ་ཤོས་རྒྱལ་རྒྱལ་ས་རབ་དུ་བྱུང་། དཔལ་ལྷན་
 བཤད་རྒྱུ་མིང་དང་། རྒྱུད་གྲར་ཞུགས་ཏེ་གསལ་བསམ་གནང་། ཕྱིས་དབུས་
 སུ་མེར་བྱས་མཁས་སློན་གྱི་ཆང་དུ་བྱགས་གཞེར་གྱིས་མཁས་པར་གྱུར། བྱི་
 ཆེན་བྱང་ཆུབ་ཆོས་འཕེལ་ལས་བསྐྱེད་པར་རྫོགས། ཕྱིར་མདོ་སྨྱད་དུ་བྱོན་
 ཏེ་རྒྱ་འབྲུམ་རྒྱུད་པའི་སྐུ་མ་དབུ་མཛད་དང་བྱི་རབས་ཞིབ་རྒྱུད་པར་བཞུགས།
 བྱི་རྒྱུར་ནས་སོག་ཡུལ་ཐོར་གོད་སོགས་སུ་ཕེབས་བཞུད་གནང་། རྒྱ་འབྲུམ་
 ལ་སྤྱི་འཛིག་མང་པོ་སྤུལ།

མཆན། བྱ་དགོ་རྒྱལ་རྒྱ་དགོན་མཆོག་ཟུར་བསྐྱུས་རྒྱ་མཆོ།
 འབྲུངས་ལུལ། བསེ་གཙང་།
 འབྲུངས་ལོ། ༡༥༩༩

276 མདོ་སྨད་གྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མེ་སྒྲ་གཤམ་ཆེན།

འདས་ལོ། ༡༩༥༠ ཡས་མས།

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།

རྒྱུ་བརྒྱུད་མདོར་བསྟུན།

འདི་བ་བྱ་དག་སྒྲིམ་ཆན་པའི་སྐྱེ་ཁྲིལ་གསུམ་པར་བཤད། བཟ་གིས་
འབྲིལ་དུ་བྲུགས་གཉེར་གནང་སྟེ་མཁས་པར་གྱུར། ཀུན་མཁྱེན་བར་མར་
གནས་གཟིགས་གནང་བཅུག་སྟེ་ཆས་པ་ཀོང་བུ་ནང་དགའ་ལྡན་བཟ་གིས་
བསམ་འཁྱུར་གྱིས་དགོན་གནས་སྟོན་ཏེ་རྟེན་བརྟེན་པ་མང་དུ་བཞེངས། རྒྱུ་
ཤུ་བཅུགས། གསུང་ཚུལ་བཅའ་ཡིག་སྒྲུང་དོར་གསལ་བའི་མེ་ལོང་སོགས་ཡོད།

མཆོན། དཀའ་ཆེན་བྱང་རྒྱལ་རིན་ཆེན་དཔལ་བཟང་།

འབྲུངས་ལུལ། སྐྱེ་འབྱུང་མཆོད་གཞིས་བྲེད་ཁོག

འབྲུངས་ལོ། ༡༩༩༩

འདས་ལོ། ༡༩༥༦

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།

རྒྱུ་བརྒྱུད་མདོར་བསྟུན།

འདི་བ་དགའ་ལོ་བདུན་པར་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཀྱིས་སྐྱེ་འབྲུམ་དུ་
བསྐྱུལ། ཟེ་ན་ལྷ་རམས་པ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཛིན་ལས་རབ་དུ་བྱུང་ཞིང་
ཡོངས་འཛིན་དུ་བསྟེན། བཅུ་གཉིས་པར་དཔལ་ལྡན་བཤད་སྐྱུ་བ་གྱིས་དུ་
ཞུགས་ཏེ་མཆོད་ཉིད་ལ་སྦྱངས། བཅོ་བརྒྱུད་པར་བློས་སྟབས་ཀྱིས་སྟོང་འཁོར་
བརྒྱུད་དབུས་སུ་ཐེབས། སེར་བྱས་སུ་ལོ་ངོ་གཉིས་རིང་པར་བྱིན་ལ་སྦྱངས།
གཙང་བཟ་གིས་ལྷན་པོར་གཞུང་ཆེན་ལ་གསན་སྟོང་མང་ད། ཉེར་གཅིག་

པར་གྱི་ཆེན་ཕུང་རྒྱུ་ཆུ་ཆོས་འཕེལ་ལས་བསྟེན་པར་རྫོགས། དཀའ་ཆེན་གྱི་
མཆན་བཏགས་ཐོབ། སོ་བཞི་བར་ཕྱིར་མདོ་སྨྲད་དུ་ཕེབས་ཏེ་ཤིང་བཟང་སྟོ་
བཟང་དར་རྒྱས་དང་། ཨ་ཀྱ་ཡོངས་འཛིན། ཆེ་ཤོས་བསྟན་པའི་ཉི་མ། རྩེ་
གསེར་ཁག་བ་སོགས་བསྟེན་ཏེ་མདོ་སྨྲགས་ཀྱི་གཞུང་ལ་བཟུང་གནང་།
ཉམས་ལེན་ལ་ཆིག་རྒྱུ་མཛད་པས་རྫོགས་པ་བརྟེན། དགྲུང་ལོ་ང་གསུམ་
སྟེང་སྐྱེ་འབྱུང་སྟེན་པ་གྲ་ཆང་གི་ཁྱི་རབས་སོ་བརྒྱད་པར་ཕེབས། དགྲུང་ལོ་
དོན་དགྲུ་བར་འདས། གསེར་དོག་གདན་རབས་སུ་རྣམ་ཐར་རྒྱས་ཙམ་ཡོད་
པས་དེར་གཟིགས་པར་བྱ།

མཆན།	ནང་སོ་དགེ་འདུན་མཁས་མཆོག
འབྲུངས་ལུ་ཡ།	རེབ་གོང་རོང་གོ།
འབྲུངས་ལོ།	མི་གསལ།
འདས་ལོ།	༡༥༠༥
ཆོས་རྒྱུ།	དགེ་ལུགས།
ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།	

འདི་བ་ནང་སོ་ངག་དབང་སྟོ་བཟང་གི་སྐུ་ལ་སྐྱེ་ཡིན། དགྲུང་ལོ་བརྒྱ་
གསུམ་སྟེང་ཐོས་བསམ་རྣམ་རྒྱལ་སྤིང་གི་ཆོས་གྲར་ཞུགས། རྒྱུང་དུས་གཟིགས་
སྤང་དོ་མཆར་ཅན་མང་བེད། སྐུ་བ་སྟེ་ཡིད་དཀའ་ཆོས་འཛིན་གྱི་སྐྱེ་མར་
ཕེབས། རོང་བོའི་དུས་འཁོར་གྲ་ཆང་གསར་རྒྱགས་ཀྱི་རྩེ་རྩོམ་དཔོན་དང་།
རྒྱུད་ཁྱིམ་ཡང་ཕེབས། རབ་ཕུང་བརྒྱ་གསུམ་པའི་ཤིང་གི་ལྷི་ལོ་༡༥༠༩ ལོར་
རོང་བོ་ཐོས་བསམ་རྣམ་རྒྱལ་སྤིང་གི་ཁྱི་རབས་ཉེར་གཅིག་པར་བཞུགས།

278 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་བའི་ཐོག་མ་མེ་ཡོས་སྤྱི་ལོ་༡༥༠༧ ལོར་འདས། ཐེག་མཆོག་གི་གདན་རབས་སུ་ཁྱིམ་ལོ་རྒྱུ་རིང་བསྐྱུངས་པར་བཤད་ཀྱང་། བཞུགས་ལོ་དང་འདས་ལོ་གཉིས་ཆ་ཆིས་ཀྱང་ལོ་བཞི་ལས་མི་འདང་།

མཆན། རྗེ་དཀོན་མཆོག་འཕྲུག་པའི་རྒྱལ་མཆན།

འབྲུངས་ལྗལ། རྩོམ་ཅི་རྒྱལ་བོའི་གཞིས།

འབྲུངས་ལོ། ༡༥༩༩

འདས་ལོ། ༡༥༩༧

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།

འདི་བ་གྲང་ཐང་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་དགེ་བཤེས་བསོད་ནམས་ཆོས་འཕེལ་གྱི་སྤྱལ་སྐྱར་རོས་འདྲིན་ཐུགས་ཐག་བཅད། གོང་མའི་གཅེན་རབ་འབྱམས་པ་ཆོས་འབྱོར་གྱིས་ཁྱུང་སྒངས་ཏེ་དཀར་ཆེན་དགོན་པར་གདན་སར་བཀོད། དབུས་སུ་ཐུགས་གཉེར་གྱིས་མཁས་པར་གྱུར། ཨ་སྦྱོང་དགོན་བསམ་འགྲུབ་བདེ་ཆེན་སྤང་བཏབ། གསུང་རྩོམ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟོད་པ་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་ཅུ་བ། སྐུ་འགྲེལ་འདོད་འདོད། ལྷོ་སྦྱོར་འགྲེལ་བ་སོགས་མང་། རྣམ་ཐར་ཐེ་བོ་སྤྱལ་སྐྱར་མཛད་པ་ཡོད་ཟེར།

མཆན། རྗེ་བླ་མོ་འཐར་མཁུན་རབ་དབང་བྱུག

འབྲུངས་ལྗལ། རྒྱལ་བོར།

འབྲུངས་ལོ། མི་གསལ།
 འདས་ལོ། ༡༤༢༣
 ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།

འདི་བ་ཞེ་དྲུག་ནི་ཐོག་ཐུ་སྐྱེ་ཐོག་དང་པོ་ཡིན། རྒྱུ་དྲུས་ནས་དབྱུས་
 ལུ་ཕྱོན་ཏེ་འབྲས་སྤངས་སྒོ་གསལ་སྤིང་རྒྱལ་རོང་ཁམས་ཆོན་དུ་བྱུགས་གཉེར་
 གྱིས་ལྷ་རམས་དགེ་བཤེས་ཐོན། རྒྱུ་སྨྱད་དུ་སྤགས་ལ་སྤྱངས། སྤམ་དབྱ་
 མཛད་དང་། མཁན་པོ། བྱང་ཅེ་ཆོས་རྩེ་བཅས་ཀྱི་ཁྲིར་ཕྱོན། རབ་བྱུང་བཅུ་
 བཞི་བའི་ཆུ་སྤང་སྤྱི་ལོ་༡༤༥༩ ལོར་དགའ་ལྷན་གསེར་ཁྲི་ཁྲི་རབས་དོན་དྲུག་
 པར་ཐེབས་ཏེ་ལོ་ངོ་བདུན་ལ་བསྐྱངས། རྒྱལ་དབང་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོའི་
 ཡོངས་འཛིན་མཛད། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་བའི་ཤིང་བྱི་སྤྱི་ལོ་༡༤༩༩ ལོར་སྤིང་
 ཆབ་དང་། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་བའི་ཤིང་སྤང་སྤྱི་ལོ་༡༤༩༩ ལོར་སྤིང་སྤྱིང་
 དུ་བཞུགས་ནས་ལོ་ངོ་དྲུག་ལ་བསྐྱངས། སྤྱི་ལོ་༡༥༡༡ ལོར་སྤྱི་བྱུང་མཁན་པོ་
 དཔལ་ལྷན་དོན་གྲུབ་དང་། བཀའ་སྒོན་བཤད་སྤྱོད་བཞེས་ཏེ་དབང་ཕྱུག་
 གཉིས་ཀྱིས་དགའ་ལྷན་ཟེང་འབྲུག་བསྐྱངས་པའི་ཕྱི་ལོར་འདས། ལྷ་སྤྱིང་རིམ་
 ཕྱོན་ལ་ཞེ་དྲུག་ནི་ཐོན་ཐུར་འབོད། འབྲུངས་ལོ་གསལ་བའི་ཡིག་ཆ་མ་མཐོང་།

མཆན། རྒྱེ་ཁྲི་ཞབས་དྲུང་བསོད་ནམས་བསྟན་པའི་ཉི་མ།
 འབྲུངས་ལུ་ལ། མི་ཉག
 འབྲུངས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༩ ལྷན།
 འདས་ལོ། ༡༤༢༩

280 མདོ་མཐོང་གི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན་།

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལྷན་ས།

རྒྱུ་བརྒྱུད་མདོར་བསྟུན།

འདི་བས་སྐྱེ་འབྲུམ་དུ་མདོ་སྒྲགས་ལ་སྦྱངས། སྤྱི་ལོ་༡༤༩༠ ལོར་སྐྱེ་
འབྲུམ་སྐྱེན་པ་གྲ་ཚང་གི་སྤྱི་རབས་ཉེར་བརྒྱད་པ་དང་། རྒྱུད་པའི་སྤྱི་རབས་
ཞེ་དྲུག་པ། རབ་བྱུང་བཙོ་ལྷ་བའི་ས་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་༡༤༩༤ ལོར་ཆོགས་ཆེན་
སྤྱི་རབས་རེ་གཉིས་པ་བཅས་སུ་བཞུགས། འབྲུངས་ལོ་མི་གསལ། གསེར་དོག་
སྐྱེ་འབྲུམ་གདན་རབས་སུ་འང་འདི་བའི་རྣམ་ཐར་འགོད་རྒྱ་རྟེན་མི་འདུག

སྤྱི་ལོ་ 1800-1900 བར་བྱོན་པའི་མདོ་སྨད་ གྱི་མཁའ་སྐུ་པ་ཁག་

མཆན།	སྐད་ལོ་དཀོན་མཆོག་གི་མ།
འབྲུག་སྐད།	མི་གསལ།
འབྲུག་སྐད་ལོ།	༡༩༠༡
འདས་ལོ།	མི་གསལ།
ཆོས་རྒྱུ།	དགེ་ལྷན་མ།
རྒྱུ་བརྒྱུད་མདོར་བསྐྱུས།	

འདི་བས་བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་དུ་མདོ་སྨད་སྐད་ཀྱི་མཁའ་སྐུ་པ་
ལྟར། དེ་གའི་དུས་འཁོར་དང་རྒྱུད་པའི་བྱིན་པའི་མཁའ་སྐུ་པ་
ཆང་དང་། བསེ་ཆང་དགོན། ཆ་གན་པེ་ཤིང་། མདོ་དུ་དགེ་སྤྱིང་བ་བཅས་

282 བདེ་སྐྱོད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

ཀྱི་ཁྲིར་ཡང་ཐེབས། གསུང་ཚུལ་མངོན་ཀྱི་སྒྲོར་ཡོད་ཟེར། བདེ་སྐྱོད་ཆོས་
འབྱུང་དུ་སྒྲོལ་མ་དུ་ཐོན་ལ་རྫོང་བར་བྱིན་པའི་གས་ཡབ་ཡི་དམ་སྐྱབས་ཟེར་
བའི་དོན་གོ་ན་འབྱུངས་ཡུལ་གཤམ་བྱབ་སྟུང་། འདས་ལོ་མ་རྟེན།

མཆན། བྲག་དགོན་པ་དགོན་མཆོག་བསྟན་པ་རབ་རྒྱས།

འབྱུངས་ཡུལ། གཙོས་བསྟན་འཛིན་སྡེ།

འབྱུངས་ལོ། ༡༥༠༡

འདས་ལོ། ༡༥༦༦

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུན།

འདི་བ་རྒྱུང་དུས་བྲག་དགོན་པའི་སྐྱ་སྐྱེར་སྐྱགས་ཐག་བཅད་དེ་མདོ་
དབུས་གཉིས་སུ་སྐྱགས་གཉིར་མངོན། བཤམ་གས་འབྱུང་ཀྱི་ཁྲིར་བས་ཞེ་དགྲ་
བ་ཡིན། གཞན་མཆོད་རྟེན་ཤར་ཀྱི་ཁྲི་ལན་གཉིས་མངོན་པ་ལོགས་དགོན་
སྡེ་མང་པོའི་ཁྲིར་ཐེབས། གསུང་ཚུལ་ལོ་རྩེ་ལོ་གསུམ་རིང་གིས་པར་གྲགས་
པའི་བདེ་སྐྱོད་ཆོས་འབྱུང་དེབ་ཐེར་རྒྱ་མཆོད་དང་། སྐར་ཅིས། དབལ་མང་
ནམ་ཐར་ལོགས་བཞུགས། རིག་གནས་སྤྱི་དང་ལོ་རྒྱུས་ལ་འགྲན་ཆེ་མེད།

མཆན། རྒྱུ་ཆོད་བྲག་སྐལ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཆོ།

འབྱུངས་ཡུལ། དཔལ་རིས་བྱང་རྒྱུད་དར་ཡུང་།

འབྱུངས་ལོ། ༡༥༠༡

འདས་ཡོ། ༡༥༧༩
 ཚེས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བཞུད་ཨདོར་བསྐྱུས།

འདི་བ་ཚུང་དུས་ནས་ཁོ་ཚང་བྲག་དཔོན་སློབ་ཀྱི་སྤྱལ་སྐྱུར་ངོས་
 འཛིན་གྱིས་ཁོ་ཚང་དོ་རྩེ་འཆང་དུ་གདན་དངས། བྲག་དང་སྐྱེ་འབྱུང་སོགས་
 ལུ་མདོ་སྐྱུགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྐྱུངས་ཏེ་མཁས་པར་སྐྱུར། སྐྱེ་
 འབྱུང་དགོན་པའི་གདན་རབས་ང་དུག་པ་དང་། སྐྱེ་གཉེ་སློབ་དཔོན་བཅས་
 མཛད།

མཚན། སྐྱེ་གྲགས་སྤྱལ་སྐྱེ་སློབ་བཟང་ལུང་རྟོགས་ཉི་མ།
 འབྱུངས་ལུང། སྐྱེ་འབྱུང་དུ་སྐྱེ་
 འབྱུངས་ཡོ། ༡༥༠༡
 འདས་ཡོ། ༡༥༦༣
 ཚེས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བཞུད་ཨདོར་བསྐྱུས།

འདི་བ་ཚུང་དུས་བཟ་གིས་འབྱེལ་གྱི་ཁྱི་རབས་བཅུ་གསུམ་པ་རྩེ་སློ་
 བཟང་སྐྱེ་གྲགས་ཀྱི་སྐྱེ་སྐྱེར་ངོས་འཛིན་བཞིས། སྐྱེ་གྲགས་སྐྱེ་ཐེང་གཉིས་
 པ་ཡིན། བཟ་གིས་འབྱེལ་དུ་མདོ་སྐྱུགས་ཡོངས་རྫོགས་ལ་མཁས་པར་སྐྱུངས།
 དེ་གཉི་རྒྱུད་པའི་ཁྱི་རབས་སོ་དགུ་བར་ཐེབས། ཐང་གི་ལུ་ཁྱེའི་ཁྱི་བ་ཡང་
 མཛད། ཅང་ཅུན་ངས་ག་ཐུ་ཏན་མ་ཁི་བཟོ་བྱ་བས་གདན་ཞུས་བཞིན་ཏེ་
 ཏེ་གཡས་རུར་བྱོན། བཤད་སྐྱེ་འཕེལ་རྒྱས་སྤིང་གི་ཁྱི་རབས་གསུང་རྩམ་

284 མདོ་སྨད་གྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

རིགས་ལྷན་འཁོར་ལོ་ཅན་གྱི་དུས་སྤྱིར་དེར་སྐྱེས་པའི་སྣོན་ལམ་སོགས་ཡོད།
འདི་བའི་ནམ་ཐར་ཟུང་པ་ལའི་འཁྲི་ཤིང་བྱ་བ་ཡོད་འདུག་ཁྱད་མ་རག།

མཆན།	རྟེ་ལྟོ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆན།
འབྲུངས་ལུལ།	ཡ་རིག་ཚུ་སྟངས།
འབྲུངས་ལོ།	༡༩༠༣
འདས་ལོ།	༡༩༩༩
ཆོས་རྒྱུ།	དགེ་ལུགས།
རྒྱུ་བརྒྱུད་མདོར་བསྟན།	

འདི་བ་རྟེ་ལྟོ་ཕྱིར་གསུམ་པར་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་དང་རྒྱལ་སྐུ་རིན་
པོ་ཆེ་ནམ་གཉིས་གྱིས་ཐུགས་ཐག་བཅད། བདེ་ཆེན་དུ་ཐུགས་གཉེར་གནང་
སྟེ་མཁས་པར་གྱུར། དེ་གའི་ཁྲིར་ཡང་བཞུགས། རྟེ་དགོན་ལྷན་གྲུབ་ཆས་
རྫོང་དུ་རྩི་གསེར་ཁང་བས་འབྲེལ་བ་བཞི་སྟགས་གནང་སྐབས་རྫོང་འཕྲུལ་དང་
ཤོ་ཀ་ལི་སོགས་གནང་། དེ་སྐབས་ནས་རྩི་གསེར་ཁང་བ་ཡབ་སྐུ་ཞེས་སྟན་
པ་ཆེས་ཆེར་རྒྱས།

ཆན།	མཆན་པ་ལ་རྟེ་བཟང་དགོན་མཆོག་
འབྲུངས་ལུལ།	མཆོད་དགེ་ལྟོ་ཆང་།
འབྲུངས་ལོ།	༡༩༠༣
འདས་ལོ།	༡༩༩༩ ཡས་མས།

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།

རྒྱུ་བརྒྱུད་མདོར་བསྐྱུས།

འདི་བ་སྐགས་ཁྱིམ་ཞིག་དུ་སྐྱེས་པས་ཚུང་དུ་ས་ནས་སྐགས་དང་སྐྱན་ལ་སྐྱུངས་ཏེ་པ་ཆོས་ལ་མཁས་ཤིང་། ཕྱིས་བཟ་ཤིས་འབྲིལ་དུ་ཕེབས་ཏེ་ཐུགས་གཉེས་གནང་བས་མཁས་གྲགས་ཆེ། ཆ་གན་པེ་ཤིང་དང་བཟ་ཤིས་འབྲིལ་གཉིས་གདན་སའི་མཐེལ་མཛད་དེ་མཆམས་བསྐྱེན་གྱིས་སྤྱོད་སྒྲུབ་སྤྱོད་སྒྲུབ་བྱ་སྐྱེས་ཆེན་མང་དུ་འདུས། ཚུ་ཁྱི་ནས་དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུའི་ནང་གཤེགས་པར་བཤད། མདོ་སྐྱོད་ཆོས་འབྱུང་དུ་ཚུ་ཁྱི་ལ་འཁྱུངས་པར་གསུངས་པའི་ཚུ་ཁྱི་ནི། རབ་བྱུང་༡༩ ཚུ་ཁྱི་ལས་འོས་མེད་དེ། ཉིན་མ་དགོན་དངོས་སུ་བཏབ་ལོ་ནི་རབ་བྱུང་༡༩ པའི་ཐུགས་ཁྱི་སྤྱི་ལོ་༡༧༩༠ ལོ་ཡིན་ལ། དེ་ནས་ཆེས་པའི་ཚུ་ཁྱི་ནི་རབ་བྱུང་༡༩ པའི་ཚུ་ཁྱི་སྤྱི་ལོ་༡༨༠༩ ལ་འབབ། དེ་ནི་བེ་ཤང་དགོན་བཏབ་ནས་ལོ་༡༩ པ་ན་འདི་བ་འཁྱུངས་པ་ཡིན། བཅུ་བཞི་བའི་ཚུ་ཁྱི་ཡིན་མི་སྤྱིད་དེ། དེ་ནི་རབ་བྱུང་༡༩ པའི་བཟང་བྱ་༥༥ སྤྱི་ལོ་༡༨༤༩ ལ་འབབ་ཅིང་། དེ་ནས་ལོ་༩ པ་ན་བྲག་དགོན་པ་འདས་པ་ཡིན་པས། གལ་སྤྱིད་ལོ་དེར་མཆམས་པ་བ་འདི་ཉིད་འཁྱུངས་པ་ཡིན་ན། བེ་ཤང་དང་སྐྱུང་གཉིས་གདན་སའི་མཐེལ་མཛད་མ་མཛད་ཀྱི་ཐ་སྐྱོད་གལ་འོང་སྐྱམ་མོ།

མཆོག།

སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་བཟང་དགོན་མཆོག

འཁྱུངས་ལུང།

མི་གསལ།

འཁྱུངས་ལོ།

༡༨༠༩

འདས་ལོ།

མི་གསལ།

286 བདེ་སྐྱོད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་ལྷ་གྲགས་ཆེན་།

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལྷན་ས།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།

འདི་བའི་འཁྲུངས་ལུལ་དང་འདས་ལོ་མ་རྟེན། བཟ་ཤིས་འབྲིལ་དུ་
ཐུགས་གཉེར་གྱིས་དེ་གའི་ཁྱིམ་བས་ཞེ་བཞི་བར་ཐེབས། ཆ་གན་པེ་ཤིང་དང་
བདེ་མོ་ཐང་། དངུལ་རྩ་དགོན་བཅས་ཀྱི་ཁྱིམ་ལའང་ཐེབས། རྒྱུང་དུས་ཡང་
སྤྱིད་དུ་རོས་འཛིན་གྱིས་བཟ་ཤིས་འབྲིལ་དུ་གདན་སར་བཀོད་ཟེར་ཡང་སྤེལ་
སྤྱུལ་སྤྱི་ཡིན་མེན་མི་གསལ།

མཆན། ཟླ་མོའི་ཟླ་མེར་འདས་དབྱེས་རྒྱ་མཆོ།

འབྲུངས་ལུལ། ཟླ་བྲང་ལྷན་དཀར་བཅང་།

འབྲུངས་ལོ། ༡༩༠༩

འདས་ལོ། ༡༩༦༥

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལྷན་ས།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།

འདི་བ་བཟ་ཤིས་འབྲིལ་དུ་རྫོ་རམས་པ་ཐོན། དེ་གའི་ཁྱིམ་བས་ལྷ་བཅུ་
བར་བཞུགས། ཀ་མདོ་དགོན་དང་། ཁོ་ཆེའི་དགོན། ཆ་གན་པེ་ཤིང་། དམུ་
དགེ་དགོན། མཆན་སྒྲོགས་དགོན། ལུ་ཆེ་བཅས་ཀྱི་ཁྱིམ་ལའང་གནང་། མ་
འཁྲུངས་པའི་སྤོན་དུ་ཡུམ་ལ་བྱ་ལག་ཆེ་ནས་དུང་དཀར་ལན་གསུམ་གཏོང་
བའི་མི་ལྷས་བྱང་ཟེར།

མཆོད། རྒྱ་གཞི་རབ་རྒྱ་མཆོ།
 འབྲུངས་ལུ་ལ། རྒྱ་བེད་ཨ་ད། རྒྱ་བེད་འབྲུང་དམར།
 འབྲུངས་ལོ། 1909
 འབྲུངས་ལོ། 1924
 ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།
 རྒྱ་བེད་འབྲུང་དམར།

འདི་བར་ཡོངས་གྲགས་སྐྱེ་བྲལ་ཨ་ཁུ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཆོ་ཞེས་འབོད།
 ཀུན་མཁྱེན་སྐྱེ་ཤེང་གསུམ་པ་འདིགས་མེད་རྒྱ་མཆོའི་དྲུང་ཡིག་གི་ཕྱག་ལས་
 གནང་བས། དྲུང་ཆེན་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཆོར་ཡང་འབོད། རྒྱ་དུས་ཁུ་ཤེས་གཅིད་
 པ་ཟེར་བའི་རྒྱུ་ལེ་མཁུ་ལ་མཁས་པ་ཞིག་ཡོད་པའི་དྲུང་ནས་གོང་
 ཆོག་པ་གནང་བས་པ་ཆོས་ལ་མཁས་ཤིང་། ཕྱིས་དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་ནས་བཟུ་
 ཤིས་འབྲེལ་དུ་མདོ་སྐྱོད་མཁས་མཐའ་དག་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས། དབང་བཀའ་
 ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་པོ་ལྟ་བུར་གྱུར་ཏེ་ཡུལ་མདོ་སྐྱོད་ཀྱི་མདོ་རྒྱུད་མན་
 ངག་དབང་ལུང་གི་ཁྲུངས་ལྟ་བུར་བཅེ། འདི་ལ་སྐྱོན་སྐྱོང་རྣམས་ལས་ཀུན་
 མཁྱེན་འདིགས་མེད་དབང་ཐོར་ང་ཁྱོད་ཀྱི་དགོན་པར་ཡོང་ནས་སྐྱོབ་གཉེར་
 བྱེད་འདོད་ཆེ་གསུངས་པ་ལྟར་ཁོང་གི་ནམ་ཐུལ་དུ་བསྐྱུགས་མཁན་མང་།
 གསུང་ཚུལ་པོད་ཉི་ཤུ་ཡོད་པ་ལས་པོད་གངས་བདུན་ཤིང་དཔར་དུ་འཁོད་
 ཡོད། རྒྱལ་དབང་བཅུ་གསུམ་པའི་བཀའ་བཀོད་ལྟར་ཆེ་ཞོལ་དུ་འདྲུང་འདི་བའི་
 གསུང་ཚུལ་དཔར་བཞེངས་གནང་བ་ད་ལྟོ་བཞུགས། འབྲུངས་ལུ་ལ་ད་
 ལྟའི་ཁོ་ཆེར་འདོད་མཁན་ཡང་ཡོད།

288 བདེ་སྐྱེད་གྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་ལྷན་སྐྱེལ་གྱི་ཆེན་པོ།

མཆན། ཟི་ན་སྐལ་བཟང་དར་བྱས་བྱ་མཆོ།
 འབྲུངས་ལྷུང། རྒྱ་འབྲུམ་མཆོད་གཞིས་མི་ཉག་ཞུ་དམར།
 འབྲུངས་ལོ། ༡༩༠༩
 འདས་ལོ། ༡༩༦༦
 ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུན།

འདི་བ་དགུང་ལོ་བདུན་པར་རབ་དུ་བྱུང་སྟེ་སྐྱེ་འབུལ་དུ་ཆོས་ཞུགས་
 བྱས། དགུང་ལོ་བརྒྱ་བར་ཤིང་བཟའ་རིན་པོ་ཆེའི་བཀའ་བཀོད་ལྟར་གྱ་རྒྱུ་
 རོས་ནས་དཔལ་ལྷན་བཤད་སྐྱབ་སྤིང་གི་ཆོས་གྲུང་བཀོད། སློབ་གཉེར་ལ་
 ཤིན་དུ་མཁས་པར་སྐྱེས། བསྐྱེས་གྲུང་གཞུང་གི་ཆོགས་སྤེང་ལ་ལན་དུ་
 མར་བཞེངས། རྒྱུད་པར་སྐྱེས་ལ་ཞིབ་སྐྱེས་མཛད། ཤིང་བཟའ་ཆང་དང་།
 མགོན་ཀྲུ་མཁན་ཆེན། གསེར་དོག་ཡེ་ཤེས་སྤྱབ་བསྟན་སོགས་བསྟེན་མདོ་
 སྐྱེས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྐྱེས། རིམ་གྱིས་རྒྱུད་པའི་ཁྲི་རབས་ཉེར་
 བརྒྱད་པ་དང་། སྐུན་པ་དཔོན་སློབ་ཁྲི་རབས་ཉེར་བདུན་པ། གདན་སའི་
 མཁན་ཁྲི་ཁྲི་རབས་ང་བདུན་པ་བཅས་སུ་བཞུགས།

མཆན། གཙང་ལྷ་རིས་མ་རྒྱུན།
 འབྲུངས་ལྷུང། ཟམ་ཆའི་གྲ་ཆང་།
 འབྲུངས་ལོ། ༡༩༠༩
 འདས་ལོ། ༡༩༩༧
 ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།

ཟུར་བརྗོད་ཨདྲོར་བསྐྱུས།

འདི་བ་ཚུང་དུས་སྟག་ཚང་ལྷ་མོའི་དགོན་དུ་དཔོན་སྐུ་གཟིམ་ཁང་
བཞེངས་སྐབས་ས་སྐྱེལ་བ་བྱས། དེ་སྐབས་ཀྱི་མིང་ལ་རིས་མ་སྐབས་ཟེར་བ་
ལས་གྲུ་མིང་མ་རྟེན། རང་ལོ་བཅུ་དྲུག་ཐོག་གཙང་དུ་བྱོན་ནས་པཎ་ཆེན་
བསྟན་པའི་ཉི་མ་དང་མཇུག། ཁོང་གིས་ཨ་ལི་དཔལ་ལྷན་སང་གའི་སྐུ་སྐྱུར་
ངོས་འཛིན་གྱིས་མཁན་ཆས་བཀའ་ཤོག་བཅས་བསྐྱེལ་ཏེ་མདོ་སྐད་དུ་
མངགས། རི་བོ་ཅེ་ལྷར་སྐྱེ་བཞུག་རྟེན་ཁག་མང་དུ་བཞེངས་ཏེ་སྟག་ཚང་ལྷ་
མོར་སྤུལ། ཁོང་གིས་བཞེངས་པའི་ལྷ་ཁང་ལ་གཙང་སྐའི་ལྷ་ཁང་ཐོགས། སྐྱེ་
རྒྱུད་ཀྱང་ཡོད་ཟེར།

མཆེན།

རྫོང་དཀར་མ་ཁི་བ་བསྟན་འཛིན་འཕྲིན་ལས།

འབྲུངས་ལུལ།

ཨ་རིག་རྒྱ་སྟོད་ཨ།

འབྲུངས་ལོ།

1806

འདས་ལོ།

1848

ཆོས་རྒྱུ།

དགེ་ལུགས།

ཟུར་བརྗོད་ཨདྲོར་བསྐྱུས།

འདི་བས་མདོ་དབུས་གཉིས་སུ་ཐུགས་གཉེར་གྱིས་མཁས་པར་གྱུར།
རྩོད་བོ་དགོན་ཆེན་གྱི་ཁྱི་རབས་སོ་གཉིས་པར་བཞུགས་ཤིང་། ཁོང་གིས་རྩོད་
བོར་རྟ་ནག་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ཡིག་ཆ་བཅུགས། གཞུང་ས་དགའ་ལྷན་སོ་བྲང་
གིས་སུ་ཅིག་སྤུ་ཨེར་ཏེ་ནོམ་ཆེ་མཁན་པོའི་ཆོ་ལོ་དང་མཁན་ཆས་བསྐྱེལ།
གསུང་ཚོམ་རྗེའི་རྣམ་ཐར་དང་། རྩོད་བོའི་གདན་རབས། དབུ་པར་གྱི་སྟོམ་

290 མདོ་སྨད་གྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

ཆོག་སོགས་བཞུགས་པར་བཤད།

མཆན། རྟོགས་ལྡན་ཕྱག་ཆོགས་འོད་ཟེར།
 འབྲུངས་ལྟལ། མདོ་སྨད་ཟུང་ཁྱུ།
 འབྲུངས་ལོ། ༡༤༠༥
 འདས་ལོ། ༡༤༥༧
 ཆོས་རྒྱུ། རོན།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།

འདི་བས་མདོ་དབུས་གནིས་སུ་བོན་གཞུང་ལ་སྦྱངས། རང་ལྟལ་དུ་
 སྦྱང་འཕགས་དགོན་རྒྱ་དམག་གིས་གཏོར་བ་སྤར་གསོའི་ཆེད་སྦྱང་ཆང་མགོ་
 བ་བསོད་ནམས་བཟུ་གིས་གྱིས་ཁྱས་པ་ལྟར། བློ་སྦྱང་ལ་ཁའི་དགོན་པ་ཀུན་
 ཁྱབ་བདེ་ཆེན་སྤང་ཞེས་པ་བཏབ། དེ་ནས་ལོ་རྒྱུ་ལྡེ་རྗེས་སུ་བོན་ལྷན་གྱིས་
 རྒྱལ་མཆན་ཟེར་བས་དགོན་པ་སྟོ་འབུར་ནང་དུ་སྟོན།

མཆན། ཡ་རོལ་རྒྱལ་སྤྱོ་བཟུང་ཕྱག་རིགས་རྒྱ་མཆོ།
 འབྲུངས་ལྟལ། རེབ་ལོར་ཟུང་ཕྱག་།
 འབྲུངས་ལོ། ༡༤༠༦
 འདས་ལོ། ༡༤༤༦
 ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།

འདི་བ་ཨ་རོལ་སྐྱེ་སྤྱོད་གཉིས་པ་ཡིན། རོང་པོ་དང་བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་
 དུ་མདོ་སྐྱེས་ལ་སྐྱེས་ཏེ་མཁའ་སྒྲིག་པར་གྱུར། མཁའ་ཤོང་བསམ་འགྲུབ་བདེ་
 ལྷན་དང་། ལྷག་ལུང་དཔལ་གྱི་རི་བོ། བདེ་ཡངས་བཀྲ་ཤིས་ཉམས་དགའ་
 སོགས་དབེན་གནས་མང་བོར་སྐྱབ་རྒྱུད་བལྟན་པའི་རྒྱལ་མཆན་བཅུ་གས།
 ཤར་སྐྱེ་སྤྱོད་དུག་པ་སོགས་སྐྱེས་ཆེན་མང་བོས་སྐྱ་མར་བཀྱར། ལུང་ལུང་སྐར་
 གསར་དགའ་ལྷན་ཆོས་འཕེལ་སྤྱིང་བཏབ། གསུང་རྩམ་པོད་བཞི་ཙམ་
 བཞུགས།

མཆན།	ར་རྒྱལ་སྐྱེ་འདྲིགས་ཨེད་བཞོད་ནམས་རྒྱ་མཆོ།
འབྲུངས་ལྷུང་།	གིས་ཆོད་དཔོན་ཆོད་།
འབྲུངས་ལོ།	༡༥༠༦
འདས་ལོ།	མི་གསལ།
ཆོས་རྒྱུད།	དགེ་ལུགས།
རྒྱུར་བཞོད་ཨདོར་བལྟས།	

འདི་བས་ཤིས་ཆང་སྐར་སར་དང་བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་གཉིས་སུ་སློབ་
 གཉེར་ཐོན། ཤིས་ཆང་དགོན་དང་། ཨ་མཆོག་དགོན། གོ་ཆང་དགོན། ཆ་
 གན་པེ་ཤིང་དགོན་བཅས་ཀྱི་ཁྲིར་ཕེབས། དེ་དག་དུ་མདོ་སྐྱེས་ཀྱི་འཆད་
 ཉན་མང་དུ་གནང་། འདས་ལོ་མ་རྟེན།

མཆན།	ཨ་ཆོད་པོན་སྐྱེ་འདྲིགས་ཨེད་རྒྱ་མཆོ།
------	------------------------------------

292 བདེ་སྐྱོད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་ལྟགས་ཆེན་།

འབྲུངས་ལྟལ། རྒྱ་ཚུ་གིས་ཆེད་།

འབྲུངས་ལོ། ༡༩༠༦

འདས་ལོ། མི་གསལ།

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།

འདི་བ་ཀུན་མཁྱེན་གསུམ་པ་འདིགས་མེད་རྒྱ་མཆོས་སེ་ར་དཔོན་
སྟོབ་སྟོ་བཟང་ཉི་མའི་སྐུ་རྒྱུར་རོས་འདིན་ཐུགས་ཐག་བཅད། བཟུ་གིས་འབྱེལ་
དུ་ཐུགས་གཉེར་གྱིས་རྩོ་རམས་པ་ཐོན། སྟོན་པོ་ཐང་དང་། རྩོ་ཆང་དགོན།
ཆོ་གན་པེ་ཤིང་། ཆོས་འཁོར་སྒྲར་གསར། བདེ་ལོ་ཐང་བཅས་ཀྱི་ཁྲིར་བཞུགས།
འདས་ལོ་མ་རྟེན།

མཆོན། སྟོ་མང་སྟོ་བཟང་ལུང་རྟོགས་ཆོས་འབྱོར་རྒྱ་མཆོ།

འབྲུངས་ལྟལ། མེས་སེ་ཉིད་བན་སྟོར།

འབྲུངས་ལོ། ༡༩༠༦

འདས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༥ རྟོན།

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།

འདི་བ་དཔལ་འཛིན་སེམས་ཉིད་དུ་འབྱེའི་རུས་སུ་འབྲུངས། སྐུ་སྤང་
གསུམ་པ་ཡིན་འདུག་ཅིང་། སྤེམ་གཉིས་ཀྱང་རུས་རྒྱུད་འདི་ལ་འབྲུངས།
སེམས་ཉིད་མཆོག་གྲུབ་ཉི་མ་ལས་རབ་དུ་བྱུང་སྟེ་དགོན་ལུང་དུ་མདོ་སྟགས་
ལ་སྐྱུངས་པ་མཐར་ཐིན་མང་ད། སེམས་ཉིད་དགོན་ཀྱི་ཁྲིར་ལོ་ཉི་ཤུར་

བཞུགས། གཞུང་ཆེན་པོ་ཏི་མང་པོ་སློ་ཐོག་དུ་བཟུང་ཞིང་། དམིགས་བཅེ་
མ་འབུམ་ཐེར་བརྒྱ་བཏོན་ཟེར། མདོ་སྐྱོང་ཆོས་འབྲུང་དུ་ནམ་ཐར་མདོར་
བསྐྱས་བཞུགས།

མཆན། ཞུ་དམར་རག་དབང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ།

འབྲུངས་ལུལ། མཚོ་སྒྲོན་ཨ་ཁིག་ཞུ་དམར།

འབྲུངས་ལོ། ༡༩༠༥

འདས་ལོ། ༡༩༤༧

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྐྱས།

འདི་བས་ལཱ་མོ་བདེ་ཆེན་དང་དབུས་སུ་སློབ་གཉེར་གནང་སྟེ་མཁས་
པ་ཆེན་པོར་གྱུར། རྩི་གསེར་ཁང་བའི་ཞབས་ལ་གདུགས་ཏེ་ཀུན་སྲངས་མཛད།
ས་བྱ་ལ་འདས་པར་བཤད་པའི་ས་བྱ་སྐྱ་མ་ནི། རབ་བྱུང་བརྒྱ་བཞི་བའི་ས་བྱ་
སྟེ་ཕྱི་ལོ་༡༩༤༧ དང་། ས་བྱ་བྱི་མ་ནི་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་བའི་ས་བྱ་ཕྱི་ལོ་༡༩༠༧
ལོར་འབབ། སྐྱ་མ་ལྟར་ན་དགྲུང་གྲངས་ཞེ་གཉིས་པར་འདས་ཤིང་། བྱི་མ་
ལྟར་ན་དགྲུང་ལོ་བརྒྱ་ཐམ་པའི་ཐོག་འདས་དགོས་པས། སྐྱ་མ་ཡིན་ནམ་སྐྱ་མ།

མཆན། ཁྱི་སྐྱལ་རག་དབང་བསྟན་འཛིན་མཚོག་གྲུབ།

འབྲུངས་ལུལ། མཆོམས་རིང་།

འབྲུངས་ལོ། ༡༩༠༥

294 བདེ་སྐྱོད་གྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་ལྷན་གྲགས་ཆེན་།

འདས་ལོ། མི་གསལ།
 ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལྷན་ས།
 ཟུར་བརྗོད་ཨ་དོར་བསྐྱུས།

འདི་བ་དགའ་ལྷན་སྤྱི་ཆེན་རེ་དྲུག་ངག་དབང་སྒྲོན་གྲགས་གྱི་སྤྱུལ་སྤྱོད་
 ཡིན། དབུས་སུ་སྤྱུགས་གནེར་གྱིས་མཁས་པར་གྱུར། ལྷན་སྤྱོད་ལྷན་སེར་
 སྤྱི་ཐོག་ཁང་དུ་བཞུགས་ཤིང་ཆོས་མཛད་བཏང་། མངའ་རིས་མཐོ་སྤྱིང་མཁན་
 སོར་བཞུགས། མཛད་ནུས་ཞིབ་གསལ་མ་རྟེན།

མཆན། ཆོས་རྗོད་དཀོན་མཆོག་བསྐྱུན་པའི་དཔལ་བཟང་།
 འབྲུངས་ལྷུང་། གཞོན་འབྲོང་ལྷེ།
 འབྲུངས་ལོ། 1902
 འདས་ལོ། མི་གསལ།
 ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལྷན་ས།
 ཟུར་བརྗོད་ཨ་དོར་བསྐྱུས།

འདི་བས་བཀའ་ཤིས་འབྲེལ་དུ་སྤྱུགས་གནེར་གྱིས་མཁས་པར་གྱུར། དེ་
 གཤེད་ཆོགས་ཆེན་སྤྱི་རབས་ང་གནིས་པར་ཐེབས། ཆོས་འཁོར་སྐར་གསར་
 དང་། ཆོག་པེ་ཤིང་། མཛད་དགེ་སྐར་རྟེན་བཅས་གྱི་སྤྱི་བ་ཡང་གནང་།
 ཀུན་མཁྱེན་མཆོག་དང་སྤྱི་ཆེན་གྱང་ཐང་ནུས་གནིས་གྱིས་ཟན་ཏུགས་བསྐྱེལ་
 ཏེ་ཆོས་རྗོད་ཆང་གི་སྤྱུལ་སྤྱོད་ཐག་བཅད། འདས་ལོ་མ་རྟེན།

མཆན། མེར་དྲིལ་དགོན་མཆོག་ནམ་བླ།

འབྲུངས་ལུལ། མཆོ་སྒྲོན།

འབྲུངས་ལོ། མི་གསལ།

འདས་ལོ། ༡༩༠༩

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྡུས།

འདི་བའི་ནམ་ཐར་ཞིབ་གསལ་མ་རྟེན་པས་འབྲུངས་ལོ་དང་འབྲུངས་
ལུལ་མ་རྟེན། རྒྱ་འབྲུམ་དུ་བྱགས་གཉེར་གྱིས་མཁའ་པར་གྱུར། དེ་གའི་རྒྱུ་
པའི་ཁྱི་རབས་སོ་གཅིག་པ་དང་། གདན་རབས་སོ་བདུན་པ་བཅས་གནང་།

མཆན། འག་དབང་ཆོས་ཀྱི་འཕགས་པ།

འབྲུངས་ལུལ། འཇི་སྤྱི།

འབྲུངས་ལོ། ༡༩༠༩

འདས་ལོ། ༡༩༢༢

ཆོས་རྒྱུ། རྫོ་ནང་།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྡུས།

འདི་བས་རྒྱུ་དུས་ནས་དབང་ལུང་མན་ངག་མང་བོ་ལ་སྦྱངས་ནས།
ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེན་བསྐྱོར་བས་དངོས་སྒོ་བ་བྱ་ཆེན་མང་བོ་འདུས། འུ་
སྒོ་བ་དག་གསལ་ཁག་ཅིག་ནི། ཆ་ལུང་བའི་ཡང་སྐུལ་སྐྱབ་བསྟན་དགེ་ལེགས་
རྒྱ་མཆོ་སོགས་ཡིན་ལ། འབའ་མདའ་སྐྱབ་བསྟན་དགེ་ལེགས་རྒྱ་མཆོ་འདི་བ་

296 མདོ་སྨད་གྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་སྐྱེ་རྒྱུད་དུ་གྲགས། དབུ་པར་གྱི་གཞུང་
སོགས་གསུང་ཚུལ་པོད་བཅུ་གཉིས་བཞུགས་པར་བཤད།

མཆན།	སྐུ་ལྷ་མཁའ་ཡས་རྒྱ་མཚོ།
འབྲུངས་ལུལ།	སྐུ་འབྲུམ་དེ་སྐུ།
འབྲུངས་ལོ།	1909
འདས་ལོ།	ཨི་གསལ།
ཆོས་རྒྱུད།	དགེ་ལུགས།
རྒྱུ་བརྒྱུད་མདོར་བསྟུན།	

འདི་བ་བསེ་འཇམ་དབྱངས་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོའི་སྐུ་ལྷ་ཡིན།
བསེ་སྐུ་ཐེང་གཉིས་པས་དབུལ་སྲང་ལྷ་བཅུ་གནང་ནས་གཏེར་ལུང་དུ་གདན་
སར་འགོད་ཅིས་བྱས་ཀྱང་མི་ཆའི་དབང་གིས་ཨ་མཚོག་དུ་གདན་སར་བཀོད།
བདེ་མོ་ཐང་དང་། ཆུ་ཁྲུའི་བྲག་དཀར། ཤིས་ཆང་སྐར་གསར། རྩོན་པོ་
ཐང་བཅས་ཀྱི་ཁྲི་བ་གནང་། འདས་ལོ་མ་རྟེན།

མཆན།	ནི་གྲུ་སྐུ་ལྷ་མཁའ་ཡས་ཨེད་བསྟན་པའི་ཉི་མ།
འབྲུངས་ལུལ།	བསང་ལྷ་ལྷེ།
འབྲུངས་ལོ།	1909
འདས་ལོ།	ཨི་གསལ།
ཆོས་རྒྱུད།	དགེ་ལུགས།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུན།

འདི་བ་གྲུང་ཐང་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་ནི་གྲུ་དོན་ཡོད་ཚུལ་
 ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོའི་སྒྲུལ་སྐྱར་སྟུགས་ཐག་བཅད། བཟ་ཤིས་འབྲིལ་དུ་སྟུགས་
 གཉེར་གྱིས་མཁའ་སྒྲིག་པར་གྱུར། སྟོན་པོ་ཐང་དང་། ཅ་ཡུས་དགོན། སྤུ་མེད་
 ཐོར་གོད། ཆ་གན་པེ་ཤིང་བཅས་ཀྱི་ཁྲིར་བཞུགས། བཟ་ཤིས་འབྲིལ་གྱི་དུས་
 འཁོར་ཁྲི་བ་གནང་། འདས་ལོ་མ་རྟེན།

མཆན། བདེ་ཐང་མཁའ་སྟུགས་སྟོ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ།

འབྲུངས་ལུལ། ཁ་བྱ་སྟག་ལུང་།

འབྲུངས་ལོ། ༡༨༡༠

འདས་ལོ། ༡༨༤༧

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུན།

འདི་བའི་མཆན་གཞན་ལ་འཇམ་དབྱངས་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ་དང་། དཀའ་
 བརྩ་སྟོ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་ཡང་ཟེར། གྲུང་ཐང་བསྟན་པའི་སྟོན་
 མེས་བདེ་ཐང་མཁའ་སྟོན་པོ་འཇམ་དབྱངས་ཕྱོགས་ལས་ནམ་རྒྱལ་གྱི་སྐྱེ་སྐྱེར་དོན་
 འཛིན་མཛད། བཟ་ཤིས་འབྲིལ་དུ་སྟུགས་གཉེར་གྱིས་མཁའ་སྒྲིག་པར་གྱུར། ཨ་
 མཚེག་དང་ལུ་ཤེའི་སྤུ་མ་མཛད། ཕྱི་ལོ་༡༨༤༧ ལོར་ཉིད་ཀྱི་གདན་ས་བདེ་ཐང་
 དཀའ་ལུ་ཆོས་འཁོར་སྤིང་དུ་སྐྱེད་རྒྱུད་གྲུ་ཆང་བཞུགས།

298 མདོ་སྨད་གྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་ལྷན་ཁག་ཆེན་།

མཆན། མེར་དྲིལ་དགོན་མཆོག་འཕྲུག་འདྲིན་གྱི་མཆོ།
 འབྲུངས་ལྟལ། ལྷ་འབྲུག་དྲིལ་ཁོག
 འབྲུངས་ལོ། ༡༩༡༠
 འདས་ལོ། ༡༩༥༧
 ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟན།

འདི་བ་མེར་དྲིལ་དགོན་མཆོག་ནམ་རྒྱལ་གྱི་སྤུལ་སྤྱོད་ལོན། ལྷ་འབྲུག་
 ཏུ་ཐུགས་གཉེར་གྱིས་མཁས་པར་གྱུར། དེ་གཉི་རྒྱུད་པའི་སྤྱི་རབས་ཞི་བདུན་
 པར་བཞུགས་སྐབས་གཞིར་ཟུངས་ལས་གྲུབ་པའི་སངས་རྒྱུ་སྤྱོད་སྤྱི་གི་གང་
 རེ་ཡོད་པ་སྤྱི་འཛོག་གནང་བ་ད་ལྟོ་སྤྱོད་སྤྱོད་ལྷ་འབྲུག་གི་རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་
 ལྷ་ཁང་ཏུ་བཞུགས།

མཆན། ཐར་བྱུལ་དགེ་འབྲུག་ཆོས་རྒྱུད་།
 འབྲུངས་ལྟལ། མདོ་སྨད་ཆེ་ཤིན་ལྷ་མཁར།
 འབྲུངས་ལོ། ༡༩༡༠
 འདས་ལོ། ༡༩༤༩
 ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟན།

འདི་བ་ཐར་བྱུལ་ཆོས་རྒྱུད་རྒྱ་མཆོའི་སྤྱོད་བཞི་བ་ཡིན། ཁོང་གིས་བདེ་
 ཆེན་དང་བཟུལ་གྱིས་འབྲེལ་ཏུ་ཐུགས་གཉེར་གནང་སྟེ་མཁས་པར་གྱུར། དེ་
 སྐབས་ཐུལ་ཆེ་སྤྱི་ཐམས་ཅད་ཁོང་གི་སྤྱོད་མར་གྱུར་ཅིང་། སྤྱི་གཉི་འཇའ་

མོའི་གྲ་ཚང་དང་། ཅོག་རྩང་གྲ་ཚང་། ཉོར་རྒྱའི་གྲ་ཚང་། མི་ཉག་གྲ་ཚང་།
 སོགས་སྤྱུ་འདྲུ་ཁང་བཞེངས། གསུང་ཚུལ་རྟེན་པོ་ན་སློབ་སློབ་བཟང་བསྟན་རྒྱུ་
 པའི་རྣམ་ཐར་དང་། སློ་སྦྱོར་དོན་བདུན་མའི་བྲིད་ཡིག་བསྐྱབ་བྱ་སྣ་ཆོགས་
 སོགས་པོད་འབྲིང་གཅིག་ཡོད། འཁྲུངས་ཡུལ་ལ་མི་མཐུན་པ་ཡོད།

མཆེན། བྲ་རྒྱུད་དགེ་འདུན་ཤེས་རབ།

འཁྲུངས་ཡུལ། དཔྱ་དགེ

འཁྲུངས་ལོ། ༡༩༡༡

འདས་ལོ། ༡༩༩༣ རྗེས།

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།

རྒྱུར་བརྗོད་མདོར་བསྟན།

འདི་བ་ཐོག་མར་དཔྱ་དགེའི་བན་དེ་ཡིན་ཡང་། ལོ་བརྒྱ་གསུམ་སྟེང་
 སྤྱུ་འབྲུམ་སོགས་མདོ་སྨྲད་བྱང་མཇལ་ལ་འགོ་སྐྱབས་རྒྱུད་རྒྱུ་ནས་ལྷ་སྒྲའི་ལུང་
 བསྟན་ལྟར་རིན་སྤྲུངས་གཡུང་དྲུང་བསྟན་རྒྱུ་གི་སྤྱུལ་སྤྱུར་རོས་འཛིན་བྱས།
 མདོ་དབུས་གཉིས་སུ་བོན་ལུགས་ལ་སྤྲུངས་ཏེ་མཁའ་སྒྲུབ་པར་གྱུར། ཟླ་ལོ་༡༩༥༩
 ལོར་བོད་རྒྱའི་དམག་འཁྲུག་སྐབས་རྒྱ་དམག་ཤོར་མ་འགའི་སློག་བསྐྱབས་པ་
 དང་། བོད་རྒྱའི་འཁྲུག་ཟིང་བསྐྱམས་པས་མན་རྩ་གོང་མས་མཁན་པོའི་གོ་
 མིང་དང་གསེར་ཐམ་སོགས་བསྐྱུལ་བས་ཡུལ་གྱི་སླ་དཔོན་གཉིས་ཆ་བྱས་ཟེར།
 མཆེན་གཞན་རིན་སྤྲུངས་མཁན་ཆེན་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་བྱང་ཟེར།

300 བདོ་སྐྱོད་གྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་ལྷན་ཁྲུག་སྐོར་ཆེན་།

མཆོན། ཉོར་སྤྱིར་ཞལས་བྱུང་སྒོ་བཟང་དགེ་མེགས་རྒྱལ་མཆོན།
 འབྲུངས་ལྟལ། མོ་ཨེ་ཆོས་བཟང་སྤེལ།
 འབྲུངས་ལོ། ༡༥༡༡
 འདས་ལོ། ༡༥༥༩
 ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལྷན་ས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུན།

འདི་བ་འགག་ཤིང་སྒོ་བཟང་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་སྤྱལ་སྤྱོད་ཡིན། བདོ་དབུས་
 གཞིས་སུ་མདོ་སྐྱུགས་ཡོངས་རྫོགས་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས། སྤྱི་འབུམ་རྒྱུད་པའི་
 ཁྲིའམས་ལྷ་བརྒྱུ་བར་བཞུགས་ཤིང་། དགོན་འདི་དང་སྒོ་ཆེ་རི་ཁོད་སོགས་
 སུ་སྦྱབ་པ་ཉམས་ལེན་ལ་འབད་པས་མདོན་རྫོགས་འབར་བའི་འབྲས་ཉགས་
 ལ་མཆོན་ཅན་མང་ཟེར། སྤྱི་ཕྱིར་རིམ་བྱོན་ལ་ཉོར་སྤེལ་སྒོ་མ་པ་བ་ཟེར།

མཆོན། ཨ་ཆོགས་ལྷ་ཨ་དགོན་ཨ་ཆོག་ཆོས་དར།
 འབྲུངས་ལྟལ། ཨ་ཆོགས།
 འབྲུངས་ལོ། ༡༥༡༣
 འདས་ལོ། ༡༧༣༠
 ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལྷན་ས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུན།

འདི་བ་ཆོ་འདུ་གྲུབ་ཆེན་སྤྱི་ཕྱིར་གསུམ་པ་ཡིན། རྩེ་གསེར་ཁང་བ་
 སོགས་བཞེན་ནས་མདོ་སྐྱུགས་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས། ཤིང་བཟང་པཎ་ཏེ་ཏའི་
 བཀའ་དགོངས་བཞེན་སྤྱི་ལོ་༡༥༥༧ ལོར་ཨ་ཆོགས་དགོན་བདེ་ཆེན་ཆོས་

འཁོར་སྤྱིང་ཕྱག་འདེབས་མཛད།

མཆན། མགོན་ཆང་སྒོ་བཟང་ཡོན་ཏན།

འབྲུག་ས་ཡུལ། ཨ་འདར་ཆ་ག།

འབྲུག་ས་ཡོ། ༡༥༡༣

འདས་ཡོ། མི་གསལ།

ཆོས་རྒྱུ། ཉག་ཕྱགས།

རྒྱུ་བརྒྱུ་མདོར་བསྐྱུས།

འདི་བ་མགོན་ཆང་དཀའ་བརྒྱུ་དག་དབང་ཚུལ་བྲིམས་ཀྱི་སྤྱུལ་སྤྱོ་
ཡིན་ཟེར། འདས་ཡོ་མ་རྟེན་ཀྱང་། དགྲུང་གྲངས་སོགས་ལ་སྤྱི་ལོ་༡༥༡༤
ཡོར་བྱ་བྱུང་བྲི་རབས་རེ་གསུམ་པར་བཞུགས། ཆོ་ཏན་ཞབས་བྱུང་གི་བྱ་བྱུང་
གདན་རབས་སུའང་འདི་བའི་མཛད་ནམ་འགོད་རྒྱ་རྟེན་མེད།

མཆན། མར་ནང་འཛིགས་མིད་བསམ་གཏན།

འབྲུག་ས་ཡུལ། རེབ་གོང་ལྷོ་བཟང་།

འབྲུག་ས་ཡོ། ༡༥༡༤

འདས་ཡོ། ༡༥༧༥

ཆོས་རྒྱུ། ཉག་ཕྱགས།

རྒྱུ་བརྒྱུ་མདོར་བསྐྱུས།

འདི་བ་རྒྱུང་དཀའ་ཆོས་གྲུང་ཞུགས་ཤིང་། རྒྱུ་མེད་ཁང་བ་སྒོ་བཟང་

302 བདེ་སྐྱོད་གྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན་།

བསྟན་འཛིན་སོགས་བསྟེན་ནས་གཞུང་ལུགས་རབ་འབྱམས་ལ་མཁས་པར་
གྱུར། གྲུབ་དབང་འཛིགས་མེད་བསམ་གཏན་དུའང་འཕོད། གསུང་ཚྭ་
དབུ་མ་བཞི་བརྒྱ་བའི་ས་བཅད་སོགས་ཆོས་ཆོན་བརྒྱད་ཅུ་ལྟ་ཡོད། རེབ་
གོང་སྟོགས་སུ་མཁས་གྲུབ་གཉིས་ལྟན་གྱི་གྲགས་པ་ཤིན་ཏུ་ཆེ།

མཆན།	བསེ་རྫོ་བཟང་བཀྲ་ཤིས་རབ་རྒྱས།
འབྲུངས་ལུལ།	རེབ་གོང་།
འབྲུངས་ལོ།	༡༥༡༤
འདས་ལོ།	༡༧༩༢
ཆོས་རྒྱུད།	དགེ་ལུགས།
རྒྱུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུན།	

འདི་བས་མདོ་དབུས་གཉིས་སུ་སྐྱགས་གཉེར་གྱིས་མཁས་པར་གྱུར།
དབུས་ཕེབས་སྐབས་རྒྱལ་དབང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཁྱིམ་འདོན་གྱི་མཇལ་འགྲུལ་
ནང་ཨ་མ་དོའི་མཇལ་འགྲུལ་ནས་ཀྱི་ཐོག་མ་བྱས་ཏེ་ཕེབས་པས། སྤྱི་ལོ་
ཆེ་སྤྱི་བས་གཟེངས་བསྟོད་བཀྲར་བཅོས་ཆེ། སྤྱི་ལོ་༡༥༩༩ ལོར་གཞུང་གིས་
ནོ་མོན་ཏན་གྱི་ཆོ་ལོ་དང་བཀའ་ཤོག་བསྟུལ། བསེ་སྐྱེ་ཕྱིར་གི་གདན་ས་གཉེར་
ལུང་དགོན་གྱར་ཞབས་ཐང་ཞེས་པར་སྟོས་ཏེ་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱུངས། སོག་ལུལ་
དང་རྒྱ་ནག་དུ་ཕེབས་ཏེ་འཕྱོད་ཏེ་བསྐྱུངས། མན་རྩ་གོང་མ་ཐུང་གིས་དུ་གོ་
ཐེར་གྱི་འཇལ་ས་དང་ཐམ་གསལ། དེ་སྐབས་ནས་རོང་ངར་ཆོག་སུམ་སོགས་
ས་རུ་སྐར་བཅུའི་བདག་པོར་རྒྱུར་རྒྱལ་ལུ་གཞན་དུ་ཡོད། འདི་བ་བསེ་སྐྱེ་
ཕྱིར་གསུམ་པ་ཡིན།

མཆན། ཡ་ཐོད་ལྷ་ཨ་བསྟན་འཛིན་དར་རྒྱས།
 འབྲུང་ཡུལ། གསེར་རྟ་སྡིད་གོ་ལག་བྲག་དམར།
 འབྲུང་ཨོ། ༡༩༡༥
 འདས་ཨོ། ༡༩༩༧
 ཆོས་རྒྱུ། རྟིང་ཨ།

རྒྱུ་བརྒྱུད་མདོར་བསྟན།

དམ་པ་འདི་བ་སྟུན་རས་གཟེགས་ཀྱི་ནུལ་སྟུལ་དུ་གྲགས། སྟུ་དམར་གདུང་དཔེན་གནས་ཐོ་སྒྲུང་དུ་བཞུགས་པ་ལ་ལོ་དུ་མའི་རྗེས་སུ་ཆེམས་དང་དབུ་སྐྱ་སྐྱེས་ཤིང་སྟུ་ཤའི་མདངས་རྒྱས་པ་སོགས་དོ་མཆར་བའི་རྟགས་མང་དུ་བྱུང་། ཕྱི་ལོ་༡༩༥༩ ལོར་སྟུ་གདུང་རྒྱས་གདོར་སྐབས་སྟུ་ལས་ཁྲག་བྱུང་བ་ས་ལ་ཟགས་བྱལ་དུ་ཁ་དོག་མི་འདྲ་བའི་མེ་དོག་མང་བོ་འབྲུངས་པ་དེ་གའི་ཡུལ་མི་ཆོས་མཐོང་ཆོས་སུ་གྱུར། སྟུ་ཆོ་ཤིལ་ཐོར་ཐོས་བསམ་སྟོན་གསུམ་གྱིས་དུས་འདའ་བར་བྱས།

མཆན། བྱམས་པ་དག་དབང་ཀྱན་དག་འ་རྒྱལ་མཆན།
 འབྲུངས་ཡུལ། མི་གསལ།
 འབྲུངས་ཨོ། ༡༩༡༦
 འདས་ཨོ། མི་གསལ།
 ཆོས་རྒྱུ། ས་ལྷགས་ཡིན་ནམ་དབྱེ།

རྒྱུ་བརྒྱུད་མདོར་བསྟན།

འདི་བ་རུ་བ་སྟུལ་སྟུ་ངག་དབང་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་སྟུལ་སྟུ་ཡིན། མཆན་

304 བདེ་སྐྱོད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

གཞན་ཨ་ནུ་ཡང་ཟེར། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་བའི་ལྷགས་སྤང་སྤྱི་ལོ་༡༥༩༡
ལོར་ས་དྲགས་གཉིས་ནས་མཁན་པོ་རེ་གདན་དངས་ཏེ་རྒྱ་སྤྱུག་ཆོས་རྒྱུ་
དགོན་དུ་གྲུ་ཆང་ཆ་གཉིས་བྱས། མཆན་ཉིད་འཇུགས་འདུན་ཤུགས་ཆེན་ཡོད་
ཀྱང་ཐུགས་འདུན་ལྟར་མ་བྱིན། འདས་ལོ་གསལ་བའི་ཡིག་ཆ་མ་རྟེན།

མཆན།	དཔོན་ཆང་ཆོས་མཛད་སྤྱོད་ཤོས་བྱ་མཆོ།
འབྲུངས་ཡུལ།	མཆོ་སྤྱན།
འབྲུངས་ལོ།	༡༥༡༦
འདས་ལོ།	མི་གསལ།
ཆོས་རྒྱུ།	དགེ་ལུགས།
རྒྱུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུན།	

འདི་བ་ཆིང་མང་བཟ་ཤིས་འབྱུང་གནས་ཀྱི་སྤྱོད་མཆོད་དུ་འབྱུངས་ཟེར་
བ་ལས་འབྱུངས་ཡུལ་ནི་བ་གསལ་མ་ངེས། བཟ་ཤིས་འབྱུང་དུ་ཆོགས་ཆེན་ཆོས་
མཛད་གནང་སྟེ་གལ་མགོར་བཞུགས། མདོ་སྤྱུགས་ལ་མཁས་པར་སྤྱུངས་ཏེ་
རྒྱུ་ཆང་དགོན་བསམ་བློ་བྱས་སྤང་དང་། ཁོ་ཆོ་དགོན་གཉིས་ཀྱི་བྱིར་ལེབས།
བཟ་ཤིས་འབྱུང་སྤྱོད་པ་གྲུ་ཆང་གི་བྱིར་ལང་གནང་། འདས་ལོ་མ་རྟེན།

མཆན།	ཏོར་གཙང་ཁྱི་སྤྱུལ་འཛིགས་ཡིད་བསྟན་པའི་ཉི་མ།
འབྲུངས་ཡུལ།	ཁོ་ཁོ་སྤྱན་པའི་དབལ་བྱུལ།
འབྲུངས་ལོ།	༡༥༡༦

འདས་མོ། ༡༨༧༥
 ཚེས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བཟོད་ཨདོར་བསྐྱུས།

འདི་བ་ཀུན་མཁྱེན་སྐྱེས་ལོ་གསུམ་པ་དང་གུང་ཐང་འཇམ་པའི་
 དབྱངས་གཉིས་ཀྱིས་ཟན་བསྐྱེད་གནང་སྟེ་དོར་གཙང་གི་སྐྱེལ་འདིགས་མེད་
 རིག་པའི་མེད་གཤེད་སྐྱེས་སྐྱེར་ཐུགས་ཐག་བཅད། བཀྲ་ཤིས་འབྱེལ་དང་དབྱུས་
 ལུ་ཐུགས་གཉེར་གྱིས་ལྷ་རམས་པ་ཨང་དང་པོ་ཐོན། བཀྲ་ཤིས་འབྱེལ་གྱི་དཔེ་
 མཛོད་ལྷ་ཁང་གསར་བཞེངས་གནང་ཞིང་། ཁྱི་རབས་ཞེ་བདུན་པར་ཐེབས།
 ལུ་ཁྱེ་མང་གི་དབྱུ་སྐར་ཡང་ཐེབས། ཤིང་ཡོས་ལོར་ཀུན་མཁྱེན་རིན་པོ་ཆེས་
 སླ་བྱང་ཆེན་མོའི་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་ཁུར་ཐམས་ཅད་གཏད་པས་རྒྱལ་ཚབ་དུ་
 བཞུགས་ཏེ་ལོ་ངོ་བདུན་ལ་སླ་བྱང་ནང་བཞུགས། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་བར་
 འདས། བཅུམས་ཆོས་ཀུན་མཁྱེན་འདིགས་མེད་རྒྱ་མཚོའི་མཛད་ནུམ་སྟོན་
 ཆ་སོགས་དུ་མ་མཆིས།

མཆན། དྲིད་ཁོག་དགེ་བཤེས་ལྷོ་བཟང་ཕྱིན་པ།
 འབྲུངས་ལྗེ། སྐུ་འབྲུམ་དྲིད་ཁོག་
 འབྲུངས་མོ། མི་གསལ།
 འདས་མོ། ༡༨༨༩
 ཚེས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བཟོད་ཨདོར་བསྐྱུས།

འདི་བའི་འབྲུངས་ལོ་མ་རྟེན། རྒྱུང་དུས་ནས་སྐུ་འབྲུམ་དུ་མདོ་སྐད་སྤྲེལ་

306 བདེ་སྐྱོད་གྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན་།

གཞིས་ལ་སྐྱུངས། ལོ་ངོ་གསུམ་གྱི་རིང་འདིགས་བྱེད་བསྟེན་ཆེན་ལ་བཞུགས།
ལོ་ཁ་ཤས་ལ་སྐྱེ་འབྲུམ་རྒྱུད་པའི་སློམ་པ་དབུ་མཛད་གནང་། རབ་བྱུང་བཙོ་ལྷ་
བའི་ལྷགས་ཏུ་སྤྱི་ལོ་༡༤༥༠ ལོར་སྐྱེ་འབྲུམ་སློན་གྱི་ཁྲི་རབས་ཞེ་དྲུག་པར་
བཞུགས། བསྟན་ཅིས་ཀ་སྤང་ལག་དེབ་དུ་ལོ་དེར་སླ་བྱང་སློན་པའི་ཁྲི་
ཐེབས་པར་བཤད་པ་ནོར་བ་འདྲ་སྟེ། སླ་བྱང་སློན་གྱི་རེ་གཞིས་བྱོན་པའི་ཁྲི་
འདི་བའི་མཆན་མི་གས།

མཆན། ཨ་ཁྱེ་ཡེ་ཤེས་མཁས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ།

འབྲུངས་ལྟལ། རྫོ་ཨེ་ཏོར་ཁྱེ།

འབྲུངས་ལོ། ༡༤༡༥

འདས་ལོ། ༡༤༦༧

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལྷགས།

རྒྱུ་བཟོ་བཟོ་མདོར་བསྐྱུས།

འདི་བ་ཨ་ཁྱེ་སྐྱེ་སྤང་བཞི་བ་ཡིན། སྐྱེ་འབྲུམ་དུ་སྐྱུགས་གཞིར་གནང་།
ཤིང་བཟའ་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་དཔོན་པའི་ལས་སྒེ་ཀུན་གྱིས་རེ་བསྐྱུལ་ལྟར་
གསེར་སྟོང་ཆེན་མོའི་རྒྱ་ཐིབས་གསར་བཞེངས་མཛད་ཆེད། སྐྱོད་ཕྱོགས་གྱི་
སྤྱིན་བདག་ལ་རྟིང་སྐྱུལ་མཛད་དེ་དབུ་མ་སྤང་གི་སྤྱག་མང་ལོ་བསྐྱུས་སྐབས་
རྒྱ་འབྲུག་ལངས་པས། ཁོང་གིས་སྤྱི་དམག་འབྲེལ་གྱི་ལས་མང་ཞིན་
མཆན་ཁོར་མོ་ཡུག་དུ་བསྐྱུབས་ཟེར།

མཆན། ཡུ་རོ་ལ་ཞབས་དྲུང་སྒྲོ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆན།
 འབྲུངས་ལྗམ། མཆོ་སྟོན།
 འབྲུངས་ལོ། ༡༩༡༩
 འདས་ལོ། མི་གསལ།
 ཆོས་རྒྱུ། ཉག་ལྷགས།
 ཟུར་བརྒྱུད་མདོར་བསྟན།

འདི་བས་དབུས་འབྲས་སྤངས་སྒོ་མང་གུ་ཆང་དུ་བྱགས་གཉེར་གནང་
 ལྟེ་མཁའ་སྒྲིག་པར་གྱུར། དགུང་གུངས་ཉི་ཤུ་བར་པའི་ཆེན་བསྟན་པའི་ཉི་མ་ལས་
 བསྟན་པར་རྒྱུགས། ཉེར་བརྒྱུད་པར་ལྷ་ལྷན་སྟོན་ལམ་ཆེན་མའི་གྲ་སྒྲོར་དམ་
 བཅའ་མཛད་པས་ལྷ་རམས་དགེ་བཤེས་ཐོན། སོ་གསུམ་པར་བྱིར་མདོ་སྐྱོད་
 དུ་ཐེབས། གསུང་རྩོམ་མི་ལམ་འབྲུལ་སྤང་དབྱངས་ཅན་ཞལ་ལུང་དང་། བདེ་
 ཆེན་ཆོས་འཁོར་སྤིང་གི་བཅའ་ཡིག་སོགས་པོད་གཉིས་ཡོད། རྣམ་ཐར་ཞིབ་
 གསལ་མ་རག་པས་འདས་ལོ་མ་རྟོན།

མཆན། རྒྱ་མོ་ཐོང་རག་དབང་བསྟན་འཛིན།
 འབྲུངས་ལྗམ། བྱུག་རྩོ་ཐང་རྒྱ་མོ་ཐོང་ལྟེ་བ།
 འབྲུངས་ལོ། ༡༩༡༩
 འདས་ལོ། ༡༩༣༥
 ཆོས་རྒྱུ། ཉག་ལྷགས།
 ཟུར་བརྒྱུད་མདོར་བསྟན།

འདི་བ་དགུང་ལོ་བདུན་པའི་སྤྱི་ལོ་ཆེ་མོས་པའི་ཉི་དངག་དབང་བཤད་

308 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་ལྷན་ཁྲུག་སྐོར་ཆེན་།

སྐྱུ་བ་ཉི་མ་ལས་རབ་དུ་བྱུང་། བཙེ་ལྷ་བར་དཔལ་ལྷན་བཤད་སྐྱུ་བ་སྤིང་གི་ཆོས་
སྒྲོལ་ཞུགས་ཏེ་གཞུང་ལུགས་ལ་སྦྱངས། དེ་ནས་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་རྒྱལ་ཆབ་
རྒྱུ་མེད་རིན་པོ་ཆེ་ལས་བསྟེན་པར་ཚོགས། ཕྱིར་མདོ་སྨད་དུ་ཕེབས་ནས་ཆེ་
ཤོས་སྐུ་ལ་སྦྱངས། གསེར་ཏོག་སྐུ་ལ་སྦྱོམ་གསལ་སྐུ་ལ་སྦྱོར་བཀའ་མང་བོ་གསན།
དགྲའ་ལོ་རེ་དྲུག་པ་རབ་བྱུང་བཙེ་ལྷ་བའི་ཤིང་སྤེལ་སྐྱི་ལོ་༡༥༥༩ ལོར་སྐུ་འབུམ་
དུས་འཁོར་གྱི་ཆང་གི་ཁྲི་རབས་སུ་མ་བརྩུ་བར་ཕེབས་ཏེ་ལོ་གཅིག་ཙམ་ལ་
བསྐྱུངས། སོག་ཡུལ་ཐོར་གོད་ཚུགས་སུ་ཕེབས་བཞུད་གནང་། འོན་པ་དུན་
པར་འདས།

མཆོན།	མི་ཉག་མཁན་ཆེན་དཔལ་ལྷན་བསྟན་པའི་ཉི་མ།
འབྲུངས་ལུ་ལ།	མཆོ་སྒྲོན་པོའི་རྒྱལ་བྱང་སྐུ་རུ་བྱོགས།
འབྲུངས་ལོ།	༡༥༡༩
འདས་ལོ།	༡༩༠༡
ཆོས་རྒྱུད།	དགེ་ལུགས།
རྒྱུ་བ་བཟོད་མདོར་བསྐྱུས།	

འདི་བ་མཆོ་སྒྲོན་རྒྱལ་མང་གི་སྐུ་སུ་འབྲུངས། སྐུ་འབུམ་མི་ཉག་སྐུ་
སྤིང་གསུམ་པ་ཡིན། སྐུ་ཆ་ཙེ་ཞེ་ཞབས་རྒྱུང་སོགས་ཀྱིས་ལུང་བསྟན་ཞུས་ཏེ་
གོང་མའི་ཡང་སྤིང་དུ་ངོས་འཛིན་མངོན། དགྲའ་ལོ་བདུན་པར་སྐུ་འབུམ་
གདན་སར་བཀོད། དགྲའ་ལོ་བརྩུ་གཉིས་པར་དཔལ་ལྷན་བཤད་སྐྱུ་བ་སྤིང་
དུ་ཆོས་བྱ་ཞུགས་ཏེ་གཞུང་ཆེན་ལ་སྦྱངས། རྒྱུད་པར་སྐྱུ་ལས་སྦྱངས། སྐུ་
ཆེན་མང་བོ་བསྟེན་ཏེ་ལམ་རིམ་སྤོ་སྤྱོད་དང་། སྐྱུ་ལས་ཀྱི་བསྐྱེད་ཚོགས། གསོ་

རིག་རྒྱུད་བཞི། བེའི་བུམ། སྐར་རྩིས་སོགས་རིག་སྒྲ་ཆོགས་ལ་མཁའ་སྒྲིག་
 རྒྱུད་ས། སྐུ་འབུམ་སྒྲན་པ་གྲ་ཆོང་གི་ཁྲི་རབས་སོག་གཉིས་པ་དང་། ཆོགས་ཆེན་
 ཁྲི་རབས་དྲུག་ཚུ་བ་གཉིས་ལ་བཞུགས།

མཆན། དར་ཆེད་སྒྲོ་བཟང་རབ་རྒྱས།

འབྲུངས་ལྟལ། རྩོད་ཁ་ཆེད་ལྟག

འབྲུངས་ལོ། ༡༨༣༣

འདས་ལོ། རྩི་གསལ།

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལྟགས།

རྒྱུར་བརྗོད་མདོར་བསྡུས།

འདི་བ་རྒྱུད་དུས་རྗེ་གསེར་ཁང་བ་ལས་རབ་དུ་བྱུང་། བྱ་བྱུང་གི་ཆོས་
 བྱར་ཞུགས། དེར་སྒྲོ་བ་གཉེར་གྱིས་གཞུང་གསར་རྗོགས་མཆོམས་དབུས་སུ་
 ཐེབས་སེར་བྱིས་བསམ་སྒོ་ཁམས་ཆོན་དུ་སྤྱགས་གཉེར་གྱིས་མཁའ་སྒྲིག་ལ་
 ཐར་བུལ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ལྷན་དུ་མདོ་སྨྱན་དུ་ཐེབས། བྱ་བྱུང་དུ་དབུ་པར་གྱི་
 དམ་བཅའ་བཞག ལྷི་ལོ་༡༨༥༧ ལོར་བྱ་བྱུང་ག་དན་རབས་དོན་བརྒྱུད་པར་
 བཞུགས། འདས་ལོ་མ་རྟེན།

མཆན། སྒྲོ་བཟང་སྤྱན་འགྲུལ་རྒྱ་མཆོ།

འབྲུངས་ལྟལ། རྩོད་མོད།

འབྲུངས་ལོ། ༡༨༣༤

310 བདེ་སྐྱོད་གྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་ལྷན་གྲགས་ཆེན་།

འདས་ལོ། མི་གསལ།
 ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལྷན།
 ཟུར་བརྗོད་ཨདྲོར་བསྐྱས།

འདི་བས་མདོ་དབུས་སུ་ཐུགས་གཉེར་གནང་སྟེ། བདེ་སྐྱོད་ཅིག་གནས་དང་བཅས་ལ་མཁས་པར་གྱུར། གསུང་ཚུལ་ཡང་ཡོད་ཟེར། གསེར་ཁང་དཔོན་སློབ་ལས་བསྟེན་པར་རྒྱགས། ཀ་ཀོར་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་སྤྱལ་སྤྱི་ཡིན། འདས་ལོ་མ་རྟེན།

མཆན། ཞང་སྟོན་བསྟན་པ་རྒྱ་མཚོ།
 འབྲུངས་ལྟལ། བདེ་སྐྱོད་ཁོ་ཆེ།
 འབྲུངས་ལོ། ༡༩༣༥
 འདས་ལོ། ༡༩༩༧
 ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལྷན།
 ཟུར་བརྗོད་ཨདྲོར་བསྐྱས།

འདི་བའི་མཆན་ལ་ཨ་ཁུ་ཐབས་མཁས་ཆང་ཡང་ཟེར། སྤྱི་བའ་བཀ་གིས་འབྱེད་དུ་ཐུགས་གཉེར་གྱིས་མཁས་རྒྱའི་གཙུག་གི་ནོར་བུ་ལྟ་བུར་གྱུར། ཐུའུ་བཀ་ལྟ་སྟེ་ཐེང་ལྟ་བའི་ཡོངས་འཛིན་གནང་ནས་པེ་ཅིན་དང་། དཀོན་ལུང་བཅས་སུ་ཐེབས། ཐུའུ་བཀ་ནི་པོ་ཆེས་རེ་ཞུས་ལྟར་རང་ཉིད་གྱི་སྤྱི་བརྟན་འཛིན་བཅོས་གནང་ཞིང་ཁོང་སྤྱི་བའ་དུ་ཐེབས་སྐབས་སྤྱི་བརྟན་གྱིས་གསུང་བྱོར་པར་གྲགས། གསུང་ཚུལ་རྗེ་བཙུན་སྟོལ་མའི་ལྷ་ཆོས་གྱི་ལོ་རྒྱུས་གཡུ་ལོ་བཀོད་པའི་དགའ་ཆལ་སོགས་གྲགས་ཆེན་པོ་དཔེ་ཡོད། གཞོན་དུས་

འཛིན་གྱི་གཅིག་པ་དག་གིས་བརྟམ་བཅོས་བྱས་པས། ཕྱིས་མཁའ་ཆེན་དུ་
 ཟུར་ནས་འཆད་ཉན་མང་སྐབས། གདུལ་བྱ་འདུལ་རྒྱ་སྤྲོད། འཛིན་གྱི་
 འདུལ་རྒྱ་དཀའ་ཞེས་གསུངས་པར་གྲགས།

མཆན། ཙོ་ཤེ་དགོན་མཆོག་དམ་ཆོས་རྒྱ་མཆོ།

འབྲུངས་ལུལ། ཙོ་ཤེ་དཔོན་ཆང་།

འབྲུངས་ལོ། ༡༨༣༥

འདས་ལོ། མི་གསལ།

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྡུས།

འདི་བས་སྤྱི་བྱང་བཟའི་ཤིས་འབྱེལ་དུ་ཐུགས་གཉེར་གྱིས་མཁའ་གྲགས་
 རྒྱུ། ལྷ་རྒྱུད་དཔོན་དུ་རྒྱུད་སྤོང་གྱི་ཆང་དང་། ལྷ་དགེར་མཆན་ཉིད། རོང་
 བ་དལ་ཞི་སྤན་དུ་ཞལ་གངས་ལྷ་བརྒྱུད་ཉེ་བའི་འདུས་སྡེ་བཅུགས་པ་སོགས་
 བསྟན་དོན་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱབས། རྒྱལ་ཆབ་ལོ་མོན་དན་གྱིས་ཐམ་ཀ་གྲུ་སྒོར་
 བཀའ་ཤོག་དང་། མཁན་ཆས་ཆ་ཆང་བཅས་གནང་། འདས་ལོ་སོགས་སྤྱི་
 ཆོ་སྤྱད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་མ་རྟོག་།

མཆན། གཞིམ་ཁང་དག་དབང་བསྟན་འཛིན་མཆོག་གྲུབ།

འབྲུངས་ལུལ། བྱ་བྲུང་ལྷ་སྤྱི།

འབྲུངས་ལོ། ༡༨༣༦

312 བདེ་བཅས་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་ལྷན་གྲགས་ཆེན་།

འདས་ལོ། ༡༩༩༩

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལྷན་ས།

རྒྱུ་བརྒྱུ་མཛོད་འདུས།

འདི་བས་མདོ་དབྱུག་གཉིས་སུ་བྱུགས་གཉིས་ཀྱིས་ལྷ་རམས་པ་ཐོན།
མཁས་གྲགས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས། མངའ་རིས་མཐོ་ལྷིང་གི་མཁན་པོར་བརྟུགས།
ཁོང་ནི་དགའ་ལྷན་གསེར་ཁྲི་རེ་དྲུག་པ་བྱ་བྱུང་ངག་དབང་རྣམ་གྲགས་ཀྱི་སྤྱུ་ལ་
སྤྱི་ལོ། སྤྱི་ལོ་རིམ་བྱོན་ལ་གཟིམ་ཁང་སྤྱུ་ལ་སྤྱི་ལོ་ཐོགས།

མཆན། ཡི་དོགས་སྒྲོ་བཟང་དཔལ་ལྷན་རྒྱ་མཆོ།

འབྲུག་ས་ལྷལ། ཡི་དོགས་འབྲོག་ལྷེ།

འབྲུག་ས་ལོ། ༡༩༩༩

འདས་ལོ། མི་གསལ།

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལྷན་ས།

རྒྱུ་བརྒྱུ་མཛོད་འདུས།

འདི་བས་རོང་པོ་དཔོན་ཆེན་དུ་བྱུགས་གཉིས་གནང་སྟེ་མཁས་པར་
ཁྱུར། ཤར་སྤྱི་ལོ་དྲུག་པའི་ཡོངས་འཛིན་གནང་། རོང་པོའི་ཁྲིར་ལན་གཉིས་
ཐེབས་ཀྱང་ཁྲི་རབས་ཞེ་གཉིས་པ་གཅིག་སྤར་ཆེ། ཡི་དོགས་སྤྱི་ལོ་ལྷ་བ་ཡིན།

མཆན། ཡུ་མཆོག་འཇམ་དབྱངས་བྱུ་ཆོགས།

འབྲུག་ས་ལྷལ། ཡུ་མཆོག་

འབྲུངས་ལོ། ༡༨༣༩
 འདས་ལོ། མི་གསལ།
 ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བརྗོད་ཨདྲོར་བསྐྱུས།

འདི་བས་བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་དུ་སྤྲུགས་གཤེར་གྱིས་མཁའ་སྒྲིག་པར་གྱུར།
 བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་སྤྲུན་པ་གྲ་ཚང་གི་ཁྲིར་ཐེབས། ཨ་མཆོག་ལམ་རིམ་གྲ་ཚང་
 དང་། ཐག་དཀར་དཔོན་གྱི་ཁྲིར་བཞུགས། རྒྱ་བཟང་དང་གསེར་ཁོག་སོགས་
 སྤྲད་བང་བཀའ་ཆོས་ཅི་རིགས་གནང་། ཨ་མཆོག་ལམ་རིམ་གྲ་ཚང་གི་འགྲིག་
 ཡིག་ས་པོན་གྱིས། རྗེ་བཀའ་འཁྱུར་བ་ཆེན་མོ་དང་སྐྱུ་མཆེད་དུ་འབྲུངས། བཀྲ་
 ཤིས་འབྲིལ་སྤྲུན་པའི་ཁྲི་བཞག་ནས་ཀུན་མཁྱེན་སྐྱ་མར་ཞུས་ཏེ་རི་ཁྲོད་
 འགྲིམས། འདས་ལོ་མ་རྟེན།

མཆོག། བསྐྱུན་འཛིན་ཨཆོག་ལྷན་རྒྱུ་འབྲིམས་རྒྱ་མཆོ།
 འབྲུངས་ལུང། རྒྱ་མི་ནིས་ལུང་།
 འབྲུངས་ལོ། ༡༨༩༠
 འདས་ལོ། ༡༨༩༥
 ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བརྗོད་ཨདྲོར་བསྐྱུས།

འདི་བ་ཨ་ཀྱ་བསྐྱུན་འཛིན་རྒྱ་མཆོས་གོང་མ་ནེས་ལུང་དག་དབང་
 ཆོས་གཤམས་རྒྱ་མཆོའི་ཡང་སྤྲོད་དུ་ངོས་འཛིན་གནང་། མགོན་ཀྱ་མཁན་ཆེན་
 ལས་རབ་དུ་བྱུང་། དགྲུང་ལོ་བཙོ་ལྷ་བར་གདན་སར་བཞོད། དཔལ་ལྷན་

བཤད་སྐྱབ་སྒྲིང་དུ་མཆོན་ཉིད་དང་། རྒྱུད་པར་ཐུགས་ལ་སྦྱངས། རྒྱུད་པའི་
 གླ་མ་དབུ་མཛད་དང་། སྒྲན་པ་དཔོན་སྒྲོབ་ཁྱིམ་རབས་སོ་དགུ་བར་ཐེབས།
 དགྲུང་ལོ་ཞེ་བརྒྱུད་པ་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་བའི་མེ་སྒྲིང་སྦྱི་ལོ་༡༥༧༧ ལོར་སྐྱུ་འབྱུང་
 དམོན་པའི་གདན་རབས་རེ་ལྔ་བ་བཅས་སུ་བཞུགས། ང་བརྒྱུད་པར་འདས།

མཆོན།	ཟི་ན་སྐྱུན་རམས་པ་སྒོ་བཟང་འདྲིགས་མེད།
འབྲུངས་ལྷུང་།	ཟི་ན་སྐྱུ་རྒྱུང་།
འབྲུངས་ལོ།	༡༥༩༣
འདས་ལོ།	མི་གསལ།
ཆོས་རྒྱུད།	དགེ་ལུགས།
རྒྱུར་བརྒྱུད་མདོར་བཟུངས།	

འདི་བ་དགྲུང་ལོ་དགུ་བར་ཨ་ཀྲུ་ཡོངས་འཛིན་སྒོ་བཟང་དོན་གྲུབ་
 ལས་རབ་དུ་བྱུང་། བཅོ་ལྔ་བར་དཔལ་ལྷན་བཤད་སྐྱབ་སྒྲིང་དུ་ཆོས་གྲར་
 འགྲིམས་ནས་གཞུང་ལུགས་ལ་སྦྱངས། ཉེར་དགུ་བར་གིང་བཟང་མཆོག་སྐྱུལ་
 ལས་དགེ་སྒོར་གཉིས་དུ་གཅིག་དུ་བསྐྱབས། སོ་བཞིའི་སྤྲེང་སྒོན་ལམ་རབ་
 འབྱུངས་པའི་མཆོན་བཏགས་སྒྲིངས། ཞེ་བཞིའི་སྤྲེང་གཞུང་གི་དམ་བཅའ་
 རྩེར་སོན་སོན། ང་གསུམ་པ་བཅོ་ལྔ་བའི་གིང་སྤྲེང་སྦྱི་ལོ་༡༥༩༩ ལོར་སྐྱུ་འབྱུང་
 སྐྱན་གྱི་ཁྱིམ་རབས་ང་ལྔ་བར་བཞུགས། གསེར་དོག་གདན་རབས་ཚོམ་སྐྱབས་
 ཉམས་ལེན་ལ་འབད་བཞིན་བཞུགས་པའི་ཡིན་པར་བཤད། འདས་ལོ་མ་ཉིད།

མཆན། ལྷ་མོ་དག་དབང་མཆོག་གྲུབ་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆན།
 འབྲུངས་ལྷུང་། སྐྱེ་འབྲུམ་མི་ཉག་
 འབྲུངས་མོ། ༡༥༩༣
 འདས་མོ། ༡༥༧༣
 ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལྷན།
 ཟུར་བརྒྱུད་མདོར་བསྟན།

འདི་བ་ལྷ་མོ་སྐྱེ་ཐེང་དུག་པ་ཡིན། རྗེ་གསེར་ཁང་བ་སྒོ་བཟང་བསྟན་
 འཛིན་གྱིས་གོང་མའི་ཡང་སྲིད་ངོས་འཛིན་མཛད། མང་རའི་ཚུ་བཟང་དུ་
 གདན་སར་བཀོད། རྗེ་གསེར་ཁང་བ་དང་རྗེ་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆན་སོགས་
 བསྟེན་ནས་སློབ་གཉེར་གནང་། སློད་ལམ་འཛུབ་ཅིང་ཚོད་བག་ཆེ་བས་སྐྱེ་
 འབྲུམ་ཆོས་གྲར་སློབ་གཉེར་གནང་དུ་བཅུག ཀྱན་མཁྱེན་མེད་རྒྱ་མཆོ་ལས་
 བསྟེན་པར་རྒྱུགས། སྐྱེ་ཆེ་སྨད་ལ་སལ་བའི་སློ་ཡུལ་ལ་ཤོང་མི་ཐུབ་པའི་གྲུབ་
 ཐོབ་ཀྱི་སློད་པ་མང་དུ་མཛད་པར་བཤད། དགྲུང་ལོ་ཞེ་གཅིག་སྟེང་འདས།

མཆན། ཟམ་ཆེ་ཁྱི་སྐྱུལ་འཛིགས་ཨིད་བསམ་འགྲུབ་རྒྱ་མཆོ།
 འབྲུངས་ལྷུང་། ཁོ་ཆེ།
 འབྲུངས་མོ། ༡༥༩༩
 འདས་མོ། མི་གསལ།
 ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལྷན།
 ཟུར་བརྒྱུད་མདོར་བསྟན།

འདི་བ་དགྲུང་ལོ་བཅུ་བར་སྟེ་ཁྱི་རིན་པོ་ཆེས་ཁུར་བཞེས་ཀྱིས་ཡུང་

316 མདོ་སྨད་གྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

དུ་དགོན་པའི་རྟེན་གཙོ་མགོན་པོ་སྤྲ་སྦྱབ་གྱི་འབྲལ་སྤང་ཐུབ་དབང་གི་མདུན་
གསེར་བུམ་དབྱུགས་ཏེ་དུ་ཐོག་ཐུ་མྱི་ལུགས་གྱིས་བཅ་ཆ་གསེར་ཁྲི་བཞི་བར་
ཐག་བཅད་ཟེར། བཀའ་ཤིས་འབྲེལ་དུ་སློབ་གཉེར་གྱིས་དེ་གའི་ཁྲི་རབས་ང་
གསུམ་པ་གནང་། དེ་ཅིན་དུ་སྤྲ་ཡན་ཏེ་ཐམ་ཀ་སྤྲ་མ་ཆུང་བ་ལོ་གསུམ་དང་།
དེ་རྗེས་ཀྱང་ཡན་གྱི་ཐམ་ཀ་སྤྲ་མ་ཆེ་བ་ཡང་གནང་། འདས་ལོ་མ་རྟེན།

མཆན། མར་ཁ་བཞི་བ་སློ་བཟང་བསྟན་འཛིན།

འབྲུངས་ལྟལ། རྟོན་བ་སྤྲ་རྒྱས་གར།

འབྲུངས་ལོ། ༡༥༩༩

འདས་ལོ། མི་གསལ།

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།

རྒྱུར་བརྟེན་མདོར་བསྟན།

འདི་བས་རྟེ་སློ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆོན་སོགས་ལས་མདོ་སྨད་
ལ་མཁས་པར་གྱུར། ལཱ་ལོ་བདེ་ཆེན་གྱི་ཁྲིར་ཐེབས། འདས་ལོ་མ་རྟེན།

མཆན། ཟེ་བྱད་དཀོན་མཆོག་ལུན་ཆོགས།

འབྲུངས་ལྟལ། ཨ་བར་ཟེ་བྱད།

འབྲུངས་ལོ། ༡༥༩༩

འདས་ལོ། ༡༥༩༩

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།

ཟུར་བརྗོད་ཨདྲོར་བསྐྱུས།

འདི་བས་སྒྲ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འབྱེལ་དུ་བྱུགས་གཉེར་གནང་སྟེ་མཁའ་
པར་གྱུར། བཀྲ་ཤིས་འབྱེལ་སྒྲན་པའི་ཁྲི་རབས་བརྒྱ་བཞི་བར་ཐེབས། མཚན་
ཟུར་ལ་ཐེ་བྱ་དང་ཐེ་བྱ་གཉིས་བྲིས་འདུག བྲག་དཀར་ཁྲིར་ཡང་བཞུགས།
འཁྲུངས་ལོ་ཆུ་རྒྱུལ་དང་འདས་ལོ་ས་ཕག་ལ་བཤད་པའི་ཐོག་ནས་སྒྲན་པ་གྲ་
ཚང་བཏབ་ལོ་ནས་ཁྲི་རབས་བརྒྱ་བཞི་འུ་ཚད་སོགས་རོབ་ཚིས་བྱས་ན།
རབ་བྱུང་བརྒྱ་བཞི་བའི་ཆུ་རྒྱུལ་ལ་འཁྲུངས་ཤིང་བཙོ་ལྷ་བའི་ས་ཕག་ལ་འདས་
པ་ཡིན་ནམ་སྟེ།

མཚན།

ཟི་ཡིང་འཛིན་མ་མེད་འབྲིན་ལས་བྱ་མཚོ།

འཁྲུངས་ལུང་།

ཟི་ཡིང་།

འཁྲུངས་ལོ།

༡༨༩༩

འདས་ལོ།

༡༩༠༩

ཚོས་བྱུང་།

དགེ་ལུགས།

ཟུར་བརྗོད་ཨདྲོར་བསྐྱུས།

འདི་བའི་རྣམ་ཐར་ཞིབ་གསལ་མ་རག་པས་སྟོབ་གཉེར་གང་དུ་གང་
བྱས་པ་སོགས་མ་ངས། གསུང་ཚོམ་སྟོད་འདུག་གི་འབྲུ་འགེལ་རྒྱལ་སྐུ་ལམ་
བཟང་གསལ་བའི་སྟོན་མེ་དང་། ལམ་རིམ་ཉམས་མཁྱར་གྱི་འགེལ་བ་ཐེག་
མཆོག་ལམ་བཟང་གསལ་བའི་ཆོག་གི་ཟླ་ཤེལ་ཚོད་ཡིག་སྟན་བསྐྱལ་སྟེ་ར་
ཆེན་སོགས་པོད་དུག་ཡོད།

318 བདོ་སྤྲོད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་ཤུགས་ཆེན་།

མཆན། ཡིལ་གེར་དགེ་འདུན་བཟླན་པ་རབ་རྒྱས།
 འབྲུངས་ལྟལ། ཁྲི་ཀར་རྩོད་ལོ།
 འབྲུངས་ལོ། ༡༥༩༤
 འདས་ལོ། ༡༩༡༡
 ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བཟུས།

འདི་བས་ལཱ་མོ་བདེ་ཆེན་དུ་ཐུགས་གཉེར་གནང་། མང་རའི་ཐོ་ལེ་
 དགོན་ཆུལ་སྤུན་ཆོགས་སྤིང་བཏབ། ཁྲི་ཀར་ས་སྤྱི་བ་ཀྱི་ནད་ཡམས་
 མཆེད་པས་མི་ནམས་གདུང་བར་གྱུར་པ་ཁོང་གིས་བཞེས་ནས་ལོ་དྲུག་ལ་སྐྱུ་
 མཆམས་བཅད། ལམ་རིམ་སྟོང་ཆར་གསུངས་པས་ས་སྤྱི་བ་ཀྱི་གནོད་པ་སངས་
 དྲངས་སུ་སོང་། ཡིལ་གེར་ཆང་འདི་བར་སྐྱེ་ཐེང་མང་བར་བཤད་ཀྱང་ལོ་རྒྱུས་
 མ་ཆེད། བདོ་སྤྲོད་ཆོས་འབྱུང་དུ་ཆོས་རྗེ་དག་དབང་སློབ་བཟང་གིས་བཏབ་
 པའི་བེ་རི་རི་ཁོད་ནི་ཡིལ་གེར་ཞབས་དྲུང་རིམ་བྱོན་གྱིས་སྦྱོང་། སྤུན་ཆུང་
 དགོན་དུ་སྦྱོན་ནི་སྤྲོ་མ། བཟང་རིན་ཞབས་དྲུང་། ཡིལ་གེར་ཞབས་དྲུང་སོགས་
 ཀྱི་སྐྱེ་རྒྱུད་བཞུགས་ཞེས་འཁོད་པའི་ཡིལ་གེར་ཞབས་དྲུང་ཡང་འདི་བའི་སྤྱོད་
 མ་ཞིག་ཡིན་པར་བཤད་ཀྱང་ཁྲུངས་མ་ཆེད།

མཆན། རྒྱ་མ་དཀར་ལོ།
 འབྲུངས་ལྟལ། རྩོ་ཞེ་ཆས་འཛིན་གཤིས།
 འབྲུངས་ལོ། ༡༥༩༥
 འདས་ལོ། ༡༥༩༥

ཚུལ་གྱི་དུ། དགེ་ལུགས།

རྒྱུ་བརྒྱུ་མདོར་བསྐྱུས།

འདི་བའི་མཆན་དངོས་ལ་རྩི་བཅུན་བྱམས་པ་མཐུ་སྟོབས་ཀྱི་དགའ་
 རྒྱལ་མཆན་ཟེར། ཕྱིས་ཆ་ཀན་ཏོ་ཐོག་ཐུ་ཞེ་རྟེ་པ་ཏ་ཏེ་ཏ་ཐ་མ་དགར་བོ་ཞེས་
 པའི་མཆན་གནས་ཀྱང་ཐོབ། ཁོང་ནི་མདོ་སྐྱོང་ཙོ་ཞེ་ཆས་པའི་གཤིས་སུ་སྦྱེས་
 པའི་གྲ་རྒྱུ་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་། སོག་ཡུལ་དུ་ལུ་རུ་སུ་དང་དེ་སྟོགས་ཀྱི་ཁ་ཆེའི་
 དམག་གིས་སོག་ཡུལ་ལ་བཅན་འདྲུལ་འཕྲོག་བཅའ་བྱེད་པ་མ་བཟོད་ནས་
 དང་སྐང་དམག་དཔོན་དུ་བཞེངས་ཏེ། དམག་འཐབ་རེ་རེ་ལ་རྒྱལ་ཁ་རྒྱལ་ས་
 ཆེན་ཐོབ་ཅིང་། ཕྱིས་རྒྱ་བོད་ཏོར་སོགས་ཀྱི་རྒྱལ་སྟོན་མཁས་དབང་དམག་
 དཔོན་སོགས་སྤྱི་འདར་ཤོར་སའི་དཔའ་བོ་ཞིག་སྟེ། བཅན་པོའི་གཉའ་ཡི་ཐོ་
 བ་དང་གཉོམ་རྒྱུང་སྦྱོང་གི་པ་མ་ལྟ་བུའི་དམག་དཔོན་གྱུ་བ་ཐོབ་ཅིག་ཡིན།
 ཞིབ་གསལ་ཤེས་འདོད་ན་ཁོང་གི་རྣམ་ཐར་ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་
 གིས་དཔར་སྐྱོན་བྱས་པ་ཡོད་པས་དེར་གཟིགས་པར་བྱ།

མཆན། གཏེར་ཆེན་བྱེད་འདོམས་སྤྱིང་བ།

འབྲུང་ལུམ། གཞེར་ཏ།

འབྲུང་ལོ། ༡༨༣༥

འདས་ལོ། ༡༩༠༩

ཚུལ་གྱི་དུ། རྟེན་མ།

རྒྱུ་བརྒྱུ་མདོར་བསྐྱུས།

འདི་བ་དགུང་ལོ་བཅུའི་སྟོང་ཨོ་རྒྱན་པ་ད་མའི་ཞལ་མཇལ། ཕྱིན་

320 བདེ་སྐྱོད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་ལྷན་གྲགས་ཆེན་།

ཆེན་པོ་དཔོན་པོ་རྒྱུད་ཀྱི་རྟོགས་པ་ཐུགས་ལ་འབྱུངས། དག་སྒྲུང་ཡེ་ཤེས་ང་
བ་དང་། ཟབ་ཆོས་དཔོན་པོ་སྐོང་བརྩེ་ལ་སོགས་བཅས་ཆོས་པོ་དེ་ཉི་ཤུ་
ལྷག་ཡོད་པར་བཤད། རེབ་གོང་བ་དག་འདུན་རྒྱ་མཚོ་དང་། ཉག་ཐེ་ཤེས་
རབ་འོད་ཟེར་སོགས་འཇམ་ལུས་བརྟེན་པའི་སྒོ་བ་མ་བཅུ་གསུམ་དང་།
དཔོན་པོ་རྒྱུད་སྐབས་ཐུགས་ལྷགས་སྐྱུན་གསུམ་གྱི་རྩ་རྩོམ་གྱི་ལོ་དེ་ཀྱི་སྐྱུར་
ཐུར་པར་བཤད།

མཆན། དགེ་འདུན་ཆོས་དབྱིངས་དར་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ།

འབྲུངས་ལུ་ཡ། རྒྱ་འབྲུམ་ལྷོ་རྒྱུད།

འབྲུངས་ལོ། ༡༩༩༥

འདས་ལོ། མི་གསལ།

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།

རྒྱུར་བརྩོན་མདོར་བསྐྱུས།

འདི་བ་སྐྱུང་ཆེ་སྐྱེ་ཤིང་བརྒྱད་པ་ཡིན། ལྷང་སྐྱེ་རིན་པོ་ཆེས་གོང་མའི་
ཡང་མི་དུ་རོས་འཛིན་མཛད། ལྷང་སྐྱེ་ལས་རབ་བྱུང་དང་དགེ་ཚུལ་དཔུས་
གཅིག་དུ་བསྐྱབས། དུག་པར་སྐྱེ་འབྱུལ་དུ་ཞུགས། འབྲི་སྒོག་དང་བསྐྱུས་གྲ་
སོགས་སྦྱངས། དབུ་པར་དང་གསེ་རིག་རྒྱུད་བཞི་སོགས་ལ་ཞིབ་སྦྱངས་
གནང་། ལྷི་ལོ་༡༩༥༩ ཡས་མས་སུ་ལྷང་སྐྱེའི་བཀའ་བཞིན་རྒྱ་ནག་དུ་ཕེབས་
ཏེ། རྒྱ་ཆེན་ཁྲི་ལོ་སོ་དགུ་བར་ན་ཆ་ཕོག་པ་བཅོས་པས་གོང་མ་དགའ་སྟེ་ཕྱག་
འཚལ། གསེར་གྱི་འཇམ་ས་དང་ཆོ་ལོ་གནང་། ཁོང་གི་ཆེད་དུ་དཔོན་ཞེས་
པའི་རྒྱ་ཕེབས་སུ་ཕོག་ཅན་གྱི་ལྷ་ཁང་བཞེངས། དུག་ཅུ་བར་ཕྱིར་རུ་ངན་

ཟླ་ཚང་དུ་ཕེབས། དབུས་སུ་གཙང་དང་བལ་ཡུལ་རྒྱ་གར་སོགས་གནས་སྐོར་
ལ་ཕེབས། གང་དུ་འདས་པ་མི་གསལ།

མཆན། བྲ་ཉེ་དག་དབང་བྱུང་བསྟན་ཆུ་མཚོ།
འབྲུངས་ལྷུང། མདོ་སྐད་ཁ་བྲ།
འབྲུངས་ལོ། ༡༥༩༤
འདས་ལོ། ༡༥༩༩
ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།
ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟན།

འདི་བའི་གོང་མ་ཕྲ་ཉེ་གསང་སྟགས་དར་རྒྱས་སྤིང་གི་མཁན་པོ་
མཛད་པས་སྟེ་རྒྱུད་ལ་ཕྲ་ཉེ་མཁན་པོ་ཚང་ཐོགས། ཀུན་མཁྱེན་འཛིགས་མེད་
རྒྱ་མཚོས་ཕྲ་ཉེ་མཁན་པོ་དག་དབང་དགེ་ལེགས་ཀྱི་སྤྱལ་སྤྱར་སྟགས་ཐག་
བཅད། མདོ་དབུས་གཉིས་སུ་སྟགས་གཉིར་གནང་། བཟླ་ཤིས་སྟོ་མང་གི་
མཁན་པོར་བཞུགས། ཞང་སྟོན་བསྟན་པ་རྒྱ་མཚོས་བཅམས་པའི་ཉོགས་
བརྗོད་གསལ་འདེབས་ཀྱང་ཡོད། གསུང་ཚོམ་གངས་ལྗོངས་ཀྱབ་ཐོབ་ཡོངས་
ཀྱི་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བ་རྗེ་བཙུན་མི་ལ་བཞད་པའི་རྩོམ་ལ་བསྟོད་པའི་ཆོགས་
བཅད་ཀ་ལ་མི་རྒྱའི་སྐྱ་དབྱངས་ཀྱི་འགྲེལ་བ་བདུད་ཅིའི་འཁྲི་ཤིང་སོགས་
གཞུང་དང་། རྣམ་ཐར། སྟན་ངག་སོགས་པོད་ལྗེ་ཡོད།

མཆན། འཛིགས་ཨིད་གྲགས་པ་རྒྱ་མཚོ།

322 བདེ་སྐྱོད་ཀྱི་མཁའ་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན་།

འབྲུངས་ལྟུང་། ཆཱ་ཁོ་བཙན་ལྷ་རྒྱལ་བོ་འེ་གཞིས་ཀ

འབྲུངས་ལོ། ༡༤༩༤

འདས་ལོ། མི་གསལ།

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།

འདི་བ་ཀུན་མཁྱེན་རིན་པོ་ཆེས་རྒྱལ་མཁན་ཆེན་གྲགས་པ་རྒྱལ་
མཆན་གྱི་སྤྱལ་སྐྱར་ངོས་འཛིན་གནང་། བཟ་གིས་འབྱིལ་དང་དབུས་སུ་སྟགས་
གཉེས་གནང་། ཨ་མཆོག་དགོན་གྱི་ཁྲིར་བཞུགས། འདས་ལོ་མ་རྟེན།

མཆན། རྒྱ་མཁར་དག་དབང་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཆོ།

འབྲུངས་ལྟུང་། རྒྱ་དགེ་མེ་ཆང་།

འབྲུངས་ལོ། ༡༤༩༧

འདས་ལོ། ༡༧༠༦

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།

འདི་བ་རྒྱ་མཁར་དགོན་མཆོག་བསྟན་པའི་ཉི་མའི་ཡང་སྲིད་དང་།
ཆས་པ་རྒྱ་མཁར་སྐྱེ་ཁྲིང་ལྷ་བ་ཡིན། མདོ་དབུས་གཉིས་སུ་སྟགས་གཉེས་
གནང་སྟེ་མཁས་པར་གྱུར། སྤང་བཟ་གིས་འབྱིལ་གྱི་གདན་ཁྲིར་མེབས་
པར་བཤད་གུང་། དེང་དུས་བསྐྱེད་པའི་སྤང་བཟ་དགོན་པའི་ལོ་རྒྱུས་མདོར་
བསྟུས་སུ། བཟ་གིས་འབྱིལ་གྱི་གདན་རབས་རེ་བཞི་བ་རྒྱ་མཁར་དགེ་འདུན་
སངས་རྒྱས་རྡོ་རྗེ་ལས་མི་གསལ་བས་དེ་གཉིས་གང་ཟག་གཅིག་ཡིན་མིན་

བརྟག་གསུང་ཚོམ་རྒྱལ་དབང་ཚངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོའི་ནམ་ཐར་སོགས་
 རྟོགས་བརྗོད་དང་ནམ་ཐར་སོགས་པོད་གཉིས་ཡོད། རྒྱ་བོད་ཀྱི་ས་མཚམས་
 ཨ་གཟེགས་ཐང་ཞེས་པར་མཚོད་རྟེན་ཆེ་ལེགས་ཤིག་བཞེངས། མཚན་གཞན་
 རྒྱ་མཁའ་འཇམ་དཔལ་གྱུ་བ་པའི་རྡོ་རྗེ་བེར།

མཚན།	མགོན་ཀྲུ་ལྷོ་བཟང་རྩུལ་ཁྲིམས་བསམ་གཏན།
བསྐྱུངས་ལུལ།	ལྷོ་མི་དཀར་རྒྱུ།
བསྐྱུངས་ལོ།	ཧ་ཧ་
བཏགས་ལོ།	ཧ་ཧ་
ཚོས་རྒྱུ།	དགེ་ལུགས།

རྒྱུ་བརྗོད་མདོར་བསྐྱུས།
 འདི་བ་མཚོད་རྟེན་སྐྱེ་དགོན་གྲོང་ཚང་མས་སྐྱ་གོང་མའི་ཡང་སྐུལ་
 བཅའ་རྒྱལ་ན་མང་ཞུས་པ་ལྟར་རྗེ་གསེར་ཁང་བས་རོས་འཛིན་མཛད་ཟེར་
 བས། མགོན་ཀྲུ་གཤམ་པ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་སྐྱ་སྐྱེ་ཡིན་ནམ་སྐྱལ། མཚོད་རྟེན་
 སྐྱེའི་དགོན་པའི་ཁྲི་བ་དང་སྐྱ་འབུམ་དགོན་པའི་གདན་རབས་ང་དགྲ་བ་
 བཅས་གནང་།

མཚན།	གྲོ་ར་བམོད་ནམས་རིན་ཆེན།
བསྐྱུངས་ལུལ།	ལྷ་བྱང་བསམ་གཏན།
བསྐྱུངས་ལོ།	ཧ་ཧ་

324 བདེ་སྐྱོད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་ལྷ་གྲགས་ཆེན་།

འདས་ལོ། མི་གསལ།
 ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལྷགས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།

འདི་བས་བཀའ་ཤིས་འབྲིལ་དུ་བྱགས་གཉེར་གྱིས་རྩོ་རམས་པ་ཐོན། དེ་
 གའི་སྒྲན་པ་གྲ་ཚང་དང་། དཔོན་གསར་བསྟན་འཕེལ་སྤྱིང་། ཅ་ཡུས་དཔོན་
 བཅས་ཀྱི་ཁྲི་བར་བཞུགས། འདས་ལོ་མ་རྟེན།

མཆན། མྱིང་འཛིགས་ཨིན་ལྷོ་ཤོས་རྒྱ་མཆོ།
 འབྲུངས་ལྷུལ། ཟུར་བཟང་།
 འབྲུངས་ལོ། ༡༥༩༧
 འདས་ལོ། མི་གསལ།
 ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལྷགས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།

འདི་བ་ཀུན་མཁྱེན་མཆོག་གིས་མྱིང་དཔོན་མཆོག་དབྱེས་པའི་ལྷོ་ཤོས་
 ཀྱི་སྤྱལ་སྤྱར་ངོས་འཛིན་གནང་། བཀའ་ཤིས་འབྲིལ་དུ་བཀའ་པོད་ཡོངས་རྒྱལ་གས་
 ལ་སྤྱངས་ཏེ་མཁས་པར་གྱུར། དཔོན་གསར་རབ་རྒྱས་མྱིང་གི་ཁྲིར་ལོ་དུག་
 དང་། བཅད་གི་ལྷ་རྟེན་སྤྱོད་མར་བཞུགས། འདས་ལོ་མ་རྟེན།

མཆན། དཔོན་མཆོག་ཟུར་བསྟན་རྒྱ་མཆོ།
 འབྲུངས་ལྷུལ། ལོག་རྗོད་གེ་སི།

འབྲུག་ས་ཡོ། ༡༥༩༠
 འདས་ཡོ། མི་གསལ།
 ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བཞོན་མདོར་བསྐྱུས།

འདི་བ་ཀུན་མཁྱེན་མཆོག་གིས་གཙང་སྐའི་སྤྱལ་སྐྱུར་ངོས་འཛིན་
 གནང་ནི། བཟ་གིས་འབྱུང་གི་རྒྱུད་གྲུབ་ལུགས། ཀའི་ཁྱེད་གདན་སར་བཀོད་
 པ་ནས་གཞུང་ལུགས་རབ་འབྱམས་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས། འདས་ལོ་མ་རྒྱུད།

མཆོག། དཔལ་རིས་སྒྲོ་བཟང་རབ་གསལ།
 འབྲུག་ལྗམ། དཔལ་རིས།
 འབྲུག་ས་ཡོ། ༡༥༩༠
 འདས་ཡོ། ༡༧༡༠ ཡས་མས།
 ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བཞོན་མདོར་བསྐྱུས།

འདི་བ་ཆུང་དུས་དཔལ་རིས་ཇག་རོང་ཡར་ལུང་དགོན་དུ་ཆོས་
 ལུགས་དང་། དེ་ནས་སྐྱེ་བུ་བཟ་གིས་འབྱུང་དུ་དགེ་བའི་བཞེས་གཞེན་སུམ་
 ཅུ་ལྷག་བཞེན་ཏེ་མདོ་སྐྱོད་སྤྱུང་གིས་ལ་སྦྱངས་པས་གིན་དུ་མཁས་པར་
 ལྷུང་། རྒྱལ་དབང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཡོངས་འཛིན་མཛད། ཁོང་གིས་མདོ་སྐྱོད་
 གི་ཆོས་གྲུ་པལ་མོ་ཆེར་གྲུ་སྐྱོར་དམ་བཅའ་བཞག་ཅིང་། དེ་སྐབས་རོང་པོ་
 དགོན་ཆེན་དུ་རྟ་ནག་རྣམ་འབྱེལ་མིན་ན་རོང་པོ་དགོན་ཆེན་འདུག་སྒྲུབ་མེད།
 དེ་ལྟར་མའི་ཐལ་བཞོག་མིན་ན་དཔལ་རིས་རབ་གསལ་འགོ་སྒྲུབ་མེད་ཅེས་

326 བདེ་སྐྱོད་གྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་བྲགས་ཆེན།

གསུངས་པར་བྲགས། འདྲུ་མི་པམ་དང་བཀལ་བརྟག་གནང་བའི་ཚུད་ཡིག་
 མོགས་གསུང་ཚུམ་པོད་གཅིག་ཡོད། འདས་ལོ་གསལ་བའི་ཡིག་ཆ་མི་སྣ་
 ཡང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༡༠ ཡས་མས་སུ་མོག་དུ་ཐེབས་ནས་དགོངས་པ་རྫོགས།

མཆན། རྒྱ་ཆུང་དཀོན་མཆོག་སྒོ་བཟང་བསྟན་པའི་ནི་མ།

འབྲུངས་ལྗུལ། རྒྱ་ཀྱང་།

འབྲུངས་ལོ། ༡༩༩༠

འདས་ལོ། ༡༩༡༩ ཡས་མས།

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།

འདི་བ་སྐུ་ཆུང་ཡེ་སྐལ་གྱི་སྤྱལ་སྤྱི་ཡིན། ཆུང་དུས་ནི་ཟེར་ལ་སྤྱད་པ་
 བཏགས་པས་ཀྱན་ངོ་མཆར། བཟ་ཤིས་འབྱེལ་དུ་སྤྱགས་གཉེར་གནང་། སྤྱི་
 ཕྱིར་གསུམ་པ་སྣ་མོ་གསེར་ཁྲིས་སྤྱི་བཞེགས་ཆེ་བར་གསུངས་པ་སྣར་ལོ་གཉེས་
 མོག་གཤེགས།

མཆན། གཙང་སྒོ་བཟང་ཆོས་བྲགས་རྒྱ་མཆོ།

འབྲུངས་ལྗུལ། མགོ་ལོག་དབང་མདའ་ཆེང་།

འབྲུངས་ལོ། ༡༩༩༠

འདས་ལོ། ༡༩༩༧

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུན།

འདི་བ་གཙང་པའ་ཏི་ཏེ་སྐྱེས་པའི་བཞི་བ་ཡིན། གཙང་དགོན་པར་དུས་
འཁོར་བཅུགས། གཙང་སྐྱེས་པའི་འོས་སྤྲུལ་ལ་དོགས་གནས་གཉིས་
བྱུང་ནས། ཐོག་མར་སྤྱི་ལོ་༡༧༤༡ ལོར་ཕང་གི་འོག་རོང་བོ་ཤ་བི་ནར་དུ་འབྱུངས་
པ་དགེ་འདུན་ཐུབ་བསྟན་ཡར་འཕེལ་ངོས་འདོན་གྱིས་དགྲུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་བར་
སེར་གྱིས་ལྟ་རམས་པ་བྱུང་ཡང་། རང་ཡུལ་དུ་ཐེབས་ནས་མ་འགྱུར་པར་
འདས། དེའི་རྗེས་སྤྱི་ལོ་༡༧༤༡ ལོར་མགོ་ལོག་ཡོལ་སྟག་སྤྱིང་རྒྱལ་འབུམ་
ཀྱི་བུ་ལོ་སུམ་རུར་སྤེབས་པ་ཞིག་གདན་སར་བཀོད། མཆོན་ལ་བསོད་ནམས་
ཆོས་མཛད་གསལ། པའ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱ་ཐེབས་སྐབས་སྐྱེས་པའི་མཇུག་
བཅར་ཞུས་པས། བསྟགས་བརྗོད་གཟིགས་གསལ་དང་འབྲེལ་བྱེད་གྱིས་མགོ་
ལོག་འདུལ་རྒྱལ་རེམས་ཞེས་བཀའ་ལུང་ཐོག་ཁེལ་བར་བཤད། དེ་ནས་བཟུང་
གཙང་པའ་ཏི་ཏེ་ཏེ་སྤྲུལ་སྐྱེས་གཉིས་བྱུང་བར་སྤང་། སྐྱེས་པའི་བཞི་བ་སྟོ་བཟང་ཆོས་
ཀྱུ་མཆོ་ནི། ལྷི་ལོ་༡༧༩༠ ལོར་མགོ་ལོག་དབང་མདར་འབྱུངས། རོང་
བོ་ཤ་བི་ནར་དུ་འབྱུངས་པའི་དེའི་ཡང་སྤྲུལ་སྟོ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆོན་
མཆོ་སྟོན་ཨ་རིག་བེ་དུ་དཔལ་འབུམ་རྒྱལ་ཀྱི་སྐུ་སྤྲུངས། དེའི་ཡང་སྤྲུལ་
ཨ་རིག་ནགས་ཆང་དུ་འབྱུངས་པ་སོགས་མདོ་སྐྱོད་ཆོས་འབྱུང་དུ་བཤད།

མཆོན།

དག་དབང་འཛམ་དབལ་བསྟན་པའི་ཉི་མ།

འབྱུངས་ལུལ།

སྐྱེས་པའི་དེད་ཁོག

འབྱུངས་ལོ།

༡༧༤༡

འདས་ལོ།

༡༧༩༠

328 བདེ་བ་སྐྱེ་བྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན་།

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལྷན་ས།

རྒྱུ་བརྒྱུད་མདོར་བསྟུན།

འདི་བ་སྐྱེ་འབྲུམ་ཆེ་ཤོས་ཡོངས་འཛིན་ངག་དབང་འཇམ་དཔལ་
 དབང་རྒྱལ་གྱི་སྐུལ་སྐྱེ་ཡིན། སྐུ་མ་དང་ཆོས་སྦྱོང་དུ་མས་ངོས་འཛིན་མཛད།
 དགྲའ་ལོ་བདུན་པར་གདན་སར་བཀོད། ཤིང་བཟའ་ངག་དབང་བཤད་སྐྱབ་
 བཞུན་པའི་ཉི་མ་ལས་རབ་དུ་བྱུང་། བཅུ་གཉིས་པར་མཆན་ཉིད་གྲ་ཆང་གི་
 ཆོས་གྲར་ཞུགས་ཏེ་གཞུང་ཆེན་ལ་སྦྱངས་མགོ་ཚུགས། ཆོགས་སྒྲིབ་ལན་དུ་
 མར་མཛད་པས་མཁས་གྲགས་རྒྱས། ཉི་ཤུ་བར་ཤིང་བཟའ་སྐུལ་སྐྱེ་ལས་
 བཞུན་པར་ཚོགས། རྒྱུད་གྲར་སྐྱེགས་ལ་སྦྱངས། ཉིས་གཅིག་པར་དབུས་སུ་
 སེར་བྱས་གྲ་ཆང་དུ་སྐྱེགས་གཉེར་གྱིས་མཁས་པར་གྱུར། ཉིས་བདུན་པ་རབ་
 བྱུང་བཅོ་ལྔ་བའི་ཐོག་མ་མེ་ཡོས་སྤྱི་ལོ་༡༥༩༧ ལོར་སྐྱེ་འབྲུམ་རྒྱུད་ཁྲིའི་ཕེབས།
 སོ་བཞི་བ་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་བའི་ཤིང་གྱི་སྤྱི་ལོ་༡༥༩༩ ལོར་གདན་སའི་ཁྲིའི་རབས་
 སོ་གསུམ་པར་བཞུགས། ང་བཞི་བར་འདས།

མཆན། རྫོ་མང་རྫོ་བཟང་རྒྱལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཆོ།

འབྲུངས་ལྷལ། རྫོ་རྒྱུད་བལ་ལྷལ།

འབྲུངས་ལོ། ༡༥༩༡

འདས་ལོ། ༡༦༠༧

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལྷན་ས།

རྒྱུ་བརྒྱུད་མདོར་བསྟུན།

འདི་བ་སྐྱེ་མང་ཆོས་དར་བའི་ཡང་སྤྱིད་ཡིན་ལ། དབུས་སུ་སྐྱེགས་

གཉེས་ཀྱིས་སྒྲོ་མང་མཁན་པོར་ཐེབས། གསུང་ཚུལ་ཨ་ཁུ་ཐབས་མཁས་ཚང་
གི་རྣམ་ཐར་ཡོད་ཟེར་བ་ཞང་སྟོན་བསྟན་པ་རྒྱ་མཚོའི་རྣམ་ཐར་ཡིན་སྟེ་ཡང་
འདི་ཕྱོགས་སུ་དཔེ་མ་འབྱོར་བས་མངལ་རྒྱུ་མ་བྱུང་།

མཆེན། གཙུང་སྒྲོ་བཟང་བྱུང་བསྟན་ཚུལ་གྱི་ཉི་མ།

འབྲུངས་ལུལ། ཡི་རོགས་རྩ་འདྲི།

འབྲུངས་ལོ། 1943

འདས་ལོ། 1944

ཚུལ་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟན།

འདི་བར་ཡོངས་ཀྱགས་སུ་གཙང་བཅན་པོ་མ་ཟེར། ཁ་ཆེ་ལྷ་པུ་སྤང་
གིས་ཡིའུ་ཅི་ལྷ་དུ་ཟེ་ཡིན་གྱི་ཚོབ་དང་ཐམ་ཀ་སྤྲད། ཕྱིས་ལྷ་པུ་སྤང་ལ་ཁལ་
མ་སྤྲད་པས་ལྷ་པུ་སྤང་གི་ཉ་ནག་ཅན་གྱི་དམག་དཔུང་གིས་གཙང་དགོན་སྤེར་
གཏོར་བཅོམ་བྱས་ཤིང་། བྲ་བ་མང་པོ་བསད་པ་སོགས་ལོ་རྒྱུས་གྱི་དོན་ཆེན་
ཡང་བ་བྱུང་།

མཆེན། བྲགས་བ་བཟང་ལོ།

འབྲུངས་ལུལ། མགོ་ལོག་གར་ལོ།

འབྲུངས་ལོ། 1943

འདས་ལོ། 1944

330 བདེ་སྐྱོད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་ལྷན་ཁྲུག་སྐོར་ཆེན་།

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།

རྒྱུ་བརྒྱུད་མདོར་བསྟུན།

འདི་བའི་མཆན་གཞན་ཤར་མོད་ཆོས་མཛད་ཟེར། རྩ་རྒྱ་དགོན་དུ་
སློབ་གཉེས་གནང་། སློལ་མས་ལུང་བསྟན་ལྟར་གནས་ཆེན་པམ་རིར་ཕེབས།
རྩེ་བཅུན་རྩོམ་རྩལ་འབྱོར་མའི་རྩལ་འབྱོར་བ་ཞིག་ཡིན་འདུག སློབ་མ་ཁྱ་
དག་སློང་རྩལ་ཁྲིམས་དར་རྒྱས་དང་། ཀའི་སློབ་བཟང་འཕྲིན་ལས་སྐྱེས་
ཆེན་མང་དུ་བྱོན། གསུང་རྩལ་རྩོམ་རྩལ་འབྱོར་མའི་སློབ་ཐབས་གསང་ཆེན་
ནོར་བུའི་བང་མཛོད་དང་། བསྐྱེད་རྩོགས་གསང་ཆེན་ལྷན་པོའི་མཛེས་རྒྱན་
སྐྱེས་པོད་གཉིས་བཞུགས། སྐྱེ་རྒྱུད་ཀྱང་ཡོད་པར་བཤད། རྩལ་ཐར་ཨ་མ་དོ་
དག་བཤེས་དཔལ་རོལ་བའི་སློབ་མོས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་ཡོད། འདི་ལ་ཤར་འོད་
བྱིས་པའང་སྤང་། འབྲོག་སྐྱད་དུ་འོད་ལ་མོད་དུ་འབོད་པས་ཡིན་ནམ་སྟེ།

མཆན། སློབ་བཟང་རྒྱུ་བརྒྱུད་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ།

འབྲུག་ས་ལུལ། མགོ་ལོག་ཨ་རྒྱུད།

འབྲུག་ས་ལོ། ༡༩༩༣

འདས་ལོ། མི་གསལ།

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།

རྒྱུ་བརྒྱུད་མདོར་བསྟུན།

འདི་བ་བྱིས་དུས་སུ་ཨ་རྒྱུད་དཔོན་པོ་ར་ལོས་བུ་ཆབ་དུ་བྱངས། ལྷ་
བང་དུ་ཁྱིད་སྐབས་ཀྱན་མཁུན་རིན་པོ་ཆེས་གཙང་ཆེན་ཆང་ཕེབས་སོང་
གསུངས་ཤིང་། བྱིས་པ་འདི་ང་ལ་སྤྲད་ཆོག་གམ་གསུངས་པ་ལྟར་ཁོང་ལ་སུལ་

ཅིང་། གཙང་བཙན་པོ་མའི་སྐུ་ལ་སྐྱུར་ཐུགས་ཐག་བཅད། དེ་སྐབས་ཁ་ཆེ་
ལཱ་པུ་སྒྲང་གི་གཙང་པའ་ཉི་ཉའི་སྐུ་ལ་སྐྱུར་ཚལ་མི་ཆོག་པར་ངེས་བསྐྱགས་བྱེད་
བཞིན་ཡོད་སྐབས། ཕྱི་ལོ་༡༨༥༠ ལོའི་བར་ཁྱི་འདོན་བྱེད་མ་ཐུབ། སྐག་པོ་
ཁག་གསུམ་མཁ་ཁིས་སུན་ཞེས་པར་ཕྱི་ལོ་༡༨༩༩ ལོར་འཁྲུངས་པ་སློ་བཟང་
བསྟན་པའི་ཉི་མའང་ཨ་རིག་དང་ཡི་དོགས་ཀྱི་སེར་སྐྱ་མང་བོས་བཞག་པས་
སྐུ་ལ་སྐྱུ་གཉིས་བྱུང་། གཉིས་ཀ་ད་ལྟ་བུའགས་བཞིན་པའོ།

མཆན། བར་ཁྱི་བཟང་འབྲིན་ལས་ཁྱ་མཆོ།

འཁྲུངས་ལུང་། ཁྱ་བཟང་རྩ་ལོ་བང་།

འཁྲུངས་ལོ། ༡༨༩༩

འདས་ལོ། ༡༩༥༩

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།

རྒྱུ་བརྒྱུད་མདོར་བསྐྱུས།

འདི་བ་རོང་བོ་གར་སྐྱ་སྤྱང་ལྟ་བུ་ཡིན། གཞུང་ལུགས་རབ་འབྱམས་
ལ་ཐུགས་གཉེར་གནང་བཞིན་པའི་སྐབས། མི་ངན་རེ་འགས་དོན་མེད་སྒྲ་
བྲང་བཀྲ་གིས་འབྲིལ་གྱི་སྤྱང་དམག་བསྐྱུ་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བསམ་
བཞིན་དགོངས་པ་རྒྱུགས། དེ་སྐབས་དགྲུང་གྲངས་བཙོ་ལྟ་ཅམ་ཡིན། མཛད་
ནམ་རྒྱས་ཅམ་རེབ་གོང་གི་སྐབས་སུ་བཀོད་ཡོད་པས་དེར་གཟིགས་པར་ལུ།

མཆན། ཁྱི་ཆང་ཁྱི་བཟང་བསྟན་པ་ཡར་འཕེལ།

332 བདེ་སྐྱོད་གྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་ལྷན་གྲགས་ཆེན་།

འབྲུངས་ལྟལ། ཟུ་དཔོན་ཕྱུང་ར་ཤན་རྫོང་ནང་ཟེར།

འབྲུངས་ལོ། ༡༥༩༩

འདས་ལོ། མི་གསལ།

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།

རྒྱུ་རྩ་བརྒྱུད་མདོར་བསྟན།

འདི་བ་ཕྱི་ལྟ་བུ་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོའི་སྐྱ་སྐྱེ་ཡིན། ལྷ་བང་བཟླ་གིས་
འབྲིལ་སོགས་སུ་ཐུགས་གཉེར་གྱིས་མཁས་པར་བྱུང། ཕྱོ་ཆང་རྒྱུད་པ་མཁན་
པོ་དང་། སྐྱ་འབྲུམ་སྐྱེན་གྱི་སྐོབ་དཔོན་ཁྱི་རབས་ང་བཞི་བ་དང་། སྐྱ་འབྲུམ་
གདན་རབས་དོན་གཉིས་པ་བཅས་གནང་། འདས་ལོ་མ་རྟེན། མཆན་ཡོངས་
གྲགས་ལ་ཕྱོ་ཆང་རྒྱུད་པ་མཁན་ཆེན་དུ་འཕོད་པ་འདྲ།

མཆན། དཀའ་བརྒྱ་སྐལ་བཟང་ཆོས་གྲགས།

འབྲུངས་ལྟལ། མཆོ་ལྷན་ཉར་གེ་ལྷེ་མི།

འབྲུངས་ལོ། ༡༥༩༩

འདས་ལོ། མི་གསལ།

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།

རྒྱུ་རྩ་བརྒྱུད་མདོར་བསྟན།

འདི་བ་ཉ་ལྟ་བུ་རལས་པ་ངག་དབང་ཆོས་གྲགས་ལས་རབ་དུ་བྱུང་།
དགྲུང་ལོ་བརྒྱ་བཞི་བར་མཆན་ཉིད་བྲུ་ཆང་དུ་ཞུགས་ནས་གཞུང་ཆེན་ལ་སྐོབ་
གཉེར་གནང་། ཤིང་བཟང་མཆོག་སྐྱལ་ལས་བསྟེན་པར་རྫོགས། རྒྱུད་པར་
སྐགས་ལ་སྐྱུངས། གསུང་སྐད་བཟང་བས་བྲུ་ཆང་གི་དབུ་མཛད་དང་ཆོགས་

ཆེན་དབུ་མཛད་ཆེན་མོ་གནང་། ཏུས་འཁོར་གཉིས་ཀའི་སྤྱི་རབས་སོ་བརྒྱད་
པ་བཞུགས། རབ་བྱུང་བཙུ་ལྔ་པའི་ལྷགས་སྤང་ཕྱི་ལོ་༡༩༠༡ ལོར་སྤྲུལ་པའི་
སྤྱི་རབས་རེ་གསུམ་པར་ཐེབས། གསེར་དོག་གདན་རབས་ཚོམ་སྐབས་སྤྱི་ཀའི་
མི་ཉག་གྲུ་ཆང་གི་སྤྱི་རབས་ཡིན་འདུག འདས་ལོ་མ་རྟེན།

མཆོག། འབལ་མདའ་དགེ་ལེགས་རྒྱ་མཆོ།

འབྲུགས་ལུལ། རྫོ་རོལ་འབལ་མདའ།

འབྲུགས་ལོ། ༡༩༤༤

འདས་ལོ། ༡༩༥༥

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།

རྒྱུར་བརྗོད་མདོར་བསྐྱུས།

འདི་བས་རྒྱུར་ཏུས་ནས་ཆེས་ཡིག་སོགས་ལ་སྦྱངས། དགྲུང་ལོ་༡༩
པར་མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁའ་སྒྲུབ་པའི་བསྐྱེད་གནས་ལྷོ་སེང་ཆོས་གྲུ་ཆེན་མོར་ཞུགས།
སུར་ཆའི་མཁན་ཆེན་ཨ་དཀོན་གྱི་དངོས་སྟོབ་ཏུ་གྱུར། འབྲུ་མི་པམ་པས་ང་
མཁས་པ་མང་པོ་དང་མཛལ་སྤྱོད་ལྟེ་འཛམ་ཐང་དགེ་བཤེས་ལྷ་བུའི་མཁས་
མཆོག་དེང་སང་མཛལ་དཀའ་ཞེས་བསྐྱུགས་པར་བཤད། མི་ལོ་བརྒྱ་གཉིས་
རིང་རྗེ་ཡབ་སྐུ་དང་བྱུང་པར་ཀུན་མཁྱེན་སྤྲུལ་པའི་ཡིག་ཆར་གཙོ་བོར་སྦྱངས།
དགྲུང་གངས་ལྷ་བརྒྱུ་ཅམ་ལ་དགེ་འཕེལ་རི་ཁྲོད་སོགས་སུ་རྒྱུན་བཞུགས་
མཛད་ནས་དབུ་མའི་བཤད་ཁྲིད་བསྐྱུངས། བཅམས་ཆོས་པར་བྱིན་གྱི་འགྲེལ་
བཤད་རྒྱས་པ་སྤྲེགས་བཅུ་གྲག་ཅན་དང་། པར་བྱིན་འགྲེལ་རྒྱུར་ཏུ་མ་གཅིག་
མ་སོགས། དབུ་མའི་སྐོར་པོ་དེ་ཆེན་གཉིས། སྤྲེགས་སྤྲེགས་སོགས་པོ་དེ་ཆེན་

334 བདེ་སྐྱོད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་ཐུགས་ཆེན་།

ཉེར་གཅིག་ལྷག་ཡོད་པར་བཤད།

མཆན། རྩོམ་ཐབས་འཛམ་དཔལ་རྒྱ་མཆོ།

འབྲུག་ས་ཡུལ། གཟེང་རྫོང་འོག

འབྲུག་ས་ཡོ། ༡༩༤༤

འདས་ཡོ། ༡༩༥༩

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།

རྒྱུ་བརྒྱུ་མདོར་བསྟུན།

འདི་བ་གསེར་ཐང་རྒྱ་ཐོང་གསུམ་པར་ཆོ་སྒྲོན་གྱིང་བས་ངོས་འདིན་

ཐུགས་ཐག་བཅད། དགྲང་ལོ་བཅུ་བདུན་པར་རྒྱུན་དབང་གིས་ཐུགས་ཐག་

མ་ཆོད་ཟེར་ཡང་རྒྱུན་ཅ་མ་ངེས།

མཆན། རྒྱ་གོ་དཔ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཆན།

འབྲུག་ས་ཡུལ། རྒྱ་གོ་དཔ་རྒྱུ་ཆ།

འབྲུག་ས་ཡོ། ༡༩༤༤

འདས་ཡོ། ༡༩༥༩

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།

རྒྱུ་བརྒྱུ་མདོར་བསྟུན།

འདི་བས་རྒྱུང་དུས་མཆོད་ཉེན་ངོར་ཞུགས་ཏེ་འདོན་ཆ་བསྐྲུབ། དེ་

ནས་བཟུངས་འབྲིལ་དུ་གཞུང་ལུགས་ལ་སྦྱངས་ཏེ་མཁས་པར་གྱུར། དེ་གའི་

དུས་འཁོར་དང་། ཡ་མཆོག་རྒྱུད་པ། བསེ་ཆང་སྒྲར། དབལ་གྲུལ་ནུམས་ཀྱི་
ཁྱི་དང་རྩོ་རྩོ་འཛིན་པ་ཡུན་རིང་གནང་།

མཆོག།	གསེར་ཏོག་སྒོ་བཟང་ཕྱུལ་གྱི་མཆོག་ཀྱི་མཆོག་།
འབྲུག་སྐུ་ལ།	ཚོང་ཕྱི་ལོ་འབྲུག་མཆོག་ཀྱི་མཆོག་།
འབྲུག་སྐུ་ལོ།	༡༨༤༥
འབྲུག་སྐུ་ལོ།	༡༩༡༥
ཆོས་རྒྱུད།	དགེ་ལུགས།
རྒྱུ་བཟོ་དེ་མཆོག་ཀྱི་མཆོག་།	

འདི་བཞུགས་པའི་ཡང་སྤྱི་དུ་རོས་འཛིན་གྱིས་གསེར་ཏོག་དཔོན་དུ་
ཞུགས། མདོ་སྐད་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་ཏེ་མཁའ་སྒྲིག་པར་གྱུར།
མདོ་སྐད་བྱང་རྒྱུད་ཀྱི་དཔོན་སྤྱི་ལོ་ཆེར་ཆོས་སྤྱི་དགེ་ལུགས་ཀྱིས་བསྦྱངས། སྤྱི་
འབྲུག་གདན་རབས་རེ་གསུམ་པ་དང་། བྱ་ལྷུང་གདན་རབས་དོན་དགུ་བ་
བཅས་སུ་བཞུགས། གསུང་ཚོམ་གསེར་ཏོག་སྤྱི་ལོ་ཆེར་ཆོས་སྤྱི་དགེ་ལུགས་དང་། སྤྱི་འབྲུག་
གདན་རབས་སོགས་མང་པོ་ཡོད།

མཆོག།	དག་དབང་དབལ་འབྱོར་ཀྱི་མཆོག་།
འབྲུག་སྐུ་ལ།	འཛི་སྤྱི་བ།
འབྲུག་སྐུ་ལོ།	༡༨༤༦
འབྲུག་སྐུ་ལོ།	༡༩༡༠

336 བདེ་སྐྱོད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་ལྷན་གྲགས་ཆེན་།

ཆོས་རྒྱུད། རྟོན་ནང་།

རྒྱུ་རྩལ་འཛོལ་འདྲེན་འཕྲུལ་།

འདི་བ་ཉིན་ཞག་བཅོ་བརྒྱད་ལ་སྟོང་ག་རྒྱགས་ངང་དུ་བཞུགས་པ་
སོགས་ཏུགས་ཡ་མཚན་པ་ཡོད་ཟེར། གཙང་བའི་གདན་རབས་བཅུ་བ་ཡིན།
ཞལ་སྟོབ་ཨ་མགོན་སླ་མ་ངག་དབང་བསྟན་པ་གསལ་བྱེད་དང་། གདུང་ཡང་
སླ་མ་སོགས་བྱུང་།

མཆན། ཀླུ་ཆའི་དཀོན་མཆོག་དོན་ཡོད།

འབྲུངས་ལྟལ། ད་ནིའི་མདོ།

འབྲུངས་ལོ། ༡༥༥༥

འདས་ལོ། ༡༩༡༩

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལྷན་ས།

རྒྱུ་རྩལ་འཛོལ་འདྲེན་འཕྲུལ་།

འདི་བ་བཟའི་མེས་འབྲིལ་དུ་དབལ་མང་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་མཚན་ལས་
རབ་དུ་བྱུང་ཞིང་། གཞུང་ལུགས་ལ་སྦྱངས་ཏེ་མཁས་པར་གྱུར། དེ་གའི་རྒྱུད་
པའི་སླ་མ་དབུ་མཛད་དང་། སྟན་པའི་ཁྲིར་བཞུགས། དཀོན་གསར་རབ་
རྒྱས་སྤྱིང་དང་། དྲག་དཀར། ཤིང་ལས་ཁ་བཅས་ཀྱི་ཁྲིར་ཡང་ཕེབས། ཆོས་
འཁོར་སྐར་གསར་དུ་ཆོས་བྲལ་གསར་བཅུགས་ཀྱི་དཔེ་ཁྲིད་གནང་།

མཆན། རྒྱུ་པར་མཁན་ཆེན།

འབྲུག་ས་ཡུལ། ལྷ་འབྲུག།
 འབྲུག་ས་ཡོ། ༡༥༤༥
 འདས་ཡོ། ༡༥༥༤
 ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བརྗོད་ཨདྲོར་བསྐྱུས།

འདི་བའི་མཆན་དངོས་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆན་ཟེར།
 ལྷ་འབྲུག་དུ་གདན་སར་བཀོད་དེ་ཉོར་མིང་སློབ་བཟང་དགེ་ལེགས་རྒྱལ་མཆན་
 ལས་རབ་དུ་བྱུང་། དགྲུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་པར་མཆན་ཉིད་གྲུ་ཆང་དུ་ཞུགས་
 ཉེ་གཞུང་ཆེན་ལ་སྦྱངས། ཤིང་བཟང་སྤྲུལ་སྤྲུལ་ས་བསྟེན་པར་རྫོགས། བཅུ་
 དགྲུ་བར་རྒྱུད་དུ་སྦྱགས་ལ་སྦྱངས། ཉེར་གཉིས་པར་དུས་འཁོར་གྱི་རབས་ཉེར་
 གཅིག་པ་དང་། ཉེར་དྲུག་པར་རྒྱུད་པའི་གྱི་རབས་ང་དགྲུ་བར་ཐེབས། ཕྱིས་
 དབུས་གཙང་དུ་ཕྱོན་ཅིང་། ཕྱིར་མདོ་སྐྱོད་དུ་འཁོར་ནས་ཅང་མ་འགོར་བར་
 དགོངས་པ་རྫོགས།

མཆན། མཆན་རྫོགས་དགེ་ལུགས་བསྟན་པའི་ཉི་མ།
 འབྲུག་ས་ཡུལ། ཁྲི་ཀ།
 འབྲུག་ས་ཡོ། ༡༥༤༥
 འདས་ཡོ། མི་གསལ།
 ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བརྗོད་ཨདྲོར་བསྐྱུས།

འདི་བས་སྤྲུལ་འབྲུག་དུ་སྦྱགས་གཉེར་གྱིས་དེ་གའི་རྒྱུད་ཁྲི་ང་གཉིས་པ་

338 བདོ་སྐྱད་གྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན་།

དང་། གདན་རབས་བདུན་ཅུ་བ་བཅས་སུ་བཞུགས་ཤིང་། མཆོད་རྟེན་སྐྱེ་
དགོན་པ་དང་། གོང་བ་གྲ་ཆང་གཉིས་ཀྱང་ལེགས་པར་བསྐྱུངས། འདས་
ལོ་མ་རྗེད་ཀྱང་སྐུ་འབུམ་གདན་ཁྲིར་བཞུགས་དུས་སྟེ་ལོ་༡༩༩༦ ཡིན་སྟབས།
ཆོད་དཔག་རགས་ཙམ་བྱེད་ཐུབ་པ་ཡིན།

མཆན། རྟོར་སྤྱིན་གྲོལ་སྐུ་ལ་སྐུ།

འབྲུངས་ལུལ། ཨི་ལན་གྱ་ར།

འབྲུངས་ལོ། ༡༩༩༧

འདས་ལོ། ༡༩༩༩

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།

རྒྱུར་བརྗོད་མདོར་བཟུས།

འདི་བ་རྟོར་སྤྱིན་གྲོལ་སྐུ་སྤངས་བཞི་བ་དང་། མཆོན་དངོས་ལ་འཇམ་
དཔལ་ཆོས་ཀྱི་བསྟན་འཛིན་འཕྲིན་ལས་ཟེར། མདོ་དབུས་གཉིས་སུ་གསན་
སྐྱུངས་རྒྱ་ཆེར་མཛད་ཅིང་། གསུང་ཚོམ་འཛམ་གླིང་སྟེ་བཤད་སོགས་པོད་
ཆེན་དུ་མ་བཞུགས།

མཆན། རྟེ་སྐྱོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ།

འབྲུངས་ལུལ། རྒྱ་ཆང་།

འབྲུངས་ལོ། ༡༩༩༠

འདས་ལོ། ༡༩༠༧

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།

འདི་བཤིང་བཟའ་པའི་ཉེ་ཏན་རྟེ་སྐྱ་སྤེང་གསུམ་པའི་ཡང་སྤིང་དུ་
 ཐག་བཅད། ཐར་ལྷལ་ཆོས་རྒྱུང་རྒྱ་མཆོས་ཀྱང་རྟེ་གསུམ་པའི་ཡང་སྤིང་དུ་
 ངན་དུ་འབྲུངས་པའི་རྟེ་དགེ་འདུན་བཞུན་པ་རབ་རྒྱས་ཆང་ཐག་བཅད་དེ་
 ཁྱི་ཀའི་ལྷན་འགྲུབ་ཆོས་རྒྱུང་དུ་བཞུགས། དེ་ནས་བཟུང་རྟེ་ཆང་ལ་སྤྱལ་སྐྱ་
 གཉིས་བྱུང་། འདི་བས་རྟེ་རྒྱ་དགོན་དུ་ཐུགས་གཉེར་གྱིས་མཁས་པར་གྱུར།
 རང་ཡུལ་སྤྱ་ཆང་དུ་ཕེབས་ནས་སྤྱ་ཆང་དགོན་བཤད་སྐྱབ་དགེ་འཕེལ་སྤིང་
 བཏབ། སྐྱ་སྤེང་རིམ་བྱོན་གྱིས་སྤྱིང་།

མཆེན། དགེ་བཤེས་བྱམས་ལ་བཟང་ལོ།

འབྲུངས་ཡུལ། མགོ་ཡོག

འབྲུངས་ལོ། ༡༥༥༠

འདས་ལོ། ༡༩༣༣

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།

འདི་བ་ཆུང་དུས་དུ་ཐུག་དུ་ཐུར་ཏེ་གཅེན་པོ་དང་མཉམ་དུ་རྟེ་རྒྱ་
 དགོན་པར་ཆོས་ཞུགས་བྱས། ཕྱིས་གསང་སྟབས་གྱིས་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་མདོ་
 ཐུགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་མཁས་པའི་གོ་འཕང་བརྟེན། ཕྱིར་རང་
 ཡུལ་དུ་ཕེབས་ནས་རྟེ་རྒྱའི་ཁྱི་བ་མང་ད། རྟེ་སྤྱོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མས་གདན་
 ཞུས་ལྷན་སྤྱ་ཆང་དགོན་བཤད་སྐྱབ་དགེ་འཕེལ་སྤིང་གི་འཆད་ཉན་སྤོབ་

340 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་ལྷན་ཁྲུག་སྐོར་ལྟོ་སྐོར་།

དཔོན་གནང་། ཐར་ཤུལ་ཆོས་སྐྱོང་གྲུ་མཆོས་བཅུགས་པའི་ཐར་ཤུལ་སྤྱི་བ་
གཞི་བྱས་ཏེ་མང་རར་ཐར་ཤུལ་གྱུར་སྐྱར་བཏབ་ཅིང་། ཕྱིས་ཐར་ཤུལ་དགོན་
བཤད་སྤྱོད་རབ་བཏབ་སྤྱིང་མཆོ་སྤོན་པོར་བཏབ། གསུང་ཚུལ་པོད་ཆེན་
གཞིས་ཡིད།

མཆན། ཀའི་ལྷོ་བཟང་འབྲིན་ལས་བསྟན་པ་རྒྱ་མཆོ།

འབྲུངས་ལུལ། ཁོ་ཆེ་ལྷ་སྤེ།

འབྲུངས་ལོ། ༡༩༥༠

འདས་ལོ། ༡༩༠༩

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།

རྒྱུར་བརྒྱུད་མདོར་བཟུངས།

འདི་བ་རྩོང་ཆེན་ལྷགས་ནག་པའི་སྐུ་ཤེང་བརྒྱད་པ་ཡིན། སྐུ་གོང་མའི་
ཞལ་ཆེམས་བཞིན་ཀུན་མཁྱེན་མཆོག་ལ་ཞུས་ཏེ་བཀའ་ཤིས་འབྲེལ་དུ་ཀུན་
མཁྱེན་མཆོག་དང་། གསེར་ཁྲི་གཞིས། བྲ་མང་བཅས་ཀྱིས་ཆོས་སྐྱོང་ཆེན་
པོར་ལྷ་ཆོས་རྒྱལ་བ་བཏང་ཐོག་ཟན་བསྐྱུར་གྱིས་ཐག་གཅོད་གནང་། གངས་
ཅན་མཁས་དབང་ཅིམ་བྱོན་གྱི་མིང་མདོད་དུ་འདི་བ་ས་བྱི་སྤྱི་ལོ་༡༩༤༩ ལོར་
མདོ་སྨད་ཆེ་གཞུང་དུ་འབྲུངས་ཤིང་། རབ་བྱུང་བཙོ་ལྷ་བའི་ཤིང་རྒྱལ་སྤྱི་ལོ་
༡༩༠༥ ལོར་གཤེགས་ཟེར་བ་མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང་དང་མི་མཐུན།

མཆན། གྲུང་བཟང་ལྷོ་ཕྱོས་རྒྱ་མཆོ།

འབྲུངས་ལྟལ། ཙ་ལྟལ།
 འབྲུངས་ལོ། ༡༥༥༡
 འདས་ལོ། ༡༩༩༠
 ཚེས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བརྗོད་ཨདོར་བསྟུས།

འདི་བས་བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་དུ་ཐུགས་གཉེར་གྱིས་མཁས་པ་ཀུན་གྱི་
 གཙུག་གི་ནོར་བུ་ལྟ་བུར་གྱུར། གཞུང་ཆེན་བཅུ་བདུན་སྟོ་ཐོག་ནས་སྐྱོར་སྦྲང་
 མཛད་ཅིང་། གསུང་ཚེས་པོད་བཅུ་ཡོད་པ་གཞུང་ཆེན་ཁག་གི་དཀའ་གནད་
 གསེལ་བཀོལ་གྱི་མན་ངག་ལྟ་བུ་རྒྱུ་ཡིན་ལ། སྐྱ་ཆེ་སྦྲང་ལ་བསྟན་འགྲོའི་དོན་
 ཁོ་ནར་དགོངས་ཏེ་སྐྱ་སྟོག་ཁ་ཆེའི་ངག་ཚོགས་ལྷ་ཡུ་སྦྲང་གི་ལག་དུ་ཐུལ།

མཚན། གཡུང་བྱང་ནམ་རྒྱལ་དབང་ལྷུས།
 འབྲུངས་ལྟལ། ཟུར་ཆུ་སྐྱུང་ཆོང་།
 འབྲུངས་ལོ། ༡༥༥༡
 འདས་ལོ། ༡༩༩༥
 ཚེས་ལུགས། བོན།
 ཟུར་བརྗོད་ཨདོར་བསྟུས།

འདི་བ་རྒྱུང་དུས་ཉག་རོང་གཉེར་སྟོན་གསང་སྟགས་སྤིང་བས་མཁར་
 ཡག་གཡུང་བྱང་ཀུན་བྱལ་གྱི་སྦྲུལ་སྐྱུར་ངོས་འཛིན་བྱས། རྒྱུང་དུས་ནས་ཐོན་
 ལ་སྦྲངས་ཏེ་སྐྱུང་དགོན་སུན་ཚོགས་དར་རྒྱས་སྤིང་གི་ལྷ་མ་མཛད།

342 བདོ་སྐྱོད་གྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་ལུགས་ཆེན་།

མཆན། བ་ཁི་བ་སྒྲོ་བཟང་ཚོས་འཕེལ་བྱ་མཆོ།

འབྲུངས་ལུལ། མགར་ཆེ་གོང་མ།

འབྲུངས་ལོ། ༡༩༥༡

འདས་ལོ། ༡༩༩༩

ཚོས་སྐྱུད། དགེ་ལུགས།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྡུས།

འདི་བ་མ་ཁི་བ་སྒྲོ་བཟང་བཞི་བ་ཡིན། རོང་པོ་དགོན་ཆེན་དུ་སྐུགས་
གཞེར་གྱིས་མཁས་པར་བྱུང་ཅིང་སྐྱ་སྟན་སྟན་ཆེས་སྒྲོར་གྱི་གསུང་ཚུལ་ཡང་
ཡོད་པར་བཤད།

མཆན། སྐུལ་སྐྱོད་དཀོན་མཆོག་བསྟན་འཛིན་བྱ་མཆོ།

འབྲུངས་ལུལ། ཆས་བ་བསྐྱ་མཆེད།

འབྲུངས་ལོ། ༡༩༥༣

འདས་ལོ། ༡༩༠༨

ཚོས་སྐྱུད། དགེ་ལུགས།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྡུས།

འདི་བ་རྗེ་རབ་བརྟན་བྱ་མཆོའི་སྐུ་སྤངས་གསུམ་པ་ཡིན། བཟ་མིས་
འབྱེལ་དུ་གཞུང་ལུགས་རབ་འབྱམས་ལ་མཁས་པར་བྱུངས་དེ་ཚོས་དཔལ་
ཞིང་དགོན་པ་བཏབ། སྐྱ་གོང་མའི་སྟན་སྟོན་བསྐྱ་མཆེད་དག་དབང་གི་བྱར་
འབྲུངས་པའི་ཞལ་ཆེམས་ལུང་བསྟན་ལྟར་དེར་འབྲུངས་ཞེས་མདོ་སྐྱོད་ཆོས་
འབྲུང་དུ་གསུངས།

མཆན། ཞུ་དམར་དགེ་འདུན་བསྟན་འཛིན་གྱི་མཆོ།

འབྲུངས་ལྗེ། མདུལ་བཞི།

འབྲུངས་ལོ། ༡༥༥༣

འདས་ལོ། ༡༧༡༣

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལྷན།

རྒྱུ་བརྒྱུད་མདོར་བསྟན།

འདི་བས་ལ་མོ་བདེ་ཆེན་དང་སྐྱ་བྱ་བ་ལྟ་བུ་གིས་འབྲིལ་དུ་སྤྲུགས་གནང་བ་ལྟར་། རྩོམ་རབ་རྒྱ་མཆོ་དང་། ཞང་སྟོན་བསྟན་པ་རྒྱ་མཆོ། ཨ་རོལ་རིན་པོ་ཆེ་གསུམ་སྐྱ་མའི་གཙོ་བོར་མཛད། ལཱ་མོ་བདེ་ཆེན་སྐྱ་གཞུང་གི་བླ་མ་ལྟ་བུར་། ལྷི་ལོ་རྒྱ་དགོན་དུ་གཞུང་ལུགས་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱངས་ཏེ་མཁའ་སྒྲིག་པར་གྱུར། གསུང་ཚོམ་བྱང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྟོང་བོའི་དཀའ་གནད་ལས་བཅུམས་པའི་ཟིན་ཟིན་བཅོམ་ལྷན་ཡིད་ཀྱི་ཐུན་མེད་དང་། སྟན་པ་གི་དཔེར་བརྒྱུད་བདུད་ཅིའི་མཆོད་ཡོན་སོགས་པོད་དགྲ་ཡོད།

མཆན། ལྷོ་བཟང་འཛམ་དབུ་བསྟན་འཛིན་མེད་ཀྱི

འབྲུངས་ལྗེ། ཁོ་ཆེ།

འབྲུངས་ལོ། ༡༥༥༤

འདས་ལོ། ༡༥༥༤

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལྷན།

རྒྱུ་བརྒྱུད་མདོར་བསྟན།

འདི་བ་ཁྱི་ཆེན་རྒྱ་མེད་གསུམ་པར་ཅི་ཡང་། ལྷོ་བཟང་གཉིས་

344 བདེ་སྐྱོད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་ལྷན་ཁག་གསལ་ཆེན་།

པ་ཁྱི་སྐྱུལ་སློ་བཟང་རྒྱན་སེང་འདས་རྗེས་རེབ་གོང་གཉན་ཐོག་ནས་སྐྱུལ་སྐྱུ་
 ཞིག་འབྲུངས་པ་གདན་སར་མ་བཞོད་གོང་ལོ་བཞིའི་སྟེང་གྲོངས་ཟེར། བདེ་
 དབུས་གཉིས་སུ་ཐུགས་གཉེར་གནང་། རྒྱལ་དབང་མཆོག་གིས་གཟེངས་
 བསྟོད་ཆོ་ལོ་ཐོབ། གསུང་ཚུལ་མེས་པ་བསྐྱེད་མཆོད་པའི་འདོན་བསྐྱེད་གས་དང་
 བན་ཡོན་སོགས་པོད་གཅིག་ཅེས་ཡོད། ཀའི་སྟེ་སློ་བཟང་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་སྐྱུ་
 མཆེད་ཡིན།

མཆོན། དབལ་མང་འཇམ་དབྱངས་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཆོ།

འབྲུངས་ལུ་ལ། སྤེས་ཆེད་དཔོན་རྒྱུ།

འབྲུངས་ལོ། ༡༩༥༩

འདས་ལོ། ༡༩༡༩

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།

འདི་བ་རྒྱུད་དུས་ནས་གོང་མའི་ཡང་སྤྱིད་དུ་ངོས་འཛིན་མཛད་ཅིང་།
 གདན་ས་བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་དུ་སློབ་གཉེར་མཐར་ཐྱིན་མཛད། གདན་སའི་ཀྱི་
 རྫོང་གྲུ་ཆང་དང་། སྤྱད་རྒྱུད་གྲུ་ཆང་། ཆོགས་ཆེན་ཁྲིར་ཕེབས། ཤིས་ཆང་སྐར་
 སར་ཁྲི་ཡས་བསྐྱུངས། རབ་བྱུང་༡༥ བའི་ཤིང་རྟ་སྐྱུ་ལོ་༡༩༩༩ ལོར་སྤྱི་བྱང་
 སྤྱིད་སྦྱོང་གི་ཐུགས་འགན་བཞེས་ཏེ་ལོ་ངོ་༣༠ རིང་ཀུན་མཁྱེན་སྤྱི་མའི་མཛད་
 འཕྲིན་ལ་ཞབས་འདེགས་ཞུས།

མཆེན། ར་སྒྲུལ་སྒྲུ་མོ་བཟང་བཞུག་པའི་སྒྲུ་མཆོ།
 འབྲུངས་ལུལ། སྒྲིམ་ཆེད་བཀྲ་སྒྲིམ་འབྲུལ།
 འབྲུངས་ལོ། ༡༨༥༥
 འདས་ལོ། ༡༩༠༩
 ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བརྗོད་ཨདྲོར་བསྐྱུས།

འདི་བས་སྒྲིམ་ཆེད་དཔོན་དུ་གཞུང་ཆེན་ལྷན་གསན་སྦྱོར་མཐར་ཕྱིན་གནང་། མ་ཟང་བཀྲ་སྒྲིམ་འབྲུལ་དུ་རྗེ་ཞིང་སྟོན་བཞུག་པ་རྒྱ་མཆོ་སོགས་ལས་རྒྱུད་སྒྲིམ་དབང་ལུང་མན་ངག་མཐའ་དག་ལ་གསན་སྦྱོར་གནང་ནས་མཁས་པའི་གཞུགས་པ་འབར། བཀྲ་སྒྲིམ་འབྲུལ་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོན་སྦྱོར་གཉིས་དང་། དམུ་དགེ་དཔོན། ཨ་ཆོག་དཔོན། སྒྲིམ་ཆེད་དཔོན་སོགས་དཔོན་གྲུ་ཆེ་ཕྱ་དུ་མར་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྒྲོར། གསུང་ཚོམ་ངང་ངེས་ཟིན་གྱིས་དང་། ལམ་ཟིན། རྒྱབས་ཁྲིད་སོགས་པོད་གཉིས་ལྟག་མཆིས།

མཆེན། ལྷག་མཆོར་སྒྲུ་མོ་བཟང་རྒྱུལ་ཁྲིམས་འདིགས་ཡིད་རྒྱ་མཆོ།
 འབྲུངས་ལུལ། སྒྲུ་འབྲུལ་ལྷག་མཆོར།
 འབྲུངས་ལོ། ༡༨༥༦
 འདས་ལོ། མི་གསལ།
 ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བརྗོད་ཨདྲོར་བསྐྱུས།

འདི་བས་སྒྲུ་འབྲུལ་དུ་མདོ་སྐྱོད་ཀྱི་མཁའ་སྒྲོལ་པར་སྦྱངས་ནས་དེ་གའི་ཁྲི་རབས་རེ་དུག་པ་དང་། དོན་གསུམ་པ་བཅས་ལན་གཉིས་སུ་

346 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན་།

བཞུགས། གསེར་རྟོག་སྒོ་བཟང་ཚུ་ལ་བྲིམས་རྒྱ་མཆོའི་སྐུ་འབྲུམ་གདན་རབས་
 སུ་དགྲའ་ལོ་སོ་བདུན་བཞེས་པའི་རབ་ཆོས་དགའ་བ་ཚུ་འབྲུག་ལོར་བྲི་ཆེན་
 ལ་སྐར་ཡང་བཞུགས། ཞེས་གསུངས་པ་ནི་རབ་བྱུང་བཙུ་བའི་ཚུ་འབྲུག་
 སྤྱི་ལོ་༡༥༧༡ ལ་ཁེལ། བྲི་བྱུར་ནས་སོག་ཡུལ་དུ་ཐེབས་པར་གསལ་བ་ཙམ་
 ལས་འདས་ལོ་སོགས་ལོ་རྒྱུས་གཞན་མ་རྟོགས།

མཆན།	ཀྱན་མཁྱེན་བསྐལ་བཟང་བྱབ་བསྟན་དབང་བྱུག
འབྲུངས་ལུལ།	ཁམས་སྡེ་དགའི་ཁོངས།
འབྲུངས་ལོ།	༡༥༥༤
འདས་ལོ།	༡༧༡༤
ཆོས་རྒྱུད།	དགེ་ལུགས།
བྱུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།	

འདི་བ་ཀྱན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་སྐུ་ཐེང་བཞི་བ་ཡིན།
 མདོ་དབུས་གཉིས་སུ་ཐུགས་གཉེར་གནང་། གདན་ས་བཟ་ཤིས་འབྲིལ་དུ་ཀྱི་
 རྟོར་གྱ་ཆང་བཅུགས། གསེར་གཞོང་དགའ་ལྷན་ཆོས་འཕེལ་སྤྱིང་བྱག་
 འདེབས་མཛད། མན་རྩའི་གོང་མ་བཀྲང་བྱས་ཀྱིས་གསེར་ཡིག་ཐུལ། རང་
 རྣམ་ཞུ་སེར་བ་བསྐལ་བཟང་བྱབ་བསྟན་དབང་བྱུག་གི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་
 ཐེགས་བཅ་གཉིས་སོགས་གསུང་ཚུ་མ་པོད་བཞི་བཞུགས།

མཆན།	རྒྱ་ཡག་སྐལ་བཟང་ཚུ་ལ་བྲིམས་བསྟན་བའི་ནི་མ།
------	--

གཞུང་ལ་ཕྱིན། མ་ལྟོ་ཕྱི།

འབྲུག་ས་ལོ། ༡༩༥༩

འདས་ལོ། མི་གསལ།

ལྷན་བཞུག་ཅེས་བཤད།

འདི་བ་ནང་སོ་སོ་བཟང་མཁས་ལྷན་སོགས་ཀྱིས་སོ་བཟང་མཆེན་
རབ་བསྟན་པའི་ནི་མའི་ཡང་མིད་དུ་འོས་འདོན་མངོན་ཅིང་། སྐུ་འབྲུམ་དུ་
སྟགས་གཞེས་ཀྱིས་དཀའ་བཅུ་སོན། དེ་གའི་རྒྱུད་ཁྱིེད་གདན་རབས་རེ་དགུ་
བ་བཅས་སྐུ་བཞུགས། འདས་ལོ་མ་རྟེན།

མཆེན། བཀ་ལྷོ་བཟང་བསྟན་པའི་སྤྱད་མཆེན།

གཞུང་སྐྱུལ། རྒྱ་བཟང་རྒྱ་ལོ་བཟང་།

འབྲུག་ས་ལོ། ༡༩༥༩

འདས་ལོ། ༡༩༡༥

ལྷུ་མ་གཤམ་པ་ལྷུ་མ་གཤམ་པ་།

འདི་བཤར་སྐྱེ་ཐེང་དྲུག་པ་ཡིན། མདོ་རྒྱུད་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་ལ་
མཁས་པར་སྦྱངས་ཏེ་བཞུག་འགྲོའི་དོན་རྒྱ་ཆེར་མཛད། གཞུང་ས་དགའ་ལྡན་
མོ་བྱང་གིས་ཨེ་ནི་ནོ་ཐོག་སྤེའི་ཆོ་ལོ་དང་མཁན་ཆས། གདུགས་རྟ་དར།
བཀའ་ཤོག་ཐམ་ཀ་བཅས་བསྟུལ། རྒྱ་ཐོག་གི་ཡུལ་དུ་རྒྱུན་རིང་བཞུགས།

མཆོག། བདེ་ཆེན་གྱི་བཟང་ཆོས་འཕེལ་བྱ་མཆོ།

348 བདེ་སྐྱོད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་ལྷན་གྲགས་ཆེན་།

འབྲུངས་ལྗུང་། འོར་བའི་ཆེན་།

འབྲུངས་ལོ། ༡༩༥༩

འདས་ལོ། ༡༩༩༠

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།

འདི་བས་རྒྱལ་བོ་གོ་ཆེན་ཞོལ་འདབས་སུ་དགོན་པ་བཏབ། གསུང་
ཚོམ་ལམ་རིམ་ཟིན་གྱིས་རིན་ཆེན་གཏེར་མཛོད་དང་། སྒོམ་གསུམ་བསྐྱབ་
བྱ། གདུགས་དཀར་འབྲེལ་བ་སོགས་པོད་བྱག་ཡོད།

མཆན། བྱ་ཆང་དགེ་འདུན་བསྟན་པ་ཡར་འཕེལ།

འབྲུངས་ལྗུང་། ཀ་ལྷག་ཉི་འདབས་བྱ་ཆང་།

འབྲུངས་ལོ། ༡༩༥༩

འདས་ལོ། མི་གསལ།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།

བྱ་ཆང་རྒྱལ་མཆན་བཟང་བོའི་སྤྱལ་སྤྱི་ཡིན། འདས་ལོ་མ་རྟེན། ཟ࿳་
ལོ་༡༩༠༩ལོར་བྱ་ཆང་མཁན་ཁྲིར་ཕེབས་གིང་། ༡༩༠༩ལོར་རྒྱལ་དབང་བཙུ་
གསུམ་པ་བྱ་ཆང་དུ་གདན་འདྲེན་ཞུས། གསུང་ཚོམ་བྱ་ཆང་གདན་རབས་
ཚོམ་འཕྲོ་ཅན་དང་། བྱ་ཆང་དེབ་ཡིག་བཅས་ཡོད།

མཆན། ཟུ་བཟང་ལྷོ་བཟང་བྱབ་བསྟན་བཞད་ཟུབ་ཉི་མ།

འབྲུངས་ལྗུང་། ཏཱ་ལོ་བང་།

འབྲུངས་ཡོ། ༡༤༥༧
 འདས་ཡོ། ༡༧༡༩
 ཚིག་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བཞུག་མདོར་བསྟུན།

འདི་བ་ཚུ་བཟང་སྐྱེ་ཐེང་ལྷ་བ་ཡིན། མདོ་དབུས་གཉིས་སུ་སྟགས་
 གཉིས་གནང་། གདན་ས་ཚུ་བཟང་དང་བྱ་བྱང་གཉིས་ཀྱི་གདན་ཁྲིར་
 བཞུགས།

མཚན། མེད་ཀྱིས་དགའ་བོར་ཨ་བྲུ་ཚོས་འཕེལ།
 འབྲུངས་ལྟུང་། མེད་ཀྱིས་ཐང་གསར།
 འབྲུངས་ཡོ། ༡༤༥༧
 འདས་ཡོ། མི་གསལ།
 ཚིག་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བཞུག་མདོར་བསྟུན།

འདི་བའི་འདས་ལོ་མ་རྟེན་ཀྱང་ཐང་གསར་དཔོན་དུ་མདོ་སྟགས་རིག་
 གནས་དང་བཅས་པར་སྐྱུངས་ཏེ་མཁས་པར་གྱུར། གསུང་ཚོམ་རྒྱ་ཚེས་ཙུ་
 བ་བཟླ་ཐབས་ཤེས་རབ་རལ་གྱི་དང་། དག་ཡིག་མཁས་པ་དགའ་བསྐྱེད་
 གྱི་འགྲེལ་བ། རབ་བྱུང་དུ་མའི་སྤྱི་བཞག་ སུམ་རྟགས་ཙུ་བ་ཚོངས་ལུན་
 འཛོམས་པའི་ཉི་འོད་སོགས་མང་བར་བཤད།

350 བདེ་སྐྱོད་གྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་ལྷགས་ཆེན་།

མཆན། གྲུང་ཐང་འདམ་དབྱེས་བསྟན་པའི་ཉི་མ།
 འབྲུངས་ལྟལ། ཁོ་ཆེ།
 འབྲུངས་ལོ། ༡༩༦༠
 འདས་ལོ། ༡༩༩༥
 ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལྷགས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།

འདི་བས་མདོ་དབུས་གཉིས་སུ་སྤྱགས་གཉེར་གྱིས་མཁས་པར་གྱུར།
 བཟ་ཤིས་འབྲིལ་གྱི་ཁྲི་རབས་རེ་དགུ་བར་བཞུགས། རྟོར་བོད་གྱི་དཔོན་ཁག་
 མང་བོ་ཆོས་གྱིས་བསྐྱེདས་ཤིང་། ཆོ་ལོ་ཉིད་དཔོན་དང་། ཞི་གུ་ཐེད་དཔོན་
 སོགས་ཏོར་སོག་གི་དཔོན་ཁག་སུམ་ཅུ་ལྷག་གི་དཔོན་མགོ་སྤུལ་བ་བདག་
 བཞུས་གནང་། གསུང་ཚུལ་བཅའ་ཡིག་དང་། གསོལ་མཆོད་སོགས་མང་བར་
 བཤད། གྲུང་ཐང་ཁྲི་ཆེན་རྒྱ་སྤེང་ལྷ་བ་ཡིན།

མཆན། ཟུར་བསྟན་སྐྱེ་བའི་ཉི་མ།
 འབྲུངས་ལྟལ། རྟོ་མེ་འབྲིལ་བྱག
 འབྲུངས་ལོ། ༡༩༦༠
 འདས་ལོ། ༡༩༩༥
 ཆོས་རྒྱུད། ཉིང་མ།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།

འདི་བ་ཁམས་རྒྱ་ཆེན་རྒྱ་སྤེང་གཉིས་པ་ཡིན། ཉིང་གུ་སྤུལ་སྐྱེས་གོང་
 མའི་ཡང་སྤྱད་དུ་ངོས་འཛིན་གནང་། བདུན་པར་ཉིང་གུ་དཔོན་དུ་བྱགས།

བཙེ་ལྷ་བར་ཁམས་ཕྱོགས་སུ་འདམ་དབྱངས་མཁྱེན་བཙེ་དབང་པོ་སོགས་
བསྟེན་ཏེ་རྗེ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཐབ་ཆོས་མང་དུ་གསན། རྟེན་གཞི་རྒྱལ་བོས་དབུ་ལྷར་
བཀྲུ། དབྱང་ལོ་ལ། རྟེན་འདས།

མཆན། འདམ་དབྱངས་ལྷན་བསྟེན་ཆོས་ཀྱི་རྟེན།

འབྲུངས་ལུལ། རྟེན་མེ་སྟག་ལྷན་།

འབྲུངས་ལོ། ༡༥༦༠

འདས་ལོ། ༡༧༩༥

ཆོས་རྒྱུ། རྟེན་མ།

ལྷན་བསྟེན་མདོར་བསྟུས།

འདི་བ་ལ་ཁམས་སྐྱེ་ཆེན་གསུམ་པ་ཡིན། རྗེ་ཕྱོགས་མཁྱེན་བཙེ་
སོགས་ཀྱིས་གོང་མའི་ཡང་སྤེད་དུ་ངོས་འཛིན་མཛད། ཕྱི་ལོ་༡༧༥༥ ལོ་ནས་
རྒྱ་གཞུང་གི་སློབ་གྲར་འགྲིམས། དེ་ག་གསར་སྐབས་ཤིང་གསེབ་དུ་བཞུགས།
ཕྱི་ལོ་༡༧༩༠ ལོ་ནས་ཁོང་གིས་གཙོ་འགན་བཞེས་ཏེ་ཏིང་ཀྲུ་དགོན་བསྐྱར་
བཞེངས་བྱས། ཕྱི་ལོ་༡༧༩༡།༡༧༩༤ བར་པེ་ཅིན་མཐོ་རིམ་ནང་བསྟེན་སློབ་
སྤྲོད་དུ་ཞུགས། དེར་སྐབས་མཆོ་སྟོ་ཁྲུལ་སྤྱི་ཤོས་ཀྱི་སྤྱི་གཙོ་གཞོན་པའི་
འགན་ཁུར་བཞེན་ཡོད་ཟེ།

མཆན། དགེ་འདུན་སྐྱེ་བྱིང་དང་བོ།

འབྲུངས་ལུལ། རིན་གོང་ག་རྒྱ་རྟེན་།

352 བདེ་སྐྱོད་གྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

འབྲུངས་ལོ། ༡༥༩༠
 འདས་ལོ། མི་གསལ།
 ཆོས་རྒྱུད། རྟོན་མ།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུན།

དགེ་འདུན་སྐུ་མེད་དང་པོ་འདི་བ་རེ་བ་གོང་ག་ཚུ་སྤོང་དུ་འབྲུངས།
 སྤུ་གཏེར་ཆང་ལས་གཏེར་གསར་སྐྱོར་གསན། དེའི་དངོས་སྟོབ་ཀ་ཆེན་
 བཞིའི་ཡ་གྲུལ་དུ་བགང་། ཨ་མཆོག་མཆན་ཉིད་དགོན་དུ་སྐྱོན་སུམ་དང་། སྟོ་
 ཉགས་གཞུང་ཆེན་ལ་སྐྱུངས་ནས་མཁས་པར་གྱུར། དཔའ་རིས་དགེ་བཤེས་
 སྟོ་བཟང་རབ་གསལ་དང་བཀོ་སྤྱོད་བྱས་པས་བསྐྱེད་པོ་ཐོབ་ཟེར།
 གསུང་སྐྱེས་སུ་སྟོབ་གང་འཆམ་འདུས་པར་བཤད།

མཆན། ཆེ་ཤོས་སྟོ་བཟང་བྱང་རྒྱུ་བསྐྱེད་པའི་སྟོན་མེ།
 འབྲུངས་ལུལ། ཚོང་ཁ།
 འབྲུངས་ལོ། ༡༥༩༡
 འདས་ལོ། ༡༩༣༣
 ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུན།

འདི་བ་རྒྱུད་དུས་ནས་ཆེ་ཤོས་སྐུ་གོང་མའི་ཡང་མིད་དུ་ངོས་འཛིན་
 གིས་སྐུ་འབུམ་དུ་གདན་སར་བཀོད། རྒྱལ་དབང་བཙུ་གསུམ་པ་སྐུ་འབུམ་
 དུ་བཞུགས་སྐབས་འདི་བའི་མདུན་ནས་ཆོས་བཀའ་མང་པོ་གསན། བོད་
 གཞུང་གིས་ལྷ་ལོག་ཐུ་ཤོ་མ་ཆེ་མཁན་པོའི་ཆོ་ལོ་དང་ཐམ་ཀ་མཁན་ཆས་བཅས་

གནང་། ལྷ་འབྲུམ་ཁྲི་རབས་དོན་གཅིག་པར་བཞུགས། རྒྱ་བོད་དོར་སོག་
ཀྱན་དུ་བསྟན་འགྲོའི་དོན་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱབས། གསུང་ཚྭ་རང་ནམ་སོགས་པོད་
ཐངས་ལྡོང་།

མཆན། རྒྱ་དཀར་འབྲིགས་ཡིད་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆན།

འབྲུངས་ལྷ་ལ། ཡི་རོགས།

འབྲུངས་ལོ། ༡༨༦༡

འདས་ལོ། ༡༩༣༣

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟན།

འདི་བ་རྒྱ་དཀར་ལྷ་ཁྲི་ལྷ་བ་ཡིན། རོང་དགོན་ཆེན་དུ་ཐུགས་
གཉེར་གྱིས་དེ་གའི་གདན་ཁྲི་ར་གཅིག་པར་བཞུགས། གསུང་ཚྭ་ཡང་ཡོད་
པར་བཞག།

མཆན། ཡི་ཁྲི་བྲག་ཞབས་དྲུང་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཆན།

འབྲུངས་ལྷ་ལ། ཐུག་རྟོ་ཁང་མེ་བྱ་ལ།

འབྲུངས་ལོ། ༡༨༦༡

འདས་ལོ། ཡི་གས་ལ།

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟན།

ཕྱི་ལོ་༡༩༠༧ ལོར་དགའ་ལྷན་ཁྲི་རབས་ཀྱི་བདུན་པར་བྱོན། ཕྱི་ལོ་༡༩༡༠ ལོར་
ལུ་ཅུ་ཅུན་ཞེས་པའི་སེ་ཁོན་གྱི་རྒྱ་དམག་གིས་ལྷ་སར་འབྱོར་ཏེ་དགོན་སྡེ་མང་
བོ་གཏོར་བསྐྱེད་པ་དང་། བོད་མི་འབོར་ཆེན་དམར་གསོད་བཏང་སྐབས་རྒྱལ་
དབང་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོ་རྒྱ་གར་དུ་ཉེ་གཡོལ་ལ་ཕེབས་སྐབས་འདི་བ་རྒྱལ་
ཆབ་དུ་བསྐོས་བཞག་གནང་ནས་ལོ་ངོ་བཞི་འཛིན་པའི་སྤྱི་ལོ་༡༩༡༡
ལོར་འབྲུག་ཟིང་ཞི་ནས་རྒྱལ་དབང་རིན་པོ་ཆེ་བྱིར་བོད་དུ་ཕེབས་སྐབས།
འདི་བའི་མཛད་རྗེས་ལ་གཞིགས་ཏེ་རྒྱལ་དབང་རིན་པོ་ཆེས་དུ་ཐོག་ཐུའི་ཆོ་
ལོ་གནང་། འདི་བའི་འབྲུངས་འདས་ལོ་ཆོགས་ལ་མི་མཐུན་པ་དུ་མ་སྤང་བས་
དཔུང་པར་བྱ།

མཆེན། བཞི་ཞབས་དྲུང་སྡོམ་བཟང་རྩེ་ལ་ཁྲི་མས་དཔལ་འབྱོར།

འབྲུངས་ལུ་ལ། མཆོ་སྡོན་ཆེན་མོ་ལྷ་མོ།

འབྲུངས་ལོ། ༡༩༢༩

འདས་ལོ། མི་གསལ།

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྡུས།

འདི་བས་གདན་ས་སྐྱེ་འབྱུང་དུ་སློབ་གཉེར་གནང་སྟེ་མཁས་པར་
གྱུར། དགུང་ལོ་ལྔ་པ་ཕྱི་ལོ་༡༩༡༧ ལོར་སྐྱེ་འབྱུང་རྒྱུད་ཁྲིར་ཕེབས། ཁོང་
སྐྱེ་འབྱུང་རྒྱུད་པའི་ཁྲི་རབས་དོན་གཉེས་པ་ཡིན། དེ་གའི་དུས་འཁོར་སློབ་
དཔོན་དུ་འང་བཞུགས། ཁྲི་ཁྲར་ཟུར་ནས་སོག་ལུ་པ་རིན་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས་
པ་ཙམ་ལས་ལོ་རྒྱུས་གཞན་མ་རྟེན།

356 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་ལྟགས་ཆེན།

མཆན། རྟོ་གྲུབ་བསྟན་པ་འཛིན་ཉི་མ།

འབྲུང་ལུལ། གསེར་རྟ།

འབྲུང་ལོ། ༡༥༦༥

འདས་ལོ། ༡༧༣༦

ཆོས་རྒྱུད། རྟིང་མ།

རྒྱུ་རྩལ་འཛོལ་མདོར་བསྟན།

འདི་བས་རྩལ་ལ་སྤུལ་ཞོ་རྒྱལ་འཛིགས་མེད་ཆོས་ཀྱི་དབང་པོ་
སོགས་སྦྱོར་ཆེན་དུ་མཉེན་པས་ལ་གཏུགས་ཏེ་མདོ་སྨད་ལ་མཁས་པར་གྱུར།
གཟུངས་ཀྱི་ནམ་བཤད་དང་། རྒྱུད་མ་ཏ་ཡོ་གཉི་འབྲེལ་བ། བསྟོན་ཆོགས།
གཏམ་ཆོགས་སོགས་གསུང་འདུམ་པོད་བཅུ་ལྟ་སྟེ་བཞུགས།

མཆན། རྒྱུ་རྩལ་འཛོལ་མདོར་བསྟན་རྒྱུ་རྩལ་འཛོལ་མདོར་བསྟན།

འབྲུང་ལུལ། ཆེ་གཞུང་མགོན་ལྷུ་ལ།

འབྲུང་ལོ། ༡༥༦༦

འདས་ལོ། ༡༧༣༤

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།

རྒྱུ་རྩལ་འཛོལ་མདོར་བསྟན།

འདི་བ་ཨ་རོལ་སྟོ་བཟང་ལུང་རིགས་རྒྱུ་རྩལ་འཛོལ་མདོར་བསྟན་
ཆེན་དཔལ་ལྷན་རྒྱུ་མཆོ་དང་། ཨ་རོལ་སྟོ་བཟང་ལུང་རིགས་རྒྱུ་མཆོ། ལྷ་
དམན་དགེ་འདུན་བསྟན་འཛིན། རྩལ་འཛོལ་མདོར་བསྟན་གཏམ་སོགས་
བསྟོན་ཏེ་སྤུལ་གཉེན་གནང་སྟེ་མཁས་པར་གྱུར། དགྲུང་ལོ་བཅུ་བདུན་པར་

བྱང་ཆུ་བ་ཀྱི་སེམས་རྒྱུད་ལ་འབྱུངས་པར་བཤད། བསྐྱེན་སྐྱབ་དང་རྟེན་
བཞེངས་མང་པོ་མཛད། དགོན་ཆེན་གྱི་གདན་རབས་ང་ལྟ་བུར་ཕེབས། མདོ་
སྒྲགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་མཁྱེན་རྒྱ་ཡངས་པའི་གྲགས་པ་ཆེ། གསུང་
ཚིམ་སྟོམ་གསུམ་ཁ་སྐོང་བསྐྱལ་བཟང་ལེགས་ལམ་དང་། ཀེ་རྟེ་སྟོ་བཟང་
འཕྲིན་ལས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་ཆེན་མོ་སོགས་པོད་གྲངས་བརྩ་བཞི་ཡོད།

མཆན། ལྷ་ཁོ་འཛིགས་ཅིད་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཆོ།

འབྱུངས་ལུལ། ཀ་རིང་།

འབྱུངས་ལོ། ༡༨༦༦

འདས་ལོ། ༡༩༤༩

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྐྱུལ།

འདི་བ་ལྷ་ཁོ་སྐྱེས་པར་འཇམ་དབྱངས་རྒྱ་མཆོའི་སྐུ་སྐྱུར་ངོས་འཛིན་
གྱིས་ལྷ་བྱང་བཀྲ་ཤིས་འབྲེལ་དུ་ཆོས་ཞུགས་ཞུས། དེ་ནས་མདོ་སྒྲགས་རིག་
གནས་བཅས་པར་མཁའ་སྒྲགས་རྒྱས་ཤིང་། གདན་ས་ཆེན་པོ་འདིའི་དབང་
ལུང་མན་ངག་གི་བདག་པོར་གྱུར། བཅ་ཆེན་སྐྱ་སྤེང་དགུ་བའི་ཡང་སྤྱིད་ངོས་
འཛིན་གྱིས་ཡོངས་འཛིན་མཛད། གསུང་སྐྱེས་བུ་སྟོབ་ཡང་བཅ་ཆེན་བརྩ་བ་
ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆན་མཆོག་དང་། ལྷ་ཁོའི་ཡོངས་འཛིན་སྟོ་བཟང་མཁས་གྲུབ་
རྒྱ་མཆོ་སོགས་མཁས་དབང་སྐྱེས་ཆེན་མང་པོ་བྱོན། རྣམ་ཐར་ལྷ་ཁོའི་ཡོངས་
འཛིན་སྟོ་བཟང་མཁས་གྲུབ་རྒྱ་མཆོས་མཛད་པ་དང་། མཁས་དབང་དཔུ་
དགེ་བསམ་གཏན་རྒྱ་མཆོས་མཛད་པ་གཉིས་ཡོད།

358 བདེ་སྐྱོད་གྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་ལྟགས་ཆེན་།

མཆན། བྲ་བྲ་ཞུས་དྲུང་ཡི་སེམ་འཕྲུག་འཛིན་ཉི་མ།
 འབྲུངས་ལྟལ། མྱོང་འཁོར་ཉི་འདུགས་ན་རིན།
 འབྲུངས་ལོ། ༡༥༦༤
 འདས་ལོ། མི་གསལ།
 ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལྷགས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།

འདི་བ་རྒྱུད་དུས་ནས་གོང་མའི་ཡང་གིད་དུ་རྩོས་འཛིན་གྱིས་གདན་
 སར་བཀོད། གྱི་ལོ་༡༥༤༩ ལོར་སྐྱེ་འབྱུང་རྒྱུད་ཁྲིར་ཐེབས། ཁྲི་རབས་རེ་དུག་
 པ་ཡིན། འདི་བའི་སྐྱེ་ཁྲིའི་སྐྱེ་ཁྲིའི་རྟོགས་བརྗོད་པོད་གཅིག་སྐར་བའི་ནང་
 བཞུགས་པ་རྒྱུ་འབྲུག་སྐབས་མེད་པར་གྱུར། དེའི་ཕྱིས་རིགས་པ་སྐྱེ་བ་མཆོ་
 བྱུང་རོལ་བའི་སློ་བྲོས་བྱ་བས་བཅམས་པའི་སྐྱེ་ཁྲིའི་རྟོགས་བརྗོད་དཔག་
 བསམ་ཚུན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡལ་འདབ་བདུན་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡོད་པར་
 བཤད་ཀྱང་། དེར་དུས་ཡོད་མེད་ཤེས་མ་ཐུབ།

མཆན། ཟི་ན་མྱོ་བཟང་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཆོ།
 འབྲུངས་ལྟལ། མྱོ་མེ་ཉོར་བྱ།
 འབྲུངས་ལོ། ༡༥༦༥
 འདས་ལོ། མི་གསལ།
 ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལྷགས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།

འདི་བ་ཤིང་བཟང་ཆང་དང་སྐྱུག་ཆང་མཆོམས་པ་གཉིས་གྱིས་བེ་ན་

སྐལ་བཟང་དར་ཐུས་ཀྱི་སྐལ་སྐྱུར་ངོས་འདོན་གནང་། སྐུ་འབྲུམ་དུ་སྤྱགས་
གནེར་གནང་སྟེ་མཁའ་སྒྲིག་པར་གྱུར། ཕྱི་ལོ་ ༡༨༩༩ ལོར་སྐུ་འབྲུམ་རྒྱུད་པའི་ཁྱི་
རབས་རེ་བདུན་པར་བཞུགས། འདས་ལོ་མ་རྟེན།

མཆེན། སྐལ་སྐྱུར་སྐལ་བཟང་གྲགས་པ།

འབྲུངས་ལྷུང། འབྲུམས་རུ་ལི་རབ་འོག

འབྲུངས་ལོ། ༡༨༦༢

འདས་ལོ། ༡༩༡༩

ཆོས་རྒྱུད། ཅུག་ལྷུགས།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྒྲུས།

འདི་བ་འབྲུམས་རུ་ལི་ཨ་ལགས་སམ་ཇ་སག་ཏུ་ལྷ་མ་ཚུལ་སྤྲིམས་སྟན་
གྲགས་རྒྱ་མཆོད་སྐལ་སྐྱུ་ཡིན། བཀྲ་ཤིས་འབྲེལ་དུ་སྤྱགས་གནེར་གྱིས་མཁའ་
པར་གྱུར། འབྲུམས་རུ་ལི་དཔོན་དུ་ཆོས་ཐོག་མང་པོ་བཅུགས་ཤིང་། ཁྱི་ཀའི་
པོང་བ་གྲུ་ཆང་གི་ཁྱིར་ཡང་བཞུགས་ཏེ་བསྐྱུངས།

མཆེན། ཉང་ཆེན་འདིགས་མེད་འཕྲིན་ལས།

འབྲུངས་ལྷུང། སྤིས་ཆེན་ལྷ་ཁྱི་མགུལ།

འབྲུངས་ལོ། ༡༨༦༢

འདས་ལོ། ༡༩༡༩

ཆོས་རྒྱུད། ཅུག་ལྷུགས།

360 བདེ་སྐྱོད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་ལྷན་ཁྲུག་སྐོར་ཆེན་།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུན།

འདི་བ་ཉང་མགོན་པོ་སྐུ་ཕྱེང་བཅུ་བཞི་བ་ཡིན་ཟེར། གོང་མ་བཅུ་གསུམ་པ་ཉང་མོ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་ཉི་མ་ཙེ་ནས་འབྲུངས་ཤིང་། བཅུ་གཉིས་པ་ལོ་ཙེ་བའི་ཆེན་ནས་འབྲུངས་པ་སྟོན་པ་ཅིང་བས་ཉང་ཐ་སྟོན་ཐོགས། བཅུ་གཅིག་པ་ཉང་དཀོན་མཆོག་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཆོ་ནི། འབེན་མགོན་པོ་ཆེ་བརྟན་བྱ་བའི་བྱིམ་དུ་འབྲུངས་པར་བཤད་ཀྱང་རེ་རེའི་ལོ་རྒྱུས་མ་རྟེན།

མཆན།

འབྲིགས་ཨིན་རིག་པའི་གེས་རབ།

འབྲུངས་ལུལ།

ར་བ།

འབྲུངས་ལོ།

༡༥༦༥

འདས་ལོ།

༡༩༣༥

ཆོས་རྒྱུ།

དགེ་ལུགས།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུན།

འདི་བ་བྱ་དགེ་གདན་ཁྲི་སྐུ་ཕྱེང་གཉིས་པ་ཡིན་ཟེར། བཟ་ཤིས་འབྲིལ་དུ་ཐུགས་གཉེར་གནང་། མདོ་དུ་དགེ་སྐྱར་རྟེན་གྱི་ཁོ་གསུམ་དང་། བཟ་ཤིས་འབྲིལ་སྐྱད་རྒྱུད་གྲ་ཆང་གི་ཁྲིར་ཡང་བཞུགས། བྱ་དགེ་དགོན་དུ་རྟེན་གསུམ་མང་དུ་སྟོར་འཇགས་མཛད།

མཆན།

དགེ་འདུན་བྱང་རྒྱུ་བསྟན་པའི་ཉི་མ།

འབྲུངས་ལུལ། གཡེར་མོ་བར་སྐྱབ་ཆེན་ར་ལྟོ་བ།

འབྲུངས་ལོ། ༡༨༤༩

འདས་ལོ། མི་གསལ།

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།

རྒྱུར་བརྒྱུད་མདོར་བསྐྱུས།

འདི་བའི་སྐུ་ཕྱེད་གི་མཆན་ཡོངས་གྲགས་ལ་ཚུ་དཀར་ཞབས་རྩུང་
 ཟེར། ཁོང་གིས་སྐུ་འབྲུམ་དུ་སྐུ་འབྲུམ་རབ་འབྲུམས་པ་ཡེ་ཤེས་དགེ་ལེགས་
 དང་། ཤིང་བཟའ་ཚང་དང་། ཀུན་སྦངས་རི་ཁོད་པ་འཇམ་དབྱངས་ཚུལ་
 གླིམས་སོགས་བསྟེན་ཏེ་མཁས་པར་གྱུར། དགྲུང་ལོ་ཉེར་བཞིའི་སྟེང་དེ་གའི་
 རྒྱུད་གྲུའི་ཁྱིའ་བས་རེ་བརྒྱད་པར་བཞུགས། སྐུ་གྲུའི་སྟོབ་དཔོན་གྲུང་མཛད།
 འདས་ལོ་མི་གསལ།

མཆན། དག་ལྱུང་ཞབས་རྩུང་དགེ་འདུན་བསྟན་པ་རྒྱ་མཚོ།

འབྲུངས་ལུལ། སྐུ་འབྲུམ་ཆེ་ལྷ།

འབྲུངས་ལོ། ༡༨༤༩

འདས་ལོ། མི་གསལ།

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།

རྒྱུར་བརྒྱུད་མདོར་བསྐྱུས།

འདི་བས་སྐུ་འབྲུམ་མཆན་སྟོགས་མཁན་ཆེན་དགེ་འདུན་བསྟན་པའི་
 ཉི་མ་དང་། ཞབས་རྩུང་རི་ཁོད་པ་འཇམ་དབྱངས་ཚུལ་གླིམས་རྒྱ་མཚོ་སོགས་
 བསྟེན་ཏེ་གཞུང་ལུགས་ལ་སྦྱངས་པས་མཁས་པར་གྱུར། དགྲུང་ལོ་ཉེར་བདུན་

362 བདེ་སྐྱོད་གྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

པ་ཤིང་ལྷག་སྟེ་སྤྱི་ལོ་ ༡༤༧༥ ལོར་སྐྱུ་འབྲུམ་རྒྱུད་གྲུའི་ཁྱིམ་རབས་དོན་གཅིག་པར་
བཞུགས། ཏུས་འཁོར་ཁྱིམ་རབས་སོ་གསུམ་པར་ཡང་བཞུགས། ཏུས་འཁོར་
སྟོན་གྱང་མཛད། འདས་ལོ་གསལ་བའི་ཡིག་ཆ་མ་རྟེན།

མཆན།	ཙོ་ཞེ་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་ཁྱིམ་སྐྱུ་མཆོ།
འབྲུངས་ལུལ།	མཆོ་སྒྲོན་ཆིང་ཏེ་མང་མང་འཁྱེད་པས།
འབྲུངས་ལོ།	༡༤༦༧
འདས་ལོ།	མི་གསལ།
ཆོས་རྒྱུད།	དགེ་ལུགས།
ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུན།	

འདི་བ་དགྲུང་ལོ་གསུམ་པར་དབུས་གཙང་དུ་ཁྱིད་དེ་དགའ་ལྷན་ཁྱི་
རིན་པོ་ཆེ་དང་ཆོས་རྒྱུད་གིས་གོང་མའི་ཡང་གིད་དུ་ངོས་འཛིན་མཛད། བརྒྱ་
བཞི་བར་སྐྱུ་འབྲུམ་དུ་གདན་སར་བཀོད་དེ་མཆོ་སྒྲོན་དགའ་བརྒྱལ་བཟང་
ཆོས་གྲགས་དང་། ཞུ་དམར་དགེ་འདུན་བསྟན་འཛིན་སོགས་བསྟེན་ཏེ་མདོ་
སྐད་ཀྱི་གཞུང་ལ་སྦྱངས་པས་མཁས་པར་གྱུར། སྐྱུ་འབྲུམ་སྐྱུ་ཁྱིམ་བརྒྱུད་
པ་དང་། ཁྱིམ་ཆེན་དོན་བཞི་བ་བཅས་གནང་། འདི་བ་ཙོ་ཞེ་ཞབས་དྲུང་བསྐྱལ་
བཟང་བསྟན་འཛིན་གྱི་སྐྱུ་སྐྱེ་ཨེ་ཡིན་སྟེ། ཙོ་ཞེ་ཞབས་དྲུང་བསྐྱལ་བཟང་
བསྟན་པ་དང་འདི་གཉིས་ལ་ཙོ་ཞེ་སོགས་དོན་མ་རྟེན།

མཆན།	བྱ་འབྲུར་བྱུན་ཆོགས་དབང་རྒྱལ།
------	------------------------------

འབྲུངས་ལྟུང་། ར་བ་སྒྲུང་ཞིག

འབྲུངས་ལོ། ༡༩༢༩

ཆོས་རྒྱུ། རོན།

འདས་ལོ། ༡༩༥༥

ཟུར་བརྗོད་ཨདྲོར་བསྐྱུས།

འདི་བས་ཐོན་ལུགས་ལ་སྐྱུངས་ཏེ་མཁས་པར་གྱུར། ཕྱི་ལོ་༡༩༡༩ ལོར་
མཁས་སྐྱོང་དཔོན་པའི་དཔོན་གནས་སྒོས་ཏེ་གསར་བཞེངས་མངོན་པ་དང་།
དཔོན་མིང་ལ་གསར་ཆེན་སྒྲིབ་ཁྲོལ་བདེ་ཆེན་སྤིང་བཏགས།

མཆན། བ་བཞི་ཞབས་དྲུང་སྒོ་བཟང་དགེ་ལེགས་རྒྱལ་མཆན།

འབྲུངས་ལྟུང་། ལྷོང་འཁོར་ཆ་གན་ལོ་ལྟ།

འབྲུངས་ལོ། ༡༩༢༠

འདས་ལོ། མི་གསལ།

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།

ཟུར་བརྗོད་ཨདྲོར་བསྐྱུས།

འདི་བའི་སྐྱེ་གོང་མ་སྐྱེ་འབུམ་ནས་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་སློབ་གཉེན་ཡང་
ཆེར་སོན། རི་སྒོད་གྲང་འབྲིམས། རྩེ་བ་གཞུང་གིས་རྒྱལ་དབང་རིན་པོ་ཆེའི་
ཞབས་བརྟན་དུ་སྤྲི་མན་བྱེད་དགོས་པའི་བཀའ་བསྐྱུར་བཞིན་མངོན་པས།
གཞུང་ས་ནས་གཟེངས་སྐོབ་བསྐྱུལ། ལོ་ངོ་བརྒྱ་གཉིས་རིང་སྐྱེ་འབུམ་རྒྱུད་
པའི་སླ་མ་དབུ་མངོན། དེའི་སྐུལ་སྐྱེ་འདི་བ་སྤེ། མཆོན་སྒོགས་མཁན་ཆེན་
དང་། ཤིང་བཟའ་ཆང་སོགས་བསྐྱེན་ནས་གཞུང་ཆེན་ལ་སྐྱུངས། དགྲུང་ལོ་

364 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་ལྔ་གསུམ་ཆེན་།

ཉེར་བཞི་བར་དུས་འཁོར་ཁྱིམ་བས་སོ་དུག་པ་དང་། དགྲང་ལོ་སོ་གསུམ་པར་
རྒྱུད་པའི་ཁྱིམ་བས་དོན་ལྡན་བས་སོགས་གནང་། འདས་ལོ་མ་རྟེན།

མཆན།	མོ་བཟང་བསྟན་པའི་དབང་ཕྱིན་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ།
འབྲུངས་ལུང་།	མོ་ཨེ་ཏོར་ཀླ།
འབྲུངས་ལོ།	༡༥༥༠
འདས་ལོ།	༡༩༠༩
ཆོས་རྒྱུད།	དགེ་ལུགས།
རྒྱུ་བརྒྱུད་མདོར་བསྟན།	

འདི་བ་སྐུ་འབུམ་ཨ་ཀླ་སྐུ་ཕྱིར་ལྡན་པ་ཡིན། སྐུ་འབུམ་དུ་མདོ་སྨད་ས་
གཞུང་ལུགས་ཐམས་ཅད་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས། རྒྱ་ནག་དུ་ཐེབས་ཏེ་གོང་མས་
བསྟན་གཟིགས་ཆེ་བར་བཤད། ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་གསལ་མ་རག

མཆན།	ཅོ་ཉེ་ལྷ་ཨ་མོ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་འཁྱིལ།
འབྲུངས་ལུང་།	ཅོ་ཉེ་ཆོས་དབུ་ལ།
འབྲུངས་ལོ།	༡༥༥༠
འདས་ལོ།	༡༩༣༣
ཆོས་རྒྱུད།	དགེ་ལུགས།
རྒྱུ་བརྒྱུད་མདོར་བསྟན།	

འདི་བ་རྒྱུད་དུས་ཀྱི་མཁས་པ་ལ་སྐུ་ཕྱིར་ལྡན་པ་ཡིན། འདི་བ་ཀྱིས་འབྲུངས་

དུ་མདོ་སྨད་ཀྱི་གནས་དང་བཅས་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས། བཅ་ཆེན་ཆོས་
 ཀྱི་ཉི་མས་བཀའ་ཤིས་ལྷན་པོར་གདན་འདྲེན་གྱིས་འཆད་ཉན་སྟེ། དེ་སྐབས་
 རྒྱལ་དབང་བཙུགས་པའི་བཀའ་དཔོངས་བཞིན་ལོར་སྤྱི་དུ་དགེ་བཤེས་
 ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོར་སྤྱད་འོགས་ལ་གདན་དྲངས། བཀའ་འཁྱུར་དཀར་ཆག་
 གསར་སྤྱི་གནང་བཞིན་པའི་ཕྱིར་འདས། གཙང་དུ་ཀྱན་མཆེན་ཡིག་ཆ་
 ཚུགས་པ་ལ་བར་ཆད་རིམ་བཞུད་བྱང་སྟབས་འདི་བ་སོགས་དགེ་བཤེས་དྲུག་
 སྟེ་བྲང་ནས་སྟོབ་གཉེར་བའི་མིང་སོག་ནས་གཙང་དུ་གདན་དྲངས། འགའ་
 ཞིག་གིས་རྒྱལ་བའི་བཀའ་དཔོངས་ཡིན་ཁྲུལ་གྱིས་ནོར་སྤྱི་དུ་བསྐྱོངས་ཏེ་
 འདས་ཐོངས་སུ་གྱུར་ཅིང་། དགེ་བཤེས་ཤེར་རྒྱལ་པར་མི་ཁ་རྒྱུང་བསྐྱར་བྱས་
 ཚུལ་སོགས་ཉེ་རབས་ཀྱི་བྱང་བ་དེ་དག་གསལ་བོར་ཤེས་མཁན་གྱི་བྱ་ཆུན་ད་
 ལྟའང་གདན་ས་ཁག་དུ་ཡོད་ཟེར། ཁོང་གི་གསུང་ཚུལ་ཟབ་དོན་དབྱངས་སུ་
 བྱུར་བ་འཕྲོ་འདུའི་སྟེ་དབྱངས་སོགས་པོད་འབྲིང་གཅིག་ཡོད།

མཆན། བཟང་མོ་སྟོ་བཟང་བསྟན་པའི་ཉི་མ།

འབྲུངས་ལུལ། རེབ་མོང་ཉང་།

འབྲུངས་ལོ། ༡༨༧༡

འདས་ལོ། ༡༩༣༩

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།

རྒྱུ་བརྗོད་མདོར་བསྟན།

འདི་བས་རོང་བའི་དཔོན་ཆེན་དུ་སྤྱགས་གཉེར་གྱིས་མཁས་པར་གྱུར།

མན་རྒྱ་པོང་མས་ནོ་མོན་ཏན་གྱི་གོ་ས་དང་ཆོ་ལོ་སུལ། བེ་ཅིན་དུ་དགའ་ལྡན་

366 བདོ་སྐྱད་གྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

བྱིན་ཆགས་སྤིང་གི་མཁན་པོར་བཞུགས། པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས་མཁན་པོའི་
གོ་ས་གནང་། བན་རྟེ་པོ་ཏ་ལ་དང་། རི་པོ་ཆེ་ལྷ་སོགས་སུ་ཕེབས་ཤིང་། ཡོང་
ནོ་ཀྱང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་རྗེ་ཙོང་ཁ་བའི་སྐུ་བརྙན་ཁྲི་ཞེ་གསུམ་ཅན་
བཞེངས། ཁོང་ནི་ཚུ་མིག་རྫོང་གི་སྐུ་ཕྱེང་དུག་པ་ཡིན་པར་བཤད།

མཆན།	གཡུ་ཚོག་བྱ་བའ་ཆོས་དབྱིངས་རང་གྲོལ།
འབྲུངས་ལྟལ།	མདོ་སྐྱད་གཡུ་ཚོག
འབྲུངས་ལོ།	༡༥༥༣
འདས་ལོ།	༡༧༥༣
ཆོས་རྒྱུད།	ཉིང་མ།
རྒྱུར་བརྗོད་མདོར་བཅུས།	

འདི་བ་རྒྱུད་དུས་ནས་ཉིང་མ་གཞན་པན་འོད་ཟེར་ལས་འབྲི་སློག་ལ་
སྦྱངས། བཅུ་གཉིས་པར་གསེར་སྦྱང་ལྷ་ཆེ་གྲང་ཁང་དུ་སྦྱ་མ་སངས་རྒྱས་
དཔལ་ལྷན་མཇུག། ལྷ་བ་རོ་སྦྱང་པས་རྟོགས་པའི་རང་ཞལ་མཇུག་ཟེར།
གསེར་སྦྱང་དུ་ལྷགས་ཀོང་གཏེར་ཆེན་གྱི་ཆོས་སྐར་དུ་བཅར། དེས་ཨ་འདྲོམས་
འབྲུག་པའི་རྩེ་མངགས། དེ་ལས་རྫོགས་ཆེན་གྱི་ལྷ་བ་རོ་འཕྲོད། གསེར་སྦྱང་
དུ་དབེན་གནས་བཞེན་ཏེ་དཀའ་བ་སྦྱང། སྦྱ་མའི་ལུང་བསྟན་ལྷར་གསེར་སྦྱང་
ཡག་ཨེ་སྦང་དུ་ཆོས་སྐར་བཏབ་ནས་སྐུ་ཆེ་ཤིལ་པོར་བཞུགས། བྱང་མགོ་ལྷག་
ནས་སྦྱང་རྒྱ་ནག་གི་བར་གྱི་སློབ་ཆོགས་འདུས། རྟ་སྐྱོར་རི་མེད་འོད་ཟེར་
སོགས་ཞལ་སློབ་གྲགས་ཅན་མང་པོ་འདུས། དགྲུང་གྲངས་༥༡ པར་འདས།

མཆེན། ལྷ་མོ་དགོ་འདྲན་བསྟན་འཛིན་ནོར་བུ།
 འབྲུངས་ལུལ། རྩ་བཟང་དུ་ལོ་བཟང་།
 འབྲུངས་ལོ། ༡༩༢༩
 འདས་ལོ། ༡༩༣༥
 ཆོས་རྒྱུ། དགོ་ལྷགས།
 ཟུར་བརྗོད་ཨདོར་བསྟན།

འདི་བ་ལྷ་མོ་ཞབས་རྩལ་སྐྱེས་པའི་བདུན་པ་ཡིན། མན་རྩའི་གོང་མ་
 བཀྲང་ཞེས་དང་རྒྱལ་པོ་ཉི་ཁེ་གཞིས་མངལ་ཏེ་ཉི་ཁེས་དུ་ཐོག་ཐུའི་ཐམ་ཀ་ཡིག་
 རིགས་བཞི་ལྟ་བུའི་བ་མོགས་ནམ་ཐར་ཞིབ་རྒྱས་གཞན་ལས་ཤེས་བར་བྱོས།

མཆེན། རྩོ་བཟང་དགོ་འདྲན་བསྟན་པ་རིན་ཆེན།
 འབྲུངས་ལུལ། ལྷ་ལྷན་རྗོ་སྐྱུངས།
 འབྲུངས་ལོ། ༡༩༢༩
 འདས་ལོ། མི་གསལ།
 ཆོས་རྒྱུ། དགོ་ལྷགས།
 ཟུར་བརྗོད་ཨདོར་བསྟན།

འདི་བ་སྐྱེས་འབུམ་རྒྱུད་པའི་ཁྱི་རབས་བཅུ་དགུ་བ་དང་མོ་གསུམ་པར་
 བཞུགས་མཁན་ཨན་འངའ་སུ་ཞབས་རྩལ་སྐྱེས་པའི་བཟང་ཀུན་དགའ་སྐྱེས་པའི་
 གསུམ་པ་ཡིན། སྐྱེས་འབུམ་དུ་ཤིང་བཟང་ཚང་དང་། ཞ་དམར་དགོ་འདྲན་
 བསྟན་འཛིན་མོགས་བསྟན་ཏེ་ཐུགས་གཞེས་གྱིས་མཁའ་སྒྲིག་པར་བྱུང་། དེ་གའི་
 སྐབས་ལྷ་མོ་ཁྱི་རབས་རྒྱལ་ཁུ་བར་བཞུགས་ཤིང་། མཆོ་སྟོན་དང་མོག་ལུལ་ཁལ་

368 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

ཁ་ཕྱོགས་སུ་མངོད་འཕྲིན་རྒྱ་ཆེར་རྒྱས། དེའི་ཕྱིས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་གསལ་བའི་ཡིག་
ཆ་མ་རྟོན།

མཆོན། བཟ་གིས་མཁན་ཆེན་སྒྲིན་པ་དོན་བྱུང་རྒྱ་མཚོ།

འབྲུངས་ལྟལ། སྐུ་འབྲུམ་ཟི་ནའི་ལོར་ཆོད།

འབྲུངས་ལོ། ༡༩༥༤

འདས་ལོ། ༡༩༠༣

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།

འདི་བ་སྐུ་འབྲུམ་སྐྱེན་ཁྱིམ་བཅོ་བརྒྱད་པ་བཟ་གིས་དགེ་བཤེས་ངག་
དབང་འཇམ་དབྱངས་སྐུ་ཐེང་གསུམ་པ་ཡིན། ཤིང་བཟའ་རིན་པོ་ཆེས་ཡེ་ཤེས་
མཁས་བྱུང་གི་མའི་སྐུ་ལ་སྐུར་ཐག་བཅད། སྐུ་འབྲུམ་དུ་སློབ་གཉེར་གནང་སྟེ་
མཁས་པར་གྱུར། སྐུ་འབྲུམ་རྒྱུད་ཁྱིམ་གསུམ་པ་དང་། དགྲུང་ལོ་གཉེར་བརྒྱད་
པར་ཆོགས་ཆེན་ཁྱིམ་བས་དོན་བདུན་པར་ཐེབས། དེའི་ཕྱིས་ཀྱི་མངོད་ནམ་
མ་རག

མཆོན། ཉ་ཀྱུ་ཞབས་བྱུང་བསོད་ནམས་དར་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ།

འབྲུངས་ལྟལ། སྐུ་འབྲུམ་ཞིང་ཕྱོད།

འབྲུངས་ལོ། ༡༩༥༥

འདས་ལོ། མི་གསལ།

ཆོས་རྒྱུ། དག་ལྷན།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྐྱུས།

འདི་བ་ཉ་ཀྱ་དག་བཤེས་ཀྱིས་མཆན་ནོར་བུ་སྐྱེ་ཕྱིར་གསུམ་པ་ཡིན།
གསེར་ཏོག་སློབ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོ་དང་། ལྷུང་ཀྱ་རབ་འབྱམས་པ་སློབ་
བཟང་བསྟན་འཛིན་སོགས་བསྟེན་ཏེ་མདོ་སྐྱེགས་ཡོངས་རྫོགས་ལ་མཁའ་སྒྲུབ་
པར་སྦྱངས། དགྲུང་ལོ་ཉེར་བཞི་བ་ཟླ་ལོ་༡༩༩༩ ལོར་དེ་གའི་རྒྱུད་སྤོན་
གསུམ་པར་ཐེབས། གསུང་རྩོམ་ཐོར་བུ་འགའ་རེ་འང་ཡོད་འདུག་ཀྱང་མཛད་
ནམ་ཞིབ་གསལ་མ་རག།

མཆན། དགྲུ་རྩོད་ཨོ་རྒྱན་འཛིགས་བྲལ་ཆོས་དབྱིངས་རྟོ་རྟེ།

འཁྲུངས་ལུམ། གཙན་ཆའི་དགྲུ་རྩོད།

འཁྲུངས་ལོ། ༡༩༢༥

འདས་ལོ། ༡༩༩༣

ཆོས་རྒྱུ། རྟོན་མ།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྐྱུས།

འདི་བ་བཙན་པོ་ཁྲི་སྤོང་ལྷུ་བཙན་གྱི་དམག་རྒྱུད་དགྲུ་རྩོད་རུ་
འཇགས་ཆང་དུ་འཁྲུངས། ཟླ་ལོ་༡༩༢༥ ལོར་སྐྱེ་གོང་མ་སྐྱ་ཆོགས་རང་གྲོལ་
གྱི་ཡང་སྤྱིད་དུ་རོས་འཛིན་མཛད། ཟླ་ལོ་༡༩༩༡ ལོར་ཨན་རྒྱུད་གནམ་རྫོང་
དུ་གདན་སར་བཀོད། རྒྱ་ཕྱིར་ཞབས་དཀར་སྤྱི་སྐྱེ་དང་། དབུས་རྫོང་གི་
མཁན་པོ། ཞུ་དམར་དག་འདུན་བསྟན་འཛིན་སོགས་བསྟེན་ནས་ཆོས་རིག་
ལ་སྦྱངས་བཙོན་མཛད་དེ་མཁའ་སྒྲུབ་པར་གྱུར། ལྷ་སར་ཐེབས་སྐབས་གཞུང་ས་

ནས་ཕི་ལིང་(ཕྱི་སྤིང་)གི་དམག་བསྐྱོག་བྱེད་དགོས་པའི་བཀའ་བབ་པ་ལྟར་
 སུར་བའི་སློན་ནས་རྒྱལ་འབྲུམ་མཆོད་རྟེན་ལོག་དུ་དབྱ་གཞོན་རྒྱལ་སྐབས་ས་
 གཡོས་པ་སོགས་ཀྱི་རྟགས་མཆོན་ཐོན་ཟེར། རྒྱལ་ཆབ་དེ་མོ་བའི་བཀའ་ལྟར་
 རྩབ་འདུག་དག་བསྐྱལ་གྱིས་ཕི་ལིང་གི་དམག་འཐབ་ལས་རྒྱལ་བའི་ལས་སྦྱོར་
 མངོན། ཅེ་ཤོད་གཉིས་ཀྱིས་བདག་སྐྱོན་གནང་། རྒྱལ་དབང་བསུ་གསུམ་
 དགོངས་གཞི་ལྟར་མན་རྩའི་གོང་མ་བཀའ་ཁྲུས་ཀྱི་ཉོ་ཐོག་ཐུའི་ཆོ་ལོ་གནང་།
 མ་སྟོ་བྱང་གི་དབེན་གནས་མང་བོར་སྦྱབ་པ་མངོན། འདུ་མི་པམ་དང་སྟེ་དགེ་
 རྒྱལ་པོ་དང་ཡང་ནང་མའི་འབྲེལ་ལམ་ཟབ། རེབ་གོང་དང་ཁྲི་ཀ་སོགས་ཀྱི་
 རྒྱ་བོད་སྟེ་གཟུང་མང་མང་བོ་བསྐྱུམས། ཞེ་གསུམ་པ་སྦྱི་ལོ་༡༩༡༥ ལོར་ལྷ་ས་
 ཐང་གི་དམག་མི་བསུ་གཉིས་དང་ལྷན་དུ། དེ་ཅིན་སོགས་སུ་བསྐྱོད་དེ་སྐབས་
 དེའི་ཕེ་དབྱང་སྤྱིད་གཞུང་གི་ལྷགས་ཆས་བཟོ་བྲ་དང་། སྤྱན་ཁང་། སྟོབ་གྲ་
 སོགས་སུ་ཆོན་རིག་ལག་རྩལ་དང་། གསེར་འགྱུར་གྱི་ཕྱི་མན་དག་སོགས་
 སྦྱངས། བན་ཅིན་དུ་ཕྱག་རོགས་དཔོན་སྤྱུག་ལྟ་འབྲུག་དང་། དགྲ་རོང་སྒ་
 བན། དག་ཆོས་སྦྱི་འཁོར་ཞབས་ཁྱུ་རྣམས་ཀྱིས། ཟངས་དཔར་དང་། ཞན་
 དཔར། རོ་དཔར། ཤིང་དཔར་སོགས་དཔར་སྦྱོན་གྱི་ལག་རྩལ་སྦྱངས། ཕྱིས་
 དེ་དབྱང་སྤྱིད་གཞུང་གི་ཆབ་བྱས་ཏེ་དབུས་སུ་རྒྱ་བོད་ཞི་མོལ་བྱེད་དུ་ཕེབས་
 ཏེ་སྦྱི་དག་མི་དག་སྟོར་ཞིག་གསེར་འགྱུར་ཕྱི་མན་ལག་རྩལ་སོགས་བསྐྱབས། དགེ་
 བཤེས་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཆོ་དང་སྒ་སྤྱན་མཁེན་རབ་ལོར་དུ་སོགས་དང་འབྲེལ་
 ལམ་ཟབ། ང་བརྒྱད་པར་འདས། བཙམས་ཆོས་མཁའ་འགྲོའི་གསལ་འདེབས་
 རོ་རྩའི་འཕྱོལ་སྦྱ་དང་། མཆོད་རྟེན་བརྒྱད་ཀྱི་ཐིག་ཙ། ཅིས་གཞུང་དཔྱོད་
 ལྷན་མཁས་པའི་མགྲུལ་རྒྱ། ཀའ་རྒྱས་པ་བྱིས་པ་འདུག་པའི་སྦྱོད་ཆལ་
 སོགས་གང་འཆམ་ཡོད་འདུག

མཆན། རག་དབང་སྒོ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཕྱན་ཆོག་ས།

འབྲུག་ས་ལུ་ཡ། ལྷོ་འབྲུག་ཕྱག་རྒྱུ་ཁྲི་ཁྲི་ལྷ་ལྷ།

འབྲུག་ས་ལོ། ༡༩༥༥

འདས་ལོ། མི་གསལ།

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།

རྒྱུ་བརྒྱུ་མདོ་རྒྱུ་བརྒྱུ་ས།

འདི་བ་ཡང་ལྷ་ལྷ་རམས་པ་སྒོ་བཟང་ཆོས་དར་བ་སྒྲེ། སྐབས་དེར་
དབུས་ཀྱི་གདན་ས་ཁག་ཏུ་སྒོ་མང་ཆོས་དར་བ་དང་། མེ་ར་ཆོས་དར་བ་ཞེས་
ཆོས་དར་གྲགས་ཆེན་གཉིས་ལྷུང་བའི་ཕྱི་མའི་སྐུ་ཡིན། མདོ་དབུས་གཉིས་
སུ་ཐུགས་གཉེར་གྱིས་མཁའ་སྒྲིག་ཆེ། དགྲུང་ལོ་ཉེར་དྲུག་ཆེ་སྐུ་ལོ་༡༩༠༠
ལོར་སྐུ་འབྲུག་རྒྱུ་དང་པའི་ཁྲི་རབས་དོན་བཞི་བར་བཞུགས། དེའི་ཕྱིས་ཀྱི་མཛད་
ནམ་མ་རག

མཆན། དཔོན་ལྷ་བཟང་ཆོས་སྒོ་བཟང་དགེ་ལྱུག་རྒྱུ་མཆོ།

འབྲུག་ས་ལུ་ཡ། ལྷོ་དན་རྒྱུ་ཆེ།

འབྲུག་ས་ལོ། ༡༩༥༥

འདས་ལོ། ༡༩༥༩

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།

རྒྱུ་བརྒྱུ་མདོ་རྒྱུ་བརྒྱུ་ས།

འདི་བ་སྐུ་ཆེ་སྐུ་ཐེང་དགྲུ་བ་ཡིན། མེ་ར་གསར་བ་ཞིག་ལས་མཆོག་
གི་དངོས་ལྷ་བ་བཞུགས་ཟེར། ལྷོ་ལོ་༡༩༥༥ ལོར་སྐུ་ཆེ་དབུ་ལོ་ལས་འབྲི་སྐུ་ག་

372 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

དང་འདོན་ཆོག་སྦྱངས། མཚང་མིང་ལ་བན་དེ་སྦྱ་དང་དུ་འཕོད་པ་བྱང་།
 བྱད་མེད་ཅིག་ལྷེབས་སྐྱོན་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་རྟོགས་པས་འཕྲིན་ལས་རྒྱས་མགོ་
 བཅམས། དབུ་ལོ་དང་ལྷན་དུ་དབུས་སུ་ཐེབས། བཅོ་བརྒྱད་པར་ཨ་རིག་
 ཡོང་བུལ་སྒོ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་ལས་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྒྲུལ་པ་བཞེས། ཞུ་དམར་དགེ་
 འདུན་བསྟན་འཛིན་ལས་དབང་ལུང་མན་ངག་མང་པོ་གསན། བྲི་ཀ་སོགས་
 མདོ་སྨད་སྒོ་བྱང་དུ་མཛད་འཕྲིན་བསྦྱངས། སྤྱི་ལོ་༡༧༥༤ ལོར་རྒྱས་བཅོན་
 ཁང་དུ་བརྟུག་ནས་འདས། མངོན་ཤེས་དང་བྱུང་ཉགས་སྒོས་མི་འཆུན་པ་
 མང་པོ་ཡོད་ཟེར།

མཚན།	གྲོ་ཚང་བྲག་མཁན་ཆེན་སྒོ་བཟང་སྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ།
འབྲུངས་ལུལ།	གྲོ་ཚང་དབྱེས་ལེགས།
འབྲུངས་ལོ།	༡༨༥༤
འདས་ལོ།	མི་གསལ།
ཆོས་རྒྱུད།	དགེ་ལུགས།
ཟུར་བཞེད་མདོར་བསྟུས།	

འདི་བ་གྲོ་ཚང་གོ་ཏམ་སྤེའདེབས་པོ་བྱུང་ཆེན་སྐང་དཀར་བ་སངས་
 རྒྱས་བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་དཔོན་པོ་དཔལ་འབྱོར་བསྟན་འཛིན་གྱི་སྤྱི་རྒྱུད་ཡིན། གོང་
 མ་དེ་ནི་ད་དགོན་ལུང་དུ་བཞུགས་པས་བྲག་ཚང་སོགས། ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་
 དབྱངས་བཞད་པ་དང་། སྤྱི་གཞོགས་ཨ་རོལ་སོགས་ཀྱིས་གྲོ་ཚང་བྲག་སྐལ་
 བཟང་བྱབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོའི་སྤྱལ་སྤྱར་ཐག་བཅད། གཞུང་ལུགས་མང་པོར་
 སྦྱངས་ཏེ་མཁས་པར་གྱུར། སྤྱི་འབུམ་ཆོགས་ཆེན་བྲི་རབས་དོན་དུག་པར་

བཞུགས། དེའི་ཕྱིས་ཀྱི་མངོན་ནམ་མ་རྟེན།

མཆན། ཁྱི་རྒྱལ་གྱི་བཟང་དཔལ་རྟེན་མིང་གི
 འབྲུངས་ལྗེ། སྒྲིམ་ཆེན་ལྷ་མོ་འབྲུངས།
 འབྲུངས་ལོ། ༡༥༧༧
 འདས་ལོ། ༡༩༠༩
 ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བཞུགས་མདོར་བསྟན།

འདི་བ་ཁྱི་ཆེན་རྒྱལ་མེད་སྐྱེ་ལྷོ་བཞུགས་པའི་ལོ། མདོ་དབྱུང་གཉིས་སུ་
 སྐུ་གསུངས་གཉིས་གནང་། རྒྱལ་དབང་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོས་གཟེངས་བསྟོད་ཀྱི་
 ཆོ་ལོ་དང་། དབྱུང་གི་གདན་ས་གསུམ་གང་དུ་ཐེབས་ཀྱང་ཆེབས་པ་བཞེས་
 ཆོག་པའི་བཀའ་ཤོག་བསྟན། གསུང་ཚུལ་ཤོད་གཅིག་ཡོད། དེ་གཞི་ལ་ལར་
 འབྲུངས་ལྗེ་འཕོ་རར་བཤད་པའང་སྤངས་པས་ཞིབ་གསལ་མ་དེས།

མཆན། མགོན་ཀྱི་ཁྱོ་བཟང་རྒྱལ་ཁྱི་མཚན་རྒྱ་མཚོ།
 འབྲུངས་ལྗེ། ཁྱོ་མེ་མར་སྤྱོད་ལྷོ་བ།
 འབྲུངས་ལོ། ༡༥༧༥
 འདས་ལོ། མི་གསལ།
 ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བཞུགས་མདོར་བསྟན།

374 བདེ་སྐྱོད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་ལྷན་གྲགས་ཆེན་།

འདི་བ་མགོན་ཀྱ་སྒོ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་བསམ་གཏན་གྱི་སྒྲུལ་སྒྲུ་ཡིན།
གསེར་དོག་སྒྲུ་འབུམ་གདན་རབས་སུ་མགོན་ཀྱ་སྒྲུ་ཕྱིར་ནམས་སྒྲེ་མེ་གྲགས་
པ་རྒྱ་མཆོའི་སྒྲེ་རྒྱུད་དུ་བཤད། མཆོད་ཉེན་སྒྲེ་དགོན་དུ་གདན་སར་བཀོད།
མདོ་དབུས་གཉིས་སུ་སྤྲུགས་གཉེར་གནང་སྟེ་མཁས་པར་གྱུར། སྒྲུ་འབུམ་
དགོན་པའི་ཁྲི་རབས་དོན་ལྡན་བར་བཞུགས། ཁྲི་བྱུར་ནས་དབུས་གཙང་དུ་
སྒོ་བ་གཉེར་ལ་ཐེབས། དེ་དུས་དགྲུང་གངས་ཉེར་ལྡན་ཡིན། དེའི་བྱིས་ཀྱི་རྒྱུ་
ཐར་མ་རྟེན།

མཆོན། རྒྱགས་ས་དགེ་བཤེས་འཇམ་དབྱངས་དོན་ཡོད།

འབྲུངས་ལྷུང། ཉེད་ད་རྒྱགས་ས།

འབྲུངས་ལོ། ༡༥༥༥

འདས་ལོ། ༡༧༥༧

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལྷན་ས།

བྱུར་བརྗོད་མདོར་བསྡུས།

འདི་བ་མཆོ་སྟོན་སྤྲུགས་ཀྱི་དགོན་སྟེ་པལ་མོ་ཆེར་དབང་བཀའ་ཆོས་
ཀྱི་འབྲེལ་བ་འདུག་ཀྱང་ལོ་རྒྱུས་གསལ་བོ་མ་རྟེན། ཡོངས་གྲགས་སྤྲུགས་ས་
དགེ་བཤེས་ཆང་ཟེར། རྒྱ་དགོན་དུ་སྤྲུགས་གཉེར་གནང་། དཔེན་གནས་
བཀྲ་ཤིས་རྫོང་རམ་སྤྲུགས་སའི་མཆོམས་སོག་གོང་མ་ཟེར་བ་བཏབ། གསུང་
ཆོམ་སྐལ་ལྡན་རི་ཆོས་སོགས་མགྱུར་མ་དང་། སྤྲུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་ཆོས་སྒྲོར་
སོགས་མང་དུ་བཞུགས་རབས་ཟེར།

མཆན། དགོ་ཡིགས་རབ་བརྟན་གྱི་མཆན།
 འབྲུངས་ལྗེ། གཙན་ཆེན་རྒྱལ་རྒྱུ་ར།
 འབྲུངས་ལོ། ༡༨༥༩
 འདས་ལོ། ༡༩༥༣
 ཆོས་རྒྱུ། དགོ་ལྷགས།
 ཟུར་བརྒྱུད་མདོར་བསྐྱུས།

འདི་བའི་མཆན་ཡོངས་གྲགས་ཨ་ལགས་སྐྱ་ཆ་ཆང་ཟེར། ཟུར་དུས་
 ལཱ་མོ་བདེ་ཆེན་དུ་ཆོས་ཁྱུགས་བྱས། ཕྱིས་སྐྱ་བྱང་བཟླ་ཤིས་འབྲིལ་དུ་སྐྱུགས་
 གཉེར་གནང་ཞིང་། རོ་སྤྱིས་ཤིས་རབ་རྒྱ་མཆོ་དང་ལྷན་དུ་དབུས་སུ་ཕེབས།
 ལྷ་རམས་པ་ཐོན་རྗེས་སྤེལ་དགོ་གན་དུ་ཕེབས་ཏེ་འཆད་ཉན་རྒྱས་པར་བྱས།
 སྤྱི་ལོ་༡༩༣༥ ལོར་ས་ཉའི་དཔོན་ངག་དབང་ཞེས་པས་ས་ཉའི་ར་ཁོལ་ལ་བཞིན་
 ཡན་ནས་བྲག་ནག་ཟངས་ལུང་མན་དགོན་སར་སྐུལ་ཏེ་ཁ་ཆེ་ལྷ་པུ་སྤང་གིས་
 དམར་གསོད་བཏང་བའི་ཡུལ་མི་ཕོ་མོ་བརྒྱུད་ཚུའི་དགོ་ཅར་སྐྱ་ཆ་དགོན་
 དགའ་ལྷན་བཤད་སྐྱབ་དར་རྒྱས་སྤིང་བཏབ།

མཆན། རྒྱལ་ཁྲིམས་སྤྱན་ལྷགས་རྒྱ་མཆོ།
 འབྲུངས་ལྗེ། འབྲུམས་དུ་ར་རྩི་ཆོ་བ།
 འབྲུངས་ལོ། མི་གསལ།
 འདས་ལོ། ༡༩༤༤
 ཆོས་རྒྱུ། དགོ་ལྷགས།
 ཟུར་བརྒྱུད་མདོར་བསྐྱུས།

376 བདེ་བ་ལྡོ་མོ་བདེ་ཆེན་གྱི་ཁྲི་ཐུག་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན་།

འདི་བ་ལྡོ་མོ་བདེ་ཆེན་གྱི་ཁྲི་ཐུག་པ་བཞུགས། ཀུན་མཁྱེན་གསུམ་པའི་
བཀའ་ལུང་ལྟར་འབྲམ་རུའི་དགོན་བདག་མཛད་ཅིང་། ཞབས་དཀར་པའི་
བཞུགས་གནས་ཐོ་ནོ་ཅི་མཆམས་ཁང་བེར་བ་ལ་གཞི་བྱས་ནས་འབྲམས་རུ་
གྱུར་དགོན་ཁང་དགོན་དུ་བསྒྱུར། མན་རུའི་གོང་མ་ཞན་མིན་ཁྲི་ལོ་བཅུ་
གཅིག་པ་སྟེ་ལོ་ ༡༥༦༡ ལོར་ཇ་སག་རྒྱ་མའི་ཆོ་ལོ་དང་ཐམ་ཀ་ཐོབ། སྐྱེ་སྤང་
རིམ་བྱོན་ལ་འབྲམས་རུ་ཨ་ལགས་དང་ཇ་སག་རྒྱ་མའང་བེར། འབྲུངས་
ལོ་མ་རྟེན།

མཆན། བཀད་སྐྱབ་བསྟན་འཛིན་ནམ་བྱལ།

འབྲུངས་ལྟལ། སྐྱེ་འབྱུང་བེན།

འབྲུངས་ལོ། མི་གསལ།

འདས་ལོ། ༡༥༥༧

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལྷན།

ཟུར་བཞེད་མདོར་བསྟུས།

འདི་བ་བེན་མཁན་ཆེན་བསོད་ནམས་བསྟན་འཛིན་གྱི་སྐུ་ལ་སྐྱེ་ཡིན།
སྐྱེ་འབྱུང་དུ་གཞུང་ལུགས་རབ་འབྲམས་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས། དེ་གཞི་རྒྱུད་
པའི་ཁྲི་རབས་ང་གཅིག་པར་བཞུགས། སྐྱེ་ཆེ་སྦྱང་དུ་གསེར་དོག་དགོན་དུ་
སྐྱབ་པ་ཉམས་ལེན་གྱིས་དུས་འདའ་བར་བྱས། འབྲུངས་ལོ་མ་རྟེན།

མཆན། ཟུར་བར་མཁན་ཆེན་དགེ་འདུན་དམ་ཆོས་བྱལ་མཆན།

འབྲུག་ས་ཡུལ། སྐུ་འབྲུམ་རྟེན་ཁོག

འབྲུག་ས་ཡོ། ༡༩༢༧

འདས་ཡོ། མི་གསལ།

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།

ཟུར་བརྗོད་ཨདོར་བསྐྱུས།

འདི་བ་སྐུ་འབྲུམ་རྒྱུད་པའི་ཁྱི་རབས་ཉེར་གསུམ་པ་བུམ་པར་ཚུལ་
 ཁྱིམ་སྐྱ་མཆོའི་སྐུ་སྤེང་བཞི་བ་ཡིན། སྐུ་འབྲུམ་དུ་མདོ་སྐྱོད་སྐུ་ལ་སྐྱེས། སྐུ་
 འབྲུམ་སྐྱོན་གྱི་ཁྱི་རབས་རེ་གཅིག་པ་དང་། ཆོགས་ཆེན་གདན་རབས་དོན་
 བརྒྱུད་པ་གཉིས་སུ་བཞུགས།

མཆོག། རྒྱལ་མཁན་སྐུ་ལ་སྐུ་ལ་བཟང་གྲགས་པ་རྒྱ་མཆོ།

འབྲུག་ས་ཡུལ། མི་གསལ།

འབྲུག་ས་ཡོ། ༡༩༤༠

འདས་ཡོ། མི་གསལ།

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།

ཟུར་བརྗོད་ཨདོར་བསྐྱུས།

འདི་བ་རྒྱལ་མཁན་པོ་སྐུ་སྤེང་བཞི་བ་ཡིན། བཟང་གྲགས་འབྲེལ་དང་
 དབུས་སུ་ཐུགས་གཉེར་གྱིས་མཁས་པར་གྱུར། བཅམས་ཆོས་པོད་གཉིས་ཡོད་
 པ་བཟང་གྲགས་འབྲེལ་དུ་ཤིང་པར་བཞུགས། འདི་བ་སྐུ་སྤེང་བཟང་གྲགས་འབྲེལ་
 གྱི་ཆོགས་ཆེན་ཁྱི་རབས་དོན་བཞི་བར་ཐེབས།

378 བདེ་སྐྱོད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན་།

མཆན། མེས་ཉིད་ལྷོ་བཟང་དཔལ་ལྷན།
 འབྲུངས་ལྷལ། རེབ་གོང་ཆོ་འབྲུ།
 འབྲུངས་ལོ། ༡༥༥༡
 འདས་ལོ། ༡༧༩༩
 ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།

འདི་བའི་མཆན་གཞན་ལ་མི་པམ་མཆོ་བྱང་བཞད་པའི་ལང་ཆོ་ཟེར།
 ཤར་སྐལ་ལྷན་ལྷོ་བཟང་འཕྲིན་ལས་ལུང་རྟོགས་རྒྱ་མཆོའི་ཡོངས་འཛིན་
 གནང་བས་རེབ་གོང་དུ་ཡོངས་འཛིན་ལྷོ་བཟང་དཔལ་ལྷན་དུ་འབོད། འཆད་
 ཆོད་ཆོམ་གསུམ་ལས་ཆོམ་པ་ལ་བསྟགས་བརྗོད་ཆེ། ལྷན་ངག་མིངས་ཡིག་
 སོ་ཉ་གཞོན་བྱ་དོན་གྲུབ་དང་། དགག་ལན་རྒྱ་ཡི་འཕྲུལ་འཁོར། སྟགས་ཀྱི་
 ལྷོང་བྱ་ཆེན་མོ་སྟགས་པོད་གསུམ་ཙམ་ཡོད་པ་གྲགས་ཅན་ཤ་སྟག་ཡིན།
 འདི་བས་བུམ་པ་འཁོར་བར་ཁས་སླངས་པར་གྲགས་ཤིང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་
 བྱང་བའི་ཆོད་རྟོག་མང་སོ་བྱང་འདུག

མཆན། ཆོས་རྒྱལ་ཐོབ་རིན་པོ་ཆེ།
 འབྲུངས་ལྷལ། བདེ་སྐྱོད་གཙང་།
 འབྲུངས་ལོ། ༡༥༥༣
 འདས་ལོ། ༡༧༡༥
 ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།

འདི་བ་མེམ་མོ་ཆོས་རྒྱུ་ཕྱིར་བཞི་བ་ཡིན། གཙང་དགོན་པར་ཐུགས་
གཉེར་གནང་ཞིང་། དེའི་ཕྱིས་སྤྱི་ཆང་དཔོན་པོ་པོ་མོ་མོ་དང་མཆོད་ཡོན་དུ་
སྒྲུབ་ནས་དེ་ཕྱོགས་སུ་བཞུགས། ཡུལ་སྤྱིར་ཆོ་བས་སྤྱིན་བདག་ཞུས་པས་ཡུལ་
སྤྱིར་སྐྱམ་མ་གཡག་བན་ཅན་ཡང་ཟེར། ཁོང་བཞུགས་ས་ཁག་དུ་ད་ལྟོ་འདྲེ་ཆོས་
རྒྱུ་ཕྱིར་ཁང་དང་། ཆོས་རྒྱུ་ཕྱིར་ཁྱེད་མོག་མོག་སོགས་ཡོད། སྤྱི་ཆང་དགོན་
ཕྱི་ཁྱིར་བཞུགས་ཤིང་། འདྲེ་ཁང་དམར་རྒྱང་མར་གྲགས་པ་བཞེངས་པ་
སོགས་སྤྱི་ཕྱིར་རིམ་བྱོན་སྤྱི་ཆང་དགོན་པའི་སྤྱི་ཆོན་ཕྱི་གས་སུ་གཏོགས། གསུང་
ཚིག་མེམ་མོ་གྲུ་ཆང་དང་གཙང་དགོན་སོགས་ལ་སྤྱིར་པའི་ཆབ་ཤོག་སོགས་
ཐོར་བུ་ཡོད།

མཆོད།	སེ་རའི་རིན་འབྲེང་འོད་ཟེར་རྒྱ་མཚོ།
འབྲུང་ཡུལ།	ག་སེར་རྟ།
འབྲུང་ལོ།	༡༩༩༩
འདས་ལོ།	ཨི་གས་ལ།
ཆོས་རྒྱུ།	དགེ་རྒྱུ་རིས་ཨེད།
ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྡུས།	

འདི་བར་ཁག་འཐུང་བདུད་འཛོམས་སྤྱིར་བས་ཁྱོད་གར་ཕྱོགས་སུ་
སོང་དང་བྱང་མེམས་སྤོང་གཞོན་ནུའི་སྤྱི་ལ་བཞིག་གིས་རྒྱུ་བཟུང་ནས་
སོག་སེར་པོའི་དབུ་མར་འགྱུར། བསྟན་པ་ཕྱོགས་མཐར་རྒྱས་པར་འགྱུར་ཞེས་
ལུང་བསྟན་པ་ལྟར་ཞུ་དམར་པའ་ཁྱི་ད་མར་བསྟན། རྩེ་ཆ་དགོན་དུ་ལོ་ཉེར་
གཅིག་རིང་སྤོབ་གཉེར་མཛད། མཐུན་ཁྱེན་ཆ་ཆང་ཞུ་དམར་རིན་པོ་ཆེས་

380 བདེ་སྐྱོད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན་།

གནང་། རེབ་ཤོང་ཕུར་ཐོགས་སྟོང་གི་སྒྲ་གས་སུ་བརྟུག་ཟེར། དཔོན་སྡེ་མང་
པོར་གསར་སྒྲིང་རིས་མེད་ཀྱི་འཆད་ནན་སྡེལ་བའི་སྒྲོལ་བཏོད། རང་ཡུལ་
གསེར་རྟ་སེར་དཔོན་པར་རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་དང་། ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་
བཞད་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་གསར་འཛུགས་མཛད། གསུང་ཚོམ་པོད་གཅིག་
བཞུགས་པར་བཤད།

མཆན།	སྟེ་ཀྱུ་སྒོ་བཟང་བསྟན་པའི་སྟོན་མི།
འབྱུངས་ཡུལ།	སྟེ་འབྱུང་རྟེན་ཁོག
འབྱུངས་ལོ།	༡༥༥༩
འདས་ལོ།	མི་གསལ།
ཆོས་རྒྱུད།	དགེ་ལུགས།
རྒྱུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུན།	

འདི་བ་སྐུ་འབུམ་སྟེ་ཀྱུ་བསོད་ནམས་བསྟན་པའི་ཉི་མའི་སྒྲུལ་སྐུ་ཏེ་སྟེ་
ཀྱུ་སྐུ་སྟེང་བདུན་པ་ཡིན། རྒྱ་ཡག་ཚང་དང་ཡབ་མི་གཅིག་པའི་སྐུ་མཆེད་དུ་
བཤད། གོ་ཚང་རྒྱུད་པ་སྒྲུལ་སྐུས་གོང་མའི་ཡང་སྤིད་དུ་རོས་འཛིན་མཛད།
དགྲང་ལོ་རྒྱལ་པར་གདན་སར་བཀོད། གསེར་ཏོག་སྟོ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་
མཆོ་ལས་རབ་དུ་བྱུང་། རོ་ཤེས་ལྟ་རམས་པ་བསྟན་ཏེ་གཞུང་ཆེན་ལ་སྦྱངས།
ཆེ་ཤོས་སྟོ་བཟང་བསྟན་པའི་སྟོན་མེ་ལས་བསྟན་པར་རྫོགས། དགྲང་ལོ་ཉེར་
གཅིག་པ་རབ་བྱུང་བཙེ་ལྷ་བའི་རྒྱ་ཡོས་སྐུ་ལོ་༡༧༠༩ ལོར་སྐུ་འབུམ་སྐུན་པ་
དཔོན་སྟོབ་ཁྲི་རབས་རེ་བཞི་བར་ཐེབས། འདི་མན་ཀྱི་མཛད་ནམ་མི་གསལ་
བས་འདས་ལོ་མ་རྟེན།

མཆན། མེ་བ་མཁན་ཆེན་ཆེ་དབང་རིག་འཛིན།
 འབྲུངས་ལུལ། མདོ་སྐྱོད་དབང་ལུལ་མེ་བ།
 འབྲུངས་ལོ། ༡༩༩༩
 འདས་ལོ། ༡༩༥༩
 ཆོས་རྒྱུ། རྟོན་མ།
 རྒྱུར་བརྒྱུད་མདོར་བསྟུན།

འདི་བ་ལྷམས་སུ་ལྷ་བ་ལྷ་ཅམ་ལས་མ་བསྟན་ཟེར། བྱང་མེམས་སའི་
 རྟོན་པོའི་ནམ་སྐྱལ་དུ་གྲགས། སོག་བཀྲ་ཤིས་ཆོས་དར་སྤྱིང་དུ་ཞུགས། མི་
 ཉག་ཀུན་བཟང་བསོད་ནམས་ལས་རབ་དུ་བྱུང་། རུ་དམ་རྫོགས་ཆེན་ཨོ་རྒྱལ་
 བསམ་གཏན་སྤྱིང་དུ་ཅ་ཤེ་དང་བྱམས་ཆོས་ལ་སྦྱངས། རྫོགས་སྐྱལ་ཐུབ་
 བསྟན་ཆོས་རྫོང་སོགས་ལས་ཟབ་ཆོས་མང་དུ་གསན། ལྷ་འོད་དང་མེ་འོད་
 ལ་བརྟེན་ནས་དཔེ་གཟིགས་གནང་བས་ཉིན་རེར་ཤོག་ལྡེབ་༤༠ ལྷག་འཛིན་
 ཐུབ་པ་བྱུང་། དགྲུང་གངས་རེ་བརྒྱད་པ་ལྷགས་ཡོས་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༡ ལོར་མདོ་
 སྐྱོད་འབལ་གཞུང་དུ་འབལ་ཤིང་ཁྱི་དགོན་གསར་འདེབས་མངོན། མདོ་
 ཁམས་གསུམ་ཟིལ་གཞོན་དགྲེས་རྫོང་སོགས་ཞལ་སློབས་གྲགས་ཅན་མང་པོ་
 བྱུང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༩ ལོར་རྒྱ་དམར་གྱིས་བོད་བཙོན་རྒྱུ་མཁྱེན་པའི་གསུང་ཐོལ་
 བྱུང་བ་མང་ཟེར། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༩ ལོའི་ཟླ་༤ བར་འབལ་སྐྱོད་ཀྱི་ཕུར་རྩེ་རོས་
 སུ་རྒྱ་དམག་གིས་འཛིན་བཟུང་བྱས་ནས་བཙོན་དུ་བཅུག ཐེན་དཀར་ཐང་
 དུ་མི་མང་ལ་འཐབ་ཚད་བྱེད་དུ་བཅུག སྤྱི་ལོ་༡༩༥༩ ལོའི་ཟླ་༩ བར་འབལ་
 སྐྱོད་དེུ་ཆུ་ཞོལ་མའི་བོད་མི་ཁྱི་ཕྲག་གཅིག་གིས་རྒྱ་ལ་རོ་རྒྱལ་བྱ་ཆེས་ལ།
 ཐུན་ཏེ་བཙོན་ཁང་ནས་དམག་མི་ལྷན་གཞན་དུ་ཁྱིད་འགྲོ་སྐབས་སྤོ་བུར་དུ་
 ལྷགས་རྒྱུང་གཡུག་ནས་དམག་མི་དག་གིས་མིག་ཕྱི་མ་ཐུབ། རྒྱུང་འཇམ་ནས་

382 བདེ་སྐྱོད་གྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན་།

བཏུས་སྐབས་ཁོང་རྟ་གོང་དུ་མེད་པས་བཅལ་སྐབས་བར་སྤང་དུ་རེ་མཐོ་རེ་
མཐོར་འགོ་བཞིན་ལུས་མ་སྦངས་པར་མཁའ་སྐྱོད་དུ་གཤེགས་ཤིང་། དེའི་
བདེན་དཔང་དུ་སྐབས་དེའི་དམངས་དམག་ཆེ་རིང་རྒྱལ་བྱ་བ་ཡོད་ཟེར།

མཆན། རྟ་སྤྱིས་དགེ་བཤེས་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཆོ།

འབྲུངས་ལུང་། རྟ་སྤྱིས།

འབྲུངས་ལོ། ༡༩༥༤

འདས་ལོ། ༡༩༦༩

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།

འདི་བས་མདོ་དབུས་གཤིས་སུ་སྤྱགས་གཤེར་གྱིས་དགྲའ་ལོ་སོ་གསུམ་
སྟེང་ལྟ་རམས་འཕར་མའི་མཆན་བཏགས་བཞེས། འོར་སྤིང་ཚེད་རྒྱགས་
སྐབས་རྒྱལ་དབང་བཅུ་གསུམ་པ་སྐྱེ་དངོས་གྱིས་ཨང་རྟགས་དང་པོ་བསྟུལ།
མཁས་གྲགས་ཆེས་ཆེར་རྒྱས་པས་རྒྱལ་དབང་མཆན་ཉིད་ཞབས་ཞུའི་གས་སུ་
ཐེབས། བཀའ་འབྲེལ་ལྟར་འོར་སྤིང་དུ་བུ་སྟོན་གསུང་འབུམ་དང་། བཀའ་
འབྱུར་ཞུས་ཆེན་པ་ལོ་ངོ་བཅུ་གཉིས་རིང་བསྐྱབས། རྒྱལ་བའི་ཡོངས་འཛིན་
ནམ་གཤིས་དང་། དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་སོགས་ཞལ་སློབ་གྲགས་ཆེན་ཤིན་
ཏུ་མང་། རྒྱ་ནག་གོ་མིན་ཏང་གི་གདན་ཞུས་ལྟར་རྒྱ་ནག་དུ་ཐེབས། འདི་བའི་
སྐྱེ་ཆའི་ལོ་རྒྱུས་ལ་བཤད་ཚུལ་སྣ་ཆོགས་ཡོད་ཀྱང་། རོན་གྱིས་བོད་མི་རིགས་
གྱིས་ངོམ་རིན་ཆོག་པའི་རིགས་པའི་དཔའ་བོ་ཞིག་ཡིན། གསུང་ཚུལ་སྐྱེ་སྐྱབ་
དགོངས་རྒྱན་གྱི་དགག་ལན་སོགས་དཔར་དུ་འཁོད་པ་བོད་གསུམ་ཡོད་ཀྱང་།

མང་བོ་ཞིག་ད་དུང་སྒྲ་དཔོན་མི་དྲག་ཁ་གས་ཀྱི་སར་ཡོད་ཚོད་ཟེར།

མཆན། ལྷ་འབྲུམ་ལྷོ་བཟང་བསྟན་པ་རབ་བྱས།
 འབྲུངས་ཡུལ། དམེ་རྒྱལ་འཕྲུང་ཡིག
 འབྲུངས་ལོ། ༡༩༥༥
 འདས་ལོ། ༡༩༩༠
 ཚེས་ཆུང་། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བཞུད་མདོར་བསྟན།

འདི་བ་ལྷ་འབྲུམ་དགེ་བཤེས་ཆེན་མོ་ཆང་གི་སྐུལ་སྐྱེ་ཡིན། ལྷ་གོང་མ་
 ལྷ་འབྲུམ་དགེ་བཤེས་ཆེན་མོ་ཟེར་བ་འབྲུངས་ཡུལ་མདོ་སྐྱོད་སོག་ཕྱོགས་ཡིན་
 ཟེར་བ་ཚམ་ལས་རྣམ་ཐར་མ་རྟེན། མདོ་སྐྱོད་སོག་གནས་ལམ་ཁས་པས་
 རྟེ་ཆང་གིས་སྐྱ་ཆང་དགོན་དུ་གདན་ཞུས་ལྷ་པ་ཕེབས་ཏེ་འཆད་ཉན་གནང་།
 ཡ་ཚོགས་སྒྲ་མས་དགོན་པ་ལུལ་བས་སྐྱ་ཕེང་རིམ་བྱོན་གྱིས་བསྐྱེད་སྤྱོད།

མཆན། ལྷོ་ལྷ་ལྷོ་བཟང་བསྟན་པ་རབ་བྱས།
 འབྲུངས་ཡུལ། ལྷོ་ལྷ་བཟླ་ཉིན།
 འབྲུངས་ལོ། ༡༩༥༥
 འདས་ལོ། ༡༩༩༦
 ཚེས་ཆུང་། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བཞུད་མདོར་བསྟན།

384 བདེ་བས་བྱ་བྱུང་དང་ཐེ་ཆར་ཐུགས་གཉེར་གནང་། བྱ་བྱུང་མཁན་

པོ་ངག་དབང་རྒྱ་མཚོའི་སྤྱལ་སྤྱོད་ཡིན། ཕྱིས་སྤྱུ་བཀའ་རིན་པོ་ཆེའི་ལུང་བསྟན་
ལྟར་ཉི་མ་རྒྱབ་སྟོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་ཏང་ང་ཇོ་སག་གི་ཁོངས་ཐང་ནག་ལ་ས་སྤྱ་
དགོན་བཏབ། པཎ་ཆེན་སྐུ་ཐེང་དགུ་བས་དགོན་པར་དགའ་ལྡན་བསྟན་
འཕེལ་སྤྲིང་གསོལ་ཏེ་བཀའ་ཤོག་གནང་ཞིང་། ཁོང་ལ་འོ་མ་ཆེ་མཁན་པོའི་
ཆེ་ལོ་དང་ཐོབ་ཏོག་གནང་།

མཆན། འབྲུག་དཔལ་རོལ་བའི་རྩོ་ཕྱོས།

འབྲུག་ས་ལྗལ། མཆོ་སྟོན་འབྲུག་ས་རྒྱ།

འབྲུག་ས་ཡོ། ༡༩༩༩

འདས་ཡོ། མི་གསལ།

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།

རྒྱུ་འཛོད་མདོར་བསྟུན།

འདི་བས་མདོ་དབུས་གཉིས་སུ་ཐུགས་གཉེར་གྱིས་མཁན་པར་གྱུར།
སྟོབ་བུ་སྐྱ་སྟན་པ་མཁུན་རབ་ཞོར་བུ་སོགས་གྲགས་ཅན་མང་ཞིང་། གསུང་
ཚོམ་པོད་ཆེན་གཉིས་མགོ་ལོག་ཏུ་པར་སྐྱུན་བྱས་ཀྱང་གསུང་འབུམ་ཆ་ཆང་
པོད་དུག་ཡོད་པ་ལྟ་ས་སྟན་ཆེས་ཁང་དུ་ཡོད་པར་བཤད། དབུས་སུ་ཁོང་ལ་
ཨ་མདོ་དགེ་བཤེས་འཇམ་དཔལ་རོལ་བ་ཟེར།

མཆན། ཆ་རིས་དགེ་བཤེས་ཤེས་རབ།

འབྲུག་སྐད་ལྟར། ཤིས་ཚང་ཆ་རིས།

འབྲུག་སྐད་ལོ། ༡༩༩༩

འདས་ལོ། ༡༩༩༩

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།

འདི་བའི་མཚན་ལ་ཤེས་རབ་སྤོང་བོ་ཡང་ཟེར། རྒྱུ་དུས་ནས་ཤིས་
ཚང་དགོན་པ་རང་དུ་སློབ་གཉེར་མཐར་ཕྱིན་གནང་སྟེ་དགེ་བཤེས་ཐོན།
གདན་ས་དེར་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལཱ་འཆད་ཁྲིད་ཀྱི་དུས་འདས་ཤིང་།
བསྐྱབ་བྱ་མང་བོ་བསྐྱབ་པའི་གནས་སྤྱོད་ཀྱི་དུས་ཀྱི་མཁའ་སྒྲིག་སྤྱོད་ཀྱི་ཤིས་
གཙོས་བསྟན་འཛིན་གྱི་སྟེས་ཆེན་གྲངས་མེད་བསྐྱུངས། འདས་ལོ་སྟེ་ལོ་༡༩༩༠
ལོར་བཤད་པའང་སྤང་བས་བཟག

མཚན། རྟོན་གཙང་ཁྲི་སྐྱུ་ལོ་སྟོན་དཔལ་ལྷན་གྱི་མཚོ།

འབྲུག་སྐད་ལྟར། ཁྲོ་ཁོ་བྱུར་མ།

འབྲུག་སྐད་ལོ། ༡༩༩༩

འདས་ལོ། ༡༩༩༩

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།

འདི་བ་རྟོན་གཙང་གསེར་ཁྲི་སྐྱུ་ལོ་སྟོན་དཔལ་ལྷན་གྱི་ཤིས་
དུ་སྐྱུ་གསེར་གྱིས་མཁའ་སྒྲིག་པར་བྱུང་། དེ་གའི་ཆོག་སྟེ་ཁྲོ་ཁོ་བྱུར་མ་
པར་མེད་པ། དུལ་རྒྱུ་དགོན་པ་དང་། ཤིས་ཚང་དགོན་གཉིས་ཀྱི་ཁྲིའི་ཡང་

386 བདེ་སྐྱོད་གྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

ཕེབས། ཀུན་མཁྱེན་ལྷ་པའི་གསུང་བཀོད་ལྟར་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ལྷགས་
འབྲུག་སྤྱི་ལོ་༡༧༩༠ ལོར་བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་གྱི་སྒྲོལ་དཀར་ལྷ་ཁང་རྟེན་དང་
བརྟེན་པ་བཅས་གསར་བཞེངས་གནང་། སྤྱི་ལོ་༡༧༥༩ ལོར་ཨ་རིག་དུ་རྒྱ་
དམག་གིས་བཀོངས། བཀོངས་རོགས་སླ་བྱང་བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་གྱི་སྐྱག་ལུང་
པ་ཏ་སོགས་སླ་སྤྱུལ་དུ་མ་ཡོད།

མཆན། བསེ་སྒོ་བཟང་བཀྲ་ཤིས་འབྲིན་ལས་རྒྱ་མཆོ།

འབྲུངས་ལུལ། རིབ་གོང་།

འབྲུངས་ལོ། ༡༩༩༧

འདས་ལོ། ༡༩༩༧

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།

རྒྱུར་བརྗོད་མདོར་བསྡུས།

འདི་བ་བསེ་སྐྱོ་ཕྱིར་བཞི་བ་སྒོ་བཟང་བཀྲ་ཤིས་བསྐྱེན་པའི་རྒྱལ་
མཆན་དགྲུང་ལོ་བརྒྱད་ཐོག་གཤེགས་པའི་སྤྱུལ་སྤྱི་ལོ་བསེ་སྐྱོ་ཕྱིར་ལྷ་པ་ཡིན།
རོང་ཐོ་དགོན་ཆེན་དུ་བྱགས་གཉེར་གྱིས་མཁས་པར་གྱུར། གཉེར་ལུང་དགོན་
ཁ་ཆེའི་ངག་དམག་གིས་བཅོམ་བསྐྱེད་གསུམ་པ་བསྐྱར་གསོ་གནང་།

མཆན། མེ་ཀླ་ལྷ་མ་རྒྱལ་ཁྲིམས་བསྐྱེན་འཕེལ་རབ་རྒྱས།

འབྲུངས་ལུལ། ཁྲི་ཀ་ལེ་མེ་ཀླ།

འབྲུངས་ལོ། ༡༩༩༧

འདས་མོ། མི་གསལ།

ཆོས་ལུགས། རོན།

ཟུར་བརྗོད་ཨདོར་བསྐྱུས།

འདི་བས་ཤར་རྩ་བ་གཤམ་གྱིས་མཆོན་དང་བོན་བརྒྱུ་གཡུང་རྩུང་
ཕུན་ཆོགས་སོགས་ལས་གཤེན་བསྐྱུ་ལ་ལེགས་པར་སྦྱངས་ཏེ་མཁས་པར་
ཟུར། མེ་ཀའི་བོན་སྐྱུགས་བདུད་འདུལ་མེ་རུ་འབྱེལ་སྤྱིང་ལ་ཞི་ཁྲོ་དམ་པ་
རིགས་བརྒྱའི་བཅའ་ཡིག་བཅུ་མས་ཤིང་ལེགས་པར་བསྦྱངས། འདས་མོ་མ་
ཆེད།

མཆོན། སྐྱུག་པ་སྐྱུག་ལྷ་ཞོར་བྱ།

འབྱུངས་ལུང། མགོ་ཡོག

འབྱུངས་མོ། ༡༥༥༧

འདས་མོ། མི་གསལ།

ཆོས་ལུགས། དགེ་ལུགས།

ཟུར་བརྗོད་ཨདོར་བསྐྱུས།

འདི་བར་ཡོངས་གྲགས་སུ་སྐྱུག་གོ་སྐྱུག་པ་སྐྱུ་མ་ཟེར། ཁོང་གི་མཆོན་
དངོས་ནི་འཛིགས་མེད་ཐུབ་བསྐྱུ་ལ་མཆོ་ཡིན། འདུ་མི་པམ་པ་བསྐྱུ་སྐྱུ་
གཞུང་ལ་ལེགས་པར་སྦྱངས། གཙང་སྒྲོར་ཅེས་པའི་སྤྱི་ཁྲོ་དུ་བྱུང་མེད་ཅིག་
ཕུ་གྱ་བཅོལ་མ་ཐུབ་པར་གྱི་བ་དུར་དུ་བསྐྱུ་ལ་རྩིས་སྐྱུ་དཔུང་གནང་སྤྱི་སྐྱུ་
སོས་བཅུག་པ་སོགས་མཛད་རྩིས་མང་ཟེར། ཁོང་གི་གསུང་ཚུལ་མན་ངག་
བདུད་ཅིའི་ཡང་ཁྱུ་དང་ཁྱུ་པལ་བརྒྱུད་པ་སོགས་ཡོད། སྐྱུ་དཔུང་ལ་

388 བདོ་སྟོད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་ལྷན་གྲགས་ཆེན་།

མཁས་པའི་གྲགས་པ་ཤིན་དུ་ཆེ། འདས་ལོ་གསལ་བའི་ཡིག་ཆ་མ་རྟེན།

མཆན།	མདོ་ཁམས་གསུམ་ཟིལ་གཞོན།
འབྲུངས་ལུལ།	མདོ་སྟོད་ལྷ་སྐྱེད་རྒྱུ་སྟོད་།
འབྲུངས་ལོ།	༡༩༧༠
འདས་ལོ།	མི་གསལ།
ཆོས་རྒྱུ།	རྟེན་མ།
རྒྱུ་བརྒྱུ་མདོར་བསྟུས།	

འདི་བའི་མཆན་གཞན་དགེས་པ་རྩི་རྒྱུ་ཡིན་པ་ལྟར་དང་། བག་ཆགས་སང་
 དེ་རྒྱུ་དུས་ནས་འོད་གསལ་གྱི་སྒྲུང་བ་རྒྱུ་འཆར་དང་། འདིགས་མེད་
 བསྟན་པའི་ཉི་མ་ལས་སྒྱུ་འཕུལ་བ་བའི་དབང་སོགས་གསལ། རྩིགས་ཆེན་
 དཔོན་དུ་ཞུགས། རྩིགས་ཆེན་ཐུབ་བསྟན་ཆོས་རྩི་དང་། འདྲུ་མི་པམ་སོགས་
 བསྟན་ནས་མདོ་སྟོད་ལ་སྦྱངས། བཅའ་མཁའ་ལ་སྦྱོལ་དགྲུང་བཅའ། མཁའ་
 འཕྱེད་བརྒྱུད་དང་། ལེགས་སྦྱར་སྦྱང་རང་བཞིན་ཤེས་ཟེར། མི་ཉག་དང་
 རེབ་གོང་སོགས་སུ་ཕེབས། མཆོ་སྟོན་འབྲོག་ཁུལ་སྦྱ་ནག་ཁག་གསུམ་སོགས་
 ལ་ཆོས་གསུངས། མ་རྒྱལ་སྟོན་རར་གནས་སྟོགས་དུ་བྱེས་ཏེ་རྒྱ་རོ་བའི་སྒྱུ་
 གདུང་སོགས་མངལ་ཟེར། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༡ ལོར་མཁའ་བཙུན་འདུས་མཁས་
 མང་གི་འཁོམས་པའི་བཤད་གྲ་བཅུགས། རྩི་དགས་མཁའ་བཙུན་སྒྱུ་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྟོ་
 བྱོས་སོགས་སྟོབ་ཆོགས་འདུས། དགྲུང་གྲངས་ལྷ་བཅུ་བར་འདས།

མཆན། གྲུབ་དབང་ཚུལ་ཁྲིམས།
 འབྲུངས་ལུལ། ཨ་མཆོག་འབྲིང་བ།
 འབྲུངས་ལོ། ༡༩༩༠
 འདས་ལོ། ༡༩༥༩
 ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བརྒྱུད་མདོར་བསྟན།

འདི་བ་ཚུང་དུས་ཨ་མཆོག་དགོན་དུ་ཞུགས་ཤིང་། དགྲུང་ལོ་བཙོ་ལ་
 ཅམ་ལ་དབུས་སུ་ཕེབས། འབྲས་སྒོ་མང་སུ་འབུམ་དགེ་བཤེས་ཤེས་རབ་རྒྱ་
 མཆོ་སོགས་བསྟེན་ནས་མདོ་སྐད་ལ་སྦྱངས། ལྷ་རམས་དགེ་བཤེས་ཐོན། ཚུ་
 མིག་ལུང་སོགས་སུ་བཅུད་ལེན་ལ་བརྟེན་ནས་སྦྱབ་པ་མཛད། ལོ་སར་ཆོས་
 གཅིག་ཞིན་གཞུང་ནས་རྒྱལ་དབང་རིན་པོ་ཆེར་ཆེ་རིལ་དང་ཆེ་ཚུ་འབུལ་
 མཁན་གནང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ཤིན་དུ་གཙང་བས་དེར་བསྐྱོས་པ་ཡིན་འདུག ཟླ་
 ལོ་༡༩༥༠ ནང་གཞུང་གི་ཆོས་མཐོའི་དཔོན་རིགས་ཁག་དང་། གདན་ས་ཁག་
 གི་དགེ་བཤེས་ཆེ་ཁག་ལ་དདུལ་རྩ་ཡུང་མང་པོ་ལུ་སྐབས་འདི་བས་ལོག་
 འཆོར་གཟིགས་ནས་མ་བཞེས་པར་བྱགས། ཟླ་ལོ་༡༩༥༩ ལོར་བཤལ་ནད་
 གིས་བསྐྱེད་ཏེ་འདས། དགེ་བཤེས་ཤེས་རབ་ཀྱི་གསུང་འབུམ་དེབ་གསུམ་པའི་
 ནང་། འདི་བར་གནང་བའི་འཕྲིན་ཡིག་དུ་མ་གསལ་བ་ཡིན། མདོ་སྐད་ས་
 ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལ་མཁས་ཤིང་། རྒྱུང་རིང་ནས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་རིང་དུ་སྤིང་
 བ་སོགས་སྟེས་ཆེན་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པ་ཞིག་ཡིན་འདུག

མཆན། དཔྱི་ས་དཀོན་མཆོག་རྩོ་ཕྱོས་རྒྱ་མཆོ།

390 བདེ་སྐྱོད་གྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན་།

འབྲུངས་ལུལ། དཔྱི་མའི་གོང་གོར།

འབྲུངས་ལོ། ༡༥༩༠

འདས་ལོ། ༡༩༥༩

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུན།

འདི་བས་དགོན་ཆེན་སོགས་སུ་མདོ་སྟགས་རིག་གནས་དང་བཅས་
པར་སྐྱུངས་ཏེ་མཁས་པར་གྱུར། གསུང་ཚོམ་སྐྱ་རིག་གནས་འཕང་གཅོད་བྱེད་
བརྟེན་དག་ཕྱེ་མ་ལེབ་གྱི་གཤོག་རྒྱབས་དང་། ཚོད་ཡིག་གསང་འཛིན་མཆོན་
ཆའི་འཁོར་ལོ་སོགས་པོད་ཆེན་གཅིག་ཡོད། དཔྱི་ས་དགེ་བྱེད་སྤྱིང་གསར་
འདེབས་མཛད། ཡོངས་གྲགས་སུ་དཔྱི་ས་སྟོ་གྲོས་ཟེར།

མཆོན། གཟིམ་ཁང་དགེ་འདུན་འག་དབང་རྒྱ་མཆོ།

འབྲུངས་ལུལ། མཆོམས་རིང་།

འབྲུངས་ལོ། ༡༥༩༠

འདས་ལོ། མི་གསལ།

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུན།

འདི་བས་མདོ་དབུས་གཉིས་སུ་སྟགས་གཉེར་གྱིས་མཁས་པར་གྱུར།
དགྲུང་ལོ་བདུན་ཅུའི་ནང་བྱ་བྱང་དགོན་པའི་གདན་སྤྱིར་ཕེབས་པར་བཤད་
པ་ཡོད་ཀྱང་། ཆོ་ཏན་ཞབས་རྒྱག་བས་མཛད་པའི་བྱ་བྱང་གདན་རབས་སུ་
འདི་བའི་མཆོན་མི་གསལ། ཁོང་ནི་གཟིམ་ཁང་སྐུ་སྐུ་སྐུ་སྐུ་གསུམ་པ་ཡིན།

ནམ་ཐར་ཞིབ་རྒྱས་མ་རག

མཆན། རྟེན་ཅན་པ་རྒྱ་མཐེན་བཟེ་འོད་ཟེར།

འབྲུག་ཡུལ། ཏར་ལག་རྒྱས་མདོ།

འབྲུག་མོ། 1876

འདས་མོ། 1877

ཆོས་རྒྱུ། རྟེན་མ།

རྒྱུ་བརྒྱུད་མདོར་བསྐྱུས།

འདི་བར་གསུང་ཚོམ་མགྱར་ཆོགས་ཆོས་ཉིད་རང་སྒྲ་སོགས་པོད་ཆེན་གཅིག་ཡོད་པ་ལ་གཞིགས་ན། མཁའ་སྒྲིག་ཡིན་པ་རྟོགས་ཅུས་ཀྱང་། སློབ་གཞིར་གང་དུ་གནང་བ་སོགས་ཀྱི་ནམ་ཐར་གཞན་མ་རྟེན།

མཆན། ཨ་པར་གཏེར་སྟོན་ཆོས་དབྱིངས་དོ་རྟེན།

འབྲུག་ཡུལ། གཞིར་རྟེན།

འབྲུག་མོ། 1877

འདས་མོ། 1877

ཆོས་རྒྱུ། རྟེན་མ།

རྒྱུ་བརྒྱུད་མདོར་བསྐྱུས།

འདི་ཉིད་སྐུ་ན་རྒྱུ་རྒྱུ་ཤིན་དུ་སྐྱུ་རྒྱུ་པ་ལྟར་པའི་དབང་གིས་ལྷ་མོད་ནམས་ཀྱིས་མདུན་དུ་སྐྱུ་བཞག་ནས་ཁྱོད་གནག་དང་འབྲུག་སྐྱུ་ཐོས་

392 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

ཞེས་ཅིད་མོ་བྱས་རབས་ཟེར། ཡི་གེ་སྐྱུར་སྒྲིག་རི་ལྟར་བསྐྱབ་ཀྱང་མ་ཤེས་པར་
 རྗེ་བཙུན་འངམ་དབྱངས་ལ་གསེལ་བ་ཤུགས་དྲག་དུ་བཏབ་པས་ཞལ་དངོས་
 སུ་གཟིགས། ཡི་གེ་འབྲི་སྒྲིག་སོགས་ཚེལ་ཅིད་དུ་མཆིན། རོ་གྲུབ་བཞི་བ་ཐུབ་
 བསྟན་འཕྲིན་ལས་དཔལ་བཟང་སོགས་ཆོས་བདག་བུ་སྟོབ་ཆོགས་མང་དུ་
 བྱོན། རྒྱལ་ས་རིམ་རྒྱུད་གི་འབྲུལ་འཁོར་སོགས་གསུང་འབུམ་པོད་བཙུ་དྲག་
 བཞུགས། སྐལ་བཟང་སངས་རྒྱུ་སྟོང་གི་བརྒྱ་དང་སོ་བདུན་པ་ཡིན་པར་
 བཤད། འདའ་ཁར་ཡང་གྲིད་སྟོད་ས་རྒྱ་ཤོད་དུ་འབྲུངས་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
 ད་ལྟའི་སྟོལ་མ་སོ་བྲང་འདི་བ་ཡིན་པར་གྲགས།

མཆོན།	ཏོར་སྐྱལ་སྐུ་འཇམ་དབྱངས་མཆིན་རབ་རྒྱ་མཆོ།
འབྲུངས་ལུལ།	སེམ་ཆེད་རྒྱ་སྒྲར།
འབྲུངས་ཡོ།	༡༥༧༥
འདས་ཡོ།	༡༧༥༤
ཆོས་རྒྱུད།	དགེ་ལུགས།
རྒྱུ་བརྒྱུད་མདོར་བསྐྱུས།	

འདི་བས་ཤིས་ཆང་སྐར་གསར་དུ་སྟོབ་གཉེར་གནང་ཞེ་དགེ་བཤེས་
 ཐོན། ཆོས་སྡེ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཁྲི་རབས་ཞེས་གསུམ་པ་དང་། ཨ་མཆོག་དགོན་དང་།
 མཛོད་དགེ་ཉིན་མ། ཅིང་གཤིས་ཐང་གསར་སྐར་སོགས་ཀྱི་ཁྲི་རིམ་གྱིས་
 བསྐྱུངས། ཟ࿳་ལོ་༡༧༥༧ ལོར་དབུས་སུ་ནས་སེ་འབྲས་དགེ་གསུམ་ལ་མང་
 འཁྱེད་ལུལ། ཤོད་ས་རྒྱལ་བའི་དབང་མཆོག་ལ་ཆོས་འབྲེལ་ཞུས། ཟ࿳་ལོ་༡༧༥༤
 ལོར་རྒྱ་དམར་གྱིས་བཙོན་འཇུག་མནར་གཅོད་འོག་ཆེན་འདས་སུ་གྱུར།

མཆན། མཁའ་དབང་ཨ་བྲ་བྲ་དགེ་ཚང་།
 འབྲུངས་ལྗུལ། གིས་ཚང་བྲ་བྲུག་མྱེ་བ།
 འབྲུངས་ལོ། ༡༩༧༥
 འདས་ལོ། ༡༩༩༣
 ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།

འདི་བའི་མཆན་དངོས་ལ་ངག་དབང་རབ་གསལ་དུ་འཛོད། གིས་ཚང་དགོན་པར་འཛིན་གྱ་ཐོལ་བཀལ་དུ་ཞུགས། གཞུང་ཆེན་ལ་གོ་རིག་ཟབ་པ་དང་། འཛིན་སྐྱོར་སོགས་གཞན་ལས་བྱུང་དུ་འཕགས་པ་སྟེ་མཁྱེན་རབ་ཀྱི་སྒྲོང་བརྗོལ་བར་གྲགས། གདན་ས་བགྱིས་འབྲིལ་དུ་ཟུར་ཞུགས་ཀྱི་དབང་ཁྲིད་དང་། བཤད་ལུང་དགོན་རིགས་དག་གསན་བཞེས་མཛད། འདི་བ་ཐུན་མོང་རིག་གནས་ལའང་གིན་དུ་མཁའ་པས་བདག་གི་བཞེས་གཞེན་ཆེན་མོ་འཇམ་དབྱངས་མཆན་ཅན་པས་སྒྲིའི་སྒྲོར་གསན་པར་གསུངས། མཁའ་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་ཁྱང་འདི་བའི་མདུན་དུ་རྒྱན་ཐེབས་ལྟ་བུ་གནང་ནས་རིག་གནས་སྒྲ་ཆོགས་ལ་དོགས་གཙོད་མཛད་པར་བཤད། རིག་སྒྲ་དོན་གཞེས་ཅན་མང་པོར་མདོ་སྐྱོད་ཀྱི་དཀའ་གནད་དང་སྐྱ་ཆིས་སོགས་སྟོབ་ཁྲིད་མང་དུ་གནང་། གསུང་ཚུལ་ཡང་སྟོན་འདུག་འགྲེལ་བ་དང་། སྐྱ་ཆིས་སོགས་ཀྱི་ཟིན་བྲིས་མང་པོ་ཡོད་འདུག་ཁྱང་ད་ལྟ་ཞིག་བྱེད་མ་ཐུབ་པར་ལུས་ནས་ཡོད་པར་གྲགས།

མཆན། བསྐལ་བཟང་དགོན་མཆོག་རྒྱ་མཆོ།
 འབྲུངས་ལྗུལ། མྱིང་དཀར་སྟོན།

394 བདེ་སྐྱོད་གྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན་།

འབྲུངས་ལོ། ༡༥༧༦

འདས་ལོ། ༡༧༥༡

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།

རྒྱུ་བརྒྱུད་མདོར་བསྟུན།

འདི་བ་ཀུན་མཁྱེན་བཞི་བས་རྒྱ་ཞབས་རྒྱུ་གི་སྤྱུལ་སྦྱར་ཐག་བཅད།
བཀྲ་གིས་འབྲེལ་དུ་སྤྲུགས་གཞེར་གྱིས་མཁས་པར་གྱུར། གསུང་ཚོམ་ཀུན་
མཁྱེན་ལྷ་བའི་ནམ་ཐར་མདོར་བསྟུན་དང་། ཀུན་མཁྱེན་ལྷ་བའི་ནམ་ཐར་
ཆེན་མོ། དགེ་ལྷན་ཆེས་གྱི་བསྟན་བཅོས་རིགས་ལྷན་སྟོང་ལོར་མཁས་གྲུབ་
དགོངས་རྒྱུ་མོགས་པོད་ལྷ་ལྷག་ཡོད་ཀྱང་ད་ལྟ་གཞིས་ལས་མ་ལུས་ཟེར།
སྐབས་དེར་སླ་བྲང་གི་ཚོམ་པ་གྲགས་ཆེ་བའི་གས་ཡིན་འདུག

མཆན། གསུང་རབ་རྒྱ་མཚོ།

འབྲུངས་ལུལ། བ་ཡན་ལྷག་ཆོད།

འབྲུངས་ལོ། ༡༥༧༦

འདས་ལོ། ༡༧༥༣

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།

རྒྱུ་བརྒྱུད་མདོར་བསྟུན།

འདི་བའི་མཆན་ལ་སྐྱ་གསུང་རབ་རྒྱ་མཚོ་ཡང་ཟེར་ཞིང་། མཆོང་མིང་
ལ་གསུང་རབ་ཚུ་ཁྱེར། རྟེན་ཆ་ནས་སྟོབ་གཞེར་གྱིས་མཁས་པར་གྱུར། མ་
སུ་སྤྲང་གིས་གདན་ཞུས་ལྟར་མཆོ་སྟོན་ཞིང་ཆེན་གྱི་བོད་ཡིག་རྒྱུང་ཡིག་དང་།
མ་སུ་སྤྲང་གི་བུའི་བོད་ཡིག་དགེ་ཆུན་བྱས། གྱི་ལོ་༡༧༩༧ ལོར་གསར་བརྒྱུ་

ཟེར་བར་ཞུགས་ཏེ་མཆོ་སྡོན་དཔག་དོན་ལྟན་ཁང་ཚུམ་བསྐྱར་ཁང་གི་འགན་
འཛིན་གཞིན་པ་སོགས་བྱ་བ་སྡེ་མང་བབྱང་ཞིང་། གསུང་ཚུམ་སུམ་རྟགས་
མདོར་བསྐྱར་དང་། དག་ཡིག་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་སོགས་ཡོད་ལ། བོད་བསྐྱར་
ཚུམ་ཡིག་རྒྱ་ནག་དཔར་གཞུང་གི་ཆ་སྤྲིམས་ཁག་ཅིག་དང་། མའོ་ཅོ་དྲུང་གི་
གསུང་ཚུམ་སྐོར་བཅས་ཡོད།

མཆན།	སྐགས་འཆང་ཆོས་དཔལ།
འབྲུངས་ལུལ།	ཏང་དཔེ་རྒྱ་བཟའ་ར་སྐོར།
འབྲུངས་ལོ།	༡༩༧༢
འདས་ལོ།	༡༩༥༠ ཡས་མས།
ཆོས་རྒྱུ།	རྟིང་མ།

རྒྱུར་བརྒྱུད་མདོར་བསྐྱར།

འདི་བ་དག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྟེན་ལ་ཐབ་མོ་གཙོད་ཀྱི་ཉམས་ལེན་དང་། རྒྱ་
མིག་བརྒྱ་ཆ་འབྲིམས་པ་སོགས་བྱས་ཤིང་། མཁའ་འགྲོའི་ལུང་བསྟན་ལྟར་བཀྲ་
ཤིས་ཆོས་སྒྲུང་དགོན་བཏབ།

མཆན།	སྡོ་ཕྱོས་བཟང་ལོ་འབྲིན་ལས་རྒྱ་མཆོ།
འབྲུངས་ལུལ།	ཡར་རྒྱལ།
འབྲུངས་ལོ།	༡༩༧༢
འདས་ལོ།	༡༩༩༦

396 བདོ་སྐྱད་གྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་ལྷན་གྲགས་ཆེན་།

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལྷན་ས།

རྒྱུ་བཟོ་དུ་མཛོད་པ་ལྷན་ས།

འདི་བ་གསེར་ཐང་སྐྱ་ཕྱེང་བཞི་བ་ཡིན། སྐྱ་ཆང་ལྷ་མོར་གཞུང་
ལུགས་ལ་སྦྱངས། ཆོང་རུའི་ཁྱིམ་ཐེབས། རང་གི་གདན་ས་གསེར་ཐང་དུ་
བཀའ་ཆོས་མང་དུ་གནང་ཞིང་། རྩེ་བ་མང་བོར་ཡང་མ་ཁི་རིལ་སྐྱབ་བཅུགས།
འཁྲུངས་འདས་ལོ་ཆོགས་ཐད་ཀན་སྟེའི་ནང་བསྟན་དགོན་ཁག་གི་ལོ་རྒྱུས་
དེབ་བར་བའི་ནང་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་བའི་མེ་བྱུར་འཁྲུངས་ཤིང་། དགྲང་ལོ་
དོན་གཅིག་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་མེ་བྱུར་གཤེགས་ཞེས་སྐོ་ཆོས་གྲངས་
ཀྱང་གིས་འདུག་ཀྱང་། དེ་ལྟར་ཅིས་ཆོ་དགྲང་ལོ་༤༩ ལས་མི་སྒྲིབས་ཤིང་།
སྐྱ་མོན་མ་འདས་ནས་ལོ་༡༩ ལ་སྐྱུལ་སྐྱ་མ་འཁྲུངས་པར་འདུག་པས་དབྱང་
གཞི་ཆེ།

མཆོན། ཆེ་བ་མཁན་ལོ་ཞོར་བྱ་བསྟན་འཛིན།

འཁྲུངས་ལུང་། བདོ་སྐྱད་དབལ་བྱུང་ཆེ་བ།

འཁྲུངས་ལོ། ༡༩༩༢

འདས་ལོ། ༡༩༩༩

ཆོས་རྒྱུད། རྟིང་མ།

རྒྱུ་བཟོ་དུ་མཛོད་པ་ལྷན་ས།

འདི་བ་རྒྱུང་དུས་དཔའ་ཆལ་ལྷན་པས་ཤོགས་ནམས་ལས་ཡང་ཡང་
ནམ་པར་རྒྱལ་བས། བྱིས་པ་གཞན་དག་མཉམ་རུབ་ཀྱིས་གྱི་དང་སྟ་རེ་སོགས་
བརྒྱང་ནས་གསོད་པར་བཅམས་ཀྱང་། མཆོན་ཆ་མི་སོགས་པ་སོགས་ཀྱི་

རྟགས་མཚན་བསྟན་པར་བཤད། ཅིང་མོའི་ཚུལ་དུ་རལ་གྱི་གསེར་གྱི་ཡུ་བ་
 ཅན་གཏེར་ནས་བཏོན། རྫོགས་ཆེན་རུ་དམ་དགོན་དུ་ཞུགས། རྫོགས་སྤུལ་
 ལུ་བ་ཐུབ་བསྟན་ཆོས་ཀྱི་དོ་རྩེ་ལས་བསྟེན་པར་རྫོགས། ལྷ་སྤྱོད་ཀྱི་སྒྲོར་རྒྱ་
 གཞུང་པལ་ཆེར་སྦྱངས། ཅུ་ཤེ་འགྲེལ་ཆེན་སོགས་བོད་འགྲེལ་གྲགས་ཆེན་མང་
 བོར་སྦྱངས། རུ་དམ་གཤིན་རྩེའི་ཕྱག་པ་སོགས་སུ་བསྒྲོམས་པས་རྟགས་མཚན་
 མང་བོ་བྱང་། གསུང་རྩམ་མང་ཟེར་ཡང་ཅི་ཡོད་མ་ངེས། དགྲུང་ལོ་ང་དགྲུ་
 བར་འདས།

མཆན།	སྤུལ་སྤྱོད་གེ་འདུན་བཟླ་གིས་རབ་རྒྱས།
འབྲུངས་ལུལ།	བྱ་མདོའི་ཆོས་ཆ།
འབྲུངས་ལོ།	༡༨༩༩
འདས་ལོ།	༡༩༣༥
ཆོས་རྒྱུ།	དགེ་ལུགས།
རྒྱུར་བཞུགས་མདོར་བསྟན།	

འདི་བ་ཁྱི་སྤྱོད་གེ་འདུན་སྤུལ་སྤྱོད་སྤྱོད་མཆོད་ཡིན། བདེ་ཆེན་དུ་ཐུགས་
 གཏེར་གྱིས་མཁའ་སྒྲིག་པར་བྱུང་། སྤྱོད་གོང་མ་བན་གྲུལ་སྒོ་བཟང་བཟླ་གིས་རྒྱ་
 མཆོས་བཏབ་པའི་དགོན་བཤད་སྤྱོད་རིན་ཆེན་སྤྱིང་དུ་རྒྱུད་པའི་ཕྱག་སྒོལ་ཆ་
 ཆང་བཅུགས།

མཆན།	མ་ཁི་བ་ལྷོ་བཟང་བཟླ་གིས་ཆོས་འཕེལ་རྒྱ་མཆོ།
------	--

398 བདེ་སྐྱོད་གྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་ལྷ་གྲགས་ཆེན།

འབྲུངས་ལྟལ། བཀར་ཆེ།

འབྲུངས་ལོ། ༡༥༩༥

འདས་ལོ། ༡༩༥༩

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུན།

འདི་བ་མ་ཉི་བའི་སྐྱེས་ལོ་ལྟ་བུ་ཡིན། རི་བོ་རྩེ་ལྷ་དང་ལེ་ཅིན་བཅས་
སུ་པཎ་ཆེན་ཆོས་གྱི་ཉི་མས་དབང་བཀའ་ཆོས་མང་དུ་གསན། མཁས་གྲགས་
ཆེ། མཆན་གཞན་ལ་དབྱངས་ཅན་གྱུ་བ་པའི་གཞོན་ནུ་ཟེར།

མཆན། བར་ནང་འཛིགས་མེད་དམ་ཆོས་རྒྱ་མཚོ།

འབྲུངས་ལྟལ། ལ་ཁྲིར།

འབྲུངས་ལོ། ༡༥༩༥

འདས་ལོ། ༡༩༥༦

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུན།

འདི་བ་སྐུ་སྤེང་སྟོ་བཟང་དཔལ་ལྷན་གྱི་སྟོ་བ་མ་གྲགས་ཆེན་ཡིན།
གར་སྐལ་ལྷན་རྒྱ་མཚོའི་སྐུ་སྤེང་ཡོངས་འཛིན་གནང་། གསུང་རྩམ་ལེགས་
བཤད་སྤེང་བོའི་འབྲེལ་བ་སོགས་པོད་ཉི་ཤུར་ཉི་བ་ཡོད། བར་ནང་འཛིགས་
མེད་བསམ་གཏན་གྱི་སྐུ་སྤེང་སུ་གྲགས་པའི་མཁས་དབང་ཞིག་ཡིན།

མཆན། སྐལ་བཟང་བྱུང་བསྟན་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ།

འབྲུང་སྤྱལ། སེམས་ཉིད།

འབྲུང་སྤོ། ༡༩༩༩

འདས་ལོ། མི་གསལ།

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལྷན།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟན།

འདི་བ་དོར་ནོ་མོ་ཉན་སྐྱེ་ཐེང་ལྷ་བ་ཡིན། མདོ་སྐད་ཆོས་འབྱུང་ཚུལ་
སྐབས་འབྲས་སྒོ་མང་དུ་བྱགས་གཉེར་གནང་བཞིན་ཡོད་གསུངས་པ་ལས་
ནམ་ཐར་ཞིབ་གསལ་མ་རག་པས་འདས་ལོ་མ་ཉིད།

མཆན། སང་རྒྱལ་ཁེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

འབྲུང་སྤྱལ། གསེར་རྟ།

འབྲུང་སྤོ། ༡༩༩༩

འདས་ལོ། ༡༩༩༩

ཆོས་རྒྱུ། ཉིད་མ།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟན།

འདི་བ་དབུས་གཙང་དུ་མེབས་སྐབས་བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་
གི་ཉིན་གཙོ་གྱུ་རུ་ང་འབྲ་མར་གསོལ་འདེབས་ཞུས་སྐབས་ཞལ་འཇུག་པ་
མཛད་ཟེར། བཀའ་འཁུར་ལྷགས་ལུང་ཉིན་བརྒྱད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་སྐྱོད་བྱུངས་
དུག་འཁུར་དུ་གསལ། བྱིད་ཡིག་སྒྲ་ཆོགས་ཀྱི་སྒོར་སོགས་གསུང་འབུམ་པོད་
ལྷ་ཚམ་ཡོད་པར་བཤད། ཡར་ཆབ་གཙང་བོར་འཁུར་བ་སོགས་རྒྱ་འབྲུལ་ལ་

400 བདེ་སྐྱོད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

མ་རྒྱུད་ལ་མངའ་བ་རྟེན་པར་སྐྱེད་།

མཆོན། རོར་བྱུང་སྟོན་གྲགས་སྐྱེ་མཆོ།

འབྲུངས་ལྷུང། བ་ཡན་རོར་བྱུང།

འབྲུངས་ལོ། མི་གསལ།

འདས་ལོ། ༡༩༣༧

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལྷན།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྡུས།

འདི་བ་བྱ་བྱུང་གདན་རབས་བརྒྱ་དང་བཞི་བར་བཞུགས་འདུག་

ཀྱང་། རྣམ་ཐར་རྒྱས་གསལ་མ་རྟེན། འབྲུངས་ལོ་གསལ་བའི་ཡིག་ཆའང་མ་

མཐོང་།

སྤྱི་ལོ་1900-2000 བར་བྱོན་པའི་མདོ་སྨད་ གྲི་མཁའ་ས་པ་ཁག

མཆན།	འཇམ་དབྱངས་མཁྱེན་རབ་རྒྱ་མཚོ།
འབྲུངས་ལུང།	གཙན་ཆའི་ཀ་རྒྱ།
འབྲུངས་ལོ།	༡༩༠༩
འདས་ལོ།	༡༩༥༤
ཆོས་རྒྱུ།	དགེ་ལུགས།
ཟུར་བརྗོད་ཨདྲོར་བསྐྱུས།	

འདི་བའི་མཆན་ལ་མོག་ཀྱི་མཁན་སྤྱུལ་ཡང་བེད། དགྲང་ལོ་ལྟའི་སྤྱི་
དུ་ཞུ་དམར་དགེ་འདུན་བསྐྱེད་འདོན་གྱིས་མོག་ཀྱི་མཁན་ཆེན་སྤྱི་བེད་ལྟ་བུར་
དོས་འདོན་མཛད། ཞུ་དམར་དགེ་འདུན་བསྐྱེད་འདོན་དང་། མཁའ་དབང་
ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོ། སྤྱི་བེད་ཨ་ལགས་སྤྱི་ལོ་ལྟའི་ལོ་ལྟའི་ལོ་ལྟའི་ལོ་ལྟའི་
མཆོ་སོགས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དུ་མ་ལས་གཞུང་ལུགས་སྤྱི་ལོ་ལྟའི་
གསན་བསམ་མཛད། ལྷག་པར་དུ་དགྲང་ལོ་བཅུ་གཉིས་ནས་གསོ་རིག་རྒྱུད་

བཞི་དང་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་སོགས་ཀྱི་ཕྱག་བཞེས་མན་ངག་དང་བཅས་པར་
 ཞིབ་སྒྲུངས་མཛད། འདྲེ་འོད་ཟེར་རྒྱ་མཚོས་སྤྲན་ཁྲག་དང་ཆ་བྱད་བཅས་
 སྤྲན་དཔུང་གི་ལག་ཆ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གནང་སྟེ་གསོ་རིག་བསྟན་པ་གཏད་
 གཞིར་མཛད། སྐྱེ་ཆོ་ཉིལ་བོར་སྤྲན་སྒྱུན་གནང་སྟེ་ལོ་རེར་ནད་པ་སྟོང་སྟག་
 ཏུ་མར་སྤྲན་བཅོས་དང་། ཁྱད་པར་ཐག་རིང་ནས་ཡོང་བའི་རྒྱ་དང་བོད་། ལ་
 ཆེ། སོག་པོ་སོགས་རིས་སྲུ་མ་ཆད་པར་སྤྲན་དཔུང་མཛད་དེ། ཆབས་ཆེན་
 ཀྱི་རིགས་རྒྱ་ར་སྟོབ་གནང་བ་ཁམས་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟིང་མའི་སྤྲ་མ་ཨ་ལགས་ཉིད་
 ལུང་བྱ་བའི་སྤྲན་དཔུང་མིག་སྤར་བཞིན་གསལ་བར་རྒྱུར་པ་ལྟ་བུ་མང་།

སྤྲན་སྒྱུར་ལག་ལེན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དཔེར་ན། སྒྱུར་སྟེ་གང་གི་
 བྱང་ཏིག་ཏེ་ཞེས་ཡོད་ཏུ་ས་རྒྱ་ཏིག་བལ་ཏིག་བོར་བོད་ཏིག་གསུམ་བསྐྱེས་ནས་
 འབྲེམ་མཉམ་སྲུ་གཏོང་བ་དང་། དངུལ་ཚུ་བཞི་སྒྱུར་གྱི་འདུལ་བསྐྱེག་སྒྱུར་
 ལུགས་ནི་ཟིན་ཏིག་གཅེས་བསྐྱེས་ལྟར་ན་ཅུང་འགྲུབ་དཀའ་ཞིང་ཁོང་གི་ཕྱག་
 ལེན་རི་བཞིན་བྱས་པས་ལེགས་འགྲུབ་མེ་ཡོང་བ་གཅིག་ཀྱང་མེད་པ། སྤྲ་བྲང་
 བཟ་ཤིས་འབྱེལ་སྤྲན་པ་གྲ་ཆང་གིས་གདན་ཞུས་ལྟར་འབའ་སམ་སྤྲན་མར་
 སོགས་སྤྲན་སྒྱུར་ཁག་ཅིག་གི་ཕྱག་ལེན་སྟེལ་བར་བཤད།

ཁོང་ལ་གསུང་ཚོམ་ཤིན་ཏུ་མང་ཞིང་སྤྲན་དཔུང་སྒྱུར་པོད་གངས་ཉེར་
 གཅིག་ཙམ་ཡོད་པ་རིག་སྐབས་ཙ་བརྒྱག་ཏུ་རྒྱུར། གསུང་ལས་སྐྱེས་པའི་སྟོབ་
 མ་འདྲམ་དབྱངས་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོ་དང་། ཀེའུ་བ་སྟོ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་
 དབང་ཕྱུག་གསང་སྟོགས་སྟོ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆོན། བཟ་ཤིས་འབྱེལ་
 ཨ་ལགས་སྟོ་ཆང་། རོ་སྟོར་ཨ་ལགས་ཆང་། ཨ་ལགས་ཀ་རིང་ཆང་། བ་རྒྱའི་
 རྒྱལ་སྐྱེ་སོགས་བསྟན་པ་འདྲིན་པའི་སྐྱེས་ཆེན་མང་བོ་བྱོན། སྤྲན་དཔུང་གི་
 སྟོབ་རྒྱུད་མཁས་དབང་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོ་(སྤྲན་པ་གསེར་སོའང་འབོད་)

དང་། རྒྱ་རྒྱའི་ཤེས་རབ། རི་མ་སྒོ་བཟང་། ཤེས་བཞིན་བསམ་གཏན། སྒོ་
བཟང་དམ་ཚེས། རྒྱ་ཡི་སྒོ་བཟང་ཉི་མ་སོགས་མདོ་སྐད་གསེད་བཟུང་བསྟན་
འཛིན་པ་མང་བོ་བྱུང་བར་སྟངས།

མཆོག། ཡོངས་འཛིན་འཛིགས་མེད་རྒྱ་མཆོ།

འབྲུངས་ལུང། བསང་ཁོག་ཆར་ཆ།

འབྲུངས་ལོ། ༡༩༩༩

འདས་ལོ། ༡༩༩༡

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།

རྒྱུ་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།

འདི་བ་པའ་ཆེན་སྐུ་མེད་བཅུ་བའི་ཡོངས་འཛིན་དུ་བཞུགས་ཤིང་།
སྐབས་དེའི་སྐབས་བཟུང་བཟུང་ཤེས་འབྱེད་ཀྱི་དགེ་བཤེས་ཆེ་མུད་ཀྱི་གསལ་ཡིན། མདོ་
སྐད་རིག་གནས་དང་བཅས་མཁའ་པར་གྲགས། ཨ་ལགས་རིན་པོ་ཆེ་རྗེ་
སྐུ་ཁོ་འཛིགས་མེད་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཆོའི་ཆོག་དཔོན་དུ་བྱས་སྐབས། ཨ་
ལགས་རིན་པོ་ཆེའི་མདུན་དུ་དབང་བཀའ་ཆོས་ལྷ་རྒྱུ་ཡོང་ཆོག་མེ་ཆོག་འདི་
བར་རག་ལས་པ་ལྟ་བུ་སྐུ་དབང་ཤིན་དུ་ཆེ་སྐབས། དགེ་བཤེས་ལྟ་མེའི་ཚུལ་
ཁྱིམ་ཆང་གསུང་ཆོས་ལ་ཐེབས་མ་བཅུག་པ་སོགས་བྱུང་། རིགས་ལྡན་པ་རྒྱ་
དཀར་པོའི་ནམ་སྐུལ་དུ་གྲགས། དེའུ་རྒྱ་མེ་ཐོས། ད་སྐབས་རྒྱ་དམར་ལྷ་
སྒོ་ཁྱོགས་གང་ས་ནས་ལངས་ཡོང་གིན་འདུག་སྟེ། རིགས་ལྡན་ཆང་མགོ་
དཀར་ཆག་གི་སྟོང་སྟོང་བྱས་ནས་བཞུགས་འདུག་ཨང་ཞེས་ཞལ་ཆེད་གནང་
བས་སུགས་པམ་ཀྱི་ནམ་འགྱུར་བསྟན་སྟངས།

འདི་བ་དང་དངུལ་རྩ་ཅི་པོ་སྐྱེས་སྤྱུ་འབུམ་དུ་སྒྲེས་སྟེང་སློ་བཟང་
 དཔལ་ལྷན་ཆང་ལ་ཚོད་དུ་ཕེབས། དགག་ལན་རྩོ་རྩེའི་ཕྱེགས་མ་ཡང་
 བཅམས། ཁྱི་ཀ་དང་། ཀོའུ་བ་དགོན་སྐྱེས་སུ་བཀའ་འཁྱུར་གྱི་ལུང་གནང་།
 སྤྱི་ལོ་༡༧༥༧ ལོར་རྒྱལ་དབང་རིན་པོ་ཆེ་སྟོན་འཁོར་སྤྱོད་དུ་ཆིབས་སྤྱུར་
 གནང་སྐབས། འདི་བས་བྱེད་ཀྱིས་འཛམ་བུའི་སྤྱིང་ལ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་
 དགོས་ཞེས་བྱ་གསལ་དང་། རྒྱལ་དབང་མཆོག་གིས་བྱེད་ཀྱིས་གདན་ས་
 གསུམ་ལ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་སྐྱོར་དགོས་ཞེས་བཀའ་ལན་གནང་། ཡོངས་འཛིན་
 སྤྱིང་རིན་པོ་ཆེས་འཛིགས་བྱེད་རྟོགས་བདུན་མ་ཁྱུས་ཏེ་ཆོས་འབྲེལ་གསན་
 ཅིང་། དཀའ་གནས་མང་པོ་ལ་ངི་མེད་མཛད། འབྲེལ་ཆེན་ངི་མེད་འོད་ཀྱི་
 གཞུང་སྤྱི་ཁོག་གྱི་བཤད་པ་གནང་ན་འགྲིག་ཚུལ་གྱི་བཀའ་ལན་ཡང་ཡུལ།
 འདི་བས་དཔེ་བྲིད་ཐམས་ཅད་ལས་གཙོ་བོ་སྤྲེགས་སྤྱོད་གས་ཡིན་ཞིང་། མདོ་
 སྨད་བྱང་རྒྱུད་ཀྱི་དཔེ་ཆ་བ་སྤྲེགས་ཀྱི་དཔེ་བྲིད་ལྷ་མཁན་རྒྱུན་མི་ཆད་པ་ལྟ་
 བུ་ཡིན་པར་བཤད། སྤྱི་ལོ་༡༧༥༡ ལོར་གྲུ་མང་དགོན་ནང་དུ་སྟོན་མ་བཅུག་
 སྐབས་ཁོང་བཙོན་དུ་མ་བཅུག་པར་རང་འཇགས་ལྟ་བུར་བཞུགས་ཀྱང་། ལོར་
 དེར་དགོངས་པ་རྫོགས། དེ་སྐབས་དགྲུང་ལོ་༡༥ ཅམ་ཡིན་ཟེར།

མཆན།	འབྲེལ་ལོ་དགེ་ལེགས་བསྐྱེད་འབྲིན་རྒྱ་མཆོ།
འབྲུངས་ལུལ།	རྒྱ་ཆོང་གོང་བ།
འབྲུངས་ལོ།	༡༨༧༥
འདས་ལོ།	༡༧༥༩ རྩས།
ཆོས་རྒྱུད།	དགེ་ལུགས།

ཟུར་བརྗོད་ཨདོར་བསྐྱུས།

འདི་བ་འཇའ་མོ་དྲུ་ཟླ་མའི་སྐུལ་སྐྱེར་སྟག་ལུང་མ་རིན་པོ་ཆེས་སྐུགས་
ཐག་བཅད། མཚན་ལ་ཀམ་འཛིགས་མེད་བཏགས། ལྷ་ཚང་དགོན་པའི་ཁྱི་
རབས་གསུམ་པར་བཞུགས་པས་དེ་གའི་སྐྱ་ཆེན་དུ་གྱུར། ཟུ་དམར་སྒྲེབས་
རྒྱུ་བཙོན་དུ་བཀོད་པ་འདྲུག་ཀྱང་ལོ་ཆོགས་གསལ་བོ་མ་རྟེན། ཡང་སྤྱི་ཕྱི་
ལོ་1944 ལོར་འཁྲུངས་པ་སློ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་སྐུན་ཆོགས་རྗེ་གྲང་ཐང་
བསྟན་པའི་དབང་ཕྱུག་མཚན་གིས་སྐུགས་ཐག་བཅད་དེ་ད་ལྟ་སྐྱ་ཚང་དགོན་
པར་སྐུགས་གཉེར་གྱི་སྐྱབས་སོ།

མཚན།

འཇམ་དབྱངས་སློ་བཟང་ཟུ་མཚོ།

འཁྲུངས་ལུང་།

ཁོ་ནག་ཨ་གན།

འཁྲུངས་ལོ།

1909

འདས་ལོ།

1960

ཆོས་རྒྱུ།

དགེ་ལུགས།

ཟུར་བརྗོད་ཨདོར་བསྐྱུས།

འདི་བས་རོང་བོ་དགོན་ཆེན་དུ་སྐུགས་གཉེར་གྱིས་མཁའ་པར་གྱུར།
གད་པ་སུམ་མདོར་གསེར་ཁང་དགོན་དམ་ཚུལ་བྱིན་རྒྱལ་དགའ་འབྲིལ་
སྤང་བཏབ། སྐྱ་མཚམས་སུ་བཞུགས་ཏེ་འཛིགས་བྱེད་བསྟོན་ཆེན་བཅུ་གཅིག་
དང་མཁའ་སྐྱོད་མའི་བསྟོན་ཆེན་གཉིས་སུ། ལུ་མིག་སུམ་སྟོང་བརྒྱ་ཙུ་སུམ་
ཙུ་སུད་པ་སོགས་སྐྱབ་སྐྱོང་ཁོ་ནས་དུས་འདས་ཟེར།

406 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་བྲགས་ཆེན།

མཆན། མི་ཉག་ལེགས་བཤད་བྱ་མཆོ།

འབྲུངས་ལུལ། མཆོ་ལྷན།

འབྲུངས་ལོ། ༡༩༠༣

འདས་ལོ། ༡༩༥༤

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།

རྒྱུ་རྩལ་ཆེད་མདོར་བསྟན།

འདི་བཅུང་དུས་ནས་མི་ཉག་སྐྱེ་ཁྲིལ་བཞི་བར་ངོས་འཛིན་ཐུགས་
ཐག་བཅད། སྐྱེ་འབྱུང་དུ་ཐུགས་གཉེར་གནང་ནས་མཁས་པར་རྒྱུར། དེ་གཏི་
ཁྲིར་ལན་གཉིས་བཞུགས། ཟ࿳་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་རྒྱས་བཅོན་དུ་བཅུག་ནས་
བཤོངས།

མཆན། ལྷ་རམས་པ་བཤད་དབང་བསྟན་པ།

འབྲུངས་ལུལ། ཅོ་ཞེ་མི་སྣ་ལྷན།

འབྲུངས་ལོ། ༡༩༠༣

འདས་ལོ། ༡༩༥༤

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།

རྒྱུ་རྩལ་ཆེད་མདོར་བསྟན།

འདི་བའི་མཆན་གཞན་ལ་སྣ་ལུང་ཁྲི་ཆེན་ཡོངས་འཛིན་ཡང་ཟེར།
མདོ་དབུས་གཉིས་སུ་གཞུང་ལུགས་རབ་འབྱུངས་ལ་མཁས་པར་རྒྱུངས་ཏེ་ཅོ་
ནེ་དགོན་པའི་ཁྲིར་བཞུགས། ཟ࿳་ལོ་༡༩༥༤ ལོ་ནས་ལོ་ངོ་དགུའི་རིང་རྒྱུ་རྩལ་ཆེན་
ཁང་དུ་བཅུག ལོ་རྒྱུས་གཞན་མི་གསལ།

408 མདོ་སྨད་གྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

འབྲུངས་ལུལ། ཁྱི་ཀ་རྒྱ་ཆ་འཁྱིལ་གྱི་མོ་ཤིང་ལུང་མཆེར།

འབྲུངས་ལོ། ༡༩༠༤

འདས་ལོ། ༡༩༤༦

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟན།

འདི་བའི་ཡབ་ལྷ་བ་ཞིག་ཡིན་པས་དེ་ཉིད་ཐོག་ཐེབས་གིས་ངས་
འདྲིན་བྱས་ཟེར། དགུང་ལོ་བདུན་པར་གོ་ཁྱུ་བ་དགོན་དུ་གདན་སར་བཀོད།
ཉེ་དམར་དགེ་འདུན་བསྟན་འདྲིན་ལས་རབ་དུ་བྱུང་། དགེ་བཤེས་བྱ་བའི་ཕུན་
ཆོགས་རྒྱ་མཆོ་དང་། དགེ་བཤེས་དགེ་འདུན་བསྟན་རྒྱས་དང་། ལ་གྲ་འཇམ་
དབྱངས་བསྟན་འདྲིན་ལོགས་ལས་དབང་ལུང་མང་དུ་གསན་ཞིང་བསྟེན་
པར་རྒྱུགས། ཟ࿳་ལོ་༡༩༡༥ ལོར་གོ་ཁྱུ་བ་དགོན་དུ་བཤད་བྱ་བཅུགས། ཟ࿳་ལོ་
༡༩༡༠ ལོར་སྤྱང་བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་དུ་རྩིས་ཁོ་འདྲིན་མེད་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་
མཆོར་ཆོས་འབྲེལ་ཞུས། ཟ࿳་ལོ་༡༩༡༡ ལོར་ཨ་རི་ལྗོངས་ལུང་རྟོགས་བསྟན་
པའི་རྒྱལ་མཆོན་རང་དགོན་དུ་གདན་དངས་ཏེ་དུས་འཁོར་དབང་ཆེན་ཞུས།
བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་ནས་དགེ་བཤེས་སློབ་སྟན་པ་རང་དགོན་དུ་གདན་དངས་
ཏེ་དབུ་མའི་གཞུང་ལ་གསན་བཞེས་གཙོ་བོར་མཇུག་དང་། སོ་གསུམ་པ་ཟ࿳་ལོ་
༡༩༡༦ ལོར་སྤྱང་བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་དུ་པཎ་ཆེན་ཆོས་གྱི་ཉི་མས་མཁན་པོ་
ནོ་མོན་ཏན་གྱི་ཐམ་ག་བསྟུལ། ཟ࿳་ལོ་༡༩༤༡ ལོར་སྤྱང་ནས་པཎ་ཆེན་ཡོངས་
འདྲིན་བསང་ཁོག་འདྲིན་མེད་ཆང་གདན་དངས་ཏེ་བཀའ་འཁྱུར་གྱི་བསྟན་
ལུང་གསན། ཞེ་གསུམ་པ་ཟ࿳་ལོ་༡༩༤༦ ལོར་འདས། འདི་བས་སྤྱུལ་དགེ་
བཤེས་དག་གིས་གནང་བའི་གསུང་བཤད་ཟིན་བྲིས་ཆད་ལྷག་མེད་པའི་
བསྟོན་རྒྱས་པའི་སྟན་པ་ཆེ་ཟེར།

མཆན། རྒྱ་བཟང་བྱུང་བསྟན་དཔལ་ལྷན་མེད་གི
 འབྲུངས་ལུལ། ལྷ་རི་མགུལ།
 འབྲུངས་ལོ། ༡༩༠༥
 འདས་ལོ། ༡༩༦༤
 ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།
 རྒྱུ་བཟོད་མདོར་བསྟན།

འདི་བ་གཙོས་གསེར་ཁྱི་རྒྱལ་མཆན་མེད་གཤེད་སྐྱེས་ལྷ་བ་ཡིན། བཅ་
 ཆན་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ་ལས་བསྟེན་པར་རྫོགས། གཙོས་དགའ་ལྷན་ཆོས་སྤྱིར་རྒྱ་
 དམག་གིས་བཅོམ་གཏོར་རྗེས་འདི་བས་སྤར་གསོ་མཛད། གཙོས་དགོན་པར་
 དེ་མེད་ཀྱན་ལྷན་དང་། ཆོས་རྒྱལ་སྤོང་བཅན་གྱི་ནམ་ཐར་འབྲུབ་སྟོན་གྱི་སྒོལ་
 བཅུགས། བྱལ་སྤྱོད་ལྷ་བུའི་རྒྱུ་པོ་བྱུན་མོང་བའི་སྒོས་མི་འཆུན་པའི་མཛད་
 སྤྱོད་སྣ་ཆོགས་བསྟན་པར་བྲགས།

མཆན། རྒྱ་བཟང་མཁའ་བྱུང་བྱུ་མཆོ།
 འབྲུངས་ལུལ། མཆོ་སྟོན་པོའི་མདུན་བཞུགས།
 འབྲུངས་ལོ། ༡༩༠༤
 འདས་ལོ། ༢༠༠༤
 ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།
 རྒྱུ་བཟོད་མདོར་བསྟན།

འདི་བ་ལྷ་མོའི་ཡོངས་འཛིན་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཆོའི་སྐུལ་སྐྱེད་ལ། ལྷ་
 མོ་སྐྱེས་གཉིས་ཀྱི་ཡོངས་འཛིན་གནང་། ལྷ་བྱང་བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་དུ་མདོ་

410 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མེད་སྒྲགས་ཆེན།

སྒྲགས་རིག་གནས་བཅས་པར་སྒྲགས་གཞེར་གྱིས་མཁས་པར་གྱུར། ལྷག་པར་
 ལྷ་ཁོ་རྩོ་རྩོ་འཆང་གིས་དབང་ལུང་མན་ངག་གི་བདག་པོར་མངའ་གསོལ་བའི་
 ལྷ་ཆེན་དུ་གྱུར་སྟབས་སྤྱང་བཟྱ་ཤིས་འབྲིལ་གཙོས་ཡུལ་མདོ་སྨད་ཀྱི་དགོན་
 ལྷེ་ཆེ་ཤ་ཀུན་དང་། རྒྱལ་བསྟན་ཡང་དར་སྐབས་ཀྱི་མདོ་སྨད་བསྟན་པའི་
 བདག་པོ་ཉག་ཅིག་དུ་གྱུར་པ་ཡིན། ལྷ་ལོ་༡༧༩༥ ལོར་མངའ་ཡུལ་ཐར་གྱལ་
 དགོན་ནམ་དག་ཁྲིམས་ལྟན་སྤང་གསར་འདེབས་མངོན། གསུང་ཚམས་སྤོ་
 རྩོ་རྩོ་འཆང་གི་ནམ་ཐར་སོགས་དུ་མ་བཞུགས། ལྷ་ལོ་༡༧༩༩ ལོ་ནས་རྒྱ་དམར་
 གྱིས་ཡུན་རིང་བཙོན་འདུག་བྱས་སྐོར་སོགས་གཞན་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།

མཆོན།	རྒྱལ་སྤྱི་སྐལ་བཟང་བྱུང་བསྟན།
འབྲུངས་ཡུལ།	ཆེ་དུ་རྒྱས་ཆ།
འབྲུངས་ལོ།	༡༧༠༧
འདས་ལོ།	༡༧༧༡ རྟེན
ཆོས་རྒྱུད།	དགེ་ལུགས།
རྒྱུར་བརྒྱུད་མདོར་བསྟན།	

འདི་བ་སྤྱང་བྱང་རབ་བཟན་རྒྱ་མཚོའི་སྤྱི་ཕྱིང་བཞི་བ་ཡིན། བཟྱ་ཤིས་
 འབྲིལ་དུ་སྒྲགས་གཞེར་གྱིས་ཕྱི་ཁྲི་ནང་ཁྲི་བརྒྱད་དུ་གྲགས་པར་བཞུགས། ལྷ་
 ལོ་༡༧༩༥ ལོར་རྒྱ་ནག་དམར་དམག་རྒྱང་བསྐྱོད་ལ་ནས་དང་། མར། ལྷ་ཆེ།
 ལ་སྤགས། རྩོ་རྩོ་འཆང་སྤུལ་ཏེ་རོགས་རམ་སྤྱན་མཐོ་བ་བྱས་པས་ལེགས་
 གསོལ་གྱི་ཡི་གེ་ཐམ་ལྟན་སྤྱད་ཀྱང་། ཕྱིས་རིག་གསར་སྐབས་རྒྱ་གཞུང་གིས་
 བཙོན་དུ་བཅུག་པ་མནར་གཅོད་གཅར་རྒྱུང་སྟོགས་སྐོམ་གྱིས་མནར་བ་བོད་

མི་སྤྱི་མཆོངས་ལྟར་བྱངས་ཡོད།

མཆོན། མདོ་བ་འདིགས་མེད་བསྟན་འདིན་མཆོག་གྲུབ།

འབྲུག་ས་ཡུལ། རེབ་ལོང་།

འབྲུག་ས་ཡོ། ༡༩༠༩

འདས་ཡོ། ༡༩༤༠

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལྷན།

རྒྱུ་བརྒྱུད་མདོར་བསྟན།

འདི་བ་གཙང་དགོན་པའི་མཁན་ཁྲི་དང་། རོང་བོའི་རྒྱུད་ཁྲིར་
བཞུགས་ཤིང་། ཤར་སྐྱེས་ལེན་བདུན་པའི་བཀའ་བཀོད་ལྟར་དམར་རྫོང་དགོན་
པའི་གནས་གཞི་གསར་སྐྱེས་ཀྱིས་འདིན་བདག་གནང་།

མཆོན། རྒྱུ་ཆོགས་དར་རྒྱས་རྒྱ་མཆོ།

འབྲུག་ས་ཡུལ། ཀ་རིང་གཞོན་ས་སྤེ་བ།

འབྲུག་ས་ཡོ། ༡༩༠༩

འདས་ཡོ། ༡༩༩༠

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལྷན།

རྒྱུ་བརྒྱུད་མདོར་བསྟན།

འདི་བའི་མཆོན་ཡོངས་གྲགས་ལ་ཞོ་འཕོང་ཨ་ཁུ་ཆང་ཟེར། རྒྱུ་དུས་
ནས་རབ་དུ་བྱུང་ཞིང་། ཞུ་དམར་དགེ་འདུན་བསྟན་འདིན་དང་། འདིགས་

412 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

མེད་དམ་ཆོས་རྒྱལ་མཆོ་སོགས་བཞེན། བཅུ་དགུ་ཐོག་སྡེ་ཆར་ཕེབས། བཤད་
སྒྲུབ་བྱང་སྒྲུབ་ཀྱིས་དུས་འདའ་བར་བྱས། རྣམ་ཐར་དུ་སྡེ་ཆའི་དགོན་དུ་འདི་
བ་ལྟ་བུའི་ངང་དེས་ལ་མཁས་པ་སྡོན་ཆད་མ་བྱུང་བེད། ཟ࿃་ལོ་༡༧༥༩ ལོར་
རྒྱས་དགོན་སྡེའི་ཆོས་སྡོལ་བརྒྱབ་པ་ནས་ཟི་ངལིང་དུ་སྒྲགས་ཁུངས་བརྒྱལ་མཆོ་
སོགས་དང་མཉམ་དུ་དཔར་སྒྲུབ་ཞུས་དག་གི་ལས་ཀ་བསྒྲུབས། དགུང་ལོ་
ང་བརྒྱད་པ་ཟ࿃་ལོ་༡༧༦༦ ལོར་རིག་གསར་བསྐྱངས་སྐབས་བ་ཡན་དོར་བུལ་
སོགས་སུ་བཞུགས། ཟ࿃་ལོ་༡༧༩༡ ལོར་སྡེ་ཆར་ཕེབས་ཏེ། དགོན་སྡེ་བསྐྱར་
གསོ་དང་། འཛིན་གྲུ་གོང་འོག་རྣམས་དཔེ་ཁྲིད་སོགས་འཆད་ཉན་བཤད་སྒྲུབ་
མང་ནས་གསོ་བའི་ཁྱུང་འགན་རྒྱུང་བཞེས་མཛད།

མཆན། རྟེ་སྒོ་བཟང་མཁས་གྲུབ་བསྐྱེད་འཛིན།

འབྲུངས་ལུལ། མང་རའི་སྒྲུ་ཆང་།

འབྲུངས་ལོ། ༡༧༡༠

འདས་ལོ། ༡༧༥༩ རྟེས།

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྐྱུས།

འདི་བ་བཟང་པཎ་ཉི་ཏས་རྟེ་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མའི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་
མཛད། གདན་སར་ལྷ་སྡེ་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཆན་སོགས་བཞེན་ནས་མཁས་པར་
སྦྱངས། དེ་སྐབས་ལྷ་མོ་ཞབས་བྱུང་གི་ནང་བདུན་ཁག་དང་འཆམ་མེན་བྱུང་
ཞིང་། རྫོ་སྤྱོད་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཆོ་སོགས་ཀྱིས་འདུམ་བྱས་ཏེ་སྒྲུ་ཆང་ཟ࿃་བ་དང་།
བན་བུལ་སྒྲིབ། ཐར་བུལ་སྒྲིབ། ཁ་ཀྱའི་སྒྲིབ། གདའ་ཆང་སྒྲིབ། ཀ་བརྒྱའི་

ཟ࿃་བ། ཅག་པ་རྒྱ་སྤྱི་ཟ࿃་བ་བཅས་ཀྱི་སྤྲོད་མང་སྤྲད་ཀྱི་རོད་སྤྱི་ཁག་བཅས་ཁོད་
གི་མངའ་རིས་སྤྱི་བཅད་པའི་ཡིག་ཆ་མཆོ་སྤྲོད་སྤྱི་དགའུང་ནས་སྤྲད། དེའི་
སྤྱི་བས་ཀྱིས་ཡུལ་འདིའི་སྤྲོད་པོན་རྒྱུད་འབྲེལ་སྤྱི་བྱུང་གྱུར། ཟ࿃་ལོ་1944 ལོར་
རྒྱས་བཅོན་དུ་བཅུག་ནས་བཀོད་སྤྲད། དེ་དུས་དགུང་ལོ་ཞེ་དགུ་ཡིན། འདས་
ལོ་ལ་དབྱུང་རྒྱ་མཆིས། ཟ࿃་ལོ་1946 ལོར་གྲུང་ཐང་བསྐྱོན་པའི་དབང་ཕྱུག་
གིས་རྒྱ་རྒྱ་ནས་འབྲུངས་པ་སྤྱི་བཟང་སྤྱི་ཆོགས་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ་གོང་མའི་ཡང་
སྤྱི་དུ་རོས་འཛིན་མངོན། ད་ལྟ་སྤྱི་ཆང་དགོན་དུ་སྤྱི་གས་གཉེར་ཀྱི་སྤྱི་བས་
སོ།

མཆོན།	སྤྱི་གས་འཆང་འཛིན་མཉེན་འདེ་ཆེན་རང་གྲོལ།
འབྲུངས་ཡུལ།	བོན་བརྒྱ། ད་ལྟ་འཛིན་ར་རྒྱུད་ཆོངས།
འབྲུངས་ལོ།	1940
འདས་ལོ།	1946
ཆོས་རྒྱུ།	མི་གསལ།
ཆོས་ཕྱུགས།	བོན།

རྒྱུར་བཅོན་མདོར་བསྤྱིས།

འདི་བ་བོན་བརྒྱ་རང་གར་རིག་གྲོལ་རྒྱལ་བྱ་བའི་ཡང་སྤྱི་དཔོན་བརྒྱ་
ཁྱུང་སྤྲོད་དགོན་ཀྱི་ཆང་འདིང་མཁན་ཡིན། པཎ་ཆེན་དགུ་བ་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མས་
མདོ་སྤྲད་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་བོན་བསྐྱོན་བདག་སྤྱི་དགོས་པའི་བཀའ་ཤོག་
གསེར་ཐམ་ཅན་དང་། དུང་ཐེལ་བཅས་གནང་། ཟ࿃་ལོ་1946 ལོར་རྒྱ་དཔར་
ཀྱིས་བཅོན་དུ་བཅུག་ནས་བཀོད་སྤྲད།

414 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

མཆན། རྒྱ་འདྲིགས་མེད་རིགས་པའི་སློ་སྟོན།
 འབྲུངས་ལུལ། ཡ་རྒྱུ་རྒྱུ་འཁོར་ས།
 འབྲུངས་ལོ། ༡༩༡༠
 འདས་ལོ། ༡༩༥༥
 ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བརྒྱུད་མདོར་བསྟན།

འདི་བའི་མཆན་ལ་ཆོ་ཏན་ཞབས་རྒྱུ་དག་དབང་དབྱངས་ལྡན་རིག་
 པའི་འདོམས་འཛུལ་ལ། ཁོང་གི་རང་ལྟ་བུ་རྒྱ་བོད་ཀྱི་རིགས་རྒྱུས་འབྲས་མ་
 ཡིན་པར་གསུངས། རྒྱུ་ལྟ་བུ་ནས་ཆོ་ཏན་མཁན་པོ་གོང་མའི་ཡང་སྲིད་དུ་
 རོས་འཛིན་བྱས་ཤིང་། མར་ནང་འཛིགས་མེད་དམ་ཆོས་རྒྱ་མཆོ་སོགས་བསྟེན་
 བྱས་གཞུང་ལུགས་རབ་འབྱམས་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༥ ལོར་
 བས་ལོ་མང་རིང་གི་སྐབས་དུ་བཅུག་ནས་མཁན་གཙོ་ཆེན་མེད་བཏང་།
 གསུང་ཚོམ་ལམ་རིམ་སློབ་སྦྱོང་གི་སློར་དང་། ལྷ་མ་ཐར། ལོ་རྒྱུས། ཆིས་ཀྱི་སློར།
 ལྷ་མ་དག་དང་སྐུ་ཉག་སོགས་དེ་བཞེད་བཅུ་གསུམ་ཙམ་ཉེ་དུས་དཔར་
 དུ་བསྐྱུན་འདུག སློབ་གྲྭ་ཆེ་འབྲིང་རྒྱུ་གསུམ་དང་དཔོན་སྡེ་མང་པོར་བོད་
 ཀྱི་རིག་གཞུང་རྒྱུ་ལྟ་བུ་འཛིན་ཆེད་སློབ་བྲིད་དང་ལམ་སྟོན་གནང་། ལུབ་བྱང་
 མི་རིགས་གྲྭ་ཆེན་མོའི་སློབ་དཔོན་ཆེན་མོའི་མཆན་གནས་བཞེས། བོད་ཀྱི་
 རིག་གནས་སྐྱེད་སྲུང་གི་རྒྱུ་གསུམ་སྐབས་ཁྲུང་ཆེན་པོས་ཆོས་རིག་བསྐྱར་སྤེལ་
 ལ་མང་དུ་རྒྱས་ཤིན་དུ་བའི་སྤྱི་ལོ་མཆོག་ཅིག་ཡིན།

བཅུ་མས་ཆོས་བསྟན་ཆིས་ཀྱན་བདུས་དང་། ཐོན་མའི་ཞལ་ལུང་། བྱ་
 རྒྱུང་གདན་རབས། འཛིགས་མེད་དམ་ཆོས་རྒྱ་མཆོའི་ལམ་ཐར། ལམ་རིམ་
 ཀྱི་སློར། ཡིག་གཟུགས་ཀྱི་སློར། རྒྱ་ཆིས་ཀྱི་སློར། བར་དག་གི་སློར་སོགས་

གསུམ་འབུམ་པོད་བཅུ་གསུམ་དུ་བསྐྱུས་ནས་དཔར་སྐྱོན་བྱས་འདུག་པའོ།

མཆན། ཆེ་བ་མཁན་ཆེན་ཡེ་ཤེས་དར་བྱས།

འབྲུག་ས་ཁུལ། མདོ་སྐྱོད་ཆེ་བ།

འབྲུག་ས་ཡོ། ༡༩༡༠

འདས་ཡོ། ༡༩༤༥

ཆོས་རྒྱུ། ཉིང་མ།

ཟུར་བཞོད་མདོར་བསྐྱུས།

འདི་བས་མཁན་པོ་ཆེ་དབང་རིག་འཛིན་ལས་དབུ་མ་སོགས་ལ་
 སྐྱུངས། ཁམས་རྫོགས་ཆེན་དུ་ཕེབས་ནས་མཁན་ཆེན་པད་མ་ཐེག་མཆོག་
 སོགས་ལས་མདོ་སྐྱོད་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྐྱུངས། ཕྱིས་ཆེ་ཁོག་དུ་
 ཕེབས་ནས་བཤད་བྲ་མཁས་མང་ཀྱན་འདུས་སྤིང་དུ་འཆད་ཉན་རྒྱ་ཆེར་སྒྲེལ།
 སོ་དུག་པར་འདས།

མཆན། ཡ་ཤུ་ལྷོ་བཟང་ལྱང་ཉིགས།

འབྲུག་ས་ཁུལ། མཆོ་སྐྱོད།

འབྲུག་ས་ཡོ། ༡༩༡༠

འདས་ཡོ། ༡༩༤༩

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།

ཟུར་བཞོད་མདོར་བསྐྱུས།

416 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མེ་སྒྲ་གཤམ་ཆེན་།

འདི་བ་སྐྱེ་འབྱུང་ཨ་ཀྱ་སྐྱེ་ཐེང་དྲུག་པ་ཡིན་ལ། མཚན་ཡོངས་རྫོགས་
ལ་ཨ་ཀྱ་སྐྱེ་བཟང་ལུང་རྟོགས་འདིགས་མེད་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་དུ་འཛོད།
སྐྱེ་འབྱུང་དང་བཀྲ་ཤིས་འབྱེད་གཉིས་སུ་མདོ་སྨད་རིག་གནས་བཅས་པར་
སྦྱངས་ཏེ་མཁས་པར་གྱུར། གསུང་ཚོམ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་བཤད་ལུང་བེན་
བྱིས་སྐྱེ་རེངས་གསར་བའི་སྤང་བ་དང་། བསྟོན་པ་ལྟུང་པལ་དཀར་བོའི་རྒྱན་
པོ་སོགས་པོད་གསུམ་བཞུགས།

མཚན། དགེ་བཤེས་འཇམ་དབྱངས་ཡེ་ཤེས།

འབྲུངས་ལྟལ། རྒྱུས་ཚང་འགག་གསུམ་ལྷེ་བ།

འབྲུངས་ཡོ། ༡༩༡༡

འདས་ཡོ། ༡༩༢༥

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལྷན་ས།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།

འདི་བ་རྒྱུང་དུས་རྒྱུས་ཚང་སྤང་རི་དཔོན་དུ་ཆོས་ཞུགས་ཀྱིས་འདོན་
ཆོག་སོགས་བསྐྱབས། སྤང་བཀྲ་ཤིས་འབྱེད་དུ་ཕེབས་ཏེ་དགེ་བཤེས་ལྷ་མོ་
རྒྱལ་ཁྲིམས་སོགས་བསྟེན་ཏེ་བསྟུས་གྲ་ནས་བཟུང་གཞུང་ཆེན་དུ་མར་སྦྱངས།
དགྲང་ལོ་ཉེར་བདུན་པ་སྤྱི་ལོ་༡༩༡༢ ལོར་ཀུན་མཁྱེན་མཆོག་སྤུལ་བསྟན་པའི་
རྒྱལ་མཚན་དང་ལྷན་དུ་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་འབྲས་སྒོ་མང་དུ་དོན་བདུན་རྩ་
ནས་ཞུགས། གཞུང་བ་དགེ་བཤེས་རྒྱལ་ཁྲིམས་སོགས་བསྟེན་ཏེ་གཞུང་ཆེན་
བཀའ་པོད་ལྷ་ལ་སྦྱངས་བཅོན་མཛད། འཇང་དགྲུན་ཆོས་སོགས་སུ་གདན་
ས་གསུམ་གྱི་མཁས་པ་མང་ཆོགས་པའི་དབུས་སུ་འདི་བའི་རིགས་འབྲུལ་རྫོ་བས་

ཨ་མདོ་རྒྱལ་པ་ཞེས་གྲགས་པ་ཆེ་བེད། ཟ࿃་ལོ་1846 ལོར་དགེ་བཤེས་ལྷ་
རམས་པའི་གྲ་སྒྲོར་དམ་བཅའ་དཔེ་མེད་མཛད། ཟ࿃་ད་རྒྱ་ད་དུ་སྐྲགས་ལ་
སྦྱངས། ཟ࿃་ལོ་1848 ལོར་རྒྱ་གར་དུ་ཕེབས་ནས་རྒྱ་སྐད་མཁན་ཁྲིར་ཕེབས།
རྒྱ་གར་སྐྲགས་ཆོས་སྐར་སོགས་གཞུང་ཆེན་འཆད་ཁྲིད་ཀྱི་ཁྲུང་འགན་བཞེས་
པས་གྲགས་པ་ཤིན་དུ་འཕེལ་བར་བཤད། དགྲུང་གྲངས་རེ་ལྷ་བར་འདས། གྲ་
ཚང་ལ་བཀའ་ངོན་ཤིན་དུ་ཆེ་ཞེས་གྲ་རྒན་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྲགས་པ་ཆེ།

མཆན། རྒྱ་རབས་པ་རྩལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོ།

འབྲུངས་ལུལ། བ་ཡན་ཏོར་གཙང་ལྷོ་བ།

འབྲུངས་ལོ། 1873

འདས་ལོ། 1897

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།

ཟ࿃་ར་བརྗོད་ཨདོར་བསྐྱས།

ཁོང་གིས་རྒྱ་དུས་ནས་གཅེན་དགེ་སྤོང་སྤོང་བཟང་མཆོག་ལྷན་ལས་
ཡི་གེ་འབྲི་སྒྲོག་དང་སྐུ་ཉགས་སོགས་སྦྱངས། དགྲུང་ལོ་བརྒྱད་པར་རྒྱ་རྒྱའི་
དགོན་དུ་སྤོབ་གཞེར་ལ་བྱོན་ཏེ་རིག་གནས་སྦྱི་དང་བྱད་པར་སྐར་ཅིས་དང་
གསོ་རིག་ལ་སྦྱངས། ཕྱིས་སྤྲེ་ཆ་དང་དགེ་བཤེས་གྲགས་པ་རྒྱ་མཚོ་སོགས་སྦྱན་
དབྱེད་ལ་སྦྱངས། ངང་རུང་དགོན་དུ་ངང་རུང་མཁན་སྦྱུལ་འཇམ་དབྱངས་
མཁྱེན་རབ་རྒྱ་མཚོ་ལས་གསོ་དབྱེད་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་རྩ་འགྲེལ་དང་། རྒྱ་
བཞེ་ཆ་ལག་ཁ་སྒྲོང་དང་བཅས་པ། མན་ངག་ལྷན་ཐབས་ལྷོ་མིག་དང་བཅས་
པ། དེ་མེད་ཤེལ་སྤོང་སོགས་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་དང་། བླ་

418 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

སོག་ལག་ལེན། སྒྲན་རྩལ་དོན་འཛིན་སོགས་ལ་སྦྱངས་པ་མཐར་ཕྱིན་གནང་།
སྐབས་དེར་ཁུ་རུ་སུའི་སྒྲན་པ་གཤགས་ལས་རིག་པ་འཕམ་དྲག་དབྱད་ལ་ཏ་ཅང་
མཁས་པ་ཞིག་བ་ཡན་སྟོགས་སུ་སླེབས་པ་ལས་ཕྱི་ལུགས་གཤགས་བཅོས་རིག་
པ་དང་། རོ་བཀྲ། སྒྲན་ཁབ། འགོག་སྒྲན་སོགས་ལའང་སྦྱང་བ་མི་དམན་
པ་གནང་། བོད་ལུགས་གསོ་དབྱད་དང་ཕྱི་ལུགས་གསོ་དབྱད་བྱང་འབྲེལ་
གནང་ནས་སྐྱོ་བས་བྱང་བས་སྒྲན་གྲགས་རྒྱས།

ཕྱིས་མཆོ་སྒྲན་ཞིང་ཆེན་ཀྱང་དབྱི་སྒྲན་ཁང་དུ་ཕྱག་ལས་གནང་ཞིང་།
བོད་ཀྱི་གསོ་རིག་ཞིབ་འཇུག་ཁང་གསར་འཇུག་གནང་ཡང་། རིག་གནས་
གསར་བརྗེ་ཞེས་པའི་གདུག་རྩལ་ཁྲིད་སྒྲན་ཁང་གཏོར་བཤིག་བྱས། ཁོང་གི་
བཅམས་ཆོས་ཁག་ཀྱང་ཙམ་མེད་དུ་གྱུར།

ཁོང་གིས་བོད་སྒྲན་ཆེད་སྦྱོང་འཛིན་གྱ་ཐེངས་དགུ་ཙམ་བསྟུས་ཏེ་གསོ་
རིག་རྒྱད་བཞི་སྟོབ་ཁྲིད་བྱས་པ་དང་། ཀྱང་དབྱིའི་སྒྲན་ལྟན་གསེར་ཁབ་དང་
སྐམ་ཁབ། ཕྱི་ལུགས་ལྟར་སྟོབས་སྒྲན་བཅོས་སོགས་སྟོབ་ཁྲིད་གནང་སྟེ་བོད་
ཀྱི་སྒྲན་པ་༣༠༠ ཙམ་གསོ་སྦྱོང་མཛད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མཆོ་སྒྲན་རོང་འབྲོག་
ས་ཁུལ་དུ་བོད་སྒྲན་ཁང་མི་ཉུང་བ་ཞིག་འཇུགས་གཉེར་བྱང་། སྒྲན་རམས་
པ་ངག་དབང་བསྟན་འཛིན་དང་། རྒྱལ་མོ་བཟང་ཉི་མ་སོགས་གསོ་རིག་རྒྱད་
འཛིན་མཁས་པ་མི་ཉུང་བ་བསྐྱེད་བསྐང་མཛད།

མཆན།

རི་ཨོ་བ་གྲགས་ཆེན་ཨ་མདོ་བྱམས་པ།

འབྲུངས་ལྗལ།

གཙན་ཆ།

འབྲུངས་ལོ།

༡༩༩༣

འདས་མོ། མ་དེས།

ཆོས་རྒྱུ། མ་དེས།

རྒྱུ་བརྒྱུད་མདོར་བསྐྱུས།

ཁོང་དགའ་ལོ་བརྒྱུ་གསུམ་སྟེང་དབུས་འབྲས་སྤངས་དགོན་པའི་ཆོས་
 གུར་ཞུགས། རྒྱུ་དབུས་ནས་བརྒྱུ་རིམ་ལ་སྤྱུགས་དོ་སྤངས་ཆེན་པོ་ཡོད་པས་
 སྤྱོད་གཞིར་གྱུ་ཞོར་དུ་དགོ་ཆན་བསྟེན་དེ་རིམ་བསྐྱུ་མགོ་བཅུམས། ལྷིལ་
 ༡༩༥༩ ལོར་རྒྱ་ནག་དབུས་མངའ་སྡེ་ཆལ་སྤོབ་གུར་ཞུགས། དགོ་ཆན་ཆེན་མོ་
 ལི་ཚུང་ཅིན་མོགས་རྒྱ་རིགས་དང་། རྒྱུ་སྤྱིང་གི་སྤོལ་རྒྱུན་རིམ་འབྲི་ཆལ་
 དཔྱིས་ཕྱིན་པར་སྤྱངས། ཕྱིར་བོད་དུ་ཕེབས་ནས་ནོར་སྤྱིང་སྤྱལ་བཟང་མོ་
 བྲང་གི་ལྷེབས་རིས་དང་ཐང་ག་འབྲི་ལས་ལ་ཞུགས། ཁོང་གིས་བྲིས་པའི་སྟག་
 སང་ཁ་སྟོན་དང་། སྟོན་པའི་མཛད་ཐང་། འཕགས་པ་རྒྱུན་རས་གཟིགས།
 རྒྱལ་བ་སྐྱེས་པའི་བརྒྱུ་གསུམ་པ་དང་བརྒྱུ་བཞི་བའི་སྐྱེས་ཐང་སོགས་ལ་མངའ་སྡེ་ཆལ་
 རྒྱུ་པར་བ་ལྟན་པས་སྟན་གསུམ་ཆེ། ལྷིལ་༡༩༥༩ ལོ་ནས་རྒྱ་གར་དུ་སྤྱུབས་
 བཅོལ་ལ་སྤྱོད་པས་དེ་བོད་གཞུང་བཀའ་ཤག་དུ་ཡོད་པའི་ཆོས་རྒྱལ་མེས་དཔོན་
 རྣམ་གསུམ་དང་། རྣམ་གཞུག་ལག་ཁང་གི་ཆོས་རྒྱལ་མེས་དཔོན་རྣམ་གསུམ།
 སྟན་ཅིས་ཁང་གི་རྒྱལ་དབང་བརྒྱུ་བཞི་བའི་སྐྱེས་ཐང་སོགས་འབྲན་ལྷ་བྲལ་བའི་
 མངའ་སྡེ་རིས་མང་བོ་བྲིས་པ་ད་ལྟར་ཡོད། ཁོང་ནི་བོད་ཀྱི་སྤོལ་རྒྱུན་རིམ་དང་།
 རྒྱ་ནག་དང་རྒྱུ་སྤྱུགས་ཀྱི་སྤོལ་རྒྱུན་རིམ་བཅས་གནའ་དེང་རྒྱུང་འབྲེལ་གྱི་
 ལག་ཆལ་རྒྱུ་པར་བ་ལྟན་པའི་སྐྱེས་ཐང་ལ་འབྲན་ལྷ་བྲལ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་
 ཕྱིར་བོད་དུ་ལོག་ནས་བོད་སྤྱོད་མངའ་སྡེ་ཆལ་མཐུན་ཆོགས་ཀྱི་ཆོགས་གཙོ་
 དང་། རྒྱལ་ཡོངས་མངའ་སྡེ་ཆལ་མཐུན་ཆོགས་ཀྱི་ལས་འཛིན་པ། བོད་རང་
 སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱིང་སྤྱུགས་དོ་དམ་འབུས་མི་ལྟན་ཁང་གི་ཞིབ་འཇུག་པ་ཆེན་མོ་

420 མདོ་སྐད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མེ་སྒྲ་གཤམ་ཆེན་།

བ་བཅས་ཀྱི་མཆན་རྟགས་ཐོབ།

མཆན།	ཁྱི་སྒྱལ་དགེ་འདུན་དག་དབང་བྱ་མཆོ།
འབྲུངས་ལྗེ།	མཆོམས་རིང་།
འབྲུངས་ལོ།	༡༩༡༩
འདས་ལོ།	མི་གསལ།
ཆོས་རྒྱུ།	དགེ་ལྷན་ས།
རྒྱུ་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།	

འདི་བ་ཁྱི་ཆེན་དག་དབང་སྒྲ་གཤམ་སྒྱུ་ཕྱིར་གསུམ་པ་ཡིན། མདོ་
དབྱས་གཞིས་སུ་བྱུགས་གཞིར་གྱིས་མཁས་པར་གྱུར། བྱ་བྱང་གི་ཁྱིར་ཐེབས།
དགྲང་ལོ་བདུན་ཅུ་ཉེ་རྗེས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་མ་མཛལ་བས་འདས་ལོ་མ་རྟེན།

མཆན།	ཆོ་བཟང་བསྐྱན་པའི་དབང་བྱ་ག
འབྲུངས་ལྗེ།	རྒྱ་བཟང་རྒྱ་ལོ་བཟང་།
འབྲུངས་ལོ།	༡༩༡༤
འདས་ལོ།	༢༠༠༠
ཆོས་རྒྱུ།	དགེ་ལྷན་ས།
རྒྱུ་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།	

འདི་བ་རྒྱ་བཟང་སྒྱུ་ཕྱིར་བཅུ་བཞི་བ་ཡིན། རྒྱང་སྒྱུ་ཆོ་བཟང་དཔལ་
ལྷན་གྱི་སྒྱུ་ཆོ། དགྲང་ལོ་གསུམ་པར་གོང་མའི་ཡང་གྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་མཛད།

ཆེ་ཤོས་བསྟན་པའི་སྟོན་མེ་ལས་དག་ཚུ་ལ་བསྐྱབས། ཟླ་འབུམ་དུ་པའ་ཆེན་
 རིན་པོ་ཆེས་བསྟན་པའི་གསལ་བྱེད་ཨེར་ཉི་ལོ་མིན་དན་ཞེས་པའི་ཆོ་ལོ་བསྐྱེད།
 ཟླ་ལོ་༡༩༩༥ ལོར་ལྷང་སྐྱེ་རིན་པོ་ཆེས་བཀའ་ཡིག་སྟར་སེ་ཁྲོན་ཁྲོན་དུར་ཐེབས་
 རས་བོད་སོག་ཁྱུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་དུ་བྱག་ལས་གནང་། ཟླ་ལོ་༡༩༩༧ ལོར་པའ་
 ཆེན་རིན་པོ་ཆེའི་ཆེབས་ཞབས་སུ་ལྷ་སར་ཐེབས། འོར་སྤིང་དུ་རྒྱལ་དབང་
 རིན་པོ་ཆེར་མཇུག། འབྲས་སྤྱངས་སྟོ་མང་དུ་ཞུགས། ཟླ་ལོ་༡༩༩༩ ལོའི་ལྷ་
 ལྷན་སྟོན་ལམ་སྐབས་ལྷ་རམས་པའི་མཆན་བཏགས་གནང་། རྒྱ་གར་དུ་གནས་
 མཇུག་ལ་ཐེབས། ཟླ་ལོ་༡༩༩༩ ལོར་ཁོང་སོགས་སྤྱ་གྲ་༩༠༠ ལྷག་སྐྱེར་བཀོལ་
 སྟོབས་སྤྱོད་དུ་བཀག ལོ་དེའི་ཟླ་༥ བར་རྫོང་གི་བཙོན་ཁང་དུ་བཅུག དེ་ནས་
 ཟླ་ལོ་འཛིན་བཙོན་ཁང་དུ་བསྐྱེད། ཟླ་ལོ་༡༩༩༩ ལོ་ནས་ཟླ་ལོ་༡༩༩༠ ལོ་བར་ཟླ་
 ལོ་འཛིན་ཐན་ཐན་བཙོན་ཁང་དུ་བཀག མི་ལོ་༡༩ རིང་ཉི་མ་མཐོང་སྤྱོད་མེད།
 ཁོང་དང་ཤར་ཆང་། ཐུའུ་བཀྱན་ཆང་། མི་ཉག་ཆང་སོགས་ཟླ་ལོ་༡༩༩༠ ལོར་
 ལོ་༩༠ ཁྲིམས་ཐག་བཅད་དེ་མཆོ་སྟོན་ཞིང་ཆེན་མིན་ཙུ་ཙོ་བཙོན་ཁང་དུ་
 བཅུག་ཞེ་བོད་མི་བཙོན་པ་༩༠༠ ལྷག་དང་མཉམ་དུ་ས་ཐག་བཟོ་བསྐྱེད་
 སོགས་སྐྱག་ལས་ལ་སྐྱེད། ཟླ་ལོ་༡༩༩༩ ལོར་ཀ་མདོའི་བཙོན་ཁང་དུ་བཅུག་
 ཞེ་རྒྱ་རིགས་ལས་བྱེད་པའི་སྟོན་ཆས་བཟོ་རྒྱ་སོགས་གཡོག་ལས་ལ་བཀོལ། ཟླ་
 ལོ་༡༩༩༩ ལོར་སྤར་གྱི་ཁོ་མིན་དང་གི་རྫོང་ཡན་ཆད་གྱི་ལས་བྱེད་བཙོན་ཁང་
 དུ་ཡོད་པ་དམིགས་བསལ་གྱིས་བཙོན་གྲོལ་བཏང་སྐབས་ཁོང་ཡང་སྟོད་གྲོལ་
 བཏང་། དགྲང་བྲངས་༩༩ ལྷེང་འདས། འདི་བའི་ལོ་རྒྱུས་བསྟན་ནམས་རྒྱ་
 མཆོ་བྱ་བ་ཞིག་གིས་བཅམས་པ་ཡིད་ཤིན་དུ་སྟོབས་ཞིག་བོད་དུ་དཔར་སྐྱེན་
 བྱས་འདུག་ཅིང་། འབྲས་སྟོ་མང་ཆོས་འབྱུང་དུ་འད་དེ་ཉིད་བསྐྱེས་འཁོད་བྱས་
 འདུག་པས་རྒྱས་པར་དེ་དག་དུ་གཟིགས་པར་བྱ།

422 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མེད་ལྷ་གསལ་ཆེན་།

མཆན། དབྱ་དགེ་བསམ་གཏན་རྒྱ་མཚོ།
 འབྲུངས་ལུལ། དབྱ་དགེ་མོག་ལོ་བྱ།
 འབྲུངས་ལོ། ༡༩༡༤
 འདས་ལོ། ༡༩༩༩
 ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུན།

འདི་བ་དགྲུང་གྲངས་བཅུ་གཅིག་པར་རབ་དུ་བྱུང་སྟེ་དམུ་དགེ་དགོན་
 དུ་ཆོས་ཞུགས་གནང་། དགྲུང་ལོ་བཅུ་དགྲུ་བར་དུ་ཡིག་གཞུགས་དང་དག་
 ཡིག་སོགས་ཞར་སྦྱང་དང་། མཆན་ཉིད་ཀྱི་གཞུང་ལ་གཙོ་བོར་སྦྱངས། འདིན་
 གཉེ་སྐོར་དཔོན་དུ་བསྐྱོས། ཉི་ཤུ་བར་ཟླ་བྲང་བཟ་ཤིས་འབྲེལ་དུ་གཞུང་གསར་
 ལ་ཞུགས་ནས་སློབ་གཉེར་གནང་། རིང་བོར་མ་སོང་བར་སྟོན་གསལ་རྒྱས་
 མགོ་ཚུགས། ཉིར་བདུན་པར་ཟླ་ཁོ་རིན་པོ་ཆེ་ལས་བསྟེན་པར་རྫོགས། ཟླ་
 བྲང་དུ་བཞུགས་ནས་ལོ་དགུ་སོང་སྐབས་ས་ཆན་གྱི་རང་ལུལ་དུ་ཁྲིད། ཟླ་རོ་
 བརྒྱད་ཀྱི་རྗེས་སུ་ཕྱིར་ཕེབས་ནས་དུས་འཁོར་བ་མཁས་དབང་ཨོ་འབྲེལ་
 བསྟེན་ནས་ཐུན་མོང་རིག་གནས་ལ་སྦྱངས། སོ་གཉིས་པར་ཕྱག་མཛོད་
 དབལ་མང་བའི་བཀའ་བཀོད་ལྟར་ཨ་མཚོག་འདུ་ཁང་བསྐྱར་བཞེངས་གྲུབ་
 བྱས་ལན་མར་འབྲི་རུ་ཕེབས། དེ་ནས་ཀུན་མཁྱེན་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆན་
 གིས་དགོན་ནང་དུ་བཅུགས་པའི་སློབ་གྲུའི་དགེ་ཆན་དུ་བསྐྱོས། རྫོང་མས་
 པ་བཏང་ནས་ལོ་གཉིས་ལྷག་ཕྱིན་སྐབས་རྒྱ་ནག་དམར་ཤོག་གཞུང་གསར་
 འདུགས་བྱས། གྲུང་ཐང་རིན་པོ་ཆེས་འཆས་སྦྱེས་དང་བཅས་པེ་ཅིན་ལ་
 ཕེབས། དགེ་བཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོ་དང་འདྲིས་གཞིས་གནང་། ཟུལ་ལོ་༡༩༥༠ ལོར་
 ཡང་ཅིང་རེན་གྱིས་བོད་ཡིག་ལས་དོན་གལ་འགངས་ཆེ་བས་ལས་བྱེད་དུ་

ཞུགས་དགོས་པའི་བསྐྱེད་པ་ལ་དགེ་བཤེས་རབ་ཀྱིས་རྒྱུ་རྒྱུ་དང་བཅས་
 ལས་བྱེད་དུ་ཞུགས། མི་དམངས་བརྟན་པར་སོགས་སྐྱུ་བཞུས་ཀྱི་ལས་ཀ་
 བསྐྱེད་པ། ཟླ་ལོ་༡༩༥༡ ལོར་ང་པོ་ད་སོགས་ཀྱིས་ཆིངས་ཡིག་དོན་ཚན་བརྩ་
 བརྟན་དུ་བྲགས་པ་བཞག་སྐབས་ཀྱི་ལས་དོན་ལ་ཞུགས། ཟླ་ལོ་༡༩༥༣ ལོར་
 རང་ལུ་ལ་དུ་ཕེབས། ཟུང་ཚུ་རྫོང་དུ་ཕྱག་ལས་གནང་། ཟླ་ལོ་༡༩༥༩ ལོར་
 རྒྱ་བུང་ནས་དུ་དགེ་འཕྲིད་ཆེད་ཀྱི་སྐོས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་
 གཞུང་རིག་གནས་འགན་འཛིན་གཞོན་པ་དང་མིང་ཀྱང་པོ་ད་ཡིག་གསར་
 འགྱུར་གྱི་ཚོམ་སྒྲིག་པ་གནང་། ཟླ་ལོ་༡༩༥༩ ལོར་སྐྱེ་ཆས་བཞེས་དགོས་པ་
 བྱུང་། ལོ་དེར་རྒྱ་བོད་ཤན་སྐྱུར་ཆེད་ཀྱི་ཚོམ་སྒྲིག་དང་། མའོ་ཅེ་ཏུང་གི་
 གསུང་ཚོམ་བོད་བསྐྱུར་ཆེད་པེ་ཅིན་དུ་ཕེབས་ནས་ཆེ་ཏན་ཞབས་བྲུང་ཁང་
 མིག་གཅིག་དུ་ལྷན་བཞུགས་བྱས། ཟླ་ལོ་༡༩༦༦ ལོར་རིག་གསར་ཞེས་པ་
 བསྐྱེད་པ་ཏེ་ཆོས་དཔེ་དང་མཆོད་ཆས་མང་པོ་སྟེ་དང་དཔུང་བ་སོགས་སུ་
 བཏགས་ནས་ཁོམ་སྐྱོར་འཐབ་ཚོད་བྱས། ལོ་གཅིག་ལྷག་གི་རིང་རྒྱལ་རོང་རྫི་
 འགག་འཕོ་བྱའི་ཁོག་དུ་ངལ་ཚོལ་སྐྱུར་བཀོད་བྱས། ངལ་ཚོལ་སྐྱེ་ཞིང་ཁ་ཟས་
 མ་འབྱོར་བས་རྟ་ཤ་སོགས་བཞེས་དགོས་བྱུང་། ང་བཞི་བ་ཟླ་ལོ་༡༩༦༧ ལོར་
 འབར་ཁམས་སུ་ངལ་ཚོལ་དང་སྟོབ་གསོ་འདྲེས་མར་བྱེད་དགོས་བྱུང་། ཟླ་
 ལོ་༡༩༦༩ ལོར་དཀའ་སྤྱུག་ལས་ཐར། ཟླ་ལོ་༡༩༧༥ ལོར་ཁྲིན་ཏུར་ཕེབས་ཏེ་
 པོ་ད་རྒྱ་ཆེད་མཛོད་ཆེན་མོའི་ལས་གཞི་མགོ་འདྲུགས་གནང་། ཟླ་ལོ་༡༩༧༧
 ལོར་སི་ཁོན་ཞིང་ཆེན་གྱི་སྤྱི་དྲུག་འཐུས་མིར་བདམས། དེའི་བྱ་ལོར་རང་
 བ་པོ་ད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་གྱི་གཙོ་འཛིན་གཞོན་པར་བདམས། ཟླ་ལོ་༡༩༩༠
 ལོར་པེ་ཅིན་དུ་བྱང་ས་ཏུང་མི་རིགས་སྐད་ཡིག་ཆོན་རིག་གྲོས་བསྐྱུར་ལ་ཞུགས་
 ཏེ་ཉི་བརྩུག་གཉིས་རིང་ཚོད་པ་བརྒྱབ། པོ་ད་ཡིག་ཁ་ཆད་སྤྱི་རལ་བཟོས་པ་མི་

424 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མེ་སྒྲ་བྲགས་ཆེན།

འགྲིག་པའི་དགོངས་འཆར་ལ་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ། སྤྱི་ལོ་༡༧༩༩ ལོར་ལྷ་ས་སྤྲོན་ཅིས་
ཁང་གིས་གདན་ཞུས་ལྟར་གནམ་རིག་སྐར་ཅིས་ཀྱི་ཆོགས་འདུར་པེབས། ཟླ་
ངོ་བཞིའི་རིང་སེའབྲས་དགེ་གསུམ་དང་། ཕོ་བྲང་པོ་དྲུ་ལ། གཙང་ས་སྤྱ། དུམ་
བུ་སྤྱ་སྤང་། ཆོས་རྒྱལ་ཆོའི་བང་སོ་སོགས་ལ་གནས་མཇལ་མཛད། དེ་ནས་
པེ་ཅིན་དང་མདོ་སྨད་སྟོ་བྲང་། ཆབ་མདོ་སོགས་སུ་པེབས་བཞུད་གནང་སྟེ་
བོད་ཀྱི་ཆོས་རིག་བསྐྱར་དར་ལ་བྱག་རྗེས་བསུབ་དུ་མེད་པ་བཞག་ཡོད།
བཅའ་ས་ཆོས་ཁང་སྟེགས་བཅའ་དྲུག་དུ་བསྐྱས་ཏེ་སྤྱི་ལོ་༡༧༩༧ ལོར་མཆོ་སྤྲོན་
མི་རིགས་དཔེ་སྤྲོན་ཁང་གིས་དཔར་སྤྲོན་བྱས་ཡོད། མཛད་ནམ་རྒྱུ་པར་
མཇལ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་གསུང་འབུམ་སྟེགས་བཅའ་དང་བོར་བཞོད་པའི་
རང་རྣམ་ཨ་དར་ཤ་ཞེས་བྱ་བར་གཟིགས་པར་ཞུ།

མཆན།	ཀུན་མཁྱེན་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆན།
འབྲུངས་ལྟལ།	ལི་ཟང་།
འབྲུངས་ལོ།	༡༧༡༦
འདས་ལོ།	༡༧༤༧
ཆོས་རྒྱུད།	དགེ་ལུགས།
རྒྱུར་བརྗོད་མདོར་བསྟན།	

འདི་བ་ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞུད་པ་སྤྱི་མེད་ལྷ་བ་ཡིན།
མཆན་དངོས་ལ་སྟོ་བཟང་འཇམ་དབྱངས་ཡེ་ཤེས་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆན་ཞུ།
མདོ་དབུས་གཉིས་སུ་བྱགས་གཉིར་གནང་། གདན་ས་བཟའ་ཤེས་འབྱུང་དུ་རྒྱུད་
སྟོད་ལྷ་ཆང་གསར་འདེབས་ཀྱིས་བཅའ་ཡིག་ཀྱང་མཛད། ཟླ་བྲང་དགོན་ནང་

ཆུ་པོ་དེ་ཡིག་རིགས་གཉིས་ལྟན་གྱི་སྒོ་བ་ཟུ་གསར་འཛུགས་དང་། རྣམ་ཐར་
 རྒྱུ་གར་འཁྲབ་སྟོན་གྱི་སྒོ་ལ་བཅུགས། འདི་མདོ་སྐྱོད་དུ་རྣམ་ཐར་རྒྱུ་གར་
 འཁྲབ་སྟོན་བྱས་པ་ཐོག་མ་ལྟ་བུ་ཡིན། ཆུ་ནག་གོ་མིན་ཏང་གི་དགའ་གིས་
 དུ་ཐོག་ཐུའི་ཆོ་ལོ་ལུལ། བཅའ་ས་ཆོས་རྒྱུད་ཆེན་ཀུན་དགའ་ཡར་འཕེལ་གྱི་
 རྟོགས་བརྗོད་དོ་མཆར་བ་དང་། སྟོན་དག་དང་ལུང་བསྟན་ཐོར་བུ། རྣམ་
 ཐར་རྒྱུ་གར་གྱི་གཞས་ཆོག་སོགས་ཡོད།

མཆན། རྒྱ་བཟང་འབྲིན་ལས་ལུང་རྟོགས་རྒྱ་མཆོ།

འབྲུག་ས་ལུལ། རྒྱ་བཟང་དུ་ཡོ་གང་།

འབྲུག་ས་ཡོ། ༡༩༡༤

འདས་ཡོ། ༡༩༢༤

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།

རྒྱུ་བརྗོད་མདོར་བསྟུན།

འདི་བ་ཤར་རྒྱབས་མགོན་སྐྱེས་པ་དུན་པ་ཡིན། རོང་བོ་དགོན་ཆེན་
 དུ་གཞུང་ལུགས་རབ་འབྱམས་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས། རྒྱ་དམར་གྱི་བཙན་
 འཛུལ་བོད་ཤར་ཁྱོགས་སུ་སླེབས་མགོ་ཚུགས་སྐབས། རྗེ་འདི་བ་དང་སྐྱེ་འབྱུང་
 ལྷག་མཆོར་འདིགས་མེད་ནོར་བུ་སོགས་ལྟན་དུ་མདོ་སྐྱོད་ཀྱི་སྐྱེ་ཆབ་གནང་
 སྟེ་ཆབ་མདོ་བར་ཐེབས་ཀྱང་། སྐབས་དེའི་སྡེ་བ་གཞུང་གི་མི་སྣས་དབུས་སུ་
 མ་བཏང་། ཟླ་སྟེ་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་རྒྱ་དམར་གྱིས་རེབ་གོང་དང་། ཟླ་ལིང་།
 ཀ་མདོ་སོགས་སུ་བཙོན་དུ་བཅུག་སྐྱེད་ལ་ཡོ་རྒྱལ་ཆད་མེད་བྱུང་། ཟླ་ལོ་༡༩༥༤
 ལོར་བཙོན་གྲོལ་བྱས་བསྐྱགས་བྱས་རྗེས་བཙོན་ཁང་དུ་འདས། དེ་ནིན་ཐུག་

426 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

རྒྱུང་གཡོས་ཤིང་ས་ཆར་བབས་པ་སོགས་ཉགས་ཡ་མཆན་མང་པོ་མདོ་སྨད་
ཡུལ་གྱི་ཀུན་ཏུ་བྱུང་། རྒྱ་མིང་བརྒྱུད་པས་ད་ལྟ་གདན་ས་རོང་པོར་སྤགས་
གཉེར་གནང་བཞིན་པའི་སྐབས་སོ།།

མཆན། རྒྱ་བཟང་ཞོར་བྱ་དཔལ་ལྷན།

འབྲུངས་ཡུལ། མཚོ་ལྗོན་གཡོན་བྱ་ཞོལ་མ།

འབྲུངས་ལོ། ༡༩༡༥

འདས་ལོ། མི་གསལ།

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུན།

འདི་བ་ཤིང་བཟང་པའི་རྒྱ་དང་སྤགས་རྒྱུད་གཅིག་པར་བཤད་
ཅིང་། ལྷ་དམར་དགེ་འདུན་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས་རྫོང་པོ་ཆང་གི་སྤུལ་སྦྱར་
ངོས་འཛིན་གནང་། ཁོང་གི་བཀའ་བཞིན་གཡོན་རུའི་དགོན་དགའ་ལྡན་བཀ་
ཤིས་རབ་རྒྱས་སྤྱིང་བཏབ། འདས་ལོ་མི་གསལ།

མཆན། དགེ་བཤེས་སྐལ་བཟང་ཆོས་ལྷན།

འབྲུངས་ཡུལ། ཤིས་ཆང་།

འབྲུངས་ལོ། ༡༩༡༥

འདས་ལོ། ༢༠༠༠

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུན།

ཁོང་ནི་ཤིས་ཚང་སྐར་གསར་དུ་བྱུགས་ནས་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་
ལྟར་གསན་སྐྱུང་མཐར་ཕྱིན་གྱིས་དགེ་བཤེས་ཐོན། སློབ་མའི་ཆོགས་ལ་གཞུང་
ཆེན་འཆད་ཁྲིད་ཀྱི་རྒྱན་སྟེལ། ལམ་སྐགས་གཉིས་དང་། ཏང་པའི་ལེགས་བཤད་
སྟེང་བོ། འབྲེལ་བ་བྱུང་ན་བ་ལི་ཏ་སོགས་སྐགས་ཐོག་ནས་ཞལ་འདོན་གནང་།
ཆིལ་༡༩༩༡ ལོ་ནས་དགོན་པ་བསྐྱར་གསོའི་སྐབས་འཆད་ཉན་ཆོས་སྦྱོད་མཐའ་
དག་གི་ཁུར་འགན་རྐང་བཞེས་མཛད། མཁས་དབང་དུང་དཀར་སློབ་ཐུང་
འཕྲིན་ལས་ཀྱང་འདི་བའི་ཡོན་ཏན་ལ་རབ་དུ་མགྲུ་ནས་མདོ་སྐད་ཀྱི་དཀའ་
གནད་དོགས་འདྲི་བྱ་བར་ཐེབས་པ་སྟེ་བསྐྱགས་བརྗོད་མཛད་པར་བཤད།

མཆན། དགོན་མཆོག་བསྟན་མྱོང་།

འབྲུངས་ལུལ། རྩོམ་ཆུ་ཕྱོད།

འབྲུངས་ལོ། ༡༩༡༩

འདས་ལོ། ༡༩༩༡

འདས་ལོ། དགེ་ལུགས།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུན།

འདི་བས་སྐགས་ས་དགེ་བཤེས་སོགས་དམ་པ་མང་པོ་བསྟེན་ནས་
མཁས་པར་སྐྱུངས། རེབ་གོང་སྐུ་ཞབས་ཆེན་མའི་ལུང་བསྟན་ལྟར། ཐར་སྟོང་
བྲག་དཀར་དུ་ཐར་སྟོང་བྲག་དཀར་བཤད་སྐུ་བོར་བུའི་སྤྲིང་བཏབ།

428 མདོ་སྨད་གྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་བྲགས་ཆེན།

མཆན། ཡ་སྟོང་མཁན་ཆེན་སྟོ་བཟང་རྟོ་རྒྱུ།

འབྲུངས་ལུལ། ཡ་སྟོང་ཁང་ནན།

འབྲུངས་ལོ། ༡༩༡༥

འདས་ལོ། ༡༩༤༩

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།

རྒྱུ་རྩལ་ཆེད་མདོར་བསྟན།

འདི་བ་ཨ་ཁྱེས་སྐྱེ་རྒྱུ་རྩལ་ཆེད་མདོར་བསྟན་སྐབས་སྐྱེ་ལུས་ནས་དུང་
དེ་ལྟེ་ཅན་གྱི་རིམ་བུ་རྒྱ་ནང་དུ་བབ་པ་དང་། སྐྱེ་རྒྱུ་ཉེན་མེད་བྲག་རོལ་
སུ་ཐུགས་རྩེ་ཆེན་པོའི་སྐྱེ་རང་བྱོན་དུ་ཐོན་པར་བཤད། གསུང་ཙམ་སྟོན་འབྲུག་
འབྲེལ་བ་མོགས་པོད་བཞི་ཡོད།

མཆན། མཁན་ལོ་ལེགས་བཤད་རྒྱ་མཚོ།

འབྲུངས་ལུལ། གསེར་རྟ།

འབྲུངས་ལོ། ༡༩༡༤

འདས་ལོ། ༢༠༠༥

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།

རྒྱུ་རྩལ་ཆེད་མདོར་བསྟན།

འདི་བས་སྐྱེ་བྲང་བཟུ་གིས་འབྲེལ་དང་། དབུས་འབྲུར་འབྲས་སྐྱུངས་
མོགས་སུ་ལོ་བཅུ་གཉིས་ལ་སྟོན་གཉེར་གནང་། དུས་འབྲུར་སྐབས་ལོ་དྲུག་
རིང་རྒྱས་བཅོན་འབྲུག་བྱས། སྐྱེ་ཆེ་མིལ་པོར་བྲུ་རྒྱུང་དུ་སྐྱེས་མེད་ནས་ཐར་
བསྐྱུངས། ཉེན་འབྲེལ་བཞེད་པའི་འབྲེལ་བ་དང་། ཐར་བྱིན་གྱི་སྟོར་མོགས་

གསུང་ཚུལ་མང་བེད།

མཆོག།

འབྲུངས་ལྟལ། མོག་ལྟལ་གྱ་རོད།

བཀུར་ས་ལོ། ༡༩༡༤

བདེས་ལོ། ༢༠༠༦

ཆོས་ལྟུང་། དགེ་ལྷན་ས།

ལྷ་མ་གཤེན་མ་གཤེན།

[illegible]

པས་མཁས་གྲགས་རྒྱལ། རྩོམ་མཁའ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་དུས་འཁོར་དབང་ཆེན་གང་གནང་གི་ཆོག་དཔོན་མཛད། ཞེ་གཅིག་པ་སྤྱི་ལོ་༡༧༥༤ ལོར་ནས་རྒྱལ་འཛིན་བཟུང་བྱས་ཏེ་ལོ་ངོ་༡༩ རིང་ཁྲི་ལྷན་དུ་འོ་བརྒྱལ་ཆད་ལས་འདས་པ་བྱུང་། བཅོན་གྲོལ་ཐོབ་པ་ནས་ཕྱིར་སླ་བྱང་དུ་ཕེབས་ཞིང་། སྤྱི་ལོ་༡༧༩༡ ལོར་སླ་བྱང་དཔོན་པར་ཆོས་སློབ་སྐྱུར་འབྱེད་བྱུང་བ་ནས། དུས་འཁོར་གྱ་ཆད་གི་འདོན་ཆོག་གར་ཐིག་དབྱངས་གསུམ། ལུན་མོང་རིག་གནས་ཀྱི་འཆད་ཉན་སོགས་མང་ནས་གསོས། སྤྱི་ལོ་༡༧༩༡ ལོར་ལྷ་ས་སྐྱན་ཅིས་ཁང་གིས་གདན་དྲངས་ཏེ་མཁས་མང་བཅོ་སྟེང་བརྒྱད་དུས་འཁོར་ལུགས་ཀྱི་གོ་ལ་ལྷགས་སློག་མར་གྲགས་པ་བཞེངས་སྐྱོན་གནང་། སྤྱི་ཕྱིར་རང་དཔོན་དང་ཕྱོགས་ནས་ཕེབས་པའི་དོན་གཞེར་བ་མང་པོར་སྟན་སུམ་དང་། སྤྱི་སོགས་དཔེ་བྲིད་སྐྱ་ཆོ་སྟོམས་པར་མཛད། སྤྱི་ཕྱིར་སླ་བྱང་དང་། སྐྱ་འབུམ། དངུལ་རྩ། མཆོ་སྟོན་མདའ་བཞི་སོགས་སུ་དུས་འཁོར་དང་རྒྱུད་ལྗེ་དུ་མའི་སྟོས་བསྐྱངས་བཞེངས་སྐྱོན་དང་། རེབ་གོང་རོང་བོ་དཔོན་ཆེན་དུ་དུས་འཁོར་སྟོས་བསྐྱངས་ཀྱི་བྲིད་ཞིབ་རྒྱས་སུ་བསྟུལ་བ་སོགས་རྒྱུད་ལྗེའི་བསྟན་པ་མང་ནས་གསོ་བའི་མཛད་ཁུར་སྐྱབས་ཆེན་བསྐྱངས། བཅམས་ཆོས་དབྱངས་ཅན་སྤྱི་མདོའི་འགྲེལ་ཆེན་སོགས་སྟེགས་བཅ་དུག་ཅམ་ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་གིས་དཔར་སྐྱོན་བྱས་འདུག་པ་དང་། ད་དུང་ཡང་དེར་མ་འཁོད་པའི་བཅམས་ཆོས་མི་ཉུང་བ་བཞུགས་པར་སྤང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༠༦ ལོར་འཆི་བ་ལ་རང་དབང་འབྱོར་བའི་རྟགས་མཆན་སྟོ་ཡུལ་ལས་འདས་པ་བཅས་སྐྱ་གཤེགས། ཁོང་གིས་དགྲུང་གངས་༤༥ ལྷེང་གནང་བའི་གསུང་རྩིས་ཞིག་ཏུ། ཐོག་མའི་ལྷེ་ཁྲག་སྤྱད་སོག་ཡུལ་དུ་བཏབ། །བར་ཀྱི་ཐོས་བསམ་བཟུང་གིས་འབྲིལ་དུ་བྱས། །མཐའ་མའི་ལེགས་སྐྱེས་ཕྱིར་བས་མི་ལ་སུལ། །འདར་འདར་

ལག་སོར་ངལ་ཁྱད་རེ་འབྲས་གྲུབ། །ཅེས་གསུངས་ཡོད།

མཆན། འཛམ་དབྱངས་མཁྱེན་རབ་བྱ་མཚོ།

འབྲུངས་ལྗེ། ལོ་ཆེ་ཁོག

འབྲུངས་ལོ། ༡༩༡༩

འདས་ལོ། ༡༩༩༡

ཆོས་རྒྱུ། རྟོན་མ།

ཟུར་བཞོན་མདོར་བསྐྱུས།

འདི་བ་དགུང་ལོ་ལྷ་བར་རྫོང་དཀར་དུ་ཐེབས། ཤེལ་དགོན་བཟང་ཤིས་
འབྲེལ་གྱི་དགེ་བཤེས་སྐུ་ཕྱག་ལས་སྟན་ངག་སོགས་སྦྱངས། དེལ་མགོ་མཁྱེན་
བཅའི་དངོས་སློབ་དུ་གྱུར། ཟླ་ལོ་༡༩༥༥ ལོར་རྒྱས་བཅོན་དུ་བཅུག ཟླ་ལོ་
༡༩༩༡ ལོར་བཅོན་འོག་དུ་འདས།

མཆན། འཛམ་དབྱངས་ལྷོ་བཟང་བསྟན་དར།

འབྲུངས་ལྗེ། ལྷ་ཆོང་ལེ་བྱ།

འབྲུངས་ལོ། ༡༩༡༩

འདས་ལོ། ༢༠༠༥

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལྷགས།

ཟུར་བཞོན་མདོར་བསྐྱུས།

འདི་བ་རྩ་རྒྱའི་ཤིང་བཟང་རིན་པོ་ཆེས་མེད་ཆོས་རྗེ་སྐུ་ཕྱིང་ལྷ་བར་

432 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མེད་ལྷ་གསལ་ཆེན།

ཐག་བཅད། ལྷ་ཆང་དགོན་པར་ཆོས་ཞུགས་གནང་། ཕྱིས་སྤྱི་བདེ་བཟུངས་ཤིང་
འབྲེལ་དུ་ཐུགས་གཉེར་གནང་ཞིང་ཆོས་འདུལ་བའི་བསྐྱབ་ཁྲིམས་ཤིན་དུ་
གཙང་བར་བཤད། སྤྱི་ལོ་༡༧༥༥ ལོ་ནས་ལོ་ངོ་༡༥ རིང་རྒྱས་བཅོན་དུ་བཅུག་བསྟན་
པ་ཡང་དར་སྐབས་སྤྱི་བདེ་བཟུངས་གཉེར་འཕྲོ་སྐྱོང་མཛད་སྐབས། ལྷ་ཆང་
ཆོ་བཞིའི་སྤྱི་དཔོན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རེ་ནན་ཞུས་པ་ལྟར་ལྷ་ཆང་དགོན་བསྐྱར་
གསོ་གནང་། གསུང་ཚུལ་ཐོར་བུ་བའང་ཡོད། མཆོ་སྟོན་ཕྱོགས་སུ་ཨ་ལགས་
ཆོས་རྒྱུ་ཆང་བེར། རྣམ་ཐར་མང་རའི་ཤེས་རབ་བསྟན་དར་གྱིས་བཙུགས་
པ་ཡོད།

མཆོན། འདམ་དབྱངས་ཤིས་རབ་རྒྱལ་མཆོན།

འབྲངས་ལྷལ། དཔལ་རྒྱལ་ཆེ་བ།

འབྲངས་ལོ། ༡༧༩༠

འདས་ལོ། མི་གསལ།

ཆོས་རྒྱུ། རྟོན་མ།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟན།

འདི་བ་ཆེ་བ་ཤེར་ཤང་སྤྱུལ་སྤྱུ་ཡིན། དགྲང་ལོ་གསུམ་པར་ཨ་མཆོག་
འདམ་དབྱངས་མཁྱེན་རབ་རྒྱ་མཆོས་འདུ་མི་ཐམ་པའི་སྤྱུལ་སྤྱུར་ངོས་འཛིན་
མཛད། བརྒྱུད་པར་མདོ་བེལ་གཞོན་རྒྱུ་ཆེས་ཀོང་སྤྱུལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཆོའི་སྤྱུལ་
སྤྱུར་ངོས་འཛིན་མཛད། བཅུ་བཞི་བར་དར་རྒྱས་ཆོས་འཁོར་སྤྱི་བཟུངས་
གྲུ་ཞུགས། མཁན་ཆེན་ཆེ་དབང་རིག་འཛིན་སོགས་ལས་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྟོན་

པ་བཞེས། རྫོགས་ཆེན་དགོན་དུ་རྒྱ་གཞུང་བཅུ་གསུམ་ལ་སྦྱངས། བཅུ་བདུན་
 པར་རྫིང་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤྲུགས་ལུགས་ལ་སྦྱངས། ཉེ་ཤུ་བར་མཁན་ཆེན་འཆི་མེད་
 ཡེ་ཤེས་ལས་བསྐྱེན་པར་རྫོགས། ཉེར་གཅིག་པར་རང་ཡུལ་དུ་ཕེབས། ཟླ་
 ཡུལ་དར་རྒྱས་བྱམས་ཆེན་ཆོས་སྤིང་དུ་ལོ་དགུ་འཁྲུང་གི་འཕྲི་ལས་ཁུར་བཞེས། ཟླ་
 ལོ་༡༧༥༩ ལོར་རྒྱ་གཞུང་གིས་བཙོན་དུ་བཅུག། ཟླ་ལོ་༡༧༩༠ ལོའི་རྗེས་ནས་
 རང་དགོན་ཉམས་གསོ་ཡར་རྒྱས་ཀྱི་སྐབས་སོ།།

མཆན། ཆེ་བ་མཁན་པོ་འཇམ་དཔལ།

འབྲུངས་ཡུལ། མདོ་སྐྱོད་དཔལ་བྱུང་ཆེ་བ།

འབྲུངས་ལོ། ༡༧༡༧

འདས་ལོ། ༡༧༧༣

ཆོས་རྒྱུ། རྫིང་མ།

རྒྱུ་བརྗོད་མདོར་བསྐྱུས།

འདི་བ་རྒྱུང་དུས་ནས་རྫོགས་ཆེན་དགོན་དུ་ཞུགས། ཨ་བུ་ལྷ་རྒྱལ་
 སོགས་ལས་རིག་གནས་ལ་སྦྱངས། ཟླ་ལོ་༡༧༥༩ ལོར་རྒྱས་དགོན་པ་བཙོན་
 རྩེ་རང་ཡུལ་དུ་བསྐྱོད། དགུ་ཕྱུགས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ལ་འབད་བེད། ཟླ་ལོ་༡༧༩༠
 ཅམ་ནས་དཔེན་པར་ཕེབས། རོན་བཞི་བར་འདས།

མཆན། བྱ་བུ་མཁན་ཆེན་ཆོས་དབྱིངས་བྱུང་བཟའ།

འབྲུངས་ཡུལ། གཞིར་ཉ་འི་སྤྲུགས་སྤྲུག་རྩོ་སྤྲུག།

434 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

འབྲུངས་ལོ། ༡༩༣༠

འདས་ལོ། ༡༩༩༧

ཆོས་རྒྱུད། རྟོན་མ།

བྱུང་བ་རྫོད་མདོར་བསྟན།

འདི་བས་བྲུགས་ཚུང་སྤྱལ་སྤྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་བཟང་ལོ་ལས་བྱང་གཏེར་
རྫོགས་ཆེན་སྟོན་འགྲེ་གསན། འཁོར་གདོང་གཏེར་ཆེན་འཆི་མེད་རིག་འཛིན་
དང་གཡུ་ལོག་སྤྱལ་སྤྱི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆན་སོགས་བསྟེན། རྩ་སྟོན་དགེ་གོང་
པོད་སྤྱལ་མདོ་སྨད་སྟེན་པའི་ཉི་མ་ལོ་རྩ་བཅུ་ཕྱག་དུ་མར་བསྟེན་ཏེ་དབུ་
པར་དང་སྟེན་ཕྱོགས་ལ་སྦྱངས། ཀོང་སྤྱལ་པད་མ་ཁྱི་མེད་ལེགས་པའི་ཆོ་
གོས་དང་། མཁན་པོ་གང་ཤར་སོགས་ལས་ཟབ་ཆོས་མང་པོ་གསན། སྤྱི་ལོ་
༡༩༥༤ ལོའི་དུས་འཛིན་མཁྱེན་ནས་བདོག་པ་སྦྱེ་བའི་ཆོགས་ལ་བསྟོན་ཟེར།
སྤྱི་ལོ་༡༩༥༤ ལོ་དང་རིག་གསར་སྐབས་སྟེན་མའི་སྟན་དང་བྱིང་བའི་ན་བཟང་
སྤྱད་དེ་བྱི་ཚུལ་དུ་ནད་པ་དང་སྟོན་པ་གང་ཡིན་དོ་མི་ཆོད་པ་མཛད་པས་རྒྱ་
གཞུང་གི་དོ་ཆ་བདག་གིས་སྐྱགས་མ་ཁེལ། སྤྱི་ལོ་༡༩༧༩།༡༩༩༧ བར་གསེར་
རྟའི་ལི་མདོ་ངེས་དོན་མདོ་སྨད་ཆོས་འཁོར་སྤྱི་གི་གདན་ས་མཛད།
གསོག་པ་དང་ཀོ་པགས་ཀྱི་ན་བཟང་མི་བཞེས་ཟེར། དགྲུང་གུངས་ལ་པ་
མི་སྤང་ལོར་འདས།

མཆན། མཁན་བྱུང་བསྟན་ལོ་ཤིས་དཔལ་བཟང་།

འབྲུངས་ལུལ། མགོ་ལོག་མ་རྟོན།

འབྲུངས་ལོ། ༡༩༣༠

འདས་ལོ། ད་ལྟ་འཛོལ་བཞུགས་ཀྱི་སྐབས།
 ཆོས་རྒྱུ། ལྷིང་མ།
 ཟུར་བཞུད་མདོར་བསྐྱུས།

འདི་བས་ཀ་ཐོག་མཁན་པོ་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོ་ལས་དགེ་ཚུལ་གྱི་
 ལྷོ་མ་པ་བཞེས། དགྲའ་ལོ་ཉེར་གཉིས་པར་མཁན་པོ་ཆོས་སྒྲོལ་དང་། ལྷོང་
 ཟུར་མཁན་པོ་བཀྲ་ཤིས་རྒྱ་མཚོ་ལས་བསྐྱེན་པར་རྫོགས། དགྲའ་ལོ་ཉེར་ལྔ་བར་
 ཀ་ཐོག་དྲུག་མཁན་སྐྱུངས་མཛད། ལྷིལ་1944 ལོ་དང་66 བཅས་སུ་དགོན་
 པ་གཏོར་ནས་ཐུལ་དགེ་འདུན་པ་རྣམས་ལ་རྒྱ་ཆས་སྤྲོས་ཀྱང་། འདི་བཙུན་
 ལོས་ཡ་མ་བྲལ་བའི་ངང་གནས་ཟེར། དགྲའ་བྲངས་དྲུག་བཅུ་བ་ལྷིལ་1970
 ལོར་དགེ་ཚུལ་སྒྲོང་རྒྱུང་ཤས་ཤིག་བསྐྱབས་ཏེ་འདུལ་བསྐྱེན་གསེ་བའི་དབུ་
 བཅུགས། ལྷིས་འདུལ་བསྐྱེན་གསེས་པའི་སྐྱོན་གྲགས་རྒྱས་ཏེ་ཐག་ཉེ་རིང་མང་
 པོ་ནས་འོངས་པའི་བསྐྱབ་བྱ་མང་པོ་དགེ་ཚུལ་སྒྲོང་གི་ལྷོ་མ་པ་ལ་བཀོད། ཆོས་
 རྫོང་འཇིགས་མེད་ཐུན་ཚོགས་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་ཀྱང་མདོ་སྐྱོད་ཀྱི་འདུལ་བ་
 འཛིན་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་ཆོགས་པ་མང་པོའི་ནང་དུ་བཞུགས་བཞིན་གནང་། ད་
 ལྟ་སྐྱུ་འཛོལ་བཞེས་སྐབས་སོ།

མཆེན། འཇམ་དབྱངས་བསྐྱེན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ།
 འབྲུངས་ལུལ། མང་རའི་བན་ལུལ།
 འབྲུངས་ལོ། 1930
 འདས་ལོ། 1970 ཟང་།
 ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།

436 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

ཟུར་བརྗོད་ཨདོར་བསྐྱུས།

འདི་བའི་མཆན་ཡོངས་གྲགས་ལ་ཨ་ལགས་ཀྱི་ཐོ་ཆང་ཟེར། སྤྱི་ལོ་
བཟའི་མེས་འབྲིལ་དུ་སྐྱུགས་གཉེར་གནང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་རང་ལྷུལ་དུ་
ཐེབས་ཏེ་བན་བྱལ་སྤྱི་བ་མང་གཞིར་བྱས་ཏེ་དཔོན་པ་འདེབས་ཅིས་མཛད་
ཀྱང་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་རྒྱས་བཙོན་དུ་བཅུག་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༡ ལོ་ནས་བན་བྱལ་
ཆོ་དྲུག་གི་གྲ་རྒྱུན་བསྐྱུས་ཏེ་བན་བྱལ་སྐར་གསར་སྐྱོང་ཆོགས་བཟའི་མེས་
ཆོང་བདབ།

མཆན། དགེ་འདུན་གྱི་མཆོ།

འབྲུགས་ལྷུལ། རྒྱ་ཆོང་གོང་བ།

འབྲུགས་ལོ། ༡༩༣༠ ཡས་མས།

འདས་ལོ། ༢༠༠༣

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།

ཟུར་བརྗོད་ཨདོར་བསྐྱུས།

འདི་བས་བཟའི་མེས་འབྲིལ་དུ་སྐྱུགས་གཉེར་གྱིས་མཁས་པར་གྱུར།
བསྐྱེད་པ་ཡང་དར་སྐབས་སྤྱི་ཆང་དཔོན་དུ་འཆད་ཉན་སློབ་དཔོན་གནང་
སྤྱི་ལོ་སློབ་མང་པོ་བསྐྱུངས། ཡོངས་གྲགས་ཨ་གྲ་ཆོང་ཆང་ཟེར།

མཆན། ལྷ་ལྷེ་ཨ་བྲུ་ཆོང་དགེ་འདུན་བསྐྱུས་འཛིན།

འབྲུགས་ལྷུལ། རོང་གོང་ལྷ་ལྷེ།

འབྲུག་ས་ལོ།

༡༩༣༠

འདས་ལོ།

ད་ལྟ་ཞལ་བཞུགས་བཞིན་པ།

ཆོས་རྒྱུ།

དགེ་ལུགས།

ཟུར་བཞོད་མདོར་བསྡུས།

འདི་བའི་མཆན་ཡོངས་གྲགས་ལ་ལྟ་སྟེ་ཨ་ཁུ་ཆང་ཟེར། རོང་བོ་དང་
དབུས་དགའ་བྱང་དུ་ཐུགས་གཉེར་གནང་སྟེ་མཁས་པར་གྱུར། ཟ࿃་ལོ་༡༩༥༤
ལོ་དང་རིག་གསར་སྐབས་བཙོན་འདྲུག་དང་ངལ་ཚུལ་སྟེག་སྦྱོང་སྦྱོང་མི་
འབྱུང་པ་བྱས། ཟ࿃་ལོ་༡༩༥༡ ལོར་ཆོས་སྒོ་བསྐྱར་འབྱེད་བྱས་པ་ནས་རོང་བོ་
དགོན་ཆེན་གྱི་འཆད་ཉན་ཉམས་གསའི་ཐུགས་འགན་ཀླང་བཞེས་གནང་སྟེ།
ད་ལྟ་རོང་བོ་དགོན་ཆེན་དུ་བཞུགས་པ་དང་སྟོགས་སུ་བྱིན་པའི་མཁས་པ་མང་
བོ་བསྐྱེད་བསྐྱང་གནང་བ་འདི་བའི་བཀའ་དྲིན་ཡིན། བཅམས་ཆོས་བསྐྱབ་
བྱ་སྒྲུབ་དོར་གསལ་བའི་མེ་ལོང་དང་། ལྷ་སྐྱབ་དགོངས་རྒྱན་གྱི་དགག་ལན་
ལྟ་བུ་དུ་བའི་ཐུན་པ་མེལ་བར་བྱེད་པ་ཤེས་རབ་ཉི་མའི་སྤང་བ་ཤོགས་སྤང་།

མཆན།

མཁེས་རིས་པ་ཤ་བོ་ཆེ་རིང་།

འབྲུག་ས་ལྷུ།

རེབ་གོང་མེད་གོ་གསོང་།

འབྲུག་ས་ལོ།

༡༩༣༠ ཡས་མས།

འདས་ལོ།

མ་དེས།

ཆོས་རྒྱུ།

མ་དེས།

ཟུར་བཞོད་མདོར་བསྡུས།

ཁོང་གི་འབྲུངས་ལོ་མི་གསལ་ཡང་། ཟ࿃་ལོ་༡༩༩༧ ལོའི་སྤང་ཆར་དུ་

438 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

སྤྱི་ལོ་ཐོག་ཀྱི་ཕྱི་ལོ་གཞིགས་ན། འབྲུངས་ལོ་གོང་ལྟ་ཡིན་ནམ་སྟམ། ཁོང་
 དགྲུང་ལོ་བདུན་ནས་བཟུང་རང་གི་ཁྱ་བོའི་མདུན་དུ་བོད་ཀྱི་ཐང་གའི་རི་མོ་
 འབྲི་ཚུལ་སྦྱངས། མདོ་དབྱས་ཁམས་གསུམ་གྱི་དགོན་སྡེ་ཁག་གི་ཐང་ག་དང་
 ལྗེ་བས་རིས་སོགས་མང་བོ་འབྲི་བཞེངས་གནང་། དགྲུང་ལོ་བརྒྱ་དགུའི་སྤྱི་
 རྒྱ་ནག་གི་རི་མོ་གྲགས་ཅན་གྲང་ཏ་ཆན་ཞེས་པའི་རྩེས་སུ་འབྲངས་ཏེ་དུན་ཉིང་
 གི་ལྗེ་བས་རིས་བཟུ་འབྲི་བྱས། ཁོང་གིས་རྒྱ་ནག་གི་རི་མོ་འབྲི་བཞེངས་བྱེད་
 ཐུབ་པ་མ་ཟད། དེ་དང་བོད་སྐད་རྒྱ་དང་དེང་རབས་ཀྱི་རི་མོ་བྱང་འབྲེལ་
 ཐོག་གིས་པའི་ལྗེ་བས་རིས་དང་ཐང་ག་མང་བོ་ཡོད་ཅིང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༡ ལོར་
 རྒྱ་ནག་དང་ཉི་ཉོང་སྐད་རྒྱ་བཟོ་ཆལ་མཉམ་འབྲེལ་འགན་བཞུར་ཐོག་ཁོང་
 གི་ཐང་ག་སངས་རྒྱལ་གྱི་འབྲུངས་རབས་ནམ་ཐར་ཞེས་པར་གཟེངས་ཏེ་གས་
 ཐོབ། གཞན་ཡང་ཁོང་གིས་གྲིས་པའི་སྤྱི་ལོ་གསར་ཆུལ་བོད་དང་། རྒྱ་བཟུང་
 བོད་ལ་ཐེབས་པ། རིག་བྱེད་ལྟ་མོ། དཔལ་ལྷན་ལྟ་མོ་སོགས་ཐང་ག་བརྒྱ་བཞི་
 ཅུ་སྤྱི་ལོ་༡༩༩༡ ལོར་དུ་འབྲུན་ནས་མཛེས་རིས་དཔེ་སྟུན་ཁང་གིས་པར་དུ་བསྟན་
 པའི་རེབ་གོང་པར་རིས་སྟུ་ཆལ་ཉིང་བརྒྱད་ཅེས་པའི་དཔེ་དབུ་བཞོད།
 ཁོང་ལ་རྒྱལ་ཡོངས་བཟོ་ཆལ་མཛེས་རིས་སྟོབ་དཔོན་ཆེན་མོའི་མཆན་ཏེ་གས་
 གུང་ཐོབ།

མཆན།	སྤྱི་ལོ་ཐོག་ཀྱི་ལོ་འདིན་རྟོ་རྩེ།
འབྲུངས་ལུལ།	སྤྱི་ལོ་འབྲིལ་བྱུག
འབྲུངས་ལོ།	༡༩༣༡
འདས་ལོ།	༡༩༩༥

ཚུ་ལྟེན། ལྟེན་མ།

ཡུམ་གྱི་ཁྱེད་ཀྱི་ཡུམ་གྱིས།

འདི་བ་ཁམས་རྒྱ་རྒྱ་སྤངས་གསུམ་པ་ཡིན། རྒྱ་རྒྱ་སྤངས་ནས་མདོ་
སྤྲེགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པ་ལ་རྒྱ་རྒྱ་སྤངས་ཏེ་མཁས་པར་གྱུར། གསུང་ཚེམ་
སྤངས་གི་འཕྲངས་རབས་དང་། བྱིས་རྒྱ་རྒྱ་སྤངས་མི་རྟག་པ་བརྗོད་བྱར་བྱས་
པ་འགའ་རེ་ཡོད།

མཆོད། རྩོམ་པ་པ་ལྟ་བུ་གྲུ་མཆོད།

འབྲུངས་ལྷུང། མང་རའི་ཀ་བརྒྱ།

འབྲུངས་ལོ། ༡༩༣༡

འདས་ལོ། ད་ལྟ་ཞལ་བཞགས།

ཚོས་ཐུང་། དགེ་ལྷན་ས།

ལྷན་བཞུག་པའི་ལྷན་པ་ལྟེན་པ།

འདི་བའི་མཆན་གཞན་ལ་ཨ་ལགས་སྟོན་མཐུད་ཀྱང་བེད། ལྷ་མོ་དག་
འདུན་བརྟན་འཛིན་ནོར་བུས་སྟོན་མཐུད་སྒྲུལ་སྐྱར་སྤྱགས་ཐག་བཅད། མང་
ཡུལ་ཐར་ལུལ་དགོན་པར་སྤྱགས་གཞེར་གནང་། ཟ࿃་ལོ་༡༩༥༥ ལོར་སྐར་ལགས་
ཆོགས་ལྷན་འགྲུབ་སྤྱི་འཇུག་པའི་ཀ་བརྒྱའི་ཀྱར་སྐར་ཞིག་ཡོད་པ་རྒྱ་དམར་
ཁྲིམ་བཅོམ་ནས་སྟོང་ས་སོང་བ་བསྐྱར་འདེབས་ལྟ་བུས་ཀ་བརྒྱའི་ལུན་ཆོགས་
ཆོས་སྤྱི་དགོན་རྒྱུང་བཏབ། ད་ལྟ་དེར་འཛིན་སྟོང་གནང་བཞིན་བཞུགས།

440 མདོ་སྨད་གྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

མཆན། གཞི་ཆེན་དཔོན་སྤྱལ།
 འབྲུང་ལྟལ། མ་རྒྱུ་ལྷ་ར།
 འབྲུང་ལོ། ༡༩༣༣
 འདས་ལོ། ༡༩༩༧
 ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།

འདི་བ་རྒྱུད་དུ་འཛིན་སྐབས་ནས་ཀམ་མོག་དཔོན་ཆེན་སོགས་སུ་བྱ་སར་
 བཞུགས། གསར་རྒྱུད་རིས་མེད་གྱི་ཆོས་སྒྲོར་ལོ་བརྒྱ་གཉིས་ལ་སྤྱངས། དུས་
 འགྱུར་སྐབས་བཅན་ཕྱོད་དུ་ཐེབས་ཏེ་འབྲས་སྤྱངས་སྒྲོ་མང་དུ་ཆོས་ཞུགས་
 བྱས། སྒོ་བ་གཉེར་མཐར་ཐིན་ཏེ་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པའི་བྱ་སྒྲོར་མང་ད།
 གོང་ས་མཆོག་གི་བཀའ་དཔོན་ས་བཞིན་འབྲུག་སྤྱུག་མཐོན་གྱི་ཡོངས་
 འཛིན་གནང་། ཕྱིས་སུ་མདོ་སྨད་དུ་ཐེབས་ནས་གཞི་ཆེན་དཔོན་མ་ལག་དང་
 བཅས་པའི་བསྟན་བཅུག་གཅིག་ཚུགས་མང་ད།

མཆན། འཛིན་མེད་ལུན་ཆོག་ས་འབྲུང་གནས།
 འབྲུང་ས་ལྟལ། མགོ་ལོག་ཕྱོགས།
 འབྲུང་ས་ལོ། ༡༩༣༣
 འདས་ལོ། ༡༩༥༤
 ཆོས་རྒྱུ། རྟིང་མ།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།

འདི་བ་རྗོ་བྱ་བ་སྤྱི་ཐོང་གཉིས་པ་ཡིན། མདོ་མཁའ་བཅེ་སོགས་ཀྱིས་

གོང་མའི་ཡང་གིད་དུ་རྩོས་འཛིན་གནང་། མདོ་མཁྱེན་བཙེ་དང་དཔལ་སྤྱུལ་
སོགས་བཞེན་ཏེ་ཟབ་ཆོས་ལ་སྦྱངས། རྫོགས་ཆེན་ལ་བཞེན་ནས་བྱུང་བ་བཞེས།
མགོ་ལོག་ལྷགས་མོ་སེན་རིང་ཞེས་པའི་རྒྱལ་འགོང་ཞིག་ཡོད་པ་རྩ་བའི་ལྷགས་
མོ་སྤྱུལ་སྦྱོར་བསྦྱུས་ནས་འདུལ་དུ་བཅུག རྒྱུན་དུ་བྱུང་སྟེ་གདན་ས་སྟོན་གོས་
བྱུང་། ལྷགས་ལ་རྒྱལ་པོའི་དབུ་སྐྱེད་ཡང་བཞུགས། དགྲུང་གྲངས་༩༠ ཙམ་
ལ་འབྱུང་ནད་ཀྱིས་གཟིམ་ལམ་དུ་གཤེགས། མདོ་མཁྱེན་བཙེ་ཆེད་མེས་
གནང་སྟེ་ཕུན་ཆོགས་འབྱུང་གནས་ཁྱེད་ཤི་བ་རེད་གསུངས་ནས་གཟུགས་
ཕུང་ལག་པས་ལན་གསུམ་མནན་པས་དར་གྱིས་བཞེངས་ཏེ་རྡོ་རྗེ་དཀྱིལ་ཀྱང་
དང་བདུན་ཕྲག་གཅིག་ལ་བསྟན་སྐད།

མཆེན།	ལྷ་རྒྱུད་སྟོན་བཟང་ཆོས་ཀྱི་དབང་བྱུག
འབྲུངས་ལུ་ལ།	རྡོ་རི་འདྲང་ཐང་།
འབྲུངས་ལོ།	༡༧༣༣
འདས་ལོ།	༡༧༦༠
ཆོས་རྒྱུད།	དགེ་ལུགས།
ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།	

འདི་བ་སྤྲུ་རྒྱུད་སྟེ་ཐེང་བཞི་བ་ཡིན། བཟ་ཤིས་འབྱེལ་དུ་མདོ་སྐད་སྐད་
ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ལ་སྦྱངས། རྡོ་རི་ར་རྩ་དགོན་པ་མེ་སྟོན་གོར་བ་སྐྱེད་གསོ་རྒྱ་
བསྐྱེད་མཛད་དེ་བསྦྱངས། ཆོས་དཔལ་ཞིང་དགའ་སྟོན་ཆོས་འཁོར་སྤྱི་ལོ་
དུས་འཁོར། སྟོན་པ། རྒྱུད་པ་བཅས་ཀྱི་སྤྱིར་ལོ་གསུམ་གསུམ་བཞུགས། ཕྱིས་
ཅོ་ཞེ་དགོན་ཆེན་ཀྱི་སྐུ་མ་དང་རྡོ་རི་ར་རྩ་དགོན་ཀྱི་སྤྱི་བ་གནང་། འདི་བའི་

442 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མེ་སྒྲ་གྲགས་ཆེན།

སྐྱུ་གོང་མ་ལོ་གཉིས་ཐོག་འདས་སྟབས་སྐྱུ་ཕྱིང་གསུམ་པར་ཆེ་མཁན་ཡང་ཡོད།

མཆོན།	མཁན་པོ་དགོན་མཆོག་རིན་ཆེན།
འབྲུངས་ལྷུང་།	མདོ་སྨད་ར་ལྷུང་ཁྱི་རྒྱ།
འབྲུངས་ལོ།	༡༧༣༣
འདས་ལོ།	མི་གསལ།
ཆོས་རྒྱུ།	རྟེན་མ།
རྒྱུ་བརྒྱུད་མདོར་བསྟུན།	

དགྲང་ལོ་བདུན་པར་རབ་དུ་བྱུང་། ཆེ་སྤྱུལ་ཕྱག་མཛོད་རིན་ཆེན་གྲགས་པ་ལས་འབྲི་སྒྲིག་དང་རྟེན་མའི་ཆོས་སྒྲོར་འགའ་རེ་སྦྱངས། བཅུ་གཉིས་པར་ཁྲི་དར་རྒྱས་བྱམས་ཆེན་ཆོས་འཁོར་སྤྱི་དུ་ཆོགས་ཞུགས་བྱས། བཙུ་ལ་བར་མཁན་ཆེན་ཆོ་དབང་རིན་འཛིན་ལས་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྒྲིམ་པ་ཐོག་དེ་ཉིད་སྤྱི་མའི་གཙོ་པོར་བསྟེན་ཏེ་དབང་ལུང་ཁྲི་དར་གསུམ་སོགས་གསན། རྒྱུ་ཆོགས་ཆེན་དགོན་དང་། ཤར་དུང་རི་སོགས་སུ་སྤྱི་མའི་ཞབས་འབྲང་དུ་ཕྱེབས། ཉེར་གསུམ་ཚེས་ལ་བསྟེན་པར་རྒྱུ་ཆོགས། མདོ་སྨད་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་རབ་འབྱམས་ལ་སྦྱངས་པས་མཁས་པའི་གོ་འཕང་བརྟེན། ཕྱིས་མདོ་སྨད་འབའ་གཞུང་དུ་མཁན་ཆོ་དབང་རིག་འཛིན་གྱི་མདུན་དུ་ཕྱེབས། སྤྱི་ལོ་༡༧༥༤ ལོར་སྤྱི་མའི་ལུང་བསྟན་ལྟར་རང་ལྷུང་དུ་ཕྱེབས། ལོ་ངོ་ཉི་ཤུ་ལྷག་གི་རིང་བྱིམ་དུ་བཞུགས་སྐབས་ནང་གི་ཉམས་རྟོགས་འཕེལ། སྤྱི་ལོ་༡༧༩༠ ལོའི་རྗེས་འབའ་ཤིང་ཁྲི་དགོན་གྱི་ཁྲིར་བཞུགས། དགོན་པ་ཉམས་གསོ་མཛད། ད་ལྟ་བཞུགས་བཞེན་པ་འདྲ།

མཆོད། ཤར་གདོང་སྒོ་བཟང་བཤད་སྒྱུ་བ་ཆུ་མཆོ།
 འབྲུངས་ལུ་ཡ། བ་ཡན་བྱ་བྲུང་གྲུང་ཡི་དགོན་ཆར།
 འབྲུངས་ལོ། ༡༩༣༣
 འདས་ལོ། ༢༠༠༩
 ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།
 ཟ࿃་ར་བརྗོད་མདོར་བསྐྱུས།

འདི་བ་ཤར་གདོང་སྒྱུ་བཟང་བཤད་པ་ཡིན། ལ་གྱ་འདམ་དབྲངས་དཔལ་
 ལྷན་གྱིས་གོང་མའི་ཡང་སྤྱད་དུ་ངོས་འཛིན་གནང་། དགྲུང་ལོ་བདུན་པར་
 བྱ་བྲུང་དུ་གདན་སར་བཀོད། བེ་སི་སྒོ་བཟང་བསྐྱན་པ་རྒྱ་མཆོ་ལས་རབ་དུ་
 བྱང་། སན་ཁྲོན་ཨ་ལགས་ཡང་གྱ་སྒོ་བཟང་བསྐྱན་རྒྱུ་པ་སོགས་ལས་སྐྱན་
 ལུ་མ་དང་སྐར་ཆེས་སོགས་སྐྱུ་མོང་རིག་གནས་ལ་སྐྱུངས། རྗེ་འཇིགས་མེད་
 དམ་ཆོས་རྒྱ་མཆོད་དང་། ཆོ་ཏན་ཞབས་བྱུང་འཇིགས་མེད་རིགས་པའི་སྒོ་གྲོས་
 སོགས་ལས་མདོ་སྐྱོད་ཀྱི་གཞུང་ལ་གསན་སྦྱོང་རྒྱ་ཆེར་གནང་སྟེ། བཀའ་
 བརྒྱ་རབ་འབྲུམས་པའི་མཆོན་བཏགས་སྐྱུངས། སྒྲ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འབྲེལ་གྱི་
 སྒྲ་ཁོ་འཇིགས་མེད་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཆོད་དང་། རྗེ་སྤྱི་དགེ་བཤེས་ཤེས་རབ་
 རྒྱ་མཆོ། དབང་ལུང་བྲིད་གསུམ་མང་དུ་མཛོདས། ཟ࿃་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་མཆོ་སྒྲོན་
 མི་རིགས་སྒོ་བཟོན་གྱི་བོད་ཡིག་དགེ་ཆན་དུ་ཕེབས། ཟ࿃་ལོ་༡༩༥༩ ལོ་ནས་
 ལོ་ངོ་༣༠ རིང་རྒྱ་གཞུང་གིས་འཛིན་བཟུང་བཅོན་འདུག་སོགས་སྐྱུག་ལས་
 མནར་གཅོད་བཏང་། ཟ࿃་ལོ་༡༩༧༩ ལོ་ནས་སྤྱི་ཡང་མཆོ་སྒྲོན་མི་རིགས་སྒོ་བ་
 ཆོན་བོད་དགའི་སྐྱུགས་འགན་བསྐྱར་བཞེས་གནང་། ཟ࿃་ལོ་༡༩༩༧ ལོ་ནས་
 པཌ་ཆོན་རིན་པོ་ཆེའི་བཀའ་དགོངས་བཞེན་གྲུང་གི་བོད་བརྒྱུད་མཐོ་རིམ་
 ནང་བསྐྱན་སྒོ་བ་སྤྱི་དགེ་ཆན་དུ་ཕེབས་ཏེ་ལམ་རིམ་སྒོ་སྦྱོང་སོགས་འཆད་

444 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུ་མེ་སྒྲ་གྲགས་ཆེན།

ཁྲིད་གནང་། བཅུ་མས་ཆོས་རྟོགས་བརྗོད་དང་། དཀར་ཆག་སྟོན་ངག་
གནས་བརྟེན། སྤུལ་སྒྲ་ཕྱུར་བྱོན་སོགས་མང་ཞིང་། ལམ་ཁྲིད་གནང་བ་བྱ་
སྟོབ་དག་གིས་དེ་བུ་གཟུགས་སུ་དཔར་སྒྲུབ་བྱས་པའང་སྤྲེགས་བཅ་དུ་མ་ཡོད་
པ་བཅས་བོད་ཀྱི་ཆོས་རིག་ཉམས་གསོ་ལ་མཛད་རྗེས་ཟབ་པ་ཞིག་ཡིན་ནོ།

མཆན།	ཆིས་རམས་པ་བཅུ་འབྲུག་བྱ་མཆོ།
འབྲུགས་ལྟལ།	མདོ་སྨད་ཟེ་འོ།
འབྲུགས་ལོ།	༡༩༣༩
འདས་ལོ།	༢༠༠༩
ཆོས་རྒྱུད།	དགེ་ལུགས།
རྒྱུར་བརྗོད་མདོར་བཟུས།	

འདི་བུ་དགྲུང་གྲངས་བཅུ་གཅིག་པར་སྤྲ་བྲང་བཟུ་གིས་འབྲིལ་གྱི་
རྟོར་གྲུ་ཆང་དུ་ཆོས་ཞུགས་གནང་། གྲུ་ཆང་གི་འདོན་ཆ་དང་སྐར་ཆིས་སོགས་
ལ་སྦྱངས་པ་སྤུལ་དུ་བྱུང་བ་གནང་། ཁོང་ཚུང་དུས་ནས་མཆན་ཉིད་ཀྱི་གཞུང་
ལུགས་ལ་སྦྱང་འདུན་གྱིན་དུ་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡང་། བཞུགས་སའི་འདིག་ཉེན་དགེ་
ཆན་དུ་འབོད་པའི་སྤྲ་ཆན་དེ་རྒྱུད་གྲུ་བ་མགོ་མཁྲེགས་གིག་ཡིན་སྟབས་ཁོང་
ལ་མཆན་ཉིད་གསན་སྦྱོང་གནང་རྒྱུ་དང་། དཔེ་གཟིགས་གནང་རྒྱུར་བཀག་
འགོག་ཆེན་པོ་བྱས། དེའི་རྒྱུན་གྱིས་ཁོང་གིས་དགེ་ཆན་ཉལ་བྱིན་མཆོམས་མར་
མེ་སྐམ་ནང་དུ་བཞག་སྟེ་དཔེ་གཟིགས་གནང་དགོས་པའི་སྦྱོང་ལ་འཕྲད། རྒྱུན་
དེ་ལྟ་བུས་དགྲུང་ལོ་བཅུ་དགྲུ་བར་དབུས་སུ་ཐེབས་ཏེ་འབྲས་སྦྱངས་སྟོ་མང་
དུ་གཞུང་ཆེན་ལ་གསན་སྦྱོང་མཛད། སོ་གཅིག་པར་སྤྲ་མདོ་སྨད་དུ་ཐེབས་

ཏེ་པཎ་ཆེན་སྐུ་མེད་བརྩ་བའི་ཡོངས་འཛིན་བསང་ཁོག་འཛིགས་མེད་སོགས་
 བསྟེན་ཏེ་མདོ་སྐྱོད་ཀྱི་གནས་དང་བཅས་པར་ཟབ་སྤྱོད་གནང་སྟེ་མཁའ་
 པའི་གོ་འཕང་བརྟེན། ལྷི་ལོ་1744 ལོར་རྒྱ་གཞུང་གིས་བོད་ཀྱི་དཔོན་མེ་ཡོངས་
 རྫོགས་གཏོར་བཅོམ་བཏང་བ་ནས་ཁོང་གོང་གསེབ་དུ་བཞུགས་དགོས་བྱུང་
 ཡང་། གོང་ཕྱེད་ཅིས་གཉེར་བའི་ཕྱག་ལས་ཀྱི་ཞོར་ལ་བོད་ཀྱི་སྐར་ཅིས་རིག་
 པའི་སྐར་ལ་བསམ་གཞིགས་ཀྱིས་ས་གཤོང་གི་རི་མོ་རྒྱུ་མེད་ཅིས་སུ་སྐར་
 ལྷངས་གསར་བཏོད་གནང་། ཕྱིས་སྟོག་ཅིས་དར་བྱབ་བྱུང་བ་ནས་སྐར་ཅིས་
 ཡོངས་རྫོགས་སྟོག་ཅིས་ཀྱི་ལམ་ནས་བཀོལ་སྤྱོད་བྱེད་ཐུབ་པའི་རིག་པ་གསར་
 བཏོད་མངོན། བཅའ་སྐྱོང་གཙོ་བོ་སྐར་ཅིས་ཀྱན་འདུས་ནོར་བུ་སྟེགས་བཅ་
 གཉིས་དང་། རྒྱས་ཅིས་འཇམ་དབྱངས་དབྱེས་པའི་མཆོད་སྲིན། ཅིས་ཀྱི་རྣམ་
 གངས། ཅིས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ། བདེན་བཞིན་རྣམ་གཞག་སོགས་ཡོད། ཁོང་ནི་མཁའ་
 པའི་ཡོན་ཏན་གཅིག་པུ་ལྷན་པ་ཞིག་མ་ཡིན་པར། མཁའ་བརྩན་བཟང་གསུམ་
 ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡོངས་སུ་ཆང་བའི་སྟེན་མཆོག་ཅིག་ཡིན་ལ། སྐུ་ཆོ་གང་བོར་སྟོན་
 ཉམས་ལེན་དང་། དཔེན་པའི་རི་ཁོད་དུ་བཞུགས་རྒྱུ་མཉེས་པོ་གནང་མཁན་
 ཀྱི་བྱ་བལ་བ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན། ཁོང་གིས་ལོ་ངོ་བརྩ་ཕྱག་གཉིས་ལྷག་གི་རིང་ལ་
 རུབ་བྱང་མི་རིགས་སྟོབ་གུ་ཆེན་མོ་དང་། མཆོ་སྡོན་མི་རིགས་སྟོབ་གུ་ཆེན་
 མོ། བོད་སྡེ་སྐྱོད་སྐྱོན་ཅིས་ཁང་། བོད་བརྒྱུད་མཐོ་རིམ་ནང་བསྟན་སྟོབ་
 སྤང་སོགས་སུ་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་སྣ་ཆོགས་འཆད་ཁྲིད་གནང་ཞིང་། ཁོང་
 གི་སྟོབ་མཁའ་པ་མང་བོས་བོད་གངས་ཅན་ཀྱི་སྡེ་སྐྱོད་ཡོངས་སུ་མ་བྱུབ་པ་
 མེད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། གྲུང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་ཞིབ་འཇུག་སྟེ་གནས་ཀྱི་ལས་
 འཛིན་པ་དང་། བོད་བརྒྱུད་མཐོ་རིམ་ནང་བསྟན་སྟོབ་སྤང་གི་ཞིབ་འཇུག་
 པ། བོད་སྡེ་སྐྱོད་སྐྱོན་ཅིས་ཞིབ་འཇུག་ཁང་གི་མཆོན་འཛིན་ཆོགས་གཙོ། རུབ་

446 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

བྱང་མི་རིགས་སློབ་ཆེན་གྱི་སློབ་དཔོན་ཆེན་མོ་སོགས་ཀྱི་མཆན་གནས་བཞེས།

མཆན། དགེ་བཤེས་བྱམས་པ་འབྲིན་ལས།

འབྲུངས་ལུལ། ལྷ་ཆོང་རྒྱ་མང།

འབྲུངས་ལོ། ༡༩༣༩

འདས་ལོ། ༡༩༩༠

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྡུས།

འདི་བ་རྒྱུད་དུས་སྤྱི་ཆོང་དགོན་པར་ཆོས་ཞུགས་ཀྱིས་ཐུགས་གཉེར་གནང་། ཕྱིས་སྤྱི་བྱང་དུ་ཐེབས་ཏེ་མདོ་སྨད་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས། རྒྱ་དམར་སློབས་རྒྱུ་ཆོང་དགོན་ཁང་དུ་བཅུག་ཅིང་། བསྟན་པ་ཡང་དར་སྐབས་སྤྱི་ཆོང་དགོན་དང་ཐར་གྲུལ་དགོན་གཉིས་བསྐྱར་བཞེངས་ལ་ཕན་གྲོགས་ཆུ་ཆེར་གནང་། མཆོ་སྟོན་ཞིང་ཆེན་དང་མཆོ་སྟོན་བཅས་སུ་བོད་སྐད་ཁྲིད་སྟོན་དང་། ལྷག་པར་མང་ལུལ་གྱི་སེར་རྒྱ་པལ་མོ་ཆེར་བོད་ཡིག་སློབ་ཁྲིད་དང་སློབ་གྲུའི་མཆན་འཛིན་སློབ་དཔོན་གནང་བ་སོགས་བཀའ་བྲིན་ཤིན་ཏུ་ཆེ། གསུང་ཚོམ་ཡང་སྤྲ་དང་ས་རིས། སྤྲན་ཅིས་སྤྲན་སུམ་སོགས་མང་དུ་ཡོད། མཆན་གཞན་ཁ་ཁྲ་ཞིངས་སྤྲན་པ་ཡང་བེད།

མཆན། དགེ་བཤེས་རྒྱལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཆོ།

འབྲུངས་ལུལ། ཤིས་ཆོང་རྒྱ་རྒྱུ་རྒྱ་བ།

འབྲུངས་ལོ། ༡༩༣༤

འདས་མོ། ༡༩༥༤
 ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བཞོན་ཨ་དོར་བསྐྱུས།

འདི་བས་རང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་བར་གིས་ཆང་སྐར་གསར་དུ་བསྐྱུས་
 ཆད་དང་པར་བྱིན་སོགས་ལ་སྦྱངས། སྤྱི་ཟ࿳་བཟང་གིས་འབྲིལ་དུ་ལོ་ངོ་གཉིས་
 རིང་དབྱ་ཆད་ལ་སྦྱངས། བྱིས་དབྱས་སུ་ཐེབས་ཏེ་འབྲས་སྒོ་མང་འདུལ་བ་
 མཁན་པོ་ཁྲལ་ཁ་བྱབ་བསྟན་ཏེ་མ་སོགས་བཞེན་ཏེ། མདོ་སྐྱུས་ཀྱི་གཞུང་
 ལུགས་ལ་སྦྱངས། ཟ࿳་ལོ་༡༩༥༥ ལོར་རྟག་ས་ཆོས་སྐར་དུ་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་
 ཨང་དང་བོ་ཐོབ། མ་སུ་རིས་སུ་དགེ་ཆན་འོས་སྦྱོང་ལ་ཞུགས། ལྷ་ར་ཁ་གཙུག་
 ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་དུ་ཨ་ཅཱའི་ལག་བྱེད་ཐོབ། ཟ࿳་ལོ་༡༩༥༩ ལོ་ནས་ལྷ་ར་
 ཁ་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་དུ་རྒྱ་གཞུང་སློབ་དཔོན་གྱི་ཁྱུང་འགན་བཞེས།
 ཟ࿳་ལོ་༡༩༦༩ ལོར་སྒོ་མང་མཁན་གྱིས་ཐེབས་ནས་ལོ་ངོ་གསུམ་ལ་སྦྱོང་ཁྱུང་
 མཛད། དགྲུང་ལོ་རེ་གསུམ་པར་འདས། བཅམས་ཆོས་ཆད་མའི་དཀའ་
 གནད་གསལ་བར་བྱེད་པའི་དུས་ཀྱི་མེ་ལོང་ཞེས་པ་འཕགས་པོད་གཉིས་སུ་
 དཔར་སྐྱོན་བྱས་ཡོད།

མཆེན། རི་མོ་བ་ཤུགས་ཅན་སྒོ་བཟང་གིས་རབ།
 འབྲུངས་ལྷལ། ར་བ་བྲུལ།
 འབྲུངས་མོ། ༡༩༣༩
 འདས་མོ། འཆོ་བཞུགས་ཀྱི་སྐབས།
 ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྐྱུས།

ཁོང་གིས་རང་ལོ་བརྒྱད་པ་ནས་ཞང་པོའི་བྱང་དུ་བོད་ཀྱི་ཐང་ཀའི་
 སྐོར་སྐྱེས། གྱི་ལོ་༡༧༩༡ ལོར་ཀྱང་དབྱང་མི་རིགས་སློབ་སྦྱོང་ནས་མཐར་
 ཕྱིན་ནས་ཏེ། ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་མང་ཆོག་ས་སྐྱ་ཆལ་ཁང་དུ་བྱག་ལས་གནང་།
 ཁོང་གིས་བོད་ཀྱི་སློབ་རྒྱུན་རི་མོ་དང་དེང་རབས་རི་མོ་བྱང་འབྲེལ་ཐོག་ རྒྱ་
 བཟའ་བོད་ལ་ཐེབས་པ་དང་། འགྲོ་མགོན་འཕགས་པ་དང་སེ་ཆེན་རྒྱལ་བོ་
 མངལ་འཛོམས་བྱང་བ། ཐོན་མི་སམ་རྟོ་ཏ། ལྷ་འོད་འོག་གི་བཙེ་སེམས། མ་
 ཅིག་དཔལ་ལྷན་ལྟ་ལོ། དབྱངས་ཅན་མ་སོགས་རི་མོ་མང་དག་ཞིང་ཆེན་དང་
 རྒྱལ་ཕྱི་ནང་གི་མངོས་རིས་དཔེ་དེབ་དུ་བཀོད་ཡོད་ཅིང་། སྐབས་གཉིས་པའི་
 རོ་མོ་སླ་རིའི་བྱ་དགའ་ཡང་ཐོབ། རྒྱལ་སྤྱིའི་མངོས་ཆལ་བ་དང་ཆེད་མཁས་
 པ་དག་གིས་ཁོང་ལ་རྒྱ་ཆལ་བ་གྲགས་ཅན་གྱི་བྱ་དགའི་བཟང་རྟགས་མང་བོ་
 སྤུལ། ཁོང་གིས་བོད་ལྗོངས་ཚུལ་རིག་མཉམ་འབྲེལ་ཆོག་པའི་འཕུས་མི་དང་།
 རྒྱ་ནག་མངོས་ཆལ་གྲོས་ཆོག་ས་བོད་ལྗོངས་ཡན་ལག་ཆོག་པའི་ལས་འཛིན་
 པ། ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་གྲིད་གྲོས་ཀྱི་འཕུས་མི་བཅས་ཀྱི་ལས་འགན་ཁུར་ཏེ་བོད་
 གངས་ཅན་གྱི་སློབ་རྒྱུན་རི་མོའི་ཐོག་ལ་བྱས་རྗེས་ཆེ་བར་བཤད།

མཆན།	སེ་ར་ཡང་སྐྱུལ།
འབྲུང་ལུལ།	གསེར་རྟའི་ཕྱི་ལྟོད།
འབྲུང་ལོ།	༡༩༣༥
འདས་ལོ།	༡༩༥༩
ཆོས་རྒྱུད།	རིས་མེད།

ཟུར་བརྗོད་ཨདོར་བསྐྱུས།

འདི་བ་དབུས་སུ་ཕེབས་ནས་ལོ་གསུམ་ལ་སློབ་གཉེར་གནང་། ཨོ་ཆུན་
ནམ་ཐར་ངི་མེད་པ་དམ་དཀར་པོ་སོགས་གསུང་ཚོམ་མང་དུ་མཆིས། སུར་
བ་སོགས་གཉེར་ཆོས་ཀྱང་ཡོད་ཟེར། དུས་འགྱུར་སྐབས་ལོ་བཅུ་དྲུག་རིང་རྒྱའི་
བཙོན་ཁང་དུ་བཞུགས། བཙོན་གྲོགས་ནམས་ནད་དང་ལུ་གེ་ལས་གྲོལ་བར་
མཛད་པ་སོགས་གྲུབ་བརྟེས་ཀྱི་མཛད་པའི་སྐོར་ནམ་ཐར་དུ་གསལ།

མཆན།

འབྲེང་བ་སྐལ་བཟང་སྐྱེ་བའི་སངས་ཤེས་པ།

འབྲེངས་ལྗེ།

གིས་ཆང་ལྷ་རི་ཨགྲུལ།

འབྲེངས་ལོ།

༡༩༣༥

འདས་ལོ།

༡༩༥༩

ཆོས་རྒྱུ།

དགེ་ལྷན།

ཟུར་བརྗོད་ཨདོར་བསྐྱུས།

འདི་བས་གདན་ས་བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་དུ་སློབ་གཉེར་གནང་སྟེ་མཁས་
པར་གྱུར། ཨ་མཆོག་ལམ་རིམ་གྲུ་ཆང་གི་དོ་རྩེ་འདོན་པ་དང་། ཁྱིལ་འོག་གསུམ་
ལ་བསྐྱེད་ས། ལྷ་བྱང་རྒྱུད་པའི་ཁྱིལ་འོག་གསུམ་དང་། ཆོགས་ཆེན་ཁྱིལ་གསུམ།
ཤིས་ཆང་སྐར་གསར་གྱི་ཁྱིལ་གནས་བསྐྱེད་དོན་ལ་སྐྱོན་མཛད་པ་བསྐྱེད་ས།
ལྷི་ལོ་༡༩༥༩ ལོར་རྒྱ་དམར་གྱིས་བཙོན་འདུག་འོག་རྒྱུན་འདས་སུ་གྱུར།

མཆན།

གྲུང་ཐང་འདིགས་ཨེད་བསྐྱེད་པའི་དབང་ལྷན།

450 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

འབྲུངས་ལུལ། མཛོད་དགེ་བྱམས་མེད་མོན་ཆེན།

འབྲུངས་ལོ། ༡༩༣༦

འདས་ལོ། ༢༠༠༠

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།

ཟུར་བཛོད་མདོར་བསྟན།

འདི་བ་གྲུང་ཐང་གི་སྤྱུལ་སྤྱུ་ཕེང་དྲུག་པ་ཡིན། དགྲུང་ལོ་སྤུམ་ཅུའི་བར་
 མདོ་སྨད་གཞུང་ལུགས་རབ་འབྱམས་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས། ལྷི་ལོ་༡༩༥༤
 ལོར་གསར་བརྗེ་དོ་ལོག་པ་དང་། མདོ་སྨད་སྟོ་རྒྱུད་ཀྱི་ཟིང་འབྲུག་རྒྱས་འགོད་
 པའི་ཞེས་མིང་འོག་འདིན་བཟུང་བཅོན་འདུག་གིས་མི་ལོ་ཞེར་གཅིག་རིང་
 བཅོན་ལས་མནར་གཅོད་བྱང་། ཕྱིས་བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་གཙོས་བོད་གངས་
 ཅན་གྱི་ཆོས་སྡེ་མང་བོ་སྤྱར་གསའི་མགོན་དབྱང་མཛད། སློབ་གྲ་ཆེ་འབྲིང་
 རྒྱུང་གསུམ་ལ་ཐེབས་དབྱལ་བཞག་སྟེ་བོད་ཀྱི་ཆོས་རིག་བསྐྱར་གསའི་ཁྲུང་
 འགན་གཞན་འགན་མ་མཆིས་པ་བསྐྱུན། ཀྱུན་གཟིགས་པཎ་ཆེན་བརྩ་བའི་
 ཡང་སྲིད་དོས་འདིན་བྱེད་སྤྱངས་ཐོག་རྒྱ་གཞུང་ལ་དགོངས་འཆར་འདོམ་
 རོན་མེད་པ་གནང་བས་སྤྱར་རྒྱ་གཞུང་ལ་ཕོག་སྤྱུག་ཤོར། གསུང་ཆོས་གལ་
 ཆེན་གནང་སྐབས་རེ་རེ་བཞིན་ལགོང་ས་རྒྱལ་དབང་མཆོག་ལྷུང་དུ་བོད་ལ་
 ཐེབས་དགོས་པ་དང་། སྤྱི་ཆོ་ཞབས་པད་བཟན་རྒྱ་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་སློབ་ཚད་
 ཡིན་པའི་གསུང་བཤད་ཡང་ཡང་གནང་བས་རྒྱ་གཞུང་གི་མིག་གི་ཆེར་མར་
 གུར། གསུང་ཚོམ་ཡང་བསྐྱབ་བྱ་དང་མགྱར་མ་སོགས་དཔེ་རིང་ཤོག་སྟེབས་
 ༡༠ ཚ་གངས་ཅན་མངལ་རྒྱ་ཡོད། རྣམ་ཐར་རྒྱས་པ་བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་དགེ་
 བཤེས་ཆེན་པོ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོ་ཆོང་གིས་ལྷགས་ཚོམ་གྲུབ་ཡོད་འདུག་གྲང་
 ལག་སོན་མཐུང་། རྒྱ་མི་ཞིག་གིས་བྲིས་པའི་མཛད་རྣམ་སྤྱུལ་གྱི་འདིག་རྟེན་

ཞེས་པ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་པས། རྒྱས་པར་དེ་དག་ལ་གཟིགས་པར་བྱ།

མཆན། དགེ་འདུན་བཟང་གིས་སྐྱེ་མཆོ།

འབྲུག་ས་ཡུལ། བྱ་མདོའི་ཆོས་ཆ།

འབྲུག་ས་ཡོ། ༡༩༣༤

འདས་ཡོ། ༡༩༥༣

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལྷན།

རྒྱུ་བརྒྱུད་མདོར་བསྐྱུས།

འདི་བ་བན་ཤུལ་སྐྱེ་མའི་སྐྱེ་ཤིང་གསུམ་པར་ངོས་འདོན་གྱིས་ཆོས་
ལྷན་མཛད། དགྲང་ལོ་ཞི་ཤུའི་སྐྱེ་ཤིང་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་ཤིང་གསུམ་པར་གཉེར་
གནང་སྐྱེ་ལུ་མོ་བདེ་ཆེན་ཆོས་སྤྱི་དགེ་ལྷན་གསུམ་པར་གཉེར་
ཐོག་འདས། རྒྱས་པར་རྒྱས་པ་མ་མཐོང་།

མཆན། བྱ་དགེ་འདུན་པ་འབྲུག་ས་ཡུལ་གྱི་ཆོས་ཆ།

འབྲུག་ས་ཡུལ། མ་རྒྱུ་ཆོས་ཆ།

འབྲུག་ས་ཡོ། ༡༩༣༤

འདས་ཡོ། ༡༩༥༩

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལྷན།

རྒྱུ་བརྒྱུད་མདོར་བསྐྱུས།

འདི་བ་བྱ་དགེ་འདུན་པ་འབྲུག་ས་ཡུལ་གྱི་ཆོས་ཆ། བྱ་དགེ་འདུན་པ་

452 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

དུ་ཐུགས་གཉེར་གནང་། དེ་གཉི་དུས་འཁོར་དོ་རྗེ་འཛིན་པ་གནང་། མཛོད་
དགེ་སྐར་རྟེན་དང་། ཁ་གྱའི་སྐུ་ལྷང་། ཨ་མཆོག་བྱང་པོ་ཐང་། བྱ་དགེ་བཅས་
ཀྱི་ཁྲིར་བཞུགས། ཟ࿃་ལོ་༡༧༥༩ ལོར་རྒྱ་དམར་གྱིས་བཙོན་དུ་བཅུག་ནས་
བཤོར་ས།

མཆོག།	དགེ་བཤེས་སྐལ་བཟང་ཐབས་མཁས།
འབྲུངས་ཡུལ།	སེས་ཆང་ལྷ་རི་ཨགུལ།
འབྲུངས་ལོ།	༡༧༣༩
འདས་ལོ།	༡༧༧༧
ཆོས་རྒྱུད།	དགེ་ལུགས།
རྒྱུར་བརྗོད་མདོར་བཅུས།	

འདི་བ་རྒྱུད་དུས་ཤིས་ཆང་སྐར་སར་དུ་ཞུགས། དབུས་སུ་ཕེབས་ནས་
འབྲས་སྒོ་མང་དུ་སྒོ་ཁྲལ་ཁ་དགེ་བཤེས་ངག་དབང་ཉི་མ་སོགས་བཞུན་ཏེ་མདོ་
སྐགས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ལ་སྦྱངས། ལྷ་རམས་པའི་མཆོན་བཏགས་བཞེས།
ལར་ཏ་ཆེས་མཐོའི་གཙུག་ལག་སྒོ་བ་གཉེར་ཁང་ནས་ཨ་ཅཱའི་ལག་བྱིར་
བཞེས། ཟ࿃་ལོ་༡༧༩༠ ལོ་ནས་སྒོ་མང་མཁན་ཁྲིར་ཕེབས་ཏེ་ལོ་ངོ་གསུམ་ལ་
བསྐྱུངས། སོག་ཡུལ་དང་ནོ་ལུ་རིས་ལ་ཏ་ཾ་(New Zealand)སོགས་ལ་ཕེབས་
ཏེ་འགོ་དོན་བསྐྱུངས། ཟ࿃་ལོ་༡༧༧༧ ལོར་སྐུ་ཡུལ་མདོ་སྨད་དུ་ཕེབས་ནས། ཤིས་
ཆང་སྐར་སར་དུ་དགོན་དུ་འདས།

མཆན། རྫོག་གྲུབ་འདིག་མ་མེད་འབྲིན་ལས་དཔལ་འབར།
 འབྲུངས་ལུལ། མདོ་སྐྱོད་གསེར་ཁོག
 འབྲུངས་ལོ། ༡༩༣༥
 འདས་ལོ། ད་ལྟ་འཆོ་བཞུགས་ཀྱི་སྐབས།
 ཆོས་རྒྱུ། རྒྱུ་ལ།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྡུས།

འདི་བ་རྫོག་གྲུབ་སྐྱེ་ལེང་བཞི་བ་ཡིན། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཐོག་མ་
 མེ་ཡོས་སྤྱི་ལོ་༡༩༣༥ ལོར་མདོ་སྐྱོད་གསེར་ཁོག་ཏུ་འབྲུངས། རྫོག་གྲུབ་དགོན་
 པའི་མཆོད་གཞིས་ལྟ་ཞེའི་ཁོངས་ཡིན་པ་འདྲ། ད་ལྟ་འབྲས་ལྗོངས་སུ་བཞུགས།
 བཅའ་ས་ཆོས་རྫོག་གྲུབ་སྐྱེ་ལེང་རིམ་བྱོན་གྱི་ནམ་འབྲས་ལྗོངས་སུ་དཔར་སྐྱོན་
 བྲས་པ་སྤང་།

མཆན། སྤིང་བཟའ་སྐྱལ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆན།
 འབྲུངས་ལུལ། མདོ་སྐྱོད་དགེ་ལྡན།
 འབྲུངས་ལོ། ༡༩༣༥
 འདས་ལོ། ༡༩༩༩
 ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྡུས།

ཁོང་ནི་ཆེ་གཞུང་གི་བཟང་དགོན་བཟའ་གེས་བདེ་ལེགས་འབྲིལ་གྱི་
 དགོན་བདག་ཡིན། དགྲུང་ལོ་དགྲུབ་ནས་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པ་གཙོས་རིག་
 གནས་སྤྱི་ཆོགས་ལ་གསན་སྦྱོང་བྱེད་མགོ་བཅའས། ཁོང་ནི་བོད་ཀྱི་ཆོས་རིག་

454 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་བྲགས་ཆེན།

སྤྱི་དང་ལྷག་པར་གསོ་བ་རིག་པ་ལ་གཞན་དྲིང་མི་འདྲིག་པའི་མཁས་པ་ཆེན་
པོ་ཞིག་ཡིན་ལ། ཁོང་གིས་བསྐྱེད་བསྐྱིད་གནང་བའི་སྤྱན་པ་དོན་པན་ལྷན་
པ་མང་པོ་བྱུང་ཡོད། རིག་གནས་གསར་བརྗེ་མཛད་སྤྱད་སྤྱི་ལ་ཉེ་སྐབས་ཏེ་སྤྱི་
ལོ་༡༩༡༥ ལོ་ནས་བཟུང་ཁོང་གིས་ཆ་སྟོ་དང་མགོ་ལོག་མཆོ་སྟོ། བྱ་བྱང་སོགས་
ས་གནས་དང་དགོན་སྡེ་མང་དག་དུ་གསོ་རིག་གཙོ་བོ་དེ་གི་རིག་གནས་དཔེ་
ཁྲིད་གནང་ཞིང་། བརྒྱུ་མས་ཆོས་གསོ་རིག་ཤེས་བྱ་ཀྱན་བདུས་ཆེན་མོ་ལས་
བོད་ཀྱི་གསོ་རིག་ཆོན་པ་དང་། བོད་ཀྱི་གསོ་རིག་འབྲིང་རིམ་སློབ་གྲྭ་ཁག་གི་
སློབ་དེབ། ཞན་ཆུང་གནམ་རྫོང་གི་ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྟུས། ལ་མོ་གསེར་ཁྲི་
དུ་ཐོག་ཐུ་རིམ་བྱོན་གྱི་ནམ་ཐར། བོད་སོག་ཆོས་འབྱུང་སོགས་ཡོད་ཅིང་། སྤྱི་
ལོ་༡༩༡༦ ལོར་མཁས་དབང་ཁྱོ་རུ་ཆེ་ནམ་མཆོ་སྟོན་དུ་གདན་དྲངས་ཏེ་ཐུ་
ཏིག་བདུན་ཅུ་གཙོ་བོ་དེ་སྤྱན་སྡེ་བ་སྤྱོད་གསར་བཟོ་གནང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༣
ལོར་མཆོ་སྟོན་ཞིང་ཆེན་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་གིས་ཁོང་ལ་ཞིང་ཆེན་རིམ་
པའི་ཆེད་ལས་མཁས་པའི་མཆན་སྟན་གནང་། རྒྱལ་ཁབ་མི་རིགས་འཕུས་མི་
ལྷན་ཁང་དང་། གྲུང་གོའི་ཆོན་རིག་ལག་རྩལ་མཐུན་ཆོགས། ངལ་རྩལ་མི་
དོན་སྡེ་ཁག་སོགས་ཀྱིས་གཞུང་སྐྱོད་དང་བྱ་དགའ་གནང་། རྒྱལ་ཡོངས་
སྲིད་གྲོས་འཕུས་མི་དང་། ཆ་སྟོ་ཁུལ་སྲིད་གྲོས་གཙོ་གཞིན། མཆོ་སྟོན་བོད་
སྤྱན་ཁང་གི་མཆན་འདྲིན་སྤྱིང་གཙོ། མཆོ་སྟོན་ཞིང་ཆེན་བོད་སྤྱན་རིག་
གཞུང་ལྷན་ཆོགས་ཀྱི་གཙོ་གཞིན་བཅས་ཀྱི་མཆན་གནས་ཐོབ།

མཆན།

འཆོ་བྱེད་བསྟན་པ་རྒྱ་མཆོ།

འབྲུངས་ཡུལ།

ཅ་ཡུས་བྲག་དམར།

འབྲུངས་མོ། ༡༩༣༥
 འདས་མོ། ༡༩༣༧
 ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བརྒྱུད་མདོར་བསྡུས།

འདི་བར་བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་དུ་བསྟན་པ་སྲུག་དཀར་མར་འཕོད། རང་
 ལོ་བརྒྱད་པར་ཐང་བྱང་སྟན་པ་གྲ་ཆང་དུ་ཞུགས། སྟན་རམས་པ་ཤེས་རབ་རྒྱ་
 མཆོ་སོགས་ལས་རྒྱུད་ཀྱི་བཤད་ལུང་དང་སྟན་ཀྱི་ལག་ལེན་ནམས་ཉམས་སུ་
 བཞེས། དགྲ་ལོ་དགྲའི་སྟོང་ཀུན་མཁྱེན་ལ་བ་ཆེན་མོར་བྱི་མ་རྒྱུད་སྟོར་
 རྒྱགས་སུ། རིམ་བཞིན་བཤད་རྒྱུད་དང་མན་ངག་རྒྱུད་སོགས་སྟོ་འཛིན་
 གནང་། ཉེར་གཉིས་སྟོང་དབུས་སུ་འབྲས་སྤངས་ཆོས་གྲར་ཞུགས། རྒྱགས་
 རི་རིག་བྱེད་འཕྲོ་པན་སྤིང་དུ་ཐང་སྟན་ཆོས་གྲགས་སོགས་བརྟེན་ནས་རྒྱུད་
 བཞིའི་ལུང་ཁྲིད་བྱག་ལེན་ལ་སྤྱངས། ཕྱིར་རང་དགོན་དུ་ཕེབས་པའི་ལམ་
 དུ་སྟོ་སྟན་ངོས་འཛིན་ལ་བཙོན་པ་གནང་། གྲ་ཆང་དུ་སྟོ་སྟན་ངོས་འཛིན་དང་།
 བྱད་ཀྱི་རྒྱུ་དང་འབྲས་སུ་སོགས་བཤད་རྒྱུད་སྐབས་གཞུང་ལ་ངེས་ཆ་དང་།
 བྱག་ལེན་ཀྱི་སྟོར་སོགས་ཐོགས་མེད་བྱུང་བས་སྟན་གྲགས་རྒྱས། ཕྱིས་སུ་མདོ་
 སྟན་བྱང་གི་དགོན་ཆེན་ཁག་དུ་གནས་གནས་མངལ་ལ་ཕེབས་པའི་ཞར་ལ་
 གསོ་དབྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་གལ་ཆེན་དོ་སྟན་དང་། སྟོ་སྟན་ཀྱི་སྟེ་གནས་དང་།
 སྟེ་དབྱིབས། རང་བཞིན་སོགས་ལ་དོགས་གཅོད་གནང་། ཉེར་ལྷན་སྟོབ་
 མ་སྟོང་བའི་མགོ་ཚུགས་ཏེ། སྟོབ་སུ་བརྒྱ་ཕྲག་ལས་འདས་པ་བསྟེད་བསྐང་
 བྱས། ཟླ་ལོ་༡༩༥༥ ལོར་ཀུན་མཁྱེན་སྐྱ་སྟོང་དུག་པའི་བཀའ་བཀོད་བཞིན་
 སྟན་པ་བྱས། ཟླ་ལོ་༡༩༥༩ ལོར་རྒྱས་བཙོན་ཁང་དུ་བཅུག ཕྱིས་སྟོད་གོ་ལ་
 ཐོབ་ནས་སྟན་པ་བྱས་ཆོག་པར་གྱུར། ལྷར་ཀྱི་སྟན་རྩིས་ལ་བསྐྱར་ཞིབ་དང་།

སྒྲུབ་པ་གྲུ་ཆང་། སྒྲ་བྲང་ཆེན་མོ། ཉང་ཆེན་ཁག་གི་སྒྲུབ་སྣ་ཕྱོགས་བསྟུས་ཀྱིས་
 སྒྲ་བྲང་དཔོན་པའི་སྒྲུབ་ཁང་ཞེས་པ་བརྩམས། གྲུབ་ཐོབ་རིལ་དཀར་གྱི་ཁ་
 ཆར་སོགས་གསར་སྣོན་བྱས་ནས་སྒྲ་བྲང་རིལ་དཀར་ཞེས་དམངས་ཁྲོད་དུ་
 དར་བྱས་ཏེ་ཅང་ཆེན་པོ་བྱང་། རིག་གནས་གསར་སྐབས་ཀྱང་གསོ་རིག་
 བསྟན་པ་སྤྱད་སྟོབ་ལ་འབད། དེའི་རྒྱུན་གྱིས་སྤྱད་རྒྱུ་གི་ཞུ་མོ་གཏོགས་ཏེ་
 ཉེས་རྒྱུང་ཐེངས་མང་བཤང་། གསོ་རིག་དཔེ་ཆ་མང་པོ་སྤྲས་སྤྱད་གིས་དཔེ་
 གཟིགས་གནང་། བཀའ་འཕྱུར་སོགས་འདམ་ཅིའི་ཆེད་ཚུ་ནང་དུ་སྤྱང་བཞེན་
 པ་ལས་དཔེ་རྒྱུ་སྤྲུལ་པ་ཆེ་དབང་གི་རྒྱུད་འབྲེལ་སོགས་ཟུར་སྟོབ། དེའི་
 རྒྱུན་གྱིས་དཔེ་ཆ་པོད་གྲངས་སུ་མ་རྩུག་རྒྱུ་བྱ་བ་ཉུ་བཀའ་ནས་རྒྱུང་རྟེན་དང་
 བཅས་ཁྲོམ་ལ་དེད། སྒྲ་མ་ཆོས་སྟོང་ལ་སྤྱབས་འདུག་ཞུས་པས་དཔེ་ཆ་ཆང་
 མ་ཕྱིར་འཕྱོར། རྒྱུ་ཉུ་གྲུབ་ཐོབ་རིལ་དཀར་སོགས་སྒྲུབ་སྣ་འགའ་རེ་སྟེབ་
 སྟོར་བྱས། སྤྱི་ལོ་༡༩༤༡ ལོ་ནས་ཀན་སུའུ་ཞིང་ཆེན་སྒྲུབ་རྩིས་ཞེས་འདུག་ཁང་
 གིས་བོད་སྒྲུབ་ལ་བརྟག་དཔྱད་ཞིབ་འདུག་བྱས། ཁོ་བཙུན་བོད་ཀྱི་སྒྲུབ་པས་
 ཉན་ཏེ་གསར་ངོས་ཟིན་མིན་དོགས་པ་སྟེས་ཏེ་མཁྲིས་བསྐྱར་ཅན་གྱི་ནད་པ་ཞེས་
 ལ་བརྟག་དཔྱད་བྱེད་དུ་བརྩམས། ཁོང་གིས་བལྟ་རེག་བྱི་གསུམ་གྱི་ལམ་ནས་
 བརྟག་དཔྱད་གནང་མཐར་མཁྲིས་བསྐྱར་ཡོད་པར་ཐག་གཅོད་མཛད། དེ་
 མཐུན་གྱི་སྒྲུབ་བཙུན་བཙུན་པས་ནད་པ་དྲག་ ཕྱིས་ཁོ་ཆོས་ནད་པ་ལ་དེང་
 རབས་འཕུལ་ཆས་ཀྱིས་བརྟག་སྐབས་བསྐྱར་བཞུས་པ་ཤེས་ནས་བསྟོད་
 བསྟུགས་བྱས་པས་སྒྲུབ་གྲགས་རྒྱས། སྤྱི་ཕྱིར་བོད་ཀྱི་གསོ་རིག་མི་ཤེས་པའི་
 སྒྲུབ་པ་དང་མཐོ་ཁྲིད་དག་ལ་བོད་སྒྲུབ་རོ་སྟོན་དང་། ཕྱི་ལུགས་སྒྲུབ་པ་མཁས་
 དབང་ཁག་ལ་ཚོད་པ་ཚོད་ལན་མང་པོ་གནང་བ་བརྒྱུད་ནས་བོད་ཀྱི་གསོ་
 རིག་ལ་བདེན་དཔང་ཐོབ་སྟེ། བོད་སྒྲུབ་ལག་ལེན་བྱེད་ཆོག་པའི་དཔང་ཡིག་

ཐོབ། རྒྱ་གཞུང་གིས་བཀའ་བཏང་སྟེ་ལོ་གསུམ་རེའི་དུས་བཅད་ཀྱི་ས་གནས་
ས་སའི་སློབ་མ་བསྐྱུས་ཏེ་དཔེ་བྲིད་དང་སྒྲན་སྒྱུར། རྩོ་སྒྲན་རོམ་འཛིན་སོགས་
ལག་ལེན་དམར་བྲིད་གནང་། ལྷིལ་1944 ལོར་མདོ་སྐྱོད་ཀྱི་བོད་ལུགས་སྒྲན་
ཁང་དང་བོ་བསང་ཚུ་རྫོང་བོད་སྒྲན་ཁང་བཅུགས་ཏེ་གཙོ་འགན་པ་གནང་།
སྤྱི་བྱང་དགོན་ལག་ཁག་དང་ས་གནས་གཞན་གྱི་སློབ་གཉེར་བ་མང་བོར་
དཔེ་བྲིད་གནང་། ཁོང་གིས་ཀུན་གཟིགས་པཎ་ཆེན་སྐྱེའང་བཅུ་བ་མཆོག་
གི་ཐུག་ཆར་ལན་དུ་མར་འདལ་ཞིང་། ཆེད་དུ་སྟེབ་པའི་སྒྲན་སྒྱུར་ཐེངས་མང་
བོར་ཕུལ། ཀུན་མཁྱེན་སྐྱེའང་དུག་པའི་སྤྱི་སྒྲན་ཞབས་ཞུ་ཞུས། མདོད་དགེ་
རྒྱུ་ཆ་དགོན་སྒྲན་པ་གྲུ་ཆ་དགེ་བྲི་བ་མཛད། ཁོང་གིས་གསོ་རིག་བསྐྱོན་པ་
གོང་མཐོར་སྟེལ་བའི་མཛད་རྗེས་ལ་གཞིགས་ཏེ་རྒྱལ་ཁབ་རིམ་པའི་བྱ་དགའ་
གཟེངས་ཏུགས་ཐེངས་མང་བཞེས།

མཆོག། རག་དབང་ཀུན་བཟང་།
བསྐྱེད་ས་ལུལ། ཁྱི་ཀའི་ལྷ་སྟེ།
བསྐྱེད་ས་ལོ། 1946
བདས་ལོ། 2006
ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།
རྒྱུར་བརྒྱུད་མདོར་བསྐྱེད།

ཡོངས་གྲགས་འདི་བའི་མཆོན་ལ་ཁྱི་ཀའི་ལྷ་སྟེ་ཀུན་བཟང་ཆང་དུ་
འཕོད། རྒྱུད་དུས་རབ་དུ་བྱུང་སྟེ་གཤོང་མོ་ཆེ་དགོན་དུ་ཞུགས། དབུས་སུ་
ཐེབས་ཏེ་དགའ་ལྡན་དུ་ལོ་རོ་གསུམ་རིང་གཞུང་ཆེན་ལ་ཐུགས་གཉེར་དང་།

458 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

སྤྱིར་མདོ་སྨད་དུ་ཐེབས་ཏེ་སྤྲོ་བྱང་བཟླ་ཤིས་འབྲིལ་དུ་ཐུན་མོང་རིག་གནས་
 དང་། དབུ་པར་ལ་གཙོ་བོར་སྐྱུངས་ཤིང་པར་སྤྱན་དམ་བཅའ་མཛད། སྤྱི་
 ལོ་༡༧༥༩ ལོར་དགོན་སྡེ་ཁག་གི་ཆོས་སྡོམ་བརྒྱབ་སྐྱབས་རང་ཡུལ་སྤྱི་ཁར་ཐེབས།
 རིག་གསར་མཐུག་རྫོགས་ནས་སྤྱི་ཁར་བོད་ཡིག་སྡོམ་འབྲིང་གི་དགོ་ཆ་
 གནང་། འདི་བ་རིག་གནས་སྤྱི་དང་ལྷག་པར་ཆེས་རིག་ལ་མཁས། བརྒྱམས་
 ཆོས་ཕྱག་མཛོད་གསུང་རབ་ཀྱི་ཆེས་གཞུང་རིགས་ལུན་སྤྱིང་ཐིག་སྤྱིང་ནས་
 རབ་བྱུང་བཅུ་བདུན་པའི་མེ་ལོས་ལ་ཆེས་མགོ་གསར་དུ་སྤྱོས་པའི་ཆེས་གཞུང་
 སྡོམ་གསལ་འབྲུག་དོགས་དང་། མ་དུ་ཅི་ནའི་ཆེས་རིག་བྱང་སྤྱོད་བདེན་ཆོག
 བྱ་ཆེས་ཀྱི་ནམ་གཞག་བཅས་ཆེས་གཞུང་ཆ་ལག་དང་བཅས་པ་གསར་ཆོམ་
 མཛད། སྤྱི་ཕྱིར་བུ་སྡོམ་མང་བོར་སྤྱོད་ཀྱི་འཆད་ཉན་གཟེངས་ཐོན་པ་
 གནང་། དགྲུང་གྲངས་བརྒྱད་ཅུ་བར་འདས།

མཆན། རག་དབང་ཡོན་ཏན་བཟང་ལོ།
 འབྲུངས་ཡུལ། འབྲུང་ཐང་།
 འབྲུངས་ལོ། ༡༧༩༩
 འདས་ལོ། ༢༠༠༣
 ཆོས་རྒྱུད། རྟོ་ནང་།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྡུས།

འདི་བ་འཛམ་ཐང་གདན་རབས་ཞེ་རྒྱག་པ་ཡིན་ལ། རྒྱུང་དུས་རག་
 དབང་ཆོགས་གཉིས་རྒྱ་མཆོས་བསྟན་འགྲོར་པན་པའི་གང་ཟག་དུ་ཡུང་
 བསྟན། རིག་ལུན་པས་དཀར་བོའི་ནམ་སྤྱོད་དུ་གྲགས། རྒྱུང་དུས་ནས་སྡོམ་

ཕྱོགས་གྲགས་པ་སོགས་བསྟེན་ཏེ་དུས་འཁོར་སྒྱུར་དུག་དང་། དབུ་ཕར་མཛོད་
འདུལ་སོགས་ལ་སྦྱངས་པ་མཛད། ཟང་ཐལ་དུ་འགྲོ་བ་དང་། ཐག་ལ་ཞབས་
རྗེས་བཞག་པ་སོགས་གྲུབ་ཉགས་མང་ཟེར། ལྷིལ་1942 ལོར་པེ་ཅིན་ནང་
བསྟན་མཐོ་རིམ་སློབ་སྦྱིང་དུ་ཞུགས། ཀུན་གཟིགས་པ་ཆ་ཆེན་རིན་པོ་ཆའི་
བཀའ་གནང་བ་བཞིན་རྫོགས་གྲུབ་མཐའ་བཙུམས། རང་བསྟན་ཞིབ་འཇུག་
པ་གཞོན་པའི་ཐོབ་ཐང་གནང་། རྫོགས་རྒྱ་ར་རྣ་ཐ་སོགས་ཀྱི་གསུང་འབུམ་
པོད་བརྒྱ་ལྷག་དཔར་བཞེངས་གནང་། གསུང་ཚོམ་རྫོགས་གྲུབ་མཐའ་
སོགས་པོད་ཁ་ཤས་ཡོད་ཟེར། ལྷིལ་1993 ལོར་པེ་ཅིན་དུ་འདས། འདས་
ཉགས་ལ་མཆན་ཐོན་པ་སྐུ་ཕམས་དེའི་རྒྱའི་ཆགས་ཤོག་ཁག་དུ་ཐོན་ཡོད་པར་
བཤད།

མཆན། མེ་བ་མཁན་པོ་བླུན་བསྟན་འོད་ཟེར།

འབྲུངས་ལུང། དཀའ་ཤུལ་མེ་བ།

འབྲུངས་ལོ། 1993

འདས་ལོ། 2003

ཆོས་རྒྱུ། རྒྱུ་མ།

རྒྱུར་བརྒྱུད་མདོར་བསྟན།

འདི་བས་དགྲུང་ལོ་དགྲུ་བ་ནས་དར་རྒྱས་བྱམས་ཆེན་སྦྱིང་དུ་ཆོས་
རིག་ལ་སྦྱངས། མདོ་ཟིལ་གཞོན་རྫོ་རྗེ་ལས་དགེ་རྒྱལ་གྱི་སྟོན་པ་བཞེས། ལྷིལ་
འཇུག་དང་ཡིད་བཞིན་མཛོད། དབུ་ཕར་སྟན་སོགས་ལ་སྦྱངས། དུང་རི་སྦྱབ་
གནས་སུ་སྦྱབ་པ་མཛད། ཞེར་གཅིག་པར་རྫོགས་ཆེན་དགོན་དུ་ཞུགས།

460 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

མཁན་པོ་རོ་ར་གཡང་སོགས་ལས་ཟབ་ཆོས་མང་པོ་གསན། རྩ་ཁྲི་ཁར་མཁན་
 པོ་ཐུབ་དགའ་དང་པོད་སྤྱལ་སོགས་ལས་མདོ་སྨད་ཀྱི་ཆོས་མང་དུ་གསན།
 སྤྱི་ལོ་༡༧༥༤ ལོར་དབུས་གཙང་དུ་གནས་མངའ་སྐབས་ཀྱང་མག་སྐབས་པས་
 ལྷོ་མོན་དང་འབྲུག་ཡུལ་བརྒྱུད་ཀྱང་ཁྱེད་ཀྱི་ཐེབས། གོང་ས་མཆོག་དང་ཁྱེད་
 སྐྱེ་མ། བདུད་འཛོམས། དེལ་མགོ་མཁྱེན་བཅེ་སོགས་ལས་སྤྱི་འགྱུར་བཀའ་
 གཏེར་རྒྱུ་གསན། སྤྱད་འདུལ་སྤོམ་རྒྱུ་འཛིན་པ་སྟག་ལུང་ཅེ་སྤྱལ་ལས་
 བསྟེན་པར་རྒྱུགས། ཀྱང་ཁྱེད་ཀྱི་སྟེགས་རྒྱུ་ཆེན་དགོན་དང་ནམ་གྲོལ་སྤིང་།
 རྩོར་གདན། ཁྱེད་ཀྱི་ལ་དུ་གས་སོགས་གནས་ངེས་མེད་མང་ད། སྤྱི་ཆེ་སྤྱད་
 དུ་གནས་ཆེན་ཉེར་བཞི་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་གྲགས་པ་ཀུལ་ལྟ་བུ་སྤྱད་སྤྱད་རི་ཁྱོད་
 བདེ་བ་སྟེ་བཞུགས། དོན་གསུམ་པར་འདས།

མཆོག། འཛིན་པ་མེད་དཔང་མོ།
 འབྲུངས་ཡུལ། ཟངས་དཀར།
 འབྲུངས་ལོ། མི་གསལ།
 འདས་ལོ། ༡༠༠༣
 ཆོས་རྒྱུད། རྩོ་ནང་ཡིན་ནམ་སྟེ།
 ཟུར་བརྒྱུད་མདོར་བཟུས།

འདི་བཙུན་རྩོ་སྤྱི་ལོ་དགུ་བ་ཡིན། ཆེས་གཏེར་ཁག་འཐུང་རྩོ་རྩོས་
 གོང་མཐོང་ཡང་སྤྱད་དུ་རྩོས་འཛིན་གནང་། དགུང་ལོ་བདུན་པར་ཟངས་དཀར་
 ཁང་དམར་དཔོན་བསོད་ནམས་བསྟན་འཛིན་གྱི་འཁོར་གྱིས་འཛོམས་ཐང་
 ཆོས་རྩོས་དགོན་དུ་གདན་དྲངས་ཏེ་ཁྱེད་ཀྱིས་ལྟུང་། དགུང་ལོ་བརྒྱུད་པ་ནས་

འབྲས་སྤྲུངས་དགེ་བཤེས་མཁའ་དབང་སྒོ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་དང་། སྒྲན་པ་
 ཐོགས་མེད་གཉིས་ཡོངས་འཛིན་དུ་བསྐྱོས་ཏེ་གསན་སྦྱོར་དབུ་ཚུགས། བཅུ་
 བདུན་པར་བྱངས་རིན་པོ་ཆེའི་མདུན་དུ་དུས་འཁོར་གྱི་དབང་ལུང་དང་ཁྲིད་
 བཤད་ལ་གསན་སྦྱོར་མཛད། དགྲུང་ལོ་རེ་བརྒྱད་ཉིད་རྒྱ་དམར་གྱིས་ཐོད་
 ཡུལ་འཛོམས་པར་བཅོལ་སྐབས་འདི་བས་ཐབས་མཁའ་གནང་རབས་ཟེར།
 དགྲུང་ལོ་བདུན་ཅུ་བར། ཟ࿳་ཁོན་རྒྱལ་བྱང་ཐོད་རིགས་རང་སྦྱོར་ཁྲུལ་གྱི་གཙོ་
 འཛིན་དུ་བསྐྱོས། རྒྱ་དམར་གྱི་སྒོ་ཁྲོའུ་ཨོན་ལའེ་ཡིས། འདི་བ་མི་ཁོན་
 ཞིང་ཆེན་རྒྱལ་བྱང་ཐོད་རིགས་རང་སྦྱོར་ཁྲུལ་འབྲུས་མི་ལྷན་ཁང་གི་འབྲུས་
 མིར་བསྐྱོས་པའི་བཀའ་ཡིག་གནང་། དགྲུང་ལོ་༡༤ བར་འདས།

མཆེན། སྒྲན་རི་ཁྲི་འབྲིན་ཡུང་རྟོགས་བསྐྱན་བའི་ཉི་མ།

འབྲུངས་ཡུལ། མདོ་སྐྱོད་གར་ཁོག

འབྲུངས་ལོ། ༡༩༣༤

འདས་ལོ། ཏཱ་ལྷ་འཚོ་བཞུགས་ཀྱི་སྐབས།

ཆོས་ཡུགས། ཐོན།

ཟ࿳་རབ་རྒྱུད་མདོར་བསྐྱུས།

འདི་བ་སྒྲན་རི་ཁྲི་འཛིན་སོགས་པ་ཡིན། རྒྱུད་དུས་ནས་རབ་དུ་བྱུང་
 ཉེ་མདོ་སྐྱོད་གར་ཁོག་དུ་ཐོན་ལ་སྤྲུངས། ཕྱིས་དབུས་སུ་ཐེབས་ཏེ་འབྲས་སྤྲུངས་
 སྒོ་མང་གྲ་ཆང་བྱང་རྒྱུ་ཁམས་ཆོན་དུ་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་གཞུང་ཆེན་དག་ལ་ཐུགས་
 གཉེར་གནང་། ཟ࿳་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་ཐོད་རྒྱུ་ཁོག་དུ་ཤོར་སྐབས་རྒྱ་གར་དུ་སྤྲུབས་
 བཅོལ་ལ་ཐེབས། དེ་ནས་དབྱིན་ཡུལ་དུ་ཐེབས་ནས་དབྱིན་རི་སྐད་ཡིག་ལ་

462 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

སྤྱངས་བཙོན་གནང་། དེ་ནས་ཡགོང་ས་སྤྱབས་མགོན་ཆེན་པོའི་བཀའ་བཀོད་
བཞིན་མ་སྲུ་རིའི་སློབ་དགེ་གནང་། རིམ་གྱིས་སྲུམ་ལའི་སློན་རི་བོན་དགོན་
གསར་འདེབས་སོགས་ཀྱི་ཁུར་ཆེན་བཞིས། རང་དགོན་གྱི་སློབ་གཉེར་བ་
རྣམས་ལ་དཔེ་བྲིད་དང་། ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་བོན་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་མཁན་མང་བོར་
བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་འཆད་བྲིད་ལམ་སྟོན་གྱི་མཛད་འགན་བཞིས་དང་བཞིས་
ལུས་སྲུ་བཞུགས་བཞིན་པའོ།

མཆན།

མདོ་སྨད་ས་བཤད་སྤྱབ་བྱ་མཆོ།

འབྲུངས་ལྟལ།

མགོ་ཡོག

འབྲུངས་ཡོ།

༡༩༩༠

འདས་ཡོ།

ད་ལྟ་ཞལ་འབྱུགས།

ཆོས་རྒྱུད།

རྟེན་མ།

རྒྱུ་བརྒྱུད་མདོར་བསྐྱུས།

འདི་བ་རྩོམ་རིམ་པོ་ཆེས་རྩོམ་བྱུང་དགོན་པའི་མཁན་ཆེན་དམ་ཆོས་
འོད་ཟེར་གྱི་སྤྱོད་རྒྱུད་དུ་ངོས་འཛིན་མཛད། རྒྱུད་རྒྱུས་ནས་སྤྱབ་ཏུགས་དང་
མངོན་ཤེས་སོགས་པ་མེད་ཟེར། རིག་གནས་སྤྱི་དང་བྱུང་པར་དུ་གསང་
སྤགས་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་རྣམས་ཚོལ་མེད་སྤྱོད་དུ་བརྩོམ། དགྲུང་ལོ་བརྒྱ་དགུ་བར་
ཀ་ཐོག་མཁན་ཆེན་སྐལ་བཟང་ལེགས་བཤད་བསྟེན་ཏེ་ཀ་ཐོག་བཤད་གྲུ་དང་
ཁ་སྤྱིང་བཤད་གྲུ་སོགས་འབྲིམས། སྟོམ་སྤྲིམས་གཙང་། ཁ་སྤྱིང་དགོན་དུ་
སྤྱོད་འཕུལ་གསང་བ་སྤྱིང་བོའི་སྤྱོད་གསར་འཇུགས་གནང་། དགྲུང་ལོ་༡༩༡༥
བར་མི་ལོ་ཉེར་བཞིའི་རིང་རྒྱས་སྤིག་ལས་ལ་བཀོལ། དགྲུང་ལོ་ང་གཉིས་པ་

ལྷི་ལོ་1917 ལོ་ནས་ཁ་སྐྱོང་དགོན་པའི་འདུ་ཁང་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་གསར་
བཞེངས་མངོན། དགྲུང་ལོ་རེ་གཅིག་པར་ཀུན་གཟིགས་པའི་ཆེན་རིན་པོ་ཆའི་
བཀའ་བཀོད་བཞིན་ཀྱང་གོའི་བོད་བརྒྱུད་མཐོ་རིམ་ནང་བསྟན་སྒྲོབ་སྤྱིང་གི་
དགེ་ཆུན་དུ་ཕེབས། ལོ་གཉིས་ཀྱི་རིང་པེ་ཅིན་སོགས་ཆེན་པོ་རྒྱའི་ཡུལ་ཁག་
དུ་མ་དང་། མདོ་དབྱས་ཁམས་གསུམ་གྱི་དགོན་སྡེ་ཆེ་ཆུང་ཁག་དུ་མར་ཕེབས་
ནས་འགྲོ་དོན་མངོན། ད་ལྟ་དར་ལག་རྫོང་གི་དཔོན་གྱི་ཀུན་ཞི་གཞིན་པ་དང་།
བོད་བརྒྱུད་མཐོ་རིམ་ནང་བསྟན་སྒྲོབ་སྤྱིང་གི་དགེ་ཆུན་སོགས་ཀྱི་ལས་འགན་
བཞེས་བཞིན་ཡོད། མཆན་ཡོངས་གྲགས་ལ་བསྟན་པའི་ཉི་མ་ཟེར།

མཆན།	རིག་བདག་ལྷ་ཨ་རྟོགས་ལྷན་སྡོམ་གྱི་ཨ་ཆོ།
འབྲུངས་ཡུལ།	ཨ་གོ་ཡོག་ཨ་ཕྱོང་ཕྱོང་ཕྱོ།
འབྲུངས་ལོ།	1930
འདས་ལོ།	2003
ཆོས་རྒྱུ།	ཉིང་ཨ།
རྒྱུར་བརྒྱུད་ཨདོར་བསྟན།	

འདི་བས་ལྷ་རོ་གཅིག་ཅུ་ནས་ཨ་ར་པ་ཅ་སྟོག་ཟེར། བེ་རྩེ་རྣམ་
རྒྱལ་དུ་བཤད། དགྲུང་ལོ་བརྒྱུད་པར་ཡི་གེ་འབྲི་སྟོག་རང་ཤུགས་ཀྱིས་མཁྱེན།
ཞབས་དཀར་པའི་གསུང་ཞིག་ལ་མངལ་བས་ཐ་མལ་བའི་སྤང་ཤས་ལྟོག་ཟེར།
བཙེ་བརྒྱུད་པར་འཁོར་བ་ལ་ཞེན་པ་ལོག་སྟེ་མ་རྒྱལ་སྟོན་རའི་རི་སུལ་ཞིག་དུ་
སྒྲུབ་པ་མངོན། ལོ་གཅིག་ལ་རྒྱ་གར་ཁོ་ནར་བསྟེན། དེ་དུས་རྩི་ལ་ཞབས་རྩེས་
བཞག་ཟེར། འབྲོག་པ་མཁན་པོ་ལས་རབ་དུ་བྱུང་། རྩོགས་ཆེན་གྱི་སྟོན་འགྲོའི་

ཆོས་སྐོར་གསན། ཁྲོམ་ཕུག་པར་སྐོམ་སྒྱུབ་མཛད། ཉེར་གཉིས་པར་རྫོགས་
 ཆེན་དགོན་དུ་ཕེབས། རྒྱ་དམ་ཆེ་རིང་ལྗོངས་སུ་ལོ་དྲུག་ལ་དཀའ་བ་སྤྱད།
 མདོན་པ་མཛོད་དང་། འདུལ་བ། ཡོན་ཏན་མཛོད་སོགས་ལ་སྤྱངས། མཁན་
 ཆེན་པད་མ་ཆེད་བང་རྒྱུ་མཆོ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྨད་ཀྱི་གཞུང་མང་བོ་གསན།
 འཇིགས་མེད་ཡོན་ཏན་མགོན་པོ་ལས་བསྟེན་པར་རྫོགས། སྤྱི་ལོ་༡༧༥༤ ལོར་
 རྒྱ་སྟོད་རྫོང་བཙོན་ཁང་དུ་བཅུག། མེ་མདའ་ཐོགས་པའི་བཙོན་སྤྱང་བའི་བར་
 ནས་ཨོ་རྒྱན་རིན་པོ་ཆེར་གསོལ་བ་འདེབས་བཞེན་གྲོས་པས་མ་ཟིན། ཕྱིས་
 ཡང་བསྐྱར་བཟུང་ནས་ཐང་དཀར་མོ་དང་། ཆ་འདམ་གཤོང་ས་དང་། ཀ་
 ཏོ་ལོན་ཁང་སོགས་སུ་ལོ་ངོ་༡༠ རིང་བཙོན་ལས་ལྷུངས། བཙོན་གྲོགས་དག་
 ལ་ཟབ་ཆོས་དང་སྟན་སུམ་བྲིད། བཙོན་གྲོལ་ཐོབ་ནས་དབེན་པ་བསྟེན། སྤྱི་
 ལོ་༡༧༤༠ ལོའི་རྗེས་སུ་མདོ་སྨད་བཤད་སྒྱུབ་ཆོས་སྤྱིང་ཞེས་པའི་བཤད་སྒྱུབ་
 ཀྱི་ལྷ་བཅུགས། འཆད་ཉན་ཤིན་དུ་དར། བྱེགས་ཆེད་ནམ་མཁའ་སྤྱིན་བལ།
 ཐོད་བཀལ་མཁའ་དབྱིངས་ཉི་ཟླ། རྒྱབ་ཆོས་ནམ་མཁའ་སྒྲོག་ཡངས་སོགས་
 བཅུམས་ཆོས་མང་ཟེར། བདུན་རུ་བར་ཁམས་རྫོགས་ཆེན་དགོན་དུ་ཕེབས་
 ཏེ་འདུས་ལྷེ་ཡོངས་ལ་སྤྱོད་ཆེན་མཛོད་བདུན་དང་ངལ་གསོ་སྐོར་གསུམ་
 སོགས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར།

མཆན།	དཔེ་སྐྱུན་བྱང་མཁས་པ་གྲགས་པ་རྒྱ་མཆོ།
འབྲུངས་ལུལ།	ཡ་རྩི་རྫོང་ཁོངས།
འབྲུངས་ལོ།	༡༧༩༡
འདན་ལོ།	ད་སྐབས་འཇོ་བཞེས་ཀྱི་སྐབས།

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།

རྒྱུ་བརྒྱུད་མདོར་བསྐྱུས།

ཁོང་ཟླ་ལོ་༡༩༩༩ ལོར་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་དོ་སློམ་གྲུ་ཆང་དུ་སློབ་གཉེར་
གནང་། ཟླ་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་རྒྱུ་བྱང་མི་རིགས་སློབ་གྲུ་ཆེན་མོར་དགེ་ཆན་
ཁྱིལ་ས་ཀ་བསྐྱབས། ཟླ་ལོ་༡༩༥༧ ལོར་མཆོ་སྟོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་
སློབས་ནས་ལོ་ངོ་སྐུམ་རྩ་ལྷག་གི་རིང་ལ་ཚོམ་སློག་གི་ལས་ཀ་བསྐྱབས། ཚོམ་
སློག་མགོ་གཙོ་དང་གཙོ་འགན་གཞིན་པ། ཟླ་བྱུང་ཚོམ་སློག་གཞིན་པ་བཅས་
ཀྱི་གོ་གནས་ཐོབ། རྩེ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཆོའི་གསུང་འབུམ་པོད་གསུམ་དང་། པོད་
ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ཁག་ཅིག་གི་མཚན་བྱང་། འཕགས་པ་བསྐྱལ་བ་བཟང་པོའི་
མདོ། དག་ཡིག་གསར་བསྐྱེགས། རྒྱ་བོད་ཤན་སྐྱུར་ཆོག་མདོད་སོགས་ཀྱི་ཞུ་
དག་པ་དང་ཚོམ་སློག་དཔར་སྐྱུན་ཀྱི་ལས་ཀ་བྱས། སྤང་ཆར་དང་། གངས་
རྒྱན་ན་རྒྱང་ཆགས་པར་གཉིས་གསར་སྟེལ་ཀྱི་ལས་རོགས་མཐུན་འགྱུར་དང་།
དཔེ་དེབ་འབྲེལ་མིན་ཀྱི་ཁ་བྱང་ཡིག་གཟུགས་བརྒྱུག་དུ་མ་བྲིས། མཆོ་སྟོན་
ཞིང་ཆེན་སྐབས་དང་པོ་དང་དྲུག་པའི་སྤྱི་དྲུག་ལྷན་འཇུག་མི་དང་། རྒྱ་གཞི་
གཟུགས་མཁས་པའི་མཐུན་ཆོགས་མཆོ་སྟོན་ཡན་ལག་མཐུན་ཆོགས་ཀྱི་གཙོ་
འགན་གཞིན་པ་བཅས་ཀྱི་གོ་མིང་ཡང་ཐོབ་ཟྱོང་།

མཆེན། དཔལ་རིས་མངས་རྒྱུ།

འབྲུག་ས་ལུ་ལ། དཔལ་རིས།

འབྲུག་ས་ལོ། ༡༩༩༡

འདས་ལོ། འཆོ་བཞུགས་ཀྱི་སྐབས།

466 མདོ་སྐད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་བྲགས་ཆེན།

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།

རྒྱུ་བརྒྱུད་མདོར་བསྟུས།

ཁོང་སྤྱི་ལོ་༡༧༥༤ ལོར་རྒྱལ་བྱང་མི་རིགས་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོའི་སྐད་ཡིག་
 རྩི་ཆོན་ནས་མཐར་ཕྱིན། སྤྱི་ལོ་སློབ་གྲྭ་དེའི་བོད་ཡིག་རྩི་ཆོན་གྱི་དགེ་ཆན།
 རིམ་བཞིན་ཞིབ་འཇུག་སློབ་མའི་སློབ་དཔོན་དང་། རྩི་ཆོན་གཙོ་འཛིན་སོགས་
 ཀྱི་ལས་འགན་བསྐྱབས། བཅའ་ས་ཆོས་དཔེ་ཆོས་ན་བའི་བདུད་ཚི་དང་། བར་
 སློད་གསལ་བྱེད་ངག་སློན། དག་ཡིག་མིང་མཛོད་སྤེལ་བའི་ལོ་རྒྱུས་མདོར་
 བསྟུས། རྩི་བ་རྒྱུར་རིག་པའི་སློབ་འབྱེད། བོད་ཡིག་འབྲི་ཚུལ་མཐོང་བ་ཀུན་
 སློན། དག་ཡིག་རིག་པའི་གལ་པ། རྒྱུར་ཚུལ་ཆོན་རིག་རྒྱུན་ཤེས་སོགས་
 བཅའ་ས་ཆོས་དཔེ་དེབ་དུ་མ་ཡོད། དཔུང་ཚུལ་ལྟ་བུ་ལྷག་དུས་དེབ་སྣ་
 ཆོགས་སུ་བཀོད། དཔུང་ཚུལ་རེ་རྒྱང་ལ་ཚུལ་རིག་བྱ་དགའ་མང་བོ་ཐོབ། ད་
 ལྟ་ཆོན་ཡོལ་ཐོབ་ནས་རྒྱལ་བྱང་མི་རིགས་སློབ་ཆེན་གེ་སར་ཞིབ་འཇུག་ཁང་
 གི་ཞུས་ཆེན་ཞིབ་འཇུག་པ་དང་། རྟོང་ཀོང་བོད་རིག་པ་ཞིབ་འཇུག་ཁང་གི་
 འགན་འཛིན་གཞོན་པ་བཅས་ཀྱི་བྱག་ལས་སྐྱབ་བཞིན་ཡོད།

མཆན། དགེ་བཤེས་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོ།

འབྲུངས་ལུ་ལ། ཆེ་གཞུང་ལུ་ལ་ཆན།

འབྲུངས་ལོ། ༡༩༩༡

འདས་ལོ། ༢༠༠༢

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།

རྒྱུ་བརྒྱུད་མདོར་བསྟུས།

འདི་བ་རྩུང་དུས་ནས་སྤྱི་བུང་བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་དུ་ཆོས་ཞུགས་གནང་
 རྟེན་དག་བཤེས་གྲགས་ཆེན་མོ་ཨ་མཆོག་གསུང་རབ་ཀྱི་དག་ཕྱག་དུ་ཉར། བུ་
 རྩུན་གྱི་ཀུན་སྤྱོད་ལེགས་ཤིང་གོ་རིགས་བཟང་བས་དཔེ་ཆ་བ་བཟང་གས་སུ་
 ལྷུང། ཟ࿳་ལོ་༡༩༥༥ ལོར་རྒྱ་གཞུང་གིས་དཔོན་པ་གཏོར་སྐབས་དགུང་གངས་
 ཉེར་བདུན་ཅན་ལ་ཕེབས་པའི་མཁའ་པ་འདི་ཉིད་སྤྱི་བུང་གི་གཞིན་སྐྱེས་དག་
 བཤེས་ལེགས་གས་སུ་བཅི། དེ་ནས་ལོ་མང་རིང་བས་འཁོག་སོགས་སྤྱི་བུང་
 ཉེ་འཁོར་གྱི་སྡེ་ཆོ་དག་དུ་གསང་ཡིབས་ངང་དག་བཤེས་ཆེན་མོ་མེད་གཤིས་
 འཛིགས་མེད་ཆང་སོགས་ལས་མདོ་སྐྱོད་ཀྱི་གཞུང་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་ལ་
 སྤྱངས་བཅོན་མཐའ་ཆོད་པ་གནང་བས་འཆད་ཅོད་ཅོམ་གསུམ་ལ་འགན་ཁུ་
 བལ་བའི་མཁའ་པའི་དབང་ཕྱག་དུ་ལྷུང། ཟ࿳་ལོ་༡༩༥༡ ལོར་ཆོས་སྒོ་བསྐྱར་
 འབྱེད་བྱས་པ་ནས་ཁ་དོག་དཀར་དམར་ནས་དཀར་རམས་བར་གྱི་འཛིན་གྲ་
 བཅུ་གསུམ་ལ་དཔེ་བྲིད་རྩུན་ཆད་མེད་པ་གནང་སྟེ་རྒྱལ་བསྐྱོད་སྤྱི་བུང་གས་ལ་
 མཛད་རྟེན་གཟེངས་སུ་ཐོན་པ་གནང། ཟ࿳་ལོ་༡༩༥༥ ལོར་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་
 ཆའི་བཀའ་བཞེན་པེ་ཅིན་དུ་ཕེབས་ནས་པོད་བརྒྱད་མཐོ་རིམ་ནང་བསྐྱོད་
 སྒོ་བ་སྤྱིང་གི་སྤྱུལ་ནམས་ལ་སྤྱོད་འབྱུག་ཆེན་མོ་སོགས་བྲིད། ཟ࿳་ལོ་༡༩༩༠
 ལོར་སྤྱི་བུང་ཆོགས་ཆེན་འདུ་ཁང་བསྐྱར་བཞེངས་གྲུབ་སྐབས་གྲུང་ཐང་
 འཇམ་པའི་ཆོགས་ཆེན་ཁྱིམ་བསྐྱོས་པའི་བྲི་ཆབ་དུ་བཞུགས། དུས་ཕྱིས་ཆོགས་
 ཆེན་ཁྱིམ་ཕེབས། དབང་ལུང་བཀའ་ཆོས་མང་པོ་གནང། གསུང་ལས་སྐྱེས་
 པའི་བྱ་སྒོ་བ་ཀྱིས་མདོ་སྐྱོད་ལྟེ་བུང་ཀུན་ལ་མ་ཁྱབ་པ་མེད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན།

བཙུམས་ཆོས་གྲུང་ཐང་སྐྱེས་དུག་དུག་པ་བསྐྱོད་པའི་དབང་ཕྱག་
 དཔལ་བཟང་པོའི་མཛད་རྟེན་སོགས་ཡོད་པ་ཐོས་ཀྱང་ད་ལྟ་མཛའ་དུ་མ་གྱུར།

468 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

མཆན། འདམ་དབྱངས་སྒོ་བཟང་བསྟན་པ་རབ་རྒྱས།

འབྲངས་ལྷལ། འབྲངས་ལྷལ།

འབྲངས་ལོ། ༡༩༩༣

འདས་ལོ། ༡༩༩༠ ཟླ།

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལྷན།

རྒྱུ་བཟོ་དུ་མདོར་བསྟན།

འདི་བ་སྐུ་འབྱུང་དགེ་བཤེས་ཆེན་མོའི་སྐུ་སྤང་གསུམ་པ་ཡིན། ཨ་
ཆོགས་དགོན་དུ་སྤྱིར་བཞུགས། ལྷ་ཆང་དགོན་པར་སྐྱགས་གཉེར་གནང་། སྤྱི་
ལོ་༡༩༥༩ ལོ་ནས་ལོ་ཉི་ཤུར་རྒྱ་དམར་གྱིས་བཙོན་དུ་བཅུག ལྷོ་ཨ་ཆོགས་
དགོན་སྐར་གསོ་གནང་བ་དང་། པཌ་ཆེན་སྐུ་སྤང་བཅུ་བའི་བཀའ་དགོངས་
ཚུལ་བཞིན་སྐུ་བ་མཁན་སྐུ་མ་གྲགས་ཆེན་ཞིག་ཡིན།

མཆན། སྐུ་རམས་པ་བྱུང་བསྟན་ནས་རྒྱལ།

འབྲངས་ལྷལ། ལྷ་བྱུང་བསྟན་ཆུ་རྒྱུ་ཁོངས།

འབྲངས་ལོ། ༡༩༩༣

འདས་ལོ། ད་ལྟ་འཆོ་བཞུགས་ཀྱི་སྐབས།

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལྷན།

རྒྱུ་བཟོ་དུ་མདོར་བསྟན།

ཁོང་གི་མིང་འདོགས་ལ་སྐུ་བ་རྒྱུང་ཁམས་པ་ཟེར། རང་ལོ་བདུན་
པར་སྐུ་བྱུང་སྐུ་བ་ལྷ་ཆང་དུ་ཞུགས། པཌ་ཆེན་ཡོངས་འཛིན་འཛིགས་མེད་
རྒྱ་མཆོ་དང་། ལྷ་མོ་ཚུལ་ཁྲིམས་སོགས་མཁས་དབང་དུ་མ་ལས་གསོ་རིག་

གཙོ་སྤྱོད་རིག་གནས་སྤྱི་ཚོགས་ལ་སྦྱངས། ཟ࿳་ལོ་1999 ལོར་ཀུན་མཁྱེན་མེད་
དྲུག་པའི་བཀའ་བཀོད་བཞིན་ནད་བཙུགས་སྤྱོད་ཀྱི་ལས་ལ་ཞུགས། མ་
བུང་དགོན་པའི་སྤྱོད་ཁང་། རྒྱུ་རྒྱ་སྤྱོད་ཁང་། གནམ་ལྷ་སྤྱོད་སྤྱོད་
ཞབས་བསྐྱབས། རིག་གསར་སྤྱོད་ཀྱི་དྲུག་རྒྱུ་རྒྱ་དྲུག་བསད་ནས་
གསར་སྤྱོད་ཀྱིས་ནད་བཙུགས་ཀྱི་བྱ་བ་བར་མ་ཆད་པར་བསྐྱབས། ཟ࿳་ལོ་
1999 ལོར་ཀུན་སྤྱོད་ཀྱི་དྲུག་རྒྱུ་རྒྱ་ལག་དེབ་ཅེས་པ་རྩོམ་བསྐྱར་དང་།
རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྤྱོད་མངོན་ཅེས་པར་ཞུ་དག་མངོན།

ཟ࿳་ལོ་1999 ལོ་ནས་ཀུན་སྤྱོད་ཀྱི་གསོ་རིག་ཞིབ་འཇུག་ཁང་
གསར་རྒྱུགས་ཀྱི་སྤྱོད་རམས་པ་གཞིན་པ་དང་འབྲུམ་རམས་པའི་མིང་
བཏགས་བཞེས། ཟ࿳་ལོ་1999 ལོར་རྒྱལ་སྤྱོད་ཀྱི་ཞིབ་ཞིན་གཞི་
གི་དམིགས་བསལ་སྤྱོད་ཀྱི་ཆེད་ལས་མཁའ་པའི་ཐོབ་ཐང་གནང་། ཟ࿳་
ལོ་1999 ལོར་ཨ་རིའི་འཛམ་གླིང་སྤྱོད་རྒྱུ་གསོ་རིག་ཞིབ་འཇུག་ཁང་གིས་
ཁོང་ལ་སྤྱོད་རྒྱུ་གསོ་རིག་འབྲུམ་རམས་(PhD)ཞེས་པའི་མཆན་གནས་
གནང་། ཟ࿳་ལོ་1999 ལོ་ནས་དབུས་གཙང་དུ་ཐེངས་བརྒྱུ་ཕྱེད་སྤྱོད་
གཞི་དགོན་རིགས་འཛུགས་དང་། སྤྱོད་རྒྱུ་ལ་དོགས་གཙང་། བུ་ལོ་
དེའི་མཁའ་པ་རྒྱལ་བ་ལས་གཞི་ཐོག་སྤྱོད་རིག་གི་ཆོས་སྤྱོད་གསོ་དཔུང་
རྒྱལ་བའི་དགོན་མངོན་སྤྱོད་གསོ་རིག་སྤྱོད་ཀྱི་དབང་ལུང་མང་དུ་མཁོས།
གོང་པའི་སྤྱོད་ལུང་བཞུ་ན་སྤྱོད་གི་དགོན་ལུང་དང་གཞི་ཐོག་པའི་བདུད་རྩི་
ལྷག་པར་ལན་གཉིས་ཐེབས་ཏེ་སྤྱོད་མཐོང་ལུང་དུ་མ་གྱུར་པའི་སྤྱོད་དོན་
རྩ་ཆེན་གྱི་རབས་པ་རྩམས་ལ་དོ་སྤྱོད་གནང་།

ཁོང་ལ་སྤྱོད་ཀྱི་ཞིབ་ཆེན་དང་ལུང་རིམ་པའི་ཆན་རྩལ་ཡར་ཐོན་
ཀྱི་བྱ་དགའ་ལན་དུ་མ་དང་། རྒྱལ་ཁབ་འཕྲོད་བསྟེན་ཁང་གིས་རྒྱལ་ཡོངས་

མཐའ་མཆམས་ས་ཁུལ་གྱི་ཡུལ་བྱུང་གསོ་རིག་ཆན་རྩལ་ལས་དོན་པ་ཞེས་པའི་
མཆན་གནས། འཛམ་གླིང་སྔོན་རྒྱུན་གསོ་རིག་ཆོགས་ཆེན་གྱིས་མི་རིགས་གསོ་
རིག་པ་ཡུལ་བྱུང་། ཀན་སྟོ་ཁུལ་སྲིད་གཞུང་གིས་ཀན་སྟོ་ཁུལ་གྱི་སྟོན་ཐོན་ཆན་
རིག་དོན་གཉེར་བ་ཞེས་པའི་གཟི་བརྗེད་ཀྱི་མཆན་སྟན་བྱ་དགའ་ཐོབ།

སྤྱི་ལོ་༡༩༩༥ ལོར་འཛམ་གླིང་སྔོན་རྒྱུན་གསོ་རིག་ཆོགས་འདྲུ་ཐེངས་
གཉིས་པར་ཞུགས། སྟན་རོས་གསལ་སྟོན་བེད་སྤྱོད་སྟོན་པའི་མངོས་རྒྱུན་སོགས་
ཆེད་དེབ་གཉིས། རྒྱ་དབྱེད་གསལ་བའི་མེ་ལོང་། ཡུལ་བྱུང་གི་བོད་ཀྱི་གསོ་
རིག་མཁས་པ་བྱུང་མཁར་སྟོ་གྲོས་རྒྱལ་བོ་མཆོག་གི་སྐབས་ཆེན་མངོན་རྟེན་སྟོན་
སྟན་རྩལ་འགའ་ཞིག་གི་དོགས་སེལ་སོགས་མཐའ་དཔྱད་ཀྱི་བཅམས་ཆོས་
བརྒྱུ་ཕྱག་ལྷག་ཡོད་འདུག དེ་དག་ལས་རྒྱ་དབྱེད་གསལ་བའི་མེ་ལོང་ཞེས་པར་
སྤྱི་ལོ་༡༩༩༥ ལོར་ཆོགས་པའི་སྐབས་གཉིས་པའི་འཛམ་གླིང་སྔོན་རྒྱུན་གསོ་
རིག་ཆོགས་ཆེན་སྟེང་། ཆོད་བཀལ་བྱམ་པ་ཞེས་པའི་གསེར་བྱམ་བྱུང་འཕགས་
ཅན་གྱི་བྱ་དགའ་ཐོབ།

ཁོང་སྤྱིར་ཀན་སུའུ་ཞིང་ཆེན་སྲིད་གྲོས་ཀྱི་འཐུས་མི་དང་། ཞིང་ཆེན་
མི་རིགས་གསོ་རིག་སློབ་ཆོགས་ཀྱི་རྒྱུན་འཐུས། ཞིང་ཆེན་བོད་རིག་པ་ཞིབ་
འཇུག་ལྷན་ཆོགས་ཀྱི་ལས་འཛིན། ཀན་སྟོ་ཁུལ་སྲིད་གྲོས་ཀྱི་འཐུས་མི། ཁུལ་
བོད་སྟན་སློབ་ཆོགས་ཀྱི་ལས་འཛིན་གཞིན་པ། གཙོས་ས་ཁུལ་གྱི་དང་ཕྱིའི་
ཤེས་ཡོན་ཅན་མཉམ་འབྲེལ་མཐུན་ཆོགས་ཀྱི་ཆོགས་གཙོ་གཞིན་པ། ཁུལ་ནང་
བསྟན་མཐུན་ཆོགས་ཀྱི་ལས་འཛིན། ཁུལ་བོད་ཀྱི་གསོ་རིག་ཞིབ་འཇུག་ཁང་
རིག་གཞུང་འཐུས་ཆོགས་ཀྱི་དབུ་འཛིན་བཅས་ཀྱི་ལས་གནས་སུ་ཕེབས།

མཆོག། དཔེ་སྐྱོན་བྱེད་མཁས་པ་ནམ་མཁའ་མེད་གི
 འབྲུངས་ལྟུང་། དཔེ་འཁོར་རྒྱུ་ཞི།
 འབྲུངས་ལོ། ༡༩༩༩
 འདས་ལོ། ད་ལྟ་འཆོ་བཞེས་ཀྱི་སྐབས།
 ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལྷན།

རྒྱུར་བརྒྱུད་མདོར་བསྐྱུས།

ཁོང་ལྷིལ་༡༩༥༤ ལོར་ལས་བྱེད་དུ་ཞུགས། ལྷིལ་༡༩༥༥ ལོར་རྒྱལ་
 བྱང་མི་རིགས་སློབ་སྦྱོར་སླད་ཡིག་སྡེ་ཁག་བོད་ཡིག་ཆེད་སློབ་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་
 ཞུགས། སློབ་མཐར་ཕྱིན་ནས་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་དུ་ལས་བཞོམ་བྱས།
 མར་ལེ་རིང་ལུགས་དང་། མའོ་ཡི་གས་ཅོམ་ཁག་དང་། རྒྱ་རོགས་གཏམ་
 རྒྱུད། རྒྱལ་ཁབ་གསུམ་གྱི་གཏམ་རྒྱུད་སོགས་བོད་བསྐྱར་ལོ་ཙཱ་བའི་ལས་ཀ་
 བསྐྱུབས། རྩོམ་སྦྱོར་བའི་བྱིད་ཀྱི་རིམ་པ་དང་སངས་རྒྱལ་ལལ་ཆེན་མཁས་ཞེས་
 པ་རྒྱུ་ཡིག་ཏུ་འདུག་བསྐྱར་ནས་ཉོང་གོང་དང་ཐའེ་མན་གྱི་ནང་བ་རྒྱལ་གྱིས་
 དགའ་བསུ་ཐོབ། ལོ་རྒྱུས་རིུ་མིག་དང་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དབྱེད་གཞིའི་ཡིག་
 ཆ་བདམས་བསྐྱུགས། གྲུང་གོའི་བོད་ལྗོངས་སོགས་ཅོམ་སྒྲིག་གི་ཕྱག་ལས་
 གནང་། མི་དམངས་བརྟན་པར་དང་མི་རིགས་བརྟན་པར་སོགས་དཔེ་དེབ་
 བརྒྱ་ཕྱག་ལྟ་གི་ཞུས་ཆེན་མཛད། ལྷིལ་༡༩༥༥ ལོ་ནས་བཟུང་མི་རིགས་དཔེ་
 སྐྱོན་ཁང་བོད་ཡིག་ཅོམ་སྒྲིག་ཁང་གཙོ་འགན་བཞེས། ལྷིལ་༡༩༥༧ ལོར་མི་
 རིགས་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་གི་ཞུས་ཆེན་གཙོ་འགན་གྱི་མི་ཉགས་ཐོབ། རྒྱ་བོད་ཤན་
 རྒྱུར་ཆེན་མཛོད་ཀྱི་ཅོམ་སྒྲིག་ཨང་དང་བོད་བྱ་དགའ་དང་། ཐེངས་དང་བོད་
 བོད་ཡིག་དཔེ་དེབ་ཀྱི་བྱ་དགའ་ཨང་དང་བོ་ཐོབ། དེ་ལྟར་ཁོང་གིས་ཡིག་
 བསྐྱར་ལོ་ཙཱ་བའི་ཐད་ཕྱག་རྒྱ་ཆེས་ལྷེ་མེད་གནང་ཡོད།

472 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

མཆན། དགེ་བཤེས་འདམ་དབྱངས་རྒྱ་མཚོ།
 འབྲངས་ལུལ། ཁོ་ཚོ་རྒྱ་མང་ཚོ་བ།
 འབྲངས་ལོ། ༡༩༩༩
 འདས་ལོ། ཏ་སྟ་སྟ་འཚོ་བཞུགས་ཀྱི་སྐབས་ལགས།
 ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུན།

བདག་གི་བཤེས་གཉེན་ལྷ་མེད་སྟོ་བའི་དབང་ཕུག་འཇམ་དབྱངས་
 མཆན་ཅན་ནི། སྟོ་ན་ཕ་དུས་ནས་ལྷ་བྱང་བཟ་ཤིས་འབྲིལ་མཆན་ཉིད་གྲ་ཆང་
 དུ་ཆོས་ཞུགས་མཛད། མཁས་དབང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་སོགས་བཞེན་ནས་
 མདོ་སྨད་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ལ་སྦྱངས། བཟ་ཤིས་འབྲིལ་དུ་དགེ་འདུན་པ་བཞི་
 སྟོང་ལྷག་འདུས་ནས་དར་རྒྱས་ཤིན་དུ་ཆེ་བའི་སྐབས་སུའང་། གཞོན་རབས་
 མཁས་པའི་ཁྲོད་གྲགས་པ་ཆེ་ཤོས་ཤིག་ཡིན། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་དགོན་པ་རྒྱ་
 གཞུང་གིས་གཏོར་བ་ནས། ཁོ་ཚོ་ཕྱགས་སུ་གསོ་རིག་གིས་འགོ་དོན་བསྐྱངས།
 མདོ་སྨད་ཀྱི་གཞུང་གཅིག་པུ་མ་ཡིན་པར། བར་སྦྱོད་དང་། སྟན་ངག་ཆོས་
 ས་རིས། ལྷག་པར་གསོ་རིག་སོགས་གཞུང་ལུགས་གང་ཞིག་འཆད་ཀྱང་། འདི་
 བས་སྒྲུ་ཆེ་གང་པོར་འདི་གཅིག་རང་ཉམས་ལེན་གནང་བ་ཡིན་ནམ་སྟེ་པ་
 འཆར་བ་ཞིག་ཡོད། དྲང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྒྲིང་བོ་དང་། འགྲེལ་བ་དོན་
 གསལ། དུམས་ཆོས་སྡེ་ལྷ་། སྦྱོད་འདུགས་ཆེན་མོ། གཞུང་བཀའ་པོད་ལྷའི་
 རྩ་སོགས་གཞུང་མང་པོ་ཐུགས་ཐོག་ལ་བཞུགས། ཉིན་རེ་བཞིན་ཕྱག་བདུན་
 བརྒྱ་རེ་མ་ཆག་པ་འབུལ་ཞོར་དུ་གཞུང་ཆེན་དེ་དག་སྦྱོར་སྦྱང་གནང་། བཞེས་
 པ་དང་ན་བཟའ་སོགས་ལ་དང་དོད་ཆ་ནས་མི་མཛད།

སྤྱི་ལོ་༡༩༩༡ ལོར་ཆོས་སྒོ་བསྐྱར་འབྱེད་བྱས་པ་དང་བཟ་ཤིས་འབྲིལ་

ཁྱི་འཛིན་གྱི་བཅུ་གསུམ་ལ་གཞུང་ཆེན་འཆད་ཁྲིད་རྒྱུ་མི་ཆད་པ་གནང་། ད་
ལྟོ་དཔལ་ལྷན་བཀའ་ཤིས་འབྲེལ་གཙོས་མདོ་སྐྱོད་ལྟེ་བྱང་དུ་མདོ་སྐྱེལ་ཡ་མ་
བྲལ་བའི་འཆད་ཉན་དར་རྒྱས་སུ་འགྲོ་བ་ལ་མཛད་རྗེས་གཟེངས་སུ་མཐོ་བ་
བཞག་པ་ཡིན་པས་བོད་གངས་ཅན་ལ་བཀའ་ངིན་གིན་དུ་ཆེ་བ་ཡིན།
བཙམས་ཆོས་དབུ་པར་གྱི་དོགས་གཙོད་སོགས་དཔར་དུ་བཀོད་ཟིན་པའི་
དཔེ་དེབ་དུ་མ་བཞུགས། མཛད་ནམ་མདོར་བསྐྱུས་སྒྲེགས་བཅུ་གཞན་གྱི་
ཁོ་ཆེ་ལྟ་སྒྲེའི་སྐབས་བཤད་ཁྲུལ་བྱས་ཡོད་པས་དེར་གཟིགས་པར་ཞུ།

མཆན།	མཁན་པོ་འཛིགས་ཡིད་ལྱན་ཆོགས་འབྱུང་གནས།
འབྲུངས་ལུང་།	གསེར་རྟའི་རྒྱུ་ཁོག
འབྲུངས་ལོ།	༡༩༩༩
འདས་ལོ།	༢༠༠༩
ཆོས་རྒྱུ།	རྟིང་ཨ།
ཟུར་བཙོད་མདོར་བསྐྱུས།	

འདི་བས་བདུན་པ་ནས་ཡི་གེ་འབྲི་སྒྲིག་བསྐྲབས། མཁན་པོ་བསོད་
ནམས་རབ་བརྟན་ལས་རབ་དུ་བྱུང་། བཅོ་བརྒྱད་པར་རྩ་སྟོད་ལྷང་མ་སྐར་
དུ་ཕེབས། མདོ་སྐྱེལ་གྱི་ཆོས་གསན། ཉེར་གཉིས་པར་བསྐྱེན་པར་རྩོགས།
མདོ་སྐྱེལ་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྐྱ་མ་མང་བོར་བསྐྱེན། ཉེར་བཞི་
པར་གཞུགས་ཟུར་དཔོན་གྱི་ཁྲིར་མངའ་གསོལ། མདོ་སྐྱེལ་རིག་གནས་དང་
བཅས་པའི་འཆད་ཁྲིད་གནང་། ཟ࿳་ལོ་༡༩༩༠ ལོར་ཁྲག་འཐུང་བདུད་འདུལ་
རྩི་རྩི་སྐྱ་ཆེ་སྟོད་གྱི་གདན་ས་གསེར་ལྗོངས་སྐྱ་རུང་དུ་ལྷ་རིག་ནང་བསྐྱེན་

474 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

སློབ་སྦྱང་ཞེས་པའི་ཆོས་སྡེ་བཅུགས། མདོ་སྨད་ཀྱི་ཆོས་འཁོར་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱར།
 བོད་ཅམ་མ་ཟད་རྒྱ་ནག་དང་ཕྱི་སྤྱི་ཡུལ་གྱི་ཁག་ནས་ཀྱང་སློབ་ཆོགས་ཤིན་
 ཏུ་མང་བོ་འདུས། སྤྱི་ལོ་༡༧༧༠ ལོར་རྒྱ་གར་དུ་ཕེབས་ཏེ་ཡལོང་ས་རྒྱལ་དབང་
 མཆོག་དང་ཐུན་མིན་ཆོས་ཀྱི་གདམས་ངག་འབུལ་རེས་གནང་། སྤྱི་ལོ་༡༧༧༩
 ལོ་ཡས་མས་ནས་མདོ་ཁམས་སྟོད་སྨད་ཀྱི་རྫིང་མའི་དགོན་སྡེ་མང་བོར་འཆད་
 བྱིད་གནང་། མཁན་པོ་རྩུལ་ཁྲིམས་སློབ་གྲས་སོགས་བུ་སློབ་སྦྱོར་ཆེན་མཁས་
 དབང་དུ་མ་བྱུང་། རྒྱ་ནག་རི་བོ་ཅེ་ལྷར་ཕེབས། དེར་གེ་སར་ལྷ་ཁང་བཞེངས།
 དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པའི་བོད་གངས་ཅན་པ་རྣམས་ལ་སྤྱིངས་པའི་ཚུམ་
 དེབ་སོགས་བཅུམས་ཆོས་མང་བོ་བཞུགས་པར་སྣང་།

མཆོན།	གྲགས་པ་རྒྱ་མཆོ།
འབྲུངས་ལུལ།	གསེར་རྟ།
འབྲུངས་ལོ།	༡༧༩༩
འདས་ལོ།	ད་ལྟ་འཆོ་བཞུགས་ཀྱི་སྐབས།
ཆོས་རྒྱུད།	དགེ་ལུགས།
ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུན།	

འདི་བ་དགྲུང་ལོ་བཅུ་བདུན་སྟེང་ཟླ་བྲང་བཟའི་མིས་འབྱུལ་དུ་གྲ་སར་
 ཕེབས། རིགས་སྤྱིའི་གཙུག་རྒྱལ་ལྷ་མོའི་སློབ་ཟུང་རྩུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཆོ་སོགས་
 སྦྱོར་ཆེན་དུ་མའི་ཞབས་ལ་གདུགས། མདོ་སྨད་ཀྱི་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་
 སྤྱང་བ་མཐིལ་ཕྱིན་མཛད། དུས་འགྱུར་ཕྱིས་རང་ལུལ་གསེར་རྟ་དུ་ཕེབས་
 ཏེ་མི་དམངས་ཆོས་ཆེན་དུ་མའི་སྟེང་འཐབ་ཚོད་སོགས་སྤྱིངས་པའི་གང་མང་

མུངས། ལྷིལ་ཆོས་སྒོ་བསྐྱར་འབྱེད་བྱས་པ་ནས་དགེ་ཚུལ་སྒོང་བརྒྱུག་མང་
པོར་སྒོམ་རྒྱུ་སྤེལ། ལྷིལ་1900 ལོར་རྒྱ་གར་དུ་ཕེབས་ནས་ཡལོང་ས་མཆོག་
ལ་མངལ་ཁ་ཞུས། ལུགས་དགྲེས་བཅེ་ཆེན་པོའི་སྒོ་ནས་ལོ་གཉིས་བཞུགས་
རིང་མཐུན་ཆེན་ཆ་ཆང་སྐྱ་སྒྲེར་ནས་གནང་། སྐྱ་མདུན་ལ་ཉ་དམར་ལམ་རིམ་
ཀྱི་ཁྲིད་རྒྱུ་སོགས་སུལ། བཀའ་འབྲེལ་བཞིན་སྒོ་ཕྱོགས་འབྲས་སྤངས་སྒོ་མང་
དུ་ཕེབས་ནས་རྒྱུ་ཆད་ལ་ཉེ་བའི་ཁྲིད་ཀྱང་གི་རྒྱུ་གང་མང་སྤེལ། དར་སྒྲན་
མོ་དགོན་དང་གསེར་རྟའི་སེ་ར་དགོན་དུ་འཆད་ཉན་གྱི་རྒྱུ་སྤེལ་སོགས་
བསྐྱར་པ་ལ་བྱག་རྩིས་ཆེ།

མཆོག།	རྒྱལ་སྒོ་བཟང་ཉི་མ།
འབྲུངས་ཕྱུལ།	རིག་སྒོན་རྒྱལ་སྤེལ།
འབྲུངས་མོ།	1999
འདས་མོ།	1909
ཆོས་རྒྱུ།	མ་དེས།
རྒྱུར་བརྒྱུད་མདོར་བསྐྱུས།	

ཁོང་དགུང་ལོ་བརྒྱ་བདུན་པ་ནས་སྐྱོན་པ་མཆོག་གྲུབ་སོགས་གྲགས་
ཅན་དུ་མ་དགེ་ཆན་ལ་བསྟེན་ནས་གསེར་གྱི་རྒྱུད་བཞི་དང་ཕེལ་གོང་འབྲེང་
སོགས་ལ་སྤྱངས། ལྷིལ་1969 ལོ་ནས་མཆོ་སྒོན་ཁིང་ཆེན་ཀྱང་དབྱངས་སྐྱོན་
ཁང་གི་བོད་ཀྱི་སྐྱོན་པ་གྲགས་ཅན་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཆོ་ལོ་ངོ་ཉེ་ཤུ་ལྷག་གི་རིང་
ལ་བསྟེན་ནས་བོད་སྐྱོན་གྱི་གཞུང་ལུགས་དང་། མན་ངག་ལག་ལེན་གྱི་སྒོར་
མང་པོར་སྤྱངས། ལྷིལ་1979 ལོར་མཆོ་སྒོན་ཁིང་ཆེན་བོད་སྐྱོན་ཁང་

476 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མེ་ལྷ་གྲགས་ཆེན།

འདྲུགས་ཆེད་ཁོང་གི་ལིང་དུ་ཕེབས་ཏེ་སྤྱི་ལོ་༡༧༤༩ ལོར་ཞིང་ཆེན་པོད་སྨན་
ཁང་བཅུགས། མཆོ་སྨོན་ཞིང་ཆེན་པོད་སྨན་ཁང་གི་མཆན་འཛིན་མགོ་འཛིན་
དང་། སྨན་པ་འབྲུམ་རམས་པ། ཞིང་ཆེན་རིམ་པའི་པོད་སྨན་རིགས་གཅིག་
རྟེན་འཛིན་མཁས་པ། མཆོ་སྨོན་ཞིང་ཆེན་ཆོན་རིག་མཐུན་ཆོགས་ཀྱི་རྒྱུན་
འབྲུས། ཞིང་ཆེན་སྤྱི་གོས་དང་དམངས་ཆེན་ཀྱི་རྒྱུན་འབྲུས་བཅས་ཡིན།

ཁོང་གིས་སྨན་ཡིག་གཅིས་བསྟུས་སྟེང་ནོར་དང་། ཟིན་ཏིག་མངོས་
རྒྱ། མཆོ་སྨོན་པོད་ལུགས་གསེ་རིག་སྟོབ་སྤྱིང་གི་ཆོད་ལྷའི་སྟོབ་དེབ། རྒྱལ་
ཡོངས་པོད་ལུགས་གསེ་རིག་སྟོབ་ཆེན་གྱི་སྟོབ་ཁྱིད་ཅ་གནད། པོད་སྨན་ཆོད་
གཞི་སོགས་ལེགས་སྒྲིག་དང་ཚོམ་སྒྲིག་གི་ལས་འགན་བཞེས། བཅམས་ཆོས་
མཆིན་པའི་ནད་ཀྱི་རྟགས་བཅོས་སོགས་དུ་མ་སྤང་། སྤྱི་ལོ་༡༧༤༩ ལོར་གངས་
ཉུང་མི་རིགས་ས་ཁུལ་དུ་ཆོན་ཅལ་ཕྱག་ལས་རྒྱུན་རིང་གནང་མཁན་གྱི་ཕུལ་
བྱུང་བྱ་དགའ་ཐོབ། ད་ལྟོང་མཆོ་སྨོན་པོད་ལུགས་གསེ་རིག་སྟོབ་ཆེན་གྱི་
སྟོབ་མ་ནམས་ལ་ནད་ཐོག་ལག་ལེན་དང་། སྨན་རྒྱས་རོ་སྟོད་དང་བཟོ་སྦྱར་
སྟོར་སྟོབ་ཁྱིད་བྱེད་བཞིན་ཡོད།

མཆན།	འབོ་ར་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ།
འབྲུངས་ཕུལ།	འབོ་ར་འི་ཡག་པ་ལྷན་དཀར་ཕུང་།
འབྲུངས་ལོ།	༡༧༩༩
འདས་ལོ།	ད་ལྟོ་འཚོ་འབྲུགས་ཀྱི་སྐབས།
ཆོས་རྒྱུད།	དགེ་ཕྱགས།
བྱུང་བཟོད་མདོར་བསྟུས།	

ཁོང་ཚུང་དུས་ནས་འབོར་དགོན་པའི་ཆོས་སྒྲོལ་གས་ཏེ་བསྐྱུས་གྲ་
 དང་སྒོ་རྟགས་མཆན་ཉིད་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ལ་སྦྱངས། དགྲུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་
 རྒྱུ་མེད་མེད་བཟུལ་གྱིས་འབྱེད་དུ་ཕེབས་ནས་ཐུ་མཐུན་སྒོ་བ་གཉེར་གནང་།
 ཕྱིས་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་འབྲས་སྒོ་མང་དུ་སྒོ་བ་གཉེར་གནང་སྟེ་མཁའ་པར་
 རྒྱུར། ཕྱི་ལོ་༡༩༥༤ ལོ་ནས་རྒྱས་བོད་ཀྱི་དགོན་སྡེ་ཁག་གཏོར་བཤིག་བཏང་
 བ་ནས་ཆོས་ལུགས་པ་དག་གིས་དཀའ་སྤྱུག་དམིགས་བསལ་བ་སྦྱངས་པ་
 གཅིག་མཚུངས་ཡིན། ཕྱི་ལོ་༡༩༥༡ ལོར་ཆོས་སྒོ་བསྐྱར་འབྱེད་བྱས་པ་ནས་
 མེད་མེད་བཟུལ་གྱིས་འབྱེད་དུ་བཞུགས། མེད་མེད་དགེ་བཤེས་དག་གིས་ཀུན་སྒྱུད་
 ལེགས་པའི་ཆད་དུ་བྱེད། དགེ་སྤྱུག་སྒོར་རེ་ཡང་བསྐྱུངས། པཎ་ཆེན་རིན་
 པོ་ཆེའི་བཀའ་དགོངས་ལྟར་ལོ་མང་རིང་བེས་མདོ་དགོན་ཆེན་ཀྱི་འཆན་དགེ་
 ཟན་གནང་། ཕྱི་ལོ་༡༩༩༠ རང་འཕགས་ཡུལ་འབྲས་སྒོ་མང་སྤྱི་མགྱིན་ནས་
 ཀུན་མཁྱེན་མཁའ་ལྷན་པ་བཞིན་སྒོ་མང་ཡིག་ཆའི་བྲིད་ལུང་གི་རྒྱན་སྟེལ་བྱིར་
 རྒྱ་གར་དུ་ཕེབས། དེ་ནས་ད་བར་གཞུང་ཆེན་ལྷའི་མཐའ་དཔྱད་རྒྱུར་བཀོལ་
 སོགས་ཀྱི་བྲིད་རྒྱན་དང་ལུང་རྒྱན་ཆ་ཆང་མང་ནས་གསོས་ཏེ། ད་ལྟ་སྒོ་མང་
 བྲ་ཆང་གདན་ས་ཁག་ལས་བྲིད་ལུང་གི་རྒྱན་ཆ་ཆང་ཤོས་སུ་རྒྱུར་ཡོད། ཞོར་
 དུ་འཛིན་གྲ་ཁག་ལ་དཔེ་བྲིད་རྒྱན་མི་ཆད་པར་གནང་ནས་ལུང་རིགས་གཉིས་
 ལྡན་ཀྱི་ཤེས་ལྡན་མི་སྣ་མང་པོ་བསྐྱེད་བསྐྱིད་གནང་དང་གནང་བཞིན་
 བཞུགས་པའི་སྐབས་སོ།།

མཆན།

སྟན་རག་པ་རྟ་མགྱིན་མགོན་པོ།

འབྲུངས་ཡུལ།

མེད་མེད་དཔོན་ཆང་ཁྱོད་སྟེ།

478 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

འབྲུངས་ལོ། ༡༩༣༤
 འདས་ལོ། ༢༠༠༩ ཡས་མས།
 ཆོས་རྒྱུད། མ་དེས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྡུས།

ཁོང་སྤྱི་ལོ་༡༩༤༩ ལོར་རྒྱལ་བྱང་མི་དུག་སྤོང་གི་ཆེན་མོར་ཞུགས་
 བྱིང་། སྤོང་མཐར་ཕྱིན་ནས་སྤོང་གྲོང་སྤོང་ཁྱེད་དང་ཡིག་རྒྱུར་གྱི་ལས་ཀ་
 བསྐྱབས། རང་ལོ་ཉེར་གཅིག་ནས་རྒྱ་ཡིག་གི་སྟན་ཚུལ་སྤྲོད་ཡང་། དུག་གསར་
 སྐབས་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་དབང་གིས་ལས་མཆམས་ཆད། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༤ ལོ་ནས་སྤོང་
 ཡང་གསར་ཚུལ་གྱི་ལས་ལ་ཞུགས། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༩ ལོར་དམངས་ཁྲིད་ཀྱི་དག་
 ཚུལ་གཞིར་བཟུང་ནས་བཅམས་པའི་ལྷ་ཡག་སྤྱོད་མཚོ་ཞེས་པའི་དོན་བརྗོད་
 སྟན་དག་སྤྲོད་པས་མཆན་སྟན་རྒྱས། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༦ ལོར་པེ་ཅིན་དུ་བསྐྱུས་པའི་
 རྒྱ་ནག་རྒྱལ་ཡོངས་ན་གཞོན་ཚུལ་དུག་གསར་ཚུལ་པའི་ཆོག་འདུར་ཞུགས་
 པ་ནས་བཟུང་སྟན་ཚུལ་མང་བོ་སྤྲོད། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༧ ལོར་ལྷ་ཡག་སྤྱོད་མཚོ་
 རྒྱུས་སྟན་ཚུལ་དབྱངས་ཆན་སོགས་འབྱར་དུ་ཐོན་པའི་བཅམས་ཆོས་མང་བོ་
 ཡོད། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༨ ལོར་རྒྱུ་ནན་མི་དམངས་དུག་ཆལ་དཔེ་སྟན་ཁང་གིས་
 ཁོང་གི་སྟན་ཚུལ་ཕྱོགས་བསྡེགས་གཙོས་ཁོམ་སྤང་ཞེས་པ་པར་དུ་བསྐྱུན།
 ཁོང་གི་སྟན་ཚུལ་སྐོར་ཞིག་ལ་བྱ་དགའ་མང་བོ་ཐོབ། ཁོང་ནི་རྒྱ་ནག་ཚུལ་པ་
 བའི་མཐུན་ཆོག་གི་ཆོག་མི་དང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༠ ལོར་ཀན་སུའུ་ཞིང་ཆེན་
 ཚུལ་དུག་སྤྱོད་ཆལ་མཉམ་འབྲེལ་སྟན་ཆོག་གི་ཆོག་གཙོ་གཞོན་པ། སྤྱི་ལོ་
 ༡༩༥༩ ལོར་རྒྱ་ནག་རྒྱལ་ཡོངས་ཚུལ་དུག་སྤྱོད་ཆལ་མཉམ་འབྲེལ་ཆོག་ཆེན་
 ཐེངས་གཉིས་པའི་འཐུས་མི། ཀན་སུའུ་དམངས་ཆེན་རྒྱལ་མཐུས་མི་
 ལྷན་ཁང་གི་གཙོ་འཛིན་གཞོན་པ་བཅས་ཀྱི་ལས་ཁུར་བསྐྱབས།

མཆན། རྟོར་ཞི་སྒོ་བཟང་བྱུང་བསྟན་ཆོས་དར།
 འབྲུངས་ལྗུང། དཔལ་རིས།
 འབྲུངས་ལོ། ༡༩༩༥
 འདས་ལོ། འཆོ་བཞུགས་ཀྱི་སྐབས།
 ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལྷན།
 ཟུར་བརྒྱུད་མདོར་བསྟན།

ཁོང་གི་མཆན་གཞན་ལ་དོར་ཞི་སྒོ་བཟང་ཆོས་འཕེལ་ཀྱང་ཟེར་ཞིང་།
 ཀྱན་བཤད་ཀྱི་མཆན་ལ་གདོང་དྲུག་སྟེམས་པའི་སྒོ་ལྟན་དུ་འཕོད། དགྲུང་
 ལོ་བརྒྱ་གཉིས་སྟེང་དཔལ་རིས་མཆོད་རྟེན་ཐང་གི་བཤད་གྲར་ཞུགས་ནས་
 བསྟུས་ཆད་རྒྱུ་འདུག་སོགས་མཆན་ཉིད་ཀྱི་གཞུང་ལ་སྦྱངས། ཞོར་ལ་སྒྲ་
 སྟན་སྟན་ཅིས་སོགས་བྱུང་མོང་གི་རིག་གནས་ལའང་སྦྱངས་པ་མཛད། དགྲུང་
 ལོ་བཙུང་བརྒྱུད་ཀྱི་སྟེང་པར་བྱིན་འདོན་གྲུ་ལས་ཐོན་ནས་སྟོང་གཞུང་གི་བཀའ་
 ལྟར་བོད་ཡིག་དགེ་རྒྱུ་གནང་། དེ་སྐབས་རྒྱ་ཡིག་དང་དབྱིན་ཇི། ལྷ་རུ་སུའི་
 ཡི་གེ་སོགས་ལའང་སྦྱངས་པར་གྲགས། བྱིས་སུ་མ་བྱང་དགོན་པར་ཕེབས་
 བས་གསང་ཁོག་འདིགས་མེད་ཆང་དང་། ལྷ་མོ་ཚུལ་ཁྲིམས་སོགས་བསྟེན་
 ཉི་རིག་གནས་ཆེ་ཆུང་ནམས་ལ་སྦྱང་བཅོན་གནང་། ཟ࿳་ལོ་༡༩༥༩ ལོ་ནས་
 རུབ་བྱང་མི་རིགས་སྟོབ་གྲ་ཆེན་མོའི་དགེ་རྒྱུ་ཀྱི་ལས་འགན་ཁུར། ཁོང་རུབ་
 བྱང་མི་རིགས་སྟོབ་ཆེན་སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོའི་མོད་དང་། བོད་ཡིག་སྟེ་ཁག་གི་
 འགན་འདོན་ཡིན། སྟོབ་ཁྲིད་ཀྱི་ཞོར་དུ་སྟན་ངག་དང་། ལོ་རྒྱུས། རིག་གནས་
 གཞན་བཅས་འཆད་ཁྲིད་ཀྱིས་སྟོབ་མ་མང་པོ་བསྦྱངས། བཅམས་ཆོས་ལུན་
 འདོམས་ནོར་བུའི་ཕྱིང་བ་སོགས་མང་།

480 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་ཤུགས་ཆེན་།

མཆན། བོན་བརྒྱ་དགེ་ལེགས་རྩོན་ཡུལ་བྱ་བ་ཆུ་མཆོ།
 འབྲུངས་ལུལ། མདོ་སྨད་རིབ་གོང་།
 འབྲུངས་ལོ། ༡༩༩༤
 འདས་ལོ། ཉ་ལྷ་ཞལ་བཞུགས་བཞིན་པ།
 ཆོས་ལུགས། བོན།

རྒྱུར་བརྒྱུད་མདོར་བཞུགས།

འདི་བ་དགུང་ལོ་ལྔ་བར་ཆོས་རྒྱུ་བོན་བརྒྱ་གཞུང་བྱང་ཕུན་ཆོགས་ཀྱི་
 སྤྱལ་སྤྱར་ངོས་འདྲིན་གནང་། སྤྱང་སྤྱལ་ལྷང་ཉོགས་སྐལ་བཟང་རྒྱལ་མཆན་
 སོགས་ལས་མདོ་སྨད་རྒྱུ་ལས་ལ་སྤྱངས། རང་ལོ་བཙོ་ལྔ་ནས་ལོ་
 གསུམ་རིང་མཛོད་དགེའི་མདའ་ཆེན་རི་ཁྲོད་དུ་སྤྱབ་པ་མང་ད། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༤
 ལོར་བཙོན་འདུག་བྱས་སྐབས་ལ་མོ་ཡོངས་འདྲིན་སོགས་ལས་ཆོས་རིག་ལ་
 སྤྱངས་པའི་གོ་སྐབས་ཐོབ་ཟེར། ཕྱིས་གསང་སྤྱབས་ཀྱིས་སྤྱང་བྱང་ཕྱོགས་སུ་
 ཐེབས་ནས་དགེ་བཤེས་ཆེན་འངམ་དབྱངས་རྒྱ་མཆོ་ཆང་སྤྱང་ཐང་ནག་
 ཏུ་བཞུགས་པའི་མདུན་དུ་སྤྱོད་འདུག་ཆེན་མོ་སོགས་ལ་སྤྱངས། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༡
 ལོར་ཆོས་སྒོ་བརྒྱར་འབྱེད་བྱས་པ་ནས་མདོ་སྨད་ཀྱི་བོན་དགོན་མང་པོར་
 ཐེབས་བཞུད་གནང་ཞིང་། བོན་བརྩན་བརྒྱར་གསོ་ལ་ལེགས་རྒྱས་ཆེན་པོ་
 བཞག བཅམས་ཆོས་སྤྱུ་མའི་ནལ་འབྱོར་བྱིན་རྒྱལ་གཉེར་ཆེན་དང་།
 སེམས་དང་སེམས་བྱང་གི་ནལ་གཞག་སྒོ་གསལ་ཡིད་ཀྱི་ཐུན་སེལ། བོན་ཀྱི་
 བརྩན་འབྱུང་། རིས་མེད་ཀྱི་བརྩན་ཅིས་སོགས་ཡོད་པར་བཤད། སྤྱི་ལོ་༢༠༠༠
 ལོའི་ཟླ་༦ ནང་རྒྱལ་སྤྱིའི་པོད་རིག་པའི་ཆོགས་ཆེན་སྤེང་བཙན་པོ་དག་གི་ལོ་
 ཆོགས་ལ་དབྱེད་བསྐྱར་བྱས་པའི་ཚུལ་ཡིག་སྒོག་སྤྱངས་གནང་བ་སོགས་ལོ་
 རྒྱུས་ལ་ཤུགས་སྤང་ཆེ་བར་སྤང་།

482 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

ཐོབ། སྤྱི་ལོ་༡༩༡༩ ལོར་ཞིབ་འདུག་ཁང་དེས་ཞིབ་འདུག་འགན་འཛིན་གྱི་
གོ་གནས་གནང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༦ ལོ་ནས་སྤྱི་ལོ་༢༠༠༣ བར་རྒྱལ་བོད་རིག་པའི་
ཞིབ་འདུག་ཆོགས་གཙོ་གནང་། ད་ལྟོ་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་ཐོག་ཕྱག་ལས་
གནང་བཞིན་མཆིས། ཁོང་ལ་ཕྱི་ཡིག་ཐོག་དབྱུང་ཚུལ་མང་བོ་ཡོད་འདུག་
ཀྱང་། བོད་ཡིག་དྲུ་དར་མ་འཁྱུང་བཅན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་། ཐོ་བྲང་ཞིབ་འོད་
ཀྱི་སྤྲིངས་ཡིག་གི་སྐོར་ཅུ་ལས་མངལ་མཉམ་མཉམ་མཉམ་མཉམ་མཉམ་མཉམ་མཉམ་མཉམ་
པའི་ཞིབ་འདུག་མཁས་མང་ཁྲོད་གཞན་ལ་ངོ་གཞོང་མི་དགོས་པའི་མཁས་པ་
ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན།

མཆོན།	ཨ་ལགས་གཡུང་དྲུང་རྒྱན་གྱུར།
འབྲུངས་ལྟུང་།	མང་རའི་བོན་བརྒྱ།
འབྲུངས་ལོ།	༡༩༩༧
འདས་ལོ།	ད་ལྟོ་འབྲུགས་ཀྱི་སྐབས།
ཆོས་རྒྱུད།	བོན།
རྒྱུ་བརྒྱུད་མདོར་བསྟུན།	

འདི་བ་རྟོགས་ལྡན་བསོད་ནམས་སུན་ཆོགས་ཀྱི་ཡང་སྤྱི་ལོ་ལྔ་བ་ཡིན་
ཟེར། ར་བ་རྟོག་ལྡན་དགོན་པར་ཐུགས་གཉེར་གནང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༡༣ ལོར་
རེབ་གོང་བོན་བརྒྱ་དགོན་བསྐྱར་བཞེངས་ཀྱིས་ཁྲིར་བཞུགས། བོན་བརྒྱ་སྤེ་
དྲུག་གི་དཔོན་འབངས་ཡོངས་ཀྱིས་གདན་ཞུས་ལྟར་སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལོར་མང་
རའི་བོན་བརྒྱར་བོན་བརྒྱ་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་མང་བཏང་བའི་ཁྱེད་
སྨན་དགོན་མདོ་སྨད་སྐྱབ་སྤྱོད་ཀྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་བཏང་།

མཆེན།	དགེ་བཤེས་སྒོ་བཟང་བསྟན་པ།
འབྲུངས་ལྷ་ཡ།	སྟག་ཆང་ལྷ་མོའི་བཅད་ཁོག
འབྲུངས་ལོ།	1992
འདས་ལོ།	ད་ལྟ་འཆོ་བཞུགས་ཀྱི་སྐབས།
ཆོས་རྒྱུ།	དགེ་ལྷགས།
རྒྱུར་བརྗོད་ཨདོར་བསྟན།	

འདི་བ་དགུང་ལོ་བརྒྱ་གཅིག་སྟེང་སྟག་ཆང་ལྷ་མོ་གསེར་ཁྱིའི་དགོན་
 དུ་ཆོས་ལྷགས་མཛད། ཉི་ཤུ་བར་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་ཁྲལ་ཁ་དགེ་བཤེས་སྒྱིན་
 པ་སོགས་བསྟེན་ཏེ་སློབ་གཉེར་གནང་། ཟ࿃་ལོ་1944 ལོར་རྒྱ་གར་དུ་ཕེབས་
 འབྱོར་གྱིས་སྟག་ས་ཆོས་སྐར་དུ་རྒྱུད་སྐྱོད་མཁན་རྒྱུར་དག་དབང་ལེགས་ལྷན་
 སོགས་ལས་གཞུང་ཆེན་ལ་གསན་བསམ་རྒྱུགས་པར་མཛད། དེ་ནས་མར་ཏ་
 གཙུག་སློབ་གཉེར་ཁང་དུ་ཨ་ཅུའི་ལག་བྱེད་ཐོབ། ཟ࿃་ལོ་1946 ལོར་དགེ་
 བཤེས་ལྷ་རམས་པའི་མཆན་བཏགས་བཞེས། ཟ࿃་ལོ་1947 ལོར་སློ་མང་མཁན་
 ཁྱིའི་ཕེབས་ཏེ་ལོ་ངོ་དུག་ལ་སྒྱུར་ཁྲལ་མཛད། ཟ࿃་ལོ་1952 ལོར་དཔལ་ལྷན་
 འབྲས་སྐྱེད་ས་མཁན་ཁྱིའི་ཕེབས་ཏེ་སྒྱུར་ཁྲལ་མཛད་བཞེན་པའི་སྐབས་སོ།

མཆེན།	བཀ་ཆེན་སྒོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆེན།
འབྲུངས་ལྷ་ཡ།	བིས་ཨདོ་ཨ་བྱ།
འབྲུངས་ལོ།	1991
འདས་ལོ།	1994
ཆོས་རྒྱུ།	དགེ་ལྷགས།

རྒྱུ་བཟོ་བྱེད་མདོར་བསྟུན།

འདི་བ་ཀུན་གཟིགས་པ་ཆ་ཆེན་སྐྱེ་མཆོད་བརྒྱུ་བ་ཡིན་ལ། མཆོན་དངོས་
ལ་རྩེ་བཅུན་སྒོ་བཟང་འཕྲིན་ལས་ལྷན་གྲུབ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་ལྟ། རྩེ་སྒྲ་ཁོ་
འདིགས་མེད་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཆོ་སྒྲ་མའི་གཙོ་བོར་བསྟེན། གཞུང་སྒྲའི་འགལ་
སྒྲ་དང་རྒྱ་མིས་ད་བྱེད་དཀྱིལ་བྱས་པ་སོགས་ཀྱིས་གདན་སར་འགོད་རྒྱུར་
དཀའ་ངལ་མང་པོ་འབྱུང་། སྤྱི་ལོ་༡༧༤༩ ལོར་མདོ་སྨད་སྨད་ཀྱི་མངའ་སྡེ་དུ་
མར་གཟིགས་ཞིབ་ལ་བསྐྱོད་སྐབས། བོད་ཡུལ་ལ་སོག་པའི་ཆག་སྒོ་རྣམས་
གཟིགས་ནས། རྒྱ་གཞུང་ལ་ཐུགས་ཞེན་གཏིང་ནས་ལོག་རྒྱ་ལོག་གི་བོད་མི་
རིགས་ཀྱི་སྤྱད་བསྐྱེད་པ་རྩོད་པའི་ཡིག་འབྲུ་ཁྱི་བདུན་གྱི་སྒྲན་ཁྱུར་གྲགས་པ་
རྒྱ་ནག་དབུས་གཞུང་ལ་ཐུག་ཏེ། བོད་མི་ས་ཡ་དུག་ལ་བདེ་སྐྱིད་ཐོབ་ཐབས་
ལ་འབད་ཀྱང་གྲུབ་འབྲས་མ་སོན་ཁར། ཁོང་ཉིད་ཁྱི་ཐུན་དུ་བརྒྱུག་སྟེ་མནར་
གཙོད་སྒོས་མི་འབྱུང་པ་བཏང་། ལོ་ངོ་༡ དང་སྟོན་ལ རིང་བཙོན་འཇུག་དང་།
བཟང་བཙོན་དུ་བཀག་ཉར་བྱས་པ་བསྟོམས་པས་མི་ལོ་༡༥ རིང་སྐྱོང་ལ་སྒོ་
ཡུལ་ལས་འདས་པ་མཁྱེད་ས། བཙོན་གྲོལ་ཐོབ་པ་ནས་བོད་ཀྱི་ཡུལ་ལྗང་པལ་
མོ་ཆེར་དངོས་སུ་བསྐྱོད་ནས་བོད་མིའི་བདེ་སྤྱད་ལ་གཟིགས་ཉོག་མཛད་པ་
དང་། མི་རིགས་རང་གི་སྒོ་བ་གསོ་དང་། ཆོས་རིག་བསྐྱར་གསོའི་ཐབས་རྒྱས་
སྐབས་ཆེན་མང་པོ་བཏོན། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྟེང་མཛད་རྩིས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ལ་
ངོ་སོམ་ལོན་པ་སྟེང་བཙོན་སྐྱུ་པོའི་སྒོ་བ་ཆེན་མགར་སྟེང་བཙོན་དང་།
མངའ་བདག་ཁྱི་རལ་གྱི་སྒོ་བ་པོ་བན་དེ་བཅས་ཀྱི་དཔལ་ཡོན། པ་ཆེན་སྐྱེ་མཆོད་
བརྒྱུ་བ་འདི་རྣམ་པ་གསུམ་ལས་ལྷག་མ་བྱུང་བ་ལྷ་བྱ་ཡིན། མཛད་རྣམ་བསྟུས་
ཙམ་དེད་ཅག་གིས་སྤྱི་ལོ་༡༧༧༧ ལོར་ཙོམ་སྒྲིག་བྱས་པ་ཡོད་པས་དེར་གཟིགས་
པར་ལྟ།

མཆོག། བསེ་སྒོ་བཟང་དཔལ་ལྷན་ཆོས་ཀྱི་རྟོ་རྟེ།
 འབྲུངས་ལུང། རེབ་ཤོང་།
 འབྲུངས་ལོ། ༡༩༩༤
 འདས་ལོ། ཉ་ལྷ་སྐྱུ་འཆོ་བཞུགས་སྐབས།
 ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།
 རྒྱུར་བརྒྱུད་མདོར་བསྐྱུས།

འདི་བ་བསེ་ཁྱིན་ཆུ་སྐྱེས་ཐེང་དུག་པ་ཡིན། བཅ་ཆེན་སྐྱེས་ཐེང་དགུ་
 བ་རོང་པོ་ནང་སོ་དང་ས་རི་སྐར་བརྩའི་སྒོ་དཔོན་ནམས་ཀྱིས་ཞུས་པ་ལྟར་
 ཡང་སྐྱུ་ལ་ལུང་བསྟན་གྱི་ཡི་གེ་སྐུ་ཐེལ་སྐྱུར་བ་གནང་སྟེ་ལོ་གཅིག་ནས་ཁ་
 འབྱེད་དཀོས་པའི་བཀའ་བསྩལ། ཕྱིས་ཁ་ཕྱིས་སྐབས་འབྲུངས་ལུང་དང་ཡབ་
 ལུས་བཅས་གསལ་བ་ལྟར་ངོས་འཛིན་བྱགས་ཐག་བཅད། གསུང་ཚོམ་སྟན་
 འབྲེལ་ཆངས་ལྷས་བཞད་པའི་སྐྱེད་བྱངས་སོགས་གྲགས་ཅན་མང་ཞིང་། དེ་
 དག་པོ་དུག་ཏུ་བསྐྱུས་ནས་ཉེ་ལམ་དཔར་སྟན་བྱས་འདུག སྐྱེས་གཙོས་
 མི་རིགས་སྟོབ་འབྱིང་དང་། པེ་ཅིན་པོ་དུ་བརྒྱད་མཐོ་རིམ་ནང་བསྟན་སྟོབ་
 སྒྲིང་སོགས་སུ་རིག་གཞུང་འཆད་ཁྲིད་གནང་ཞིང་། ད་ལྟོང་གཙོས་མི་རིགས་
 དགེ་ཐོན་སྟོབ་ལྷ་ཆེན་མོའི་སྟོབ་དཔོན་གྱི་མཛད་ཁྲུང་སྒྲོང་བཞིན། པོ་ད་
 གངས་ཅན་གྱི་ཆོས་རིག་བསྐྱུར་གསོའི་ཁྲུང་འགན་ཁུབས་ཆེན་སྐྱབ་ལུས་སུ་
 ཡོད། ལོ་མང་རིང་བཅོན་དུ་བརྩལ་སྐབས་ཀྱང་ཆོས་སྐུམ་གྱི་བྱིན་རྒྱལས་མ་
 ཤོར་བ་སོགས་འདུལ་བའི་ཀུན་སྒྲོལ་ཞིབ་པའི་གྲགས་པ་ཆེ། མཛད་ནམ་བསྐྱུས་
 པ་ཁོང་གི་སྟོབ་བྱ་ནང་མ་ཁ་གྲུ་རྟོར་ལུག་གིས་བྲིས་པ་གསུང་འབུམ་དུ་བཀོད་
 འདུག་པས་དེར་གཟིགས་པར་ཞུ།

486 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མེ་མོ་གྲགས་ཆེན།

མཆན། ཡིལ་གེར་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆན།
 འབྲུངས་ལྷལ། ལྷན་ར་ཡར་ནང་།
 འབྲུངས་ལོ། ༡༩༩༩
 འདས་ལོ། ༢༠༠༩
 ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལྷན།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།

འདི་བ་ཡིལ་གེར་དགེ་འདུན་བསྟན་པ་རབ་རྒྱས་ནས་ཆེས་པའི་སྐུ་
 སྤང་གསུམ་པ་ཡིན། སྤེ་ཆ་དགོན་དུ་སྐྱགས་གཉེར་གནང་། གྱི་ལོ་༡༩༥༩ ལོར་
 རྒྱུ་བཙོན་དུ་བཟུང་ནས་ལོ་ཉི་ཤུའི་རིང་བཙོན་ལས་མནར་གཅོད་བྱང་།
 བཙོན་གོལ་ཐོབ་ནས་གྱི་ལོ་༡༩༩༠ ལོར་ཁོང་དང་མི་གསུམ་གྱིས་མཆོ་ལྷོའི་བོད་
 སྐད་ཁང་བཙུགས། གྱི་ལོ་༡༩༩༥ ལོར་ཐོ་ལེ་དགོན་ནས་རྒྱལ་ཡུན་ཆོགས་སྤང་
 བསྐྱར་བཞེངས་གནང་། རྒྱ་གར་དུ་ལན་གཉིས་བྱོན། གད་པ་སུམ་མདོར་
 ཐང་གཞིས་དགོན་བསྐྱར་འདེབས་བྱས་པ་ལོགས་བྱིམ་ན་བཞུགས་ཀྱང་
 བསྟན་པར་ཕན་དགེ་ལྷན་ཆེན་བསྐྱབས།

མཆན། ཁང་སར་བསྟན་པའི་དབང་བྱུག
 འབྲུངས་ལྷལ། མགོ་ལོག་ཨ་ཁྱོད་ཁང་སར།
 འབྲུངས་ལོ། ༡༩༩༩
 འདས་ལོ། ༡༩༩༩
 ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལྷན།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།

འདི་བ་ཀུན་མཁྱེན་ལ་བ་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆན་གྱིས་དཔོན་པོ་རིག་
འཛིན་རྟོ་རྟེན་ཡང་སྤྲོད་དུ་རོས་འཛིན་མཛད། བདུན་པར་ཁྲི་གསེལ་བྱས།
གོང་མའི་གདན་ས་པད་མ་ཡག་དཔོན་དུ་གདན་ཅངས། བརྒྱད་པ་ནས་འབྲི་
སྟོག་བསྐབས། རྩ་ཕྱིར་ཨ་རྒྱུང་རྒྱ་དཔོན་པ་དང་ཁམས་རྫོགས་ཆེན་དཔོན་
སོགས་སུ་ཆོས་རིག་ལ་སྦྱངས། བཙེ་བརྒྱད་པར་སླ་བྱང་བཟུ་ཤིས་འབྲིལ་དུ་
ཐེབས་བཞེད་མ་འགྲུབ་ནས་ཨ་མཆོག་མཆན་ཉིད་དུ་ཆོས་གྲར་འབྲིམས།
དགྲུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་པ་སྟེ་ལོ་༡༧༥༥ ལོ་ནས། སུམ་རུའི་བར་རྒྱས་བཙོན་ཁང་
དུ་བརྟུག་ནས་སྡིག་ལས་ལ་བཀོལ། མདོ་སྡུག་གཉིས་ལས་བཅུ་མས་པའི་
གསུང་ཆོམ་པོད་བརྟུ་གངས་བཞུགས་ཟེར། བཙོན་ཁང་ནི་པལ་ཆེར་ཆོ་འདམ་
གཤོང་ས་ཡིན་པ་འདྲ། ཐོག་མར་ཆོ་བཙོན་ཐག་བཅད་དེ་ཐང་དཀར་དམར་
བཙོན་ཁང་དུ་བྲིད། རང་ལོ་སོ་གསུམ་སྟེང་ཐང་དཀར་དམར་བཙོན་ཁང་
དུ་སླ་སྦྱལ་དགོ་བཤེས་གཅིག་ལས་གཅིག་ལྟག་མང་བོ་བཞུགས་པ་དག་ལས་
སྟོག་ཆོས་མང་བོ་གསན། དགྲུང་གངས་ཞེ་བཞི་པ་སྟེ་ལོ་༡༧༥༡ ལོར་བཙོན་
ཁོལ་ཐོབ། པཌ་ཆེན་རྒྱ་ཕྱིང་བརྟུ་བའི་བཀའ་བཀོད་སྟར་རང་ལོ་ཞེ་ལྔའི་ཐོག་
སྡུག་ལུང་དཔོན་ཀ་དག་སྟོས་བལ་སྦྱིང་ཞེས་པའི་དཔོན་པ་བཏབ། དགྲུང་
ལོ་ལྔ་བརྟུ་བར་བཤད་གྲ་ལྔ་རིག་གཞན་པ་ལ་སྦྱིང་བརྟུགས། དཔོན་ནང་དུ་
ནམ་ཐར་འཁྲབ་སྟོན་བརྟུགས། ཕྱིས་གསེར་རྟེན་སྦྱང་མཁན་པོ་འཛིགས་
མེད་སུ་ཆོགས་ལ་ཆོས་འབྲེལ་གསན། རྒྱ་པོད་སོག་གསུམ་གྱི་སྟོབ་ཆོགས་
ཤིན་དུ་རྒྱས་པར་སྦྱང།

མཆོག་།

དགེ་བཤེས་འདིགས་ཅིང་དབལ་ལྟོ།

488 མདོ་སྨད་གྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

འབྲུངས་ཡུལ། གནས་ལྷན་མཛོད་བཟུ།
 འབྲུངས་ལོ། ༡༩༩༤
 འདས་ལོ། འཆོ་བཞུགས་ཀྱི་སྐབས།
 ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྡུས།

འདི་བ་རྒྱུད་དུས་ནས་རབ་དུ་བྱུང་སྟེ་སྤང་བཟང་བཟུ་གིས་འབྲིལ་དུ་ཆོས་
 ཞུགས་གནང་། རྣམ་དཔྱད་དང་མི་གཤིས། རྒྱ་གར་ཞུགས། གསུང་སྐད་བཅས་
 ལ་དམིགས་བསལ་གྱི་བྱད་ཆོས་སྤྲུག་དུ་ལྷན་པ་ཞིག་ཡིན། ཟུ་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་
 དཀོན་པ་རྒྱས་བཅོམ་པ་ནས་བསང་ཁོག་དུ་བཞུགས། དེ་སྐབས་ཀྱི་གནས་
 བབ་གསལ་ཁ་ཅན་འབྲི་ཡུལ་མ་རྟེན་ཀྱང་། ཡུལ་དེར་གནས་བཞུགས་སྐྱེས་
 མཆོག་ཟེད་གཤིས་འཛིགས་མེད་ཆང་དང་། དགེ་བཤེས་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཆོ་
 ཆང་སོགས་ལས་གཞུང་ཆེན་དཔེ་བྲིད་གང་འཆོམ་ཐོབ་པ་ཡིན་ནམ་སྟེ། ཟུ་
 ལོ་༡༩༥༡ ལོར་ཆོས་སྒོ་བསྐྱར་དུ་བྱེ་སྐབས་ཁོང་འཛིན་གྲ་གོང་འོག་དུ་སྟོན་
 གྲགས་ཤིན་དུ་ཆེ། ཁོང་གི་འཛིན་གྲ་འོག་མའི་ནང་བསང་ཁོག་དུ་གཞུང་ཆེན་
 ལཱ་ལ་སྐྱུངས་པ་སྟོན་ཐོང་གི་དགེ་བཤེས་མཁས་དབང་རྩ་བ་གྲགས་པ་ཆང་
 དང་། མཁས་དབང་སྟོ་བཟང་རྒྱ་མཆོ་གཉིས་ཡོད་པ་དག་གིས་གཞུང་ཆེན་
 ཀྱི་དཀའ་གནད་ལ་ཡང་ཡང་ཚོད་ཀྱིན་ཡོད་པ་མཐོང་ཐོས་སུ་གྱུར་ཅིང་། བན་
 རྒྱུན་ལྷགས་ཀྱིས་ལྷགས་མི་ཆོད་པ་ལྟ་བུའི་མཁས་པའི་རྩལ་རྒྱབས་ལ་སྟོན་པ་
 ཤོར་བ་ཉུང་ཉུང་མིན། ཟུ་ལོ་༡༩༥༥ ལོ་ནས་ཀུན་མཁྱེན་སྤྱི་མའི་བཀའ་བཞེན་
 ཀུན་སུའུ་ཞིང་ཆེན་ནང་བསྟན་སྟོན་གྱི་ཆེན་མའི་དགེ་ཆུན་དུ་ཕེབས་ཏེ་དཀོན་
 སྟོ་བརྒྱ་ཕག་གི་བུ་སྟོན་མང་པོ་བསྐྱེད་བསྐྱིད་གནང་། ཕྱིས་སྟོན་ཆེན་དཔེ་སྟོན་
 དཔོན་ཆེན་མའི་(Professor)མཆོན་གནས་བཞེས། ཟུ་ཕྱིར་རྗེ་སྐུ་འབུམ་གཙོས་

མདོ་སྐྱོད་ལྟ་བུར་གི་དགོན་སྡེ་ཤིན་ཏུ་མང་པོར་གདན་ཞུས་ཀྱིས་དབང་ལུང་
མན་ངག་དང་། གཞུང་ཆེན་འཆད་ཁྲིད་སོགས་པོད་ཀྱི་ཆོས་རིག་སྒྲུབ་གསོ་
འཕེལ་རྒྱས་ལ་ལེགས་སྦྱོས་སྒྲུ་མེད་གནང་བཞིན་ཡོད།

མཆེན། དགེ་བཤེས་གྲགས་པ་རྒྱ་མཚོ།

འབྲུངས་ལུ་ལ། ར་སྟོན་ཞང་རེ།

འབྲུངས་ལོ། ༡༩༩༤

འདས་ལོ། ད་ལྟ་འཚོ་བཞུགས་ཀྱི་སྐབས།

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྡུས།

འདི་བ་དགུང་ལོ་གཞོན་དུས་ནས་རབ་དུ་བྱུང་སྟེ་སྤང་བཟ་ཤིས་
འབྲེལ་དུ་ཆོས་ཞུགས་གནང་། ཕྱི་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་དགོན་པ་རྒྱས་མ་གཏོར་གོང་
ནམ་འབྲེལ་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པའི་གྲགས་པ་ཆེ། རྒྱས་དགོན་པ་གཏོར་བ་ནས་
བསང་ཁོག་དུ་བཞུགས་ཏེ། རྒྱུ་དུ་དགེ་བཤེས་ཆེན་མོ་མེད་གཤིས་འཛིགས་
མེད་ཆང་སོགས་ལས་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྟ་སྟགས་དང་བཅས་པར་
གསན་བསམ་མཐའ་ཆོད་པ་གནང་། འདི་བའི་རིགས་ལམ་ཤིན་ཏུ་ཟབ་ཅིང་
དགེ་བཤེས་འགན་ལྷེ་མེད། ཕྱི་ལོ་༡༩༥༩ ལོ་ཡས་མས་ནས་གདན་ས་དང་
ཚུགས་ནས་ཐེབས་པའི་བུ་སྟོབ་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་བསྐྱེད་བསྐང་དང་། ཕྱི་ལོ་༡༩༥༥
ལོ་ནས་ཀུན་མཁྱེན་སྤྱི་མཐུན་བཀའ་བཞིན་ཀུན་སུའུ་ཞིང་ཆེན་ནང་བསྟན་སྟོབ་
བྲ་ཆེན་མོའི་དགོ་ཞན་དུ་ཐེབས། སྟོབ་དཔོན་ཆེན་མོའི་(Professor)མཆན་
གནས་བཞེས། ཁོང་དང་དགེ་བཤེས་གྲགས་ཆེན་སྟོབ་བཟང་ནེ་སྟག་གཉིས་

490 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མེ་སྒྲ་གཤམ་ཆེན།

འདྲིན་གྲག་ཅིག་ཅིང་། སྒྲ་བྱིར་ཁོང་ནམ་གཉིས་མདོན་པ་མཛོད་ཀྱི་ཆོགས་
 སྒྲིང་དུ་བཞེངས་པས་དགེ་བཤེས་ཆུན་པ་ནམས་ཀྱིས་རྒྱན་དུག་མཆོག་གཉིས་
 ཀྱི་སྒྲ་ཡོན་ལ་འབྲན་སྤྱབ་པ་འདུག་ཅེས་བསྐྱེད་པ་བཞུགས་བཞེད་གནང་གིན་ཡོད་པ་
 དངོས་སུ་ཐོས། རྗེ་སྒྲ་འབྲུམ་དགོན་པ་སོགས་མདོ་སྨད་ལྗོངས་ཀྱི་དགོན་ལྗོངས་
 མང་བོར་གདན་ཞུས་ལྟར་གཞུང་ཆེན་འཆད་ཁྲིད་ཀྱིས་དུས་འདུག་བཞེན་
 ཡོད། རྒྱ་གར་ལྗོངས་ཀྱི་འབྲུམ་སྤྱངས་ཀྱི་དགེ་བཤེས་ཁག་ཅིག་གིས། འདི་བའི་
 དཔེ་ཁྲིད་ལ་ཉན་ན་རི་ཆེ་ནས་ཕྱོགས་བཞིར་བཞུགས་པ་ལྟ་བུའི་མཐོངས་ཕྱེ་བའི་
 ཉམས་སྒྲུང་སྤྱིར་ཁེས་བསྐྱེད་པ་བཞུགས་བཞེད་ཕྱེད་ཀྱིན་འདུག

མཆོན།	སྒྲན་རམས་པ་བསྟན་འཛིན་དོན་གྲུབ།
འབྲུངས་ལྷ་ཡ།	མཛོད་དགེ་བཞག་སྒྲིམ།
འབྲུངས་ལོ།	༡༩༩༠ ཅན་།
འདས་ལོ།	ད་ལྟ་འཆོ་བཞུགས་ཀྱི་སྐབས།
ཆོས་རྒྱུད།	དགེ་ལུགས།
རྒྱུར་བཞེད་མདོར་བསྐྱེད།	

ཐོད་ཀྱི་སྒྲན་པ་འབྲུམ་རམས་པ་མཁས་དབང་བསྟན་འཛིན་དོན་གྲུབ་
 བམ་མདོ་སྨད་ལྗོངས་དུ་ཨ་ཁུ་བསྟན་ཁོར་འཕོད་པ་ནི། རིག་གནས་སྤྱི་དང་
 ལྷག་པར་ཐོད་ཀྱི་གསེར་གྱི་ལ་གཞན་ངིང་མི་འཛོག་པའི་མཁས་དབང་ཞིག་
 ཡིན་ལ། རྒྱུར་དུས་ནས་ཆོས་སྒྲིམ་ཞུགས་ཤིང་། ཕྱིས་ཁ་ཕྱད་དང་ཉོར་གཙང་
 སོགས་སུ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་གྲགས་པའི་མཆོན་ཅན་ལས་སུ་ཉགས་
 དག་གསུམ་དང་། ཆོས་སྐར་ནག་སྒྲ་སྒྲན་དག་སོགས་སུ་མོང་རིག་གནས་

དང་། ལམ་ཁྲིད་སློབ་སྦྱོང་སྐོར་ལ་སྐོར་བསམ་དང་། བྱུང་པར་དུ་གསོ་རིག་
སྐོར་ལ་སློབ་གཉེན་མཛད་དེ་ཕྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད། སྐབས་དེར་བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་
དུ་བྱུང་ངེས་ལེགས་སྤྱིང་བོ་སྐོར་གཞུང་ཆེན་སྐོར་འཛིན་གྱིས་སློབ་གཉེན་
འཕེལ་བཞིན་པའི་སྐབས་སྐྱེད་པའི་ཕྱིས་དཔོན་པ་གཏོར་བཅོམ་བྱུང་བས།
རང་ལུལ་དུ་ཕེབས་མང་ཆོགས་སྐྱོན་བཅོས་དང་། དམངས་ཁྲིད་ཀྱི་སྐྱོན་པ་
ཉུང་ཤས་གསོ་སྦྱོང་གནང་། ལྷིལ་༡༩༧༩ ལོར་རྩ་ཁྲིལ་འཕྲོད་བསྟེན་སློབ་གྲུའི་
པོད་སྐྱོན་སློབ་སྦྱོང་འཛིན་གྲུ་དང་བོ་ཚུགས་པ་ནས་བཟུང་སློབ་ཁྲིད་དང་
བཅོས་སྦྱགས་ཀྱི་ནད་གསོ་གནང་བ་ཟུང་འབྲེལ་གྱིས་ཁྲིལ་དེའི་གསོ་རིག་
བསྐྱོན་པ་མི་ཉམས་དར་བྱས་ཡོང་བའི་གཞི་ཚུགས། ཁོང་གིས་མང་དུ་སྐྱོན་
འགྱུར་ལུགས་རི་རིག་བྱེད་འགོ་སྐྱོན་སྤྱིད་དུ་བྱོན་ཏེ་དགེ་ཆན་ཆེན་མོ་སྐབ་
བསྐྱོན་ཆོ་རིང་དང་། ལྷ་ས་སྐྱོན་རྩིས་ཁང་གི་དབུ་འཛིན་མཁས་དབང་ཀྱུན་
དགའ་སྐྱོན་ཆོགས་སྐོར་ལ་གཏུགས་ཏེ་གཞུང་ལུགས་དང་ལག་ལེན་མང་པོའི་
འཁྲིད་རྒྱུན་གསན་བཞེས་མཛད། ཁོང་གི་སྦྱོང་ལ་མེད་པའི་བཅོན་པ་དང་
ལྷག་བསམ་གྱིས་དེ་གི་མཁས་པ་ཆང་མའི་ཡིད་དབང་འཕྲོགས་ཤིང་དེ་མཐུན་
ཀྱི་བཅི་བཀྱར་དང་། བརྗེད་མི་སྐབ་པའི་བག་ཆགས་ཟབ་མོ་བཞག

ཁོང་གིས་མདོ་སྐྱོད་སྤྱི་རྒྱུད་དུ་བྱུག་རྒྱུན་ཆེས་དཔོན་པའི་རིན་ཆེན་
བཅོ་ཐལ་དང་། རིན་ཆེན་རྟ་ཏྲ་བསམ་འཕེལ་སྐོར་དུ་སྐྱོན་འགྱུར་ཞིང་
ནས་ཉམས་བཞེས་གནང་སྟེ་སྦྱོར་བཅོ་གནང་བ་ལེགས་སྐབ་ཐོག་བྱང་ཆད་
ལྷན་པའི་སྐྱོན་རྩིས་སྦྱོར་སྟེ་བས་པ་མི་ཉུང་བའང་བསྐྱེད་བསྐྱོང་གནང་ཡོད།
ལྷག་པར་དུ་ཁོང་གིས་ལེགས་བསྐྱིགས་མཛད་པའི་སྐྱོན་སྦྱོར་བདུད་རྩི་
གཉེན་མཛོད་ཅེས་པ་དེ་ནི། མན་ངག་ཡོན་ཏན་རྒྱུད་དང་། ཕྱི་མ་འཕྲིན་ལས་
ཀྱི་རྒྱུད་གཉིས་གཙོ་བོར་བྱས་ཏེ། དེ་དག་ཁ་གསབ་ལྷ་སྐྱོར་མདོ་སྐྱོད་དུ་བྱགས་

492 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

པ་ཆེ་ཡང་དཔེ་རྒྱན་དགོན་པ་གཙང་སྤོན་ཡེ་ཤེས་བཟང་བོས་མཛད་པའི་ཡང་
 ལྷན་ནོར་བུའི་དོ་ཤལ་སོགས་ཙེ་ཆེན་སྤོན་གཞུང་ཁྲུང་ས་ལྷན་བཅོ་བརྒྱད་ཙམ་
 ལས་བདུས་ཏེ་ཕྱོགས་བསྐྱེད་མཛད་པ་ཞིག་ཡིན་སྟབས། ནད་རིགས་རེ་
 ལ་ཐང་ཕྱེ་རིལ་བུ་གསུམ་གྱི་བཙོས་ཐབས་རིམ་པར་བཀོད་ཐོག འཆོ་བྱེད་
 ལས་དང་བོ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ལག་ལེན་བྱེད་བདེར་དམིགས་ནས་གསང་སྤོན་
 ཡོད་པའི་སྦྱོར་སྡེའི་རིགས་ཏ་ཅང་ཉུང་བ། གཞན་ཡང་སྤོན་རྒྱས་སྦྱོར་སྤོན་
 སྦྱོར་སྡེ་ཤ་སྟག་ཡིན་པས་དམངས་ཁྲོད་སྤོན་པ་དང་གཞི་རིམ་ས་གནས་སྤོན་
 ལས་བྱེད་མཁན་ཆོར་བཀོལ་སྦྱོད་ཆེ་ཞིང་། ནད་རིགས་ཀྱན་གྱི་བཙོས་ཐབས་
 ཡོངས་སུ་ཆང་བ་བཅས་ཀྱི་དགོ་མཆན་ཟླ་ལྷག་ཏུ་ལྷན་པས། ཁོང་གིས་སྐྱ་ཆེ་
 གང་བོར་སྤོན་གཞུང་ལ་སློབ་སྦྱོང་དང་། ནད་ཐོག་སྤོན་བཙོས། སྤོན་རྒྱས་
 སྡེ་བ་སྦྱོར་གྱི་ལག་ལེན་དང་ཉམས་ཐྱོང་རྣམས་བསྐྱེད་པའི་གསོ་རིག་གི་ལམ་
 རིམ་ཆེན་མོ་ཞེས་བཏགས་ན་འོས་འཆམ་ཡིན། ཁོང་གིས་མཛོད་དགེ་རྒྱུད་བོད་
 ལུགས་སྤོན་ཁང་གི་དབུ་འཛིན་དང་། རྒྱ་ནག་རྒྱལ་ཡོངས་མི་དམངས་འཐུས་
 ཆོགས་སྐབས་བདུན་པ་དང་བརྒྱད་པའི་འཐུས་མི། སྤོན་པ་འབྲུམ་རམས་པ།
 རྒྱལ་ཁབ་རིམ་པའི་མཁས་པ་བཅས་ཀྱི་མཆན་གནས་བཞེས།

མཆན།	དགེ་བཤེས་སློ་བཟང་རྒྱ་མཚོ།
འབྲུངས་ལུལ།	ཟླ་བྲའ་མཐའ་བ།
འབྲུངས་ལོ།	༡༩༩༠ ནང་།
འདས་ལོ།	ད་ལྟ་འཆོ་བཞུགས་ཀྱི་སྐབས།
ཆོས་རྒྱུད།	དགེ་ལུགས།
བྱུང་བརྗོད་མདོར་བསྟུན།	

འདི་བ་རྒྱུད་དུས་ནས་རབ་དུ་བྱུང་སྟེ་སྤྱི་བཟང་བཟླ་མེས་འབྲིལ་དུ་ཆོས་
 ལྷགས་གནང་། མཆོན་ཡོངས་གྲགས་སྟོ་བཟང་ནི་ཕྱག་དུ་གྲགས། ལྷོ་ལོ་1744
 ལོར་དགོན་པ་རྒྱས་གཏོར་བཅོམ་བཏང་བ་ནས་བསང་ཁོག་དང་རྒྱབ་ཡོལ་
 རང་སོགས་སུ་བཤེས་གཉིན་ཆེན་མོ་མེད་གཤེས་འཛིགས་མེད་ཆང་དང་། ལྷག་
 པར་དགེ་བཤེས་ཆེན་མོ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོ་ཆང་རྒྱན་བསྟེན་གྱིས་གཞུང་ཆེན་
 ལུ་ལྷགས་དང་བཅས་པར་སྐྱུངས་བཅོན་མཐའ་ཆེད་པ་གནང་། རྣམ་དཔྱད་
 ཤིན་དུ་ཆེ། ལམ་སྐྱགས་གཉིས་ཐུགས་འཛིན་གནང་སྟེ་ཆོགས་རྒྱགས་སུ་ཕུལ་
 སྐབས་གསལ་དག་སྟོན་གསུམ་དང་ཆགས་སོགས་མེད་པའི་བྱད་ཆོས་ལ་ཀུན་
 གྱིས་བསྐྱགས་བརྟེན་ཆེ། དགེ་བཤེས་ཆེན་མོ་རྩ་བ་གྲགས་པ་ཆང་དང་འཛིན་
 གྲུ་གཅིག་ཅིང་། ཁོང་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་གཞུང་ཆེན་ཆོགས་སྤེང་ལན་དུ་མར་
 མཛད་པ་ལ་མཁའ་པ་རྣམས་ཏ་ལས་པ་ལྟ་བུ་བྱུང་།

སྤྱི་བཟང་མང་རའི་ཐར་གྱལ་དགོན་སོགས་སུ་ཕེབས་ནས་ལཱ་མོ་ཡོངས་
 འཛིན་སྟོ་བཟང་མཁའ་པ་བྱབ་རྒྱ་མཚོ་ལས་སྤྱི་ཁོ་འཛིགས་མེད་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་
 མཚོ་ནས་བརྒྱུད་པའི་དབང་ལུགས་མན་ངག་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་ཆོས་རྒྱན་
 གསན་བཞེས་མཛད། རྩ་བ་སྟོ་མང་སྐར་དང་མཚོ་སྟོན་ཕྱོགས་ཀྱི་དགོན་སྟེ་
 མང་པོ་ལ་ཆོས་རིག་གི་འཆད་ཁྲིད་མཛད་པས་བོད་ཀྱི་ཆོས་རིག་བསྐྱར་གསོ་
 ལ་མཛད་རྗེས་ཆེན་པོ་བཞག ད་ལྟ་བུ་བྱུང་མི་རིགས་སྟོ་བཟང་དུ་གཞུང་
 ཆེན་འཆད་ཁྲིད་གནང་བཞིན་ཡོད་པ་ཐོས།

མཆོན།

མཁའ་པ་ལྷོ་ལྷོ་ཁྲིམས་ཕུན་ཆོགས།

འབྲུངས་ཕུལ།

མདོ་སྐྱོད་རྒྱུད་རྒྱ།

ཁོང་དགྲང་ལོ་ལྗེ་ལྟེང་ཀུན་མཁུན་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆན་གྱིས་ཙ་
ཡུས་ཨ་ལགས་ཀྱི་ཡང་མིང་དོན་འདྲིན་མཛད། དགྲང་ལོ་བདུན་པ་ནས་བཙུང་
བརྒྱད་བར་སྐྱབས་བྱས་ཤིང་འབྲེལ་དུ་ཐུགས་གཞིར་གནང་། དགྲང་ལོ་བཙུང་
བརྒྱད་པ་སྟེ་ལོ་༡༧༥༤ ལོར་རྒྱ་གཞུང་གིས་གསར་བརྗེ་དོ་ལྷག་པའི་ཞེས་མིང་
བཏགས་ཏེ་འདྲིན་བཟུང་བྱས། ལན་གྲུ་གྲོང་ཁྱེད་ཀན་སུའུ་ཞིང་ཆེན་བཙུན་
ཁང་དང་ཐོའི་ནང་བཅུག དེ་ནས་ལོ་བཅུ་ལྷག་གི་རིང་ལ་བཙུན་འབྲུག་དང་
ཆབ་སྲིད་སློབ་གྲུར་བཏགས་པ་སོགས་སུ་བཟང་བཙུན་དང་ངལ་ཚོལ་སྐྱུར་
བཀོད་བྱས། དགྲང་ལོ་ཞེར་བརྒྱད་པ་སྟེ་ལོ་༡༧༥༦ ལོར་གསར་བརྗེ་དོ་ལྷག་
པ་དང་། བཀས་བཀོད་བརྒྱད་འདྲིན་གྱི་བདག་པོ་ཞེས་པའི་ཞུ་མོ་གཡོགས་
ཏེ་གནས་ལྟེང་ཨ་ཁུང་སྐར་མཐའ་ཞེས་པའི་གྲོང་གསེབ་དུ་ངལ་ཚོལ་སྐྱུར་
བཀོད་དུ་བཏང་ནས་ལོ་ངོ་བཅུ་ལྷག་གི་རིང་དཀའ་སྤྱད་ཐུག་ཐུངས། ལོ་ལྔ་༡༧༩༠
ལོར་གྲལ་རིམ་གྱི་ཞུ་ནག་ཐུད་དེ་བསང་རྒྱ་རྒྱུ་མིང་གི་དུང་ཆེའི་ལས་
གནས་སུ་བསྐྱོས་ཀྱང་། ལས་ཀ་མ་བྱས་པར་གསར་དུ་བཅུགས་པའི་རྒྱུ་ལོད་
རིགས་སློབ་འབྲིང་གི་དགོ་ཆུ་དུ་ཕེབས། ཟླ་ལིང་དུ་ཞིང་ལྗོངས་ལྟེང་ཐོད་
ཡིག་སློབ་དེབ་ཚོམ་སྒྲིག་གི་ཐུག་ལས་ལོ་གཞིས་རིང་གནང་། ལོ་ལྔ་༡༧༩༦ ལོའི་
ལོ་མགོར་ཀན་སུའུ་ཞིང་ཆེན་ནང་བསྟན་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོའི་དགོ་ཆུ་དུ་ཕེབས།
རྒྱ་དོ་དུག་གི་རིང་སུམ་བཅུ་བཞི་བཞི་མཛད་པས་སློབ་མ་ནམས་ལ་སློ་
བསྐྱེད་ཆེན་པོ་ཐོན། ལོ་དེའི་དབྱར་གནང་སྐབས་གསང་སྐབས་ཀྱིས་རྒྱ་གར་
ལ་སྐྱབས་བཙུན་དུ་ཕེབས། ཁོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོས་ཆེ་གཟིགས་དང་
འབྲེལ་བསྟན་འདྲིན་དཔལ་འབར་ཞེས་པའི་གསར་གནང་། རྣ་ས་བོད་ཀྱི་དཔེ་
མཛོད་ཁང་དུ་ཐུག་ལས་གནང་། ཞོར་དུ་ལོ་ངོ་བཞིའི་རིང་ངའི་ས་ཡུལ་གྱི་ཡ་
ང་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཞེས་པའི་དཔེ་དེབ་ལྷགས་ཚོམ་མཛད། ལོ་ལྔ་༡༧༩༦ ལོར་

བརྟན་འཕྲིན་རྫོས་གར། ལྷག་ཚུལ། བསྐྱར་ཚོམ་སོགས་བཅས་ཚོས་མང་
པོ་སྤེལ། གངས་རིའི་རྩོ་ལྷ་དང་། མ་ཡུལ་བཅན་རྫོང་། རྩོ་བའི་འདྲུམ་རིས།
ཞེས་པའི་བརྟན་འཕྲིན་རྫོས་གར་བཅས་ལ་བྱ་དགའ་དང་ཚད་མཐོའི་
གཟེངས་ཉགས་ཐོབ་པར་བཤད།

མཆན།	དཔེ་སྐྱབ་ཆེད་ལས་མཁས་པ་འགྲུར་མེད།
འབྲུངས་ལུལ།	གཅན་ཆ་སྐྱར་ར།
འབྲུངས་ལོ།	1963
འདས་ལོ།	ད་ལྟ་འཆོ་བཞུགས་ཀྱི་སྐབས།
ཆོས་རྒྱུ།	མ་དེས།

རྒྱུར་བརྒྱུད་ཡོད་པ་བསྟུན།

ཁོང་ནི་སྤང་རའི་དཔོན་པོ་དབང་ཆེན་གྱི་གདུང་ལྷན་ཡིན། ཕྱི་ལོ་
1949 ལོར་མཆོ་སྤོན་ཞིང་ཆེན་དགེ་ཆན་རྒྱུར་འགྲུབ་སློབ་གྲར་སློབ་སྦྱོང་
གནང་། ཕྱི་ལོ་1956 ལོར་སློབ་མཐར་ཕྱིན་ཏེ་མཆོ་སྤོན་མི་རིགས་དགེ་ཆན་
སློབ་གྲ་དང་། མཆོ་སྤོན་དགེ་ཆན་སློབ་གསོ་སློབ་གྲ་ཆེན་མོ། མགོ་ལོག་ཁྲལ་
མི་རིགས་དགེ་ཆན་སློབ་གྲ་སོགས་སུ་མི་རིགས་སློབ་གསོའི་བྱུག་ལས་གནང་།
ཕྱི་ལོ་1962 ལོར་མཆོ་སྤོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱབ་ཁང་དུ་ལས་གནས་སློབ་ཏེ་ཚོམ་
སྤྱི་དང་ཡིག་སྐྱར་གྱི་བྱུག་ལས་གནང་། ལས་ཞོར་དུ་དག་ཡིག་གསར་
བསྐྱེགས་དང་། སྤང་ཆར། བོད་ཀྱི་དེང་རབས་ཚོམ་རིག་དཔེ་ཆོགས། གངས་
རྩེངས་མཁས་དབང་རིམ་བྱོམ་གྱི་ཚོམ་ཡིག་གསེར་གྱི་སྐུ་བྲ། ཟུ་བོད་ཤན་
རྒྱུར་ཆོག་མཛོད། གཤམ་ཆོག་རིག་པའི་ཆེད་འདོ། མདོ་དབྱུས་མཐོ་སྤང་གི་

498 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

སྒྲོན་རིས་གསལ་བའི་མེ་ལོང་སོགས་ཀྱི་ཚོམ་སྒྲིག་ཞུས་ཆེན་པ་གནང་།
 བཅའ་མས་ཆོས་ཚུ་ཕན་དང་། བ་ཆན་འདས་རྗེས་སོགས་ཡོད་ལ། བསྐྱར་དེབ་
 ཐང་སེན་སྒྲ་མའི་རྟོགས་བརྗོད་བོད་བསྐྱར་མ་སོགས་ལ་བྱ་དགའ་ཐོབ། ཁོང་
 མཆོ་སྒྲོན་ཞིང་ཆེན་སྲིད་གྲོས་ཀྱི་འཐུས་མི་དང་། ཞིང་ཆེན་སྤྱི་ཆོགས་ཆན་རིག་
 པའི་རྒྱན་ལས་འཐུས་མི། ཞིང་ཆེན་ཚོམ་རིག་རྒྱ་ཆལ་གྱི་རྒྱན་ལས་འཐུས་མི།
 ཀྲང་གོའི་ཚོམ་པ་བོའི་མཐུན་ཆོགས་མཆོ་སྒྲོན་ཡན་ལག་ཆོགས་པའི་འཐུས་
 ཆོགས་ཀྱི་གཙོ་གཞོན་བཅས་ཀྱི་ལས་འགན་བསྐྱབས།

མཆན།	ཀུན་གྱི་སྤྱལ་སྤྱོད་བཟང་བསྟན་འབྱེད།
འབྲུངས་ལྟལ།	ཐེ་བོ་གཟའ་རུ་སྟག་ཨོ་སྤེ་བ།
འབྲུངས་ལོ།	༡༩༩༣
འདས་ལོ།	༢༠༠༩་ལོ་འཁོར་འཁྱུགས་ཀྱི་སྐབས།
ཆོས་རྒྱུ།	དགེ་ལྷན།
རྒྱུ་བརྗོད་མདོར་བསྟུན།	

ཁོང་གི་མཆན་ཡོངས་ལ་སློབ་བཟང་བསྟན་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཆོར་
 འབོད། ཀུན་གྱི་སྤྱོད་ཐེང་བཅུ་གཅིག་པ་ཡིན། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༥ ལོར་ཀྲན་མཁུན་སྤྱོད་
 ཐེང་ལྷ་བ་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆན་གྱིས་གོང་མའི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་
 མངོན། གདན་ས་སྟག་ཆང་ལྷ་མོར་ཐུགས་གཉེར་གནང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༨ ལོར་
 དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་འབས་སློབ་མིང་གྲུ་ཆང་དུ་སློབ་གཉེར་གནང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩
 ལོར་བོད་རྒྱ་ལོག་དུ་ཤོར་སྐབས་རྒྱ་གར་དུ་སྐྱབས་བཅོལ་ལ་ཕེབས། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩
 ལོ་ནས་དགེ་ཆན་ལོས་སྤྱོད་ཐེངས་གཉིས་པར་ཞུགས། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལོར་ཕར་

ཆ་སློབ་གྲུ་ཆེན་མོར་ཞུགས་ཏེ་ཨ་ཅ་རའི་མཆན་རྟགས་བཞེས། ཟླ་ལོ་1906
ལོར་གཉི་ཁྱེ་བྱེས་པ་གྲུ་ཆང་བཞེངས་སྐྱོན་མཛད་སྒོ་གནང་། ཟླ་ལོ་1908 ལོར་
བཙན་བྱོལ་བོད་གཞུང་གི་བཀའ་ཁྲོན་དུ་འདེམས་ཐོན་བྱུང་། ད་ལྟ་གཉི་ཁྱེ་བྱེས་
པ་གྲུ་ཆང་འཛིན་སྐྱོང་གནང་བཞིན་འཆོ་བཞུགས་ཀྱི་སྐབས་ལགས། བཅའ་ས་
ཆོས་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱི་རབ་བྱེད་ཞབས་བཏགས་མ་དང་། ལོ་རྒྱུས།
གཏམ་བཤད་བྱུགས་བསྐྱེགས་སོགས་ཡོད།

མཆན། ཨ་མཆོག་སློབ་ཐབས་བྱུང་བསྐྱེད་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཆོ།

འབྲུངས་ཡུལ། རྒྱལ་རྒྱུ་ཅོག་ཅེ།

འབྲུངས་ལོ། 1906

འདས་ལོ། ད་ལྟ་འཆོ་བཞུགས་ཀྱི་སྐབས།

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།

རྒྱུ་བརྒྱུད་ཡོད་པ་ལྟར།

འདི་བ་དགུང་ལོ་གསུམ་པར་པ་ཆ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས་ཨ་མཆོག་གོང་
མའི་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་མཛད། ཨ་མཆོག་སྐྱེ་ཕྱིར་བཞི་བ་ཡིན། གདས་དེར་
མཆན་ཉིད་ལ་སྐྱུངས་པ་གནང་། ཟླ་ལོ་1948 ལོར་དབུས་སུ་ཕེབས། དགའ་
སོག་པ་ཁམས་ཆན་དུ་ཆོས་ཞུགས་ཀྱིས་གཞུང་གསར་དུ་ཞུགས་ནས་སློབ་
གཉེར་གནང་། ཟླ་ལོ་1950 ལོར་རྒྱ་གར་ལ་སྐྱབས་བཅོལ་དུ་ཕེབས། ལྷག་
ས་ཆོས་སྒྲར་དང་། ལྷ་རྒྱུ་ཆ་སྒྲོལ་གཉེར་གནང་སྟེ་ཨ་ཅར་ཡའི་མཆན་
གནས་བཞེས། འཕགས་ཡུལ་བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་གྱི་མཁན་པོར་བཞུགས། ཟླ་
ལོ་1958 ལོར་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པའི་མཆན་རྟགས་བཞེས། ལྷ་ས་བོད་

500 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་དུ་ཕྱག་ལས་གནང་། ཟ࿃་ལོ་༡༩༡༠ ལོ་ནས་ལོ་ངོ་གཉིས་
 རིང་ཨོ་སུ་གི་རི་ཡའི་(Austria)ཐུལ་ས་ཕི་ཡ་ན་(Viana)མཐོ་སློབ་དུ་ནང་ཆོས་
 དང་བོད་ཡིག་དགེ་ཆན་གནང་། ཟ࿃་ལོ་༡༩༡༧ ལོར་ལྷ་པོ་དུ་མའི་རིང་པེ་ཅིང་
 དུ་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་སློབ་སྦྱང་དགེ་ཆན་གནང་། དེ་ནས་ལོ་ངོ་གཅིག་
 མ་ཟེན་རིང་སྟན་ཅིས་ཁང་གི་དབུ་འཛིན་གནང་། ཟ࿃་ལོ་༡༩༢༤ ལོར་དགའ་
 ལྷན་ཤར་ཅེའི་ཁྲིར་ཐེབས། ཟ࿃་ལོ་༡༩༢༩ ལོར་རྩ་ས་བོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་
 གི་འགན་འཛིན་གནང་། ལོ་གས་གོང་ནས་རྒྱབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོན་རིག་པ་ཁག་
 ཅིག་དང་། གདན་སའི་དགེ་འདུན་པ་སྟོར་རིས་ཆོན་རིག་དང་ནང་ཆོས་ཀྱི་
 ལྟ་བའི་ཐོག་བཟོ་སྦྱང་གི་ལས་གཞི་འགོ་བཞེན་ཡོད། བཅམས་ཆོས་རྒྱུ་ཁྲི་
 གི་སྟོན་སྦྱང་དང་། སྟན་ཚུལ་སོགས་གང་འཆམ་ཡོད།

མཆན།	སྐལ་བཟང་ཆེ་བཏན།
འབྲུག་ས་ལུང་།	རིབ་གོང་།
འབྲུག་ས་ལོ།	༡༩༤༤
འདས་ལོ།	ད་སྟེ་འཚོ་བཞུགས་ཀྱི་སྐབས།
ཆོས་རྒྱུ།	མ་དེས།
རྒྱུར་བརྒྱུད་མདོར་བཞུགས།	

ཁོང་ཟ࿃་ལོ་༡༩༤༩ ལོར་རྒྱབ་བྱང་མི་རིགས་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོའི་ཆབ་སྲིད་
 རྟེན་ཁག་ནས་སློབ་མཐར་ཕྱིན། སྤ་ཕྱིར་སྤ་བྲང་བསང་ཚུ་རྫོང་ལྷ་དང་། ཀན་
 ལྷོ་ཁུལ་དྲིལ་བསྐྱགས་ཆོན་ཁག་ཁུལ་ཚོལ་རིག་སྐྱུ་ཅལ་སྟན་ཆོགས། ཁུལ་རིག་

གནས་སྡེ་ཆོན་མོགས་སུ་ལས་དོན་བསྐྱབས། ཕྱི་ལོ་1911 ལོ་ནས་བཟུང་ཆུ་ལ་
 ཁབ་དང་ཞིང་ཆེན་རིམ་པའི་དུས་དེབ་དང་ཆགས་པར་སྟེང་དུ་བཅུམས་ཆོས་
 ལྷ་ཆོགས་སྟེལ། སྐྱུང་གཏམ་ཕྱོགས་བསྐྱེགས་ཞིན་སྲིབ་བར་ལས་འཕྲོས་པའི་
 དབྱངས་དང་། དུངས་བརྗོད་སྟན་པའི་ཡེ་ཤེས་སྟོལ་མ་མོགས་བཅུམས་ཆོས་
 ཁག་བཅུ་གཅིག་དཔར་དུ་བསྐྱན་པ་དང་། སྟོ་ཡི་བྲི་བཞོན་དང་། གམ་ལྷ་ལར་
 སྟོད་པ་ཞེས་པའི་འཁྲབ་གཞུང་དེ་བརྟན་འཕྲིན་དུ་བཏབ་སྟེ་འགྲེམས་སྟེལ་
 བྱས། ཁོང་གིས་པེ་ཅིན་སྟོག་བརྟན་སྟོབ་སྲིང་འཁྲབ་གཞུང་ཚོམ་མཁན་གྱི་
 ཟབ་སྦྱོང་འཛིན་གྲུ་དང་། གྲུང་གོའི་ཚོམ་པ་བོའི་ལྷན་ཆོགས་ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་
 ཟབ་སྦྱོང་ལ་ཞུགས། བཅུམས་ཆོས་ཁག་ཅིག་ལ་ཆུ་ལ་ཁབ་དང་ཞིང་ཆེན་རིམ་
 པའི་བཟང་ཉགས་ཐངས་བཅུ་བཞིར་ཐོབ། ཕྱི་ལོ་1911 ལོར་ཀན་སུ་ཁུ་ཞིང་
 ཆོན་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་གིས་གནང་བའི་ཐངས་དང་བོའི་དུན་ཉོང་སྐྱ་
 རུ་བྱ་དགའ་ཡང་ཐོབ། ཁོང་གིས་གྲུང་གོའི་ཚོམ་པ་བོའི་མཐུན་ཆོགས་ཀྱི་
 ཆོགས་མི་དང་། ཀན་སུ་ཁུ་ཞིང་ཆོན་ཚོམ་པ་བོའི་ལྷན་ཆོགས་ཀྱི་རྒྱུན་ལས། ཀན་
 སུ་ཁུ་ཞིང་ཆོན་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་ཚོམ་པ་བོའི་ཆོགས་པའི་ཆོགས་གཙོ་
 གཞོན་པ་བཅས་ཀྱི་ལས་འགན་ཁུར། ད་ལྟ་བུ་བྱང་མི་རིགས་སྟོབ་ཆོན་བོད་
 ཡིག་སྟེ་ཁག་དུ་ཞིབ་འདུག་གི་ཕྱག་ལས་གནང་བཞིན་ཡོད།

མཆན།	རྩལ་དབྱངས་ཁྱད་མཁས་པ་རྟོ་རྟེ་རིག་འབྲིན།
འབྲུངས་ལྗེས།	བ་ཡན་རྫོང་ཁོངས།
འབྲུངས་ལོ།	1914
འདས་ལོ།	ད་ལྟ་འོ་ཆོ་འབྲུགས་ཀྱི་སྐབས།
ཆོས་རྒྱུ།	མ་དེས།
རྒྱུར་བརྗོད་མདོར་བསྐྱས།	

ཁོང་སྤྱི་ལོ་༡༧༥༡ ལོར་ཀྲུང་དབྱང་མི་རིགས་སློབ་སྦྱང་སྤྱི་ཚུ་ཅལ་སྡེ་ཆོན་
ནས་སློབ་མཐར་ཕྱིན། མཆོ་སྡོན་ཞིང་ཆེན་མི་རིགས་སློབ་གར་ཆོགས་པའི་
རོལ་དབྱངས་གསར་ཆོམ་གྱི་ལས་ཀ་བསྒྲུབས། ཁོང་གི་བཅམས་ཆོས་རོལ་
དབྱངས་མཉམ་ལེན་གངས་རིའི་བཅེ་དྲུངས། འབྲུད་དཀྱོལ་རོལ་ཆའི་ཨ་
མདོའི་བོད་རིགས་དམངས་གཞས་མཉམ་ལེན་གྱི་སྤྱུ་དབྱངས། གཅས་སྤྱོད་ས་
པའི་ཁུ་བྱུག་སྡོན་མོ། ས་ཡུལ་གྱི་དུས་སྟོན། ཚུ་ཐང་གི་མི་ཆོས་ཡུལ་སྟོལ། གངས་
རིའི་སྒྲ་སྟོག་ མཆོ་སྡོན་གཡུ་རྒྱབས་སོགས་ལ་བྱ་དགའ་དང་བསྟོད་བསྐྱེད་ས་
ཐོབ། མཉམ་འབྲེལ་བཅམས་ཆོས་མངོས་སྤྱུག་ལྷན་པའི་མ་འབྲེའི་འབྱུང་
གནས་ལ་རྒྱ་ནག་རྒྱལ་ཁབ་རིམ་པའི་བྱ་དགའ་ཐོབ། ཁོང་གིས་མཆོ་སྡོན་ཞིང་
ཆེན་མི་རིགས་སློབ་གར་ཆོགས་པའི་ཆོགས་གཙོ་དང་། མཆོ་སྡོན་རོལ་མོ་
མཐུན་ཆོགས་གྱི་གཙོ་གཞིན། ཀྲུང་གོའི་རོལ་མོ་ཆོགས་པའི་ཆོགས་མི་བཅས་
གྱི་གོ་མིང་ཐོབ། ཁོང་རྒྱ་ནག་རྒྱལ་ཁབ་རིམ་པ་དང་བོད་དབྱངས་རྟ་ཆོམ་
མཁན་དང་། སྐབས་བདུན་པའི་མཆོ་སྡོན་ཞིང་ཆེན་སྤྱི་དགོས་གྱི་འཐུས་མི།
རྒྱལ་སྤྱི་དབྱི་བྱུང་ཁང་གིས་གནང་བའི་དམིགས་བསལ་གསལ་ཕོགས་གྱི་ཐོབ་
ཐང་སྤྱད་ཆོག་པའི་ལག་ཁྱེར་ཐོབ།

མཆོན།	ཀོ་བུ་བ་སྒོ་བཟང་བསྟན་པའི་དབང་ཕྱུག
འབྲུངས་ཡུལ།	གཙན་ཆའི་ལྷང་ར་གདོང་རྒྱལ།
འབྲུངས་ལོ།	༡༧༥༡
འདས་ལོ།	འཆོ་བཞུགས་ཀྱི་སྐབས།
ཆོས་རྒྱུ།	དགེ་ཕྱགས།
ཟུར་བཞེད་མདོར་བསྟུས།	

འདི་བ་མདོ་སྐྱོང་གི་རྒྱ་མཚོ་རྣམ་པའི་ར་གྲགས་པའི་ཡ་གྲུལ། ཀའ་ཁུ་བ་
 ཚོས་རྒྱ་མཚོ་སྐྱོ་ཐེང་བཅུ་གཉིས་པ་ཡིན་ལ། དགྲུང་ལོ་གསུམ་པར་ཀུན་
 གཟིགས་པའི་ཆེན་སྐྱོ་ཐེང་བཅུ་བས་གོང་མའི་ཡང་སྤིད་དུ་ངོས་འཛིན་མཛད།
 དགྲུང་ལོ་ལྷ་བར་ཀའ་ཁུ་བ་དགོན་དུ་གདན་སར་བཀོད། རྒྱག་པར་སྤྲང་བཀྲ་
 ཤིས་འབྱེལ་པའི་ཆེན་ཡངས་འཛིན་བསང་ཞོག་འཛིགས་མེད་གི་རྒྱུང་དུ་ཀུན་
 མཁེན་མཚོག་སྐྱུལ་རྒྱག་པ་དང་། ཐར་ཤུལ་ཚོས་སྐྱོང་རྒྱ་མཚོའི་སྐྱུལ་སྐྱོ་རྣམ་
 གཉིས་དང་ལྷན་དུ་རབ་དུ་བྱུང་། འདོན་ཆ་སོགས་བསྐྱབས། ཟ࿳་ལོ་1949 ལོར་
 རྒྱ་གཞུང་གིས་དགོན་པ་གཏོར་ནས་རང་བྱིམ་དུ་བཏང་། ལོ་རྩེ་རྩེ་བྲག་སློབ་
 བྱར་བསྐྱོད། ཟ࿳་ལོ་1966 ལོར་མ་ལོ་ཁུལ་མི་རིགས་དགེ་ཐོན་སློབ་གྲྭ་ཐོན།
 སོ་བཞི་བ་ཟ࿳་ལོ་1977 ལོ་ནས་ཀའ་ཁུ་བ་དགོན་བསྐྱར་གསོའི་གཙོ་འགན་ཐུངས།
 རྒྱ་ཕྱིར་སློབ་གྲྭའི་དགེ་ཆན་དང་། རྩོང་དམངས་ཆེན་གཙོ་འཛིན་གཞོན་པའི་
 ལོ་གནས་སོགས་ཐོབ་པར་བཤད།

མཚན། རྒྱ་ཆལ་བ་རྩོ་རྩེ་བར།
 འབྲུངས་ལུལ། རིབ་གོང་།
 འབྲུངས་ལོ། 1969
 འདས་ལོ། ད་ལྟ་འཚོ་བཞུགས་གི་སྐབས།
 ཚོས་རྒྱུ། མ་དེས།
 རྒྱུར་བཞུད་མདོར་བསྐྱབས།

ཁོང་ཟ࿳་ལོ་1977 མཚོ་སྐྱོན་མ་ལོ་རིག་ཆལ་ཚོགས་པར་ཞུགས། ཞབས་
 སྤོའི་འབྲུབ་ཁྲིད་པ་དང་། ཚོམ་སྐྱིག་འབྲུབ་སྟོན་པ། རོལ་དབྱངས་བཀོད་

འདོམས་པ། དབྱངས་ཚྭ་མ་མཁན། རྫོས་གར་འཁྲབ་གཞུང་ཚྭ་མ་མཁན།
གདངས་དབྱངས་བཟོ་འགྲོད་པ། ཆོགས་གཙོ་བཅས་ཀྱི་ཐུགས་འགན་བཞེས་
ཏེ་མི་ལོ་སུམ་ཅུ་འི་རིང་རྒྱ་ཆལ་གྱི་བྱ་བ་གཉེས། ཁོང་གིས་དག་སྤྱིག་དང་བཟོད་
འགྲོད་བྱས་པའི་བོད་ཀྱི་རྫོས་གར་ཆེན་མོ་ཆོས་རྒྱལ་ནོར་བཟང་ལ་མཆོ་སྤྱོད་
ཞིང་ཆེན་སྤྱད་གཞུང་གིས་ཕུལ་བྱང་འཁྲབ་གཞུང་གི་བྱ་དགའ་དང་། སྤྱི་ལོ་
༡༩༤༩ ལོར་ལྷ་མོ་གཟུགས་ཀྱི་ཉི་མའི་རྣམ་ཐར་འཁྲབ་གཞུང་ལའང་མཆོ་སྤྱོད་
སྤྱད་གཞུང་གིས་བྱ་དགའ། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༡ ལོར་སྟོད་བཙན་པོའི་ཕོ་ཉ་ཞེས་པར་
ཞིང་ཆེན་ཡོངས་ཀྱི་རིག་ཆལ་འཁྲབ་སྟོན་ཁོད་འཁྲབ་གཞུང་ཨང་དང་བོའི་བྱ་
དགའ་དང་། གླུ་པས་གསུམ་པའི་རྒྱ་ནག་རྒྱལ་ཡོངས་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་ཀྱི་
རྫོས་གར་འཁྲབ་གཞུང་གི་དབུལ་གྱི་བྱ་དགའ། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༣ ལོར་ལྷ་གཅིག་
བཟོ་བསྐྱུན་བདམས་ཐོན་བཅའ་ས་ཆོས་ཀྱི་བྱ་དགའ། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༤ ལོར་གླུ་པས་
དུག་པའི་རྫོས་གར་རྣམ་གྲངས་གསར་བའི་བྱ་དགའ་བཅས་ཐོབ། ཁོང་ནི་རྒྱ་
ནག་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རིམ་པ་གཉེས་པའི་འཁྲབ་གཞུང་ཚྭ་མ་སྤྱིག་མཁན་དང་།
རྒྱལ་ཡོངས་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་ཚྭ་མ་རིག་སྟོན་ཆོགས་ཀྱི་ཆོགས་མི། གྲུང་
གོའི་རྫོས་གར་མཐུན་ཆོགས་ཀྱི་ཆོགས་མི། མཆོ་སྤྱོད་ཞིང་ཆེན་ཚྭ་མ་རིག་མཉམ་
འབྲེལ་ལྷན་ཆོགས་ཀྱི་ཆོགས་མི་བཅས་ཡིན།

མཆོན།	རྒྱ་ཆལ་མཁས་པ་འབགས་པ་སྦྱབས།
འབྲངས་ཡུལ།	མདོ་སྨད་འབྲུག་གཞུང་།
འབྲངས་ལོ།	༡༩༤༤
འདས་ལོ།	ད་ལྟ་འཆོ་བཞེས་ཀྱི་སྐབས།
ཆོས་རྒྱུད།	མ་དེས།
བྱུང་བརྗོད་མདོར་བསྟུན།	

ཁོང་ཚུང་དུས་ནས་ཞབས་བྲོ་སྐྱུ་རྩལ་ལ་མོས་པ་ཆེ་ཞིང་། ལྷིལ་1966
ལོར་ཞབས་བྲོ་སྐྱུ་རྩལ་གྱི་ལས་སུ་ཞུགས། ལྷིལ་1969 ལོར་ཀྱང་དབྱང་མི་
རིགས་སློབ་སྦྱང་སྐྱུ་རྩལ་གྱི་ལས་སུ་སློབ་མཐར་ཕྱིན། མཆོ་སྡོ་ཁུལ་རིག་རྩལ་
རྒྱ་ཁག་དང་རིག་རྩལ་ཆོགས་པ། མི་རིགས་སྐྱུ་རྩལ་ཆོགས་པ་བཅས་སུ་འབྲལ་
སྟོན་པ་དང་། འབྲལ་བྲིད་པ། རུག་ཅོ། ཆོགས་གཙོ་སོགས་གྱི་ལས་འགན་
བཞེས་ཏེ་མི་ལོ་སུམ་ཅུ་ལྷག་ལ་འབད་བཅོན་གནང་སྟེ་གསར་བཙོད་དང་
འཕེལ་ཆུས་ཆེན་པོ་བྱུང་། ཁོང་གི་གསར་བཙོད་དང་འབྲལ་སྟོན་བྱས་པའི་
ཨོར་སྒྲིང་གཡུལ་འབྱེད་དང་། བདུད་འདུལ། བཟླ་ཤིས་པའི་བདུད་ཚི། གཟའ།
བཟླ་ཤིས་བདེ་ལེགས། ལྷ་ཐང་དུ་བསྐྱོད་པ། སེང་གེ་དང་འབྲོང་། དགའ་
སྒྲོས་ཁེངས་པའི་མཆོ་སྡོ་པའི་འགུམ་སོགས་སྒྲོས་གར་འབྲལ་ཆོན་ཉིན་ཉིས་
བརྒྱ་ཅུ་ལ་འབྲལ་སྟོན་བྱས། དེ་ལས་ཁ་ཤས་ལ་རྒྱལ་ཁབ་དང་ཞིང་ཆེན་རིམ་
པའི་བྱ་དགའ་དང་གཟེངས་རྟགས་མང་པོ་ཐོབ། ལྷིལ་1986 ལོར་རྒྱ་ནག་
རྒྱལ་ཡོངས་རིག་གནས་སློབ་གསོ་སྟེ་ཆོན་གྱིས་སྟོན་ཐོན་མི་སྤྱི་མཆོན་སྟོན་
གནང་། ཀྱང་གོ་སྒྲོས་གར་མཐུན་ཆོགས་གྱི་ཆོགས་མི་དང་། མཆོ་སྡོ་ཞིང་
ཆེན་ཚོམ་རིག་སྐྱུ་རྩལ་འཐུས་མི་སྟོན་ཆོགས་གྱི་འཐུས་མི། མཆོ་སྡོ་ཞིང་ཆེན་
སྒྲོས་གར་མཐུན་ཆོགས་གྱི་ལས་འཛིན། མཆོ་སྡོ་ཞིང་ཆེན་རིག་གནས་སྐྱུ་
རྩལ་ཆོགས་པའི་ཆོགས་གཞོན་སོགས་གྱི་ལས་འགན་བཞེས་བཞིན་ཡོད།

མཆོན།	བཟླ་ཤིས་དོན་གྲུབ།
འབྲུངས་ལུལ།	ཚེ།
འབྲུངས་ལོ།	1990

506 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

འདས་ལོ། འཆོ་བཞུགས་ཀྱི་སྐབས།
 ཆོས་རྒྱུ། ཡ་རེས།
 ཟུར་བརྗོད་ཨདྲོར་བསྐྱས།

ཁོང་སྤྱི་ལོ་༡༧༤༤ ལོར་རྒྱལ་བྱང་མི་རིགས་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོའི་གྲ་སྤྲིན་
 འཛིན་གྲའི་དམངས་འབྲིང་སྡེ་ཁག་ནས་ཐོན། འཇུགས་སྐྱོན་དམག་ཁྲངས་སུ་
 སོང་ནས་ཞིང་ལས་ཀྱི་འཐབ་མོ་བ་བྱས། ལོ་འགའི་རྗེས་སུ་ན་གཞོན་ཤེས་ཡོན་
 ཅན་གྱི་གས་སུ་ཞུགས། ཕྱིར་པ་ཡུལ་དུ་ལོག་ནས་སྤྱི་ལོ་༡༧༥༡ ལོར་ཀན་སློ་
 ལྷ་འཛོམས་ཆེད་སྦྱོང་སློབ་གྲྭ་ཐོན། སྤྱི་ལོ་༡༧༥༤ ལོར་སྤྱི་ཆུ་རྫོང་དུ་སློབ་རྒྱུ་
 དང་སློབ་འབྲིང་གི་དགེ་ཆན་བྱས། སྤྱི་ལོ་༡༧༥༠ ལོ་ནས་ཚུམ་རིག་གི་ལས་
 ལ་ཞུགས་ཏེ་ད་བར་བཅམས་ཆོས་ཁག་༤༠ ལྷག་སྤེལ། བཅོམ་མོའི་ཁྲ་འོད་
 སོགས་སྦྱང་གཏམ་དང་། དབྱད་ཚུམ་ལུ་ལ་བྱ་དགའ་ཐོབ། སྐལ་བཟང་ཆོ་
 བརྟན་དང་མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་བཅམས་པའི་བརྟན་འཕྲིན་འཁྲབ་གཞུང་ལྷོ་
 ཡི་རི་བོའོ་ཞེས་པ་ཀན་སུ་བརྟན་འཕྲིན་ཁང་གིས་དཔར་དུ་སྤྲོན་བྱས། སྤྱི་
 ལོ་༡༧༧༩ ལོར་སྐབས་གཉིས་པའི་རྒྱ་ནག་རྒྱལ་ཡོངས་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་
 དེང་རབས་ཚུམ་རིག་དབྱད་གཏམ་པའི་བྱ་དགའ་དང་། སྤྱི་ལོ་༡༧༧༡ ལོར་
 ཀན་སུ་ལུ་ཞིང་ཆེན་སྐབས་དང་བོའི་ཚུམ་རིག་བྱ་དགའ་ཐོབ། ད་ལྟ་སྐལ་
 བཟང་མེ་ཏོག་གི་གཙོ་སྤྲིན་པ་དང་། དེང་རབས་ཚུམ་རིག་ཞིབ་འཇུག་ལྷན་
 ཆོགས་དང་། གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་ཚུམ་པ་བོའི་ལྷན་ཆོགས། ཀན་སུ་
 དམངས་ཁྲོད་ཚུམ་རིག་རིག་ཆལ་མཐུན་ཆོགས། ཀན་སློ་ཁུལ་རིག་ཆལ་ལྷན་
 ཆོགས་ཀྱི་འཐུས་མི་སོགས་ཀྱི་ལས་འགན་སྐྱོབ་བཞིན་ཡོད།

མཆན། མོ་རྒྱལ་གར་དབང་ཉི་མ།
 འབྲུངས་ལུལ། མགོ་ལོག་ཨ་ཁྱོང་།
 འབྲུངས་ལོ། ༡༩༥༠
 འདས་ལོ། ཉ་ལྷ་འཆོ་བཞུགས་ཀྱི་ཤེས་པ།
 ཆོས་རྒྱུ། རྒྱུ་མ།
 ཟུར་བརྒྱུད་མདོར་བསྟུན།

འདི་བ་དཔལ་ལུལ་དར་ཐང་དགོན་འདེབས་པོ་ལྷ་སྤུལ་པ་ཆེ་གར་
 དབང་སྤྱི་ཐེང་གསུམ་པ་ཡིན། གསུང་ཆོམ་དར་ཐང་གདན་རབས་བསྟུས་པ་
 རིན་པོ་ཆེའི་དོ་ཤལ་སོགས་ཡོད་པར་བཤད་པ་ལས་ལོ་རྒྱུས་གཞན་མ་རྟེན།

མཆན། གཙོ་བོ་པ་དོན་གྲུབ།
 འབྲུངས་ལུལ། མཆོ་སྟོ་བྱུང་།
 འབྲུངས་ལོ། ༡༩༥༠
 འདས་ལོ། ཉ་ལྷ་འཆོ་བཞུགས་ཀྱི་ཤེས་པ།
 ཆོས་རྒྱུ། མ་དེས།
 ཟུར་བརྒྱུད་མདོར་བསྟུན།

ཁོང་ནི་༡༩༡༠ ལོར་མཆོ་སྟོ་དགེ་ཐོན་སློབ་ལྷ་ཐོན། ཟ࿳་ལོ་༡༩༡༡ ལོར་
 མཆོ་སྟོ་མི་རིགས་སློབ་ལྷ་ཆེན་མོར་ཞུགས་ཤིང་སློབ་མཐར་ཕྱིན་ནས་སློབ་
 ལྷ་དེའི་དགེ་ཆན་དུ་བསྐྱོས། ཕྱིས་སུ་ཆབ་ཆའི་ཕྱོགས་སུ་རྫོང་དཔོན་གཞོན་
 པ་སོགས་འཛིན་རྒྱུང་གི་ལས་ཀར་ཞུགས། ཟ࿳་ལོ་༡༩༤༦ ལོར་མཆོ་སྟོ་ཞིང་
 ཆེན་སྤང་གི་སར་ཞིབ་འདུག་ཁང་དུ་ལས་གནས་སྟོན། ཁོང་གིས་སྤྱིར་མཆོ་

508 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

སྟོན་ཚུལ་རིག་སྒྱུ་རྩལ་མཉམ་འབྲེལ་ལྟན་ཆོགས་ཀྱི་གཙོ་འདོན་དང་། སྤྱིང་
སྤྱང་ཞིབ་འདུག་ཁང་གི་གཙོ་གཞིན། གངས་ཉུང་མི་རིགས་ཚུལ་པ་བོའི་མཐུན་
ཆོགས་ཀྱི་ཆོགས་མི་བཅས་ཀྱི་མཆན་གནས་བཟུང་། ཟ࿃་ལོ་༡༧༥༣ ལོ་ནས་
གསར་ཚུལ་གྱི་ལས་ལ་ཞུགས་ཏེ་བོད་ཀྱི་ཆོགས་དེབ་ཁག་དུ་ཚུལ་ཡིག་ཉིས་བརྒྱ་
ལྟ་སྟེལ། ཟ࿃་ལོ་༡༧༩༡ ལོར་ཁོང་དང་དཔལ་རིས་སློ་གྲོས་གཉིས་ཀྱིས་སྤྱད་
སྤྱིག་བྱས་པའི་དཔེ་དེབ་བོད་ཀྱི་གཤམ་ཆོག་སྟོགས་བསྐྱེགས་དང་། འདན་མའི་
ནས་རྒྱུ་དང་། སྤྱིང་གེ་སར་རྒྱལ་བོའི་ཤུལ་ཉེན་གྱི་ངག་རྒྱན་ངོ་མཆར་མེ་ཏོག་སྟེང་
མཛེས། མདོ་སྨད་ཡུལ་གྱི་ངག་རྩལ་པ་དང་དཀར་རྒྱན་པོ། སྤྱིང་གཏམ་ཤེལ་
དཀར་མེ་ལོང་། བཙེ་དུང་གི་མིག་ཚུ། གངས་རིའི་བཙེ་དུང་བཅས་རང་ཉིད་
གཅིག་སྤྲུལ་བྱས་པ་དང་། མཉམ་འབྲེལ་བཙམས་ཆོས་ཀྱི་དཔེ་དེབ་སྟོར་ཞིག་
དཔར་སྤྱད་བྱས། དེ་དག་ལས་ཁ་ཤས་ལ་རྒྱལ་ཁབ་དང་ཞིང་ཆེན་རིམ་པའི་
ཉལ་མ་མོབ་པར་བཤད། ད་ལྟ་པེ་ཅིན་དུ་དཔར་སྤྱད་བྱེད་བཞིན་པའི་སྤྱིང་
གེ་སར་སྤྱད་གི་བྱས་པའི་ཚུལ་རིག་དཔེ་ཆོགས་ཀྱི་གཙོ་སྤྱིག་འགན་ཁུར་བ་ཡིན།

མཆན།	སྒྱུ་རྩལ་བ་ཁྱི་ཕྱག་ཟར།
འབྲུངས་ལུལ།	རྩ་སྟོ་བྱུལ།
འབྲུངས་ལོ།	མི་གསལ།
འདས་ལོ།	ད་ལྟ་འཆོ་འབྲུགས་ཀྱི་སྐབས།
ཆོས་རྒྱུ།	མ་དེས།
ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྡུས།	

ཁོང་ཟ࿃་ལོ་༡༧༥༠ ལོར་མ་སྟོ་མི་རིགས་དགེ་ཐོན་སློབ་གྲ་ཐོན། ལོ་དེར་

ལུལ་སྒྲིལ་གར་ཆོག་ས་པར་ལྷག་ས་ཏེ་ཞབས་བློ་དང་དབྱངས་ལེན། སྒྲིལ་གར་
 འཁྲབ་སྟོན་པ་བཅས་བྱས། ཞོར་དུ་མཆོ་སྟོན་སྒྱུ་རྩལ་སྟོབ་གྲ་དང་། གྲུང་
 དབྱང་མི་རིགས་སྟོབ་གྲ་ཆེན་མོའི་སྒྱུ་དབྱངས་རྩེ་ཆོན་ཁག་དུ་སྟོབ་སྦྱོང་བྱས།
 སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལོར་མཆོ་སྟོན་བརྟན་འཕྲིན་ཁང་དུ་ལས་བཞོན་བྱས། ཁོང་གིས་
 ཆོས་རྒྱལ་ནོར་བཟང་ནང་ནོར་བཟང་དང་། གཟུགས་ཀྱི་ཉི་མའི་ནང་སྟོན་
 ཡ་པོ་ན་གེ་སྟོད་བཅན་པོའི་པོ་ཉའི་ནང་སྟོན་པོ་མགར་སྟོང་བཅན། རྒྱ་བཟང་
 ཀོང་ཙོའི་ནང་སྟོང་བཅན་སྐམ་པོ། མ་ཡུལ་བཅན་རྫོང་ནང་མི་སྣ་གཙོ་པོ་སྟོ་
 བཟང་། དྲག་རྩལ་པ་སྤྲའི་བྱག་རྒྱའི་ནང་ཆོན་ཁག་ཉི་ཤུ་ལྷག་ལ་སྐད་བསྒྱུར་
 སོགས་འཁྲབ་སྟོན་བྱས། ཁོང་གིས་སྒྱུ་དབྱངས་དང་། འཁྲབ་བྲིད་བཅས་ཀྱི་
 རྩོམ་སྒྲིག་པའང་བྱས་ཤིང་། འཁྲབ་སྟོན་དང་སྐད་བསྒྱུར་ལ་ཞིང་ཆེན་གྱི་བྱ་
 དགའ་ཐོབ། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ དང་སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལོར་ཐངས་གཉིས་ལ་ཞང་ཀང་
 སོགས་རྒྱ་མག་གི་ས་ལུལ་ཁག་ཅིག་དུ་འཁྲབ་སྟོན་དུ་བསྦྱོད་སྐབས། ཁོང་ལ་
 ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱལ་སྐམ་ཞེས་པའི་འབོད་སྟོལ་བྱུང་། མཆོ་སྟོན་བརྟན་འཕྲིན་
 དུ་མ་འབྲིའི་རྒྱབ་ས་ཀྱི་བྲེགས་མ་ཞེས་པའི་ཆེད་སྒྲིག་ལེ་ཆོན་གྱི་འཁྲབ་སྟོན་པའི་
 འགན་ཁུར་དང་། ལོ་རེར་བོད་ལུགས་ལོ་གསར་དགྲུང་ཆོག་ས་ཀྱི་མཇུག་སྟོ་
 བཞོད་སྒྲིག་གི་ཁུར་འགན་ཆེན་པོ་ལེན་བཞིན་ཡོད་པར་བཤད།

མཆོད།	ཆེ་བཙན་རྒྱུ་།
བྱུང་ས་ལྷ་།	མཛོ་ལྷ་བ་ཡ་།
བྱུང་ས་ཡོ།	༡༧༥༠
བྱུང་ས་ཡོ།	༡་ཆེ་བཙན་བཞེས་ཀྱི་ལྷ་བ་ས་།
ཆེ་ས་ལྷ་།	མ་བེས་།
ལྷ་བ་བཙན་ལྷ་བ་བཙན་།	

510 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མེད་ཀྱི་གསལ་ཆེན།

ཁོང་གིས་སྤྱི་ལོ་༡༩༤༠ ལོར་བཅམས་ཆོས་དང་པོ་སྟེ་སྐྱུང་འབྲིང་གི་
མོ་ཐར་ཞེས་པ་སྟེལ། དེའི་ཕྱི་ལོར་རྒྱ་ནག་རྒྱལ་ཡོངས་གངས་ཉུང་མི་རིགས་
གསར་བའི་བྱ་དགའ་ཐོབ། དེ་ནས་བརྒྱུད་སྤྲེལ་སྤྱི་ཐོབ་ཀྱི་ཉུང་མི་རིགས་
སྐྱོ་ཆོག་ཞེ་བྱ་ལྟག་སྟེལ་བ་ལ་ཡིག་འབྲུ་ཁྱི་བརྒྱད་ཅུ་ལྟག་ཡོད་པར་བཤད། དེ་
དག་ལས་སྐྱུང་ཐུང་ཚུ་ས་གསར་བར་བསྐྱོད་པ་ཞེས་པར་སྤུལ་བྱུང་ཚུ་མ་རིག་
གི་བྱ་དགའ་ཡང་དང་པོ་དང་། སྐྱུང་འབྲིང་རྒྱལ་དབང་རྒྱལ་པ་ལྟལ་བྱུང་
ཐེབས་པ་ཞེས་པར་སྤུལ་བྱུང་བཅམས་ཆོས་ཀྱི་བྱ་དགའ་ཡང་དང་པོ། སྐྱུང་
འབྲིང་དང་སྐྱོལ་མ་དཀར་མོ་གསུམ་ཞེས་པར་མཆོ་སྟོན་བཅིངས་གྲོལ་བྱས་
ནས་ལོ་ངོ་བཞི་བརྒྱ་ལོན་པའི་སྤུལ་བྱུང་ཚུ་མ་རིགས་ཀྱི་བྱ་དགའ་ཐོབ། སྤྱི་ལོ་
༡༩༤༥ ལོར་སྐྱུང་རིང་ཞོགས་པའི་སྐྱུ་རེངས་སྤར་ཡང་ཤར་ཞེས་པར་མཆོ་སྟོན་
ཞིང་ཆེན་སྤུལ་བྱུང་བཅམས་ཆོས་ཀྱི་བྱ་དགའ་ཐོབ། ཁོང་ལ་མཆོ་སྟོན་ཞིང་
ཆེན་མ་ལྟོ་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་ཁྱའི་དྲིལ་བསྐྱགས་སྟེ་ཆོན་གྱི་གཙོ་གཞོན་
དང་། གྲུང་གོའི་ཚུ་པ་བོའི་མཐུན་ཆོགས་མཆོ་སྟོན་ཡན་ལག་ཆོགས་པའི་
ཆོགས་གཞོན། མཆོ་སྟོན་ཞིང་ཆེན་ན་གཞོན་ཆོགས་པའི་གཙོ་འཛིན་གཞོན་
པ་བཅས་ཀྱི་གོ་གནས་ཡོད།

མཆོན།	བཀྲ་གིས།
འབྲུངས་ལྟལ།	མཆོ་སྟོན།
འབྲུངས་ལོ།	༡༩༥༠
འདས་ལོ།	ད་ལྟ་འཆོ་བཞེས་ཀྱི་སྐབས།
ཆོས་རྒྱུད།	མ་དེས།
བྱུང་བརྒྱུད་མདོར་བཅུས།	

ཁོང་ནི་ཀྲང་དབྱང་མི་རིགས་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོ་ནས་སློབ་མཐར་ཕྱིན་
 ཏེ། མཆོ་སྡོན་རྒྱུ་འཕྲིན་ཁང་རིག་ཆལ་ཆོ་རྒྱུད་གི་མགོ་འཛིན་མཛད། ལྷ་
 གར་ཆེ་གས་གི་སར་རྒྱལ་བོའི་རྒྱུད་གཞས་བདུད་འདུལ་ཞེས་པ་དང་། འབྲུད་
 དཀྱོལ་རོལ་ཆ་པ་ཡུལ་གྱི་གཟུབ་ཆོགས། སློག་རྒྱལ་རོལ་དབྱངས་རྩ་ཐང་གི་
 གཞས་ཐུང་བཅས་ནི་ཁོང་གི་རོལ་དབྱངས་བཅམས་ཆོས་གཙོ་བོ་ཁག་ཡིན་
 ལ། ཁོང་གིས་སློན་དཀར་གྱི་པ་ཡུལ་སོགས་སྤྱད་བྱངས་བརྒྱ་ལྷག་བཅམས་
 པ་ལས། ཁག་ཅིག་ལ་རྒྱལ་ཁབ་དང་ཞིང་ཆེན་རིམ་པའི་བྱ་དགའ་དང་
 གཞེངས་རྟགས་མང་པོ་ཐོབ། ལྷིལ་༡༩༩༩ ལོར་སྤྱད་བྱངས་ཆེད་དེབ་སློན་
 དཀར་གྱི་པ་ཡུལ་ཅེས་པ་མཆོ་སྡོན་མི་རིགས་དཔེ་བསྐྱུན་ཁང་གིས་དཔར་
 བསྐྱུན་བྱས།

མཆོག། རོང་བོ་སངས་རྒྱས།
 འབྲུངས་ཡུལ། རེབ་གོང་།
 འབྲུངས་ལོ། ༡༩༥༡
 འདས་ལོ། ཏ་ལྷ་འཆོ་བཀྱགས་ཀྱི་ཤེས།
 ཆོས་རྒྱུ། མ་དེས།
 རྒྱུར་བརྗོད་མདོར་བསྐྱུས།

ཁོང་ལྷིལ་༡༩༩༤ ལོར་ལས་བྱེད་དུ་ཞུགས། ལྷིལ་༡༩༩༡ ལོར་མཆོ་
 སྡོན་མི་རིགས་སློབ་སྦྱིང་བོད་ཀྱི་གནའ་རབས་ཚོམ་རིག་ཞིབ་འདུག་འཛིན་
 བླ་ནས་ཉི་ཉི་འབུམ་རམས་པའི་མཆན་རྟགས་ཐོབ། ཁོང་དང་། མཁས་དབང་
 ལྷ་རྒྱལ་འབུམ། བོན་བོ་གསུམ་ནི་མཆོ་སྡོན་གྱི་བོད་ཡིག་ཐོག་ཞིབ་འདུག་སློབ་

512 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

མ་སོན་ཐངས་དང་བོ་དེ་ཡིན། སློབ་གྲ་དེ་གའི་བོད་ཡིག་དག་ཀྱི་ཕྱག་ལས་
 རྒྱན་རིང་གནང་སྟེ་སློབ་དཔོན་གྱི་མཆན་གནས་བཞེས། གྱི་ལོ་༡༧༧༡ ལོ་ནས་
 མཆོ་སྟོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་དུ་ཕྱག་ལས་གནང་སྟེ་ཚོམ་སྒྲིག་ཞུས་ཆེན་
 པའི་མཆན་གནས་ཐོབ། ཁོང་ནི་རྒྱ་བོད་ཡིག་རིགས་གཞིས་ཆ་ལ་བཟང་བས་
 སྐྱོན་ངག་པ་ཡི་དམ་ཆེ་རིང་གི་སྐྱོན་ངག་མང་བོ་བོད་བསྐྱར་སོགས་སྐྱར་ཚོམ་
 གལ་ཆེན་མང་བོ་ཡོད། ད་ལྟ་མཆོ་སྟོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་གི་སྤྱི་ཁྱབ་ཚོམ་
 སྒྲིག་གཞིན་པའི་ཁྲར་འགན་གྱི་ཞར་ལ་བསྐྱར་ཚོམ་སྣ་ཆོགས་གྱི་ལེགས་སྒྲིག་
 འབུལ་བཞིན་ཡོད།

མཆོན།	བཙུན་འགྱུས་རབ་རྒྱས།
འབྲུངས་ལྷ་ཡ།	བིས་མདོ་ཉ་གསོང་ལྷེ་བ།
འབྲུངས་ལོ།	༡༧༥༡
འདས་ལོ།	ད་ལྟ་འཚོ་བཞེས་ཀྱི་སྐབས།
ཆོས་རྒྱུད།	དགེ་ལུགས།
ཟུར་བཞེད་མདོར་བསྐྱུས།	

ཁོང་ཚུང་དུས་བིས་མདོ་དགོན་ཆེན་དུ་སློབ་གཞིར་བྱས། ས་སྤེང་དང་
 རྒྱུ་རྩལ་སོགས་སུ་རང་འདོད་ཀྱིས་རི་མོ་སྣ་ཆོགས་བིས་པས་ལག་རྩལ་མི་
 དམན་པ་ཐོབ། རང་མོས་ཀྱིས་བིས་འབུར་རི་མོ་སྣ་ཆོགས་དང་ཐང་ཀ་མང་
 བོ་བྲིས། གྱི་ལོ་༡༧༩༡ ལོར་རྒྱ་གཞུང་གི་ལས་བྱེད་དུ་ཞུགས། སྤ་བྱིར་ཡ་རྩེ་
 རྫོང་རིག་གནས་ཁང་དང་། མཆོ་སྟོན་ཞིང་ཆེན་མངོས་རིས་ལྷན་ཆོགས་
 བཅས་སུ་རི་མོའི་གཞུང་ལུགས་དང་ལག་ལེན་ལ་སྦྱངས། བོད་ཀྱི་སྣ་རིས་པ་

ཡགས་ཅན་ཁ་སར་ཀུན་བཟང་གི་བྱང་དུ་བོད་རིས་སྐྱུ་རྩལ་ལ་སྦྱངས་ཤིང་། རྗེ་
བཅུན་བྱམས་མགོན་པོ་མཆོད་པའི་སྐྱོར་། གངས་ཆབ་སྐོང་གི་རིག་ཟེལ་
མཆོད་པའི་འདམ་བཟོའི་སྐྱོར་། རྩལ་བོ་ཆེ་མི་གསུམ་མཆོད་པའི་སྐྱོར་།
མཆོད་པའི་རི་མོའི་སྐྱོར་མང་། བཀྲ་ཤིས་བྱམ་བཟང་དང་ཡིད་འཕྲིག་ལྷ་མོ་གཉིས་
ལ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བྱ་དགའ་ཐོབ། ཟླ་ལོ་༡༩༩༥ ལོ་ནས་ཁོང་གིས་ཀྱང་གོའི་བོད་
ཀྱི་རིག་གནས་ཀུན་འདུས་ཞལ་ཐང་ཆེན་མོ་བཟོ་སྐྱོན་གྱི་ལས་མགོ་བརྩམས་
ཏེ་ཟླ་ལོ་༡༩༩༩ ལོར་མཇུག་གྱུ་། ཟླ་ལོ་༡༩༩༧ ལོར་མཐོ་རིམ་བཟོ་རྩལ་མངོན་
རིས་པ་ཞེས་པའི་མཆོན་སྐྱོན་ཐོབ།

མཆོན། རྩལ་བོ་ཆེ་མི་གསུམ་རྩལ།

འབྲུངས་ལུ་ལ། མདོ་སྐྱོང་དགྲ་རོང་།

འབྲུངས་ལོ། ༡༩༩༩

འདས་ལོ། ༡༩༩༩

ཆོས་རྒྱུ། མ་དེས།

ཟུར་བཟོད་མདོར་བསྐྱུས།

ཁོང་ཚུང་དུ་ས་ནས་ས་ལུ་དང་རེ་བ་གོང་མཆོད་པའི་སྐྱོབ་གྲུ་
འགྲུམས། ཟླ་ལོ་༡༩༧༥ ལོར་ཀྱང་དབྱང་མི་རིགས་སྐྱོབ་གྲུ་ཆེན་མོའི་མི་རིགས་
སྐད་ཡིག་འདོན་གྲུ་ནས་སྐྱོབ་མཐར་ཕྱིན། ཟླ་ལོ་༡༩༧༩ ལོར་སྐྱོབ་གྲུ་དེའི་ཞིབ་
འདུག་སྐོབ་མའི་འདོན་གྲུ་ཞུགས་ནས། ཟླ་ལོ་༡༩༩༡ ལོར་འབྲུམ་རམས་པའི་
མཆོན་ཅན་ཐོབ། ཟླ་ལོ་༡༩༩༩ ལོར་མཆོ་སྣ་མི་རིགས་དགེ་ཐོན་སྐྱོབ་གྲུ་
དགེ་ཆེན་གྱི་བྱུག་ལས་གནང་། ཁོང་ནི་དེས་པ་དོན་གྱི་རྩལ་དཔྱད་དང་སྐོ་

514 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

སྟོབས་གཞན་ངིང་མི་འཛོག་པའི་བོད་ཀྱི་ཚུལ་རིག་གསར་ཚུལ་གྱི་གསར་
བཟོད་པ་ཞིག་ཏུ་གྱུར། བཅམས་ཆོས་འབོལ་ཚུལ་དང་། སྟན་ངག་བཅམས་
སྦྱང་། དབྱད་ཚུལ་སོགས་མང་བོ་ཡོད་པ་ནམས་སྤྱི་ལོ་༡༩༩༧ ལོར་དཔེ་དེབ་
དྲུག་ཏུ་བསྐྱུས་ཏེ་དཔལ་དོན་གྲུབ་རྒྱལ་གྱི་གསུང་འབུམ་ཞེས་པའི་མཆན་བྱང་
བཀོད་དེ་དཔར་སྐྱུན་བྱས་ཡོད། ཁོང་གི་ཚུལ་ཡིག་ནམས་ལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
པའི་བྱད་ཆེད་ལྡན་ཞིང་། མི་དམངས་ཀྱི་ཡིད་དབང་འགྲུག་པའི་ཚུལ་རིག་
སྤྱི་ཚལ་གྱི་ནུས་པ་འབྱར་དུ་ཐོན་ཡོད། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༥ ལོར་དགྲུང་གུངས་སོ་
གཞིས་ལ་སླེབས་པའི་སྐབས་ཆེན་གྱི་ན་གཞོན་ཚུལ་པ་བོ་ཁོང་གྱེན་འདས་སུ་
གྱུར། ཁོང་གི་བཅམས་ཆོས་ཀྱིས་བོད་གངས་ཅན་པར་བཞག་པའི་བག་ཆགས་
དེ་གཞན་གྱིས་དོ་སྒྲུབ་པའི་བཞིག་མིན།

མཆན།	དགེ་བཤེས་སྐལ་བཟང་སྟོན་ལམ།
འབྲུངས་ལུང།	གིས་ཆང་མ་དེ་སྤེལ།
འབྲུངས་ལོ།	༡༩༩༩
འདས་ལོ།	༢༠༠༠
ཆོས་རྒྱུད།	དགེ་ལུགས།
ཟུར་བཞེད་མདོར་བསྐྱུས།	

འདི་བས་རྒྱ་དམར་གྱི་སྤྱི་དྲུས་དམ་དྲག་སྐབས་ཀྱང་གསང་སྟོབས་
ཀྱིས་སློབ་གཞིར་ཅུང་ཟད་བྱས། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༡ ལོའི་རྗེས་སུ་གིས་ཆང་སྐར་གསར་
དུ་དགེ་བཤེས་སྐལ་བཟང་ཆོས་ལྡན་དང་། བཟླ་གིས་འབྲིལ་གྱི་དགེ་བཤེས་དགེ་
འདུན་རྒྱ་མཚོ་ཆང་། དགེ་བཤེས་འཇམ་དབྱངས་རྒྱ་མཚོ་སོགས་བསྟེན་ནས་

གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྷན་གསན་སྤྱོད་གནང་། དགེ་བཤེས་ཐོན་ནས་ཤིས་
 ཚང་དགོན་པའི་ཁྲིར་ཐེབས། ཀུན་མཁྱེན་ཡིག་ཆའི་མཐའ་དཔྱད་དག་དང་།
 དང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྒྲིང་བོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། བྱམས་ཆོས་སྡེ་ལྷ། སྤྱོད་
 འདུག་ཆེན་མོ་གཞུང་ཆེན་མང་པོ་ཆོག་སྐྱུག་སྐྱུ་ཡུལ་བར་བཤད། བཅ་རྒྱུན་
 གྱི་ཀུན་སྤྱོད་གཙང་ཞིང་། ཉིན་མོ་དོན་གཞེར་ཅན་ནམས་ལ་དཔེ་བྲིད་དང་།
 མཚན་མོ་ཉམས་ལེན་ལ་བཙུན་པ་སོགས་དེང་དུས་འདི་ལྟ་བུའི་ནལ་འབྱོར་ལ་
 བཙུན་པའི་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་མཐོང་དགོན་པའི་ཆད་ཡིན།

མཚན།	འཛིགས་ཨིད་ཐེག་མཚོག
འབྲུངས་ལུལ།	རེབ་གོང་སྤྱད་པ།
འབྲུངས་ལོ།	1944
འདས་ལོ།	2004
ཆོས་རྒྱུ།	དགེ་ལྷན།
རྒྱུ་བརྒྱུད་ཨདོར་བསྐྱུས།	

ཁོང་དགྲུང་ལོ་དྲུག་གི་སྤྱིང་ཡི་གེ་འབྲི་སྒྲིག་སོགས་སྤྱངས་མགོ་ཚུགས།
 རང་ལོ་བཅུ་གསུམ་ཐོག་རིག་གནས་གསར་བརྗེ་ཞེས་པ་བསྐྱངས་སྐྱབས་ཁོང་
 གིས་ས་གནས་དེར་གཏམ་བཤད་དང་། ཡིག་ཆེན་གསར་འཁྱར་འབྲི་མཁན་
 གྱི་བྱུག་ལས་གནང་། རང་ལོ་བཅུ་བཞི་ནས་སྤྱད་པ་ཁྱོང་སྡེའི་དམངས་སྐྱབ་
 དགེ་ཆུ། བྱ་བཏང་བཀའ་ཤིས་རྒྱ་མཚོ་དང་སློབ་བཟང་རྒྱ་མཚོ། ལྷ་བཟང་དགེ་
 བཤེས་དཔལ་ལྷན་ཆང་སོགས་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་དག་ལས་སྐྱ་སྒྲན་དང་དབྱ་པར་
 གྱི་གཞུང་མང་པོ་སྤྱངས། སྤྱི་ཕྱིར་མཁས་དབང་ཆོ་ཏན་ཞབས་དྲུང་ལས་

དབང་ལུང་དང་དབྱུང་ཁྱིམ་མང་པོ་ཐོབ། དགྲུང་ལོ་བཙོ་བརྒྱད་པར་སློ་
 བཟང་རྒྱ་མཚོ་ལས་ཡོངས་རྫོགས་དགེ་བསྟན་གྱི་སྒྲིམ་པ་བཞེས། གྱི་ལོ་༡༧༥༩
 ལོར་མཚོ་སྒྲོན་མི་རིགས་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོར་ཤར་གཏོང་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་ལས་
 སྟན་སུམ་དང་དག་ཡིག་སོགས་ཐ་སྟད་རིག་གནས་ལ་སྦྱངས། གྱི་ལོ་༡༧༩༠
 ལོར་ཨ་ལགས་ཆེ་ཏན་ཞབས་རྒྱུང་ལས་དགེ་སློང་གི་སྒྲིམ་པ་བཞེས་ཏེ་རབ་གོང་
 རོང་བོ་དགོན་ཆེན་དུ་ཞུགས། དེར་མདོ་སྨད་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ལ་སྦྱངས་
 པ་གང་ལེགས་གནང་། གྱི་ལོ་༡༧༩༡ ལོ་རྩམ་ཡིག་འབྲི་མགོ་བཅས་ཏེ་མུར་
 ལམ་ཁྲིད་གྱི་ཟེན་ཟིན་སྟན་བརྒྱུད་གཏེར་གྱི་ཁ་བྱང་དང་། འཇམ་དཔལ་ཞལ་
 ལུང་གི་ཟེན་ཟིན་ལེགས་བཤད་རི་མོའི་དོ་ཤལ། རོང་བོ་དགོན་ཆེན་གྱི་གདན་
 རབས་རྫོགས་གདན་གཏམ་གྱི་རང་སྒྲ། བསྟོད་ཆོག་ལྷག་བསམ་འཁོལ་བའི་
 ཟེགས་མ། ལྷ་འཕྱིན་མཛའ་བའི་སློང་མོལ་སོགས་བཅས་མང་། སྦྱར་རྩེ་མ་
 ཆན་རིག་པ་ཞིག་གིས་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱས་པའི་སྟན་
 ལུ་ཞེས་པ་སོགས་དུ་མ་ཡོད་འདུག ཤར་སྐལ་ལྷན་སྦྱོར་འཕྲེང་བརྒྱད་པ་དང་།
 ཞབས་དཀར་མཆོག་སྦྱལ་རིན་པོ་ཆེ། ཨ་ལགས་གདོང་སྣ་སོགས་ལྷ་སྦྱལ་མང་
 བོའི་ཡོངས་འཛིན་མཛད། དེབ་གོང་སློབ་གྲྭ་བ་མཐོ་འབྲིང་བར་གསུམ་དང་
 རྒྱགས་ཡོངས་གྲྭ་བ་སློབ་གཏེར་བ་བརྒྱ་ཕྱག་དུ་མར་མདོ་སྨད་རིག་གནས་
 དང་བཅས་པའི་འཆད་ཁྲིད་རྒྱུན་ཆད་མེད་པར་གནང་། གྱི་ལོ་༡༧༩༧ ལོར་
 མཚོ་སྒྲོན་ནང་བསྟན་མཐུན་ཆོགས་ཀྱིས་གདན་ཞུས་ལྷར་མཚོ་སྒྲོན་ནང་
 བསྟན་སློབ་སྤྱིང་གི་ཐེངས་དང་བོའི་སློབ་དཔོན་དང་། སི་ཁྲོན་ཞིང་ཆེན་
 གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་སྐད་ཡིག་ཞིབ་འཇུག་ཁང་གི་དམིགས་བསལ་ཞིབ་
 འཇུག་པ་བཅས་ཀྱི་མཆན་གནས་ཐོབ། གྱི་ལོ་༢༠༠༥ ལོའི་བོད་ལྷ་༡༠ ཆོས་
 ༡༧ ཉིན་འདས།

མཆན། ཞབས་བྱོ་མཁས་པ་གཡང་སྐྱབས་བྱུང།
 འབྲུག་ས་ཡུལ། ཁྲི་ཀ
 འབྲུག་ས་ཡོ། ༡༩༥༤
 འདས་ཡོ། ཏ་ལྷ་འཛོ་བཞེས་ཀྱི་སྐྱབས།
 ཆོས་རྒྱུ། མ་དེས།
 རྒྱུ་བརྒྱུད་མདོར་བསྐྱུས།

ཁོང་ཟ࿳་ལོ་༡༩༩༥ ལོར་ཀྱང་དབྱང་མི་རིགས་སློབ་མྱིང་སྐྱུ་ཅལ་སྡེ་ཁག་
 གས་སློབ་མཐར་ཕྱིན་ཏེ། མཆོ་སྡོ་མི་རིགས་སྐུ་གར་ཆོགས་པར་ཆེད་ལས་
 ཞབས་བྱོ་བའི་ལས་ཀ་བསྐྱབས། ཁོང་གི་ཁེར་བློ་དང་ཆ་བློ། སུམ་བློ། གཏམ་
 བརྗོད་སྒྲིམ་གར་སོགས་གང་ཞིག་འཁྲབ་ཀྱང་སྐྱུ་ཅལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡོད་
 ལ། ཉོར་སྐྱིང་གཡུལ་འབྱེད་ལས་བྱ་ཁྲ་ཏའི་འཁྲབ་སྟོན་ལ་ཞིང་ཆེན་རིམ་པའི་
 བྱ་དགའ་དང་གཟེངས་རྟགས་ཐོབ། ཟ࿳་ལོ་༡༩༩༧ ལོར་ཁོང་ལ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་
 གར་བ་ཐུལ་བྱུང་གི་མཆོན་གནས་ཐོབ། ཁོང་གི་ཞབས་བྱོ་འཁྲབ་སྐྱོར་བཀྲ་
 བྱིས་བདེ་ལེགས་དང་ཨ་འཇའ་ཆོན། དའི་མའི་ཕྱོགས་སུ་བསྐྱོད་པ། གནས་
 མཆོག་གི་འོད་ཟེར། བཀྲ་བྱིས་པའི་སྐུ་སོགས་ལས་ཁ་ཤས་ལ་བྱ་དགའ་དང་
 གཟེངས་རྟགས་ཐོབ། ཟ࿳་ལོ་༡༩༩༩ ལོའི་མཆོ་སྡོ་ཞིང་ཆེན་ཀྱི་ཁེར་བློ་དང་
 ཆ་བློ། སུམ་བློ་འགན་བསྐྱར་ཁོད་ཁོང་ལ་བྱ་དགའ་ཨང་དང་པོ་ཐོབ། ཏ་ལྷ་
 མཆོ་སྡོ་ཞིང་ཆེན་སྒྲིམ་གར་མཐུན་ཆོགས་ཀྱི་ཆོགས་མི་དང་། ཀྱང་གོའི་སྒྲིམ་
 གར་མཐུན་ཆོགས་ཀྱི་འཐུས་མི་བཅས་ཀྱི་ལས་འགན་བཞེས་བཞིན་ཡོད།

518 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན་།

མཆོན། སྐྱེན་རམས་པ་མངས་ཤོ།
 འབྲུངས་ལུལ། ལྷ་བྲང་ཕྱག་སྒྲི།
 འབྲུངས་ལོ། ༡༧༥༤
 འདས་ལོ། ད་ལྟ་འཆོ་བཞུགས་ཀྱི་སྐབས།
 ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ཕྱགས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བཅུས།

ཁོང་ཚུང་ནས་སློབ་གྲར་བཞུགས། དེག་གནས་གསར་བརྗེའི་ལས་
 འགུལ་གྱིས་རྒྱུན་ལྷན་དེ་སློབ་མཆོམས་ཆད། སྤྱི་ལོ་༡༧༧༠ ལོར་སྐྱེན་པ་རྒྱང་
 རྒྱུ་མའི་གོས་སུ་ཞུགས་དེ། བོད་ཀྱི་གསེང་རིག་དང་ཕྱི་ལྷགས་གསེང་རིག་གཞིས་
 ཟུང་འབྲེལ་སྐྱེན་པ་བྱས། སྤྱི་ལོ་༡༧༧༧ ལོ་ནས་སྐྱེན་རམས་པ་བསྟན་པ་རྒྱ་མཚོ་
 སོགས་ལས་བོད་སྐྱེན་ལ་ཆེད་དུ་སྦྱངས། ལྷ་བྲང་སྐྱེན་པ་གྲུ་ཆོང་གི་ཕྱག་སྒྲིལ་
 ལྟར་གསེང་རིག་རྒྱུད་བཞི་ལྟ་འཛིན་སྦྱོར་སྦྱོང་རྒྱུ་ཆགས་གནང་། སྤྱི་ལོ་༡༧༩༠
 ལོར་ཀན་ཆོས་གྲགས་དང་ཐུབ་བསྟན་ཆེ་རིང་། དཔལ་ལྷན་བསྟན་འཛིན་
 སོགས་བསྟེན་དེ་རྒྱུད་བཞིའི་ཞལ་ལུང་དང་། མན་ངག་ཡོན་ཏན་རྒྱུད་ཀྱི་ཟབ་
 བློ་སོགས་ཐོབ། མཁས་དབང་བྲམས་པ་འཕྲིན་ལས་ལས་རྩ་རྒྱུད་ཀྱི་ལུང་
 སོགས་ཐོབ། སྤྱི་ལོ་༡༧༩༦ ལོར་མཁས་དབང་གང་ལ་དཔལ་ལྷན་རྒྱུད་བཞི་
 ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་ངག་རྒྱུགས་ལུལ། སྤྱི་ལོ་༡༧༩༧ ལོ་ནས་བཟུང་ལྷ་བྲང་བསང་
 རྒྱུ་རྫོང་བོང་སྐྱེན་ཁང་གི་དབུ་འཛིན་གཞོན་པའི་ཁུར་འགན་ལྷངས། ཞིན་རེ་
 བཞིན་ནད་པ་སུམ་རུ་ཡས་མས་ལ་བཅག་དཔུང་དང་སྐྱེན་གཞུང་ལ་ཟབ་སྦྱོང་
 གནང་། མདོ་སྨད་སྟོ་བྱང་གི་དཔོན་སྡེ་དང་ས་གནས་ཁག་གི་གཞི་རིམ་སྐྱེན་
 པ་བརྒྱ་ཕྱག་ལྟག་ལ་གསེང་རིག་རྒྱུ་བཞི་སོགས་ཀྱི་སློབ་བློ་གནང་ཞིང་། དེ་དག་

ལས་མི་ཉུང་བ་ཞིག་གིས་སྐྱོན་པའི་ལས་ཁུར་སྐྱབ་བཞིན་ཡོད། ལྷིལ་1990
ལོར་གསེར་རིག་མཁས་དབང་ལྷ་བརྒྱའི་གསུང་མན་བསྟན་པའི་རྒྱུ་འདྲིན་
པར་བདམས། ཀན་ལྷོ་ཁུལ་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་གིས་དཀའ་སྤྱད་སྤྱད་ཅུས་
ཀྱི་གསེར་རིག་རྒྱུ་བཞི་སྟོ་སྟོག་ནས་འཆད་པའི་བྱས་རྒྱུ་འདྲིན་མཁས་ཞེས་
པའི་གཞུང་སྟགས་གནང་།

མཆོན།	ནག་ལོ་སྐལ་བཟང་།
འབྲུངས་ལུང་།	རིག་ལོ་འཕྲུང་བྱ།
འབྲུངས་ལོ།	1994
འདས་ལོ།	ད་ལྟ་འཆོ་བཞུགས་ཀྱི་སྐབས།
ཆོས་རྒྱུ།	མ་དེས།
རྒྱུ་བརྒྱུ་འདྲིན་བསྟན།	

ཁོང་ལྷིལ་1993 ལོར་མཆོ་སྐྱོན་མི་རིགས་སྟོབ་གྲ་ཆེན་ལོ་ཐོན། མཆོ་
སྐྱོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་དུ་ཆོས་སྒྲིག་པའི་བྱུག་ལས་གནང་། བཅམས་
ཆོས་ཐོད་ཀྱི་བྱུང་བ་བརྒྱུད་པ་དང་། ཐོད་ཀྱི་མི་གངས་སོགས་རྒྱ་ཡིག་དུ་བྲིས་
པའི་དབྱེད་ཆོས་བརྒྱུ་ལས་སྒྲིང་གེ་སར་རྒྱལ་པོའི་སྐྱེད་དང་གེ་སར་རྒྱལ་
པོ་ཞེས་པའི་དབྱེད་ཆོས་ལ་ལྷིལ་1996 ལོར་རྒྱ་ནག་རྒྱལ་ཡོངས་སྤྱལ་བྱུང་
བྱ་དགའ་ཐོབ། ཐོད་ཆོས་བྲེད་ཤ་ལངས་པའི་མཆོར་གཏམ་སོགས་སྐྱེད་གཏམ་
དང་དབྱེད་ཆོས་ཉི་ཤུ་ལྟ་སྟེ། དེ་མིན་བརྒྱུད་གཞི་སྒྲ་ཆོགས་ལས་འཕྲོས་
པའི་བཅམས་ཆོས་སྒྲིགས་བཅ་བརྒྱ་གསུམ་ཡོད་པར་བཤད་ཅིང་། དེ་དག་
ལས་ཐོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་ལྟ་རིས་སྐྱེ་ཆལ་ཞེས་པའི་དཔེ་དེབ་ལ་རྒྱ་ནག་རྒྱལ་

520 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུ་མི་སྣ་བྲགས་ཆེན།

ཁབ་རིམ་པའི་དགའ་ཉགས་ཨང་དང་བོ་དང་། བོད་ཀྱི་ལྷ་རིས་ཐིག་ཚ་ཞེས་
པ་ལ་རྒྱ་ནག་རྒྱལ་ཁབ་རིམ་པའི་བྱ་དགའ་ཨང་གསུམ་པ་ཐོབ། བཅམས་སྤྱང་
སྤྱི་འབུམ་མི་ཆོད་ཅེས་པ་མཆོ་སྡོན་བོད་སྐད་བརྒྱན་འཕྲིན་དུ་སྒྲིག་གཏོང་
ཐེངས་མང་བྱས་པ་སྟེ། ཁོང་ནི་རྒྱ་བོད་ཡིག་རིགས་གཞིས་ཆ་ལ་བྱང་བའི་བོད་
ཀྱི་ཚུམ་པ་བོ་ཞིག་ཡིན།

མཆོན།

ནམ་གྲས།

འབྲུགས་ལྷུང་།

ཁྲི་ཀ་དཀར་བརྟེན།

འབྲུགས་ལོ།

༡༩༥༥

འདས་ལོ།

ད་ལྟ་འཆོ་བཞུགས་ཀྱི་སྐབས།

ཆོས་རྒྱུད།

མ་ངེས།

རྒྱུ་བརྟེན་མདོར་བསྟུན།

ཁོང་སྤྱི་ལོ་༡༩༤༤ ལོར་རྒྱལ་བྱང་མི་རིགས་སློབ་ཆེན་བོད་ཡིག་སྡེ་ཁག་
དུ་ཞིབ་འཇུག་སློབ་འབྲས་ཐོན། ད་ལྟ་མཆོ་སྡོན་མི་རིགས་སློབ་སྤྱིང་བོད་ཡིག་
སྡེ་ཁག་གི་དགེ་ཅན་ཆེན་མོ་དང་། རྒྱ་ནག་ཚུམ་པ་བོའི་ལྷན་ཆོགས་དང་ལོ་
ཙཱ་བའི་ལྷན་ཆོགས་ཀྱི་འཐུས་མི་ཡང་ཡིན། སྤྱི་ལོ་༡༩༤༩ ལོ་ནས་བརྒྱུད་གསར་
ཚུམ་ལ་ཞུགས་ནས་སྤྱང་གཏམ་ཞི་བུ་ལྟག་བྲིས། མི་རབས་གསུམ་ཀྱི་སྤྱད་ལ་
སོགས་པེ་ཅིན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་དང་མཆོ་སྡོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་
གིས་བདམས་བཞེད་གས་བྱས་པའི་དེང་རབས་སྤྱང་ཐུང་ཕྱོགས་བཞེད་སྤྱད་
བསྟུན། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༥ ལོར་སྤྱང་གཏམ་འབྲུ་བཞུ་བ་དང་འབྲལ་ཁའི་བཅེ་སེམས་
སོགས་ལ་མཆོ་སྡོན་བཅིངས་འགོལ་བྱས་ནས་ལོ་འཁོར་༩༥ ལོན་པའི་ཚུམ་

རིག་བཅམས་ཆོས་སྤུལ་བྱུང་གི་བྱ་དགའ་ཐོབ། ལྷག་ཚུལ་མི་ཆོ་ཞེས་པར་བྱ་
དགའ་ཨང་གཉིས་པ་ཐོབ། གཞན་ཡང་ཚུལ་རིག་གཞུང་ལུགས་སྒོར་གྱི་དཔུང་
ཚུལ་ལ་ཞིང་ཆེན་དང་རྒྱལ་ཁབ་རིམ་པའི་བྱ་དགའ་མང་པོ་ཐོབ་པར་བཤད།

མཆེན།	འཛིགས་ཡིད་བསམ་འགྲུབ།
འབྲུངས་ལུལ།	རིབ་གོང་ལོར་སྒྲུབ་བཟང་།
འབྲུངས་ལོ།	༡༩༥༧
འདས་ལོ།	ད་ལྟ་འཆོ་བཞུགས་ཀྱི་སྐབས།
ཆོས་རྒྱུ།	མ་དེས།

རྒྱུ་བརྒྱུད་ཡོད་པ་བཤུས།

ཁོང་ཟླ་ལོ་༡༩༧༤ ལོར་མ་ལོ་མི་རིགས་དགེ་ཐོན་སློབ་གྲྭ་ནས་འབྲིང་
རིམ་སློབ་མཐར་ཕྱིན། ཟླ་ལོ་༡༩༧༩ ལོར་མཆོ་སྒྲུབ་མི་རིགས་སློབ་གྲྭ་ཆེན་
ལ་ཞུགས། ཟླ་ལོ་༡༩༨༡ ལོར་རིབ་གོང་རོང་པོ་དགོན་ཆེན་གྱི་མཆན་ཉིད་གྲྭ་
ཆང་ལ་ཞུགས་ཏེ་ནང་བཟླ་མདོ་སྐད་ཀྱི་གཞུང་ལ་ལོ་ངོ་དྲུག་ལྷག་ལ་སྦྱངས།
ཟླ་ལོ་༡༩༨༧ ལོར་ཀྱང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་ཞིབ་འཇུག་ལྟེ་གནས་ཀྱི་ཆོས་
ལུགས་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་འཇུག་གི་ལས་བྱེད་བྱས། ཟླ་ལོ་༡༩༩༠ ལོར་ཀྱང་དབྱང་
མི་རིགས་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོའི་མཆན་ཉིད་རིག་པའི་སྡེ་ཁག་ནས་སློབ་མཐར་ཕྱིན།
ཟླ་ལོ་༡༩༩༩ ལོར་ཀྱང་གོའི་སྡེ་ཁག་ཆོས་ཆོས་ཀྱི་ཞིབ་འཇུག་ཁང་དུ་ཞིབ་འཇུག་
སློབ་མཐར་ཕྱིན། ཁོང་གིས་ཆད་མའི་འབྲུང་ཁྲུང་ས་གཞུང་དོན་གསལ་བཤད་
ཅས་པའི་དཔེ་དེབ་དང་། བཀའ་གདམས་པའི་གྲུབ་མཐའི་འབྲུང་ཁྲུང་ས་དང་
དེའི་ཁྱད་ཆོས་ལ་དཔུང་པ། ཤེས་རབ་ཀྱི་ས་ལོ་དུ་བྱིན་པའི་གཞུང་གི་དགའ་

522 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མེད་ལྟགས་ཆེན།

གནད་དང་དོགས་སྤོང་འགར་དབྱད་པ། བོན་གྱི་གྲུབ་མཐའི་བསྟན་བཅས་
ཁག་ཅིག་ལ་དབྱད་པ། བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་ལས་པར་ཕྱིན་དར་ཚུལ་སྐོར་
བཤད་པ། བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་ལས་མངོན་པ་མངོན་གྱི་དར་ཚུལ་སྐོར་
བཤད་པ་སོགས་དབྱད་ཚུལ་ལྟ་བུ་ལྟག་དུས་དེབ་སྐྱ་ཆོགས་སུ་བཀོད་པར་
བཤད།

མཆན།	ཆབ་འགག་རྟོ་རྩེ་ཆེ་རིང་།
འབྲུངས་ལྟུང་།	ཆབ་འགག་
འབྲུངས་ལོ།	༡༩༥༥
འདས་ལོ།	ད་ལྟ་ཞལ་འབྱུགས་བཞིན་པ།
ཆོས་རྒྱུད།	མ་ངེས།
རྒྱུ་རྩལ་ལྟར་མདོར་བསྟུན།	

རང་ལུལ་གྱི་སློབ་གྲྭ་ཁག་དང་། རྒྱུ་བྱང་མི་རིགས་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོ་
སོགས་སུ་འབྲིམས། རྒྱུ་བྱང་མི་རིགས་སློབ་ཆེན་དུ་ཞིབ་འཇུག་(M.A.)སློབ་
འབྲས་སྐྲངས། སྤྱི་ལོ་༡༩༤༧ ལོར་པེ་དུ་ཡོད་པའི་ཀྲང་ཤོའི་བོད་རིག་པའི་ཞིབ་
འཇུག་ཞེ་གནས་སུ་ཕེབས། ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོ་༡༩༤༠ ལོའི་རྩིས་སུ་བོད་ཀྱི་རིག་
གཞུང་བསྐྱར་མཐུད་ཀྱི་ཚུལ་པ་བོ་སྤྲོས་ཀྱི་གས་ཡིན་ལ། སྐྱུང་ཚུལ་དང་།
སྟན་ཚུལ། དབྱད་ཚུལ་སོགས་བརྩམས་ཆས་མང་བོ་བོད་ཀྱི་ཆོགས་དེབ་ཁག་
དུ་སྤེལ་ཡོད། རྒྱ་བཟའ་ཀོང་ཨོའི་སྐོར་གྱི་དབྱད་ཚུལ་བོད་སྤྲོངས་ཞིབ་འཇུག་
དུ་མཐུད་འཁོད་བྱས་པ་དེས་ཁོང་ལ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་དཀའ་ངལ་འཕྲད། དེར་
བརྟེན་མཆོ་སྟོན་གེ་སར་ཞིབ་འཇུག་ཁང་དུ་ལས་གནས་བསྐྱར་དགོས་བྱུང་།

ད་ལྟ་མཆོ་སྟོ་ཁྲལ་དུ་འཛིན་སྐྱོང་གི་བྱ་གུས་གནང་བཞིན་ཡོད་པ་ཐོས།

མཆན།	རེབ་ཤོང་རྩོུ་ཞེ་མཁར།
འབྲུངས་ལྗེ།	རེབ་ཤོང་།
འབྲུངས་ལོ།	༡༩༥༤
འདས་ལོ།	ད་ལྟ་མཆོ་བཞུགས་ཀྱི་སྐབས།
ཆོས་རྒྱུ།	མ་དེས།
རྒྱུ་བརྩོན་མདོར་བསྐྱུས།	

ཁོང་ཟ࿳་ལོ་༡༩༤༩ ལོར་རྒྱལ་བྱང་མི་རིགས་སློབ་ཆེན་ཐོན་ཏེ། གྲུང་
གོའི་མི་རིགས་སྐད་ཡིག་སློབ་ཁག་དུ་རྒྱལ་ཁབ་དབུ་ཁྱིད་དག་གི་གསུང་ཚྭ་
སྐད་སྐད་བསྐྱུར་བྱས། ཟ࿳་ལོ་༡༩༥༥ ལོར་རྒྱལ་བྱང་མི་རིགས་སློབ་ཆེན་དུ་
ཞིབ་འཇུག་འཛིན་གྲུབ་ཞུས་ཏེ། ཟ࿳་ལོ་༡༩༥༦ ལོར་ཚྭ་རིག་རབ་འབྱམས་
པའི་མཆན་ཉགས་ཐོབ། ཟ࿳་ལོ་༡༩༥༩ ལོར་ཀན་སྟོ་ཁྲལ་ཚྭ་རིག་རྒྱ་ཆལ་
མཉམ་འབྲེལ་ལྷན་ཆོགས་སུ་ཟ࿳་ལོ་དེ་ལྟེན་གྱི་གཙོ་སློག་གཞིན་པ་དང་ལྷན་
ཆོགས་ཀྱི་གཙོ་གཞིན་གྱི་ལས་འགན་བསྐྱུབས། ཟ࿳་ལོ་༡༩༩༩ ལོར་སྤྱི་ཡང་
གྲུང་གོའི་སྐད་ཡིག་རྒྱུར་སྐྱོབ་ཉེ་གནས་ཁང་དུ་ཞུགས་ནས། ཞུས་ཆེན་ལོ་ཙཱ་
བ་དང་གཙོ་གཞིན། མི་རིགས་གངས་ལྷན་ཚྭ་པ་བོའི་མཐུན་ཆོགས་ཀྱི་ཆོགས་
མི། མདོ་སྐྱོད་ཞིབ་འཇུག་ལྟེན་ལྷན་ཁང་གི་འཐུས་མི་བཅས་ཀྱི་ལས་འགན་
ཁུར། བཅའ་སྐྱོང་སྐྱོར་དག་དང་། ལྷན་ཚྭ་། སྤྱི་ཡང་། དབུ་གཏམ།
རྒྱུར་ཚྭ་སྐད་སྐད་ལྷན་ཆོགས་ཀྱི་ཆོགས་དེབ་ཁག་དུ་བཞུགས་ཅིང་། ལྷན་
དག་གིས་པ་འཇུག་སྐོད་དང་། སྤྱི་ཚྭ་མེ་ཏོག་ཕྱིར་བུ། ལྷན་དག་གི་དོགས་

524 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་བྲགས་ཆེན།

གཙོད། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་དགོད་སྒྲ། རྒྱལ་བའི་འདིག་རྟེན་དུ་ལྷུལ་བའི་གདམ་རྒྱད་
བཅས་དཔེ་དེབ་མང་བོ་དཔར་འགྲེམས་ཡོད་ཅིང་། མགོན་པོ་བླ་ཤེས་ཀྱི་
སྟན་ངག་ཕྱོགས་བསྐྱེགས་སོགས་བསྐྱར་ཡིག་སྣ་ཆོགས་ཀྱང་དཔར་བསྐྱར་
བྱས་ཡོད།

མཆན།	བདེ་སྦྱིད་སྒོམ་མ།
འབྲུངས་ལུལ།	གཙན་ཅ།
འབྲུངས་ལོ།	མི་གསལ།
འདས་ལོ།	ད་ལྟ་འཆོ་བཞུགས་ཀྱི་སྐབས།
ཆོས་རྒྱད།	མ་དེས།
རྒྱུར་བརྗོད་མདོར་བཟུས།	

ཁོང་མི་སྤེལ་ལོ་༡༩༤༠ ལོར་རྒྱལ་བྱང་མི་རིགས་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོའི་བོད་
ཀྱི་སྐད་ཡིག་དང་ཚུལ་རིག་སྡེ་ཆེན་དུ་སློབ་གཉེར་བྱེད་སྐབས་ནས་སྤྱི་མཆར་
དང་། བོད་སྤྱི་མཆོལ་རིག་སོགས་དུས་དེབ་ཁག་དུ་བཅད་སྟུག་གི་ཚུལ་ཡིག་
མང་བོ་སྤེལ། སྤེལ་ལོ་༡༩༤༩ ལོར་མཆོ་སྟན་བོད་ཡིག་གསར་འགྱུར་ཁང་དུ་
གསར་འགོད་དང་ཡིག་རྒྱུར་ཚུལ་སྐྱེག་སོགས་ཀྱི་བྱ་གལས་གནང་། སྤེལ་ལོ་༡༩༩༩
ལོར་རྒྱལ་བྱང་མི་རིགས་སློབ་སྤྱི་བོད་ཀྱི་གནའ་རབས་ཚུལ་རིག་གི་ཞིབ་
འདུག་སློབ་མའི་ཐོབ་ཐང་བྲངས། སྤེལ་ལོ་༡༩༩༩ ལོ་ནས་བཟུང་ཀྱང་གོ་སྤྱི་
ཆོགས་ཆེན་རིག་ཁང་འཛམ་སྤྱི་ཆོས་ལུགས་ཞིབ་འདུག་ཁང་དུ་བོད་ཀྱི་
བཙུན་མ་དང་བྱ་བ་མཐའི་དབྱེ་ཞིབ། ཞིབྱེད་གཙོད་དང་ལྷ་མོ་བཅས་ཀྱི་སྐོར་
ལ་དབྱེད་ཚུལ་༡༠ ལྟ་སྤེལ། ཁོང་ལ་སྤུལ་བྱུང་གི་ན་གཞོན་དང་བྱེད་མེད་

ཐུབ་འབྲས་ཅན་ཞེས་པའི་མཆན་སྟན་ཐོབ། བཅམས་ཆོས་ཁག་ལས་བོད་ཀྱི་
བརྩམ་མའི་སྐོར་ཞིབ་འདུག་ཞེས་པའི་དེབ་དང་། ཨ་ཁུང་གནམ་རྫོང་བརྩམ་
མའི་འཆོ་བའི་སྐོར་ལ་དཔུང་པ་ཞེས་པར་བྱ་དགའ་ཐོབ་ཡོད།

མཆན།	བྱད་མེད་ཚུམ་པ་མོ་འབྲུག་ཨོ་སྐྱོད།
འབྲུངས་ལྷུ་ལ།	མཆོ་སྟོ་བྱོགས།
འབྲུངས་ལོ།	༡༩༥༩
འདས་ལོ།	ད་ལྟ་འཆོ་བཞེས་ཀྱི་སྐབས།
ཆོས་རྒྱ།	ཨ་དེས།
རྒྱུ་བརྒྱུད་ཨདྲོ་ར་བསྟུས།	

ཁོང་མོའི་མཆན་གཞན་ལ་གཡུ་འབྲུག་དྲུང་འབོད། ཁོང་མོས་སྐྱ་
ཕྱིར་མཆོ་སྟོ་ཁྲུལ་མི་རིགས་དགེ་འོས་སློབ་ལྷན་དང་། མཆོ་སྟོ་མི་རིགས་སློབ་
ལྷན་ཆེན་མོར་དགེ་ཞན་གྱི་ལས་ཁུར་བསྟུབས། ཕྱིས་མཆོ་སྟོ་མི་རིགས་སློབ་
ཆེན་དུ་ཞིབ་འདུག་འབྲུམ་རམས་པའི་མཆན་ཉགས་སྒྲངས། ཟ࿃་ལོ་༡༩༦༩ ལོར་
ཀྲུང་གོའི་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་ཚོམ་པ་བོའི་མཐུན་ཆོགས་ཀྱི་ཆོགས་མིར་
བདམས། བཅམས་ཆོས་བོད་ཀྱི་བརྩམ་སྟོད་རིག་པ་དང་སྟན་ངག་ལས་འཕྲོས་
པའི་གཏམ་དང་། ཕྱི་སྤྱི་ཚོམ་རིག་གཅེས་བསྟུས། ཞེས་པའི་དེབ་ཐོང་གཉིས་
མཆོ་སྟོ་མི་རིགས་དཔེ་སྟླན་ཁང་གིས་དཔར་སྟླན་བྱས་ཤིང་། དེ་མིན་སྒྲང་
ཆར་སོགས་བོད་ཀྱི་ཆོགས་དེབ་ཁག་དུ་ཆེད་ཚོམ་མང་པོ་བྱས། ཟ࿃་ལོ་༡༩༦༩
ལོར་མཆོ་སྟོ་ཞིང་ཆེན་ཚོམ་པ་བོའི་མཐུན་ཆོགས་དང་སྒྲང་ཆར་ཚོམ་སྟེག་
ཁང་མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་བསྟུས་པའི་འབྲན་ཚོམ་ཁྲོད་ཨང་གསུམ་པའི་བྱ་

526 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

དགའ་ཐོབ། སྤྱི་ལོ་༡༠༠༡ ལོར་རྒྱལ་སྤྱིའི་བོད་རིག་པའི་ཆོག་མཆོག་འདུར་ཞུགས་
པ་ནས། རྒྱལ་སྤྱིའི་བོད་རིག་པའི་མཁས་དབང་དུ་མ་དང་མཉམ་དུ་བོད་ཀྱི་
སྤུལ་བྱའི་རིག་གནས་རྒྱལ་སྤྱིའི་རོ་སྟོད་དང་མཆོམས་སྦྱོར་གྱི་ཕྱག་ལས་གནང་
བཞིན་ཡོད་པར་བཤད།

མཆོན།	འབྲུ་སྐལ་བཟང་།
འབྲུངས་ལུལ།	མགོ་ཡོག་དབང་ཆེན་སྟོད་པ།
འབྲུངས་ཡོ།	༡༩༦༠
འདས་ཡོ།	ད་ལྟ་འཆོ་བཞུགས་ཀྱི་སྐབས།
ཆོས་རྒྱུད།	མ་དེས།
རྒྱུར་བརྗོད་མདོར་བཟུས།	

ཁོང་ནི་རྒྱ་ནག་གིས་བོད་ལ་དབང་སྒྱུར་བྱས་པའི་རྗེས་སུ་འཆར་
ལོངས་བྱའི་ཆོམ་པ་བོ་སྟན་གྲགས་ལུན་པ་ཞིག་ཡིན་ལ། ཁོང་གིས་རང་
ལུལ་མགོ་ཡོག་དང་། ཟེ་ལིང་། བེ་ཅིན་སོགས་སུ་སློབ་གྲུར་འབྲིམས། རང་
ལོ་ཞེར་བདུན་ཉེང་བོད་ཀྱི་ཆོམ་རིག་ཞིབ་འདུག་(Master)པ་སློབ་མཐར་ཕྱིན།
སྤྱི་ལོ་༡༩༥༥ ལོ་ནས་ཆོམ་རིག་གསར་ཆོམ་གྱི་ལས་ལ་ཞུགས་པ་ནས་ད་བར།
སྟན་ངག་དང་ལྷག་ཆོམ་སོགས་བཅམས་ཆོས་ཉིས་བརྒྱ་ལྷག་སྟེལ་ཅིང་། ཆོམ་
རིག་དབྱེད་ཆོམ་ཆེད་དེབ་སྟན་ངག་ནམ་བཤད་དང་། སྟན་ཆོམ་ཕྱོགས་
བསྐྱེགས་གངས་འདབས་ཀྱི་སེམས་པ། རྒྱུར་ཆོམ་དེབ་གཅིག་བཅས་པར་དུ་
བསྐྱུན། ཁོང་ལ་ཀྱང་གོ་ཀྱན་མིན་ཆོམ་རིག་བྱ་དགའ་དང་། གངས་ཅན་ཉགས་
ཅན་གྱི་བོད་ཀྱི་ཆོམ་རིག་བྱ་དགའ་སོགས་བྱ་དགའ་མང་དུ་ཐོབ། ད་ལྟ་ཀྱང་

གོ་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་ཚོམ་རིག་མཐུན་ཆོགས་ཀྱི་ཆོགས་མི་དང་། མཆོ་སྟོན་
 ཞིང་ཆེན་ཚོམ་པ་བོའི་མཐུན་ཆོགས་ཀྱི་ཆོགས་མི་དང་། མཆོན་སྟོན་ཞིང་ཆེན་
 ཚོམ་པ་བོའི་མཐུན་ཆོགས་ཀྱི་ཆོགས་གཙོ་གཞོན་པ་དང་། མགོ་ལོག་ཁྲལ་མི་
 རིགས་སྐད་ཡིག་ལས་སྐྱབ་ཁང་དུ་ཕྱག་ལས་གནང་བཞིན་མཆིས། ཁོང་གི་
 བཅའ་ས་ཆོས་པལ་ལོ་ཆེར་ཚོམ་ཉམས་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་ལྟན་པ་ཙམ་མ་ཡིན་
 པར། བོད་རང་གི་སྐད་ཆའི་བྱད་ཆོས་འབྱར་དུ་ཐོན་པའི་རྣམ་པ་དམིགས་
 བསལ་བ་ལྟན་ཡོད།

མཆན།	ལྷ་རྒྱལ་ཆེ་རིང་།
འབྲུག་ས་ལྗམ།	ཁྲི་ག
འབྲུག་ས་ཡོ།	༡༩༤༠
འདས་ཡོ།	ད་ལྟ་འཆོ་བཞུགས་ཀྱི་སྐབས།
ཆོས་རྒྱུ།	མ་དེས།
རྒྱུ་བརྒྱུད་མདོར་བསྐྱུས།	

ཁོང་ཟླ་ལོ་༡༩༧༩ ལོར་མཆོ་སྟོན་མི་རིགས་དགེ་ཐོན་ཆེད་གཞེས་སྟོབ་
 བྱ་ཐོན་ནས་སྟོབ་ཚུང་དགེ་ཆན་བྱས། ཟླ་ལོ་༡༩༨༥ ལོར་རྣམ་བྱང་མི་རིགས་
 སྟོབ་གྲའི་བོད་ཡིག་ལྟེ་ཁག་དུ་སྟོན། ཟླ་ལོ་༡༩༨༩ ལོ་ནས་བཟུང་ཚོམ་རིག་
 གསར་ཚོམ་གྱི་ལས་དུ་སྟེག ཁོང་གི་སྟོན་ངག་དང་སྐྱུང་གཏམ་བཅུ་ཕྱག་ལྟག་
 ལ་ཞིང་སྟོང་ས་ལྷའམ་ཞིང་ཆེན་རིམ་པའི་གཟེངས་བསྟོད་བྱ་དགའ་ཐོབ་པར་
 བཤད། བཅའ་ས་ཆོས་གཙོ་བོ་སྟོན་ངག་ཕྱོགས་བསྐྱིགས་སྐྱེད་ངས་ལྷ་མོའི་
 འབོད་བརྟེན་དང་། མཉམ་འབྲེལ་བཅའ་ས་ཆོས་བོད་ཀྱི་ཚོམ་རིག་བྱང་འཕེལ་

528 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་བྲགས་ཆེན།

ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་བྱུང་ཆོས་ཞེས་པའི་དཔེ་དེབ་གཉིས་དཔར་བསྐྱབ་བྱས། ད་
ལྟ་ཀན་སུའུ་ཞིང་ཆེན་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་ཚོམ་པ་བོའི་མཐུན་ཆོགས་ཀྱི་རྒྱུན་
ལས་དང་། གྲུང་གོ་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་ཚོམ་པ་བོའི་མཐུན་ཆོགས་ཀྱི་ཆོགས་
མི། ཀན་སུའུ་ཞིང་ཆེན་གྱི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་མཐུན་ཆོགས་ཀྱི་རྒྱུན་ལས། གཙོས་
མི་རིགས་མཐོ་རིམ་དགེ་ཐོན་ཆེད་གཞིར་སློབ་གྲུའི་སློབ་དཔོན་གཞིན་པ།
གཙོས་མི་རིགས་མཐོ་རིམ་དགེ་ཐོན་སློབ་གྲུའི་བོད་ཡིག་སྡེ་ཁག་གི་འགན་
འཛིན་བཅས་ཀྱི་བྱག་ལས་གནང་བཞིན་ཡོད་འདུག

མཆན།

ཉུ་ནག་པ་བ་རེས།

འབྲུངས་ལུལ།

མཆོ་སྡོན་བང་སྟག

འབྲུངས་ལོ།

༡༩༩༠

འདས་ལོ།

ད་ལྟ་འཆོ་འབྲུགས་ཀྱི་སྐབས།

ཆོས་རྒྱུ།

མ་རེས།

བྱུང་བཞེད་མདོར་བསྐྱུས།

ཁོང་གིས་ལོ་མང་རིང་སློབ་གསོའི་ལས་ཀ་གཞིར་ཞོར་ལ་ཚོམ་རིག་
གསར་ཚོམ་གྱི་ལས་ལ་ཞུགས་ཏེ། ཁོང་གི་བརྩམས་ཆོས་གཙོ་བོ་མཁའ་ལ་འཕྱུ་
བའི་ཡིད་ཀྱི་བརྩེ་ལས་དང་། སྡོན་མོ་སྤང་ལས་འབྲུངས་པའི་སེམས་ཀྱི་རྩལ་
མོ། བོད་སྟག་ལོ་རྒྱུས་སློ་ལྟན་འདུག་རྟགས། བོད་ཀྱི་གནའ་ཡིག་གོ་བདེ་བར་
བྱས་པ་སོགས་དང་། རྒྱུ་དཔེ་འབྲེག་ལུལ་གྱི་འཆར་ཁའི་རྩལ་མོ་ཞེས་པ་དང་།
ཆུ་འདམ་ཞོགས་པའི་མཆོམས་སྤྲིན། མཆོ་སྡོན་ཞིང་ཆེན་འབྲིང་རིམ་མི་རིགས་
དགེ་ཐོན་སློབ་གྲུའི་སློབ་དཔོན་སོགས་དཔར་བསྐྱབ་བྱས། ཁོང་གི་སྟན་ངག་དང་

ལྷུག་ཚུལ་མང་པོ་ཞིག་པོད་ཀྱི་དེང་རབས་ཚུལ་རིག་བཅམས་ཚུལ་ལྷུགས་
བསྐྱེགས་དཔེ་དེབ་ཁག་ཏུ་བསྟུས་པ་དང་། སྐར་ཆར་ཚུལ་རིག་གི་བྱ་དགའ་
སོགས་ལེགས་ཚུལ་བྱ་དགའ་མང་པོ་སྟོབ། ད་ལྟ་མཆོ་རྒྱལ་མི་རིགས་དགེ་འོས་
ཡུར་བྱག་ལས་གནང་ཡོད།

མཆོག།	ཆེ་རིང་དོན་གྲུབ།
བཀྲའ་ས་ལྷ་པ།	མདོ་སྐད་མ་སྟོ་སོག་རྫོང་།
བཀྲའ་ས་ལོ།	༡༩༦༡
བཀྲས་ལོ།	ད་ལྟ་བཆོ་བཀྲའ་ས་ཀྱི་སྐབས།
ཆོས་རྒྱུ།	མ་དེས།

རྒྱུར་བཀྲོད་མདོར་བསྟུས།

ཁོང་ལྷིལ་༡༩༧༤ ལོ་ནས་༡༩༩༡ ལོའི་བར་སློབ་རྒྱུད་ནས་མཐོ་འབྲིང་
སོན། ལྷིལ་༡༩༩༡ ལོ་ནས་སློབ་འབྲིང་དགེ་ཆན་དང་ཁྲིམས་འཛིན་བྱང་ཡིག་
དཔེ་ཐེར་སྐྱེག་འབྲི་སོགས་ཀྱི་ལས་ཀའི་ཞེས་ཏུ་བོད་རྒྱ་ཡིག་རིགས་གཞིས་སོག་
ནས་སྐྱུང་གཏམ་ཡིག་འབྲུ་སྤྱི་ཆོ་བརྒྱ་ལྟ་སྟེལ་བར་བཤད། བཅམས་ཚུལ་སྐོར་
ཞིག་ལ་མཆོ་སྟོན་ཞིང་ཆེན་དང་། རྒྱ་ནག་རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་ཚུལ་རིག་བྱ་དགའ་
སྟོབ་ཅིང་། སོག་པོ་དང་། དབྱིན་རི། ས་མེད་ཅེས་ཀྱི་ནག་སོགས་ཀྱི་ཡི་གེར་
བསྟུར་ཡོད་པ་མ་ཟད་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོ་ཁག་ཅིག་གི་ཚུལ་རིག་བསྟུར་དཔེ་དང་
ཚུལ་བཏུས་སྐྱོ་ཆོགས་སུ་བདམས། བཅམས་ཚུལ་གཙོ་བོ་ཆེ་རིང་དོན་གྲུབ་ཀྱི་
སྐར་ཐུང་བདམས་བསྐྱེགས་དང་། ཆེ་རིང་དོན་གྲུབ་ཀྱི་སྐར་འབྲིང་ལྷུགས་
བསྐྱེགས། སྐར་རིང་མེས་པོ་དང་། ལྷུག་པ། རྒྱུང་དམར་འུར་འུར་སོགས་

530 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

ཡོད། ད་ལྟ་མ་སྟོ་སོག་རྫོང་ཡིག་ཆ་གསུམ་ཁང་དུ་བྱག་ལས་གནང་བཞིན་ཡོད།

མཆན།	གཅན་རྟོང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཆོ།
འབྲུངས་ལུང་།	གཅན་ཅ།
འབྲུངས་ལོ།	༡༩༤༣
འདས་ལོ།	ད་ལྟ་འཆོ་བཞུགས་ཀྱི་སྐབས།
ཆོས་རྒྱུ།	ཨ་རེས།
རྒྱུ་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།	

ཁོང་སྤྱི་ལོ་༡༩༤༣ ལོར་མ་སྟོ་མི་རིགས་དགེ་ཐོན་སློབ་གྲྭ་ཐོན། སྤྱི་ལོ་
 ༡༩༩༠ ལོར་མཆོ་སྟན་དགེ་ཐོན་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོ་ནས་སློབ་མཐར་ཕྱིན། སྤྱི་
 ལོ་༢༠༠༣ ལོར་ཀྲང་གོའི་སྤྱི་ཆོགས་ཆོན་རིག་ཁང་ཞིབ་འདུག་ཁྲིམས་ལུགས་
 ལྟེ་ཆོན་དམངས་ཆོང་ཁྲིམས་རིག་སློབ་མཐར་ཕྱིན། སྤྱི་ལོ་༡༩༤༩ ལོ་ནས་
 གཅན་ཆ་རྫོང་མི་རིགས་སློབ་འབྲིང་གི་དགེ་ཆོན་དང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༤༩ ལོ་ནས་
 གཅན་ཆ་རྫོང་དམངས་ཆེན་གྱི་ལས་བྱེད། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལོ་ནས་གཅན་ཆ་རྫོང་
 སློབ་གསོ་ཆོན་རྩལ་སྡེ་ཁག་གི་ཆོགས་གཞིན་དང་། རྫོང་དཔོན་གཞིན་པ། མ་
 སྟོ་ཁྲུལ་སློབ་གསོ་སྡེ་ཁག་གི་ཆོགས་གཞིན་གཞིན་པ། མཆོ་སྟན་ཞིང་ཆེན་སློབ་
 གསོ་རིག་པའི་ལས་འཛིན་ལྟན་ཆོགས་ཀྱི་ཆོགས་མི། མཆོ་སྟན་ཞིང་ཆེན་རྩལ་
 པ་པོའི་མཐུན་ཆོགས་ཀྱི་ཆོགས་མི་བཅས་ཀྱི་ལས་འགན་བཞེས། བཅམས་ཆོས་
 དམིགས་འབེན་སློབ་གསོའི་མང་གཞིའི་ཤེས་བྱ་དང་། ཁམས་རའི་རྒྱལ་ཁབ་
 བྲགས་ཆ་ལ་སྤྱི་ཁྲིང་རོ་སྟོད་མདོར་བསྟུས། རིག་བྱེད་གདམ་རྒྱུད་ཕྱོགས་བསྟུས།
 ཆོས་དང་སྟན་པའི་དབྱུང་ཚོས། ལྷག་ཚོམ་སོགས་བཞི་བརྒྱ་ལྷག་ཞིང་ཆོགས་

དེ་བུ་ལག་ཏུ་བཀོད། སྤྱི་ལོ་༡༠༠༩ ལོར་མཚོན་སྟོན་ཞིང་ཆེན་གསར་འགོད་
མཐུན་ཆོག་གི་བྱ་དགའ་ཨང་གསུམ་པ་ཐོབ།

[illegible]

ཁོང་གི་དངོས་མིང་ལ་རྩོམ་ཆེ་ཆོ་རིང་དང་། མིང་གཞན་ལ་ཆབ་བྲག་
རྩོམ་ཆེ་ཆོ་རིང་། བསེ་རུ་སོགས་ཟེར། སློབ་འབྲིང་དག་ཅན་དང་སྲིད་གཞུང་
གི་བླ་མ་ཡིག་ ཚུམ་རིག་ཚུམ་སྒྲིག་པ། ཆེད་ལས་ཚུམ་པ་པོ། སྤྱི་ཚབ་སྤྱི་གསུམ་
སྒྲིག་སློབ་ཆེན་གྱི་པོད་དག་བཅས་ཀྱི་བྱ་གལ་སྤྲོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་དང་། ཁོང་གིས་པོད་
རྒྱ་ཡིག་རིག་སྤྲོད་ཀྱི་སྤྱི་གསུམ་ཚུམ་རིག་བཅས་ཆོས་མང་ཙམ་སྤེལ།
བཅས་ཆོས་གཙོ་བོ་ལྷ་ལྷ་མོ་ཚུམ་བུ་སྤྲོད། སྤྱི་ཚབ་དེ་བ་དང་། ལྷ་ལྷ་མོ་
ཚུམ་བུ་སྤྲོད། ལྷ་ལྷ་མོ་དེ་བ། སྤྱི་ཚབ་སྤྱི་གསུམ་བསྒྲིག་སྤྲོད་ཀྱི་སྤྱི་གསུམ་
བཅས་དེ་བ་གསུམ་པར་སྤྲོད་བྱས། རོ་སྤྱོད་འགའ་ཞིག་དུ་ལྷ་ལྷ་མོ་ཚུམ་བུ་སྤྲོད།
ལྷ་ལྷ་མོ་དེ་བ་དང་། ལྷ་ལྷ་མོ་གཙོ་བོ་བསྤྲོད། ཁེར་ལམ་ཐན་སྤྲོད་ཞེས་
པ་གཞིས་དཔར་སྤྲོད་བྱས། ལྷ་ལྷ་མོ་དེ་བ་ལྷ་ལྷ་མོ་དེ་བ་ལྷ་ལྷ་མོ་དེ་བ་
དེ་བ་ལྷ་ལྷ་མོ་དེ་བ་ལྷ་ལྷ་མོ་དེ་བ་ལྷ་ལྷ་མོ་དེ་བ་ལྷ་ལྷ་མོ་དེ་བ་ལྷ་ལྷ་མོ་དེ་བ་
ལྷ་ལྷ་མོ་དེ་བ་ལྷ་ལྷ་མོ་དེ་བ་ལྷ་ལྷ་མོ་དེ་བ་ལྷ་ལྷ་མོ་དེ་བ་ལྷ་ལྷ་མོ་དེ་བ་ལྷ་ལྷ་མོ་དེ་བ་

ཀྱི་ཕྱག་ལས་གནང་བཞིན་ཡོད།

མཆན།

བཟུ་ཟླ།

འབྲུག་ས་ཡུལ།

ཆབ་ཆ་རྒྱུ་ཁོངས།

འབྲུག་ས་ཡོ།

༡༩༤༩

འདས་ཡོ།

ད་ལྟ་འཛོལ་བཞུགས་ཀྱི་སྐབས།

ཆོས་རྒྱུ།

མ་དེས།

རྒྱུ་འཛོལ་མདོར་བསྐྱུས།

ཁོང་ཟླ་ལོ་༡༩༥༤ ལོ་ནས་ཆོས་རྒྱུ་འཛོལ་བྱུང་དང་། མཆོ་སྟོ་མི་རིགས་
 དག་ཐོན་སྟོབ་གྲུ་ཞུགས་ནས་སྟོབ་གཞིར་བྱས། ཟླ་ལོ་༡༩༥༤ ལོ་ནས་མཆོ་
 སྟོ་ཐོན་སྟོབ་རྒྱུ་འཛོལ་བྱུངས་ཀྱི་ལས་བྱེད་བྱས། ཟླ་ལོ་༡༩༥༩ ལོ་ནས་
 མཆོ་སྟོ་མི་རིགས་སྟོབ་མིང་གི་ཞིབ་འཇུག་སྟོབ་མ་ཐོན། དེ་ནས་ཀྱང་དབྱང་
 མི་རིགས་སྟོབ་ཆེན་ཐོན་རིག་པའི་སྟོབ་ཀྱི་ཕྱག་ལས་གནང་། ཟླ་ལོ་༡༩༥༥
 ལོ་ནས་བཟུ་ཟླ་འཛོལ་བྱུངས་དང་ལྟོག་ཆོས། ཟུར་ཆོས། རིག་གཞུང་དབྱང་ཆོས་
 སོགས་ཆོས་ལུས་མི་འདྲ་བའི་བཅའ་སྟོབ་ཆོས་བཟུ་ཕྱག་ཚམས་སྟོབ་ཐོན་ཀྱི་ཆོས་
 དེབ་ཀྱི་ཞུགས། ཟླ་ལོ་༡༩༥༤ ལོ་ནས་སྟོབ་མ་ཐོན་གཅིག་ཅེས་པའི་དེབ་དེབ་
 ཀན་སྟུ་མི་རིགས་དེབ་སྟུ་ཁང་གིས་དཔར་སྟུ་བྱས། འདི་ནི་ཐོན་ཀྱི་སྟུ་
 འབྲེལ་སྟུ་ཀྱང་ཀྱང་ཡིག་བཟུ་མ་ཐོག་མ་དེ་ཡིན་པར་བཤད། སྟུ་འབྲེལ་ཕྱགས་
 བཟུགས་འཛུ་བ་མ་ཁེར་རྒྱུ་ཞེས་པ་ཟླ་ལོ་༡༩༥༤ ལོ་ནས་མཆོ་སྟོ་མི་རིགས་དེབ་
 ཟུ་ཁང་གི་དཔར་སྟུ་འཛུ་བ་གཞིར་གྲས་སུ་བཀོད་ཅིང་། གསར་འཇུར་
 གཞུང་ལྟགས་ཀྱི་དེབ་དེབ་གསར་འཇུར་ཆོས་པ་ལ་འཇུག་པའི་སྟོབ་ཞེས་པ་ཀྱང་

534 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་བྲགས་ཆེན།

དབྱང་མི་རིགས་སློབ་བྱ་ཆེན་མོའི་དཔེ་སྟུན་ཁང་གིས་དཔར་སྟུན་བྱས། ཁོང་གི་སྐྱུང་འབྲིང་ར་རྟ་འདྲེ་མི་དང་རིན་ཆེན་རྒྱལ་ཁ་ཞེས་པའི་བཅམས་སྐྱུང་ལ་མཆོ་སྟོན་ཞིང་ཆེན་གྱི་སྐབས་དང་པོའི་ན་གཞོན་ཚྭ་རིག་གི་བྱ་དགའ་དང་། སྤྱི་པོ་ཡི་རོགས་དང་ཉི་མ་ལྷ་ས་ཞེས་པའི་བཅམས་སྐྱུང་ལ་སྐབས་གསུམ་པའི་སྐྱུང་ཆར་ཚྭ་རིག་གི་བྱ་དགའ་ཐོབ།

མཆོན།	སྐྱེ་ཆུལ་བ་ལྷན་ཟླ་སྐབས།
འབྲུངས་ཡུལ།	མང་ར།
འབྲུངས་ཡོ།	༡༧༦༩
འདས་ཡོ།	ད་ལྟ་འཆོ་བཞེས་ཀྱི་སྐབས།
ཆོས་རྒྱུད།	མ་ངེས།
རྒྱུ་བརྒྱུད་མདོར་བསྟུས།	

ཁོང་གི་སྐྱུག་མིང་ལ་གངས་བྱ་དགའ་སྦྱེད་དང་། འབར་རིུ་སོགས་ཟེར། རང་ཡུལ་གྱི་སློབ་རྒྱུང་དང་། མཆོ་སྟོན་མི་རིགས་དགེ་འོས་སློབ་བྱ། ཉང་དེ་ལྷོས་གར་སློབ་སྤིང་། མཆོ་སྟོན་དགེ་འོས་སློབ་ཆེན་སོགས་སུ་སློབ་གཉེར་བྱས། ཁོང་གིས་སློག་བརྟན་སྐད་སྦྱོར་བ་དང་། འཁྲབ་ཁྲིད་པ། འཁྲབ་གཞུང་ཚྭ་པ་པོ། སྐྱ་བརྟན་ཚྭ་སྤྱིག་པ་སོགས་ཀྱི་བྱ་གཞུང་ལས་གནང་བཞིན་ཡོད། སྤྱི་ལོ་༡༩༤༩ ལོ་ནས་ཚྭ་ཡིག་འབྲི་མགོ་བཅམས་ཏེ་ད་ལྟའི་བར་སྟུན་ངག་དང་། བཅམས་སྐྱུང་། ལྷག་ཚྭ། ཁ་ཤགས། གར་རྒྱུང་། ལྷ་ཆོག་སོགས་ཡིག་ཐོག་བཅམས་ཆོས་༩༠༠ ལྷག་པོད་ཀྱི་ཆགས་དེབ་ཁག་དུ་འགོད་སྟེ་ལ་བྱས། རྒྱུང་སློག་སློས་གར་སོགས་ངག་ཐོག་གི་བཅམས་ཆོས་ཀྱང་མང་བར་བཤད། ཁོང་གི་སྐྱུང་འབྲིང་ར་རྟ་འདྲེ་མི་དང་རིན་ཆེན་རྒྱལ་ཁ་ཞེས་པའི་བཅམས་སྐྱུང་ལ་སྐབས་གསུམ་པའི་སྐྱུང་ཆར་ཚྭ་རིག་གི་བྱ་དགའ་ཐོབ།

གིས་སྐད་སྦྱོར་དང་འཁྲབ་ཁྲིད་གནང་བའི་མ་ཕུ་འཕྲི་ལྷ་ས་མོ་སོགས་སྦྱོག་བརྟན་
 ཏུག་ལ་རྒྱལ་ཁབ་རིམ་པ་དང་། ཞིང་ཆེན་རིམ་པའི་བྱ་དགའ་ཐོབ། ཁོང་གི་
 ཡིག་ཐོག་བཅུ་མས་ཆོས་ལས་སྦྱོག་པའི་བཅུ་མས་སྦྱང་དང་། སྦྱ་རྩལ་
 གྱི་དང་ལྷན་ཞེས་པའི་སྦྱོག་ཚུལ། རྩ་མོ། སྦྱ་ཞིག་ལོངས་དང་ཞེས་པའི་སྦྱན་
 ངག་པའི་ཆེན་ལགས་ཞེས་པའི་སྦྱ་ཆོག་རྒྱ་ཡིག་དུ་བྲིས་པའི་འཁྲབ་གཞུང་
 སང་ཞེན་གྱི་གཏམ་རྒྱུད་སོགས་ལ་ཞིང་ཆེན་དང་ཞིང་སྤྱོད་སྤེལ་བྱ་དགའ་
 ཐོབ་པ་དང་། བྱོགས་བསྐྱེགས་དཔེ་དེབ་ཁག་དུ་བདམས་བཀོད་ཀྱང་བྱས་
 ཡོད། བཅུ་མས་ཆོས་གཙོ་བོ་བྲག་རིའི་ལྷ་ས་མོ་ཞེས་པའི་སྦྱན་ཚུལ་བྱོགས་
 བསྐྱེགས་དང་དཔེ་དེབ་དང་། སྦྱ་རྩལ་བ། འཛོལ། ལྷ་ས་ར་འགོ། ཏུ་སྤེལ་མོ།
 རི་བོང་སྦོ་ལྷན། ཅང་ཤེས་ཏུ་བཤད་སོགས་ངག་ཐོག་བཅུ་མས་ཆོས་ཆེད་
 བསྐྱེགས་གྱི་སྦྱ་ཐག་དུ་པབ་སྦྱོར་བྱས་ཡོད། ཁོང་ད་ལྟ་རྒྱ་ནག་གངས་ཉུང་མི་
 རིགས་ཚུལ་པ་བོའི་མཐུན་ཆོགས་གྱི་ཆོགས་མི་དང་། རྒྱ་ནག་སྒྲིག་གར་ཆོགས་
 པ་མཆོ་སྦྱ་ཡན་ལག་ཁང་གི་ཆོགས་མི། རྒྱལ་ཁབ་གྱི་ཨང་རིམ་གཞིས་པའི་
 འཁྲབ་གཞུང་ཚུལ་པ་བོ་དང་། ཏུབ་བྱང་མི་རིགས་སྐྱ་བརྟན་དཔར་སྦྱོར་ཁང་
 གི་ཚུལ་སྐྱོད་པ། མཆོ་སྦྱ་མི་རིགས་བརྟན་ཕྱིན་པའི་སྦྱར་སྤེལ་གནས་གྱི་སྐད་
 སྦྱོར་འཁྲབ་ཁྲིད་པ། དུང་དཀར་གཞས་གཏམ་སྦྱ་རྩལ་ཆོགས་པའི་འཁྲབ་
 གཞུང་ཚུལ་པ་བོ་བཅས་གྱི་བྱ་ལས་གནང་བཞིན་ཡོད། ཁོང་ནི་ང་ཆོའི་མི་
 ཐོག་འདིར་ཨམ་སྐད་གྱི་ཁ་ཤགས་སྦྱ་རྩལ་ཆེད་གཞི་ཆེས་མཐོ་ཤོས་དེ་ཡིན།

མཆན། མཁའ་འབྲུག།
 འཁྲབ་སྤྱུལ། རྩ་མོ།

536 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

འབྲུངས་ལོ།

༡༩༤༩

འདས་ལོ།

ད་ལྟ་འཆོ་བཞེས་ཀྱི་སྐབས།

ཆོས་རྒྱུད།

མ་དེས།

རྒྱུ་བཟོ་དུ་མདོར་བསྐྱུས།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོ་༡༩༤༩ ལོར་མཆོ་སྣོ་མི་རིགས་དགེ་ཐོན་སློབ་གྲྭ་ཐོན་ཏེ་
དགེ་ཆུན་གྱི་ལས་ཀ་གནང་། ཁོང་གིས་ལོ་ངོ་ཉི་ལྔ་ལྟ་ལ་སློབ་བྲིད་གནང་བའི་
ཉམས་སྦྱོང་ལ་གཞིགས་ཏེ། བོད་ཡིག་སློབ་བྲིད་སྐར་གསེབ་བྱེད་དགོས་པའི་
རེ་ཞུ་ཐེངས་གཞིས་ལ་ཞུས་པས་བོད་ཡིག་སློབ་བྲིད་སྐར་གསེབ་མངོན། སྤྱི་ལོ་
༡༩༥༩ ལོར་ཡ་རྩེ་རྩོད་སློབ་གསེབ་ཉེ་གནས་ཀྱི་ལས་བྱེད་དུ་བསྐྱོས། ལོ་སྐབས་
དེ་བརྒྱུད་ནས་དགེ་ཆུན་ཟབ་སྦྱོང་འཛིན་གྲྭ་བསྐྱུས་ཏེ་སློབ་བྲིད་བྱས། སྤྱི་ལོ་
༡༩༦༩ ལོར་མཆོ་སྣོ་སློབ་གསེབ་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོར་དགེ་ཆུན་དུ་ཐེབས། སྤྱི་
ལོ་༡༩༧༥ ལོར་སྐབས་མཁས་དབང་བསམ་འགྲུབ་རྒྱ་མཆོའི་དྲུང་དུ་སྐྱེད་དང་།
མངོན་བརྗོད། རྟེན་སྦྱར་སོགས་ལ་སྦྱངས། བཅའ་སྟོན་འབྲིང་རིམ་དགེ་
ཆུན་རྒྱགས་ལེན་ཆོད་གཞི་དོན་ལྡན་ཆོངས་ཐེག་དང་། མིང་ཆོག་འགྲེལ་བཤད་
སློབ་བྲའི་པན་ཐོགས། སྐུ་མཆོན་དཔྱད་ཀྱི་དགའ་སྟོན། མཐོང་བྲིང་བོད་ཡིག་
ལྟན་རྒྱགས་ཆོད་གཞི། སློབ་རྒྱུད་ཆལ་སྦྱོང་སློབ་གཞི་དགེ་ཆུན་གྱི་སྦྱུང་དེབ་
སོགས་དཔེ་དེབ་ལྷ་ཙམ་ཡོད། དེར་དུས་ཁོང་ལ་བོད་ཀྱི་སློབ་གསེབ་(ཤེས་
ཡོན་)རིག་པ་བྱུང་མཁས་སུ་འཕོད་ཀྱིན་འདུག

མཆོན།

ལྷགས་ཐར་འབྲུམ།

འབྲུངས་ལུལ།

ཁྱི་ཀ

འབྲུག་ས་ཡོ། ༡༩༤༩
 འདས་ཡོ། ཏ་ལྷ་མཆོ་འབྲུག་ས་ཀྱི་སྐབས།
 ཆོས་རྒྱུ། ཨ་དེས།
 ཟུར་བརྗོད་ཨདོར་བསྐྱུས།

ཁོང་ལྷིལ་༡༩༡༩ ལོར་མཆོ་སྟོ་མི་རིགས་དགེ་འོས་སྟོ་བྱར་བྲུག་ས་ཤིང་།
 ལྷིལ་༡༩༤༡ ལོ་ནས་སྟོ་བྱ་དེ་གའི་བོད་ཡིག་དགེ་ཆུན་གྱི་ལས་འགན་ཁུར།
 མཆོ་སྟོ་སྟོ་བྱ་གསོ་སྟོ་བྱ་སྤྱིང་དང་། རྒྱལ་བྱང་མི་རིགས་སྟོ་བྱ་སྤྱིང་དུ་སྟོ་བྱ་
 གཞེར་བྱས། ལྷིལ་༡༩༤༦ ལོ་ནས་སྐར་ཆེས་རིག་པའི་བྱང་བ་མདོར་བསྐྱུས་
 དང་། བོད་གངས་ཅན་གྱི་ཡུལ་དུ་ཡི་གེ་བྱང་ཆུལ་གྱི་རིམ་པ་བརྗོད་པ། སྟོ་
 རྒྱལ་ཞེས་པའི་ཐ་སྟེད་ཀྱི་ཐོག་མའི་འབྱུང་ཁུངས་ལ་རགས་ཅམ་དབྱད་པ།
 བོད་དང་མུ་ངན་ནག་པོའི་རིག་གནས་བར་གྱི་འབྲེལ་བ། བོད་ཀྱི་དམངས་
 སྟོ་ལ་དང་བརྗོད་བར་གྱི་འབྲེལ་བ་སོགས་དབྱད་ཆོམ་སུམ་ཅུ་ལྟག་བོད་ཀྱི་
 ཆགས་དེབ་ཁག་ཏུ་སྟེལ། དེ་མིན་གྱི་བཅམས་ཆོས་སྟག་རི་ཐེས་པ་དགོན་གྱི་
 གདན་རབས་དང་། སུམ་ཅུག་གྱི་དཀའ་གནད་ལས་བཏོན་པའི་རི་ལན།
 བོད་ཀྱི་བརྗོད་སྟོ་ནམ་རིག་འབྲུལ་སྤྱང་མཛོད། བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ལ་འཇུག་
 པའི་སྟོ་སོགས་བཅམས་ཆོས་སོགས་ཀྱང་ཡོད་པར་བཤད། ཏ་ལྷ་མཆོ་སྟོ་ན་
 དགེ་ཐོན་སྟོ་བ་ཆེན་མི་རིགས་དགེ་ཐོན་སྟོ་བ་སྤྱིང་དུ་སྟོ་བ་ཁྱིད་ཀྱི་ཕྱག་ལས་
 གནང་བཞིན་ཡོད།

མཆན། ཏང་སྟོ།
 འབྲུག་ས་ཡུལ། འབབ་ཁ་སྐད།

538 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

འབྲུག་ས་ཡོ།

༡༩༦༤

འདས་ཡོ།

ད་ལྟ་འཆོ་བཞུགས་ཀྱི་སྐབས།

ཆོས་རྒྱུ།

མ་དེས།

རྒྱུ་བརྒྱུད་མདོར་བསྟུན།

ཁོང་ནི་གད་པ་སུམ་མདོ་རྫོང་མི་རིགས་སློབ་འབྲིང་དང་མཆོ་སྟོ་དགེ་
ཐོན་སློབ་གྲ། མཆོ་སྟོ་སློབ་གསོ་སློབ་སྤྱིང་སོགས་སུ་སློབ་གཉེར་གནང་། སྤྱི་
ལོ་༡༩༠༥ ལོར་མཆོ་སྟོ་མི་རིགས་སློབ་སྤྱིང་དུ་ཚུམ་རིག་ཞིབ་འདུག་སློབ་
འབྲས་ཐོན། སྤྱི་ལོ་༡༩༡༥ ལོ་ནས་ཚུམ་རིག་གསར་ཚུལ་གྱི་ལས་སུ་ཞུགས་དེ་
སྤྱིང་གཏམ་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་གངས་འདབས་ཀྱི་གཏམ་རྒྱུད་དང་། ལོ་རྒྱུས་སྤྱིང་
གཏམ་རིང་མོ་ཐོན་མི་ས་སྟོ་ཏ་ཞེས་པ་གཉིས་མཆོ་སྟོ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་
གིས་པར་སྐྱུན་བྲས། ད་ལྟ་ཁོང་གི་མཆོ་སྟོ་མང་ཆོགས་སྐྱུ་ཚལ་ཚོམ་སྒྲིག་ཁང་
དུ་ཕྱག་ལས་གནང་བཞིན་ཡོད།

མཆོན།

ཚུ་སྒྲིས་དགེ་འདུན་བསམ་གཏན།

འབྲུག་ས་ཡོ།

རིབ་ཁོར་རྒྱལ་ལོ།

འབྲུག་ས་ཡོ།

༡༩༦༤

འདས་ཡོ།

ད་ལྟ་འཆོ་བཞུགས་ཀྱི་སྐབས།

ཆོས་རྒྱུ།

དགེ་ཕྱགས།

རྒྱུ་བརྒྱུད་མདོར་བསྟུན།

ཁོང་སྤྱི་ལོ་༡༩༢༥ ལོར་མ་སྟོ་དགེ་འོས་སློབ་གྲར་ཞུགས། སྤྱི་ལོ་༡༩༤༠
ལོར་གཞན་གྱིས་པ་མ་གཉིས་ལ་བསྐྱལ་བ་ལྟར་རབ་དུ་བྱུང་སྟེ་རོང་པོ་ཐོས་

བསམ་ནམ་རྒྱལ་སྤྱི་དུ་ཆོས་ཞུགས་བྱས་ཏེ་སྐྱབས་འགོ་སོགས་འདོན་ཆོས་
 རྒྱུད་སོགས་སློབ་འཛིན་གནང་། ལོ་རྒྱུད་ལྟར་སློབ་གཞིར་བྱས་ཏེ་པར་བྱིན་
 འཛིན་གྱི་སྐབས་ཚུད་རྒྱལ་སྤྱི་དུ་ཆོས་ཞུགས་འཛིན་གྱི་འཕར་མའི་མཆན་བྱང་ཐོབ། སྐབས་
 དེར་འཛིན་གྱི་ཡོངས་ལས་ལོ་ན་གཞོན་ཤོས་དེ་ཡིན་འདྲུག ལོ་རྒྱུད་ལྟར་
 གཅིག་ལྷག་གི་རིང་ཤར་ཡོངས་འཛིན་དགེ་བཤེས་དགེ་འདུན་བསྟན་འཛིན་
 སོགས་བསྟེན་ཏེ་བཀའ་པོད་ལྟེ་རྩ་བ་དང་། རྩ་མའི་པར་བྱིན་ནམ་བཤད།
 རྩ་བཅུན་པའི་ས་ལམ། རོན་བདུན་རྩ། བྱང་ཆེ་ལོ་སློབ་ཉལ་གཞིས། བསྟན་
 གྱི་རྩ་བ་སོགས་སློབ་རྒྱལ་སྤྱི་དུ་ཆོས་ཞུགས་པས་སྤུལ་བྱང་ལེགས་སྦྱོར་བྱ་དགའ་ཨང་དང་
 བོ་དང་། རབ་འབྱམས་པའི་མཆན་ཉལ་སྤྱི་དུ་ཆོས་ཞུགས་སྤངས། ཁོང་གིས་རོང་པོ་དགོན་
 ཆེན་དུ་མི་ལོ་བཅུ་ལྷག་གཅིག་ལྷག་གི་རིང་ལ་དབང་ལུང་རྩེ་གནང་དང་།
 གཞུང་བཀའ་པོད་ལྟར་སྤྱི་དུ་ཆོས་ཞུགས་ཀྱི་རྒྱུད་ལྟར་སྤྱི་དུ་ཆོས་ཞུགས་རིམ་ཆེན་མོ།
 འཛིན་བྱེད་རྒྱུད་འགྲེལ་སོགས་ལ་སློབ་སྦྱོང་ཐོས་བསམ་དང་། བྱ་ཏིའི་སྤྱི་
 དག་ཆབ་ཤོག་དང་། ཐོན་མའི་ཞལ་ལུང་། རྩེ་བསྟོན་ཆེན་བཞི། སྟན་ངག་
 རྒྱུ་རོན་སོགས་ལ་བསྐྱབ་སྦྱངས་གནང་།

ཕྱི་ལོ་1949 ལོར་རྒྱལ་བྱང་མི་རིགས་སློབ་ཆེན་གྱི་དགེ་ཆན་དུ་ཐེབས།
 དེ་ནས་བཟུང་སློབ་ཆེན་དེར་ཆད་མ་དང་། པར་བྱིན། ལམ་རིམ། གནའ་
 རབས་ཚུལ་རིག་ནང་གཞུང་གྱི་བཤད། བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་ལོ་རྒྱུས་སོགས་སློབ་
 བྱིད་དང་། དེའི་ཞར་ལ་བཅུ་མས་གཞུང་བཅུད། དབྱེད་ཚུལ་བཅུ་ལྷག་
 དཔར་འགྲེམས་གནང་།

དེ་དག་གི་ཞར་ལ་གངས་ཅན་སྐལ་བཟང་དཔེ་ཆོགས་པོད་གངས་
 རྒྱལ་རྒྱ་རྩེ་སྤྱི་དུ་ཆོས་ཞུགས་དང་། ཉར་ཆགས། རྒྱ་དག་བཅས་ཀྱི་ལས་རིམ་
 བཅུད་ད་ལྟ་པོད་གངས་90 ལྷག་དཔར་འགྲེམས་བྱས། ཕྱི་ལོ་1980 ལོར་

540 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

རྒྱལ་བྱང་མི་རིགས་སློབ་ཆེན་གཞོན་སྡེས་ཕུལ་བྱུང་དགེ་ཆན་གྱི་མཆན་རྟགས་
དང་། ཀན་སུའུ་ཞིང་ཆེན་སློབ་ཆེན་གཞོན་སྡེས་ཕུལ་བྱུང་དགེ་ཆན་གྱི་མཆན་
རྟགས་ཐོབ། ཁོང་ནི་རྒྱལ་སྤྱི་བོད་རིག་པའི་ཆོགས་མི་དང་། ཀན་སུའུ་ཞིང་
ཆེན་བོད་རིག་པའི་ལས་འདོན་པ། ཀན་སུའུ་ཞིང་ཆེན་ལང་རྩ་གོང་ཁྱེར་
གནའ་རྫས་རྟོག་ཞིབ་ཆོགས་པའི་ཆོགས་མི་དང་སློ་འབྲི་ས། རྒྱལ་བྱང་མི་
རིགས་སློབ་ཆེན་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་སྡེ་ཁག་གི་སློབ་དཔོན་ཆེན་མོ་གཞོན་པ་
བཅས་ཀྱི་མཆན་ཡོད་པ་ཡིན།

མཆན།	བསོད་ནམས་མགོན་པོ།
འབྲུངས་ཕུལ།	མཆོ་སྡོན་ཨ་རིག་རྩོད།
འབྲུངས་ལོ།	༡༩༦༤
ཆོས་རྒྱུད།	མ་རེས།
འདས་ལོ།	ད་ལྟ་འཆོ་བཞེས་ཀྱི་སྐབས།
ཟུར་བརྗོད་ཨདྲོར་བསྐྱུས།	

ཁོང་ཆུང་དུས་ནས་བཟུང་སྤྱུ་གཞས་དང་རོལ་དབྱངས་ལ་དགའ་
མོས་ཆེ་ཞིང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༤༤ ལོ་ནས་མཆོ་བྱང་མི་རིགས་དགེ་ཐོན་སློབ་གྲུར་
སློབ་དཔོན་ཆེན་མོ་གྲང་མེ་པོ་(ཡུ་རུ་སུ་ནས་སློབ་ཐོན་པ།)སོགས་ཀྱི་མདུན་
དུ་སྤྱུ་དབྱངས་རིག་པ་དང་། རྫོ་སྤྱིང་དང་གདངས་དབྱངས་ཚོམ་སྒོལ་ལ་སྦྱང་
བ་བྱས། སློབ་མཐར་ཕྱིན་ནས་མཆོ་སྡོན་མང་ཆོགས་སྤྱི་ཚལ་ཁང་དུ་ལས་
བཞོས་བྱས། རིམ་གྱིས་རྒྱ་ནག་སྤྱུ་དབྱངས་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོར་བཟུང་བྱས་
དེ་གྲུབ་འབྲས་བཟང་བོ་ཐོབ། ཁོང་གིས་གསར་ཚོམ་གནང་བའི་འབྲི་རྒྱུ་

འགམ་གྱི་གསར་མེད་ཅེས་པ་དང་། མཆོ་སྒྲོན་བསྟོན་སྤྱེའུ་ཞེས་པའི་དབྱངས་
རྟ་ལ་རྒྱལ་ཁབ་དང་ཞིང་ཆེན་རིམ་པའི་བྱ་དགའ་ཐོབ་ཅིང་། མཆོ་སྒྲོན་བརྟན་
འཕྲིན་ཁང་དང་མཆོ་སྒྲོན་རྒྱུང་འཕྲིན་ཁང་། ཞིང་ཆེན་ཡངས་ཀྱི་སྤྱེའུ་བ་སྤྱེའུ་མའི་
བརྟན་འཕྲིན་སྤྱེའུ་དབྱངས་འགན་བཟུར་བཅས་ཀྱི་ཚོ་སྡེར་རམ་འདེགས་
མཁན་གཙོ་བོ་ཡིན། ད་ལྟ་ཁོང་གིས་མཆོ་སྒྲོན་དགེ་ཐོན་སྟོབ་གྲ་ཆེན་པོའི་སྤྱེ་
རྩལ་སྟེ་ཁག་གི་ཚོ་སྡེར་གཞིས་དགེ་བཅས་ཀྱི་ལས་འགན་བཞེས་བཞིན་ཡོད།

མཆོད།	མོད་ཆེད་མཆོད།
བཀྲའ་ས་ལྷ་ས།	དཔལ་ལྷ་ཆེན་ལྷ་ས།
བཀྲའ་ས་མོ།	༡༩༧༥
བཀྲ་ས་མོ།	མཆོད་བཀྲའ་ས་ལྷ་ས་ལས།
ཆོས་རྒྱལ།	དཔེ་ལྷ་ས།
ལྷ་ས་མཆོད་མཆོད་མཆོད་མཆོད།	

ཁོར་མོའི་མིང་གཞན་ལ་སྒྲུབ་ལགས་གུང་བེད། ལྷི་ལོ་༡༩༥༥ ལོར་
 འབར་ཁམས་མི་རིགས་དག་ལོས་སློབ་བྱ་ཐོན་ཏེ་རྩ་བའི་གསར་འགྱུར་ཁང་དུ་
 ལས་བཞོན་བྱས། ལྷི་ལོ་༡༩༥༩ ལོར་སྟོ་རྒྱབ་མི་རིགས་སློབ་ཆེན་དུ་བོད་ཀྱི་
 བར་སློབ་དང་སྟོན་རག་ཆད་མ། ལོ་རྒྱུས། ཚུལ་རིག་སོགས་ལ་སྦྱང་བཙོན་
 གྱིས་སློབ་མཐར་ཕྱིན་ཏེ་སྤར་ཡང་རྩ་བའི་གསར་འགྱུར་ཁང་དུ་ལས་ཀ་
 བསྐྱབས། ལྷི་ལོ་༡༩༩༩ ལོར་རྒྱབ་བྱང་མི་རིགས་སློབ་ཆེན་དུ་རིག་གནས་རབ་
 འབྱམས་པ་ཞིབ་འཇུག་སློབ་མའི་མཆན་བཏགས་སྤངས། རྩ་བ་ཁྲུལ་རྒྱང་
 འཕྲིན་ལས་ཁྲུངས་སུ་ལས་ཀ་བསྐྱབས། ཁོར་དུ་སྤར་ཆར་སོགས་བོད་ཀྱི་

542 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

ཆགས་དེབ་ཁག་ཏུ་སྟན་ཚུལ་དང་སྟག་ཚུལ། དབྱེད་ཚུལ་སོགས་བཅས་ཆོས་
མང་པོ་བཀོད། གྱི་ལོ་༡༠༠༩ ལོར་འཛམ་གླིང་དུ་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་མི་
སྣ་དེ་སྟོན་ཅིས་པའི་སྟུར་ཚུལ་དཔེ་དེབ་ཅིག་སི་ཁྱོན་མི་དེགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་
གིས་དཔར་བསྐྱབ་བྱས་ཡོད།

མཆན།	ལྷ་རམས་པ་སྟོ་བཟང་དགེ་འདུན།
འབྲུངས་ཡུལ།	མདོ་སྨད་གཙན་རྩ།
འབྲུངས་ལོ།	༡༩༦༥
འདས་ལོ།	༢༠༠༤
ཆོས་རྒྱུད།	མ་དེས།
རྒྱུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།	

ཁོང་གཞིན་དུས་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་། ལ་མོ་བདེ་ཆེན་དང་སྐྱ་བད་བཀྲ་
ཤིས་འབྱེལ་དུ་སྟོབ་གཉེར་གནང་། གྱི་ལོ་༡༩༤༩ ཅམ་ལ་ཁོང་དང་རྩ་བ་ཀྱན་
པོ་གཉིས་རྟགས་དེགས་ནས་གསར་ཞུགས་ཀྱི་དམིགས་བསལ་ཐོབ་སྟེ་སྐྱ་བད་
ཆོས་གྲར་ཚུད། ལོ་དེ་དུ་མའི་རིང་ཆོགས་ཆོས་འབྲིམས་སྐབས་སྟོན་ལམ་ལེགས་
ཤིང་དཔེ་ཆ་བཟང་བའི་སྟན་པ་རྒྱས་མགོ་བཅས་མ། ལོ་རབས་བརྒྱད་ཅུ་བའི་
མཇུག་ཅམ་ལ་རྒྱ་གར་དུ་བྱིན། འབྲས་སྟོ་མང་གྲ་ཆང་དུ་སྟོབ་གཉེར་གནང་
སྟེ་ཆོགས་རམས་པ་དང་། ལྷ་རམས་དགེ་བཤེས་ཨང་དང་པོ་ཐོབ། དགེ་སྤྱད་
ཤིན་དུ་མང་པོ་འདུས། གྱི་ལོ་༡༠༠༥ ལོར་རང་ཡུལ་དུ་ཐེབས། འབྲས་སྟོ་མང་
གྲ་ཆང་གྱི་མགྲིན་ནས་ཐེབས་བཤོལ་མཛད་ཀྱང་གཤོལ་ཐབས་མ་བྱུང་། ལ་
མོ་ཡོངས་འཛིན་སྟོ་བཟང་མཁས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ་འདེམ་ཁའི་ཞལ་ཆེམས་སུ་ཁོང་

གི་དགོན་པ་གཏད་གཉེར་མཛད་པར་གྲགས། ལྷི་ལོ་1001 ལྷ་ཡུལ་ཆོས་17
 ཉིན་རྒྱ་ནག་གི་ཁྲོད་སྤྱོད་ལེན་ཞེས་པར་སྒྲིག་གཤེགས།

མཆོད། འབྲུག་ལྷ་རྒྱལ།
 འབྲུག་ས་ཡུལ། མདོ་སྐྱོད་རིག་ཁོར།
 འབྲུག་ས་ཡོ། 1964
 འདས་ཡོ། ད་ལྟ་འཆོ་བཞུགས་ཀྱི་སྐབས།
 ཆོས་རྒྱུ། མ་དེས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྡུས།

ཁོང་ནི་ལྷི་ལོ་1916 ལོར་རྒྱལ་བྱང་མི་རིགས་སློབ་སྦྲིད་གྲངས་ཉུང་
 མི་རིགས་སྐད་ཡིག་སྡེ་ཁག་དུ་ཞུགས་ལྷི་ལོ་1940 ལོར་སློབ་མཐར་ཕྱིན་ཏེ་སློབ་
 ཟུ་དེར་དགོ་ཆན་གྱི་ལས་ཀ་བསྐྱབས། ལྷི་ལོ་1944 ལོར་ཞིབ་འཇུག་སློབ་མའི་
 འབྲུམ་རམས་པའི་མཆན་ཉགས་ཐོབ། ཁོང་ལ་བརྩམས་ཆོས་བོད་ཀྱི་སློབ་
 གསའི་བཅོས་བསྐྱར་ཐད་ཁ་ཆ་དགོས་གཏུགས་ཀྱིས་ཐག་གཅོད་བྱ་དགོས་
 པའི་དོན་ཆེན་ཞིག་ཅེས་པ་དང་། སྤྱི་ལོ་ལོ་ཉ་ག་ཞོན་རྒྱ་དོན་འབྲུབ་ཀྱི་ལམ་
 གྱི་བཀོད་པའི་གཤེབ་བསྐྱར། ར་ལོ་བོད་མིའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རང་གཟུགས། བོད་
 གྱི་ཚུམ་རིག་གསར་བའི་བརྩམས་ཆོས་བདམས་བཀོད་དང་དེ་དག་གི་བཤད་
 པ། འཆོལ་དཔྱད་ཀྱི་སྒྲིང་སྟོབས་སོགས་སྟན་ངག་དང་དཔྱད་ཚུལ་སུམ་རྩ་
 ལྷག་སྟེལ། ད་ལྟ་རྒྱལ་བྱང་མི་རིགས་སློབ་སྦྲིད་དུ་དགོ་ཆན་གྱི་བྱག་ལས་གནས་
 བཞིན་ཡོད།

544 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

མཆན། བཀྲ་ཤིས་རྒྱ་བ།
 འབྲུངས་ལུལ། ཁྱི་ཀ
 འབྲུངས་ལོ། ༡༩༦༥
 འདས་ལོ། ཏ་ལྷ་འཕྱོ་འབྲུགས་ཀྱི་སྐབས།
 ཆོས་རྒྱུད། མ་ངེས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྡུས།

ཁོང་གིས་སྤྱི་ལོ་༡༩༤༩ ལོ་ནས་མཆོ་སྡོན་མི་རིགས་སློབ་ཆེན་བོད་ཡིག་
 སླེབས་ཏུ་སློབ་གཉེར་ཐོན། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༧ ལོར་མཆོ་སྡོན་མི་རིགས་སློབ་ཆེན་
 བོད་ཡིག་ཞིབ་འཇུག་འཛིན་གྲུབ་ཞུགས་ཏེ་སྤྱི་ལོ་༡༩༩༠ ལོར་ལེགས་སྦྱར་ཆོས་
 རིག་འཇུག་ཆོས་གྲིས་བོད་གནའ་རབས་ཆོས་རིག་ལ་ཤན་ཞུགས་པའི་ཚུལ་
 འགའ་སྐད་བཞེས་པའི་ཆེད་ཆོས་བྲིས་ཏེ་ཞིབ་འཇུག་འབྲུམ་རམས་པའི་ཐོབ་
 ཐང་སྤངས། བཅམས་ཆོས་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལ་གསར་དུ་དབྱད་
 པ་དང་། དབུ་མ་བའི་ལྷ་བ་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་དང་དོན་དམ་
 ཏུ་མེད་པའི་རྣམ་གཞག་གཉིས་ལ་དབྱད་པ་སོགས་ཡོད་ཅིང་། མཁས་དབང་
 དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱི་སྤྱ་སྦྱབ་དགོངས་རྒྱུན་དང་། ཀུན་འདུས་ཞལ་ཐང་
 ཆེན་མོ་མཆོམས་སྦྱོར་ལས་བཀའ་གདམས་པའི་གྲུབ་མཐའི་རྣམ་གཞག་
 གཉིས་རྒྱ་བསྐྱར་དང་། འངར་མི་ནིའི་ཆོས་པ་བོ་སྤེལ་ར་པ་དུས་བཅམས་པའི་
 ཆོས་ལུགས་ཀྱི་རོ་བོའི་རྣམ་བཤད་ཅེས་པ་རྒྱ་ཡིག་ནས་བོད་བསྐྱར་བྱས་པ་
 སོགས་བསྐྱར་ཆོས་མང་བོ་ཡོད་པར་བཤད། ཏ་ལྷ་མཆོ་སྡོན་མི་རིགས་དགེ་
 འོས་སློབ་སྤིང་གི་སློབ་དཔོན་གཞོན་པའི་ལས་འགན་བཞེས་བཞིན་ཡོད།

མཆན། འཛིགས་ཡིད་རྒྱལ་མཆན།
 འབྲུངས་ལུལ། མགོ་ཡོག་རྟ་ཐོར་ཐང་།
 འབྲུངས་ཡོ། ༡༩༦༥
 འདས་ཡོ། ཏ་ལྷ་འཆོ་བཞུགས་ཀྱི་སྐབས།
 ཆོས་རྒྱུ། མ་དེས།

རྒྱུར་བརྒྱུད་མདོར་བསྐྱུས།

ཁོང་དགའ་ལོ་བརྒྱའི་སོག་མགོ་ལོག་མི་རིགས་དག་སོན་སློབ་གྲ་དང་།
 ཟ࿳་ལོ་༡༩༧༩ ལོར་མཆོ་སྡོན་མི་རིགས་སློབ་གྲ་ཆེན་མོར་འགྲེམས། ཟ࿳་ལོ་༡༩༩༣
 ལོར་སློབ་མཐར་ཕྱིན་ནས་སྤྱི་འབྲུམ་དགོན་པའི་སླ་མ་སླེ་ཡུ་རིན་པོ་ཆེ་ལས་
 རབ་དུ་བྱུང་། བསྐྱུས་གྲ་ནས་བཟུང་སློབ་གཉེར་བྱེད་མགོ་ཚུགས། དེ་ནས་
 སླ་བུང་བཟུགས་འབྲིལ་དུ་ཐེབས་ཏེ་དགོ་བའི་བཞེས་གཉེན་ཨ་ཁུ་དགོ་འདུན་
 རྒྱ་མཆོ་དང་། ཨ་ཁུ་འདམ་དབྱངས་རྒྱ་མཆོ་ཆང་ནམ་གཉིས་ལས་གཞུང་ཆེན་
 དང་། ཆེས་རམས་པ་ཞེས་རབ་ཆོས་འཕེལ་ལས་སྤྱི་དང་སུམ་ཉགས། སླན་
 དག་སོགས་ཁྲིད་རྒྱན་གྱི་ཕྱོགས་ཆ་ཆང་སྤངས། ཟ࿳་ལོ་༡༩༩༥ ལོར་རྒྱ་དགོན་
 པར་ཐེབས། དགོ་བཞེས་འོད་ཟེར་བཟང་པོའི་མདུན་དུ་དབྱ་པར་གྱི་ཁྲིད་
 ཐོབ། ཟ࿳་ལོ་༡༩༩༥ ལོར་མཆོ་སྡོན་པོད་བརྒྱད་ནང་བསྐྱུས་སློབ་སྤྱི་དགོ་
 བཞེས་ཕྱེ་ཆ་ཡེ་ཞེས་རྒྱ་མཆོ་སོགས་ལས་སུམ་ཉགས་དང་སླན་གཞུང་། ལམ་
 ཁྲིད་སོགས་ཁྲིད་རྒྱན་མང་པོ་ཐོབ། སློབ་སྦྱོང་གི་ཞོར་ལ་སྤང་ཆར་དང་ཆེར་
 སྤྲེག་ མཆོ་སྡོན་སློབ་གསོ་སོགས་དུས་དེབ་ཁག་ཅིག་དུ་ཚོམ་ཡིག་ལྟ་བུ་སྤྲེག་
 སྤེལ་བ་ལས་ཁ་ཤས་ལ་བྱ་དགའ་ཐོབ། སློབ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ལོ་དེར་གྲུང་གོའི་
 པོད་བརྒྱད་སློབ་སྤྱི་དུ་ཞུགས། དུང་དཀར་སློབ་ཐང་འཕྲིན་ལས་དང་། དགོ་

ཡེ་ཤེས་ཕུག་བསེ་ཚང་སློ་བཟང་དཔལ་ལྷན། ཤིང་བཟའ་སྐལ་བཟང་ཆོས་
 ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན། ཅིས་རམས་པ་བསམ་འགྲུབ་རྒྱ་མཆོ་སོགས་ལས་སྐྱེ་དང་སྤྲན།
 ཅིས། རྟེན་སྦྱོར། ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་སོགས་སྤྱན་མོང་དང་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་
 པའི་གཞུང་ལུགས་མང་བོ་ལ་སྦྱངས། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༠ ལོར་སློབ་མཐར་ཕྱིན་ནས་
 ཕྱིར་རང་དགོན་དུ་སླེབས་ཏེ་རིག་གནས་འཛིན་གྲུ་ཞིག་བཅུགས་ཏེ་སློབ་ཁྲིད་
 གནང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༡ ལོར་མགོ་ལོག་ཁྲུལ་བོད་ཡིག་སློབ་འཁྱིལ་གི་དགོ་ཆུན་
 དུ་ཕེབས་ཏེ་བོད་ཡིག་སློབ་ཁྲིད་གནང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༤ ལོར་ཁོང་གིས་རྩ་རྒྱ་
 གངས་ལྗོངས་ཤེས་རིག་ནོར་བུའི་སྤྱི་ཁྲིམ་པའི་སློབ་གྲུ་བཅུགས། སློབ་གྲུ་
 འདི་ནི་ས་གནས་ཀྱི་གཞོན་སྐྱེས་སློབ་ལོ་ཡོལ་བ་དང་སློབ་གྲུར་འགོ་མ་སྐབ་པ་
 ཆོ་ལ་དམིགས་པ་ཞིག་ཡིན། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༥ ལོར་ཁོང་གྲུང་གཞོན་མཆོ་སྤྱན་ན་
 གཞོན་ཆོགས་མིར་བདམས། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལོར་ཁོང་གི་ལོ་རྒྱུས་གྲུང་གོའི་དུས་
 རབས་ཀྱི་ཆི་ལམ་ཞེས་པའི་དེབ་ཐེར་དུ་བཀོད། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལོར་ཁོང་ལ་
 མགོ་ལོག་ཁྲུལ་མི་དམངས་སྤྱི་དགའ་གིས་སྤྱན་ཐོན་སློབ་གསོ་བའི་གཞུང་ས་
 ཅགས་སུལ། སྤྱི་ལོ་༢༠༠༠ ལོར་རྒྱ་ནག་གྲུང་གཞོན་ཆོགས་པས་ཁོང་མི་རིགས་
 དང་རྒྱལ་ཁབ། ས་ཁྲུལ་འཕེལ་རྒྱས་གཏན་འཇགས་ལ་བྱས་རྗེས་ཡོད་པའི་སུལ་
 བྱུང་ན་གཞོན་དུ་བདམས། ཁོང་གིས་ལས་འགན་འདི་དག་གི་ཞོར་དུ་རྩ་རྒྱ་
 གངས་ལྗོངས་ཤེས་རིག་སྤྱི་ཁྲིམ་གཞོན་གཞོན་གྲུ་ཉམས་ཞིབ་ཆོགས་པའི་
 གཞོན་བདག་སློབ་གྲུའི་སྤྱི་བྱུང་དགོ་ཆུན་ཆེན་མོའི་ལས་འགན་བཞེས་ནས་ད་
 བར་སློབ་མ་སུམ་སྟོང་ཙམ་སྤྱི་ཆོགས་ཁོད་སྤྱི་ཁྲིམ་གྱི་དུས་བྱུང་ལོ་དུང་།

མཆོན།

སྐད་འབྲུག་རྒྱལ།

འབྲུངས་ལུལ། མང་ར།
 འབྲུངས་ལོ། ༡༩༤༤
 འདས་ལོ། ཏ་ལྷ་འཆོ་བཞུགས་ཀྱི་སྐབས།
 ཆོས་རྒྱུ། མ་དེས།
 ཟུར་བརྗོད་ཨདྲར་བསྟུས།

ཁོང་ལྷིལ་༡༩༩༠ ལོར་རྒྱལ་བྱང་མི་རིགས་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོའི་བོད་ཡིག་
 ཆེད་སྦྱང་འཛིན་གྲྭ་ཐོན། ཏ་ལྷ་མང་ར་རྫོང་མི་རིགས་སློབ་འབྲིང་དུ་དགོ་ཆན་
 གྱི་འགན་སྐྱབ་བཞིན་ཡོད། མཆོ་སློབ་ཞིང་ཆེན་ཆོམ་པ་བོའི་མཐུན་ཆོགས་
 གྱི་ཆོགས་མི་ཡིན། ལྷིལ་༡༩༩༡ ལོ་ནས་བཟུང་ཆོམ་ཡིག་སླེལ་མགོ་བཅམས་
 ཏེ། བོད་ཀྱི་ཆོགས་དེབ་ཁག་ཏུ་སྦྱང་གཏམ་དང་སྟན་པ། ལྷག་ཆོམ་བཅས་
 བཅམས་ཆོས་བརྒྱ་ལྟ་སླེལ། ཁོང་གི་སྦྱང་གཏམ་མང་བོ་ཞིག་རྒྱ་ཡིག་ཏུ་
 བསྒྱུར་ནས་རྒྱ་ནག་མི་རིགས་ཆོམ་རིག་དང་། བོད་ཀྱི་ཆོམ་རིག་སྐལ་བཟང་
 མེ་ཏོག་སོགས་སུ་འང་བཀོད་པར་བཤད། སྦྱང་རིང་སླེང་འཇགས་ཀྱི་ཆ་ཐང་
 དང་། ལུ་འབྲེལ་སྦྱང་གཏམ་ནག་ཞར་སྟེ་བའི་གཏམ་རྒྱུད། སྦྱང་འབྲིང་མི་རྒྱུང་
 གཅོད་པའི་གཏམ་རྒྱུད་ཁོད་ཀྱི་སློལ་མ། སྦྱང་ཐུང་ཉི་མ་རྒྱལ་རིར་ཡོལ་དུས་
 ཞེས་པ་དང་། གནའ་གནས། ལྷག་གི་ལོ་མ་ཆང་གིས་བངས་པ་མིན། སློ་བྲི།
 ཉིན་གཅིག་གི་ཆོ་འཕྲུལ། གྱིས་པ་དང་མེ་འཁོར། མི་རབས་གསུམ་གྱི་ཕྱི་ལམ་
 སོགས་ཁོང་གི་བཅམས་ཆོས་གྲགས་ཆེན་ཁག་ཡིན།

མཆན། མ་སྟོན།
 འབྲུངས་ལུལ། བ་ཡན་རྫོང་ཁོངས།

548 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུ་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

འབྲུངས་ལོ།

༡༧༤༤

འདས་ལོ།

ད་ལྟ་འཆོ་བཞུགས་ཀྱི་སྐབས།

ཆོས་རྒྱུད།

མ་དེས།

རྒྱུ་བཟོ་དུ་མདོར་བསྐྱུས།

ཁོང་མོ་རྒྱ་ཡིག་གི་ཚཱ་པ་བོ་ཞིག་ཡིན་ལ། མཆོ་སྡོན་མི་རིགས་སློབ་
སྤྱིར་རྒྱ་ཡིག་སྡེ་ཁག་ནས་ཐོན། ཁོང་གི་སྟན་ངག་གཙོས་བཅུ་མ་ཆོས་ཁག་
སྟན་ངག་དུས་དེབ་དང་། བེ་ཅིན་ཚཱ་རིག་མི་རིགས་ཚཱ་རིག་དངས་གསལ།
དུས་རབས་ཆེན་པོའི་ཚཱ་རིག་བོད་ཀྱི་ཚཱ་རིག་སྤང་ལྟེངས། སྐར་མའི་
སྟན་དེབ། ཞང་ཀང་གི་དུས་དེབ། དེང་རབས་སྟན་ངག་ཐེ་མཐོན་གྱི་དུས་
དེབ། མཉམ་འབྲེལ་ཆོས་པར། རྒྱ་ལྟུང་གི་ལྷུ་མ་རྩ་སོགས་རྒྱ་ཡིག་གི་དུས་
དེབ་དང་ཆོས་པར་ཁག་དུ་བཅུ་མ་ཆོས་ཡིག་འབྲུ་བྱི་བཟུ་ལྟེངས། ཁོང་
གི་སྦྱང་རིང་ཉི་མའི་ཆོ་བ་ཞེས་པ་དེ་རྒྱ་ནག་ཚཱ་རིག་མཉམ་འབྲེལ་ལྷན་ཆོགས་
དཔེ་སྟླན་ཁང་གིས་པར་སྟན་བྱས། དེ་ནི་མཆོ་སྡོན་ཞིང་ཆེན་གྱི་བྱད་མེད་ཚཱ་
པ་བོས་བཅུ་མ་ཆོས་པའི་སྦྱང་གཏམ་རིང་བོ་ཡང་དང་བོ་ཡིན། ཁོང་མོས་བྲིས་
པའི་སྟན་ཚཱ་དམར་མདངས་ཞེས་པར་བེ་ཅིན་དུ་རྒྱ་ནག་མི་དམངས་ཨྱི་
མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་དབུ་བརྒྱུས་ནས་ལོ་འཁོར་ཞེ་ལྟ་འཁོར་བར་དགའ་སྟོན་ཉིན་
འབྲེལ་ཞུ་བའི་ཚཱ་རིག་སྟན་ཚཱ་བྱ་དགའ་དང་། མཆོ་སྡོན་ཞིང་ཆེན་སྐབས་
གསུམ་པའི་ཚཱ་རིག་བྱ་དགའ་སོགས་ཐོབ། ཁོང་མོ་ནི་མཆོ་སྡོན་པོ་ཚཱ་རིག་
དུས་དེབ་ཀྱི་སྟན་ཚཱ་དང་། ལྷན་ཚཱ་གྱི་ཚཱ་སྒྲིག་པ་བྱས་ཐྱོད་ཞིང་། ད་
ལྟ་མཆོ་སྡོན་ཞིང་ཆེན་ཚཱ་པ་བོའི་མཐུན་ཆོགས་ཀྱི་བྱད་ཡིག་ཆེན་མོ་གཞོན་
པའི་ལས་འགན་ཁུར་བཞིན་ཡོད།

མཆོག།	རིན་ཆེན་བཀྲ་ཤིས།
བཀྲུངས་ལུམ།	ཁྲི་ཀ་སུམ་པ་སྡེ་བ།
བཀྲུངས་ལོ།	༡༩༦༦
བཀྲས་ལོ།	ད་ལྟ་བཙོ་བཀྲུགས་ཀྱི་སྐབས།
ཆོས་ལྷན།	ཨི།

ལྷན་བཞུག་མཁའ་ལྷན་གྱིས།

ཁོར་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༥༥ ལོར་རྒྱལ་བྱང་མི་རིགས་སྡོད་ཆེན་ཐོན། བཙུགས་
 མི་རིགས་དག་འོས་མཐོ་རིམ་ཆེད་སྡོར་སྡོད་པའི་ཐོད་ཡིག་དེ་ཁག་ཏུ་ཚུ་མ་རིག་
 བ་བྱུང་ཡུགས་དང་ཚུ་མ་འཕྲིའི་རིག་པ་སོགས་སྡོད་ཁྲིད་གནང་། སྤྱི་ལོ་ ༡༩༥༧
 ལོ་ནས་རྒྱ་ནག་པེ་ཅིང་མི་དམངས་སྡོད་ཁྲིད་ཆེན་མོའི་རྒྱ་སྐད་དེ་ཁག་ཏུ་རིག་
 ཚུལ་བྱུང་ཡུགས་སྡོར་ཐབས་སྡོར་བྱས། སྤྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོ་ནས་བཟུང་སྤང་ཆར་
 སོགས་ཐོད་ཀྱི་ཚུགས་དེབ་ཁག་ཏུ་སྤྱང་གཏམ་དང་། ལྷག་ཚུ་མ། བསྐྱར་ཚུ་མ་
 སོགས་བཞི་བརྒྱ་ལྷག་སྟེལ། སྤྱི་ལོ་ ༡༩༩༥ ལོར་ཚུ་མ་རིག་གསར་ཚུ་མ་གྱི་རྣམ་
 བཤད་ཅེས་པ་མཚོ་སྟོན་མི་རིགས་དག་སྟོན་ཁང་གིས་པར་བསྟན་བྱས།

མཆོག།	བདེ་སྲིད་ཆོས་མ།
བསྐྱེད་ས་ལུ་མ།	སོག་ཆོད་ལུ་མ་ཀྱན་ཉིན།
བསྐྱེད་ས་ཡོ།	༡༩༦༧
བདེ་ས་ཡོ།	ད་ལྟ་བཅོམ་བཞུགས་ཀྱི་སྐབས།

550 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

ཆོས་རྒྱུད། བ་རེས།

རྒྱུ་འཕྲོད་མདོར་བསྟུན།

ཁོང་མོ་ནི་སྤྱི་ལོ་༡༧༧༠ ལོའི་ཟླ་དྲུག་པར་ནུབ་བྱང་མི་རིགས་སློབ་མིང་
 བོད་ཡིག་སྡེ་ཁག་ནས་ཐོན། སྤྱི་ལོ་སློབ་འབྲིང་དགེ་ཆན་དང་། རྫོང་སྤྱི་
 གཞུང་གི་ལོ་ཙཱ་བ་སོགས་ཀྱི་ལས་ཀ་གཉེན། སློབ་འབྲིང་སློབ་མའི་དུས་ནས་
 སླན་ངག་སྒྲེལ་མགོ་བརྩམས་ཏེ། ད་ལྟའི་བར་སླན་ངག་ཉིས་བརྒྱ་ལྷག་དང་།
 རྒྱུང་གཏམ། ལྷག་ཚུལ་སོགས་བོད་ཀྱི་ཆགས་དེབ་ཁག་དུ་སྡེལ་ཡོད་ཅིང་། བྱད་
 མེད་ཚུལ་པ་བོ་དག་ལས་བྱུང་བ་འབྲས་དང་བག་ཆགས་ཆེ་ཤོས་ཤིག་ཡིན། ཁོ་
 མོའི་སླན་ངག་སྒྲོར་ཞིག་སྤྲོ་རན་སི་དང་འཇར་མན་གྱི་ཡི་གེར་ཡང་བསྐྱར་ཡོད་
 པར་བཤད། ད་ལྟ་མ་སྟོ་སོག་རྫོང་དུ་བྱུག་ལས་གནང་བཞིན་ཡོད།

བཞུགས། འབྲོང་བྱ་རྩི་རྩི་རིན་ཆེན།

འབྲུངས་ལུལ། གཅན་ཆ།

འབྲུངས་ལོ། ༡༩༦༥

འདས་ལོ། ད་ལྟ་འཚོ་བཞུགས་ཀྱི་སྐབས།

ཆོས་རྒྱུད། བ་རེས།

རྒྱུ་འཕྲོད་མདོར་བསྟུན།

ཁོང་རང་ལོ་བདུན་གྱི་ཐོག་ས་ཡུལ་གྱི་སློབ་རྒྱུང་དང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༧༠
 ལོ་ནས་གཅན་ཆ་རྫོང་མི་རིགས་སློབ་འབྲིང་དང་། མ་སྟོ་མི་རིགས་དགེ་ཐོན་
 སློབ་གྲྭ། མཆོ་སྟོན་སློབ་གསོ་སློབ་མིང་བཅས་སུ་སློབ་གཉེན་བྱས། ཁོང་གིས་
 རྒྱུང་གཏམ་དང་སླན་ངག་ ལྷག་ཚུལ། དབྱེད་ཚུལ། བསྐྱར་ཚུལ་སོགས་ཚུལ་

ཡིག་ལྟ་ ཅམ་ཞིང་བོད་ཀྱི་ཆགས་དེབ་སྣ་ཆོགས་སུ་བཞོད་ཅིང་། བཟུ་གིས་
 ཉགས་བརྒྱད་དང་སྐྱར་བའི་བསྐྱུགས་ཆོག་ཅེས་པའི་སྟན་ངག་ལ། གྲུང་གོ་
 ཚུམ་པ་བོ་མཆོ་སྟོན་ཡན་ལག་ཆོགས་པ་དང་། སྐྱང་ཆར་ཚུམ་སྐྱིག་ཁང་གི་ཚུམ་
 ཡིག་དབྱེད་བསྐྱར་སྟོན་བྱ་དགའ་ཨང་གསུམ་པ་དང་། གཞིས་བྱེས་སྟན་
 འཛོམས་ཞེས་པའི་སྐྱང་གཏམ་ལ་སྐྱང་ཆར་ཚུམ་སྐྱིག་ཁང་གིས་བསྐྱུས་པའི་མི་
 རིགས་མཐུན་སྦྱིལ་དང་ཡར་ཐོན་གྱི་བྱ་དགའ་ཨང་དང་བོ་དང་། སྐབས་དང་
 བོད་སྐྱང་ཆར་ཚུམ་རི་བྱ་དགའ་ཡང་ཐོབ། ཁོང་གིས་ད་དྲུང་གངས་ཅན་བོད་
 ཡུལ་དུ་སྦྱངས་པའི་འཕྲིན་ཡིག་ཅེས་པའི་ལོ་རྒྱུས་སྐྱང་གཏམ་ཞིག་ཀྱང་དཔར་
 བསྐྱུན་བྱས་པར་བཤད། ད་ལྟ་མཆོ་སྟོན་ཞིང་ཆེན་ཚུམ་པ་བོད་མཐུན་ཆོགས་
 ཀྱི་ཆོགས་མི་དང་། གཅན་ཆ་རྫོང་མི་རིགས་སློབ་འབྲིང་གི་དགེ་ཆན་གྱི་ལས་
 ཀ་སྐྱབ་བཞིན་ཡོད།

མཆན།	བད་གོ
འབྲུངས་ལུལ།	མགོ་ལོག་བརྒྱ་རྫོང་།
འབྲུངས་ལོ།	1962
འདས་ལོ།	འཆོ་བཞུགས་ཀྱི་སྐབས།
ཆོས་རྒྱུ།	མ་དེས།
རྒྱུར་བརྒྱུད་མདོར་བསྐྱུས།	

ཁོང་གི་མི་རྒྱུད་བ་ཡན་པ་ཡིན་ལ་རྒྱ་ཡིག་གི་ཚུམ་པ་བོ་ཞིག་ཡིན། སློབ་
 འབྲིང་ཐོན་ཏེ་མཆོ་སྟོན་ཞིང་ཆེན་འཕྲོད་བསྟེན་སློབ་གྲར་ཞུགས་ཏེ་སྟན་
 དབྱེད་ལ་སྐྱུངས། ལས་གནས་བསྐྱར་ཏེ་མགོ་ལོག་ཁུལ་རིག་གནས་སྐྱུ་ཅལ་

552 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

མཉམ་འབྲེལ་ལྷན་ཆོགས་སུ་ཞུགས་པ་ནས་ཚུལ་རིག་གི་དཔེ་དེབ་མང་པོ་
བསྐྲུགས། རང་ལོ་བརྒྱ་བཞི་ནས་གསར་ཚུལ་གྱི་ལས་ལ་ཞུགས། རྒྱ་ནག་རྒྱལ་
ཡོངས་གྱི་དུས་དེབ་དང་ཆོགས་པར་མང་པོའི་སྟེང་སྟན་ཚུལ་ཉིས་བརྒྱ་ལྷག་
དང་། སྤྱང་གཏམ་དང་ལྷག་ཚུལ། དབྱེད་གཏམ་སོགས་སྟེལ། རང་ལོ་བརྒྱ་
བདུན་སྟེང་ཁོང་གི་སྟན་ངག་ལ་ཞིང་ཆེན་རིམ་པའི་བྱ་དགའ་དང་། སྟན་ངག་
དང་མི་རིགས་ཚུལ་རིག་དུས་དེབ་སོགས་གྱི་ཕུལ་བྱ་བྱ་དགའ། དེ་ཅིན་སྟོབ་
གྲ་ཆེན་མོའི་དུ་གོང་ཉགས་ཅན་གྱི་བྱ་དགའ་སོགས་སྟོབ། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༡ ལོར་
མཆོ་སྟན་མི་དམངས་དཔེ་སྟར་ཁང་གིས་ཁོང་གི་སྟན་ཚུལ་སྟོགས་བསྐྱེདས་
གངས་ལྗོངས་ཞེས་པ་དཔར་དུ་བསྟར། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༥ ལོར་ཁོང་དེ་ཅིན་སྟོབ་
གྲ་ཆེན་མོའི་རྒྱ་ཡིག་སྟེ་ཁག་དུ་ཞུགས་ནས་རྒྱའི་ཡི་གེ་དང་ཚུལ་རིག་ལ་སྟོབ་
སྟེང་བྱས་ཏེ་ཚུལ་རིག་ཨོ་ཨི་ཞེས་པའི་སྟོབ་ཐང་སྐྲངས། ད་ལྟ་མཆོ་སྟན་མི་
དམངས་དཔེ་སྟར་ཁང་དུ་ཚུལ་སྟོགས་གྱི་བྱག་ལས་གནང་བཞིན་ཡོད།

མཆན། སྤྱང་བ་འོ་མཆན་ཅན་གྱི་དུ་རྒྱལ་མཆན།

འབྲུངས་ལྟལ། མགོ་ཡོག་དགའ་བདེ་ཁོ་རྒྱ།

འབྲུངས་ལོ། ༡༩༩༥

འདས་ལོ། ད་ལྟ་མཆོ་འབྲུགས་ཀྱི་སྐབས།

ཆོས་རྒྱུད། མ་དེས།

རྒྱུ་བརྒྱུད་མདོར་བསྟན།

ཁོང་གིས་སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལོ་ནས་གེ་སར་སྤྱང་འབྲི་མགོ་རྒྱུགས། མགོ་
ལོག་ཁུལ་མང་ཆོགས་སྟེ་ཆལ་ཁང་དུ་སྐྲངས་ཏེ་བོད་ཀྱི་མང་ཆོགས་སྟེ་ཆལ་ཁུར་

སྐྱོབ་ཀྱི་ཕྱག་ལས་སྐྱོང་དཔེ་འབྲི་ཚྭ་བྱས། ཆེད་ལས་མཁའ་པ་མང་བོས་
 དབྱད་ཞིབ་བརྒྱད་ཁོང་གིས་སྐྱོང་ཡིག་འབྲི་ཚྭ་བྱ་བ་དེ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བདུན་
 ལཱའི་འཆར་གཞི་གལ་ཆེན་གྱི་ནང་བཞག་ད། ཁོང་གིས་གོ་སར་གྱི་སྐྱོང་ཡིག་མི་
 འདྲ་བ་བརྒྱ་དང་ཉི་ཤུ་འབྲི་བྱ་བ་ཅེས་དཀར་ཆག་བཞག་ཡོད་ཅིང་། སྐྱོང་ཡིག་
 གསར་བ་མི་མིན་དེུལ་རྫོང་སོགས་སྐྱོང་དཔེ་བཅུ་ལྷག་གིས་བཟུགས། ལྷིལ་༡༩༥༧
 ལོར་མཚོ་སྐོན་ཞིང་ཆེན་ཚྭ་རིག་སྐྱུ་རྩལ་མཐུན་ཆོགས་དང་། ཞིང་ཆེན་མི་
 རིགས་ལས་དོན་ཁང་བཅས་ཀྱིས་བསྟུས་པའི་དམངས་ཁྲོད་གོ་སར་རྒྱལ་བོའི་
 སྐྱོང་བཤད་ལེན་ཆོགས་འདུའི་སྟེང་ཁོང་ལ་བྱ་དགའ་ཡང་དང་བོ་ཐོབ། ལྷིལ་
 ལོ་༡༩༩༡ ལོར་ཀྱང་གོའི་སྐྱེ་ཆོགས་ཆེན་རིག་ཁང་དང་། དམངས་ཁྲོད་རིག་
 རྩལ་མཐུན་ཆོགས་བཅས་ཀྱིས་ཁོང་ལ་སྐྱོང་བ་བྲགས་ཅན་གྱི་རྒྱལ་མཚན་
 ཞེས་པའི་མཚན་སྟོན་གནང་། ཁོང་སློབ་གྲུར་འགྲིམས་མ་ཁྱོང་ཡང་སྐྱོང་ཡིག་
 ཁག་ཁོང་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཡིག་ཐོག་དུ་འགོད་ཀྱིན་ཡོད་ལ། དབུ་མེད་ཀྱི་ལམ་
 བས་འབྲི་ཐངས་གཅིག་གིས་མཛུགས་སྐྱེལ་བ་ལ་ནོར་བཅོས་དང་ཞུ་དག་སོགས་
 གང་ཡང་མི་དགོས་པར་བཤད། དམིགས་བསལ་བྱུང་ཆོས་གཞན་ཞིག་ནི་
 ཁོང་གིས་སྐྱོང་ཡིག་གང་ཞིག་གིས་ཀྱང་སྐྱུལ་བ་བོ་ཞིག་དགོས་པ་དེ་ཡིན།

མཚན།	ཨ་སྐྱོན་འགྲུ་གིས་དོན་གྲུབ།
འབྲུངས་ཕུལ།	ཁྲི་ཀ་སྒྲི་བའི་ལྷ་ཕུག
འབྲུངས་ལོ།	༡༩༩༧
འདས་ལོ།	ད་ལྟ་འཚོ་བཞུགས་ཀྱི་སྐབས།
ཆོས་རྒྱུ།	ཨ་དེས།

554 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུན།

ཁོང་གིས་ཚུང་དུས་ནས་པ་ཡུལ་གྱི་དགའ་ལྷན་སློབ་ཚུང་དང་། མཆོ་
སྟོ་མི་རིགས་དག་ཐོན་སློབ་བྲ། རུབ་བྱང་མི་རིགས་སློབ་སྤྱིང་སོགས་སུ་སློབ་
གཞིར་བྱས། གྱི་ལོ་༡༩༩༠ ལོ་ནས་སྤྱིང་ཆར་ཚོམ་སྒྲིག་ཁང་དུ་ལས་བཞོན་བྱས།
གྱི་ལོ་༡༩༩༥ ལོ་ནས་སྤྱིང་གཏམ་དང་སྟན་པའི་ལྷན་ཚོམ། དབྱེད་ཚོམ་སོགས་
བཅམས་ཆོས་གངས་ལ། ལྷན་སྤྱིང་ཆར་སོགས་བོད་ཀྱི་ཆགས་དེབ་ཁག་དུ་
སྟེལ། གྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལོར་ཁོང་གི་བཅམས་སྤྱིང་སྟོན་གྱི་རང་སྒྲ་ཞེས་པ་མཆོ་
སྟོན་མི་རིགས་དཔེ་སྟན་ཁང་གིས་དཔར་སྒྲུབ་བྱས་ཤིང་། གྱི་ལོ་༢༠༠༣ ལོར་
སྐབས་བདུན་པའི་རྒྱ་ནག་རྒྱལ་ཡོངས་གངས་ཉུང་མི་རིགས་ཚོམ་རིག་ཅ་
མཆོག་ཅེས་པའི་བྱ་དགའ་ཐོབ།

མཆན།

དབའ་ལོ།

བྱུངས་ཡུལ།

མཆོ་སྟོན་རྒྱུ་ཆ་རྒྱུ་།

བྱུངས་ལོ།

༡༩༦༩

བཀས་ལོ།

ད་ལྟ་བཅོ་བཞེས་ཀྱི་སྐབས།

ཆོས་རྒྱུ།

མ་དེས།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུན།

ཁོང་མིའི་མིང་གཞན་ལ་བདེ་སྦྱོན་མར་འབོད། ཚུང་དུས་ནས་སློབ་
གྲར་འབྲིམས། འབྲིང་རིམ་དག་ལོས་སློབ་གྲར་སྒྲ་མ་འཛིགས་མེད་འཕྲིན་ལས་
རྒྱ་མཆོ་ལས་སུ་ཉགས་དག་གསུམ་དང་། སྟན་གཞུང་། ཆད་མ་སོགས་བོད་
ཀྱི་རིག་གཞུང་གྱི་འཛུང་གཞི་བཞིང་། གྱི་ལོ་༡༩༩༥ ལོར་ལས་བྱེད་དུ་ཞུགས།

ཟ࿳་ལོ་1888 ལོར་རྒྱལ་བྱང་མི་རིགས་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོར་དོར་ཞི་གདོང་རྒྱག་
སྒྲུབ་སློང་དང་། དཔལ་རིས་སངས་རྒྱལ་མོགས་ལས་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་དུ་
མ་ལ་སྦྱངས་ཏེ་ཟ࿳་ལོ་1888 ལོར་རིག་གནས་རབ་འབྱམས་པ་ཞིབ་འཇུག་སློབ་
མའི་མིང་ཉགས་ཐོབ། དེ་ནས་བཟུང་རྒྱལ་བྱང་མི་རིགས་སློབ་མིང་དུ་བོད་
ཡིག་དགེ་ཆན་བྱས། ཟ࿳་ལོ་1898 ལོ་ནས་བཟུང་བོད་ཀྱི་ཆོགས་དེབ་ཁག་དུ་
སྒྲན་ཚུལ་དང་། དབྱད་ཚུལ། ལྷག་ཚུལ་བཅས་སྒྲེལ། ཁོང་མོ་ནི་དུས་རབས་
འདིའི་ནང་བོད་ཀྱི་བྱད་མེད་རབ་འབྱམས་པ་ཐོན་སྐྱེ་ཤོས་ཤིག་ཡིན།

མཆན།	བྱུང་བར་བྱུང་།
འབྱུངས་ལྗེ།	ཆེ་ཁོག་རྫོང་འབའ་གཞུང་།
འབྱུངས་ལོ།	1864
འདས་ལོ།	ད་ལྟ་འཆོ་བཞུགས་ཀྱི་སྐབས།
ཆོས་རྒྱུ།	མ་དེས།
བྱུང་བརྫོད་མདོར་བསྡུས།	

ཁོང་ཟ࿳་ལོ་1888 ལོར་ཀྱང་གོའི་ཚུལ་པ་བོའི་མཐུན་ཆོགས་མཆོ་སྒྲན་
ཡན་ལག་ཆོགས་པར་ཞུགས། ཟ࿳་ལོ་1898 ལོ་ནས་བཟུང་སྒྲན་ངག་དང་སྦྱང་
གཏམ། ལྷག་ཚུལ། དབྱད་ཚུལ་མོགས་300 ཅུ་མའི་ཆོགས་དེབ་ཁག་
དུ་སྒྲེལ་བས་ཁ་གས་ལ་བྱ་དགའ་ཐོབ། ཁོང་གི་སྒྲན་དེབ་ཐོག་མ་ཁ་བ་དཀར་
བོ་དང་། རིག་གཞུང་ཞིབ་འཇུག་བོད་ཀྱི་ལྟ་འདེ་སྒྲིང་བའི་གཏམ། སྒྲན་དེབ་
གཞིས་པ་མེས་ཀྱི་བྱོང་བྱེད་བཅས་དཔར་སྒྲན་བྱས་ཡོད་འདུག

556 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

མཆན། བསྐྱ་ཆེ་བཟན།
 འབྲུངས་ལུལ། ཁྲི་ཀ
 འབྲུངས་ལོ། ༡༩༦༥
 འདས་ལོ། ཏ་ལྷ་འཆོ་བཞུགས་ཀྱི་སྐབས།
 ཆོས་རྒྱུད། མ་དེས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།

ཁོང་སྤྱི་ལོ་༡༩༩༥ ལོར་རྒྱལ་བྱང་མི་རིགས་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོའི་པོད་ཡིག་
 སྡེ་ཁག་ནས་ཐོན། རྒྱ་བོད་ཡིག་རིགས་གཉིས་ཐོག་ནས་བསྐྱ་བྱིད་དང་། གངས།
 ཁ་བ་མེད་པའི་དགུན་ཁ། ལུལ་ཁྲུང་རྒྱང་ལེན་པ་ཞིག་གི་ཕྱི་ལམ་སོགས་གཙོ་
 བྱས་པའི་སྦྱང་གཏམ་ཉི་ཤུ་ལྟག་སྤེལ། ཁོང་ལ་སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལོར་མཆོ་སྡོན་ཞིང་
 ཆེན་སྐབས་བཞི་བའི་ཚུམ་རིག་གསར་ཚུམ་གྱི་བྱ་དགའ་ཐོབ། ཏ་ལྷ་མཆོ་སྡོན་
 ཞིང་ཆེན་ཚུམ་པ་པོའི་མཐུན་ཆོགས་ཀྱི་ཆོགས་མི་དང་། ཉི་མ་ལ་སློག་བརྟན་
 རིག་གནས་བྱུང་སྤེལ་ཆོགས་པའི་དབུ་འཛིན། སློག་བརྟན་འཁྲབ་བྱིད་བཅས་
 ཀྱི་ལས་ཀ་གཉིས་བཞིན་ཡོད།

མཆན། གངས་བྱུན།
 འབྲུངས་ལུལ། གཅན་ཆ་ཆོ་བྱུག
 འབྲུངས་ལོ། ༡༩༦༩
 འདས་ལོ། ཏ་ལྷ་འཆོ་བཞུགས་ཀྱི་སྐབས།
 ཆོས་རྒྱུད། མ་དེས།

ཟུར་བརྗོད་ཨདྲོར་བསྐྱུས།

ཁོང་གིས་གཙན་ཆ་མི་རིགས་སློབ་འབྲིང་དང་། མཆོ་སྡོན་མི་རིགས་
དགེ་ལོན་ཆེད་སྦྱང་སློབ་གྲ། རྒྱལ་བྱང་མི་རིགས་སློབ་གྲ་ཆེན་མོ་སོགས་སུ་སློབ་
གཞིར་བྱས། ཟླ་ལོ་༡༩༤༩ ལོར་མགོ་ལོག་ཁུལ་བོད་ཡིག་སློབ་འབྲིང་དུ་སློབ་
གསལ་ལས་ཀ་བསྐྱུབས། ཟླ་ལོ་༡༩༥༥ ལོ་ནས་བོད་ཀྱི་ཆགས་དེབ་ཁག་ཏུ་སྟོན་
ཚུལ་གཙོ་བྱས་པའི་བཅའ་ས་ཆོས་མང་དུ་སྒྲེལ། རོ་སྦྱོད་ཡིག་ཆ་ཞིག་ཏུ་ཁོང་
ནི་ཚུལ་རིག་ལ་གྲུབ་འབྲས་བཟང་བས་སྟོག་མཁན་གྱིས་གདེངས་འདོག་མཐོ་
ཞིང་། བཅའ་ས་ཆོས་སྟོར་ཞིག་དེ་བྱིན་ཡིག་དང་སྦྲ་རན་ཆའི་ཡི་གེར་བསྐྱར་
ཡོད་འདུག

མཆེན།

ཆེ་བརྟན་རྟོ་རྒྱུ།

འབྲུངས་ལུ་ལ།

འབྲུང་ཆུ་ལི་འབྲུམ།

འབྲུངས་ལོ།

༡༩༦༩

འདས་ལོ།

ད་ལྟ་འཆོ་བཞེས་ཀྱི་སྐབས།

ཆོས་རྒྱུ།

དགེ་ལུགས།

ཟུར་བརྗོད་ཨདྲོར་བསྐྱུས།

ཁོང་ཟླ་ལོ་༡༩༩༩ ལོར་མཆོ་སྡོན་མི་རིགས་སློབ་གྲ་ཆེན་མོ་ཐོན། ད་
ལྟ་མཆོ་སྡོན་ཞིང་ཆེན་ཏང་གི་སློབ་གྲས་གཞིར་བའི་ཆེར་སྟོག་དུས་དེབ་ཀྱི་ཚུལ་
ཐོག་པ་ཡིན། ཁོང་གི་བཅའ་ས་ཆོས་ཆོས་གངས་ལྟ་མེ་ཏོག་དང་། མེ་ཏོག་
སྟོལ་མ། སུ་རུ་མེ་ཏོག་བཅས་མེ་ཏོག་གསུམ་དུ་གྲགས་པ་དག་ལོགས་པར་
བཤད། གངས་ལྟ་མེ་ཏོག་ནི་རྒྱ་ཡིག་ཏུ་བསྐྱར་ཏེ་མི་རིགས་ཚུལ་རིག་ཅེས་པའི་

558 མདོ་སྨད་གྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

དུས་དེ་བ་དུ་བཞོད། ཅོང་ཁ་རྒྱལ་བོ་ཞེས་པའི་ལོ་རྒྱུས་སྐྱུང་ཚྭ་དང་། ཉེ་བའི་
ལོ་ཤས་རིང་ཅོང་ཁ་རྒྱལ་བོ་དང་དེའི་མངའ་ཁོངས་སྐོར་ལ་ཞིབ་འཇུག་གིས་
རྒྱལ་སྐྱུང་དང་རྒྱུ་འཕར་མཁར་ཞེས་པའི་ལོ་རྒྱུས་དཔེ་དེ་བ་ཅིག་གསར་འདོན་
བྱས་ཡོད་པ་ནི། ད་པན་ཅོང་ཁ་རྒྱལ་བོའི་སྐོར་གྱི་ཞིབ་འཇུག་ཆད་མཐོ་ཤོས་
དེ་ཡིན་པ་འདྲ།

མཆན།

གཙན་མི་སྣ།

འབྲུག་ས་ཡུལ།

གཙན་ཆའི་སྣ་ས།

འབྲུག་ས་ཡོ།

༡༩༥༠

འདས་ཡོ།

ད་ལྟ་འཆོ་བཞུགས་གྱི་སྐབས།

ཆོས་རྒྱུད།

མ་ངེས།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྡུས།

ཁོང་སྤྱི་ལོ་༡༩༤༩ ལོར་མཆོ་སྡོན་ཞིང་ཆེན་མི་རིགས་མཐོ་རིམ་དགེ་
འོས་ཆེད་སྦྱང་སློབ་གྲུ་ཐོན། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༠ མཇུག་ཙམ་ནས་གསར་ཚཱ་གྱི་ལས་
ལ་ཞུགས། དེ་ནས་ད་བར་བོད་ཀྱི་ཆོས་དེ་བ་སྣ་ཆོག་སྤྱིང་སྤྱོད་དག་༡༠༠
ལྷག་དང་ལྷག་ཚྭ་༡༠ ལྷག་སྤྱི་ཆོག་༡༠ ལྷག་ཚྭ་སྤྱི་ལྷག་གསུམ་ལྷག་སྤྱི་ལྷག་
དང་ཟི་ལིང་སོགས་ཀྱི་གཞུང་གི་ལས་ཁུངས་སུ་ལས་ཀ་བསྐྱབས། ད་ལྟ་
མཆོ་སྡོན་ཞིང་ཆེན་ཚྭ་པ་བོའི་མཐུན་ཆོག་སྤྱི་ཆོག་མི་དང་། མགོ་ལོག་
མ་ཆེན་བོད་ཡིག་སློབ་འབྲིང་དུ་དགེ་ཆན་གྱི་ལས་འགན་འཁུར་བཞིན་ཡོད།

མཆན། རི་མོ་བ་སྟག་སྟེ་ཆེ་བཟན།
 འབྲུངས་ལུང། ཀའ་སྟོའི་འོངས།
 འབྲུངས་ལོ། ༡༩༥༣
 འདས་ལོ། ཉ་ལྷ་འཆོ་བཞུགས་ཀྱི་སྐབས།
 ཆོས་རྒྱུ། མ་དེས།

རྒྱུར་བརྗོད་ཨདོར་བསྟུས།

ཁོང་ཟ࿳་ལོ་༡༩༩༩ ལོར་ལས་བྱེད་དུ་ཞུགས་ཤིང་ཀའ་སྟོ་བོད་རིགས་
 འབྲིང་རིམ་ཆེད་གཞིར་སློབ་གྲུའི་མངོས་ཆལ་དག་ཆན་བྱས། ཟ࿳་ལོ་༡༩༩༧ ལོར་
 བོད་སྡེ་རིམ་སློབ་གྲུ་ཆེན་མོའི་མངོས་ཆལ་བ་གྲགས་ཅན་བསྟན་པ་རབ་བཟན་
 དང་། ཡེ་ཤེས་ཤེས་རབ། ལྷ་རིས་པ་ཨ་མདོ་བྱམས་པ། འཛིན་བཟོ་བ་སློབ་བཟང་
 བཟུ་ཤིས་སོགས་བསྟེན་ནས་བོད་དང་རྒྱ་ནག་གི་རི་མོ་བྱུང་ལ་སྦྱངས་ཤིང་།
 རབ་བཟན་རི་མོ་དང་རྟོག་བཟོའི་རི་མོ། འབྲུར་བཏོད་དང་སྦྱུང་རིས་སོགས་
 གིས་ཉམས་ཤིན་དུ་ལེགས་པར་གྱུར། ཟ࿳་ལོ་༢༠༠༡ ལོར་བོད་ཀྱི་མངོས་ཆལ་
 ཞིབ་འཇུག་རབ་འབྲུམས་པ་སོག་དང་བོར་གྱུར། ཟ࿳་ལོ་༢༠༠༤ ལོར་རྒྱལ་བྱང་
 མི་རིགས་སློབ་ཆེན་མངོས་ཆལ་སྡེ་ཆོན་ཀྱི་དག་ཆན་བྱས། ཟ࿳་ལོ་༢༠༠༥ ལོར་
 ཁོང་གིས་རེ་འདུན་བཏོན་པ་བཞིན་བོད་ཀྱི་མངོས་ཆལ་ཆང་གཞི་བྱས་པའི་
 གྲུང་གོའི་རྒྱལ་བྱང་གྲུངས་ཉུང་མི་རིགས་ཀྱི་མངོས་ཆལ་ཞིབ་འཇུག་ཁང་ཞེས་
 པ་དེ་མངོས་ཆལ་སློབ་གྲུར་བསྒྱུར། ཁོང་གིས་གྲུང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་དང་།
 བོད་སྡེ་རིམ་ཞིབ་འཇུག་གངས་སྡེ་རིག་གནས་སོགས་སུ་དབྱེད་ཚུལ་དང་
 སྟན་པ་གྲུར་བཟན་རི་མོ། སྦྱུང་ཆོན་རི་མོ། ཐང་ཀ་སོགས་བཅས་ཆོས་
 མང་བོ་བཀོད་ཡོད་པར་བཤད།

560 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

མཆན། རྟོང་ཡོན་ཏན་གྱི་མཆོ།
 འབྲུངས་ལྟལ། ར་སྟོན་ཆོ་དྲུག་ཁོངས།
 འབྲུངས་ལོ། ༡༩༥༤
 འདས་ལོ། ཉ་ལྷ་འཆོ་བཞུགས་ཀྱི་སྐབས།
 ཆོས་རྒྱུད། མ་དེས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྡུས།

ཁོང་སློབ་ཚུང་མཐར་ཕྱིན་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ། ར་བ་སྟོ་མང་དགོན་
 ཏུ་ཆོས་ཞུགས་བྱས། རང་ལོ་ཉེར་གསུམ་པར་རྟ་རྒྱ་ཤེས་རིག་ཞོར་བུའི་སྤང་
 ཏུ་དགོ་ཞན་གྱི་ལས་འགན་སྐྱབ། རང་ལོ་བཅུ་བཞིའི་སྟོང་ནས་སྟོན་ཆོམ་དང་
 དབྱང་ཆོམ། སྤང་གཏམ། ལོ་རྒྱུས། སྐར་ཅིས་སོགས་ཆོམ་ཡིག་སྟོང་ཕྲག་ལྷག་
 གིས་པ་ལས། ཉིས་བཅུ་ཙམ་བོད་ཀྱི་ཆགས་དེབ་ཁག་ཏུ་བཀོད་དེ་གཟེངས་
 ཉགས་ཐེངས་མང་སྟོབ་པར་བཤད། མདོད་དགོ་སྤང་བ་དགོན་གྱི་ལོ་
 རྒྱུས་དང་། ར་ལྟལ་སྟོ་མང་དགོན་གྱི་གདན་རབས། ཏུས་རབས་ཉེར་གཅིག་
 པའི་སྟོང་གཏམ་བཅས་དཔེ་དེབ་ཏུ་དཔར་བསྐྱབ་བྱས།

མཆན། ཆེ་སྟོན་རྒྱུད།
 འབྲུངས་ལྟལ། འབའ་བཞུགས།
 འབྲུངས་ལོ། ༡༩༥༤
 འདས་ལོ། ཉ་ལྷ་འཆོ་བཞུགས་ཀྱི་སྐབས།
 ཆོས་རྒྱུད། མ་དེས།

ཟ࿳་ལོ་སྐོད་མདོར་བསྡུས།

ཁོང་མོ་ནི་ཟ࿳་ལོ་1882 ལོར་མཆོ་སྟོན་མི་རིགས་སློབ་ཆེན་བོད་ཡིག་
དངོས་གཞི་འདྲིན་གྱི་ནས་སློབ་མཐར་ཕྱིན་ཏེ་ཡུལ་ཤུལ་ཁུལ་མི་རིགས་སློབ་
འབྲིང་དུ་བོད་ཀྱི་སློབ་གསལ་ལས་ཀ་བསྐྱབས། ཟ࿳་ལོ་1903 ལོ་ནས་མཆོ་
སྟོན་མི་རིགས་སློབ་མིང་བོད་ཡིག་ཞིབ་འཇུག་ཟབ་སྦྱོང་འདྲིན་གྱི་རྒྱགས་
ཏེ་བོད་ཡིག་ཡར་རྒྱས་སུ་བཏང་། ཁོང་མོས་ལྷག་ཚུལ་དང་། དབྱེ་ཚུལ། སྦྱང་
གཏམ་སོགས་བཅས་མཆོས་བརྒྱ་ཕྱག་ཚུལ་རིག་དུས་དེབ་ཁག་དུ་བཀོད་
ཅིང་། ཟ࿳་ལོ་1904 ལོར་སྦྱོ་སྦྱང་གི་རྒྱུས་གར་ཞེས་པའི་བཅའ་སྦྱང་དཔེ་
དེབ་ཅིག་ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་གིས་དཔར་བསྐྱབ་བྱས།

མཆེན།

ཏུ་བཞུགས་པ་ལྟར།

འབྲུངས་ཡུལ།

མཁན་གྱི་ལོ་ཏུ་བཞུགས།

འབྲུངས་ལོ།

1886

འདས་ལོ།

ད་ལྟ་མཆོ་བཞུགས་ཀྱི་སྐབས།

ཆོས་རྒྱུ།

མ་དེས།

ཟ࿳་ལོ་སྐོད་མདོར་བསྡུས།

ཁོང་གིས་རང་སའི་སློབ་རྒྱུང་དང་སློབ་འབྲིང་། ཀན་སུ་འཕྲོད་བཞེན་
སློབ་གྲྭ་བཅས་སུ་སློབ་གཞིར་བྱས། ད་ལྟ་གཞི་རིམ་སྟོན་པའི་ལས་ཀ་གཞིར་
བཞེན་ཡོད། ཟ࿳་ལོ་1884 ལོ་ནས་གསར་ཚུལ་གྱི་ལས་ལ་ཞུགས་ཏེ། ལྷན་དག་
དང་སྦྱང་ཆོག་སོགས་ཚུལ་ཡིག་ལྟ་བུར་ཏེ་བོད་ཀྱི་ཆོག་དེབ་ཁག་དུ་
དཔར་འགྲེམས་བྱས་པར་བཤད།

མཆན། རྒྱལ་ས་ཆེན་བདེ་ལྗོངས།
 འབྲུག་ས་ཡུལ། མདོ་སྨད་ཆ་ཁོ་ཁོ་རྒྱུ་བ་མ།
 འབྲུག་ས་ཡོ། ༡༩༥༥
 འདས་ཡོ། ཉ་ལྷ་འཛོམས་འབྲུག་ས་ཀྱི་སྐབས།
 ཆོས་རྒྱུད། མ་དེས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྡུས།

ཁོང་རྒྱུད་དུས་ནས་རྒྱུ་ཁ་མ་སློབ་རྒྱུ་དང་། མ་རྒྱུ་རྫོང་པོད་རིགས་
 སློབ་འབྲིང་། ཀན་ལྷོ་པོད་རིགས་འབྲིང་རིམ་ཆེད་གཞིར་སློབ་གྲྭ་བཅས་ནས་
 སློབ་མཐར་ཕྱིན། ཉ་ལྷ་མ་རྒྱུ་རྫོང་པོད་རིགས་སློབ་འབྲིང་དུ་དགེ་ལྡན་གྱི་ཕྱག་
 ལས་གནང་བཞིན་ཡོད། རོ་སློད་ཡིག་ཆ་ཁག་ཅིག་དུ་གསལ་བ་ལྷན་ན་ཁོང་
 གིས་རང་ལོ་བཅུ་གཉིས་ནས་ད་ལྷ་འཛོམས་ཚུལ་ཡིག་ཆེན་སློང་དུག་བརྒྱ་
 (༡༩༠༠)ལྷག་གིས་ཤིང་། དེ་དག་ལས་སྦྱང་གཏམ་དང་། ལྷན་ངག་ལྷག་ཚུལ་
 སོགས་བཅས་ཆོས་དུག་རྒྱུ་ལྷག་པོད་ཀྱི་ཚུལ་རིག་རྒྱུ་ཚལ་དང་། མཆོ་སྤྲོན་
 པོད་ཡིག་གསར་འཁྱུར། སྤང་ཆར་དུས་དེབ་སོགས་སུ་བཀོད་ཅིང་། ཁོང་
 ལ་ཀན་ལྷོ་གསར་འཁྱུར་གྱི་ཕུལ་བྱུང་འཕྲིན་གཏོང་བའི་བྱ་དགའ་འགའ་ཡང་
 ཐོབ། ཟུ་ལོ་༡༩༩༤ ལོར་ཁོང་གི་ལྷན་ངག་ཕྱོགས་བསྐྱེགས་མི་ཁོམ་པའི་གནས་
 དང་དེའི་བདག་པོ་ཞེས་པ་དཔར་སྐྱབ་བྱས། ཁོང་གི་སྦྱང་གཏམ་ཕྱོགས་
 བསྐྱེགས་པེ་ཅིན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱབ་ཁང་དུ་དཔར་ཡོད་པར་བཤད། འདི་
 བ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་རིག་ཚལ་ཤིན་དུ་འཛོམས་པའི་གཞོན་སྐྱེས་ཚུལ་པ་པོ་གྲགས་
 ཆེན་དང་རེ་བ་ཅན་ཞིག་དུ་བརྗོད་ཆོག་པར་སྐམ།

མཆན།	ལུ་གྲུ་མྱིད།
འབྲུངས་ལུ་ལ།	འབྲུངས་གཞུང་།
འབྲུངས་ལོ།	༡༩༥༥
འདས་ལོ།	ད་ལྟ་འཆོ་བཞེས་ཀྱི་སྐབས།
ཆོས་རྒྱུད།	དགེ་ལུགས།
རྒྱུ་བརྒྱུད་མདོར་བསྐྱུས།	

ཁོང་མོ་ཟ࿳་ལོ་༡༩༩༩ ལོར་ཀྱང་དབྱང་མི་རིགས་སློབ་ཆེན་འབྲིམས།
 ཟ࿳་ལོ་༢༠༠༡ ལོར་སུལ་བྱང་སློབ་མའི་གཞུང་སྐོར་དང་འབྲེལ་ཐད་ཀར་
 ཞིབ་འཇུག་འཛིན་གྲུ་ཞུགས། ལོ་ངོ་བཅུ་བདུན་ལྷག་གི་རིང་སློབ་གྲུ་
 འབྲིམས་ནས་གཞུང་སྐོར་སྐོར་པའི་སློབ་འབྲས་སྤངས། སྤང་ཆར་སོགས་པོད་
 ཀྱི་ཆགས་དེབ་ཁག་ཏུ་སྒྲན་ཚུལ་དང་། དབྱད་ཚུལ་སོགས་བཅུམས་ཆོས་བརྒྱ་
 རྒྱལ་ལྷག་བཀོད་ཅིང་། ཞུམ་མེད་ཀྱི་སྒྲིང་སྒྲོབས་ལྷན་པའི་ན་རྒྱུང་སྒྲན་དག་
 པ་ཞིག་ཡིན།

མཆན།	ཨ་རྟོར།
འབྲུངས་ལུ་ལ།	ཨ་མཆོག་གི་ཨ་ལུང་།
འབྲུངས་ལོ།	༡༩༥༥
འདས་ལོ།	ད་ལྟ་འཆོ་བཞེས་ཀྱི་སྐབས།
ཆོས་རྒྱུད།	ཨ་དེས།

564 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་བྲགས་ཆེན།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུན།

ཁོང་ནི་ཨ་མ་ཆོག་སྟོབ་ཚུང་དང་། བསང་ཚུ་རྫོང་བོད་རིགས་སྟོབ་
འབྲིང་། ཀན་སྟོ་བོད་རིགས་འབྲིང་རིམ་ཆེད་གཉེར་སྟོབ་ཟུ་བཅས་སུ་སྟོབ་
སྟོང་རིམ་བཟོད་ཀྱིས་གཙོས་བོད་རིགས་སྟོབ་འབྲིང་དུ་དགོ་ཆུན་གྱི་ལས་ཀ་
བསྐྱབས། ཁོང་གིས་སྟན་ངག་ཆོག་སྟོང་ལྷག་གིས་པར་བཤད་ཅིང་། དེ་དག་
ལས་ཁག་ཅིག་བོད་ཡིག་ཆགས་དེབ་ཁག་དུ་བཀོད། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༥ ལོར་སྐྱབས་
ཆེན་བདེ་གྲོ་ལ་དང་མཉམ་འབྲིའི་ཚུམ་ཡིག་མི་ཁོམ་པའི་གནས་དང་དེའི་
བདག་པོ་ཞེས་པའི་སྟན་དེབ་དཔར་སྐྱབ་བྱས། ད་ལྟ་བུ་བྱང་མི་རིགས་སྟོབ་
ཆེན་གྱི་ཞིབ་འཇུག་སྟོབ་མ་ཡིན།

མཆན།

མཆོ་བྱ་དགའ་བདེ།

འབྲངས་ལྗལ།

བྱ་གཞུང་སྤེལ་ནག

འབྲངས་ལོ།

༡༩༩༡

འདས་ལོ།

ད་ལྟ་འཆོ་བཞུགས་ཀྱི་སྐབས།

ཆོས་རྒྱུད།

ཨ་དེས།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུན།

ཁོང་གིས་བྱ་མདོ་དཀྱི་སྟོང་སྟོབ་ཟུ་དང་། བསང་ཚུ་རྫོང་བོད་རིགས་
སྟོབ་ཚུང་། གཙོས་བོད་རིགས་སྟོབ་འབྲིང་། གཙོས་མི་རིགས་དགོ་ལོས་མཐོ་
རིམ་ཆེད་སྟོང་སྟོབ་ཟུ་བཅས་སུ་སྟོབ་གཉེར་བྱས། ད་ལྟ་ལྷ་མེར་ཚུམ་སྤྱི་ཁང་
དུ་ཚུམ་སྤྱི་གི་ལས་ཀ་སྐྱབ་བཞིན་ཡོད། ཁོང་གིས་རང་ལོ་བཙོ་བཟུད་ནས་
བཟུང་ཆུ་བོད་ཡིག་རིགས་གཉིས་ཐོག་ནས་སྟན་ངག་དང་། ལྷག་ཚུམ། སྐྱང་

གཏམ་སོགས་བཅམས་ཆོས་བརྒྱ་དང་ལྔ་བརྒྱར་ཉེ་བ་རྒྱ་ནག་རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་
དུས་ཚགས་དེ་བུ་ཁག་དུ་སྟེལ་ཞིང་། བཅམས་ཆོས་ཁ་ཤས་སྟོབ་སྟོང་སྟན་ངག་
པའི་བཅམས་ཆོས་བདམས་བཀོད་དང་། དུས་རབས་ཀྱི་རྒྱུང་། གྲུང་གོའི་
ཚུལ་པ་བོའི་སྟན་ངག་ཕྱོགས་བསྒྲིགས། སྟོབ་སྟོང་སྟན་ངག་པའི་མིང་མདོད་
ཆེན་མོ། གྲུང་གོའི་ན་གཞོན་སྟན་ངག་པའི་བཅམས་ཆོས་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་
སོགས་ཚུལ་རིག་དཔེ་དེ་བུ་བརྒྱ་གསུམ་དུ་བདམས་ཤིང་། ཚུལ་ཡིག་ཁག་ཅིག་
ལ་རྒྱ་ནག་རྒྱལ་ཁབ་རིམ་པའི་བྱ་དགའ་ཐེངས་བདུན་ལ་ཐོབ་པར་བཤད།

566 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

རབ་བྱུང་ཙམ་ལས་འབྲུངས་འདས་ལོ་ཆོག་རྟེན་སོན་ མ་བྱུང་བ་ཁག

མཆན།	འདན་མ་རྩེལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཆོ།
འབྲུངས་ལྷལ།	དགོན་ལྷན་འདན་མ།
འབྲུངས་ལོ།	རབ་བྱུང་༡༠ ནང་།
འདས་ལོ།	རབ་བྱུང་༡༡ ནང་།
ཆོས་རྒྱུ།	དགེ་ལུགས།
རྒྱུ་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།	

འདི་བའི་འབྲུངས་འདས་ལོ་ཆོག་མ་རྟེན། རབ་བྱུང་༡༡ པའི་མེ་སྤང་
 གྱི་ལོ་༡༤༩༧ ལོར་དགོན་ལྷན་གི་ཁྲི་རབས་བརྒྱད་པར་བཞུགས། མཆོད་རྟེན་
 ཐང་དགོན་པ་དང་། ཀུན་ཆེན་དགོན་ཐར་བ་སྤྱིང་གཉིས་གསར་འདེབས་
 མང་ད། ཁོང་ནི་པཎ་ཆེན་སློབ་བཟང་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་སྤྲུགས་སྤྲུལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་
 པའི་བྱུ་བ་ཆེན་བཞིའི་ནང་གི་བསམ་སློབ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཆོར་འཕོད་པ་དེ་ཡིན།

མཆན།	དམ་ཆོས་རྒྱལ་མཆན།
འབྲུངས་ལྷལ།	སྤྱན་པ།
འབྲུངས་ལོ།	རབ་བྱུང་༡༠ ནང་།

འདས་མོ། རབ་བྱང་ལྟ་ན་ནང་།

ཚིས་རྒྱུ། དགེ་ལྷན།

ཟུར་བཞོན་ཨ་དོར་བསྐྱུས།

འདི་བའི་ཆམ་ཐར་ཞིབ་གསལ་མ་རྟོན། རབ་བྱང་ལྟ་ན་བའི་ཆུ་བྱ་སྤྱི་
ལོ་༡༩༩༩ ལོར་དགོན་ལུང་གི་ཁྲིའི་ཐེབས་ཤིང་། ལོ་ལྷ་ཅིའི་འཁྲུག་བྱིང་སྐབས་
ཁོང་དང་། ཆུ་བཟང་ཆམ་རྒྱལ་དཔལ་འབྱོར་གཉིས་ཀྱིས་བྲི་མིང་དུ་ཐབས་
མཁས་མཛད་པས་དགོན་ལུང་ལ་གཞོན་པ་མ་ཆེར་བྱང་བེད། ཁོང་དང་ཆུ་
བཟང་ཆམ་རྒྱལ་དཔལ་འབྱོར་གཉིས་དུས་མཉམ་པའི་ཐོག་ནས། ཆུ་བཟང་
སྤྱི་མེད་དང་བོ་ཆམ་རྒྱལ་དཔལ་འབྱོར་ནི། རབ་བྱང་ལྟ་ན་བའི་ས་སྐྱ་སྤྱི་ལོ་
༡༩༩༤ ལོར་འཁྲུངས་ཤིང་། རབ་བྱང་ལྟ་ན་བའི་ས་ཡོས་སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལོའི་རྗེས་
ཅམ་ལ་དགོན་ལུང་གི་ཁྲིའི་ཐེབས། རབ་བྱང་ལྟ་ན་བའི་ས་སྐྱ་སྤྱི་ལོ་༡༩༩༡ ལོར་
འདས་པ་ཡིན་ལྟ་བུ། ལུས་པ་འདི་བ་འཆོ་བཞུགས་ཀྱི་དུས་ལའ་ཆེར་གསལ་
ཐུབ་པ་ཡིན།

མཆན། འདས་པ་ཚིས་རྒྱུ་མཆོ།

འཁྲུངས་ལུང་། འདས་པ།

འཁྲུངས་ལོ། རབས་བྱང་ལྟ་ན་ནང་།

འདས་ལོ། རབས་ལྟ་ན་ནང་།

ཚིས་རྒྱུ། དགེ་ལྷན།

ཟུར་བཞོན་ཨ་དོར་བསྐྱུས།

འདི་བས་དགོན་ལུང་དང་བཀྲ་ཤིས་ལྷན་པོར་སྤྲུགས་གཉེས་མཛད་

568 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

དེ་མཁས་པར་གྱུར། འབྲུངས་འདས་ལོ་ཆོགས་ཞིབ་གསལ་མ་རྟོག་ཀྱང་། རབ་
བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་མེ་ལོས་སྤྱི་ལོ་༡༤༩༧ ལོར་དགོན་ལུང་གི་ཁྲིར་ཕེབས་ནས་
ལོ་ངོ་གསུམ་ལ་བསྐྱུངས་འདུག་པ་ལས། རབ་བྱུང་བཅུ་བ་དང་བཅུ་གཅིག་
པའི་ནང་བཞུགས་པ་ཤིས་རྒྱས།

མཆན།	རྒྱལ་བ་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་ཞིས་དོན་གྱུར།
འབྲུངས་ལུལ།	མཆོ་སྤྱོད།
འབྲུངས་ལོ།	རབ་བྱུང་༡༠ ནང་།
འདས་ལོ།	རབ་བྱུང་༡༡ ནང་།
ཆོས་རྒྱུད།	དགེ་ལུགས།
རྒྱུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུན།	

འདི་བའི་འབྲུངས་ལུལ་དང་འབྲུངས་འདས་ལོ་ཆོགས་སོགས་ནམ་
ཐར་ཞིབ་གསལ་མ་རྟོག། རྒྱལ་དབང་ལྷ་བ་ཆེན་པོའི་བཀའ་དགོངས་སྣར་སེ་
ཆེན་རྒྱལ་པོའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྐུ་མར་ཕེབས་ཤིང་། ཕྱིར་ཕེབས་ནས་རབ་བྱུང་༡༡ པའི་
ས་སྟག་སྤྱི་ལོ་༡༤༩༩ ལོར་སྤྱི་འབྲུམ་དགོན་པའི་གདན་རབས་དྲུག་པར་
བཞུགས་པ་ལས་དུས་ཆོད་རགས་རིམ་ངེས་སུ་བ་པ་ཡིན།

མཆན།	རབ་འབྲུམ་པ་སྒོ་བཟང་གིས་རབ།
འབྲུངས་ལུལ།	སྐྱུང་ཆའི་ཟང་ཆད།
འབྲུངས་ལོ།	རབ་བྱུང་༡༠ ནང་།

འདས་ཡོ། རབ་བྱུང་༡༡ ཅན།
 ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལྷགས།
 ཟུར་བརྗོད་ཨདོར་བསྐྱུས།

འདི་བ་སྐྱུང་ཆ་ཆོག་སུམ་གྱི་ནང་ཆོན་ཐང་ཆད་དུ་ཐུ་ལའི་རིགས་སུ་
 འབྲུངས་པས་སྐྱེ་རྒྱུ་རིམ་བྱོན་ལ་ཐུ་ལ་ཆང་ཐོགས། འདུལ་འཛིན་ཞིག་ཡིན་
 ཞེས་མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང་དུ་བཤད། སློབ་གཉེར་གང་དུ་གནང་བ་མ་
 གསུངས་ཀྱང་། རབ་འབྱམས་པའི་མཆོན་བཏགས་ཡོད་ཚུལ་ལ་གཞིགས་ན་
 དབུས་སུ་སློབ་གཉེར་གནང་བ་ཡིན་ནམ་སྟེ། སྐྱེ་ཐེང་གཉིས་པ་ཨ་མཆོག་
 ཉི་མ་ལུང་དུ་འབྲུངས་པ་ཐུ་ལ་ངག་དབང་དཔལ་བཟང་ཀུན་མཁྱེན་གོང་མ་
 དང་། ཅོ་ཞེ་ཨང་སྟོན་སོགས་ཀྱི་སློབ་མར་གྱུར།

མཆོན། གཙོད་ཀྱན་སྟོ་བཟང་དར་རྒྱས།
 འབྲུངས་ལུལ། ཉིན་མའི་ཆེ་དབུས།
 འབྲུངས་ཡོ། རབ་བྱུང་༡༠ ཟླ།
 འདས་ཡོ། རབ་བྱུང་༡༡ ཅན།
 ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལྷགས།
 ཟུར་བརྗོད་ཨདོར་བསྐྱུས།

འདི་བ་ཁྱི་ཆེན་དགེ་འདུན་ཐུན་ཆོགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན། གཙོད་ཀྱི་
 རྒྱུ་པ་མང་དུ་སྟེལ་བས་གཙོད་ཀྱན་ཆང་ཐོགས། འབྲུངས་ལུལ་ཉིན་མའི་ཆེ་
 དབུས་ནི་མངའ་བདག་ཁྱི་སྟོང་སྐབས་གཙང་མུང་རྟོད་ཀྱི་ཐོན་དགོན་ནམས་
 འཕོར་ཞིག་དུ་བྱིན་པས་ཐོན་པོ་སྟོར་ཞིག་མདོ་སྨད་དུ་སྟེབས་པའི་མི་རྒྱུད་

570 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་བྲགས་ཆེན།

འཕེལ་བ་ཡིན་ཟེར། འཁྲུངས་འདས་ལོ་ཆོགས་མ་རྟེན།

མཆན།	སྟག་ཕྱག་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཆོ།
འཁྲུངས་ཡུལ།	སྒོ་ཨེ་ཨི་ཉག་སྟག་ཕྱག་
འཁྲུངས་ལོ།	རབ་བྱུང་༡༠ ནང་།
འདས་ལོ།	རབ་བྱུང་༡༡ ནང་།
ཆོས་རྒྱུ།	དགེ་ལུགས།
བྱུང་བརྒྱུད་མདོར་བསྟུན།	

འདི་བ་བྱ་བྱུང་གདན་རབས་བཙོ་བརྒྱད་པ་ཡིན། དབུས་སུ་ཐུགས་གཞིར་གྱིས་མཁས་པར་གྱུར། ཉལ་ཉའི་རྒྱལ་པོ་ལྷ་ཅང་གིས་བསྐྱལ་ངོར་ཡུམ་འབུམ་པ་སོགས་སོག་སྐད་དུ་བསྐྱར་བས་ཉོར་ཡུལ་དུ་འཕྲིན་ལས་ཆེ་ཞེས་ཆེ་ཉན་ཞབས་བྱུང་གི་བྱ་བྱུང་གདན་རབས་སུ་བཤད། མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང་དུ་སྟག་ཕྱག་སྐུ་ཐོག་དང་པོ་ཆེ་འགྲུ་སྟག་ཕྱག་ནས་འཁྲུངས་ཤིང་། འབྲས་ལྷ་འབུམ་བསམ་སྒོ་བ་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཆོ་བྱ་བྱུང་ཁྲིར་བཞུགས་མཁན་དེ་ཡིན་པ་འདྲ་ཞེས་ཟེར་མོད། འཁྲུངས་ཡུལ་ཐད་བརྟག་དགོས།

མཆན།	དཔལ་འབྱོར་སེང་གེ
འཁྲུངས་ཡུལ།	ཨ་གཤ།
འཁྲུངས་ལོ།	རབ་བྱུང་༡༠ ནང་།
འདས་ལོ།	རབ་བྱུང་༡༡ ནང་།

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལྷན་ས།

རྒྱུ་བརྒྱུད་མདོར་བསྟུན།

འདི་བས་དབུས་གཙང་གཉིས་སུ་ཐུགས་གཉེར་གྱིས་མཁས་པར་གྱུར།
རང་ཡུལ་དུ་མ་གཤམ་དཔོན་ཡབ་སྲས་བཅས་མཆོག་དམན་ཐམས་ཅད་གྱིས་
སྤྲུམ་བུ་བྱས། གདན་ས་གཉིས་ཀར་སློན་ལམ་ཆེན་མོའི་སློལ་བཅུགས་པར་
བཤད། འདི་བ་རྒྱ་ནག་མིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ལུ་ལི་ཏི་ཐེར་མཛད། ཁོང་
ཆོས་རྒྱུད་ལོ་ལྟར་རིན་ཆེན་ནས་ཆེས་པའི་དཔོན་རབས་བདུན་པ་ཡིན།
དཔོན་རྒྱུད་རིམ་བྱོན་གྱིས་གདན་ས་སློལ་མེ་ཆེ་འཛིན་བདག་གནང་། དགྲུང་
ལོ་རེ་ལྷན་བཞུགས་ཟེར་ཡང་ལོ་ཆོགས་མ་རྟེན་ཀྱང་། ལུ་ལི་ཏི་རབ་བྱུང་བཅུ་
བའི་བཟང་བྱ་བདུན་པ་སྤྱི་ལོ་༡༥༧༩ ལོར་རྒྱལ་སྤྱི་དུ་འཁོད་ཅིང་། རབ་བྱུང་
བཅུ་བའི་ཐུགས་སྤྱོལ་སྤྱི་ལོ་༡༥༩༠ ལོར་ཁྱི་བཤོལ་བ་ཡིན་སྟབས། འདི་བ་འཆོ་
གནས་ཀྱི་དུས་རབས་རིམ་གཤམ་བྱས།

མཆོག། ས་རིས་བ་བཙོད་ནམས་རྒྱལ་མཆོག།

འབྲུངས་ཡུལ། ཆེ་དབུས།

འབྲུངས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༠ ནང་།

འདས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༡ ནང་།

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལྷན་ས།

རྒྱུ་བརྒྱུད་མདོར་བསྟུན།

འདི་བས་དབུས་སུ་མདོ་སྟགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྐྱུངས་
ཏེ་མཁས་པར་གྱུར། རང་གི་ཁུ་ཕོ་ཕོན་ཕོ་ཆེ་དབུས་སྤྱོལ་ཏུ་གྲགས་པའི་ཁ་

572 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

ཆེམས་བཞིན་པོན་བསྐྱར་འདུན་གྱིས་རང་ཡུལ་ལ་བྱོན། བཤ་ཆེན་སྒོ་བཟང་
 ཆོས་རྒྱན་གྱིས་པོན་གྱི་ཡུར་སྒོག་ཆེད་གདུགས་དཀར་རྒྱལ་མཆན་མཐོ་སྒོར་
 གྱི་ཁྲིད་དང་བྱག་ལེན་བཅས་གནང་བས་ཕྱིས་འཁོར་ལོའི་དཔར་ཀྱང་ཡོད།
 རང་ཡུལ་དུ་པོན་བསྐྱར། ལུ་པོའི་རུས་བྱེ་ལ་རྗེ་ང་འདྲ་མའི་སྐྱེ་མང་དུ་བཏབ།
 ཅོ་ནེ་དགོན་ཆེན་དུ་ས་རིས་གྲ་ཆང་བཅུགས། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ས་རིས་པ་
 ཐོགས་པ་ཡིན་ནམ་སྒྲམ། རྣམ་ཐར་ཞིབ་གསལ་མ་རྟེན་ཀྱང་། བཤ་ཆེན་སྒོ་
 བཟང་ཆོས་རྒྱན་ནི། རབ་བྱུང་བརྒྱ་བའི་ལྷགས་ཏེ་སྤྱི་ལོ་༡༥༡༠ ལོར་འབྲུངས་
 ཤིང་། རབ་བྱུང་བརྒྱ་གཅིག་པའི་ཚུ་སྟག་སྤྱི་ལོ་༡༥༤༩ ལོར་འདས་པའི་ཐོག་
 ནས། འདི་བ་རབ་བྱུང་བརྒྱ་བ་དང་བརྒྱ་གཅིག་པར་འཆོ་གནས་གནང་བ་
 ཤེས་རུས།

མཆན།	དགོན་མི་དཔོན་སྒོར་སྒོ་བཟང་མཁས་མཆོག
འབྲུངས་ཡུལ།	ཁ་བྱུང་ཆོས་རྣམ།
འབྲུངས་ལོ།	རབ་བྱུང་༡༡ ནང་།
འདས་ལོ།	རབ་བྱུང་༡༡ ནང་།
ཆོས་རྒྱུད།	དགེ་ལུགས།
རྒྱུ་རྩ་བཞུགས་མདོར་བསྟན།	

འདི་བས་དབུས་སུ་ཐུགས་གཉེར་གྱིས་དགེ་བཤེས་ཐོན། མདོ་སྨད་
 དུ་ཕེབས་ནས་དགོན་མི་ཐང་བདེ་ཆེན་གསུང་རབ་སྤྲིང་བཏབ། གསུང་ཚུལ་
 པོད་གཅིག་ཡོད། སྤྱལ་སྐྱེ་རིམ་བྱོན་གྱིས་དགོན་པའི་འཛིན་བདག་གནང་།
 མདོད་དགེ་རི་ཁྲོད་དབང་པོ་ཐོགས་སྒོ་བ་མ་མཁས་གྲུབ་འཛོམས་པ་མང་དུ་

བྱུང་།

མཆན། ཁྲི་བ་རྟིང་བ།
 འབྱུངས་ལྗེ། བྱ་དག།
 འབྱུངས་ལོ། རབ་བྱུང་ལྷ་ ཅན་།
 འདས་ལོ། རབ་བྱུང་ལྷ་ ཅན་།
 ཚིག་རྒྱ། དག་ལྷགས།
 ཟུར་བརྒྱུད་ཡོད་པ་བསྟན།

འདི་བས་དབུས་སུ་སྤྲུགས་གཞིར་གྱིས་མཁས་གྲགས་བྱུང་། རབ་ལྗེ་
 དུ་ཐེབས་ནས་བསེ་ཆང་གི་བཀའ་བཞིན་ཁ་བྱའི་ཁྲིར་བཞུགས་པས་ཁྲི་བ་རྟིང་
 བ་ཐོགས་ཟེར་བ་ལས་མཆན་དངོས་མ་རྟེན། གསུང་རྩོམ་སྟོན་མ་དགོན་སུན་
 ཚིགས་དགའ་ལྡན་སྤྲིང་གི་གནས་བསྟོན་དང་རྟེན་བཤད་བཅས་ཡོད།

མཆན། ཡ་བྱུང་ག་དབང་བཙུན་འབྱུས།
 འབྱུངས་ལྗེ། རྩ་བུ།
 འབྱུངས་ལོ། རབ་བྱུང་ལྷ་ ཅན་།
 འདས་ལོ། མི་གསལ།
 ཚིག་རྒྱ། དག་ལྷགས།
 ཟུར་བརྒྱུད་ཡོད་པ་བསྟན།

འདི་བ་དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཆེན་ང་ལྟ་བུ་དབང་མཆོག་ལྡན་གྱི་དག་

574 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

ཆན་ཡིན། ལྷ་ཀྱུ་དགོན་བཏབ། རྣམ་ཐར་ཞིབ་གསལ་མ་རྟེན་པས་སློབ་གཉེར་
གང་དུ་གནང་བ་དང་འབྲུངས་འདས་ལོ་ཆོགས་སོགས་མ་ངེས་ཀྱང་། བློ་ཆེན་
ངག་དབང་མཆོག་ལྷན་ཚུང་དུས་བྱ་བྱང་དུ་ཆོས་ཞུགས་གནང་ནས་རབ་དུ་
བྱུང་སའང་བྱ་བྱང་ཡིན་སྟབས། ཁོང་གི་དགེ་ཆན་འདི་བ་བྱ་བྱང་དུ་སློབ་
གཉེར་གནང་ནས་མཁས་པར་གྱུར་པ་ཞིག་ཡིན་པ་ཐག་བཅད་ཆོག་པ་ཡིན།

མཆན། ལྷ་རམས་པ་སློབ་བཟང་གིས་རབ།

འབྲུངས་ཡུལ། མཚོ་དྲ་བ།

འབྲུངས་ཡོ། རབ་བྱུང་༡༡ གང་།

འདས་ཡོ། རབ་བྱུང་༡༡ གང་།

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།

རྒྱུར་བཞེད་མདོར་བསྟུན།

འདི་བས་དབུས་སུ་ཐུགས་གཉེར་གྱིས་ལྷ་རམས་པ་ཐོན། རང་ཡུལ་
དུ་ཕྱོན་སྐབས་གདན་སར་ཨ་མདོ་ཡུང་བར་གསེར་གྱི་པ་བོང་ཞིག་ཆད་སང་
ཞེས་གྲགས། རང་ཡུལ་དུ་འདུལ་འདྲིན་ཤོ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་གདན་ས་ཐུན་
ཆོགས་དགའ་ལྷན་སྤིང་གསར་དུ་བཙུགས་ནས་ཆོས་ཀྱིས་བསྐྱུངས། ཕྱོན་དུས་
ཆེར་ཤིང་ལོ་མ་དམར་བོས་རི་ཡུང་ཁེབས་པ་གཟིགས་པས་གྲ་ས་དན་སྟེ་དབུ་
བདུམས་ནས་བཤུམ་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད།

མཆན། ཕྱོགས་བཞི་ཆོས་རྗེ་བསམ་གྲུབ།

འབྲུངས་ལྟལ། མགོ་ལོག་པར་བཞི།

འབྲུངས་ལོ། རབ་བྱུང་ལྷ་ནང་།

འདས་ལོ། མི་གསལ།

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལྷགས།

རྒྱུ་བརྗོད་ཡདོར་བསྐྱུས།

འདི་བ་པཎ་ཆེན་སྒོ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་གྱི་སྒོ་བ་མ་ཡིན། ལྷ་བ་ཆེན་པོས་
བཀའ་ཤོག་བསྐྱེལ་བེར་ཡང་བཀའ་ཤོག་གི་འབྲུ་དོན་མི་གསལ། གྲུབ་མཐའི་
ཆགས་སྣང་གིས་འཛམ་ཐང་ཆོས་རྗེ་ཀོར་རྒྱལ་བྱ་བས་མགོ་ལོག་དཔོན་ནག་
ཐར་བསྐྱེལ་ཏེ་ངག་དེད་བྱས་བས་ཐུགས་སྣང་མ་མཛད། ཕྱིས་ཁོས་བུ་མོ་སྤུལ་
ནས་བསྐྱེད་དགོས་ནན་བསྐྱེལ་བྱས་ཀྱང་དང་དུ་མ་སྤངས་པར་ཆོས་གོས་རྣམ་
གསུམ་མཐའ་བཞིན་འཕུར་ཏེ་རྩོད་དུ་ཕེབས། དེར་བྲག་དཀར་བཀྲ་ཤིས་
དགེ་འཕེལ་སྤིང་བཏབ་པར་བཤད་ཀྱང་འབྲུངས་འདས་ལོ་ཆོགས་མ་རྟེན།

མཆན། མེ་ར་པཎ་རི་ཏ་སྒོ་བཟང་སྦྱིན་པ།

འབྲུངས་ལྟལ། མཆོ་ལོ་མཁར།

འབྲུངས་ལོ། རབ་བྱུང་ལྷ་ནང་།

འདས་ལོ། རབ་བྱུང་ལྷ་ནང་།

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལྷགས།

རྒྱུ་བརྗོད་ཡདོར་བསྐྱུས།

འདི་བས་དབུས་སུ་གཞུང་ཆེན་ལ་སྒོ་བ་གཉེར་གྱིས་མཁས་པར་གྱུར།
ལྷ་བཟང་ལྷ་དཔལ་གྱི་སྤྲ་མཆོད་ཐུགས་ཚིས་ཆེ་ཤོས་དེ་ཡིན་ཟེར། གདུགས་

576 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁའ་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

ཡུ་དཔོན་བཏབ། ཅོ་ནེ་དཔོན་པོས་བཀྱར་ཏེ་སྤྱི་རི་བྲག་མགོ་ར་གཟིམ་ཁང་
 སུབས་ཏེ་ཡུན་རིང་བཞུགས། འདི་བ་དང་། ཀུན་མཁྱེན་གོང་མ། བྱ་དགེ་
 དཔོན་སློབ་སློ་གྲས་རྒྱ་མཚོ། སློབས་ལྷན་སྒྲགས་རམས་པ་བཅས་ཅོ་ནེ་དཔོན་
 པོ་དམག་ཐོར་མགོན་པོས་སྤྱན་དྲངས། དེས་ན་དམག་ཐོར་མགོན་པོ་ནི་རབ་
 བྱུང་བཅུ་གཅིག་པ་བཟད་ཁ་མའི་མེ་སྒྲག་སྟེ་སྤྱི་ལོ་༡༤༥༤ ལོར་སྐྱེས། མན་རྩའི་
 གོང་མ་ཁྲུང་ཞི་དགྲའ་ལོ་༥༥ སྟེ་སྤྱི་ལོ་༡༥༠༩ ལོར་རྒྱ་ནག་དུ་སོང་སྟེ་ཁྲུང་ཞི་
 དང་མཇུག། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་ན་སྤྱི་ལོ་༡༥༩༩ ལོར་འདས། དེས་
 ན་སེ་ར་པའ་རྒྱུ་བཟང་སྤྱན་པ་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པ་དང་བཅུ་གཉིས་
 པའི་ནང་འཆོ་བཞུགས་གནང་བ་ཤེས་སུ་བ།

མཚན།	ཆེ་སོས་དབའ་ལྷན་རྒྱ་མཚོ།
འབྲུངས་ལུང།	གདོང་ཁ།
འབྲུངས་ལོ།	རབ་བྱུང་༡༡ ནང་།
འདས་ལོ།	རབ་བྱུང་༡༩ ནང་།
ཆོས་རྒྱུད།	དགེ་ལུགས།
ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟན།	

འདི་བའི་འབྲུངས་འདས་ལོ་ཆོགས་སོགས་ནམ་ཐར་ཞིབ་གསལ་མ་
 རྟོན། རབ་བྱུང་༡༡ པའི་ས་བྱི་སྤྱི་ལོ་༡༤༤༩ ལོར་སྐྱུ་འབྱུང་གདན་ཁྲི་ཁྲི་རབས་
 བརྒྱད་པར་ཕེབས་ཤིང་། རབ་བྱུང་༡༡ པའི་ཚུ་འབྱུག་སྤྱི་ལོ་༡༤༥༩ ལོར་རྒྱལ་
 དབང་ལྷ་བ་སྐྱུ་འབྱུང་དུ་ཕེབས་སྐབས་འདི་བའི་སྤང་དུ་བཞུགས། གསུང་
 ཚོམ་སྐྱུ་འབྱུང་བཅའ་ཡིག་ཆེན་མོ་སོགས་ཡོད།

མཆན།	ཉང་རག་དབང་བསྟན་པའི་ཉི་མ།
འབྱུངས་ལྗེ།	འཛོ་རའི་ལོ་བ།
འབྱུངས་ལོ།	རབ་བྱུང་༡༡ ཟང་།
འདས་ལོ།	རབ་བྱུང་༡༣ ཟང་།
ཆོས་རྒྱུ།	དགེ་ལྷགས།
རྒྱུ་བརྒྱུད་མདོར་བསྟན།	

འདི་བ་ཉ་ཆང་གིས་སྒྲུས། ཁྱོང་ཆོག་ལ་སུན་ཏེ་བློས་སྐབས་ཀྱིས་རོང་
 བོ་དགོན་དུ་ཞུགས། དེ་ནས་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་སློ་མང་དུ་བྱགས་གཉེར་གྱིས་
 མཁས་པར་གྱུར། ཤར་སྐལ་ལྷན་རྒྱ་མཆོའི་དངོས་སློབ་ཡིན། ཁོང་གི་སློབ་
 མ་རྩ་ཆོད་རི་ཁྲོད་པ་དང་། ཅ་ཡུས་ཨ་ལགས་སྐུལ་སྐྱེ་ལོགས་མང་ཞིང་། འཕོ་
 ར་མཁས་མཆོག་གིས་གཟིམ་ཁང་སྟབ་སྟེ་འཕོ་ར་ཆོ་དགའི་མཆོད་གནས་
 མཛད། ཉང་ཆང་གཞིས་ཀར་ཉེན་བཉེན་པ་མང་དུ་བཞེངས་ཟེར་ཡང་
 འབྱུངས་འདས་ལོ་ཚིགས་མ་རྟེན།

མཆན།	ཉམ་མཆེར་སློ་བཟང་ནོ་རྟེ།
འབྱུངས་ལྗེ།	སྐུ་འབྱུང་ཉམ་མཆེར།
འབྱུངས་ལོ།	རབ་བྱུང་༡༡ ཟང་།
འདས་ལོ།	རབ་བྱུང་༡༣ ཟང་།
ཆོས་རྒྱུ།	དགེ་ལྷགས།

མཆན།	མདོ་བ་འདིགས་མེད་བསྟན་པའི་ཉི་མ།
འབྲུངས་ལུལ།	མ་འགྲམ་མདོ་བ།
འབྲུངས་ལོ།	རབ་བྱུང་༡༡ ཟང་།
འདས་ལོ།	རབ་བྱུང་༡༣ ཟང་།
ཆོས་རྒྱུ།	དགེ་ལུགས།
རྒྱུ་བ་རྫོད་མདོར་བསྟན།	

འདི་བས་དབུས་སུ་བྱགས་གཉེར་གྱིས་མཁས་པར་གྱུར། བཟ་ཤིས་
 ལྷན་པོའི་སྐགས་པ་སླ་མ་གནང་ཞིང་། པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེའི་བཀའ་ལྟར་ཏན་
 ལྷག་ལུང་དང་། མཆོད་རྟེན་ཐང་། ཏས་བྱང་དགོན་ཆེན་བཅས་ཀྱི་སླ་མ་
 མཛད། རག་རུང་ཡར་ལུང་དགོན་དང་། ལྷག་ལུང་དགོན་གཉིས་གསར་
 འདེབས་མཛད། དེ་ཅིན་དུ་མན་རུའི་གོང་མ་བདེ་རྒྱུད་རྒྱལ་པོའི་སྔ་བྲང་ནང་
 གི་ཆ་གན་སེའི་སླ་མ་མཛད་པར་བཤད། འབྲུངས་འདས་ལོ་ཚེགས་མ་རྟེན་
 གྱུང་། སྤྱི་ལོ་༡༣༠༡ ལོར་དགོན་ལུང་གི་ཁྲིར་བཞུགས་པའི་ཐོག་ནས་ཁོང་འཆོ་
 བཞུགས་ཀྱི་དུས་རབས་པ་ཤེས་བྱུང།

མཆན།	ཨ་ཟིས་བསྟན་པ་རྒྱ་མཆོ།
འབྲུངས་ལུལ།	སྟོང་ཆེ་བ་ཀྱུ།
འབྲུངས་ལོ།	རབ་བྱུང་༡༡ ཟང་།
འདས་ལོ།	རབ་བྱུང་༡༡ ཟང་།
ཆོས་རྒྱུ།	དགེ་ལུགས།

580 བདོ་སྐྱད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་ལྔ་གས་ཆེན།

རྒྱུ་འཕྱུག་མདོར་འབྱུང་།

འདི་བས་མདོ་དབུས་གཉིས་སུ་སྤྲུགས་གཉེར་གྱིས་མཁས་པར་གྱུར།
མདོ་སྐྱད་དུ་ཐེབས་ཏེ་ཀ་བ་རོན་མར་འགག་དུ་ཨ་ཐིས་དགོན་བསམ་གཏན་
མིང་ཕྱག་བཏབ། སྐུ་མེད་དུག་ཕྱོན། འབྲུངས་འདས་ལོ་ཆོགས་མ་རྟེན།

མཆན། རྒྱུ་འཕྱུག་མདོར་འབྱུངས་དམ་ཆོས།

འབྲུངས་ལྷུང་། རྒྱུ་འཕྱུག་མདོར་འབྱུངས་དམ་ཆོས།

འབྲུངས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༡ ནང་།

འདས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༣ ནང་།

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།

རྒྱུ་འཕྱུག་མདོར་འབྱུངས་།

འདི་བས་དབུས་སུ་སྤྲུགས་གཉེར་གྱིས་མཁས་པར་གྱུར་ཅིང་། རྒྱུ་
སྐྱད་མཁན་པོར་ཐེབས་འདུག་ཀྱང་ནམ་ཐར་ཞིབ་གསལ་མ་རྟེན།

མཆན། ད་ལྟ་བུ་རིན་ཆེན་ཆོས་བཟང་།

འབྲུངས་ལྷུང་། གསེར་མོ་མདོ།

འབྲུངས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༡ ནང་།

འདས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༣ ནང་།

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།

རྒྱུ་འཕྱུག་མདོར་འབྱུངས་།

འདི་བ་ཀུན་མཁྱེན་གོང་མའི་དངོས་སྒོ་བ་ཡིན། བཟ་གིས་འབྱིལ་དུ་
མདོ་སྐྱེས་ཡོངས་རྫོགས་ལ་སྦྱངས་ཤིང་། ཐོར་གོད་རྒྱ་སྐྱོད་མའི་ཡང་
དང་བོ་ཡིན། དེར་འབྱུངས་སོགས་བཀའ་འབྱུང་པོད་མང་བོའི་ལུང་གནང་།
འབྲེལ་རྒྱུ་དང་བོའི་མགོ་འབྱུངས་ཙམ་ལྟུང་ན་རྗེས་མ་སྐྱེས་སོག་ནས་ཤར་
ཤར་གསུང་ཐུབ། འབྲུངས་འདས་ལོ་ཆོགས་མི་གསལ་ཡང་ཀུན་མཁྱེན་གོང་
མ་རབ་བྱུང་བརྒྱ་གཅིག་པའི་ས་སྤྱོད་སྤྱི་ལོ་༡༧༤༡ ལོར་འབྲུངས་ཤིང་། རབ་
བྱུང་བརྒྱ་གཅིག་པའི་རྒྱ་སྐྱོད་སྤྱི་ལོ་༡༧༤༡ ལོར་འདས་པའི་སོག་ནས་བསམ་
ཆོ། འདི་བ་བརྒྱ་གཅིག་པ་དང་བརྒྱ་གཅིག་པའི་ནང་བྱོན་པ་ཤེས་ཐུབ།

མཆན།	ཡེ་ཤེས་བྱ་མཆོ།
འབྲུངས་ལྟུང་།	གཙུག་ཆའི་ནང་སྟོད་པ།
འབྲུངས་ལོ།	རབ་བྱུང་༡༡ ནང་།
འདས་ལོ།	རབ་བྱུང་༡༣ ལོ།
ཆོས་བྱུང་།	དགེ་ལུགས།
ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྡུས།	

འདི་བའི་མཆན་གཞན་ངག་དབང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱང་ཟེར། ཁྱི་ངག་
དབང་མཆོག་ལྷན་གྱི་ཁྲ་བོ་ཡིན། སྤྱི་ལོ་༡༧༤༧ ལོར་བྱ་བྱུང་གི་ཁྱི་ངག་བཞུགས།
འབྲུངས་འདས་ལོ་ཆོགས་གསལ་བའི་ཡིག་ཆ་མ་རག་ཀྱང་། ཁྱི་ངག་དབང་
མཆོག་ལྷན་པ་ནི། རབ་བྱུང་བརྒྱ་གཅིག་པའི་མེ་སྐྱེས་སྤྱི་ལོ་༡༧༥༧ ལོར་འབྲུངས་
པ་ལས། འདི་བ་དེའི་སྟོན་ལ་འབྲུངས་པ་ཤེས་ཐུབ།

582 བདོ་སྤྱད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་ཤུགས་ཆེན།

མཆན།	ཡང་སྟེང་སྒོ་བཟང་ཆོས་འཕེལ།
འབྲུངས་ལུལ།	ཙོ་ནེ།
འབྲུངས་ལོ།	རབ་བྱུང་༡༡ ནང་།
འདས་ལོ།	རབ་བྱུང་༡༣ ལྷོད།
ཆོས་རྒྱུད།	དགེ་ལུགས།
རྒྱུ་རྩ་བའི་མདོར་བསྟུན།	

འདི་བའི་མཆན་གཞན་ལ་ཤར་ཅི་སྒོ་བཟང་ཆོས་འཕེལ་དང་སྟོ་འཕོར་
 སྒོ་བཟང་ཆོས་འཕེལ་ཡང་བེད། བདོ་དབུས་གཉིས་སུ་བྱགས་གཉིར་གྱིས་
 མཁས་པར་གྱུར། བང་འ་རིས་མཐོ་མིང་དཔོན་གྱི་མཁན་པོ་གནང་སྟེ་ལ་
 དྲགས་རྒྱལ་བོ་སོགས་སྟོད་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱལ་ཕྱན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཙུག་གི་ཅོད་
 པན་དུ་གྱུར། རབ་བྱུང་༡༣ པའི་ལྷགས་ལུག་སྤྱི་ལོ་༡༦༧༡ ལོར་རྒྱུད་སྟོད་མཁན་
 ཁྱིམ་ཕེབས། དེ་ནས་ཤར་ཅི་ཆོས་རྗེ་དང་། སྤྱི་ལོ་༡༦༧༧ ལོར་དགའ་ལྷན་
 གསེར་ཁྱི་ཁྱི་རབས་ཞེ་བདུན་པར་བཞུགས་ཏེ་ཁྱི་ལོ་གསུམ་ལ་བསྐྱུངས།
 འབྲུངས་འདས་ལོ་ཆོགས་གསལ་བའི་ཡིག་ཆ་མི་སྣ་དང་།

མཆན།	རྒྱ་ཆོང་སྒོ་བཟང་རྒྱལ་མཆན།
འབྲུངས་ལུལ།	ཁ་གཏེ་རྒྱ་ཆ་མ་ཡོན།
འབྲུངས་ལོ།	རབ་བྱུང་༡༡ ནང་།
འདས་ལོ།	རབ་བྱུང་༡༣ ནང་།
ཆོས་རྒྱུད།	དགེ་ལུགས།

ཟུར་བརྗོད་ཨདྲོར་བསྐྱུས།

འདི་བས་དབྱས་སུ་སློབ་གཉེར་གནང་སྟེ་མཁས་པར་གྱུར། མིན་མིང་གཉེར་སྟོན་མདུན་ནས་རིག་གནས་དང་། འཁོར་བ་དབྱིངས་སློལ་མོགས་བཀའ་ཚིག་དུ་མ་གསན། ཁ་གྲུའི་སྐར་དུ་མཚན་ཉིད་བཅུགས་པ་དང་། ཐུ་མེད་ལྷ་བཅུན་གྱིས་སྦྱིན་བདག་བྱས་ཏེ་འཁོར་བ་དབྱིངས་སློལ་ཚོགས་འདོན་དུ་བཅུགས། ཀུན་མཁྱེན་གོང་མའི་དངོས་སློབ་ཡིན། འབྲུངས་འདས་ལོ་ཚིགས་མ་དེས་ཀྱང་། ཀུན་མཁྱེན་གོང་མ་ནི་རབ་བྱུང་༡༡ ས་བྱི་སྟེ་ལོ་༡༥༩༩ ལོར་འབྲུངས་ཤིང་། རབ་བྱུང་༡༣ རྩ་ལྷག་སྟེ་ལོ་༡༧༣༣ ལོར་འདས་སྐབས། འདི་བ་རབ་བྱུང་༡༡ པ་དང་༡༣ པའི་ནང་འཆོ་བཞུགས་གནང་བ་ཞིག་ཡིན་འདུག

མཚན།

བསོད་ནམས་ཉི་མ།

འབྲུངས་ལུལ།

ཙ་ལུས།

འབྲུངས་ལོ།

རབ་བྱུང་༡༡ རྩ་།

འདས་ལོ།

རབ་བྱུང་༡༣ རྩ་།

ཚིག་རྒྱུ།

དགེ་ལུགས།

ཟུར་བརྗོད་ཨདྲོར་བསྐྱུས།

འདི་བ་རང་ལོ་བཅུ་བདུན་སྟེང་དབྱས་སུ་སོང་སྟེ་མདོ་སྐྱེལ་ལ་སྦྱངས། ཐུ་མོ་ཙ་ལུས་མཚོག་ལྷན་གྱིས་དཔོན་པ་བཏབ་སྟེ་ལེན་པར་དབྱས་སུ་ལན་གཉིས་སོང་ཡང་མ་ཕེབས། རྗེས་སུ་ཀུན་མཁྱེན་གོང་མ་དང་མཉམ་དུ་རང་ལུལ་ལ་བྱོན། དཔོན་པ་མ་བསྐྱུངས་པར་བྱུག་ཤར་རི་ཁྲོད་བཟུང་སྟེ་བྱ་བཏང་མཛད། བཟུ་ཤིས་འབྲིལ་བཏབ་སྐབས་དེར་ཀུན་མཁྱེན་མཚོག་

584 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་བྲགས་ཆེན།

མངལ་སྐབས་ཞུ་ཆུང་གནང་སྟེ་ཆོགས་སུ་འགོ་དགོས་གསུངས་ཀྱང་ཆེ་གམ་
 ཕྱིར་ཕུལ་ནས་གནང་བ་ཞུས། ཞུ་རྟེན་འབྲེལ་གྱིས་ཐུངས། ཕུ་ཐོར་ངས་ཁྱོད་
 ལ་པན་མ་ཐོགས་རྗེས་སུ་སེམས་ལ་འཇིག་གསུངས་པ་ལྟར་ཉིད་ཀྱི་སྒྲུལ་སྒྲུས་
 ཅ་ཡུས་དགོན་བརྒྱུངས་པར་བཤད།

མཆན།	སྒྲགས་འཆང་མངས་རྒྱས་རྒྱ་མཆོ།
འབྲུངས་ལྟལ།	རེབ་གོང་།
འབྲུངས་ལོ།	རབ་བྱུང་༡༡ ནང་།
འདས་ལོ།	རབ་བྱུང་༡༣ ནང་།
ཆོས་རྒྱུ།	གསར་རྟེན་རིས་མེད།
རྒྱུར་བརྗོད་མདོར་བཅུས།	

འདི་བས་ས་དགེ་རྟེན་གསུམ་རིས་མེད་ཀྱིས་ཐུགས་གཉེར་མང་ད་
 ཅིང་། ཏཱ་མ་གྲིན་གྱི་ནལ་འབྱོར་བ་ནུས་ལྡན་དུ་བྲགས། གསུང་ཚུལ་ཡི་དམ་
 ཀྱི་བསྟེན་ཡིག་སོགས་ཆོས་ཆོད་དུ་མ་དང་། བྱ་རུ་བསྐྱེད་ལ་བསྟེན་པའི་སྒྲ་མའི་
 ནལ་འབྱོར་དངོས་བྱུང་རྒྱ་མཆོའི་སྒོ་འབྲེད་སོགས་མང་ཟེར། སྒྱ་སྒྲེ་མཁར་གོང་
 དགེ་འདུན་བསྟན་པ་རབ་རྒྱས་ཡིན།

མཆན།	རྒྱལ་ཆེན་ལྷོ་བཟང་ཆོས་བྲགས།
འབྲུངས་ལྟལ།	རོང་ལོ་ལྷོ་ལྷོ་ཆོས།
འབྲུངས་ལོ།	རབ་བྱུང་༡༡ ནང་།

འདས་ཡོ། རབ་བྱུང་༡༣ ཅད།

ཚམས་རྒྱུ། ཉག་ལྷགས།

རྒྱུར་བརྒྱུད་མདོར་བསྟུས།

འདི་བས་མདོ་དབྱས་གཉིས་སུ་བྱགས་གཉིར་གྱིས་མཁས་པར་གྱུར།
 ཤར་སྐལ་ལྡན་རྒྱ་མཚོའི་སྐྱེ་ཆབ་གནང་སྟེ་རོང་བོའི་འཆད་ཉན་བསྐྱེདས་པས་
 རྒྱལ་ཆབ་ཐོགས། འབྲུངས་འདས་ལོ་ཚིགས་མི་གསལ་ཡང་། ཤར་སྐལ་ལྡན་
 པའི་དངོས་སྟོབ་ཡིན་སྟབས། ཤར་སྐལ་ལྡན་རྒྱ་མཚོ་ནི་རབ་བྱུང་༡༠ པའི་
 མེ་ལྷག་སྟེ་ལོ་༡༤༠༧ ལོར་འབྲུངས་ཤིང་། རབ་བྱུང་༡༡ པའི་མེ་སྟེ་ལོ་༡༤༡༧
 ལོར་འདས་པའི་ཐོག་ནས། འདི་བ་འཆོ་བཞུགས་གནང་བའི་དུས་རབས་པ་
 དེས་ཐུབ།

མཚན། བསམ་སྒོ་སྒོམ་པ་རིན་ཆེན་བསྟན་འཛིན།

འབྲུངས་ལྷལ། ཀ་མདོ།

འབྲུངས་ཡོ། རབ་བྱུང་༡༡ རྒྱ།

འདས་ཡོ། རབ་བྱུང་༡༣ ཅད།

ཚམས་རྒྱུ། ཉག་ལྷགས།

རྒྱུར་བརྒྱུད་མདོར་བསྟུས།

འདི་བ་ཀུན་མཁྱེན་གོང་མའི་བྱང་ཡིག་མན་ངག་འཛིན་པའི་སྲས་ཀྱི་
 ཐུ་བོ་ཡིན། གསུང་ཚམས་སྟངས་རྒྱུད་པའི་མན་ངག་གསུམ་གྱི་མཁར་ཐབས་སྟོར་
 ལ་དོགས་གཙོད་མཛད་པའི་ཡིག་ཡོད། འདི་བ་མདོ་སྟགས་རིག་གནས་དང་
 བཅས་པར་མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་འདུག འབྲུངས་འདས་ལོ་ཚིགས་

586 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

གསལ་བའི་ཡིག་ཆ་མ་རྟེན་ཀྱང་། ཀུན་མཁྱེན་གོང་མ་རབ་བྱུང་བརྒྱ་གཅིག་
 པའི་ས་བྱི་སྤྱི་ལོ་༡༦༩༩ ལོར་འབྲུངས་ཤིང་། རབ་བྱུང་བརྒྱ་གསུམ་པའི་ཆུ་ལྷག་
 སྤྱི་ལོ་༡༧༣༣ ལོར་འདས་པ་ཡིན་སྟབས། ཁོང་གི་དྲུང་ཡིག་འདི་བ་རབ་བྱུང་
 བརྒྱ་གཅིག་པ་དང་བརྒྱ་གཉིས་པའི་ནང་འཆོ་བཞུགས་གནང་བ་ཤེས་ཐུབ།

མཆན།	རག་དབང་ཕུན་ཚོགས་ལྷན་གྲུབ།
འབྲུངས་ལུང།	ཀ་རིང་ཚོ་ལྷ་ཁྱི་ཁོངས།
འབྲུངས་ལོ།	རབ་བྱུང་༡༡ ནང་།
འདས་ལོ།	རབ་བྱུང་༡༣ ནང་ཡིན་ནམ་སྟམ།
ཆོས་རྒྱུད།	དགེ་ལུགས།
རྒྱུ་རྩལ་ལྟར་མདོར་བསྟུན།	

འདི་བ་ཤར་ཀ་རིང་དཀའ་བརྒྱ་བའི་སྤྱུལ་སྤྱོད་ཡིན། བཟ་ཤིས་ལྷན་པོ་
 དང་འབྲས་སྤངས་སུ་སྤྱགས་གཉེར་མང་ད། གཞུང་གིས་མཁན་ཆས་སོགས་
 གནང་སྟེ་མཆན་ཚོགས་མཁན་པོར་བསྐྱོས། སྔ་ཆང་དགོན་གྱི་ཁྲིར་བཞུགས།
 དེར་སྤྱན་ཚོགས་ཀུན་འབྱུང་ཞེས་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་བཞི་བཅེགས་
 བཞེངས། གསུང་ཚོམ་གསེར་གདུང་དཀར་ཆག་འཆི་མེད་པང་འགྲོའི་སྟན་
 འཁྱར་སོགས་ཡོད། འདི་བའི་འབྲུངས་འདས་ལོ་ཆོགས་མ་རྟེན་ཀྱང་། སྤྱི་གོང་
 མ་ཤར་ཀ་རིང་དཀའ་བརྒྱ་བས་རབ་བྱུང་བརྒྱ་བའི་བཟང་བྱ་ང་བརྒྱད་པ་ཤིང་
 བྱི་སྤྱི་ལོ་༡༦༩༩ ལོར་སྔ་ཆང་བཏབ་པར་དགོན་ལུང་དཀར་ཆག་ཏུ་བཤད་པ་
 ལྟར་ན། འདི་བ་འཆོ་བཞུགས་གནང་དུས་རགས་པ་ཤེས་ཐུབ།

མཆན། བོད་རྒྱལ་ཁགས་པ།
 འབྱུངས་ལུལ། ལུ་གི་བྲག
 འབྱུངས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༡ ཟླ།
 འདས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༣ ཟླ།
 ཆོས་རྒྱ། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྡུས།

འདི་བ་ལྷང་རྒྱ་གོང་མའི་དངོས་སྟོབ་སྟོན་རམས་པ་བསྟན་འཛིན་
 ཁགས་པ་དང་གཅིག་ཡིན་སྟེ་མཁོ་མདོ་སྟངས་ཆོས་འབྱུང་དུ་བཤད་ཀྱང་ལོ་
 རྒྱུ་གཞན་མ་རྟེན། ལུ་ཤུ་བྲག་དུ་རི་ཁྲོད་ཅིག་བཏབ། འདིའི་ལྷང་རྒྱ་གོང་
 མཁོས་པ་རྒྱ་ཐེང་དང་པོ་ལ་བཤད་པ་ཡིན་ན། ཁོང་རབ་བྱུང་༡༡ པའི་ལྷགས་
 ཉ་སྟེ་ལོ་༡༤༩༠ ལོར་དམོན་ལུང་གི་ཁྲིར་བཞུགས་ཤིང་། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་
 པའི་ལྷགས་སྟེ་ལོ་༡༤༩༡ ལོར་འདས་པ་ཡིན་སྟབས། བོད་རྒྱལ་བ་དུས་
 རབས་བཅུ་གཅིག་པ་དང་བཅུ་གཉིས་པར་འཆོ་བཞུགས་གནང་བ་ཤེས་ཐུབ།

མཆན། ཉ་གཞོན་སྟོ་བཟང་ཆོས་དབྱིངས།
 འབྱུངས་ལུལ། བ་ཡན་ཁོང་མོའི་རྒྱ་བ།
 འབྱུངས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༡ ཟླ།
 འདས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༣ ཟླ།
 ཆོས་རྒྱ། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྡུས།

588 བདོ་སྐྱད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

འདི་བས་མདོ་དབུས་གནིས་སུ་ཐུགས་གཉེར་གནང་སྟེ་མཁས་པར་
གྱུར། ཐོག་མར་བཅས་སྐབས་མེད་པུས་བདུམས་པ་དབུ་ཐད་དུ་འབྱར་ཅན་
ཞིག་ཡིན་པ་དང་། རྒྱུ་དུས་གྲུབ་ཆེན་ཞིག་པོ་དུར་ཐུབ་ཀྱི་སྐྱེ་བ་དན་ཟེར།
ཨ་ལགས་ཆེ་ཏན་ཆང་གི་བྱ་བྱུང་གདན་རབས་སུ། བདོ་སྐྱད་ཆོས་འབྱུང་དུ་
རྟ་གདོང་ཞེས་པ་མ་དག་པར་གསུངས་ཀྱང་སྐྱབ་བྱེད་བཀོད་མེད་པས་རང་
སོར་བཞག འདི་བས་རབ་བྱུང་བཅུ་གནིས་པའི་ཐོག་མ་མེ་ཡོས་སྐྱི་ལོ་༡༤༥༡
ལོར་མཛད་པ་ཆོས་རྗེ་དོན་རིན་པའི་རྣམ་ཐར་བསྟུས་པ་དང་། མཁན་རྒྱུད་
རྣམ་ཐར་སོགས་པོད་གཅིག་ཡོད་པར་བཤད།

མཆོན།	གདོང་གཞུག་འག་དབང་ཆོས་གྲགས།
འབྲུངས་ལྷུང།	བ་ཡན་རོང་བོ་ལོན་འདྲེ།
འབྲུངས་ལོ།	རབ་བྱུང་༡༡ ཅད།
འདས་ལོ།	རབ་བྱུང་༡༣ ཅད།
ཆོས་རྒྱུད།	དགེ་ལུགས།
བྱུང་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།	

འདི་བས་བྱ་བྱུང་དང་དབུས་སེར་བྱེས་གནིས་སུ་ཐུགས་གཉེར་གྱིས་
མཁས་པར་གྱུར། ལྷ་ལྷན་སློན་ལམ་ཆེན་མོའི་གྲ་སྐོར་དམ་བཅའ་མཛད། ཕྱིར་
བདོ་སྐྱད་དུ་བྱོན་ཏེ་རབ་བྱུང་༡༣ པའི་ལྷགས་སྐང་སྐྱི་ལོ་༡༥༡༡ ལོར་བྱ་བྱུང་
མཁན་རབས་སོ་གནིས་པར་བཞགས། གདན་ས་ལོ་ལྷའི་རིང་ལ་བསྐྱུངས། ཁྱི་
བྱུང་ནས་མཆོར་མོ་ཆེའི་རི་ཁྲོད་དུ་སྐྱབ་པ་ཉམས་ལེན་གྱིས་ཆེ་མཇུག་བསྐྱུལ།
གསུང་རྩོམ་ཆེས་གཞིགས་སྟོན་དང་། སྐྱི་སོའི་དེབ་ཡིག སྐྱེས་རིའི་བསང་

ཡིག་སོགས་ཡོད། འབྲུངས་འདས་ལོ་ཚིགས་གསལ་བའི་ཡིག་ཆ་མ་རྟེན།

མཆན།	ཨ་ཁྱུང་དག་དབང་མཁྱེན་རབ།
འབྲུངས་ལྟལ།	གནམ་ལྷ་འི་བྱོགས་ཡིན་ནམ་སྟམ།
འབྲུངས་ལོ།	རབ་བྱུང་༡༡ ཟང་།
འདས་ལོ།	རབ་བྱུང་༡༣ ཟང་།
ཆོས་རྒྱུ།	དགེ་ལྷགས།
ཟུར་བརྗོད་ཨདྲོར་བསྟུས།	

འདི་བ་རྒྱུང་དུས་ཨ་ཁྱུང་བྱུང་རམས་པ་མཁས་མཆོག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱུལ་
སྐྱར་ཐག་བཅད་དེ་རྩ་མོན་ནམ་མེད་དང་། རྱུང་ཡིག་སློ་རྒྱམ་སོགས་བསྟེན་
ནས་མདོ་སྟགས་རིག་གནས་དང་བཅས་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས། སྤྱི་ལོ་༡༡༧༧
ལོར་མཆོམས་སྦྱོར་ལྷ་བའི་འབྲེལ་བ་དང་། གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་གྱི་རྣམ་
གཞག་སྤྱི་ལོ་༡༡༩༩ ལོར་སྟན་ངག་དོན་རྒྱན་སོ་ལྷའི་དཔེར་བརྗོད་མཛད་
པ་སོགས་བཅམས་ཆོས་པོད་གཅིག་ཡོད། ཀུན་མཁྱེན་གོང་མ་མདོ་སྦྱང་དུ་
བྱོན་སྐབས་བསེ་བྲི་ཆན་དང་འདི་བས་གཞུང་ཆེན་བཞོ་སྤེང་གནང་བར་ཀུན་
མཁྱེན་བྱགས་མཉེས་པ་རྣམ་ཐར་དུ་གསལ།

མཆན།	ལྷ་རམས་པ་དགོན་མཆོག་འབྲིན་ལས་རྒྱ་མཆོ།
འབྲུངས་ལྟལ།	རེབ་གོང་སྐུ་སར།

590 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

འབྲུངས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༡ ནང་།

འདས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༣ ནང་།

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུན།

འདི་བ་སྒོ་དམར་ལྷ་རམས་པའི་སྤྱི་རྒྱུད་ཡིན། དབུས་སུ་ཅོ་ནེ་བ་ཁྱི་
 ཆེན་འཇམ་དབྱངས་ཚུལ་སྤྲིམས་དར་རྒྱས་སོགས་བསྟེན་ནས་ལོ་ངོ་བཞི་
 བར་འགྲུང་ཆེན་ལ་མཁས་པར་སྤྱངས་པས་ལྷ་རམས་དང་པོ་ཐོན། ཕྱིར་
 མདོ་སྨད་དུ་ཕེབས་ཏེ་ལ་མོ་བདེ་ཆེན་དང་རོང་པོ་དགོན་ཆེན་དུ་ནཱ་འགྲེལ་
 གྱི་སྤྱིད་མང་དུ་མཛད། རོང་པོའི་སྤྱི་རབས་སོ་བརྒྱད་པར་ཕེབས། དགྲུང་
 ལོ་ངོ་ལྔ་བརྒྱུགས་ཟེར་བ་ཅེས་ལས། ནཱ་ཐར་ཞིབ་གསལ་མ་རྟེན་པས་
 འབྲུངས་འདས་མ་ངེས། འོན་ཀྱང་སྤྱི་ཆེན་འཇམ་དབྱངས་ཚུལ་སྤྲིམས་དར་
 རྒྱས་པ་ནི་རབ་བྱུང་༡༡ ལུ་སྤྱི་ལོ་༡༥༩༣ ལོར་འབྲུངས་ཤིང་། རབ་བྱུང་
 བར་གཅིག་པའི་ཤིང་སྤྱི་ལོ་༡༥༩༥ ལོར་སྤྱི་བཤོལ་བ་བཅས་ཀྱི་སྤྱིང་ནས་
 བསམ་ཆོ། འདི་བ་རབ་བྱུང་བར་གཅིག་པ་དང་བར་གཅིག་པའི་ནང་འཆོ་
 བཞུགས་གནང་བ་ཤེས་ཐུབ།

མཆན། མེ་ཀན་དཀའ་བརྒྱ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཆོ།

འབྲུངས་ལུལ། ལྷ་སྒོ་དར་རྗོད།

འབྲུངས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༡ ནང་།

འདས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༣ ནང་།

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།

ཟུར་བརྗོད་ཨདྲོར་བསྐྱུས།

འདི་བས་དབུས་སུ་ཐུགས་གཉེར་གྱིས་དཀའ་བཅུ་ཐོན། མོག་སྐད་
ལ་བཟང་བས་ལྷ་བ་ཆེན་པོས་ལོ་རྒྱུ་བར་བསྐྱོས་ཏེ་མེད་ཀྱི་ཆོ་ལོ་བསྐྱེད་པར་
བཤད་ཀྱང་འབྲུངས་འདས་ལོ་ཚིགས་མ་རྟེན། གོང་ས་ལྷ་བ་ཆེན་པོ་རབ་བྱུང་
བཅུ་བའི་མེ་སྐྱེལ་སྐྱེ་ལོ་༡༤༡༧ ལོར་འབྲུངས་གིང་། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་
བཟང་བྱང་དྲུག་པ་རྒྱ་ཁྱི་སྐྱེ་ལོ་༡༤༤༩ ལོར་འདས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཐོག་ནས་
འདི་བ་འཆོ་བཞུགས་གྱིས་རགས་པ་ངེས་ཐུབ་པ་ཡིན།

མཆན།

ཐེ་མོ་རམས་འབྲུགས་བ་དཔལ་ལྷན་མེ་རྟེ།

འབྲུངས་ལྟུང་།

ཐེ་མོ།

འབྲུངས་ལོ།

རབ་བྱུང་༡༡ ཟླ་ཙམ།

འདས་ལོ།

རབ་བྱུང་༡༣ ཟླ།

ཆོས་རྒྱུ།

དགེ་ལྷན།

ཟུར་བརྗོད་ཨདྲོར་བསྐྱུས།

འདི་བས་དབུས་སུ་ཐུགས་གཉེར་གྱིས་དཀའ་རམས་པ་ཐོན། མཛོད་
དགེ་སྐར་རྟེང་འདེབས་སྐབས་ཀྱན་མཁུན་མཆོག་ལ་ཞུ་སྐྱེལ་གནང་མཁན་
མཛོད་དགེ་དཀའ་རམས་བརྒྱུད་ཟེར་བའི་གས་ཡིན། ཁ་ཆང་རི་ཁྲོད་དུ་སྐྱེབ་
པ་མཛད། འབྲུངས་འདས་ལོ་ཚིགས་གསལ་བའི་ཡིག་ཆ་མ་རྟེན་ཀྱང་། འདི་
བའི་སྐྱེལ་དང་གསུམ་པ་ཐེ་མོ་སྐྱོ་བཟང་བསྐྱེད་འཛིན་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་
རྒྱ་ལོས་སྐྱེ་ལོ་༡༧༤༩ འབྲུངས་པའི་ཐོག་ནས་དེའི་གོང་མ་དགྲུང་གངས་༤༠
ཙམ་ལ་བཞུགས་པར་ཆ་འཛོག་བྱས་ཆོ། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་རྒྱ་མག་

592 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

སྤྱི་ལོ་༡༧༩༩ ཅམ་ལ་ཁེལ་སྐབས། སྤྱི་ཁྱེད་དང་པོ་དཔལ་ལྷན་མེད་གེ་རབ་
བྱང་བརྩ་གཅིག་པའི་ནང་འཁྲུངས་ཤིང་། རབ་བྱང་༡༩ པའི་སྨད་ཅམ་ལ་
འདས་པར་ཆོད་དཔག་བྱེད་ཆོག་པ་ཡིན།

མཆན། འབེ་ཤེས་རབ་མཆོག་ལྟན།

འཁྲུངས་ལུང། རྟོར་གཙང་ཆེ།ཁ།

འཁྲུངས་ལོ། རབ་བྱང་༡༡ ནང་།

འདས་ལོ། རབ་བྱང་༡༩ ལྟོ།

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།

འདི་བས་དབུས་སུ་ཐུགས་གཉེར་གྱིས་གདན་སའི་དགེ་བཤེས་ཚུད་
ཟླ་བལ་བ་ཡིན་ཞིང་། ཤར་ཀ་རིང་དཀའ་བརྩས་འཆད་ནང་། བཅད་ནང་།
ཚམ་ནང་ཞེས་པའི་སྒོ་ཡིག་རྒྱུར་ཏེ་ཐུགས་སྦྱོབས་ངོམ་པ་འདི་བས་ཆར་བཅད།
རོང་ཐོའི་ཟླ་མ་དམར་དམར་གྱི་སྒྲེབ་ར་བཤད་མཁན་ཡང་ཡོད་ཟེར། ཡབ་
གདན་འདེན་དུ་ཡོང་བ་ལ་གསེར་སྲང་གང་ཡོད་པ་ས་སྒྲུབ་དག་ཆེན་ལ་
འབུལ་བརྩག་ཁོང་གིས་ཞལ་གནང་བ་ཆོས་སྒྲོང་དུ་བསྐྱེན་ནས། གཙོས་དགོན་
དགེ་ལྷན་ཆོས་སྤྱིང་བཏབ། (འདི་བས་མཁན་ལ་བཤད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་
བྱང་བ་འདྲ།)ཤར་སྐལ་ལྷན་པ་རབ་བྱང་བརྩ་བའི་མེ་ལུག་སྤྱི་ལོ་༡༩༠༧ ལ་
འཁྲུངས་(བསྐྱེད་ཆེས་ཀུན་བདུས་སུ་རབ་བྱང་བརྩ་བའི་ས་སྤྱི་ལོ་༡༩༠༩
ལ་འཁྲུངས་ཟེར)ཤིང་། རབ་བྱང་བརྩ་གཅིག་པའི་མེ་སྤྱི་ལོ་༡༩༣༧ ལོར་

འདས་པ་ཡིན་སྟབས། འདི་བ་རགས་ཅིས་ཀྱིས་རབ་བྱུང་བརྒྱ་གཅིག་པ་དང་།
བརྒྱ་གཉིས་པའི་སྟོང་ཙམ་ལ་འཆོ་བཞུགས་གནང་བ་ཤེས་ཐུབ། བདེ་སྐྱབས་ཆོས་
འབྱུང་དུ་འདི་བ་འབྱུངས་ཡུལ་ཞན་གྱི་ཆ་ཁར་གསུངས་པ་ཡུལ་ལུང་ལ་རྒྱས་
མངའ་མེད་པས་ལན་པ་ཡིན། སྐྱེའང་ཕྱི་མ་ནམས་ཆོས་རྗེ་དུ་བཞུགས།

མཆོད། རྒྱ་བ་དཔལ་ལྷན་གྱི་མཆོད།

འབྲུངས་ཕྱུལ། རྒྱ་བ།

འབྲུངས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༡ ནང་།

འདས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༩ ཅད།

ཚོས་ཐུང་། དགེ་ལྷན་ས།

ལྷན་པ་ཀླུ་མ་ལྷན་པ་ལྷན་པ།

འདི་བའི་ཚམས་ཐར་མ་རྟེན་པས་འབྲུངས་འདས་ལོ་ཚིགས་སོགས་ཤེས་
མི་ཐུབ་ཀྱང་། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་བཟང་བྱ་བཞི་བ་ལྷགས་ཏེ་སྤེལ་
༡༦༩༠ ལོར་དཔོན་ལྷང་གི་ཁྱིམ་བཞུགས་ཤིང་། དམ་པ་གོང་མ་འགའ་ཅེའི་
ཚམས་ཐར་དུ་འདི་བར་སྡེ་སྡོད་འཛིན་པ་ཆེན་པོ་དཔལ་ལྷན་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་
བསྐྱེད་པ་ཆེ་ཟེར་བས་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་འདུག

མཆན། རྒྱ་རྒྱུ་ལ་བྲིས་ས་ཡིན་ཏེ།

འབྲུངས་ལྷུང། ཟླ་རོང་མོང་སྤུམ།

འབྲུངས་ཡོ། རབ་བྱུང་༡༡ ཅད།

594 བདོ་སྐྱད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན་།

འདས་ལོ། རབ་བྱེད་ལྷན་ནང་།

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལྷན་ས།

ལྷན་པ་ཀླུ་མ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་།

འདི་བ་སྒྲུབ་དུ་སོང་ནས་མཉམ་དུ་འཁོར་མ་ཆུང་ལུང་གིས་ཨ་ཆི་ཐུ་
མེམ་མ་ཆོས་རྗེའི་ཆོ་ལོ་བསྐྱུལ། ལུང་སྒྱུ་རོལ་རྩོམ་གྱི་བཀའ་བཞིན་རབ་བྱུང་
བརྒྱ་གཉིས་པའི་ཤིང་བྱི་ཁྱིའི་ལོ་༡༦༧༩ ལོར་རང་ལུང་དུ་ཨོང་སུམ་དཔོན་བཏབ།
ཕྱིས་ཆུང་ལུང་གི་ལོ་སྤུ་བ་སྒྱུ་ལོ་༡༧༧༠ ལོར་དཔོན་འདིའི་ཁྱི་བ་རིམ་ཁྱོན་
ལ་གི་ཤིང་བཀའ་ཤོག་ཐོབ་ཐེར། རྩོད་རིམ་ཁྱོད་བཤད་སྐབས་དར་རྒྱས་སྤང་བེར་
བའང་འདི་བས་བཏབ་པར་སྒྲུལ། འབྲུངས་འདས་ལོ་ཆིགས་མ་རྟེན་གྱང་།

མཆོག། མཁུ་ལོ་ལྷོ་བཟང་དམ་ཆོས།

འབྲུངས་ལྟལ། རྒྱལ་རྒྱུ།

འབྲུངས་ལོ། རབ་བྱུང་ཉ་༡ ཅང་།

འདས་ལོ། རབ་བྱུང་ཉ་༩ ཅང་།

ཚུལ་ལྟར། དགོ་ལྷན་ལ།

ལྷན་པ་ཞེས་པ་ལྟར་ལྷན་པ་ལྟར་།

འདི་བས་དབྱུག་སྤྱུ་བྱགས་གཞིར་གྱིས་མེད་སྒྲིད་མཁན་པོར་མེད་མ་
འདྲག་ཀྱང་ནམ་ཐར་གཞན་མ་རྟེན།

མཆོག། ལྷ་ཉི་དཔོན་སྒྲོ་བ་ལ་དཔ་རྒྱལ་དཔལ་བཟང་།

འབྲངས་ལྷལ། ཙེ།
 འབྲངས་ལོ། རབ་བྱུང་ལྷན་ ཅང་།
 འདས་ལོ། རབ་བྱུང་ལྷན་ ཅང་།
 ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལྷན།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།

འདི་བ་དབུས་སུ་ཐུགས་གཉེར་གྱིས་དགེ་བཤེས་ཐོན། ཙེ་རྒྱུད་གྲར་
 ཐུགས་ལ་སྦྱངས་ཏེ་དེ་གཉི་མ་མ་དབུ་མཛད་དང་། མེ་སྦྱལ་ལོར་སྤྱོད་པའི་
 རི་ཁྲོད་བཏབ་ནས་ཐུགས་དམ་ལ་གཞོལ་བར་མཛད། སྤྱི་བ་སྦྱ་མ་རྩེ་དགེ་
 འདུན་རྒྱ་མཚོའི་རྣམ་ཐར་སྒོ་གསལ་ཐར་འདོད་མཁྱལ་རྒྱ་སོགས་བཅུ་མས་
 ཆོས་ཐོར་བུ་ཡོད་པར་བཤད།

མཚན། ཡེར་བ་ལོར་བཟང་རྒྱ་མཚོ།
 འབྲངས་ལྷལ། གཉན་ཆེ།
 འབྲངས་ལོ། རབ་བྱུང་ལྷན་ ཅང་།
 འདས་ལོ། རབ་བྱུང་ལྷན་ ཅང་།
 ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལྷན།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།

འདི་བས་སེར་སྦྱང་ཡེར་བ་ཁམས་ཚན་དུ་ཐུགས་གཉེར་གནང་བས་
 ཡེར་བ་ལོར་བཟང་ཐོགས། མཚན་སྒྲོགས་དགོན་བསྐྱངས་ཤིང་། གསུང་རྩེ་
 ཡོད་གསུམ་ཡོད། འབྲངས་འདས་ལོ་ཆིགས་མ་རྟེན།

596 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁའ་པ་དང་ལོ་རྒྱུ་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

མཆན། རག་དབང་འཇམ་དཔལ་གྲགས་པ།
 འབྲུངས་ལྷལ། དགེ་ཐང་།
 འབྲུངས་ལོ། རབ་བྱུང་ལ་ཉ་ནང་།
 འདས་ལོ། རབ་བྱུང་ལ་ཉ་ནང་།
 ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།

འདི་བས་མཁར་མོ་ཆེ་བ་སློབ་བཟང་ཡོན་ཏན་བསྟེན་ནས་རིག་གནས་
 ལ་སྦྱངས། ཆོས་མཛད་འཇམ་དབྱངས་ལོར་བུས་དཔོན་སློབ་སློབ་བཟང་རབ་
 བཏན་གཤེགས་རྗེས་རེ་ཞིག་གདན་ས་བསྐྱངས་ཤིང་། དེ་ནས་སྦྱབ་སྟེ་འདི་ན་
 སྦྱང་ཆད་འདི་བ་དཔོན་སློབ་པའི་སྤྱོད་པ་ལྟ་བུ་སྦྱས་པ་བཞིན་བསྐྱངས། དཔོན་
 སློབ་པའི་ནམ་ཐར་ཁ་སྐྱོང་ཡང་བཅུམས། འབྲུངས་འདས་ལོ་ཆོགས་གསལ་
 བའི་ཡི་གེ་མ་མཐོང་།

མཆན། རྟོ་རམས་པ་རྩལ་ཁྲིམས་མེད་གེ།
 འབྲུངས་ལྷལ། ཨ་མཆོག་ལྱང་ཡེན།
 འབྲུངས་ལོ། རབ་བྱུང་ལ་ཉ་ནང་།
 འདས་ལོ། རབ་བྱུང་ལ་ཉ་ནང་།
 ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།

འདི་བ་དགུང་ལོ་བཙོ་ལཱི་སྟེང་བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་དུ་འགོ་འདུན་འགོག་

མེད་དུ་ཤར་ཏེ་ཐུགས་རྩི་ནས་ཀ་ཁ་སྦྱངས། གསང་སྟབས་ཀྱིས་དཔོན་པར་
 ཞུགས་ཏེ་མདོ་སྡགས་ལ་སྦྱངས། མཁས་པར་གྱུར་པས་སྟོན་པོ་ཐང་གི་ཁྲི་དང་
 བཀ་ཤིས་འབྲེལ་དུ་རྒྱད་པའི་སྒྲ་མ་དབུ་མཛད་གནང་། མཛད་ནས་ཞིབ་
 གསལ་མ་རྟེན།

མཆན།	མེ་ར་དཔོན་སྟོན་སྟོ་བཟང་ཉི་མ།
འབྲུངས་ལུལ།	རེབ་གོང་ལྷོང་སྦྱ།
འབྲུངས་ལོ།	རབ་བྱུང་༡༩ ཅན།
འདས་ལོ།	རབ་བྱུང་༡༩ ཅན།
ཚུལ་རྒྱུ།	དགེ་ལུགས།
རྒྱུར་བརྗོད་ཡནོར་བུས།	

འདི་བས་མདོ་དབུས་གཉིས་སུ་ཐུགས་གཉེར་གྱིས་མཁས་པར་གྱུར།
 ཨ་མཆོག་བདེ་མོ་ཐང་གི་གདན་རབས་གཉིས་པར་བཞུགས། དེར་སྦྱི་ཚོས་
 མང་དུ་བཅུགས་ཤིང་། གཡག་ཞིག་གིས་གྲ་ཅན་ཉོས་ཏེ་འབྲེད་བརྒྱབ་པས་སེ་
 ར་ཆང་གི་གཡག་ཅན་ཟེར་སྟོལ་བྱུང་། རྒྱན་མར་མཐུ་བཏང་བས་ཉགས་ཐོན།
 དེའི་སྒྲིབ་སྦྱོར་ཆེད་ས་ག་ལྷ་བ་ཡོངས་རྫོགས་ལ་ནང་ཆེན་ནས་བསྟེན་བཀུར་
 གིས་སྦྱ་སེར་བརྒྱ་ལྷག་མང་པོར་སྦྱང་གནས་གི་སྟོལ་བཅུགས་ཏེ་ཆག་མེད་
 གནང་། དགྲང་ལོ་དོན་བརྒྱད་ལ་བཞུགས་ཟེར་ཡང་འབྲུངས་འདས་ལོ་ཚིགས་
 མ་རྟེན།

598 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

མཆན། གློ་གླིང་གློ་བཟང་མཁས་གྲུབ།

འབྲུངས་ལྷུང། རྒྱལ་རྫོང་།

འབྲུངས་ལོ། རབ་བྱུང་ལྔ་པ་ནང་།

འདས་ལོ། རབ་བྱུང་ལྔ་པ་ནང་།

ཆོས་རྒྱུད། དཔེ་ལྷགས།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུན།

འདི་བས་མེར་སྨྲད་དང་སྨྲད་རྒྱུད་དུ་མདོ་སྨྲགས་ཡོངས་རྫོགས་ལ་
མཁས་པར་སྦྱངས། མགར་ཐར་མཁན་པོ་མཛད་པར་བཤད་པ་ལས་ནམ་
ཐར་རྒྱས་པ་མ་དེས།

མཆན། མདོ་བ་བཀ་དབང་དོན་གྲུབ།

འབྲུངས་ལྷུང། མདོ་བ་མར་ནང་།

འབྲུངས་ལོ། རབ་བྱུང་ལྔ་པ་ནང་།

འདས་ལོ། རབ་བྱུང་ལྔ་པ་ནང་།

ཆོས་རྒྱུད། དཔེ་ལྷགས།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུན།

འདི་བས་མདོ་དབུས་གཉིས་སུ་སྦྱགས་གཉེར་གྱིས་མཁས་པར་གྱུར།
སྤྱི་ལོ་༡༧༩༩ ལོར་བྱ་བྱང་གདན་རབས་སོ་དྲུག་པར་བཞུགས། ཁོང་གི་སྦྱ་ཐོང་
རིམ་ཁྱོན་ལ་མདོ་བ་བེ་མི་ཆང་ཟེར། འབྲུངས་འདས་ལོ་ཆོགས་མ་རྟེན།

མཆན། རབ་འབྲུམས་པ་དག་འབྲུན་གཤམ་རབ།
 འབྲུངས་ལྟལ། མ་ནག་ཤང་ཆ།
 འབྲུངས་ལོ། རབ་བྱུང་ལྟར་ནང་།
 འདས་ལོ། རབ་བྱུང་ལྟར་ནང་།
 ཆོས་རྒྱུ། དག་ལྟགས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།

འདི་བས་མདོ་དབུས་གཤམ་སྤྱུ་ཐུགས་གཤེར་གྱིས་མཁས་པར་གྱུར།
 རྒྱ་དང་ལ་མོ་བདེ་ཆེན་གྱི་ཁྱིའི་ཕེབས། སུམ་རྟགས་ཀྱི་སྒྲོར་མོགས་གསུང་
 ཆོམ་ཐོར་བྱ་ཡོད་ཟེར། འབྲུངས་ལོ་ཆོགས་གསལ་བའི་ཡིག་ཆ་མ་རག

མཆན། དག་བསམ་སྒྲོ་བཟང་དགོན་མཆོག
 འབྲུངས་ལྟལ། འབྲུག་རྒྱ།
 འབྲུངས་ལོ། རབ་བྱུང་ལྟར་ནང་།
 འདས་ལོ། རབ་བྱུང་ལྟར་ནང་།
 ཆོས་རྒྱུ། དག་ལྟགས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།

འདི་བས་དབུས་སྤྱུ་ཐུགས་གཤེར་གྱིས་མཁས་པར་གྱུར། སྤྱི་ལོ་༡༧༠༧
 ལོར་མེ་ཀླན་དཔོན་བཀྲ་ཤིས་ཆོས་འཕེལ་སྤྱིང་བདེ། འབྲུངས་འདས་ལོ་
 ཆོགས་མ་རྟེན།

600 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

མཆན། མཁར་མོང་སྐྱ་སྐྱེ་དགེ་འདུན་པ་སྟན་པ་བྱ་མཆོ།
 འབྲུངས་ལྟལ། རྒྱ་དམར།
 འབྲུངས་ལོ། རབ་བྱུང་ལ་༡༣ ཅན།
 འདས་ལོ། རབ་བྱུང་ལ་༡༣ ཅན།
 ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུན།

འདི་བས་རོང་པོ་དགོན་ཆེན་དུ་སློབ་གཉེར་གྱིས་མཁས་པར་བྱུར།
 རོང་པོའི་དུས་འཁོར་གསར་འཛུགས་ཀྱི་སློབ་དཔོན་མང་ད། གཞུང་ནས་ཨེ་ཉི་
 ཅི་མེ་ཀན་ཆོས་རྗེའི་ཆོ་ལོ་གནང་། འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་ནལ་འབྱོར་བ་གྲགས་ཆེན་
 ཞིག་ཡིན་ཟེར་ཡང་ནམ་ཐར་མ་རྟེན་པས་འཁྲུངས་འདས་ལོ་ཆོགས་མ་ངེས།

མཆན། གཤེར་པོ་ལྷ་མ་དོན་གྲུབ་བྱ་མཆོ།
 འབྲུངས་ལྟལ། གཤེར་པོ་སྤྱི་ལྷག
 འབྲུངས་ལོ། རབ་བྱུང་ལ་༡༣ ཅན།
 འདས་ལོ། རབ་བྱུང་ལ་༡༣ ཅན།
 ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུན།

འདི་བ་རྒྱུད་དུས་ཡབ་ཀྱིས་རང་གི་སྦྱོན་ལ་བུ་སྐལ་དུ་བྱིན། ལུ་པོ་
 འདས་རྗེས་དགེ་ཆ་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱབས། འཁོར་བའི་སྟག་ལུས་གཤེར་དུ་བསྐྱེལ་
 བས་དབུས་སུ་ཐེབས། སེ་རའི་གཞུང་བར་ཞུགས་དུས་སྟགས་སློ་མ་ཁེངས་
 པར་ཐེ་པོར་ཞུགས་པས་སླེང་རྟོག་བྱུང་སྟེ། ཕྱིས་དཔོན་ཆེན་དགོན་མན་ཐེ་

པོར་འདགས་པ་བྱུང་། གཞུང་ལུགས་ལ་སྦྱངས་ཏེ་བྱིར་ཕེབས་པས་གསེར་པོ་
གཤོང་དགོན་བཟའ་ཤེས་ལྷན་པོ་བཏབ། དབུས་ཕེབས་རྗེས་མའི་བྱིར་ལམ་རྒྱ་
དཔོན་ཞིག་དང་འཕྲད་པས་མགོ་འདྲེན་བྱས་ཏེ་གོང་ནས་སྤུ་བཀྭ་ན་གྱི་ལེ་
ཚན་དང་མང་ཐོན་ཟེར་བསྐྱུགས། ཕྱི་རྒྱུང་དྲུག་ཅུ་རྩ་གཉིས་ཀྱི་བདག་པོ་བྱས།
འཁོར་རྣམས་ཀྱིས་དཔོན་ས་མི་རྒྱུད་ཀྱིས་བཟུང་ན་ལེགས་ལམ་ཆེ་ཚུལ་ནན་
ཞུས་ལ་བཞེན་ནས་བསྐྱབ་པ་ལུ། སྐས་དང་སྐས་མོ་དྲུག་བྱུང་བས་ཆེ་བ་དྲ་
ཡེའི་གདུག་རྒྱབ་ལ་སེར་སྒྲའི་དཔོན་དྲུག་དུ་གྲགས་པའི་ངོ་ལོག་བྱས་ཏེ་དྲ་ཡེ་
དམར་གསོད་བཏང་། མི་དབང་དོན་རྒྱལ་ཁོང་མེན་རྩེའི་གསར་ཆག་ཟེར་བའི་
རྒྱ་ཁོང་དུ་དྲུག་གིས་གཤེགས་ཟེར། འབྲུག་ཚོད་འདི་ཤོར་དུས་ནི་མན་རྩེའི་
གོང་མ་ཡུང་ཁེང་ཁྲི་ལོ་བརྒྱད་པ་ལྷེ་སྤྱི་ལོ་༡༧༩༠ ལོར་ཁེལ་བས་གནས་སྐབས་
རགས་ཙམ་ཤེས་ཐུབ།

མཆན། བསོད་ནམས་ཡག་པ་རྒྱ་མཚོ་བསྟན་དར།

འབྲུངས་ལུལ། རྒྱལ་ཁོང་།

འབྲུངས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༩ ནང་།

འདས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༩ ནང་།

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།

རྒྱུར་བརྒྱུད་མདོར་བསྐྱུས།

འདི་བས་དབུས་སུ་སྤྲུགས་གཉེར་གྱིས་རྒྱུད་སྦྱང་མཁན་པོར་ཕེབས་

འདུག་ཀྱང་རྣམ་ཐར་མ་རྟེན།

602 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་བྲགས་ཆེན།

མཆན། རྒྱུ་འཕྲུལ་པ་བྱེད་ཆུབ་སྒྲོན་ལམ།

འབྲུངས་ལྟལ། རྒྱལ་ཁོར།

འབྲུངས་ལོ། རབ་བྱུང་ལྔ་པ་ནང་།

འདས་ལོ། རབ་བྱུང་ལྔ་པ་ནང་།

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།

འདི་བས་དབུས་སུ་ཐུགས་གཉེར་གྱིས་མཁས་པར་གྱུར། ཐང་སག་
མཁན་པོར་ཐེབས། མཛད་ནམ་ལོ་རྒྱུས་གཞན་གང་ཡང་མ་རྟོན།

མཆན། རྒྱལ་སྤྱོད་ཁང་དག་རྒྱལ་མཆན།

འབྲུངས་ལྟལ། ཏན་ཆང་།

འབྲུངས་ལོ། རབ་བྱུང་ལྔ་པ་ནང་།

འདས་ལོ། རབ་བྱུང་ལྔ་པ་ནང་།

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།

འདི་བ་སྐལ་ཤུལ་དགོན་འདེབས་མཁན་མེས་སྨད་དགེ་བཤེས་ཤེས་
རབ་པའི་རྒྱ་ཐོང་གསུམ་པ་ཡིན། དབུས་སུ་ཐུགས་གཉེར་གནང་། རང་དགོན་
དུ་ཉེན་ཁང་མང་དུ་བཞེངས་ཤིང་། རི་ཁྲོད་ཐེག་ཆེན་ལོ་རྒྱུ་སྤྱིང་བཏབ་
པར་བཤད་པ་ལས་འབྲུངས་འདས་ལོ་ཆོགས་སོགས་ནམ་ཐར་ཞིབ་ཆ་མ་རྟོན།

མཆན། ཁེ་བལ་ཚུལ་ཁྲིམས་དར་བྱས།

འབྲངས་ལུལ། ཁེ་བལ།

འབྲངས་ལོ། རབ་བྱུང་ལ་ནང་།

འདས་ལོ། རབ་བྱུང་ལ་ནང་།

ཚིག་རྒྱ། དགེ་ལུགས།

རྒྱུ་རྒྱུ་ལོ་ལོ་རྒྱུ་ལ།

འདི་བམ་དོ་སྒྲགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་མཁས་པས་གསུང་
 ཚོམ་སྤྱད་འབྲེལ་སྤྱོད་དོན་གསལ་བའི་ཞིན་བྱེད་སྒྲུལ་ལྟན་འདུག་དོགས་
 སོགས་མང་ཞིང་། རི་ཁྲོད་ཀྱང་ཡོད། འབྲངས་འདས་ལོ་ཚིགས་སོགས་རྣམ་
 བར་ཞིབ་གསལ་མ་རྟེན།

མཆན། གཞན་ལོ་སྒྲོ་བཟང་དམ་ཚིས།

འབྲངས་ལུལ། རྒྱལ་ཁོང་།

འབྲངས་ལོ། རབ་བྱུང་ལ་ནང་།

འདས་ལོ། མི་གསལ།

ཚིག་རྒྱ། དགེ་ལུགས།

རྒྱུ་རྒྱུ་ལོ་ལོ་རྒྱུ་ལ།

འདི་བས་དབུས་སུ་བྱགས་གཉེར་གྱིས་སེར་སྒྲིབ་མཁན་པོར་ཕེབས་
 འདུག་ཀྱང་རྣམ་ཐར་གཞན་མ་རྟེན།

604 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁའ་པ་དང་ལོ་རྒྱུ་མི་སྣ་བྲགས་ཆེན་།

མཆན། མཁའ་འགྲོ་མ་དགོན་མཆོག་ཆོས་སྒྲོན།
 འབྲུངས་ལྟལ། མཉན་གྱི་འཁོར་སྒྲོན་འབྲུ་ཆེན་།
 འབྲུངས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༣ ཅན་།
 འདས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༣ ཅན་།
 ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལྷགས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།

འདི་བ་མཁའ་འགྲོ་མ་སྒོ་བཟང་སྒྲོལ་མའི་སྐྱེ་བར་ངོས་བཟུང་། ཀུན་
 མཁྱེན་བར་མ་ལས་བཀའ་ཆོས་མང་དུ་གསན། དེས་ན་ཀུན་མཁྱེན་འཛིགས་
 མེད་དབང་ཐོ་རབ་བྱུང་བརྒྱ་གཉིས་པའི་ས་སྤྱོལ་སྤྱི་ལོ་༡༣༣༩ ལོར་འཁྲུངས་
 ཤིང་། རབ་བྱུང་བརྒྱ་གསུམ་པའི་ལྷགས་པག་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་༡༣༩༡ ལོར་འདས་
 པ་ཡིན་པས། གྲུང་རི་མཁའ་འགྲོ་མ་འདི་བ་རབ་བྱུང་བརྒྱ་གཉིས་པའི་ནང་
 རྒྱུན་པར་ཆོད་དཔག་རགས་ཙམ་བྱེད་ཐུབ་པ་ཡིན།

མཆན། མེར་སྨད་བསོད་ནམས་དར་རྒྱས།
 འབྲུངས་ལྟལ། རྒྱལ་ཁོང་།
 འབྲུངས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༣ ཅན་།
 འདས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༣ ཅན་།
 ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལྷགས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།

འདི་བ་དབུས་སུ་ཐེབས་ཏེ་མེར་སྨད་དུ་བྲགས་གཉིར་གནང་སྟེ་མཁའ་

པར་གྱུར། སེར་སྒྲད་མཁན་པོར་ཕེབས་པར་བཤད་འདུག་གྱུང་། ཡེ་ཤེས་
དབང་བྱུག་གི་སེར་སྒྲད་ལོ་རྒྱུས་སུ་མཆན་མི་གསལ། རྣམ་ཐར་ཞིབ་གསལ་
མ་རྟེན།

མཆན། རྩོ་མྱིང་རྩོ་བཟང་ཕྱེད་ཁྲིམས།

འབྲངས་ཕྱེད། རྩལ་རྩོང་།

འབྲངས་ལོ། རབ་བྱུང་ལ་ནང་།

འདས་ལོ། རབ་བྱུང་ལ་ནང་།

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ཕྱགས།

རྒྱུར་བརྟེན་མདོར་བསྟུས།

འདི་བས་དབུས་འབྲས་སྤངས་སྒོ་གསལ་མྱིང་དུ་བྱུགས་གཉེར་གྱིས་
མཁས་པར་གྱུར། རྒྱུང་སྒྲད་མཁན་པོར་ཕེབས་པར་བཤད་པ་ལས་རྣམ་ཐར་
ཞིབ་གསལ་མ་རྟེན།

མཆན། ཆོས་རྩི་གྲགས་པ་རྒྱ་མཚོ།

འབྲངས་ཕྱེད། ཙོ་ཤེ།

འབྲངས་ལོ། རབ་བྱུང་ལ་ནང་།

འདས་ལོ། རབ་བྱུང་ལ་ནང་།

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ཕྱགས།

རྒྱུར་བརྟེན་མདོར་བསྟུས།

606 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

འདི་བས་དབུས་སུ་ཐུགས་གཉེར་གྱིས་མདོ་སྨད་རིག་གནས་དང་
བཅས་པར་མཁས་པར་གྱུར། རང་ཡུལ་དུ་བྱོན་པར་དབུས་ཀྱི་མཁས་པ་ཆོས་
ཨ་མདོའི་ཡུལ་དུ་གསེར་བྱེ་ཤིང་རྟ་གང་དང་ས་ཞིས་གྲགས་པ་བྱུང་། ཅི་ནི་
དགོན་ཆེན་གྱི་ཁྲི་བ་མང་ད་དེ་དཀའ་རམས་མཆན་བཏགས་ཀྱི་སྲོལ་བཅུགས།
སྤྱ་རྒྱུང་གི་ཁྲིར་ཡང་ཐེབས། དགྲང་ལོ་མཐོན་པོར་བཞུགས་ཟེར་ཡང་འབྲུངས་
འདས་ལོ་ཆོགས་མ་རྟེན།

མཆན། དར་མདོ་བ་རྩལ་ཁྲིམས་རྩུན་གྱུར།

འབྲུངས་ཡུལ། རྩལ་རྫོང་།

འབྲུངས་ལོ། རབ་བྱུང་ལྔ་པ་ནང་།

འདས་ལོ། རབ་བྱུང་ལྔ་པ་ནང་།

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།

རྒྱུ་རྒྱུ་མདོར་འདྲུས།

འདི་བའི་མཆན་འདོགས་ལ་རོང་བོ་ལྷ་བརྩ་བ་ཡང་ཟེར། རོར་ཨེ་ཤམ་
གྱི་མཁན་པོ་གནང་བར་བཤད་ཀྱང་འབྲུངས་འདས་ལོ་ཆོགས་སོགས་ནམ་
ཐར་ཞིབ་གསལ་མ་རྟེན།

མཆན། བཀ་དཀར་དཀར་བརྩ་བཀ་དབང་གྲགས་པ།

འབྲུངས་ཡུལ། དགྲ་རྩ་འབྲིས་མདོ་དང་ཉི་བ་བྱ་བྱོང་།

འབྲུངས་ལོ། རབ་བྱུང་ལྔ་པ་ནང་།

འདས་ཡོ། རབ་བྱུང་ལ་ ཅན་།

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལྷགས།

རྒྱུ་བརྒྱུ་ཡོད་པ་བསྐྱུས།

འདི་བས་མདོ་དབྱུང་གཉིས་སུ་བྱགས་གཉིས་གནང་ནས་མཁས་པར་
 བྱུང་། མདོ་སྐགས་ཀྱི་གདམས་པའི་གཉིས་ཏུ་བྱུང་བས་སྐྱུང་བཟ་ཤིས་འབྲིལ་
 སྐགས་དགོན་རི་ཁྲོད་མང་པོར་ཟབ་རྒྱས་མན་དག་གི་རྒྱན་སྒྲེལ། སྐུ་ལ་སྐུ་ཡང་
 ཡོད་པར་བཤད་ཀྱང་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་གསལ་མ་རྟེན་པས་ལོ་ཆེགས་མ་ངེས།

མཆན། དགེ་སྦྱོང་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོ།

འབྲངས་ལྷུ་ལ། མི་གསལ།

འབྲངས་ཡོ། རབ་བྱུང་ལ་ ཅན་།

འདས་ཡོ། རབ་བྱུང་ལ་ ཅན་ཡིན་ནམ་དཔྱད།

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལྷགས།

རྒྱུ་བརྒྱུ་ཡོད་པ་བསྐྱུས།

འདི་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་གསལ་མ་རྟེན་པས་སྒོ་བ་གཉིས་གང་དུ་མཛད་
 པ་དང་འབྲངས་ལྷུ་ལ་སྐགས་ཞིབ་གསལ་མ་ངེས། མཆན་སྒྲོགས་དགོན་དུ་ལྷན་
 རིང་བཞུགས་ཤིང་གསུང་ཚམ་མཆན་སྒྲོགས་དགོན་པར་གནང་བའི་ལུང་
 བསྟན་དང་། སྐུ་མའི་ཤེས་བྱུ་སྐགས་པོད་གཉིས་ལྟག་ཡོད་པར་བཤད།

མཆན། རྒྱ་བར་ནང་བའམ་དགེ་ཆོང་ཨ་བྱེས།

608 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

འབྲུངས་ལྷུང། ཟེ་ལོ་རྒྱུ་བར་ནང་།

འབྲུངས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༣ ནང་།

འདས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༣ ནང་།

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།

འདི་བ་ཡབ་ཀྱི་མི་ལམ་དུ་སྤྲོ་མ་ཞིག་དང་རྒྱ་དཔོན་ཞིག་གིས་གནས་
 ཆང་གཡོར་བ་མིས། ཡབ་གཞན་དུ་སོང་བུལ་དུ་བྱ་མཆོ་མ་ཞིག་བཅས་པར་
 མ་རོ་ཆོ་ནས་རྗེས་མ་སའི་འོག་ལ་སྤྲོས། ཡབ་བྱིས་དུ་སྤྲོ་བས་ནས་བྱ་གཅིག་ལས་
 མེད་པ་ལ་དོགས་པ་ཐོས་ཏེ་ཕུག་འབྲི་བྱས་པས་བྲང་བོར་བཤད། ཡབ་ཆོས་
 སྤྲོད་སྦྱོང་བའི་བྱ་གཞིས་ཡོང་རྒྱུར་བར་ཆད་བྱུང་བའི་མུ་ངན་གྱིས་གྲོངས། བྱ་
 བར་སོན་མཆོམས་བྱིས་ཐབས་བསུས་པ་ཐབས་གང་གིས་ཀྱང་མ་ཞོགས་པར་
 ཙོ་ཞེ་དགོན་ཆེན་དུ་བྲོས་ཏེ་གྲ་བ་བྱས། རབ་འབྱམས་པ་ཐོན། རྒྱ་བར་ནང་
 བ་ཞེས་སྟོན་གྲགས་རྒྱས། རྒྱ་བར་དགོན་དུ་གཞི་གསུམ་གྱི་བྱག་ལེན་བཅུགས་
 ཏེ་ཡུན་རིང་བསྐྱུངས། མཐར་དགེ་ཆང་རི་ཁྲོད་བཏབ་སྟེ་དེར་བཞུགས་པས་
 དགེ་ཆང་ཨ་ཁྱེས་ཐོགས། དགྲུང་ལོ་མཐོན་པོར་བཞུགས་ཤིང་སྟེ་རྒྱུད་ཀྱང་
 ཡོད་ཟེར་མོད་འབྲུངས་འདས་ལོ་ཆོགས་མི་གསལ།

མཆན། ཆོས་རྗེ་རིན་ཆེན་དཔལ་འབྱོར།

འབྲུངས་ལྷུང། ཙོ་ཞེ།

འབྲུངས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༣ ནང་།

འདས་ལོ། མི་གསལ།

ཆོས་རྒྱུད།

དགེ་ལུགས།

ཟུར་བརྗོད་ཨདོར་བསྐྱུས།

འདི་བའི་མཛད་ནམ་ཞིབ་གསལ་མ་རྟེན་ཀྱང་། བཀའ་ཆེན་ཞིག་ཡིན་
འདུག་ཅིང་། གསུང་ཚམ་ཙེ་དགོན་ཆེན་གྱི་ཆོས་འབྱུང་སྤྱི་རབས་དང་
བཅས་པ་གསལ་བའི་ཉིན་བྱེད་དབང་པོ། ཙེ་ལོ་རྒྱས་མེ་ཏོག་སྤྱིང་མཛེས་
སོགས་ཡོད་ཟེར། ཙེ་དགོན་ཆེན་གྱི་ལོ་རྒྱས་སྤྱི་དཔའ་པོ་རིན་ཆེན་དཔལ་
གྱི་གདུང་རུས་ཡིག་གསུམ་རང་བྱོན་ཅན་རྟེན་ཁྲོད་དུ་ཡོད་ཟེར་བ་འདི་བའི་
གདུང་རུས་ཨི་ཡིན་སྟེ། འབྲུངས་འདས་ལོ་ཆོགས་གསལ་བའི་ཡིག་ཆ་རག་
སོན་མ་བྱུང་།

མཆེན།

ཐགས་པ་དབལ་འབྱོར།

འབྲུངས་ལྟལ།

མཆོ་སྒྲོན་མང་ཆེན་ཁྲི།

འབྲུངས་ལོ།

རབ་བྱུང་ལྟར་ནང་།

འདས་ལོ།

རབ་བྱུང་ལྟར་ནང་།

ཆོས་རྒྱུད།

དགེ་ལུགས།

ཟུར་བརྗོད་ཨདོར་བསྐྱུས།

འདི་བས་དགོན་ལུང་དུ་བྱགས་གཉེར་གྱིས་མཁས་པར་གྱུར་ཏེ། རབ་
བྱུང་ལྟར་པའི་བཟང་བྱ་ཞེ་བརྒྱད་པ་ཤིང་སྟག་སྒྱི་ལོ་ལྟ་ལེ ལོར་དགོན་ལུང་
ཁྲི་རབས་ཉེར་བརྒྱད་པར་བཞུགས། གསུང་ཚམ་དོན་རྒྱལ་སོ་ལའི་དཔེར་
བརྗོད་དང་མགུར་མ་སོགས་ཡོད་པར་བཤད། རྣམ་ཐར་ཞིབ་གསལ་མ་རྟེན།

610 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁའ་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན་།

མཆན། ཕྱ་ཀྱུ་ལྷོ་བཟང་རྒྱལ་མཆན།
 འབྲངས་ལྟལ། མཆོ་སྨྱན།
 འབྲངས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༣ ཅན་།
 འདས་ལོ། མ་དེས།
 ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྡུས།

འདི་བས་དཔོན་ལྷང་དང་བཀྲ་ཤིས་ལྷན་པོ། འབྲས་སྤྱངས་བཅས་
 སུ་མདོ་སྨགས་ལ་སྦྱངས་ཤིང་། དཔེ་འཕེལ་རི་ལ་ལོ་ཉེར་གཅིག་བཞུགས། བྱང་
 རྒྱལ་མཁའ་དང་ལྷ་བ་རྒྱང་འབྲེལ་ཉམས་ལེན་གཙོ་ར་འདོན་བྱས་སྟབས་རྟེན་
 འབྲེལ་གྱི་དོན་ལ་རང་གི་ཉམས་ཉོགས་མགྱུར་དུ་བཞེངས་པ་བྱིན་ཅན་ཡིད།

མཆན། ཉོར་དཀའ་ཆེན་བཙོན་འགྲུས་རྒྱ་མཆོ།
 འབྲངས་ལྟལ། ལྷ་རྒྱལ་ཕྱོགས་ཡིན་ཟེར།
 འབྲངས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༣ ཅན་།
 འདས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༣ ཅན་།
 ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྡུས།

འདི་བས་གཟིམ་ཁང་གི་སྒྲོར་སྟག་ཅིག་འོངས་པ་ལ་མགྱུར་གསུངས་
 པས་ཉོར་སྟག་མགྱུར་བར་ཐོགས། གསུང་ཚོམ་ཞལ་གདམས་མགྱུར་མ་དང་།
 རྟེན་འབྱུང་དོན་བསྡུས་སོགས་ཡིད། ཀུན་མཁྱེན་གོང་མའི་དངོས་སྟོབ་ཡིན།

འབྲུངས་འདས་ལོ་ཆོགས་མ་རྟེན་ཁྱད་། ཀུན་མཁྱེན་གོང་མ་རབ་བྱུང་བཙུ་
གཅིག་པའི་ས་བྱི་སྟེ་ལོ་༡༥༤༩ ལོར་འབྲུངས་ཤིང་། རབ་བྱུང་བཙུ་གཉིས་པའི་
ཚུ་སྟག་སྟེ་ལོ་༡༥༩༩ ལོར་འདས་པའི་ཐོག་ནས། དངོས་སློབ་ཉོར་དཀའ་ཆེན་
པ་འཆོ་བཞུགས་གནང་སྐབས་རགས་རིམ་ངེས་ཐུབ་པ་ཡིན།

མཆེན། རག་དབང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆེན།

འབྲུངས་ལྷལ། མོར་བྱ་སྟེ།

འབྲུངས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༩ ཅད།

འདས་ལོ། མི་གསལ།

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལྷགས།

ཟུར་བརྗོད་ཨདོར་བསྟན།

འདི་བ་སེ་ར་པཎ་ཏི་ཏའི་སྟུལ་སྟེ་ཡིན། གཞུང་ནས་ཨིནྟི་ནི་པཎ་ཏི་
ཏ་ཏི་ཐོག་ཐུའི་ཆོ་ལོ་གནང་། མཆོན་གཞན་ཉན་ཆོ་ཆང་ཟེར་བར་བཤད་མོད།
ནམ་ཐར་ཞིབ་གསལ་མ་རྟེན་པས་ལོ་རྒྱུས་གཞན་མ་ངེས།

མཆེན། རྟོགས་ལས་ནམ་རྒྱལ།

འབྲུངས་ལྷལ། འབན།

འབྲུངས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༩ ཅད།

འདས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༩ ཅད།

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལྷགས།

612 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟན།

འདི་བ་སྦྱིད་ཐང་མ་ཁི་བའི་སྤྱལ་སྤྱོད་ཡིན། སྤྱོད་མའི་རི་ཁྲོད་བསྐྱེད་སྤྱོད་
བཅུ་མས་ཆོས་གཉན་གོང་སྦྱོན་གྱི་བསང་ཡིག་འཛམ་སྤྱིང་ཡངས་མ་སོགས་
ཡོད་པར་བཤད། འབྲུངས་འདས་ལོ་ཆོགས་མ་རྟེན་ཀྱང་། ཀེ་རི་སྤོ་བཟང་
བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆན་གྱི་སྤོ་བ་མར་གྱུར་པའི་ཐོག་ནས་བསམ་ཆོ། ཀེ་རི་སྤོ་
ཐེང་ལྷ་བ་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆུ་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་༡༧༡༣ ལོར་འབྲུངས་
ཤིང་། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་ལྷག་སྤྱི་ལོ་༡༧༧༡ ལོར་འདས་པ་ཡིན་
སྟབས། འདི་བ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་དང་བཅུ་གསུམ་པའི་ནང་འཆོ་བཞུགས་
གནང་བ་ཤེས་ཐུབ།

མཆན།

འབྲིགས་མེད་ཕྱོགས་ལས་ནས་རྒྱལ།

འབྲུངས་ལྷལ།

རྒྱལ་ཁོང་བཀ་ཀོས་ཤོག

འབྲུངས་ལོ།

རབ་བྱུང་༡༣ ནང་།

འདས་ལོ།

རབ་བྱུང་༡༩ ནང་།

ཆོས་རྒྱུ།

རྗོ་ནང་།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟན།

འདི་བ་གཙང་བ་སྤྱོད་ཐེང་ལྷ་བ་ཡིན། རྒྱུང་དུས་སྤྱོད་ལོ་འདྲ་དཀར་
ལོ་འཁོར་ཞིང་། སྤོ་མ་གཙང་བ་ཡིན་ལ་བ་པས་འཛམ་ཐང་གཙང་བས་སྤྱོད་
བདག་བྱས། དུས་འཁོར་སྤྱོད་དུག་སོགས་ཉམས་བཞེས་གནང་བས་ཡི་དམ་
སྟེང་ཞལ་གཟིགས་མང་དུ་བྱུང་། མགོ་ལོག་ཨ་སྤྱོད་དཔོན་ཞོར་བྱ་དཔྱ་འདུལ་
འདས་པའི་དཀོར་ཆོག་དུ་ཐེབས་ཏེ། ལྷུ་ཆོག་གི་འཕོ་བའི་སྐབས་སྤྱོད་ནས་

མཁར་འཕགས་ཏེ་མི་སྣང་བར་གྱུར་པ་དང་། ཁྲོ་སྒྱུབས་སྤྱགས་རྩེ་ཆེན་པོར་
གནས་མངལ་དུ་ཕེབས་ལམ་ནས་གཤིན་ཆོག་ལ་ཕེབས་སྐབས། མི་རོ་ལངས་
ལ་ཁད་དུ་ཡོད་པ་གཅོད་དང་བཀའ་བསློག་ནང་ནས་རང་ཞིར་སོང་བ་སོགས་
ཟུབ་ཉགས་མང་ཟེར། འབྲུངས་འདས་ལོ་ཆོགས་མི་གསལ།

མཆན།	ཀུན་དགའ་བཟླ་ཤིས།
འབྲུངས་ལུལ།	ཉོར་གཙང་།
འབྲུངས་ལོ།	དུས་རབས་༡༣ རྟེན།
འདས་ལོ།	དུས་རབས་༡༩ ནང་།
ཆོས་རྒྱུ།	དགེ་ལུགས།
རྒྱུ་བརྗོད་མདོར་བསྟུན།	

འདི་བའི་མིང་འདོགས་ལ་ཀུན་དགའ་བྱམས་ར་ཡང་ཟེར། མགོན་
འཛིགས་ཀྱི་གདམས་པར་ནང་བྱན་རྒྱུད་པའི་ཉམས་ལེན་པ། རྩེ་ཆེན་གྱི་
སྤྱགས་ཐེན་སློབ་མ་ཡིན་པས་ནམ་ཐར་ཀྱང་བཙམས་པར་བཤད། འབྲུངས་
འདས་ལོ་ཆོགས་གསལ་བའི་ཡིག་ཆ་མ་མཐོང་ཡང་། རྩེ་བ་སྒྱུ་ཤིང་དང་པོ་སློ་
བཟང་དོན་གྲུབ་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་རྒྱ་སྤང་སྒྱི་ལོ་༡༤༧༩ ལོར་
འབྲུངས་ཤིང་། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་སྒྱག་སྒྱི་ལོ་༡༥༤༤ ལོར་འདས་
པའི་ཐོག་ནས་འདི་བ་བྱོན་དུས་རགས་རིམ་ཤེས་སྟབས།

མཆན། རབ་འབྲུམས་པ་དོན་གྲུབ་རྒྱ་མཆོ།

614 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

འབྲུངས་ལྷུང། རེབ་གོང་རོང་མོ།
 འབྲུངས་ལོ། རབ་བྱུང་ལྔ་པ་ རྩ་ད།
 འདས་ལོ། རབ་བྱུང་ལྔ་པ་ རྩོད།
 ཆོས་རྒྱུད། དཀའ་ལྷགས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུན།

འདི་བཅས་སྐལ་ལྷན་རྒྱ་མཚོ་སྤྱི་ཁྱེད་གསུམ་པའི་ཕྱག་མཛོད་ཡིན།
 ཤར་ཚད་གི་ཞབས་ཞུར་དབུས་སུ་བྲིད་སྐབས་གོང་ས་ཆེན་པོས་ནང་སོའི་ཆོ་
 ལོ་བསྟུལ། འབྲུངས་འདས་ལོ་ཆོགས་གསལ་བའི་ཡིག་ཆ་མ་རྟེན་ཀྱང་། ཤར་
 སྤྱི་ཁྱེད་གསུམ་པ་ནི། རབ་བྱུང་བརྒྱ་གཉིས་པའི་ལྷགས་སྟེལ་སྟེལ་ལོ་ལྔ་པ་ལོ་
 འབྲུངས་ཤིང་། རབ་བྱུང་བརྒྱ་གསུམ་པའི་ཤིང་སྟག་སྟེལ་ལོ་ལྔ་པ་ལོ་
 བུ་ལོ་ལྔ་པ་ལོ་ ཁོང་འཆོ་བཞུགས་ཀྱི་དུས་ཆོད་རགས་རིམ་ངེས་ཐུབ་པ་ཡིན།

མཚན། ལྷགས་རམས་པ་སྟོབས་ལྷན་རྒྱ་མཚོ།
 འབྲུངས་ལྷུང། མཚོ་སྟོན་ཏལ་གཤེགས།
 འབྲུངས་ལོ། རབ་བྱུང་ལྔ་པ་ རྩ་ད།
 འདས་ལོ། རབ་བྱུང་ལྔ་པ་ རྩ་ད།
 ཆོས་རྒྱུད། དཀའ་ལྷགས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུན།

འདི་བས་མདོ་དབུས་གཉིས་སུ་གཞུང་ལྷགས་ལ་སྤྱངས་ནས་བཀྲ་ཤིས་
 ལྷན་པོར་སྤགས་རམས་པ་ཐོན། པཎ་ཆེན་མོ་བཟང་ཡེ་ཤེས་དང་། ཀུན་མཁྱེན་
 འངས་བཞུད་སོགས་ལས་ཆོས་བཀའ་རྒྱ་ཆེར་གསན་ཞིང་། ས་སྤྱི་བདག་ཆེན་

ཀུན་དགའ་ལྷན་འབྲུབ་ལས་གསེར་ཆོས་བརྟུགས་མ་དང་། ཞལ་གྱི་ཆོས་སྒོར་གསན་པའི་རྒྱན་ཁྲི་ཆེན་དགེ་འདུན་པུན་ཆོགས་ལ་ཕུལ། པཎ་ཆེན་མཆོག་གིས་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་ཞལ་འབག་དབྱུག་ཞགས་བཅས་གནང་སྟེ་མདོ་སྨད་དུ་སྐགས་གསང་བའི་ཆོས་རྒྱུད་སྟེལ་བར་བཀས་སྒྲུལ་གནང་བ་ལྟར། མདོ་སྨད་དུ་ཆོས་རྒྱུད་མང་དུ་སྟེལ་བས་མཆོ་སྟོན་དཔོན་ཁག་པལ་ཆེར་གྱིས་སླ་མར་བཀུར། དགའ་ལྷན་པོ་ཤོག་ཐུས་གདན་དངས་ཏེ་སྐས་བསྟན་སྐྱོང་གི་དབུ་མ་མང་། མཆོ་སྟོན་དུས་འབྱུག་སྐབས་སྐས་བསྟན་སྐྱོང་དང་མཆོད་ཡོན་ཡིན་སྐབས་རྒྱ་མཆོན་གྱི་ཡི་གེ་ཡུ་མོན་དུ་ཕུལ་བ་ཁོང་གི་བྲག་བྱིས་ཡིན་པར་ཤེས་ཏེ་ཆག་སྟོ་བྱུང་བྲབས་བྲས་པས་འབྱམས་ནས་ཚེ་ནིར་ཐེབས། དཔོན་དམག་ཐོར་མགོན་པོས་བཀུར། རྒྱ་རུ་བྲག་མགོར་ཡུན་རིང་བཞུགས། བཀྲ་ཤིས་འབྲེལ་དུ་ཀུན་མཁྱེན་བར་མ་དང་། བྱང་ཐང་མཆོག་སྒྲུལ་གཙོས་ཆོགས་མང་ལ་དབང་བཀའ་ཆོས་དུ་མ་གནང་། གསུང་ཚོམ་མ་ཁི་རིལ་སྒྲུབ་གྱི་ཆོག་པ་རྒྱ་དཀར་པོའི་ཕྱིང་མངས་སོགས་ཡོད།

མཆོན། ཡོ་ཆོ་དཔོན་སྟོན་སྟོ་བཟང་པུན་ཆོགས།

འབྱུངས་ཕུལ། གནན་ལའི་ཡོ་ཆོ།

འབྱུངས་ཡོ། རབ་བྱུང་༡༣ ཟང་།

འདས་ཡོ། རབ་བྱུང་༡༩ ཟང་།

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ཕྱགས།

ཟུར་བརྟོད་མདོར་བསྐྱུས།

འདི་བས་བཀྲ་ཤིས་འབྲེལ་དུ་གཞུང་ཆེན་ལ་སྐྱུངས་ཏེ་མཁས་པར་

616 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

ཁྱུང། གྲུང་ཐང་སྐྱེ་མེད་གཉིས་པ་ངག་དབང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་གསོལ་
 དཔོན་དང་། རྒྱང་ཡིག་མཆོད་དཔོན་བཅས་གཅིག་སྟོན་གནང་། ཨ་མཆོག་
 བདེ་མོ་ཐང་གི་སླ་མ་དབུ་མཛད། རྒྱུད་ཁྱི་ ཆོགས་ཆེན་ཁྱི་བ་བཅས་གནང་།
 འབྲུངས་འདས་ལོ་ཆོགས་མ་རྟེན་ཀྱང་། རབ་བྱུང་༡༣ པའི་མེ་ལུག་སྤྱི་ལོ་༡༧༣༧
 ལོར་འབྲུངས་ཤིང་། རབ་བྱུང་༡༩ པའི་ལྷགས་སྤྱི་ལོ་༡༧༩༡ ཡས་མས་
 སུ་འདས་པ་ཡིན་སྟབས། ལོ་ཆོད་པོན་སློབ་འཆོ་བཞུགས་ཀྱི་དུས་རབས་པ་
 ཤེས་ནུས་པ་ཡིན།

མཆོན།	དགེ་བཤེས་འཛིགས་མེད་རབ་རྒྱས།
འབྲུངས་ལྷལ།	ཐང་དཀར།
འབྲུངས་ལོ།	རབ་བྱུང་༡༣ ཅན།
འདས་ལོ།	རབ་བྱུང་༡༩ ཅན།
ཆོས་རྒྱུད།	དགེ་ལུགས།
ཟུར་བཞུགས་མདོར་བསྟན།	

འདི་བས་བཀའ་ཤིས་འབྲིལ་དུ་སློབ་གཉེར་གྱིས་སློན་ལམ་རབ་འབྲུམས་
 པ་ཐོན། དབུས་སུ་བྱོན་ནས་སྐྱེས་ཆེན་ཁག་ལས་ཆོས་བཀའ་མང་དུ་གསན།
 བཀའ་ཤིས་འབྲིལ་དང་། སྐྱེ་འབུམ། ཁང་ཐོག་དར་རྒྱས་སྤྱིང་སོགས་སུ་བཀའ་
 འབྱུར་གྱི་ལུང་ཆར་མང་དུ་གནང་། གསུང་ཚུལ་ཉམས་མཁྱུར་སོགས་ཡོད།
 འབྲུངས་འདས་ལོ་ཆོགས་མ་རྟེན། སྐབས་དེར་མཁས་གྲགས་ཆེ་བར་སྣང་།

མཆན། ཡ་མཆོག་སྒོ་བཟང་ཡེ་ཤེས།
 འབྲུངས་ཡུལ། ཡ་མཆོག་མཆན་ཉིད།
 འབྲུངས་ཡོ། རབ་བྱུང་༡༩ ཅད།
 འདས་ཡོ། རབ་བྱུང་༡༩ ཅད།
 ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བརྗོད་ཡདོར་བསྐྱུས།

འདི་བ་ཆུང་དུས་པས་པོན་གྱི་གྲ་རྒྱུན་དུ་གཏོང་རྒྱ་བྱས་པ་ཞང་པོ་ཤོ་
 མོ་ཞོར་བྱས་འཕྲོགས་ཏེ་ཉིད་གྱིས་རབ་བྱུང་བསྐྱབས། དབྱས་སུ་བརྒྱུད་ཏེ་
 དགའ་ལྡན་དུ་ཐུགས་གཉེར་གནང་། ཅུན་གར་ཚོད་པའི་སྐབས་སྤིང་བསྐྱེ་
 ཐོབ། པཎ་ཆེན་སྒོ་བཟང་ཡེ་ཤེས་ལས་བསྐྱེན་པར་རྒྱུགས་པས་མཆན་ལ་སྒོ་
 བཟང་ཡེ་ཤེས་བཏགས། རང་ཡུལ་དུ་མཁན་པོ་ཤོ་ཐོའི་བཀའ་བཞིན་ཨ་མཆོག་
 པ་རྣམས་ཞུ་མེར་དུ་བསྐྱུར་བེར་ཡང་འབྲུངས་འདས་ལོ་ཚིགས་མ་རྟེན། འདི་
 བའི་མཆན་ལ་བསོད་ནམས་ཆོས་འཕེལ་ཀྱང་བེར། མཆན་ཡོངས་གྲགས་ལ་
 ཨ་མཆོག་རྒྱ་པོར་འབོད། ཨ་མཆོག་སྐུ་ཕྱིང་དང་པོ་ཡིན། འབྲུངས་འདས་ལོ་
 ཚིགས་གསལ་བའི་ཡིག་ཆ་མ་རྟེན་ཀྱང་། སྐུ་ཕྱིང་གཉིས་པ་དཀོན་མཆོག་
 བསྐྱེན་པའི་རྒྱལ་མཆན་ནི། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་ལུག་སྤྱི་ལོ་༡༧༩༩
 ལོར་འབྲུངས་པའི་ཐོག་ནས། འདི་བ་འདས་དུས་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་
 ས་ཏྲ་སྤྱི་ལོ་༡༧༩༩ ཙམ་ཡིན་ནམ། ཡང་ན་དེ་ཡས་མས་ཤིག་ཡིན་པར་ཆོད་
 དཔག་བྱས་ཆོག་པར་སྟམ།

མཆན། བདེ་རྒྱ་རག་དབང་དགེ་ལེགས་རྒྱ་མཆོ།

618 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

འབྲུངས་ལྷུང་། ག་ར་ལྷུ་གྲུར།
 འབྲུངས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༣ ཅད།
 འདས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༩ ཅད།
 ཆོས་རྒྱུད། དཔེ་ལྷགས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།

འདི་བའི་འབྲུངས་འདས་ལོ་ཆོགས་སོགས་མཛད་ནམ་ཞིབ་རྒྱས་མ་
 རྟོན། རབ་བྱུང་༡༣ བའི་ལྷགས་སྒྲིལ་སྒྱིལ་༡༧༩༠ ལོར་དགོན་ལུང་གི་མཁན་
 རབས་སུམ་ཅུ་བར་བཞུགས།

མཚན། རྒྱུས་ཚང་ལྷོ་བཟང་བཟླ་གིས།
 འབྲུངས་ལྷུང་། རྒྱུས་ཚང་།
 འབྲུངས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༣ རྩད།
 འདས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༩ ཅད།
 ཆོས་རྒྱུད། དཔེ་ལྷགས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།

འདི་བ་རྒྱུས་ཚང་རི་ཁོད་དུ་བཞུགས་སྐབས་ཤིག་ལ་གི་རྟེ་བསྟན་པའི་
 རྒྱལ་མཚན་གྱིས་ལུང་བསྟན་ལྟར་ཡི་དམ་ཐུགས་རྩེ་ཆེན་པོ་བསྐྱབས་ཏེ་གྲུབ།
 ཀུན་མཁྱེན་འདིགས་མེད་དབང་པོ་བསྟན་ནས་བཟླ་གིས་འབྲིལ་དུ་ཞུགས།
 འདྲེ་འདུལ་གྱིས་གཟིམ་ཁང་གིས་ཐོག་ཅན་བཙེགས་ཏེ་བཀའ་བསྟན་གྱི་ཆོས་
 འཁོར་བརྟུགས། དབུས་སུ་ཐེབས་སྐབས་མངའ་རིས་ལུལ་དུ་ལོ་བརྩུར་སེར་
 བ་བབས་པར་པཌ་ཆེན་དཔལ་ལྷན་ཡེ་ཤེས་གྱིས་ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་

བཞད་པའི་སྒྲུང་གནས་པར་ཞུས་གསུངས་པ་ལྟར་ཞུས་པས། ཁོང་གིས་བྱག་
དཔར་གྱི་ཆ་ཆ་ཡུལ་ཕྱོགས་སོ་སོར་བསྐྱར་བས་སེར་བ་ཆད་པར་བཤད་པ་
ལྟར་བྱབ་ཐོབ་ཅིག་ཡིན་འདུག་ལ་སྐྱེ་རྒྱུད་ཀྱང་ཡོད་པར་བཤད།

མཆན། སྤུམ་པ་སྤྱུག་ཚིགས་ནམ་རྒྱལ།

འབྲུངས་ཡུལ། སྤུམ་པ།

འབྲུངས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༣ ཅན།

འདས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༩ ཅན།

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།

ཟུར་བརྗོད་ཨདོར་བསྐྱུས།

འདི་བའི་འབྲུངས་འདས་ལོ་ཚིགས་མ་རྟེན། མདོ་དབུས་གཉིས་སུ་
ཐུགས་གཉེར་གནང་སྟེ་ངམ་རིང་རབ་འབྲུམས་པའི་མཆན་བདགས་སྤངས།
རྒྱ་ཡོམ་དུས་འབྲུགས་སྐབས་གསེར་ཁོག་དགོན་སོགས་བྱང་གི་དགོན་སྟེ་མང་
པོའི་བྱ་བ་ནམས་དགོན་པ་ནས་འདུག་མ་བུབ་པར་རི་ཁོད་ཁ་ཤས་སུ་འཕྱོར་
ནས་ཡོད་སྐབས། ཁོང་གིས་དབེན་གནས་བྱང་རྒྱུ་སྤྱིང་དུ་བྱ་ཚིགས་བསྐྱུས་
ཏེ་ཆོས་ཀྱིས་བསྐྱུངས། དགོན་ལུང་གི་ཁྲི་རབས་ཉེར་བདུན་པར་བཞུགས།

མཆན། འབེ་སྐྱ་སྐྱེ་དག་དབང་ཟེག་མཆོག་དབང་བྱུག

འབྲུངས་ཡུལ། གནམ་ལྷ།

འབྲུངས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༣ རྟོན།

620 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

འདས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༩ ནང་།

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལྷན་ས།

རྒྱུ་རྩལ་འཛོལ་མདོར་བསྟུན།

འདི་བ་དང་རྒྱུད་པ་སློབ་དཔོན་དཔལ་རེ་ངག་དབང་དཔལ་ལྷན་གཉིས་ཀྱིས་སྣ་བྱག་སྒྲོམ་ཁང་བཅུགས། ལུ་ཆེ་མང་གི་སློབ་མར་བཀྱར། ཤི་རེ་སྤྱད་ར་དཔོན་ཆོས་རྒྱུ་རྩལ་ལོ་དང་བཀའ་ཤོག་ལྷན་སླང་ལོར་གནང་། གཤེགས་ཁར་ཆབ་རིལ་ཁ་གཅོད་བྱག་ཤིང་ས་ལ་བཅུགས་དེ་འདི་རྒྱས་ན་རྒྱུ་རྒྱུད་མི་ཆད་གསུངས་པ་ཕྱིས་བྱག་སྒྲོང་ཆེན་པོར་གྱུར་གྱུང་བ་རྒྱ་མཁར་དང་འབྲུག་དུས་བཅད་ཟེར། འབེཤེས་རབ་མཆོག་ལྷན་སྒྲུབ་ཤིང་གཉིས་པ་ཡིན། དགྲུང་ལོ་གོ་བཞིར་བཞུགས་པར་བཤད།

མཆོག། གོ་སྒྲིལ་ཆོས་རྒྱུ་རྩལ་འཛོལ་མདོར་བསྟུན་གྱུར།

འབྲུངས་ལྷུང། མཆོག་ལྷན་ས།

འབྲུངས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༩ ནང་།

འདས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༩ ནང་།

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལྷན་ས།

རྒྱུ་རྩལ་འཛོལ་མདོར་བསྟུན།

འདི་བའི་འབྲུངས་ལྷུང་དང་འབྲུངས་འདས་ལོ་ཆོགས་སོགས་མ་རྟོག་གྱུང་། གངས་ཅན་མཁས་དབང་རིམ་བྱོན་གྱི་མིང་མཛོད་དུ་འདི་བས་སུམ་པ་ཡེ་ཤེས་དཔལ་འབྱོར་(༡༧༠༩།༡༧༤༤)བསྟེན་ནས་གཞུང་ལུགས་རབ་འབྲུམས་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས། གསུང་ཚོམ་འཛིགས་བྱེད་བསྐྱེད་རྒྱུ་གས་དང་།

གསང་ཆེན་རྡོ་རྗེ་ཐེག་པའི་རྣམ་གཞག་རིག་འཛིན་དགའ་སྟོན་སོགས་པོད་
གཉིས་ཡོད་པར་བཤད།

མཆན། དགོན་མཆོག་བསྟན་པའི་ཉི་མ།

འབྲུངས་ལྷལ། དགོན་མི།

འབྲུངས་ལོ། རབ་བྱུང་ལྔ་ན ཅད་།

འདས་ལོ། རབ་བྱུང་ལྔ་ཉ ཅད་།

ཆོས་རྒྱ། དགེ་ལུགས།

རྒྱུ་བརྒྱུད་ཨདྲོར་བསྟན།

འདི་བཙུག་ཅེ་ཁྱིམ་ཐོག་ཉེར་དུག་པ་ཆས་པ་སྟོ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྐྱ་
སྐྱེ་ཡིན་ཟེར་ཞིང་། ཆས་པ་སྟོ་ཆོས་རྒྱ་མཁར་སྐྱ་ཐོག་དང་བོ་ཡིན་མིན་ཡང་
དོགས་གཞི་ཆེ། གང་ལྟར་དགོན་མཆོག་བསྟན་ཉི་ཆང་རྒྱ་མཁར་སྐྱ་ཐོང་དུ་
བཟངས་ཤིང་། པཌ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་མཁན་པོ་དུ་ཐོག་སྤེལ་ཆོ་
ལོ་གནང་འདུག་ཀྱང་། འབྲུངས་འདས་ཀྱི་ལོ་ཚེགས་མ་རྟེན།

མཆན། གཞུང་བ་བསྟན་པ།

འབྲུངས་ལྷལ། ལྷ་རི་མགུལ།

འབྲུངས་ལོ། རབ་བྱུང་ལྔ་ན ཅད་།

འདས་ལོ། རབ་བྱུང་ལྔ་ཉ ཅད་།

ཆོས་རྒྱ། དགེ་ལུགས།

རྒྱུ་བརྒྱུད་ཨདྲོར་བསྟན།

འདི་བའི་འབྲུངས་འདས་ལོ་ཚེགས་མ་ངས་ཀྱང་། ཀྱན་མཁྱེན་སྐྱ་ཤོང་

622 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

མའི་དངོས་སློབ་མཁས་གྲགས་ཅན་ཞིག་ཡིན། ཀུན་མཁྱེན་མཆོག་ལ་སྤྱི་ལོ་
 ༡༧༡༩ ལོར་འདི་བ་དང་ཐང་དགེ་ལྷན་འགྲུབ་སོགས་ཀྱིས་ཡུལ་བའི་མཆོད་
 གནས་དགོན་པ་ཞིག་འདེབས་པར་བྱས་པ་ལྟར་དགོན་ས་གཟིགས་ཅིང་།
 ཁོང་གི་བཀའ་དགོངས་བཞིན་འདི་བས་སླ་རི་མགྲུལ་སྐར་རྩེད་དགའ་ལྷན་
 ཆོས་འཕེལ་སྤྱིང་བཏབ།

མཆོག།	དཔོན་རབ་དབང་བཙུན་འགྲུས།
འབྲུངས་ཡུལ།	གྲོ་ཆང་།
འབྲུངས་ལོ།	རབ་བྱུང་༡༩ ནང་།
འདས་ལོ།	རབ་བྱུང་༡༩ ནང་།
ཆོས་རྒྱུད།	དགེ་ལུགས།
རྒྱུར་བརྒྱུད་མདོར་བསྟུན།	

འདི་བའི་མཆོན་གཞན་ལ་བཙུན་འགྲུས་བཟང་པོ་ཟེར། གྲོ་ཆང་
 ཕྱོགས་ཀྱི་དཔོན་རྒྱུད་ཅིག་ཏུ་འབྲུངས་པ་ཡིན་ནམ་སྟེ། སྤྱི་ལོ་༡༧༡༩ ལོར་
 ཚུ་ཡོས་དུས་འབྲུག་གི་རྒྱུན་ལྡན་རྒྱུར་ལོ་བདུན་རིང་ལ་བཙུན་དུ་བཅུག
 ཕྱིས་སྐར་ཀྱི་དཔོན་ཐོབ་ཐམ་ཀ་ཤོར་བ་སྐར་བྱུས་ན་སྟེར་ཞེས་མན་རྩེད་སྤྱི་
 གཞུང་གིས་བཤད་ཀྱང་། འདིག་རྟེན་གྱི་བྱ་བཞག་ལ་ཡིད་བྱུང་ནས་མ་སྤངས་
 ཟེར་བས་དཔོན་ཐོབ་ཅན་ཞིག་ཡིན་པེས་ཀྱང་རྣམ་ཐར་ཞིབ་གསལ་མ་རག

མཆོག།	ལུ་རྟེ་རྒྱ་མཆོ་དོན་ལྡན།
-------	-------------------------

འབྲུངས་ལྟལ། ཆུ་རྒྱུད་ལྟ་དོ།
 འབྲུངས་ལོ། རབ་བྱུང་ལྟ་ནང་།
 འདས་ལོ། རབ་བྱུང་ལྟ་ནང་།
 ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལྷན་ས།
 ཟུར་བརྗོད་ཨདྲོར་བསྐྱུས།

འདི་བ་ཆུ་རྒྱུད་ལྟ་དོ་དགོན་ནང་ནས་ཡིན། ནང་ཆེན་གྱི་གཡེང་བས་
 ཐུགས་སྦྱོར་དེ་དབུས་སུ་ཕེབས། དཔོན་པོ་ཤུག་གདན་འདེན་པར་སོང་སྟེ་ནང་
 ཆེན་ལ་བདག་བྱེད་མི་དགོས་པའི་མནའ་པོར་ནས་སྦྱོན་ངངས། གནས་ངེས་
 མེད་དུ་སྐྱབ་པ་ལ་གཞོལ་བས་རི་ཁྲོད་ཁ་ཤས་ཀྱང་བཏབ། རྩེ་ཁྲིའི་བཀའ་ལྟར་
 བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་གྱི་ཟམ་པ་དང་། གཞན་ཟམ་ཆེན་དགའ་མ་བརྒྱ་གཅིག་བསྐྱུན་
 པས་ལྟ་དོ་ཟམ་འཕེན་མར་གྲགས། ཀུན་མཁྲིན་གོང་མས་བཀའ་ཤོག་ཀྱང་
 གནང་བེད། གསུང་རྩོམ་ཙམ་ལགས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་ཡོད་པར་བཤད།

མཆན། འབེ་བན་བསྐྱུན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ།
 འབྲུངས་ལྟལ། གཞུང་འབྲོང་ཆེ།
 འབྲུངས་ལོ། རབ་བྱུང་ལྟ་ནང་།
 འདས་ལོ། རབ་བྱུང་ལྟ་ནང་།
 ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལྷན་ས།
 ཟུར་བརྗོད་ཨདྲོར་བསྐྱུས།

འདི་བ་བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་བྱིང་གུར་དུས་ཀྱི་བྲ་རྒྱུན་ཡིན། དགེ་བཤེས་
 ཨང་དང་པོ་ཡིན་པས་མཁས་གྲགས་ཆེ། ཨ་རུ་དོར་ཆེན་དོ་ཤུལ་སྦྱིའི་དགོན་

624 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

པར་སྐྱ་མ་ཞིག་དགོས་ཞེས་སྨྲ་རྒྱུ་ལ་ལྟར་འདི་བ་ཐེབས། དེར་མདོ་
སྨད་ཀྱི་གྲུ་ཆོང་ག་ཞེས་བཅུགས། བཅུ་མས་ཆོས་རྗེ་སྐྱ་མའི་བཅུ་གུར་གྲགས་
པ་དང་། ཁྱི་ཆུ་ལས་ལམ་སྤྱིད་སྐབས་ཀྱི་ཟེན་བྱས་སོགས་ཡོད་པར་བཤད་
ཀྱང་མངལ་བའི་སྐལ་བ་མ་ཤར།

མཆན།	སྨྲ་བྱུང་བསྐྱུག་འཛིན་བཟང་ལོ།
འབྲུངས་ལྟལ།	རྒྱལ་རྩོད་།
འབྲུངས་ལོ།	རབ་བྱུང་ལྔ་ན་ནང་།
འདས་ལོ།	རབ་བྱུང་ལྔ་ན་ནང་།
ཆོས་རྒྱུ།	དགེ་ལྷགས།
རྒྱུ་བརྗོད་མདོར་བཅུས།	

འདི་བ་མདོ་སྨད་རྒྱལ་རྩོད་དུ་འབྲུངས་ཤིང་། དབུས་སུ་ཐེབས་ཏེ་
སྨད་གཞེས་ཀྱིས་མཁས་པར་གྱུར། ས་ཐོང་ཁའི་མཁན་པོ་མངོན་ཟེར་ཡང་
ནམ་ཐར་ཞིབ་གསལ་མ་ཆེད། རབ་བྱུང་གང་དུ་འཆོ་བཞུགས་ལ་དབྱད།

མཆན།	སྐྱ་བྱ་མོ་བཟང་མཁས་མཆོག་
འབྲུངས་ལྟལ།	འབོ་ར།
འབྲུངས་ལོ།	རབ་བྱུང་ལྔ་ན་ནང་།
འདས་ལོ།	རབ་བྱུང་ལྔ་ན་ནང་།
ཆོས་རྒྱུ།	དགེ་ལྷགས།
རྒྱུ་བརྗོད་མདོར་བཅུས།	

འདི་བ་བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་གྱི་དགེ་བཤེས་གྲགས་ཆེན་ཞིག་ཡིན་འདུག་

ལ། ཚོགས་ཆེན་ཞལ་དོར་བཞུགས་ཤིང་། ལས་ཁྲར་འབྱོལ་ནས་སྐྱ་མཆོམས་
 གྱིས་ཆེ་གང་ཉམས་ལེན་ལ་འབད། དགྲང་ལོ་གྲགས་མ་བཞུགས། སྐབས་ཐོག་
 དེའི་བཀྲ་ཤིས་འབྱེལ་གྱི་གྲ་རྒྱན་མཁས་པ་དེ་དག་དང་འབྲེལ་བ་བྱིས་བྱུང་མ་ཕྱིང་
 བར་བཤད་ཀྱང་དེ་སྐབས་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་འདོག་མེད་པས་འདི་དག་གི་རྣམ་
 ཐར་ཞིབ་གསལ་མ་ངེས།

མཆན།	རབ་འབྲུམས་པ་སྒོ་བཟང་མཁས་མཆོག
འབྲུངས་ལུལ།	འབྲུག་རྒྱ།
འབྲུངས་ལོ།	རབ་བྱུང་༡༩ ནང་།
འདས་ལོ།	རབ་བྱུང་༡༩ ནང་།
ཆོས་རྒྱུ།	དགེ་ལུགས།
རྒྱུར་བརྒྱུད་མདོར་བསྐྱུལ།	

འདི་བ་དང་དག་དབང་ཆོས་གཤམ་རྒྱ་མཆོ་ཟེར་བ་གཉིས་ཀྱིས་
 དག་འ་རུའི་དགོན་ཐུབ་བསྟན་དར་རྒྱས་སྤིང་བཏབ། རྟེན་བཞེངས་དང་ཆོས་
 རྒྱུད་ལེགས་པར་བསྐྱུངས། འབྲུངས་འདས་ལོ་ཚིགས་མ་རྟེན་ཀྱང་། ཀན་སྟོའི་
 ནང་བསྟན་དགོན་སྟེའི་ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྐྱུས་སུ་ཀུན་མཁྱེན་གསུམ་པའི་
 སྐབས་ཏེ་ཏ་ལམ་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༠ ལོར་བཏབ་པར་བཤད་པ་ལྟར་ན། རབ་བྱུང་
 བཅུ་གསུམ་པའི་བཟང་བྱ་བཞི་བ་ལྷགས་ཏེ་ལ་ཁེལ་ཡོད།

མཆན། ལྷག་ལུང་རི་ཁྲོད་པ།

626 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

འབྲུངས་ལྷུང་། མདོ་སྨད་ཨ་མཚོ།
 འབྲུངས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༣ ལྷན།
 འདས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༩ ལྷན།
 ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུན།

འདི་བས་བྱང་ཤོན་སྟག་ལུང་དུ་མཁན་ཆུང་པར་གསུགས། རྩེ་གསེར་
 ཁང་བའི་གསུང་གི་སྐབ་གནས་ནོར་བུའི་ཡང་མཛོད་དུ་བྱོན་ནས་ལོ་སུམ་
 བཅུར་བཞུགས། བཀའ་འབྱུར་སྒོར་བྱང་ཞིང་མཛོན་ཤེས་ཆེ། སྐུན་གྱིས་འགྲོ་
 རོན་ཆེས་ཆེར་མཛོད་དེ་དགྲུང་ལོ་མཐོན་པོར་བཞུགས་པར་བཤད་ཀྱང་ནམ་
 ཐར་ཞིབ་གསལ་མེད་པས་ལོ་ཆེགས་མ་ངེས།

མཚན། ཆོ་ཨེ་དཀོན་མཚོ་ག་དཔལ་ལྷན།
 འབྲུངས་ལྷུང་། ཟེ་རོར་སྨད།
 འབྲུངས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༣ ལྷན།
 འདས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༩ ལྷན།
 ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུན།

འདི་བ་བྱ་བཟང་སྤུལ་སྤྱོ་མཁས་གྲུབ་འཕྲིན་ལས་དབང་ལྷན་དང་སྤྱོ་
 མཆེད་ཡིན། བཀ་ཤེས་འབྲིལ་དུ་གཞུང་ལུགས་རབ་འབྱམས་ལ་སྦྱངས། མཛོད་
 དུ་ཕེབས་སྐབས་མཁན་ཆེན་པས་བསྐྱལ་བ་ལྟར་མཛོད་ཅ་ཆར་ལྷ་སྟོང་སྟོར་
 བས་ཤེས་རབས་འཕེལ། རྩོ་རམས་པ་ཐོན། མཛོད་དགེ་སྤྱིང་བ་དང་། ལྷོ་

ཆང་གི་སྤྱིར་ཕེབས། གདན་སའི་དུས་འཁོར་རྫོང་འཛིན་པ་དང་སྤྱིར་བས་
སུམ་ཅུ་བ་མཛད། ལྷ་ཆོ་སྤྲད་རང་ཡུལ་དུ་ཕེབས་བཞུགས་གནང་ནས་འདས་
པར་བཤད། འབྲུངས་འདས་ལོ་ཆོགས་མ་རྟེན།

མཆེན།	བྱུང་ཡིག་ཆོས་གྲགས།
འབྲུངས་ཡུལ།	མཆོ་སྤྲོད།
འབྲུངས་ལོ།	རབ་བྱུང་༡༣ གང་།
འདས་ལོ།	རབ་བྱུང་༡༩ གང་།
ཆོས་རྒྱུ།	དགེ་ལྷགས།

རྒྱུར་བརྗོད་མདོར་བསྡུས།

འདི་བ་ཀུན་མཁྱེན་འཛིགས་མེད་དབང་པོའི་ཞབས་ཞུར་དབུས་སུ་
ཕེབས། དེར་ཡི་གེ་བསྐྲུབས། ཕྱིས་སྤྲ་བྲང་དགོན་པའི་དཔར་ཁང་ཆེན་མོའི་
རོ་དམ་གནང་སྟེ་ཉིང་སྤྲུལ་གྱིས་འཁྱོངས་པས་དེ་དུས་ཀྱི་དཔར་ཡིག་སྤྲུས་
གཙང་དཔེར་འོས་པ་ལྷ་བྱ་ཡོད། སྤྲ་བྲང་ཚུགས་ཀྱི་དབུ་ཅན་དང་། ལན་མར་
མར་བཅས་ཀྱི་ཁྱིད་རྒྱན་པལ་ཆེར་འདི་ཉིད་ལས་བརྒྱད་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་ཟེར།

མཆེན།	བྱུང་ཆེ་ཆོས་རྗེ་སྣོ་བཟང་གེས་རབ།
འབྲུངས་ཡུལ།	ཀ་རིང་གས་བྲ་ལོ།
འབྲུངས་ལོ།	རབ་བྱུང་༡༣ མགོ།
འདས་ལོ།	རབ་བྱུང་༡༩ གང་།

628 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལྷན་ས།

རྒྱུ་བརྒྱུད་མདོར་བསྟུན།

འདི་བ་བཟ་བཟ་ཤིས་འབྲིལ་དུ་མདོ་སྨད་ཀྱི་གཞུང་ལ་སྦྱངས་པ་
མཐར་ཕྱིན་རྗེས་དབུས་སུ་ཕེབས། རྒྱལ་དབང་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོའི་རིགས་
ལུང་ཞབས་ཁྱེས། བྱང་ཆེ་ཆོས་རྗེར་བཞུགས། སྤྱི་ཕྱིང་རིམ་བྱོན་ལ་སྤྱི་
སྤྱི་སྤྱི་ཟེར། འཁྲུངས་འདས་ལོ་ཆོགས་མ་རྟེན།

མཚན། ཁ་གྲུའི་ཨོང་ཤ

འཁྲུངས་ལུལ། རྗེས་ལྷན་མདོ།

འཁྲུངས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༣ ཅན་།

འདས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༩ ཅན་།

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལྷན་ས།

རྒྱུ་བརྒྱུད་མདོར་བསྟུན།

འདི་བ་བཟ་བཟ་ཤིས་འབྲིལ་གྱི་དགེ་བཤེས་གྲགས་ཅན། སྒོ་མང་སླ་མ་དམ་
ཆོས་སྐབས་ཀྱན་མཁུན་ཡིག་ཆ་བསྐྱར་བྲལ་བཟུང་སྐད་ཐོས་པས་འདི་བ་དང་།
བསྟན་འཛིན་རྒྱ་ལུ་མ། འཕེ་བན་བསྟན་འཛིན་གསུམ་ཚོད་འདུན་གྱིས་དབུས་
སུ་སོང་བ་བཟ་བཟ་ཤིས་འབྲིལ་གྱི་གྲ་རྒྱུན་དབུས་སུ་སོང་བའི་ཐོག་མ་ཡིན་ཞིང་། སྤྱི་
ཆེ་མཇུག་རང་ལུལ་དུ་བཞུགས། གཤེགས་ཁར་གདིང་ང་རྒྱུ་བས། ཐུགས་དམ་
ལ་འདུག་དགོས། ཨོང་ཤས་སེར་འབྲས་དགེ་གསུམ་ལ་ཁ་བཏང་བཏང་ནས་
རྟ་འཆི་འཆི་བྱས་ན་མེད་ཁ་ཟེར་ཡོང་ཞེས་གདིང་བའི་ཁར་འཕེ་བ་བཏང་བཅིང་
གཤེགས་ཟེར། མཚན་དངོས་གསལ་བའི་ཡིག་ཆ་མ་རྟེན།

མཆན། ཨ་བར་དཀའ་བརྒྱ།

འབྱུངས་ལུལ། ཨ་བར།

འབྱུངས་ལོ། རབ་བྱུང་ལྔ་པ་ ལྷན།

འདས་ལོ། རབ་བྱུང་ལྔ་པ་ ཅན།

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།

རྒྱུ་བརྒྱུད་ཨ་དོར་བསྐྱུས།

འདི་བས་བཀའ་ཤིས་འབྲེལ་དུ་སློབ་གཉེར་ཨང་དང་ཐོན། དབུས་སུ་
འབྲས་སློམ་ཆོས་གྲར་འགྲིམས། ཕྱིར་མདོ་སྨད་དུ་བྱོན་ནས་རྗེས་སྐྱེ་འབྲུམ་
དང་། དཔོན་ལུང་ལོགས་བྱང་གི་དཔོན་ཆེན་ཁག་དུ་གྲ་སྒྲོར་དམ་བཅའ་བཞག
ཕྱི་ཆུང་གི་སྐུལ་ལུང་རིགས་རྒྱ་མཆོའི་ཡོངས་འཛིན་གནང་ནི་སྨར་དབུས་སུ་
ཐེབས། སློམ་དང་སྨད་རྒྱུད་དུ་བྱགས་གཉེར་གྱིས་སྐྱགས་ཀྱི་དམ་བཅའ་
དང་དགེ་བསྒྲོས་ཐོན། སྐུ་མ་དབུ་མཛད་ཐོན་ཁར་གཤེགས་ཟེར་ཡང་ལོ་
ཆོགས་མ་རྟེན། འོན་ཀྱང་སྤེལ་སྐྱེ་ཕྱིར་གཉེས་པ་ལུང་རིགས་རྒྱ་མཆོ་ནི་རབ་
བྱུང་ལྔ་པ་ བའི་ས་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་༡༧༤༤ ལོར་འབྱུངས་ཤིང་། རབ་བྱུང་ལྔ་པ་ བའི་
ས་ཤི་སྤྱི་ལོ་༡༧༥༤ ལོར་འདས་སྐབས། འདི་བ་འཆོ་བཞུགས་ཀྱི་དུས་རགས་
པ་དེས་བྱལ།

མཆན། རྒྱ་དཔོན་སློབ་སློབ་བཟང་དཔལ་རྣམས།

འབྱུངས་ལུལ། མཆོ་སྤྱི།

630 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

འབྲུངས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༣ ནང་།

འདས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༩ ནང་།

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།

འདི་བ་ཀུན་གྱིས་ནོ་མོན་ཏན་གོང་མ་སློ་བཟང་རིན་ཆེན་ཆོས་གྲགས་
རྒྱ་མཆོས་ཞུ་ལུ་བ་ལེགས་པ་རྒྱལ་མཆན་གྱི་སྐྱ་སྐྱེར་ངོས་འདོན་མཛད་པས་ཞུ་
ལུ་གྲུབ་ཆེན་སླ་མ་ཡང་ཟེར། རབ་བྱུང་བརྒྱ་གཉིས་པའི་ཤིང་སྟག་སྐྱི་ལོ་༡༧༩༤
ལོར་སློན་གྱིས་སྐྱུ་ལ་སྐྱ་སློ་བཟང་བསྟན་འདོན་རྒྱ་མཆོས་གསེར་ཁོག་དགོན་
གྱི་ཆོས་སློན་གཉིས་ཀ་གཏད་ཟེར་ཡང་ནམ་ཐར་ཞིབ་གསལ་མ་རྟེན་པས་
འབྲུངས་འདས་ལོ་ཆོགས་མ་ངེས།

མཆན། ཆས་པ་སྐྱ་སྐྱེས་སློ་བཟང་བྱུང་བསྟན་རྒྱ་མཆོ།

འབྲུངས་ལུལ། ཆས་པ།

འབྲུངས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༣ ནང་།

འདས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༩ ནང་།

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།

འདི་བ་ལྷ་ཁང་ལུང་བ་དགེ་རྒྱལ་གྱི་དངོས་སློབ་ཡིན་ལ། གསུང་ཚུལ་
དེ་ཉིད་ཀྱི་ནམ་ཐར་རྟོགས་བརྗོད་དང་། ལཱ་ཏའི་བསྐྱབ་བྱ་སོགས་ཡོད།
འབྲུངས་འདས་ལོ་ཆོགས་གསལ་བའི་ཡིག་ཆ་མ་རྟེན་ཀྱང་། ལྷ་ཁང་ལུང་བ་
དགེ་འདུན་རྒྱ་མཆོ་ནི་རབ་བྱུང་བརྒྱ་གཅིག་པའི་ཚུ་སྟག་སྐྱི་ལོ་༡༧༩༣ ལོར་

འབྲུངས་ཤིང་། རབ་བྱུང་བརྒྱ་གཉིས་པའི་མེ་སྒྲུལ་སྒྱིལ་ལོ་༡༧༡༧ ལོར་འདས་
པའི་ཐོག་ནས། འདི་བ་འཆོ་བཞུགས་ཀྱི་དུས་རགས་རིམ་ཤེས་སྟབ་པ་ཡིན།

མཆན།	ཨ་ལག་དོན་གྲུབ།
འབྲུངས་ལྗེ།	སྤྱི་ཆར།
འབྲུངས་ལོ།	རབ་བྱུང་༡༣ བར།
འདས་ལོ།	རབ་བྱུང་༡༩ བར།
ཆོས་རྒྱུ།	དགེ་ལུགས།
རྒྱུ་བརྒྱུད་ཨདྲོར་བསྐྱུས།	

འདི་བ་རོང་པོའི་དགེ་བཤེས། དབུས་དང་རྒྱ་ནག་དུ་ཕེབས། ལྷ་
སྐྱ་རོལ་རྩོར་གྱི་མཆོད་དཔོན་ཞུས། ཡོང་ཉོད་དུ་ཕེ་ལའི་ཕྱོགས་སུ་དགོན་པ་
བཏབ་ཟེར། སྐྱ་ཕེང་རིམ་བྱོན་གྱིས་སོག་ལྗེ་དུ་འགྲོ་དོན་མང་ཅིང་། རོང་
པོར་ཡང་གཉིས་ཀ་ཡོད་པར་བཤད་མོད། ལོ་རྒྱུས་མ་རྟེན་པས་འབྲུངས་འདས་
ལོ་ཆོགས་མ་རྟེན། འོན་ཀྱང་ལྷ་སྐྱ་རོལ་རྩོར་ནི་རབ་བྱུང་༡༣ མེ་བྱ་སྒྱིལ་ལོ་༡༧༡༧
ལོར་འབྲུངས་ཤིང་། རབ་བྱུང་༡༩ མེ་ཏ་སྒྱིལ་ལོ་༡༧༤༦ ལོར་འདས་པའི་ཐོག་
ནས། འདི་བ་རབ་བྱུང་བརྒྱ་གཉིས་པ་དང་བརྒྱ་གསུམ་པར་འཆོ་བཞུགས་
གནང་བཤེས་སྟབ།

མཆན།	མཆན་རྒྱོགས་ཡོན་ཏན་གྲགས་པ།
འབྲུངས་ལྗེ།	གཉན་ཆེ་ཟེར།

632 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

འབྲུངས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༣ ཅད།
 འདས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༩ ཅད།
 ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུན།

འདི་བས་དབུས་སུ་ཐུགས་གཉེར་གྱིས་མཁས་པར་གྱུར། མཆན་
 རྒྱུགས་མཁན་པོར་ཐེབས་པས་སྐྱ་ཐེང་རིམ་བྱོན་ལ་མཆན་རྒྱུགས་ཐོགས། ཐོ་
 ལྷ་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱལ་གྱིས་སྤྲུལ་པར་བཀྱར། རྒྱ་སྟོད་ཐེ་ཁོད་དུ་མཆན་
 རྒྱུགས་འདུ་ཁང་བཞེངས་ཤིང་། དེ་གའི་འབྲེག་ཕྱོགས་སུ་གསང་འདུས་དར་
 སོ་ཆེ་བ་འདི་བའི་དྲིན་ཡིན་ཟེར། འབྲུངས་འདས་ལོ་ཆོགས་མ་རྟེན་ཁྱང་། ཐོ་
 ལྷ་བ་བསོད་སྟོབས་རབ་བྱུང་བརྒྱ་གཉིས་པའི་ས་རྒྱལ་སྤྱི་ལོ་༡༩༤༩ ལོར་སྐྱེས་
 ཤིང་། རབ་བྱུང་བརྒྱ་གསུམ་པའི་བཟང་བྱ་ཐོག་མ་མེ་ཡོས་སྤྱི་ལོ་༡༩༩༧ ལོར་
 འདས་པ་ཡིན་སྟབས། འདི་བ་འཆོ་ཚུགས་ཀྱི་དུས་རབས་པ་ཤེས་ཐུབ།

མཆན། བྱང་རྒྱལ་བཟང་པོ།
 འབྲུངས་ལུལ། མཆོ་སྟོན།
 འབྲུངས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༣ ཅད།
 འདས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༩ ཅད།
 ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུན།

འདི་བ་སྟོང་འཁོར་སྐྱ་ཐེང་ལྷ་བ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཆོའི་སྟོབ་མ་ཡིན་
 ལ། ཁོང་གིས་བཅམས་པའི་སྟོང་འཁོར་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཆོའི་རྟོགས་བརྗོད་

ཚིགས་བཅད་མ་ཡོད་པར་བཤད། འབྲུངས་འདས་ལོ་ཚིགས་སོགས་ནམ་ཐར་
 ཞིབ་གསལ་མ་རྟེན་ཀྱང་། སྟོང་འཁོར་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ་ནི། རབ་བྱུང་
 ༡༡ པའི་ཤིང་བྱི་སྟེ་ལོ་༡༥༤༩ ལོར་འབྲུངས་ཤིང་། རབ་བྱུང་༡༢ མེ་ལུག་སྟེ་
 ལོ་༡༥༥༩ ལོར་འདས་པའི་ཐོག་ནས་འདི་བ་འཆོ་བཞུགས་ཀྱིས་དུས་རགས་
 རིམ་ངེས་ཐུབ་པ་ཡིན།

མཆན།	མདོ་བ་བཀ་དབང་བསྟན་འཕེལ།
འབྲུངས་ལུལ།	མདོ་བ་ཨར་ནང་།
འབྲུངས་ལོ།	རབ་བྱུང་༡༢ ལྷན་ཙམ།
འདས་ལོ།	རབ་བྱུང་༡༩ ཅན་།
ཆོས་རྒྱུ།	དགེ་ལུགས།
རྒྱུར་བརྗོད་མདོར་བསྟན།	

འདི་བས་མདོ་དབུས་གཉིས་སུ་གཞུང་ལུགས་སྐྱུངས་ཏེ་མཁས་པའི་
 གོ་འཕང་བརྟེས། མདོ་སྨད་དུ་བྱོན་ཏེ་རབ་བྱུང་བརྒྱ་གསུམ་པའི་ས་བྱ་སྟེ་ལོ་
 ༡༥༤༩ ལོར་བྱ་བྱུང་མཁན་ཁྲི་ཕེབས། ཁྲི་རབས་ཞེ་གཅིག་པ་ཡིན།

མཆན།	བདེ་ཐང་སྒོ་བཟང་རབ་བརྟན།
འབྲུངས་ལུལ།	ཏེ་བྱ་རིམ་མདོ།
འབྲུངས་ལོ།	རབ་བྱུང་༡༢ ཅན་།
འདས་ལོ།	རབ་བྱུང་༡༩ ཅན་།

634 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལྷན་ས།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།

འདི་བས་དབུས་སུ་ཐུགས་གཉེར་གྱིས་མཁས་པར་གྱུར། རྒྱ་ནག་དུ་
དབང་བཀའ་ཆོས་མང་དུ་གསུངས་ཏེ་འཕྲིན་ལས་རྒྱས། ཀུན་མཁྱེན་བར་མས་
བཀའ་ཤིས་འབྲིལ་དུ་དུས་འཁོར་གསར་འཛུགས་དང་། ཐར་མི་ཆེ་དཔོན་སློབ་
གྱིས་སྡོན་པོ་ཐང་གསར་འཛུགས་སྐབས་སོགས་ལ་མཐུན་ཆུན་བསྐྱབས། འདི་
དང་དཔོན་སློབ་སློ་བཟང་རབ་བརྟན་གཉིས་གཅིག་མིན་པ་མདོ་སྨད་ཆོས་
འབྲུང་དུ་གསལ། འཁྲུངས་འདས་ལོ་ཆོགས་གསལ་བའི་ཡིག་ཆ་མ་རྟེན་ཀྱང་།
ཟླ་བའ་དུས་འཁོར་གྲུ་ཆང་ནི་རབ་བྱུང་བརྒྱ་གསུམ་པའི་ཚུ་ལྷག་སྟེ་ལོ་༡༧༩༩
ལོར་བཏབ་པ་དང་། འཕོ་རའི་སྡོན་པོ་ཐང་དཔོན་པ་ནི་རབ་བྱུང་བརྒྱ་གསུམ་
པའི་ས་སྟག་སྟེ་ལོ་༡༧༥༤ ལོར་བཏབ་པ་ཡིན་སྟབས། འདི་བ་འཆོ་བཞུགས་
ཀྱི་དུས་རབས་པ་ཤེས་ཐུབ་པ་ཡིན།

མཆན། རྒྱལ་རྫོང་ནམ་མཁའ་རྩུན་གྲུབ།

འབྲུངས་ལྷལ། རྒྱལ་རྫོང་།

འབྲུངས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༣ ནང་།

འདས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༩ ནང་།

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལྷན་ས།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།

འདི་བའི་ནམ་ཐར་ཞིབ་གསལ་མ་རྟེན་ཀྱང་། ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་
དབྱངས་བཞད་པའི་གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོ་ཚུམ་བསྐྱལ་བྱ་གནང་མཁན་དེ་ཡིན་

ཞིང་། ཁོང་གི་གསུང་ཚུལ་ས་ལམ་ནམ་གཞག་སློ་གསལ་ཐེམ་སྐས་དང་། སར་
ཕྱིན་བྱམས་གཞུང་གི་བཤད་པ་སོགས་པོད་གཅིག་ཡོད།

མཆན། ཡ་རིག་ཆོས་རྗེ་བཙུན་འགྲུས།

འབྲངས་ལྗེ། ཀང་ཆ།

འབྲངས་ལོ། རབ་བྱུང་ལ་ནང་།

འདས་ལོ། རབ་བྱུང་ལ་ནང་།

ཆོས་རྒྱ། དགེ་ལུགས།

རྒྱུ་བཟོད་ཨདོར་བསྐྱུས།

འདི་བས་སྒྲ་བྲང་བཟུངས་འབྲིལ་གྱི་ཐོག་མའི་གྲ་རྒྱན་ལྷ་ལྷེའི་གས་ཡིན།
འདི་བ་དང་། ད་ལྟ་བུ། ཆས་པ་སྐྱ་སྐྱ། འཕོ་ར་ཆོས་མཛད་བཞི་ལ་ཆོས་རྗེ་
བཞི་ཟེར། མཛད་ནམ་ཞིབ་གསལ་མེད་པ་ཕངས་པའི་གནས་ཡིན།

མཆན། ཞང་ལ་རག་དབང་བསོད་ནམས།

འབྲངས་ལྗེ། བསང་ཁོག

འབྲངས་ལོ། རབ་བྱུང་ལ་ནང་།

འདས་ལོ། རབ་བྱུང་ལ་ནང་།

ཆོས་རྒྱ། དགེ་ལུགས།

རྒྱུ་བཟོད་ཨདོར་བསྐྱུས།

འདི་བས་སྒྲ་བྲང་བཟུངས་འབྲིལ་དུ་སྐྱགས་གཉེར་གནང་ནས་དགེ་

636 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

བཤེས་ཐོན། འདུལ་སྤིམས་གཙང་བའི་ཆད་དུ་བྱེད། མཆོད་དབྱངས་ལ་
མཁས་པས་སྤྱི་ཤོད་ཀྱིས་གསུང་དབྱངས་ཡན་ལག་གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་མཐུན་ཆང་
ཞེས་བསྐྲགས་པ་ཆེ། མཛད་ནུམ་ཞིབ་གསལ་མ་རྟེན།

མཆོན།	ཨ་བར་བརྗོད་པ།
འབྲུངས་ལྷུ་ལ།	ཨ་བར།
འབྲུངས་ལོ།	རབ་བྱུང་༡༣ ཅན།
འདས་ལོ།	རབ་བྱུང་༡༩ ཅན།
ཆོས་རྒྱུད།	དགེ་ལུགས།
རྒྱུ་རྩ་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།	

འདི་བས་བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་དུ་ཐུགས་གཉེར་གནང་ནས་དགེ་བཤེས་
ཆེར་སོན་བྱུང་། ཕྱིས་རི་ཁོད་ཡིད་དགའ་ཆོས་འཛིན་དུ་ཆོད་དང་སྦྱབ་པ་སྟོམས་
པར་མཛད། རྣམ་ཐར་ཞིབ་གསལ་མ་རྟེན།

མཆོན།	ཨ་གསལ་སྒྲོ་བཟང་།
འབྲུངས་ལྷུ་ལ།	བྱུ་རྒྱ།
འབྲུངས་ལོ།	རབ་བྱུང་༡༣ ཅན།
འདས་ལོ།	རབ་བྱུང་༡༩ ཅན།
ཆོས་རྒྱུད།	དགེ་ལུགས།
རྒྱུ་རྩ་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།	

འདི་བས་བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་དུ་སྟོབ་གཉེར་གནང་ནས་དགེ་བཤེས་ལག་

གས་སུ་གྱུར། འཕོ་རའི་སྟོན་པོ་ཐང་གི་ཁྲིར་ལོ་གསུམ་ལ་བཞུགས། རང་ཡུལ་
 ཏུ་ཨ་གསལ་སྒྲར་ཞིག་གསོས་བགྱིས་ཏེ་སྡེ་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེར་གཞིས་ཀ་ལྟ་སྡེ་དང་
 བཅས་པ་སྤུལ། རྣམ་ཐར་ཞིབ་རྒྱས་མ་རྟེན་པས་འབྲུངས་འདས་ལོ་ཚིགས་མ་
 རག འཆོ་བཞུགས་ཀྱི་དུས་ལ་དབྱད།

མཆན།	རིན་ཆེན་རྒྱ་མཆོ།
འབྲུངས་ཡུལ།	དབལ་བྱུལ།
འབྲུངས་ལོ།	རབ་བྱུང་༡༩ ཅད།
འདས་ལོ།	རབ་བྱུང་༡༩ ཅད།
ཆོས་རྒྱུ།	དགེ་ལྷགས།

རྒྱུར་བརྟོན་ཨདྲར་བསྐྱུས།

འདི་བས་དགའ་ལྡན་དུ་སྤྱགས་གཞེར་གནང་སྟེ་དགེ་བཤེས་ཐོན།
 ཁམས་ཆེན་དགེ་ཆེན་བྱས་ཏེ་རྟོག་ར་ར་ཡུས་མ་ཞེས་པའི་སྤྱི་ཁང་བརྒྱབ་པར་
 ལ་བ་ཆེན་པོས་བཀའ་ཤོག་གནང་། བཀའ་ཤིས་འབྲིལ་ཕྱིར་གྱུར་དུས་དགེ་
 བསྐྱོས་གནང་། རི་ཁྲོད་དུ་ཡུན་རིང་བཞུགས་པས་དབལ་བྱུལ་སྤྲ་ཆེན་གྱི་སྟོ་
 མང་ཟེར་བའང་ཡོད་པར་བཤད། འབྲུངས་འདས་ལོ་ཚིགས་མ་རྟེན།

མཆན།	མཁའ་འགྲོ་ཨ་ཁྲོ་བཟང་སྟོལ་ཨ།
འབྲུངས་ཡུལ།	ཆན་གུ་འི་གེས་སྟོར་བེ་བྱ་ཆེད།
འབྲུངས་ལོ།	རབ་བྱུང་༡༩ ཅད།

638 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་བྲགས་ཆེན།

འདས་ཡོ། རབ་བྱུང་༡༩ ནང་།
 ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལྷན་ས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།

འདི་བ་དབུས་ལམ་ནས་ཁམས་གྲང་རུར་ཐེབས་ཏེ་མགོན་ཁང་སྡོ་བྱེ་
 དགོས་གསུངས་པར་མཁའ་འགྲོ་མ་གྲོངས་ནས་སྡོ་བྱེ་མ་ཕྱོང་། རྗེ་མིག་གྲང་
 གར་ཡོད་མི་ཤེས་ཟེར་བར། རྗེ་མིག་འདིར་ཡོད་ཅེས་སྟན་ཤལ་མང་བོའི་
 གསེབ་ནས་རྗེ་མིག་སྒྲངས་ཏེ་སྡོ་བྱེ་སྐབས་མཁའ་འགྲོ་མ་གཤེགས་ཁར་སྡོན་
 པའི་སྡོལ་མེ་ད་དྲུང་ཡོད་པས་གྲང་རུ་མཁའ་འགྲོ་མ་སྡོ་བཟང་ཆོས་སྡོན་གྱི་སྡོ་
 བར་ངོས་བཟུང་། གཞུང་གིས་བཀའ་ཤོག་གིས་གཟེངས་བཟོད་བཅུས་པ་
 སོགས་མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང་དུ་བཤད། འབྲུངས་འདས་ལོ་ཆིགས་མ་ཆེད། ཡན་
 གུའི་བྲག་དཀར་གྱི་གྲང་རི་མཁའ་འགྲོ་མ་སྐྱ་ཕྱེང་གཉིས་པ་ཡིན།

མཆན། རུ་བ་རག་དབང་དགེ་ལེགས་རྒྱ་མཚོ།
 འབྲུངས་ལུལ། ཁྱི་ཀ་རུ་བ།
 འབྲུངས་ཡོ། རབ་བྱུང་༡༩ ནང་།
 འདས་ཡོ། རབ་བྱུང་༡༩ ནང་།
 ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལྷན་ས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།

འདི་བ་ཁྱི་ཀའི་རུ་བ་སྐྱ་ཐོག་དང་བོ་ཡིན་ལ། རུ་བ་དགོན་བསམ་
 གཏན་ཆོས་སྤིང་ཕྱག་འདེབས་མཛད། འབྲུངས་འདས་ལོ་ཆིགས་སོགས་ནམ་
 ཐར་ཞིབ་གསལ་མ་ཆེད།

མཆན། མྱོ་བཟང་བསྟན་འཛིན་གྱི་མཆོ།
 འབྲངས་ལྗེ། ཨ་རིག་མྱ་སྐམ།
 འབྲངས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༣ ལྷན།
 འདས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༩ ལྷན།
 ཆོས་རྒྱུ། གཤེ་ལྷགས།
 ཟུར་བརྗོད་ཨདྲོར་བསྟུས།

འདི་བ་གཙང་པའ་རྒྱུ་མཆེད་ཡིན། དབུས་སུ་ཐུགས་གཉིས་
 གྱིས་མཁས་པར་གྱུར། གཙང་པའ་རྒྱུ་དང་ཁོང་གཉིས་ཀྱིས་གཙང་དགོན་
 པ་བཏབ་ཟེར། དགྲང་ལོ་མཐོན་པོར་བཞུགས་ཟེར་བ་ལས་ལོ་ཚིགས་སོགས་
 མ་རྟེན། འོན་ཀྱང་གཙང་པའ་རྒྱུ་ཁོ་རབ་བྱུང་༡༣ མེ་སྤྲེལ་སྤྱི་ལོ་༡༧༩༧ ལོར་
 འབྲངས་ཤིང་། བཅུ་གསུམ་པའི་ཐུགས་བྱི་སྤྱི་ལོ་༡༨༥༠ འདས་པའི་ཐོག་ནས་
 འདི་བ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པ་དང་བཅུ་གསུམ་པར་འཆོ་བཞུགས་གནང་བ་
 ཤེས་ཐུབ།

མཆན། ཆོས་རྗེ་དག་དབང་དགེ་འདུན་དོན་ཡོད།
 འབྲངས་ལྗེ། རེབ་ཤོད།
 འབྲངས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༣ ལྷན།
 འདས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༩ ལྷན།
 ཆོས་རྒྱུ། གཤེ་ལྷགས།
 ཟུར་བརྗོད་ཨདྲོར་བསྟུས།

འདི་བ་རོང་པོ་མེ་ཆུ་ཆོས་རྗེ་སྤྲེལ་གཉིས་པ་ཡིན། རོང་པོ་དགོན་

640 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

དུ་ཐུགས་གཞིར་གྱིས་དེ་གཉི་རྒྱུད་བྲ་དང་། དུས་འཁོར། ཐོས་བསམ་རྣམ་
 རྒྱལ་སྤིང་གི་གདན་རབས་སོ་ལྷ་བར་བཞུགས། འཇིགས་མེད་ཐེག་མཆོག་གི་
 རོང་མོ་དགོན་ཆེན་གདན་རབས་སུ་ཕྱིས་སུ་འདི་བའི་མཆན་ལ་མ་ཁི་བ་ཆང་
 ཟེར་བར་བཤད།

མཆན།	ཡུ་གུར་དཀའ་བརྩ་དག་དབང་བཟུ་ཤིས།
འབྲུངས་ལྟལ།	འབྱིལ་གཞན།
འབྲུངས་ལོ།	རབ་བྱུང་༡༣ ཅན།
འདས་ལོ།	རབ་བྱུང་༡༩ ཅན།
ཆོས་རྒྱུད།	དགེ་ལུགས།
རྒྱུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།	

འདི་བ་རྒྱུད་དུས་ལྟལ་གྱི་སྐོ་བཟང་ཡར་འཕེལ་གྱིས་ས་མར་བསྐྱངས་
 ཏེ་རབ་བྱུང་བསྐྱབས། བཟུ་ཤིས་འབྱིལ་དུ་ཐུགས་གཞིར་གྱིས་མཁས་པར་གྱུར།
 དབུས་སུ་དཀའ་བརྩ་ཐོན། ཕྱིས་གྱུར་ཡག་རི་ཁྲོད་དུ་བཞུགས། གསུང་ཚུམ་
 རང་གི་སློབ་མ་དཔལ་ལྷན་མགོན་པོའི་ངེས་ལན་དང་། གསུང་མགྱུར་སྐོར་
 དུ་མ་བཅས་ཡོད། དབལ་མང་དགོན་མཆོག་རྒྱལ་མཆན་གྱིས་མཛད་པའི་ཡུ་
 གྱུར་ཡབ་སྐུ་ཀྱི་རྣམ་ཐར་ནོར་བུའི་ཐེང་བ་ཞེས་པ་ཡོད། འབྲུངས་འདས་
 ལོ་ཆོགས་སོགས་ཞིབ་གསལ་མ་དེས།

མཆན། རྒྱལ་གྱི་སྐུ་ལྷན་པ་དཔོན་སློབ་སློབ་བཟང་དར་བྱས།

བཀྲུངས་ལུམ།	མཚོ་ལྷོ་ན།
བཀྲུངས་ཡོ།	རབ་བྱུང་ལྔ་པ་ནང་།
བཀྲུངས་ཡོ།	རབ་བྱུང་ལྔ་པ་ནང་།
ཚོ་ས་ལྷོ་ན།	དགེ་ལུགས་།
ལྷོ་རབ་བྱུང་ལྔ་པ་ནང་།	

འདི་བ་སྐྱུ་འབྲུམ་རྒྱན་པ་གཙུག་གི་ཁྲི་རབས་བཞི་བར་བཞུགས། བོད་
 རྒྱལ་གཞུང་ནས་ཨ་རྟི་ནི་ཆ་གན་ཉི་ཤོག་ཐུང་ཆོ་ལོ་གནང་བར་བཤད་བྱང་
 འབྲུངས་འདས་ལོ་ཆེགས་ཤོགས་མ་རྟེན། གསེར་རྟོག་སྒོ་བཟང་ཚུལ་རྒྱུ་ཁྲི་
 སྐྱུ་འབྲུམ་གདན་རབས་སུ། འདི་བས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེའི་ལོ་སྐྱུ་ཆེན་མོ་སྦྱོར་
 འདུགས་མཛད་པ་དང་། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་བཟང་བྱ་གཉིས་པ་ས་
 འབྲུག་སྐྱུ་ལོ་༡༧༤༡ ལོར་སྐྱུ་འབྲུམ་ཆོས་སྦྱོར་གིས་མཆོད་རྟེན་ཁྲི་འོག་གཞི་
 གསེར་བཟོ་བྱེད་དགོས་པའི་ཡུང་བསྟན་བྱུང་བ་བཞིན་ལས་ཁྲུང་ལོགས་པར་
 བསྐྱབས། ཁྲི་ཆེན་ཉེར་དྲུག་པ་གསེར་རྟོག་ལོ་མོན་ཉན་ངག་དབང་བསྟན་པའི་
 རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་དངུལ་སྒང་སྟོང་སྟག་བཞིས་མཐུན་རྒྱུ་སྦྱར།

མཆན། ཡོ་བཞི་དྲ་ལྷོ་པ་ཟང་པ་ཉན་པ་འི་རྒྱལ་མཆན།
 བུ་རྒྱུ་ས་ཕྱེད། མཚན་དག་གི་ཡོ་ཆེན་།
 བུ་རྒྱུ་ས་ཡོ། དཔ་ཕྱུང་ཉ་ནང་།
 བུ་རྒྱུ་ས་ཡོ། དཔ་ཕྱུང་ཉ་ནང་།
 ཆོས་རྒྱུ། དག་གི་ཕྱགས།
 རྒྱུ་པ་ཁྱོད་ཀྱི་ཁྱོད་པ་ཁྱོད་

འདི་བ་ཕྱོ་གྲུན་བཟང་ནི་མའི་སྒྲུལ་སྒྲུལ་ཡིན། སྒྲུ་འབུམ་དང་བཀྲ་ཤིས་

642 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

འབྲིལ་གཞིས་སུ་སྤྱགས་གཞེར་གྱིས་མཁས་པར་གྱུར། རབ་བྱུང་བརྒྱ་གསུམ་
པའི་མེ་སྤང་སྤྱི་ལོ་༡༧༥༧ ལོར་སྐུ་འབུམ་སྤྲན་པ་གྲ་ཚང་གི་སྤྱི་རབས་དང་ཕོར་
བཞུགས།

མཆན། རྟོ་རྒྱ་མ་གློ་བཟང་དགེ་འདུན་ཕུན་ཚོགས།

འབྲུངས་ལྷུང། མི་གསལ།

འབྲུངས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༣ གྲངས།

འདས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༩ གྲངས།

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྡུས།

འདི་བ་གཤེགས་ཁར་རྗེའི་སྐུ་བརྟན་ཞིག་ཡོད་པ་ལས་བདུད་ཚི་བབས་
ཤིང་། བཞུགས་གདན་རང་བསྐྱེད་ཀྱིས་གཏམས་པ་རྟགས་མཆན་བྱུང་།
གསུང་ཚིམ་ལོག་རྟོག་བ་མོ་འཛོམས་པའི་ཉི་མ་སོགས་ཡོད་པར་མཆན་སྒྲིགས་
དགོན་པའི་ལོ་རྒྱུས་སུ་བཤད་པས་འབྲུངས་ལྷུང་དེ་ཕྱོགས་ཡིན་ནམ་སྟེ།

མཆན། གདོང་གཞུག་ཞབས་བྱུང་གློ་བཟང་ཆོས་གྲགས།

འབྲུངས་ལྷུང། རོང་ལོ་སྤྱི་ལོ།

འབྲུངས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༣ གྲངས།

འདས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༩ གྲངས།

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྡུས།

འདི་བ་གདོང་གཞུག་གོང་མ་ངག་དབང་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་སྤྱུལ་སྐུ་ཡིན།

མཛད་ནམ་ཞིབ་གསལ་མ་མཐོང་བས་འབྲུངས་འདས་ལོ་ཚིགས་མ་རྟེན་གྲང་།
 རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལྷགས་སྒྲང་སྤྱི་ལོ་༡༧༤༡ ལོར་བྱ་བྱུང་མཁན་རབས་
 བཞི་བཅུ་བར་བཞུགས། རབ་བྱུང་༡༩ ལྷགས་སྒྲང་སྤྱི་ལོ་༡༧༤༡ ལོར་བྱ་བྱུང་
 གདན་སའི་ཁྲི་ཆེན་དུ་བཞུགས་པ་ལས་ཁོང་འཆོ་བཞུགས་ཀྱི་དུས་རབས་པ་
 ཤེས་ཀྱས་པ་ཡིན།

མཆན།	བསྟན་འཛིན་གྱི་ཡུ་མ།
འབྲུངས་ཡུལ།	ཁ་གྲ་ཕྱོགས།
འབྲུངས་ལོ།	རབ་བྱུང་༡༩ གན་།
འདས་ལོ།	རབ་བྱུང་༡༩ གན་།
ཆོས་རྒྱུ།	དགེ་ལུགས།
རྒྱུ་རྒྱུ་མཛད་པ་བསྟན་པ།	

འདི་བ་ཉོར་ཁམས་པ་འདི་ཕྱོགས་སུ་ཆད་པའི་གས་ཟེར་བ་ཙམ་ལས་
 འབྲུངས་ཡུལ་གསལ་བོར་མ་ངེས། བཀ་ཤིས་འབྲིལ་གྱི་བྲ་རྒྱན་ཐོག་མའི་གས་
 ཡིན་པ་འདྲ་ཞིང་། རིགས་སྤྱི་འགན་ལྷ་བལ་བ་རྒྱ་ཡུ་མ་ཟེར་བ་དེ་ཡིན། དེ་
 སྐབས་བཀ་ཤིས་འབྲིལ་དུ་དོན་གྲུབ་ཀྱི་ཐལ་སྐྱད། རྒྱ་ཡུ་མའི་རིག་པ། གོ་ཐོབ་
 ཀྱི་གོ་བ། འབྲང་རོའི་ཐལ་སྤྱི་ཞེས་གསལ་ཆེན་དུ་བཅི། གསུང་ཚུམ་བསེ་ཁྲི་
 ཆན་གྱི་ནམ་ཐར་ཡོད་པར་བཤད་གྲང་མཛལ་ཡུལ་དུ་མ་གྱུར།

མཆན།	རྒྱུ་ཉི་གཞོན་པ་རག་དབང་ཉོར་བྱ།
------	-------------------------------

644 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁན་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

འབྲུངས་ལྟལ། རོང་མོ་འུ་བ།
 འབྲུངས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༣ ཅད།
 འདས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༩ ཅད།
 ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།

འདི་བ་བྱ་བྱུང་གི་མཁན་ཁྲི་ལྔ་གཅིག་པར་ཐེབས། བྱ་བྱུང་དང་མེར་
 བྱེས་གཉིས་སུ་གཞུང་ཆེན་ལྷ་ལ་སྦྱངས་དེ་མེར་བྱེས་མཁན་པོར་བཞུགས། རྒྱལ་
 བ་བསྐྱལ་བཟང་རྒྱ་མཚོའི་རང་ནམ་དུ་འདི་བར་རྩེ་ལ་སྦྱིམས་དར་རྒྱས་ཞེས་
 གསལ། དགྲུང་ལོ་ཉེར་བརྒྱད་ཉིང་ལྷ་རམས་དམ་བཅའ་བཏང་། མེ་རར་སྤི་
 ངན་ཁ་ཞུགས་ཀྱིས་མཁན་ཁྲི་ལྷ་ཤོངས། རྒྱལ་བའི་བཀའ་ལྷར་འདི་བས་སྤི་
 ངན་མནན་པས་གཞུང་ནས་མཁན་ཆས་སོགས་གནང་། འབྲུངས་འདས་ལོ་
 ཆོགས་གསལ་བའི་ཡིག་ཆ་མ་མཐོང་།

མཚན། དགོན་མཚོག་ལྗོན་ལམ།
 འབྲུངས་ལྟལ། མཚོན་དགེ
 འབྲུངས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༣ ལྷན།
 འདས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༩ ཅད།
 ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།

འདི་བ་སྟག་ཚང་ལྷ་མོར་མཚན་ཉིད་གསར་རྩུགས་ཀྱི་གྲ་རྒྱུན་གས།
 ཕྱིས་དེ་གའི་ཁྲིར་བཞུགས། དེ་གའི་གདན་རབས་དང་། བྱུང་མཐའ། ཞི་བ་

ལམ་ཟབ་ཀྱི་ཁྲིད་ཡིག་སོགས་བཅུ་མས་ཆོས་ཐོར་བྱ་ཡོད་པར་བཤད། སྟག་
 ཆང་ལྟ་མོའི་བཤད་གྲ་ནི། རབ་བྱུང་༡༩ རྒྱུ་ལྷུ་སྤྱི་ལོ་༡༧༥༩ ལོར་ཚུགས་པ་
 ཡིན་སྟབས། འདི་བ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པ་དང་བཅུ་གསུམ་པའི་ནང་འཆོ་
 བཞུགས་གནང་བ་ཡིན་ནམ་སྟམ།

མཆན།	བྱང་ཚུབ་བཟང་མོ།
འབྲུངས་ལུལ།	མཆོ་སྒྲིན།
འབྲུངས་ལོ།	རབ་བྱུང་༡༩ ནང་།
འདས་ལོ།	རབ་བྱུང་༡༩ ནང་།
ཆོས་རྒྱུ།	དགེ་ལུགས།
ཟུར་བརྗོད་ཨདོར་བསྐྱམ།	

འདི་བ་སྟོང་འཁོར་སྐྱུ་ཤེང་ལྷ་བ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཆོའི་སློབ་མ་ཡིན་
 ལ། ཁོང་གིས་བཅུ་མས་པའི་སྟོང་འཁོར་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཆོའི་རྟོགས་བརྗོད་
 ཆོགས་བཅད་མ་ཡོད་པར་བཤད། འབྲུངས་འདས་ལོ་ཆོགས་སོགས་ནམ་ཐར་
 ཞིབ་གསལ་མ་རྟེན་ཀྱང་། སྟོང་འཁོར་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཆོ་ནི། རབ་བྱུང་
 ༡༡ ཤིང་བྱི་སྤྱི་ལོ་༡༧༤༧ ལོར་འབྲུངས་ཤིང་། རབ་བྱུང་༡༩ མེ་ལུག་སྤྱི་ལོ་༡༧༥༩
 ལོར་འདས་པའི་ཐོག་ནས་འདི་བ་འཆོ་བཞུགས་ཀྱི་དུས་རབས་རིམ་ངེས་ཐུབ་
 པ་ཡིན།

མཆན།	རབ་བོ་ཐོབ་དག་དབང་རྒྱ་མཆོ།
------	---------------------------

646 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

འབྲུངས་ལྗམ། ར་བ་སྒྲོ་ཆིགས།
 འབྲུངས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༣ ཅན་།
 འདས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༩ ཅན་།
 ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།

འདི་བ་བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་གྱི་དགེ་བཤེས་ཨང་དང་པོ་ཡིན་པས་སྟན་
 གྲགས་དང་དོན་གྱི་མཁས་པ་ཡིན་མོད། སྨྱོད་པ་གཞན་བསྟེན་ལ་མི་དགུས་
 པས་དགོན་པ་ནས་ཐེབས་དགོས་བྱུང་། མཐར་ཁ་གྱུར་མ་ཁི་ཁང་ཞིག་དུ་
 བཞུགས་པ་ཀུན་མཁྱེན་བར་མས་དགོན་པར་ཡོངས་དགོས་གསུངས་པ་ཞལ་
 བཞེས་མཛད་ཀྱང་དེ་ཟུར་གཤེགས། ཁྱི་རྒན་གྱིས་ཆོས་གོས་ལན་གསུམ་གནང་
 བ་བཅོང་བས་བྱོད་མཐར་བསང་ཚུ་དང་འགྲོགས་ནས་འགྲོ་མ་དགོས་ན་ངའི་
 རྒྱ་ཆོད་ཅེས་གསུངས་པས་བྱིས་སུ་ཁོང་གིས་ངའི་སྐྱ་མའི་ལུང་བསྟན་ཐོག་དུ་
 སྟེབས་མོང་ཞེས་གསུངས་པར་གྲགས།

མཆན། དཔོན་དཔལ་འབྱོར་བསྟན་འཛིན།
 འབྲུངས་ལྗམ། མོ་ཆོང་།
 འབྲུངས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༣ ཅན་།
 འདས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༩ ཅན་།
 ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།

འདི་བ་གྲུབ་ཆེན་སྐང་དཀར་བའི་རིགས་རྒྱུད་གྲོ་ཆང་བྱོགས་སུ་

གཞིས་ཆགས་པའི་རྒྱུད་དུ་འབྲུངས། མན་རྩའི་གོང་མ་བདེ་སྦྱིད་རྒྱལ་བོས་
 དགོན་མཆོག་མཐུ་སྟོབས་ཡོངས་འཛིན་དང་གཤམ་རབ་བཟང་བོ་ཞེས་
 བསྐྱུགས་ཟེར། གོན་ཏིང་ངིང་ངོ་ལྷ་དྲུང་ཅི་དྲུ་གོ་ཤིའི་ཆོ་ལོ་གནང་། དགོན་ལུང་
 བྲག་བཞུགས་སའི་མཐིལ་མཛད། ཡང་རྫོང་རི་ཁྲོད་དུ་བཞུགས་སྐབས་ནི་ཙོ་
 ཞིག་དང་དཀའ་གནས་རི་ལན་མཛད་པ་སོགས་གསུང་འབུམ་བོད་གཞིས་
 ཙམ་ཡོད་ཟེར། སྔ་ཆང་དགོན་གྱི་ཁྲིར་བཞུགས། ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་བཞད་
 པའི་མན་ངག་གསུམ་སོགས་ཀྱི་རྒྱུད་པ་སུམ་པ་མཁན་ཆེན་སོགས་ལ་སྤེལ་ཟེར།
 འབྲུངས་འདས་ལོ་ཚིགས་མ་ངེས་ཀྱང་དགུང་ལོ་༥༥ བཞུགས་པར་བཤད།

མཆན།	བདེ་རྒྱ་དར་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ།
འབྲུངས་ལུང་།	མཚོ་སྟོན།
འབྲུངས་ལོ།	རབ་བྱུང་༡༣ གང་།
འདས་ལོ།	རབ་བྱུང་༡༩ གང་།
ཆོས་རྒྱུད།	དགེ་ལུགས།
ཟུར་བཞོད་ཨདྲོར་བསྐྱུས།	

འདི་བའི་རྣམ་ཐར་མ་རག་པས་འབྲུངས་འདས་ལོ་ཚིགས་སོགས་མ་
 དེས། ཁོང་གིས་སེམས་ཉིད་དགོན་པར་ཆོ་འབྲུལ་སྟོན་ལམ་བཅུགས། དགོན་
 ལུང་གི་ཁྲིར་ཐེབས། དགུང་གྲངས་ཀྱི་གསུམ་པར་གཤེགས་པར་བཤད།

མཆན།	ཏོར་ཨོ་འི་སྟོན་རྒྱུད།
------	-----------------------

648 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

འབྲུངས་ལྷུང། ཁྱི་ཀའི་དམེ་ཀྱའི་འོར་མོའི་ཚོ་བ།
 འབྲུངས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༣ ཅམ།
 འདས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༩ ཅམ།
 ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟན།

འདི་བས་གནས་ངེས་མེད་དུ་སྦྱབ་པ་མང་དེ་ཅིང་ཆོས་སྦྱིན་བསྟེན།
 པའ་ཆེན་དཔལ་ལྷན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་ལེབས་སྐབས་ཁྱི་ཀའི་ལྷུང་སྟེ་ཀུན་གྱིས་སྦྱོར་བ་
 གླ་མ་ཞིག་གནང་བར་ཞུས་ཀྱང་། ཁོང་གིས་བྱེད་ཅག་གི་ལྷུང་དུ་འོར་མོའི་སྟོན་
 གན་ཞུ་བ་ཞིག་ཡོད་དམ་གསུངས། ཡོད་ཞུས་པར། དེ་ལས་ལྷག་པའི་གླ་མ་
 ཞིག་མི་དགོས་གསུངས་པར་བརྟེན་ཀུན་གྱིས་གཙུག་དུ་བཀུར་ཞེས་མདོ་སྨད་
 ཆོས་འབྱུང་དུ་བཤད། འདི་བའི་སྦྱབ་ཁང་ཁག་ད་ལྟའང་ལྷུང་མིས་མཆོད་
 བཀུར་ཞུས་བྱེད་བཞིན་ཡོད་ལ། སྦྱ་ཐོང་རིམ་བྱོན་ལ་ཨ་ཡག་ཆང་ཟེར།
 དགྲང་ལོ་མཐོན་པོར་བཞུགས་པར་བཤད་ཀྱང་འབྲུངས་འདས་ལོ་ཆོགས་མ་
 རྟེན། པའ་ཆེན་དཔལ་ལྷན་ཡེ་ཤེས་ནི་རབ་བྱུང་༡༣ པའི་ས་ན་སྟེ་ལོ་༡༧༩༤
 ལོར་འབྲུངས་ཤིང་། རབ་བྱུང་བརྒྱ་གསུམ་པའི་ལྷགས་བྱི་སྟེ་ལོ་༡༧༩༠ ལོར་
 འདས་པའི་ཐོག་ནས། འདི་བ་འཆོ་བཞུགས་གནང་དུས་རགས་པ་ཤེས་ཐུབ།

མཆོན། གདོང་བྱ་ལྷན་ཆོགས།
 འབྲུངས་ལྷུང། ར་བ།
 འབྲུངས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༣ ཅན།
 འདས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༩ ཅན།

ཆོས་རྒྱུ།

དགེ་ལྷན།

རྒྱུ་བརྗོད་མདོར་བསྡུས།

འདི་བས་བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་དུ་བསེ་ངག་དབང་བཀྲ་ཤིས་སོགས་བསྟེན་
ནས་མཁས་པར་སྦྱངས། བསེའི་བཀའ་བཞིན་རང་ཡུལ་དུ་ཕྱོན་སྐབས་དགེ་
ལུན་རིང་ལུགས་འདྲིན་པ་ཁོང་རང་ལས་མེད་སྟབས། གཞན་གྱི་གཟུ་བཤད་
བྱས་ཏེ་གཟུ་བཙམ་སུ་གྲ་བ་འགའ་རེ་སྦྱངས་པ་དང་། འགའ་རེར་རྟ་སོགས་
གནང་སྦྱིན་བསྟེན་ཏེ་ཉོས་ནས་གདོང་ཁྲ་དགོན་གཡུལ་རྒྱལ་བསམ་གཏན་
སྤང་བཏབ། ཉེན་བཞེན་པ་གྲུབ་དུས་ཨ་མཆོག་སྐྱ་མ་རྒྱ་པོ་ཟེར་བས་རྟ་དཀར་
པོ་ཞིག་ལ་ཤ་ཆག་སྦྱབ་ཅིག་བཀའ་ཏེ་ཡོང་ནས་སྟོན་མོ་བཀྲག་ཅིང་། ར་བའི་
ཁྲི་ལུད་ནང་དུ་མེ་ཏོག་སྐྱེས་ཞེས་སྟན་པ་ཐོས་ནས་ཡོང་བ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་
པར་གྲགས།

མཆན།

འཛོ་ར་ཆོས་མཛད།

འབྲུངས་ལུལ།

འཛོ་ར།

འབྲུངས་ལོ།

རབ་བྱུང་༡༩ ནང་།

འདས་ལོ།

རབ་བྱུང་༡༩ ནང་།

ཆོས་རྒྱུ།

དགེ་ལྷན།

རྒྱུ་བརྗོད་མདོར་བསྡུས།

འདི་བས་བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་དུ་མདོ་སྟགས་རིག་གནས་དང་བཙས་ལ་
མཁས་པར་སྦྱངས། མཛོད་དགེ་ཏོ་བྱ་བརྩུག་ཞེས་ཀྱི་སྐྱ་མར་ཕྱོན། ཀུན་མཁྲོན་
མཆོག་ལ་རྟ་ལུག་བརྒྱ་སྟག་མང་པོའི་འབུལ་བ་བཏེགས། སྦྱན་ཆེ་ར་བ་ཆོ་

650 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

དབང་བཀྲ་ཤིས་ལ་བསང་གཞུང་དུ་འབྲོག་ཏུ་འཛིན་དུ་བཅུག ལྷ་ལྷེ་དུད་ཁྱིམ་
འགའ་བསྒྲིགས་ཏེ་དགོན་པའི་མཆོད་ཐེབས་བཞག་པ་སོགས་བྱས་པ་ཆེ་བར་
བཤད།

མཆོན།	མཁན་ལོ་མངས་རྒྱས་དོ་རྟེ།
འབྲངས་ལུལ།	མཆོ་ལྷན་གཡས་རྒྱུ་འབྲེལ་ཆོ་ནོར།
འབྲངས་ལོ།	རབ་བྱུང་༡༣ ཅན།
འདས་ལོ།	རབ་བྱུང་༡༩ ཅན།
ཆོས་རྒྱུད།	དགེ་ལུགས།
ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུན།	

འདི་བས་བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་དུ་སློབ་གཉེར་མཐར་ཕྱིན་ཅིང་། དེ་གར་
གནས་བཏན་དོ་རྟེ་གཉེས་ཞེས་རིགས་སྤྱ་འགྲན་ལྷ་མེད་པར་བཅི། དབུས་
སུ་ཐེབས་ཏེ་མདོ་སྨད་ལོངས་སྤྱོད་ལ་ཡུན་རིང་སྐྱུངས་པས་མཁས་གྲགས་
ཆེ་ཞིང་། རྒྱལ་དབང་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཆོའི་བཀའ་ཆེ་དང་རྒྱུད་པ། དགའ་
ལྷན་ཆོས་འཁོར་སྤྱི་ལོ་གི་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་མང་མཁན་པོ་བཅས་གནང་། འབྲུངས་
འདས་གསལ་བའི་ཡིག་ཆ་མ་རྟེན་ཀྱང་། རྒྱལ་དབང་བསྐལ་བཟང་བ་རབ་
བྱུང་༡༣ ས་བྱི་སྤྱི་ལོ་༡༧༠༤ ལོར་འབྲུངས་ཤིང་། རབ་བྱུང་༡༩ མེ་སྤྱི་ལོ་
༡༧༥༧ ལོར་འདས་པའི་ཐོག་ནས། འདི་བ་འཆོ་བཞུགས་ཀྱི་དུས་རབས་རིམ་
ངེས་ཐུབ།

མཆན། ཟན་གྱི་སྒོ་བཟང་དགེ་ལེགས།
 འབྲངས་ལྟམ། ཐང་རིང་།
 འབྲངས་ལོ། རབ་བྱུང་ལྟ་ནང་།
 འདས་ལོ། རབ་བྱུང་ལྟ་ནང་།
 ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལྟགས།
 རྒྱུ་བརྒྱུ་མདོར་བསྟུས།

འདི་བས་ཀུན་མཆོན་གོང་མ་སོགས་ལས་མདོ་སྟགས་ལ་སྦྱངས་ཏེ་
 མཁས་པར་བྱུང། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆུ་བྱི་ཟླ་ལོ་ལྟ་ན་ ལོར་སྤང་རྒྱུ་
 དང་སྒོ་བསྟན་ནས་ཐང་རིང་དམོན་དུ་རྒྱུད་ལྷ་བཅུ་གས། གསུང་ཚམ་དབུ་
 མའི་ཡིག་ཆ་བཅུ་མས་པ་དཔར་ཡང་ཡོད་ཟེར།

མཆན། ཅ་ནག་སྦྱལ་སྦྱུ་ཀྱི་སྒོ་བཟང་བསྟན་པ་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ།
 འབྲངས་ལྟམ། ལྷ་བྱུང་མདོ་བ།
 འབྲངས་ལོ། རབ་བྱུང་ལྟ་ནང་།
 འདས་ལོ། རབ་བྱུང་ལྟ་ནང་།
 ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལྟགས།
 རྒྱུ་བརྒྱུ་མདོར་བསྟུས།

འདི་བས་ཇག་རུང་ཡར་ལུང་དམོན་དང་སྟག་ལུང་དགའ་ལྡན་དམ་
 ཆོས་མིང་གཉིས་བཏབ། ཏན་སྟག་ལུང་དམོན་དུ་མཆོན་ཉིད་བཅུ་གས། ལྷ་
 ལྷ་ཀྱི་དམོན་སྟེ་མང་པོའི་ཁྲིར་ཐེབས། གསུང་ཚམ་ལུང་བསྟན་མང་ཟེར།
 རྒྱ་ནག་སོ་བྲང་ནང་ཆ་ཀུན་པའི་སྒྲ་མ་མཛད་པར་བཤད་ཀྱང་འབྲངས་འདས་

652 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

ལོ་ཆོགས་མ་རྟེད།

མཆན།	མཆན་མ་ཆ་དགེ་བཤེས་དག་དབང་གིས་རབ།
འབྲུངས་ཡུལ།	ཨ་རིག་མཆན་མ་སྟོར།
འབྲུངས་ལོ།	རབ་བྱུང་༡༣ ལྷན།
འདས་ལོ།	རབ་བྱུང་༡༩ ཅན།
ཆོས་རྒྱུ།	དགེ་ལྷན་ས།
རྒྱུ་རྒྱུ་ལོ་ལོ་རྒྱུ་ས།	

འདི་བས་དབུས་སུ་ཐུགས་གཉེར་གྱིས་མཁས་པ་ར་གྱུར། དགའ་ལྷན་
 ཞལ་ངོ་མཛད། ཁྱི་ཆེན་ནམ་བཟང་བའི་སྟོབ་མའི་གཙོ་བོ་ཡིན། སྟོབ་མའི་
 ཞལ་ཉག་དུ་གཟིགས་ཤིང་གསུང་འབྱོན། རང་ཡུལ་དུ་སྐྱབ་པ་ཡུན་རིང་མཛད་
 ཅིང་། གཞི་བདག་ལོ་དེ་དཀར་བོ་དམ་ལ་བཏགས་དེ་དགེ་བཤེས་ལ་བཀོད།
 ལྷ་འཕྲིད་འདུ་སྐྱབས་རྩི་རྩི་གར་མཛད་ནས་གཤེགས་ཟེར། འབྲུངས་འདས་
 ལོ་ཆོགས་མ་རྟེད། འབྲུངས་ཡུལ་ཨ་རིག་མཆན་མ་སྟོར་ནས་ཆད་པའི་རུ་བ་
 ཞིག་ནས་འབྲུངས་ཟེར་བས་རྩ་ཡུལ་ཞིག་ཞེ་ཡིན་སྟེ། ཁོང་གི་སྤྱི་མའི་གཙོ་
 བོ་ཁྱི་ཆེན་ནམ་བཟང་བ་ནི། རབ་བྱུང་༡༣ ལྷན་ཉ་སྟེ་ལོ་༡༦༨༠ ལོར་འབྲུངས་
 ཤིང་། རབ་བྱུང་༡༩ ལྷན་ལྷན་སྟེ་ལོ་༡༧༤༩ ལོར་འདས་པའི་ཐོག་ནས་འདི་
 བ་འཆོ་བཞུགས་ཀྱི་དུས་རབས་པ་ཤེས་རྒྱས་པ་ཡིན།

མཆན།	དགེ་ལྷན་བཙོན་ནམས་རབ་བཟན།
------	--------------------------

འབྲུངས་ལྷལ། རེབ་ཆ།
 འབྲུངས་ལོ། རབ་བྱུང་ལ་ནང་།
 འདས་ལོ། རབ་བྱུང་ལ་ནང་།
 ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བརྗོད་ཨདོར་བསྐྱུས།

འདི་བ་ཆུང་དུས་ནས་རབ་དུ་བྱུང་སྟེ་སྟོབ་གཉེར་གྱིས་མཁས་པར་
 ཟུར། ཁང་ཐོག་དགོན་དར་རྒྱས་སྤིང་ཁ་འདྲིན་གནང་བཞིན་པའི་སྐབས་སྤྱན་
 མཆེད་ཤི་བས་སྟེ་མང་གི་ཤུ་ཚུགས་ལ་བཞེན་ནས། སྟོང་འཁོར་རིན་པོ་ཆའི་
 མདུན་དུ་བསྐྱབ་པ་སྤལ། རྟེན་གཤམགས་ལ་ཉི་ཁྲི་ལྔ་བ་བཞེངས། དགོན་གཞིས་
 གྱི་བདག་པོ་མཁན་པོར་སྤལ་ཏེ་དགོན་གཞིས་ཞིང་ས་བཅས་སྤལ་ཟེར། འདི་
 བྱང་ཆུབ་སྤིང་གི་དགོན་གཞིས་རེབ་ཆའི་ཐོའུ་བཀྱན་བརྟེན་མཁས་གྱི་ཆ་བོ་ཡིན་
 པར་བཤད། འདི་བའི་འབྲུངས་འདས་ལོ་ཚེགས་གསལ་བའི་ཡིག་ཆ་མ་རག་
 གྱུང་། ཁོང་གིས་བསྐྱབ་པ་སྤལ་ལྷལ་སྟོང་འཁོར་དེ་སྟོང་འཁོར་སྐྱུ་ཕྱེང་ལྔ་བ་
 བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ་ལས་འོས་མེད་ལ། སྟོང་འཁོར་སྐྱུ་ཕྱེང་ལྔ་བ་ནི་རབ་བྱུང་
 བརྒྱ་གཅིག་པའི་ཤིང་བྱི་སྟེ་ལོ་༡༤༥༩ ལོར་འབྲུངས་ཤིང་། རབ་བྱུང་བརྒྱ་གསུམ་
 པའི་ཆུ་སྟེལ་སྟེ་ལོ་༡༧༥༩ ལོར་འདས་པའི་ཐོག་ནས། འདི་བ་འཆོ་བཞུགས་
 གྱི་དུས་རགས་པ་ཤེས་ནས།

མཆན། རོབ་ཆེན་དཔོན་སྟོབ་རག་དབང་ཉི་མ།
 འབྲུངས་ལྷལ། དཔ་འ་རིས་རོབ་ཆེན།
 འབྲུངས་ལོ། རབ་བྱུང་ལ་ནང་།

654 བདོ་སྤྲེད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན་།

འདས་ལོ། རབ་བྱེད་ཉ་ཉ ཅད་།

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལྷན་ས།

ལྷན་བཞུག་མཁའ་ལྷན་གྱིས།

འདི་བས་དབུས་སུ་གཞུང་ཆེན་ལ་སློབ་གཉེར་མཛད་ནས་གདན་སའི་
དགེ་བཤེས་ཡག་ཤོས་ཀྱི་གས། ཕྱིར་མདོ་སྨད་དུ་བྱོན་ནས། ཟ࿳་ལོ་༡༧༡༩ ལོར་
མན་རྩའི་དམག་གིས་སེམས་ཉིད་དཔོན་པ་གཏོར་བཤིག་བྱ་ཆེས་ལ་སྐྱུང་
སློབས་བྱས་ཤིང་། ཕྱང་སྐྱུ་སྐྱུ་ལ་བའི་རྡོ་རྗེ་དགུང་གངས་བརྒྱད་ཅན་
ཀྱི་སྐྱུ་སྐྱུ་ལ་སྐྱུང་སློབ་བྱས་པའི་མཛད་རྗེས་ཆེ།

མཆོད། རྒྱལ་སྤྱི་དག་དབང་བྱམས་པ།

འབྲུངས་ལྟུང་། ཟ෍་མོང་།

འབྲུངས་ཡོ། རབ་བྱུང་ཉ་༥ ཅད་།

འདས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༩ ནང་།

ཚཱ་ཤ་སྒྲུབ། དགོ་ལྷན་ས།

ལྷན་བཞུག་མཁའ་ལྷན་གྱིས།

[illegible]

བརྩུགས། དགྲུང་ལོ་ང་བཞིར་བཞུགས་པར་བཤད་ཀྱང་ལོ་ཚིགས་མ་ངེས།

མཆན། རྒྱང་ཡིག་སྒོ་བཟང་ཆུ་མཚོ།
 འབྲུངས་ལྗམ། དཔེ་བྱལ་དཀར་བོ་གཤོང་།
 འབྲུངས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༣ ཅན་།
 འདས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༩ ཅན་།
 ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལྷན།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྡུས།

འདི་བས་ཀྱན་མཁྱེན་འདིགས་མེད་དབང་བོ་དང་། མཁན་ཆེན་དགེ་
 འདུན་ཆུ་མཚོ་སོགས་སླ་མ་བཟུ་ཙ་བསྟེན། རོང་བོ་དགོན་ཆེན་དུ་སྤྱགས་
 གཞེར་ཐོན་ཏེ་རོང་བོའི་རྒྱུད་ཁྲིར་ཤེབས། ཤར་སྤྱི་ཕྱེད་གསུམ་པ་དང་། བིས་
 བ་མི་པམ་ལྷ་བ་སོགས་སློབ་མ་མཁས་ཆེན་མང་བོ་བྱུང་། བྲག་དཀར་སྤྱགས་
 རམས་པའི་ནམ་ཐར་དང་། མགོན་པོའི་གཏོར་སྐྱབ་སོགས་བཙུམས་ཆོས་ཡོད་
 ཅིང་། མཁན་ཆེན་དགེ་འདུན་ཆུ་མཚོའི་རྒྱང་ཡིག་གི་ལས་ཁུར་ཞུས་པས་རྒྱང་
 ཡིག་ཐོགས་པ་ཡིན། དགྲུང་ལོ་མཐོན་པོར་བཞུགས་ཟེར་ཡང་འབྲུངས་འདས་
 ལོ་ཚིགས་གསལ་བའི་ཡིག་ཆ་མི་སྣང་། ཡིན་ནའང་ཁོང་གི་སླ་མ་ཀྱན་མཁྱེན་
 འདིགས་མེད་དབང་བོ་ནི། རབ་བྱུང་བརྩུགས་པའི་ས་སྤྱི་ལོ་༡༧༣༥ ལོར་
 འབྲུངས་ཤིང་། རབ་བྱུང་བརྩུགས་པའི་ལྷགས་པག་སྤྱི་ལོ་༡༧༧༡ ལོར་འདས་
 པ་དང་། སློབ་མ་བིས་པ་མི་པམ་ལྷ་བ་ནི་རབ་བྱུང་བརྩུགས་པའི་མེ་པག་
 སྤྱི་ལོ་༡༧༩༧ ལོར་འབྲུངས་ཤིང་། རབ་བྱུང་བརྩུགས་པའི་མེ་པག་སྤྱི་ལོ་༡༩༠༧
 ལོར་འདས་པ་སོགས་ལ་དཔགས་ན། རྒྱང་ཡིག་འདི་བ་འཆོ་བཞུགས་ཀྱི་དུས་

656 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

རགས་རིམ་གྲེས་ཐུབ་པ་ཡིན།

མཆན།	མྱོ་བཟང་དོན་གྲུབ།
འབྲུངས་ལྟལ།	དཔལ་རིས་རྒྱ་ཉིག།
འབྲུངས་ལོ།	རབ་བྱུང་༡༣ ཅན་།
འདས་ལོ།	རབ་བྱུང་༡༩ ཅན་།
ཆོས་རྒྱུ།	དགེ་ལྷན་ས།
བྱུང་བརྗོད་མདོར་བསྡུས།	

འདི་བས་མདོ་དབུས་གཉིས་སུ་གཞུང་ལུགས་རབ་འབྱམས་ལ་སྦྱངས་
 ཏེ་མཁས་གྲགས་གིན་ཏུ་རྒྱས། སྐབས་གིག་སློ་མང་སློ་བ་དཔོན་སློ་བཟང་དམ་
 ཆོས་ཀྱིས་ལྷ་ལྷན་སློན་ལམ་ལ་ཉེར་བར་གདུགས་པ་ན། སུས་ཆད་མ་རིག་པའི་
 རྒྱ་སློ་འདོན་འབྲལ་དུ་ཐུབ་པ་ལ་ལྷ་རམས་པའི་མཆན་བདགས་གནང་རྒྱ་
 ཡིན་གསུངས་པས། འདི་བས་རིག་རྒྱ་ཞག་བདུན་ལ་བྱང་བར་བཟུང་སྟེ་
 རྒྱགས་འབུལ་བྱས་པས་ལྷ་རམས་པ་ཐོན། འབྲུངས་འདས་ལོ་ཆོགས་མ་རྟེན་
 ཡུང་། སྤྱི་ལོ་༡༧༩༩ ལོར་དགོན་ལུང་ཁྱི་རབས་སོ་གཅིག་པར་བཞུགས།

མཆན།	སྨན་རམས་པ་སློ་བཟང་དཔལ་འབྱོར།
འབྲུངས་ལྟལ།	ཨ་མཆོག།
འབྲུངས་ལོ།	རབ་བྱུང་༡༣ ཅན་།
འདས་ལོ།	རབ་བྱུང་༡༩ ཅན་།

ཆོས་རྒྱུ།

དགེ་ལྷན།

ཟུར་བརྗོད་ཨདྲོར་བསྐྱུས།

འདི་བས་དབུས་སུ་སྤྲུགས་གཞིར་གྱིས་ལྷ་རམས་པ་ཐོན་ཞིང་། ཉི་ཐང་
ཞབས་དྲུང་ལས་སྐྱོན་ལ་སྦྱངས་ཏེ་ལྷགས་རི་རིག་བྱེད་སྤྱིང་དུ་སྐྱོན་རམས་པའི་
མཆན་བཏགས་སྦངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཤིང་འབྲུག་སྟེ་ལོ་༡༧༣༤
ལོར་མན་རྩའི་གོང་མ་ཡུང་ཁིང་གིས་བེ་རྩའི་ཐོབ་བྱུང་བས་སྦང་དཔོན་ཟུང་
འབྲེལ་མཛད། ཡ་རུའི་དཔོན་བཏབ་པར་བཤད་ཀྱང་འབྲངས་འདས་ལོ་
ཆིགས་མ་རྟེན།

མཆན།

ར་བ་ཆོས་རྒྱུ།

འབྲངས་ལྷ་ལ།

ར་བ།

འབྲངས་ལོ།

རབ་བྱུང་༡༣ ཅན།

འདས་ལོ།

རབ་བྱུང་༡༩ ལྟོ།

ཆོས་རྒྱུ།

དགེ་ལྷན།

ཟུར་བརྗོད་ཨདྲོར་བསྐྱུས།

འདི་བར་ར་བ་མཁལ་རིལ་ཡང་བེར། བཟ་ཤིས་འབྲིལ་གྱི་གྲ་རྒྱན་ཐོག་
མའི་གས། དགེ་བཤེས་འགུན་སྐྱེད་པའི་ཆད་དུ་བྱེད། འདུལ་ཁྲིམས་ཤིན་
དུ་གཙང་བར་བཤད། གསུང་འབུམ་དབུ་མ་རྒྱས་པ་དང་། ཟུར་བཀོད་བཞི།
པར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་བ་ཡན་གྱི་བེན་བེས་ཡོད། བཟ་ཤིས་འབྲིལ་གྱི་དགེ་
བཤེས་ཨང་གི་བསྐྱགས་དུས་ར་བ་གོ་ཐོབ་དང་འདི་གཉིས་དང་ཐོ་ཡིན་པར་
བཤད།

658 བདེ་སྐྱད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

མཆན། ཆང་ད་དཔོན་སྒྲོབ་དཔོན་མཆོག་གྱུ་མཆོ།
 འབྲུངས་ལྷུང། མཆོ་སྒྲོན།
 འབྲུངས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༣ ཅད།
 འདས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༩ ཅད།
 ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལྷན་ས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།

འདི་བས་སྒྲ་བྲང་བཟུ་གིས་འབྲིལ་དུ་མདོ་སྐྱགས་རིག་གནས་བཅས་
 པར་སྐྱབས་ཏེ་མཁས་པར་གྱུར། རྒྱ་ཏིག་གོང་མ་དང་། རབ་ཀན་འཇམ་
 དབྱངས་གསུམ་འཛིན་གྲག་ཅིག་རིགས་ལུང་འགན་ལྷ་མེད། བདེ་སྐྱགས་
 རིག་གནས་སྒྱི་དང་བྱད་པར་ཚེས་ལ་མཁས། ཐུགས་བཀྱན་ཆབ་ཤོག་དུ་འདི་
 པ་དང་རྒྱ་ཏིག་གོང་མ་གཉིས་ལ་བསྐྱགས་བརྗོད་ཆེ་ཞེས་མདོ་སྐྱད་ཆོས་འབྱུང་
 དུ་གསུངས། སྐྱ་ཆེ་སྐྱད་དུ་ལོ་ངོ་བཞི་བརྒྱ་ལྷག་ལ་ཉིན་ལྔ་མཆོན་སྒྲེལ་གྱིས་
 དགེ་སྦྱོང་ལ་འབད། ལེམས་ཉིད་དགོན་གྱི་ཁྲིར་བཞུགས། དེར་དུས་འཁོར་
 གྲ་ཆང་བཅུགས། དགྲང་ལོ་དོན་གངས་བཞུགས་པར་བཤད་ཀྱང་། འབྲུངས་
 འདས་ལོ་ཆོགས་གསལ་བའི་ཡིག་ཆ་གཞན་མ་ཆེད། ཐུའུ་བཀྱན་ཆོས་ཀྱི་ཉི་
 མ་ནི་རབ་བྱུང་བརྒྱ་གཉིས་པའི་མེ་སྒྲུལ་སྒྱི་ལོ་༡༧༩༧ ལོར་འབྲུངས་གིང་། རབ་
 བྱུང་བརྒྱ་གསུམ་པའི་ཚུ་བྱི་སྒྱི་ལོ་༡༨༠༩ ལོར་འདས་པ་ཡིན་སྟབས། འདི་བ་
 འཆོ་བཞུགས་ཀྱི་དུས་རབས་པ་གེས་སྟབ་པ་ཡིན།

མཆེན།	རག་དབང་ནམ་རྒྱལ།
འབྲངས་ལྷལ།	གཙན་ཆ་གུམ་པ་ནང་།
འབྲངས་ལོ།	རབ་བྱུང་ལྔ་ནང་།
འདས་ལོ།	རབ་བྱུང་ལྔ་མགོ་རྟེན།
ཆོས་རྒྱུ།	དགེ་ལྷན།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྡུས།

འདི་བ་ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་མེད་དབང་པོའི་ཡབ་ཡིན། གོང་ནས་
འབྲམ་རྒྱལ་བྱ་རྒྱུད་དུ་གྲགས་པའི་དུད་ཁྱིམ་སྟོང་ཙམ་གྱི་ལས་དོན་ཤེས་དགོས་
པའི་ལས་ཀ་དང་པེ་ཏིའི་ཐོབ་གནང་ཟེར།

མཆེན།	མེར་སྐྱད་རག་དབང་རྒྱ་མཆོ།
འབྲངས་ལྷལ།	རྒྱལ་ཁོར་ཡོང་གི་རྗོང་།
འབྲངས་ལོ།	རབ་བྱུང་ལྔ་ནང་།
འདས་ལོ།	རབ་བྱུང་ལྔ་ནང་།
ཆོས་རྒྱུ།	དགེ་ལྷན།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྡུས།

འདི་བས་དབུས་སུ་ཐུགས་གཉེར་གྱིས་མཁས་པར་གྱུར་ཏེ། མོག་
ཙན་དགོན་གྱི་མཁན་པོར་ཐེབས། སྤྲུལ་པས་པོ་པོད་དང་། དབུས་སྟོད་
བྱམས་སྤིང་བཅས་ཀྱི་ཁྲིར་ཡང་ཐེབས། རྣམ་ཐར་གཞན་མ་རྟེན།

660 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

མཆན། ཀྱུན་སྒྲུབ་ས་ཆེན་མོ་བྱམས་པ་འོད་ཟེར།
 འབྲུངས་ལྷུང། རེབ་ཆ།
 འབྲུངས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༩ ནང་།
 འདས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༩ ནང་།
 ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུན།

འདི་བས་ཚུང་དུས་ནས་མཁས་གྲུབ་མང་པོ་བསྟེན་ནས་གཞུང་
 ལུགས་རབ་འབྱམས་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས། གསུང་ཚུལ་ཡང་ལམ་བུ་སྤྱོད་སོགས་
 ཡོད། མ་ཁི་རི་ཁྲོད་དགེ་འཕེལ་བསམ་གཏན་མིང་དུ་སྦྱབ་པ་ཆེ་དང་སྟོམས་
 པར་གནང་། མཛད་ནམ་གཞན་མ་རྟེན།

མཆན། ཀྱུན་ཕྱོད་ཨོ་ཨོན་ཀྱུན་སྟོ་བཟང་ཟུར་བསྟེན་རྒྱ་མཚོ།
 འབྲུངས་ལྷུང། ཨ་ལག་ག།
 འབྲུངས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༩ ནང་།
 འདས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༩ ནང་།
 ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུན།

འདི་བས་དཔའ་རིས་ཇག་རུང་དགོན་གསར་ལ་རྒྱུད་གྲུ་བཅུགས་
 ཤིང་བཅའ་ཡིག་བཞག གསུང་ཚུལ་ས་ལམ་ནམ་གཞན་སོགས་ཡོད་པར་
 བཤད། འབྲུངས་འདས་ལོ་ཆེགས་མ་རྟེན།

མཆན། ཡ་ཡག་སྦྱིན་པ་རྒྱ་མཚོ།

འབྲངས་ལུལ། ཁྱི་ཀའི་དམི་ཀླུ་འེ་ཡ་ཡག་

འབྲངས་ལོ། རབ་བྱུང་ཉ་ཉ ཅད།

འདས་ལོ། མི་གསལ།

ཆོས་རྒྱུ། དག་ལྷགས།

རྒྱུ་རྒྱུ་འདོར་བ་སྦྱུས།

འདི་བ་ཉོར་མོའི་སྒོམ་ཐོན་སྦྱེད་གཉིས་པ་ཡིན། དབུས་སྦྱུ་སྦྱུས་གཉིས་ཀྱིས་མཁས་པར་གྱུར། དགའ་ལྡན་ཁྱི་ཀའི་སྒྲིབས་རང་ལུལ་དུ་བྱོན། དམི་ཀླུ་དང་ཆོས་ཆའི་གྲ་བ་བསྦྱས་ནས་གཤོང་མོ་ཆེ་དཔོན་པའི་གཞི་བཟུང་། རྒྱུ་ཐར་ཞིབ་གསལ་མ་མཐོང་།

མཆན། རྒྱུ་མཁས་པའི་ཉོན་གཙ་དཀོན་མཚོག་རིན་ཆེན།

འབྲངས་ལུལ། མདོ་སྦྱུང་ཙམ་ལོ་སྦྱུས།

འབྲངས་ལོ། རྒྱུ་རབས་ཉ་ཉ ཅད།

འདས་ལོ། རྒྱུ་རབས་ཉ་ཉ ཅད།

ཆོས་རྒྱུ། ས་ལྷགས།

རྒྱུ་རྒྱུ་འདོར་བ་སྦྱུས།

འདི་བ་དྲུ་དཔོན་པོ་དྲུང་རིན་ཆེན་གྲགས་ཀྱི་དཔོན་པོ་ཡིན། སོག་རྒྱལ་གྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་པོ་ཞེས་པའི་ཆོ་ལོ་དང་གཡང་ཁྱིའི་ཐམ་ཀ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་སུལ། ཐམ་ཀ་ཆེ་བའི་ཁ་རིས་ལ་སེམས་ཀྱི་གཞུགས་རིས་ལོད་སྦྱབས་

662 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་བྲགས་ཆེན།

བྱིས་ཀྱི་རྒྱུད་པ་པལ་ཆེར་ཀྱི་མིང་བྱུར་ལ་སེའི་འདོགས་སྒོལ་བྱུང་བེད། འདི་
བས་སྒྲ་མ་གོང་མའི་གདན་ས་ཤིང་ཀྱན་དང་། དབུས་སུ་བདེ་བ་ཅན་བཟུང་
སྟེ་གཉིས་ཀར་མཆན་ཉིད་བཅུགས། ཁུ་དཔོན་གཉིས་ཀ་འཕགས་པའི་སྐབས་
ཡིན།

མཆན།	དགེ་སྨོན་སྒོ་བཟང་གིས་རབ།
འབྲུངས་ལྟལ།	འབྲུག་ཅུ།
འབྲུངས་ལོ།	རབ་བྱུང་༡༩ ཅན
འདས་ལོ།	རབ་བྱུང་༡༩ ཅན།
ཆོས་རྒྱུད།	དགེ་ལུགས།
བྱུར་བརྗོད་མདོར་བཅུས།	

འདི་བས་ཙོ་ནེ་དཔོན་ཆེན་དུ་བྱགས་གཉེར་གནང་སྟེ་མཁས་པར་
གྱུར། ཟང་ལེ་དཔོན་བཀྲ་ཤིས་བདེ་ཆེན་སྤིང་བཟུང་སྟེ་ཉེན་བཟུང་པ་རྒྱ་ཆེར་
བཞེངས་པ་སོགས་བསྟན་དོན་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱབས་ཟེར་ཡང་འབྲུངས་འདས་ལོ་
ཆོགས་མ་རྟེན།

མཆན།	མཁན་ལོ་སྒོ་བཟང་ཆོས་འཕེལ།
འབྲུངས་ལྟལ།	རྒྱལ་རྒྱུད།
འབྲུངས་ལོ།	རབ་བྱུང་༡༩ ཅན།
འདས་ལོ།	རབ་བྱུང་༡༩ ཅན།

ཚིས་རྒྱུ།

དགེ་ལྷགས།

རྒྱུ་བརྒྱུད་ཡོད་པ་བསྟུན།

འདི་བས་དབུས་སུ་བྱགས་གཉེར་གྱིས་མཁས་པར་བྱུང་། གསང་
སྤེལ་ཁན་པོ་གནང་བར་བཤད་པ་ལས་ནམ་ཐར་རྒྱས་གསལ་གཞན་མ་རྟེན།

མཆན།

ཐེ་སྤྱལ་ཡེ་ཤེས་སྤྱལ་བཟང་ཚིས་གྲགས།

འབྲུངས་ལྱལ།

ཨོ་རྟོག

འབྲུངས་ལོ།

རབ་བྱུང་༡༩ བྱང་།

འདས་ལོ།

རབ་བྱུང་༡༩ བྱང་།

ཚིས་རྒྱུ།

དགེ་ལྷགས།

རྒྱུ་བརྒྱུད་ཡོད་པ་བསྟུན།

འདི་བ་ཁོ་ལེ་སྤྱེ་ཤེས་ལས་པར་རོས་འཛིན་གྱིས་དགའ་ལྷན་དུ་
གདན་སར་བཀོད། གཏིང་སྤྱོད་བཟུང་ཤིས་ཚིས་འཕེལ་དང་། ཞུ་ལུའེ་མཁན་
པོ་མཛད། སྤྱལ་སྤྱེ་བཤད་སྤྱེ་བསྟན་པའི་མངའ་བདག་རྩེ་ཡེ་ཤེས་སྤྱེ་བསྟན་
རྒྱ་མཚོ་ཡིན་ཟེར་བ་ལས་མཛད་ནམ་མ་རྟེན་པས་འབྲུངས་འདས་ལོ་ཚིགས་
མ་རྟེན། འདིའི་རྩེ་ཡེ་ཤེས་སྤྱེ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་པ་གསེར་དོག་སྤྱལ་སྤྱེ་
ཤེས་སྤྱེ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ་ཡིན་ན། དེ་ཉིད་རབ་བྱུང་༡༩ པའི་མེ་ཏུ་སྤྱི་ལོ་༡༧༥༤
ལོར་འབྲུངས་པ་ཡིན་པས་དེའི་གོང་རོལ་ཞིག་ཡིན་དགོས།

མཆན།

ཚིས་མཛད་དག་དབང་ཡར་འཕེལ།

664 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

འབྲུངས་ལྷུང་། རྫོག་ལྷུང་མགོ་ཆ།
 འབྲུངས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༩ ཅད་།
 འདས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༩ ཅད་།
 ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟན།

འདི་བས་བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་དུ་གཞུང་ལུགས་ལ་སྦྱངས་ཏེ་མཁས་པར་
 གྱུར། ཆོགས་ཆེན་ཆོས་མཛད་བྱས། ཡུ་ཤེའི་སྤྲ་མ་དང་སྤྲི་བ་མཛད། བདེ་
 མོ་ཐང་གི་སྤྲིར་ཡང་ཕེབས་པར་བཤད་ཅོད། འབྲུངས་འདས་ལོ་ཆོགས་མ་རྟེན།

མཆོན། དཀའ་བརྒྱ་བསོད་ནམས་གྲགས་པ།
 འབྲུངས་ལྷུང་། ཀང་ཆ།
 འབྲུངས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༩ ཅད་།
 འདས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༩ ཅད་།
 ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟན།

འདི་བས་བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་དུ་སློབ་གཉེར་གནང་སྟེ་དགེ་བཤེས་ཐོན།
 དེ་གའི་ཆོགས་ཆེན་ཞལ་དོར་བཞུགས། ཁེ་ཐལ་གྱི་སྤྲ་མ་དང་། ཨ་མཆོག་བདེ་
 མོ་ཐང་དང་ཆུན་གྱའི་བྲག་དཀར་གཉེས་ཀྱི་སྤྲིར་ཕེབས། རྣམ་ཐར་མཛལ་
 ལུང་དུ་མ་གྱུར་པས་འབྲུངས་འདས་ལོ་ཆོགས་སོགས་ཞིབ་གསལ་མ་རྟེན།

མཆན། འབའ་མིང་ཞབས་བྱུང་དགོན་མཆོག་ཆོས་འཕེལ།
 འབྲས་ལྗེ། མཉན་གྱི་འི་བྱ་བ།
 འབྲས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༩ ཅན་།
 འདས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༩ ཅན་།
 ཆོས་རྒྱ། དགེ་ལྷན།
 ཟུར་བརྒྱུད་མདོར་བསྡུས།

འདི་བས་སྐྱབས་བྱུང་བཟུང་གིས་འབྲེལ་གྱི་དགེ་བཤེས་གྲགས་ཅན། དེ་གའི་
 དུས་འཁོར་རྩོམ་འཛིན་པ་དང་ཁྲི་བ། སྐྱེ་རི་འགྲུལ་གྱི་ཁྲིར་ཡུན་རིང་བཞུགས།
 དེར་ཆོས་བྱུང་དང་བདེ་ལམ་དུས་བབ་བཅས་བཅུགས། གསུང་ཚུལ་ལྟར་བ་
 ཞེ་ལའི་སྤྱི་དོན་མཐའ་དཔྱད་དང་། བར་སྤྱོད་དང་མཛོད་གྱི་དོགས་གཙུག་
 ཐོར་བྱ། རྩོམ་སྤྲོད་ཐོན་གྱིས། རང་རྣམ་ཆོགས་བཅད་མ། ཀུན་མཁྱེན་སྐྱ་
 སྤང་གསུམ་པ་འཛིགས་མེད་རྒྱ་མཆོད་རིགས་ལུང་ཞབས་ཞུ་ཞུས་སྐབས་
 མཛད་པའི་བསྡུས་བྱུང་ལ་ཡོངས་གྲགས་སུ་འབའ་མིང་བསྡུས་བྱུང་མ་འབའ་མིང་
 རྒྱུད་སྐྱེལ་སྐྱེད་གྲགས་ཅན་ད་ལྟར་ཡོད། ལུ་ཐོ་དབུ་མཛད་འབའ་མིང་
 དང་མཉམ་དུ་བསྡུས་པས་འབའ་མིང་ཞབས་བྱུང་ཐོགས།

མཆན། མཉན་ཆའི་ལྷ་རམས་པ་སྐྱོ་བཟང་།
 འབྲས་ལྗེ། མཉན་ཆའི་གསེར་ཁ།
 འབྲས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༩ ཅན་།
 འདས་ལོ། རབ་བྱུང་༡ ཅན་།
 ཆོས་རྒྱ། དགེ་ལྷན།
 ཟུར་བརྒྱུད་མདོར་བསྡུས།

འདི་བས་དབུས་སུ་སྤྱགས་གཉེར་གྱིས་ལྷ་རམས་པ་ཐོན། འབྲས་

666 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

སྤངས་སུ་བྱ་བལ་སྒོ་བཟང་ཞེས་སྐད་གྲགས་ཆེ་བེད། བཟ་ཤིས་འབྱིལ་གྱི་དུས་
འཁོར་གྱི་རབས་ཉེར་གསུམ་པར་བཞུགས། རབ་བྱུང་༡༩ ལྷ་ལྷ་ལོར་དུས་
འཁོར་གྱི་ཚང་བཏབ་པ་ནས་ཁྱི་རབས་རེར་ལོ་གསུམ་རེ་སོང་བའི་དབང་དུ་
བྱས་ཆོ། འདི་བ་རབ་བྱུང་༡༤ ལྷ་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་༡༥༩༩ ཡས་མས་སུ་ཁྱིར་
བཞུགས་པར་ཆ་འདོག་བྱས་ཆོག་པ་ཡིན།

མཆན།	མདོ་བ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཆན།
འབྲུངས་ལྷུང་།	མདོ་བ་ཡར་ནང་།
འབྲུངས་ལོ།	རབ་བྱུང་༡༩ ལྷ་ལྷ།
འདས་ལོ།	རབ་བྱུང་༡༤ ནང་།
ཆོས་རྒྱུད།	དགེ་ལུགས།
རྒྱུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུན།	

འདི་བ་ཆེས་དབུལ་ཁྱིམ་ཞིག་དུ་འབྱུངས་ཤིང་། ལྷ་ལྷ་ནས་བྱ་བྱང་
དུ་ཆོས་ཞུགས་བྱས་ནས་དགུང་ལོ་ཉེར་དྲུག་བར་རང་འཐག་པ་བྱས། འབྲོན་
བཞུད་སྐབས་བཀའ་གདམས་སྒྲིགས་བཅས་ཁྱར་ནས་ཐེབས་པ་ལ་ཁྱེལ་དགོད་
བྱེད་མཁན་མང་པོ་བྱུང་ཞིང་། ཕྱིས་དབུས་སུ་ཐེབས་ཏེ་མདོ་སྨད་ཀྱི་གཞུང་
ཆེན་ལ་སྤྱངས་པས་མཁས་པའི་ཡང་ཆེར་གྱུར། རྒྱལ་དབང་བརྒྱུད་པའི་བཀའ་
དགོངས་བཞེན་རྒྱ་ནག་པའི་ཡོངས་འདོན་དུ་པེ་ཅིན་ལ་ཐེབས། སྤུལ་སྤྱོད་
སའི་གཡུ་ཐོག་གོང་ལ་འབྱུངས་པ་གཡུ་ཐོག་ཆོས་མཛད་ཟེར་ཞེས་མདོ་སྨད་
ཆོས་འབྱུང་དུ་བཤད། དགུང་ལོ་བྱ་བརྒྱུད་ལ་བཞུགས་པར་བཤད། རབ་བྱུང་
༡༤ བའི་བཟང་བྱ་བཞེན་སྤྱི་ལོ་༡༥༠༩ ལོར་བྱ་བྱང་གདན་རབས་ང་གཉིས་

པར་བཞུགས། འདི་བའི་མཆན་ལ་མདོ་བ་སྐྱུ་ཕྱོགས་ཀན་པར་ཡང་འབོད།
 ཆོ་ཏན་ཞབས་བྱུང་གི་བྱ་བྱུང་གདན་རབས་ཤོག་ངོས་༡༩༡༧ བར་འདི་
 བའི་མཛད་རྣམ་ཅུང་གསལ།

མཆན།	ཆས་པ་རྒྱ་གར་བའམ་འདམ་དཔལ་བྱུང་བའི་རྟོ་རྩེ།
འབྲུངས་ཡུལ།	མདོ་སྐྱུང་རྩོ་རྒྱུ།
འབྲུངས་ལོ།	རབ་བྱུང་༡༩ ནང་།
འདས་ལོ།	རབ་བྱུང་༡༩ ནང་།
ཆོས་རྒྱུ།	དགེ་ལུགས།
རྒྱུར་བརྟེན་མདོར་བསྐྱུས།	

འདི་བའི་རྣམ་ཐར་ཞིབ་གསལ་མ་རག་པས་འབྲུངས་ཡུལ་དང་ལོ་
 ཆོགས་མ་རྟེན། ཁོང་གི་གསུང་ཚམ་དམ་ཅན་ཆོས་རྒྱལ་ལ་བརྟེན་པའི་དྲག་
 པའི་ཚོར་ཆེན་དུག་མཆོ་ཁོལ་མའི་སྐྱབས་མཐའ་དམག་འབུམ་བསྐྱོག་
 སོགས་བཀའ་རྒྱུ་མ་པོད་གཅིག་ཡོད་ལ། དེའི་མཇུག་བྱང་དུ་སྦྱེ་ལོ་༡༩༠༩ ལོར་
 རྒྱ་བྱང་བཀའ་ཤིས་འབྲེལ་གྱི་གདན་ཁྲི་ལས་ཐོག་པ་ཡིན་པར་གསལ་ཡང་གདན་
 རབས་ཁག་དུ་མེད་པ་དང་། ཁོང་གི་གསུང་ཁྲོད་དུ་ཆས་པ་སྐྱུལ་སྐྱུའི་མི་ལམ་
 ཟེར་བ་ཞིག་ཡོད་པས་ཆས་པ་རྒྱུ་མཁར་གྱི་སྐྱུལ་སྐྱུའམ་གཞན་སུའི་སྐྱུ་སྤེང་ཡིན་
 མིན་བཏག་བྱ་ཆེ།

མཆན། རྒྱ་བ་དག་དབང་ཤོར་བྱ།

668 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

འབྲུངས་ལྷུང། རོང་མོ་ཆུ་བ།
 འབྲུངས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༩ ཅན།
 འདས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༩ ཅན།
 ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུན།

འདི་བའི་འབྲུངས་འདས་ལོ་ཆོགས་མ་རྟེན། དབུས་སུ་ཐུགས་གཉེར་
 གྱིས་མཁས་གྲགས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས། བྱ་ཁྱུང་དགོན་དུ་འཆད་ཉན་བསྐྱེདས་ཤིང་།
 རབ་བྱུང་༡༩ བའི་མེ་བྱི་སྤྱི་ལོ་༡༩༡༩ ལོར་གདན་རབས་སོ་གཅིག་པར་
 བཞུགས། བྱ་ཁྱུང་དུ་སློན་ལམ་བཅུགས་ཏེ་དགེ་བཤེས་མིང་བཏགས་སེར་བྱེས་
 ལྷར་གྱི་སློལ་བཅུགས།

མཆན། ཟུར་བར་རག་དབང་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ།
 འབྲུངས་ལྷུང། མཆོ་ལྷན།
 འབྲུངས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༩ ཅན།
 འདས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༩ ཅན།
 ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུན།

འདི་བའི་འབྲུངས་ལྷུང་དང་འབྲུངས་འདས་ལོ་ཆོགས་སོགས་ནམ་
 ཐར་ཞིབ་གསལ་མ་རྟེན། རབ་བྱུང་༡༩ བའི་ཆུ་ཕག་སྤྱི་ལོ་༡༩༠༩ ལོར་སྐུ་
 འབུམ་རྒྱུད་ཁྲིར་ཐེབས་ཤིང་། རབ་བྱུང་༡༩ བའི་ཤིང་སྤེལ་སྤྱི་ལོ་༡༩༣༩ ལོར་
 ཆོགས་ཆེན་ཁྲི་རབས་ཞེ་དགུ་བར་བཞུགས། རབ་བྱུང་༡༩ བའི་མེ་ཕག་སྤྱི་

ལོ་༡༤༣༧ ལོར་ཁོང་གིས་སྐུ་འབྲུམ་དཔར་ཁང་ངོ་མཚར་རིན་ཆེན་སྤིང་གསར་
དུ་བཅུགས་ཏེ་རྩེ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གསུང་འབྲུམ་སོགས་ཤིང་དཔར་དུ་བཏབ།

མཆན། རྟོན་རེ་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ།
འབྲུངས་ལྗེ། རྟོན་རེ་ཨར་ཁ།
འབྲུངས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༩ ཅན་།
འདས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༩ ཅན་།
ཆོས་རྒྱ། དགེ་ལུགས།
རྒྱུ་རྩ་བཟོད་ཨདོར་བསྐྱུས།

འདི་བའི་འབྲུངས་འདས་ལོ་ཚིགས་མ་རྟེན་ཀྱང་། རབ་བྱུང་༡༩ བའི་
ལྷགས་བྱ་སྤྱི་ལོ་༡༤༠༡ ལོར་བྱ་བྲུང་གདན་རབས་ཞེ་བདུན་པར་བཞུགས།
ཡོངས་གྲགས་སྐུ་སྐྱུགས་སྤོང་ངེ་ཆང་ཟེར།

མཆན། དག་དབང་འབྲས་དབྱངས་དབང་རྒྱལ།
འབྲུངས་ལྗེ། མཆོ་སྟོན།
འབྲུངས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༩ ཅན་།
འདས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༩ ཅན་།
ཆོས་རྒྱ། དགེ་ལུགས།
རྒྱུ་རྩ་བཟོད་ཨདོར་བསྐྱུས།

འདི་བའི་མཚན་ཡོངས་གྲགས་ལ་ཆེ་ཤོས་ཡོངས་འཛིན་ཆང་ཟེར།

670 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

འབྲུངས་ཡུལ་དང་འབྲུངས་འདས་ལོ་ཆོགས་སོགས་ཞིབ་གསལ་མ་རག་རབ་
བྱང་ཤེས་བྱ་སྤྱི་ལོ་༡༤༣༥ ལོར་སྐུ་འབྱུང་དུས་འཁོར་ཁྲི་བར་བཞུགས་ཤིང་།
རབ་བྱང་ཤེས་བྱ་འཇུགས་སྟག་སྤྱི་ལོ་༡༤༣༠ ལོར་སྐུ་འབྱུང་གདན་རབས་ང་
གཅིག་པར་བཞུགས།

མཆན།	མོད་ཟེར་བཟང་མོ།
འབྲུངས་ཡུལ།	ལྷ་རི་མགུལ།
འབྲུངས་ལོ།	རབ་བྱང་ཤེས་བྱ་ནང་།
འདས་ལོ།	རབ་བྱང་ཤེས་བྱ་ནང་།
ཆོས་རྒྱུད།	དགེ་ལུགས།
རྒྱུ་རྩམས་པའི་མདོ་རྒྱུ་རྩམས།	

འདི་བའི་འབྲུངས་འདས་ལོ་ཆོགས་མ་རྟོག་ཀྱང་། རབ་བྱང་ཤེས་བྱ་
འབྱུག་སྤྱི་ལོ་༡༧༤༦ ལ་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་ཐུགས་གཉེར་གནང་བས་མཁས་
གྲགས་རྒྱུས་ཕྱིར་མདོ་སྨད་དུ་ཕེབས་ཁར་རྒྱལ་དབང་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོས་
ཉིད་ཀྱི་དབུ་སྐྱོད་ནང་བཞུགས་ཀྱི་རྗེ་སྐུ་བརྒྱན་བཟུང་གིས་དོ་ཁ་མར་གྲགས་པ་
གནང་བ་དེ་ཕྱིས་ལྷ་རི་མགུལ་སྐར་རྟེན་གྱི་ཉེན་གཙོ་བྱེད་ཟེར།

མཆན།	སྟག་མཆེར་དགེ་བཤེས་དག་དབང་སྐལ་བཟང་།
འབྲུངས་ཡུལ།	སྐུ་འབྱུང་སྟག་མཆེར།
འབྲུངས་ལོ།	རབ་བྱང་ཤེས་བྱ་ནང་།

འདས་མོ། རབ་བྱུང་༡༤ ཅན་།
 ཆོས་རྒྱུ། ཉག་ཕྱགས།
 ཟུར་བརྗོད་ཨདོར་བསྐྱུས།

འདི་བའི་འབྲུངས་འདས་ལོ་ཆིགས་སོགས་མང་ད་ནམ་ཞིབ་གསལ་མ་
 རྟེན། རབ་བྱུང་༡༤ བའི་ཕྱགས་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་༡༤༣༠ ལོར་སྐྱུ་འབྱུང་དུས་འཁོར་
 བྲ་ཆང་གི་ཁྲི་རབས་དང་ལོར་བཞུགས། གསུང་རྩོམ་བཅའ་ཡིག་སོགས་ཡོད་
 པར་བཤད།

མཆན། གློ་བཟང་མཁྱེན་རབ་དཔལ་བཟང་།
 འབྲུངས་ཕྱལ། རྒྱལ་རྩོད་།
 འབྲུངས་མོ། རབ་བྱུང་༡༩ མཇུག
 འདས་མོ། རབ་བྱུང་༡༤ ཅན་།
 ཆོས་རྒྱུ། ཉག་ཕྱགས།
 ཟུར་བརྗོད་ཨདོར་བསྐྱུས།

འདི་བདག་འཁྱུ་ཁྲི་ཆེན་རེ་གཉིས་པ་སློ་སྤང་སློ་བཟང་སློན་ལམ་གྱི་
 རྒྱལ་སྐྱུ་ཡིན། དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲིར་ཐེབས་པར་བཤད་ཀྱང་ནམ་ཐར་ཞིབ་
 གསལ་མ་རྟེན། སྐྱལ་མོང་མ་དགུང་གངས་ང་བདུན་པ་རབ་བྱུང་༡༩ པའི་ཤིང་
 འབྲུག་སྤྱི་ལོ་༡༧༤༤ ལོར་རྒྱལ་ཆེ་ཆོས་རྩེ་དང་། དེའི་ཕྱི་ལོ་རབ་བྱུང་༡༩ པའི་
 ཤིང་རྒྱལ་སྤྱི་ལོ་༡༧༤༥ ལོར་དགའ་ལྡན་ཁྲིར་ཐེབས་ནས་ལོ་ངོ་བདུན་རིང་
 བསྐྱུངས་པར་བཤད་པ་ལྟར་ན། རབ་བྱུང་༡༩ པའི་ཚུ་བྱི་སྤྱི་ལོ་༡༧༤༩ ལོར་
 ཁྲི་བཤོལ་བ་འདྲ། དེ་དུས་དགུང་གངས་རེ་བཞི་ཙམ་ཡིན་པ་འདྲ། དེས་ན་

672 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

མཆོག་སྤྱལ་སློ་བཟང་མཁྱེན་རབ་པ་རབ་བྱུང་༡༩ པའི་མངུག་དང་༡༥ པའི་
ནང་འཆོ་བཞུགས་གནང་བ་ཤེས་ཐུབ།

མཆོན།	བྱ་བཟང་ཨ་བྱིས་བྱུབ་བསྟན་གྲགས་པ།
འབྲུངས་ལྷུང།	ཐེ་ལོ་རྩ་རྩུ་རུ་འི་ཉིང་ལེན།
འབྲུངས་ལོ།	རབ་བྱུང་༡༩ ཟླ།
འདས་ལོ།	རབ་བྱུང་༡༥ ནང་།
ཆོས་རྒྱུ།	དགེ་ལུགས།
རྒྱུ་བརྒྱུ་མདོར་བསྟན།	

འདི་བས་རྒྱུང་དུས་རང་འདོད་ཀྱིས་ཡིག་སློག་ལ་སྦྱངས། ཉི་ཤུ་བར་
ནགས་མདོར་གྲུ་བ་བྱས་ཏེ་གཞུང་ལུགས་སྦྱངས། ཐེ་ལོག་དེ་དུས་ཐོན་གྱིས་
བཟུང་བ་དཔོན་ལ་ཞུས་ནས་ཆོས་ལ་བསྐྱར་ཅིང་། གསེར་ཐང་དགོན་བཏབ།
དགོན་པའི་ཚོགས་བཞིར་ལོ་མཆོམས་བཞི་མཛད་པའི་སར་འབྲུམ་ཁང་རེ་
བཅེགས་པ་ད་ལྟའང་ཡོད་ཟེར། ཀའི་ཐོགས་མེད་ཀྱི་ལུང་ལྟར་བྱ་བཟང་རྒྱུ་
རི་ནས་བདེ་མཆོག་གི་གནས་སློ་ཕྱེ།

མཆོན།	དཀའ་བརྩུ་བསོད་ནམས་གྲགས་པ།
འབྲུངས་ལྷུང།	ཀླང་ཆ།
འབྲུངས་ལོ།	རབ་བྱུང་༡༩ ནང་།
འདས་ལོ།	རབ་བྱུང་༡༥ ནང་།

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལྷན།

རྒྱུ་བརྒྱུད་མདོར་བསྟུས།

འདི་བས་བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་དུ་སྒོ་བ་གཉིས་གནང་སྟེ་དགེ་བཤེས་ཐོན།
དེ་གཉི་ཆོགས་ཆེན་ཞལ་ངོར་བཞུགས། ཁེ་ཐལ་གྱི་སྒྲ་མ་དང་། ཡ་མཆོག་བདེ་
མོ་ཐང་དང་ཆུན་གྱུའི་བྲག་དཀར་གཉིས་ཀྱི་ཁྲིར་ཐེབས། རྣམ་ཐར་མཇལ་
ཡུལ་དུ་མ་གུར་བས་འབྲུངས་འདས་ལོ་ཆོགས་སོགས་ཞིབ་གསལ་མ་རྟེན།

མཆན། དེབ་གོང་དགོན་མཆོག་རྒྱ་མཆོ།

འབྲུངས་ལུལ། རྒྱུད་གྲུ་འབྱོར།

འབྲུངས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༩ ཟང་།

འདས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༩ ཟང་།

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལྷན།

རྒྱུ་བརྒྱུད་མདོར་བསྟུས།

འདི་བས་བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་དུ་མདོ་སྟགས་ལ་སྦྱངས་ནས་མཁས་པར་
གྱུར། དེ་གཉི་རྒྱུད་པའི་སྒྲ་མ་དབུ་མཛད་དང་། དུས་འཁོར་ཁྲི་རབས་སོ་དགུ་
བར་ཐེབས། དགོན་གསར་རབ་རྒྱས་སྤིང་དང་། ཅ་ཡུས་དགོན། མཆོད་རྟེན་
ཤར། ཤིང་ལས་ཁ། ཆོས་འཁོར་སྐར་གསར། སྟོན་པོ་ཐང་བཅས་ཀྱི་ཁྲི་བའང་
མཛད། མདོ་སྟག་ཆོས་འབྱུང་ཚོམ་སྐབས་ཡོད་ཟེར་ཡང་འབྲུངས་འདས་ལོ་
ཆོགས་མ་རྟེན།

674 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

མཆོན། རྒྱ་ཉིག་དཔོན་སློབ་དག་དབང་ཚོས་ལྷན་རྒྱ་མཆོ།
 འབྲུངས་ལྟལ། དཔལ་རིས་རྒྱ་ཉིག་
 འབྲུངས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༩ ཅན།
 འདས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༩ ཅན།
 ཚོས་རྒྱུད། དགེ་ལྷནས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུན།

འདི་བས་སླ་བར་བཀའ་ཤིས་འབྲིལ་དུ་སྤྱགས་གཉེར་གནང་སྟེ་མཁས་
 པར་གྱུར། སེམས་ཉིད་དཔོན་གྱི་ཁྱི་བ་མཛད། གསུང་ཚུལ་འཛིགས་བྱེད་
 བསྐྱེད་རིམ་ཚུལ་འཕྲོ་ཅན་དང་། མགུར་ཆན་ཐོར་བུ་བཅས་ཡོད་འདུག་ཀྱང་
 རྣམ་ཐར་ཞིབ་གསལ་མ་རྟོག་པས་འབྲུངས་འདས་ལོ་ཆོགས་མ་ངེས། བཞུགས་
 དུས་ལ་དབྱེད།

མཆོན། མཆོ་སློབ་བཟང་ཚོས་གྲགས།
 འབྲུངས་ལྟལ། ཁང་གསར།
 འབྲུངས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༩ རྩད།
 འདས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༩ རྩོད།
 ཚོས་རྒྱུད། དགེ་ལྷནས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུན།

འདི་བས་མདོ་དབུས་གཉིས་སུ་སྤྱགས་གཉེར་གནང་སྟེ་མཁས་པར་
 གྱུར། རྒྱལ་དབང་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཆོའི་མཆན་ཞབས་པ་གནང་ཞིང་། ཤར་
 ཅེ་མཁན་པོར་ཐེབས། འབྲུངས་འདས་ལོ་ཆོགས་མ་རྟོག་ཀྱང་། རྒྱལ་བ་འཇམ་

དཔལ་རྒྱ་མཚོ་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་བཟང་བྱ་བཅུ་གཉིས་པ་ས་སྟག་
 རྩེ་ལོ་༡༥༥ ལོར་འབྲུངས་ཤིང་། བཅུ་གསུམ་པའི་ཤིང་བྱ་རྩེ་ལོ་༡༥༠༩ ལོར་
 འདས་པ་ཡིན་སྟབས། ཏུས་རབས་བཙུག་པ་དང་བཅུ་དགུ་བའི་བར་
 འཆོ་གནས་གནང་བ་ཤེས་ཐུབ།

མཚན།	གར་གདོང་གསེར་ཁྲི་སྒོ་བཟང་བསྟན་པའི་ནི་མ།
འབྲུངས་ལུལ།	བ་ཡན་མདོ་བ།
འབྲུངས་ལོ།	རབ་བྱུང་༡༩ ལྷན།
འདས་ལོ།	རབ་བྱུང་༡༩ ལྷན།
ཆོས་རྒྱུ།	དགེ་ལུགས།
ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུན།	

འདི་བའི་མཚན་གཞན་ལ་མདོ་བའི་དཔོན་རྒྱུང་ཡང་ཟེར། མདོ་
 དབུས་གཉིས་སུ་གཞུང་ལུགས་རྒྱ་མཚོར་མཁས་པར་སྦྱངས་ཏེ་མཁས་པར་
 ཟུར། འབྲུངས་འདས་ལོ་ཆོགས་མ་རྟེན་ཀྱང་། རྩེ་ལོ་༡༥༡༥ ལོར་བྱ་བྱུང་གདན་
 རབས་ང་ལྷ་བར་བཞུགས་པའི་ཐོག་ནས་ཁོང་རྩེ་ལོའི་ཏུས་རབས་བཙུག་
 པའི་སྤང་དང་། བཅུ་དགུ་བའི་སྟོན་ཏུ་འཆོ་གནས་བྱས་པ་ཤེས་ཐུབ། བྱ་བྱུང་
 ཁྲི་ཟུར་མཛད་ནས་བྱ་བཏང་མཛད་དེ་ཆོ་དང་སྦྱབ་པ་སྟོམས་པར་བཤད།

མཚན།	སྤང་ལུང་སྒོ་བཟང་བྱགས་རྩེ།
འབྲུངས་ལུལ།	ཙོ་ནི།

676 མདོ་སྤང་གྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

འབྲུངས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༩ ནང་།

འདས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༩ ནང་།

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྡུས།

འདི་བའི་རྣམ་ཐར་ཞིབ་གསལ་མ་རྟེན་པས་སློབ་གཉེར་གང་དུ་
མཛད་པ་སོགས་ཞིབ་ཕྲ་ཤེས་མི་ཐུབ་ཀྱང་། བཅམས་ཆོས་ཆ་དོར་ནོ་མེན་དཀ་
གྱི་རྣམ་ཐར་དང་། དགའ་ལྡན་ལྷ་བརྒྱུ་མའི་ཁྲིད་ཡིག་དངོས་གྲུབ་ཀྱི་འབྱུང་།
ཁམས་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་དིས་ལན་བཀའ་རྒྱུ་མ། ཡིད་དང་ཀྱན་གཞིའི་དཀའ་
གནད་རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་བ་སོགས་ཆོས་ཆན་སོ་དུག་འདུས་པའི་གསུང་འབུམ་
པོད་གཅིག་ཅེ་ཕོ་བྲང་དུ་ཡོད་པ་དང་། སེར་སྤང་གྱི་མཁན་རབས་ལྷ་བརྒྱུ་བར་
བཞུགས་པ་དང་། རྒྱུད་ལྟོད་དུ་ཐུགས་ལ་སྦྱངས་པར་བཤད་པ་བཅས་ལ་
དཔགས་ན། དབུས་གྱི་གདན་སར་གཞུང་ཆེན་ལ་སྦྱངས་ནས་མཁས་པའི་གོ་
འཕང་བརྟེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཤེས་ནུས་སམ་སྟེ། མདོ་སྤང་ཆོས་འབྱུང་
དུ་འདི་བ་ཙོ་ནེར་འབྲུངས་པར་བཤད་ཀྱང་། དགེ་བཤེས་ཡེ་ཤེས་དབང་ཕྱག་
གི་སེ་སྤང་ལོ་རྒྱུས་སུ་འབྲུངས་ཡུལ་སློམ་འཁོར་གང་དུ་འབྲུངས་པར་བཤད་
པ་ལ་ཁྲུངས་ལུང་ཡོད་ཅིང་བརྟག་གདན་སར་བཞུགས་སྐབས་འདི་བའི་
མཆན་ལ་དད་པ་མཁན་པོར་འཁོད་པར་གྲགས།

མཆན། རྒྱལ་རྒྱུ་དགེ་བཤེས་རྒྱལ་ཁྲིམས་ཉི་མ།

འབྲུངས་ལུལ། རྒྱལ་རྒྱུ་དགེ་བཤེས་ཉི་མ།

འབྲུངས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༩ ནང་།

འདས་མོ། རབ་བྱུང་ལ་ ཅན་།
 ཚེས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བརྗོད་ཨདོར་བསྐྱུས།

འདི་བས་དབུས་སུ་སྤྲུགས་གཞིར་གནང་སྟེ་མཁས་པར་གྱུར། གསུང་
 ཚུལ་ཁ་ཆེན་སྤྲུང་ལ་བསྐྱུར་བའི་འཕྲིན་ཡིག་དང་། རྒྱུས་ཚུལ་ལ་སྤྲུར་བའི་
 ལམ་བསྐྱེགས་ནོར་བུའི་སྤེང་བ་སོགས་ཡོད་པ་ད་ལྟ་སྤྲུང་བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་
 དཔེ་མཛོད་དུ་བཞུགས། འཁྲུངས་འདས་ལོ་ཚིགས་སོགས་ནམ་ཐར་ཞིབ་
 གསལ་མ་རྟེན།

མཆན། མཛོད་དགེ་ལོ་བཟང་།
 འཁྲུངས་ལུང། ཟུར་ཆ།
 འཁྲུངས་མོ། རབ་བྱུང་ལ་ ཅན།
 འདས་མོ། རབ་བྱུང་ལ་ ཅན་།
 ཚེས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བརྗོད་ཨདོར་བསྐྱུས།

འདི་བས་བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་དུ་སྤྲུགས་གཞིར་གྱིས་མཁས་པར་གྱུར།
 གསུང་ཚུལ་སྤྲུང་ལ་བསྐྱུར་བའི་སྤྲུང་ལ་ཐར་ཞིབ་ཀྱང་ཐར་འཇམ་པའི་དབྱངས་བསྟན་
 པའི་སྤྲུང་ལ་ཐར་ཞིབ་ཀྱང་ཐར་འཇམ་པའི་དབྱངས་བསྟན་ཀྱང་ཐར་འཇམ་པའི་དབྱངས་
 འབྲིལ་གྱི་དུས་འཁོར་ཁྲི་རབས་བཅུ་བཞི་བ་པེའུ་སྤྲུང་བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་
 བཤད་པའང་སྤྲུང་མོད། ད་ལྟ་སྤྲུང་བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་པའི་ལོ་རྒྱུས་མཛོད་བསྐྱུས་སུ་
 འདི་བའི་མཆན་མི་གསལ་བས་དཔྱད། འཁྲུངས་འདས་ལོ་ཚིགས་གསལ་བའི་

678 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁའ་པ་དང་ལོ་རྒྱུ་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

ཡིག་ཆ་མ་རྟེན་གྱང་། ཁོང་གྲང་ཐང་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེའི་དངོས་སྒྲོབ་ཡིན་
པའི་ཐོག་ནས་དབྱད་ཆོ། གྲང་ཐང་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེ་ནི་རབ་བྱུང་༡༩ པའི་
ཚུ་རྟ་སྤྱི་ལོ་༡༧༤༩ ལོར་འབྲུངས་ཤིང་། རབ་བྱུང་༡༩ པའི་ཚུ་རྟ་སྤྱི་ལོ་༡༨༩༩
ལོར་འདས་པའི་ཐོག་ནས། འདི་བ་འཆོ་བཞུགས་ཀྱི་དུས་རགས་པ་ཤེས་ནུས་
པ་ཡིན།

མཆན།	ཨ་རིག་ལྷ་སར་བསྟན་པ་རྒྱ་མཆོ།
འབྲུངས་ལུལ།	སྤྱ་རིག་ཆེན་མཉན་གྱ།
འབྲུངས་ལོ།	རབ་བྱུང་༡༩ ནང་།
འདས་ལོ།	རབ་བྱུང་༡༩ ནང་།
ཆོས་རྒྱུད།	དགེ་ལུགས།
རྒྱུ་རྩལ་ལྡན་མདོར་བསྟན།	

འདི་བས་བཀའ་ཤིས་འབྲེལ་དུ་ཐུགས་གཉེར་གྱིས་རྩོམ་སྒྲིག་པ་ཐོན། དེ་
གའི་དུས་འཁོར་གྱི་རབས་སོ་རྒྱག་པ་དང་། སྒྲན་པའི་ཁྱི་རབས་ཉེར་གཅིག་
པར་ཐེབས། ཨ་མཆོག་ལམ་རིམ་གྲུ་ཆང་དང་། དཔྱད་དགོ་དགོན་བཅས་ཀྱི་
སྤྱིར་ཡང་བཞུགས། འབྲུངས་འདས་ལོ་ཆོགས་མ་རྟེན།

མཆན།	གཙོས་དགོན་མཆོག་དགེ་ལུགས།
འབྲུངས་ལུལ།	གཙོས།
འབྲུངས་ལོ།	རབ་བྱུང་༡༩ ནང་།

འདས་མོ། རབ་བྱུང་༡༤ མགོ་སྟོན།

ཚེས་རྒྱུད། དགེ་ལྷན།

རྒྱུ་བརྒྱུད་ཡོད་པ་བསྟན།

འདི་བས་བཀའ་ཤིས་འབྲིལ་དུ་སྤྲུགས་གཞིར་གྱིས་རྩོམ་པ་ཐོན།
བསྟན་གྱི་དང་དབྱུ་པར་ལ་ཤིན་དུ་བཟང་ཞིང་། མཛོད་ལ་དེ་བས་ཀྱང་བཟང་
བ་བྱུང་བས་གྲགས་པ་རྒྱས། དགེ་བཤེས་གྲགས་ཆེན་ཁ་གྱུར་དར་རྒྱས་དང་།
མཛོད་དགེ་དགེ་འདུན་མོགས་དང་མཉམ་ལ་ཁད་པའི་མཁས་གྲགས་ཆེ་ཡང་།
ཚུ་ལེན་པ་དང་། རྩོད་འཐག་བྱེད་པ་སོགས་དམན་ཆ་ཁོ་ན་དུ་ལེན་པ་ཞིག་
ཡིན། སླ་བྲང་དུས་འཁོར་རྩོམ་པ་དང་ཁྲི་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པར་
ཐེབས། ཕྱིས་མཛོད་དགེ་སླ་མ་གནང་སྐབས་བསམ་ངན་ཞིག་གིས་ཁ་བས་
བྲངས་པས་དགྲུང་ལོང་གསུམ་ཐོག་གཤེགས་བེད། འབྲིང་བ་དོན་གྲུབ་སླ་
མའི་ཆ་བོ་ཡིན་པར་བཤད། འབྲུངས་འདས་ལོ་ཚིགས་མ་རྟེན།

མཚན། དཔེ་ཤུལ་ཚུལ་བྲིམས་རྒྱ་མཚོ།

འབྲུངས་ལུལ། དཔེ་ཤུལ།

འབྲུངས་མོ། རབ་བྱུང་༡༩ ནང་།

འདས་མོ། རབ་བྱུང་༡༤ ནང་།

ཚེས་རྒྱུད། དགེ་ལྷན།

རྒྱུ་བརྒྱུད་ཡོད་པ་བསྟན།

འདི་བས་བཀའ་ཤིས་འབྲིལ་དུ་སྤྲུགས་གཞིར་གྱིས་རྩོམ་པ་ཐོན།
དཔའ་རིས་དམ་ཚེས་ལས་ཡིག་བྲིས་སོགས་སྤྲངས། ཚེས་གྲུང་ཐེབས་ཞོར་ལ་

680 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

ཡི་དམ་དུ་མའི་ཙ་ལྷགས་དུང་ཕུར་མང་པོ་བབྲངས། འདུལ་སྤྱིམས་གཙང་བའི་
 ཆད་དུ་བྱེད། གླ་བྲང་རྒྱད་པའི་གླ་མ་དབུ་མཛད་དང་། སྤྲན་པའི་སྤྱི་རབས་
 བརྒྱད་པར་བཞུགས། དཀོན་གསར་རབ་རྒྱས་སྤྱིང་གི་སྤྱི་བ་ཡང་མཛད། རྒྱད་
 པའི་སྐབས་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་གསུང་བཤད་བདེ་ལམ་ཟིན་བྲིས་གདུང་
 སེལ་བདུད་ཅིའི་ཐིགས་པ་ལེགས་ཆོགས་ཀྱན་འབྱུང་ཞེས་པ་བརྩམས། དཔལ་
 མང་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་མཆན་གྱིས་འདི་བ་བསྟེན་པ་ཡིན་ནམ་སྟེ། འཁྲུངས་
 འདས་ལོ་ཆོགས་མ་རྟེན།

མཆན། ཁོ་ཆེ་འཛིགས་མེད་དར་རྒྱས།

འཁྲུངས་ལུལ། ཁོ་ཆེ།

འཁྲུངས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༩ ནང་།

འདས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༩ ནང་།

ཆོས་རྒྱད། དགེ་ལུགས།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྡུས།

འདི་བས་བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་དུ་གཞུང་ལ་སྦྱངས་ཏེ་མཁས་པར་གྱུར། དེ་
 གའི་རྒྱད་པའི་གླ་མ་དབུ་མཛད་དང་། སྤྲན་པའི་སྤྱི་རབས་བརྒྱ་བར་ཐེབས།
 དཀོན་གསར་རབ་རྒྱས་སྤྱིང་གི་སྤྱི་བ་ཡང་མཛད། གྲུང་ཐང་འཇམ་པའི་
 དབྱངས་སྤྱིར་བཞུགས་སྐབས་བཅི་བཞག་གི་རྒྱགས་མ་འཕྲོད་པར་ཉེས་ཆད་
 བཏང་། འདོན་གྲུག་ཅིག་གི་སྐབས་རིགས་ལུང་ལ་བཞེངས་ཏེ་དམ་བཅའ་
 བ་ནམས་ཆར་བཅད། དོན་དཀོས་སམ་ཆོག་དཀོས་ཞེས་འཕངས་ཏེ་སྤྱི་བར་
 ཟུར་བཤང་བྱས་སྐད། ཀྱན་མཁྱེན་མཆོག་སྤྱལ་གྱི་མཆན་ཞབས་པ་གནང་།

དབུས་སྲུང་བྱོན། འབྲུངས་འདས་ལོ་ཚིགས་མ་རྟེན།

མཆན།	ཕྱོད་བཟོད་ནམས་རིན་ཆེན།
འབྲུངས་ལྗེ།	བསང་གཞུང་།
འབྲུངས་ལོ།	རབ་བྱུང་༡༩ ཟླ།
འདས་ལོ།	རབ་བྱུང་༡༩ ཟླ།
ཆོས་རྒྱུ།	དགེ་ལྷན།
ཟུར་བཟོད་མདོར་བསྐྱུས།	

འདི་བས་བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་དུ་ཐུགས་གཉེར་གནང་སྟེ་དོ་རམས་ཐོན་
ཁར་དགོངས་པ་ཞུས། བྱ་ཚང་དགེ་བསྐྱོས་དང་། མཆོམས་རིང་གི་སླ་མར་
ཐེབས། བཀའ་འབྱུང་དང་གསེར་ཡུམ་བཞེངས། གདན་སའི་སླན་པའི་ཁྱི་
རབས་བཅུ་གཉིས་པར་བཞུགས། དབལ་མང་དགོན་རྒྱན་པའི་བཀའ་བཀོད་
བཞེན་མཆོད་རྟེན་ཆེན་པོ་བཞེངས་ནས་སྐལ་བཟང་གསེར་གྲིས་འབུམ་ཆར་
སོགས་གཟུངས་བཞུགས་བསྐྱབས། གསུང་ཚུལ་དབལ་མང་པཎ་ཏི་ཏའི་སྐུ་
བསྟོད་བཅམས་ནས་ཆོགས་འདོན་དུ་བཅུགས། འདི་བའི་འབྲུངས་འདས་
ལོ་ཚིགས་མ་རྟེན་ཀྱང་སྤུལ་སྤྱོད་མདོ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་ཚུལ་སྐབས་ཡོད་ཟེར།

མཆན།	ཞང་ལ་དགོན་མཆོག་བསྐྱུན་དར།
འབྲུངས་ལྗེ།	བསང་ཁོག་ཞང་ལའི་རིགས།
འབྲུངས་ལོ།	རབ་བྱུང་༡༩ ཟླ།

682 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

འདས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༤ ནང་།

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།

འདི་བ་ཀུན་མཁྱེན་གོང་མར་དགོན་ས་འབྲུལ་མཁན་ཞང་ལ་དཀའ་
བཅུ་བ་དང་། ཀུན་མཁྱེན་བར་མའི་ཞབས་ཞུ་ཆེ་གས་དང་རྒྱལ་དབང་མཆོག་
གིས་བཀའ་ཤོག་གནང་བའི་དཀའ་བཅུ་སྟོ་བཟང་བསྟན་འཛིན་སོགས་དཀའ་
བཅུ་རྒྱན་མ་ཆད་པར་བྱོན་པའི་རྒྱུད་དུ་འཁྲུངས་པར་བཤད། བཟ་གིས་འབྲིལ་
དུ་སྟགས་གཉེར་གནང་སྟེ་མཁས་པར་གྱུར། གདན་སའི་སྤོན་པའི་ཁྲི་རབས་
ཉེར་གཉིས་པར་ཐེབས། སེ་ཆང་དགོན། རྫོང་དཀར་མཆོད་ཉེན་ཤར་གཉིས་
ཀྱི་ཁྲི་བ་ཡང་མཛད། འཁྲུངས་འདས་ལོ་ཆོགས་མ་རྟེན།

མཆོག། ཀ་རིང་རབ་དབང་བཟ་གིས།

འཁྲུངས་ལུང། ཀ་རིང་།

འཁྲུངས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༩ ནང་།

འདས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༤ ནང་།

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།

འདི་བས་བཟ་གིས་འབྲིལ་དུ་སྟགས་གཉེར་གནང་སྟེ་རྫོང་རམས་པ་
ཐོན། སྐབས་དེའི་དགེ་བཤེས་ཆེར་སོན་གས། འཆམ་པ་ཨང་དང་ཐོའང་བྱང་།
གདན་སའི་དུས་འཁོར་རྫོང་ཆེ་འཛིན་པ་དང་ཁྲི་རབས་བཅུ་དྲུག་པར་བཞུགས་
པས་དུས་འཁོར་ངག་དབང་བཟ་གིས་ཞེས་གྲགས་པ་ཆེ་ཞིང་། སྤྱལ་སྤྱི་ཡང་

བཙལ། དབལ་མང་ཁྲི་ཆེན་ལ་འཕྲོས་པ་མཛད་སྐབས་ཤིག་ཁོང་གིས་ཁྱོད་གྱི་
ཡིག་ཆ་བརྗེད་མི་འདུག་མོད་གསུངས་པ་ལ། བརྗེད་འགྲོ་ན་མ་ཤེས་པ་ཡིན།
ཤེས་ན་སྐད་ཆ་བརྗེད་མི་འགྲོ་གི་མོད་ཅེས་གསུངས་པར་བཤད། འབྲུངས་
འདས་ལོ་ཆོགས་མ་རྟེན།

མཆན།	ཕྱང་ཁ་སྐྱུལ་སྐྱུ་འདམ་དབྱངས་བསྟན་བའི་ཉི་མ།
འབྲུངས་ལུལ།	ཞག་རྒྱུ་དུ་གཏུ་མོ་སྟེང་།
འབྲུངས་ལོ།	རབ་བྱུང་༡༩ ལོ།
འདས་ལོ།	རབ་བྱུང་༡༩ ལོ།
ཆོས་རྒྱུ།	དགེ་ལུགས།
རྒྱུ་བརྗོད་ཡནོར་བུས།	

འདི་བ་བསེ་སྐྱུལ་ངག་དབང་འཇམ་དབྱངས་བཟླ་ཤིས་གྱིས་སྐར་ཁ་
དབང་དག་ཆུལ་མཆན་གྱི་སྐྱ་སྟེར་ངོས་འདོན་གནང་། བཟླ་ཤིས་འབྲིལ་དུ་
མདོ་སྐྱུགས་ལ་མཁས་པར་སྐྱུངས་ཏེ་མཁས་པར་གྱུར། རྒྱུད་ཁྲི་རབས་ང་
གཉིས་པར་ཐེབས། དབལ་ཤུལ་ལྟོད་སྦྲད། ར་བའི་སྟོ་མང་སྐར། དུམས་ཆེན་
དགོན། མཆན་སྟོགས་དགོན་ནམས་གྱི་ཁྲི་བར་ཡང་ཐེབས། མེ་སྐར་ལོར་
ཕྱི་ནང་གང་དུའང་མི་བསྟོ་བའི་བཀའ་ཤོག་སྐངས་གསུངས་པའི་མེ་སྐར་ནི་
རབ་བྱུང་༡༩ བའི་མེ་སྐར་རྟེ་སྟེ་ལོ་༡༩༡༧ ལ་འབབ་པ་ཡིན། འབྲུངས་འདས་
ལོ་ཆོགས་མ་རྟེན།

684 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

མཆན། དགེ་བཤེས་ལྗོངས་བཟང་སྟོན་གྲགས།
 འབྲུངས་ལྟལ། གཡོན་རྒྱ།
 འབྲུངས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༩ ཅན།
 འདས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༩ ཅན།
 ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུན།

འདི་བ་ལ་མོ་བདེ་ཆེན་དུ་ཞུགས་ནས་སྤྲུགས་གཞིར་གྱིས་མདོ་སྨད་གས་
 རིག་གནས་དང་བཅར་པར་མཁས་པར་གྱུར། བཅམས་ཆོས་སྡོམ་གསུམ་ནམ་
 བཤད་སོགས་ཡོད་ཟེར་བ་ལས་ནམ་ཐར་རྒྱས་གསལ་གཞན་མ་རྟེན།

མཆན། མདོ་བ་རྒྱ་དཔར་བསྟོན་གསས།
 འབྲུངས་ལྟལ། མདོ་བ་མར་ནན།
 འབྲུངས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༩ ཅན།
 འདས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༩ ཅན།
 ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུན།

འདི་བས་དབུས་སུ་སྤྲུགས་གཞིར་གནང་སྟེ་མཁས་པར་གྱུར། རབ་
 བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་བཟང་བྱང་དགྲ་བཤིང་སྤང་སྟེ་སྤྱི་ལོ་༡༩༠༥ ལོ་བྱ་བྱུང་
 གདན་རབས་ལྔ་བཅུ་བར་བཞུགས། འབྲུངས་འདས་ལོ་ཆོགས་གསལ་པའི་
 ཡིག་ཆ་མ་རྟེན།

མཆན། རབ་འབྲུམས་པ་མཁས་བརྩན།

འབྲུངས་ལུལ། འབྲུག་ཚུ།

འབྲུངས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༩ ལྷན།

འདས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༩ ལྷན།

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།

རྒྱུ་བརྒྱུད་མདོར་བསྟུན།

འདི་བས་དབུས་སུ་ཐུགས་གཉེར་གྱིས་རབ་འབྲུམས་པ་ཐོན། རབ་
འབྲུམས་པ་སློབ་བཟང་མཁས་མཆོག་གི་ཆ་བོ་ཡིན། སྤྱི་ལོ་༡༧༥༠ ལོའི་གོང་ཙམ་
ལ་བཏབ་པའི་དགའ་རུའི་དཔོན་ལུན་རིང་བསྐྱུངས་ཤིང་། སེ་ར་སྤང་དུ་སློབ་
གཉེར་གནང་སྐབས་གཞུང་ཆེན་ཤོག་གྲངས་སྟོང་ཕྲག་ལྷག་ཐུགས་འདོན་གྱིས་
ཆོགས་རྟེན་ཐུགས་སུ་སྤུལ་བས་རབ་འབྲུམས་པའི་མཆན་བཏགས་ཐོབ། རབ་
དཔོན་དུ་སེ་རའི་ཕྱག་བཞེས་ལྷན་དབྱུར་གནས་དང་སྤྱི་གཞིམས་བཅུགས་
པར་བཤད་ཀྱང་འབྲུངས་འདས་ལོ་ཆོགས་མ་རྟེན།

མཆན། ཨ་གྲུབ་རབ་འབྲུམས་པ་རག་དབང་ཆོས་གྲགས།

འབྲུངས་ལུལ། འབྲུག་ཚུ་ཨ་གྲུབ།

འབྲུངས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༩ ལྷན།

འདས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༩ ལྷན།

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།

རྒྱུ་བརྒྱུད་མདོར་བསྟུན།

འདི་བས་གྲུ་ས་གང་ཞིག་དུ་སློབ་གཉེར་གནང་སྟེ་རབ་འབྲུམས་པའི་
མཆན་བཏགས་སྐྱེད་ཀྱང་འདུག་ཀྱང་། རྣམ་ཐར་ཞིབ་གསལ་མ་རྟེན་པས་

686 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁའ་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

འབྲུངས་འདས་ལོ་ཆོགས་མ་རྟེན། རབ་བྱུང་༡༤ པའི་ཤིང་ཕག་སྟེ་ལོ་༡༤༡༥
ལོར་སྤང་སྤྲོད་ཞེས་པར་རི་ཁྲོད་བཟུང་ཞིང་། ཕྱིས་ཨ་གྲུབ། གྲུས་པོ། འུ་བཞེན།
ཁ་སྟོད་སྟེ་བ་བཅས་ཀྱིས་སྦྱིན་བདག་བྱས་ཏེ་རི་ཁྲོད་རྒྱ་བསྐྱེད་ཀྱིས་སྤང་སྤྲོད་
དགོན་དམ་ཆོས་དར་རྒྱས་སྤིང་བཏབ་ཟེར།

མཆན།	སྟེ་ཏི་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཆོ།
འབྲུངས་ལྷུང།	སྟེ་ཏི་ཁ།
འབྲུངས་ལོ།	རབ་བྱུང་༡༩ ནང་།
འདས་ལོ།	རབ་བྱུང་༡༤ ནང་།
ཆོས་རྒྱུད།	དགེ་ལུགས།
རྒྱུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུན།	

འདི་བས་ཨ་བག་ག་ཤེ་ར་ཐ་ལར་དགོན་པ་བཏབ། མན་རྩའི་གོང་མ་
ཆན་ལུང་གིས་དུ་ཐོག་སྤེལ་ཆོ་ལོ་སྟུང་། ཐང་རིང་གི་ཁྲིར་ཕེབས་ཟེར་གྱུང་ལོ་
རྒྱུས་གཞན་མ་རྟེན། ཆན་ལུང་ནི་རབ་བྱུང་༡༩ པའི་མེ་འབྲུག་སྟེ་ལོ་༡༧༩༤ ལོར་
ཁྲི་འཁོད་ཅིང་། རབ་བྱུང་༡༩ ཤིང་ལོས་སྟེ་ལོ་༡༧༩༥ ལོར་ཁྲི་བཤོལ་བ་ཡིན་
པས། སྤང་མ་འདི་བ་འཆོ་བཞུགས་ཀྱི་དུས་རབས་པ་ཤེས་སྟབས།

མཆན།	མེན་མཆོས་རྟེ་རག་དབང་རྒྱ་མཆོ།
འབྲུངས་ལྷུང།	རོང་ལོ་ག་བྱ་ནང་།
འབྲུངས་ལོ།	རབ་བྱུང་༡༩ མཇུག་

འདས་ཡོ། རབ་བྱུང་༡༩ ཅད་།

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལྷགས།

རྒྱུ་བརྗོད་ཡོད་པ་ལྟས།

འདི་བའི་འབྲངས་འདས་ལོ་ཚིགས་གསལ་བའི་ཡིག་ཆ་མི་སྣང་།
 དབུས་སུ་ཐུགས་གཉེར་གྱིས་མཁས་པར་གྱུར། ཀུན་མཁྱེན་འདིགས་མེད་
 དབང་བོའི་རིག་གནས་དགེ་ཆུན་གནང་། ལྷན་གྱི་ཆང་གསང་སྐྱུགས་སྒྲིབ་
 རྒྱུ་སྒྲིབ་གི་ཁྲིར་བཞུགས། གསུང་ཚོམ་པ་ཉིད་སུམ་རྟགས་འབྲེལ་བ་ཀུན་
 བཟང་དགོངས་རྒྱུ་ལྱི་དགོངས་པ་གསལ་བྱེད་སྒྲོན་མེ་དང་། མཁས་གྲུབ་
 རྗེའི་འཇམ་དབྱངས་སྒྲུ་མེད་གི་བརྟེན་འབྲེལ་བཅས་ཡོད། ཁོང་མེ་ཆུན་ཆོས་
 རྗེ་སྒྲུ་མེད་དང་པོ་ཡིན།

མཆོག། རྒྱུ་བཟང་བརྟེན་པ་རབ་རྒྱས།

འབྲངས་ལྷུ། ཨ་རིག་ལོ་སྟོར།

འབྲངས་ཡོ། རབ་བྱུང་༡༩ ཅད་།

འདས་ཡོ། རབ་བྱུང་༡༩ ཅད་།

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལྷགས།

རྒྱུ་བརྗོད་ཡོད་པ་ལྟས།

འདི་བ་མངའ་རིས་སུ་ཐོག་ཕྱི་སྒྲུལ་སྒྲུ་ཡིན། མདོ་དབུས་གཉིས་སུ་
 ཐུགས་གཉེར་གྱིས་མཁས་པར་གྱུར། རྒྱལ་དབང་བརྒྱུད་པ་འཇམ་དབྱངས་རྒྱ་
 མཆོས་སུ་ཐོག་ཕྱི་ཆོ་ལོ་གནང་ནི་ཤང་ནགས་སྒྲུ་མར་བསྟོན། རྣམ་ཐར་ཞིབ་
 རྒྱུ་མ་རྟེན།

688 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

མཆན། ཨ་ཁྱ་ཡོངས་འཛིན་སྒོ་བཟང་དོན་གྲུབ།
 འབྲུངས་ལྟལ། བྱག་རྩོ་བཟང་གི་ཁྱ་ཕྱེ།
 འབྲུངས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༩ ལྷན།
 འདས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༩ ཅན།
 ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལྷན་ས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྡུས།

འདི་བའི་ནུམ་ཐར་ཞིབ་གསལ་མ་རྟེན་པས་འབྲུངས་འདས་ལོ་ཆོགས་
 སོགས་མ་ངེས། ཤིང་བཟང་སྒོ་བཟང་དར་རྒྱས་བསྟེན་ནས་མདོ་སྨད་རིག་
 གནས་བཅས་པར་སྦྱངས། ཀུན་བཤད་ཀྱི་མཆན་ལ་དབྱངས་ཅན་དགའ་བའི་
 སྒོ་གྲོས་བེད། ཨ་ཁྱ་སྐྱེས་པའི་བའི་ཡོངས་འཛིན་གནང་བས་ཨ་ཁྱ་ཡོངས་
 འཛིན་སོགས། སྐྱེ་འབྱུང་སྤྱོད་པའི་ཁྱི་རབས་ཞེ་བཞི་བ་མེ་ཁྱ་ཞབས་བྱུང་ལ་
 རབ་བྱུང་དང་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྟོན་པ་ཤོག གསུང་ཚཱ་ས་ལམ་ནུམ་གཞག་དང་།
 ལམ་རིམ་སྟོན་འགྲུའི་ཆོས་དྲུག་སོགས་གལ་ཆེན་མང་། འབྲུངས་འདས་ལོ་
 ཆོགས་གསལ་བའི་ཡིག་ཆ་མི་སྣ་ཡང་། ཨ་ཁྱ་ཡེ་ཤེས་སྐལ་བཟང་མཁས་གྲུབ་
 རྒྱ་མཆོ་ནི་རབ་བྱུང་༡༩ བའི་མེ་སྤང་སྤྱི་ལོ་༡༩༡༧ ལོར་འབྲུངས་ཤིང་། རབ་
 བྱུང་༡༥ བའི་བཟང་བྱ་༩ སྤྱི་ལོ་༡༩༢༩ ལོར་འདས་པའི་ཐོག་ནས་འདི་བ་
 འཆོ་བཞུགས་ཀྱི་དུས་རབས་པ་ཤེས་བྱས།

མཆན། ཟི་ན་བསོད་ནམས་བསྟན་འཛིན།

འབྲུངས་ལུལ། སྐྱུ་འབྲུམ་ཟི་ན།
 འབྲུངས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༩ ཅད་།
 འདས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༩ ཅད་།
 ཚེས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བརྗོད་ཨདྲོར་བསྐྱུས།

འདི་བའི་ནམ་ཐར་ཞིབ་རྒྱས་མེད་སྟབས་འབྲུངས་འདས་ལོ་ཚིགས་
 མོགས་མ་རྟེན། རབ་བྱུང་༡༩ པའི་ཚུ་སྤང་སྤྱི་ལོ་༡༧༩༩ ལོར་སྐྱུ་འབྲུམ་སྤུན་
 གཉེ་ཁྲི་རབས་བརྒྱ་བ་དང་། རབ་བྱུང་༡༩ པའི་ལྷགས་བྱ་སྤྱི་ལོ་༡༩༠༡ ལོར་
 རྒྱུད་གཉེ་མཁན་ཁྲི་སོ་བཞི་བ། རབ་བྱུང་༡༩ པའི་ཉག་མ་དང་བོ་སྤྱི་ལོ་༡༩༠༧
 ལོར་གདན་རབས་ཞེ་གཅིག་པ་བཅས་ལ་བཞུགས་ཤིང་། ཁྲི་ལས་ཐོག་སྐབས་
 ཉེ་སྤྱི་ལོ་༡༩༠༩ ལོར་སྐྱུ་འབྲུམ་སྤུན་བྲང་ཆེན་མོ་ཀ་བཞི་མར་གྲགས་པར་མེ་སྤྱོན་
 བྱུང་། ལོ་རྒྱུས་འདི་དག་གི་ཐོག་ནས་ཁོང་གི་གནས་ཚུལ་མང་པོ་མེས་ཐུབ་པ་
 ཡིན།

མཆན། རྒྱལ་བའི་སྐྱུ་སྒོ་བཟང་དཀོན་མཆོག
 འབྲུངས་ལུལ། ཚོར་ཤོད།
 འབྲུངས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༩ ཅད་།
 འདས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༩ ཅད་།
 ཚེས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བརྗོད་ཨདྲོར་བསྐྱུས།

འདི་བའི་ལུལ་མེ་ཆོ་མགོ་ལོག་ནས་ཐོར་ཤོད་དུ་ཡོང་སྟེ་གཞིས་ཆགས།
 བྱང་ཐང་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་ཀུན་མཁྱེན་བར་མའི་རིགས་ལུང་ཞབས་

690 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

ཞུ་བ་སློབ་བཟང་སྦྱིན་པའི་སྐུ་སྟེར་ངོས་འཛིན་གནང་སྟེ་བཀྲ་ཤིས་འབྱེལ་དུ་
 ཐུགས་གཉེར་གྱིས་རྩོམ་མས་པ་ཐོན། སླ་བྲང་ཆོགས་ཆེན་ཁྱིམ་བས་ཞེ་བཞི་
 བ་ཡིན། ཆོག་པེ་ཤིང་དང་བདེ་མོ་ཐང་གཉིས་ཀྱི་ཁྱིམ་ཡང་མཛད། འཁྲུངས་
 འདས་ལོ་ཆོགས་མ་རྟེན། གྲུང་ཐང་བཞུན་པའི་སྦྱོན་མེ་ནི་རབ་བྱུང་༡༩ པའི་
 ལྷ་ཉ་སྟེ་ལོ་༡༧༤༩ ལོར་འཁྲུངས་ཤིང་། རབ་བྱུང་༡༩ པའི་ལྷ་ལྷག་སྟེ་ལོ་༡༨༩༩
 ལོར་འདས་པའི་ཐོག་ནས། འདི་བ་འཆོ་བཞུགས་ཀྱི་དུས་རགས་པ་ཤེས་ཐུབ།

མཆན། རི་ཁྲོད་སློབ་བཟང་གྱི་མཆོ།

འཁྲུངས་ལུལ། རིབ་ཁོར་སློབ་པར།

འཁྲུངས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༩ ནང་།

འདས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༩ ནང་།

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།

རྒྱུར་བརྗོད་མདོར་བསྡུས།

འདི་བས་རྗེ་གསེར་ཁང་བའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཏེ་རི་ཁྲོད་འགྲིམས་
 ཤིང་དགྲང་ལོ་བརྒྱད་རྒྱུར་བཞུགས། མཁའ་སྦྱོད་མའི་ཞལ་གཟིགས། དབང་
 ལུང་མན་ངག་གི་སྟོབས་ཀྱིས་ཆོ་སྒོས་བཏང་གི་སྟོབ་མ་མང་དུ་འདུས། མོག་
 གྱ་མཁན་སྦྲུལ་གྱིས་མཛད་པའི་རྣམ་ཐར་ཡོད་ཟེར་ཡང་མ་མཛལ་བས་
 འཁྲུངས་འདས་ལོ་ཆོགས་མ་ངེས། འོན་ཀྱང་རྗེ་གསེར་ཁང་བ་ནི་རབ་བྱུང་
 ༡༩ ལྷགས་བྱི་སྟེ་ལོ་༡༨༩༠ ལོར་འཁྲུངས་ཤིང་། རབ་བྱུང་༡༩ ས་སྟེལ་སྟེ་ལོ་
 ༡༨༩༩ ལོར་འདས་པའི་ཐོག་ནས། འདི་བ་འཆོ་བཞུགས་གནང་བའི་དུས་
 རགས་པ་ངེས་ཐུབ་པ་ཡིན།

མཆན། བྱིམས་ཆོས་མཐོང་བསོད་ནམས་བཀྲ་ཤིས།
 འཁྲུངས་ལུལ། ཟུང་ཚུ་བྱིམས་ཆང་།
 འཁྲུངས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༩ ཅད་།
 འདས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༩ ཅད་།
 ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།
 ཟུང་བརྟུན་མདོར་བསྐྱུས།

འདི་བས་དབུས་སུ་ཐུགས་གཉེར་གྱིས་ལྷ་རམས་པ་ཐོན། ཤིང་བཟང་
 གློ་བཟང་དར་རྒྱས་དང་། ཐོགས་བཞི་བྱམས་པ་ཐུན་ཆོགས་གཉིས་དང་དུས་
 མཉམ་པས་གསུམ་ཀ་མཁས་གྲགས་ཆེ་བེད། དམུ་དགོན་དཔོན་དུ་མཆན་ཉིད་
 བཅུགས། མེ་པོ་དཔོན་གྱི་ཁྱི་གནང་། དག་ར་དཔོན་བཀྲ་ཤིས་བཤད་སྐྱབ་
 སྒྲིང་བཏབ། གསུང་ཚོམ་ཐོར་བུ་ཡང་ཡོད། སྐྱུ་ལ་སྐྱུ་ས་པག་ལོར་འཁྲུངས་
 པ་བཀྲ་ཤིས་འབྱེལ་དུ་ཐུགས་གཉེར་བྱས་ཟེར་ཡང་འཁྲུངས་འདས་ལོ་ཚིགས་
 མ་རྟེན། ཤིང་བཟང་སྐྱེ་ཤིང་དང་པོ་གློ་བཟང་དར་རྒྱས་ནི། རབ་བྱུང་༡༩ ན་
 ཡོས་སྤྱི་ལོ་༡༡༥༩ ལ་འཁྲུངས་ཤིང་། རབ་བྱུང་༡༩ ཤིང་སྤྱི་ལོ་༡༡༩༩ ལོར་
 འདས་པའི་ཐོག་ནས། འདི་བ་འཆོ་བཞུགས་གྱི་དུས་རབས་པ་རྟོགས་ཐུབ།

མཆན། དཔལ་རིས་ལྷ་རམས་པ་གློ་བཟང་ཆོས་དར།
 འཁྲུངས་ལུལ། དཔལ་རིས་འབྱུ་ལག
 འཁྲུངས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༩ ཅད་།

692 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

འདས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༤ ཅད།
 ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྡུས།

འདི་བས་དབུས་སུ་ཐུགས་གཉེར་གྱིས་ལྷ་རམས་པ་ཐོན། གཞུང་གི་
 བཀའ་བཞིན་ཁལ་ཁ་ཁུ་རེལ་ཆེན་མོའི་དྲ་སྤྲོ་མར་ཐེབས། འབྲུངས་འདས་ལོ་
 ཆོགས་མ་རྟེན་ཀྱང་། རབ་བྱུང་བརྒྱ་བཞི་བའི་ཆུ་ལུག་སྤྱི་ལོ་༡༤༡༩ ལོར་སྤྱི་
 འབུམ་དུས་འཁོར་གྱ་ཚང་གི་སྤྱི་རབས་གཉེས་པར་བཞུགས། དེའི་ཐོག་ནས་
 ཁོང་རབ་བྱུང་༡༩ པ་དང་༡༤ ཅད་འཆོ་བཞུགས་གནང་བ་ཤེས་ཐུབ།

མཆོན། ཁང་གསར་མཁན་ལོ་སྟོ་བཟང་ཉོན་བྱ།
 འབྲུངས་ལུལ། ར་བ་ཕྱོགས།
 འབྲུངས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༩ ཅད།
 འདས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༤ ཅད།
 ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྡུས།

འདི་བས་དབུས་སུ་ཐུགས་གཉེར་གྱིས་ལྷ་རམས་པ་ཐོན། རྒྱལ་དབང་
 རྒྱལ་སྤྱིམས་རྒྱ་མཚོའི་མཆན་ཞབས་པ་མཛད་པའི་བདག་རྒྱུན་དུ་རྒྱལ་གྱི་
 མཁན་པོར་བསྐྱོས། རབ་བྱུང་བརྒྱ་བཞི་བའི་ཤིང་འབྲུག་༡༤༤༤ ལོར་ཁང་
 གསར་དགའ་ལྷན་དར་རྒྱས་སྤྱིང་བཏབ། འབྲུངས་འདས་ལོ་ཆོགས་མ་རྟེན།

མཆན། གཙན་ཆ་མྱིན་པ་ཀྱན་བཟང་།
 འབྲུངས་ལྗམ། གཙན་ཆ་འི་རི་བཟང་ཆ།
 འབྲུངས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༩ ཅན་།
 འདས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༩ ཅན་།
 ཆོས་རྒྱ། ཉག་ལྷགས།

རྒྱུ་རྩ་བརྒྱུད་མདོར་བསྡུས།

འདི་བས་བྱ་བྱུང་དང་མེར་བྱེས་གཉིས་སུ་སྤྲུགས་གཉེར་གྱིས་ལྷ་
 རམས་པ་ཐོན། ལྷ་མ་བྱམས་པ་དང་། པཎ་ཆེན་དཔལ་ལྷན་ཡི་ཤེས། ཁྱི་ཆེན་
 དག་དབང་སྒྲན་ཁགས་སོགས་བསྟེན། མདོ་སྣང་དུ་བྱོན་ནས་བྱ་བྱུང་རྒྱུད་
 པའི་དཔོན་སློབ་གནང་། དེ་ནས་བྱ་བྱུང་གདན་རབས་ཞི་བརྒྱད་པར་
 བཞུགས། དགྲུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་ལྷག་བཞུགས་པར་བཤད་ཀྱང་འབྲུངས་འདས་
 ལོ་ཚིགས་གསལ་བའི་ཡིག་ཆ་མི་སྣང་། འོན་ཀྱང་ཁྱི་ཆེན་དག་དབང་སྒྲན་
 ཁགས་ནི། རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ཐ་མ་མེ་སྤྲུག་སྟེ་ལོ་༡༥༤༤ ལ་འབྲུངས་ཤིང་།
 རབ་བྱུང་བརྒྱ་བཞི་བའི་ཐོག་མ་མེ་ཡོས་སྟེ་ལོ་༡༥༠༥ ལོར་འདས་པའི་ཐོག་ནས་
 འདི་བ་འཆུ་བཞུགས་ཀྱི་དུས་རབས་པ་ཤེས་སྤྱད་པ་ཡིན།

མཆན། རྟོ་རམས་པ་དགོན་མཆོག་དོན་གྲུབ།
 འབྲུངས་ལྗམ། འཛོ་ར།
 འབྲུངས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༩ ཅན་།
 འདས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༩ ཅན་།
 ཆོས་རྒྱ། ཉག་ལྷགས།

རྒྱུ་རྩ་བརྒྱུད་མདོར་བསྡུས།

འདི་བས་ལྷ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་དུ་སློབ་གཉེར་མཛད་དེ་རྟོ་རམས་

694 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

པ་ཐོན། བཅམས་ཆོས་ཐེ་བོ་རབ་འབྱམས་པ་དཔལ་མེད་སྐུ་ཕྱེད་གསུམ་པ་
 རྫོང་བཟང་བསྟན་འཛིན་གྱི་ནུམ་ཐར་ཡོད་ཟེར་ཡང་འདི་ཕྱོགས་སུ་རག་སོན་
 མ་བྱུང་།

མཆན། མར་ཁའི་སྐུ་ཕྱོགས་སྐུ་ཕྱེད་གསུམ་པ།

འབྲུངས་ལྷུང་། བདེ་ཆེན་ལྷ་སྡེ་ནོར་བ།

འབྲུངས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༩ རྒྱུད།

འདས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༩ རྒྱུད།

ཆོས་རྒྱུད། དཔེ་ལྷགས།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།

འདི་བས་ཀུན་མཁྱེན་འཛིན་མེད་དབང་བོ་དང་། ཨ་རིག་དགེ་བཤེས་
 སོགས་ལ་གདུགས་ཏེ་མཁས་པར་བྱུར། གསུང་ཚོམ་རྩོམ་བཟང་བསྟན་འཛིན་
 ཉི་མའི་ནུམ་ཐར་སོགས་མང་ཟེར། མཛད་ནུམ་རྒྱས་པ་མ་རྟོགས།

མཆན། ཁ་མང་ཆོས་འཕེལ་དོན་གྱུར།

འབྲུངས་ལྷུང་། ཀ་མདོ་ཁ་མང་།

འབྲུངས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༩ ནང་།

འདས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༩ ནང་།

ཆོས་རྒྱུད། དཔེ་ལྷགས།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།

འདི་བས་ཀུན་མཁྱེན་འཛིན་མེད་དབང་བོ་དང་། ཐུའུ་བཀུན་ཆོས་

ཀྱི་ཉི་མ་སོགས་བསྟན་ནས་མཁས་པར་གྱུར། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་བའི་ཤིང་
 ཉ་སྟེ་ལོ་༡༥༡༤ ལོར་བྱ་བྲུང་གི་མཁན་རབས་རེ་གཅིག་པར་ཐེབས། ཆོ་ཏན་
 ཞབས་བྱུང་གི་བྱ་བྲུང་གདན་རབས་སུ་འདི་བའི་མཛད་ནམ་མཛོད་སྟེ་ཆོས་
 འབྱུང་དུ་བཤད་པ་མ་དག་པ་མང་གསུངས་ཀྱང་། བྲུངས་ལྡན་གང་ཡིན་ར་
 སྟོན་གནང་བྱུང་མེད།

མཆན།	ཉོར་བསམ་གཏན་དོན་གྱུར།
འབྲུངས་ལུལ།	དཔའ་རིས་སྟོང་གཤ
འབྲུངས་ལོ།	རབ་བྱུང་༡༩ ནང་།
འདས་ལོ།	རབ་བྱུང་༡༤ ནང་།
ཆོས་རྒྱུ།	དགེ་ལུགས།
རྒྱུར་བརྟེན་མདོར་བསྟུན།	

འདི་བ་གྲང་ཐང་འཇམ་པའི་དབྱངས་ལས་བསྟན་པར་རྫོགས་པ་དང་
 བཀའ་ཆོས་མང་དུ་གསན། ཀེ་རྟེན་རྒྱུད་གྲགས་དང་། དཔའ་རིས་བཀྲ་ཤིས་
 ཆོས་སྤྱིང་བཅས་ཀྱི་ཁྲིར་ཐེབས། རོང་རྟེན་པ་ལ་མེམས་བསྐྱེད་དང་། ཀྱུན་
 གཞིའི་མཚུབ་ཁྲིད་ཞུས་ཏེ་ཐེན་ཐིས་བཏབ་པ་དང་། ཁྲོས་ནག་བསྐྱེད་རིམ་
 སོགས་བཅུམས་ཆོས་འགའ་ཡོད་ཟེར་ཡང་ཐེན་ཐིས་ཞུ་ས་ཀྱུན་མཁྱེན་རོང་
 རྟེན་པ་མ་ཡིན་པར། ཉོར་དཀའ་བཅུ་ཤེས་རབ་མེད་གཏེ་སྟུལ་སྟུལ་གོ་དགོས་
 པ་ཡིན། འབྲུངས་འདས་ལོ་ཆོགས་གསལ་བའི་ཡིག་ཆ་མི་སྣང་ཡང་། རོང་
 རྟེན་པར་གྲགས་པ་སྟོ་བཟང་སྟན་ཆོགས་ནི་རབ་བྱུང་༡༩ པའི་མེ་སྤང་སྟེ་ལོ་
 ༡༥༥༧༥༨ ལ་འབྲུངས་ཤིང་། རབ་བྱུང་༡༤ པའི་མེ་སྤང་སྟེ་ལོ་༡༥༡༥ ལས་

696 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

མས་ལ་འདས་པའི་ཐོག་ནས། འདི་བ་འཆོ་བཞུགས་གནང་བའི་དུས་རབས་
རིམ་ཤེས་ཀྱིས་པ་ཡིན་ནོ།

མཆན།	རྒྱལ་སྤྱི་མི་བཟང་དཔལ་ལྷན་གྱི་མཆོ།
འབྲུངས་ལྗལ།	དབྱལ་རའི་མོག་རྒྱ།
འབྲུངས་ལོ།	རབ་བྱུང་༡༩ མཇུག
འདས་ལོ།	རབ་བྱུང་༡༩ ཅན་།
ཆོས་རྒྱུ།	དགེ་ལྷན་ས།
རྒྱུ་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།	

འདི་བས་སླ་བྱང་བཟླ་ཤིས་འབྲིལ་དུ་མདོ་སྨད་ལ་སྐྱེས་ཏེ་མཁས་
པར་གྱུར། རབ་བྱུང་༡༩ བའི་མིང་སྟག་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༩ ལོར་རྒྱུད་པའི་ཁྲི་རབས་
ཞེ་བདུན་པར་ཐེབས། མདོད་དགེ་སྤྱིང་བ་དང་། ཨ་མཆོག་དགོན། དམུ་
དགེ་དགོན་བཅས་ཀྱི་ཁྲིར་ཡང་ཐེབས། དུས་ཞབས་པ་ངག་དབང་དོན་གྲུབ་
བཅ་ཟམ་ཁའི་དུས་འཁོར་གྱི་སྤྱི་སྤྱོད་ཡིན། འབྲུངས་འདས་ལོ་ཆོགས་མ་རྟེན།

མཆན།	སློ་མང་སླ་མ་དམ་ཆོས་པའི་རྒྱལ་སྤྱི།
འབྲུངས་ལྗལ།	ཨེམས་ཉིད་བན་སྟོར།
འབྲུངས་ལོ།	རབ་བྱུང་༡༩ ཅན་།
འདས་ལོ།	མི་གསལ།
ཆོས་རྒྱུ།	དགེ་ལྷན་ས།
རྒྱུ་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།	

འདི་བ་པཎ་ཆེན་དཔལ་ལྷན་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་སྤྱགས་ཐག་བཅད་དེ། མདོ་

དབུས་གནེས་སྲུ་བཀའ་པོད་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས། སེམས་ནིད་དགོན་དུ་
 ཐུགས་དམ་ཅེ་གཅིག་མཛད་པས་བསྐྱེད་ཚོགས་ཀྱི་རྟོགས་པ་བརྟེན། སྦྱོང་
 པ་སྣ་ཚོགས་པའི་བརྒྱལ་ཞུགས་བབྱང་བས་དགོན་པ་ནས་མ་ཆགས་པར་
 དབུས་དང་། བལ་པོ། རྒྱ་གར་སོགས་བསྐྱོར་དེ་ཕྱིར་རང་ཡུལ་དུ་སླེབས་སྐབས་
 ཉེ་ཆོན་ནམས་ཀྱིས་བབྱང་སྟེ་ཆུར་བསྐྱར་ཅིས་བྱས་ཀྱང་གྲུབ་ཉགས་ཀྱིས་ཐར།
 རྗེ་རྣམ་བཟོ་ཞལ་སྡེ་ནས་བྱང་སེམས་ས་བརྒྱད་པ་ཞིག་ཡིན་པར་གསུངས་
 པར་བཤད། མཆོན་དངོས་བཀོད་པ་མ་མཐོང་།

མཆན། མེ་ར་ཨ་འབྲུམ།

འབྲུངས་ལྟལ། འབྲུག་ཅུ།

འབྲུངས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༤ ཅན།

འདས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༤ ཅན།

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལྷགས།

ཟུར་བརྗོད་ཨདོར་བསྐྱུས།

འདི་བས་དབུས་སེ་རར་ཐུགས་གནེར་གྱིས་མཁས་པར་གྱུར། སླར་
 མདོ་སྦད་དུ་བྱོན་ནས་རང་དགོན་སྤང་སྤོང་དགོན་དུ་བཞུགས། གསུང་ཚོམ་
 པོད་གཅིག་སྟག་ཡོད་ཀྱང་རྒྱ་དམར་གྱིས་བཙན་འཛུལ་བྱས་རྗེས་མེད་པར་
 གྱུར། འབྲུངས་འདས་ལོ་ཚིགས་མ་རྟེན།

མཆན། ཨ་ཡག་བཅ་ཁི་ཏ་ལྷོ་བཟང་གེས་རབ།

698 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁའ་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་ལྟགས་ཆེན།

འབྲུངས་ལྟལ། ཁྲི་ཀ་ཨགར་ཆེ་གོང་ཨ།

འབྲུངས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༧ ཅན།

འདས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༧ ཅན།

ཆོས་རྒྱུད། དཔེ་ལྷགས།

ཟུར་བརྗོད་ཨདོར་བསྟུས།

འདི་བས་སྤར་དགོན་གསར་བཟ་གིས་རབ་བརྟན་སྤྱིང་ལ་གྲ་སྤྱི་
 ཞུགས་པར་སྤགས་འཆང་པ་རྒྱ་རིག་འཛིན་བྱ་བ་དང་མཉམ་དུ་ཐེབས་ཏེ་གྲ་སྤྱི་
 བཅད། དེ་གར་སྤགས་འཆང་བཅུགས་ཤིང་། སྤགས་འཆང་ཁོད་ཀྱི་ཤ་བདེའི་
 བཤད་པ་རོ་མཆར་འདྲུམ་དཔུལ་ཞེས་པ་བཅུམས་ཏེ་འཆང་བཅུགས་པས་
 དར་རྒྱས་བྱུང་། སྤྱི་གོང་མའི་དགོན་པ་ཨོ་འདྲུང་དུ་སྤོས་ཏེ་དགོན་གསར་བཟ་
 གིས་རབ་བརྟན་སྤྱིང་བཏགས། དེ་ནས་བཟུང་ཁོང་ལ་སྤྱི་གཞོག་དགོན་གསར་
 ཆང་ཐོགས། ཏོར་མོའི་སྒོམ་ཆན་སྤྱི་ཐོང་གསུམ་པ་ཡིན། གཉིས་པ་ཨ་ཡག་
 སྤྱིན་པ་རྒྱ་མཆོ་ཡིན།

མཆན། ལྷ་ཆེ་འཛིགས་ཨིད་དར་རྒྱས་རྒྱ་མཆོ།

འབྲུངས་ལྟལ། ལྷ་ཆོང་།

འབྲུངས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༧ ཅན།

འདས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༧ ཅན།

ཆོས་རྒྱུད། དཔེ་ལྷགས།

ཟུར་བརྗོད་ཨདོར་བསྟུས།

འདི་བའི་སྤྱི་གོང་མ་སྤྱི་ཆེ་དགེ་བཤེས་ཟེར་བས་དབུས་སུ་ཐུགས་གཉེར་

གྱིས་མཁས་པར་གྱུར་ཏེ་རྒྱ་དགོན་པའི་ཁྲིར་བཞུགས་ཟེར་ཡང་ནམ་ཐར་མ་
 རྟེན། འདི་བས་རྒྱ་དགོན་དུ་ཐུགས་གཉེར་གྱིས་དེ་གའི་རྒྱ་དཔའི་ཁྲི་བ་
 གནང་། རྟེན་ཐོབ་ཐང་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མའི་གཅེན་པོ་ཡིན་སྟབས་ཁོང་དང་ལྷན་དུ་
 རང་ཡུལ་དུ་ཐེབས་ཏེ་སྤྱི་ཚང་དགོན་གསར་འདེབས་ལ་ཐུག་རོགས་རྒྱ་ཆེར་
 གནང་། འབྲུངས་འདས་ལོ་ཆོགས་མ་རྟེན།

མཆན།	དམོན་པོ་འདམ་དཔལ་སྟོང་པོ།
འབྲུངས་ལུལ།	མིན་རྒྱ།
འབྲུངས་ལོ།	དུས་རབས་༡༤ ནང་།
འདས་ལོ།	དུས་རབས་༡༤ ནང་།
ཆོས་རྒྱུ།	དགེ་ལུགས།
ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྡུས་	

འདི་བ་མདོ་སྟགས་ཐམས་ཅད་ལ་གཞན་དྲིང་མི་འདྲིག་པའི་མཁས་
 པར་གྱུར། ཏཱ་ལྷོ་མའི་ཐོབ་བྱུང་། ཆོས་རྗེ་དཔལ་མཆོག་སྟེར་ཏེན་མང་དུ་
 བཞེངས་པ་དང་། མིང་གོང་མར་ཞུས་ཏེ་དགོན་པའི་མཆོད་ཐེབས་ཤིང་ནགས་
 དང་མཆོད་གཞིས་ལ་གཞོད་འགལ་མི་བྱེད་པའི་འདུགས་ཡིག་སྤངས་ཟེར།
 འབྲུངས་འདས་ལོ་ཆོགས་མ་རྟེན། མེན་རྩ་ཆོས་རྗེ་དཔལ་ལྷན་བཟླ་ཤིས་པའི་
 ཆ་རྒྱུད་ཅིག་ཡིན་ལ། བལ་ཆེར་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱ་བཞི་བའི་ནང་བྱོན་
 པ་ཡིན།

700 བདོ་སྤྱད་གྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

མཆན། གྱི་ཕྱད་བྱགས་མཆོག་རྟོ་རྟོ།
 འབྲུངས་ལུལ། མགོ་ཡོག་དབང་ཆེན་སྟོན་པ།
 འབྲུངས་ཨོ། རབ་བྱུང་༡༤ ཟླ་ཙམ།
 འདས་ཨོ། རབ་བྱུང་༡༥ ཟླ་།
 ཆོས་རྒྱུ། རྟོན་མ།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།

འདི་བ་རྒྱུད་དུས་ནས་སྤྲུགས་རྟེན་མར་ཞུགས་ཏེ་སྤྲོ་མ་མང་དུ་བསྟེན་
 བས་སྤྲུགས་གཉེར་མཛད། བདོ་དབུས་ཁམས་གསུམ་དང་རྒྱ་གར་བལ་ལུལ་
 བཅས་སུ་འབྲིམས་ཏེ་སྦྱབ་པ་མཛད། ཨན་རྒྱུད་གནམ་རྫོང་དུ་སྡོང་ཆེན་མཛོད་
 བདུན་ཤིང་དཔར་དུ་བཏབ། རབ་བྱུང་༡༥ བའི་མེ་བྱི་སྤྱི་ལོ་༡༨༧༤ ལོར་མཆོ་
 སྟོན་ཆབ་འགག་དཀྱིལ་གདོང་སྤྲུགས་ཁང་བཏབ། དགུ་རོང་ཆོས་དབྱིངས་
 རོ་རྟེ་བརྒྱུད་ནས་གོ་མིན་ཏང་སྤྱི་གཞུང་གིས་སྤྲུང་རྟེན་མའི་སྤྱིན་བདག་
 ཅས་པའི་ཆོ་ལོ་ལྟ་བུ་ཐོབ། ཡོངས་གྲགས་སུ་གྱི་ལུང་གཏེར་སྟོན་ཡང་ཟེར། བོད་
 མི་བུ་གདོང་དུག་གི་རུས་མཛོད་ཆོམ་མཁན་གྱི་ཡ་གྲུལ་དེ་ཡིན།

མཆན། ཡང་ཀླུ་ལྷ་རམས་པ་སྟོ་བཟང་ཆོས་དར།
 འབྲུངས་ལུལ། རོ་བཟང་ཡང་ཀླུ།
 འབྲུངས་ཨོ། རབ་བྱུང་༡༤ ཟླ་།
 འདས་ཨོ། རབ་བྱུང་༡༤ ཟླ་དམ།༡༥ ཟླ་།
 ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།

འདི་བས་དབུས་སུ་སྤྲུགས་གཉེར་གྱིས་མཁས་པར་གྱུར་ཏེ་སེ་ར་ཆོས་

དར་ཞེས་མཁས་ཀྱི་ཁྲི་ལ་མཆན་གྱི་དོག་ལྟར་མཐོ་བར་གྱུར། མདོ་
 མཐུན་དུ་ཕེབས་ནས་བྱང་གི་དགོན་ཆེན་ལག་དང་མ་བྱང་བཟུལ་གྱིས་འབྲེལ་དུ་
 དམ་བཅའ་བཞག འབྲུངས་འདས་ལོ་ཚིགས་མ་རྟེན་གྱང་སྤྱི་ལོ་༡༥༧༥ ལོར་
 སྤྱི་འབུམ་སྤྱན་གྱི་ཁྲི་རབས་སོ་ལྔ་བར་བཞུགས།

མཆན།	དོར་གྱུ་ལ་དག་དབང་སྒྲིན་པ།
འབྲུངས་ལྗེ།	བ་ཡན་དོར་གྱུ་ལ།
འབྲུངས་ལོ།	རབ་བྱུང་༡༥ ཅན།
འདས་ལོ།	རབ་བྱུང་༡༥ ཅན།
ཆོས་རྒྱུ།	དགེ་ལུགས།
ཟུར་བཞོན་མདོར་བསྐྱུས།	

འདི་བའི་འབྲུངས་འདས་ལོ་ཚིགས་མ་རྟེན། རབ་བྱུང་༡༥ བའི་མེ་
 ཁྲི་སྤྱི་ལོ་༡༥༧༥ ལོར་བྱ་བྱང་གདན་རབས་ཀྱི་གཉིས་པར་བཞུགས། ཤིང་
 བཟའ་མོ་བཟང་བསྟན་པའི་དབང་ལྷག་བྱ་བྱང་དུ་གདན་འདྲེས་ཏེ་འཛིགས་
 བྱེད་དཔའ་གཅིག་སོགས་ཀྱི་དབང་ཞུས།

མཆན།	ཕྱོད་སྟོན་ཆོས་དར་རྒྱས་པ།
འབྲུངས་ལྗེ།	མཚོན་དགེ
འབྲུངས་ལོ།	རབ་བྱུང་༡༥ ཅན།
འདས་ལོ།	རབ་བྱུང་༡༥ ཅན།

འབྲུམ་རྒྱུད་པའི་ཁྲི་རབས་རེ་གཞིས་པར་བཞུགས། ཁྲི་རྩུར་ནས་བ་ཡན་སྦྱད་
མཐའི་དགོན་དུ་གདན་བཞུགས་གནང་ནས་འདས།

མཆན།	ཙིག་ཆ་དོན་གྲུབ་རྒྱལ་མཆན།
འབྲུངས་ཕྱལ།	ཙིག་ཆ།
འབྲུངས་ལོ།	རབ་བྱུང་༡༤ ལྷན།
འདས་ལོ།	རབ་བྱུང་༡༥ ལྷན།
ཆོས་རྒྱུད།	དགེ་ཕྱགས།
རྒྱུ་རྩལ་འཕྲོད་པའི་འཕྲུལ་སྤྲུལ།	

འདི་བའི་འབྲུངས་འདས་ལོ་ཚིགས་གསལ་བོ་མ་རྟེན་ཀྱང་། རབ་བྱུང་
༡༥ བའི་མེ་མཐའ་སྤྱི་ལོ་༡༤༡༡ ལོར་བྱ་བྱུང་གདན་རབས་དོན་བདུན་པར་
བཞུགས། མེ་མཐའ་ནས་ས་ཡོས་བར་ལོ་རྒྱུ་ལ་ཁྲི་བརྒྱུད་ཀྱི་ཆོ་ཏན་ཞབས་
བྱུང་བའི་བྱ་བྱུང་གདན་རབས་སྤྲུང་མཛད་ནས་འགོད་རྒྱ་རྟེན་མེད།

མཆན།	ཁ་ག་བཙོད་ནམས་བཟང་ལོ།
འབྲུངས་ཕྱལ།	ཁ་ག་མཐོང་དང་ཉེ་འདབས་བརྩོ་སྤྱོད།
འབྲུངས་ལོ།	རབ་བྱུང་༡༤ ལྷན།
འདས་ལོ།	རབ་བྱུང་༡༥ ལྷན།
ཆོས་རྒྱུད།	དགེ་ཕྱགས།
རྒྱུ་རྩལ་འཕྲོད་པའི་འཕྲུལ་སྤྲུལ།	

འདི་བའི་འབྲུངས་འདས་ལོ་ཚིགས་གསལ་བོ་མ་རྟེན་ཀྱང་། རྒྱུང་དུས་

704 བདོ་སྐྱད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན་།

རྩོམ་གསལ་ཁང་གི་སྐབས་མཇུག་ལ། རྩོམ་གསལ་ཁང་གི་བཀའ་བཞིན་ཁམས་
 རྩོགས་སུ་ཡིག་གཞུགས་སྒྲུ་ཆོགས་ལ་སྦྱངས། ཟྱིམ་ཞུ་དམར་ཤོང་མ་ངག་
 དབང་བསྟན་འཛིན་ལས་སྟན་སུམ་སོགས་ཐ་སྟད་རིག་གནས་ལ་སྦྱངས།
 དབུས་སུ་ཐེབས་ཏེ་གཞུང་ཆེན་ལ་སྦྱངས། ར་ཆང་དཔལ་ལྷན་དང་ལྷན་དྲུ་
 རང་ཡུལ་ལ་ཐེབས། ཕྱག་བཟོ་མིན་དྲུ་ལོགས་པར་བཤད། རབ་བྱང་༡༥ བའི་
 རྩ་བུ་སྟེ་༡༩༥༩ རྩ་བུང་གི་བར་བཞུགས།

མཆོག། ཆེ་དྲུག་དགེ་བཤེས་དམ་ཆོས་ཡར་བཤེས།

འབྲུངས་ལྟལ། འགག་མུ།

འབྲུངས་ཡོ། རབ་བྱུང་༡༤ ཅད་།

འདས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༥ གང་།

ཚཱ་མ་ཁྱེད། དགེ་ལྷན་ས།

ལྷན་ཁྲིམས་ཀྱི་མཐུན་ཁུར།

འདི་བ་དགྲའ་ལོ་ནི་ཤུ་བར་སྐྱུ་འབྲུམ་ཆེ་ཤོས་སྐར་བའི་ནང་གཟན་
བྱས་ཀྱང་ཕྱིས་སྐར་བ་ནས་ཕྱིར་ཐུད་བཏང་། མཆན་ནི་ད་ལྟ་ཆང་དུ་ཞུགས་
དེ་ཐོས་བསམ་ལ་རྩུར་ཏག་བྱས་པས་མཁས་གཤམ་རྒྱས། སྐྱུ་འབྲུམ་སྐྱབ་ཟུའི་
སྒོ་བ་དཔོན་ལ་སྐྱུ་ལོ་ ༡༨༩༡ ལོར་བཞུགས། ཁི་རབས་ཞེ་བདུན་པ་ཡིན་ཟེར་
ཡང་འཁྲུངས་འདས་ལོ་ཆོགས་མ་རྟོལ།

མཆན། རབྱི་ཡི་མཁྱེན་རབ་བསྟན་པ།

འབྲུངས་ལྟལ། རྫོབ་རྒྱ་མཐར་ཉེ།
 འབྲུངས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༤ ཅན་།
 འདས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༥ ཅན་།
 ཆོས་རྒྱ། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བརྗོད་ཨདྲོར་བསྐྱུས།

འདི་བ་རབ་བྱུང་བརྒྱ་བཞི་བའི་ལྷགས་སྐྱུལ་ལ་སྤྱི་ལོ་༡༤༡༡ ལོར་ཙམ་
 བོ་དགོན་ཆེན་དུ་ཞུགས། ཕྱིས་སྐྱེ་འབྱུང་དུ་མདོ་སྐྱེས་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས།
 དབུས་སུ་ཕེབས་ནས་ལྷ་རམས་པ་ཐོན། རྒྱལ་པཌ་ཙམ་གཉིས་ཀྱིས་བཙེ་
 བཞེགས་ཆེ་ཞིང་། སྐབས་ཤིག་དེ་གི་ལིའི་དམག་དཔོན་གྱི་དབུ་མར་ཕེབས།
 དམག་དཔོན་དགས་བསད་རྗེས་ཁོང་གིས་དཔོན་ཚབ་དུ་གཡུལ་འབྱེད་
 བཞུང་བས་སྐུ་མ་དེ་གི་ལི་ཚང་ཐོགས། བེ་ཅིན་དུ་སྐྱེ་གཤེགས་སྐབས་རིང་
 བསྐུལ་མང་ལོ་བྱུང་ཞིང་། ཁོང་གིས་མདུད་པ་བརྒྱབ་པའི་གི་ཞིག་ཙམ་ལོ་ལོ་
 དགོན་དུ་ཡོད་པ་དང་། དེའུ་གསུམ་བཅེངས་པའི་འཆངས་བུ་ཞིག་ཙམ་ལོ་ལོ་
 དཀར་དགོན་དུ་ཡོད་པར་བཤད། གསུང་ཚུམ་པོད་གསུམ་བཞུགས་ཟེར།

མཆན། ཆོས་རྗེ་ལྷོ་བཟང་ཨཁས་མཆོག
 འབྲུངས་ལྟལ། རབ་ལོང་།
 འབྲུངས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༤ ཅན་།
 འདས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༥ ཅན་།
 ཆོས་རྒྱ། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བརྗོད་ཨདྲོར་བསྐྱུས།

འདི་བའི་རྣམ་ཐར་ཞིབ་གསལ་མ་རག་པས་འབྲུངས་འདས་ལོ་ཆོགས་

706 བདོ་སྐྱད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན་།

མེགས་མ་ཤེས། གྲུབ་དབང་འཛིགས་མེད་བསམ་གཏན་གྱི་རྒྱུ་རྐྱེད་བསྟན་
 པའི་བདག་པོ་མེཾཀྱ་ཚཱ་ཱེ་རྒྱལ་རྒྱ་རིན་པོ་ཆེ་ཞེས་བཞགས་འདུག་པས་
 མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་ངེས། མེཾཀྱ་ཚཱ་ཱེ་རྒྱ་ཤེང་གསུམ་པ་ཡིན།
 འཛིགས་མེད་བསམ་གཏན་པ་ནི། རབ་བྱང་༡༤ བའི་ཤིང་བྱི་རྒྱུ་ལོ་༡༥༡༤ ལོར་
 འབྲུངས་ཤིང་། རབ་བྱང་༡༥ བའི་མེ་བྱ་རྒྱུ་ལོ་༡༥༧༧ ལོར་འདས་པའི་ཐོག་
 བས་འདི་བ་འཛོ་བཞུགས་ཀྱི་དྲུས་རགས་པ་ཤེས་ཐུབ།

མཆོད། ཉང་ལྷུང་ལྷོ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆོད།

བཀྲུངས་ལྟམ། རྒྱུ་ཆ་ཀ་ལྟོ་ཉེ།

འབྲུངས་ཡོ། རབ་བྱུང་༡༤ ཅད།

འདས་ལོ། མི་གསལ།

ཚཱ་མ་ཐུང་། དགེ་ལུགས་།

ལྷན་བཞུག་མཁའ་ལྷན་གྱིས།

འདི་བ་ཉང་མགོན་སྐུ་མེད་བརྩ་བ་ཡིན། དགྲའ་ལོ་ཟུག་ངས་ཅམ་ལ་
འདས་ཟེར། བཀའ་ཤིས་འབྲིལ་དུ་ཐུགས་གཉེར་གྱིས་མཁས་པར་གྱུར། མོག་
པོ་ཐུ་མེད་ཚུགས་སུ་འགོ་དོན་བསྐྱུངས་པས་མེག་ན་ཉོ་ཐོག་ཐུའི་ཆོ་ལོ་ཐོབ།
གསུང་ཆོམ་ཉང་གི་ལྷ་རབས་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་པ་རྒྱ་དམར་གྱིས་བཅན་འདྲེལ་
སྐབས་མེར་སྲེག་ཐེབས་པར་བཤད། སྐུ་གོང་མ་ཉང་ཆང་དགྲུ་བ་ངག་དབང་
བསྟན་པའི་ཉི་མ་ཅོ་ནེ་ཚུགས་སུ་འཁྲུངས་ཤིང་། དགྲའ་ལོ་དགྲུ་བརྩར་བཞུགས་
ཟེར་ཡང་ལོ་རྒྱུས་གཞན་མ་རྟེན།

མཆན། ཀ་མདོ་ཞབས་བྱུང་དཀོན་མཆོག་རྩལ་ཁྲིམས།
 འབྲངས་ལྗལ། ཀ་མདོ།
 འབྲངས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༤ ཟང་།
 འདས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༥ ཟང་།
 ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལྷན།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྡུས།

འདི་བས་ཐ་བྱང་བཟ་གིས་འབྲིལ་དང་དབྱས་སྒོ་མང་གཉིས་སུ་མདོ་
 རྒྱལ་ས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་ཏེ་མཁས་པའི་བྱ་མཆོག་ཏུ་གྱུར།
 བཟ་གིས་འབྲིལ་གྱི་རྒྱུད་ཁྲི་དང་གསུམ་པར་ཐེབས། ལྷང་སྦྱ་མཆོག་སྦྱལ་གྱི་
 གསན་སྦྱོང་ཆེད་ཚུ་བཟང་དུ་ཐེབས་ཏེ་དབྱ་པར་ནམ་འབྲེལ་བཅས་སུ།
 གསུང་ཚོམ་དགེ་ལྷན་བཞུན་འབར་མའི་འབྲེལ་བ་སོགས་ཡོད། འབྲངས་
 འདས་ལོ་ཚིགས་མ་རྟེན།

མཆན། རྟོ་རམས་པ་དབང་བྱུག་ཆོས་གྲགས།
 འབྲངས་ལྗལ། ཆེ་ར་ལྷེ་བ།
 འབྲངས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༤ དཀྱིལ་ཙམ།
 འདས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༥ ཟང་།
 ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལྷན།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྡུས།

འདི་བའི་སྐྱ་གོང་མའི་ཡབ་ཡུམ་ལ་བུ་མ་སྦྱེས་པས་མོ་ཆེས་བྱས་པ་ལྟར་

708 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

ཆོགས་གསོག་སྤྱི་ལོ་༡༤༡༠ ལོར་སངས་རྒྱལ་ལྟ་བུ་བ་བཞེངས་ཞིང་།
 བུ་འབྲུངས་པ་རབ་བྱ་བྱུང་ཞིང་བཟ་ཤིས་འབྱིལ་དུ་རབ་འབྱམས་པ་ཐོན། འདི་
 བས་བཟ་ཤིས་འབྱིལ་དུ་ཐུགས་གཉེར་གནང་། ཞབས་བྱུང་ཆེར་མ་ཐོགས།
 རང་དགོན་གསེར་བོ་གཞུང་དུ་ཕེབས་ནས་ཁྱི་བ་མཛད་ཅིང་། འཆད་ཉན་
 ཡར་ལྡན་དུ་བསྐྱུངས། ཁོངས་གིས་བཙུམས་པའི་དམག་གི་གཏམ་དང་
 དམངས་གཞས་རྣམས་བྱབ་རྒྱ་ཆེ་བས་ཡུལ་བ་དག་གིས་ཁོང་ལ་དགོན་པའི་
 ཡ་ཐུག་ཞེས་འཛིན། འབྲུངས་འདས་ལོ་ཆོགས་མ་རྟེན།

མཆན། རོ་གེས་ལྷ་རམས་པ་དོན་གྲུབ་ཆོས་གྲགས།

འབྲུངས་ཡུལ། རྒྱ་འབྲུམ་རོ་གེས།

འབྲུངས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༤ ནང་།

འདས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༥ ནང་།

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལྷགས།

ཟུར་བཞེད་མདོར་བསྐྱུས།

འདི་བའི་འབྲུངས་འདས་ལོ་ཆོགས་མ་རྟེན། མདོ་དབུས་གཉིས་སུ་
 ཐུགས་གཉེར་གྱིས་ལྷ་རམས་པ་ཐོན། རབ་བྱུང་༡༥ བའི་ཆུ་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་༡༤༩༣
 ལོར་རྒྱ་འབྲུམ་སྨན་གྲའི་ཁྱི་རབས་ང་དག་བར་བཞུགས།

མཆན། ཉ་ཀླ་ཞབས་བྱུང་ཡུང་རིགས་ཨོར་བུ་རྒྱ་མཆོ།

འབྲུངས་ཡུལ། རྒྱ་འབྲུམ་སྨན་མཆོར།

འབྲངས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༤ ཅན་།
 འདས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༥ ཡིན་ནམ་དཔྱད།
 ཆོས་རྒྱ། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བརྗོད་ཨདྲོར་བསྐྱུས།

འདི་བའི་འབྲངས་འདས་ལོ་ཆོགས་མ་རྟེན། སྐུ་འབྲུམ་དུ་སྤྱགས་
 གཞེར་གྱིས་མཁས་པར་བྱུར། དེ་གའི་དུས་འཁོར་གྱི་རབས་དགུ་བ་དང་། རྒྱུད་
 པའི་ཁྱི་རབས་ང་དུག་པར་བཞུགས།

མཆན། ཁོ་ནག་གྲུབ་ཆེན།
 འབྲངས་ལུལ། ཁོ་ནག་ཞོལ་མ།
 འབྲངས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༤ ཅན་།
 འདས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༥ ཅན་།
 ཆོས་རྒྱ། རྟེན་མ།
 ཟུར་བརྗོད་ཨདྲོར་བསྐྱུས།

འདི་བ་རྒྱུད་དུས་ངག་རྒྱན་གྱི་ལས་ལ་ཞུགས་ཤིང་། ཉིན་གཅིག་མི་རྟ་
 བཙོ་བརྒྱད་བསད་པས་ངེས་འབྱུང་དང་སྤྱིང་རྩེ་སྤྱིས་ཏེ་ཆོས་འཆོལ་བྱིར་མདོ་
 དབུས་ཁམས་གསུམ་དུ་ཕེབས་ཤིང་། རྩོམ་གྲུབ་ཆེན་འཇིགས་མེད་འཕྲིན་ལས་
 འོད་ཟེར་སྤྲ་མའི་གཙོ་བོར་བཀུར་སྟེ་འོད་གསལ་སྤྱིང་ཐིག་གི་བཀའ་ལྟར་
 ཡོངས་རྫོགས་གསན། སྤྲ་མའི་བཀའ་བཞིན་བསྟེན་སྐྱབ་མཛད་པས་བྱུབ་པ་
 བརྟེན་ཤིང་། རང་ལུལ་དུ་ཕེབས་ཏེ་ཆོས་རྒྱན་སྟེལ། ཁོ་ནག་མཆོམས་ཁང་
 ལུ་རྒྱན་ངེས་དོན་སྤྱིང་ཞེས་པའི་གུར་དགོན་བཙུགས། སྤྱི་རྒྱུད་ཀྱང་ཡོད་འདུག

710 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

མཆན། རྩོམ་བཟང་བཟང་གིས་རྒྱ་མཚོ།
 འབྲུངས་ཡུལ། བན་བྱལ་དཔོན་རྩོད།
 འབྲུངས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༤ གྲུ།
 འདས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༥ ཟླ།
 ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྡུས།

འདི་བ་ཆུང་དུས་རྒྱུ་རྒྱུ་ལྟེ་གསེར་ཁང་བའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཏེ་རབ་བྱུ་
 བྱུང་། སྤྱི་རིང་མཚམས་ཁང་ཞེས་པར་གཙང་དགེ་བཤེས་ལས་གཞུང་ལུགས་
 ལ་སྦྱངས་གིང་། གཙང་དགེ་བཤེས་གཤེགས་ཁར་ངའི་ཕུང་ལོ་རིན་ཆེན་རི་
 ཞེས་པར་སྦས་ན་མ་འོངས་པར་གཞི་གསུམ་གྱི་ཕྱག་ལེན་ཚུགས་པའི་དགོན་
 པ་ཞིག་ཆགས་ཐུབ་གསུངས་པ་ལྟར་བྱས། དབུས་སུ་ཐུགས་གཉེར་གྱིས་རབ་
 འབྲུམས་པ་ཐོན་རྒྱུ་རང་ཡུལ་དུ་ཕེབས། དགོན་པ་གསར་འདེབས་ཆེད་རྒྱུ་
 ཐར་བྱལ་ཆང་ལ་ལུང་བསྟན་ཞུས་པར་གཙང་དགེ་ལོ་སྦྱོར་གཏུང་བཞུགས་ས་དེ་
 ལེགས་པར་ལུང་བསྟན་པ་ལྟར། རབ་བྱུང་༡༥ གྲུང་མག་སྦྱི་ལོ་༡༥༥༥ ལོར་
 བན་བྱལ་དཔོན་བཤད་སྦྱབ་རིན་ཆེན་སྤིང་བཅུ་བ། སྦྱ་ཕྱིང་རིམ་ཕྱོན་ལ་བན་
 བྱལ་སྦྱ་མ་ཟེར།

མཆན། བསྐལ་བཟང་ཐབས་མཁས་རྒྱ་མཚོ།
 འབྲུངས་ཡུལ། དུལ་རའི་གཉན་ཚོག

འབྲུངས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༥ མཇུག
འདས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༥ བྱུང་།
ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།
ཟུར་བརྗོད་ཨདྲོར་བསྟུས།

འདི་བས་བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་དུ་སྟགས་གཉེར་གྱིས་མཁས་པར་གྱུར།
རབ་བྱུང་བཙོ་མ་བའི་སྟགས་བྱི་སྟེ་ལོ་༡༩༠༠ ལོར་ཀུན་མཁྱེན་བཞི་བ་བསྐལ་
བཟང་སྐབ་བསྟན་དབང་སྟག་གིས་གཉན་ཐོག་དགོན་གསར་འདེབས་བྱེད་
པོར་བསྐོས། བྱིས་རི་ཁྲོད་དུ་ཕེབས་ཏེ་སྤངས་རྟོགས་ཡོན་ཏན་གྱི་གཏེར་དུ་གྱུར།
འབྲུངས་འདས་ལོ་ཆོགས་མ་རྟེན། ཡོངས་གྲགས་གཉན་གཙོད་པ་བ་ཟེར།

མཆན། ལྷ་ཆེ་འཛིགས་ཨེད་དགེ་ལེགས་བསྟན་འཛིན།
འབྲུངས་ལུལ། ལྷ་ཆེར་འབའ་བཙམ།
འབྲུངས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༥ བྱུང་།
འདས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༥ བྱུང་།
ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།
ཟུར་བརྗོད་ཨདྲོར་བསྟུས།

འདི་བས་ལྷ་ཆེར་དགོན་དུ་སྟགས་གཉེར་གནང་ཞིང་། ལྷ་ཆེ་བཀྲ་ཤིས་
ཆོས་སྤངས་སུ་རི་ཁྲོད་ལ་བཞུགས། དེ་སྐབས་ལྷ་ཆེ་དགོན་པར་དགེ་འདུན་
མི་དབྱེན་བསྟུམས་པ་ཐོགས་བཀའ་ངེན་ཆེ་བར་བཤད་ཀྱང་ལོ་རྒྱུས་གསལ་
པོ་མ་རྟེན།

712 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

མཆན། འབྲུག་དབུ་མ་མཁུ་སྟོབས་ཀྱི་མཆོ།
 འབྲུགས་ལྷུང་། མདོ་སྨད་སྟོན་ཀྱི།
 འབྲུགས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༧ ཅན་།
 འདས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༧ ཅན་།
 ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།

འདི་བས་དབུས་སུ་ཐུགས་གཉེར་གནང་། རྒྱལ་དབང་བཅུ་བཞི་བའི་
 བཀའ་དགོངས་བཞིན་དཔེན་པ་དགོན་དང་རྒྱ་མཆོ་སྤིང་གཉིས་ལ་མཆན་
 ཉིད་བཅུགས། གསུང་ཚོམ་དབྱངས་འཆར་བེན་བྲིས་སོགས་པོད་གངས་
 བརྒྱུད་ཡོད་པ་དགོན་པ་དེ་གཉིས་སུ་ཡོད་པར་བཤད། འདི་བ་མཆན་སྟོན་གས་
 དགོན་པའི་དགེ་བཤེས་གས་སུ་བགྱང་འདུག་པས་འཁྲུངས་ལུང་དེ་ཚྭ་གས་
 ཤིག་ཡིན་ནམ་སྟུམ།

མཆན། ཡོངས་འཛིན་ཡི་ཤེས་དར་རྒྱས།
 འབྲུགས་ལྷུང་། མདོ་སྨད་སྟོན་ཀྱི།
 འབྲུགས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༧ ཅན་།
 འདས་ལོ། རབ་བྱུང་༡༧ ཅན་།
 ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།

འདི་བ་མཆན་སྟོན་མཁས་སྤྱལ་ལྷ་བའི་ཡོངས་འཛིན་ཡིན། གསུང་

རབ་བྱུང་ཙམ་ལས་འབྱུངས་འདས་ལོ་ཆིགས་རྟེན་སོན་མ་བྱུང་ལག 713

ཚུམ་མཆན་སྒྲིགས་དགོན་པའི་ལོ་རྒྱུས་ནི་བ་གསལ་སོགས་པོད་གཅིག་ཡོད་
པར་བཤད་པས་འབྱུངས་ཡུལ་ཡང་དེ་བྱོགས་ཤིག་ཡིན་ནམ་སྟམ།

ལོ་ཆིགས་དང་རབ་བྱུང་གང་ཡང་ལག་སོན་

714 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

མ་བྱུང་བ་ཁག

མཆན།	ཆེ་མཁོན་རྒྱལ་རྒྱ་སྒོ་བཟང་མཁུན་རབ་དཔལ་ལྡན།
འབྲུངས་ལྟལ།	རེབ་མོང་།
འབྲུངས་ལོ།	ཨི་གསལ།
འདས་ལོ།	ཨི་གསལ།
ཆོས་རྒྱུ།	དགེ་ལུགས།

རྒྱུ་བཟོད་མདོར་བསྐྱུས།

འདི་བས་མདོ་དབུས་གཉིས་སུ་བྱགས་གཉེར་གྱིས་མཁས་པར་གྱུར།
 ལམ་སྐགས་གཉིས་བྱགས་ལ་བྱང་བར་བཟུང་ཉེ་རྒྱན་སྒྱོར་གནང་། གསུང་
 ཆོམ་འགའ་ཡང་ཡོད་ཟེར། རྒྱེ་རྒྱུད་རིམ་ཕྱོག་ལ་རོང་པོ་ཆང་ཟེར། དགྲུང་
 ལོ་སོ་ལྷ་ལས་མ་བཞུགས་པར་བཤད་ཀྱང་འབྲུངས་འདས་ལོ་ཆོགས་མ་ཆེད།

མཆན།	མཁུན་ལོ་སྒོ་བཟང་གེས་རབ།
འབྲུངས་ལྟལ།	རྒྱལ་རྒྱ་རོང་།
འབྲུངས་ལོ།	ཨི་གསལ།
འདས་ལོ།	ཨི་གསལ།
ཆོས་རྒྱུ།	དགེ་ལུགས།

རྒྱུ་བཟོད་མདོར་བསྐྱུས།

འདི་བས་དབུས་སུ་བྱགས་གཉེར་གྱིས་མཁས་པར་གྱུར་ཏེ། སེར་བྱེས་

མཁན་པོར་ཐེབས་པར་བཤད་པ་ལས་ནམ་ཐར་གཞན་མ་རྟེན།

མཆན། མེ་ཆན་དཀར་བཅུ་རྩེ་རྒྱལ་མཆན།
 འབྲུངས་ལྱུང། ལྷ་ལོད་ར་ཆོད།
 འབྲུངས་ལོ། མི་གསལ།
 འདས་ལོ། མི་གསལ།
 ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལྷགས།
 རྒྱུ་བཟོད་ཨདོར་བུམ་ས།

འདི་བས་སྐྱེ་འབྱུང་དུ་སློབ་གཉེར་གྱིས་དཀར་བཅུ་ཐོན། མཆོ་སློན་
 བསྟན་འཛིན་མང་གིས་སྐྱེ་མར་བཀྱར་སྟེ་མེ་ཆན་གྱི་ཆོ་ལོ་དང་། ཨ་མཆོག་གི་
 ས་བྱིན་པས་སྐྱེ་དཔོན་རྒྱུད་འབྲེལ་བྱས། མེ་ཆན་གཤམ་རབ་རྒྱ་མཆོའི་སྐྱེ་མཆེད་
 ཡིན་ཟེར་ཡང་འབྲུངས་འདས་ལོ་ཆོགས་མ་རྟེན།

མཆན། གེ་རལ་རྒྱ་ཆོས་རྩེ་དོན་ཡོད་སེམྱེ།
 འབྲུངས་ལྱུང། ཨདོ་སྐྱེད་ལྷོ་རྒྱུ།
 འབྲུངས་ལོ། མི་གསལ།
 འདས་ལོ། མི་གསལ།
 ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལྷགས།
 རྒྱུ་བཟོད་ཨདོར་བུམ་ས།

འདི་བས་འབྲས་སྐྱུངས་སུ་དབྱར་གནས་ཀྱི་ཐེབས་བཞག་ རྒྱུད་ཁང་

716 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

ཕུབས་ནས་རྒྱད་པ་གདན་འདྲེན་ཞུས། སེ་འབྲས་གཉིས་སུ་དྲོད་ཐོན་ཁམས་
 ཆོན་བརྩུགས། དྲོད་ཐོན་པོ་ནམ་སེང་དང་འདི་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་དྲོད་ཐོན་སྒོ་
 ལྷན་སེམས། དྲོད་ཐོན་ཤུ་སེམས། དྲོད་ཐོན་ཡོན་ཏན་སེམས་བཅས་བྱུང་། ལྷག་
 ལུང་ཏན་ཆང་སོགས་དཔོན་རྒྱུད་མང་དུ་འཕེལ་ཞིང་། མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང་
 དུ་སྐྱེ་རབས་བདུན་ཅུ་བྱུང་བར་བཤད་ཀྱང་ལོ་དུས་མ་ངེས།

མཆན།	སྒོ་ཤོས་ཀྱུན་དག་འབསྟན་འཛིན།
འབྲུངས་ལྟལ།	བྱ་དགེ་ལོན་བྱ།
འབྲུངས་ལོ།	མི་གསལ།
འདས་ལོ།	མི་གསལ།
ཆོས་རྒྱུད།	དགེ་ལུགས།
རྒྱུ་བརྒྱུད་མདོར་བསྟུན།	

འདི་བ་སྐལ་བ་དེའི་མཁས་པ་ཞིག་ཡིན་ལ། ཙོ་མེའི་བྱ་དགེ་ཕྱོགས་སུ་
 འབྲུངས་ཤིང་། དགྲུང་ལོང་དགྲུ་བ་ས་བྱ་ལ་གཤེགས་པར་བཤད་ཀྱང་རབ་
 བྱུང་གང་གི་ས་བྱ་ཡིན་མིན་བསྟུར་ས་མ་ཆེད།

མཆན།	བྱ་བལ་རག་དབང་བསོད་ནམས།
འབྲུངས་ལྟལ།	ཨ་རིག་ལོ་སྟོར།
འབྲུངས་ལོ།	མི་གསལ།
འདས་ལོ།	མི་གསལ།

ཚེས་ཆུང་། དགེ་ལུགས།

རྒྱུ་བརྒྱུད་མདོར་བསྐྱུས།

འདི་བས་དབུས་སུ་བྱགས་གཉེར་གནང་ནས་མཁས་པར་གྱུར། མོ་
མང་མཁན་པོར་མང་མའི་རེ་བ་ཆེ་ཡང་ཕྱིར་ཨ་མ་དོར་ཐེབས་ནས་ནགས་རྩོ་
རྫོང་དུ་དགོན་པ་ཞིག་བཏབ་སྟེ་བསྐྱུས་གྲུའི་ཡིག་ཆ་བཅུ་མས་ཤིང་། འཆད་
ཉན་རྒྱས་པར་བསྐྱུངས་གསུངས་ཀྱང་འབྲུངས་འདས་ལོ་ཚིགས་མ་རྟེན།

མཆན། མོག་མོ་རྒྱ་བ་བྲགས་བ།

འབྲུངས་ལུལ། ཐེ་མོ་ཨ་ཕྱིད་རྩོང་རུ།

འབྲུངས་མོ། ཨི་གསལ།

འདས་མོ། ཨི་གསལ།

ཚེས་ཆུང་། དགེ་ལུགས།

རྒྱུ་བརྒྱུད་མདོར་བསྐྱུས།

འདི་བ་དབུས་སུ་ཆོས་གྲར་འབྲིམས་ནས་མཁས་པར་གྱུར། གཞུང་
ནས་མཁན་ཆས་སོགས་གནང་ནས་མདོ་རྫོང་ཕྱོགས་སུ་འབྲུལ་སྐྱུད་པར་
བཏང་། བེས་དགའ་བོ་ལུང་རི་ཁྲོད་བཏབ་པར་བཤད་ཀྱང་འབྲུངས་འདས་
ལོ་ཚིགས་གསལ་བའི་ཡིག་ཆ་མ་རྟེན།

མཆན། ལུ་ཁྱུ་མོམ་རྒན་ཞམ་དགེ་འདུན་དར་རྒྱས།

འབྲུངས་ལུལ། ལུ་ཁྱུ།

718 བདོ་སྤྲོད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་བྲགས་ཆེན།

འབྲུངས་ལོ། མི་གསལ།
 འདས་ལོ། མི་གསལ།
 ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུན།

འདི་བ་དབུས་སུ་ཐེབས་ཏེ་འབྲས་སྤངས་སྒོ་མང་དུ་བྱགས་གཉེར་
 གནང་ཞིང་། དགེ་འཕེལ་རིང་འཇམ་དཀར་བསྐྱབ་པས་ཞལ་གཟིགས་བྱུང་།
 འདིགས་བྱེད་བརྒྱེད་རིམ་སོགས་གསུང་ཚམ་ཡང་ཐོར་རེ་ཡོད་ཟེར་ཡང་
 འབྲུངས་འདས་ལོ་ཆོགས་མ་ཆེད། བདོ་སྤྲོད་དུ་བྱོན་ནས་རི་ཁྲོད་བསམ་གཏན་
 བྱག་འདེབས་མཛད།

མཆན། རྒྱལ་བ་བྲག་གིས་བྱུན་ཆོགས།
 འབྲུངས་ལུལ། རྒྱལ་བ་ལྷ་བ།
 འབྲུངས་ལོ། མི་གསལ།
 འདས་ལོ། མི་གསལ།
 ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུན།

འདི་བ་དབུས་སུ་ཐེབས་ཏེ་འབྲས་སྤངས་དང་སྤྲོད་རྒྱུད་བྲ་ཆང་གཉེས་
 སུ་བྱགས་གཉེར་མཛད། མེ་སྐྱལ་ལོར་དཔོན་ལུང་གི་ཁྲིར་ཐེབས་པར་བཤད་
 ཀྱང་རེ་ཞིག་རབ་བྱུང་གང་གི་མེ་སྐྱལ་ཡིན་མིན་བསྟར་ས་མ་ཆེད།

མཆེན། ཀ་ཀོར་ཀོར་མ་བསྟན་འཛིན་ཆོས་རྒྱལ།
 འབྲུངས་ལུལ། རྒྱ་ནག་ཀ་ཀོར།
 འབྲུངས་ལོ། མི་གསལ།
 འདས་ལོ། མི་གསལ།
 ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བརྗོད་ཨདོར་བསྟུས།

འདི་བ་སྐབས་དེའི་མཁས་པ་ཞིག་ཡིན་འདུག་ཀྱང་། མཛད་ནམ་ཡིག་
 ལམ་དུ་མ་ཐེབས་པས་ཞིབ་གསལ་ངེས་མི་སྟབ། འོན་ཀྱང་ཡིག་ཆ་འགའ་ཞིག་
 དུ་འདི་བས་མཛད་པའི་མིག་དམར་དགེ་བཤེས་འཇམ་དབྱངས་དོན་གྲུབ་ཀྱི་
 རྣམ་ཐར་ཡོད་ཟེར། འབྲུངས་འདས་ལོ་ཆོག་ས་མ་རྟེན།

མཆེན། ལོ་བའི་ཉང་ཆང་ཀྱན་དག་འ་ལྗོ་ལྗོས།
 འབྲུངས་ལུལ། ཟམ་ཆའི་གདོང་ཟུག་ཨདོ།
 འབྲུངས་ལོ། མི་གསལ།
 འདས་ལོ། མི་གསལ།
 ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།
 ཟུར་བརྗོད་ཨདོར་བསྟུས།

འདི་བ་རང་ལུལ་དུ་བཞུགས་སྐབས་མ་བདེ་ནས་ལོ་བའི་གཡུ་ལོའི་
 དགོན་ལུལ་དུ་བཞུགས་པས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྤྲུམ་པར་བཀྱར། དེ་ལ་བརྟེན་
 ནས་ཉང་ཆང་གཞིས་ཀ་ཆགས། མཆོ་སྟོན་དཔོན་ཁག་རྣམས་ཀྱིས་སྤྲུམ་པར་
 བཀྱར་བས་ཨེ་ནི་ནི་དུ་ཐོག་སྤེལ་ཆོ་ལོ་བྱུང་། ལོ་བ་དང་མཆོད་ཡོན་འབྲེལ་ནས་

720 མདོ་སྨད་གྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

དཔོན་པོར་དར་ཏན་ནང་སེའི་ཆོ་ལོ་བྱང་། ལོ་བའི་ཉང་ཆང་འདི་ཉང་ཆང་
ཟླ་དགའི་གས་སུ་འདོད་མཁན་ཡང་ཡོད་པ་འདྲ་བས་དཔུད།

མཆན།	ཀ་རིང་རྒྱུ་བཟང་།
འབྲུངས་ལྷུང་།	མྱོ་ཆེར་གི་འདབས་ཀ་རིང་།
འབྲུངས་ལོ།	མི་གསལ།
འདས་ལོ།	མི་གསལ།
ཆོས་རྒྱུད།	རྒྱུ་བཟང་།
རྒྱུ་བཟང་མདོར་བསྟུས།	

འདི་བས་ཀམ་རོལ་རྒྱུ་གདུང་དཀར་ཆག་མཛད། རྒྱུ་བཟང་གི་
གྲུབ་མཐའ་འདི་ན་པའི་མཁས་པ་ཞིག་ཡིན་འདུག འབྲུངས་འདས་ལོ་ཆོགས་
སོགས་ནམ་ཐར་ཞིབ་གསལ་མ་རྟེན།

མཆན།	ལྷ་རམས་པ་བསྟན་འཛིན་གྱི་མཆོ།
འབྲུངས་ལྷུང་།	དབའ་རིས་ཡང་རྒྱ།
འབྲུངས་ལོ།	མི་གསལ།
འདས་ལོ།	མི་གསལ།
ཆོས་རྒྱུད།	དགེ་ལུགས།
རྒྱུ་བཟང་མདོར་བསྟུས།	

འདི་བ་འགྲུ་ཆོས་རྒྱུ་ཆོ་ལོ་ཡིན། གྲུང་རིང་དང་སེར་བྱས་སུ་སློབ་

གཉེན་མཛད། བགས་ཡངས་དགོན་དང་མདུང་ནག་འཛམ་དབྱངས་དགོན་
གཉིས་ཀྱི་ཁྲི་བ་མཛད། གསུང་ཚོམ་བསྐྱས་གྲ་རིགས་ལམ་དངས་གསལ་ཟེར་
བ་ཡོད་པར་བཤད་ཀྱང་འབྲུངས་འདས་ལོ་ཆོག་ས་སོགས་ནམ་ཐར་ཞིབ་
གསལ་མ་རྟེན།

མཆན།	འབྲུ་ཆོས་རྗེ་ཆོས་རྒྱ་མཆོ།
འབྲུངས་ལྗེ།	ལང་གྲུ་མི་ཆར་གཏོགས་འབྲུ་ཆོ་བ།
འབྲུངས་ལོ།	མི་གསལ།
འདས་ལོ།	མི་གསལ།
ཆོས་རྒྱ།	དགེ་ལྷགས།

ཟུར་བརྗོད་ཨདོར་བསྐྱས།

འདི་བས་བྱང་དགོན་ལོག་མ་སོགས་དགོན་པ་གསུམ་བཅུ་ལང་
གྲུ་མི་པ་རྗོལ་སྤེལ་རི་ཁོད་ཀྱང་བརྟགས་པར་བཤད། འབྲུངས་འདས་ལོ་ཆོག་ས་
སོགས་ནམ་ཐར་ཞིབ་གསལ་མ་རག

མཆན།	ཉམ་གཤེད་སྐྱུ་ལ་སྐྱུ་རག་དབང་དགེ་འབྱུག་བཅུན་འཛིན།
འབྲུངས་ལྗེ།	ཐིས་ཐང་འཛུལ་མོ།
འབྲུངས་ལོ།	ས་རྟ།
འདས་ལོ།	མི་གསལ།
ཆོས་རྒྱ།	དགེ་ལྷགས།

ཟུར་བརྗོད་ཨདོར་བསྐྱས།

འདི་བས་མདོ་སྐགས་ལ་སྐྱུངས་པས་མཁས་པར་གྱུར། གསུང་ཚོམ་

722 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

པོད་གཉིས་ཡོད། འདི་ལ་སྐུལ་སྐྱེ་གཉིས་བྱང་བ་དང་། ས་རྟ་ལ་འབྱུངས་པར་
བཤད་ཀྱང་རབ་བྱང་གང་གི་ས་རྟ་ཡིན་མིན་བསྟར་ས་མ་ཆེད།

མཆོན།	བྱ་བྱང་རག་དབང་བསྟན་འཛིན།
འབྱུངས་ལྗུལ།	བྱ་བྱང་
འབྱུངས་ལོ།	མི་གསལ།
འདས་ལོ།	མི་གསལ།
ཆོས་རྒྱུད།	དགེ་ལུགས།
རྒྱུ་བརྒྱུད་མདོར་བསྟན།	

འདི་བས་མདོ་དབྱུས་གཉིས་སུ་བྱགས་གཉེར་གྱིས་མཁས་པར་གྱུར།
ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་གསལ་མ་ཆེད་ཀྱང་། ཆོ་དན་ཞབས་བྱང་གི་བྱ་བྱང་གདན་རབས་
སུ་འདི་བས་རབ་ཡིད་བཟང་བྱ་བརྒྱུ་ལྷག་ཙམ་གྱི་དུས་སུ་བྱ་བྱང་གདན་རབས་
བསྟན་པ་དད་པའི་མགྲུལ་རྒྱན་དཔེ་འདྲ་མིན་རྒྱས་བསྟན་གཉིས་མཛད་ཡོད་
པར་བཤད།

མཆོན།	རྒྱ་ཡག་ཞབས་བྱང་ཆོ་གན་རྟོ་ཐོག་བྱ།
འབྱུངས་ལྗུལ།	མཆོ་སྟོན།
འབྱུངས་ལོ།	མི་གསལ།
འདས་ལོ།	མི་གསལ།
ཆོས་རྒྱུད།	དགེ་ལུགས།
རྒྱུ་བརྒྱུད་མདོར་བསྟན།	

འདི་བའི་མཛད་ནམ་ཞིབ་གསལ་མ་ཆེད་པས་སྟོབ་གཉེར་གང་དུ་

གནང་བ་སོགས་ཞིབ་དུ་རེས་མ་ཐུབ་ཀྱང་། དཔལ་རིས་མདུང་ནག་འཇམ་
དབྱངས་དགོན་གྱི་དཀར་ཆག་མཛད་པར་བསད་པ་ལ་གཞིགས་ན། མཁས་
པ་ཞིག་ཡིན་པར་སྣང་། མཆན་དངོས་དང་འབྲུངས་འདས་ལོ་ཆོག་ས་སོགས་
མ་རྟོག་པ།

མཆན། རག་དབང་འཇམ་དབྱངས།

འབྲུངས་ལྗེ། ལྷ་ར་ཏ།

འབྲུངས་ལོ། ཨི་གས་ལ།

འདས་ལོ། ཨི་གས་ལ།

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལྷགས།

ཟུར་བརྗོད་ཨདྲ་བ་ལྷུས།

འདི་བ་ཤར་ཀ་རིང་དཀའ་བར་བའི་སྐྱ་ཕྱེང་གསུམ་པ་ཡིན། མདོ་
དབུས་གཞིས་སྐྱ་ཐུགས་གཞིར་མཛད་དེ་མཁས་པར་གྱུར། གོ་ཆང་དགོན་གྱི་
ཁྲིར་ཐེབས། འབྲུངས་འདས་ལོ་ཆོག་ས་མ་རྟོག་པ།

མཆན། དགོན་མཆོག་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆན།

འབྲུངས་ལྗེ། ལྷ་ར་ཏ།

འབྲུངས་ལོ། ཨི་གས་ལ།

འདས་ལོ། ཨི་གས་ལ།

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལྷགས།

ཟུར་བརྗོད་ཨདྲ་བ་ལྷུས།

འདི་བ་ཤར་ཀ་རིང་དཀའ་བར་བའི་སྐྱ་ཕྱེང་བཞི་བ་ཡིན། བཟ་ཤིས་

མཆེན། མོང་དགེ་བཀའ་བརྩ་བ་བསྟོན་ནམས་ལྷན་གྲུབ།
 འབྲུངས་ལྱུང། ཁྱིམ་འཛིན་མོང་བ།
 འབྲུངས་ལོ། མི་གསལ།
 འདས་ལོ། མི་གསལ།
 ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལྷན།
 རྒྱུར་བརྟོན་མདོར་བསྟུན།

འདི་བས་དབུས་སུ་ཐུགས་གཉེར་གྱིས་མཁས་པར་གྱུར། སྤར་རང་
 ཡུལ་དུ་བྱོན་ནས་དཔོན་པ་བཏབ། འབྲུངས་འདས་ལོ་ཆོག་ས་སོགས་ནམ་ཐར་
 ཞིབ་གསལ་མེད་ཀྱང་། སྐལ་ལྷན་ཆོས་འབྱུང་དང་། རྟེན་བཅོས་རྩེ་ནམ་ཐར་
 མདོ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་བཅས་སུ་བསྟུགས་པ་ཆེ།

མཆེན། མཁན་པོ་སྟོ་བཟང་རྒྱལ་མཆེན།
 འབྲུངས་ལྱུང། ཆོ་ཉི་ལ་རྒྱ།
 འབྲུངས་ལོ། མི་གསལ།
 འདས་ལོ། མི་གསལ།
 ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལྷན།
 རྒྱུར་བརྟོན་མདོར་བསྟུན།

འདི་བས་དབུས་སུ་ཐུགས་གཉེར་གྱིས་མཁས་པར་གྱུར། སེར་སྟོན་
 མཁན་པོར་ཕེབས། འབྲུངས་འདས་ལོ་ཆོག་ས་མ་རྟེན། སེར་སྟོན་པ་དགེ་
 བཞེས་ཡེ་ཞེས་དབང་ཐུག་གིས་བྲིས་པའི་སེར་སྟོན་བྱུང་རབས་སུ་མཁན་
 རབས་སོ་བརྟན་པ་སྟོ་བཟང་རྒྱལ་མཆོན་དང་། ཞེ་བརྟན་པ་སྟོ་བཟང་རྒྱལ་

726 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་བྲགས་ཆེན།

མཚན་གཉིས་བཀོད་འདུག་ཀྱང་། མཚན་ཙམ་ལས་ནམ་ཐར་གང་ཡང་
བཀོད་མེད་སྟབས་དེ་གཉིས་གང་ཡིན་ཡིག་ཆའི་མཐུན་སྦྱེན་འཛོམས་ན་
དཔུང་དགོས།

མཚན། འབྲས་དབྱངས་སྒོ་གྲོས།

འབྲས་ལྷུང་། མེན་རྒྱ།

འབྲས་ལོ། མི་གསལ།

འདས་ལོ། མི་གསལ།

ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུན།

འདི་བས་དབུས་སུ་ཐུགས་གཉེར་གྱིས་མཁས་པར་གྱུར། གཙང་
ལེགས་བྱུང་བྱ་ཆང་གི་སྒྲ་མ་མཛད། བཟ་གིས་སྦྱོར་པོའི་ཐོས་བསམ་སྤིང་གི་
འཆད་ཉན་པར་བཞུགས་ཐོག་འབྲས་སྒོ་སྤིང་མཁན་པོར་ཐེབས། གསུང་ཚོམ་
པར་ཕྱིན་སྤྱི་དོན་སྐབས་བཞི་བ་ཡན་ཡོད། བྱམས་པའི་ནམ་རྒྱལ་དུ་བྲགས།
སྤྱི་གདུང་ཞུགས་འབུལ་སྐབས་ཐུགས་ལྷགས་སྦྱོར་གསུམ་དང་། གདུང་རུས་
ལ་ཐུབ་པ། རོ་པོ་རྗེ། ཡི་གེ་དུ་མ་བཅས་བྱུང་བ་གཟུངས་སུ་བཞུགས་པའི་
བྱམས་སྤྱི་སྒོ་གསལ་སྤིང་དུ་ཡོད་ཟེར། མེན་རྒྱ་དཔོན་པོ་འཇམ་དཔལ་སྤིང་
པོའི་གཙུང་ཡིན་པར་བཤད་ཀྱང་འབྲས་འདས་ལོ་ཆོགས་མ་རྟེན། བེ་རི་
འཇིགས་མེད་ཀྱི་སྒོ་གསལ་སྤིང་གི་གདན་རབས་སུ་འདི་བའི་མཚན་མི་གསལ་
བས་དཔུང་བྱ་ཡོད་པར་སྟངས།

མཆན།	ཨ་མདོ་དཀོན་མཆོག་
བསྟར་ས་ཡུལ།	མདོ་མཉུན་རྫོང་རྒྱུད།
བསྟར་ས་ཡོ།	ཨི་གསལ།
བཀས་ཡོ།	ཨི་གསལ།
ཆོས་རྒྱུད།	དགེ་ཡུག་ས།
རྒྱུ་རྩལ་ལྡན་མདོར་བསྟན།	

འདི་བས་དབུས་སུ་ཐུག་ས་གཉེར་གྱིས་དགྲུང་ལོ་གྲག་ཅིག་ཉིང་ཤར་
 ཅེའི་ཆོས་རྗེར་བཞུགས་ཟེར་ཡང་ལོ་རྒྱུས་མ་རག་པས་འཁྲུངས་ཡུལ་སོགས་
 མ་ངེས། མཆན་རྫོགས་དཔོན་པའི་ལོ་རྒྱུས་སུ་འདི་བའི་རྫོགས་བཤད་འདུག་པས་
 འཁྲུངས་ཡུལ་དེ་ཐུགས་ཤིག་ཨེ་ཡིན་སྟེ།

མཆན།	ཐེ་རྒྱལ་གོང་ཨ་ཁོ་བེ་ལྷ་ཨ།
བསྟར་ས་ཡུལ།	ཆོང་རུའི་དགུ་ཡུག་
བསྟར་ས་ཡོ།	ཨི་གསལ།
བཀས་ཡོ།	ཨི་གསལ།
ཆོས་རྒྱུད།	དགེ་ཡུག་ས།
རྒྱུ་རྩལ་ལྡན་མདོར་བསྟན།	

འདི་བས་དབུས་དགའ་ལྡན་དུ་སློབ་གཉེར་གྱིས་དགེ་བཤེས་སོན་པས་
 དགའ་ལྡན་ཐེ་རྒྱལ་ཟེར་ཞིང་། རུས་ཁོ་བེ་ཡིན་པས་ཁོ་བེ་ལྷ་མ་སོགས་ཟེར་
 བ་ལས་མཆན་དངོས་མ་རྟེན། རང་ཡུལ་དུ་དཔོན་པ་བཏབ་ཟེར་བ་དགུ་ཐུག་

728 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

སྣ་ཁང་ཡིན་ནམ་ཞེས་མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང་དུ་བཤད།

མཆན།	ཙ་ནི་ཨ་ལགས་དབྱ་དཀར།
འབྲུངས་ལུལ།	ཏོར་གཙང་འབྲུ་འབྲེན།
འབྲུངས་ལོ།	མི་གསལ།
འདས་ལོ།	མི་གསལ།
ཆོས་རྒྱུ།	ས་ལུགས་དང་དགེ་ལུགས་གང་ཡིན་མི་གསལ།
ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།	

འདི་བས་དབུས་དང་རྒྱ་གར་སོགས་ཕྱོགས་མེད་ཀྱིས་རྒྱལ་ཁམས་
འགྲིམས། བྱ་བཏང་གི་ཆོགས་ལེགས་ཞེས་མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང་དུ་བཤད་གས།
ཁོང་གིས་བཅམས་པའི་གཏན་ཆེན་སྡོལ་གཡུ་ཆེའི་བསངས་ཡིག་དར་ཆ་ཆེ་
ཞིང་བྱིན་ཅན་དུ་བཅི་བེད། སྤྱི་རྒྱུད་ཀྱང་བྱུང་སྟེ་དེང་གི་ཀ་རྒྱའི་ཁོངས་སུ་ཡོད་
པའི་རི་ཁྲོད་ཡན་ཐན་བེ་ཞེས་པ་བཏབ། འདི་ཙམ་ལས་ནམ་ཐར་གཞན་མ་
ཆེད། གཞི་བདག་གིས་ཐོག་འཕངས་པས་མ་ཚུགས་པ་དང་། སྤྲགས་བཏབ་
པའི་ཡུང་དཀར་ལུག་ཐག་དུ་བཞག་སྟེ་འཕངས་པས་གཏན་ཆེན་གྱི་མིག་
བརྗོད་བ་སོགས་གྲུབ་ཏུགས་མང་བའི་ངག་རྒྱུན་སྣང་།

མཆན།	འབྲུལ་བ་ཞབས་དྲུང་སྒོ་ཤོས་རྒྱ་མཆོ།
འབྲུངས་ལུལ།	མི་གསལ།
འབྲུངས་ལོ།	མི་གསལ།

བདག་པོ། ཨོཾ་གཙུག་པོ།
 ཨོཾ་ཡུལ་། ཀམ་ལྷོ་པོ།
 ལྷོ་པོ་ལྷོ་པོ་ལྷོ་པོ་ལྷོ་པོ།

འདི་པར་འདུལ་ཆན་སྐུལ་སྐུ་ཞེས་འབོད་པར་སྣང་། རྒྱལ་རྩེ་སྤང་བཟ་
ཞེས་བདེ་ཆེན་སྒྲིང་བཏབ། གསུང་ཚོམ་རང་རྣམ་ཆོག་བཅད་མ་ཡོད་པར་
བཤད། འཁྲུངས་ཕྱལ་དང་འཁྲུངས་འདས་ཡོ་ཆོག་མ་རྟེན།

མཆན།	གང་བཙོས་ཞིང་ཚུན་བྱས་དིན་ཅིན།
བརྟའ་ས་ཡིས།	ཨ་གཤ།
བརྟའ་ས་ཡོ།	ཨི་གསལ།
བཀས་ཡོ།	ཨི་གསལ།
མོས་ཕྱུག།	དགེ་ཡིགས།
ལྷན་བཞུག་པའོ་ལྷན་བཞུག་།	

འདི་བས་རྒྱུ་དུས་ནས་ཡི་གེ་ལ་སྤྱངས་པས་རིགས་སྟོབས་ཀྱིས་ཀྱང་
ཡིད་འཕྲོགས་ཟེར། ལྷ་མ་མེར་བས་ཡབ་ཡུམ་ལ་བསྐྱངས་ཏེ་དཔུང་སྤྱི་
གཞུང་ལྷགས་རབ་འབྱམས་ལ་མཁས་པར་སྤྱངས་ཏེ་རང་ཡུལ་དུ་ཕེབས། སྟོ་
མོ་ཆེ་དགོན་བཏབ། གསུང་ཚུལ་རང་རྣམ་ཆོགས་བཅད་མ་དང་། སྟོར་བུ་
གཞན་བཅས་ཡོད་པར་བཞད་ཀྱང་འཁྲུངས་འདས་ཡོ་ཆོགས་མ་ཆེད།

མཚན། རེབ་ཚེད་པོ་ཏཱ་ལྷོ་པ་ལྷོ་བཟང་ཉི་མ།

འབྲུངས་ལྟུང་། ཟུང་ཚུ།
 འབྲུངས་ལོ། མི་གསལ།
 འདས་ལོ། མི་གསལ།
 ཆོས་རྒྱུ། མ་དེས།
 ཟུང་བརྗོད་ཨདྲོར་བསྐྱུས།

འདི་བས་ཐོན་ལ་སྦྱངས་ཤིང་། སྦྱང་ཆ་དགོན་པའི་བཅའ་ཡིག་སོགས་
 བཞག་ཟེར། འབྲུངས་འདས་ལོ་ཆོགས་ཐད་ཟུང་ཚུ་དགོན་ཁག་ལོ་རྒྱུས་སུ་
 རབ་བྱུང་བཅུ་ཤིང་སྟག་ནས་དོན་དགུ་བ་མེ་བྱི་བ་ཟེར་ཡང་། བཅུ་བའི་སྐོང་
 ཡིག་འདི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་ བཅུ་གཉིས། བཅུ་བཞི་གང་དུ་བཞག་ཉེ་ཆེས་
 གྲང་དོན་དགུ་བ་མེ་བྱི་ཞིག་ཡོངས་ཐབས་བྲལ་བས་འབྲུངས་འདས་ལོ་ཆོགས་
 གསལ་ཐོར་མ་ཤེས། ཐོན་གཞུང་ལ་སྦྱངས་པ་དང་། རབ་འབྱམས་པ་གཉིས་
 མི་མཐུན་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས། ཚུང་དུས་ཐོན་ལ་སྦྱངས་ཤིང་བྱིས་དགེ་ལུགས་
 པའི་གྲུ་ས་ཞིག་དུ་རབ་འབྱམས་པའི་མཆན་བཏགས་སྤངས་པ་ཡིན་ནམ་
 དཔུང།

མཆན། ཁ་ལྟང་སྒྲན་གན།
 འབྲུངས་ལྟུང་། ཉ་ཆར། སིས་ཆར་ཟེར་བའང་སྟང་།
 འབྲུངས་ལོ། མི་གསལ།
 འདས་ལོ། མི་གསལ།
 ཆོས་རྒྱུ། མ་དེས།
 ཟུང་བརྗོད་ཨདྲོར་བསྐྱུས།

འདི་བ་རྒྱ་ནག་གོང་མའི་སླ་སྒྲན་བྱས་ཤིང་། མདོད་ནས་ཐོན་པའི་ཉེར་

732 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

སྤྱད་དང་། གསེར་གྱི་བཀའ་འབྱུར་སོགས་དྲངས་པར་བཤད། གནེས་ཀ་ཉ་
ཆང་དུ་ཡོད་གསུངས་མོད། གོང་མ་སུའི་བླ་སྤྱན་གནང་མིན་དང་འབྲུངས་
འདས་ལོ་ཆོགས་གསལ་བའི་ཡིག་ཆ་མ་རྟེན།

མཆན། ཉང་ཆང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆན།

འབྲུངས་ལྱལ། གདོང་གཟིགས་དོར་ཇམ་ཆོ་བ།

འབྲུངས་ལོ། མི་གསལ།

འདས་ལོ། མི་གསལ།

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།

ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།

འདི་བ་ཉང་མགོན་པོའི་སྐུ་བླང་དུག་པ་ཡིན་ཞིང་། ཉང་ཆང་ལ་བ་
གྲུབ་པ་མཆོག་བརྟེན་དང་། བཞི་བ་ནམ་འབྱོར་དབང་ཕུག་གནེས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་
མ་རྟེན། འདི་བས་ཉང་གདོང་གཟིགས་དགོན་སུན་ཆོགས་རབ་རྒྱས་སྤིང་དགེ་
ལུགས་སུ་བསྐྱུར་ཅིང་། སྤྱད་རྒྱུད་ལྟར་གྱི་ཆོས་ཐོགས་བཅུགས་ཏེ་རྒྱལ་སྐོར་
གསུམ་གྱི་བླ་སྤྱན་ནམས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་འཆོགས་པའི་སྐོལ་བཏོད་པར་བཤད།
འབྲུངས་འདས་ལོ་ཆོགས་མ་རྟེན།

མཆན། འབེ་རྒྱལ་འཛིགས་ཡིད་གྲགས་པ།

འབྲུངས་ལྱལ། ལྷ་བྱག

འབྲུངས་ལོ། མི་ཡོས།

འདས་ཡོ། མི་གསལ།
 ཆོས་རྒྱུ། ཌག་ཕྱགས།
 རྒྱུ་བརྒྱུ་ཕྱོད་འཕྱུས།

འདི་བས་བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་དུ་སློབ་གཉེར་གནང་སྟེ་མཁས་པར་གྱུར།
 ཀའི་རྒྱུ་པའི་སྤྱིར་ཕེབས། འབེ་ཤེས་རབ་མཆོག་ལྷན་སྐྱེས་གསུམ་པ་ཡིན་
 ཟེར་ཡང་འབྲུངས་ལོ་དང་རབ་བྱུང་མ་རྟེན།

མཆོག། ཌབལ་མང་བསྟན་དར།
 འབྲུངས་ཕྱལ། མཆོག་དེ་ཆང་།
 འབྲུངས་ཡོ། མི་གསལ།
 འདས་ཡོ། མི་གསལ།
 ཆོས་རྒྱུ། ཌག་ཕྱགས།
 རྒྱུ་བརྒྱུ་ཕྱོད་འཕྱུས།

འདི་བས་བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་དུ་གཞུང་ཆེན་ལ་སྦྱངས་ཏེ་མཁས་པར་
 གྱུར། རྟོ་རམས་པ་དང་། སྐགས་ཀྱི་དམ་བཅའ་བཞག གྲ་ཆང་དག་བསྟོས་
 དང་ཆོགས་ཆེན་ཞལ་རྟོའང་གནང་། མངོན་ཤེས་ལ་མངའ་བརྟེན་པ་སོགས་
 བསྐྱུགས་པ་ཆེ། མདོ་སྦྱང་ཆོས་འབྱུང་དུ་འདི་བ་སྦྱང་སྦྱན་པའི་སྤྱིར་
 བཞགས་པར་བཤད་ཀྱང་། ཌ་ལྷའི་སྦྱང་དགོན་པའི་ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྟུས་
 ཞེས་པར། སྤྱིར་བས་ཉེར་གཉེས་པ་ཞང་ལ་དགོན་མཆོག་བསྟན་དར་བྱ་བ་
 ཞིག་གསལ་བ་ལས་གཞན་མཆོན་སྦྱང་མཆོངས་པ་ཞིག་མི་གསལ། ཌབལ་མང་
 རྒྱུང་བ་སློབ་བཟང་གི་ཆ་བོ་ཡིན། འབྲུངས་འདས་ལོ་ཆོགས་མ་རྟེན།

མཆན།	མཁན་ཆེན་ཀྱན་བཟང་དཔལ་ལྷན།
འབྲུངས་ལྟལ།	གསེར་ཁོག་དགེ་ལོང་མ།
འབྲུངས་ལོ།	མི་གསལ།
འདས་ལོ།	མི་གསལ།
ཆོས་རྒྱུད།	ཉིང་མ།
ཟུར་བརྗོད་མདོར་བསྟུས།	

འདི་བ་རྒྱུད་དུས་ནས་ཆོས་སྒོར་ཞུགས། དཔོན་པོ་བསྟན་དགའ་རིན་
པོ་ཆེ་སོགས་ལས་མདོ་སྨད་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས། འཕྱོར་བས་
མོངས་ཏེ་མཆན་མོའི་ལྷ་འོད་ལ་བརྟེན་ནས་དཔེ་གཟིགས་གནང་བར་གྲགས།
སྐྱ་ཆེ་སྨད་ཀམ་ཐོག་སི་དུ་སོགས་གསུང་སྟེས་སློབ་ཆོགས་མང་པོ་བྱང་། སྦྱོང་
འདུག་འགྲེལ་ཆེན་དང་། སོ་ཐར་འདུལ་བའི་སྟེང་གཞི་སོགས་བཅུ་མས་ཆོས་
གང་འཆོམ་བཞུགས་པར་བཤད། དགྲུང་གངས་ཀྱ་གཉིས་པར་བསོད་དཔལ་
ཞེས་པའི་རྟོག་གོ་བ་ཞིག་གིས་སྟགས་དགོངས་དཀྱུག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འདས་
ཟེར། འབྲུངས་འདས་ལོ་ཆོགས་མ་རྟེན།

མཆན།	གཉེར་ཆེན་བྱུང་འདྲེན་མོ་ལ་བ་རྩལ།
འབྲུངས་ལྟལ།	བིས་མདོ་དབྱིལ་འཁོར།
འབྲུངས་ལོ།	མི་གསལ།
འདས་ལོ།	མི་གསལ།

ཆུ་མཚོ་། རྒྱ་མཚོ་།

ཡུམ་གྱི་ཕྱི་ཡུམ་གྱི་ཡུམ་།

མདོ་སྨད་པུས་མདོ་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་འཁྱུངས། བཞི་བ་ནས་སྐྱ་བྱང་
བཟུ་གཉིས་འབྱོལ་དུ་བསྐྱུལ། དགུ་བར་སྐྱུལ་སྐྱུར་རོས་བཟུང་། བཅུ་གཉིས་པར་
སྐྱེའུ་སྐྱེང་རིན་པོ་ཆེ་སྐོ་བཟང་འདམ་དབྱངས་ལས་དགོ་ཚུལ་བྱས། ཉེར་ལྔ་
ནས་རི་ཁྲོད་འབྱིམས་མགོ་བཅུམས། ཆོགས་གསུམ་མཆོམས་པ་བའི་དྲུང་
བརྟག་པ་སུལ་བ་ལྟར་རྫོགས་ཆེན་མཁན་པོ་པད་མ་བསྟེན། རྒྱལ་རོང་ཁོག་
དུ་ལོ་བཅུ་ཙམ་བསྐྱུབས་ནས་རིག་མེས་བཞེས། གཙོས། ཁ་གྲ། ཉོར་གཙང་།
མདོད་དག། རེབ་གོང་སོགས་སུ་འབྱིམས། འདས་ལོ་མི་གསལ།

མཆན། ཡ་མདོ་གཟན་དཀར་བ་བྱ་བའ་ཆོས་ཀྱི་མང་གི་

འབྲུག་མ་ཕྱུ་མ། བཀྲོ་སྒྲིག་དྲག་རྩེ།

བཀུད་ས་ལོ། མི་གསལ།

འདས་ལོ། མི་གསལ།

ཚེས་ལྔ་པ། ལྷོ་པ་མ།

ལྷ་མ་གཤེན་མ་གཤེན།

འདི་བ་ཆུང་དུས་དགུ་རིང་ལྷ་ཁང་གི་ན་རྩི་བྱས། དགུ་རིང་རིན་པོ་
 ཆེ་ལས་ཟབ་ཆོས་མང་པོ་ཉན། བཀའ་བཞིན་ཁམས་རྫོགས་ཆེན་དུ་བྱིན། མི་
 སམ་རིན་པོ་ཆེ་ཞིང་གཞན་དུ་བཞེགས་སྤུལ་ལ་ཁེལ་བས་སྒྲོ་སྒྲུང་བྱུང་ཡང་སྒྲི་
 ལམ་དུ་རྟོགས་པ་འཕྲོས་པས་འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ་སྒྲོང་བརྟོག་བར་ཁྲགས།
 མདོ་མཁྱེན་བཙེ་འདེའ་ཁའི་ཞལ་ཆེམས་དང་མཐུན་པར་བྱུང་བས་དེའི་ཡང་

736 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་ཞུས། མི་སྣ་གས་ཀྱི་གཡང་གཞི་ལྟ་བུའི་མཁའ་སྦྱོད་མདོ་
ཞེས་པར་སྦྱིད་ལུང་དགོན་པ་བཏབ། ལོ་རྒྱུས་གཞན་མ་ཆེད།

མཆན།	ཀྱན་བཟང་བསྟན་པའི་ཉི་མ།
འབྲུངས་ལྱལ།	མགོ་ཡོག་ཨ་ཁྱོད་དྲུ་འབྲུངས།
འབྲུངས་ལོ།	ཨི་གསལ།
འདས་ལོ།	ཨི་གསལ།
ཆོས་རྒྱུ།	ཉིང་མ།
རྒྱུ་བརྒྱུད་མདོར་བསྟན།	

འདི་བ་སྒོ་མེ་ཉིང་གུ་སྐྱ་སྤང་གཞིས་པ་ཡིན། འབྲུངས་ལོ་མི་གསལ།
དགུང་ལོ་བཞི་བར་ཁམས་སངས་རྒྱུ་རྩོམ་རྩོམ་གོང་མའི་ཡང་སྲིད་
དུ་ངོས་འཛིན་གནང་། དེ་ལས་རྩོགས་ཆེན་སྒོར་གསལ། ཉེར་ལ་ལྷིང་རང་
དགོན་དུ་ཕེབས་ནས་ཁྲིར་བཞུགས། སུམ་བརྩའི་སྤྲོད་འདས།

མཆན།	མདོ་སྨད་མཁས་བཀའ་སྐྱབ་བྱ་མཆོ།
འབྲུངས་ལྱལ།	ཟུ་ལྱལ་དགེ་མེ་དྲུ་ར་མ།
འབྲུངས་ལོ།	ཨི་གསལ།
འདས་ལོ།	ཨི་གསལ།
ཆོས་རྒྱུ།	ཉིང་མ།
རྒྱུ་བརྒྱུད་མདོར་བསྟན།	

འདི་བ་ཀུན་བཟང་སྐྱ་སྤང་དང་ཕོ་ཡིན། མིང་འདོགས་ལ་ཀུན་བཟང་

ཆུ་ར་མ་ཟེར། ཡུའ་དབང་སྐུ་ལ་སྐུ་མི་འགྱུར་ན་མ་མཁའི་དོ་རྩེ་འོ་སྐུ་ཆོ་སྦྱང་གི་
 ཞལ་སྒོ་བ་དུ་བྱུར་ཏེ། ཁོང་གི་སྒྲ་བྱང་བྱག་མཛོད་དང་མཐོན་གཞིར་སོགས་
 གི་ལས་སྒོ་ཁྱུར། ལྷགས་གཞིས་གི་མཁུན་ཆུ་ཡངས་པར་བྱགས། སྐབས་ཤིག་
 ཡུའ་དབང་སྐུ་འཁོར་ཏོར་ཞོག་ལ་ཕེབས་སྐབས་དཔོན་པའི་མདུན་དུ་ཏྲ་ལས་
 མ་བབ་སྐབས། དཔོན་པའི་བྱ་མང་གིས་དོ་བཟུང་སྟེ་རྩེ་ཆོས་འདེད་བྱས་སྐབས་
 ཀུན་བཟང་ཆུ་ར་མས་སྐུ་ལ་སྐུ་རང་འཐག་ཅིག་དུ་བཞག་ཅིང་། ཁང་བའི་
 རྒྱགས་ཤིང་ཞིག་སྒྲངས་ཏེ་བཀག་པས་བྱ་དམག་ཕྱོས་ཟེར། སྟོབས་ཆལ་ཅན་
 ཞིག་ཡིན་འདུག ཕྱིས་སྒྲ་བྱང་དང་བཅས་རྩོགས་ཆེན་མཁུན་བཙེ་སྐུ་ལ་སྐུ་
 སུལ་ཏེ་དབེན་པ་བཞེན།

མཆེན། རྟོ་མི་བྱགས་པ་རྒྱ་མཆོ།

འབྲུངས་ལུལ། མ་རྒྱའི་འབྲུན་ཏོར་ཀླ།

འབྲུངས་ལོ། མི་གསལ།

འདས་ལོ། མི་གསལ།

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལུགས།

ཟུར་བཞོད་མདོར་བསྐྱས།

འདི་བ་རྒྱུང་དུས་ནས་དབུས་ཕེབས་ཏེ་འབྲས་སྒོ་མང་དུ་གཞུང་ཆེན་
 ལ་སྐྱུངས་ཏེ་མཁས་བླགས་རྒྱས། སྤར་མདོ་སྦྱང་དུ་ཕྱོན་ཏེ་ཤར་སྐལ་ལྷན་རྒྱ་
 མཆོ་ལས་ལམ་རིམ་སྒོ་སྒྱུར་སོགས་ཀྱང་གནས། སྤར་ཡང་དབུས་སུ་ཕེབས་
 ཏེ་ཀུན་མཁུན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་སོགས་ལས་གསང་སྐྱགས་ལ་སྐྱུངས།
 ཐོག་མར་ཀུན་མཁུན་སྒྲ་མ་མཇལ་སྐབས་རྩིང་མའི་དབང་ཞིག་ཞུས་པར་བྱེད་

738 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

ལྷ་བུའི་དགེ་བཤེས་ཤིག་གིས་ཆོས་ངོ་མི་ཟིན་པ་ཞེས་བཀའ་བཀྱིན་མཛད་པ་
ནམ་ཐར་དུ་གསལ། ཕྱིར་ཕེབས་ནས་སྐུ་འབུམ་རྒྱུད་ཁྲིར་བཞུགས། སྤྱི་ལོ་
༡༧༠༧ ལོར་སྡོ་མེ་རྒྱལ་མོ་རིའི་ཞོལ་མཆོད་ཉེན་སྐྱེས་སུ་དགོན་པ་བཏབ། གསེར་
རྟོག་ཚོ་རྒྱལ་གྱི་སྐུ་འབུམ་གདན་རབས་སུ་འདི་བ་མགོན་ཀླ་སྐྱ་སྤེང་དང་བོར་
བཤད།

མཆན།	རིག་འཛིན་སྐོ་བཟང་དོན་གྲུབ།
འབྲུངས་ལྗུལ།	མདོ་སྨད་ཐེ་བོ་ཕྱོགས།
འབྲུངས་ལོ།	མི་གསལ།
འདས་ལོ།	མི་གསལ།
ཆོས་ལུགས།	བོན།

རྒྱུར་བཞུགས་མདོར་བཞུགས།

འདི་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་གསལ་མ་རྟོག་ཀྱང་། སྤྱི་ལོ་༡༥༣༩ ལོར་ཐེ་བོ་
ཞེན་འཛིན་ཉེའི་རིས་བོན་དགོན་གསར་འདེབས་བྱས་པའི་ཐོག་ནས་ཁོང་འཆོ་
བཞུགས་ཀྱི་དུས་ཆོད་རགས་རིམ་ཤེས་ཀྱས་པ་ཡིན།

མཆན།	སྐོ་དགེ་ཉི་ཤོད་པ།
འབྲུངས་ལྗུལ།	མདོ་སྨད་མཆོད་དགེ་ཕྱོགས།
འབྲུངས་ལོ།	མི་གསལ།
འདས་ལོ།	མི་གསལ།

ཆོས་རྒྱུ། དགེ་ལྷན།

རྒྱུ་བརྗོད་ཡོད་པ་བསྟན།

འདི་བའི་འཁྲུངས་འདས་ལོ་ཚིགས་མ་རྟོག་པར། ལྷོ་ལོ་༡༧༥༩ ལོར་
བཀྲ་ཤིས་དར་རྒྱས་སྤྱིང་བཏབ་པ་ཡིན་སྟབས། འདི་བ་ལྷོ་ལོ་དུས་རབས་
བཅུ་དྲུག་པའི་ནང་བྱོན་པ་ཤེས་སྟབས།

མཆན། མཁན་ཆེན་བཟུ་མོ་ལྷོ་སྟོན།

འཁྲུངས་ལུང། མགོ་ལོག

འཁྲུངས་ལོ། མི་གསལ།

འདས་ལོ། ད་ལྟ་བཙོ་བཞུགས་ཀྱི་སྐབས་ཡིན།

ཆོས་རྒྱུ། རྟོན་མ།

རྒྱུ་བརྗོད་ཡོད་པ་བསྟན།

འདི་བ་རྒྱ་གར་གྱི་པཎ་ཏི་ཏ་ཅི་མ་ལ་མི་ཏ་དང་ཀུན་མཁྱེན་སྟོང་ཆེན་
པའི་སྤུལ་བར་བཤད། རྒྱུ་དུས་ནས་བྱམས་དང་སྤྱིང་རྩེ་ཤེས་རབ་སོགས་ཐེག་
ཆེན་འཕགས་པའི་ཡོན་ཏན་ལྡན་སྟེས་སུ་མངའ། སྤྱིང་སྤྱིང་མ་སོགས་བཤེས་
གཉེན་དུ་མ་བསྟེན་ཏེ་མདོ་སྟགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་གསན་བསམ་
ལེགས་པར་མངོད། མཁས་བཙུན་གཉིས་ལྡན་གྱི་སྟེས་ཆེན་ཞིག་ཡིན་པར་
བཤད། འཁྲུངས་དཔོན་གྱི་མཁན་ཁྲི་མངོན། ལྷོ་ལོ་༡༧༥༠ ལོའི་རྩེ་སྟེན་སུ་གཤེག་
དཔོན་གྱི་བཤད་ཀྱར་མདོ་སྟགས་ཀྱི་ཆོས་ཆར་རྒྱ་ཆེར་པའ། དཔལ་བསམ་
ཡས་དཔོན་དུ་སྤྱོད་ཀྱི་གསར་འཛུགས་གནང་། མདོ་སྟེན་ཆེ་བའི་སྤྱིང་སྤྱིང་
ཆེན་དར་རྒྱས་སྤྱིང་གི་སྤྱིང་སྤྱིང་ཡོངས་ལ་མདོ་སྟགས་ཀྱི་ཆོས་གནང་། བོད་ལུང་

740 མདོ་སྨད་ལོ་རྒྱུས་ཆེན་མོ་ལས་ཡུལ་མདོ་སྨད་ཀྱི་ཕྱོངས་སུ་བྱོན་པའི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་ལྷན་གྲགས་ཆེན་ཁག

ཀྱི་དགོན་སྡེ་མང་བོ་དང་། རྒྱ་བོད་དོར་སོག་ཀྱི་སྤྱིང་བ་བཅས་སློབ་ཆོགས་མང་
བོ་འདུས་པར་བཤད།

མདོ་སྨད་ལོ་རྒྱུས་ཆེན་མོ་ཚུལ་སྒྲིག་སྐབས་ཀྱི་འབྲེལ་ཡོད་ ཡིག་ཆ་ལྟ་སྟོག་བྱས་པ་ཁག་གི་བོད་གཞུང་རགས་རིམ།

1. བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སྔ་བཙན་ལྷན་པོའི་ནམ་ཐར་བཀའ་ཆེན་གསལ་བྱི་འབྲེལ་བ། འདི་ཉིད་བཙན་པོ་སྔ་བཙན་ལྷན་པོས་མཛད་ཅིང་། རྩོམ་ཆེ་ཨ་ཉི་ཤས་(སྟོ་ལོ་༩༡༩)གཏེར་ནས་བཏོན་པར་གྲགས། ༡༩༤༩ མཆོ་སྟོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་། ཡོངས་གྲགས་འདི་ལ་བཀའ་ཆེན་གཞི་གཏེར་ལ་ཟེར།
2. མ་ཁེ་བཀའ་འབུམ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱལ་སྟོར་ཆའི་ལོ་རྒྱུས་ཆེན་མོ་བཞུགས། (འདི་ལ་སྒྲིགས་པམ་ཉིད་སྨད་གཉིས་ཡོད།) བཙན་པོ་སྔ་བཙན་ལྷན་པོས་མཛད་པར་གྲགས། ༡༩༩༡ མཆོ་སྟོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་། རྩོད་གཏེར་ཤིང་དཔར་གཞི་ལ་བཞག་པའི་དཔེ་རིང་།
3. ལུ་རུ་ལུ་རྒྱུ་སྒྲིང་པས་ཡར་སྐྱེས་ཤེལ་གྱི་བྲག་ཐུག་ནས་བཏོན་པར་གྲགས་པ། བཀའ་ཐང་རྩོམ་པ། ༡༩༤༦ མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
4. བཙན་པོ་ཁྲི་སྔོང་ལྷེ་བཙན་དང་། མཁན་པོ་སྟོབ་དཔོན་པ་སྐུའི་དུས་མདོ་སྨད་སོ་སོར་མཛད་པའི་སྐབས་འབྲེལ་བའི་བཞག་པར་གྲགས་པ། ༡༩༥༤ བོད་གཞུང་ཤེས་རིག་པར་ཁང་།
5. སྟིད་པ་སྟེ་སྟོར་སྒྲུང་སྟིད་ཀྱི་འདོས་བཟུང་། འདི་བོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ལ་ཞིབ་འཇུག་གི་རིན་ཐང་ཆེན་པོ་ལྷན་པའི་གནའ་ཚུལ་ཞིག་ཡིན་པར་གྲགས།
6. དེབ་ཐེར་དམར་པོ་ནམས་ཀྱི་དང་པོ་དུ་ལན་དེབ་ཐེར། ཆལ་བ་ཀུན་དགའ་དོ་རྗེས་མཛད། ༡༩༤༡ མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་། འདི་ལ་དྲུང་དཀར་སྟོབ་བཟང་འཕྲིན་ལས་ཀྱིས་མཆན་འབྲེལ་བཞག་འདུག
7. སྐངས་ཀྱི་པོ་ཉི་བཟེ་རུ་རྒྱུས་པ། རྒྱ་སྟེ་བྱང་ཆུབ་རྒྱལ་མཆན་སོགས་ཀྱིས་མཛད། ༡༩༤༦ བོད་སྐྱེད་སྡིག་རྩིང་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
8. རྒྱ་བོད་ཡིག་ཆ་ཆེན་མོ་མཁས་པ་དགའ་བྲེད། ལྷག་ཆང་རྫོང་བ་དཔལ་འབྱོར་བཟང་པོས་མཛད། ༡༩༤༩ མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།

9. རྩོན་གྱི་གཏམ་མེད་ཀྱི་ཕྱིར་བཤད། རྟེན་པ་ཏ་ཏི་ཏ། ༡༩༡༩ བོད་ཡུལ་ཡིག་རྒྱུ་དཔར་སྐྱེད་ཁང་།
10. བཤད་མཛོད་ཡིད་བཞིན་ལོ་རྒྱུ་དཔེ་ཐུང་ལག་བྲིས་མ། དོན་དམ་སྒྲུབ་པའི་མང་གེས་མཛད། རོ་བཤུས་རྩ་ས་བོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་དུ་བཞུགས།
11. དཔལ་ཆེད་བར་ལོར་བྱའི་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་བྱང་ཕྱོགས་སུ་འབྱུང་བའི་ཙུ་ལག་བོད་རྩེ་བཙན་པོའི་གདུང་རབས་ཆོག་ཉུང་དོན་གསལ་ཡིད་ཀྱི་མེ་ལོང་ཤོག་གྲངས་༡༩༡ ༡༩༢༩ ལྷ་ལིར་དཔར།
12. རྒྱལ་རབས་འཕུལ་གྱི་ལྷ་མིག་གམ་དེབ་ཐེར་དམར་བོའམ་དེབ་གསར་མ་ཞེས་བྱ་བ། པ་ཏ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པས་མཛད། ༡༩༡༩ བོད་ཡུལ་ཡིག་རྒྱུ་དཔར་སྐྱེད་ཁང་།
13. གངས་ཅན་ཡུལ་གྱི་ས་ལ་སྦྱོད་པའི་མཐོ་རིས་ཀྱི་རྒྱལ་སྐོན་གཙོ་བོར་བརྒྱུད་པའི་དེབ་ཐེར་རྩོགས་ལྷན་གཞིན་ནུའི་དགའ་སྟོན་དེའི་ཀྱི་རྒྱལ་སྐོན་ལྷན་དབྱངས་ཞེས་བྱ་བ། རྒྱལ་དབང་ལ་བ་སྐོ་བཟང་རྒྱ་མཚོས་མཛད། ༡༩༤༢ མི་རིགས་དཔེ་སྐྱེད་ཁང་།
14. རྒྱ་བོད་ཤོར་སོག་གི་ལོ་རྒྱུས་ཉུང་དུར་བརྒྱུད་པ་བྱིས་པ་འདུག་པའི་འབབ་སྟེགས། དབལ་མང་པ་ཏ་ཏི་ཏས་མཛད། ༡༩༩༠ མཚོ་སྐོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱེད་ཁང་།
15. བོད་ཆེན་པོའི་སྲིད་ལུགས་དང་འབྲེལ་བའི་རྒྱལ་རབས་དེབ་ཐེར་དཀར་པོ། མདོ་སྨད་པ་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་མཛད། ༡༩༤༤ བོད་གཞུང་ཤེས་རིག་པར་ཁང་།
16. གངས་ཡུལ་བོད་ཆོས་སྲིད་གཞིས་ལྷན་གྱི་ལ་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོའི་སྲིད་དོན་རྒྱལ་རབས་གསལ་བར་སྟོན་པ་རྒྱ་བ་ཕྱག་འཆར་བའི་རྩེད་བྱའམ། སྐོ་གསལ་བྱུང་བ་དགའ་བའི་རོལ་མཚོ། (སྟེགས་བཅའ་དང་བོ་དང་། གཉིས་པ།) ༡༩༢༤ བོད་གཞུང་ཤེས་རིག་པར་ཁང་། དཔོན་ཞུ་སྐབ་པ་དབང་ཕྱག་བདེ་ལུ། མི་གཞི་ཚུ་མ་མཁན་ལ་ཚོད་གཞི་ཡོད།
17. རྒྱལ་རབས་གསལ་བའི་མེ་ལོང་། ས་སྐྱ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་བཙམས། ༡༩༤༡ མི་རིགས་དཔེ་སྐྱེད་ཁང་།
18. དཔོན་ཞུ་དོ་རིང་དང་ཐང་བོད་བར་གྱི་འབྲེལ་བ། གཞུང་གོང་དཀོན་མཆོག་ཆེ་བ་རྟན་གྱིས་བཙམས། ༡༩༤༤ གན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱེད་ཁང་།
19. རྒྱུའི་ཡིག་ཆ་དང་གསལ་བའི་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་གསལ་བའི་མེ་ལོང་། སྟག་ལྷ་སྐུན་ཆོགས་བཀྲ་ཤིས། ༡༩༢༩ རྒྱ་གར་རྩ་མ་ས་ལ།
20. ལ་དྲགས་རྒྱལ་རབས། ཆོས་འཛོམས་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱེགས། ༡༩༤༤ བོད་ཡུལ་ཡིག་རྒྱུ་དཔར་སྐྱེད་ཁང་།

21. བོད་ཀྱི་གནས་བབས། ཡེ་ཁལ་སྤྱི་མན་མལ་ཏ་མན་པ་རག་ ༡༩༤༩ བོད་གཞུང་ཤེས་རིག་
དཔར་ཁང་།
22. ཏུང་ཏོང་ནས་ཐོན་པའི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ། དབང་རྒྱལ་དང་བསོད་ནམས་སྐྱིད་ཀྱིས་
བསྐྱར་ཅིང་བཀྲལ། (བོད་དབྱིན་ཆ་ཤན་སྐྱར་) ༡༩༩༩ མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
23. བོད་ཀྱི་རྩོམ་འཁོར་དང་རྩོམ་གྱི་ལུང་ལྟུང་། བསོད་ནམས་སྐྱིད་ཀྱིས་མཆན་འགྲེལ་བཏོད།
༡༩༩༩ མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
24. ཏུང་ཏོང་ནས་ཐོན་པའི་གནའ་བོའི་བོད་ཡིག་ཤོག་རྩོམ་འཕྲོ་མཐུད། (བོད་ཆ་ཤན་སྐྱར་མ)
མང་ཡའོད་དང་ཁྱེན་ཅན་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱེད། ༡༩༩༩ མི་ཁྱེད་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
25. བོད་ཀྱི་གལ་ཆའི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་བདམས་བསྐྱེད། ཆབ་སྲེལ་ཆེ་བཙན་སུན་ཆོག་མཁོ་སྐྱེད་མཁོ་སྐྱེད་
ཀྱིས་བསྐྱེད། ༡༩༩༡ བོད་ལྗོངས་ཡིག་རྩིང་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
26. ཏོར་རམ། ཡོན་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་དང་། ཏོར་བོད་འབྲེལ་བར་དཔུང་པའི་གནའ་བོ་དེན་དོན་
རབ་གསལ། བཀའ་བླར་སྐྱེད་སུན་ཆོག་མཁོ་སྐྱེད་ཀྱིས་བསྐྱེད། ༡༩༩༥ བོད་གཞུང་གི་རྩོམ་ལས་ཁུངས་།
27. བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་གསལ་དང་གཞུང་ཡིག་ཕྱོགས་བསྐྱེད་དངས་ཤེལ་མེ་ལོང་། བཀྲེན་
དབང་འདུལ་ཀྱིས་བསྐྱེད། ༡༩༩༩ མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
28. བོད་རང་ལྗོངས་ཡིག་ཆ་གསལ་ཁང་གིས་བསྐྱེད། བོད་ས་གནས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དཔེ་ཆོག་མཁོ་བཅའ་
ཡིག་ཕྱོགས་བསྐྱེད། ༢༠༠༡ བོད་ལྗོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
29. ངའི་ས་ཡུལ་གྱི་ཡང་ངའི་ལོ་རྒྱུས། ཨ་ལགས་ཅ་ཡུས་བསྐྱེད་འཛིན་དཔལ་འབར། ༡༩༩༩
རྒྱ་གར་དཔར་མ།
30. དེབ་ཐེར་ཀུན་གསལ་མེ་ལོང་། སུན་ཆོག་མཁོ་རིང་གིས་བཅམས། (དཔར་ཐེར་གཉིས་
པ།) ༢༠༠༠ བོད་ལྗོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
31. གངས་ཅན་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་ལོ་ཆོག་དང་རྒྱུ་ལོ་ལང་ལ་དཔུང་པ་ཐོན་མེད་དེབ་
ཐེར་གཟུར་གནས་དཔྱད་ལྟན་དཔེ་པའི་དབྱངས་སྒྲོན། གདོང་ཐོག་བསྐྱེད་པའི་རྒྱལ་མཆན།
༢༠༠༩ ས་པཏ་བཤད་སྐྱབ་མིང་།
32. ཆབ་འགག་ཡུལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་རྩི་མེད་ཤེལ་དཀར་སྐྱེད་བ། གཅོད་པ་དོན་གྲུབ་དང་། ཉ་མགྱིན།
རྩོམ་ཆེ་རིང་སྐྱེད་ཀྱིས་བསྐྱེད། ༢༠༠༡ མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
33. གངས་ལྗོངས་སྐྱེས་མའི་ལོ་རྒྱུས་སྤྱི་བཤད། ར་མེ་དཀོན་མཆོག་རྒྱ་མཆོ། ༢༠༠༩ བོད་ལྗོངས་
མི་དམངས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།

744 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་ལྷན་གྲགས་ཆེན།

34. རྒྱལ་རབས་དེ་བཅེས་དཀར་པོའི་ཁ་སྐོང་མེས་ལོན་གོང་མའི་ཞལ་ཆེན་མས། ར་ཀ་ར་བཀྲ་ས་མཐོང་བྱལ་བ་སྟན་ཆོས་དར་གྱིས་བཅུ་མས། ༡༠༠༡ ལྷ་ས་བོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་།
35. རྒྱའི་དྲུང་དཀར་དཀོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་གནད་བསྟུས་ལེགས་བཤད་ཆོས་དྲུང་དཀར་པོའི་སྐུ་དབྱངས། རབ་བྱུང་བཅུ་བདུན་པའི་མེ་སྤང་སྟེང་ལོ་ ༡༧༧༢ ལོར་བྲིས། ཨོ་རྒྱལ་འཕྲིན་ལས། ལག་བྲིས་མ། ཤོག་ངོས་༥༩ ཅན། བོད་འབྲོང་།
36. ར་ཁུལ་ནང་བསྟན་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་དཀོན་མེད་མཆོམས་སྟེར་སྟན་པའི་དྲུང་སྟེ། མིང་ཆོས་གསལ་དང་། དག་ཤུལ་ཤེར་གྲགས་མེགས་ཀྱིས་ཙོམ་སྟོན་གྲུས། ར་བ་ཁུལ་མིད་ཀྱིས་དང་། ༡༠༠༥ ལོར་ཀྲང་ཁོའི་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་སྟོབ་མིང་ཞིབ་དཔྱད་ཁང་གིས་དཔར། (ནང་ཁུལ་དཔྱད་གཞིའི་ཡིག་ཆ་ཡིན)
37. མཛོད་དཔེའི་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་དཀོན་མེད་མེད་ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྟུས་བཞུགས། མཛོད་དཔེ་ཆོང་མིད་ཀྱིས་ཀྱིས་བསྟོན་མས། རང་ཁུལ་དཔྱད་ཡིག།
38. ཀླ་སར་ཆོས་བཟང་མདུན་པའི་ལོ་རྒྱུས། མོ་བཟང་དགེ་འདུན་གྱིས་བཅུ་མས། མཆོ་སྟན་མི་རིགས་དཔར་སྐྲུན་ཁང་གིས་དཔར།
39. ར་མོད་ཆོང་མེད་དཀོན་ལོ་རྒྱུས། གཤེན་རུ་འབྲུབ་རྒྱལ་མེགས་ཀྱིས་ཙོམ་སྟོན་གྲུས། ༡༧༧༧ ར་མོད་ཆོང་མིད་ཀྱིས་ཀྱིས་དཔར། ཤོག་ངོས་༡༠༥ ཅན།
40. ལ་གྱའི་སྐར་རྟེན་དཀོན་དགའ་ལྟན་བཤད་སྟུབ་འཕེལ་རྒྱས་མིང་གི་ཆགས་རིམ་དང་ལ་གྱ་སྟེའི་ལོ་རྒྱུས་སྐུ་བ་གཞོན་རྒྱུའི་འདུམ་ཟེར། མོ་བཟང་རྒྱ་མཆོས་བཅུ་མས། ༡༧༧༡ ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་།
41. ར་ཡུལ་གཉིད་དཀོན་གྱི་ཆགས་རིམ། མོ་བཟང་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་བཅུ་མས། ཤོག་ངོས་༦༩ ཅན། ༡༧༧༩ ལོར་བྲིས་འདུག དཔར་ཁང་གི་མིང་མེགས་བཀོད་མི་འདུག
42. ཡ་རྒྱལ་ཡ་པཎ་ཡཔ་སྐས་གཞིས་གྱིས་དབུས་བོད་མེག་སྐྱེའོ་དུ་མ་དང་། ཡ་གོང་མ་མཆོད་ལོན་དུ་མུར་ཚུལ་མེགས་སྐབས་འབྲེལ་ལོ་རྒྱུས་སྟེང་བསྟུས། ཆོང་ཙོ་བྲམས་པ་བྲལ་བ་སྟན་གྱིས་བཅུ་མས། ༡༧༧༢ ལྷ་ས་བོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་།
43. བོད་དང་། མན་རྒྱའི་འབྲེལ་བར་དཔྱད་པའི་གཏམ། དུས་སྐབས་ལྷ་ཅན། ༡༧༧༧ བོད་གཞུང་བདེ་སྤྱང་བོད་གནས་ཉམས་ཞིབ་ཁང་།
44. བོད་མིལ་བྱའི་བྱུང་བ་བརྗོད་པ་ཤེལ་དཀར་སྤང་བ། རོར་བྲང་ཨོ་རྒྱལ་གྱིས་བཅུ་མས། ༡༧༧༡ བོད་སྟོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་།

45. གངས་ཅན་ཡུལ་གྱིས་ལ་སྟོན་པའི་མཐོ་རིས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁོན་གཙོ་མོར་བརྗོད་པའི་དེབ་ཐེར་རྒྱུགས་
ལྷན་གཞིན་ནུའི་དགའ་ལྷོན་དཔྱད་གྱི་རྒྱལ་མའི་སྤྱད་བྱངས་ཀྱི་འགྲེལ་བཡིད་ཀྱི་དགའ་ལྷོན། རོར་
བྱང་ཨོ་རྒྱུན་གྱིས་བཅམས། ༡༩༩༩ མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
46. བོད་རྒྱ་ནག་གི་ཆ་ཤས་ཟེར་བ་གཏན་ནས་མིན་པའི་ཁྲུངས་སྐྱེལ་བདེན་པའི་ཉིང་ཁྱ། མདོ་
སྨད་པ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཆོས་བཅམས། ༡༩༩༡ བོད་གཞུང་གི་དྲིལ་ལྷན་ཁང་།
47. རེབ་གོང་གསེར་མོ་ལྗོངས་ཞེས་ཡོངས་སྤྱུག་གས་པའི་ཆོས་སྲིད་ཀྱི་བྱུང་བ་མདོ་ཙམ་བརྗོད་
པ་འདོད་འབྱུང་གཏེར་གྱི་བུམ་བཟང་། མིང་རྒྱ་བ་སྐུ་མ་ཆེ་རིང་གིས་བཅམས། ༢༠༠༡ ཞང་
ཀང་ཐེན་ལྷ་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
48. རེབ་གོང་མེད་གེ་གཤོང་གི་ལོ་རྒྱུས་གངས་རིའི་རྒྱ་རྒྱ། འཛིགས་མེད་བསམ་གྲུབ་ཀྱིས་བཅམས།
༢༠༠༥ མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
49. མཆོ་སྟོན་པོའི་རྒྱུ་ཆའི་ལོ་རྒྱུས་མེས་པོའི་ཞལ་ལུང་། རྒྱ་པོ་དང་རྒྱལ་ཁྲིམས་གཉིས་ཀྱིས་
བཅམས། ༡༩༩༦ མཆོ་སྟོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
50. ཉ་པོ་གོང་ཞོལ་དང་དམེ་ཆང་སྤྱུ་རྩ་ཆོ་རྒྱལ་སྤྱུགས་སྤྱུ་ནག་ཞེ་བའི་ལོ་རྒྱུས་སྒྲོར། མགོ་ལྷག་
རིག་གནས་ལོ་རྒྱུས་དཔུང་ཡིག་དེབ་བཞི་བ། ༢༠༠༤ མགོ་ཁྲུལ་སྲིད་ཁྲོས་ཀྱིས་དཔར་།
51. རོང་ཆེན་བལྟན་པའི་སྟོན་མེ་སྐྱབས་མགོན་ཀི་རྟེ་ཆང་གི་བཀའ་ཐམ་ལས་རྟགས་རི་ལྷར་བྱུང་
བའི་ལོ་རྒྱུས་དང་འབྲེལ་བའི་མཆོན་དོན་ནམ་བཤད་དཔྱད་ལྷན་ཡིད་ཀྱི་མེ་ལོང་། ༢༠༠༠ ལོར་
ཀི་རྟེ་ཁྲེས་པ་གྲ་ཆང་གིས་དཔར་སྐྱུན་བྱས།
52. ཀི་རྟེ་ཆང་དང་འབྲེལ་བའི་རྒྱ་རྒྱུ་ལོ་རྒྱུས་ཉམས་ཕྱོང་ཁན་པོའི་གཏམ་སྤྱིང་། དེབ་དང་
བོ། ༢༠༠༩ ལོར་ཀི་རྟེ་ཁྲེས་པ་གྲ་ཆང་གིས་དཔར་སྐྱུན་བྱས།
53. ལྷག་ཆང་ལྷ་མོ་ཀི་རྟེ་དགོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་མདོ་ཙམ་བརྗོད་པ་རོ་མཆར་ལྷ་ཡི་རོལ་མོ། མཛོད་
དཔེ་མཁས་པ་སྐོབ་བཟང་ཉེ་མས་བཅམས། དཔེ་དེབ་རྩིང་རལ་ཏུ་སྤྲོང་བས་དཔར་ཁང་དང་དཔར་
ལོ་སྤྱུགས་མི་གསལ་ཡང་། ༡༩༩༠ རྒྱ་གངས་ཤིག་ཡིན་ནམ་སྐྱུ་མ།
54. འགྲེལ་གཞི་ལོ་རྒྱུས་གཏན་པོ་གཡུ་རྩའི་བསང་དུད། རྟོན་ཆ་དང་སྤྱད་ཆ་སྤྱུགས་བམ་གཉིས་
ཅན། དམ་ཆོས་དཔལ་བཟང་གིས་བཅམས། རྩ་ས་བོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་། རྒྱ་རྒྱུན་ལོ་
རྒྱུས་དེབ་སྤྱིང་༡༩ པ་དང་༡༤ བ།
55. བོད་དོན་སྤྱིང་བ། དབང་འདུས་ཀྱིས་བཅམས། ༡༩༩༩ བོད་ལྗོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྐྱུན་
ཁང་།

746 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་ལྷན་ཁག་ས་ཆེན།

56. བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཁྲིམ་ལན་བརྒྱ་བ། ཆ་རིས་སྐལ་བཟང་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་བཅམས། ༡༩༩༧
ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་།
57. བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་གཞི་རྒྱ་དགའ་བའི་གཏམ་སྟེང་། དགེ་འདུན་ཀྱིས་བཅམས། ༡༩༩༧ ཀན་
སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་།
58. བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སློབ་གསུང་འདུག་པའི་འབབ་སྟེགས། ཆོགས་གཉིས་རབ་རྒྱས་ཀྱིས་བཅམས།
༢༠༠༥ མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་།
59. ལྷ་རྩེ་ཤོང་བརྒྱུད་ཀྱི་ཆེན་ཏུ་རིམ་བྱུང་གི་ལོ་རྒྱུས་མདོ་ཙམ་བརྗོད་པ། ཆོས་རྒྱལ་ལྷོ་གཙུག་
ལག་ཆ་རྒྱུ་མེད་ཀྱིས་སྐྱུ་དཔར་བྱ་བྱེད་པ། ཤོག་ངོས་༩༥ ཅན། བོད་འཕྲིན།
60. ཆེ་ཁོག་གི་ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྟན། ལག་བྲིས་མ། ཆེ་ཁོག་པ་སྐྱེ་ཞབས་སློབ་བཟང་ལྷན་གྲུབ་
ཀྱིས་བྲིས། ཁོང་སླ་བྱང་བཟླ་ཤིས་འབྲེལ་འདྲིལ་གྲག་ཞུང་གསར་ཙམ་ནས་རང་ལྷུལ་དུ་ཕེབས།
རིབ་ཤོང་ཕྱི་ཆོས་ལོ་རྒྱུས་ཁག་ཅིག་དུ་དུས་རབས་འདྲིའི་རིབ་ཆེ་གཉིས་སུ་བྱུང་བའི་མཁས་པའི་
དོག་ལྷ་བུ་རྣམས་ཀྱི་མཛན་བྱང་བཀོད་པ་ཞེས་པའི་ནང་བཀོད་འདུག།
61. ལྷུལ་མཁོ་ལོག་གི་ལོ་རྒྱུས་དེབ་ཐེར་པ་རྒྱ་དཀར་བོའི་ཆུན་པོ་ཞེས་བྱ་བ། དོན་གྲུབ་དབང་རྒྱལ་
དང་ལོར་ཕྱེ་གཉིས་ཀྱིས་བཅམས། ༡༩༩༩ མཆོ་སྟོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་།
62. ཀའི་རྟེན་ལྷ་འབངས་རྒྱ་ཆུ་ཁ་བའི་ཆགས་རིམ་ལོ་རྒྱུས་བདེན་གཏམ་ན་བའི་བཅུ་ལེན། དཀོན་
མཆོག་རིན་ཀྱིས་བཅམས། དཔར་ཁང་ཐོགས་གང་ཡང་བཀོད་མི་འདུག། ཤོག་ངོས་༡༥༡ ཅན།
63. བོད་སྐད་ལོ་རྒྱུས་བཞུས་པའི་དག་སྟོན་རང་གྲོལ། སུན་ཆོགས་ཀྱིས་བཅམས། ༡༩༩༩ ཀན་
སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་།
64. མ་ཡུལ་རོང་བོ་སྟོན་ཆོས་ཀྱི་གདུང་རབས་དོན་ལྷན་ཆངས་པའི་སྒྲ་དབྱངས། རོང་བོ་ལྷ་རྒྱལ་
དཔལ་ཀྱིས་བཅམས། ༡༩༩༩ ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་།
65. རྟོར་གཙང་དང་རྟོར་གཙང་གི་རྟེན་དཀོན་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དུང་རི་དཀར་བོའི་རང་སྒྲ། རྟོར་གཙང་
བསྟན་འཕེལ་ཀྱིས་བཅམས། ༢༠༠༩ དཔར་ཁང་མི་གསལ།
66. མང་རའི་ལོ་རྒྱུས། སྒྲ་ནག་པ་ཡེ་ཤེས་བཟང་པོ། ༢༠༠༡ ཞང་ཀང་སྟེན་མ་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་།
67. རིབ་ཤོང་རིག་པ་འབྱུང་བའི་ཤོང་ཁྱེར་གྱི་མཛེས་རྒྱན་མང་དུ་བྱུང་བ་ལྷ་བཟོ་རིག་པའི་དགའ་
ཆལ་གཉན་ཐོག་བྱམས་པ་སྒྲིང་གི་ལོ་རྒྱུས་ལེགས་པར་བཤད་པ་མི་མས་དབྱེས་པའི་རོལ་མོ། སློ་
བཟང་སྟན་འགས་ཀྱིས་བཅམས། ༢༠༠༠ མཆོ་སྟོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་།
68. ཆོ་བདུན་བཟླ་ཤིས་ཆོས་སྒྲིང་གི་ལོ་རྒྱུས་སུ་དོག་སྟེང་མཛེས། བསྟན་འདྲིན།

69. ཆ་རིས་སྐལ་བཟང་སྟོགས་མེད་ཀྱིས་བཅུམས། ཤེས་ཚད་དཔོན་གསར་དགའ་ལྷན་བཤད་
སྒྲུབ་ཚེས་འཁོར་སྤྱིང་གི་ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྟུས་བཀའ་ཤེས་ཚེས་དྲུང་བཞད་པའི་རང་སྒྲ།
70. རལས་པ་མི་གསུམ་དང་ལྷ་ལུང་དཔལ་རྟོག་གི་སྒྲུབ་གནས་མདོ་སྨད་གནས་ཆེན་མ་འགའ་རྟོ་
རྟོ་བྲག་གི་ལོ་རྒྱུས་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཟེ་འོག་གོས་ཀྱི་རིམ། རྫོང་བཟང་སྟོན་བྲགས་ཀྱིས་བཅུམས།
བེ་ལིང་མེ་རིགས་དཔར་ཁང་ཞེས་བཞོད་འདུག།
71. བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྤེང་བའི་གདམ། རྒྱལ་མོ་འབྲུག་པ། ༡༩༩༥ མི་རིགས་དཔེ་སྟླན་ཁང་།
72. དཔོན་གོང་མའི་ལོ་རྒྱུས་འཕྲོ་དང་ཡུལ་སྤེལ། ལྷ་མཚོག་རྒྱལ་གྱིས་བཅུམས། ༡༩༩༡
མི་རིགས་དཔེ་སྟླན་ཁང་།
73. བྱ་ཁོག་གི་ལོ་རྒྱུས་དེབ་ཐེར་ནོར་བུའི་མགུལ་རྒྱ། བས་མཁས་བཅུམས། མཚོ་སྟོན་བེ་ལང་
དཔར་ཁང་ནས་དཔར་ཞེས་བཞོད་འདུག།
74. མདོ་སྨད་བྱང་ཤར་གྱི་བོད་ཀྱི་ཚོ་བཤོག་པའི་ལོ་རྒྱུས་དང་རིག་གནས་བཅས་པར་དཔུང་པ།
འབྲུག་ཐར་གྱིས་བཅུམས། ༡༩༩༡ མི་རིགས་དཔེ་སྟླན་ཁང་།
75. བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སློབ་གཞི་སློབ་གསལ་འདུག་པའི་འབབ་ཞེགས། རིན་ཆེན་ནོར་བུས་བཅུམས།
༡༩༩༦ ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྟླན་ཁང་།
76. མ་རིག་གསལ་པ་རྒྱ་མཚོས་བཅུམས། མདོ་སྨད་ལྷ་སྟོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་ས་གསལ་མེ་ལོང་། ༡༩༩༧
ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྟླན་ཁང་།
77. མདོ་སྨད་མ་འཁྲུག་ཆ་འགའ་ཡུལ་གྱའི་ལོ་རྒྱུས་དེབ་ཐེར་ཆེན་མོ། འབྲུག་ཐར་དང་སངས་རྒྱས་
ཆོ་རིང་གཞིས་ཀྱིས་བཅུམས། ༡༩༩༥ མི་རིགས་དཔེ་སྟླན་ཁང་།
78. ད་ཆར་དཔོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྟུས། དར་རྒྱས་སྟོགས་ཀྱིས་བཅུམས། ༡༩༩༡ གངས་
རྩེངས་གཙུག་ལག་ཚོན་སྒྲིག་ཁང་། (རྒྱ་བོད་ཤན་སྒྱར་མ)
79. གསེར་ཐལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་སྟོལ་རྒྱ། དབལ་ཤུལ་བསོད་ནམས་དར་རྒྱས་ཀྱིས་བཅུམས།
༡༩༩༦ གྲུང་གོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྟླན་ཁང་།
80. བོད་རྒྱའི་ལོ་རྒྱུས་དང་དྲུས་རབས་གཅིག་གི་རིང་དྲུབ་བའི་ལོ་རྒྱུས་གནད་ཆེན་འགའ་ཕྱོགས་
གཅིག་དྲུགས་ལ་བོར་བཞོད་པའི་ལོ་དཀར་མེ་ལོང་། ཤེ་པོ་པ་རྒྱ་རྒྱལ་གྱིས་བཅུམས། ༡༩༩༧ དཔར་
ཁང་བཞོད་མེད།
81. ཤར་རྒྱལ་བ་བསྐལ་བཟང་དཔོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་བྱང་བ་རགས་བསྟུས་ཙམ་བརྗོད་པ་ལྷའི་ར་སྒྲ།
ཤེས་རབ་འོད་གསལ་དང་བྱང་རྒྱལ་རྒྱ་མཚོ་གཞིས་ཀྱིས་བཅུམས། ༡༩༩༦ སི་ཁྲོན་མི་རིགས་
དཔེ་སྟླན་ཁང་།

748 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་ལྷན་ཁག་ས་ཆེན།

82. མ་ཕྱོ་མོག་ས་རྫོང་གི་ལོ་རྒྱུས་དབྱེ་ཡིག དེབ་དང་བོ། མ་ཕྱོ་མོག་རྫོང་མི་དྲུག་གིས། ༡༩༩༦
83. མ་ཕྱོ་མོག་ས་རྫོང་གི་ལོ་རྒྱུས་དབྱེ་ཡིག དེབ་གཉིས་པ། མ་ཕྱོ་མོག་རྫོང་མི་དྲུག་གིས། ༡༩༩༩
84. བཅོངས་འཕྱོལ་སྟོན་གྱི་ནག་ཚུ་རྫོང་ཆོ་ཁག་གི་ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྟུན། ཆོ་རིང་རྡོ་རྗེ་ས་ཚུ་སྒྲིག་བྱས། ༡༩༩༥ བོད་ཡུལ་ས་མི་དམངས་དཔེ་སྟུན་ཁང་།
85. མཚོ་སྡོ་ཁྲུལ་གྱི་དཔེ་བཅའ་སྟེ་ཁག་གི་ལོ་རྒྱུས་སྒྲིང་བསྟུན། མཚོ་སྡོ་ཁྲུལ་ནང་བསྟན་མཐུན་མཐུན་ཆོག་ས་དང་ཀྱང་མཉེ་བོད་བརྒྱན་ནང་བསྟན་མཐོ་རིམ་སྟོབ་སྒྲིང་ཞིབ་འཇུག་ཁང་ནས་བསྒྲིགས། ༡༩༩༩ མཚོ་སྟོན་མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་།
86. ཨམ་སྟོད་མོག་ས་ཨ་མདོ་རྫོང་ཁོངས་ཀྱི་དེ་སྟོན་མོག་ཁ་ཤས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོར་བྱ་བྱུང་ཚུང་བའི་དོན་ཚུན་འགའ་ཞིག་སྟོར། ཞོར་བསམ་མོག་ས་ཀྱིས་ཚུ་བསྒྲིགས་བྱས། ༡༩༩༩ བོད་ཡུལ་ས་མི་དམངས་དཔེ་སྟུན་ཁང་།
87. བོད་ཀྱི་བོན་དཔོན་ཁག་གི་ལོ་རྒྱུས་དང་ད་ལྟོ་གནས་བབ། ཤར་ཡུལ་སྟུན་ཆོག་ས་ཆེ་རིང་གིས་བཅུས། ༢༠༠༢ མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་།
88. རེབ་གོང་མི་དམངས་ཀྱི་ཆེད་དྲུང་སྟོན་ཐོག་སྟོན་བཟང་བའི་རོང་བོ་ནང་སོ་དགོན་མཚོག་སྟུབ་ས་ནས་ཡང་མི་འཛིག་པ། ཤ་མོ་པ་རྒྱ་རྒྱལ། དཔེ་སྟུན་ཁང་དང་དཔེ་སྟུན་ཁང་ལོ་བཟོད་མི་འཇུག
89. སྤྱ་འབྲུམ་གསེ་རིག་ཤེས་བྱའི་འཇུག་རོགས། ༢༠༠༩ ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་།
90. མགོ་ལོག་རིག་གནས་ལོ་རྒྱུས། (སྟོན་ཆ་དང་སྟོན་ཆ་གཉིས།) ༡༩༩༡ མགོ་ལོག་ཁྲུལ་མི་དྲུག་གིས་རིག་གནས་ལོ་རྒྱུས་རྒྱ་ཆ་ཞིབ་འཇུག་ཁང་།
91. གངས་རྒྱུ་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་གི་བྲག་ས་ཅན་མི་སྤྱོད་དོར་དང་བསྟན་འཛིན་ཆོས་ཀྱིས་བསྟུ་སྒྲིག་བྱས། ༡༩༩༩ བོད་ཡུལ་ས་མི་དམངས་དཔེ་སྟུན་ཁང་།
92. མགོ་ལོག་རིག་གནས་ལོ་རྒྱུས། (དེབ་གཉིས་པ།) ༡༩༩༩ མགོ་ལོག་ཁྲུལ་མི་དྲུག་གིས་རིག་གནས་ལོ་རྒྱུས་རྒྱ་ཆ་ཞིབ་འཇུག་ཁང་།
93. མི་པམ་མཚོག་སྤུལ་དགྲུ་རོང་རྒྱལ་སྤྱོད་ཀྱི་རྣམ་ཐར། ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་།
94. བྱུག་མོད་འབྲི་རུའི་ལོ་རྒྱུས། རི་དབང་བསྟན་འཛིན་གྱིས་བཅུས། ༢༠༠༩ བོད་ཡུལ་ས་མི་དམངས་དཔེ་སྟུན་ཁང་།
95. བྱ་སྟོད་སྤྱར་ཁམས་གསང་སྟག་ས་བསྟན་པའི་དཔལ་ཁྱིམ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ལུགས་གཉིས་དར་རྒྱུ་གསལ་བའི་མེ་ལོང་། སྤྱར་འཇུག་དམ་ཆོས་རྒྱ་མཚོས་བཅུས། གང་དྲུ་དཔེ་སྟུན་བྱས་པ་དང་དཔེ་སྟུན་ཁང་ལོ་བཟོད་མི་འཇུག

96. མཆོ་སྒོ་པོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཆེ་ལོང་ཙམ་བརྗོད་པ་སྟན་དབང་གསོ་བའི་ཙང་སྒ། ཆེ་རིང་དོན་བྱབ་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱར། ༡༩༩༠ མཆོ་སྒོ་མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་།
97. ཁམས་ཕྱོགས་དཀར་མངའ་སྡེ་ཁུལ་གྱི་དགོན་ལྗོངས་མའི་ལོ་རྒྱུས་གསལ་བར་བཤད་པ་ནང་བསྟན་གསལ་བའི་མེ་ལོང་། (སྟོན་ཆ། བར་ཆ། སྨད་ཆ་ཉེ་མྱེགས་བམ་གསུམ། ནང་ཁུལ་ཡིག་ཆ)ཀྱང་གོའི་པོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་ཞིབ་འཇུག་ཉེ་གནས་ཆོས་ལུགས་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་འཇུག་སོའི་དང་། དཀར་མངའ་སྡེ་ཁུལ་ཡིག་བསྐྱར་ཅུད་སོགས་ཀྱིས་ཚུལ་སྒྲིག་བྱས། ༡༩༩༩ ཀྱང་གོའི་པོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་ཞིབ་འཇུག་ཉེ་གནས་ཁང་།
98. པོད་སོག་གི་རིག་གནས་འབྲེལ་བའི་ཞིབ་འཇུག་སངས་རྒྱལ་རིན་ཆེན་དང་འབྲུག་ཐར་གྱིས་བཅུམས། ༢༠༠༩ ལོར་ཀན་སུའི་མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་།
99. སྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ། ལུ་ཁ་མའི་ལོ་རྒྱུས་བཤད་པ།
100. དཔལ་ཤུལ་ཡུལ་གྱི་རང་བཞིན་མདོ་ཙམ་བརྗོད་པ་གཟུར་གནས་དགའ་བའི་གདམ། དཀྱང་ལོ་འམ་པ་སྒོའི་དགས་ལ་གྱིས་བསྐྱབ་བསྐྱེགས་བཞིས། ༡༩༩༩ གསེར་རྩ་རྩོད་སྤྱོད་ཀྱིས་བསྐྱེགས་ཤིང་དཔར།
101. པོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྒྱི་དོན་ཀྱན་གསལ་ནོར་བུའི་མེ་ལོང་། རིན་ཆེན་ནོར་བུས་བཅུམས། ༢༠༠༦ མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་།
102. ཁམས་སྟོད་ལོ་རྒྱུས་ཐོར་བསྐྱས་སུ་བཀོད་པ་གངས་ལྷག་བསུ་བའི་ཤིང་རྩ་ཞེས་བྱ་བ། སྟོད་ཆ། The brief history of upper eastern Tibet, Volume I 1995 ལྷ་མ་འཇམ་དབྱངས་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། ནང་ཆེན་མཁན་པོ་དོ་རྩེ། ༡༩༩༥ ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་།
103. ཁམས་སྟོད་ལོ་རྒྱུས་ཐོར་བསྐྱས་སུ་བཀོད་པ་གངས་ལྷག་བསུ་བའི་ཤིང་རྩ་ཞེས་བྱ་བ། སྨད་ཆ། The brief history of upper eastern Tibet, Volume II 1995
104. ལྷ་མ་འཇམ་དབྱངས་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། ནང་ཆེན་མཁན་པོ་དོ་རྩེས་བཅུམས། ༡༩༩༥ ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་།
105. དཔལ་དོ་རྩེ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་འབྱུང་ཁམས་གསུམ་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་དངོས་ཀྱི་གཏེར་མཛོད་ཅེས་བ་བཞུགས་སོ། ཀྱན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་གསུམ་འབུམ་པོད་ཅ་བ། སྤྱང་བཀྱ་ཤིས་འབྱེལ་གྱི་ཤིང་དཔར་མ།
106. རྒྱ་པོད་ཀྱི་ཆོས་འབྱུང་རྒྱལ་པ། དགེ་བཤེས་ལྷེ་ལྷན་(དུས་རབས་༡༩ པར་བྱུང་)མཛད། ༡༩༩༥ པོད་སྨྱངས་ཡིག་རྩིང་དཔེ་སྟུན་ཁང་།
107. ཆོས་འབྱུང་ཆེན་མོ་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་ལྷེ་ལྷན་གྱིས་མཛད་པ། ༡༩༩༥ པོད་སྨྱངས་

750 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་ལྷན་གྲགས་ཆེན།

- མི་དམངས་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་། འདི་ལ་ལྷེ་ལུ་འཛོམས་འབྱུང་བ་སྤྱུས་པ་འང་ཟེར་བར་སྤྲང་།
108. དགེ་ལྷན་ཆོས་འབྱུང་ཆོས་འཕྲོ་ཅན། ཀུན་མཁྱེན་འདྲིམས་མེད་དབང་པོ་གསུམ་འབྲུམ་ཅ་བ། སླ་བྲང་ཤིང་དཔར་མ། འདིར་རྗེ་འདྲིམས་སློབ་སྦྱང་ཤིར་བཟང་གི་ནམ་ཐར་མགོ་བཅུགས་ཅམ་གནང་ནས་ཆོས་འཕྲོར་ལུས་འདུག།
109. དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བ་ནམས་ཀྱི་བྱུང་བ་གསལ་བར་བྱེད་པ་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན། སྤྲེགས་བམ་སྟོད་སྦྱང་གཞིས། དཔའ་པོ་གཙུག་ལག་སྤེར་བས་མཛད། འདི་ལ་སྟོ་བྲག་ཆོས་འབྱུང་ཡང་ཟེར། ཆོས་འབྱུང་འདིར་སྤར་གྱི་རྩི་རིང་ཡིག་རྟེན་རོ་བཟུས་སོགས་རིན་ཐང་ལྷན་པའི་ལོ་རྒྱུས་རྒྱ་ཆ་འདྲོམས་ཤོས་ཤིག་ཡིན།
110. ཡུལ་མདོ་སྨད་ཀྱི་ལྷངས་སུ་བྱུང་བ་སྤྲེག་རིན་པོ་ཆེ་རྩི་ལྷར་དར་བའི་ཚུལ་གསལ་བར་བཙུན་པ་དེབ་ཐེར་རྒྱ་མཆོལ་ཞེས་བ། ཡོངས་གྲགས་སུ་མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང་ཟེར། སླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འབྲེལ་གྱི་གདན་རབས་ཞེ་དགུ་བ། བྲག་དགོན་སྤྱུལ་སྤྱུ་དགོན་མཆོག་བསྟན་པ་རབ་རྒྱས་ཀྱིས་བཅམས། ཆོས་འབྱུང་འདི་རྒྱ་ལོ་ ༡༧༤༤ ལོར་ཚུམ་མཚུག་གྲུབ། ཚུམ་ཡུན་ལོ་རྩི་ལོ་པོ་ ༡༡ འཁོར་བ་ཡིན་ཀྱང་། བཀྲ་ཤིས་འབྲེལ་གཙོས་དགོན་མ་ལག་གི་ཁྲི་བ་སོགས་མཛད་ཁྲུང་མང་དག་བཞེས་དགོས་བྱུང་བས། ཚུམ་སྤྱི་གི་བྱུག་ལས་དངོས་གཞི་ནི་ལོ་གྲངས་དེའི་ཕྱིད་ཀ་ཅམ་ལས་སོང་ཨེ་ཡོད་སྟུམ།
111. འཁོས་ལོ་རྒྱུ་བ་གཞོན་རྒྱ་དཔལ་གྱིས་མཛད་པའི་དེབ་ཐེར་སྟོན་པོ། འདི་བ་རྗེ་ཚོང་ཁ་བའི་དངོས་སློབ་ཡིན་ལ། གཞུང་ལུགས་སྤྱི་བྱེ་ལ་གཟིགས་རྒྱ་དང་གཟབ་ནན་ཆེ་བས་སྟོན་བྱོན་མཁས་པ་ལས་ཆེར་གྱིས་ཁྲུངས་བཅོལ་མཛད་སའི་ལོ་རྒྱུས་ཆད་བྱུང་ཅིག་ཡིན།
112. འབྲི་གྱང་བསྟན་འདྲིན་པད་མའི་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་བཅམས་པའི་འབྲི་གྱང་གདན་རབས་གསེར་ཕྱིང་། བོད་ལྷངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྟེན་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་།
113. དཔལ་ལྷན་རྩོ་ནང་བའི་ཆོས་འབྱུང་རྒྱལ་བའི་ཆོས་ཚུལ་གསལ་བྱེད་སླ་བའི་སྟོན་མེ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། དག་དབང་སྟོ་གྲོས་གྲགས་པས་མཛད། ༡༧༧༩ ལོར་ཀྱང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་གིས་དཔར།
114. དཔལ་ལྷན་རྩོ་ནང་བའི་ཆོས་འབྱུང་རྒྱལ་བའི་ཆོས་ཚུལ་གསལ་བྱེད་སླ་བའི་སྟོན་མེ་ཞེས་བྱ་བའི་གཞུང་གི་ཁ་སྐོང་ལྷན་ཐབས་བརྒྱད་རིམ་དཔལ་ལྷན་སླ་མ་གང་དག་གི་མཆོན་ཉིད་རབ་ཏུ་གསལ་བ་ཉི་གཞོན་འོད་སྤང་དད་པའི་པད་མོ་ནམ་པར་བཞད་བྱེད་ཅས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།
115. དག་དབང་སྟོ་གྲོས་གྲགས་པས་མཛད། ༡༧༧༩ ལོར་ཀྱང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་གིས་དཔར།

116. ས་སྐྱ་བ་དག་དབང་ཀླན་དགའ་བསོད་ནམས་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཆན་གྱིས་མཛད་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དཀའ་གདམས་པ་རྣམས་ཀྱི་དམ་པའི་ཆོས་བྱང་བའི་ཚུལ་ལེགས་པར་བཤད་པ་རོ་མཆར་རྒྱ་མཚོ། རྒྱ་གར་དཔར་མ་དཔེ་རིང་།

117. འཇམ་དབྱངས་མཁྱེན་བཟེའི་དབང་པོས་མཛད་པའི་རང་བཞིན་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་འབྱུང་རིག་འཛིན་བརྒྱན་པའི་རྣམ་ཐར་རོ་མཆར་ནོར་བུ་བཞུགས་པའི་ཕྱིང་བ། ལག་བྲིས་མ།

118. ཆོས་འབྱུང་ཆེན་མོ་བཞུན་པའི་རྒྱལ་མཆན་ལྷུ་ལྷོ་སྤྲུལ་གྱིས་མཛད་པ། ༡༩༡༧ བོད་ཨྲུང་ས་མི་དམངས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།

119. དམ་པའི་ཆོས་རིན་པོ་ཆེ་འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་རི་ལྷོ་རྒྱ་རྒྱ་བའི་ཚུལ་གསལ་བར་སྟོན་པ་དགོས་འདོད་ཀླན་འབྱུང་། ཡོངས་གྲགས་རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང་ཟེར། རྫོན་རྒྱ་རྒྱ་ཐས་བཅམས། ༡༩༡༦ སི་ཁྲོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།

120. དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བཀའ་གདམས་པ་རྣམས་ཀྱི་དམ་པའི་ཆོས་བྱང་བའི་ཚུལ་ལེགས་པར་བཤད་པ་རོ་མཆར་རྒྱ་མཚོ། དག་དབང་ཀླན་དགའ་བསོད་ནམས་གྱིས་བཅམས། ༡༩༩༥ མཆོ་སྟོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།

121. རྒྱ་ནག་གི་ཡུལ་དུ་དམ་པའི་ཆོས་དར་ཚུལ་གཙོ་བོར་བཤད་པ་སྟོན་གསལ་ཀླན་དུ་དགའ་བའི་ན་རྒྱ། གྲུང་དགོན་པོ་སྐྱབས་གྱིས་བཅམས། ༡༩༩༡ སི་ཁྲོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།

122. ཆོས་འབྱུང་རིན་པོ་ཆེའི་མཛོད་བཞུན་པ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ཉིའོད། རྫོང་ཆེན་རབ་འབྱམས་གྱིས་མཛད། ༡༩༩༡ བོད་ཡིག་རྩིང་དཔར་མ།

123. བཞུན་པའི་རྣམ་ཐར་དར་རྒྱས་གསལ་བའི་སྟོན་མེ། སྤྲ་བཞུན་རྒྱལ་བཟང་པོས་བཅམས། ༡༩༩༡ གྲུང་ཁོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།

124. བདུད་འཛིན་ཆོས་འབྱུང་། བདུད་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེས་བཅམས། ༡༩༩༦ སི་ཁྲོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།

125. ཆོས་འབྱུང་ཀླན་གསལ་མེ་ལོང་། དཔལ་ལྷན་ཚུལ་ཁྲིམས་སམ་ལུང་རྟོགས་ཤེས་རབ་རྡོ་རྗེ། ༡༩༧༡ རྒྱ་གར་ལྷ་ཡི་གསར་བ།

126. དག་དབང་མཁྱེན་གྱིས་བཅམས་ཤིང་། རྫོ་བཟང་དགེ་འདུན་སོགས་གྱིས་བསྐྱར། ལུ་ཡི་ཆོས་འབྱུང་།

127. གངས་ཨྲུང་ས་རྒྱལ་བཞུན་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་ཕྱི་མོ་སྤྲ་འབྱུར་རྩིང་མའི་ལུགས་ཀྱི་ལྷ་སྟོན་སྟོན་གསལ་གྱི་རྣམ་བཞག་མདོ་ཙམ་བཛོད་པའི་ཆོས་བའི་ལྷ་བ། ཁྲོ་རི་ཆེ་རྣམ་གྱིས་བཅམས། ༡༩༩༩ མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།

752 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་ལྷན་གྲགས་ཆེན།

128. མདོ་སྨད་ཆོས་རྒྱལ་སྡེ་དགའི་རྒྱལ་རབས་ལས་འབྲེས་པའི་ཆོས་ཀྱི་བྱང་ཚུལ་མདོ་ཙམ་བརྗོད་པ་གཟུར་གནས་སློབ་ལྟ་དབྱེས་པའི་ཏམ་བྱ་ར། ཀམ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་བསྒྲིགས། ༡༩༩༩ ལྷ་ཁོང་ཡ་སྤིང་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།

129. རྩེ་བཅུན་སྒྲ་མ་དམ་པ་སྒྲེས་མཆོག་འཇམ་དབྱངས་བཟང་པོའི་སྐུ་འཕྲེང་ཡང་སྤྱིད་མཁན་དཔོན་རྒྱུད་འཛིན་དང་བཅས་པའི་མཛད་བཟང་གི་སྤྱང་སྒྲ་ཡོངས་སུ་འཆར་བའི་ཆོས་འབྲུང་བྱེད་དངས་ཤེལ་གྱི་མེ་ལོང་། ༡༩༩༩ སེ་ཁྱོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།

130. བཟན་པ་སྤྱད་རྒྱུ་ཆོས་འབྲུང་འབྲེལ་ཡོད་དང་བཅས་པའི་དུས་རབས་ཀྱི་མཐའ་དཔྱད་འབྲུལ་གྱི་མེ་ལོང་། ཁང་དཀར་ཚུལ་ཁྲིམས་སྐལ་བཟང་། ༡༩༩༩ ལྷ་ཁོང་ཡ་སྤིང་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།

131. སྤྱའབྱུར་གྲུབ་དབང་རྒྱལ་བ་རྩོགས་ཆེན་པའི་གདན་རབས་ཆོས་བརྒྱུད་དང་བཅས་པའི་བྱང་བ་བརྗོད་པའི་གཏམ་ཡིད་བཞིན་དབང་གི་རྒྱལ་བོའི་སྤྲང་བཞེས་བྱ་བ། བཟན་འཛིན་ཀྱན་བཟང་ལུང་རྟོགས་བཟན་པའི་ཉི་མས་བཅམས། གྲུང་གོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་། ༢༠༠༩

132. ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་ཉི་མེ་འཁོ་མཁོན་འཕགས་པའི་མཛད་ཀླུ། ཁྲིན་ཆེན་དབྱིན་གྱིས་བཅམས། སྐལ་བཟང་དར་རྒྱས་གྱིས་བསྐྱར། ༢༠༠༩ གྲུང་གོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།

133. ལྷ་ར་བཅས་སྤྱིད་ཞིའི་གཙུག་རྒྱུན་གོང་ས་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་བཀའ་བྱིན་མཆོངས་མེད་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོའི་རྣམ་པར་ཐར་བ་རྒྱ་མཚོ་ལྷ་བྱ་ལས་མདོ་ཙམ་བརྗོད་པ་རོ་མཆར་རིན་པོ་ཆའི་སྤྲང་བ། རྒྱལ་བ་མཚོ་སྤྱད་གཞིས། སྤར་ལྷོག་ཡོངས་འཛིན་སྤྱབ་བཟན་བྱམས་པ་རྒྱལ་ཁྲིམས་བཟན་འཛིན་གྱིས་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ལྷགས་འབྲུག་རྩི་སྤྱོད་༡༩༩༠ ལོར་གྲུབ་པར་མཛད། ལྷ་ས་ཤིང་དཔར་མ།

134. ཆེ་ཤོས་མཁན་ཆེན་རྩེ་བཅུན་སློབ་ཐུང་བྱང་ཚུལ་བཟན་པའི་སློབ་མེའི་རང་རྣམ། ལྷ་ཁོང་བཅུན་གཟུགས་རྩི་རྒྱུ་མ་ཉི་པོ་རྩེ་རང་ཉིད་འཁོར་བར་འབྱམས་པའི་ངང་ཚུལ་རི་བཞེན་གསལ་བར་བཀོད་པ་དེ་ཉིད་གསལ་བའི་སློབ་མེ། སྐུ་འབྲུམ་ཤིང་དཔར་མ།

135. ལྷ་ར་སྐུ་རོལ་བའི་རྩོ་རྩེས་མཛད་པའི་དགེ་ལྡན་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེ་ཨ་ཆེ་སྤྱོད་མེན་ཏན་ངག་དབང་མཆོག་ལྡན་གྱི་རྣམ་ཐར་མཁའ་སྤྱོད་འབྲུབ་པའི་གཏམ་སྒྲ་ལྷའི་རྩ་བོ་ཆེ། ཤིང་དཔར་མ།

136. རྒྱ་ཁོ་འཛིགས་མེད་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཆོས་མཛད་པའི་ལ་མོ་ཞབས་བྱང་དཀར་པོ་སྐུ་སྤྲང་བཅུན་པ་རྩེ་དགེ་འདུན་བཟན་འཛིན་ཞོར་བྱ་དཔལ་བཟང་པོའི་རྣམ་ཐར་དང་རྩེ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་གདུང་དཀར་ཆག་ཤིང་དཔར་མ།

137. སྐལ་བཟང་དགོན་མཆོག་རྒྱ་མཆོས་མཛད་པའི་ཀུན་མཁྱེན་ཆེན་པོ་རྩོམ་སྟོན་བཟང་འཇམ་
དབྱངས་ཡེ་ཤེས་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆོན་དཔལ་བཟང་པོའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་དཔག་བསམ་ལྟོན་
། སླ་བྲང་ཤིང་དཔར་མ།

138. བསེ་ངག་དབང་བཟ་ཤིས་ཀྱིས་མཛད་པའི་རྩོམ་སྟོན་དམ་པ་མཆོན་བརྩོན་པར་དཀའ་བ་
འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་རྩོམ་སྟོན་རྣམ་པར་ཐར་པ་ཡོངས་སུ་བརྩོན་པའི་གཏམ་དྲུག་བ་དད་
པའི་སྟོན་འབྲེད་ཀྱི་དཀའ་འཕྲེང་བ་སླ་བྲང་ཤིང་དཔར། འདི་ལ་རྣམ་ཐར་བཅན་པོ་མ་ཡང་ཟེར།

139. ཁྱི་ཆེན་དཔལ་ལྡན་གྲགས་པའི་རྣམ་ཐར་དད་པའི་ལྷ་ཀྱ། ཏོར་གཙང་ཁྱི་ཆེན་སྐྱེས་ལོང་གསུམ་
པ་འཛིགས་མེད་རིག་པའི་སེང་གེས་མཛད། (སླ་བྲང་ཤིང་དཔར་མ)

140. རྒྱལ་ཀུན་གསང་བའི་མངའ་བདག་རྩོམ་སྟོན་བྲམས་པ་མཐུ་སྟོབས་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཆོན་
དཔལ་བཟང་པོའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་རོ་མཆར་རྟོར་བུའི་འཁྱིམ་ཤིང་ཞེས་བྲ་བ། ཞེས་པ་སླ་བྲང་
བཟ་ཤིས་འབྲེལ་དུ་ལག་བྲིས་མ་གཞིར་བཟུང་སྟེ། སླ་མ་དཀར་པོའི་སྐྱེ་བཅར་མཁས་པ་སྐལ་
བཟང་ལེགས་བཤད་ཀྱིས་བཅུམས། ༡༩༩༥ ཀན་སུ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།

141. དཔལ་ལྡན་སླ་མ་དམ་པ་དུས་གསུམ་རྒྱལ་བའི་སྐྱེ་གཟུགས་བཀའ་རྩིན་མཚུངས་བལ་རྩོམ་
འཇམ་དབྱངས་རྒྱ་མཆོན་དཔལ་བཟང་པོའི་འཁྱེད་སྐྱེ་བཟུངས་དང་བཅས་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་མདོ་
ཙམ་གཏམ་དྲུག་སྟན་པ་དད་པའི་ཚུགས་ཏེར་འཕེལ་བའི་སླ་ཤེལ་ཞེས་བྲ་བ་བཞུགས་སོ། ཀུན་མཁྱེན་
ཡོངས་འཛིན་གྲགས་པ་རྒྱ་མཆོས་མཛད། ཨ་མཆོག་མཆོན་ཉིད་དགོན་གྱི་ཤིང་དཔར་མ་ཤོག་ལྟེ་བ་
༡༡ ཅན། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཤིང་བྱ་སྟེ་ལོ་༡༩༩༥ ལོར་བཅུམས།

142. རྟོགས་དུས་ཀྱི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཡོངས་འཛིན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་བོ་བཀའ་རྩིན་མཉམ་མེད་
རྩོམ་སྟོན་དགོན་འདུན་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཆོན་དཔལ་བཟང་པོའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་མདོ་ཙམ་སྟོན་
སྤངས་ཏེ་བརྩོན་པ་རྩ་སྐྱེ་བའི་གསེར་གྱི་སྟེང་བ་དད་ལྡན་མགྱིན་པའི་མཛོས་རྒྱན་ཞེས་བྲ་བ་
བཞུགས་སོ། དགེ་བཤེས་གྲགས་པ་རྒྱ་མཆོས་བཅུམས། རྩོམ་ཤིང་དཔར་མ་གཞིར་བཟུང་
སྟེ་ལོ་༡༩༩༠ ལོར་མཆོ་སྟོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།

143. དཔལ་ལྡན་སླ་མ་དམ་པ་ལ་རྩོམ་སྟོན་བཟང་པོའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་མདོ་ཙམ་སྟོན་
པའི་ས་ཐོན་མདོར་བསྟན་ཏེ་བཀོད་པ་དད་པའི་ཚུགས་ཏེར་འཕེལ་བའི་སླ་བ། དགོན་མཆོག་རིན་
ཆེན་གྱིས་བཅུམས། ༡༩༩༦ ར་བ་ཁུལ་པར་ཁང་།

144. ཡོངས་རྩོགས་བསྟན་པའི་མངའ་བདག་རྩོམ་སྟོན་སླ་མ་རྩོམ་སྟོན་དགོན་མཆོག་རྒྱལ་མཆོན་
དཔལ་བཟང་པོའི་ཞལ་སྟེན་གྱི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ཐར་པ་འདོད་འཇུག་རིགས། བྲག་དགོན་པ་
དགོན་མཆོག་བསྟན་པ་རབ་རྒྱས་ཀྱིས་མཛད། ༢༠༠༡ མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།

754 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

145. རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་གཟིགས་དོན་ཆེ་འཆང་ལྟོ་བཟང་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་
དཔལ་བཟང་པོའི་ཞལ་སྒྲན་གྱི་རྣམ་པར་ཐར་བ་མདོ་ཙམ་བརྗོད་པ་དཔག་བསམ་རིན་པོ་ཆའི་
སྟེ་མ། རྟོད་ཆ། ལུང་སྐུ་རོལ་བའི་དོན་རྒྱུ་མཛད་། ༡༩༩༠ བོད་ལྗོངས་མི་རིགས་དཔེ་སྟླན་ཁང་།
146. རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་གཟིགས་དོན་ཆེ་འཆང་ལྟོ་བཟང་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་
དཔལ་བཟང་པོའི་ཞལ་སྒྲན་གྱི་རྣམ་པར་ཐར་བ་མདོ་ཙམ་བརྗོད་པ་དཔག་བསམ་རིན་པོ་ཆའི་
སྟེ་མ། རྟོད་ཆ། ལུང་སྐུ་རོལ་བའི་དོན་རྒྱུ་མཛད་། ༡༩༩༠ བོད་ལྗོངས་མི་རིགས་དཔེ་སྟླན་ཁང་།
147. ཆོས་སྒྲ་བའི་དགེ་སློང་ལྟོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆན་གྱི་སྟུང་ཚུལ་གསལ་བར་སྟོན་པ་ནོར་བུའི་
ཤེང་བ། པཌ་ཆེན་ལྟོ་བཟང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་རྣམ་ཡིན། བོད་ལྗོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྟླན་ཁང་།
148. དཔལ་ལྷན་ལྷ་མ་དམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཚྭ་གས་ཐམས་ཅད་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་
ཞབས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཐར་བ་དོ་མཆར་གྱི་དགའ་སྟོན། (བོ་དོང་པཌ་ཆེན་གྱི་རྣམ་ཐར།) ༡༩༩༡
བོད་ལྗོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྒྱུ་དཔེ་སྟླན་ཁང་།
149. རྩོམ་པའི་དེ་ཉེ་རྣམ་ཐར། (སྟོད་ཆ་དང་སྟོད་ཆ་སྟེ་གས་བཅས་གཞིས་ཅན།) རྩོམ་པ་ལྟན་
འཛིན་དཔལ་འབྱོར་གྱིས་བཅུ་མས། ༡༩༩༦ སེ་ཁྲོན་མི་རིགས་དཔེ་སྟླན་ཁང་།
150. རྟོགས་དུས་འགྲོ་བ་ཡོངས་ཀྱི་སྐབས་མགོན་ཞབས་དཀར་དོན་ཆེ་འཆང་ཆེན་པོའི་རྣམ་པར་
ཐར་བ་རྒྱལ་བའི་བཞད་པ་སྐལ་བཟང་གདུལ་བྱ་ཐར་འདོད་རྣམས་ཀྱི་རེ་བ་སློང་བའི་ཡིད་བཞིན་
གྱི་ནོར་བུ་བསམ་འཕེལ་དབང་གི་རྒྱལ་པོ། (སྟོད་ཆ) ༡༩༩༤ མཚོ་སྟོན་མི་རིགས་དཔེ་སྟླན་
ཁང་།
151. ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་སྐུ་ཤིང་གཞིས་པ་རྩེ་འཇིགས་མེད་དབང་པོའི་རྣམ་
ཐར། གྲུང་ཐང་བསྟན་པའི་སྟོན་མེས་མཛད་། ༡༩༩༠ ཀུན་སྐུ་མི་རིགས་དཔེ་སྟླན་ཁང་།
152. རིགས་དང་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱ་མཚོའི་མངའ་བདག་རྩེ་གཞིས་ཁང་བ་སྟོ་བཟང་བསྟན་འཛིན་
རྒྱ་མཚོའི་ཞལ་སྒྲན་གྱི་རྣམ་པར་ཐར་བ་མདོ་ཙམ་བརྗོད་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་བཟོད་པའི་
ཐེམ་སྐྱས། རྟོ་སྟོ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆན་དང་ལྟོ་བཟང་བསྟན་པ་རྒྱ་མཚོས་བཅུ་མས། ༡༩༩༦
ཆོ་སྟོན་མི་རིགས་དཔེ་སྟླན་ཁང་།
153. དགྲ་རིང་སྐུ་ཤིང་སྐུ་ཤིང་རྣམ་ཐར་ཕུ་ཆུ་རི་ཀའི་འཁྲི་ཤིང་། བསྟན་འཛིན་གྱིས་བསྟེན་གས་
ཤིང་བཅུ་མས། ༡༩༩༤ ཀུན་སྐུ་མི་རིགས་དཔེ་སྟླན་ཁང་།
154. ཟ་ཤོར་གྱི་བན་དེ་དག་དབང་ལྟོ་བཟང་རྒྱ་མཚོའི་འདི་རྣང་འཁྱུལ་བའི་རོལ་ཆེད་རྟོགས་བརྗོད་
གྱི་ཚུལ་དུ་བཞོད་པ་དུ་ཀུལ་འཁོས་བཟང་། རྟོགས་བཅས་དང་པོ། རྒྱལ་དབང་ལྷ་བ་སྟོ་བཟང་
རྒྱ་མཚོས་མཛད་པའི་རང་རྣམ་ཡིན། ༡༩༩༩ བོད་ལྗོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྟླན་ཁང་།

155. ཟེའོ་མུ་བན་དེ་ངག་དབང་སྒོ་བཟང་རྒྱ་མཆོའི་འདི་སྤང་འབྲུལ་བའི་རོལ་ཅེད་རྟོགས་བརྗོད་
 གྱི་ཚུལ་དུ་བཀོད་པ་དུ་ཀུ་ལའི་གོས་བཟང་། རྟོགས་བམ་གཉིས་པ། རྒྱལ་དབང་ལ་བ་སྒོ་བཟང་
 རྒྱ་མཆོས་མཛད་པའི་རང་རྣམ་ཡིན། ༡༩༡༩ བོད་ལྗོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
156. ཟེའོ་མུ་བན་དེ་ངག་དབང་སྒོ་བཟང་རྒྱ་མཆོའི་འདི་སྤང་འབྲུལ་བའི་རོལ་ཅེད་རྟོགས་བརྗོད་
 གྱི་ཚུལ་དུ་བཀོད་པ་དུ་ཀུ་ལའི་གོས་བཟང་། རྟོགས་བམ་གསུམ་པ། རྒྱལ་དབང་ལ་བ་སྒོ་བཟང་
 རྒྱ་མཆོས་མཛད་པའི་རང་རྣམ་ཡིན། ༡༩༡༩ བོད་ལྗོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
157. ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དུག་པ་སྒོ་བཟང་རིན་ཆེན་ཆངས་དབྱངས་རྒྱ་མཆོའི་ཐུན་མོང་ཕྱི་
 རྣམ་པར་ཐར་བ་དུ་ཀུ་ལའི་འཕྲོ་མཐུད་རབ་གསལ་གསེར་གྱི་སྟེ་མ། རྟེ་སྟེད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཆོས་
 བཅུམས། ༡༩༡༩ བོད་ལྗོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
158. མི་ཉག་མཁས་དབང་ལྷའི་རྣམ་ཐར། སང་གེ་བཟང་བོ་མོགས་ཀྱིས་བཅུམས། ༡༩༡༥ མི་
 ཁྲོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
159. རྩེ་བུ་ལྷ་སྐྱ་མ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོའི་ངོ་མཆར་སྤང་དུ་བྱུང་བའི་རྣམ་པར་ཐར་བ་དད་པའི་འབྲུག་
 རྟོགས། མཁས་གྲུབ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་། ༡༩༡༩ མཆོ་སྟོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
160. བདུད་འཛོམས་ཆང་གི་རང་རྣམ་རིག་འཛིན་གཏེར་མིང་འཛིན་པ་བདུད་འཛོམས་རྩོ་རྩེ་ལོ་
 བ་ཚལ་གྱི་རྣམ་པར་ཐར་བ་དེས་དོན་སྟོང་བོའི་འབྲུག་རྟོགས། ༡༩༩༡ མཆོ་སྟོན་མི་རིགས་
 དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
161. སྐྱུ་འཆོང་དཔོན་སྒོ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་རབས་ཀྱི་བྱུང་བ་ཨ་རུ་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་སྟེ་མ།
 འཛིགས་མེད་ཐེག་མཆོག་གིས་བཅུམས། མཆོ་སྟོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
162. བསྟན་འཕྱོམ་དཔུང་གཉེན་དམ་པ་ལྷང་བཟང་ནང་སྐུ་འཕྲིང་རིམ་ཐོན་གྱི་རྣམ་པར་ཐར་
 བ་ལས་བཅུམས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ལུ་ཉིག་འཕྲིང་བ། དཀོན་མཆོག་རིན་ཆེན་གྱིས་བཅུམས། ༡༩༩༥
 ར་བ་ཁྲུལ་དཔར་ཁང་།
163. རྒྱལ་ཅེ་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་རྣམ་པར་ཐར་བ་དད་པའི་ལོ་ཐོག་དངོས་གྲུབ་གྱི་ཆར་འབེབས། འཛིགས་
 མེད་གྲགས་པས་བཅུམས། ༡༩༡༧ བོད་ལྗོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
164. ཆོས་རྩེ་དཔལ་ལྷན་སྐུ་པོ་ཆེན་པོའི་རྣམ་པར་ཐར་བ་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་
 ཀུན་བྱུང་སྟོན་པའི་བ་དན་ཐར་བ་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱ་མཆོག་བསྟན་ནམས་ལྷན་གྲུབ་གྱིས་
 བཅུམས། ༡༩༩༩ མཆོ་སྟོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
165. གྲུང་ཐང་བསྟན་པའི་སྟོན་མེའི་རྣམ་ཐར། དབལ་མང་པཎ་དེ་ཉས་བཅུམས། ༡༩༡༧ ཀན་
 སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།

166. གྲུབ་པའི་དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོ་རྗེ་བཙུན་དམ་པ་སངས་རྒྱུ་ཉི་མ་པར་ཐར་བ་དངོས་གྲུབ་
འོད་སྣང་འབར་བའི་ཉི་མ། ཆོས་ཀྱི་སེང་གེ་དང་གང་པ་གཉིས་ཀྱིས་བཅམས། ༡༩༩༡ བཙོ་
སྟོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།

167. ཁོང་ས་རྒྱལ་མཆོག་བཙུ་བཞི་བ་ཆེན་པོའི་སྐྱའི་གཅེན་པོ་སྐུ་འབྲུམ་ཁྱི་བྱར་སྒྲག་མཆོར་མཆོག་
སྐུལ་ཐུབ་བསྟན་འཛིགས་མེད་ནོར་བུའི་ཐུན་མོང་མཛད་རིམ་བསྐྱུས་དོན་དཔྱོད་ལྡན་ཡོངས་ལ་
གཏམ་དུ་བྱ་བ་སྟོན་མེད་ལེགས་བཤད་ངེས་དོན་སློན་གྱི་པོ་ན། བདེ་སྐྱོད་པ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཆོས་
བཅམས། ༡༩༩༩ རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་མོན་ལྷོ་འབྲས་སྒྲིང་གཙུག་ལག་གཏེར་མཛད་འབྲུལ་ཁང་།

168. ལྷ་མོ་གྲགས་པ་རྒྱ་མཆོའི་སྐུ་ཕྱེང་རིམ་ཕྱོན་གྱི་ནམ་ཐར། དགེ་འདུན་ཆོས་གྲགས་ཀྱིས་བཅམས།
༡༩༩༥ ཀན་སུ་ཕུ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།

169. གྲུབ་དབང་རྒྱུད་ཅེ་སྐུ་ཕྱེང་རིམ་ཕྱོན་གྱི་ནམ་ཐར། བྱ་གཞུང་སློབ་བཟང་གིས་བཅམས། ༢༠༠༦
མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།

164. པཌ་ཤེ་ཏ་སུམ་པ་ཡེ་ཤེས་དཔལ་འབྱོར་མཆོག་གི་སྨྱོན་ཚུལ་བརྗོད་པ་སྐུ་འཛིན་བཙུན་ལེན་
ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། ༢༠༠༡ གྲུང་གོའི་པོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་། འདི་ཁོང་གི་རང་
ཅམ་ཡིན་འདུག

170. དཔལ་ལྡན་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྩོན་རའི་ལུགས་སྒྲུ་མ་བརྒྱད་པའི་ནམ་ཐར་བཞུགས། བྱང་
སེམས་རྒྱལ་བ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་བཅམས། ༢༠༠༥ ལོར་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་གིས་དཔར།

171. རྗེ་བཙུན་ཀུན་དགའ་ཤོལ་མཆོག་གི་ཕྱི་ནང་གསང་གསུམ་གྱི་ནམ་ཐར། ཀུན་དགའ་ཤོལ་
མཆོག་གིས་བཅམས། ༢༠༠༥ ལོར་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་གིས་དཔར།

172. རྗེ་བཙུན་སྒྲུ་མ་ཤིང་བཟའ་དོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ་སློབ་བཟང་དར་རྒྱས་རྒྱ་མཆོ་དཔལ་བཟང་པོའི་
ནམ་པར་ཐར་བ་མདོ་ཅན་དུ་བརྗོད་པ་དང་པའི་པ་རྗེ་འབྲེད་པའི་ཉིན་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ། ཨ་ཀྱ་
བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆོན། ༢༠༠༥ ཨ་ཡིག་གསུང་རབ་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་། (འདི་ཤིང་བཟའ་འབྲེད་
དང་པོའི་ནམ་ཐར་ཡིན།)

173. རྒྱབ་བདག་འཁོར་ལོའི་མགོན་པོ་བཀའ་དྲིན་ལྷ་མེད་རྗེ་བཙུན་སློབ་བཟང་བསྟན་པའི་དབང་
ཕྱུག་ཚུལ་ཁྱིམ་ས་སུ་ཆོགས་དཔལ་བཟང་པོའི་ནམ་པར་ཐར་བ་ཀུན་བཟང་སྨྱོན་ཚུལ་གསལ་བའི་
མེ་ལོང་ཞེས་བྱ་བ། ཞུ་དམར་དགེ་འདུན་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཆོས་བཅམས། ༢༠༠༥ ཨ་ཡིག་
གསུང་རབ་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་། (འདི་ཤིང་བཟའ་འབྲེད་གཉིས་པའི་ནམ་ཐར་ཡིན།)

174. ཀུན་མཁྱེན་སྒྲུ་མ་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་དོ་རྗེ་རྗེ་བཙུན་སློབ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་འཛིགས་
མེད་རྒྱ་མཆོ་དཔལ་བཟང་པོའི་ཞལ་སྤྲ་ནས་ཀྱི་ནམ་པར་ཐར་བ་བཤད་སྐུབ་བསྟན་པའི་མཛེས་

ཐུན། རྟོར་གཙང་གསེར་ཁྱིའི་འཛིགས་མེད་བསྟན་པའི་ཉི་མ་དང་། མཁན་པོ་རག་དབང་ཐུབ་
བསྟན་རྒྱ་མཆོག་ཉིས་ཀྱིས་མཛད། ༡༩༩༡ གྲུང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་དཔེ་སྟུན་ཁང་།

175. ལུ་ཐུན་གྱ་རུ་པ་ཐུང་འབྲུང་གནས་ཀྱི་སྒྲིམ་རབས་ནམ་པར་ཐར་བ་རྒྱས་པར་བཀོད་པ། གཏེར་
ཆེན་ལུ་ཐུན་སྒྲིང་བས་གཏེར་ནས་བཏོན་པར་གྲགས། ༡༩༩༩ སི་ཁྲོན་མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་།

176. བྱང་ཚུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་སྒྲ་མ་བརྒྱད་པའི་ནམ་པར་ཐར་བ་རྒྱས་བསྟན་མཛེས་པའི་ཐུན་
མཆོག་སྤུལ་བྱུང་ནོར་བུའི་སྤེང་བ། ཡོངས་འཛིན་ཡི་ཤེས་རྒྱལ་མཆན་གྱིས་བཅམས། རྟ་མོད་
གཞུང་ཤེས་རིག་དཔར་ཁང་།

177. སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་པ་ཐུང་འབྲུང་གནས་ཀྱི་ནམ་པར་ཐར་བ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ཡི་གེ་ཡིད་
ཆེས་གསུམ་ལྟན། རྟོན་རྒྱ་རྒྱ་ཐས་མཛད། འདི་ལ་སློབ་དཔོན་པ་ཐུང་འབྲུང་ནམ་པར་རྒྱ་གར་ལུགས་
ཞེས་ཀྱང་ཟེར།

178. རྒྱལ་དབང་བརྒྱུ་བཞི་བ་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཆོ་མཆོག་གི་སྒྲ་ཆེ་སྟོད་ཀྱི་རང་ནམ། རོས་ཀྱི་
ཡུལ་དང་། རོས་ཀྱི་མང་། བོད་གཞུང་ཤེས་རིག་དཔར་ཁང་།

179. རྟོན་མ་གྲོལ་འཕྲིན་ལས་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཆོའི་ནམ་པར། ལྷ་ཤོད་པའོད་ཟེར་གྱིས་བཅམས།
༡༠༠༠ སི་ཁྲོན་ཁྲིན་དུ་སམ་ཚོ་ཏ་པར་སྒྲིག་ལྟེ་གནས་ཁང་།

180. ཀ་རབས་ནམ་པར། ༡༠༠༥ འགྲོ་པན་དཔེ་སྟུན་ཁང་།

181. ཁང་སར་བསྟན་པའི་དབང་བྱུག་གི་ནམ་པར། གཙང་རིགས་སྐལ་བཟང་ནམ་འབྲེན་གྱིས་
བཅམས། ༡༠༠༥ མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་།

182. མཆོ་སྒྲིའི་གསང་ཆེན་རྟེན་མ་བའི་མཁས་གྲུབ་ཡོངས་ཀྱི་མཛད་ནམ། ཁྱི་སེར་ནོར་བུ་མཆོ།

183. གྲུབ་དབང་སྐྱུང་ཅེ་སྐྱུང་སྤེང་རིམ་བྱོན་གྱི་ནམ་པར། ༡༠༠༥ མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་།

184. རྟོན་མ་བཀྲ་ཤེས་ཀྱི་ནམ་མཁུར་དང་སྐྱ་རག་དབང་ལེགས་པའི་ནམ་པར། ༡༩༩༥ མཆོ་
སྟོན་མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་།

185. མི་ཉག་འཇམ་དབྱངས་གྲུ་པའི་རང་ནམ། ༡༠༠༥ གྲུང་གོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྟུན་ཁང་།

186. རྟོན་ཐུན་སྒྲ་མ་དམ་སྒྲོ་བཟང་བསྟན་པའི་དབང་བྱུག་དཔལ་བཟང་བོའི་ནམ་པར་དཔག་
བསམ་ཐུན་ཤིང་ཞེས་བྱ་བ། བསོད་ནམས་རྒྱ་མཆོས་བཅམས། དཔར་ཁང་དང་དཔར་ལོ་མེགས་
མི་གསལ། འདི་ཚུ་བཟང་སྐྱུ་སྤེང་རིམ་བྱོན་གྱི་ནམ་པར་ཡིན།

187. སེར་ཡང་སྤུལ་གྱི་ནམ་པར། འདིའི་ནང་དུ་སྐབས་རྗེ་སྒྲ་མ་རིག་འཛིན་གསང་ལུགས་སྒྲིང་
བའི་གསང་གསུམ་མད་དུ་བྱུང་བའི་རོ་མཆར་གྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་རིག་འཛིན་མཁའ་འགྲོ་དབྱེས་
པའི་ཐོལ་སྤྱེ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། སྐབས་མཆོག་རྟོན་ཐུན་སྒྲ་མ་རིན་པོ་ཆའི་ནམ་པར་ཐར་བ་དང་།

758 མདོ་མྱེད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

གསུམ་པ་རྫོང་འབྲེད་པའི་ནི་གཞིན་ཞེས་བྱ་བ། བསོད་ནམས་ནི་མས་བཅམས། ༡༩༩༩ གསེར་
ཐར་རྫོང་རིག་གནས་ཁང་གིས་བསྐྱངས་ཤིང་དཔར།

188. དེབ་རྒྱུང་ཨ་རུ་རའི་དགའ་ཚལ་ཞེས་བྱ་བ། བསྐྱའོད་གསལ་གྱིས་བཅམས། ༡༠༠༡ སི་
ཁོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་། འདིའི་ནང་དུ་གསེར་རྟ་ཚྭ་གས་ཀྱི་སྐྱུལ་དང་། མཁའ་འགྲོ་
ལ། དཔོན་ཕྱེ་ཁང་ཅིག་གི་ལོ་རྒྱུས་སྐོར་གས་བཅམས་ཆོས་མང་དག་ཚྭ་གས་བྱས་འདུག་ཡང་། མང་
ཤོས་ནམ་ཐར་ཡིན། འདི་རྩམ་པ་པོའི་མིང་གཞན་ལ་དགྲང་ཡོང་བེད།

183. འཇམ་མགོན་བྱལ་བའི་བྱལ་ཆབ་གསེར་གྱི་རིམ་ཕྱོད་ནམས་ཀྱི་གྲི་རབས་ཡོངས་འདུའི་ཐོན་
བཟང་ཞེས་བྱ་བ། འབྲས་སྤངས་མཁན་གྱི་བསྟན་པ་བསྟན་འདྲིན་གྱིས་བཅམས། ༡༩༩༡འབྲས་
སྤངས་སློ་མང་དཔེ་མཛོད་ཁང་གིས་དཔར།

189. མ་བྱང་ཨ་ཁུ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཆོའི་གསུང་འབྲུམ་ཁ་བ། འཇམ་དཔལ་དུས་དབྱའི་དབང་པོ་
མ་ཉེའི་གདོང་ཅན་བརྒྱ་གསུམ་ལྟའི་འཁོར་ལོའི་རིམ་པ་དང་པོའི་ཟིན་གྱིས་འདི་གས་མཛད་རྩོ་
རྒྱུ་ཞེས་ལུང་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། སྤྱི་ལོ་༡༩༧༡ ལོར་ཡོངས་འདྲིན་སྤྱིང་རིན་པོ་ཆེས་ལྷ་
སའི་ཤིང་དཔར་མ་གཞིར་བཟུང་ལྟེ་ལི་ནས་དཔར་སྐྱུན་མཛད་པ།

190. བོད་ཀྱི་རྟའི་གསོ་དཔུད་གཞུང་ལུགས་བདེ་སྐྱེས་བསྐྱེགས། ༡༩༩༠ བོད་རྫོང་ས་བོད་ཡིག་
དཔེ་རྒྱུང་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་གིས་བསྐྱུན།

191. མདོ་ལས་བྱུང་བའི་གདམ་རྒྱུད་སྒྲ་ཆོགས། ཞེ་ཆེན་པཌྌ་ནམ་བྱལ་(༡༩༧༡༡༩༩༦)གྱིས་བསྐྱེགས།
༡༩༩༠ གྲུང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།

192. སྤུ་བཀའ་ན་གྲུབ་མཐའ། སྤུ་བཀའ་ན་སློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་ནི་མས་བཅམས། ༡༩༩༩ ཀན་
སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།

193. རྒྱ་ཞབས་བྱུང་ཆོང་གི་གསུང་འབྲུམ། ༡༩༩༩ ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།

194. དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱི་གསུང་ཆོམ། སྐྱེགས་བམ་དང་པོ། ༡༩༩༠ བོད་རྫོང་ས་ཡིག་
རྒྱུང་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།

195. དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱི་གསུང་ཆོམ། སྐྱེགས་བམ་གཉིས་པ། ༡༩༩༠ བོད་རྫོང་ས་ཡིག་
རྒྱུང་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།

196. དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱི་གསུང་ཆོམ། སྐྱེགས་བམ་གསུམ་པ། ༡༩༩༠ བོད་རྫོང་ས་ཡིག་
རྒྱུང་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།

197. མཁས་ཤིང་བྱབ་པའི་དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོ་རྟོ་བྱབ་ཆེན་ཀུན་བཟང་འཛིགས་མེད་བསྟན་པའི་
ཉི་མ་དཔལ་བཟང་པོའི་གསུང་རྩིས་གཅེས་བསྒྲིགས་ལེགས་བཤད་ནོར་བུའི་ཕྱིང་བ། མགོ་ལོག་
ཁུལ་སྒྲིག་སྐྱུར་ཁུས་ནས་བསྒྲིགས། ༡༩༩༩ མཆོ་སྟོན་མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་།
198. ལེགས་བཤད་རིན་པོ་ཆའི་གཏེར་མཛོད་དཔྱད་ལྡན་དགའ་བའི་ཆར། ཤར་རྩ་བཟའི་སྐུ་
མཆོན་གྱིས་བཅུམས། ༡༩༩༥ མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་།
199. བོད་ཀྱི་དྲུས་རབས་རིམ་བུར་གྱི་ཁྲིམས་ཡིག་ཚུགས་བསྟུས་དངས་བྱེད་ཀུན་གྱི་ཆེ་རིང་བདེ་
སྦྱིད་བསྒྲིགས། ༡༩༩༥ བོད་ཡུལ་མི་དམངས་དཔེ་སྟུན་ཁང་།
200. གངས་རྒྱུང་ས་མཁས་དབང་རིམ་བྱོན་གྱི་ཆོས་ཡིག་གསེར་གྱི་རྒྱམ་བུ། དེབ་དང་པོ། གློ་བཟང་
ཆོས་གྲགས་དང་བསེད་ནམས་ཅེ་མོ། ༡༩༩༩ མཆོ་སྟོན་མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་།
201. གངས་རྒྱུང་ས་མཁས་དབང་རིམ་བྱོན་གྱི་ཆོས་ཡིག་གསེར་གྱི་རྒྱམ་བུ། དེབ་གཉིས་པ། གློ་
བཟང་ཆོས་གྲགས་དང་བསེད་ནམས་ཅེ་མོ། ༡༩༩༩ མཆོ་སྟོན་མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་།
203. གངས་རྒྱུང་ས་མཁས་དབང་རིམ་བྱོན་གྱི་ཆོས་ཡིག་གསེར་གྱི་རྒྱམ་བུ། དེབ་གསུམ་པ། གློ་
བཟང་ཆོས་གྲགས་དང་བསེད་ནམས་ཅེ་མོ། ༡༩༩༩ མཆོ་སྟོན་མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་།
204. མཉམ་མེད་ཤུའེ་རྒྱལ་པོ་འདས་འཁྲུངས་ཀྱི་ལོ་ཆོགས་གཙོར་བྱུར་པའི་བསྟན་ཆེས་ལོ་སྟུམ་
སྟོང་ཅན་གྱི་རེ་འུ་མིག་གི་རྣམ་བཞག་མཐོང་ཆད་ཀུན་ལས་བདུས་པ། ཆོ་ཏན་ཞབས་བྱུང་གིས་
བཅུམས། ༡༩༩༩ མཆོ་སྟོན་མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་།
205. དཔལ་ལྡན་གསོ་བ་རིག་པའི་ཁོག་འབྲུགས་ལེགས་བཤད་བེ་རྒྱུའེ་མེ་ལོང་བྱང་སྟོང་དཔུས་
པའི་དགའ་སྟོན། རྩེ་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཆོས་བཅུམས། ༡༩༩༩ ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་།
206. བོད་ཀྱི་ཆོས་སྤྱི་བྱུང་འབྲེལ་སྐོར་བཤད་པ། དྲུང་དཀར་གློ་བཟང་འཕྲིན་ལས་ཀྱིས་བཅུམས།
༡༩༩༡ མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་།
207. བོད་ཀྱི་གསོ་རིག་དར་ཚུལ་རྒྱས་བསྟུས་འཆམ་པར་བཀོད་པ་བེ་རྒྱུའེ་འཕྲེང་བ། དཀོན་
མཆོག་རིན་ཆེན་གྱིས་བཅུམས། ༡༩༩༩ ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་།
208. བསྟན་ཆེས་གསལ་བའི་ཉིན་བྱེད་དང་ཐ་སྟོད་རིག་གནས་ལྡེའི་བྱང་ཚུལ་གློ་གསལ་མགྱིན་
རྒྱ། མང་ཐོས་ལྷ་སྐུབ་རྒྱ་མཆོད་དང་འདར་སྟོད་དབང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་བཅུམས། ༡༩༩༥
བོད་ཡུལ་མི་དམངས་དཔེ་སྟུན་ཁང་།
209. སྤྱི་དཔའི་མཛོད་སྟུགས་ཀྱི་ཆ་འབྲེལ། དྲན་པ་ནམ་མཁས་བཅུམས། ༡༩༩༩ རྒྱ་གར་མ་
ཏེ་མཐོ་སྟོན་པ།

760 མདོ་སྨྱོན་གྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

210. བོད་ཀྱི་ཡིག་རྒྱུ་རྩེད་ཞིབ་འདུག ཁ་སྐྱེད་བཀྲ་ཤིས་ཆེ་རིང་སོགས་ཀྱིས་ཚུགས་པ་བསྐྱེགས་བྱས།
༡༠༠༩ མི་རིགས་དཔེ་སྟླན་ཁང་།
211. བོད་ཀྱི་གདུང་རུས་ཞིབ་འདུག རྩོད་ཀ་ཚང་དགེ་ཤིས་ཆོས་གྲགས་སོགས་ཀྱིས་བཅམས།
༡༠༠༡ མི་རིགས་དཔེ་སྟླན་ཁང་།
212. ཆེ་སྟོག་གི་འབྲུལ་སྟེལ། ཀྱང་པེ་ཆའི་ཡིས་བཅམས་ཤིང་དབང་ལགས་ཀྱིས་བསྟུར། ༡༠༠༡
བོད་རྩོད་མི་དམངས་དཔེ་སྟླན་ཁང་།
213. མཁས་དབང་དམ་པ་དཔུང་གི་བསམ་གཏན་གྱི་དབྱང་ཚོམ་ཚུགས་བསྐྱེགས། པ་སྒྱུ་ལྷ་ཁྱིམ་གྱིས་བསྐྱེགས། ༡༩༩༩ མི་སྐྱོན་མི་རིགས་དཔེ་སྟླན་ཁང་།
214. དཔལ་དོན་གྲུབ་རྒྱལ་གྱི་གསུང་འབྲུམ་དེབ་གསུམ་པ། ༡༩༩༧ མི་རིགས་དཔེ་སྟླན་ཁང་།
215. བསྟན་ཆེས་ཀ་སྤྱང་ལག་དེབ། བསོད་ནམས་རྒྱ་མཆོད་དང་ནོར་བུ་སྟོལ་དཀར་གྱིས་བསྐྱེགས།
༡༠༠༠ མི་རིགས་དཔེ་སྟླན་ཁང་།
216. ལུག་འཛུམས་ནོར་བུའི་སྤྱང་བ། དོར་ཞི་གདོང་དྲུག་སྟེམས་སྟོས་བཅམས། ༡༩༩༦ མི་
རིགས་དཔེ་སྟླན་ཁང་།
217. ཏུང་ཤོང་ཡིག་རྒྱུ་རྩེད་ལས་བྱུང་བའི་བོད་ཀྱི་གནའ་རབས་སྟོན་ལམ་དང་དེའི་མཆན་འགྲེལ།
རབ་གསལ་གྱིས་བཅམས། ལྷ་ལི་བོད་ཀྱི་ཁང་བ།
218. བོད། ཏུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པའི་རྒྱ་ནག་གི་ཆེབ་རུས་མཉེན་པོ། སང་ལི་ཁུང་གིས་བཅམས་
ཤིང་། རྩི་ཆེ་ཆེ་རིང་གིས་བོད་བསྟུར་བྱས། བོད་གཞུང་བདེ་སྤྱང་བོད་གནས་ཉམས་ཞིབ་ཁང་།
219. ཨ་རིག་གི་ལོ་རྒྱུས་མ་ཆེན་གངས་རིའི་ཐེགས་མ། (མ་ཆོ་སོག་རྫོང་གི་རིག་གནས་ལོ་རྒྱུས་
དབྱེད་ཡིག་དེབ་གཉིས་པ།) ཨ་དཀོན་མཆོག་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་བཅམས། ༡༩༩༩ མ་ཆོ་སོག་རིགས་
རང་སྟོང་རྫོང་རིག་གནས་ལོ་རྒྱུས་བདམས་སྟོན་ཁང་།
220. ཀན་ལྷོའི་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་དགོན་སྡེ་སོ་སོའི་ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྟུས། རྟོད་ཆ། ཀན་
ལྷོའི་ལོ་རྒྱུས་དབྱེད་གཞིའི་ཡིག་རིགས་ཁང་། ༡༩༩༩ ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྟླན་ཁང་།
221. ཀན་ལྷོའི་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་དགོན་སྡེ་སོ་སོའི་ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྟུས། བར་ཆ། ཀན་
ལྷོའི་ལོ་རྒྱུས་དབྱེད་གཞིའི་ཡིག་རིགས་ཁང་། ༡༩༩༩ ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྟླན་ཁང་།
222. ཀན་ལྷོའི་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་དགོན་སྡེ་སོ་སོའི་ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྟུས། སྤང་ཆ། ཀན་
ལྷོའི་ལོ་རྒྱུས་དབྱེད་གཞིའི་ཡིག་རིགས་ཁང་། ༡༩༩༩ ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྟླན་ཁང་།
223. དཔལ་དོན་གྲུབ་རྒྱལ་གྱི་གསུང་འབྲུམ་པོད་ལྷ་བ། ༡༩༩༧ མི་རིགས་དཔེ་སྟླན་ཁང་།

224. རྗེ་དམུ་དགོ་བསམ་གཏན་རྒྱ་མཆོའི་གསུང་འབུམ་པོ་ད་གསུམ་པ། ༡༩༩༥ མཆོ་སྨྲ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
225. མདོ་ཁམས་གནས་ཡིག་ཚྱོགས་བསྡེགས་དང་བསྐྱེད་ལྗོངས་ཀྱི་དབང་རྒྱ་ཞེས་བྱ་བ། ཀམ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་བསྐྱེད་ལྗོངས་བྱས། ༡༩༩༥ མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་། དེ་བའདིའི་ནང་དྲུག་ཀྱི་མཛེས་ལུ་གྱི་རྒྱུ་ལྟ་བུ་དང་། ཡུ་ནན་བཅས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་ཡོད་པའི་གནས་ཆེན་ལག་རྗེ་སྨྲ་བྱས་པའི་རྒྱུ་ལྟ་བུ་ལག་ཁང་བོ་བཞེད་འདུག
226. དཀར་ཆག་འཕང་ཐང་མ། རྒྱ་སྒྲོལ་བམ་པོ་གཉིས་པ། འདི་གཉིས་པོ་ད་ལྟོངས་ཉེན་རྒྱས་བཤམས་སྟོན་ཁང་གིས་ཚྱོགས་སྡེབས་ཀྱིས་བསྡེགས། ༡༩༩༥ ལོར་དཔར་ཐངས་གཉིས་པ། མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
227. པོ་བྲང་ལྷན་དཀར་གྱི་དམ་པའི་ཆོས་འཁྱུར་རོ་ཅོག་གི་དཀར་ཆག་བལྟ་བཤེར་བསྡེགས་པ་གནའ་བོའི་གཏམ་ལ་འདུག་པའི་པོ་ཉ། རབ་གསལ་གྱིས་ཉུ་སྒྲིག་བྱས། ༡༩༩༥ ལྷ་ཅོ་པོ་ད་གྱི་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་།
228. བདེ་བར་གཤེགས་པའི་བཀའི་དགོངས་འགྲེལ་བསྟན་བཅོས་འཁྱུར་རོ་ཅོག་པར་དྲུ་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་ལས་ཉེ་བར་བཅུམས་པའི་གཏམ་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པ་དཀར་ཆག་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུའི་ཐོང་བ། ཀུན་མཁྱེན་འཛིགས་མེད་དབང་པོ་ ༡༩༩༩ ཀན་སུ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
229. ཀུན་མཁྱེན་ཉི་མའི་གཉེན་གྱི་བཀའ་ལུང་གི་དགོངས་དོན་ནམ་པར་འགྲེལ་བའི་བསྟན་བཅོས་གངས་ཅན་པའི་སྐད་དྲུ་འཁྱུར་རོ་འཆལ་གྱི་ཆོས་སྒྲིབ་རྒྱུ་མི་ཆད་པའི་རོ་མཆར་འཕྲལ་གྱི་ཕྱི་མོ་རྫོགས་ལྷན་བསྐྱེད་པའི་བསྟན་ནམས་ཀྱི་སྒྲིབ་སྤྱང་རྒྱས་པར་དཀྱིགས་པའི་ཚུལ་ལས་བཅུམས་པའི་གཏམ་རོ་མཆར་རྒྱ་གཉེར་འཕེལ་བའི་སྐྱབ་བཀའ་བཞེས་བྱ་བ། ཤོག་རོས་༩༩༡༩༩༩ ལྷས་ཆེན་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་རིན་ཆེན། ༡༩༩༥ བོད་སྨྲ་མི་དམངས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་། ཡོངས་གྲངས་སྟེ་དགོ་བསྟན་འཁྱུར་དཀར་ཆག་བེར།
230. ཟིང་རྒྱ་རྒྱུང་བོད་བརྒྱུད་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་དང་གཡུང་དྲུང་བོན་གྱི་དགོན་ལག་སེ་སེའི་དཀར་ཆག ཨ་མྲིང་བསྟན་འཕེལ་སོགས་ཀྱིས་རྩོམ་བསྡེགས་བྱས། ༡༩༩༩ ལོར།
231. རྒྱལ་བཟང་དང་རྒྱལ་པོས་བཅུམས། དཔལ་ཞུ་ལུའི་གཙུག་ལག་ཁང་ཉེན་དང་བཞེན་པར་བཅས་དཀར་ཆག་བྱང་ཆེན་ཐར་ལམ། ༡༩༩༥ བོད་སྨྲ་མི་དམངས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
232. དགོ་ལྷན་བསྟན་པའི་རང་སྟོལ་མཆོག་དྲུ་དར་བའི་སྐྱབ་སྟེ་ཆེན་པོ་སྟོན་མར་དགའ་ལྷན་སྤྱན་རྒྱུ་ཆོགས་སྤིང་གི་ལོ་རྒྱུས་དང་བཅས་དཀར་ཆག་གཏུང་སེལ་སྟན་གྱི་ཕུ་གྱ། སློབ་བཟང་དགོ་འདུན་གྱིས་བཅུམས། ༡༩༩༡ མཆོ་སྨྲ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།

762 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

233. ལང་རྩས་ཕྱེ་བཞི་སོགས་ཀྱི་དཀར་ཆག་ཕྱོགས་བསྐྱེགས། ཀན་སྤུ་ཞིང་ཆེན་གྲངས་ཉུང་
མི་རིགས་གནད་དེ་ལོགས་སྐྱིད་ཁང་གིས་བསྐྱེགས། ༡༩༡༡ ཀན་སྤུ་མི་རིགས་དཔེ་སྟླན་ཁང་།
234. སྤ་བྲང་བཀའ་ཤིས་འབྲེལ་གྱི་གདན་རབས་ལྷན་རྒྱུ་ཆོ་ཆོ། དབལ་མང་པཎ་དེ་ཤེས་མཛད།
༡༩༡༥ ཀན་སྤུ་མི་རིགས་དཔེ་སྟླན་ཁང་།
235. ཨ་མཆོག་དགོན་པའི་གདན་རབས་(ཆོས་ཕྱེ་ཆེན་པོ་ཨ་མཆོག་མཆན་ཉིད་དགོན་དཔལ་ལྷན་
སྤྱོད་པའི་སེང་གེ་སྤྱིང་གི་ལོ་རྒྱུས་འཕགས་པོད་བསྟན་འཛིན་རེ་སྒོར་ཡིད་བཞེན་དབང་རྒྱལ་ཞེས་
བྱ་བ། སེར་སྐྱེ་ཆང་གིས་བཅུམས།
236. མདོ་སྨད་བསྟན་པའི་གནས་གཞི་རོང་པོ་དཔལ་གྱི་དགོན་ཆེན་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ལས་ནུམ་
པར་རྒྱལ་བ་བདེ་ཆེན་ཆོས་འཁོར་སྤྱིང་གཙོ་བྱས་པའི་གསེར་ལྗངས་རིག་པ་འབྱུང་པའི་ཁྱོད་ཁྱེད་
དྲུང་པའི་ཆོས་དར་ཚུལ་ཆེ་ལོང་ཅམ་བཟྃ་དཔེ་རྒྱུས་ལྷན་གཏམ་གྱི་རང་སྒྲ། འཇིགས་མེད་
ཐེག་མཆོག་གིས་བཅུམས། ༡༩༡༡ མཆོ་སྟོན་མི་རིགས་དཔེ་སྟླན་ཁང་།
237. བེས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ་སོགས་ཀྱིས་བཅུམས། བེས་མདོ་དགོན་ཆེན་བཀའ་ཤིས་
ཐོས་བསམ་ཆོས་འཁོར་སྤྱིང་གི་གདན་རབས་དད་པའི་ཚུ་བོ་གཞོལ་བའི་འབབ་སྟེགས། ༡༩༩༡
མཆོ་སྟོན་མི་རིགས་དཔེ་སྟླན་ཁང་།
238. ཨ་མཆོག་མཆན་ཉིད་དགོན་གྱི་གདན་རབས་(ཨ་མཆོག་མཆན་ཉིད་དགོན་གྱི་དུས་དེབ།
༡༩༠༠། ༡ ཤོག་ངོས་༥༡)མཁན་རྟེན་སྒྲུབ་བཟང་རྒྱ་མཆོས་བཅུམས།
239. ཆགན་བེ་ཤང་དགོན་པའི་གདན་རབས་ལོ་རྒྱུས། ཤེས་རབ་རྒྱ་མཆོས་བཅུམས། ༡༩༠༡
ལོར་ཞང་ཀང་ཐེན་མ་དཔེ་སྟླན་ཁང་།
240. རྩོད་པའི་གདན་རབས་མདོར་བསྟུས་བྲང་སྟོང་ཆུན་པོའི་ཞལ་ལུང་། རྩོད་པའི་མཛད་མཐུན་
ལོ་རྒྱུས་ཚུལ་སྐྱོད་ཆོགས་པས་ཚུལ་སྐྱོད་བྱས། ༡༩༠༥ ལོར་མི་རིགས་དཔེ་སྟླན་ཁང་གིས་དཔར་།
241. རྩོད་པོད་དགོན་བཀའ་ཤིས་ཆོས་འཕེལ་སྤྱིང་གི་གདན་རབས། ལྷེང་ལོན་ཏན་གྱིས་བཅུམས།
༡༩༩༦ ལོར་ཀན་སྤུ་མི་རིགས་དཔེ་སྟླན་ཁང་།
242. མདོ་སྨད་བྱང་རྒྱུད་ཀྱི་བཤད་སྟུང་ཆོས་ཀྱི་དགའ་ཚལ་དཔལ་མི་འབྱུར་དགེ་ལྷན་བཀའ་ཤིས་
ཆོས་ཕྱེདས་ཀྱི་གདན་རབས། བཤད་སྟུང་རྒྱུ་མཆོ། ༡༩༩༥ མཆོ་སྟོན་མི་རིགས་དཔེ་སྟླན་ཁང་།
243. ཕྱོགས་ལས་ནུམ་པར་རྒྱལ་བའི་ཕྱེ་ཆེན་པོ་བཀའ་ཤིས་གཡུང་བྲུང་སྤྱིང་ངམ་སྤྱང་ཞིག་རྒྱལ་བསྟན་
ཕུན་ཆོགས་སྤྱིང་གི་གདན་རབས་བསྟུས་པར་བཤད་པ་རྒྱུས་ལྷན་དགགི་རྒྱལ་ར། བྱ་འཕྲུར་
ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཆན་གྱིས་བཅུམས། རྒྱ་གར་སེམ་ལ། ལུ་ཁྱི་བཙན་པོ་ཞང་པོད་རིག་གཞུང་
ཞིབ་འདུག་ཁང་།

244. ཞལ་ཤུལ་དགོན་དགའ་ལྡན་བཤད་སྐྱབ་བཟ་ཤིས་འབྱུང་གནས་སྤྱིང་གི་གདན་རབས་དང་
འབྲེལ་བར་ལོ་རྒྱུ་ཅུང་ཟད་བརྗོད་པ་བདེན་གཏམ་ཆངས་པའི་དབྱངས་སྟན། བསེཾང་སྟོ་
བཟང་དཔལ་ལྡན་གྱིས་མཛད། ༡༠༠༡ ཀན་སྟོའི་གསར་འབྱུར་པར་ཁང་གིས་དཔར།
245. གཙང་དགོན་པའི་གདན་རབས་དབྱངས་ཅན་པང་འགྲོའི་གདངས་སྟན། ཆོས་འཕེལ་གྱི་
མཆོས་བཅམས། ༡༠༠༠ མཆོ་སྟོན་ཉིན་རེའི་ཆགས་པར་ཁང་།
246. ར་ཡུལ་སྟོ་མང་དགོན་པའི་གདན་རབས། རྩང་ཡོན་ཏན་གྱི་མཆོས་བཅམས། ༡༠༠༠ མི་
རིགས་དཔེ་སྟྱན་ཁང་།
247. གངས་ཆོན་སྤུལ་གྱི་ཆོས་སྟེ་ཆེན་པོ་དཔལ་ལྡན་གྲུབ་ཐུབ་བསྟན་ཆོས་འཁོར་སྤྱིང་གི་གདན་
རབས་མདོར་བསྟུས་སྟུ་བརྗོད་པ་ལེགས་བཤད་ཆངས་པའི་ར་སྟུ། རོར་སྟེས་བཅམས། ༡༩༩༩
མི་རིགས་དཔེ་སྟྱན་ཁང་།
248. རྩ་གདགའ་ལྡན་བཟ་ཤིས་འབྱུང་གནས་བཤད་སྐྱབ་དར་རྒྱས་སྤྱིང་གི་གདན་རབས་གསེར་
གྱི་སྤྱང་བ་ཞེས་བྱ་བ། སྤྱིང་བ་མཁས་བཙུན་བཟང་པོ་སོགས་ཀྱིས་བཅམས། ༡༠༠༢ ཤིང་བཟང་
སྤྱང་བའི་གས་དཔར་སྟེ་བཟམས།
249. རྒལ་རོང་རྒལ་ཁག་བཙོ་བརྒྱད། ལིས་མའོ། ༡༩༩༢ ར་བ་ཁུལ་གྱིས་དཔར།
250. gansu guji ming sheng ci aian རྒྱ་ཡིག་རྒྱབ་བྱང་དག་ཐོན་སྟོན་ཆེན་གྱིས་བསྒྲིགས།
༡༩༩༩ ཀན་སྟུ་མི་རིགས་དཔེ་སྟྱན་ཁང་།
251. ཀླུ་ཆེའི་ཡའན་གྱིས་བཅམས། རོ་སྟེས་ལགས། སྤང་རྒལ་རབས་སྐབས་ཀྱི་བོད་ཀྱི་སྤྱིང་
དབང་། མཆོ་སྟོན་མི་དམངས་དཔེ་སྟྱན་ཁང་། ༡༩༩༩ (རྒྱ་ཡིག)
252. ཀན་སྟུ་ཙང་ཙུ་ཐུང་མི། རྒྱ་ཡིག་འབྲུག་ཐར་དང་ཁྱོ་ཁོ་ཆེ་རིང་གིས་བཅམས། ༡༠༠༩
ཀན་སྟུ་མི་རིགས་དཔེ་སྟྱན་ཁང་།
253. རོ་སྟེ་ཐིན་ཁྲིན་གྱིས་གཙོ་བསྒྲིགས་བྱས། ཀན་སྟུ་དང་མཆོ་སྟོན་བོད་བརྒྱད་སངས་རྒྱས་
ཆོས་ལུགས་ཀྱི་དགོན་པ་ཁག་ མཆོ་སྟོན་མི་དམངས་དཔེ་སྟྱན་ཁང་། ༡༩༩༠ (རྒྱ་ཡིག)
254. སྟན་གྲགས་དང་པེ་དག་འདུན་གཞིས། མཆོ་སྟོན་བོད་བརྒྱད་ནང་བསྟན་སངས་རྒྱས་ཆོས་
ལུགས་དགོན་པ་ཁག་ ཀན་སྟུ་མི་རིགས་དཔེ་སྟྱན་ཁང་། ༡༩༩༩ (རྒྱ་ཡིག)
255. ཟེ་ཁྲོན་ཞིང་ཆེན་ར་བ་བོད་རིགས་ཆའང་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁུལ་ས་གནས་ལོ་རྒྱུ་བསྟུ་སྒྲིག་
ཁང་། ར་བ་ཁུལ་གྱི་ལོ་རྒྱུ། (སྤྱད་ཆ)མི་རིགས་དཔེ་སྟྱན་ཁང་། ༡༩༩༩། ༡༠ (རྒྱ་ཡིག)

268. ཆབ་འགག་རྟ་མགྲོན་གྱིས་དག་སྒྲིག་བྱས་པའི་རོགས་འཐེན་ཐོས་པ་ཀུན་སྦྲང་དང་། ལྷོ་ཁ་
མཁས་བྱུང་གིས་བྲིས་པའི་དཔལ་ལྷན་དང་ཆོ་དབྱངས། ཁམས་བུས་བསྐྱས་པའི་རོགས་འཐེན་
ཙོ་ཀའི་དྲུག་འགྱུར་སོགས་རོགས་འཐེན་གྲངས་༡༠ ལྟག
269. དག་ལྷན་རྒྱ་མཚོས་བྲིས་པའི་མནའ་བཅད་དོན་ཁོ་སྦྱོར་བྱའི་རིགས།
270. དག་ཤིས་ཆོ་རིང་གིས་དག་སྒྲིག་བྱས་པའི་བག་མར་གཏོང་ཁའི་གདམས་ཆོག་དང་། རྡོ་རྗེ་
མཁས་གྱིས་བྲིས་པའི་བག་སྟོན་གྱི་བཤད་པ་སོགས་བག་སྟོན་གྱི་བཤད་པའི་རིགས།
271. མགོ་ལོག་པ་གྲུ་རུ་རྒྱལ་མཆན་གྱིས་བྲིས་པའི་སྤྲིང་གེ་སར་གྱི་བཤད་པ་བཅུག་སུམ་ལས་ལྷག་
ཆན་གྱི་བཤད་པ་སྤྲིང་སྦྲང་ལས་བྱུང་བའི་བཤད་པའི་རིགས།
272. རྟ་མགྲོན་གྱིས་བྲིས་པའི་ཆང་བཤད་ན་བའི་བཅུད་ལེན།
273. སངས་རྒྱས་ཆོ་བརྟན་གྱིས་བསྐྱས་པའི་དཔའ་རིས་ཡུལ་གྱི་གཞེན་བཤད་དང་།
260. བསམ་བྱུང་གིས་བསྐྱས་པའི་ཨ་མ་དོའི་ཁེད་སྤྱ་སོགས་ཁེལ་སྤྱའི་སྟོར།
274. ཀྱང་གོའི་བོད་རིགས་མི་འབོར་གྱི་གྲངས་ཆད་འཕོ་འགྱུར་དང་དེའི་ས་ཁམས་བྱུང་ཚུལ། ཀྱང་
གོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་ལྷ་རོང་དང་ཐུན་ནེའི་ཀུའུ་བཅམས་ཤིང་ཕུར་པན་གྱིས་བསྐྱར། ༡༩༩༡།༩
275. མཚོ་སྒོན་ཁེད་ཆེན་གྱིས་སྤྱི་ལོ་༡༠༠༠ ལོར་མི་འབོར་ཁེབ་བཤེར་ཐངས་ལྷ་བ་བྱུང་བའི་གྲངས་
འབོར་གྱི་བསྒྲགས།
276. སང་ཁིས་བྲིས་ཁེད་གནམ་ཐུས་གྱིས་བསྐྱར། དཔངས་གཙོ་བོས་བསྐྱར་སྟོན་ལ་བོད་རིགས་
མི་གྲངས་འཕར་བ་དལ་བའི་རྒྱ་རྒྱུན་འགའ་ཆོད་བརྗོད་བྱེད་པ། ཆེར་སྟེག ༡༩༩༩
277. སྦྱང་ཆར་གྱི་ཤེས་རབ་ཀན་པོའི་འབེལ་གཏམ་ལས་ལོ་རྒྱུས་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་ཕལ་ཆེར།
278. བོད་རིགས་རང་སྦྱོང་ས་ཁོངས་བསྐྱར་དུ་ལེགས་སྒྲིག་བྱས་ནས་མི་རིགས་རང་བདག་དབང་
ཆར་དངོས་འབྲེལ་འགན་སྤྲུང་ཡོང་ཐབས་སྟོར་གྱི་བསམ་འཆར་འགའ་ཤས། ཡིག་ཆ་འདི་སྤྱི་ལོ་
༡༩༩༡ ལོར། ཀན་ལྷོ་བོད་རིགས་རང་སྦྱོང་ཁུལ་གྱི་བོད་རིགས་ལས་བྱེད་པ་སྐལ་བཟང་ཆོ་བརྟན་
དང་། འཇམ་དབྱངས་སྟོ་ཤོས། ཅོ་ནེ་དབང་རྒྱལ་སོགས་མི་གྲངས་བདུན་གྱིས་བྲིས་ཏེ། སྐབས་
དེའི་རྒྱ་ནག་དབྱུས་གཞུང་ལ་ཕུལ་བས། རྒྱ་ནག་གི་སྤྱི་འཛིན་དུ་ཡའོ་པར་གླིང་ལྷོ་ཤུགས་དང་
འབྲེལ་ཏེ་ཆབ་སྤྱི་དྲུག་ལོ་མ་རྒྱུད་རིགས་བཟུང་ཀྱང་ཁོངས་ནམ་པའི་དམིགས་ཡུལ་སྐབས་པོ་
ཆོལ་དཔག་པའི་བྱུང་འབྲས་མ་ཡང་། བོད་མི་ཞིག་ཡིན་ཕྱིན་ཡིག་ཆ་དེ་ཆར་གཅིག་བསྐྱུག་དགོས་
ངས་ལྟ་བུ་ཡིན། སྐལ་བཟང་ཆོ་བརྟན་དང་འཇམ་དབྱངས་སྟོ་ཤོས་སོགས་གྱིས་བྲིས།
229. རྗེ་ཆོ་ཁོ་མཁན་ཆེན་དག་དབང་གཤགས་པའི་ནམ་ཐར་མདོར་བསྐྱས་ཆོས་སྤྱ་བ་བཞགས་མ་ཙམ།

766 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

280. བོད་དྲུ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ལས་ཀ་བྱེད་རིང་གི་གནས་ཚུལ་རགས་ཙམ་སྒྲིབ་བ། བྱིང་གི་ཀྱང་གིས་
བྱིས། (བོད་ཡོངས་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་སྐོར་ཆོག་པའི་གནས་ལོ་རྒྱུས་རྒྱ་ཆ་ཞིབ་འཇུག་ལྷན་ཁང་།
281. རྟོན་ཞིག་དོར་དྲུག་སྒྲེམས་སྒྲོས་བྱིས་པའི་བྱི་ཆེན་གྱི་ཐང་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གིས་དུས་འཁོར་
དབང་ཆེན་ཐངས་བཅུ་བ་གནང་བའི་གནས་ཚུལ་རགས་བསྟན།
282. མཁའ་འཕྱོ་རྒྱབས་ཀྱིས་བྱིས་པའི་ལྷ་དུའུ་སྒང་གིས་དེ་ཀྱང་དྲུག་གཞོན་བྱས་པའི་ལོ་རྒྱུས་
མདོར་བསྟན། གཅན་ཆ་རྒྱུང་རིག་གནས་ལོ་རྒྱུས་རྒྱ་ཆ་བདམས་སྒྲིག།
283. བོད་ཆོས་གསུམ་གྱི་ཁྲུལ་དྲུ་གནས་པའི་ཡོངས་དང་ཁྲུལ་རྒྱུང་བཅས་ཀྱིས་མིང་། (བོད་དབྱིན་
ཆུ་ཆུ་གར་དཔར་མ།
284. རྒྱལ་བཟང་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་བྱིས་པའི་དོ་སྨད་ལྟོ་རྒྱུད་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་ས་མིང་རི་ལྟར་འདོགས་
དགོས་པའི་ཚུལ་རགས་ཙམ་དབྱེད་པ་ཐོག་མའི་འཆར་སྣང་། མ་བེད།
285. ཞོ་ཤལ་གྲགས་པ་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་བྱིས་པའི་ཆུ་བོད་གཉིས་ཀྱི་རུས་མིང་བསྟར་ནས་བོད་
རིགས་ལ་རུས་མིང་ཡོད་པའི་སྐོར་ཆེ་ཡོང་ཙམ་བརྗོད་པ། རྒྱལ་བྱང་མི་རིགས་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོའི་
རིག་གཞུང་དུས་དེབ། ༡༩༩༧། ༡
286. རྒྱ་རིངས་ཤར་འཕགས་ཀྱིས་བྱིས་པའི་གཅན་ཆའི་ཆོས་ཆང་མའི་སྐགས་འཆར་གྱི་བྱུང་ཚུལ་
དང་དེའི་རྒྱ་ཆལ་སྐོར་རགས་ཙམ་སྒྲིབ་བ། བོད་ཡོངས་རྒྱ་ཆལ་ཞིབ་འཇུག་ ༡༩༩༥། ༡
287. དགའ་སློབ་ཐང་དཔལ་ལྷན་གྱི་དཔལ་ཆལ་སྐོར་གྱི་ལྟའི་ཁོང་། རྒྱལ་མོ་ཆ་བ་རོང་དྲུ་
གནས་སྐོར་བྱས་པའི་མཐོང་ཐོས། བོད་ཡོངས་ཞིབ་འཇུག་ ༡༩༩༠།
288. རིན་ཆེན་རྒྱལ་བོ་དང་རེབ་གོང་རྩོམ་ཐར་གཉིས་ཀྱིས་བྱིས་པའི་སླ་བྱང་བཟ་ཤིས་འབྲེལ་
དང་རོང་བོ་དགོན་ཆེན་གཉིས་ནས་དར་བའི་བོད་ཀྱི་“རྣམ་ཐར་”སྒྲིམ་གར་གྱི་བྱུང་བ་བརྗོད་
པ། ཀྱང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་ ༡༩༩༥། ༡
- གོང་གི་འཕྲིན་མཐུད། ཀྱང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་ ༡༩༩༥། ༡
289. དཀོན་མཆོག་བསམ་གཏན་དང་དམ་ཆོས་གཉིས་ཀྱིས་བྱིས་པའི་སླ་བྱང་དགོན་པའི་གསེར་
བྱི་རྣམ་བཞེད་རྣམ་ཐར་ཉུང་བསྟན། བོད་ཡོངས་ཞིབ་འཇུག་ ༡༩༩༡།
290. སང་གཞིང་རྩོམ་ཐོའི་ཕས་བྱིས་པའི་རེབ་གོང་རྒྱ་ཆལ་དང་དེའི་ཁྲུད་ཆོས་རགས་ཙམ་བརྗོད་
པ། བོད་ཡོངས་རྒྱ་ཆལ་ཞིབ་འཇུག་ ༡༩༩༥། ༢
291. ཐོན་ཐར་རྒྱལ་གྱིས་བྱིས་པའི་རེབ་གོང་སླ་རོལ་དང་ཆོས་ལུགས་བར་གྱི་འབྲེལ་བའི་གཏམ་
རོལ་ཙམ་སྒྲིབ་བ། མཆོ་སྨྲ་སློབ་གསོ། ༡༩༩༡། ༡

292. དབང་རྒྱལ་གྱིས་བྲིས་པའི་ཀན་སྟོ་ཁུལ་གྱི་བོད་མིའི་ཡུལ་སྟོན་གོམས་གཤིས་མདོ་ཙམ་སྒྲིང་
བ། གྲུང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་ ༡༩༩༥། ༩
293. རིན་ཆེན་རྒྱལ་མས་བྲིས་པའི་རེབ་གོང་རྒྱལ་བོ་ས་ཁུལ་གྱི་གཞེན་སྟོན་སྐོར་སྒྲིང་བ། གྲུང་
གོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་ ༡༩༩༩། ༩
281. སོ་སྒྲང་ཐར་རྒྱ་མཆོས་བྲིས་པའི་གྲོ་ཆང་ས་ཆའི་བག་སྟོན་གྱི་ཆོག་མེ་ཏོག་ཆོམ་བུ། སྒྲང་ཆར།
༡༩༩༩། ༡ གོང་གི་འཕྲོས་མཐུན། སྒྲང་ཆར། ༡༩༩༩། ༩
294. རིན་ཆེན་རྒྱལ་མས་བྲིས་པའི་རེབ་གོང་རྒྱལ་བོ་ས་ཁུལ་གྱི་ཡུལ་ཁྲིམས་སྐོར་སྒྲིང་བ། གྲུང་
གོའི་བོད་ལྗོངས། ༢༠༠༠། ༡
283. ཉག་པ་ཆེ་རིང་གིས་བྲིས་པའི་སྐུ་འབྲུམ་བྱམས་པ་སྒྲིང་གི་མེ་ཏོག་མཆོད་པའི་སྐོར་རགས་ཙམ་
བརྗོད་པ། བོད་ལྗོངས་ཞིབ་འཇུག་ ༡༩༩༩། ༩
295. ཨ་མ་ཕྱོན་བཟའི་སྐད་དང་ནམ་གཞིས་ཀྱིས་བྲིས་པའི་མདོ་སྨད་དྲུང་དར་ཆེ་བའི་དྲག་པའི་
ལྷ་རོལ་སྐོར་སྒྲིང་བ། བོད་ལྗོངས་རྒྱ་ཆལ་ཞིབ་འཇུག་ ༡༩༩༡། ༩
296. བསོད་ནམས་ཆེ་རིང་གིས་བྲིས་པའི་མདོ་སྨད་གཅན་ཆའི་ཡུལ་དྲུང་དར་བའི་མདའ་ཆེད་ལ་
རགས་ཙམ་དཔུང་བ། བོད་ལྗོངས་ཞིབ་འཇུག་ ༡༩༩༩། ༩
297. ཐོན་ཐར་རྒྱལ་གྱིས་བྲིས་པའི་རེབ་གོང་ལྷ་རོལ་དང་ཆོས་ལུགས་བར་གྱི་འབྲེལ་བའི་གཏམ་
རོལ་མ་སྒྲིང་བ། ཆོས་ལུགས་ཞིབ་འཇུག་ ༡༩༩༩། ༡
298. དཔྱུ་རྩོམ་བྲིས་པའི་ཨ་མ་དོའི་ནམ་ཐར་གྱི་བྱུང་འཕེལ་སྐོར་རགས་མ་བརྗོད་པ། བོད་ལྗོངས་
ཞིབ་འཇུག་ ༡༩༩༩། ༩
288. གཅན་ཉི་གཞོན་གྱིས་བྲིས་པའི་ཙོང་ཁའི་ཕྱོ་རྒྱུད་དྲུང་དར་བའི་བོད་ཀྱི་ལྷ་འཆམ་སྐོར་རགས་
ཙམ་སྒྲིང་བ། བོད་ལྗོངས་རྒྱ་ཆལ་ཞིབ་འཇུག་ ༡༩༩༥། ༡
299. གཅན་ཆའི་ཆོད་བར་རྩོམ་བྲིས་པའི་འཛམ་སྒྲིང་དྲུང་སྐྱོན་གཤམ་ཁུབ་པའི་རེབ་གོང་རྒྱ་ཆལ་
དང་འབྲེལ་བའི་སྐོར་སྒྲིང་བ། བོད་ལྗོངས་རྒྱ་ཆལ་ཞིབ་འཇུག་ ༡༩༩༩། ༩
300. ནམ་གཞིས་ཀྱིས་བྲིས་པའི་མཆོ་སྟོན་སྟོན་པ་དྲུང་དར་བའི་དྲག་པའི་ལྷ་རོལ་ལ་ཏོག་ཞིབ་བྱས་
པའི་དཔུང་གཞིའི་ཡིག་རིགས། བོད་ལྗོངས་རྒྱ་ཆལ་ཞིབ་འཇུག་ ༡༩༩༩། ༩
301. རེབ་ས་ཆེ་རིང་རྒྱལ་གྱིས་བྲིས་པའི་རེབ་གོང་ལྷ་རོལ་བྱུང་འཕེལ་གྱི་སྐོར་རགས་ཙམ་སྒྲིང་
བ། བོད་ལྗོངས་རྒྱ་ཆལ་ཞིབ་འཇུག་ ༡༩༩༩། ༡
302. རེབ་ས་ཆེ་རིང་རྒྱལ་གྱིས་བྲིས་པའི་མེང་གི་གཤོང་ཡ་འགོ་དཔོན་པའི་འཆམ་གྱི་འབྲུང་ཁུངས་
དང་འབྲེལ་བའི་སྐོར་སྒྲིང་བ། བོད་ལྗོངས་རྒྱ་ཆལ་ཞིབ་འཇུག་

768 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

303. རྒྱ་རིངས་གར་འཕགས་ཀྱིས་བྱིས་པའི་མདོ་སྨད་གཅན་ཆའི་ཡུལ་ན་དར་བའི་མདའ་མོའི་
རྒྱ་ཅལ་ལ་རགས་ཅམ་དཔྱད་པ། བོད་མྱོངས་རྒྱ་ཅལ་ཞིབ་འདུག ༡༩༩༡། ༡
304. ཆོ་དབང་རྩོམ་བྱིས་པའི་མདོ་སྨད་མདའ་ཆོ་དང་འབྲེལ་བའི་ལྷ་གསལ་བསང་གཏོང་སྐོར་
ཅུང་ཅམ་སྒྲིང་བ། བོད་མྱོངས་རྒྱ་ཅལ་ཞིབ་འདུག ༡༩༩༡། ༡
305. གཅན་ཉིག་ཞོན་ཀྱིས་བྱིས་པའི་ཙོང་ཁའི་སྟོ་རྒྱུད་དྲུ་དར་ཆོ་བའི་མདའ་ཆེད་སྐོར་སྒྲིང་བ། བོད་
མྱོངས་རྒྱ་ཅལ་ཞིབ་འདུག ༡༩༩༡། ༡
306. ཨ་ཁྱིལ་གིས་བྱིས་པའི་ཀན་སྟོ་ཡུལ་གྱི་ཤིང་ལོ། (འདི་ཡིན་རྒྱ་ནི་ཤིང་སྟོང་ཡིན།) གངས་
མྱོངས་རིག་གནས། ༡༩༩༡། ༤
307. འབྲོམ་གོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པའི་གསུང་འབུམ་ལས་འབྲེལ་ཡོད་ལོ་རྒྱུས་བརྟམ་པ། དཔལ་
ལྷན་ས་སྐྱའི་བཀའ་འབུམ་པོད་པ་བ་སྟེ་དགེ་ཤིང་དཔལ་མ།
308. ཁ་སྐང་དཔལ་ཆེན་ཐར་ཀྱིས་བྱིས་པའི་སྟོ་འདྲང་ཏེ་དུ་རྩོམ་གི་སྐོར་སྒྲིང་བ། བོད་མྱོངས་
ཞིབ་འདུག ༢༠༠༡། ༡
309. གངས་འཆོས་བྱིས་པའི་གྲུ་མ་བཅན་པའི་ལོ་རྒྱུས་སྐོར་གྱི་གནད་དོན་འགའ་ལ་དཔྱད་པ།
ཀྲུང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག ༡༩༩༡། ༡
310. བསོད་ནམས་ཆོས་རྒྱལ་ཀྱིས་བྱིས་པའི་བོད་ཀྱི་གནད་པོའི་རྩོམ་རིམ་ རྩོམ་
བྱའི་ཁ་བྱང་བཅས་ཀྱི་འབྲེལ་བ། ཀྲུང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག ༡༩༩༡། ༡
311. ལྷ་ས་སྐས་ཀྱིས་བྱིས་པའི་ཙོང་ཁ་རྒྱལ་པོའི་གནས་གི་སྟོས་རིམ་ལ་ཅུང་ཅམ་དཔྱད་པ། ཀྲུང་
གོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག ༡༩༩༡། ༡
312. ཆ་རིས་བན་དེ་སྟོན་ཀྱིས་བྱིས་པའི་བོད་དྲུ་དར་བའི་བོན་པོའི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་དར་རྒྱུད་དང་
འབྲེལ་ནས་སྤྲོད་པའི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་གནད་དོན་འགའ་རགས་ཅམ་སྒྲིང་བ། ཆེར་སྟོན།
313. འདུ་ཨ་བོ་དང་འདུ་ཀུན་བདེའི་འདུའི་རུས་མཛོད་གཡུ་འབྲུག་སྟོན་མོའི་བཞད་སྒྲ།
315. མཁའ་འཕྱོ་ཆོ་རིང་གི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་གི་འབངས་ཁྱེན་ལོག་རགས་ཅམ་སྒྲིང་བ།
316. བོད་ཆགས་ཡུལ་གྱིས་དག་སྟོན་མོ་གན་རྒྱལ་དྲུ་ཉལ་བ་ལྷ་བྱ་ཁག་ཞོན་བྱས་པའི་དཔེ་རིས་
གསལ་བའི་ཞལ་ཐང་རྟོག་ཞིབ་ལམ་ཅམ་བྱས་པ། ཨའོ་གའོ་ཀུས་ཀྱིས་བཅམས་ཤིང་ཆོ་དབང་
གིས་བསྒྱུར། བོད་མྱོངས་རྒྱ་ཅལ་ཞིབ་འདུག ༡༩༩༡། ༡
317. མཆོ་སྟོན་ཞིང་ཆེན་དྲུ་ར་ལམ་རྩོད་གི་བོད་བཅན་པའི་བང་སོའི་སྐོར་བཞུགས་པ། རྟིང་ལྷགས་
རྒྱལ་གྱིས་བསྒྱུར། གངས་མྱོངས་རིག་གནས། ༢༠༠༡། ༤

318. དག་དབང་རྒྱལ་མཆན། ཆོས་རྒྱལ་ཕྱོད་སྐམ་པོས་ཡི་ཡུལ་གྱི། དག་ཚུལ་གཞིས་ལ་དངོས་
གྲུབ་བསྐྱལ་བ། སྤང་རྒྱན་མེ་དོག ༡༩༩༦། ༡
319. ཆོ་དབང་རྫོ་རྗེས་བྱིས་པའི་བཅན་པོ་ལྷ་ཐོ་ཐོ་རི་སྒྲན་གལ་བར་གྱི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་སྐོར་བྱར་
ཚམ་སྐྱང་བ། གངས་ལྗོངས་སློབ་གསོ། ༡༩༩༡། ༩
320. བསོད་ནམས་ཆོ་རིང་གིས་བྱིས་པའི་མཆོ་སྒྲན་ས་ཁུལ་གྱི་བཅས་ཆས་དུས་རབས་ཀྱི་ཁ་རུབ་
རིག་གནས་སྐོར་རགས་ཚམ་སྐྱང་བ། བོད་ལྗོངས་ཞིབ་འཇུག ༢༠༠༡།
321. དོར་ཞི་གདོང་དུག་སྒྲེམས་སྒྲོས་བྱིས་པའི་ཕྱོད་བཅན་སྐམ་པོ་ནས་སྐྱང་དར་བར་གྱི་ལོ་ཆོགས་
གཏན་འབེབས་ལུང་རིགས་བདུད་ཅིའི་རྒྱན་བཟང་། བོད་ལྗོངས་ཞིབ་འཇུག ༡༩༩༡། ༡
322. ཆབ་འགག་རྫོ་རྗེ་ཆོ་རིང་གིས་བྱིས་པའི་རྒྱ་བཟང་ལུན་ཁྲིན་གོང་ཚོ་དང་འབྲེལ་བའི་ལོ་རྒྱུས་
ཀྱི་གནས་ཚུལ་འགར་དཔུང་བ། བོད་ལྗོངས་ཞིབ་འཇུག ༡༩༩༡།
323. དཔལ་མགོན་སྐུབས་ཀྱིས་བྱིས་པའི་རང་ཁུལ་གྱི་མི་རིགས་ས་མིང་འབྱུང་ཁུངས་རགས་ཚམ་
དཔུང་བ། ར་ཁུལ་གྱི་དེབ་ཐེར། ༡༩༩༥། ༤
324. ཆོས་གྲགས་ཀྱིས་བྱིས་པའི་མཚོན་དག་ཞེས་པའི་མིང་རི་ལྟར་ཐོགས་པ་ཡིན།
325. སེང་རུལ་དང་ལྷག་སྒྲོལ་གྱིས་བྱིས་པའི་བྲག་ཁྲིན་མོ་དང་རྩེའུ་ཡི་“གཏན་རྒྱུད་དེས་ཡང་
སྤོང་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་གསར་རྒྱ་གར་ཞིག་བཞུགས་ཡོད། བོད་ལྗོངས་སློབ་གྲུ་ཆེན་མོའི་རིག་དེབ། ༢༠༠༡།
326. ཨ་མདོ་ཉི་མ་ཐར་གྱིས་བྱིས་པའི་བོད་མི་རིགས་ཀྱུབ་པའི་དུས་རབས་དང་གཞན་པའི་སྐོར་
རགས་ཚམ་བཟོད་བ།
327. རེབ་གོང་རྫོ་རྗེ་མཁར་གྱིས་བྱིས་པའི་གཏའ་ཁྲི་བཅན་པོ་མ་ཕྱོན་གོང་གི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཆེ་
ལུང་ཚམ་བཟོད་བ།
328. བསོད་ནམས་དོན་གྲུབ་ཀྱི་གནའ་རབས་བོད་དང་བྱང་ཕྱོགས་དུའུ་རིགས་རྒྱུད་ལ་གཏོགས་
པའི་མི་རིགས་དག་གི་འབྲེལ་བ་ལ་རོབ་ཚམ་དཔུང་བ། བོད་ལྗོངས་ཞིབ་འཇུག ༡༩༩༩། ༩
329. རྫོན་ལྷག་གནས་ལྷ་རྒྱལ་གྱིས་བྱིས་པའི་རྫོན་ཆེན་མགར་དང་ཁོང་གི་བྱ་རབས་ཆ་རྒྱུད་ནམས་
ཀྱི་མཛད་འཕྲིན་ཆེ་ལོང་བཟོད་བ། བོད་ལྗོངས་ཞིབ་འཇུག ༡༩༩༩། ༡
330. ཉ་གོ་དང་འཕྲིན་ལས་གཞིས་ཀྱི་བོད་ཀྱི་རུས་རྒྱུད་དཔུང་གཞི་ཏམ་བྱ་རའི་སྐོར་དབྱངས།
331. རེབ་གོང་རྫོ་རྗེ་མཁར་གྱི་བྱང་གི་འབྱུང་ཁུངས་ལ་དཔུང་བའི་ཐོག་མའི་བསམ་ཚུལ།
332. རྣམ་སྐས་ཀྱིས་བྱིས་པའི་ཙོང་ཁ་རྒྱལ་བོའི་གནས་གཞི་སྐོས་རིམ་ལ་རྩེད་ཚམ་དཔུང་བ། གྲུང་
གོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག ༡༩༩༡། ༡

770 མདོ་སྨྲ་བ་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

333. རྣམ་སྤྲས་ཀྱིས་བྲིས་པའི་མི་ཉག་དང་མི་ཉག་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྐོར་ཆེ་ལོང་ཙམ་བརྗོད་པ། བོད་
ཐོངས་ཞིབ་འདུག ༡༩༩༠། ༩
334. མཁར་མིའུ་བསམ་གཏན་གྱིས་བཅམས་ཤིང་བདེ་ཁང་བསོད་ཆོས་ཀྱིས་བརྒྱུར་པའི་བོད་
མིའི་འབྲུང་ཁུངས་བརྗོད་པའི་གཏན་རྒྱུད་ལ་དབྱད་པ། བོད་ཐོངས་སྒྱུ་རྩལ་ཞིབ་འདུག ༢༠༠༩། ༡
335. འཇམ་དབྱངས་འཕྲིན་ལས་ཀྱིས་བྲིས་པའི་སོག་པོའི་ཆོ་བ་ཁག་གཅིག་མདོ་སྨྲ་བ་དུ་གཞིས་
ཆགས་པའི་རྒྱ་རྒྱུན་སྐོར་རགས་ཙམ་སྤྲེང་བ།
336. དགེ་བསྟེན་ཆོས་དཔལ་དར་དབྱང་གིས་བཅམས་པའི་ཆག་ལོ་ཙུ་བ་ཆོས་རྗེ་དཔལ་གྱི་རྣམ་
ཐར། རྒྱ་གར་དཔར་མ། (མེ་ར་ཏ་སེ) ༡༩༩༩
337. མགོན་དབང་གིས་བྲིས་པའི་ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་དང་ཁོང་གི་བཟླ་ཤིས་
འབྲེལ་བའི་ལོ་རྒྱུས་མདོ་ཙམ་སྤྲེང་བ། གྲུང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག ༡༩༩༩། ༩
338. རིག་གནས་གནའ་ཤུལ། (རྒྱ་ཡིག་དཔར་མ།)
339. ར་བ་བོད་རིགས་ཆའང་རིགས་རང་སྐྱོར་ཁུལ་གྱི་རིག་གནས་ལོ་རྒྱུས་དཔལ་དུ་ཡིག་བདམས་
བསྐྱེད་པ། སྤྱི་ལོ་དེ་བ་བདུན་པ། (བོད་ཡིག་གི་དེ་བ་གསུམ་པ།) ར་བ་ཁུལ་སྤྱི་དོན་མཉམ་རིག་གནས་
ལོ་རྒྱུས་དབྱད་ཡིག་ཁང་། ༡༩༩༩། ༡༠
340. ཨ་དཀོན་མཆོག་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་བྲིས་པའི་མ་སྟོའི་སོག་ཡུལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་སྤྱི་དོན་ཆེན་
གསལ་བའི་མེ་ལོང་། (མ་སྟོའི་སོག་རྗེར་གི་རིག་གནས་ལོ་རྒྱུས་དབྱད་ཡིག་དེ་བ་དང་བོ།)
341. འདུ་ཨ་བོ་དང་འདུ་ཀུན་བདེ་ཡིས་བསྐྱེད་པའི་འདུའི་རྩ་མཛོད་ཀྱི་བྱང་ཚུལ་མཛོན་
པར་བརྗོད་པ་གཡུ་འབྲུག་རྩོན་མོའི་བཞད་སྒྲ། མགོ་ལོག་རིག་གནས་ལོ་རྒྱུས་དེ་བ་གསུམ་པ།
342. ཀུན་དགའ་བཟང་བོ་དང་འགྲོ་པ་ན་མཐའ་ཡས་ཀྱིས་བྲིས་པའི་མགོ་ལོག་ཨ་སྐྱོང་གི་ལོ་རྒྱུས་
ཙམ་འཛོན་སྟེ་ཆོག་དྲང་སྟངས་ལུང་།
343. ཅོར་ཁང་བསོད་ནམས་དཔལ་འབར་གྱི་གསུང་ཚམ་ཚུགས་བསྐྱེད་པ། གྲུང་གོའི་བོད་ཀྱི་
ཤེས་རིག་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
344. དམུ་དགེ་བསམ་གཏན་གྱིས་མཛད་པའི་དྲགས་པོའི་མི་རིགས་ཀྱི་གནད་དོན་སྐོར། རྒྱང་
ཆར། ༡༩༩༡། ༩
345. རེབ་གོང་རྩོ་རྗེ་མཁར་གྱིས་བྲིས་པའི་པོ་བོ་ལྟོང་གི་སྐོར་རགས་ཙམ་སྤྲེང་བ། བོད་ཐོངས་
ཞིབ་འདུག ༡༩༩༥། ༩
346. རེབ་གོང་རྩོ་རྗེ་མཁར་གྱིས་བྲིས་པའི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ལས་འཕྲོས་ཏེ་མིའུ་རིགས་བཞེས་གསལ་
ཀྱི་སྐོར་རགས་ཙམ་སྤྲེང་བ། གྲུང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག ༡༩༩༠། ༩

347. ལྷག་འབྲུམ་ཐར་གྱིས་བྱིས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ལས་འཁུལ་ཤིང་གང་ལ་ངོས་འཛིན་པའི་སྐོར་
མདོ་ཙམ་སྐྱེད་བཤ། མཆོ་སྤྱན་སྟོབ་གསོ། ༡༩༩༧། ༡
348. ཆ་རིས་སྐལ་བཟང་ཐོགས་མེད་གྱིས་བྱིས་པའི་རྩས་སྤལ་བྱན་སྐོགས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་ཆེན་མོ་
ལས་བྱུང་བའི་འབྲེལ་ཡོད་ཐོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་འགའ་མཆམས་སྦྱོར་མདོར་བསྟུས་ཙམ་བྱེད་པ། གྲུང་
པོའི་ཐོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་ ༡༩༩༡། ༤
349. ལྷ་ས་སྐས་གྱིས་བྱིས་པའི་མི་ཉག་དང་མི་ཉག་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྐོར་ཆེ་ཡོང་ཙམ་བརྗོད་པ། ཐོད་
ཐོངས་ཞིབ་འཇུག་ ༡༩༩༠། ༩
350. རེབ་ཤོང་རྩོམ་ཁར་གྱི་མི་ཉག་སྐོར་རགས་ཙམ་སྐྱེད་བཤ། ཐོད་ཐོངས་ཞིབ་འཇུག་ ༡༩༩༧། ༩
351. གློ་བྱོམ་རྒྱ་མཆོས་བྱིས་པའི་ཐོད་མི་བྱ་གདུང་བྱ་གཉིད་བྱུང་བའི་བརྗོད་པ་ལས་སྤྱི་ཆ་སྤེལ་སྐོར།
ཐོད་ཐོངས་ཞིབ་འཇུག་ ༡༩༩༧། ༩
352. དུའུ་ཀན་གྱིས་བྱིས་པའི་སི་ཁོན་མི་རིགས་ས་ཁུལ་གྱི་སྤྱི་བའི་ལམ་ལུགས་ཆེ་ཡོང་ཙམ་
སྐྱེད་བཤ། ཐོད་ཐོངས་ཞིབ་འཇུག་ (གསར་གཏོད་དེབ) ༡༩༩༡།
353. ཆོགས་གཉིས་རྩོམ་བྱིས་པའི་ཐོད་དམག་ཅེས་པའི་ས་ཆར་སྤྱོད་པའི་གངས་ཅན་པའི་འབྱུང་
ཁུངས་སྐོར་སྐྱེད་བཤ། ཐོད་ཐོངས་ཞིབ་འཇུག་ ༡༩༩༧། ༩
354. རེབ་ཤོང་རྩོམ་ཁར་གྱིས་བྱིས་པའི་ཐོད་མིའི་འབྱུང་ཁུངས་ཆེ་ཡོང་ཙམ་བརྗོད་པ། ཐོད་
ཐོངས་ཞིབ་འཇུག་ ༡༩༩༧། ༡
355. གློ་བཟང་དར་རྒྱས་གྱིས་བྱིས་པའི་ཕྱི་སྤྱི་སངས་རྒྱལ་རྒྱ་མཆོ་དང་ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་
དབྱངས་བཞད་པ་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་བའི་སྐོར་སྐྱེད་བཤ། མཆོ་སྤྱན་སྟོབ་གསོ། ༡༩༩༡། ༩
356. ཆེ་ཉན་ཞབས་བྱུང་གིས་བཅམས་པའི་སྤྱི་ཆེན་དཔོངས་པ་རབ་གསལ་གྱི་རྣམ་པར་ཐར་བ་
མདོ་ཙམ་བརྗོད་པ་བྱུང་བསྟན་ཁང་བཟང་མཛེས་པའི་དོག་
357. ཡལ་རྩེ་སྤམ་སྐལ་ལྷན་རྒྱ་མཆོའི་གསུང་འབྲུམ་ཐོད་དང་པོ་ལས་མདོ་སྨད་ཨ་མདོའི་ཕྱོགས་
སུ་བསྟན་པ་དར་ཚུལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྟུས།
358. རེབ་ཤོང་རྩོམ་ཁར་གྱིས་བྱིས་པའི་པོ་པོ་ཐོང་གི་མི་རྒྱུད་ཁག་ཅིག་ལུལ་གང་དུ་གནས་པ་
རགས་ཙམ་སྐྱེད་བཤ། ཐོད་ཐོངས་ཞིབ་འཇུག་ ༡༩༩༧། ༩
339. ཤེས་རབ་ཉིམ་དང་ཀམ་རྒྱལ་མཆན་གཉིས་གྱིས་བྱིས་པའི་ཐོད་རིགས་དཔོན་དམག་རྣམས་
གྱིས་མེས་རྒྱལ་ཤར་ལྷོ་མཆོ་རྒྱུད་ཀྱི་དབྱིན་འཕྱོག་གལུལ་སའི་ཐོག་བཞག་པའི་དམག་འཐབ་བྱས་
རྩེས། གྲུང་པོའི་ཐོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་ ༡༩༩༠། ༡

772 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

360. ཆབ་འགག་རྟ་མགིན་གྱིས་བྲིས་པའི་བོད་དང་ཆང་རིགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་བཤད་པ། བོད་
ཐུངས་ཞིབ་འདུག ༡༩༩༡། ༡
361. ༡༩༩༡༡༩༩༥ ལོའི་བར་ཀན་ལྷོ་ལྷུང་དུ་ཆ་སྐྱུལ་གདན་སར་བཀོད་པའི་རེའུ་མིག ཨ་
བྷིག་དང་དབང་རྒྱལ་གྱིས་བསྒྲིགས།
362. ལྷ་མོ་སྐུབས་ཀྱིས་བཤུས་པའི་ཀན་ལྷོའི་ལོ་རྒྱུས་སྤེར་བྱུང་བའི་བོད་ཀྱི་མཁས་མཆོག་འགའི་
འཁྲུངས་འདས་རོ་སྟོད་ཕྱན་བུ། ཟླ་བཟེར། ༡༩༩༦། ༡
363. ལྷ་མོ་སྐུབས་ཀྱིས་བཤུས་པའི་ཀན་ལྷོའི་ལོ་རྒྱུས་སྤེར་བྱུང་བའི་བོད་ཀྱི་མཁས་མཆོག་འགའི་
འཁྲུངས་འདས་རོ་སྟོད་ཕྱན་བུ། ཟླ་བཟེར། ༡༩༩༦། ༡
364. ཤེས་རབ་བསྟན་པའི་ཟླ་བས་བྲིས་པའི་ཆོན་གྱའི་ཆེ་དབུས་དཔོན་པའི་ལོ་རྒྱུས་རྒྱུས་ཙམ་
བརྗོད་པ། ཟླ་བཟེར། ༡༩༩༦། ༡
365. ལྷ་མོ་སྐུབས་ཀྱི་དཀོན་མཆོག་དམ་ཆོས་ཡར་འཕེལ་གྱི་ནམ་ཐར། ཟླ་བཟེར། ༡༩༩༧། ༩
366. དུ་མཛྲངས་ཀྱིས་བྲིས་པའི་རྒྱལ་མཁན་པོ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཆན་གྱི་ནམ་ཐར་མདོར་བསྐྱས་
སུ་བཀོད་པ། ཟླ་བཟེར། ༡༩༩༧། ༡
367. རྒྱལ་མཁར་ལྷ་མོ་སྐུབས་ཀྱིས་བྲིས་པའི་ཀན་ལྷོའི་ལོ་རྒྱུས་སྤེར་བྱུང་བའི་བོད་ཀྱི་མཁས་མཆོག་
འགའི་འཁྲུངས་འདས་རོ་སྟོད་ཕྱན་བུ། ཟླ་བཟེར། ༡༩༩༡། ༡
368. ལྷ་མོ་སྐུབས་ཀྱིས་བྲིས་པའི་ཀན་ལྷོའི་ལོ་རྒྱུས་སྤེར་བྱུང་བའི་བོད་ཀྱི་མཁས་མཆོག་འགའི་
འཁྲུངས་འདས་རོ་སྟོད་ཕྱན་བུ། ཟླ་བཟེར། ༡༩༩༦། ༩ (གོང་འཕྲོས) ཟླ་བཟེར། ༡༩༩༡། ༡
369. སེག་པོའི་ཤང་ཆོས་རྒྱལ་དག་གི་དབང་པོའི་ནམ་ཐར། སྐགས་མང་ཞིབ་འདུག་ལས་བཤུས།
370. རྒྱུང་སྐུལ་ལུང་རྟོགས་སྐུལ་བཟང་རྒྱ་མཆོའི་ནམ་ཐར་བསྐྱས་པ་ཆོགས་གཉིས་རིན་ཆེན་གཏོར་
མཛོད། མཆོ་སྟོན་སྟོབ་གསོ། ༡༩༩༡། ༡
371. རྒྱུང་སྐུལ་ཚུལ་ཁྲིམས་ནམ་མཁའ་བསྟན་འཛིན་གྱི་མཉམ་མེད་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཆན་མཆོག་
གི་ནམ་ཐར་མདོར་བསྐྱས་སུ་བརྗོད་པ་ཡིད་གྱི་མཆོད་སྨིན། ཆོ་སྟོན་སྟོབ་གསོ། ༡༩༩༦། ༦
372. ཉིན་ལིན་དུའི་ཡིས་བཅམས་པའི་ཡི་གེ་མ་ཕུང་སྟོན་གྱི་རྩོ་ཆས་དང་བྲག་བཞོས་རི་མོ་ལས་
བོད་ཀྱི་གནའ་བོའི་ལུས་ཆལ་སྤེང་བ། མི་འཁྱར་གྱིས་བསྐྱར། གྲུང་གོའི་བོད་ཐུངས། ༡༩༩༧། ༡
373. གྲགས་པ་སྟོན་ལམ་སྟོ་བྲོས་ཀྱིས་བཅམས་པའི་སྟོན་གྱི་གདམ་མེ་ཉོག་སྤེང་བ་ཞེས་བྲ་བ་ཞེ་ཏུ་
པཎ་དེ་ཉས་མཛད་པ། གྲུང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག ༡༩༩༧། ༩
374. གྲུང་ཐང་བསྟན་པའི་སྟོན་མཛད་པའི་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྐྱུག་སུང་ཕྱགས་ཀྱི་རྟེན་
བཞེངས་པ་དང་ཕྱག་མཆོད་སྐོར་བའི་པན་ཡོན་བསྟན་པ། དཀར་ལས་ལ་སྐུལ་བྱེད་དཀར་ཆག་

ལྷའི་ང་ཆེན། ཟླ་བེར། ༡༩༩༡། ༡། ༡། ༡༩༩༡། ༡། ༤ ༡༩༩༤། ༡ བཅས་སུ་མཐུད་འགོད་བྱས་
འདུག།

375. སྤུལ་མིང་བ་སྤྱུ་མཆོག་གིས་བཅུམས་པའི་སྤུལ་བསམ་གཏན་ཆོས་འཁོར་སྤིང་གི་ལོ་རྒྱུས་
མདོ་ཅན་བརྗོད་པ་ཀུན་གསལ་མེ་ལོང་།

376. དཔལ་རྩོམ་གྱིས་བཅུམས་པའི་བཀའ་འགྲུར་གྱིས་མ་དང་དཔར་མ་ཁག་གི་དོ་སྙིང་། གྲུང་
གོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་ ༡༠༠༠། ༤

377. ཆོ་ཏན་ཞབས་བྱུང་གིས་བཅུམས་པའི་མདོ་སྨད་གྲུབ་པའི་གནས་ཆེན་དན་ཏིག་ཤེལ་གྱི་རི་
བོ་ནས་དམར་གཡོ་གཙང་གསུམ་དང་སྤྱེད་ཆོས་པོས་བསྟན་པའི་མེ་རོ་གནས་འདི་ནས་ངེ་ལྷར་བསོས་
ཚུལ། ༡༩༩༡། ༡ བོང་འཕྲོས་) ༡༩༩༡། ༤

378. སྤུལ་བཟང་དོན་གྲུབ་གྱིས་བཅུམས་པའི་སྤྱི་ཆེན་ཡོངས་འཛིན་སྤིང་སྤྱོད་ཆོ་སྟོན་སྤིང་དག་
དབང་འཇམ་དཔལ་ཚུལ་གྱིས་སྤྱི་ཆེན་ཆོས་ལུ་ཐར་མདོར་བསྟུས།

379. ཁམས་སངས་བན་དེ་མཁར་གྱི་ཁ་གཏེ་ཆོགས་གསུམ་རི་ཁྲིད་བཏབ་ཚུལ། ༡༩༩༡། ༡། ༤

380. ཚུལ་གྱིས་ཀྱི་འཆོ་བྱེད་བསྟན་པ་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་མཛད་རྒྱུས་མདོ་ཅན་བརྗོད་པ།

381. ཆོ་རིང་རྩོམ་གྱིས་པའི་ཀོ་ཏུ་བ་དགོན་པའི་ལོ་རྒྱུས། ༡༩༩༤། ༡

382. ལྷང་ར་སྟོབ་གྱའི་བསྟན་གོས་གྱིས་པའི་ཆོས་རྒྱུ་དོན་གྲུབ་རིན་ཆེན་གྱིས་བྱག་འདེབས་མཛད་
པའི་ལྷང་རའི་གསེར་ཁང་དོ་སྙིང་མདོར་བསྟུས། ༡༩༩༡། ༤

383. བསྟན་ནམ་གྱིས་གྱིས་པའི་དཔལ་གཤེན་བསྟན་གཡུང་བྱུང་བདེ་ཆེན་སྤིང་གི་ལོ་རྒྱུས་མདོ་ཅན་
སྤིང་བ། ལྷང་ར་ཆོས་མེ་རྟོག་ ༡༩༩༡། ༡

384. ལྷང་ར་ཆོས་སྤིང་གྱིས་གྱིས་པའི་དཔལ་རིས་ས་ཁུལ་གྱི་བོད་མིའི་ཡུལ་སྟོན་གོ་མས་གཤེས་རགས་
ཅན་སྤིང་བ། མཆོ་སྟོན་མང་ཆོགས་སྤྱུ་ཚུལ། ༡༩༩༡། ༡

385. བཀྱ་ཤེས་ཆོ་རིང་གིས་གྱིས་པའི་མདོ་སྨད་མཁས་དབང་གསུམ་གྱི་སྤྱུག་ཆེ་ལས་ཐོན་པའི་
ཡུལ་སྟོངས་གཅིག་གི་བྱུང་ཆོས་བརྗོད་པ་དོ་མཆར་འབྲུམ་ལྟ། ༡༩༩༡། ༡

386. གཙོས་དགོན་པའི་དོན་ལུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་གི་མདོ་སྨད་གཙོས་སྤྱུག་ཆེ་ལས་ཐོན་པའི་
ཡུལ་སྟོངས་ཆེན་མོ་གསར་བཞེངས་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཕན་བདེ་འདོད་འདོ། ཟླ་བེར། ༡༩༩༤། ༡། ༤

387. རྩོམ་ཆོས་སྤྱོད་གིས་གྱིས་པའི་མཆོད་རྟེན་རང་བྱུང་དང་དེའི་འཆར་སྤང་། མཆོ་སྟོན་
མང་ཆོགས་སྤྱུ་ཚུལ། ༡༩༩༡། ༡

388. སྤྱི་ཀའི་འཕྲིན་ལས་བྱུང་གིས་གྱིས་པའི་སྤྱི་ཆེན་འགྲུལ་བྱུང་གྱི་གནས་ཆེན་གཞིས། མཆོ་
སྟོན་མང་ཆོགས་སྤྱུ་ཚུལ། ༡༩༩༡། ༡

774 མདོ་སྨྱོན་གྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་ལྟགས་ཆེན།

389. ལིས་ཙོང་དུ་ཡིས་བྱིས་ཤིང་ཆོ་རིང་ནོར་བདག་གིས་བསྐྱར་བའི་མྱོ་ཚང་བོད་རིགས་གྱི་ལོ་
རྒྱུས་དང་རིག་གནས་བྱུང་ཆོས་སྒྲིབ་མེད་པ།
390. འཇམ་དཔལ་ཆོས་གྱི་བསྐྱན་འཛིན་འཕྲིན་ལས་གྱིས་བྱིས་པའི་འཇམ་སྒྲིབ་ཆེན་པོའི་རྒྱས་
བཤད་སྨྱོན་བརྒྱུད་ཀྱན་གསལ་མེ་ལོང་། ༡༩༩༥། ༡། ༡
391. གློ་བཟང་ལྷན་གྲུབ་རྩོམ་ཆུང་དང་མདོ་དབྱུག་མཐོ་སྒྲིབ་གི་ཁོར་ཕྱག་སྒྲུབ་ཆར། ༡༠༠༠།༡
392. ཆབ་འགག་པ་དབྱེད་ཅན་དག་འཁྲུག་བྱིས་པའི་ཐུབ་བཀུན་གློ་བཟང་ཆོས་གྱི་ཉི་མའི་
སྐྱོན་ཆོག་ལས་མདོ་སྨྱོན་ཐོངས་ལ་བསྟགས་པ་བརྗོད་པ། ༡༩༩༠། ༡
393. ལྷ་མོ་སྐྱབས་གྱིས་བྱིས་པའི་མཆོ་སྨྱོན་པོའི་ཕྱོགས་སྟུག་ནས་པའི་མཁར་རྩིང་གཉིས།
394. དབང་འབྱུང་རྒྱལ་གྱིས་བྱིས་པའི་མཆོ་སྨྱོན་སྒྲིབ་ཆའི་ས་མིང་མདོར་བསྟུས། ཟླ་བེར།
༡༩༩༥། ༤ གོང་འཕྲོས། ༡༩༩༥། ༡
395. ལུ་རྩེན་པསྒྲུབ་དབང་ཆེན་གྱིས་བྱིས་པའི་ལུ་རའམ་ལུ་ར་ཏན་འཁྲོག་ཞེའི་ལོ་རྒྱུས་མདའ་མོ་
བསྟུར་གང་། ༡༠༠༠ལོར།
396. བསེད་གོན་ཐུབ་བསྟན་ཕྱོགས་ལས་ནམ་རྒྱལ་སྒྲིབ་གི་གདན་རབས་ངེས་དོན་ཆོས་སྐྱ་རྒྱུ་མཆོའི་
རོལ་མོ། (ལག་བྱིས་མ་བོད་འབྱོར།) ༡༠༠༡། ༤
397. གསར་སྟགས་ཐེག་མཆོག་རྩོམ་བྱིས་པའི་རེབ་གོང་སྟགས་མང་གི་ལོ་རྒྱུས་རོ་སྨྱོན་མདོར་
བསྟུས། སྟགས་མང་ཞིབ་འཇུག་ ༡༠༠༡།༡༡ ༤
398. ཨ་པ་ལིས་བསྟུས་བསྐྱར་རྒྱལ་རིང་རྒྱལ་མོ་རྒྱལ་རྩེའི་ལྷགས་ཐག་ཟམ་པ། ཤེས་བྱའི་བེཌ་མ། ༡
399. མིག་དམར་ཆོ་རིང་གིས་བྱིས་པའི་གཙང་ཞེས་པའི་ཕྱལ་གྱི་ཐ་སྐད་ལ་དབྱེད་པ། བོད་སྨྱོངས་
ཞིབ་འཇུག་ ༡༠༠༡། ༤
400. འོད་ཟེར་འཆོས་བྱིས་པའི་རིག་གནས་གྱི་བྱུང་པར་དང་རྒྱ་ཆོམ་ལོ་ཙཱའི་བར་གྱི་འགལ་འདྲ་
རགས་ཙམ་བརྗོད་པ། བོད་སྨྱོངས་ཞིབ་འཇུག་ ༡༠༠༡། ༤
401. ལྷ་མོ་སྐྱབས་གྱི་གྲུང་རྩོམ་གི་བོད་རིགས་འཆོ་བའི་ལོ་རྒྱུས་སྒྲིབ་རགས་ཙམ་སྒྲིབ་པ།
402. དབང་འབྱུང་རྒྱལ་གྱིས་བྱིས་པའི་མཆོ་སྨྱོན་ཞིང་ཆེན་གྱི་ཀའི་རྩིང་གི་ས་མིང་མདོར་བསྟུས།
ཟླ་བེར། ༡༩༩༥། ༡
403. ལམ་མཁའ་ཡིས་བསྐྱར་བའི་མཆོ་སྨྱོན་གྱི་གནམ་གཤེས་གྱི་བྱུང་ཆོས་དང་ཕྱིའི་ཆགས་རྒྱལ་
རགས་ཙམ་སྒྲིབ་པ། ཟླ་བེར། ༡༩༩༥། ༡
404. པསྒྲུབ་གྲགས་དང་ནོར་སྨྱོང་བཀྲ་ཤིས་གཉིས་གྱིས་བྱིས་པའི་སྒྲོ་སྒྲོ་འབྲེད་པའི་སྒྲོ་བ་གྱི་
ཕྱིང་ཐབས་རགས་ཙམ་སྒྲིབ་པ། མཆོ་སྨྱོན་སྒྲོ་བ་གསོ། ༡༩༩༩། ༤

405. སངས་རྒྱལ་འཛིན་ཆེན་གྱིས་བྲིས་པའི་མཆོ་སྒྲོན་པོ་བྱང་ཚུལ་ལེགས་བརྗོད་གཏམ་གྱི་ལྟ་མཉམ་གྱིས་བྱའི་བེགས་མ། ༥
406. སྐལ་བཟང་དར་རྒྱས་ཀྱིས་བྲིས་པའི་མ་སྟོ་སྟོག་རྩོད་གི་མཆོད་ཁྱུངས་ལ་དཔུང་པ།
407. རོ་ནང་མ་དགོན་ཉག་བཏན་སྤུན་ཆོགས་ཆོས་སྒྲིབ་གི་འདུས་སྒྱུ་ཁང་ནས་བྲིས་པའི་ཁྱུ་སྒྲན་དང་ཆོལ་གསུམ་ཁོངས་སུ་དཔལ་རོ་ནང་བའི་ངེས་དོན་སྒྲུབ་རྒྱུད་ཀྱི་བསྟན་པའི་གནས་གཞིའི་དགོན་སྡེ་ཁག་ཅིག་གི་མཆོན་མོ། ༡༠༠༩། ༡
408. ཆེན་རྒྱལ་རབས་སྐབས་ཀྱི་བོད་རིགས་ཀྱི་དངོས་ཡོད་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་གས། བོད་མྱོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་། ༡༩༩༩ (རྒྱ་ཡིག)
409. རྟོང་རྟོའི་པེ་ཅིན་གྱི་བོད་རིགས་རིག་དངོས། མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་། (རྒྱ་ཡིག)
410. དགའ་བྱང་དགེ་བཤེས་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཆོན་གདགས་བྱང་གི་བྱུང་བ། ༡༠༠༠ དཔར།
411. བྱམས་པ་ཐུབ་བསྟན་གྱིས་མཛད་པའི་སེ་ར་ཐེག་ཆེན་སྒྲིབ་གི་ཆོས་འབྱུང་ལས་ཁང་གི་ཆོན་སྟོར། (ལག་བྲིས)
412. འཕགས་པ་སྟོ་ཁྱོས་ཀྱིས་བྲིས་པའི་དགའ་ལྡན་ཤར་ཆེའི་ཆོས་སྒྲོན་མཛད་པའི་ལས་ཁང་ཆོན་སྟོར་དང་། བཟ་ཤིས་ལྷན་པོའི་ཆོས་འབྱུང་ལས་ཁང་ཆོན་སྟོར།
413. སེར་སྨད་སྟོར་ར་ཡེ་ཤེས་དབང་གིས་བཅམས་པའི་སེར་སྨད་ཐོས་བསམ་ནོར་སྒྲིབ་བྲལ་ཆང་གི་ཆོས་འབྱུང་ལོ་རྒྱུས་ནོར་བུའི་ཐེང་བ།
414. དགེ་བཤེས་སྟོ་ཁྱོས་ཀྱིས་མཛད་པའི་འབྲས་སྒྲུངས་ཆོས་འབྱུང་། ༡༩༥༩
415. ཆོས་འཕེལ་གྱིས་བྲིས་པའི་སྒྱུ་ལོའི་དྲུས་རབས་དགུ་པའི་དྲུས་དཀྱིལ་ནང་བྱུང་བའི་འབངས་གྲུན་ལོག་གི་འབྱུང་རྒྱུད་དང་དེའི་ལོ་རྒྱུས་དོན་སྟོང་སྟོར་རགས་ཅན་སྒྲིབ་བ། ༡༩༩༠། ༡
416. ཆོ་དབང་གིས་བྲིས་པའི་རེ་བ་ཤོང་སང་གི་གཤོང་གི་མའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐོག་མའི་འབྱུང་ཁྱུངས་ལ་རགས་ཅན་དཔུང་པ། བོད་མྱོངས་ཞིབ་འདུག ༡༩༩༩། ༡
417. མགར་རྒྱུད་ཁོ་རྒྱལ་གིས་བྲིས་པའི་རེ་བ་ཤོང་ས་ཆའི་བོད་རིགས་ཀྱི་འབྱུང་ཁྱུངས་སྟོར་རགས་ཅན་དཔུང་པ་ཞེས་པར་བཞུས་རྗེས་ཀྱི་འཆར་སྣང་། ཅེར་སྟེག ༡༩༩༩། ༡
418. སྟོམ་པ་བཟ་ཤིས་ཀྱིས་བྲིས་པའི་བོད་ཀྱི་གདོད་མའི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཆོག་འཁུར་ཆོག་གི་སྟོར་ཆེ་ལོང་ཅན་སྒྲིབ་བ།
419. སངས་རྒྱལ་མཁར་གྱིས་བྲིས་པའི་རྟུང་རྟོང་གཏེར་ཡིག་ལས་“འབངས་ཀྱི་ནང་ན། རོར་རྟེ་ལྷག་ཆམས་སྟེ་འཛོམ་དཔལ་བའི་མཆོན་མར། སྟག་ཐོག་བྱ་སྒྲལ་རྟེ་”ཞེས་བྱུང་བའི་དོན་དང་དེ་འབྲེལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ལ་དཔུང་པ།

776 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

420. རིན་ཆེན་བཀའ་ཤིས་ཀྱིས་བྲིས་པའི་ཡོན་ཏྲུལ་རབས་ཀྱི་ཀྱང་དབྱང་སྤྱང་གཞུང་ནང་གི་བོད་
རིགས་སློན་ཆེན་སངས་ལྷ། བོད་ཡུངས་ཞིབ་འཇུག ༡༩༩༧། ༩
421. གཅན་ཉི་གཞོན་ཀྱིས་བྲིས་པའི་བོད་སྐད་ཀན་སྐད་ཀྱི་སློབ་ཐོན་ཆེ་ཆུ་ནམས་ལ་གོང་མ་རིམ་བྱོན་
ཀྱིས་གནང་བའི་མཆན་བསྟོད་ཀྱི་ཆོ་ལོའི་མིང་ཆེ་ལོང་ཅམ་བཤད་པ། ཀྱང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་
༡༩༩༩། ༩
422. རྟོ་ལིན་ཀྱིས་བྲིས་པའི་ཆ་གན་ནོ་མོན་དན་ཆའི་བྱང་བ་དང་ཆབ་སྤྱང་ཀྱི་བག་ཆགས་རགས་
ཅམ་བཤྟོད་པ། ཅེར་སྟེག ༡༩༩༧། ༤
423. དབང་འབྲུམ་ཏྲུལ་ཀྱིས་བྲིས་པའི་མདོ་སྨད་ཡུལ་དུ་མིང་གྲགས་ཆེ་བའི་ཁྱི་ཀའི་མཆོད་རྟེན་
དཀར་པོ། ཟླ་བེར། ༡༩༩༠། ༩
424. ཁ་སྐྱང་བ་བཀའ་ཤིས་ཆེ་རིང་གིས་བྲིས་པའི་ཨ་མདོ་སྐྱེས་ཀྱི་མིང་འབྲེལ། བོད་ཡུངས་ཞིབ་
འཇུག ༡༩༩༩། ༩
425. བསོད་ནམས་འབྲུམ་ཀྱིས་བསྟུས་པའི་ས་མིང་མཆམས་སྟོར། མཆོ་སྨོན་སྟོབ་གསོ། ༡༩༩༠། ༡
426. གཟུགས་འབྲུམ་ཐར་ཀྱིས་བྲིས་པའི་མདོ་སྨད་ཀྱི་རྩོད་དང་ཁྲུལ་ཀྱི་མིང་འདོགས་ཚུལ་ལ་
མདོ་ཅམ་དབྱད་པ། བོད་ཡུངས་ཞིབ་འཇུག ༡༩༩༩། ༩
427. ཁ་སྐྱང་བ་བཀའ་ཤིས་ཆེ་རིང་གིས་བྲིས་པའི་ཁ་སྐྱང་བས་ཁ་སྐྱང་ཐད་ཀྱི་ལྟ་ཚུལ་བཤྟོད་པ།
428. ལུ་ཀྱང་དུ་ཡིས་བྲིས་པའི་འཛམ་གླིང་གི་གོག་རོང་གི་རིང་ཤོས་ཀྱི་མིང་ལ་ཡར་ལྷང་གཙང་
པོའི་འགག་ཅེས་འདོགས་དགོས། ཀྱང་གོའི་བོད་ཡུངས་ཀྱི་ ༡༩༩༩། ༩
429. ལུལ་ཆེན་ཐེག་མཆོག་བསྟན་པའི་ཉི་མས་བྲིས་པའི་རྟོགས་ལྡན་སྟེན་པོལ་བཀའ་ཤིས་འབྲེལ་
ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྟུས། གངས་རིའི་འོད་ཟེར། ༡༩༩༩། ༡
430. བདེ་ཆེན་སྟོལ་མས་བྱོགས་བསྟུས་བསྟུར་སྟེག་བྱས་པའི་སྟོང་མཛེས་བལ་ཏེ། བོད་ཆུང་བ།
(དབྱང་ཡིག) ༢༠༠༠། ༡༠། ༩
431. བཤད་སྒྲུབ་ཏུ་མཆོས་བྲིས་པའི་ཁྱི་ཀའི་མི་ཉག་མཆོད་རྟེན་ཀྱི་དཀར་ཆག་དང་གསུམ་ཉིན་
བྱེད་འདེན་པའི་སྐུ་རིངས། ཟླ་བེར། ༡༩༩༩། ༩
432. རྟོ་གསལ་ཀྱིས་བྲིས་པའི་རྩ་ཡུལ་མཆོད་རྟེན་ལྟོག་ཐེག་ཆེན་བྱམས་པ་སྤྱིང་གི་བྱང་བ་བཤྟོད་
པ། ཟླ་བེར། ༡༩༩༠། ༤
433. སྐལ་བཟང་རིན་ཆེན་ཏྲུལ་ཀྱིས་བསྟུགས་པའི་ར་བྱ་དགོན་པའི་བཀའ་འཁྲུང་ཀྱི་དཀར་ཆག་
ཅེར་སྟེག ༡༩༩༡། ༩
434. གོང་འཕྲོས། ཅེར་སྟེག ༡༩༩༡། ༩ གོང་འཕྲོས། ཅེར་སྟེག ༡༩༩༡། ༤

དཔའ་རྒྱུད་ཀྱིས་བྲིས་པའི་དཔའ་རིས་ཡུལ་གྱི་ཡུལ་སྐྱོང་ཆེན་པོ། ཀ་འོད་བྲག་དཀར་གནས་རི།
སྤང་རྒྱན་མེ་དོག ༡༩༩༡། ༩

435. ལྷགས་ཐར་རྒྱལ་གྱིས་བྲིས་པའི་སྒྲག་རི་ཐིས་པ་བཀ་ཤིས་ཆོས་རྒྱུས་རྒྱུས་ལྷགས་བཤད་གཏམ་གྱི་ཉིང་ཁྲ། སྤང་ཆར། ༡༩༩༦། ༩

436. ལི་འུ་ཏེ་ཅང་གིས་བྲིས་པའི་མཆོ་སྒྲན་པོའི་འཕོ་འགྱུར། སྤང་ཆར། ༡༩༩༡། ༩

437. སུན་ཆོགས་གྱི་མཆོ་སྒྲན་ས་ཕྱགས་གྱི་དབུད་གཞིའི་ཡིག་རིགས་རྒྱུང་བ། ཅེར་སྒྲེག ༡༩༩༡། ༩

438. འཇིགས་མེད་ཐེག་མཆོག་གི་ལོ་རྒྱུས་གྱི་འབེལ་གཏམ་ཐུང་དུ། ཅེར་སྒྲེག ༡༩༩༡། ༩

439. བ་རེས་གྱི་པོང་སྒྲག་གི་རྩས་རྒྱུད་སྒྲོར་ཅུང་ཟད་སྤང་བ། ཅེར་སྒྲེག ༡༩༩༡། ༩

440. འཕྲིན་ལས་དང་ལྷ་མོ་ཆོ་བརྟན་གཞིས་ཀྱིས་བྲིས་པའི་ཨ་མ་དོའི་ཙོང་ཁ་བ་ཆོ་དྲུག་གི་དོ་སྙིང་
མདོར་བསྟན། ཅེར་སྒྲེག ༡༩༩༡། ༩

441. སངས་རྒྱལ་མཁར་གྱིས་བྲིས་པའི་སྒྲན་པོ་ཐང་དགའ་ལྷན་བཤད་སྒྲུབ་དར་རྒྱས་སྤྲིང་གི་ལོ་
རྒྱུས་རྒྱུས་ཅམ་བརྟུན་པ། སྤང་ཆར། ༡༩༩༡། ༩། ༩

442. དཔའ་རྒྱལ་གྱིས་བྲིས་པའི་ཙོན་དང་བཅས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཐོར་བྱ་ནམས་དོ་སྙིང་མདོར་བསྟན།
ཀྱང་གོའི་པོད་གྱི་ཤིས་རིག ༡༩༩༡། ༩

443. དཔའ་ཤུལ་བསྟན་ཆོས་ཀྱིས་བྲིས་པའི་གཉི་དགོན་ཆེན་གསུམ་དང་འབེལ་བའི་སྤང་པོན་
རིམ་བྱོན་གྱི་བྱང་བ་མདོ་ཅམ་བརྟུན་པ། པོད་སྤྲོང་ས་ཞིབ་འདུག ༡༩༩༡། ༩

444. བན་དེ་མཁར་གྱིས་བྲིས་པའི་ཁ་བྱ་མེ་ཆོད་ཆོ་དྲུག་དང་དགེ་ལྷན་བསྟན་འཕེལ་སྤྲིང་གི་བྱང་
བ་མདོ་ཅམ་བརྟུན་པ། སྤང་ཆར། ༡༩༩༡། ༩

445. ལྷ་རྒྱལ་ཆེ་རིང་གིས་བྲིས་པའི་རེབ་གོང་མེང་གོ་གཤོང་གི་མི་རིགས་སྒྲོར་རྒྱུས་ཅམ་དབུད་
པ། པོད་སྤྲོང་ས་ཞིབ་འདུག ༡༩༩༡། ༩

446. བཀ་ཤིས་དབུང་ས་ཅན་དགའ་སྒོས་བྲིས་པའི་དཔའ་བདེ་མཆོག་གི་པོ་བྱང་ཆེན་གྱི་བྲག་
དཀར་ལ་གནས་མཇལ་དུ་བྱིན་པའི་མཐོང་སྤང་ཐོར་བྱ། པོད་སྤྲོང་ས་ཞིབ་འདུག ༡༩༩༡། ༩

447. བསེ་ཆང་སྤོ་བཟང་དཔའ་ལྷན་གྱིས་མཛད་པའི་གཏེར་ཕུང་དགོན་པའི་ལོ་རྒྱུས་དང་གདན་
རབས་མདོར་བསྟན། སྤང་ཆར། ༡༩༩༡། ༩

448. སྤྱ་ཅོ་སྒོམ་པ་ཆེ་རིང་གི་ཤོ་ཆང་གི་ཆོས་སྤྱིད་བྱང་རིམ་མཐོང་གསལ་མེའོང་། སྤང་ཆར། ༡༩༩༡། ༩

449. སངས་རྒྱལ་གྱི་ཤོ་ཆང་རྩོམ་ཆང་གི་བཤད་པ་དྲི་མེད་ཤེལ་གྱི་མེའོང་། སྤང་ཆར། ༡༩༩༡། ༩

778 མདོ་སྨྱད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

450. ཀམ་མཁའ་འབུམ་གྱིས་བྲིས་པའི་བོད་གནའ་རབས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་དང་ལས་བརྗོད་པའི་སྟོང་རི་
མཆོན་ག་དང་དེའི་སྟོར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་རྩལ་ཅམ་བརྗོད་པ། མཆོ་ཐོན་སྟོབ་གསོ། ༡༩༩༡ ༥
451. རེབ་གོང་རྩོམ་སྒྲིག་དབྱངས་རྒྱ་མཆོས་བྲིས་པའི་མདོ་སྨྱད་ཙོང་ཆུའི་བརྒྱད་ཀྱི་དཔོན་མེ་འགའི་
རོ་སྟོད། བོད་ཐུངས་ཞིབ་འདུག ༡༩༩༥ ༩
452. གྲང་ཐེན་ལུ་དྲང་གྲང་མའི་གཉིས་ཀྱིས་བྲིས་པའི་གྲང་གོའི་བོད་མའི་འཕེལ་འཕྱར་སྟོར།
གྲང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག ༡༩༩༩ ༩
453. རྩོད་སྲོ་བཟང་བསྟན་འདོན། ལུགས་རྩལ་ལེགས་པར་བཤད་པ་ནམ་མཁའི་བསྟན་བཅོས།
༡༩༩༥ལོར། རོ་མོ་སྒྲང་མ།
454. རྣམ་སྒྲུལ། འཛམ་གླིང་ས་རྒྱུས་ཆོགས་སུ་བཅད་པའི་སྟུང་བྱངས།
455. གྲང་ཐང་སྐྱེས་དང་རམ་བྱོན་གྱིས་སྒྲར་སྐྱེས་མེགས་བདག་དབང་མཛད་ཚུལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་
སྤྱི་གྲུ་འཕྲིང་མཛོས། སྐྱེས་བུ་བསྟན་པའི་ཉི་མས་བྲིས།
456. རྣམ་སྐྱུག གནའ་རབས་བོད་ཆེན་པོའི་མངའ་ཐང་སྒྲིང་བ་གངས་རིའི་རྩལ་སྟན།
457. དག་དབང་དག་ལེགས། ཀྱན་མཁྱེན་སྒྲ་མ་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་རྩོམ་ཆེའི་རྣམ་ཐར།
༡༩༩༤ ཟླ་ལྷེ་དཔར་མ།
458. རྩོམ་གྲུལ་འཕྲིང་ལས་བསྟན་འདོན་རྒྱ་མཆོའི་རྣམ་ཐར། སྐྱེད་པ་འོད་ཟེར་གྱིས་བཙམས།
༡༩༩༩ ལོར་སེ་ཁོན་ཁྲུག་རྩལ་མེ་ཏུ་པར་སྐྱེག་ཉེ་གནས་ཁང་། ཤོག་ངོས་༡༤༩ ཅན།
459. རྩོད་རྩོད་མེ་དཔོན་ལོ་རྒྱུས། གཤེན་རྩལ་འབྲུབ་རྒྱལ་མོགས་ཀྱིས་ཚོམ་སྐྱེག་བྲས། ༡༩༩༩
ལོར་རྩོད་རྩོད་མེ་དཔོན་གྱིས་དཔར་སྐྱེན་བྲས། ཤོག་ངོས་༡༠༥ ཅན།
460. རྩལ་ཀུན་ཀྱི་དཔོན་གྱི་ཆགས་རིམ། སྟོ་བཟང་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་བཙམས། ཤོག་ངོས་༦༩
ཅན། ༡༩༩༩ ལོར་བྲིས་འདུག་ཀྱང་། དཔར་ཁང་གི་མིང་མོགས་བཀོད་མི་འདུག
461. རོང་ཆེན་བསྟན་པའི་སྟོན་མེ་སྐྱབས་མཁོན་ཀུན་ཆང་གི་བཀའ་ཐམ་ལས་རྟགས་རི་ལྟར་
བྱང་བའི་ལོ་རྒྱུས་དང་འབྲེལ་བའི་མཆོན་དོན་རྣམ་བཤད་དཔྱད་ལྟན་ཡིད་ཀྱི་མེ་ལོང་། ༡༩༩༩
ལོར་ཀུན་གྱི་བྲས་པ་བྲུ་ཆང་གིས་དཔར་སྐྱེན་བྲས།
462. ཀུན་ཆང་དང་འབྲེལ་བའི་དག་རྒྱུན་ལོ་རྒྱུས་ཉམས་ཕྱོང་ཁན་པོའི་གཏམ་སྟེང་། དེབ་དང་
བོ། ༡༩༩༩ ལོར་ཀུན་གྱི་བྲས་པ་བྲུ་ཆང་གིས་དཔར་སྐྱེན་བྲས།
463. རྟག་ཆང་ལྟ་མོ་ཀུན་དཔོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་མདོ་ཅམ་བརྗོད་པ་རོ་མཆར་ལྟ་ལི་རོལ་མོ། མཛོད་
དག་ཉིམས་བཙམས། དཔེ་དེབ་རྩོད་རལ་རྩམ་དབང་དཔར་ཁང་དང་དཔར་ལོ་མོགས་མེ་གསལ་
ཡང་། ༡༩༩༩ གྲུག་དམ་ཤེན་ཡིན་ནམ་སྟེ།

464. ཡུལ་མགོ་ལོག་གི་ལོ་རྒྱུས་དེ་བ་ཐེར་པ་སྐྱ་དཀར་པོའི་ཚུན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། རོན་གྲུབ་དབང་རྒྱལ་དང་རོར་ཕྱོག་གིས་གྲིས་བཅམས། 1889 ལོར་མཆོ་སྤྱན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་གིས་བསྐྱུན།
465. དཔལ་ལྷན་རྫོང་ནང་བའི་ཆོས་འབྱུང་རྒྱལ་བའི་ཆོས་ཚུལ་གསལ་བྱེད་སྒྲ་བའི་སྤྱོན་མེ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། ངག་དབང་སློ་ཕྱོས་གྲགས་པས་མཛད། 1889 ལོར་ཀྲང་གོའི་ཐོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་གིས་དཔར།
466. དཔལ་ལྷན་རྫོང་ནང་བའི་ཆོས་འབྱུང་རྒྱལ་བའི་ཆོས་ཚུལ་གསལ་བྱེད་སྒྲ་བའི་སྤྱོན་མེ་ཞེས་བྱ་བའི་གཞུང་གི་ཁ་སྐོང་ལྷན་ཐབས་བརྒྱད་རིམ་དཔལ་ལྷན་སྐྱ་མ་གང་དག་གི་མཆོན་ཉིད་རབ་ཏུ་གསལ་བ་ཉི་གཞིན་འོད་སྣང་དད་པའི་པད་མོ་རྩམ་པར་བཞད་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། ངག་དབང་སློ་ཕྱོས་གྲགས་པས་མཛད། 1889 ལོར་ཀྲང་གོའི་ཐོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་གིས་དཔར།
467. ར་ཁུལ་ནང་བཞུན་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་དཀོན་ཕྱེའི་མཆོམས་སྦྱོར་སྤྱན་པའི་དྲུང་སྒྲ། མིང་ཆོས་གསལ་དང་། དག་ཤུལ་ཤར་གྲགས་སོགས་ཀྱིས་ཚོམ་སྒྲིག་བྱས། ར་ཁུལ་སྤྱིད་ཕྱོས་དང་། 1006 ལོར་ཀྲང་གོའི་ཐོད་བརྒྱད་ནང་བཞུན་སློབ་མིང་ཞིབ་དཔྱད་ཁང་གིས་དཔར། (ནང་ཁུལ་དཔུང་གཞིའི་ཡིག་ཆ་ཡིན)
468. དཔལ་ལྷན་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྫོང་ནང་བའི་ལུགས་སྐྱ་མ་བརྒྱད་པའི་རྩམ་ཐར་བཞུགས། བྱང་སེམས་རྒྱལ་བ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་བཅམས། 1006 ལོར་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་གིས་དཔར།
469. རྩེ་བརྩུན་ཀུན་དགའ་ཕོལ་མཆོག་གི་བྱི་ནང་གསང་གསུམ་གྱི་རྩམ་ཐར། ཀུན་དགའ་ཕོལ་མཆོག་གིས་བཅམས། 1006 ལོར་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་གིས་དཔར།
470. རྫོང་ནང་བའི་གདན་རབས་མདོར་བསྐྱས་བྱང་སྤྱང་ཀན་པོའི་ཞལ་ལུང་། རྫོང་ནང་མཛའ་མཐུན་ལོ་རྒྱུས་ཚོམ་སྒྲིག་ཆོགས་པས་ཚོམ་སྒྲིག་བྱས། 1006 ལོར་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
471. ཀ་སར་ཆོས་བཟང་མདུན་སའི་ལོ་རྒྱུས། མོ་བཟང་དགེ་འདུན་གྱིས་བཅམས། མཆོ་སྤྱན་མི་རིགས་དཔར་སྐྱུན་ཁང་གིས་དཔར།
472. ཀི་རྟེའི་ལྷ་འབངས་རྒྱ་ཁྱུ་ཁ་བའི་ཆགས་རིམ་ལོ་རྒྱུས་བདེན་གཏམ་ན་བའི་བརྩལེན། དཀོན་མཆོག་རིན་གྱིས་བཅམས། དཔར་ཁང་སོགས་གང་ཡང་བཞོད་མི་འདུག ཤོག་ངོས་147 ཅན།
473. རྩེ་ཐོང་དཀོན་བཀྲ་ཤེས་ཆོས་འཕེལ་མིང་གི་གདན་རབས། རྩེང་ཡོན་ཏན་གྱིས་བཅམས། 1886 ལོར་ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།

780 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

474. མདོད་དགའི་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་དགོན་ཕྱེ་སེ་སེའི་ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྟུས་བཞུགས། མདོད་དགའ་རྫོང་སྤྱི་ཚུན་གྱིས་བསྐྱེད། ནང་ཁུལ་དཔལ་ཡིག།
475. ཨ་མཆོག་མཆན་ཉིད་དགོན་གྱི་གདན་རབས་(ཨ་མཆོག་མཆན་ཉིད་དགོན་གྱི་དུས་དེབ། ༡༠༠༡ ༡ ཤོག་ངོས་༥༡)མཁན་རྟེན་སྐལ་བཟང་རྒྱ་མཆོས་བཅམས།
476. ཨ་མཆོག་དགོན་པའི་གདན་རབས་(ཆོས་ལྷེ་ཆེན་པོ་ཨ་མཆོག་མཆན་ཉིད་དགོན་དཔལ་ལྷན་སྐྱབས་པའི་སངས་ལྷོ་སྤྱི་ལོ་རྒྱུས་འཕགས་བོད་བསྟན་འཛིན་རེ་སྒོར་ཡིད་བཞེན་དབང་རྒྱལ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།། ཟིན་གྱིས་ཤོག་ངོས་༡༩༩ ཅན།)སེར་སྐྱེ་ཆང་གིས་བཅམས།
478. ཅེ་ཁོག་པ་སྐོ་བཟང་ལུན་གྲུབ་གྱིས་གྱིས་པའི་ཅེ་ཁོག་གི་ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྟུས། ལག་གྱིས་མ།
479. གྱི་ལོ་༡༠༠༩ ལོར་ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་གིས་དཔར་དུ་བསྐྱུན་པ། བོད་རིགས་ཆོག་མདོད་ཆེན་མོ། རྒྱ་ཡིག་བོད་ཡིག་གི་ས་མིང་དང་མི་མིང་ཅན།
480. དབང་རྒྱལ་གྱི་ཀན་སྤེའི་བོད་གྱི་ཤེས་རིག་རྒྱས་བཤད། ༡༠༠༠ ཀན་སྤེ་ཁུལ་སྤྱི་ཚུན་གྱིས།
481. རྒྱལ་རོང་རྒྱལ་ཁག་བཅོ་བརྒྱད། ལིས་མའོ་ཞེས་པས་བཅམས། ༡༩༩༥ ལོར་རྩ་བ་ཁུལ་གྱིས་དཔར།
482. ཆོག་ན་པེ་ཤང་དགོན་པའི་གདན་རབས་ལོ་རྒྱུས། ཤེས་རབ་རྒྱ་མཆོས་བཅམས། ༡༠༠༩ ལོར་ཁང་ཀང་ཐེན་མ་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
483. རྒྱང་ཆའི་ཆབ་ཆན་གྱི་གནས་ཡིག་ཕྱོགས་བསྐྱེད། ཐེ་རྒྱང་བརྒྱ་མར། ༡༠༠༦ ལོར།
484. བོད་སོག་གི་རིག་གནས་འབྲེལ་བའི་ཞིབ་འཇུག་སངས་རྒྱས་རིན་ཆེན་དང་འབྲུག་ཐར་གྱིས་བཅམས། ༡༠༠༩ ལོར་ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
485. ཀན་སུའུ་ཙང་ཙུ་ཐུང་ཞི། རྒྱ་ཡིག་འབྲུག་ཐར་དང་ཁྱོ་ཆོ་ཆོ་རིང་གིས་བཅམས། ༡༠༠༩ ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
486. gansu guji ming sheng ci aian རྒྱ་ཡིག་རུབ་བྱང་དགེ་ཐོན་སློབ་ཆེན་གྱིས་བསྐྱེད། ༡༩༩༩ ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
487. ཀ་རབས་རྣམ་ཐར། འགྲོ་པན་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་། ༡༠༠༦
488. རེབ་གོང་སངས་ལོ་གཤོང་གི་ལོ་རྒྱུས་གངས་རིའི་ཚུ་རྒྱུན་ཞེས་བྱ་བ། འཛིགས་མེད་བསམ་གྲུབ་གྱིས་བཅམས། ༡༠༠༥ ལོར་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
489. རྒྱ་པོ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་གཉིས་གྱིས་བཅམས་པའི་མཆོ་སྤྱན་པོའི་རྒྱང་ཆའི་ལོ་རྒྱུས་མེས་པོའི་ཞལ་ལུང་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།། ༡༩༩༦ ལོ་མཆོ་སྤྱན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་གིས་དཔར།

490. ཏྲ་པོ་གོང་ཞོལ་དང་དམེ་ཚང་སྐུ་རྩེ་ཐུག་མཉམས་སྒྲ་ནག་མེ་བའི་ལོ་རྒྱུས་སྒྲར། མགོ་ལོག་
རིག་གནས་ལོ་རྒྱུས་དཔུང་ཡིག་དེབ་བཞི་བ། ༡༠༠༩ ལོར། མགོ་ཁུལ་སྲིད་ཁྲིམས་ཀྱིས་དཔར།
491. དགེ་འདུན་ཚོས་གཤམས་ཀྱིས་བཅམས་པའི་ལྷ་མོ་གཤམས་པ་རྒྱ་མཚོའི་སྐུ་ཕྱིང་རིམ་བྱོན་གྱི་ནམ་
ཐར། ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་། ༡༩༩༩༥།
492. བྱ་གཞུང་སློབ་བཟུང་གིས་བཅམས་པའི་གྲུབ་དབང་སྐུང་ཅེ་སྐུ་ཕྱིང་རིམ་བྱོན་གྱི་ནམ་ཐར་
བཞུགས་སོ།། མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་། ༡༠༠༦།
493. པཌ་རྟེ་ཏ་སུམ་པ་ཡེ་ཤེས་དཔལ་འབྱོར་མཚོག་གི་སྒྲིབ་ཚུལ་བརྗོད་པ་སྐྱེ་འཛིན་བརྟན་ལེན་
ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།། གྲུང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་། ༡༠༠༡།(རང་ནམ་)
494. དགེ་འདུན་གྱིས་བཅམས་པའི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་གཞིན་རྒྱ་དགའ་བའི་གཏམ་ཕྱིང་། ཀན་སུའུ་
མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་། ༡༩༩༧
495. རྒྱའི་དྲུང་དཀར་དགོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་གནད་བསྐྱེས་ལེགས་བཤད་ཚོས་དྲུང་དཀར་བོའི་སྐྱེ་
དབྱངས། རབ་བྱུང་བརྟན་བརྟན་པའི་མེ་སྐྱེ་ལོ་༡༩༩༧ ལོར་བྲིས། ཨ་རྒྱུན་འཕྲིན་ལས། ལག་
བྲིས་མ། ཤོག་ངོས་༥༩ ཅན། བོད་འབྱོར།
496. རྒྱང་རྩེ་མོང་བརྒྱད་ཀྱི་ཆེན་ཏུ་རིམ་བུར་གི་ལོ་རྒྱུས་མདོ་ཙམ་བརྗོད་པ། ཀཅན་ཆ་རྗོང་
སྲིད་ཁྲིམས་ཁང་། ཚོས་རྒྱུ་ལས་བྲིས། ལག་བྲིས་མ་ཤོག་ངོས་༩༦ ཅན། བོད་འབྱོར།
497. ལྷ་མོ་གཤམས་པ་རྒྱ་མཚོའི་སྐུ་ཕྱིང་རིམ་བྱོན་གྱི་ནམ་ཐར། དགེ་འདུན་ཚོས་གཤམས་ཀྱིས་བཅམས།
༡༩༩༥ ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
498. ལྷ་མོ་ཚག་ནོ་མོན་ཏན་ནོ་ཐོག་ལྷ་ཚང་གི་ནམ་པར་ཐར་བ། མཚོ་བྱང་ཁུལ་མི་རིགས་ཚོས་
ལུགས་ལས་དོན་རྒྱུ་དང་། མཚོ་བྱང་ཁུལ་ནང་བསྐྱེད་མཐུན་ཚོགས། དཔར་ལོ་བཀོད་མེད།
499. འདིའི་ནང་དུ། སྲིད་ཞིའི་གཙུག་རྒྱུན་དམ་པ་རྗེ་བརྟན་དགེ་འདུན་བསྐྱེད་འཛིན་ནོར་བུ་
དཔལ་བཟང་བོའི་ནམ་པར་ཐར་བ་གཏན་དུ་བརྗོད་གནས་སྐད་ལྷའི་རྩ་ཆེན་སྐལ་བཟང་གཏུལ་
བྱའི་རེ་སྒོར། སྐུ་བྱང་ཨ་ལགས་རིན་པོ་ཆེ་འཛིན་མེད་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོས་མཛད་པ་དང་།
500. ཚག་ནོ་ཐོག་ལྷ་དགེ་འདུན་བསྐྱེད་འཛིན་ནོར་བུ་དཔལ་བཟང་བོ་སྐུ་གདུང་རིན་པོ་ཆེ་དགེ་
ལེགས་འོད་འབར་གྱི་དཀར་ཆག་ལྷུ་དཔལ་གཞིན་རྒྱུ་ལོ་ཞེས་བྱ་བ། ཐར་བུལ་ཚོས་སྐྱོང་
རྒྱ་མཚོའི་སྐུལ་སྐྱེས་མཛད་པ།
501. ལྷ་མོ་ཞབས་དྲུང་དཀར་བོ་སྐུ་ཕྱིང་བརྒྱུད་པའི་སྐུ་ཆེ་སྲོད་གྱི་ནམ་ཐར་ས་བོན་དད་པའི་རྒྱ་
གཏེར་འཕེལ་བའི་སྐུ་ཤེལ་ཞེས་བྱ་བ། ཐར་བུལ་གྱི་རིགས་རྒྱལ་སྐུས་སློབ་བཟུང་དཔལ་ལྷན་གྱིས་
བཅམས། དགུང་ལོ་ཉེར་བརྟན་ཡན་གྱི་ནམ་ཐར་བཀོད་འདུག

782 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན།

502. ལཱ་མོ་ཆོག་ན་དུ་ཐོག་ཐུ་བླ་རབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྟུན། ལཱ་མོ་ཡོངས་འཛིན་མཁས་གྲུབ་
ཆུ་མཆོས་མཛད་པ་སོགས་ཚུགས་བསྐྱེད་ཀྱིས་འདུག།

503. མཆོ་སྟོ་རིག་གནས་ལོ་རྒྱུས་དེབ་གཞིས་པ། སྤྱིད་ཕོས་མཆོ་སྟོ་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་ཁྱུ་
ཡོན་ལྷན་ཁང་རིག་གནས་ལོ་རྒྱུས་དཔུང་ཡིག་ཁྱུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་གིས་བསྐྱེད་སྤྱད། ༡༩༩༩ ལོར་དཔར།

504. མདོ་སྨད་ཀྱི་གནའ་བོའི་རྒྱན་གོས་བརྗོད་པ་རབ་གསལ་ཚུ་ཤེལ་ནོར་བུ། མཁའ་འགྲོ་འཆོས་
བཅའ་སྤྱོད། ༢༠༠༥ ཀན་སུ་ཁྱུ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱབས་ཁང་།

505. གཅིག་སྐྱེལ་ས་ཁུལ་གྱི་དཔོན་ཕྱེ་ཁག་གི་གདན་རབས་ཚུགས་བསྐྱེད་སྤྱད། གཅིག་སྐྱེལ་རྫོང་
སྤྱིད་ཕོས་ཀྱིས་བསྐྱེད་སྤྱད། ༡༩༩༡ ལོར་དཔར།

4506. རྫོང་དཀར་སྐྱེ་ཕྱིར་རིམ་བྱོན་གྱི་ནུམ་ཐར། རྫོང་བཙུན་ཐུ་མ་དམ་པ་ཤེས་རབ་གྲགས་པ་འི་
ནུམ་པར་ཐར་བ་དང་ལྷན་ཚུ་སྐྱེས་པ་སྤྱོད་ཁ་འབྱེད་ཅེས་བྲུ་བ། རྫོང་དཀར་དགེ་འདུན་སྐྱབས་ཆོག་གས་
ཀྱིས་བཅའ་སྤྱོད། ༢༠༠༥ དཔར་ཁང་མི་གསལ།

4507. མི་ཉག་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ་འི་ནུམ་ཐར་གཞན་པ་ན་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་ཞེས་བྲུ་བ། ༢༠༠༥
ཀྲང་ཁོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྐྱབས་ཁང་། འདི་རང་ནུམ་ཡིན།

508. མཁན་ཆོ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་བྲུ་བས་བསྐྱེད་སྤྱད་པ་འི་དར་ཐང་གདན་རབས་ཤོག་ངོས་༩ བ།
ཆོལ་ཁ་གསུམ་ལས་མདོ་སྨད་མི་ཡི་ཆོལ་ཁ། ལྷང་གསུམ་ལས་མདོ་སྨད་གཡར་མོ་ཐང་དུ་གཏོགས།
ཞེས་བཤད་འདུག།

509. བོད་རྒྱལ་མོ་རོང་གི་ལོ་རྒྱུས་རབ་གསལ་མེ་ལོང་ཞེས་བྲུ་བ། རྒྱལ་རོང་བྲག་བར་དཔལ་ལྷན་
ཀྱིས་བཅའ་སྤྱོད། ༢༠༠༩ ར་ཁུལ་འབར་ཁམས་རྫོང་སྤྱིད་ཕོས་ལོ་རྒྱུས་དཔུང་ཡིག་དེབ་བཞི་བ།

410. རྫོང་སྐྱབས་ཆོག་གས་དར་རྒྱུ་ཆུ་མཆོའི་ནུམ་ཐར་དང་གསུང་རྩམ་ཐོར་བྲུ་འགའ་བཞགས་སོ།
བཞུན་འཛིན་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྩོམ་སྐྱེད་བྲུས། བཀྲ་ཤིས་ཅེ་དགེ་ལྷན་དར་རྒྱུ་སྤྱིད་གི་སྤྱི་དཔར།
དཔར་ཁང་དང་དཔར་ལོ་མི་གསལ།

511. ཤར་སྐལ་ལྷན་ཆུ་མཆོ་སྐྱེ་ཕྱིར་བརྒྱུད་པ་འི་ཡོངས་འཛིན་འཇམ་པ་འི་དབྱངས་རྫོང་དགེ་འདུན་
བཞུན་འཛིན་གྱི་ནུམ་ཐར་དང་པ་འི་མཛེས་རྒྱན། རོང་བོ་སྐོ་བཟང་སྐྱབས་གྲགས་ཀྱིས་བཅའ་སྤྱོད།
༢༠༠༥ བོད་ཀྱི་དུས་བབ་ཁང་གིས་དཔར།

512. ཀའི་ཉིའི་མ་དགོན་དཔལ་འགྱུར་མེད་ཀླ་ལ་རིའི་དཔོན་གནས་བཀྲ་ཤིས་ལྷན་གྲུབ་སྤྱིད་གི་ཆགས་
རིམ་དང་འབྲེལ་བའི་ཆོས་འབྱུང་ཤེས་བྲུ་ཀྱན་གསལ་ཞེས་བྲུ་བ། སྐྱེད་སྤྱད་པ་མ་ཞོད་ཆ། ཚུགས་
བཞི་ཆང་སྐོ་བཟང་ལེ་ཤེས་ཆུ་མཆོ། ༢༠༠༩ སི་ཁྲོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱབས་ཁང་།

513. ཀའི་མ་དགོན་དཔལ་འབྱུར་མེད་ཀླུ་ལ་རིའི་དགོན་གནས་བཀའ་ཤིས་སྐྱོན་གྲུབ་སྤྱི་གི་ཆགས་
རིམ་དང་འབྲེལ་བའི་ཚོས་འབྱུང་ཤེས་བྱ་ཀུན་གསལ་ཞེས་བྱ་བ། སྒྲེགས་བཅས་སྤྱད་ཆ། ཟླ་གས་
བཞི་ཚང་སློབ་བཟང་ཡེ་ཤེས་ཆུ་མཚོ། ༡༠༠༥ སི་ཁྲོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།

514. བོད་ཀྱི་གཏམ་རྒྱུད། ཏཱ་ལའི་ལྷ་མ་དང་བཀའ་ཚོལ་ཞུས་པ། The Story of Tibet,
Conversation with the Dalai Lama
Thomas Laird, 2006 Grove Prss New York.

515. Labrang, A Tibetan Buddhist Monastery at the Crossroad of Four
Civiizations. Paul Kocot Nietupski. 1999 Snow Lion Publications, Ithaca,
New York.

515. ཨ་རི་བ་ཤིལ་ཡིམ་ལོ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལིལ་(Wiliam Woodville Rockill)ཞེས་པ་ཆུ་ནག་བརྒྱུད་
མདོ་སྐད་མཚོ་སྐོན་ཟླ་གས་དང་ཁམས་ཁུལ་སྐོན་སུ་ཕྱིན་པའི་ཡུལ་སྐོར་བྱེད་བྱེད་སྐོར་ལའི་འཛིག་
ཉེན་ཞེས་པའི་དཔེ་དེབ། ༡༩༩༡ དེ་ཕྱིན་ཡུལ་ཆུལ་ས་ལན་ཏོན་(London)དུ་དཔར་སྐྱུན་བྱས།

516. (Perceval Landon)ཞེས་པ་ཞིག་(1903-1904)དེ་ཕྱིན་ཇིའི་གཞུང་གིས་ཡེ་ཤུའི་ཚོས་སྒྲེལ་བ་
ཚོ་དང་མཉམ་དུ་བོད་ཡུལ་དུ་བཏང་ནས། ཁོས་སྐབས་དེའི་བོད་མིའི་གནས་སྐོར་སྐོར་བྱེད་བྱེད་
པའི་དཔེ་དེབ་ལྷ་ས་ཞེས་པ་བཅུ་མས། ༡༩༠༥ ཆུ་གར་ལྷ་ལི་ནས་དཔར་སྐྱུན་བྱས།

517. དེ་ཕྱིན་གཞུང་གི་གསང་བའི་ལས་བྱེད་ཡིན་པ་ཆུ་གར་བ་སྐོར་ཅན་ཞི་རྩ་མི་(Sarat
Chandra Das)ཞེས་པ་བོད་དུ་བཏང་སྟེ། བོད་དབུས་དང་ལྷ་ས་ལ་སྐྱོད་པ། ཞེས་པའི་པའི་དཔེ་
དེབ་ཅིག་བཅུ་མས་པ་སྟེ་ལོ་༡༩༠༩ ལོར་དེ་ཕྱིན་ཡུལ་ཆུལ་ས་ལན་ཏོན་(London)དུ་དཔར་སྐྱུན་
བྱས།

518. ཤེ་ཏི་ལི་(Waddeli)ཞེས་པ་ཞིག་གིས་ལྷ་ས་དང་དེའི་གསང་བ་ཁག་ཅེས་པའི་དཔེ་དེབ་ཅིག་
བྱས་པ་སྟེ་ལོ་༡༩༠༦ ལ་དཔར་སྐྱུན་བྱས།

519. ཏར་མྱ་རི་(Hungary)བརྒྱུད་རིག་པ་བ་དང་ཡུལ་སྐོར་བ་གྲགས་ཅན་(Alexander Csoma
de Körös) (1784-1842)བྱ་བས་ལ་དུགས་ཟངས་དཀར་གྱི་སྐོབ་དཔོན་སངས་ཆུས་སུན་ཚོགས་
དང་མཉམ་དུ་བསྐྱེགས་པའི་དེ་ཕྱིན་བོད་ཚོག་མཚོད་ཀྱི་སྐོན་སྤྱིང་། ༡༩༡༩ ལོར་ཆུ་གར་ཤར་
ཟླ་གས་ཀྱི་ཤོང་ཁྱེར་ཀལ་ཀ་ཏར་(Calcutta)དཔར་སྐྱུན་བྱས།

520. (Schmidt I. J.) (1779-1847)བྱ་བ་ཞིག་གིས་བོད་སྐད་དང་འཇར་མན། འཇར་མན་དང་
བོད་སྐད་སྐྱགས་མའི་ཚོག་མཚོད་ཅིག་བསྐྱེགས་པའི་སྐོན་སྤྱིང་། ལོ་ལོ་༡༩༡༡ ལོར་དཔར་སྐྱུན་
བྱས།

521. འཇར་མི་ཞེའི་མཁས་པ་འཇའ་སི་ཁཱ་(H. A. Jaschk)བྱ་བ་ཞིག་ཆུ་གར་དུ་སྐེབས་ཤིང་སྐབས་

784 མདོ་སྨད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་ཤུགས་ཆེན།

དེའི་དབྱིན་ཇིའི་དབར་རྒྱུར་ལོག་ཡོད་པའི་ལ་ཏོལ་ཕྱོགས་ཏེ་བོད་ཀྱི་ས་མཆོམས་སུ་བྱིན་ཏེ། སྤྱི་
ལོ་༡༩༡༧ ལོ་ནས་བོད་ཡིག་རྒྱུར་མགོ་བཙམས་ཤིང་། སྤྱི་ལོ་(༡༩༡༧༡༩༡༩)བར་བོད་སྐད་དང་
འདར་མན་སྐད་གཉིས་ཤན་རྒྱུར་གྱི་ཆོག་མཛོད་ཅིག་དཔར་སྐྱུན་བྱས། དེ་ནས་སྤྱི་ལོ་༡༩༢༡ ལོར་
ཁོང་གིས་བསྐྱེགས་པའི་བོད་དབྱིན་ཤན་རྒྱུར་གྱི་ཆོག་མཛོད་དེ་གྲུབ་ནས་༡༩༢༩ ལོར་དབྱིན་
ཡུལ་ལོན་ཏོན་ནས་དཔར་སྐྱུན་བྱས་པ་མེད་པ་གྱི་སྐྱེང་གཞི།

522. རྒྱ་གར་བ་ས་ར་ཅན་ཉི་ར་ཉི་སི་(Sarat Chandra Das) (1849 1917)འུ་བས་བསྐྱེགས་པའི་
བོད་དབྱིན་ཆོག་མཛོད་ཀྱི་སྐོན་སྐྱེང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༠༩ ལོར་ཀལ་ཀ་ཏར་དཔར་སྐྱུན་བྱས།

གོང་དུ་ལོ་རྒྱུས་དང་འབྲེལ་བའི་དབྱུང་ཡིག་(༤༩༠ ལྷག་བཀོད་པ་ནི་ཁོ་ཙོས་མདོ་སྨད་
ལོ་རྒྱུས་ཆེན་མོ་ཙོ་སྐྱེག་སྐབས་དངོས་སུ་ཉི་མོག་བྱས་པའི་དཔེ་དེབ་ཁག་གི་རགས་ཟིན་ཡིན་ལ།
དེར་དུས་ལྟ་རྒྱ་ཆེ་བར་བྱུང་བསྐྱེག་འདོད་ནས་དཀར་ཆག་ཁག་གི་དཔེ་མིང་ཟིན་ཆད་མོ་འགོད་
བྱེད་པ་དག་དང་བསྐྱུར་ན་རིན་ཐང་གནམ་ས་ལྟ་བུའི་བྱུང་པར་ཡོད་པ་ཡིན།